BOEKENGIDS

17e JAARGANG

1939

BOEKENGIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH BIBLIOGRAFISCH TIJDSCHRIFT

ZEVENTIENDE JAARGANG
1939

ORGAAN VAN HET ALGEMEEN VERBOND VAN
KATHOLIEKE BOEKERIJEN

VERKLARING

der conventioneele teekens
gebruikelijk in Boekengids

I = **Verboden Lectuur** : Boeken die
1) op de Kerkelijke Indexlijst voorkomen ;
2) door de algemeene regelen van de Kerkelijke Wet veroordeeld zijn ; of 3) op grond van de christelijke zedenleer of van de natuurwet voor de meeste lezers verderfelijk moeten worden geacht.

II = **Streng voorbehouden Lectuur.**
Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, *om gegronde redenen,* door *wel*gevormde rijpere lezers worden gelezen.

III = **Voorbehouden Lectuur.**
Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, *ook ontspanningshalve,* zonder nadeel door *gevormde* lezers kunnen gelezen worden.

IV = **Lectuur voor Volwassenen alleen** (circa 18 à 20 jaar en ouder).
Veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming.

V = **Lectuur voor Allen.**
Ook voor aankomende jeugd (14, 15 jaar en ouder) geschikt.

VI = **Kinderlectuur.**
VIa = Voor grootere kinderen (13, 14, 15 jaar) ;
VIb = Voor ietwat gevorderde lezertjes (9, 10, 11, 12 jaar) ;
VIc = Voor beginnelingen (6, 7, 8 jaar).

M = Bijzonder voor meisjes geschikt.
J = Bijzonder voor jongens geschikt.
* (Asterisk bovenaan, naast het Romeinsch cijfer geplaatst) = « Onderstelt meer dan gewone geestesontwikkeling vanwege den lezer » of « Voor specialisten bedoeld ».
° (Bovenaan, naast het Romeinsch cijfer geplaatst) = minderwaardig, onbruikbaar of onpaedagogisch.
† of ◆ = In een katholieken geest geschreven.
Jd = Joodsch.
K = Kommunistisch.
L = Liberaal, vrijzinnig-protestantsch of antiklerikaal getint.
N = Storend neutraal.
P = Protestantsch van strekking.
[P] = Beweegt in protestantsch milieu.
S = Socialistisch.
T = Theosofisch, boeddhistisch, pantheïstisch, spiritistisch enz.
? = Slechts vermoedelijk zoo te indexeeren.

SCHRIJVERSCATALOOG

VAN DEN 17n JAARGANG

De getallen, aan het uiteinde van den regel, geven de volgnummers der recensies aan

A

Aalberts, R. J.
Koopmanseer 18.122
Aalders, G. J. D.
Het Romeinsche imperium 17.233
Achermann, F. H.
De jagers van het Thurmeer 18.391
Acket, D. (*ill.*) 18.442
Acket, J. (*ill.*) 17.180, 18.038
Adams, E. L.
Hoe helden sterven 17.485
Adriaensens, J.
Infrarood en infraroodfotograf. 18.510
Aghina, J. (*vert.*) 18.206
Albering, L. A. H.
Proza en poëzie 17.650
Alders, J. C.
Jongens en techniek 17.765
Wat zie ik in de microscoop ? 18.144
Zelf aan de camera 17.772
Alders, L. W.
De jacht om het fabrieksgeheim 18.435
Algoet, J.
Gedichten 18.171
Allen, H.
De slag bij Aquila 16.878
Alons, C. (*ill.*) 18.357
Alpern, H.
De opmarsch der philosophie 18.098bis
Alsen, O.
Wat zie je er aardig uit ! 17.766
Ames, J.
Drie mannen en een meisje 17.060
Een meisje met idealen 18.380
Andersen Nexő, M.
Het kleine dier 16.879
Onder de wijde hemel 18.036
Andriesse, K. (*vert.*) 17.571bis
Anema, S.
Jeroesjalem verloren : 2e dl 17.441
Angelinus, P.
Deel en geheel 16.774
Wijsgerige gemeenschapsleer : 2e dl 17.722
Annobert, Br.
Waarheen ? Hoe ? 16.824
Anson, P. F.
De visscherman en zijn werk 16.825
Anthonissen, J. P. (*vert.*) 17.521, 17.777
Antonisen, L. M. (*vert.*) 18.658
Antonsen, H. (*vert.*) 17.545
Anzerowa, A.
Waar de stem wordt gesmoord 17.866
Apon, J. (*vert.*) 17.504, 18.591, 18.598
Het Gorilla-mysterie 16.900, 17.622
Archibald, J.
Revolver-aas 17.486
Arents, Pr.
Werken van en over L. Baekelmans 17.716
Armand, Fr.
De ondergang... — Terugkeer tot God 17.728
Arnold, J.
Het mysterie v. London Bridge 17.594
Arondéus, W.
In de bloeiende ramenas 17.119
Artz, M. J. A.
Een detective in de kist 18.414
Met dikke Gijs over de Equator 17.198
Ashton, H. G.
Rembrandt 17.442
Asscher-Pinkhof, Cl. (*vert.*) 17.825
Graddus 17.120
Assmann, H.
De ontvoering van H. Peloerein 17.633
Atholl, K.
Spanje onder de schijnwerper 17.234, 17.673
Aughinbough, W. E.
Opdat zij leven 18.381
Ausems, A. W.
10.000 baby's 17.041
Avermaete, R.
Van Giotto tot de Vl. expressionisten 17.390
Axters, St. (*vert.-inl.*) 17.730
Ayres, R. M.
Weeldekind 16.901

B

Baanders, T. (*ill.*) 18.386
Bacher, S.
Die Kinder vom Dorfplatz 16.902
Backus van Geffen, M. M.
Kamer- en volièrevogels 16.812
Badenhorst, A.
Tant Alie van Transvaal 18.607
Baden-Powel, R.
Een verkenning in Afrika 18.415
Baekelmans, L.
Pleisteren 17.003
Baers, J.
Lectuur-Repertorium : Suppl. I 17.253, 17.255
Baers, M. (*medew.*) 18.509
Meer volkswelvaart... Moderne beschaving en loonarbeid... 16.798
Baert, A. D. (*vert.*) 17.100, 17.101, 17.499, 18.263, 18.588
Bagby, G.
De moord in de studio 17.487
Bailey, H. C.
Het groote spel 18.568
Bakhuis, R. W. M.
Feiten... uit de sterrenwereld 17.036

Bakhuys, Bep
Koning voetbal 17.044
Bakker, B.
Ieder is alleen 18.569
Bakker, P.
Ruimte 17.688
Balduinus
Eenheid, algemeenheid, apostol. 18.108
Baldwin, F.
Droom... die waarheid werd 17.075
Hotelgeheimen 18.392
Liefde in de branding 17.165
Menschen in een wolkenkrabber 18.205
Rijk meisje — arm meisje 17.488
Ballew, Ch.
Paniek in Prairie City 17.595
Banis, G.
Schoolopvoeding en Jodendom 18.491
Banner, M.
Q 39 17.489
Banning, W.
Europeesche geest 18.298
Hedendaagse soc. bewegingen 17.324
Barbusse, H.
Zeven oorlogsverhalen... 18.223
Barendregt, H. (*vert.*) 17.118
Barends, S. (*vert.*) 17.477
Bruine rebellen in Oostenrijk 17.867
Barge, J. A. J.
Het mysterie van ons bestaan 18.457
De rassen der menschheid 17.038
Baring, M.
Blanche Clifford's leven 18.061
Daphne Adeane 17.777
Barkey Wolf, A. G. (*vert.*) 17.707
Barnhoorn, J.
Geestelijke volksgezondheid 17.258
Barrie, J.
Meesters en dienaren 17.418
Tommy's jeugd 17.778
Barth, B. M. (*vert.*) 17.734, 17.735
Barth, K.
Nood... in de Duitse kerkstrijd 17.264
Bartling, D.
Aantekeningen over stijl,... 18.276
Baschwitz, K.
De krant door alle tijden 17.235
Basenau, A. (*vert.*) 18.389
Basenau-Goemans, N. (*vert.*) 17.462
Bassé, R.
Hoog aan den wind 17.062
Bates, H. E.
Spella Ho 18.371
Baudier, P. (*ill.*) 18.022
Bauer, F.
« Das tickende Teufelsherz » 17.165bis
Baur, Ben.
In Christus Licht : 3 dln 17.265
Bauwens, L.
Wetgeving v. h. Lager Onderwijs 18.311
Beebe, W.
Acht honderd meter o. d.zeespiegel 17.758
Beeftink, A. (*ill.*) 18.149
Been, H. J. (*vert.*) 16.941, 16.960
Bekk, J. (*medew.*) 18.156
Belcampo
De zwerftocht van Belcampo 17.846
Belina-Podgaëtsky, N.
In rooden storm 17.868
De sneeuwstorm 17.199
De twee Pauwels 18.261
Belinfante, L. (*vert.*) 18.393
Bellemans, A. T. W.
Poëtiek van Paul van Ostaijen 18.172
Bender, C. C. (*vert.*) 17.080
Bender, L.
Gij zult niet dooden : 3e dl 17.729
Huwelijksprocessen 18.473
Kerkelijk recht en wetgeving 18.474
Kerk en Staat 18.109
Verminken en onvruchtbaar maken 17.952
Benes-Assen, H. A. (*vert.*) 17.429
[Bennett, H.]
Mengen en roeren : 1e dl 18.511
Bennett, R. A.
Een man van de daad 17.166
Berdjajew, N.
Beteekenis... v/h Russ. Comm. 17.325
Berend, Al.
Ria's Amerikaansche tournee 16.903
Berger, J.
Duo bij toeval 17.974
Bergfeld, J.
De demon in smoking 17.997
Berkhout-Willemse, L. J. A. M.
(*vert.*) 17.089, 18.041
Berlage, H. P., jr
Vuur, lucht, water 16.813
Bernadot, M. V.
Maria in mijn leven 18.475
Bernard, R.
Het Maria-mysterie 17.266
Bernardus van Clairvaux
Verweerschrift. Brief in d. regen 16.779
Berry, R. A.
Schapen-oolog 18.224
Bertam, R. (*vert.*) 18.190
Beskow Nils
Jezus onze hoop 17.267
Besselaar, G. (*medew.*) 17.668
Besseling, J. R. (*bew.*) 17.634
Bessières, A.
Anna Maria Taïgi 17.869
Best (*inl.*) 18.132
Bethanië
Op leven en dood 17.596
Bethanië (Een contemplative)
Nederlandsche gangmakers 17.872
Betlem, G.
Job en haar bazen 18.570
Beversluis, M. (*samenst., inl.*) 16.850, 17.052, 17.415
De molen 18.360
Biegel, A.
Ja, wij houden van dit land 17.689
Bienfait, Cl. (*vert.*) 16.879, 16.947, 17.200
Bienstock, Gr.
De strijd om den grooten oceaan 18.284

Bierens de Haan, J. D.
Europeesche geest 18.298
Bierling, J.
De brug. Leesboek : 2 dln 18.622
Biggers, E. D.
De 7 sleutels van Baldpate 18.393
Bigot, L. C. T.
Wonderkinderen 18.654
Bijlsma, U. G. (*inl.*) 18.515
Billiet, P. (*zangtekst*) 16.858
Billings, B.
De gemaskerde ruiter 18.571
De man uit Texas 17.490
Bindloss, H.
Beneden haar stand 17.597
Birt, Th.
Van Homerus tot Socrates 18.635
Bjőrnson, B.
Vlaggen in stad en haven 17.449
Blackmon, A.
Moord in het Richelieu-hotel 17.491
Blagojewa, S. (*bew.*) 17.878
Blake, N.
Er werd iets kwaads geboren 17.492
Blancquart (*inl.*) 17.373
Blijstra, R. (*vert.*) 18.374
Bliss, A.
Een pensionmysterie 17.598
Blixen, K.
Op een farm in Afrika 17.690
Bloemendal, R.
Rapaille 17.599
Blőte, H. C. (*medew.*) 17.762
Blok, Th.
Trek ! 18.436
Blok de Neve, W.
De weg omhoog 18.225
Blom, G. (*vert.*) 18.037
Blomberg, C.
Blijvend geluk 17.998
Blomberg-Zeeman, W.
Zo mooi als zonneschijn 18.183
Blonk, A.
Hoofdstukken uit de volkenkunde 17.691
Bloquaux, L.
Kijkjes op het leven 18.226
Bloy, L.
Het bloed van den arme 17.828
Blunck, H. F.
Hoe de dieren... speelden 17.208
Boddeke, H.
Jeruzalem-Antiochië 17.268
Boelens, J. H. W. (*vert.*) 18.302
Boellaard, W. H. C. (*vert.*) 18.652
Boer, J.
Catherina en de magnolia's 17.076
Boer-den Hoed, P. M. (*vert.*) 17.172
Boere, A.
Het was een droom... 17.997
Boer Leffef, W. (*ill.*) 16.819, 17.040
Boerma, S. (*vert.*) 18.413
Boers, A. E. (*vert.*) 16.891
Boersma-Smit, H. W.
Feesten 18.446
Bogaerd, A.
In en om het arresthuis 16.954
Bohr, Mar.
De parvenu 17.450
Bolman, J.
De edel- en siersteenen 17.759
Bomans, G.
Mémoires... v. Mr P. Bas 17.493
Vroolijke vertellingen 17.631
Bonga, L.
Als glas in lood 18.535
Boni, A.
Versteende droomen 16.839
Bonnaud, D.
Aventures de Jean Cocasse 17.634
Boo, S.
Op een dag kwam ze terug 16.880
« ...Verder hadden we het reusachtig » 18.227
Boon, J.
Sanguis Christi 16.855
Boosman, Th. R. (*vert.*) 17.117
Boost, C. (*ill.*) 17.122, 17.494, 17.597, 17.618, 17.798, 17.807
Boot, P. J. A. (*vert.*) 16.931
Bordewijk, F.
Karakter 17.063
Bordewijk, L.
Gedichtjes 17.050
Borel, M. I. (*vert.*) 17.927
Borrebach, H. (*ill.*) 16.958, 17.138, 17.141, 17.183, 17.198, 17.480, 17.785, 18.225, 18.228
Bos, G.
's Nachts in 't korenveld 18.546
Bos, L. B.
De bodem van Nederland 18.332
Bos, M.
Toen het October werd 18.228
Bosch van Drakensteyn, G. (*ill.*) 16.976
Boschvogel, F. R.
Ons schoon Westvlaanderen 17.847
Bosman, Th.
De « brommers » 17.045
Bottema, T. (*ill.*) 17.171, 18.408, 18.452-455
Bottome, Ph.
De plaatsvervangster 18.382
Bouber, J.
De dwaas van Heideloo 17.167
Boudens, A.
De zegevierende kerk : 1e dl 17.870
Bouman, C. A.
De man met één boek 16.980
Bouman, P. J.
Van Renaissance tot wereldoorlog 17.840
Bowman, J.
Lente aan het water 17.494
Bô Yin Râ
De zin van het leven 17.259
Boylston, H. D.
Verpleegster 17.168
Brabant, L.
Het H. Misoffer a. d. ziel ontsluierd 18.476

Braet, H.
Priesteropleid. n.d. geest v. Pius XI 18.110
Brain, G. W.
Het geheim v. d. groene pijl 16.904
Brand, M.
Als de stormwind huilt 17.779
Bij het lied der revolvers 17.121
Happy Jack 16.905
In het land v. Mexico 17.600
De levende doode 17.780
Om een half millioen 17.495
Zes gouden engelen 17.451
Brandsma, W. L.
Kunst en kritiek vóór en uit... '80 18.623
Brandt Corstius, J. C.
Herman Gorter, de mens en dicht. 17.651
Brans, J.
De ill. der hist. lotsverbondenheid 18.463
Brautigam, G.
Het kwaad der waarzeggerij 18.298bis
Brechts, Fr.
Antwerpen 17.975
Het lokkend leven 18.173
Breedveld, W.
De avond v. Rog. de Kortenaer 16.906
Brenninkmeyer, A.
Strijd om liefde en leven 16.907
Brentano, Cl.
Gockel, Hinkel en Gackeleia 18.617
Schoolmeester Klopstok 17.205
Bresseleers, Fr.
Geschied. v. h. onderwijs te Ekeren 18.312
Breuer, B.
De dochter 18.552
Bridges, V.
Mijn eiland 16.908
Bristow, G.
In den zomer v. h. leven 17.077
Brinks, K. (*ill.*) 17.653
Broehl-Delhaes, Chr.
Kameraad moeder 18.417
Broekema, B. H.
Koos 18.416
Broekhoff, K. H. (*vert.*) 18.066
Broers, A. (*bew.*) 18.141
Broersma, Sj.
Oost-Europa dient zich aan 17.692
Brom, G.
Van de daken 17.652
Bromberg, P.
Practische woninginrichting 17.391
Bromet, A.
Jeugd in nood 18.184
Pension « Onrust » 18.185
't Theater-mysterie 17.419
Bromfield, L.
De regen kwam : 2 dln 17.064
Brongersma, L. D. (*medew.*) 17.762
Brontman, L.
Op de top v. d. wereld 17.693
Brouwer, A. M. (*inl.*) 17.287
Kerk en democratie 18.313
Brouwer, C.
Neuland. Deutsches Lesebuch 17.653
Brouwer, J. (*inl.*) 17.021, 17.684
Brown, F.
De gouden doodskop 17.496
Browne, K. R. G.
Susan knapt het wel op 16.909
Het vroolijke bedrog 17.497
Brownlee, Frank
Die klein bruin Voëltje... 18.062
Bruck, H.
IJshockey 16.830
Brugmans, H. (*vert.*) 18.498
Geschiedenis v. Nederl. : 8e dl 17.674
Brugmans-Kan, E. C. M. (*vert.*) 18.498
Bruijn, Cor
De overgang v. Dieuwertje Stam 16.881
Brummelkamp, J.
Hoofdstukken u. d. volkenkunde 17.691
Brunclair, V. J.
Het heilig handvest 16.981
Bruning, E.
De kerkelijke volkszang 17.046
Bruning, H.
Lazarus en de rijke 18.186
Verworpen Christendom 16.982, 17.829
Bruning, Th. J. B.
« Things of beauty » 16.840
Brunklaus, F. A. (*vert.*) 17.869
Bruno
De physiognomiek van Lavater 17.260
Brunton, P.
Verborgen wijsheid 17.326
Brusse, W. (*ill.*) 17.720
Bruyn-Ouwehand, M.
De Rhijnmonders 17.078
Bruyns, M.
Het kenmerk 18.536
Buchan, John
The thirty-nine steps 17.601
Buchholtz, J.
De komedie komt terug 16.882
Buck, P. S.
Ballingschap 16.770
De moeder 16.765
Oostenwind, Westenwind 16.764
Op eigen grond 16.766
De strijdbare dienaar 16.770
Het trotsche hart 16.769, 16.883
Het verdeelde huis 16.768
De zonen van Wang Lung 16.767
Buckinx, R.
Ieper en omstreken 17.694
Buckinx-Luykx, A.
Liefde 17.408
Moeder — Het reisje... 17.409
Bühler, Ch.
Practische kinderpsychologie 17.723
Bukowska, E. (*vert.*) 18.125
Bulten, H. J.
Uit Blokzijl's verleden 18.464
Bulthuis, N. J.
Grotesken 16.910
Buma, J.
Van grote mensen 17.420

Buskes, J. J., jr (*inl.*) 17.954
Wegen in de wildernis 17.269
Bute, C. J. (*muz.*) 18.368
Buys, H. (*vert.*) 17.234
Burroughs, E. R.
Tarzan en de roode ster 17.079
Byrdal, L.
Viert vroolijk feest ! 16.826

C

Caes, A.
Een held uit de catacomben 18.608
Cain, J. M.
Serenade 17.065
Callewaert, C. (*inl.*) 18.307
Callewaert, L. J. (*inl.*) 16.790
Aristocartie 17.327
Canté, L. F. C. (*vert.*) 18.587
Canté-Kryloff, I. en L. F. (*vert.*) 16.800, 18.587
Canter, B. (*vert.*) 18.567
Cantré, J. (*ill.*) 17.783, 18.175, 18.230
Cardon, S.
Natuurwetenschappen : 3e dl 17.383
Carew, J.
Sandra en haar tuinman 18.572
Carp, B.
Tembo, de groote olifant 18.609
Carra, B.
Sanya de Egyptische vrouw 17.452
Carton de Wiart (*inl.*) 17.929, 18.101
Carvalho, I. (*vert.*) 17.357, 17.723
Casteels, H.
De betooverde kroon 17.822
Loes, Lise en Liesbeth 16.972
Castendijk, M. C. (*vert.*) 16.886
Catharina van Siëna, H.
Boek v. d. goddel. leer : 2 dln 17.730
Cather, W.
Het huis van den professor 16.911
Cauvin, A. (*ill.*) 18.523
Cendrars, Bl.
Vogelvrij verklaard 17.781
Ceunen, G.
Het zoutvat 16.856
Ceunen, L.
Ontdek Congo 18.644
Chabot-Steenberg, L. (*vert.*) 16.815
Chaffee, A.
Aan het eenzame meer 17.760
Chalmers, M.
Vaders kleine jongen 18.451
Charteris, L.
De Saint in New York 17.498
Chassagne, H.
Japan contra de wereld 17.328
Chesterton, G. K.
Wat mankeert de wereld 16.799
Chevrier, G.
Waarom ik de theosophie... 17.270
Chidsey, D. B.
Ridders van het pistool 18.573
Chotzen, Th. M. (*inl., aant.*) 17.698
Christiaens, A. G.
Uit de toren 16.841
Christiani (*inl.*) 18.112
Christie, M.
Toen het te laat was 17.453
Churchill, W. S.
Groote tijdgenooten 17.871
Cielen, M.
Wachtend op Gods tusschenkomst 17.271
Ciliga, A.
In h. land v. d. grooten leugen 16.800
Claassen, V.
De Franse Revolutie 18.465
Claerhoudt, A.
Dulinayan 17.602
Claes, E.
Reisverhaal 17.695
Cleerdin, V.
De kathed. basiliek v. St-Jan... 17.392
Clijmans, Fr.
Antigoon's spiegel 17.696
Cluytmans, G. (*ill.*) 17.649, 18.450
Cnudde, R.
In de schaduw 18.090, 18.197
Coenen, Fr. (*inl.*) 17.387
Coffin, G.
De moord in den senaat 17.499
Cohen, A. N. (*vert.*) 17.164
Cohen, F. (*ill.*) 18.207
Colijn, H.
Voor het gemeenebest 17.393
Colleye, H.
Henryk Berlewi 16.831
Collins, G.
Thripplands 17.500
Colter, E.
Het geheim v. d. zilvermijn 17.501
Colthof, J. A. (*vert.*) 18.098bis
Commisaris, A. C. J.
De grote lijn 18.285
Leerboek der algem. gesch.: 2e dl 18.636
Connington, J. J.
De sweepstake Kongsi 18.553
Conquerque, M. R. (*bew.*) 18.531
Conradie, E. J. M. (*inl.*) 17.252
Conscience, H.
De arme edelman 18.610
Blinde Rosa — De loteling... 17.803
De minnezanger 17.816
Constantinus, P. (*inl.*) 18.491
Liturgie en kerkbouw 18.303
Coole, M.
De minnaars van Teruel 18.174
Coolen, A. (*medew.*) 17.803
Herberg in 't misverstand 17.081
Coolidge, D.
De schrik van den Rio Grande 17.502
Coppens, A.
Gymnastiek... vr 6- tot 8-jarigen 17.394
Coppens, J. (*onder leid. v.*) 18.487, 18.489
Coppieters (*inl.*) 17.930, 17.942
Cordes, E.
Peking, de stad van... 17.697

Cordes, M.
De varkenshoeder en de prinses 17.999
Cornelissen, P.
Sint Willebrord, de prediker 18.655
Cornelissens, A. F.
Levensverlokkingen 18.175
Cornette, A. H.
Inleiding tot de oude meesters 18.158
Corsari, W. (*vert.*) 17.064
Schip zonder haven 16.869
Het beste er mee! 17.122
Dooden dansen niet 18.376
Couturier, L.
Dirigenten van onzen tijd 18.344
Couvée, D. J.
Blijdschap te allen tijd 17.934
Couvée, H. J.
Calvijn en calvinisme 17.272
Cowper, E.
The island of secrets 17.965
Coxe, G. H.
De jacht op de persfoto 17.782
De persfotograaf als speurder 16.884
Cramer, R.
Het land van belofte 17.066
Cramer-Schaap, D. A.
De wigwam in de stad 16.955
Crassaerts, P. (*vert.*) 18.428
Cremer, J. J.
't Pauweveerke 17.503
Croegaert, A.
Aan de bronnen der lit. godsvrucht 16.780
Van twee wijdings-sacramenten 17.273
Crone, C. S. S.
Het feestelijke leven 17.783
Crowley, J.
Handboek der godsdienstleer 16.781
Cruysberghs, K. (*inl.*) 18.111
De apotheose v. h. gezin 17.935
Leven en werk van Pius XI 17.873
Op den kansel, 3e dl 17.010
Problemen van kerk en volk 17.274
Cüppers, A. J.
Gudrun 18.394
Cunningham, E.
Vechtersbloed 17.603
Cunningham, L. A.
Haar vliegenier 18.063, 18.229
Cuyvers, J. (*ill.*) 18.441

D

Daan, Lea
Wie turnt er mee... met het N.I.R. 17.773
Dabit, E.
Hotel du Nord 18.022
Daels, Fr.
Uit Vlaanderen's kultuurstrijd 18.277
Dagnelie, T. (*ill.*) 17.971
Daisne, J.
Kernamout 18.347
Daisomont, M.
Was Judas priester ? 17.011
Dale, W.
De gestolen trein 18.064
Daly, C. J.
Het mysterie v. h. rokende pistool 17.504
Dambre, O. (*inl.* — *bew.*) 17.839
Daneel, D.
Het boek v. h. offer 16.772, 16.956
Chaltin voor Redjaf 16.772, 16.956
Daniël-Rops
Dood, waar is uw overwinning 18.206
Daumier, H. (*ill.*) 18.639
David-Neel, A.
Pelgrims, rovers en demonen 17.848
de Bivort de la Saudée, J.
Communisten bestrijden d. godsd. 18.101
de Bock, E.
Het Nederlandse boek 18.299
de Boeck, A. (*muz.*) 17.774
de Boeck, J. (*muz.*) 16.858
de Boer, H. (*vert.*) 17.506
de Boer, J. W.
Vrouwen en vrienden 17.082
de Boer, P.
Luilekkerland 18.187
de Boer-van Rijk, E.
Ik kijk terug 16.912
de Bom, Emm.
Wrakken 17.067
Vlaanderen, o welig huis 18.230
Debognie, P.
Un juste proscrit... 17.874
de Booy, H. (*vert.*, *bew.*) 16.825
Debra, G.
De beleediging van ergen aard als...17.953
de Brie, G. A. (*vert.*) 18.101
de Bruin, H.
Man en macht 18.574
de Bruin, M.
De dochter van Neer Daemen 18.262
de Bruyne, Ed.
Albert Servaes en de Vl. vroomh. 18.521
de Chateaubriand, F. R.
Atala 17.083
Deckx, H.
Hoe zorgen geneesk. en... vr de kranken v. geest 16.827
de Clercq Zubli, F.
Het eeuwig lied 18.065
de Clippele, St. P.
Brieven aan een moeder 17.331
de Cneudt, Rich.
Verzen 16.842
de Combe, J. (*medew.*) 17.865
de Cort, A. (*bew.*) 17.816, 18.610
de Coulomb, J.
De oogen der liefde 18.418
de Craene, B.
Uit de Leie-verte 16.843
Decraene, Fl. (*vert.*) 18.127
de Cuyper, A.
Beknopt liturg. handboek 18.477

Dedeken, B.
Als de zee roept 17.421
Verzoeningsfeest 17.422
de Dood, C.
Smokkeldorp 17.084
Deeping, W.
De vrouw op den drempel 18.037
de Feijter, M. (*ill.*) 16.949
Defraye, L.
Volksche oorlogsliederen 17.976
de Geer, D. J.
Religie en staatkunde 18.123
Degens, J. B.
De jeugd van Jan van Doorn 17.505
de Geus, W.
Piet Heyn 17.123
Degouy, N. (*ill.*) 17.804, 17.822
de Graaf, A.
De wereld i. d. loop der tijden 17.967
de Graaf, D. A.
De hedendaagsche jeugd 17.329
de Graeve, R.
Wij, de Vlaamsche gentlemen 18.419
de Greeve, H.
Boter bij de visch - Levensstijl...
Zaterdagavond kwart over acht 17.275
de Groot, A. W. (*red.*) 17.721
de Groot, H. (*aant.*) 18.327
de Groot, J. (*inl., toel.*) 16.846
de Groot, M.
De vrouw in huis 16.828
de Grunne, E. (*inl.*) 17.232
de Heere, L.
Beschrijving der Britsche eilanden 17.698
de Hornois, G.
Kerstlantarens en transparanten 17.395
de Hullu, J.
De hofsteden v. Waterlandkerkje 18.637
de Jong, A. M. (*vert.*) 18.220, 18.372
(*inl.*) 18.223
de Jong, David, j^{r} (*vert.*) 17.074
Het rijpen van de tijd 18.207
de Jong, Dola
Tussen huis en horizon 17.169
de Jong, J. (*inl.*) 18.111
de Jong, L.
Hedendaags marxisme 17.330
de Jongh, G. T. J.
Herinneringen v. een kinderrechter 17.784
de Jonghe, S.
Het koloniale in de literat. 16.772, 16.983
de Josselin de Jong, K. H. R.
De appel en de stam 18.208
de Kesel, L. (*inl.*) 17.930
Dekker, M.
Mordje de jood 18.383
Dekkers, R.
Humanisme en rechtswetensch. in Nederlanden 17.020
de Keyzer, J.
Kunstgeschiedenis 17.396
de Koninck, M.
Een jongen v. d. waterkant 17.817
de Kruif, P.
Dienaren der menschheid 17.875
de Kruyff, J. (*vert.*) 17.135, 17.136, 17.165, 17.547, 18.205, 18.234
de la Bouillerie
Overwegingen bij het H. Sacram. 17.276
de Laere, M.
Maria en onze H. Communie 17.277
de Laet, A.
Sint Jan Berchmans en voorouders 17.876
de la Fontaine, J.
Een keur uit Lafontaine's fabelen 17.983
Delahaye, J. H. (*vert.*) 16.934, 17.595, 18.400
de Lange, L. A.
De opleid. tot zweefvlieger 17.398
de Lange, R. (*vert.*) 17.301, 17.343
de Langen-Wendels, J.
Naar de wijsheid 17.936
de Lannoy, M.
De grote reis 17.647
de la Para, T.
Mama Blanca 18.611
de la Rive Box, H.
De brandneusjes verhuizen 17.823
Delaruelle, A.
Grondbegins. d. mod. scheikunde 17.373
De gulden verhouding 17.374
Limieten en afgeleiden 17.375
de Leeuw, A. S.
Het socialisme en de natie 18.124
de Liguori, Alfonsus M.
Schoonste Maria-gebeden 18.107
de Longie, A.
Hun kaatste diefte 18.612
Het prinsesje met degoudenwiekjes 18.618
Delvo, E.
Democratisch socialisme... 18.492
de Maeyer, Al.
Openlucht-toneel 18.624
Het toneel in het Vl. cultuurleven 18.626
Het toneel inna-oorlogsVlaanderen 18.625
Vondel-toneel in Zuid-Nederland 18.627
de Maeyer, Jan
Schakelbord 17.937
de Man, H. (*inl.*) 18.492
Demant, V. A.
Christendom en oorlog 17.954
Demedts, A.
Voorbijgang 18.089, 18.231
de Meijier, F. (*vert.*) 17.168
de Meirsman, A.
Zeden... derNoord-Transv. Bapedi 17.699
de Mérode, W.
Kaleidoscoop 16.844
Demers, Fr.
De leeuw van Vlaanderen 17.423
de Meyer, P. B.
Burgos of Barcelona 17.741
de Mindere, T.
Hemellawerken — Hemelvonkjes
Strootjes — Vuursteentjes 17.977
de Morée, G. (*ill.*) 17.554, 17.612, 17.639, 18.229, 18.443, 18.466, 18.572, 18.613,

Dempster, G. F. [18.655
Christus langs de havens 17.506
den Brabander, G.
Drie op één perron 17.978
den Doolaard, A.
De bruiloft... 7 zigeuners 18.093, 18.198
Door het land der lemen torens 17.849
de Nève, Ed. (*vert.*) 17.794, 18.381
den Hertog, A.
Van drie vrienden en een koningin 17.675
Denucé, J.
Antigoon's spiegel 17.696
de Pauw (*inl.*) 18.061
de Penarande de Franchimont, Ch.
Brugge, die goude wereld 18.645
de Poorter, P. W. (*vert.*) 17.124
de Ridder, Eug. (*medew.*) 17.865
Oud-Vlaamsche liederen... 17.774
de Ridder, T. (*bew.*) 17.566, 18.054
de Ridee, O. H. P.
Het verzamelen van postzegels 17.332
de Rijcke, P.
Lichtstralen 17.211
Paedagogisch studieboek : 2 dln 17.742
Psychologie 17.724
de Robien, Y. (*medew.*) 18.509
de Roever-Dozy
Het leven v. o. vooroud.:2e, 3e, 4e dl 17.676
de Roover, L. (*vert.*) 16.788, 17.208, 17.227,
de Ruyter-v. d. Feer, R. [17.276, 17.620
Wat is dat ? Encyclopedie... 18.098
de Schaap, Ph.
Practische damlessen 18.159
de Schuyter, J.
De boottrekker v. d. Schelde... 17.824
de Semprun y Gurrea, J. M.
Een kath. Spanjaard over Spanje 17.021
de Smedt, K.
Ons bovennatuurlijk leven : 1e dl 16.782
Desmet, A.
Vie... du Chan. v. Crombrugghe 17.895
de Stoppelaar, R. J.
De groentetuin. Kleine knagers 16.814
de Stoppelaar, J. J.
Java 16.845
de Swart, L. (*ill.*) 18.431
de Visschere, F. E.
Het gemeenteijk belastinggebied 16.801
de Vogel, C. J.
De aatste ernst 17.654
Levende steenen 17.278
de Vooys, C. G. N.
Inleid. studie v. d. woordbetekenis 17.366
de Vos, A.
Uitspraak-driloefeningen 17.367
de Vos, H. J.
Nieuw leesboek v. Duitsch, 3e dl 17.368
de Vrankrijker, A. C. J.
De kortste weg 18.286
de Vree, P.
Atmosfeer 18.537
Een kringloop 17.709, 18.038
de Vries, Anne
De avontur. v. e. Russis. bijbel 17.507
De goede herder 18.452
De verloren zoon 18.455
Het kindje in de kribbe 18.453
Het verhaal van Mozes 18.454
Hilde 17.715, 18.039
de Vries-Bruins, A. E. J.
Suze Groeneweg 17.877
de Vries, J. (*ill.*) 18.097, 18.221, 18.407
de Vries, Th.
Het rad der fortuin 17.068
de Vries-Lucks, W. (*vert.*) 17.693
de Vrijer, M. J. A. (*inl.*) 17.506
de Wachter, L.
De waarachtige reis v. Marco Polo 17.700
de Waele, F. J.
Kunstgeschiedenis 17.396
de Weerdt-van Linden v. d. Heuvell, G.
Nederland 17.850
de Wever, D. G.
Het hart zwijgt niet 17.979
de Wilde, D. (*ill.*) 16.815
de Wilder, M.
Beknopt leerboek der methodiek 17.333
de Winter, H.
De groote démasqué 16.885
de Winter, M.
Alles om Renée 17.785
de Wit, Aug. (*medew.*) 17.803
Dickhoff, J. (*ill.*) 17.911
Dickinson, G. L.
Brieven van een Chinees 17.655
Dickinson, W.
Een doode klaagt aan 18.232
Dickson, C.
Het geheim der verzegelde doozen 18.209
Het geheim v. d. wapenzaal 18.395
De kamer der roode weduwe 18.263
De moord op Maria Tait 17.085
Diederik
Bepalingen ... over Nationalisme 17.334
Dieperinck, Ch. R. (*vert.*) 17.502, 17.603
Dierick, M. (*vert.*) 17.594
Dietz, P. A.
Wereldzicht der parapsychologie 18.301
Diko, H.
Moord op het Leidsche plein 18.396
Dimitrof, G.
Uit zijn leven en werk 17.878
Disney, W.
Sneeuwwitje en de zeven dwergen 17.604
Ditmar, W. P. A.
Gezondheid, een kostbaar bezit 17.767
Divendal, H.
Daar was lestmaal 17.440
Met Maarten op h. kruitschip 18.000
Dixelius, H.
Sara Alelia 17.455
Dőrfler, P.
Nood in de Allgau 18.233
Doevenspeck, W. (*vert.*) 17.205, 18.394
Dom, P. (*ill.*) 17.200
Doncœur, P.
Korte levensschets v.... past. v. Ars 17.879

Donders Azn., J.
Priester en politiek 17.279
Dominik, H.
Het jaar 2100 17.124
Dorenbosch, T. (*ill.*) 18.179
Dores, Rik
Bijdr. t. e. psychol. juiste leesmet. 18.493
Dorfler, W.
De firma staat op springen 16.857
Dorgelo, H. H. (*vert.*) 17.299
Dorgelo-Beil, J. (*vert.*) 17.299
Dorna, M.
Onmaatschappelijke voorkeur 17.086
Dorresteijn, H.
Het h. priesterschap 17.012
Doubel, A.
De radio 16.858
Downing, T.
De dood slaat toe 17.508
De gele dood 17.087
Een kat huilt 18.210
Met bloed gekocht 18.397
Het mysterie v. d. gebroken naald 16.913
Sprekende kogels 17.509
Het uur zonder schaduw 17.605
Dozy, R. (*ill.*) 17.926
« Onze » beschaving 17.677
Draak, A. M. E. (*inl.*) 17.698
Dreiser, Th.
Een Amerikaanse tragedie 18.028
Dresden, S.
Algemeene muziekleer 17.775
Drukker, W. H. (*bew.*) 18.157
Druwé, E. (*inl., aant.*) 16.787
Dudok, G. A. (*medew.*) 17.719
Dulles, J. F.
Christendom en oorlog 17.954
du Maurier, D.
Rebecca 18.199
Dumont, G. (*ill.*) 17.805
Dumont, M.
De kluizenaar van Oizy 17.805
Dumoulin-Goedkoop, C. (*vert.*) 17.075, 17.540, 18.203
Dunlop, H. (*vert.*) 17.250
Holl. zeeroovers in de 17e eeuw 17.880
du Perron, E.
Het sprookje van de misdaad 18.081
du Plessis, I. D.
Uit die Slamse Buurt : 1e dl 18.420
Dupraz, L. (*medew.*) 18.509
Dupuis, E.
Oud-Christ. Lat. letterk. 4 dln 18.278
Durein, J.
Brugge, die goude wereld 18.645
Dutric, J. (*vert.*) 16.994
Dutric, M. (*vert.*) 17.463
Duun, O.
Het geslacht Juvika 17.125
Dwight, A.
Trommen in het woud 18.613
Dyckhoff-Ceunen, G.
Comedie om liefde 18.361
d'Ydewalle, Ch. (*ill.*) 17.232

E

Ebbinger, J.
Judith 17.069
Eberhart, M. G.
Tragisch huwelijksvoorspel 16.914
Wie doodde Chrystal Hatterick ? 18.234
Eckmar, F. R. (*vert.*) 18.581
Edel, L. P. (*vert.*) 18.511
Eechout, V. W. (*vert.*) 18.451
Eeckhout, Joris
Litteraire profielen : 8e dl 18.628
Eekhof, J. W.
De zwerftocht v. d. zeemeeuwen 17.606
Eekhoud, J. B. M. J.
De damgids 17.776
Eekhout, Jan H.
Gilgamesj 16.846
Harmonica 17.980
Klein tusschenspel 16.915
Mod. Nederl. relig. lyriek 16.847
Eelman, T. (*vert.*) 17.573
Effendi, R.
Van Moscou naar Tiflis 17.701
Egge, P.
Hallvard Grőnvold 16.886
Eggink, Cl. (*vert.*) 18.552
Egmond, A. C. (*vert.*) 18.568
Ehrenburg, I.
Julio Jurenito's avont. leven 18.023
Ons dagelijksch brood 18.125
Eijgenhuijsen, Tr. (*vert.*) 16.962
Einthoven, L. (*inl.*) 18.298bis
Elaut, L. (*vert.*) 18.127
Elberts, G. W. (*vert.*) 17.207
Elen, H. (*medew.*) 17.865
Elkjaer, S.
Een molshoop in zee... 18.575
Ellsberg, Edw.
In den greep van het ijs 16.957
Elsschot, W.
Het been 18.092, 18.235
Emmerich, P.
Christus a/h kruispunt der wegen 17.296
In het land der 5 rivieren 17.858
Enckell, O.
Ons hart 16.916
Endt-Goedkoop, M. E. (*vert.*) 16.903
Engel, H. (*medew.*) 17.762
Engelen, L.
Rond ploeg en kruis 18.078
Engels, Friedr.
Anti-Dühring 17.743
De Duitse boerenoorlog 17.678
Engers, M. (*herz.*) 17.362
Entbrouckx, A.
Als een jongen v. e. meisje houdt 17.424
Erens, Fr. (*vert.*) 17.945
Vervlogen jaren 16.984
Erkenwald, W.
Rubber, liefde en huwelijk 17.510
Ermine, W.
Macht tegen recht 18.079

Essad-Bey, M.
Nicolaas II, de gevangene... 17.786
Everett-Green, Ev.
A child without a name 17.966
Everton, F.
Dokter-verdachte 18.236
Ewald, C.
Van dieren, planten en mensen 16.815
Exel, Ph.
Het eeuwige Evangelie 18.200
Eykman, H. J.
Mijn kind wil niet eten 18.494
Eymard
Lijdensmoed, 3 dln 17.280
Ezerman, J. L. J. F. (*vert.*) 18.216
E 7
Ik ben een spion 17.088

F

Faber, D.
Eén uurtje beroemd 17.425
Fabricius, J.
Kasteel in Karinthië 16.870
Fahrenfort, J. J.
Hoofdstukken uit de volkenkunde 17.691
Fargo, L. L.
Boekenwurmen 17.170
Faulkner, W.
Het licht in Augustus 18.029
Feckes, K.
Het mysterie v. h. godd. moederschap 18.102
Feitsma, J. (*vert.*) 16.919, 17.087, 17.094, 17.508, 17.509, 17.519, 17.536, 17.546, 17.605, 17.802
Baruch de tekenaar 16.973
Feldmann, J.
Occulte verschijnselen 17.007
Felger, Ch.
De 4.000 mijl van de « Zeearend » 17.702
Fellinga, H. C. (*vert.*) 16.914
Fellinga, P. (*vert.*) 17.132
Ferber, E.
De Edna Ferber omnibus 18.554
Feremans, G. (*muz.*) 16.860
Ferguson, W. B. M.
De zwarte schakers 18.576
Fetherstonhaugh, R. C.
De politie der wildernis 18.066
Fick, J.
Voortrekkers v. Portersburg 17.713, 17.787
Fick-Lugten, W. A. (*vert.*) 17.102
Field, P.
De moordenaars uit het arendsnest 17.511
Fielding, A.
Het mysterie v. d. vogelverschrik. 17.512
Filliaert, J.
De dood v. Nieuwpoort 17.231
Tijl's oog op den puinhoop 18.656
Fiorilli, M. (*tekst*) 17.730
Fischer, F. H. (*bew.*) 17.676
Fischer, H. (*ill.*) 17.040
Fitinghoff, L.
De kinderen v. d. groote Fjeld 17.635
Fleerackers, E. (*vert.*) 18.014
(*bew.*) 18.115
Stille menschen 18.614
Fles, E.
Inleid. tot e. kunstgeschiedenis 18.522
Fles, L.
Weg met het Zionisme ! 18.126
Flint, M.
De oude Ashburnhoeve 17.456
Flynn, F. F.
Moordenaars langs den weg 16.917
Főldes, J.
Kruis of munt 17.457
Foerster, F. W.
Hoe word ik man ? 18.127
Fonteyne, N. E.
De 21ste Vl. kop E. H. L. de Geeter 17.881
Foppema, Y. (*vert.*) 17.008
Forest, E. (*vert.*) 17.452
Foster, B.
Langs het veedievenpad 17.513
De ongeschreven wet 17.514
Fraeys de Veubeke, J.
Brugge, die goude wereld 18.645
Francis, L.
Levenslichten 17.515
Franciscus v. Breda (*vert.*) 16.789
Francken, Fr.
Korte vertellingen 18.030
Franckx, G.
Leuven 17.241
François, J.
Leuven 17.241
Franke, S.
Sinjo-Juul 18.421
Tijl Uilenspiegel 17.440
Franken, N.
Tehuis voor meisjes 16.958
Franquinet, E.
Misdaad en straf 17.955
Franquinet, R.
Andrianoer en Fatima's heimwee 18.538
In memoriam Maurice Ravel 17.051
Franse, L. Th. (*vert.*) 16.905, 16.935, 17.186, 17.459, 18.571
Frapié, L.
De bewaarschool 18.372
Frederikse, Th. C. (*bew.*) 18.534
Freeman, M. J.
De wurgende das 18.398
Freeman, R. A.
De ruwe reis 16.888
Vermoord door een goocheltruc ? 16.887
French, H.
Bloed over Europa 17.022, 17.254bis
Tsecho-Slowakije 17.254, 17.335
Frencken, F. (*inl.*) 17.737
Friedenthal, J. M.
Die doodsengel op die waspoor 18.264
Frijns, W. M.
Grotius in « Peter en Pauwels » ? 16.985
Frischauer, P.
Groote heeren 17.089

Frolov, Y.
Visschen, die telefoneeren 18.512
Furfey, P. H.
Katholiek extremisme 17.336

G

Galesloot, K.
Van bijen, bloemen en honing 16.816
Gardner, E. S.
De rechtzaak v. h. ... meisje 17.126
Garrigou-Lagrange, R.
Als gij U niet bekeert 17.281
Gaster, J. (*vert.*) 17.400
Gatti, A.
Moeder Oerwoud 17.242
Tam-Tams in de nacht 17.243
Geerebaert, V.
De God-Mensch : Lijden en zege- [praal 18.478
Geerts, V.
Latijnsche redevoeringen 17.666
Geertsma-Allema, T.
Als de grimmige Noord-Ooster... 17.171
Gemelli, A.
Het Franciscanisme 17.282
Genie, F.
Sechzehn Jahre 17.516
George, H.
Vooruitgang en armoede 17.337
Gerbault, Alain
Met mijn zeilboot... 17.851
Gerebern, P.
De boetelinge van Cortona 18.657
Christus a. h. kruispunt d. wegen 17.296
Gerhard, T.
Pim en Puckie 17.206
Germonprez, Fred.
Kinderen van de zee 18.067
Gescher, F. M.
Beknopte wereldgeografie 17.852
Kennis van land en volk 17.703
Geukens, B.
Kerstlantarens en transparanten 17.395
Geurts, L. (*ill.*) 17.394
Gevels, F.
De witte van Faust 16.859
Geyl, P. (*vert.*) 16.854
Geschied. v. d. Nederl. stam : 3e dl 17.979
Gezelle Meerburg, G. F. (*vert.*) 18.300
Ghyssaert, P.
Het Lourdes-Mirakel 18.479
Gide, A. (*naw.*) 18.022
(*inl.*) 18.024
Gielen, Jos. J. (*bew.*) 18.632
Belangr. letterk. werken : 1e dl 16.986
Geschied. der Nederl. letterk. 18.629
Gijsen, M.
Jozef Cantré 17.047
Gill, Tom
De wet in eigen hand 17.127
Gille, J.
Decrescendo 18.001
Gilliams, M. (*inl.*) 17.067
Oefentocht i. h. luchtledige 17.458
Glőersen, K.
De kinderen Bugge 16.918
Glorieux
Kind v. God... Arbeider, wees fier ! 18.480
Het mystiek lichaam v. Christus 17.938
Paulus 17.246
Goddwin, J.
Het geheim van de erfenis 17.788
Godelaine, C.
Een letterk. herschepping v. d. Limburgsche Kempen 17.830
Het Vlaamsche Volkstooneel 18.082
Godthelp, H. (*inl.*) 18.083
Gőllerich, A.
Beethoven 18.160
Golding, L.
Toch danst Mironova 16.889
Gommers, J.
De dans van Salomé 18.176
Gompers, J. (*bew.*) 18.317
Gomperts, H. A.
Dingtaal. Gedichten 18.539
Goodier, A.
Jesus' openbaar leven 18.658
Goris, J. A. (*medew.*) 17.668
Hans Memling te Brugge 18.523
Goris, R.
De dood op zwier 18.362
Gorris, G.
Geschiedenis der kath. kerk 17.731
Gorter-de Waard, A. (*vert.*) 17.449
Gorter-Keyser, J. E. (*vert.*) 17.129
Gotjé, W. A. (*vert.*) 18.395
Een mensch verwacht het geluk 17.443
Gottschewski, L.
Vrouwen in het strijdende volk 17.338
Govan, C. N.
De roode camelia 16.919
Grăf, R.
Ja, Vader 17.283
Granpré Molière, M. J. (*inl.*) 18.303
Grasé, J. C. G. (*aant.*) 18.329
Grauls, A. W.
Kleine gedichten 16.848
Graumans, A. A. L.
Compagnons 18.080
Dré III 16.920
Graves, R.
Ik, Claudius 18.211
Gray, W.
De ranch-detective 17.608
Tusschen strop en kogel 17.459
Grazer, G.
De Nederl. volksschool in het dok 16.802
Gregory, J.
De dubbelganger uit Texas 17.789
Kruitdamp 18.265
Jim Torrance maakt schoon schip 17.517
Greig, M.
Als liefde wijkt 17.460
'n Jonge man zonder geld 18.237
Greitemann, N. (*inl.*) 18.659
De kerk en de bijbel 17.284

Greshoff, J. (*vert.*) 17.083
Dichters van dezen tijd 18.289, 18.348
Greve, W. (*ill.*) 18.130
Gribling, J. (*vert.*) 17.886
Griever, G.
Om het geluk van den jongen 17.426
Grőnbech, V.
De Menschenzoon 17.285
Groeneveldt, W.
Indische vogels in stad en veld 18.145
Grond, J.
Uit de diepten van mijn ziel 17.247
Grootaers, L. (*uitg.*) 18.331
Groothedde, I. F. J.
De heikant in rep en roer 18.437
Grosheide, F. W. (*inl.*) 16.793
Grosheide, Gr.
Bijdr. tot de gesch. der Anabapt. 17.939
Guardini, R.
God 17.013
Gudmundsson, K.
Het nieuwe land 18.384
Gűnther, K.
Het leven der insecten 16.817
Guermonprez, P.
Eva's jongste dochter 17.657
Gugel, W. R. E.
Jan van de Dom 17.427
Guiette (*vert.*) 16.854
Gumpert, M.
Dunant 17.882
Gunnarsson, G.
Advent 17.172
Gunning, C. P. (*inl.*) 17.048
Gunning Wzn, J. A.
Straffen ? Hoe wel ? Hoe niet ? 17.956
Gunter (*ill.*) 18.275
Gustaf-Janson, Gösta
Met open armen 17.444
Gyselen, B.
De eeuwige Eva 18.177

H

Haag, G.
Wat komt er van Lilly terecht ? 17.518
Haantjes, J.
Kroniek van Zuid-Afrika 1938 17.717
Hacht, J. W. A. (*vert.*) 18.224
Haepers, Fr.
De dood op zwier 18.362
Haest, Juliaan
Het lezen-leeren volgens... 17.744
Hagedoorn, J.
De rassen der menschheid 17.038
Hageman, F.
De gouden pagode 17.790
Hagen, L. M.
Carolientje 17.791
Trou-ringh 17.128
Hageveld, W.
Eert uw vader en moeder 17.428
Hildeke's droom 18.549
Een huis vol gekken ! 18.188
In troebele tijden 17.054
Een koddig misverstand 18.189
Hahn, j^r (*ill.*) 17.131
Hahn, Herb. (*inl.*) 17.461
Haimon, P.
Hart in de lente 17.981
Hall, J. N.
Donkere stroomen 17.471
Hallez, A. J.
Bijdr. t. d. gesch. v. S. Amands-op-Schelde 17.236
Haluschka, H.
De pastoor van Lamotte 18.577
Hamaker-Willink, A.
Alles komt terecht 17.826
Hamer, Fr. (*ill.*) 17.289
Hamik, A.
Driemaal levenslang 18.190
Hamsun, M.
De Langerud-kinderen i. d. Winter 17.200
Hana, Kees
Zee, strand en duin 16.818, 17.376
Hana-Hupbach, F.
Das Land der ewigen Sonne 17.704
Hanekom, A. J.
Die skeidsmuur 18.002
Hanhart, J. J. A. (*vert.*) 18.377
Hans, A.
Robin Hood 18.438
Hardeman, R.
Michiel de Swaen 18.630
Hardy, St.
Het reddende water 17.806, 18.266
Harpole, J.
Mijn patienten 17.042
Hart, B.
Europa mobiliseert 17.023
Hart, R.
De gevulde schaal 18.178
Harvey, J.
Het spook v. d. 42ste straat 17.554
Hauck, L. P.
Liefde en eigenliefde 18.267
Liefde komt en gaat 16.871
Passie alleen is niet genoeg 17.090
Tweede huwelijk 18.615
Hauff, W.
Das Wirtshaus im Spessart 18.268
Haugen, F. (*medew.*) 17.333
Hausbrand, F.
Kl. landhuizen in Holland 17.397, 18.345
Havank (*bew.*) 17.498
Vier vreemde vrienden 18.578
Havighurst, W.
De stille oever 17.129
Haycox, E.
Owen Merritt wordt wakker 17.609
De schrik v. Sundown 16.921
Hayes, W. E.
De zwarte pop 17.519
Hazeveld, F. (*ill.*) 16.955
Hebbelynck, J. (*ill.*) 17.210
Hedley-Roggeveen, J. (*vert.*) 16.878
Heeck, C. J. R. (*ill.*) 16.896

Heeren, J. J. M.
Onze oude ridderburchten 18.466
Heerkens, P.
De mus 18.179
Ria Rago 17.520
Heeroma, K.
Reunie v. jong-protest. dichters 18.291,
Heidekens, T. [18.349
Kunstschilder Lyna vertelt 16.890
Heijermans, I.
Zo mooi als zonneschijn 18.183
Heijman, T. (*inl.*) 18.547
Heinen, W.
De bruine dood 16.819
Helderenberg, G.
Zondagweelde 18.003
Hendrickx, A. (*vert.*) 17.249, 18.476
Henkels, H. (*ill.*) 18.068
Hensen, H.
De cirkel tot Narkissos 17.982
Hamlet in den spiegel 18.540
Henz, R.
De groote verblinding 17.521
Herbé, J.
Kinderen zijn Gods lievelingen 17.339,
Herbert, H. [18.495
Het verrezen licht 18.363
Herbert, T. (*inl.*) 18.507
Herckenrath, Ant. (*ill.*) 17.773
Hermann, G.
Henriette Jacoby - Jetje Gerbert 18.201
De wereld lacht nog ! 17.092
Hermans, G. (*ill.*) 17.175
Hermans-de Roos, A. E. (*vert.*) 16.873
Herodotus
Boek I-IV 17.237
Herold, J. L. M. (*ill.*) 17.642
Hers, A.
Het heilig leven 17.091
Moeders voorbeeld 17.173
Heuer, H.
Een ongelijke stijd 17.610
Heukels, W. (*ill.*) 17.551, 17.791
Heyer, G.
Noodlottig alibi 16.922, 17.522
Waterloo 18.385
Heyman, G.
Beroepsorgan. en econ. reglem. 18.314
Heyster, Sis
Opvoed.-moeilijkh. v. ied. dag 16.803
Hildebrand, A. D.
Makkie Piepmans de muis 17.644
De « opschepper » v. d. 3e klas 18.439
Hilton, Fr. W.
Een grimmige strijd 18.040
Hilton, J.
Good-bye Mr Chips 18.327
Wij staan niet alleen 18.041
Himba, A. (*ill.*) 18.169
Himmelreich, L.
De katholieke bijbel : 6e dl 18.103
Hobart, A. T.
Olie voor China's lampen 18.212
Yang en Yin 18.238
Hoeben, H. (*inl.*) 17.238
Hoekendijk, K. (*ill.*) 18.255
Hoekstra, J. K.
De opleiding tot zweefvlieger 17.398
Hölscher, T.
De katholieke jeugdbijbel 17.286
Hoenen, P.
Philosophie der anorg. natuur 16.775
Hoffman, W.
Willibrord een held Gods 18.547
Hofman, F.
Voordracht-Repertorium 18.296, 18.350
Hofman, H. (*ill.*) 17.050
Hofstra, S.
De soc. aspect. v. kennis en we-
Hogarth, B. [tenschap 17.024
Een volmaakt geheugen door... 18.302
Holman, L. (*ill.*) 18.057
Holtzer, F. D. J. (*vert.*) 17.379
Holzner, J.
Paulus 18.659
Hooft, P. C.
Haarlem. Uit Nederl. Historieën 18.083
Hoogendoorn, G. D. (*ill.*) 17.635
Hoogewerff, F. (*vert.*) 16.917, 16.928, 16.950, 16.961, 17.079, 17.184, 17.451, 17.486, 17.496, 17.501, 17.511, 17.513, 17.535, 17.615, 17.619, 18.040
Hoogewerff, H.
Fragm. uit het leven v. Manushia 17.461
Hoogveld, J. (*inl.*) 18.482
(*medew.*) 18.509
Het wezen der volksgemeenschap 18.315
Hoornaert, R.
Le béguinage princier de Bruges 17.732
Hoornik, Ed.
Drie op één perron 17.978
Horemans, J.
Snoes, de beer 18.447
Horler, S.
Het gevaarlijke spel 17.523
Hornborg, H.
Prediker in de eenzaamheid 17.462
Horreus de Haas, G.
De wijde kim 17.212
Horrix, M. (*vert.*) 17.178
Horton, R. J.
Een bandiet erft een ranch 18.239
Bannister knapt het op 17.792
Het einde van de prairie 18.069
De man van de woestijn 18.579
Het spoor van den buizerd 17.524
Veedieven i. h. Blue-Dome gebied 17.611
Hostovsky, E.
De brandstichter 18.555
Houben, H. (*vert.*) 17.629
Household, G.
Het derde uur 17.070
De spaanse grot 16.974
Housen, B. (*vert.*) 18.072, 18.502
Houwink, R. (*vert.*) 17.542
(*verz.*) 18.359
Een man zonder karakter 17.093
Met onze dichters : 1e dl 18.293, 18.351

Huebner, F. M.
Het andere in ons 17.287
Huet, Th.
Het mysterie der roode ballons 17.525
De wonderbare verovering 17.526
Huf, O. (*bew.*) 17.273
Hugaerts, Fr.
Declam. vr jonge arbeiders 18.297,18.352
Huijdts, G. A. M. (*vert.*) 17.339, 18.495
Huizjnga, J.
Homo ludens 16.987
Hul, J. (*ill.*) 17.177
Hulpiau, Al. (*vert.*) 17.942
Hume, D.
Mick moet verdwijnen 17.094
Humme, A. A. jr (*vert.*) 17.782
Hunter, J.
Drie moorden te middernacht 16.923
Het flatgebouw der verschikking 17.527
Hurst, F.
De sloof 16.872
Hutschenruyter, W.
Musiciana 17.969
Hutton, L.
De ongehuwde vrouw 16.776
Huxley, A.
Ideaal en werkelijkheid 18.316
De wateren werden stil 18.373
Huysmans-Kooyman, R. (*ill.*) 18.125
Huyssen, G. (*ill.*) 17.849
Huyts, J.
Het geval Meierhold 16.988

I

Illion, Th.
Geheim Thibet 17.244
Impens, C.
Handl. v. d. aanvank. meetkunde 17.377
Indestege, L.
De zeven hoofdzonden 17.399
Ingen-Housz, C. (*vert.*) 17.282
Iorga, N.
Roemeensche kunst en letterkunde 17.400
Isings, J. H. jr (*ill.*) 17.507
Ivanovsky, El. (*ill.*) 16.814, 17.812

J

Jacob, H. E.
Jacqueline en haar Japanners 17.463
Jacobs, J. (*vert.*) 17.592
Jacobs, M. (*vert.*) 16.776
Jacobson, E.
Overwin uw slapeloosheid 18.153
Jacques, J. J.
Door mooi Europa 17.705
James, Dan
De vreemdeling van Storm Ranch 17.528
Jansen, E. G.
Die voortrekkers in Natal 18.422
Jansen, H. L.
Grondbeginselen van bedrijfsleer 17.340
Jansen, J. (*vert.*) 18.061
Jansen, P. L.
Wij bouwen bruggen 18.154
Janssen, A. M. (*vert.*) 17.017, 18.475
Janssen, Em.
Turnhout in de letterkunde 16.989
Zoo dichte en zoo doe'k 18.458
Zuid en Noord : 2e dl 17.213
Janssens, Al.
Doopsel en Vormsel 17.940
Theotocos 16.783
Janssens, J.
Klasse en stand 18.496
Janzen, J. (*vert.*) 16.901, 17.060, 18.380
Jelgersma, T. (*vert.*) 17.888
Jintes, W. H.
IJzer, kool en zuurstof 18.146
Jobert, H. (*vert.*) 17.571
Jobert, K. (*vert.*) 17.553
John, E.
Gavangen majesteit 18.240
Johnson, L. E.
Haar andere man 18.004
Johnson, M.
De koning der wildernis 18.241
Jokmans, G. S.
Franse spraakkunst 18.142
Joors, M.
Het stille offer 17.174
Jordens, B. (*ill.*) 18.446
Josephus Jitta, A. C.
Het wezen der democratie 17.341
Joubert, G. J.
Steiltes 17.530
Joz (*ill.*) 17.628
Juffermans, P. J. A. (*bew.*) 17.944
Julien, P. en F. L. V. (*bew.*) 18.514
Julius, K.
De nieuwe afgod 17.342
Juvenalis
De baan naar de bergen 18.423

K

Kaakebeen, C. G.
Beatrijs 18.353
Kästner, E.
Hier woont het geluk 17.130, 18.042
Puntje en Anton 18.448
Kaiser, E.
Luci maakt carrière 16.959
Kalmijn-Spierenburg, J.
Bruiloftsgangers 18.556
Veertig jaar Oranje 17.680
Kann, M. (*vert.*) 17.065
Kann-Jolles, M. (*vert.*) 17.065
Kanora, H.
Gesch. v. h. Onderwijs te Ekeren 18.312
Karsemeijer, J. (*medew.*) 17.668
Kastein, G. W.
Het rassenvraagstuk 17.025
Kazantzaki, N.
De tuin der rotsen 18.374

Kazemier, G.
De historie van Isabele en Verowin 17.464
Kearton, C.
Met camera door oerwoud... 17.037
Keeler, H. S.
X Jones van Scotland Yard 17.529
Keesing, I., jr
Menschen, dieren en dingen... 17.131
Keizer, J. (*vert.*) 18.201
Kelk, C. J. (*vert.*) 17.442, 17.472
Kelland, C. B.
Complot in Hollywood 17.132
Kellerman, B.
Yester en Li 18.213
Kemp, F. J.
Baas Bart 18.191
Kemp, M.
Het kwellende wonder 17.793
Seringen en schroot 18.536
Kempe, J. (*vert.*) 17.070
Kempers, K. Ph. B.
Meesters der muziek 18.524
Kendrick, B. H.
De fatale injectie 18.242
De fluitende moordenaar 16.924
Kenny, Y.
Hoe Maxie verloofd raakte 17.807
Kenter, J. J. (*bew.*) 18.257
Kerckhove, L. (*bew.*) 17.813
Kerkhofs (*inl.*) 17.928
Kernkamp, G. W. (*medew.*) 18.640
Kerssemakers, A. (*vert.*) 17.828
Vrijmetselarij en jodendom 17.957
Kerssemakers, J. W.
Nader tot God 17.733
Kersten, Miel
De Franciskaansche Gezelle 17.883
Ons lief Vrouwke bij ons 17.175
Kersters, F. (*ill.*) 18.447
Kesler, J. W. (*ill.*) 18.169
Kessel, I.
Kinderen klagen aan ! 17.343
Kessels, J. W. A. (*vert.*) 18.249
Kestens, G. (*bew.*) 17.868
Keulers, Jos.
Bijbelsche geschiedenis. Afl. 2-16 18.104
Keum, I.
Kind zonder land 18.043
Keuterickx, R. (*ill.*) 17.649
Kieft, A. P.
Homonymie 17.034
Kienstra, G. J. (*aant.*) 18.330
King, P.
De beslissende ronde 17.133, 17.531
Het renbaanschandaal... 17.134, 17.532
Kisz, E.
De glazen zee 16.925
Klauwaerdinne, N.
Dit is de kl. almanak v. Brab.: 2e dl 18.399
Kleian, J.
De zonen van Timah 17.095
Kleijn, K.
Een wandeling door de Nederl. poëzie 18.287, 18.354
Kleyn, L. J.
Ruimte 17.688
Klontaarde
De slimme schaper 18.005
Kloos, W.
Bloemlezing uit zijn gedichten 17.052
Kloos-Reyneke van Stuwe, J. (*vert.*) 18.403
Kloppers, P.
Winst aan de speeltafel 18.525
Klug, I.
Het katholieke geloof 18.095, 18.111
Knape, J.
Het gevecht op de ladder 17.176
Knapp, W. H. C.
Wereldontwrichting en -herstel 17.344
Knight, C.
Het geheim v. d. gemberbloesem 17.808
De hemelsche stem 17.612
Knittel, J.
El hakim 17.465
Knuvelder, G.
Inl. tot de Ned. letterk. : 1e dl 16.990
Inl. tot de Ned. letterk. : 2e dl 18.631
Koenen, M.
Sint Geertes minne 17.440
Koenraadt, W. M. J.
Handb. der maatschappijleer 17.958
Koerts, H. (*vert.*) 17.489, 17.612, 17.806, 18.266, 18.589
Kohnstamm, Ph. (*vert.*) 17.349
Democratie in de branding 17.026
Kok, H. J. (*vert.*) 17.121, 17.495, 17.614, 17.779-780
Kolthek, H. (*bew.*) 17.337
Koning, F. (*vert.*) 17.037, 17.758
(*bew.*) 17.763
Koning, J. (*vert.*) 17.077, 18.580
Kooistra, J.
A shorter introduction... 17.214
Koolhoven, Fr. (*inl.*) 17.763, 18.155
Kooperberg, E. A. (*vert.*) 17.854
Kooperberg, L. M. G.
Anna van Borssele... 17.884
Kooy, J. (*vert.*) 18.512
Kors, J. B. (*bew.*) 17.933
Enclop. kerkel. woordenboek 18.105
Korteweg, H. (*ill.*) 18.162
Kraan, G. J. (*medew.*) 18.062
Kramer, D. (*vert.*) 17.704, 18.557
Kramer, H.
Het A.B.C. der mod. vliegtuigtechniek 18.155
Kramers Thz., Coen
Sedert 1929 17.345
Krebs, E.
De kerkel. geloofsleer als waardevolle bron 17.288
Kreitner, M.
Ontmoeting 18.557
Krijgsman, J. P. H.
Een vlucht d. 7 eeuwen poëzie. Van voorgangers tot voorlichters 18.288, 18.355
Kröger, Th.
Wending 18.424
Kröjer, M. P. S.
Het express. tooneel in Duitschl. 17.656

Kroes-Ligtenberg. Chr.
Honderd Ned. gedichten 18.295, 18.356
Kroesen, C. (*vert.*) 17.107, 17.453, 17.456, 17.460, 17.561, 17.562, 18.388
Kroon, J.
Zekerheid bij bijbellezing 17.289
Kroon-Hoogewerff, B.
Blijvenden 17.809
Krop, F. J.
Portugal onder Salazar 18.638
Kruger, H. R.
Pleasant and useful 18.328
Kruis, C. A.
De africhting v. d. rashond 18.147
De berichthond 18.148
Kruize, F.
Joost Tuinders 16.926
Kruseman, J. Ph. (*vert.*) 16.884
Kruseman, W. M.
Actie in de plantenwereld 17.378
Kuhn, F. (*vert.*) 18.216
Kuilman, D. (*inl.*) 17.272
Kuiper, J. E.
De nieuwe tijd in Oud-Heerbach 17.466
Kuiper, J. W. (*vert.*) 18.424
Kuiper, K. (*medew.*) 17.762
Kuiper, V. M.
De katholieken in Spanje 17.027
Kuyle, A. en M.
Pan-Europa 16.991
Kuypers, A.
Koppige kinderen 18.494
Kuypers, J.
Lieve Vrouwkes v. Brabant 17.177
Kwakman, Th.
Profetieën... 18.481
Kwee Kek Beng
Chineesche spreekw. en spreuken 16.992
Kwitser, M. A. (*vert.*) 17.554, 17.597, 17.598, 17.618, 17.798, 17.808, 18.064

L

Laatsman, W.
De stoefer 18.375
Lagemann, Ed. C.
Levensdwang 18.006
Lagerlőf, S.
Het huis van Liljecrona 17.613
Laman Trip-de Beaufort, H.
Nansen 17.248
Lambert, M. O.
De zingende zee 17.984
Lambrechts, L.
Limburgsche liederen 18.526
Lambreghts, M.
De oeconom. gebondenh. der Ned. 17.745
Lammertze Lz., J.
Het Protestantisme 18.106
Wat de hervorming bracht 17.014
Lampen, W.
Willibrord en Bonifatius 17.885
Landré, G. L. F. (*vert.*) 18.160
Landré-Tollenaar, J. (*vert.*) 16.888, 16.895, 16.908, 16.909, 17.500, 17.591, 17.789, 18.236, 18.265, 18.553, 18.573, 18.576, 18.582, 18.606
Landsman, L. (*vert.*) 18.555
Lane, R. W.
Onder en boven de wet 17.533
Langerak, Ph.
Overgang 18.214
Langeveld, M. J.
De opvoed. v. zuigel. en kleuter 17.346
Langewiesche Wolfgang
Het Amerikaansche avontuur 16.960
Langohr, J.
Het land van Overmaas 17.831
Lania, L.
Grenzen 16.873
Lanson, H. S. (*vert.*) 17.085, 17.090, 17.097, 17.152, 17.475, 17.488, 17.517, 17.549, 17.617, 18.153, 18.267
Lantermans, K.
Heimwee 17.534
Het snijdende zwaard 18.558
De Turken in kleidorp 16.927
Large, D. M.
De trouwe kameraad 17.207
Larrimore, L.
Inkeer 17.535
Larsen, K.
Een mensch op aarde 18.044
Last, J.
De laatste waarheid 17.028
De Spaansche tragedie 17.347
De vliegende Hollander 18.202
Zuiderzee 18.024
Latimer, J.
Het lijk van de onbekende vrouw 17.467
Moord in het sanatorium 18.045
Het Westland-mysterie 17.445
Latzko, A.
De redder der vrijheid 18.639
Lauesen, M.
Schipper Theobald 18.386
Laureyssens, L.
In het Nethedal 18.513
Lawrence, J.
Steenen voor brood 17.536
Lavki, L.
De wraak van Moessie 18.619
Laxness, H.
Vrije mannen 17.071
Lazzarini, L.
Pius XI 17.249
Lea, F. H.
In het leven van elken man 17.096
le Conge Kleyn-Janssen, M.
Den horizon voorbij — Hemelsche steden 16.849
Leemans, V.
Hoogland 16.993
Inleid. tot de econ. politiek 17.348
Inleid. tot de sociologie 17.746
Werner Sombart 18.497

Leendertse, M. J.
Gedenknum. « De hoofdakte » 17.681
Lefèvre, G. (*inl.*) 16.824
Lefevre, M. A. (*medew.*) 17.241
le Franc, M.
Grand-Louis, de onnoozele 16.891
Legêne, P. M.
De gebroken tomahawk 18.559
Leiker, S.
Zonderlinge zielen 17.810
Lekeux, M. (*inl.*) 18.476
Lelie, F.
De vreemde ontdekking v. Breem 17.201
Leloir, L.
In dienst der voortrekkers 18.112
Lenzberg, K. (*vert.*) 17.444
Léonard, E. (*vert.*) 17.219
Léonard, J. (*ill.*) 17.219
Leopold
Van het toovervischje 16.979
Lerche, J.
Hoe de dieren i. d. dierentuin [speelden 17.208
Leroi, Ol.
Sovjet-Bankroet 17.238
Leslie, A. S.
Tusschen wet en misdaad 16.928
Lester
De rassen der menschheid 18.514
Lestra, A.
Pater Chevrier 17.886
Leunbach, J. H. (*naw.*) 17.301
Leurs, St. (*medew.*) 17.865
Gesch. v. d. Vl. kunst : 12e-16e afl. 17.401
Levinrew, W.
De moord-maniak 17.614
Levisson, L. (*medew.*) 18.156
Lewis, S.
Koninkje 17.794
Leydens, P.
Fotografie bij kunstlicht 18.164
Lia
Van groene tot gouden bruiloft 17.835
Liber, J.
Het kwaad der waarzeggerij 18.298bis
Libermann, F. M. P.
Over het affectieve inwendigegebed 16.784
Libertus, M.
Lucas Faydherbe... 18.161
Lichtenstein-Hentschel, D. (*vert.*) 17.697
Liepmann, A. J.
In den greep v. h. noodlot 17.055
Lighthart, J.
Beatrijs 18.353
Lilja, G.
Wij, vrouwen 18.046
Limburg, J.
Edith's huwelijk 17.537
Menschenwerk 17.538
Lindbergh, A. M.
Luister ! de wind 18.646
Lindekens, M. (*ill.*) 17.409
Lindekruis, T.
Ophoros de sterke 17.818
Lindeman, C.
Kwikstaartje 16.975
Lindonk, J.
Pseudoniemen... 18.096
Linter, P. (*vert.*) 18.053
Linthorst, H. J.
Van kerspel tot gemeente 18.467
Lodders, A.
Niet genoeg gewaardeerd ! 18.113
Lodewijcks, D.
Meester Donck 18.243
Lőffler, K.
De geschiedenis der Pausen 17.944
Loeser, N.
De taak en situatie der... jeugd 17.747
Lohuis, N.
Het kind uit het armenhuis 17.887
Lomax, Bl.
Voor recht en wet 17.539
De weg versperd 17.811
Lombard, L.
Loncin 17.232
Longinus, P. (*ill.*) 18.423
Loomis, F.
Spreekkamer 18.660
Loon, Alb.
Aan de grote verkeersweg 17.645
Looyen, A. J. L.
Flitsende vinnen 18.149
Lorben, V.
Een kl. vrouw in een groote tijd 18.215
Loring, E.
Door Nancy's invloed 17.540
Lotgering-Hillebrand, R. (*vert.*) 16.826
Lowie, J.
God aan zee 17.290
Lucas, Jay
Een vreemdel. i. h. Wilde Westen 17.615
Ludwig, E.
Gesprekken met Masaryk 17.888
De nieuwe Heilige Alliantie 18.498
Lűtken, V.
De storm 17.178
Lundberg, F.
Dictators in Amerika 18.317
Luns, H.
Tien wandelingen in Napels... 18.647
Luyckx, Th. P.
Een inleiding tot de rassen- en de Germanenkunde 16.804

M

Maarten, J.
Het dorp op den berg 17.542
Macdonald, W. C.
Jenkins de cowboy 17.616
Troubadour-cowboy 16.961
Mac-Isaac, Fred.
Moordenaars-syndicaat 17.541
Madelin, L.
Napoleon 17.250
Mäder, R.
Niet communist., maar kathol. 18.114
Terug naar de H. Mis 17.291

Maër, Tob.
Hoera, wij erven ! 18.192
Maes, J. D.
De paus 18.304
Magerman, P.
Bij moeder — De gepierde duvel... 18.548
Makin, W. J.
De zonderl. daden v. Peter Quell 18.070
Malherbe, D. F. (*inl.*) 18.366
Die Profeet 18.244
Manche, L. (*ill.*) 16.975
Mandos, Fr. (*ill.*) 16.974, 17.203, 17.636
Manger, H.
Koude dranken vr warme dagen 18.334
Mann, E. B.
Jim Sinclair de wreker 18.400
Kogel of strop 17.543
Het schot uit de hinderlaag 17.617
Met sterke vuist 17.097
Mann, Er.
Tien millioen kinderen 18.318
Mann, Th. (*inl.*) 18.318
Een briefwisseling 16.994
De komende zege der democratie 17.748,
Manuel, V. [17.959
Het complot 18.269
De geheimzinnige Japanner 18.047
Mao Tun
Schemering over Shanghai 18.216
Marcus, P. (*vert.*) 16.977, 17.311
Marée, P. (*ill.*) 17.120
Wie teekent er mee ? 17.402
Maria-Costanza
Akten v. d. H. Cyprianus en... 17.251
Marianus
Maak me beter, Lieve Vrouw 17.292
Marie-Ange (*ill.*) 17.282
Maris, A.
Jacquelientje 17.889
Marivoet, A. (*ill.*) 17.928
Marnix v. St Aldegonde
Bloemlezing uit zijn werken 16.995
Maros, A.
De roode Donau 17.072
Marquand, J. P.
De geheimzinnige Mr Moto 17.618
Marres, W.
Over h. ontstaan...Limb.monum.
Marsch, G. [schilderkunst 16.832
De witte stilte 17.544
Marshall, E.
Diana's liefde 17.446
Het juweel van Mahabar 18.048
De smaragden Boeddha 17.545
Marsman, H.
Menno ter Braak 17.832
Maschmeijer-Buekers, J. P. (*vert.*) 17.483,
[18.212, 18.238
Masereel, F. (*ill.*) 18.015-017
Mason, A. E. W.
Het levend schaakspel 17.468
Mason-van Wijck
Het fatale bewijs 17.546
Kapitein Nemesis 17.179
Het vrijbuitersnest 17.098
Masterman, W. S.
Een duivelachtig experiment 18.049
Masure, R.
Het fortuintje van Tante Ursule 18.270
Mathysek, Th.
Vademecum v.d. zielzorger: 1e dl. 16.785
Matisse, M.
Van gheimas en tempels 17.245
Matthys, M.
Een spook op zolder 17.469
Mauriac, Fr.
De wegen zeewaarts 18.560
Maus, Is.
De offic. reglement. v. d. prostit. 17.960
Max, B. (*ill.*) 18.537
Meert, L.
De waterburg 18.086, 18.217
Mees-Verwey, M. (*vert.*) 17.043, 17.795
Meijer, Fr. (*bew.*) 17.418
Meijer-Wichmann, Clara
Vrouw en Maatschappij 16.805
Meir, G.
Dood en ... in Ibsen's werken 16.996
Melis, P.
En toch... zonder fouten schrijven 17.035
Mell, M.
Paradijssprookjes 17.812
Menkens-van der Spiegel, D.
Kerstfeest voor iedereen 18.456
Mennekens, J.
Bloemensneeuw 18.440
Mennicke, C. A.
Moderne psychologie 17.725
Mens, J.
Mensen zonder geld 17.470
Mensch, C. (*medew.*) 18.648
Merrel, C.
Jacqueline en de liefde 18.071
Mertens, A. (*ill.*) 16.960
Mertens, J. (*vert.*) 17.151, 17.159
Meter, L. (*ill.*) 17.720, 17.657
Eva's jongste dochter 17.657
Mets, W.
Een kerstavond 18.007
Metz, A. N. (*vert.*) 17.267
Meulemans, A. (*muz.*) 16.855
Meulenkamp, J. J.
Bouw en inrichting v. schuilpl. 18.518
Meyer, A.
Vier weken Spanje 17.706
Meyer, H. (*ill.*) 17.386
Meyster, F. C.
Heilige mobilisatie 17.941
Michael, O.
Zóó eenvoudig was 't niet 18.428
Michel, A.
Onze Lieve Vrouw van Hanswijck 16.860
Michotte, P. L. (*medew.*) 17.241
Middendorp, H.
Het mysterie van de gele enveloppe 18.387
Mildred, R. L. (*ill.*) 17.207
Miller, H. T.
Abby's problemen 17.135

Ann's groote strijd 17.136
Sharon 17.547
Millot
De rassen der menschheid 18.514
Min, J. (*ill.*) 17.190
Möller, Max
Italiaansche vioolbouw 17.970
Moens, W.
De dooden leven 18.279
Kalewala 17.180
Mőricz, Z.
Heerenboeren vermaken zich 18.378
Moerkerk, H. (*ill.*) 17.912
Mőrne, A.
Voor het aangezicht v. d. zee 17.099
Mok, M.
Kaas- en broodspel 17.053
Molanus-Stamperius, M. J. (*vert.*) 16.880, 16.916, 16.918, 17.099, 17.559, 18.046, [18.227
Molenaar, A. (*ill.*) 17.128
Molenaar, M.
Gemma van Lucca 17.890
Zoeklicht 18.425
Molenbeek, A.
Ziele schetsen 17.548
Molenkamp, H.
Het nieuwe lied 18.271
Molkenboer, B. H.
Vondel-Schetsen 17.215
Moller, H. W. E. (*medew.*) 17.668
Molnàr, F.
De jongens van de palstraat 16.962
Monkhouse, A.
De diamant van den Groot-Mogol 17.429
Montessori, M.
De h. mis uitgelegd a. d. jeugd 18.482
Moons, A.
Nieuw aflatenboekje 18.483
Moore, A.
Bloed op de prairie 17.181
Duncan, de gevreesde 17.549
De kwaker met de 2 pistolen 17.100
« Kwikzilver » doet recht ! 18.245
Pardon wordt niet gegeven 17.182
Sandy v. d. Skyline ranch 17.101
Mooy, H.
Bij de bloemen 18.401
Mooy, J. (*ill.*) 18.077
Móra, F.
De gouden sarkophaag 16.892
Moresco-Brants, Chr. (*vert.*) 17.484
Moretti, M.
Het huis van « 't heilig bloed » 17.137
Moreux, Th.
De raadselen der wetenschap 17.379
Morgan, D.
Storm !... 18.402
Morin, Fr.
Paul 16.874
Morlion, F. (*naw.*) 17.238
Morton, A.
De man m. h. blauwe masker 16.929
Morton, H. V.
In de voetstappen v. d. Meester 17.707
Mosane, Ph.
Mieke de « fiancei » 18.072
Mossinkoff, P. (*bew.*) 18.193
Bammerhof in opschudding 18.008
Comedie om liefde 18.361
De erfgenaam van Hakkevoorde 17.430
De firma staat op springen 16.857
In den levensstorm 16.862
Nelly intrigeert 18.364
De witte vrouw 16.861
Muir, A.
Het mysterie der kroonjuweelen 17.550
Mulder, A. H.
Geschiedenis van Oranje 17.841
Mulder, R. (*ill.*) 18.050
Mulders, A. (*inl.*) 18.669
Mulders, F.
Ontmoetingen op h. schoolpad 17.029
Mulders, J. (*ill.*) 18.622
Müller-Freienfels, R.
Voornaamste richt. i. d. hedend. [psych. 17.261
Muller, P. E.
De dichtwerken v. Ph. v. Borsselen 17.658
Muller, P. H.
De dichter en zijn werk 17.659
Mulock Houwer, D. Q. R.
Gestichtspaedagog. hoofdstukken 17.349
Muls, J.
Schilders van gisteren... 18.527
Multatuli
Bloemlezing 17.660
Keur uit Multatuli 16.997
Saidjah en Adinda 16.930
Multon, E.
De groene verschrikking 18.246
Het signaal des doods 18.247
Munk, C.
Eenzame kudde 16.931
Murray, M.
Die bron 17.056
Musaph-Blijdenstein, M. (*vert.*) 16.883
Mussche, A.
Koraal van den dood 18.541
Muyldermans, H.
Sprookjesweelde 17.202

N

Naaijkens, B. A. M.
Platoon's leer over de ziel... 17.262
Naber, H. A.
Van theorema naar sectio divina 17.968
Nachenius-Roegholt, A. M.
Bij nader inzien 17.138
De grootste factor 17.183
In gelijke pas 16.963
Naegelen, H. (*medew.*) 18.509
Naessens
Loncin 17.232
Nahuys, R. G. H. (*vert.*) 17.589, 18.071
Nathan, R.
Winter in April 17.795

Nauta, R.
Zoo 17.209
Nauw, H.
Als Ma aan de touwtjes trekt 18.009
Nauwelaerts, L.
Het groene goud 18.499
Neixkens, M.
Hildeke's droom 18.549
Nelissen, L.
'n Roover ontmaskerd 17.440
Nelson, A. P.
Gewroken 18.580
Nelson, H.
Word oud — blijf jong 17.385
Nesna, H.
Snap je dat nou, Juffr. Snip ?... 18.256
Neuner, R.
Verwikkeling in Grand-Hotel 18.550
Nicolas, E.
Hormonen 18.515
De president 18.050
Nicolas, J.
Wij glazeniers 18.528
Niekel, J. H.
De Bellamy-beweging 18.128
Nielen, G.
O, die zenuwen ! 18.018
Nienaber, P. J. (*biogr.*) 17.252
Nieuwenhuis, B.
Jeugdbeweging 16.806
Nieuwenhuis, J.
Kameraden keerden terug 17.139
Thubal de os 16.964
Nieuwland, J. S. C.
De groote wet 17.440
Nijhoff, A. H.
Twee meisjes en ik 16.875
Nilke, Jeels
Frida van de zonneheuvel 17.203
Nix, Th. (*ill.*) 18.410
Nolet, W. (*medew.*) 17.899
(*inl.*) 17.944
Inquisitie in de Nederlanden 18.468
Noordraven, T. J.
Handboek der scheepvaartwetten 17.350
Norbertus
Christus a. h. kruispunt d. wegen 17.296
Nordhoff, Ch.
Donkere stroomen 17.471
Norel, K.
Rondom het land v. morgen 17.551
Norel, O.
Omgeploegd 17.216
Notermans, J.
Kultuur en literat. i. d. Maasgouw 17.217
N. S. F. (*bew.*) 17.925
Nuyens, G.
Machienzetter en zetmachien 18.335

O

Oberlin, M.
Het schot in de studio 16.893
O'Donnell, E. P.
Groene oevers 17.472
Oehler, W. J.
Overwonnen moeheid 17.734
De vier absolute maatstaven 17.735
O'Flanders, A.
Uit de Iersche wonderwereld 16.965
Olens, M. (*vert.*) 17.232
Olesen Lökken, Th.
Niels Hald, 3 dln 16.932
Olyslaegers, Fr.
Gedempte tonen — Indrukken 17.410
Onings, Is.
Willehad 17.891
Oomes, P.
Joost van den Vondel 17.892
Ootmar, G.
Gezond leven 17.386
op-Hey, H.
Haïti, de parel der Antillen 17.853
Oppenheim, E. Ph.
Vlucht naar Monaco 18.561
Orban, P. M. (*inl.*) 17.953
Orczy
The scarlet Pimpernel 18.329
Ortmann, Th. (*ill.*) 17.086
Osieck-Meereboer (*vert.*) 17.523
Ost, A. (*ill.*) 18.600
Otten, J. F.
Casanova breekt uit 17.833
Ottosen
Eenvoudige wereldgeschiedenis 18.640
Ouwendijk, D. (*vert.*) 18.560
Ouwendijk, Jan J.
Pius X 17.893

P

Page, M.
Misdaad in folio 18.581
Palm, J. M. (*vert.*) 17.088, 18.284
Palm, L.
Moedertje Liesbeth 17.819
Palmborg, S.
Over moeilijke kinderen 17.030
Panhuysen, J. (*vert.*) 16.799
Pannekoek, G. J.
Ontwerpen, aanleggen...van tuinen 17.761
Papous ek Jaroslav
Een groot patriot, Dr Benesj 17.894
Parsch, P.
Verstaat gij de H. Mis 17.294
Pas, A.
Moderne jeugd 17.431
Paschasius
Geestelijk volksgezondheid 17.258
Patrick, Q.
De moord in het sanatorium 18.073
Pauwels, C. F.
De ene ware godsdienst 17.015
Gods openbaring 17.295
Pauwels, Fr.
Het duel 17.708, 18.025
Pauwels, P. (*ill.*) 18.042

Payne, St.
Zijn schuld betaald 17.184
De zwarte azen 16.933
Pearson, D. A. G.
De gouden steen 18.582
Pease, H.
Muiterij op het S.S. Nanking 17.552
Pee, J. (*inl., bew.*) 16.997, 17.660
Peelen, G. J.
Dijkdoorbraak 17.140
Peeters, H.
Geneesk. hulp bij gasaanvallen 18.519
Peeters, Hub. (*vert.*) 18.506
Peeters, K. C.
De polit. beteek. v. d. Schelde-[stroom 17.961
Peeters, M.
Zegen der aarde 17.985
Pellegrino (*vert.*) 17.283
Pen, P.
De roep der liefde... 17.432
Ze moesten vechten 18.365
Peregrien, P.
Christus a. h. kruispunt d. wegen 17.296
Persoons, F.
Lessen in de kleiarbeid 17.351
Persyn, W.
De reis v. goudvleugeltje en ... 17.210
Perutz, L.
De Zweedsche ruiter 17.102
Perzager, M. M.
Maria Magdalena 17.813
Peters, N.
Onze Bijbel. Bron v. licht en leven 17.942
Pétillon, W. (*bew.*) 17.178 (*vert.*) 17.188
Problemen rondom rex, den bouvier 17.141
Pfiffig, A. J.
God of ras 16.786
Philippen, L. J. M.
De oud-Antwerpsche Majolica 17.971
Philips, G.
Leergezag en onfeilbaarheid 18.484
Philips, J. P.
De bond des verderfs 18.051
Op menschenjacht 17.619
Philips, M. (*vert.*) 18.373
Bruiloft in Europa 18.218
Philips, R.
Lőrinc Ferenc 18.661
Philips, S. H.
Het passionneele misdrijf in Ned. 17.749
Piasecki, S.
Waar het vrije leven lokt 17.073
Piebenga, H.
Rondom het feest 18.162
Pieck, A. (*ill.*) 16.897, 17.071, 17.446bis, [18.080
Pienaar, E. C.
Werda ! 18.426
Pienaar, T. C.
Wording 18.583
Pienaar, W. J. B.
Die geheime Bloemfontein-kon-[ferentie 18.366
Pieraerts, C.
Vie ... du Chan. v. Crombrugghe 17.895
Pieters, A. (*inl.*) 17.705
Pilloud (*medew.*) 18.509
Piper, O.
Christendom en oorlog 17.954
Plancquaert, J.
Het Oosten in beroering 18.319 en blz.333
Oudenaarde en het land tusschen...18.641
Vlaanderen's verleden spreekt 17.842
Platel, J. (*muz.*) 16.837
Plato
Apologie, Crito en Euthyphro 17.661
Ploeg, H., j^r^
De wijde kim 17.212
Plokker, G. (*ill.*) 17.110
Plus, R. (*medew.*) 18.509
Poelhekke, M. P. A. C.
Woordkunst 18.632
Polak, L. (*vert.*) 17.748, 17.959
Polak, M. V.
Beknopte economie 17.962
Pollatschek, St.
Vlammen en kleuren 16.876
Pollmann, J.
De blijde bongerd 18.529
Het blonde riet 18.530
Pols, A. M.
Het leven van A. de Boeck en... 17.896
Het leven v. Grieg—...v. G. Bizet 18.662
Poltzer, A.
Het mysterie der 13 antieke [schoorsteenmantels 17.553
Pommer, E. (*ill.*) 18.022
Pomp, K. S.
Moeder 18.367
Pompe, W.
Neo-Malthusianisme 17.750
Poncin, G.
Menschen in de lucht 18.336
Poortenaar, J. (*inl.*) 18.563
Poortmans, R.
Zon in het zenith 18.088, 18.219
Poot, H. C.
Bloemlezing uit zijn gedichten 16.850
Poppe, A.
Dus bij toeval 17.974
Poppe, E.
« Woordjes » Serie A. III 17.297
Portielje, A. F. J.
Dieren zien en leeren kennen 16.820
Pos, H. J.
Anti-semitisme en jodendom 18.129
Vrijheid, staat, mensheid 18.500
Post, E. H.
Huwelijksmanieren 18.130
Post, T.
Zoo hoort het 17.031
Posthumus, A. (*vert.*) 17.071, 17.285
Postma-Klein Lankhorst, A. G. (*bew.*) [17.601
Pothuis-Smit, G.
Vertrouw de toekomst 17.103
Poukens, J. B. (*bew.*) 16.782
Pouwels, P. (*ill.*) 17.130
Preller, Gustav
Dagboek van Louis Trichardt 18.663
Schepers se dagboek 18.664

Voortrekkersmense : 5e, 6e dl 18.665
Premsela, M. J. (*medew.*) 17.719
(*inl.*) 17.815
Price, G. W.
Ik ken deze dictators 18.667
Prims, Fl.
Antwerpiensia 1938 18.666
Gesch. v. Antwerpen : 7e dl 17.682
Geschiedenis van het Kiel 17.683
Prins, A. A.
A book of English verse 18.139
Prins, A. P. (*vert.*) 17.855
Prins, J. (*ill.*) 17.675
Prins-Willekes Macdonald, I. E.
Prokosch, Fred. [(*vert.*) 18.029, 18.660
Zeven menschen vluchten 17.854
Proost, K. F.
Henr. Roland Holst in haar strijd... 17.897
Puiter, Egb.
In dienst van het vaderland 17.636
Pulles, T.
Sta-pal 16.966
Puteanus, E.
Comus of de kimmerische zwelg-
Putman, W. [partij 17.662
Tooneeldagboek 1928-1938 17.663
Pyttersen Tz., H. (*vert.*) 17.473

Q

Quicke, F. (*medew.*) 17.242
Quirinus van Alphen
H. Bernardus... H. Paula 17.898

R

Raap, R.
Inricht. en verzorg. v. h. lichaam 17.768
Rachmanowa, A.
Geheimen v. Tataren en Afgoden 17.620
Raedt-de Canter, E. (*vert.*) 18.561
Raeymaekers, L.
Toms vuurproef 18.441
Raimond, J. J. jr (*bew.*) 17.380
Raison, M.
Het spook in de 42ste straat 17.554
Ram, J.
Aartsbisschop Willibrord 17.899
Randag, W.
Wist U dit v. d. vrijmetselarij 17.352
Rannah, A.
Dit is de kl. alman. v. Brab. : 2e dl 18.399
Ras, G.
Neuland. Deutsches lesebuch 17.653
Rats, R. (*ill.*) 18.262
Rau, F. (*ill.*) 17.040
Raven, Ch. E.
Christendom en oorlog 17.954
Ravn, Th. (*ill.*) 17.689
Redeke, H. C.
Het dier in zijn wereld 17.762
Reed, T. B.
The fifth form at St Dominic's 18.140
Reesema, W. (*vert.*) 17.756
Regőczi, I.
Als Vlaanderen terugroept !... 18.427
Reiman, J. D.
Over geestel. en mor. herbewap. 18.501
Reinderhoff, R. (*ill.*) 16.969, 17.155,
Relham, R. [17.169, 17.173, 18.456
Techn. knutselwerkjes vr jong. 18.337
Renes-Boldingh, M. A. M.
Bataksche sagen en legenden 17.555
Het stille front 18.584
Rengers Hora Sicc., D. J. (*inl.*) 17.767
Renker, F.
Drie maal levenslang 18.190
Renker, G.
Bergkristal 17.104
Renoir, V.
Mysterie 18.094, 18.248
Renquin, R. (*vert.*) 18.395
Reteig, E. A. O.
Lichaamsoef. vr zuigelingen 17.387
Révész-Alexander, M.
Byzantijnsche kunst in Italië 18.163
Revis, M.
Zaharoff 17.711, 17.796
Reynen, H. (*vert.*) 16.792
Riche, R.
Katholicisme en politiek 18.502
Richolson-Sollitt, E.
Mengelberg spreekt 17.972
Rijneke, M. M.
Liederen door het kerkel. jaar 17.630
Rijnsdorp, C.
Eldert Holier 17.105
Rijnsent-Zijderveld, H. P.
De gymnastiekles 17.998
Rijperman, H. H. P.
Uit de corresp. v. prins Will. III... 18.668
Rik (*ill.*) 18.616
Riksen, T. P.
Die zijn leven verliest 17.556
Rinderknecht, H. J.
Vier brieven v. h. nieuwe leven 17.736
Rispens, J. A.
Stadiën 18.542
Risseuw, P. J.
Christ. dichters v. dez. tijd 18.292, 18.357
Risselada-Garrer, G. J. (*vert.*) 16.932
Ritter, P. H. jr
Over lezen en schrijven 16.998
Over Joh. de Heer 17.901
Vredenhof 17.106
De zwerver met de tooverfluit 17.900
Roan, T.
De wraak v. d. halfbloed 16.934
Robbertz, D.
Noordwester 17.185
Robertson, F. C.
Duivelsranch 16.935
De held van Pine Creek 18.249
Verboden wegen 18.074
Wedstrijd met den dood 17.186
Robins, D.
De eeuwige droom 18.031
Tante Erica's erfgename 17.142

Wie op geluk vertrouwt 18.403
Zooals Caroline het zag 17.107
Robinson, W. A.
32.000 mijlen over zee 17.855
Roelandt, L. (*bew., inl.*) 16.997 (*vert.*) 18.223
Roelants, J.
Dorpsprofeten 17.557
Het wereldtoon. in gerechtszaal... 17.558
Roelants, L. (*vert.*) 18.617
Roelants, M.
Bakkeleien met Jan Greshoff 16.999
Roelofs, J. C. B.
Beginsel. der electriciteitsleer 18.151
Rölvaag, O.
De groote stilte 17.559
Röntgen, A. (*vert.*) 16.822, 17.030, 18.575
Roest Crollius, B.
Onheil in de verte 18.404
Rogatiaan (*vert.*) 16.785
Roger-Ferdinand
Drie procent 17.433
Roland Holst, A.
Voorteekens 18.052
Roland Holst-v. d. Schalk, H. (*inl.*) 16.805
Roldanus, W. J. A. jr (*vert.*) 16.893, 16.925, 17.126, 17.529, 17.550, 18.384
Rombouts, S.
De paedag. situatie v. h. ogenblik 18.503
Romuald
Een heilig bankier 17.902
Romein, J.
Machten van deze tijd 17.239
Romualdus
De kathol. jeugdbijbel 17.286
Christus a. h. kruispunt... 17.296
Rona, J. (*vert.*) 16.962
Ronge, E. L. (*vert.*) 17.385
Ronge, P. H. (*vert.*) 17.261
Ronge-Haslinghuis, J. (*vert.*) 18.099
Rongen, H.
Naar Christus' voorbeeld 17.943
Ronner, L.
De hedend. grafische technieken 18.338
Roosenschoon, C. F.
Erfenis in Canada 18.075
Ross, A. E. (*vert.*) 17.287
Rosen, E.
Een kwajongen in Amerika 17.187
Rosseland, S.
Van sterrenhemel tot sterrenwereld 17.380
Rost, M.
Het geval Jef Last... 17.353
Rothe, H. (*naw.*) 18.639
Rothmann, M. E. (*vert.*) 18.607
Rothvic (*ill.*) 17.201
Roukens, A. A. E. S.
Korte gesch. der Eng. en Am. letterkunde 17.664
Round, D.
Tennis voor meisjes 18.531
Rubbrecht, R.
Levensgedachten 17.016
Rubel, J. L.
Een oude veete 18.076
Ruck, B.
Bruidegom op zicht 18.388
Gestolen zonneschijn 17.560
Lente juicht in een... hart 17.561
De liefdesidylle v. een prins 17.562
Verloren lentetijd 17.563
Rudolf, C. H.
Rumoer in « 't Paradijs » 18.193
Ruijsch van Dugteren, J. H.
Waarom een slecht rapport ? 17.963
Ruiz Vilaplana, A.
Ik verklaar onder eede 17.684
Russe, E. (*vert.*) 17.908
Rutgers, F. L.
Arbeid voor allen 18.131
Rutten, F.
Confiteor 17.411
De tocht naar morgenland 16.967
Ruyneman, D.
De componist Jan Ingenhoven 16.833
Ruys, E. (*vert.*) 17.281

S

Saalborn, A. (*vert.*) 17.848
Sabatini, R.
De verdwenen koning 17.564
Sabbe, M.
Uit den taalstrijd 17.843
Saks, J.
Eduard Douwes Dekker 17.218
Samuel, H.
Grondslag en opbouw 17.008
Samuels, J.
De cyclus van de vrouw 16.829
Sanders, J.
Luchtbescherming 17.354
Sandfort, J. A. (*vert.*) 16.897
Saris, L.
Licia zet door 16.968
« Villa Zonneschijn » 17.814
Sassen, Ad.
Het spel van St-Joris 18.010
Sava, G.
Het reddende mes 18.053
Savi, E. W.
De dwaze wereld 18.203
Sayers, D. L.
College zonder mannen 16.936
Onaangenaamh. i. d. Bellona club 17.565
Schaap, H. W. J. (*vert.*) 17.954
Schaepman, Fr.
De nationalist 17.434
Schamelhout, G.
Ethnische vraagstukken en... 18.320
Scharpé, A. A. M.
Bana's Kadambari 17.757
Scharten-Antink, C. en M.
De groote Zorzi 16.894
Scheeben, M. J.
De heerlijkh. der godd. genade 18.305
Systematische Mariologie : 2 dln 16.787
Scheenstra, E.
Franse Spraakkunst 18.142

Scheerman, H. J. (*medew.*) 17.265
(*bew.*) 18.305
Scheffler, K.
De geest der gothiek 17.219
Schelfhout, L. (*ill.*) 17.356, 18.303, 18.504-505, 18.577
Schelfhout-van der Meulen, A. (*vert.*) 18.577
Jongeman luister eens 18.504
Lente, Zomer, Herfst, Winter 18.321
Nergens en nooit verlegen 18.505
Tegenstellingen 17.356
Scheltjens, L.
De schoone Irena 18.194
Schenk, M. G.
Amsterdamsche getijden 17.856
Schepens, Piet (*vert.*) 17.613
Kunt Hamsun 17.220
Vrouw.-fig. u. d. Noordsche lett. 17.221
Schermelé, W. (*ill.*) 17.644
Scheuer, P.
Het christelijk huwelijk 18.115
Schipper, A.
De woordkunstzang v. v. Zanten 18.346
Schipper, J. J.
Ontwerpen, aanleggen... v. tuinen 17.761
Schirokauer, A.
Een liefde in Shanghai 17.108
Schmidt, J.
De kunst v. h. grimeeren 17.403
Schmidtmayr, M.
Kinderen op Gods wegen 16.977
Schmit, P. M.
St Plechelmus 17.903
Schmook, G. (*medew.*) 17.865
Schneider, O.
Het priesterschap der vrouw 17.737
Schneiders, A. J. (*inl.*) 18.083
De spiegel der zaligh. v. Elkerlijk 17.435
Schneiders, N.
Mgr Ferdinand Hamer 18.669
Schneller, F.
« Ein Mädchen in Blüte » 17.143
Schoenmakers, L.
De heilige Catharina van Siëna 18.670
Scholten, L. W. G. (*samenst.*) 17.393
Scholten, W. (*bew.*) 17.965
Schoneveld, J.
Oorspr. v. h. bijbel. zondvloedverhaal 17.298
Schotel, B. A.
Het bloed... zingt in Hitlerland 18.280
Schotman, J. W. (*vert., inl.*) 17.655
Schregardus, J. (*vert.*) 17.325
Schreurs, J.
Kleine liederen van dood en leven 18.543
Schrijver, A. (*vert.*) 17.875, 18.240
Schroeder, H. E.
Neri. Romein en reformator 18.671
Schüttel, L.
Luchtgevaar boven Europa 18.132
Schütz, E. (*ill.*) 18.559
Schuitema, E. B. W. (*medew.*) 18.156
Schuitmaker, Y. C.
Pax 18.011
Schultz, Ebba (*ill.*) 16.826
Schut, W. F. H. (*ill.*) 16.820
Schutt, J. H. (*bew.*) 17.601
A shorter introduction... 17.214
Schutte, N.
Mijn radio-recepten 17.769
Schuver, M.
Koningskinderen 16.978
Seidel, F.
Waar geen keuze bleef 17.566
Het wenschkind 18.054
Selleger-Elout, J. M.
Vergeef ons onze zonden 17.144
Senden, L.
Mooie vlinders 18.516
Sengers, L. (*ill.*) 17.596
Senior, J.
Simon Petrus... 17.904
Sentry, Fr.
Hakenkruis en Sovjetster 16.807
Sepp, A. A.
Hij leeft 18.012
Tot zijn wonderbaar licht 18.013
Seppelt, F. X.
De geschiedenis der pausen 17.944
Serrurier, C. (*vert.*) 18.668
Sertillanges, A. D.
De mystieke Roos 17.017
Servaes, Alb. (*ill.*) 18.115
Servaes, An.
Moeder Liesbeth 17.145
Sevensma-Themmen, G.
Waarop wachten wij ? 18.562
Shakespeare, W.
Julius Caesar 18.014
Sheehan
Rita, the street-singer 18.330
Shipp, H.
Romney. Een schildersleven 18.563
Short, L.
Het bloedige spoor 17.567
Vrijbuiters v. h. Westen 16.937
Sienkiewicz, H.
Quo vadis ? 17.473
Sikkens, R. (*vert.*) 18.402
Simong, J.
Dientje Goris 17.568
Nederduitsche vertellingen : 2e dl 18.429
Sinclair, U.
Het gezond verstand ben ik 17.109
Singels, N. J. (*vert.*) 18.635
Sinninghe, J. R. W.
Maria's beeld- en bouwlegenden 17.404
Sirks-Joustra, A. A.
Mies vindt haar weg 16.969
Sjoerds, J.
In naam van Oranje 17.436
Skaife, S. H.
Die vreemde ondervindinge v. J. Harmse 17.637
Slijper, E. J.
Evolutie 18.333
Sloan, F.
In jaren van scheiding 17.569
Smeding, H. J. (*vert.*) 16.876

Smelik, K.
En altijd roept de zee 17.474
Smilde, H.
Jacob Cats in Dordrecht 17.834
Smirnoff
Smirnoff vertelt 17.797
Smit, G. (*vert.*) 16.911
Gedichten door het kerkel. jaar 17.630
Maria-lof e.a. gedichten 18.180
Smit, J.
Tegen den stroom op 18.272
Smit, Jc.
Bijdrage tot de kennis v. Potgieter's stijl 17.665
Smit, J. P. W. A.
De legervlaggen 17.685
Smits van Waesberghe, M.
Naar zonnige hoogten 17.905
Snaith, J. L.
Lisa Loverky 17.570
Sneijders de Vogel, J.
Handl.... eerste hulp aan gasziek. 18.520
Sneyers, K.
Nonni, de roem van Akureyri 17.906
Snijders, J. C. (*bew.*) 18.268
Snitker, W.
Van groene tot gouden bruiloft 17.835
Vijf gedramatis. vertellingen 17.621
Sobry, C. (*vert.*) 17.662
Sombra, P.
Contrabande voor Bilbao 16.938
Sobja
Zoo is het leven 17.110
Sonneborn, J. C.
Die markiezinne van Carabas 16.939
Sormani, P. V. (*bew.*) 17.237
Soutar, A.
Het geval Grimston Hall 17.571
Spaan, J. B. Th.
Amsterdamsche getijden 17.856
Spectator (*vert.*) 17.023
Speybrouck, J. (*ill.*) 18.104
Spier, J. (*ill.*) 18.406
Spierings, K.
Vroolijke gedichten 17.631
Spil, A. C.
Vakbekwaamheid voor den bakker 18.339
Spoerri, Th.
Bevrijd. geloof - De weg t. d. daad 17.299
Spoorenberg, F. G. (*vert.*) 17.315
Sprey, K.
Marcus Tullius Cicero 18.672
Stacpoole, H. de Vere
De mascotte 18.585
Staes, C. J.
Engeltje Engelen & Co 17.057
Tip, top & Co 18.195
Zeg, kwezelke, wilde gij... 18.196
Stallaert, Th.
Klein Officie van de H. Maagd 18.116
Staverman, W. A. (*medew.*) 17.668
Steenhoff-Smulders, A.
Uit het biënboec 18.273
Steger, A. M. A. A. (*inl.*) 17.348
Steggerda, H.
Compromis 18.405
Steijger-Asperslagh, M. E.
Yvonne 17.146
Steinmetz, Fr. en S. R.
De rassen der menschheid 17.038
Steinz, P. W. J.
Lastige types onder normale kind. 18.494
Stemmle, R. A.
Sherlock Holmes 17.571bis
Stempels, P. (*ill.*) 16.970, 18.439
Sterkenburg, R. P. (*vert.*) 18.379
Sterkens, R.
Turnhout in de letterkunde 16.989
Sternberg, F.
Hoe lang kan Hitler oorlog voeren? 17.357
Sterringa, Tj.
Schets van de voornaamste taalverschijnselen 17.369
Steuperaert, G.
Firma de Groot 17.437
Steur, K.
De menschelijke ziel 16.777
Steur, N. (*bew.*) 18.111
Steynen, J.
Muzenkeuken 17.147
Stibbe, M.
Kinderen die geschied. maken 18.673
Stimmler, B. (*muz.*) 18.193
Stirnimann, Fr.
De 1ste levenservaring. v. h. kind 18.099
Stock, R.
Latijnsche redevoeringen (*verkl.*) 17.666
Stoddard, Ch.
De patrouille in de wildernis 18.430
Stoffels, M.
Voordracht-repertorium 18.296, 18.350
Stoke, M.
Luchtvakantie 17.572
De man die het BritscheMuseum... 18.250
De revolutie v. Mr Stalperswaard 17.111
Rieman & Co 17.148
Stoks, M. (*vert.*) 18.107
Een man v. vorstelijk karakter 17.907
Stokvis, B. J.
Een liefde op het midden van... 17.112
Stols, A. A. M. (*vert.*) 18.633
Stoltz-van den Kieboom, C.
Kogels met Kerstmis 18.251
Stone, A. W.
Debby vindt haar weg 17.188
Het droevig mysterie in den mist 17.573
Stone, J.
Jack London, zijn leven en werk 18.220
Strabel, Th.
Gestroomlijnd huwelijk 16.877
Strange, J. S.
Het drama v. Sowback-eiland 16.940
Stratil, K. (*ill.*) 17.704
Strauss, R. (*inl.*) 18.160
Streuvels, St.
De vreemde verteller 17.149
Stribling, T. S.
Generaal Fombombo 16.895
In de olie 18.564

Strijbos, J. P.
Onze kleine zangvogels. Onze kl. zwemmers. Van torren en kevers 16.814
Vogels van zee en strand 16.821
Strijt, W. (*vert.*) 17.170
Struik, A. (*bew.*) 17.033
Stuckens, Fr.
Miserere 17.058
Stück, E. (*vert.*) 16.943
Stufkens, N.
In de derde 18.406
Stuiveling, G.
Het boek als vraagstuk 18.084
Kunst en kritiek vóór en van... '80 18.623
Variaties 18.294, 18.358
De wijde kim 17.212
Stuiveling-van Vierssen Trip, M.
Verhalen 18.586
Stuurman, R. (*ill.*) 17.167
Stuyvaert, V. (*ill.*) 17.196, 17.318, 17.820,
Suls, A. [18.347, 18.617
Het geschil der jaargetijden 17.059
Swaan, Th.
Merksplas 17.845
Swaen, A. E. A. (*aant.*) 18.329
Swarth, H.
Beeldjes uit vrouwenleven 17.412
Sweers, Ant.
Van groene tot gouden bruiloft 17.835
Swerts, L.
Baltus 18.565
Gestalten 18.085
Szekely-Lulofs, M. H. (*vert.*) 17.457
Szelburg-Zarembina, E.
Johanna's zwerftochten 18.587
Szobotka-Visser, J. L. (*vert.*) 16.892

T

Taber, G.
De liefde van Karl Bjorn 17.798
Taliani, Fr. M.
Pietro Kardinaal Gasparri... 17.908
Taverne, N. J. A.
Handl. v. d. kennis v. luchtgevaar 17.751
Tavernier, J. J.
Reading and conversation 17.370
Taylor, Ph. A.
Het amber mysterie 18.252
Het paperclip-mysterie 17.150
Tazelaar, J. A.
Kruisvaart onder Gods regenboog 17.574
Teeuwen, P.
Dionysius de karthuizer... 17.263
Teeuwisse, C. (*ill.*) 17.892
Teeuwissen, R. W. (*bew.*) 18.645
Teipe, M. B.
Dr Menno ter Braak « Reinaert...» 18.460
Teirlinck, H.
Ave 18.015
De ekster op de galg 18.016
Ik dien — Vertraagde film 18.017
Telder, P. (*vert.*) 18.415
Temple, B.
De belofte van morgen 17.475
ten Bruggecate, K.
Engels Woordenb.: 1e dl Eng.-Ned. 18.141
Tenhaeff, K. B.
Erasmus en Voltaire 17.836
ten Have, J. (*vert.*) 17.736
ten Hove, F. (*vert.*) 18.210, 18.397, 18.411,
[18.412, 18.433, 18.434
ter Braak, M. (*inl.*) 18.235
De nieuwe elite 18.459
ter Brugge, W. F. H. (*vert.*) 17.109
Terlingen-Lücker
Van groene tot gouden bruiloft 17.835
ter Maat, A. W.
De goddelijke overlevering 17.300
ter Marsch-Keen, M. (*vert.*) 17.259
Terquem, H.
Is de lijkdoek van Turijn de ware...16.788
Tersanzsky, J. J.
Gaszi Hazepeper 17.151
Tervooren, A. (*vert.*) 17.851
Tervooren, L.
Een rare familie 17.638
Tervueren, C. (*vert.*) 17.048
Terwynne, H. (*vert.*) 17.807, 18.063, 18.229
Teschitz, K. [18.431
Religieuze extase als surrogaat... 17.301
Testas-Beernink, J.
Wie tekent mee het A.B.C. ? 17.826
Tetenburg, J. Chr.
Het raadsel v. d. sterrenwacht 17.575
Tetter, W.
Prakt. handb. v. d. politieagent 18.133
Thans, H.
Door oud en nieuw Italië 17.857
Thayer, Lee
De moord op Dr Sylvester 18.588
Wie heeft mijn kind ontvoerd ? 18.589
Theatre, Edw.
Waalsche dialektletterkunde 17.837
Theunis, A. (*vert.*) 18.480
Thiery, L. M. (*medew.*) 17.865
Thiesz, P.
Rumoer in « 't Paradijs » 18.193
Thijsse, J. P.
Bloemen in onze tuinen : 2e dl 17.381
Thijssen, L. (*bew.*) 17.924
(*vert.*) 18.391
Thiry, P. (*vert.*) 18.594
Thoene, P.
De verovering van het luchtruim 17.763
Thole, K. (*ill.*) 16.991
Thomas, P.
In het land der 5 rivieren 17.858
Thomas a Kempis
De geest van Thomas a Kempis 17.945
Thomas v. Aquino
Theol.S.: 5e dl Het heelal-bestuur 18.306
Theol. S. : 14e dl De verstandigh. 17.738
Thompson, J.
Damiaan 18.674
't Hooft, H. G.
Lichtstralen 17.211

Tielens, G. (*ill.*) 17.626
Tilton, A.
Leonidas en de moordenaar 18.431
Timmermans, A.
O.-L.-H. zijn kostgangers 17.576
Schoolgeheimen 18.134
Toekomst 18.590
Tinbergen, D. C. (*bew., inl.*) 16.854, 18.353
Toepoel, P. M. C.
De opvoeding van den hond 18.150
Tokarski, W. (*vert.*) 17.073
Tolenaar, E.
Jij, dappere kleine Marlon ! 17.189
Tolman, Rinke (*vert.*) 16.817
Bessen. Bloemen. Vlinders 16.814
Zes maanden op speurtocht 17.764
Tolstoi, L.
Anna Karenina : 2 dln 17.476
Tomkins, D.
Naar Bethlehem 18.368
Toonder (*ill.*) 16.966, 17.189, 17.206, [18.570
Tousseul, J.
Kleine luiden 17.815
Tozer, K.
Mumfie's avontuurlijke reis 17.825
Tracy, L.
N° 17 17.577
Traven, B.
Modesta 18.032
Truss, S.
Chantage 17.622
Sluipende schreden 18.591
't Sas, H.
Jacob Janson's liefde 17.578
Tsjechow, A.
Een hulpeloos schepsel 16.941
Tügel, L.
Peerdemuziek 17.477
Tuttle, W. C.
Vergelding 16.942
Het skelet in de Canyon 17.152
Tuymelaar, C. T.
Pseudoniemen... 18.096
Tydemann, G. F.
Vier opstellen 17.382

U

Ubbens, E. (*vert.*) 18.378
Ubink, J.
In de vergulde ton 16.896
Ude, J.
Katholicisme van de daad 18.506
Uges-Visser, T. (*vert.*) 18.585
Uittenbogaard, J. (*bew.*) 17.165bis
Undset, S.
De trouwe vrouw 18.389
Urbanus, P.
Franciscus voor kinderzielen 18.449
Hou en trouw 18.675
Losse blaadjes : 3e bundel 17.623
Nard op zoek 18.677
Netje 18.676
Onder het juk 18.678
Zonnige Piet 17.909
Ursina, Ch.
« Die seltsame Heimkehr » 17.153

V

Vaerewijck, W.
Het hart der dingen 17.986
Valckenier, J. (*vert.*) 16.924
Valderpoort, W. (*inl.*) 18.518
Valéry, P.
De avond met den Hr Teste 18.633
Valeton-Wiggelendam, D. A. H. [(*vert.*) 17.338
Valk, W. L.
De beheersch. der wereldeconom. 17.358
Valkema Blouw, J. P.
Moderne physica 17.039
Drie jongens op avontuur 17.204
Valkenier, Fr.
Balladen van Brabant 17.987
Valkhoff, R.
De wolkenkrabber 17.190
Valoël, J.
De demon in smoking 17.997
van Amelsvoort, F.
Hoe voorkomen we spraakgebrek. 17.032
van Amerongen, G. H. C. (*vert.*) 16.921, [17.127, 17.467
van Ammers-Küller, J.
Heeren, knechten en vrouwen 17.478
van Andel, J. C.
Om de heerschappij 17.191
van Anrooy, A. (*ill.*) 18.592
Impromptu 18.592
van Antwerpen, G. (*vert.*) 18.659
van Arckel, J. (*vert.*) 16.929, 18.073
van Balen, C. L.
De aarde 18.648
van Barbanson, C.
De ... paden v. d. godd. liefde 16.789
van Beckum, J. H.
Duits Woordenb. : 1e dl Duits-Ned. 18.143
van Beek, A.
De cirkel sluit zich 17.113
van Beeveren, F. (*vert.*) 18.045
van Bemmel, F. (*ill.*) 17.645
van Bemmelen, W.
Egyptiana 17.859
Vanbeselaere, W.
De Holl. periode... van V. v. Gogh 18.532
van Beukering, F. C.
De Mis 18.307
van Beusekom, H. G.
Volkshuisvesting ten plattelande 18.135
van Biesen, A.
Naar de... ontluiking v. ons wezen 17.946
van Blankenstein, M.
Het getij der beschaving 18.642
van Blaricum, N.
Tessa 17.114
van Bokhorst, G.
Wevers 18.593
van Bolhuis, E. G.
De overbodigen 18.055
van Bottenburg, H. A. (*vert.*) 17.534
van Brabant, B.
Niels Stensen 18.679

van Brakell Buys, W. R.
Het ideeën-drama v. F. Hebbel 17.222
van Breda, E. (*vert.*) 17.949
van Brouwershaven, J. (*vert.*) 18.079
van Coppenolle, H. (*ill.*) 17.209
van Crefeld, Is. (*vert.*) 17.693
van Cuyk, St.
O, die zenuwen ! 18.018
van Dael, J.
Beschouwingen over beroepskeuze 17.359
van Dam, J. (*medew.*) 17.719
van Dam-van Isselt, W. E.
Nederland in de branding 17.360
van Dantzig, D.
Vragen en... over ruimte en tijd 17.931
van Dantzig, M. M.
Frans Hals, echt of onecht 17.405
van Deilen, B. (*vert.*) 17.882, 18.022, 18.036
van de Moortel, J. C. A. M. (*inl.*) 18.149
van den Bemden, M. (*ill.*) 17.194
van den Berg, Ev. (*vert.*) 17.811
van den Berg, I. J. M.
De strijd om de logica 16.778
van den Berg-Boldingh, E.
Joost 18.253
Vandenberghe, B.
Chrysostomus, de grote redenaar 18.680
Chrysostomus herleeft 16.790
Vandenberghe, R.
Damme 17.860
van den Berghe, V. (*vert.*) 17.242, 17.243
van den Bogert, J. (*muz.*) 18.012, 18.013
van den Born, A.
H. Rita van Cassia 17.910
van den Bovenkamp, J. G. H. (*vert.*) 17.166
van den Eerenbeemt, H.
Van Munster's derde Kerstboek 17.256
van den Heever, C. M.
Droogte 18.594
Kruispad 18.595
van den Heuvel, H. (*vert.*) 17.288
van den Weghe, M. J. (*inl.*) 18.171
van de Perre, G.
De vreemdeling 17.438
van de Perre, H.
De nationaliteitenstrijd in « Tsjechoslowakije » 18.507
Vandeput, L. (*bew.*) 17.433
van der A., L. (*ill.*) 17.847
van der Aa, J.
Een volk wil leven 18.322
van der Beek, G.
Leer uzelf beter schrijven 17.718
van der Bom, F. L.
Het boekbinden 18.340
van der Boom, C. A. G.
Handboek der scheepvaartwetten 17.350
van der Borden, J. P.
Hoe en wat boetseren we van klei ? 18.166
van der Burg, G. P. J. (*bew.*) 17.265
van der Does, J. C. (*vert.*) 18.035
van der Dussen, V. (*vert.*) 18.132, 18.667
van der Esweg, H. (*vert.*) 18.605
van der Galiën, S. M. (*vert.*) 17.524
17.611, 17.792, 18.069, 18.239, 18.579
van der Geest, K. (*vert.*) 16.957
Eiland in de branding 18.596
Thuisreis 17.192
van der Hallen, B. (*vert.*) 17.013
van der Hallen, E.
De aarde roept 17.000
Zes dagen 17.001
van der Hallen, O.
50 jaar kath. letterk. in Vlaanderen 18.283
van der Heeren, A.
Het leven van Jezus-Christus 18.485
van der Heyde, A.
In den levensstorm 16.862
van der Heyden, J. H.
Dwars door China 17.639
van der Hilst, M.
Toja Tirta 17.115
van der Hoeven, G. L. (*vert.*) 17.539
van der Hoog, P. H.
Rabbi Mozes Ben Maïmon 17.911
van der Hoop, J. H.
Psychische verschillen tusschen man en vrouw 17.726
van der Horst, J. C. (*vert.*) 18.004
van der Host, K. j^r^ (*ill.*) 17.918
van der Hurk, P.
Het moordproces 18.597
van der Kooi, K.
Franse Spraakkunst 18.142
van der Lek, G. J.
Het buitenlandsche boek : 1936-'37 16.773
Het buitenlandsche boek : 1938 17.719
van der Made, J. A. (*vert.*) 16.889, 18.258
Pelgrimsreize 17.061
van der Meer, C. (*vert.*) 17.491, 18.070, 18.604
van der Meersch, M.
Er voert geen weg buitenom 16.897
L'élu 17.579
van der Meulen, Cago
De hond staat model 18.170
van der Mijll Piepers. Cl. (*vert.*) 18.213
van der Ploeg, J.
Schrift en overlevering 17.018
van der Ploeg, N. (*ill.*) 18.178
van der Schaaf, N.
Leven van Karel de Stoute 17.580
van der Schelde, L.
De populieren fluisteren 17.446bis
van der Sleen, W. G. N.
Zweden en Lapland 18.471, 18.649
van der Sluys, L. M.
Handl. v. d. kennis v. luchtgevaar 17.751
van der Sluys, W. N. j^r^
1.000 K. M. op een groene jumbo 17.624
Hier Holland radio 17.193
van der Spek, Joh.
Moeilijkheden bij de opvoeding... 18.323
van der Steen, E.
Controversen 17.988
van der Steene, C. (*ill.*) 17.835
van der Stoep, D.
Laterveer wil het rechte weten 18.407

van der Valk, P. (*vert.*) 16.904, 17.871
van der Veen, Adr.
Geld speelt de groote rol 18.056
Oefeningen 17.799
Tusschen kantoor en archief 18.026
van der Veen, H. R. S. (*bew.*) 17.371, [17.966
van der Velden, J.
Het leven van St Bavo 17.912
van der Ven, D. J.
Van scheepje-zeilen 16.834
van der Ven, H. R. S. (*bew.*) 18.140
van der Vlerk, I. M. (*medew.*) 17.762
van der Wal, L. G. (*inl., aant.*) 17.661
van der Wal, Th. J.
Vreemdelingen 18.077
van der Woude, J. (*vert.*) 17.130, 17.690, 18.042, 18.639, 18.646
(*medew.*) 17.803
Dr Menno ter Braak, « Reinaert... » 18.460
Blauwbaard en Octopus 18.027
Howison's metamorphose 17.581
van de Stam, F. (*ill.*) 17.215
van de Steen, J.
Maria-kruisweg 17.302
van Deursen, H. J. (*vert.*) 17.007
(*bew.*) 18.111
van de Velde, A.
Hans Worst 16.763, 16.863, 18.019
Das Herz kämpft 16.943
van de Ven, A. J.
Het oud-archief van... Culemborn 17.844
van de Vyvere, J. M. (*vert.*) 17.246, 17.938
van de Werfhorst, A.
Volcmar, de Ommelandvaarder 17.714, [18.057
van de Wygaert, L.
Oostersch poëma 17.413
van de Zande, F. (*inl.*) 17.387
van Dietsch, J. N. C. (*vert.*) 18.199
van Dijk, L. (*vert.*) 16.913
van Dijk, W. C.
Fotografeeren 16.835
van Dine, S. S.
De moordzaak Kenting 18.598
van Doorn, J.
Het pleidooi 16.864
van Doorn-Vonk, T. (*vert.*) 17.760
van Doornik, J. J. M. (*vert.*) 17.314
van Dorenburg, A.
De geheimzinnige marskramer 17.821
van Dranen, P. J.
De moderne geneeswijze 17.388
van Duin, F.
Reggie's reportages 16.970
van Duinkerken, A. (*vert., inl.*) 16.779, 16.980, 16.984, 18.671
De dichters v. h. jaar : 2[e] dl 18.290, 18.359
God en de cultuur 17.303
Twee vierkante meter 17.223
Vertellingen dr h. kerkel. jaar 17.630
van Duyvendijk, P.
Het angstige kind 18.494
van Eemland, S. (*vert.*) 17.590
van Eijk, Ch. (*vert.*) 17.565
van Eijk, H.
Het eenig echte 18.432
van Eijk, Jac. (*vert.*) 17.587, 18.059
Lied van het land 17.154
van Eysselsteijn, B.
Veertig jaar Oranje 17.680
van Gavere, M.
Oude en nieuwe gedichten 18.544
van Gelderen, I.
Duits woordenboek : 1e deel 18.143
van Gellecum, H.
Het Motley-couranten-concern 16.944
van Genechten, R.
De zelfmoord v. h. kapitalisme 17.752
van Gestel, G.
Charles Péguy 18.461
van Goethem, F. (*inl.*) 16.801
Beginselen v. soc. wetgeving 17.361
Gedenkboek Philos. Biblioth. 17.257
van Gogh, V.
Brieven aan... 17.667
Vangrieken, E.
Natuurwetenschappen : 3e dl 17.383
van Gumster, J. D. A. (*vert.*) 16.871, 17.098, 17.179, 17.181, 17.182, 17.454, 17.544, 18.209, 18.245, 18.259, 18.392, [18.430
van Haaren, H.
Episode 18.599
van Hacht, J. A. W. (*vert.*) 17.487, 18.074
van Haersolte, J. W. J.
Vaar wel ! 17.389
van Haesendonck, C. (*ill.*) 17.683
van Hagendoren, E. (*ill.*) 16.972, 18.440
van Haselen, J. F. (*verz., inl.*) 16.995
van Hattum, J.
Drie op één perron 17.978
van Haut, E. J. A.
Hoe 't kwezeltje gekwezeld werd 16.865
van Haute, P.
België 18.649
van Havelte, S.
Onder de mimosa's 17.155
van Haverbeke, F.
Een mislukte aanval o.d. ivorentoren 18.600
van Hecke, R.
De basiliek 18.533
van Hemeldonck, E.
Ik ben een bediende 18.601
van Hengel, G. D. (*vert.*) 17.492
van Hensbergen, D. J.
Autotechniek 18.341
van Heusde, S.
Lydia's wedervaren te Parijs 17.582
van Heuven Goedhart, G. J.
Onrust i. h. land van Masaryk 17.240
van Hichtum, N.
Drie van de oude plaats 18.408
van Hoogenbemt, A.
De stille man 17.002
van Horenbeeck, C.
De H. Gerardus... 17.913
De Redemptoristen 18.308
van Hout, Th.
De paus van Rome 17.304

van Houte, P.
Zwitserland 17.861
van Houtryve, I.
La Bernardine réparatrice 17.305
van Houtte, J. A.
Economische Geschiedenis 17.753
van Houweninge, G. H. C. (*vert.*) 17.445, [17.609
van Hove, L.
Tuinbouwbemestingsleer 17.771
van Hulzen, J.
Witte de With 17.156
van Iependaal, W.
Adam in ongenade 17.712, 18.033
van IJsselsteyn, M. S.
In den doolhof 17.157, 17.800
van Immerseel, Fr. (*ill.*) 16.956, 17.205, 17.208, 17.620, 17.922, 18.112
van Kaathoven, P. J. (*vert.*) 18.102
van Kesteren, E.
Een meisje zegt neen 16.945
Ursula is overcompleet 16.898
van Keymeulen, P.
Het jong bezit 16.851
van Klooster, J. H. (*vert.*) 17.326
van Laar, H.
De natuur als beeldende kunste- [naar 18.517
van Landeghem, J.
Volkskarakter en staat 18.324
van Landeren, L.
70 × 7 maal... 18.369
van Langen, H. (*medew.*) 18.592
van Lavieren, R. (*ill.*) 16.939
van Leeuwen, M. (*medew.*) 16.882
van Leeuwen, N. (*ill.*) 16.968
van Leeuwen, W. (*inl.*) 17.062
van Leeuwen, W. L. M. E.
Beknopt overz. v. d. Ned. letterk. 18.281
Dichterschap en werkelijkheid 17.668
van Leeuwendaal, W.
Het meisje Jehanne 17.914
van Leinweber (*ill.*) 18.485
van Leuven, R.
Riond de ronde 17.991
van Leyden, W. K.
Goeie Mie... 17.915
van Liempt, J. A. M.
Fotografie bij kunstlicht 18.164
van Lier, R.
Praehistorie 17.989
van Loock, J. (*ill.*) 18.067
van Loon, H. W.
De mens en zijn kunst 17.048
van Loon, S. (*vert.*) 16.854
van Looij, R. (*ill.*) 18.383
van Looy (*ill.*) 16.971, 17.111, 18.409
van Luyn, D. (*ill.*) 17.083
van Maelstede, L.
Eerste gedichten 17.990
van Marcke, L.
En kinderoogen blinken 17.194
van Marvilde, P.
De verhevenheid v. h. huwelijk 16.791
Voor altijd één 18.486
van Mierlo, J.
Geestelijke Epiek der Middeleeuw. 18.181
van Moorik, J.
De vernieuw. v. opvoed. en onderw. 16.808
van Mourik Broekman, M. C.
Parapsych. en godsdienst. leven 17.009
van Nahuys, A. (*vert.*) 18.043
Vannes, G. (*vert.*) 17.815
van Nes-Uilkens, G.
Pastorales 18.254
van Nijlen, J.
Gedichten 1904-1908 17.414
van Nijnatten-Doffegnies, H. J.
Huis van licht en schaduw : 1e dl 17.448
van Noorden, Fr. (*ill.*) 17.640, 17.641
van Noort, B.
De letterkundige inleiding 18.282
van Norden, H. (*ill.*) 17.092
van Nuffel, R. (*vert.*) 17.137
van Nyen, K.
Merksplas 17.845
van Offel, E. (*ill.*) 16.954
van Oordt, G. J. (*medew.*) 17.762
van Oosten, A. J. D.
Bont ballet 18.182
Film en gemeenschap 17.224
Mod. Nederl. relig. lyriek 16.847
Tweesprong 17.710, 17.801
van Oven, R.
Op den dam no 1 17.116
van Overdiep, B. F. (*vert.*) 18.371
van Overduin, J. C. (*vert.*) 17.533
van Overvoorde, F. (*vert.*) 17.150, 18.252
van Oye, P.
Biogeograph. streken v. België 16.822
van Paemel, J. (*ill.*) 17.399
van Poll, M.
Bloed over het Jodendom 18.508
Handboek der maatschappijleer 17.958
van Praag, S.
Een sprookje op aarde 17.479
van Puymbroeck, R. (*bew.*) 17.677
Eric bij de Nibelungen 18.442
van Raamsdonk, H. (*vert.*) 18.232, 18.242
van Raemdonck, G. (*ill.*) 16.997, 18.223
van Reenen, H. (*vert.*) 17.096, 17.108
van Rees, M. (*vert.*) 17.328
van Reest, R.
Het verloren vaderland 18.221
van Reeuwijk, J. (*vert.*) 18.316
van Rheenen, J.
Een man en een tjalk 16.899
van Rhijn, M.
Ds J. L. Verster en zijn vrienden 17.916
van Rooij, Theod. M. M.
Gerard Zerbolt van Zutphen : 1e dl 17.917
van Rooijen, H.
Theodorus van Celles 17.918
van Roosbroeck, R. (*inl.*) 17.677, 17.838 (*medew.*) 17.865, 18.470
Marnix de rebel 17.919
van Rooy, Jos.
Stemmen uit de stilte 17.992

van Rooyen, G. H.
Kultuurskatte uit die voortrek-
van Rossum, R. [ker-tydperk 18.643
Koosje Mansvelt 18.255
van Santen, G.
Kaatje's kookboek 18.342
van Schaik-Willing, J. (*vert.*) 16.872
De zondaar en het meisje 17.447
van Schelven, A. A. (*inl.*) 18.035
van Schelven, Th. (*inl.*) 17.042
van Schendel, A.
De wereld een dansfeest 16.946, 17.583
van Schilfgaarde, P.
Traditie, demokratie, psychologie 17.669
van Schoonhoven-van Beurden (*ill.*) 16.973
van Schothorst, H. (*vert.*) 17.299
van Seters, J. B. (*bew. naar*) 16.864
van Slooten, A.
Waar het bamboe ruischt 17.195
van Snellenberg, J. P.
100 dagen avontuur 18.409
van Goest, E. I. H.
Wij die jong zijn 17.480
van Son, A. (*bew.*) 18.481
van Spakenburg, J. (*vert.*) 18.076
van Steen, P.
Meneer Bandjes,... 18.087, 18.222
van Suchtelen, A. (*vert.*) 17.514
van Suchtelen, H. (*vert.*) 16.933, 16.937, 17.485, 17.528, 17.541, 17.567, 17.627, [18.049, 18.051
van Terheiden, M.
Bij de Kapucieneskens te Antw. 17.019
van Teylingen, G.
De gelukkige schipper 17.625
van Tichelen, H. (*inl.*) 18.617
Koningen v. h. sprookje 17.196
Vertellen maar! 17.820
van Tol, J.
Snap je dat nou, Juffr. Snip?... 18.256
van Veen, J. S.
Bekn. overz. der Gr. mythologie 17.362
van Veenendaal, W. (*bew.*) 17.797
van Veldhuizen Azn., G.
Het kruis in de wereld 17.739
Meisjes vieren feest 16.836
van Vladeracken, G. (*vert.*) 18.563
van Vliet, J. B.
Ledige handen 18.602
van Voorthuizen, A.
Eeuwig kapitaal 17.158
van Vriesland, V. E. (*verz.*) 18.359
De ring met de aquamarijn 18.058
van Waes, H. B. (*vert.*) 16.787
van Welsem, A. (*vert.*) 17.737
van Welsenes, A.
En de Aalscholver vloog 16.971
van Wermeskerken, H. (*bew.*) 18.550
van Werveke, H.
Marnix en Oranje 17.920
van Wessem, C. (*vert.*) 18.385
Slauerhoff-herinneringen 17.670
van Wijhe-Smeding, A.
Een menschenhart 18.390
van Wijk Louw, N. P.
Die dieper reg 18.370
van Wisch, M.
Geheime machten 17.640
van Zevecote, Jacob
J.v. Zevecote's Nederduyts. dichten 17.839
van Zevecote, J.
van Zijll, F. (*vert.*) 17.481, 18.023
van Zuylen, J. J. L.
Encyclop. vr radio-luisteraars 18.097
Vaszary, G.
Twee naar Parijs 17.159
Vedder, R.
Waarom niet als andere kinderen? 17.964
Veenendaal, J. (*ill.*) 16.828, 17.204
Veldheim, J.
Jezus' minne 16.852
Veldkamp, H.
De wereld en wij 17.947
De zoon van Beëri 18.274
Velsen-Quast, M.
Kruispunt 17.160
Verbeeck, R. (*inl.*) 18.231
Verberne, L. G. J.
Proza en poëzie 17.650
Nieuwste geschiedenis 17.674
Verbrugge, G.
Paul de Keyzer 18.634
Vercammen, J.
Chibiabos zong 16.853
Volubile 17.993
Vercel, R.
De cyclone 17.117
Verdonck, M.
Dansen en spelen 16.837
Vere, P.
De Madonna aller genaden 18.165
Verèl, D.
Naar het licht 18.020
Verheyen, J.
Maatschappel. en opvoed. com-
Verheyen, Jac. [mando 18.136
De Kath. actie e. h. boerengezin 17.306
Onze Zondag 17.307
Verheyen, Jan
In het vrededuifke, café 17.161
Verheyen, Jul.
Lourdes-reisgids 17.862
Verheyen, R.
Het schoolmuseum 17.754
Verheylezoon, M. (*bew.*) 16.782
Verhiel, A.
Kerkelijke opvoeding 17.308
Verhofste, H. (*vert.*) 18.001
Veringa, H. T.
Hoe en wat boetseeren we van klei? 18.166
Veringa, J.
Linoleumsnede 16.838
Verlooy, J. B. C.
Verhandeling op d'onacht... 17.838
Vermaas, E. A. V.
De Bellamy-beweging 18.128

Vermaas, J.
Leer uzelf beter rekenen 17.718
Vermeulen, Alph. (*inl.*) 17.548
Vermeulen, E.
De pauwenschreeuw 17.584
Vermeulen, J.
De groei en bloei der Arteveldefig. 18.137
Vermeylen, A. (*inl.*) 18.532
De Vl. lett. van Gezelle tot heden 17.225
Verschaeve, C.
Aan de Vlaamsche jeugd 18.462
Jacob van Artevelde 18.021
Madonna's van Vl. Primitieven 17.973
Rubens 17.671
Schoonheid en Christend. : 3e dl 18.309
Voortrekkerspad 17.252
Verscheure, L.
De nieuwe wet o. d. ouderd.-pens. 16.809
De wegwijzer 17.755
Verschuere, A.
50 jaar serafijnsch collegeleven 17.363
Verschueren, Luc.
Het gebed 17.309
Verstraete, E. (*medew.*) 17.865
Volksche opleid. in jeugdorgan. 17.364
Vertommen, K.
Brood 18.536
Vervoort, C.
De adelaar van Carpineto 17.921
Verwey-Jonker, H.
De vrouw e. h. nat.-socialisme 16.810
Vesaas, T.
Het groote spel 16.947
Vestdijk, S. (*inl.*) 17.799
De nadagen van Pilatus 16.867
Rilke als Barokkunstenaar 17.226
Vincent, J. (*inl.*) 18.346
Vindex (*vert.*) 17.983
Vink, J.
Begins. der electriciteitsleer : 1e dl 18.151
Viruly, A.
Sneeuw 18.167
Wij vlogen... 17.863
Vis, D. (*ill.*) 17.784
Visser, J. J.
Gezond leven 17.386
Visser, S.
Bewustzijnsverschijnselen 18.100
Zoekers naar wijsheid 17.727
Vlaminck, C.
De abdij van Rosenberg 17.686
Het lot van vijf millioen 17.585
Vlekke, B. H. M.
« Van 't gruwelijck verraet.... » 18.469
Vliegers, St.
De verbrijzelde sloep 16.948
Vloemans, A.
Nietzsche 17.932
Voerenaar
Van Moelingen tot Moresnet 18.651
Vogel, L. (*vert.*) 16.784
Vollenhove, J.
Bloemlezing uit zijn gedichten 17.415
von Godin, M. A.
Der Brennernwirt von Berchtesgaden 17.586
von Hollander, W.
Man en vrouw boven de 40 17.043
von Horváth, Od.
Er is een moord begaan 18.034
Vonier, A.
De H. Geest en Christus' myst. lich. 16.792
Vonk, C.
Paraphrase v. d. brief a. d. Romein. 18.117
von le Fort, G.
De eeuwige vrouw 17.227
von Stockhausen, Jul.
De soldaten der keizerin 17.587
Voogd, P. (*vert.*) 18.032
Voorhoeve, R.
Hariman 18.275
Voorthuyzen, A.
Het bridgespel 18.168
Voortman, A. C. A.
Roodkapje 17.440
Vorstman, Ad. (*vert.*) 16.887, 17.446, 17.543, 18.048, 18.398
Vos, H.
De maatschappij verandert 17.365
Voskuil, J. J. (*ill.*) 18.374
V. R., O. (*naw.*) 17.860
Vreeland, A.
De nieuwe phase 17.588
Vriends, J.
De akker dr h. jaar — Het leven v. d. bruine heid — Lief en leed... 17.040
De bruine dood 16.819
In riet- en waterland 16.823
Vogels gaan en komen 17.384
Vriesman, D.
Film 17.049
Vrijbos, B.
Met vrouw en kind 18.545
Het water rimpelt 16.868
Vuerhard-Berkhout, A. (*vert.*) 18.382
Vuyk, B.
Het laatste huis v. d. wereld 18.410

W

Wachters, H. J. (*bew.*) 18.111
Wachters, H. J. J. (*vert.*) 16.907
Wachters, L.
Als vader vertelt : 3 dln 18.450
Jef Denyn en de beiaard 17.922
Waegemans, Y.
De tooverladder 17.439
Walling, R. A. J.
Het drama van Midwood 17.589
De schaduw uit het verleden 17.802
Walschap, G.
Het kind 18.551
Wanders, A. J. M.
In het rijk van zon en sterren 18.152
Wansink, J. M.
De brug : 2 dln 18.622
Was-Osinga, A.
Madeleen staat op de drempel 16.949
Wassermann, J.
Olivia 17.481

Wast, H.
Don Bosco en zijn tijd 17.923
Waterink, J.
Met moeder bij Jezus 17.310
Waterman, W.
Een woestijn raakt zoek 17.197, 18.603
Waterschoot, J. (*ill.*) 17.647, 17.817,
Waterschoot, M. A. [17.824, 18.438
De Vlaamsche kustvlakte 17.864
Watteyne, F. (*vert.*) 17.151, 17.159
Wayne, C.
El sombro 16.950
Webb, A.
Mr Pendlebury speelt het klaar 18.604
Mr Pendlebury's tweede geval 17.590
Weber, A.
Op zoek naar het lijk 18.566
Webster, J.
Daddy-long-legs 17.371
Weigert, H.
Kerkelijke bouwkunst 18.534
Weisenborn, G.
Dokter in de Gran Chaco 17.074
Weiser, Fr.
Das Licht der Berge 18.257
Weismantel, L.
Meneer Vincent 17.924
Wells, H. G.
De oorlog der werelden 18.567
Welters, A.
Legenden van St Lambertus 17.626
Welzel, B.
Euch. en myst. lichaam v. Christus 17.311
Wenckebach, L. (*ill.*) 18.162
Wentworth, P.
Chloe gaat op stap 17.591
Werumeus Buning, J. W. F. (*vert.*) 18.028
Een ontmoeting met vreemde... 17.228
Werumeus Buning Ensink, G. J.
(*vert.*) 16.922, 16.976, 17.142, 17.522, 18.031, 18.237, 18.554, 18.615
West, J. A. (*inl.*) 17.642
Westcott, G.
De zwakke kracht 17.118
Westra, P. (*vert.*) 17.264
Wevers, St. (*inl.*) 17.247
Gemeenschap in Christus 17.312
Weyl, M.
Rondom de bal 18.169
Weyler, W.
Vlaamsche toondichters : 2 dln 17.406
Wibmer-Pedit, F.
Eine Frau trägt die Krone 16.951
Ridder Florian 17.592
Widmann, In.
Tragiek van volk en vrouw 18.059
Wielders, L. (*ill.*) 18.425
Wielenga, B.
Pericopen uit de Heilige Schrift 16.793
Wiersema, M. J.
De aarde 18.648
Wiesinger, L.
Van Habsburg tot Hitler 17.687
Wijdenbruck, N.
Lente in September 17.162
Wijnstroom, J. J.
R. de Clercq 17.229
Wijs, J. T. M. (*vert.*) 17.494, 18.613
Wilde, F. W. (*ill.*) 18.609
Wille, J.
De literator R. M. van Goens 17.672
Williamson, B.
Tony 17.925
Willing, B. (*vert.*) 17.104
Willink, L.
Bij ons in Podorowa 17.163
Mijn wolkenkrabber 16.952
Wilson, Ch.
Vriendentrouw 17.627
Wink, Th. (*bew.*) 18.211
Winkler, J. (*vert.*) 18.034
Winkler, R. (*ill.*) 17.208
Winter, A. (*vert.*) 17.162
Winterink, J. C.
Het uitgeversbedrijf 18.343
Wirtz, H.
De groote ergernis 17.949
Wissing, J. C.
De Kerk aan het werk in... 17.948
Witlox, Jos
Leven... v. Kolonel W. F. Cody 17.926
Wittekop
Zijn vader 17.628
Witting, Cl.
Schoten op het plein 18.605
Wodehouse, P. G.
In de soep 18.606
Wolf-Catz, H.
Een nacht 17.482, 18.060
Wolfe, Th.
Van tijd en stroom : 1e dl 17.483
Wolff, H. E. W.
Kleuren 18.156
Wolffenbuttel-van Rooijen, H.
Goudkevertje 17.641
Een meisje in de jongenskolonie 18.443
Een van de acht 17.641
Worm, P.
Nanne's reis 17.648
Worts, G. F.
Moordenaars paradijs 17.593
Wouterlood, H.
Wij trekken door Amerika 17.642
Wren, P. C.
Geheime dienst 16.953
Wulkin, C.
Spätklänge 17.416
Wuyts, F. S.
Dicht bij het offer van Calvarie 17.313
Wynne, P.
Liefde doet wonderen 17.484

X

X. Y. Z.
De avonturen van Akmadou 18.620

Y

Yates, R. F.
De jonge electricien 18.157
Yenveux, A.
De godsvrucht tot het H. Hart 17.314
Yeo, M.
Don Juan van Oostenrijk 17.629
Yore, Cl.
Revolverrecht 18.411
Slim de ontembare 18.433
Waar de zesloop regeert 18.434
Waar ijzeren wetten heerschen 18.412
Yorin, E.
Etudes 17.994
Young, F. B.
Dokter Bradley 18.258
Young, G.
Red Clark als voorman 18.259
Red Clark in de bocht 17.164
Ypma, J.
Tóch in orde 18.260
Yutang, L.
Mijn land en mijn volk 18.652

Z

Zadoks-Josephus Jitta, A.
De hond staat model 18.170
Zanetti, Fr.
Pius X 17.927
Zeeman, M. A. (*vert.*) 17.125
Zeller, R.
Het vuur op de berg 18.413
Zielens, L.
De dag van morgen 18.091, 18.204
Zoetmulder, A. J.
Als stad en land elkaar ontmoeten 16.866
Zoff, O.
De Hugenoten 18.035
Zonneberg, Fr.
Bloed 17.995
Misten 17.996
Zorab, G. (*vert.*) 17.244
Zuckmayer, C. (*inl.*) 18.034
Zuidweg, M. H. J.
Repetitieschema's bij... 18.325
zur Nieden, E.
Is het leven voor u een geschenk? 18.300
Zwart, Piet
Het boek van P. T. T. 17.770
Zweig, S.
Het onberaden medelijden 18.379

TITELCATALOOG

VAN DEN 17n JAARGANG

Het getal aan het uiteinde van den regel geeft het volgnummer der recensie aan

A

Aan de bronnen der lit. godsvrucht 16.780
Aan de grote verkeersweg 17.645
Aan de Vlaamsche jeugd 18.462
Aan het eenzame meer 17.760
Aantekening. over stijl, persoonl. 18.276
(De) aarde 18.648
(De) aarde roept 17.000
Aartsbisschop Willibrord 17.900
Abby's problemen 17.135
(Het) A.B.C. v. d. vliegtuigtechn. 18.155
(De) abdij van Rosenberg 17.686
800 meter onder de zeespiegel 17.758
8ste bundel leekenspelen: vr kinderen 17.440
Actie in de plantenwereld 17.378
Adam in ongenade 17.712 18.033
(De) adelaar van Carpineto 17.921
Advent 17.172
(De) africhting v. d. rashond 18.147
(De) akker door het jaar 17.040
Akten v. d. H. Cyprianus en de... 17.251
Alb. Servaes e. d. Vl. vroomheid 18.512
Algemeene muziekleer 17.775
Alles komt terecht 17.826
Alles om Renée 17.785
Als de grimmige Noord-O. waait 17.171
Als de stormwind huilt 17.779
Als de zee roept 17.421
Als een jongen v. e. meisje houdt 17.424
Als gij u niet bekeert 17.281
Als glas in lood 18.535
Als liefde wijkt 17.460
Als ma aan de touwtjes trekt 18.009
Als stad en land elkaar ontmoeten 16.866
Als vader vertelt : 3 dln 18.450
Als Vlaanderen terugroept... 18.427
(Het) amber-mysterie 18.252
(Het) Amerikaansche avontuur 16.960
(Een) Amerikaansche tragedie 18.028
Amsterdamsche getijden 17.856
(Het) andere in ons 17.287
Andrianoer en Fatima's heimwee 18.538
(Het) angstige kind 18.494
Anna Karenina : 2 dln 17.476
Anna Maria Taigi 17.869
Anna van Borssele, haar geslacht... 17.884
Ann's groote strijd 17.136
« Anti-Dühring » 17.743
Antigoon's spiegel 17.696
Anti-semitisme en Jodendom 18.129
Antwerpen 17.975
Antwerpiensia 1938 18.666
Apologie, Crito en Euthyphro 17.661
(De) apotheose van het gezin 17.935
(De) appel en de stam 18.208
Arbeid voor allen 18.131
Aristocratie 17.327
(De) arme edelman 18.610
Atala 17.083
Atmosfeer 18.537
Autotechn. vr h. lager nijv. ond. 18.341
Ave 18.015
(De) avond met den heer Teste 18.634
(De) avond v. Rog. de Kortenaer 16.906
(De) avonturen van Akmadou 18.621
(De) avonturen v. e. Russ. Bijbel 17.507
Avontures de Jean Cocasse 17.634

B

(De) baan naar de bergen 18.423
Baas Bart 18.191
Bakkeleien met Jan Greshoff 16.999
Balladen van Brabant 17.987
Ballingschap 16.770
Baltus 18.565
Bammerhof in opschudding 18.008
Bana's Kadambari 17.757
(Een) bandiet erft een ranch 18.239
Bannister knapt het op 17.792
Baruch, de tekenaar 16.973
(De) basiliek 18.533
Bataksche sagen en legenden 17.555
Beatrijs (uitg. Wiek Op) 16.854
Beatrijs (uitg. Wolters) 18.353
Beeldjes uit vrouwenleven 17.412
(Het) been 18.092, 18.235
Beethoven 18.160
Beginselen der electriciteitsleer 18.151
Beginselen van sociale wetgeving 17.361
(Le) béguinage princier de Bruges 17.732
(De) beheersching der wereldecon. 17.358
Beknopte economie 17.962
Beknopte wereldgeografie 17.852
Beknopt leerboek der methodiek... 17.333
Beknopt liturgisch handboek 18.477
Bekn. overz. der Grieksche mythol. 17.362
Beknopt overzicht der Ned. letterk. 18.281
Belangr. letterk. werken : 1e dl... 16.986
(De) beleediging van ergen aard... 17.953
België 18.650
(De) Bellamy-beweging 18.128
(De) belofte van morgen 17.475
Beneden haar stand 17.597
Bepalingen en citaten over national. 17.334
Bergkristal 17.104
(De) berichthond gedur. d. oorlog 18.148
(La) Bernardine réparatrice 17.305
Beroepsorgan. en econ. reglementeer. 18.314
Beschouwingen over beroepskeuze... 17.359
Beschrijv. der Britsche eilanden 17.698
(De) beslissende ronde 17.133, 17.531
Bessen 16.814

(Het) beste er mee 17.122
Beteek. en oorspr. v. h. Russ. Com. 17.325
(De) betooverde kroon 17.822
Bevrijdend geloof 17.290
(De) bewaarschool 18.372
Bewustzijnsverschijnselen 18.100
Bijbelsche geschiedenis 18.104
Bij de bloemen 18.401
Bij de Kapucieneskens te Antw. 17.019
Bijdrag. t. d. gesch. der Anabapt. 17.939
Bijdrag. t. d. gesch. v. St-Amands 17.236
Bijdr. t. d. kennis v. Potgiet.'s stijl 17.665
Bijdr. t. een... juiste leesmethod. 18.493
Bij het lied der revolvers 17.121
Bij moeder 18.548
Bij nader inzien 17.138
Bij ons in Podorowa 17.163
Bijvoegsel aan de godsd.-onderh. 16.794
Billie Bradley's vacantie-avonturen 16.976
Biogeographische streken v. België 16.822
Blanche Clifford's leven 18.061
Blauwbaard en Octopus 18.027
(De) blijde bongerd 18.529
Blijdschap te allen tijde 17.934
Blijvenden 17.809
Blijvend geluk 17.998
Blinde Rosa 17.804
Bloed 17.995
(Het) bloed der aarde zingt in... 18.280
(Het) bloedige spoor 17.567
Bloed op de prairie 17.181
Bloed over Europa 17.022, 17.254bis, 17.335
Bloed over het jodendom 18.508
(Het) bloed van den arme 17.828
Bloemen 16.814
Bloemen in onze tuinen : 2e dl 17.381
Bloemensneeuw en andere verhalen 18.440
Bloemlezing uit Multatuli 17.660
Bloemlez. u. z. gedichten (Kloos) 17.052
(Een) bloemlez.... gedichten (Poot) 16.850
Bloemlez.... gedichten (Vollenhove) 17.415
Bloemlez.... werken (M. v. St-Ald.) 16.995
(Het) blonde riet 18.530
(De) bodem van Nederland 18.332
(Het) boek als vraagstuk 18.084
(Het) boekbinden 18.340
Boekenwurmen 17.170
Boek van de goddelijke leer : 2 dln 17.730
(Het) boek v. h. offer 16.771, 16.956
(Het) boek van P. T. T. 17.770
(De) boetelinge van Cortona 18.657
(De) bond des verderfs 18.051
Bont ballet 18.182
(A) book of English verse 18.139
(De) boottrekk. v. d. Schelde en... 17.824
Boter bij de visch 17.275
Bouw en inricht. v. schuilplaatsen... 18.518
(De) brandneusjes verhuisd 17.823
(De) brandstichter 18.555
(Der) Brennenwirt v. Berchtesgad. 17.586
(Het) bridgespel 18.168
(Een) briefwisseling 16.994
Brieven aan een moeder 17.331
Brieven van een Chinees 17.655
Brieven van Vincent van Gogh 17.667
(De) « brommers » 17.045
(Die) bron 17.056
Brood 18.536
(De) brug : 2 dln 18.622
Brugge, die goude wereld 18.645
Brugge kunststad 17.860
Bruidegom op zicht 18.388
(De) bruiloft der 7 zigeun. 18.093, 18.198
Bruiloftgangers 18.556
Bruiloft in Europa 18.218
(De) bruine dood 16.819
Bruine rebellen in Oostenrijk 17.867
(Het) buitenlandsche boek: 1936-'37 16.773
(Het) buitenlandsche boek 1938 17.719
Burgos of Barcelona 17.741
Byzantijnsche kunst in Italië 18.163

C

Calvijn en Calvinisme 17.272
Carolientje 17.791
Casanova breekt uit 17.833
Catherina en de magnolia's 17.076
Chaltin voor Redjaf 16.771, 16.956
Chantage 17.622
Charles Péguy 18.461
Chibiabos zong 16.853
(A) child without a name 17.966
Chineesche spreekwoord. e. spreuk. 16.992
Chloe gaat op stap 17.591
Christ. dicht. v. dez. tijd 18.292, 18.357
(Het) christelijk huwelijk 18.115
Christendom en oorlog 17.954
Christen-zijn 17.315
Christus a. h. kruispunt der wegen 17.296
Christus langs de havens 17.506
Chrysostomus, de grote redenaar 18.680
Chrysostomus herleeft 16.790
(De) cirkel sluit zich 17.113
(De) cirkel tot Narkissos 17.982
College zonder mannen 16.936
Comedie om liefde 18.361
Communisme in het bisdom Gent 18.326
Communisten bestrijden den godsd. 18.101
Compagnons 18.080
(Het) complot 18.269
Complot in Hollywood 17.132
(De) componist Jan Ingenhoven 16.833
Compromis 18.405
Comus of de Kimmerischezwelgpartij 17.662
Confiteor 17.411
Contrabande voor Bilbao 16.938
(De) controle in de N. V. 16.811
Controversen 17.988
(De) cyclone 17.117
(De) cyclus v. d. vrouw in... huw. 16.829

D

« Daddy-long-legs. With vocab. » 17.371
Dagboek van Louis Trichardt 18.663
(De) dag van morgen 18.091, 18.204
(De) damgids 17.776

Damiaan 18.674
Damme 17.860
(De) dans van Salomé 18.176
Dansen en spelen 16.837
Daphne Adeane 17.777
Declamat. vr jonge arbeiders 18.297, 18.352
Decrescendo 18.001
Deel en geheel 16.774
Democratie in de branding 17.026
(De) demon in smoking 17.997
Derby vindt haar weg 17.188
(Het) derde uur 17.070
(Een) detective in de kist 18.414
(De) diamant van den groot-mogol 17.429
Diana's liefde 17.446
Dicht bij het offer van Calvarië 17.313
(De) dichter en zijn werk 17.659
Dichterschap en werkelijkheid 17.668
Dichters van dezen tijd 18.289, 18.348
(De) dichters v. h. jaar:2[e]dl 18.290, 18.359
(De) dichtwerk. v. Ph. v. Borsselen 17.658
Dictators in Amerika 18.317
Dienaren der menschheid 17.875
Dientje Goris 17.568
(Die) dieper reg 18.370
Dieren zien en leeren kennen 16.820
(Het) dier in zijn wereld 17.762
Die zijn leven verliest 17.556
Dijkdoorbraak 17.140
Dingtaal 18.539
Dionysius... e. d. phil.-theol. stroom. 17.263
Dirigenten van onzen tijd 18.344
Dit is de kl. almanak v. Brab.:2[e] dl 18.399
(De) dochter 18.552
(De) dochter van Neer Daemen 18.262
Ds L. J. Verster en zijn vrienden 17.916
Dokter Bradley 18.258
Dokter in Gran Chaco 17.074
D[r] Menno ter Braak « Reinaert... » 18.460
D[r] Tertius en die bye 17.637
Dokter-verdachte 18.236
Don Bosco en zijn tijd 17.923
Don Juan van Oostenrijk 17.629
Donkere stroomen 17.471
(Een) doode klaagt aan 18.232
Dooden dansen niet 18.376
Dood en -symbol. in Ibsens's werken 16.996
(De) dooden leven 18.279
(De) dood op zwier 18.362
(Die) doodsengel op die waspoor 18.264
(De) dood slaat toe 17.508
(De) dood van Nieupoort 17.231
Dood, waar is uw overwinning ? 18.206
Doopsel en Vormsel 17.940
Door het land der lemen torens 17.849
Door mooi Europa 17.705
Door Nancy's invloed 17.540
Door oud en nieuw Italië 17.857
(Het) dorp op den berg 17.542
Dorpsprofeten 17.557
(Het) drama van Midwood 17.589
(Het) drama van Sowback-eiland 16.940
Dré III 16.920
Drie jongens op avontuur 17.204
Driekoningen 17.649
Drie maal levenslang 18.190
Drie mannen en een meisje 17.060
Drie moorden te middernacht 16.923
Drie novellen 17.803
Drie op één perron 17.978
Drie procent 17.433
(De) drie raven 17.208
Drie van de oude plaats 18.408
(Het) droevig mysterie i. d. mist 17.573
Droogte 18.584
Droom... die waarheid werd 17.075
(De) dubbelganger uit Texas 17.789
(Het) duel 17.708, 18.025
(De) Duitse boerenoorlog 17.678
Duits woordenboek : Duits-Ned. 18.143
(Een) duivelachtig experiment 18.049
Duivelsranch 16.935
1.000 km. op een groene jumbo 17.624
Dulinayan 17.602
Dunant 17.882
Duncan, de gevreesde 17.549
Duo bij toeval 17.974
(De) dwaas van Heideloo 17.167
Dwars door China 17.639
(De) dwaze wereld 18.203

E

Economische geschiedenis 17.753
(De) edel- en siersteenen 17.759
Edith's huwelijk 17.537
(De) Edna Ferber omnibus 18.554
Ed. D. Dekker, jeugd en Ind. jaren 17.218
(De) 21e Vl. kop : E. H. L. de Geeter 17.881
Eenheid, algemeenheid, apostoliciteit 18.108
(Het) eenig echte 18.432
Één uurtje beroemd 17.425
Één van de acht 17.641
Eenvoudige wereldgeschiedenis 18.640
Eenzame kudde 16.931
Eerste gedichten 17.990
(De) eerste levenservaring. v/ h kind 18.099
Eert uw vader en uw moeder 17.428
(De) eeuwige droom 18.031
(De) eeuwige Eva 18.177
(Het) eeuwige evangelie 18.200
(De) eeuwige vrouw 17.227
Eeuwig kapitaal 17.158
(Het) eeuwig lied 18.065
Egyptiana 17.859
(De) Egyptische 17.441
Eiland in de branding 18.596
(Het) einde van de prairie 18.069
(De) ekster op de galg 18.016
Eldert Holier 17.105
El Hakim 17.465
El Sombro 16.950
(L') élu 17.579
En altijd roept de zee 17.474
Encyclopaed. kerkelijk woordenboek 18.105
Encyclopedie vr radio-luisteraars 18.097
En de Aalscholver vloog 16.971
(De) ene ware godsdienst 17.015

Engels woordenboek : Engels-Ned. 18.141
Engeltje Engelen en Co 17.057
En kinderoogen blinken 17.194
En toch moet. d. kind. zonder fouten.. 17.035
Episode 18.599
Erasmus en Voltaire 17.836
Erfenis in Canada 18.075
(De) erfgenaam van Hakkevoorde 17.430
Eric bij de Nibelungen 18.442
Er is een moord begaan 18.034
Er voert geen weg buitenom 16.897
Er werd iets kwaad gebrouwen 17.492
Ethnische vraagstuk. en verz. toespr. 18.320
Etudes 17.994
Eucharistie en myst. Lich. v. Christ. 17.311
Europa mobiliseert 17.023
Europeesche geest 18.298
Eva's jongste dochter 17.657
Evolutie 18.333
(Het) express. tooneel in Duitschl. 17.656

F

(Het) fatale bewijs 17.546
(De) fatale injectie 18.242
(Het) feestelijke leven 17.783
Feesten 18.446
Feiten en fabels uit de sterrenwereld 17.036
(The) fith form at St-Dominic's 18.140
Film 17.049
Film en gemeenschap 17.224
Firma de Groot 17.437
(De) firma staat op springen 16.857
(Het) flatgebouw der verschrikking 17.527
Flitsende vinnen 18.149
(De) fluitende moordenaar 16.924
(Het) fortuintje van Tante Ursule 18.270
Fotografeeren 16.835
(Het) fotografeeren van kinderen 16.835
Fotografie bij kunstlicht 18.164
Fragmenten u. h. leven v. Manushia 17.461
(Het) Franciscanisme 17.282
Franciscus voor kinderzielen 18.449
(De) Franciskaansche Gezelle 17.883
(De) Franse revolutie 18.465
Franse spraakkunst voor ULO-schol. 18.142
Frans Hals, echt of onecht 17.405
(Eine) Frau trägt die Krone 16.951
Frida van den zonneheuvel 17.203

G

Gaszi Hazepeper 17.151
(Het) gebed 17.309
(De) gebroken tomahawk 18.559
Gedempte tonen 17.410
Gedenkboek... philosoph. biblioth. 17.257
Gedenknummer « De Hoofdakte » 17.681
Gedichten (Algoet) 18.171
Gedichten (van Nijlen) 17.414
Gedichten dr h. kerkelijk jaar 17.630
Gedichtjes 17.050
(De) geest der gothiek 17.219
Geestelijke epiek der Middeleeuw. 18.181
(De) geest van Thomas a Kempis 17.945
(Het) geheim der verzegelde dooz. 18.209
(Die) geheime Bloemfont.-konfer. 18.366
Geheime dienst 16.953
Geheime machten 17.640
Geheimen van tataren en afgoden 17.620
(De) geheime paden v. d. godd. liefde 17.689
Geheim Thibet 17.244
(Het) geheim van de erfenis 17.788
(Het) geheim van de gemberbloesem 17.808
(Het) geheim van de groene pijl 16.904
(Het) geheim van de wapenzaal 18.395
(Het) geheim van de zilvermijn 17.501
(De) geheimzinnige Japanner 18.047
(De) geheimzinnige marskramer 17.821
(De) geheimzinnige Mr Moto 17.618
Geld speelt de groote rol 18.056
(De) gele dood 17.087
(De) gelukkige schipper 17.625
(De) gemaskerde ruiter 18.571
Gemeenschap in Christus 17.312
(De) gemeensch. i. verhouding tot... 17.722
(Het) gemeentelijk belastinggebied 16.801
Gemma van Lucca 17.890
Geneeskundige hulp bij gasaanval. 18.519
Generaal Fombombo 16.895
Georgi Dimitrof. Uit leven en werk 17.878
(De) gepierde duvel 18.548
Gerard Zerbolt van Zutphen : 1e dl 17.917
Gesch. der communist. partij der... 17.756
Geschiedenis der katholieke Kerk 17.731
Gesch. der Neder. letterkunde 18.629
(De) geschiedenis der pausen 17.944
Geschiedenis van Antwerpen 17.682
Gesch. v. d. Nederl. stam : 3e dl 17.679
Gesch. v. d. Vl. kunst : 12e-16e afl. 17.401
Geschiedenis van het Kiel 17.683
Gesch. v. h. onderwijs te Ekeren 18.312
Geschiedenis van Nederland : 8e dl 17.674
Gesch. v. Oranje, doorluchtig verteld 17.841
Geschiedenis van Vlaanderen : 4e dl 18.470
(Het) geschil der jaargetijden 17.059
(Het) geslacht Juvika 17.125
Gesprek. met Masaryk, denker... 17.888
Gestalten 18.085
Gestichtspædagogische hoofdstukken 17.349
(De) gestolen trein 18.064
Gestolen zonneschijn 17.560
Gestroomlijnd huwelijk 16.877
(Het) getij der beschaving 18.642
(De) getrouwen 17.478
(Het) gevaarlijke spel 17.523
(Het) geval Grimston Hall 17.571
(Het) geval Jef Last over fascisme... 17.353
(Het) geval Meierhold 16.988
Gevangen majesteit 18.240
Gevaren vermijden, verhaasten... 17.729
(Het) gevecht op de ladder 17.176
(De) gevulde schaal 18.178
Gew. gesch. : Nieuw Test. 17.316, 17.740
Gew. gesch. v. h. Oude Testament 18.487
Gewroken 18.580
Gezondheid een kostbaar bezit 17.767

Gezond leven 17.386
(Het) gezond verstand ben ik 17.109
Gids voor België 17.865
Gij zult niet dooden : 3 dln 17.729
Gilgamesj 16.846
(De) glazen zee 16.925
Gockel, Hinkel en Gackeleia 18.617
God 17.013
God aan zee 17.290
(De) goddelijke overlevering 17.300
God en de cultuur 17.303
(De) God-Mensch : 4e dl 18.478
God of ras ? 16.786
Godsdienstig-zedelijke opvoeding 18.118
Godsdienstonderhoudjes vr 5-jarig. 16.795
(Het) godsdienstonderricht i/d missie 17.317
Gods openbaring 17.295
(De) godsvrucht tot het H. Hart 17.314
(De) goe-de her-der 18.452
Goeie Mie de Leidsche giftmengster 17.915
Good-bye Mr Chips 18.327
(Het) gorilla-mysterie 16.900
(De) gouden doodskop 17.496
(De) gouden pagode 17.790
(De) gouden sarkophaag 16.892
(De) gouden steen 18.582
Goudkevertje 17.641
Graddus 17.120
Grand-Louis, de onnoozele 16.891
Grenzen 16.873
(Een) grimmige strijd 18.040
(De) groei... v. d. Arteveldefiguur 18.137
(Het) groene goud 18.499
Groene oevers 17.472
(De) groentetuin 16.814
(De) groene verschrikking 18.246
Grondbegins. der mod. scheikunde 17.373
Grondbegins. van bedrijfsleer... 17.340
Grondslag en opbouw 17.008
(Het) groote démasqué 16.885
(De) groote ergernis 17.949
Groote heeren 17.089
(De) groote reis 17.647
(Het) groote spel (Bailey) 18.568
(Het) groote spel (Vesaas) 16.947
(De) groote stilte 17.559
Groote tijdgenooten 17.871
(De) groote verblinding 17.521
(De) groote vraag 18.377
(De) groote Zorzi 16.894
(Een) groot patriot : Dr Edv. Benesj 17.894
(De) grootste factor 17.183
(De) grote lijn 18.285
Grotesken 16.910
Grotius in « Peter en Pauwels » ? 16.985
Gudrun 18.394
(De) gulden verhouding 17.374
(De) gymnastiekles 17.998
Gymnastieklesjes vr zesjarigen 17.394

H

Haar andere man 18.004
Haarlem 18.083
Haar vliegenier 18.063, 18.229
Haïti, de parel der Antillen 17.853
Hakenkruis en Sovjetster 16.807
Hallvard Grőnvold 16.886
Hamlet in den spiegel 18.540
Handboek der godsdienstleer 16.781
Handboek der maatschappijleer 17.958
Handboek der scheepvaartwetten... 17.350
Handboek van internat. moraal 17.933
Handleiding... luchtbescherming 17.751
Handleid. v. d. aanvank. meetk. 17.377
Handl. vr de Roode Kruisman... 18.520
Hans Memling te Brugge 18.523
Hans Worst 16.763, 16.863, 18.019
Happy Jack 16.905
Harimau 18.275
Harmonica 17.980
(Het) hart der dingen 17.986
Hart in de lente 17.981
(Het) hart zwijgt niet 17.979
(De) hedendaag. graf. technieken 18.338
(De) hedendaagsche jeugd 17.329
Hedendaagsch humanistisch streven 18.492
Hedendaagse sociale bewegingen 17.324
Hedendaags Marxisme 17.330
(Het) heden, de toekomst en wij 17.355
Heerenboeren vermaken zich 18.378
Heeren, knechten en vrouwen : 3 dln 17.478
(De) heerlijkh. der godd. genade 18.305
(De) heikant in rep en roer 18.437
(Een) heilige bankier 17.902
Heilige Bernardus 17.898
(De) H. Catharina van Siëna 18.670
(De) H. Geest en Christ.' myst.Lich. 16.792
(De) H. Gerardus, redder der zondaren 17.913
H. Jean M. B. Vianney, past. v. Ars 17.898
(De) H. John Fisher, kard. en... 17.898
(De) H. Maagd... : dl. 2 Theotocos 16.783
(De) H. Mis uitgelegd a. d. jeugd 18.482
Heilige mobilisatie 17.941
(De) Heilige Nikolaas 17.649
(Het) heilig handvest 16.981
(Het) heilig leven 17.091
Heilige Paula 17.898
(Het) heilig priesterschap 17.012
Heilige Rita van Cassia 17.910
(De) H. Schrift : Het Nieuw Test. 18.119
(De) H. Schrift: Boeken der Wijsheid 18.310
(De) H. Schrift: Geschiedk. B.... 17.950, 18.120
(Het) H. Misoffer aan de ziel... 18.476
Heimwee 17.534
Hekserij in de Missielanden 16.796
(Een) held uit de catacomben 18.608
(De) held van Pine Creek 18.249
Hemellawerke — Hemelvonkjes 17.977
Hemelsche steden 16.849
(De) hemelsche stem 17.612
Henriëtte Jacoby 18.201
H. Roland Holst i. h. strijd om... 17.897
Henryk Berlewi 16.831
Herberg in 't misverstand 17.081
Herinneringen v. e. kinderrechter 17.784
Herman Gorter, de mens en dichter 17.651
Herodotus : Boek I-IV 17.237

(Das) Herz kämpft 16.943
Hier Holland radio 17.193
Hier woont het geluk 17.130, 18.042
Hij leeft 18.012
Hilde 17.715, 18.039
Hildeke's droom 18.549
(De) hist. van Isabele en Verowin 17.464
Hoe de dier. i. d. dierentuin speeld. 17.208
Hoe en wat boetseeren wij in klei ? 18.166
Hoe helden sterven 17.485
Hoe lang kan Hitler oorlog voeren? 17.357
Hoe Maxie verloofd raakte 17.807
Hoera, wij erven 18.192
Hoe 't kwezeltje gekwezeld werd 16.865
Hoe voorkomen we spraakgebreken... 17.032
Hoe word ik man ? 18.127
Hoe zorgen geneesk. en wet vr... 16.827
(De) hofsteden v. Waterlandkerkje... 18.637
(De) Holl. periode van... van Gogh 18.532
Holl. zeeroovers in de 17e eeuw 17.880
Homo ludens 16.987
Homonymie, haar invl. o. d. taal... 17.034
100 dagen avontuur 18.409
100 Neder. gedichten 18.295, 18.356
(De) hond staat model 18.170
Hoofdstukken uit de volkenkunde... 17.691
Hoog aan den wind 17.062
Hoogland 16.993
(Den) horizon voorbij 16.849
Hormonen 18.515
Hotel du Nord 18.022
Hotelgeheimen 18.392
Hou en trouw 18.675
Howison's metamorphose 17.581
(De) Hugenoten 18.035
(Het) huis van den professor 16.911
Huis van licht en schaduw : 1e dl 17.448
(Het) huis van Liljecrona 17.613
(Het) huis van « 't Heilig Bloed » 17.137
(Een) huis vol gekken 18.188
(Een) hulpeloos schepsel 16.941
(Het) human. e. d. rechtswetensch. 17.020
Hun laatste diefte 18.612
Huwelijksmanieren 18.130
Huwelijksprocessen 18.473

I

Ideaal en werkelijkheid 18.316
(Het) ideeën-drama v. Fr. Hebbel 17.222
Ieder is alleen 18.569
Ieper en omstreken 17.694
IJshockey 16.830
IJzer, kool en zuurstof 18.146
Ik ben een bediende 18.601
Ik ben een spion 17.088
Il, Claudius 18.211
Ik dien 18.017
Ik ken deze dictators 18.667
Ik kijk terug 16.912
Ik verklaar onder eede 17.684
(De) illusie der hist. lotsverbondenh. 18.463
Impromptu 18.592
In Christus' licht 17.265
In de bloeiende ramenas 17.119
In de derde 18.406
In den doolhof 17.157, 17.800
In den greep van het ijs 16.957
In den greep van het noodlot 17.055
In den levensstorm 16.862
In den zomer van het leven 17.077
In de olie 18.564
In de schaduw 18.090, 18.197
In de soep 18.606
In de vergulde ton 16.896
In de voetstappen v. d. Meester 17.707
In dienst der voortrekkers 18.112
In dienst van het vaderland 17.636
Indische vogels in stad en veld 18.145
Indrukken 17.410
In en om het arresthuis 16.954
Infrarood en infraroodfotografie 18.510
In gelijke pas 16.963
In het land der 5 rivieren 17.858
In het land v. d. grooten leugen 16.800
In het land van Mexico 17.600
In het leven van elken man 17.096
In het Nethedal 18.513
In het rijk van zon en sterren 18.152
In het vrededuifke, café 17.161
In jaren van scheiding 17.569
Inkeer 17.535
Inleid. tot de economische politiek 17.348
Inleid. tot de Ned. letterk. : 1e dl 16.990
» » » 2e dl 18.631
Inleid. t. d. Oude Meesters.... 18.158
(Eene) inleid. t. d. rassenkunde en... 16.804
Inleiding tot de sociologie 17.746
Inleid. t. d. studie der weoordbet. 17.366
Inleid. tot een kunstgeschiedenis 18.522
In memoriam Maurice Ravel 17.051
In naam van Oranje 17.436
Inquisitie in de Nederlanden 18.468
Inrichting en verzorging v. h.... lich. 17.768
In riet- en waterland 16.823
In rooden storm 17.868
In troebele tijden 17.054
In zonnige liefde 17.928
Is de lijkdoek v. Turijn de ware... ? 16.788
Is het leven voor u een geschenk ? 18.300
(The) island of secrets 17.965
Italiaansche vioolbouw 17.970

J

(Het) jaar 2100 17.124
(De) jacht om het fabrieksgeheim 18.435
(De) jacht op de persfoto 17.782
Jack London, zijn leven en werk 18.220
Jacob Cats in Dortrecht 17.834
Jacob Janson's liefde 17.578
Jacob van Artevelde 18.021
Jacquelientje 17.889
Jacqueline en de liefde 18.071
Jacqueline en haar Japanners 17.463
(De) jagers van het Thurmeer 18.391
Jan van de dom 17.427
Japan contra de wereld 17.328

Java 16.845
Ja, Vader 17.283
Ja, wij houden van dit land 17.689
Jef Denyn en de beiaard 17.922
Jenkins de cowboy 17.616
Jeroesjalem verloren 17.441
Jeruzalem-Antiochië 17.268
Jesus' openbaar leven 18.658
Jetje Gerbert 18.201
Jeugdbeweging 16.806
Jeugd in nood 18.184
(De) jeugd van Jan van Doorn 17.505
Jezus' minne 16.852
Jezus onze hoop 17.267
Jij, dappere kleine Marlon 17.189
Jim Sinclair de wreker 18.400
Jim Torrance maakt schoon schip 17.517
Job en haar bazen 18.570
Johanna's zwerftochten 18.587
(Het) jong bezit 16.851
(De) jonge electricien 18.157
Jongeman, luister eens 18.504
('n) Jonge man zonder geld 18.237
Jongens en techniek 17.765
(De) jongens van de palstraat 16.962
(Een) jongen van den waterkant 17.817
Joost 18.253
Joost Tuinders 16.926
Joost van den Vondel 17.892
Jozef Cantré, houtsnijder 17.047
(Het) judasvenster 17.454
Judith 17.069
Julio Jurenito's avontuurlijk leven 18.023
Julius Cæsar 18.014
(Un) juste proscrit : J.-A. Passerat... 17.874
(Het) juweel van Mahabar 18.048

K

Kaas- en broodspel 17.053
Kaatje's kookboek 18.342
Kaleidoscoop 16.844
Kalewala 17.180
Kameraad Moeder 18.417
Kameraden keerden terug 17.139
(De) kamer der roode weduwe 18.263
Kamer- en volièrevogels 16.812
Kapitein Nemesis 17.179
Karakter 17.063
Kasteel in Karinthië 16.870
(De) kathedrale basiliek v. St Jan... 17.392
Katholicisme en politiek 18.502
Katholicisme van de daad 18.506
(De) kath. aktie e. h. boerengezin 17.306
(De) kath. arts en zorg vr geestel.... 17.258
(De) katholieke bijbel 18.103
(Het) katholieke geloof 18.095, 18.111
(De) katholieke jeugdbijbel 17.286
(De) Katholieken en Spanje 17.027
(De) kath. vrouw i. d. mod. wereld 18.509
Katholiek extremisme 17.336
(Een) kath. Spanjaard over Spanje 17.021
(Een) kat huilt 18.210
(Het) kenmerk 18.536
Kennis van land en volk : 2e dl 17.703
(De) kerk aan het werk in Oxford... 17.948
Kerkelijke bouwkunst 18.534
(De) kerkelijke geloofsleer als... 17.288
Kerkelijke opvoeding 17.308
(De) kerkelijke volkszang 17.046
Kerkelijk recht en wetgeving 18.474
(De) Kerk en de Bijbel 17.284
Kerk en democratie 18.313
Kerk en staat 18.109
Kernamout 18.347
(Een) kerstavond 18.007
Kerst-feest voor ie-der-een 18.456
Kerstlantarens en transparanten 17.395
(Een) keur uit Lafontaine's fabelen 17.983
Keur uit Multatuli 16.997
Kijkjes op het leven 18.226
(Het) kind 18.551
(De) kinderen Bugge 16.918
Kinderen die geschiedenis maken 18.673
Kinderen klagen aan 17.343
Kinderen op Gods wegen 16.977
(De) kinderen van de groote Fjeld 17.635
Kinderen van de zee 18.067
Kinderen zijn Gods lievel. 17.339, 18.495
(Die) Kinder vom Dorfplatz 16.902
(Het) kind-je in de krib-be 18.453
(Het) kind uit het armenhuis 17.887
Kind van God, ...arbeid. wees fier 18.480
Kind zonder land 18.043
Klasse en stand 18.496
(Die) klein bruin voëtjie... 18.062
(Het) kleine dier 16.879
Kleine gedichten 16.848
Kleine knagers 16.814
Kleine landhuizen in Holl. 17.397, 18.345
Kleine liederen van dood en leven 18.543
Kleine luiden 17.815
(Een) kleine vrouw i. e. groote tijd 18.215
Klein officie v. d. H. Maagd Maria 18.116
Klein tusschenspel 16.915
Kleuren 18.156
(De) kluizenaar van Oizy en andere...17.805
Knut Hamsun 17.220
(Een) koddig misverstand 18.189
Kogel of strop 17.543
Kogels met Kerstmis 18.251
(Het) Koloniale i. d. lit. 16.772, 16.983
(De) komedie komt terug 16.882
(De) kom. zege der democr. 17.748, 17.959
(De) koning der wildernis 18.241
Koningen van het sprookje 17.196
Koningskinderen v. eigen land en... 16.978
Koning voetbal 17.044
Koninkje 17.794
Koopmans-eer 18.122
Koos 18.416
Koosje Mansvelt 18.255
Koppige kinderen 18.494
Koraal van den dood 18.541
Korte gesch. der Eng. en Am. lett. 17.664
Korte levensschets v. St J. Vianney 17.879
Korte vertellingen 18.030
(De) kortste weg 18.286

Koude dranken vr warme dagen 18.334
(De) krant door alle tijden 17.235
(Een) kringloop 17.709, 18.038
Kroniek van Zuid-Afrika 17.717
(Het) kruis in de wereld 17.738
Kruis of munt 17.457
Kruispad 18.595
Kruispunt 17.160
Kruisvaart onder Gods regenboog 17.574
Kruitdamp 18.265
Kultuur en literat. i. d. Maasgouw... 17.217
Kultuurskatte u. d. Voortrekker-tydp. 18.643
Kunst en krit. vr en u. d. tijd v. '80 18.623
Kunstgeschiedenis 17.396
Kunstschilder Lyna vertelt... 16.890
(De) kunst van het grimeeren 17.403
(Het) kwaad der waarzeggerij 18.298bis
(Een) kwajongen in Amerika 17.187
(De) kwaker met de twee pistolen 17.100
(Het) kwellende wonder 17.793
Kwikstaartje 16.975
« Kwikzilver » doet recht 18.245

L

(De) laatste ernst 17.654
(Het) laatste huis van de wereld 18.410
(De) laatste waarheid 17.028
(Das) Land der ewigen Sonne 17.704
(Het) land van belofte 17.066
(Het) land van de eeuwige zon 17.704
(Het) land v. Overmaas e. d.... psalmen 17.831
(De) Langrud-kinderen i. d. Winter 17.200
Langs het veedievenpad 17.513
Laterveer wil het rechte weten 18.407
Lastige types onder normale kind. 18.494
Latijnsche redevoeringen 17.666
Latijnsch-Nederl. dagmissaal... 17.318
Lat.-Ned. Ordinar. en Psalterium 18.121
Lazarus en de rijke 18.186
Lect.-Repert. : Suppl. I 17.253, 17.355
Ledige handen 18.602
Leerboek der alg. gesch. : 2e dl 18.636
Leergezag en onfeilbaarheid 18.484
Leer uzelf beter rekenen 17.718
Leer uzelf beter schrijven 17.718
(De) leeuw van Vlaanderen 17.423
Legenden van Sint Lambertus 17.626
(De) legervlag. uit... 80-jar. oorlog 17.685
Lente aan het water 17.494
Lente in September 17.162
Lente juicht in een eenzaam hart 17.561
Lente, Zomer, Herfst, Winter 18.321
Leonidas en de moordenaar 18.431
Lessen in den kleiarbeid 17.351
(Een) letterk. herschepp. v. d. Limb.... 17.830
(De) letterkundige inleiding 18.282
(De) levende doode 17.780
(Het) leven der insecten 16.817
Levende steenen 17.278
(Het) levend schaakspel 17.468
(Het) leven e. d. av. v. Kol. Cody... 17.926
Leven en werk van Pius XI 17.873
(Het) leven schroeit 17.483
Levensdwang 18.006
Levensgedachten 17.016
Levenslichten 17.515
Levensstijl 17.275
Levensverlokkingen 18.175
(Het) leven van August de Boeck 17.896
(Het) leven van de bruine heide 17.040
(Het) leven van Edvard Grieg 18.662
(Het) leven van Georges Bizet 18.662
(Het) leven van Jezus Christus 18.485
Leven van Karel de Stoute 17.580
(Het) leven van onze voorouders 17.676
(Het) leven van Orlandus de Lassus 17.896
(Het) leven van Sint Bavo 17.912
Leuven 17.241
(Het) lezen-leeren volg.... leerplan 17.744
Lichaamsoef. voor zuigelingen 17.387
(Das) Licht der Berge 18.257
(Het) licht in Augustus 18.029
Lichtstralen 17.211
Licia zet door 16.968
Liederen vr het kerkelijk jaar 17.630
Lied van het land 17.154
Liefde 17.408
Liefde doet wonderen 17.484
Liefde en eigenliefde 18.267
Liefde in de branding 17.165
(Een) liefde in Shanghai 17.108
Liefde komt en gaat 16.871
(Een) liefde op h. midden v.... levensw. 17.112
(De) liefdesidylle van een prins 17.562
(De) liefde van Karl Bjorn 17.798
Lief en leed in het loofbos 17.040
Lieve Vrouwkes van Brabant 17.177
Lijdensmoed 17.280
(Het) lijk van de onbekende vrouw 17.467
Limburgsche liederen 18.526
Limieten en afgeleiden 17.375
Linoleumsnede 16.838
Lisa Loverley 17.570
(De) literator R. M. v. Goens en... 17.672
Litteraire profielen : 8e dl 18.628
Liturgie en kerkbouw 18.303
(Het) lokkend leven 18.173
Loncin 17.232
Loes, Lise en Liesbeth 16.972
Lorinc Ferenc 18.661
Losse blaadjes : 3e bundel 17.623
(De) loteling 17.804
('t) Lot van vijf millioen 17.585
(Het) Lourdes-mirakel 18.479
Lourdes-reisgids 17.862
Lucas Faydherbe 18.161
Luchtbescherming 17.354
Luchtoorlog boven Europa 18.132
Luchtvacantie 17.572
Luci maakt carrière 16.959
Luilekkerland 18.187
Luister ! de wind 18.646
Lydia's wedervaren te Parijs 17.582

M

Maak me beter, Lieve Vrouw 17.292
Maatschappelijk en opv. commando 18.136
(De) maatschappij verandert 17.365

Machinezetter en zetmachine 18.335
Machten van deze tijd 17.239
Macht tegen recht 18.079
Madeleen staat op de drempel 16.949
(Ein) Mädchen in Blüte 17.143
(De) Madonna aller genaden 18.165
Madonna's van Vl. primitieven 17.973
Makkie Piepmans de muis 17.644
Mama Blanca 18.611
(De) man die het Britsch museum... 18.250
(Een) man en een tjalk 16.899
Man en macht 18.574
Man en vrouw boven de veertig 17.043
(De) man met de hooge borst 17.275
(De) man met één boek 16.980
(De) man met het blauwe masker 16.929
(De) mannen die weten 17.275
(De) man uit Texas 17.490
(Een) man van de daad 17.166
(De) man van de woestijn 18.579
(Een) man van vorstelijk karakter 17.907
(Een) man zonder karakter 17.093
Marcus Tullius Cicero 18.672
Maria en onze H. Communie 17.277
Maria in mijn leven 18.475
Maria-Kruisweg 17.302
Maria-lof en andere gedichten 18.180
Maria Magdalena de gr. zondares... 17.813
(Het) Maria-mysterie 17.266
Maria's beeld- en bouwlegenden 17.404
(Die) Markiezinne v. Carabas of... 16.939
Marnix de rebel 17.919
Marnix en Oranje 17.920
(De) mascotte 18.585
Mededeel. v. Z.-Ned. Dialectcentr. 18.331
Meer volkswelv. door volksgezond. 16.798
Meester Donck 18.243
Meesters der muziek 18.524
Meesters en dienaren 17.418
(Een) meisje in de jongenskolonie 18.443
(Het) meisje Jehanne 17.914
(Een) meisje met idealen 18.380
Meisjes vieren feest 16.836
(Een) meisje zegt neen 16.945
Mémoires of gedenkschr. v. Mr Bas 17.493
Meneer Bandjes, kant.bed. 18.087, 18.222
Meneer Vincent 17.924
Mengelberg spreekt 17.972
Mengen en roeren : 1e dl 18.511
Menno ter Braak 17.832
(Het) menschelijk geluk 17.319
(De) menschelijke ziel 16.777
Menschen, dieren en dingen over... 17.131
(Een) menschenhart 18.390
Menschen in de lucht 18.336
Menschen in een wolkenkrabber 18.205
Menschenwerk 17.538
(De) Menschenzoon 17.285
(Een) mensch op aarde 18.044
(Een) mensch verwacht het geluk 17.443
(De) mens en zijn kunst 17.048
Mensen zonder geld 17.470
Merksplas 17.845
Met bloed gekocht 18.397
Met d. camera dr oerwoud e. steppe 17.037
Met dikke Gijs over de Equator 17.198
Met Maarten op het kruitschip 18.000
Met mijn zeilboot de aardbol rond 17.851
Met moeder bij Jezus 17.310
Met onze dichters... 18.293, 18.351
Met open armen 17.444
Met sterke vuist 17.097
Met vrouw en kind 18.545
Michiel de Swaen 18.630
Mick moet verdwijnen 17.094
Mieke de « fiancei » van den... 18.072
Mieke, een zonnekind 17.827
Mies vindt haar weg 16.969
Mijn eiland 16.908
Mr Pendlebury speelt het klaar 18.604
Mr Pendlebury's tweede geval 17.590
Mijn kind wil niet eten 18.494
Mijn land en mijn volk 18.652
Mijn patienten 17.042
Mijn radio-recepten 17.769
Mijn wolkenkrabber 16.952
(De) minnaars van Terruel 18.174
(De) minnezanger 17.816
(De) Mis 18.307
Misdaad en straf 17.955
Misdaad in folio 18.581
Miserere 17.058
(Een) mislukte aanval op... 18.600
Misten 17.996
Moderne beschaving en loonarbeid 16.798
(De) moderne geneeswijze 17.388
Moderne jeugd 17.431
Moderne Ned. religieuze lyriek 16.847
Mod. physica, popul. wetenschap. 17.039
Moderne psychologie 17.724
Modesta 18.032
(De) Moeder (P. Buck) 16.765
Moeder (A. Buckinx-Luykx) 17.409
Moeder (K. S. Pomp) 18.367
Moeder Liesbeth 17.145
Moeder oerwoud 17.242
Moeders voorbeeld 17.173
Moedertje Liesbeth 17.819
Moeilijkheden... opv. onzer kind. 18.323
(De) molen 18.360
(Een) molshoop in zee 18.575
Monki's reis om de wereld 17.646
Mgr Ferdinand Hamer 18.669
Mooie vlinders 18.516
Moord bij het Leidsche plein 18.396
Moordenaar langs den weg 16.917
Moordenaarsparadijs 17.593
Moordenaars-syndicaat 17.541
(De) moordenaars uit het arendsnest 17.511
Moord in den senaat 17.499
(De) moord in de studio 17.487
Moord in het Richelieu-hotel 17.491
Moord in het sanator. (Latimer) 18.045
(De) moord in het sanat. (Patrick) 18.073
(De) moord-maniak 17.614
(De) moord op Dr Sylvester 18.588
(De) moord op Marcia Tait 17.085
(Het) moordproces 18.597

(De) moordzaak Kenting 18.598
Mordje de Jood 18.383
(Het) Motley-couranten-concern 16.944
Muiterij op het S.S. Nanking 17.552
Multatuli de beeldenbreker 16.997
Mumfie's avontuurlijke reis 17.825
(De) mus 18.179
Musiciana 17.969
Muzenkeuken 17.147
Mysterie 18.094, 18.248
(Het) myst. der 13 ant. schoorst. 17.553
(Het) myst. der kroonjuweelen 17.550
(Het) myst. der roode ballons 17.525
(Het) myst. van de gebroken naald 16.913
(Het) myst. van de gele enveloppe 18.387
(Het) myst. v. d. vogelverschrikker 17.512
(Het) myst. v. h. godd. moederschap 18.102
(Het) myst. van h. rokende pistool 17.504
(Het) myst. van London Bridge 17.594
(Het) myst. van ons bestaan 18.457
(Het) mystieke Lich. v. Christus... 17.938
(De) mystieke roos 17.017

N

Naar Bethlehem 18.368
Naar Christus' voorbeeld 17.943
Naar de heerlijkste ontluiking van... 17.946
Naar de wijsheid 17.936
Naar het licht 18.020
Naar zonnige hoogten 17.905
(Een) nacht 17.482, 18.060
(De) nadagen van Pilatus 16.867
Nader tot God : 4e dl 17.733
Nanne's reis 17.648
Nansen 17.248
Napoleon 17.250
Nard op zoek 18.677
(De) nationalist 17.434
(De) nation.-strijd in Tsecho-slow. 18.507
(De) natuur als beeld. kunstenaar 18.517
Natuurwetenschappen : 3e dl 17.383
Nederduitsche vertellingen : 2e dl 18.429
Nederduytsche dichten 17.839
Nederland 17.850
Nederland in de branding 17.360
(Het) Nederlandsche boek 1938 17.720
Nederlandsche gangmakers 17.872
(De) Nederl. volksschool in het dok 16.802
(Het) Nederlandse boek 18.299
Nelly intrigeert 18.364
Neo-Malthusianisme 17.750
Nergens en nooit verlegen 18.505
Neri, Romein en reformator 18.671
Netje 18.676
Neuland 17.653
Nicolaas II, de gevangene v. h. purper 17.786
Niels Hald 3 dln 16.932
Niels Stensen 18.679
Niet communistisch maar katholiek 18.114
Niet genoeg gewaardeerd 18.113
Nietzsche 17.932
Nieuw aflatenboekje 18.483
(De) nieuwe afgod 17.342
(De) nieuwe elite 18.459
(De) nieuwe Heilige Alliantie 18.498
(Het) nieuwe land 18.384
(Het) nieuwe lied 18.271
(De) nieuwe phase 17.588
(De) nieuwe tijd in Oud-Heerbach 17.466
(De) nieuwe wet o. ouderdomspens. 16.809
Nieuw leer- en leesboek vr Duitsch 17.368
Nieuwste gesch. van Nederland 17.674
Nonni, de roem van Akureyri 17.906
Nood en belofte in de Duitse kerkstr. 17.264
Nood in de Allgau 18.233
Noodlottig alibi 16.922, 17.521
Noordwester 17.185
N° 17 17.577

O

Occulte verschijnselen 17.007
O, die zenuwen 18.018
(De) œconom. gebond. der Ned. 17.745
(Het) œcumenisch gesprek der kerken 17.951
Oefeningen 17.799
Oefentocht in het luchtledige 17.458
(De) offic. reglem. v. d. prostitutie... 17.960
Olie voor China's lampen 18.212
Olivia 17.481
Om de heerschappij 17.191
Om een half millioen 17.495
Omgeploegd 17.216
Om het geluk van den jongen 17.426
Onaangenaamhed. i. d. Bellona club 17.565
(Het) onberaden medelijden 18.379
Onder de mimosa's 17.155
Onder de wijde hemel 18.036
Onder en boven de wet 17.533
(De) ondergang der beschaving 17.728
Onder het juk 18.678
(De) ongehuwde vrouw 16.776
(Een) ongelijke strijd 17.610
(De) ongeschreven wet 17.514
Onheil in de verte 18.404
Onmaatschappelijke voorkeur 17.086
(De) onnoozele kinderen 17.649
(De) onoplosbare puzzle 17.275
Onrust in het land van Masaryk 17.240
Ons bovennatuurlijk leven 16.782
Ons dagelijksch brood 18.125
Ons geestelijk leven 18.488
Ons hart 16.916
Ons kerstboek voor de jeugd 17.643
Ons Lief Vrouwke bij ons 17.175
Ons schoon West-Vlaanderen 17.847
Ons 2e vacantieboek vr de jeugd 18.444
Ontdek Congo 18.644
Ontmoeting op de weg naar school 18.557
Ontmoetingen op het schoolpad 17.029
(Een) ontmoeting met vreemde... 17.228
(De) ontvoering v. Heintje Peloerem 17.633
Ontwerpen, aanleggen... van tuinen 17.761
« Onze » beschaving 17.677
Onze Bijbel. Bron van licht en leven 17.942
Onze kleine zangvogels 16.814
Onze kleine zwemmers 16.814

Onze koningskinderen 17.929
Onze Lieve Vrouw van Hanswijck 16.860
Onzen Lieven Heer zijn kostgang. 17.576
Onze oude ridderburchten 18.466
Onze Zondag 17.307
(De) oogen der liefde 18.418
(De) oorlog der werelden 18.567
(De) oorspr. v. h. bijb. zondvloed... 17.298
(Het) Oosten in beroering 18.319 en p. 333
Oostenwind, Westenwind 16.764
Oostersch poëma 17.413
Oost-Europa dient zich aan 17.692
Opdat zij leven 18.381
Op den dam N° 1 17.116
Op den kansel : 3e dl Heil.-preeken 17.010
Op de top van de wereld 17.693
Op een dag kwam ze terug 16.880
Op een farm in Afrika 17.690
Op eigen grond 16.766
Openlucht-toneel 18.624
Ophoros de sterke 17.818
(De) opleiding tot zweefvlieger 17.398
Op leven en dood 17.596
(De) opmarsch der philosophie 18.098bis
Op menschenjacht 17.619
(De) « opschepper » van de 3e klas 18.439
Opvoed.-moeilijkh. v. iederen dag 16.803
(De) opvoeding van den hond 18.150
(De) opvoeding v. zuig. en kleuter 17.346
Op zoek naar het lijk 18.566
(De) oud-Antwerpsche majolica 17.971
(Het) oud-archief van... Culemborn 17.844
Oud-christel. Lat. letterkunde 18.278
(De) oude Ashurn-hoeve 17.456
Oude en nieuwe gedichten 18.544
Oudenaarde en het land tusschen... 18.641
(Het) Oude Test. a. d. kind. verhaald 18.489
(Een) oude veete 18.076
Oud-Vl. liederen vr de school 17.774
(De) overbodigen 18.055
Over de verstandigheid 17.738
Overgang 18.214
(De) overgang v. Dieuwertje Stam 16.881
Over geestel. en moreele herbewap. 18.501
Over het affectieve inwendige gebed 16.784
Over Joh. de Heer 17.901
Over lezen en schrijven 16.998
Over moeilijke kinderen 17.030
Over ontst. en ontwikk. v. Limb.... 16.832
Overwegingen bij het H.Sacrament... 17.276
Overwin uw slapeloosheid 18.153
Overwonnen moeheid 17.734
Owen Merritt wordt wakker 17.609

P

(De) pædag. situat. v. h. ogenblik... 18.503
Pædag. studieboek vr de N.-Akten 17.742
Pan-Europa of Europa in de pan 16.991
Paniek in Prairie City 17.595
(Het) Paperclip-mysterie 17.150
Paradijssprookj. uit den volksmond 17.812
Paraphrase v.d. brief a.d. Romeinen 18.117
Parapsych. en godsdienstig leven 17.009
Pardon wordt niet gegeven 17.182
(De) parvenu 17.450
Passie alleen is niet genoeg 17.090
(Het) passionn. misdrijf in Nederl. 17.749
Pastorales 18.254
(De) pastoor van Lamotte 18.577
Pater Chevrier 17.886
(De) patrouille in de wildernis 18.430
Paul 16.874
Paul de Keyzer 18.634
Paulus (Glorieux) 17.246
Paulus (Holzner) 18.659
(De) paus 18.304
(De) paus van Rome 17.304
(De) pauwenschreeuw 17.584
(Het) pauweveerke 17.503
Pax 18.011
Peerdemuziek 17.477
Peking de stad v. d. verlaten troon 17.697
Pelgrimsreize 17.061
Pelgrims, rovers en demonen 17.848
(Een) pensioenmysterie 17.598
Pension « Onrust » 18.185
Pericopen uit de heilige Schrift 16.793
(De) persfotograaf als speurder 16.884
Philosophie der anorganische natuur 16.775
(De) physiognomiek van Lavater 17.260
Piet Heyn 17.123
Pietro Kard. Gasparri, staatssecret... 17.908
Pim en Puckie 17.206
Pius X (Ouwendijk) 17.893
Pius X (Zanetti) 17.927
Pius XI 17.249
(De) plaatsvervangster 18.382
Platoon's leer over de ziel 17.262
Pleasant and useful 18.328
(Het) pleidooi 16.864
Pleisteren 17.003
Poëtiek van Paul van Ostaijen 18.172
(De) polder in de seizoenen 17.040
(De) politie der wildernis 18.066
(De) polit. beteek. v. d. Schelde 17.961
(De) populieren fluisteren 17.446bis
Portugal onder Salazar 18.638
Practische damlessen vr beginners... 18.159
Practische kinderpsychologie 17.723
Practische woninginrichting 17.391
Præhistorie 17.989
Praktisch handb. vr d. politieagent 18.133
Prediker in de eenzaamheid 17.462
(De) president 18.050
Priester en politiek 17.279
Priesteropl. nr d. geest v. Pius XI 18.110
(Het) priesterschap der vrouw 17.737
(Een) priester v. onzen tijd: A. Nobels 17.930
(Het) prinsesje met de goud. wiekjes 18.618
Problemen rondom Rex, den bouvier 17.141
Problemen van kerk en volk 17.274
(Die) profeet 18.244
Profetieën betreff. de oplossing v... 18.481
(Het) protestantisme 18.106
Proza en poëzie 17.650
Pseud. uit Ned. en vreemde liter. 18.096
Psychische verschill. tuss. man en... 17.726

Psychologie 17.724
Puntje en Anton 18.448

Q

Q 39 17.489
Quo vadis ? 17.473

R

(De) raadselen der wetenschap 17.379
(Het) raadsel van de sterrenwacht 17.575
Rabbi Mozes Ben Maimon 17.911
(De) radio 16.858
(De) ranch-detective 17.608
Rapaille 17.599
(Een) rare familie 17.638
(De) rassen der menschh. (Lester) 18.514
(De) rassen der menschh.(Steinmetz) 17.038
(Het) rassenvraagstuk 17.025
« Reading and conversation » 17.370
Rebecca 18.199
(De) rechtzaak v. h. eigenzin. meisje 17.126
Red Clark als voorman 18.259
Red Clark in de bocht 17.164
(Het) reddende mes 18.053
(Het) reddendende water 17.806, 18.266
(De) redder der vrijheid 18.639
(De) Redemptoristen 18.308
(De) regen kwam : 2 dln 17.064
Reggie's reportages 16.970
(Het) reisje naar den hemel 17.409
Reis met meer plezier... Groene gids 18.653
(De) reis v. Goudvleug. en Nachteg. 17.210
Reisverhaal 17.695
Religie en staatkunde 18.123
Relig. extase als sexueel surrogaat 17.301
Rembrandt 17.442
(Het) renbaanschandaal... 17.134, 17.532
René de Clercq 17.229
Repetitieschema's bij geschied. opv. 18.325
Reunie v. jong-prot. dicht. 18.291, 18.349
(De) revolutie v. Mr Stalperswaard 17.111
Revolver-aas 17.486
Revolverrecht 18.411
(De) Rhijnmonders : de hoogmoed. 17.078
Ria Rago 17.520
Ria's Amerikaansche tournée 16.903
Richtlijnen uwer bisschoppen 17.320
Ridder Florian 17.592
Ridders van het pistool 18.573
Rieman en Co 17.148
Rijk meisje — Arm meisje 17.488
(Het) rijpen van de tijd 18.207
Rikke-tikke-tak 17.804
Rilke als barokkunstenaar 17.226
(De) ring met de aquamarijn... 18.058
Rita, the street-singer 18.330
Robin Hood en de mann. u. h. woud 18.438
Robin Rhode's romans : 1-3 18.616
Robin Rhode's vertellingen : 1-26 18.445
Roemeensche kunst en letterkunde 17.400
(De) roep der liefde i. d. kermistent 17.432
(Het) Rom. imperium e. h. N. Test. 17.233
Romney 18.563
Rond de ronde 17.991
Rondom de bal 18.169
Rondom het feets 18.162
Rondom het land van morgen 17.551
Rond ploeg en kruis 18.078
(De) roode camelia 16.919
(De) roode Donau 17.072
Rubber, liefde en huwelijk 17.510
Rubens 17.671
Ruimte 17.688
Rumoer in « 't Paradijs » 18.193
(De) ruwe reis 16.888

S

Sacerdos reparator 17.321
Sadie Merber se kinderboekies : 4 18.620
Saidjah en Adinda 16.930
(De) saint in New York 17.498
Sandra en haar tuinman 18.572
Sandy van de Skyline Ranch 17.101
Sanguis Christi 16.855
(De) Sansculotten 17.478
Sanya, de Egyptische vrouw 17.452
Sara Alelia 17.455
(The) scarlet pimpernel 18.329
(De) schaduw uit het verleden 17.802
Schakelbord 17.937
Schapen-oorlog 18.224
Scheepers se dagboek en die strijd... 18.664
Schemering over Sjanghai 18.216
Schets v.d.voornaamste taalversch. 17.369
Schilders van gisteren 18.527
Schipper Theobald 18.386
Schip zonder haven 16.869
Schoolgeheimen 18.134
Schoolmeester Klopstok en.... 17.205
(Het) schoolmuseum 17.754
Schoolopvoeding en jodendom 18.491
(De) schoone Irena 18.194
Schoonheid en christend. : Kansel. 18.309
(De) schoonheidskoningin 18.548
Schoonste Maria-gebeden 18.107
Schoten op het plein 18.605
(Het) schot in de studio 16.893
(Het) schot uit de hinderlaag 17.617
Schrift en overlevering 17.018
(De) schrik van de Rio Grande 17.502
(De) schrik van Sundown 16.921
Scientia 17.712
Sechzehn Jahre 17.513
Sedert 1929 17.346
(Die) seltsame Heimkehr 17.155
Serenade 17.065
Seringen en schroot 18.536
Sharon 17.547
Sherlock Holmes 17.571bis
(A) shorter introd. to Engl. literat. 17.214
(Het) signaal des doods 18.247
Simon Petrus, de apostel der hoop 17.904
Sinjo-Juul 18.421
Sint Jan Berchmans en voorouders 17.876

Sint Plechelmus 17.903
Sint Willibrord, de prediker 18.655
(Die) skeidsmuur 18.002
(Het) skelet in de Canyon 17.152
(De) slag bij Aquila 16.878
Slauerhoff-herinneringen 17.670
Slim, de ontembare 18.433
(De) slimme schaper 18.005
(De) sloof 16.872
Sluipende schreden 18.591
(De) smaragden Boeddha 17.545
Smirnoff vertelt 17.797
Smokkeldorp 17.084
's Nachts in 't korenveld 18.546
Snap je dat nou, juffr. Snip ? 18.256
Sneeuw 18.167
(De) sneeuwstorm 17.199
Sneeuwwitje en de 7 dwergen 17.604
(Het) snijdende zwaard 18.558
Snoes, de beer 18.447
Soc.-ekon. geografie v. Nederl. 17.703
(De) soc. aspect. v. kennis en weten. 17.024
(Het) socialisme en de natie 18.124
(De) soldaten der keizerin 17.587
Sovjet-bankroet 17.238
(De) Spaansche tragedie 17.347
(De) Spaanse grot 16.974
Spätklänge 17.416
Spanje onder de schijnwerper 17.234, 17.673
Spella Ho 18.371
(Het) spel van Sint Joris 18.010
(De) spiegel der záligh. v. Elkerlijk 17.435
(Een) spook op zolder 17.469
(Het) spook van de 42e straat 17.554
(Het) spoor van den buizerd 17.524
Spreekkamer 18.660
Sprekende kogels 17.509
(Een) sprookje op aarde 17.479
Sprookjesweelde 17.202
(Het) sprookje van de misdaad 18.081
Stadiën 18.542
Sta-pal 16.966
Steenen voor brood 17.536
Steiltes 17.530
Stemmen uit de stilte 17.992
(Het) stille front 18.584
(De) stille man 17.002
Stille menschen 18.614
(De) stille oever 17.129
(Het) stille offer 17.174
Stille uren 17.409
(De) stoefer 18.375
(De) storm (Lütken) 17.178
Storm... (Morgan) 18.402
Straffen ? Hoe wel ? Hoe niet ? 17.956
(De) strijdbare dienaar 16.770
(De) strijd om de logica 17.778
(De) strijd om den Grooten Oceaan 18.284
Strijd om liefde en leven 16.907
Strootjes 17.977
Susan knapt het wel op 16.909
Suze Groeneweg 17.877
(De) sweepstake-kongsi 18.553
Systematische Mariologie 16.787

T

(De) taak en situat. der hedend. jeugd 17.747
Tams-tams in den nacht 17.243
Tant Alie van Transvaal 18.607
Tante Erica's erfgename 17.142
Tarzan en de roode ster 17.079
Techn. knutselwerkjes vr jongens 18.337
Tegen den stroom op 18.272
Tegenstellingen 17.356
Tehuis voor meisjes 16.958
Tembo, de groote olifant 18.609
Tennis voor meisjes 18.531
...Terugkeer tot God 17.728
Terug naar de H. Mis 17.291
Terug naar het steenen tijdperk 17.080
Tessa 17.114
Theater der Welt 17.440bis
(Het) theater-mysterie 17.419
Theodorus van Celles 17.918
Theologische Summa : 14e dl 17.738
» » 5e dl 18.306
Tien millioen kinderen 18.318
Things of beauty 16.840
(The) thirty-nine steps 17.601
Thripplands 17.500
Thubal de os 16.964
Thuisreis 17.192
10.000 baby's 17.041
Tien wandel. in Napels en Sicilië 18.647
Tijl's oog op den puinhoop 18.656
(Das) tinckende Teufelherz 17.165bis
Tip, top & Co 18.195
Toch danst Mironova 16.889
Tóch in orde 18.260
(De) tocht naar morgenland 16.967
Toekomst 18.590
Toen het October werd 18.228
Toen het te laat was 17.453
Toja Tirta 17.115
Tommy's jeugd 17.778
Toms vuurproef 18.441
(Het) toneel in h. Vl. cultuurleven 18.626
(Het) toneel in na-oorlog Vlaand. 18.625
Tony 17.925
Tooneeldagboek 17.663
(De) tooverladder 17.439
Tot zijn wonderbaar licht 18.013
Traditie, demokratie, psychologie 17.669
Tragiek van volk en vrouw 18.059
Tragisch huwelijksvoorspel 16.914
(De) transsubstantiatie 17.293
Trek 18.436
Trommen in het woud 18.613
(Het) trotsche hart 16.769, 16.883
Troubadour-cowboy 16.961
Trou-ringh 17.128
(De) trouwe kameraad 17.207
(De) trouwe vrouw 18.389
Tsjecho-Slowakije 17.254, 17.335
Tuinbouw-encyclopedie : 2e dl 17.771
(De) tuin der rotsen 18.374
(De) Turken in kleidorp 16.927
Turnhout in de letterkunde 16.989

Tusschen kantoor en archief 18.026
Tusschen strop en kogel 17.459
Tusschen wet en misdaad 16.928
Tussen huis en horizon 17.169
Tweede huwelijk 18.615
32.000 mijlen over zee 17.855
Twee meisjes en ik 16.875
Twee naar Parijs 17.159
(De) twee Pauwels 18.261
Tweesprong 17.710, 17.801
Twee vierkante meter 17.223

U

Uit Blokzijl's verleden 18.464
Uit de corresp. v. prins Willem III 18.668
Uit de diepten van mijn ziel 17.247
Uit de Iersche wonderwereld 16.965
Uit de Leie-verte 16.843
Uit den taalstrijd 17.843
Uit de toren 16.841
Uit die Slamse buurt : 1e dl 18.420
(Het) uitgeversbedrijf 18.343
Uit het biënboec 18.273
Uitspraak-driloefeningen... 17.367
Uit Vlaanderens kultuurstrijd 18.277
Ursula is overcompleet 16.898
(Het) uur zonder schaduw 17.605
Uw Zondagsmis en uw arbeidsweek 17.322

V

Vaar wel 17.389
Vademecum van den zielzorger 16.785
Vade-mecum voor kolonialen 18.138
Vaders kleine jongen 18.451
Vakbekwaamheidskennis vr bakker 18.339
Van bijen, bloemen en honing 16.816
Van de daken 17.652
Van dieren, planten en menschen 16.815
Van drie vriend. en een koningin 17.675
Van Gheimas en tempels 17.245
Van Giotto tot de Vl. expression. 17.390
Van groene tot gouden bruiloft 17.835
Van grote mensen 17.420
Van Habsburg tot Hitler 17.687
Van het toovervischje 16.979
Van Hollands bodem 17.998
Van Homerus tot Socrates 18.635
Van kerspel tot gemeente 18.467
Van Moelingen tot Moresnet 18.651
Van Moskou naar Tiflis 17.701
Van Munster's derde kerstboek 17.256
Van Passie tot Paschen 17.417
Van Renaissance tot wereldoorlog 17.840
Van scheepje-zeilen en schuitje-varen 16.834
Van sterrenhemel tot sterrenwereld 17.380
« Van 't gruwelijck verraet,... » 18.469
Van tijd en stroom : 1e dl 17.483
Van theorema naar sectio divina 17.968
Van torren en kevers 16.814
Van twee wijdings-sacramenten... 17.273
Van voorg. tot voorlichters 18.288, 18.355
Variaties 18.294, 18.358
(De) varkenshoeder en de prinses 17.999
Vechtersbloed 17.603
Veedieven i. h. Blue-dome gebied 17.611
Veertig jaar Oranje 17.680
Verantw. en verkl. v. « Haarlem » 18.083
Verboden wegen 18.074
Verborgen wijsheid 17.326
(De) verbrijzelde sloep 16.948
(Het) verdeelde huis 16.768
...Verder hadden wij h. reusachtig 18.227
(De) verdwenen koning 17.564
Vergeef ons onze zonden 17.144
Vergelding 16.942
(Het) ver-haal van Mo-zes 18.454
Verhalen 18.586
Verhand. op d'onacht der moed. tael 17.838
(De) verhevenheid v. h. huwelijk 16.791
(Een) verkenning in Afrika 18.415
Verloren lentetijd 17.563
(Het) verloren vaderland 18.221
(De) ver-lo-ren zoon 18.455
Verminken en onvruchtbaar maken 17.952
Vermoord door een goocheltruc ? 16.887
(De) vernieuw. v. opv. en onderw. 16.808
(De) verovering v. h. luchtruim 17.763
Verpleegster 17.168
(Het) verrezen licht 18.363
Verstaat gij de H. Mis ? 17.294
Versteende droomen 16.839
Vertellen maar 17.820
Vertellingen door h. kerkelijk jaar 17.630
(De) vertraagde film 18.017
Vertrouw de toekomst 17.103
Vervlogen jaren 16.984
Verweerschr. Brief in den regen 16.779
Verwikkeling in Grand-Hotel 18.550
Verworpen christendom 16.982, 17.829
(Het) verzamelen van postzegels 17.332
Verzen 16.842
Verzoeningsfeest 17.422
Vie et... du Chan. v. Crombrugghe 17.895
(De) vier absolute maatstaven 17.735
Vier brieven van het nieuwe leven 17.736
(De) 4.000 mijl v. d. « Zeearend »... 17.702
(De) vier Evang. en de Handeling... 16.797
Vier opstellen 17.382
Viert vroolijk feest 16.826
Vier vreemde vrienden 18.578
Vier weken Spanje 17.706
Vijf gedramatiseerde vertellingen 17.621
50 jaar kath. letterk. in Vlaanderen 18.283
50 jaar Serafijnsch collegeleven 17.363
« Villa Zonneschijn » 17.814
Visschen, die telefoneeren... 18.512
(De) visscherman en zijn werk 16.825
(De) Vlaamsche kustvlakte 17.864
(De) Vl. letteren v. Gezelle tot... 17.225
Vlaamsche toondichters 17.406
(Het) Vlaamsche Volkstooneel 18.082
Vlaanderen o welig huis 18.230
Vlaanderen's verleden spreekt 17.842
Vlaggen in stad en haven 17.449
Vlammen en kleuren 16.876
(De) vliegende hollander 18.202

Vlinders 16.814
(Een) vlucht dr 7 eeuw. poëz. 18.288, 18.355
Vlucht naar Monaco 18.561
Vogels gaan en komen 17.384
(De) vogels van zee en strand 16.821
Vogelvrij verklaard 17.781
Volsmar de Ommelandvaar. 17.714, 18.057
Volksche oorlogsliederen 17.976
Volksche opleid. in jeugdorgan. 17.364
Volkshuisvesting ten plattelande 18.135
Volkskarakter en staat 18.324
(Een) volk wil leven 18.322
(Een) volmaakt geheug. dr toepas.... 18.302
Volubile 17.993
(De) Vondelherdenking 1937 17.230
Vondel-schetsen 17.215
Vondel-toneel in Zuid-Nederland 18.627
Voor altijd één 18.486
Voorbijgang 18.089, 18.231
Voordracht-repertorium 18.296, 18.350
Voor het aangezicht van de zee 17.099
Voor het gemeenebest 17.393
(De) voorn. richting. i. d.... psychol. 17.261
Voor recht en wet 17.539
Voorteekens 18.052
Voortrekkermense : 5e en 6e dl 18.665
(Die) voortrekkers in Natal 18.422
Voortrekkerspad 17.252
Voortrek. v. Portersburg 17.713, 17.787
Vooruitgang en armoede 17.337
Vosje 17.448
Vragen en schijnvrag. over ruimte... 17.931
Vredenhof 17.106
(De) vreemdeling 17.438
Vreemdelingen 18.077
(Een) vreemdeling i. h. Wilde West. 17.615
(De) vreemd. van Storm Ranch 17.528
(Die) vreemde ondervind. v. Jan... 17.637
(De) vreemde ontdek. v. Hopman... 17.201
(De) vreemde verteller 17.149
Vriendentrouw 17.627
(Het) vrijbuitersnest 17.098
Vrijbuiters van het Westen 16.937
Vrije mannen 17.071
Vrijheid, staat, mensheid 18.500
Vrijmetselarij en jodendom 17.957
(Het) vroolijk bedrog 17.497
Vroolijke gedichten 17.631
Vroolijke vertellingen 17.631
Vrouwenfig. u. d. Noordsche lett. 17.221
(De) vrouw e. h. nat.-socialisme 16.810
Vrouwen in het strijdende volk 17.338
Vrouw en maatschappij 16.805
Vrouwen en vrienden 17.082
(De) vrouw in huis 16.828
(De) vrouw op den drempel 18.037
Vuur, lucht, water, aarde 16.813
(Het) vuur op de berg 18.413
Vuursteentjes 17.977

W

Waakzaamheid tegen het fascisme 17.033
Waalsche dialektletterkunde 17.837
(De) waaracht. reis v. Marco Polo 17.700
Waar de stem wordt gesmoord 17.866
Waar de zesloop regeert 18.434
Waar geen keuze bleef 17.566
Waarheen ? Hoe ? 16.824
Waar het bamboe ruischt 17.195
Waar het vrije leven lokt... 17.073
Waar ijzeren wetten heerschen 18.412
Waarom een slecht rapport ? 17.963
Waarom ik de theos. verlaten heb 17.270
Waarom niet als andere kinderen? 17.964
Waarop wachten wij ? 18.562
Wachtend op Gods tusschenkomst 17.271
(Een) wandel. dr Ned. poëzie 18.287, 18.354
Was Judas priester ? 17.011
Wat de hervorming bracht 17.014
(De) waterburg 18.086, 18.217
(De) wateren werden stil 18.373
Waterloo 18.385
(Het) water rimpelt 16.868
Wat is dat ? 18.098
Wat komt er van Lilly terecht ? 17.518
Wat mankeert de wereld ? 16.799
Wat zie ik in de microscoop ? 18.144
Wat zie je er aardig uit 17.766
Wedstrijd met den dood 17.186
Weeldekind 16.901
(De) weg 17.323
Wegen in de wildernis 17.269
(De) wegen zeewaarts 18.560
Weg met het Zionisme 18.126
(De) weg omhoog 18.225
(De) weg versperd 17.811
(De) wegwijzer 17.755
Wending 18.424
(Het) wenschkind 18.053
Werda 18.426
(De) wereld een dansfeest 16.946, 17.583
(De) wereld en wij 17.947
(De) wereld i. d. loop der tijden 17.967
(De) wereld lacht nog 17.092
Wereldontwricht. en wereldherstel 17.344
(Het) wereldtoon. in gerechtszaal... 17.558
Wereldzicht der parapsychologie 18.301
(De) werkelijke d'Artagnan 18.081
Werken van en over L. Baekelmans 17.716
Werner Sombart 18.497
(Het) Westland-mysterie 17.445
Wetgeving v. h. lager onderwijs 18.311
(De) wet in eigen hand 17.127
Wevers 18.593
(Het) wezen der democratie 17.341
(Het) wezen der volksgemeenschap 18.315
Wiarda : 2e dl Het rad der fortuin 17.068
Wie heeft mijn kind ontvoerd ? 18.589
Wie op geluk vertrouwt 18.403
Wie teekent er mee ? 17.402
Wie tekent mee het A.B.C. ? 17.826
Wie turnt er mee... met het N.I.R. 17.773
(De) wigwam in de stad 16.955
Wij bouwen bruggen 18.154
Wij, de Vlaamsche gentlemen 18.419
(De) wijde kim 17.212
Wij die jong zijn 17.480

Wij glazeniers 18.528
Wijsgeerige gemeenschapsleer : 2 17.722
Wij staan niet alleen 18.041
Wij trekken door Amerika 17.642
Wij vlogen over Ned., over Europa 17.863
Wij, vrouwen 18.046
Wie doodde Chrystal Hatterick ? 18.234
Willibrord een held Gods 18.547
Willibrord en Bonifatius 17.885
Willehad door Bisschop Anscar 17.891
Winst aan de speeltafel 18.525
Winter in April 17.795
(Das) Wirtshaus im Spessart 18.268
Wist u dit van de vrijmetselarij ? 17.352
Wit bericht aan de wereld 17.607
Witte de With 17.156
(De) witte stilte 17.544
(De) witte van Faust 16.859
(De) witte vrouw 16.861
(Een) woestijn raakt zoek 17.197, 18.603
(De) wolkenkrabber 17.190
(De) wonderbare verovering 17.526
Wonderkinderen 18.654
(Het) woord der pausen : 1e dl 18.490
« Woordjes » aan seminar.... CIBI 17.297
Woordkunst 18.632
(De) woordkunstzang v. C. v. Zanten 18.346
Wording 18.583
Word oud — Blijf jong 17.385
Wraak of hoe liefde overwint 17.632
(De) wraak van den halfbloed 16.934
(De) wraak van Moessie 18.619
Wrakken 17.067
(De) wurgende das 18.398

X

X Jones van Scotland Yard 17.529

Y

Yang en Yin 18.238
Yester en Li 18.213
Yvonne 17.146

Z

Zaharoff 17.711, 17.796
Zaterdagavond kwart over acht 17.275
Zeden en gebruiken der... Bapedi 17.699
Zee, strand en duin 16.818, 17.376
Zegen der aarde 17.985
(De) zegevierende Kerk : 1e dl 17.870
Zeg, kwezelke, wilde gij dansen ?... 18.196
Zekerheid bij Bijbellezing 17.289
Zelf aan de camera 17.772
(De) zelfmoord v. h. kapitalisme 17.752
Ze moesten vechten 18.365
Zes dagen 17.001
Zes gouden engelen 17.451
Zes maanden op speurtocht 17.764
(De) zeven hoofdzonden 17.399
Zeven menschen vluchten 17.854
7 oorlogsverhalen, 7 aanklachten 18.223
(De) zeven sleutels van Baldpate 18.393
70 × 7 maal 18.369
Zieleschetsen 17.548
Zijn schuld betaald 17.184
Zijn vader 17.628
(De) zingende zee 17.984
Zingend Vlaanderen 17.407
(De) zin van het leven 17.259
Zoeklicht 18.425
Zoekers naar wijsheid 17.727
Zo mooi als zonneschijn 18.183
(De) zondaar en het meisje 17.447
Zondagweelde 18.003
(De) zonderl. daden v. Peter Quell 18.070
Zonderlinge zielen 17.810
(De) zonen van Timah 17.095
(De) zonen van Wang Lung 16.767
Zon in het zenith 18.088, 18.219
Zonneland Almanak 1940 18.472
Zonnige Piet 17.909
Zoo 17.209
Zooals Caroline het zag 17.107
Zoo dichte en zoo doe'k 18.458
Zóó eenvoudig was 't niet 18.428
Zoo hoort het 17.031
Zoo is het leven 17.110
(De) zoon van Beëri 18.274
(Het) zoutvat 16.856
Zuid en Noord : 2e dl 17.213
Zuiderzee 18.024
Z-Ned. en de spellingvereenvoud. 17.372
(De) zwakke kracht 17.118
(De) zwarte azen 16.933
(De) zwarte pop 17.519
(De) zwarte schakers 18.576
Zweden en Lapland 18.471, 18.649
(De) Zweedsche ruiter 17.102
(De) zwerftocht van Belcampo 17.846
(De) zwerftocht v. d. zeemeeuwen 17.606
Zwitserland 17.861

Trefwoordenlijst of Zaakregister

VAN DEN 17n JAARGANG

De getallen geven de volgnummers der recensies aan — De opgenomen schrijversportretten *zijn meestendeels terug te vinden bij de resp. recensies over werk van deze schrijvers (zie Auteurslijst) ; naar de andere portretten en illustraties — niet op deze wijze te vinden — wordt verwezen in onderstaande Trefwoordenlijst*

A

Aard- en zeekunde : 16.813, 16.818, 16.822' 16.823, 17.117, 17.376, 17.758, 17.967, 18.332
Aardewerk : Zie Majolica
Aardrijkskunde (reisverhalen) : Zie deze rubriek (91) in elke afl. Bovendien : 16.822, 16.931, 16.957, 16.967, 17.037, 17.236, 17.241-245, 17.551, 17.689, 17.692, 17.797, 18.284
Abessynië : 17.023
Abolutionisme : 17.960
Ader, Clement : 18.336
Aesthetica : 16.981, 18.276, 18.458
Aflaat : 18.483
Afrika : Zie Kenya, Kongo, Tanganika, Zuid-Afrika
Alexander, de Groote : 18.673
Alfonso XIII : 17.871
Amands-op-Schelde, St : 17.236, 18.230
Amerika (Ver. St.) : 16.878, 16.883, 16.960, 18.317
Amsterdam : 17.856
Anabaptisten : 17.939, 18.468
Andersen, Hans Chr. : 17.900
Anthropologie : 17.038, 18.514
Anti-militarisme : Zie Pacifisme
Antiochië : 17.268
Anti-semietisme : 17.038, 18.126, 18.129
Antonius, H. : 17.010, 17.870
Antwerpen : 17.003, 17.019, 17.525, 17.526, 17.683, 17.696, 17.961, 17.971, 17.975, 18.085, 18.230, 18.666
Apologetiek : 17.015, 17.275, 18.095, 18.111, 18.108
Apostolaat : Zie Katholieke Aktie
Ardennen : 17.805
Ascetiek : 16.782, 16.784, 16.789, 17.016, 17.277, 17.281, 17.285, 17.288, 17.301, 17.548, 17.728, 17.733,-737, 17.739, 17.829, 17.917, 17.934, 17.936, 17.946-947, 17.949, 18.003, 18.305, 18.488. Zie ook Meditatie-lectuur
Augustinus, H. : 17.010, 17.936
Autobiografie : 16.807, 16.879, 16.912, 16.984, 17.041, 17.139, 17.187, 17.228, 17.247, 17.582, 17.642, 17.654, 17.690, 17.709, 17.781, 17.797, 17.866, 18.036, 18.038, 18.381, 18.427, 18.541, 18.656, 18.660
Avontuurromans en -verhalen (83.0) : Zie rubriek 83 in elke afl.
Azië : Zie China, Indië, Japan, Klein-Azië, Mongolië, Punjab, Thibet

B

Babylonië (Soemerisch) : 16.846
Badenhorst, Alie : 18.607
Baekelmans, Lode : blz. 51 (portret), blz. 337 en rec. 17.716
Balspel : 18.169
Bana : 17.757
Bapedi (N.-Transv.) : 17.699
Barents : 18.286
Barok : 17.226, 17.401
Batak : 17.555
Bauwens, P. : 17.213
Bavo, H. : 17.912
Beatrijslegende : 18.181, 18.353
Beauraing : 17.793
Bedrijfsleer : 17.340, 17.344
Beeldhouwkunst : 17.048, 17.401, 18.158, 18.161, 18.165
Beethoven : 17.972, 18.160
Begijnhof (van Brugge) : 17.732
Behrens : 18.665
Bekeeringsgesch. : 17.247, 17.270, 17.579, 17.868, 18.112, 18.677, 18.679
Belastingwezen : 16.801
Belcampo : 17.846
België : 16.822, 17.865, 18.650, 18.653
Belgische geschiedenis : 18.463. Zie bovendien gedeeltelijk Nederlandsche geschiedenis
Bellamy, Edw. : 18.128
Benesj, E. : 17.894
Berg : 17.104
Bergson, Henri : blz. 337 (portret)
Berlewi, H. : 16.831
Bernanos, Georges : 17.829
Bernardinus (van Portogruaro) : 17.282
Bernardinus (v. Siëna), H. : 17.282
Bernardus, H. : 17.898
Beroepskeuze : 17.359
Beroepsorganisatie : 18.314, 18.501
Bewustzijnsverschijnselen : 18.100
Bibliografie : 16.773, 16.980, 17.253, 17.255, 18.282
Bibliotheek (Ambrosiaansche) : blz. 52
Bibliotheek v. België (Koninklijke) : blz. 257
Bibliotheekwezen : blz. 7-11, blz. 53-54, 176 en rec. 17.170
Bij : 16.816, 17.637, 18.144
Bijbel : Zie Gewijde Geschiedenis
Biologie : 16.829, 17.016, 17.260, 17.952, 18.333, 18.457, 18.512, 18.515
Bizet, Georges : 18.662
Bloed (H., van Brugge) : 16.855
Bloem : 17.040, 17.381, 18.401

Bloemlezingen : 16.840, 16.847, 16.990, 16.995, 16.997-998, 17.196, 17.211, 17.213, 17.643, 17.660, 17.666, 18.278. Zie bovendien Poëzie-Bloemlezingen
Blokzijl : 18.464
Bodemstudie : 16.813, 16.822, 18.332. Zie ook Aardkunde
Boekwezen : 18.084, 18.299, 18.340. Zie ook Uitgeversbedrijf
Boerenverhalen : 16.916, 16.932, 16.947, 17.068, 17.071, 17.125, 17.446bis, 17.534, 18.078, 18.191, 18.221, 18.233
Bogaerd, Alfred : blz. 336 (portret)
Bonaventura, H. : 17.282
Bonifatius, H. : 17.885
Bosch, Hiëron. : 17.390
« Bouwen » (maandschr.) : blz. 220
Bouwkunst : 17.392, 17.397, 17.401, 18.154, 18.161, 18.303, 18.345
Bouwkunst (kerkelijke) : 18.533-534
Brabant : 17.081, 17.446bis
Breviergebed : 18.116, 18.121
Bridgespel : 18.168
Brieven : 16.994, 17.331, 17.655, 17.667, 17.859, 18.223, 18.656, 18.668
Brugge : 17.137, 17.860, 18.230, 18.645. Zie ook : H. Bloed
Bruggenbouw : 18.154
Brussel : 18.230
Buck, P. S., Nobelprijs 1938 : blz. 3-6 (portret)
Buckinx, Pieter G. : blz. 11 (portret)
Buffalo Bill : Zie W. F. Cody
Buysse, Cyriel : 17.225
Byzantijnsche kunst : 18.163

C

Cæsar, Julius : 18.014
Caligula : 18.211
Calvijn : 17.272, 17.324
Canada : 18.066
Casanova : 17.833
Catharina v. Siëna, H. : 18.670
Cats, Jacob : 17.834
Celibaat : 18.110. Zie ook Priesterschap
Chemie : 17.373, 18.146, 18.511
Chevrier, P. : 17.886
China : 16.764-16.768, 16.992, 17.655, 17.854, 18.212, 18.216, 18.238, 18.374, 18.652, 18.669
Christelijke kerken : 17.014, 17.269, 17.272, 17.916, 17.948, 17.951, 18.129, 18.200. Zie bovendien : Protestantisme
Christus : 17.267, 17.285, 17.296, 17.299, 17.312, 17.707, 17.943, 17.949, 18.478, 18.485, 18.658, 18.673. Zie ook Gew. Gesch. : N. T. en H. Hart
Chrysostomus, H. : 16.790, 18.680
Cicero, Marc. Tullius : 18.672
Citeaux-Cluny : 16.779
Claudius, Tiberius : 18.211
Clemenceau : 17.871
Cody, W. F. : 17.926
Collius : 18.081
Communisme : Zie Kommunisme
Compaen, Klaas : 17.880
Conc. v. Mechelen (5e prov.) : 17.320
Congo (Belgisch) : Zie Kongo
Cosmologie : 16.775
Cowboy-verhalen : 16.888, 16.905, 16.921, 16.928, 16.934, 16.935, 16.937, 16.942, 16.950, 16.961, 17.100, 17.101, 17.121, 17.127, 17.152, 17.164, 17.166, 17.181-182, 17.184, 17.186, 17.459, 17.486, 17.502, 17.511, 17.517, 17.524, 17.539, 17.543, 17.549, 17.603, 17.608, 17.609, 17.611, 17.615-617, 17.619, 17.627, 17.789, 17.792, 17.811, 18.040, 18.074, 18.076, 18.079, 18.224, 18.239, 18.245, 18.249, 18.259, 18.266, 18.400, 18.411-412, 18.430, 18.433-434, 18.571, 18.573, 18.579-580
Crisis : 17.008, 17.345
Culemborn : 17.844
Cyprianus, H. : 17.251

D

Daemen, Cathar. : 18.262
Dagbladwezen : 17.235
Dagboeken : Zie Autobiografie
Damiaan, P. : 18.673
Damme : 17.860, 18.230
Damspel : 17.776, 18.159
Dans : 16.837
da Salo, Gaspar : 17.970
de Boeck, A. : 17.896
de Braekeleer, H. : 17.390
Declamatorium : Zie Poëzie-Bloemlezingen
de Clercq, René : 17.229, 18.279
Decoratieve kunst : 17.391, 17.395
de Cort, Aimé : blz. 53 (portret)
de Coster, Paul : blz. 299
de Geeter, Leo : 17.881
de Ghelderode, M. : blz. 299 (portret)
de Gruyter, Oscar : 18.279
de Heer, Joh. : 17.901
de Keyzer, Paul : 18.634
Delacroix : 17.390
Delfstof : 17.759
Dell, Ethel M. : blz. 336
de Maegd, Johan : 18.399 (portret)
de Marnix van St Aldegonde, F. : 17.919, 17.920
de Mérode, Willem : blz. 257 (portret)
de Meyere, Victor : blz. 11 (portret)
Democratie : 17.026, 17.324, 17.341, 17.669, 17.748, 17.959, 18.313, 18.492, 18.502
de Mont, P. : 17.225
Denkleer : 16.778
Denyn, Jef : 17.922
de Pascoaes, Teix. : 17.829
de Ronde, Theo : blz. 256 (portret)
de Smet, Gust. : 17.390
de Swaen, Michiel : 18.630
Detective-verhalen (83.0) : Zie rubriek 83 in elke aflevering. Bovendien : 18.081, 18.094

de Wet, Christiaan : 17.252
de Wit, Augusta : blz. 53 (portret)
Dialectstudie : 17.837, 18.331
Dier : 16.814-817, 16.891-820, 16.822-823, 17.037, 17.040, 17.190, 17.208-209, 17.242, 17.479, 17.758, 17.762, 17.764, 18.241, 18.275, 18.415. Zie ook Bij, Hond, Insect, Visch, Vlinder, Vogel
Dimfna, H. : 17.010
Dimitrof, G. : 17.878
Dionysius (de Karthuizer) : 17.263
Dionysos : 18.673
Dogmatiek : 16.783, 16.787, 16.792, 17.012-013, 17.015, 17.263, 17.266, 17.284, 17.288, 17.293, 17.295, 17.300, 17.311, 17.938, 17.940, 18.095, 18.102, 18.111, 18.304-306, 18.484
Dokterromans : 17.062, 18.049, 18.053, 18.236, 18.238, 18.258, 18.377, 18.381, 18.397, 18.424
Don Bosco, H. : 17.923
Donders, P. : 17.870
Don Juan : 17.629
Doopsel en Vormsel : 17.273, 17.940
Dosfel, Lod. : 18.277, 18.279
Douwes Dekker, Ed. : Zie Multatuli
Doyle, C. : 18.081
Drankbestrijding-literatuur : 17.628
Dressure : 18.147-148, 18.150
Dühring, Eugen : 17.743
Duel : 17.729
Dürer : 17.390
Dufy : 17.390
Duin : 16.818, 17.376
Duitsche werken : 16.902, 16.943, 16.951, 17.143, 17.153, 17.165bis, 17.416, 17.516, 17.586, 17.653, 17.704, 18.257, 18.268
Duitschland : 17.357, 17.477, 17.542, 17.678, 18.132, 18.318. Zie ook Hitler, Nationaalsocialisme
Duykers, Louisa : blz. 102 (portret)

E

Economie : Zie Staathuishoudkunde
Egypte : 17.441, 17.452, 17.465, 17.859
Ekeren : 18.312
Electriciteit : 18.157, 18.146, 18.151, 18.157. Zie bovendien : Radio
Elsschot, Willem : 18.628
Encycliek : 18.490, 18.496
Encyclopædie : 17.721, 17.771, 18.097-098, 18.105
Engelsche werken : 16.840, 17.214, 17.370-371, 17.601, 17.965-966, 18.139-140, 18.327-330
Epiek (geestelijke) : 18.181
Erasmus : 17.836
Essays (84) : Zie rubriek 88 in elke afl.
Estland : 17.692
Ethnologie : 17.691, 17.699, 18.320
Eucharistie, H. : 17.276-277, 17.293, 17.308, 17.311. Zie bovendoen H. Mis
Eugenese : 17.952
Europa : 17.023, 18.298
Evangelie : Zie Gewijde Gesch. : N. T.
Everaerts, Nicolas : 17.020
Eyck, Charles : 16.832

F

Familie-romans : 16.870, 16.911, 16.918, 16.926, 17.077, 17.113, 17.118, 17.129, 17.157, 17.171, 17.474-475, 17.547, 17.556, 17.709, 17.800, 17.814, 18.046, 18.199, 18.201, 18.207, 18.389, 18.405, 18.417, 18.551, 18.560, 18.562, 18.569, 18.575, 18.593, 18.602
Fascisme : 17.033, 17.324, 17.353, 17.958, 18.124. Zie ook : Italië, Mussolini
Faydherbe, Lucas : 18.161
Feestviering : 16.826, 17.835, 18.162
Felix van Nicosië : 18.678
Fey, Clara : 17.905
Film : 17.049, 17.224
Finland : 17.180, 17.462
Foch : 17.871
Folklore : 16.992, 17.115, 17.180, 17.526, 18.137, 18.415
Ford, Henry : 17.109
Fotografie : 16.835, 17.772, 18.156, 18.164, 18.510
Franciscus v. Assissië, H. : 17.010, 17.282, 18.413, 18.449
Franciscus Xaverius, H. : 17.010
Fransche werken : 17.305, 17.579, 17.634, 18.142
Friesland : 17.688
Fulda, Ludwig : blz. 256

G

Gasaanval : Zie Luchtoorlog en -bescherming
Gasparri, P. : 17.908
Gebed : 16.784, 17.309, 17.318, 17.323, 18.107. Zie bovendien : Breviergebed
Gedenkschrift : 16.984, 17.230, 17.257, 17.675, 17.681, 17.881
Gedichten : Zie deze rubriek (81) in elke afl. Bovendien : 17.630-631, 17.658, 17.839, 18.139, 18.280, 18.287-18.297, 18.360, 18.363, 18.368, 18.458
Geesteshygiëne : 16.827
Gelaatsstudie : 17.260
Gemeenschapsleer : 17.722
Gemengde opstellen : Zie deze rubriek (88) in elke afl.
Gemma Galgani : 17.890
Genade-leer : 16.782, 16.789, 18.305
Geneeskunde : 16.827, 16.829, 17.041-043, 17.385, 17.388, 17.875, 18.323, 18.479, 18.660
Gent (bisdom) : 18.326
Geologie : Zie Aardkunde
Geo-politiek : 17.022-023, 17.239-240, 17.254, 17.328, 18.284
Gerardus, H. : 17.913

Germanenkunde : 16.804. Zie ook Rassenkunde.
Geschiedenis : Zie deze rubriek (9) in elke afl.
Gewijde Gesch. : Nieuw Testament : 16.797, 17.011, 17.268, 17.316, 17.740, 18.104, 18.117, 18.119, 18.451-453, 18.455, 18.489
Gewijde Gesch. : Oud Testament : 17.298, 17.950, 18.104, 18.120, 18.244, 18.274, 18.310, 18.454, 18.487, 18.489
Gewijde welsprekendheid : 16.790, 17.010, 17.264, 17.269, 17.274, 17.275, 17.319-320, 18.309
Gezelle, Cæsar : blz. 53 (portret)
Gezelle, Guido : 17.225, 17.883, 18.458
Gezin : 16.799, 17.306, 17.935. Zie ook Huwelijk
Gezondheidsleer : 17.043, 17.385-386, 17.766-768, 18.153
Giorgione : 16.894
Giotto : 17.390
Glasraamkunst : 18.528
Godgeleerdheid : Zie Ascetiek, Dogmatiek, Moraal, Mystiek, H. Schrift e.d.
Godsdienst : Zie deze rubriek (2) in elke afl. Bovendien : 16.982, 17.227, 17.331, 17.356, 17.652, 17.654, 17.707, 17.829, 17.870, 17.917, 17.954, 18.101-18.106, 18.123, 18.321, 18.502, 18.506, 18.521
Godsdiensten (niet-christelijke) : 17.259, 17.287, 17.326
Godsdienstige lyriek : 16.840, 16.847, 16.852, 17.411, 17.417, 18.181
Godsdienstige romans : 16.906, 18.569, 18.577
Godsdienstig onderricht en -opvoeding : 16.781, 16.794-795, 17.307-308, 17.310, 17.317, 17.339, 18.118, 18.482, 18.495
Gorter, Herman : 17.651 (portret)
Gothiek : 17.219, 17.392, 17.401
Graphische kunsten : 16.838, 17.047, 17.399, 17.401, 18.338
Greshoff, Jan : 16.999
Grey, Zane: blz. 336
Grieg, Edvard : 18.662
Griekenland : 18.635
Grieksche taal : 17.237, 17.661
Grimeerkunst : 17.403
Groeneweg, S. : 17.877
Grotius, Hugo : 16.985
Gymnastiek : Zie Turnen

H

Haarlem : 18.083
Habsburg : 16.807
Haïti (Antillen) : 17.853
Hals, Frans : 17.405
Hamer, Ferdinand : 18.669
Hamsun, Knut : 17.220 (portret)
Hans, Abraham : blz. 257 (portret)
Hart, Heilig : 17.314, 18.630. Zie ook Christus
Heemkunde : 18.513
Heemskerck : 18.286
Heiligenlevens : 16.790, 17.870, 17.872, 18.657. Zie ook onder rescpectieven naam
Hekelschriften : 16.952, 17.438, 17.983, 18.187
Hekserij : Zie Occultisme
Hereeniging der Kerken : Zie Œcumenische beweging
Heymans, Corneille : blz. 337
Herreman, Reimond : blz. 11 (portret)
Heyn, Piet : 17.123
Hindenburg : 17.871
Historische verhalen en romans : 16.867, 16.878, 16.892, 16.925, 16.932, 17.072, 17.102, 17.116, 17.156, 17.191, 17.423, 17.441, 17.442, 17.473, 17.478, 17.542, 17.569, 17.580, 17.592, 17.596, 17.629, 17.786, 17.813, 17.816, 18.000, 18.014, 18.021, 18.059, 18.202, 18.211, 18.240, 18.244, 18.262, 18.264, 18.366, 18.384-385, 18.391, 18.394, 18.427, 18.559, 18.563, 18.583, 18.608
Hitler, Adolf : 16.807, 17.357, 17.871, 18.667. Zie ook Duitschland, Nationaalsocialisme
Hockey : 16.830
Hofer, Fr. : 17.867
Homonymie : 17.034
Hond : 18.147-148, 18.150, 18.170
Hongarije : 17.071, 18.661
Hooge Raad der Op Bibl. : blz. 53
Hormoon : 18.515
Hubertus, H. : 17.872
Hugenoten : 18.035
Hughes, Howard : 18.336
Huishoudkunde : 16.826, 16.828, 18.334, 18.343
Humanisme : 17.020, 17.884
Humoristische verhalen : 16.887, 16.903, 16.909, 17.092, 17.130, 17.163, 17.200, 17.463, 17.478, 17.493, 17.585, 18.042-043, 18.407, 18.415, 18.432, 18.603
Huss, Jan : 18.200
Huwelijk : 16.791, 16.829, 18.115, 18.130, 18.473, 18.486, 18.504. Zie ook Gezin, Sexueel vraagstuk
Hygiëne : Zie Gezondheidsleer

I

Ibsen, Hendrik : 16.996
Ieper : 17.694
Ierland : 16.965, 18.320
IJsland : 17.071, 18.384
IJzerstreek : 18.230
Indië : 16.853, 17.064, 17.245, 17.326, 17.858. Zie ook Nederl. Oost-Indië
Individual-psychologie : 17.724
Ingenhoven, Jan : 16.833
Ingres : 17.390
Inquisitie : 18.468
Insect : 18.144
Internationaal probleem : 17.933

Isidoor, H. : 17.010
Italië : 17.705, 17.857, 18.163. Zie ook Fascisme en Mussolini

J

Jaarboeken : 16.773, 17.230, 17.717, 17.719-720, 18.472
Jaegen, Hiër. : 17.902
James, I (v. Schotland) : 18.240
Jan Berchmans, H. : 17.010, 17.876
Jan de Dooper, H. : 17.010
Jan de Evang., H. : 17.010
Janvier, O.P. : blz. 300
Japan : 17.238, 18.374
Java : 17.704
Jeanne d'Arc, H. : 17.914, 18.673
Jennings, Al. : 17.781
Jeruzalem : 17.268, 17.441
Jeugdbeweging : 16.806, 17.364
Jeugdpsychologie : 17.329, 17.747
Jezus : Zie Christus
Jodendom : Zie Semietisme en Anti-Semietisme
Johannes Fisher, H. : 17.898
Johannes Vianney, H. : 17.879, 17.898
Jonas : 16.832
Jongensboeken : 16.955, 16.970, 16.974, 17.174, 17.190, 17.193, 17.201, 17.204, 17.624, 17.634, 17.636, 17.642, 17.645, 17.713, 17.765, 18.257, 18.337, 18.421, 18.428, 18.435, 18.437, 18.439, 18.621
Joris, H. : 18.011
Journalistiek : Zie Dagbladwezen
Jozef, H. : 17.010
Judas : 17.011

K

Kapitalisme : 17.752, 18.317
Kapucienessen : 17.019
Karel de Stoute : 17.580
Katholieke Aktie : 17.010, 17.306, 17.938
Kempen : 18.085, 18.230
Kenya-kolonie : 18.415, 18.609
Kerk, H. : 17.010, 17.274, 17.278, 18.108-109, 18.313, 18.484
Kerkelijk recht : 16.781, 18.473-474
Kerk en staat : 17.264, 17.274, 18.109, 18.313
Kerkgeschiedenis : 17.233, 17.238, 17.251, 17.264, 17.473, 17.542, 17.596, 17.731, 18.095, 18.111. Zie ook Kloosterorden
Kinderberechting : 17.784
Kinderboeken : Zie Kinderlectuur (VIa, VIb, VIc) in rubriek 83, in elke afl. Zie ook trefwoorden : Jongens-, Meisjes-, Platenboeken
Kinderopvoeding : 17.030, 17.032, 17.346 18.323, 18.494-495
Kinderpsychologie : 16.803, 16.879, 17.346, 17.723, 17.791, 17.964, 18.068, 18.099, 18.134, 18.323, 18.493-495
Klasse en stand : 18.496
Klassikale werken : 16.840, 17.368, 17.370, 17.371, 17.377, 17.383, 17.386, 17.503, 17.601, 17.653, 17.659, 17.703, 17.740, 17.751, 17.754, 17.827, 18.139-140, 18.146, 18.151, 18.257, 18.268, 18.278, 18.285, 18.327-330, 18.350, 18.458, 18.477, 18.622, 18.629, 18.631, 18.636, 18.640, 18.650. Zie ook Godsdienstig onderricht en Nijverheidsonderwijs
Kleiarbeid : 17.351, 18.166
Klein-Azië : 17.711
Kloosterorden : 16.779, 17.019, 17.282, 17.305, 17.918, 18.262
Kolonisatie : 16.771, 16.772, 16.956, 17.242-243, 17.472, 17.559, 17.597, 17.809, 17.849, 17.851, 17.853, 18.088, 18.138, 18.410, 18.613. Zie ook Belgisch Kongo en Nederl. Oost-Indië
Kommunie, H. : Zie H. Eucharistie
Kommunie (Geestelijke) : 18.113
Kommunisme : 16.807, 17.022, 17.033, 17.325, 17.254bis, 17.335, 17.347, 17.756, 17.958, 18.101, 18.114, 18.124-125, 18.326
Komponisten : Zie Muziek en ook onder naam der respect. komponisten
Kongo (Belgisch) : 16.771-772, 16.956, 16.983, 17.242, 18.644, 18.650. Zie ook Kolonisatie
Kookboeken : Zie Huishoudkunde
Kopenhagen : 16.879
Krijgskunde : 17.023, 17.357, 17.360, 17.685, 18.132, 18.136, 18.148
Kruger, Paul : 17.252, 18.366
Kruisheeren : 17.918
Kruisweg : 17.302
Kultuur : 17.274, 17.303, 17.327, 17.677, 18.277, 18.299, 18.640, 18.642-643
Kultuur-historische werken (algem.) : 16.987, 17.008, 18.298, 18.470
Kunststudiën (algemeene) : 17.219, 17.256, 17.396, 17.401, 17.937, 18.158, 18.170, 18.522
Kustvlakte (Vlaamsche) : 17.864, 18.230

L

Lagerlöf, Selma : 17.221
Lambertus, H. : 17.626, 17.918
Lammertyn, Leo : blz. 336
Landbouw : 17.344. Zie ook Tuinbouw
Land en volk : 17.000, 17.064, 17.858. Zie ook Aardrijkskunde
Lapland : 18.471, 18.649
Latijnsche werken : 17.666, 18.278
Lavater : 17.260
Lavki, Lod. : blz. 255 (portret)
Leerplan vr het L. O. : 16.808, 17.744
Leesmethodiek : 18.493
Legenden : Zie Sagen
Leipoldt, Louis : 17.252
Leo XIII : 17.921
Letland : 17.692

Letterkundige prijzen : blz. 11, 102, 220-221, 256-257, 299-300, 337
Leuven : 17.241, 18.230
Levensbeschrijvingen : Zie deze rubriek (92) in elke afl. Bovendien : 16.770, 16.876, 16.894, 16.973, 16.988, 17.109, 17.123, 17.196, 17.215, 17.218, 17.220, 17.229, 17.248-252, 17.282, 17.353, 17.442, 17.580, 17.596, 17.651, 17.670, 17.672, 17.711, 17.781, 18.097, 18.243, 18.262, 18.461, 18.523-524, 18.532, 18.563, 18.630, 18.634. Zie ook Heiligenlevens en onder naam der respect. personen
Lhassa : 17.848
Liberalisme : 17.324, 17.958, 18.114
Liebermann : 17.390
Lidwina, H. : 17.870, 17.872
Liederboek : 16.837, 17.407, 17.630, 17.774, 18.526, 18.529-530
Lijden : 17.280
Lijkdoek van Turijn : 16.788
Limburg : 16.832, 17.830, 18.085, 18.230, 18.526
Linoleum : 16.838
Litauen : 17.692
Literatuurgeschiedenis (algem.) : 16.773, 16.990, 17.213, 17.255, 17.668, 18.096, 18.281-282, 18.623
Literatuurgeschiedenis (bijz.) : 16.847, 16.850, 16.852, 16.854, 16.985-986, 16.989, 16.996-998, 17.180, 17.217, 17.220-221, 17.225, 17.229, 17.237, 17.400, 17.417, 17.658, 17.662, 17.664, 17.672, 17.698, 17.831, 17.834, 17.837, 17.839, 18.083, 18.181, 18.283, 18.458, 18.460, 18.623, 18.628-629, 18.631-632. Zie ook onder naam der respect. letterkundigen
Liturgie : 16.780, 17.046, 17.318, 17.630, 18.303, 18.477, 18.533. Zie bovendien Doopsel en Vormsel, H. Eucharistie, H. Mis, Sacramenten
Loncin : 17.232
Logica : Zie Denkleer
London, Jack : 18.220
Lourdes : 17.862, 18.479
Luchtoorlog en -bescherming : 17.354, 17.751, 18.132, 18.518-520
Luchtvaart : 16.971, 17.572, 17.763, 17.863, 18.155, 18.336, 18.402, 18.646
Luik : 17.918
Luther : 18.468
Luxemburg (Groothertogdom) : 18.653

M

Maasgouw : 17.217, 18.230
Maastricht : 18.469
Macedonië : 18.093
Mahler : 17.972
Maimonides : 17.911
Majolica : 17.971
Manet : 17.390
Marco Polo : 17.700
Marg. M. Alacoque, H. : 17.314
Maria, H. : 16.783, 16.787, 17.017, 17.175, 17.177, 17.266, 17.277, 17.292, 17.308, 18.102, 18.475, 18.490
Maria-Cleophas, Zr : 17.928
Maria-Magdalena : 17.813
Marine : Zie Zeewezen
Maritain, Jacques : 17.829
Marnix van St Aldegonde : Zie de Marnix...
Marokko : 17.849
Marxisme : Zie Socialisme
Masaryk : 17.888
Mathesis : Zie Wiskunde
Meditatie-lectuur : 17.017, 17.265, 17.276, 17.290, 17.314, 17.411, 18.478, 18.658
Meetjesland : 16.954
Meetkunde : 17.377, 17.968
Meierhold : 16.988
Meisjesboeken : 16.945, 16.949, 16.958, 16.963, 16.966, 16.968-969, 16.975, 17.114, 17.138, 17.141, 17.145, 17.155, 17.169-170, 17.173, 17.178, 17.183, 17.188, 17.207, 17.620, 17.641, 17.785, 17.819, 18.225, 18.228, 18.260, 18.321, 18.440, 18.443
Memling, Hans : 17.390, 18.523
Mengelberg : 17.972, 18.344
Merksplas : 17.845
Middelbare bibliotheek : blz. 9
Mis, H. : 17.265, 17.288, 17.291, 17.294, 17.313, 17.322, 18.307, 18.476, 18.482 Zie ook H. Eucharistie
Missie : 16.796, 17.317, 17.520, 17.603, 17.632, 17.633, 17.853, 17.858, 17.928, 18.112, 18.423, 18.559, 18.584, 18.669, 18.674-675
Modigliani : 17.390
Mongolië : 17.854
Moraal : Zie Zedenleer
Mozart : 18.673
Multatuli : 16.997, 17.218, 17.660
Museum (Konink. ; Antwerpen) : 18.158
Mussolini, Benito : 18.667
Muziek : 16.833, 16.858, 17.045-046, 17.048, 17.406, 17.630, 17.774-775, 17.969-970, 17.972, 18.097, 18.344, 18.346, 18.524, 18.654, 18.662
Mythologie : 17.362
Mystiek : 16.789, 17.287, 17.730
Mystiek Lichaam : 16.792, 17.311-312, 17.938, 18.480. Zie ook H. Kerk

N

Nansen : 17.248
Napels : 18.647
Napoleon : 17.089, 17.250
Natal : 18.422
Nationaalsocialisme : 16.810, 17.264, 17.324, 17.338, 17.342, 17.958, 18.215. Zie ook Duitschland, Hitler
Nationalisme : 17.334, 18.315, 18.324, 18.506

Natuur- en Stedenschoon : 17.040, 17.137, 17.241, 17.692, 18.230, 18.517
Natuurkundige wetenschappen : 17.039. Zie ook de rubriek Wetenschappen (5 en 6)
Navez : 17.390
Nazisme : Zie Nationaalsocialisme
Nederland : 17.360, 17.691, 17.850, 18.332
Nederlandsche gesch. : 17.020, 17.191, 17.436, 17.674, 17.676, 17.679-680, 17.685, 18.035, 18.083, 18.320
Nederl. Oost-Indië : 17.195, 17.369, 17.691
Neo-malthusianisme : 17.750
Nero : 17.473, 17.596
Nethedal : 18.513
Nicolas, Joep : 16.832
Nietzsche : 17.932
Nieuwpoort : 17.231, 18.656
Nijverheidsonderwijs : 17.742, 18.341
Nikisch : 18.344
Nobels, A. : 17.930
Novalis : 18.673
Novellen : 16.874, 16.910, 17.092, 17.149, 17.503, 17.803, 17.810, 18.077, 18.089, 18.270

O

Occultisme : 16.796, 17.007, 18.049, 18.052
Œcumenische beweging : 17.948, 17.951
Onderwijs : 16.802, 16.808, 17.029, 17.035, 17.333, 17.363, 18.134, 18.225, 18.243, 18.312. Zie ook Godsdienstonderricht, Klassikale werken, Nijverheidsonderwijs, Opvoeding
Onfeilbaarheid : 18.484
Onvruchtbaarmaking : Zie Sterilisatie
Onze Lieve Vrouw : Zie Maria
Oorlog en Literatuur : blz. 329 en v.v.
Oorlogsliteratuur : 16.869, 16.878, 17.139, 17.187, 17.357, 17.481, 17.625, 17.976, 18.223, 18.498. Zie ook Spaansche burgeroorlog
Oostenrijk : 17.587, 17.867
Openbare bibliotheek : blz. 10
Openbaring : 17.295
Opleiding v. bibliothecarissen : blz. 176, 258
Opportunisme : 18.459
Opvoeding (37) : Zie rubriek 3 in elke afl. Bovendien : 17.043, 17.045, 17.095, 17.308, 18.226, 18.257, 18.272, 18.302, 18.462. Zie ook Huwelijk, Kinderopvoed., Vrouwenopvoeding
Oranje : 17.841, 17.920
Orlandus de Lassus : 17.896
Oudenaarde : 18.641
Oud-Heerbach : 17.466
Overlevering : 17.018, 17.300, 17.669
Overmaas : 17.831, 18.651

P

Pacifisme : 17.941, 17.954, 18.183, 18.316, 18.498, 18.506
Pacifistische lectuur : 17.212, 18.373
Padvinderij : Zie Scouting
Pædagogiek : 17.349, 17.724, 17.956, 18.127, 18.503
Pantheïsme : Zie Theosophie
Passerat, J. A. : 17.874
Pastoor van Ars : Zie Joh. M. Vianney
Paterke v. Hasselt, H. : 17.872
Patrick, H. : 16.965
Paula, H. : 17.898
Paulus, H. : 16.973, 17.010, 17.246, 17.596, 18.659
Paus : 17.304, 17.904, 17.944, 18.304
Péguy, Charles : 18.461 (portret)
Peking : 17.697
Pensioen : 16.809
Perpetua en Felicitas : 17.251
Persyn, Jules : blz. 220 (portret)
Petegem : 17.842
Petroleum : 18.499
Petrus, H. : 17.010, 17.286, 17.596, 17.904
Philippus Neri, H. : 18.671
Philosophie : Zie Wijsbegeerte
Physica : Zie Natuurkundige wetenschappen
Physiognomiek : Zie Gelaatsstudie
Pilatus : 16.867
Pius X : 17.893, 17.927
Pius XI : blz. 52 (portret) ; 17.873
Plant : 16.814-815, 17.040, 17.378, 17.758, 17.764
Platenboeken : 17.209, 17.604, 17.648, 17.826, 17.929
Plato : 17.262, 17.661
Plechelmus, H. : 17.903
Poe, E. : 18.081
Poëzie-Bloemlezingen : 16.850, 17.052, 17.415, 17.839, 17.983, 18.139, 18.287-18.297, 18.348-352, 18.354-359. Zie bovendien Godsdienstige lyriek
Polderstreek : 17.864, 18.230
Politiek : 16.994, 17.233, 17.238-240, 17.254-17.254bis, 17.279, 17.348, 17.393, 17.961, 18.123, 18.502. Zie ook Staathuishoudkunde
Pooltocht : 16.957, 17.248, 18.286
Portugal : 18.638
Postzegel : 17.332
Potgieter : 17.665
Prentboeken : Zie Platenboeken
Pressenda : 17.970
Priesterschap : 17.012, 17.279, 17.321, 18.110, 18.488
Primitieven (Vlaamsche) : 17.973
Proefschrift (akademisch) : 17.262, 17.651, 17.917
Profetieën : 18.481
Prostitutie-reglementeering : Zie Abolutionisme
Protestantisme : 18.106. Zie ook : Christelijke kerken
Psalm : 17.831
Pseudoniemenlijst : 18.096
Psycho-analyse : 17.724
Psychologie : Zie Zielkunde

Psychologische romans (83.1) : Zie rubriek 83 in elke afl.
P. T. T. : 17.770
Punjab : 17.858
Pythagoras : 17.968

R

Radio : 18.097
Radio-causeries : 17.274, 17.275, 17.769, 18.112
Raphaël : 17.390
Rassenkunde : 16.786, 17.025, 17.038, 17.124, 18.280
Ravel, Maurice : 17.051
Reclame : 17.340
Rechtswetenschap : 16.811, 17.020, 17.361, 17.557-558, 17.749, 17.755, 17.933, 17.952-953, 18.133. Zie ook Kerkel. recht
Redemptoristen : 18.308
Redevoeringen : Zie Welsprekendheid
Reformatie : 18.106. Zie bovendien : Prostestantisme
Reisverhalen : Zie Aardrijkskunde
Rembrandt : 17.390, 17.442
Renaissance : 17.401, 17.662, 17.840
Revolutie (Fransche) : 18.465, 18.639
Reyvaert, Jacob : 17.020
Ridderburcht : 18.466
Rilke, Reiner M. : 17.226
Rita van Cassia, H. : 17.910
Roelants, Maur. : 18.628
Roemeensche kunst : 17.400
Roland Holst, Henr. : 17.897
Roland Holst, R. N., Prof. : blz. 11 (portret)
Romankunst : blz. 217-219
Romeinenbrief : 18.117
Romeinsche beschaving : 18.211
Romney, Georges : 18.563
Roothaan, P. : 17.872
Roth, Jospeh : blz. 257 (portret)
Roy, Marcus : 18.675
Rozenkrans : 18.490
Ruanda-Urundi : 18.112. Zie ook Belgisch Kongo
Rubens : 17.671, 17.390, 17.401
Russe, Ellen : blz. 220 (portret)
Ruusbroec, Zal. : 17.010

S

Sacrament : 17.273, 17.940
Sagen : 16.965, 17.036, 17.151, 17.177, 17.404, 17.555, 17.626, 17.983, 18.273, 18.450, 18.620
Salazar : 18.638
Salvator ab Horta, H. : 17.887
Sanskriet : 17.757
Scharten-Antink : blz. 336
Scheepers : 18.664
Scheepvaart : 16.824, 16.834, 17.192, 17.350, 17.702. Zie ook Zeilsport
Scheikunde : Zie Chemie
Schelde : 17.696, 17.961, 18.230
Schijnwerpers-reeks : blz. 300
Schilderkunst : 16.831-832, 16.894, 17.390, 17.405, 17.671, 18.158, 18.170, 18.527, Zie ook onder naam der respect. schilders
Schmook, Ger. : blz. 53 (portret)
Schoolinrichting : 17.333
Schoolmuseum : 17.754
Schooluitgaven : Zie Klassikale werken
Schoonheidsleer : Zie Aesthetica
Schrift (Heilige) : 16.793, 17.018, 17.284, 17.286, 17.289, 17.707, 17.813, 17.942, 18.103. Zie ook Gewijde Geschiedenis
Schrift (stijl- en sier-) : 17.718
Schubert : 18.673
Scouting : 17.606, 17.636, 17.642, 17.713
Semietisme : 17.069, 17.957, 18.129, 18.383, 18.491, 18.508
Sermoenen : Zie Gewijde welsprekendheid
Servaes, Albert : 18.521
Sexueel vraagstuk : Zie Huwelijk. Bovendien : 16.776, 17.301, 17.726
Sicilië : 18.647
Sillanpää, Fr. Emil : blz. 337
Sixtus V : 17.282
Sjestow, Leo : blz. 257
Ski : 18.167
Slauerhoff : 17.670
Snieders, Renier : 16.989
Sociale romans (83.3). Zie rubriek 83 in elke afl.
Sociale wetenschappen : Zie deze rubriek (3) in elke afl.
Socialisme : 17.324, 17.330, 17.365, 17.958, 18.124, 18.492, 18.597, 18.506
Sombart, Werner : 18.597
Sovjet-Rusland : 16.799, 16.800, 17.701, 17.866, 17.868, 18.101, 18.132. Zie ook Kommunisme
Spaansche burgeroorlog : 17.021, 17.027-028, 17.234, 17.347 en 17.673, 17.685, 17.741, 18.261
Spanje : 17.023, 17.054
Spel : 16.836-837, 16.987, 17.403, 18.525
Spiritisme : Zie Occultisme
Spoorwegwezen : 17.624
Sport : 16.830, 17.044, 17.394, 17.696. Zie bovendien Hockey, Ski, Tennis, Zeilsport
Spraakgebrek : 17.032
Spreekkoor : 16.855, 18.003, 18.020
Sprookje : 16.979, 17.131, 17.196, 17.202, 17.205, 17.210, 17.812, 17.822, 18.420, 18.447, 18.617-618
Staathuishoudkunde : 17.022-023, 17.264, 17.337, 17.344, 17.358, 17.365, 17.678, 17.745, 17.753, 17.828, 17.850, 17.877, 17.962, 18.128, 18.316, 18.319, 18.470, 18.492, 18.500-501
Staatkunde : Zie Politiek en Staathuishoudkunde
Stanislas, H. : 17.870
Stanley : 16.771
Statistiek : 17.742, 17.749
Stensen, Niels : 18.679
Sterilisatie : 17.952

Sterrenkunde : 17.036, 17.379-380, 18.152
Stokowski : 18.344
Strafrecht : 17.955
Strand : Zie Duin
Strategie : Zie Krijgskunde
Streuvels, Stijn : 17.225
Studententooneel : blz. 1 ; 18.019
Sudetenvraagstuk : Zie Tsjecho-Slowakije
Svensson, J. : 17.906
Swarth, Hélène : blz. 337

T

Taalkunde : Zie deze rubriek (4) in elke afl.
Taalstrijd : 17.838, 17.843. Zie bovendien Vlaamsche Beweging
Taïgi, A. M. : 17.869
Techniek : 17.765, 18.335, 18.337, 18.341
Teekenkunst : 17.402
Teirlinck, H. : 17.440bis
Tennis : 18.531
ter Braak, Menno : 17.829, 17.832, 18.460
Theodorus van Celles : 17.918
Theologie : Zie Godgeleerdheid
Theologische Summa : 17.738, 18.306
Theosophie : 17.259, 17.269, 17.287, 17.859
Theresia v. Lisieux, H. : 17.010
Thibet : 17.244, 17.848
Thomas, H. : 17.010
Thomas a Kempis : 17.945
Titiaan : 17.390
Toegepaste wetenschappen : Zie deze rubriek (6) in elke afl.
Tooneelliteratuur : Zie deze rubriek (82) in elke afl. Bovendien : 16.763, 16.912, 16.985, 17.222, 17.656, 17.663, 18.082, 18.624-627
Toonkunst : Zie Muziek
Tóth, Tihamér : blz. 220 (portret)
Traditie (kerkel.) : Zie Overlevering
Transvaal : Zie Voortrekkers en Z.-Afrika
Trichardt, Louis : 18.663
Tsjecho-Slowakije : 17.240, 17.254, 17.335, 17.888, 17.894, 18.320, 18.507
Tuinbouw : 17.761, 17.771. Zie bovendien Landbouw
Turnen : 17.387, 17.394, 17.773
Turnhout : 16.989

U

Uitgeversbedrijf : 18.343
Undset, Sigrid : 17.221

V

Vaerewyck, Willy : blz. 256 (portret)
van Anrooy : 18.344
van Artevelde, Jacob : 18.021, 18.137
van Beers, Jan : 17.225
van Borssele, A. : 17.884
van Borsselen, Philibert : 17.658
van Crombrugghe, C. : 17.895
van den Oever, Karel : 18.279
van den Vondel, J. : 17.215 (portret), 16.985, 17.230, 17.892, 18.627
van der Goes, Frank : blz. 256
van der Hallen, Ern. : blz. 256 (portret)
vander Muyden, Gabr. : 17.020
van de Velde, Anton : blz. 255 (portret)
van de Voorde, Urb. : 16.981
van de Woestijne, Karel : blz. 300 (portret); 17.225, 18.628
van Deyssel, L. : blz. 336 (portret)
van Duinkerken, Anton : 17.829
van Goens, R. M. : 17.672
van Gogh : 16.876, 17.390, 17.667, 18.532
van Langendonck, Prosper : 17.225
van Mierlo, Jos. : blz. 255 (portret) ; 289-298
van Ostaijen, Paul : 18.172
van Wesembeke, Matth. : 17.020
van Zanten, Cornelie : 18.346
Vastenconferenties : 17.935
Verhalen : Zie Vertellingen
Verhalend proza : Zie deze rubriek (83) in elke afl.
Vertellingen : 16.890, 16.915, 16.920, 16.931, 16.941, 16.954, 17.086, 17.110, 17.122, 17.128, 17.139, 17.479, 17.530, 17.548, 17.620-621, 17.623, 17.630-631, 17.784, 17.797, 17.799, 17.805, 17.815, 17.820, 17.824, 18.030, 18.050, 18.052, 18.062, 18.078, 18.226, 18.230, 18.254, 18.261, 18.272, 18.399, 18.406, 18.429, 18.586, 18.600, 18.614
Vertommen, Karel : blz. 256 (portret)
Verschaeve, Cyr. : blz. 219-220 (portret)
Verster, J. L. : 17.916
Verweerschrift : 16.779, 18.122
Vincentius à Paulo, H. : 17.924
Vioolbouw : 17.970
Visch : 18.149, 18.512
Visscherij : 16.824-825, 17.389, 18.149
Vlaamsche Beweging : 16.869, 17.137, 18.277, 18.322, 18.462, 18.650
Vlaamsche uitgeverijen (onderscheidingen): blz. 337
Vlaanderen : 18.470. Zie ook België en Nederland
Vledder : 18.467
Vliegwezen : Zie Luchtvaart
Vlinder : 18.516
Vogel : 16.812, 16.814, 16.821, 16.823, 17.384, 18.145
Volkenkunde : Zie Ethnologie
Volksgezondheid : 16.798, 17.359
Volkshuisvesting : 18.135
Volkskunde : Zie Folklore
Volkstooneel (Het Vl.—) : 18.082, 18.626
Volkszang : 17.046. Zie ook Liederboek
Voltaire : 17.836
Vondel, J. van den : Zie van den Vondel, J.
von Heidenstam, Verner : blz. 299 (portret)
Vonier, Anscar, Dom : blz. 11
Voortrekkers : 17.713, 18.264, 18.366, 18.370, 18.422, 18.426, 18.436, 18.583,

18.607, 18.643, 18.663-665. Zie bovendien Zuid-Afrika
Vormsel : Zie Doopsel
Vrijmetselarij : 17.352, 17.957
Vroedvrouw : 17.041
Vrouwen-opvoeding, -emancipatie : 16.805, 16.810, 16.828-16.829, 17.227, 17.338, 17.877, 18.509, 18.554

W

Waarzeggerij : 18.298bis
Waasland : 18.230
Wachtendonksche psalmvertal. : 17.831
Walschap, Gerard : 18.628
Waterlandkerkje : 18.637
Waterloo : 18.385
Wellevendheid : 17.031, 18.419, 18.505
Welsprekendheid : 17.393, 17.652, 17.931, 18.462, 18.506, 18.426. Zie ook Gewijde welsprekendheid
Werkloosheid : 18.131, 18.184
West-Vlaanderen : 17.847, 18.230
Wetenschappen : Zie deze rubrieken (5 en 6) in elke afl.
Wetgeving v. h. L. O. : 18.311
Wigle van Aytta : 17.020
Wijsbegeerte : Zie deze rubriek (1) in elke afl. Bovendien : 16.990, 17.257, 17.936, 18.457
Wild-West-romans : Zie Cowboy-verhalen
Wilhelmina (Koningin) : 17.675, 17.681
Willehad : 17.891
Willem (Keizer) : 17.871
Willem III : 18.668
Willibrordus, H. : 17.872, 17.885, 17.899, 18.547, 18.655
Wiskunde : 17.374-375, 17.382, 17.931
Woninginrichting : 17.391
Woordenboeken (klassikale) : 18.141, 18.143
Wright, Gebrs. : 18.336

Z

Zaharoff : 17.711
Zangspel : 16.858, 17.424, 17.431, 18.368, 18.546
Zedenleer : 16.776, 17.729, 18.129
Zeewezen : 16.824, 17.389, 17.880. Zie ook Scheepvaart
Zeilsport : 16.834, 17.688, 17.851, 17.855
Zerbolt, G. : 17.916
Ziekenverpleging : 17.016, 17.110, 17.168, 17.388
Zielkunde : 16.777, 16.987, 17.009, 17.045, 17.227, 17.258, 17.261-262, 17.301, 17.343, 17.669, 17.724, 17.725, 18.100, 18.300-302, 18.509
Zielzorg : 16.785, 17.258, 18.110
Zionisme : Zie Anti-semietisme en Semietisme
Zondagviering : 17.307, 17.322, 18.003
Zuid-Afrika (aardrijkskundig) : 17.252, 17.717. Geschiedkundig zie Voortrekkers
Zuidafrikaansche werken : 17.056, 17.637, 17.713, 18.062, 18.244, 18.264, 18.366, 18.370, 18.420, 18.422, 18.426, 18.436, 18.583, 18.594-595, 18.607, 18.620, 18.643, 18.663-665
Zuiderzee : 17.551, 18.024
Zweden : 18.471, 18.649
Zweefvliegen : 17.398. Zie ook Luchtvaart
Zwijsen, Joh. : 17.907
Zwitserland : 17.705, 17.861

NUMMER 1 ZEVENTIENDE JAARGANG JANUARI 1939

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR

REDACTIE en BEHEER : Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen
Cuylitsstraat 27, Antwerpen — Postcheckrekening : 241.02

Prijs voor België: Abonnement: 35 frank Dit nummer: 5 frank
Prijs voor Nederland: Abonnement: f. 2.75 Dit nummer: f. 0.35
N. V. Het Nederlandsche Boekhuis — Tilburg

STUDENTENTOONEEL

A. van de Velde : HANS WORST

Een spel in drie kapittels

Het is een eigenaardig geval met Anton van de Velde. En toch zeer eenvoudig. Reeds elders schreef ik dat Ton de meest moderne, de meest avant-garde is van onze toneelschrijvers, tevens de meest artistiek begaafde, zowel technisch als literair. Vreemd genoeg (of toch niet ?) ook de meest productieve, en, last not least, de meest getrouwe. Hij gaf ook wel zijn roman, (mochten er nog vele van dat soort volgen !) maar dat betekende voor hem geen ontvluchting van het podium. Allerminst. Zijn regiearbeid en zijn telkens nieuwe stukken zijn er het schitterende bewijs van.

Anton van de Velde

De aanleiding tot het schrijven van zijn jongste werk, kan mogelijk gezocht worden in de behoefte, die hij momenteel gevoelde aan een geschikt jongensstuk voor het Sint Victorsgesticht te Turnhout. De inspiratie, de wording, de groei zit veel dieper : zijn begaan zijn met het Faust-probleem, zeer in het bizonder, met de finale redding van Faust — de menseziel — ; redding die door Goethe even wordt voorgeschemerd aan het slot van zijn tweede Faust-deel en door van de Velde reeds onder handen werd genomen in « Faust-junior ».

15.763 ◆ De « Hans Worst »(*) die nu voorligt is als een voortzetting van de obsessie, die aan «Faust-junior » ten grondslag zit. Misschien ware het juister te zeggen : een ander facet in de bespiegeling van en op eenzelfde idee. Het staat op een ander plan (de onmiddellijk praktische doelstelling bracht dat als eis mee) ; het is de ernstig-humorvolle behandeling van hetzelfde geval. Om het precies te situeren zouden we enigszins moeten vergelijken met de min of meer parodiërende Faust-schrijvingen, waar Kaspar dan een overwegende rol krijgt. Al dadelijk zou dan blijken hoe hoog van de Velde daar bovenuit steekt, zowel in de geestige uitwerking als in de geestelijke ondertoon. Voor hem is het niet een incident. Het is hem een probleem. Ook hij mijmert met Rafael : « Gedoog niet dat de schoonste ziel... » en droomt verzoening voor Faust. Dat is meteen zeggen dat « Faust » voor van de Velde een « symbool » is, geen historisch mens, en niet eens « legende ». (Let op hoe we stilaan tot het « moderne » komen !)

(*) *Anton van de Velde : Hans Worst. Een Spel in drie Kapittels — Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale,* 1939 (20 x 16) 96 *blz.* 20 *fr.*

Ik kan me voorstellen dat van de Velde geen verzoening kon hebben met de ondergang van Faust, d. i. met de eindoverwinning van den duivel. Theologie apart, maar het blijft een onchristelijke visie en het zondigt tegen de Vlaamse psyche. Onze goede middeleeuwers hadden een bare schrik voor den droes. De kinderen van de Aufklärung zeggen die schrik niet te kennen en... knijpen de ogen dicht. De middeleeuwers zagen Moenen, alhoewel met angst, vrank in 't gelaat en zochten hun schrik weg te lachen door den duivel steeds bedrogen te doen uitkomen, 't zij ze dat dan zuiver folkloristisch bewerkten, 't zij dat ze steunden op eeuwige beloften, niet het minst op « Onser Vrouwe » hulp en bescherming. Een bilan van de middeleeuwse literatuur zou dat treffend in het licht stellen, met een dalend boni, naarmate de geloofsverzwakking (als levende belijdenis) aantreedt. Ook op dat punt greep de moderne toneelbeweging terug naar de middeleeuwen. Dat deed ook Ton' Toch is dat maar het incidentele.

Modern is ook de ondubbeling van de menselijke psyche. Dat moderne is juist de grote betekenis van Pirandello. Deze deed het echter slechts gedeeltelijk door afscheiding van hebbelijkheden. De enig ware en volledige ontdubbeling in ons, is die welke terugwijst naar Paulus : het goede en het kwade ik voor het volle mens zijn. Het was die geestelijke verdieping die voorzat aan de moderne geestelijke vernieuwing ; die weliswaar herhaaldelijk werd nagestreeft (meestal in onmachtig of aamrechtig allegoriëren) maar zelden of niet tot levensechtheid werd opgevoerd. (De beide Jacobs uit Teirlincks « de man zonder lijf » zijn allicht de merkwaardigste specimens, maar blijven klein door hun geestelijke beperktheid, zo klein, dat de wijze Jacob ten slotte dezelfde teleurgang opgaat als hij die « dwaas » hiet te zijn! Van de Velde zoekt de oplossing door het tweevoudige « ik » tot levende mensen te maken, d.w.z. mensen waarin telkens het goede én het kwade ligt, en in strijd naar buiten breekt zó, dat het ene « ik » het offensief overlaat aan het goede in zich, het andere « ik » daarentegen, al te gemakkelijk onder de plak van het boze in zich, blijft treuzelen. In het hele werk van van de Velde vinden we deze elementen terug. Wat « Faust » betreft, heeft ie in « Faust-jr » het goede « ik » in de Faustfiguur tegenover de traditionele Faust opgesteld. In « Hans Worst » werkt ie het dualisme te voeten uit : Wagner contra Hans, maar elk voor zijn deel zijn volle mens, met goed en kwaad. Juist daardoor wordt de eindverzoening van Hans, als ontdubbeling van het Faustsymbool, aanvaardbaar, omdat door het dominerende goede in Wagner, het zwakkere goed in Hans tot veerkrachtige reactie wordt opgeroepen, naar het woord van Paulus « het kwade door (in) het goede te overwinnen ».

Dat zal alles wel zeer geleerd heten voor sommigen, die alleen het « jongensspel » op het oog houden. Laten ze gerust zijn. Ze verliezen er niets op, wat « spel » betreft, spel, als toneel ; spel, als buiteling van levenszatheid.

Faust is gestorven : zijn boeltje moet gelikwideerd. Maar Hans heeft het toverboek gegrist dat Wagner wou verbranden. Nu bindt de strijd aan. Hans schept genot en romantiek, terwijl Wagner hoger op wijst, want Faust moet geholpen, mogelijk verlost. Door het aanstoken van Mefistofeles loopt het op een twist en een gevecht uit, waarbij Hans, met des duivels zwaard, aan Wagner een ernstige wonde toebrengt. « Zal 't al vergaan ? Wagner voelt de grote nood die Jezus in 't Evangelie aankloeg ». « Deze wordt niet verjaagd dan door gebed en versterving! » Hij zal schuil gaan in een klooster voor Hans, voor... Faust. Ook de studenten, die fuif (hun Walpurgis-fuif!) hielden, voelen dat iets kapot ging in het leven en zelfs Hans komt tot besef, dat hij het beste « in zichzelf » doodde. De tover van romantiek, van wellust en genot, verzwindt. Zal hij den droes te lijf ? Hopeloos. Dan gaat ook hij zijn bedegang naar Wagner toe, naar het klooster. Nog een laatste strijd voor de poort. Een verraderlijke slag die de duivel hem toebrengt. Gelukkig niet ten dode. Hans wordt binnengedragen door diezelfde studenten, die hem voorgegaan waren om bij Wagner, het betere « ik », een woord van « wijsheid », een woord van troost van enige en eeuwige ro-

mantiek te leren : God en de ziel, Liefde! Dat is de geestelijke inhoud van dit humorvolle spel. Want van de Velde is ook in de speloplossing, in de buitelingen van het dolle leven, in het sprankelende woord. Het zou me alleen spijten dat hij zelf of zijn lieve lezers en gebeurlijke spelers, zouden gaan denken, dat ik in mijn kamerbeschouwingen het tintelende toneelspel zou voorbijzien. Ik heb de idee gezocht, na de fantasie te hebben gezien en genoten ; de idee in en door de fantasie. Ik heb-getracht de redenering te geven, zoals jongens die er kunnen uithalen ; terwijl Ton zelf het leven gaf in al zijn kleur en beweging.

Ik wens niet beter dan dat lezer en speler en toeschouwer dat overdadige leven in zijn volheid zouden opnemen, van de belustheid af in het eerste bedrijf, tot de beroezende onderdompeling in het tweede, met de wrange bitterheid en de bezinking in het derde, om dan later ook de volle les, de deugd van het spel (de weldoende welgedaanheid) tot hun eigen betere « ik » te laten doordringen.

Van de Velde geeft hier de volheid van zijn kunnen. Vreemd genoeg heeft hij de versobering in de verwoording, die hij in zijn laatste werken reeds ten toon spreidde, weer laten varen. Hij keert terug tot zijn acrobatieën in de woordtuimelingen en de rijmenval. Hans was er de figuur toe. Maar hij doet het nu, met een kwalijk verdoken genot, met berekendheid en tevens met volle beheerstheid. Het is Kasper die leeft in zijn onbedaarlijke fratsen. Weliswaar zit daar een moeilijkheid aan vast, nl. den geschikten acteur-zegger te treffen. Maar eerlijk gesproken, mag dat geen belemmering worden voor den zelfzekeren auteur. En van de Velde regisseur zal ook in dezen zijn stuk staan.

Wat een evenwicht bereikt de Ton daarbij niet in de verwoording van het meer geestelijke element. Die twee staan niet los van mekaar. Ze bloeien uit mekaar op en groeien naar mekaar weer toe. In hun verste afstand zijn ze nog niet aan het begin van wederzijds verdringen of vergruizen. Het is en blijft zuiver in toon en in atmosfeer. Het is voldragenheid van inzicht en ik zou haast zeggen voldragenheid in zijn uitwerking, zo simpel eenvoudig en toch zo schoon rijp. Werk van een meester, in de schone zin van het woord ; wars van alle kleurige etiket-woede, maar met de bevredigende waarborg van het « marque d'origine », het vertrouwde en vertrouwenswaardige fabrieksmerk.

En de fantasie van van de Velde! (Ook die heet voor velen een bezwaar van « regie-eisen! ») Hierbij verwijs ik gewoon naar de spel-realisaties die de auteur zelf geeft. Eerst dan beseft men de simpele rijkdom, de eenvoudige weelde die zijn stukken bergen. Eerst dan waardeert men de mogelijkheden die in zijn rubrieken schuilen. Ton heeft geen hulp nodig van buiten, nog veel min belemmering van vreemde opdringerigheid. Uit eigen schat put ie, zonder dat ie bres veroorzaakt met de geestelijke inhoud van het spel ; ook dan niet als het wordt tot spel « à grand spectacle ». Dat zal blijken uit het tweede bedrijf, dat we « cum grano salis » de Walpurgis... fuif noemden. (Denk aan de speel-doelstelling die de aanleiding tot schrijven werd!) Overladenheid ? Allerminst ! Integendeel : gedrongen gebondenheid met het stuk. Romantiek... en symbool (denk om het midden), zoals Hans het met schrijnende humor toelicht.

Zijn er dan geen bezwaren ? Och kom. Er zullen wel liefhebbers genoeg zijn om die met Argus-ogen op te sporen en met Schadenfreude aan te strepen, al zijn we benieuwd of ze ons met een of ander verrassen kunnen!

Eens te meer bracht van de Velde ons een Kerstboek waar feestelijk de kaarsjes rond branden en het jolijt en de geneugte zal volle kerstvreugde zijn, niet alleen als de voorvaderlijke blok, die zijn schitterende sprankels uitslaat in het haardvuur, tot dertiendag, het koningenfeest, maar ver daarover en lang daarna.

AL. DE MAEYER, PR.

PEARL BUCK, Nobelprijs 1938

door PAUL HARDY

Voor de vierde maal werd de rente van 160.000 Zweedsche kronen, die door den rouwmoedigen dynamietfabrikant, Alfred Nobel, ieder jaar voor litteraire prestaties werden bestemd, aan een dame uitgereikt. De illustere voorgangsters van Pearl Buck waren :

Pearl Buck

Selma Lagerlöf, Sigrid Undset, en Grazia Deledda, voorwaar, geen gezelschap waar zij zich over schamen moet, althans zeker niet wat de eerste twee betreft. Pearl Buck is 46 jaar. Slechts twee van de 37 laureaten slaagden erin op jeugdiger leeftijd de uitverkorenen van de Zweedsche Academie te wezen : namelijk Kipling in 1907, die 42, en Lewis in 1930, die 45 was. Sigrid Undset was in het jaar van hare bekroning van Pearl Buck's leeftijd.
Van vele zijden werd, naar traditie, de onwederroepelijke uitspraak van Stockholm venijnig en zelfs verontwaardigd onder vuur genomen. Als wij een rangschikking, naar de klassieke litteraire waarde der Nobelprijswinnaars moesten aanleggen, (zulke rangschikking zou vanzelfsprekend geen enkele « absolute » pretentie in zich sluiten), dan meenen wij toch, dat wij, zonder eenig gewetensbezwaar, Pearl Buck in de laagste categorie zouden moeten onderbrengen, naast Deledda, Paul Heyse, Boenin, Carl Spitteler, en wellicht nog een paar anderen. En niemand zal de potsierlijkheid ontkennen van een li terairen rijskamp, waarin, onder anderen meer, Dreyser, Sillanpää, Capek, van Schendel, Jules Romains, Streuvels, en zelfs Paul Valéry, minder punten in uitmuntendheid behalen, dan die slanke, sympathieke vrouw, die zoo'n gevoelvolle dingen over China weet te schrijven, en dan die film, zeg, die « reuze »-film met Paul Muni ! ! Laten wij echter bij al die kritiek geen oogenblik uit het oog verliezen, dat het er bij Nobel niet zoozeer om te doen was, artistiek werk om zijn zuivere litteraire eigenschappen te bekronen. De groote literatuurprijs is voor diegenen bestemd, wier artistiek-verantwoord werk « zich het meest door hooge idealen onderscheidt ». Hoe vaag deze bepaling ook is, en hoe laïcistisch ze bovendien steeds geïnterpreteerd werd, willen wij in het midden laten, doch als wij deze voorwaarde, welke Nobel stelde als doorslaggevend element in de beraadslagingen van de jury, aanvaarden, dan kunnen wij ook begrijpen, en zelfs toejuichen, dat men op dit oogenblik in Pearl Buck en in haar werk vooral heeft willen huldigen, het heerlijke en zwaar beproefde land aan de Yangtsé, dat zij, beter dan wie ook, kent en met een milde, door meelij gevoede liefde in zijn diepste wezen dichter tot ons, Westerlingen, heeft gebracht.
Want de imperialistische ontboezeming van Kipling :

« East is East and West is West
And never the twain shall meat... »

heeft thans haar prophetischen klank verloren, en lijkt ons, na de lezing van Pearl Buck's romans nog slechts de luchtig-gedebiteerde phrase van den man, die met de mentaliteit van den Britschen veroveraar in het Oosten de objecten waarnam, die zijn kleurenrijke boeken met al hun bonte, zon- en mysterie-doorlaaide heerlijkheid illustreeren.
Pearl Buck is langs vaders zijde van Duitsche, langs moeders kant van Hollandsch-Fransche afkomst. Tijdens een verlofperiode van haar vader, die presbyteriaansch zendeling was in China, werd zij in de Vereenigde Staten geboren, doch, amper enkele weken oud, maakte zij reeds den overtocht en de verre reis naar het Chineesche binnenland. Ze was 18, toen zij de eerste maal terugkeerde naar Amerika om er haar opvoeding universitair te gaan voltooien. Voor haar was China haar vaderland ; het Chineesch haar eigenlijke moedertaal, want Engelsch leerde zij pas toen zij ouder werd. Datgene, waarover zij later schrijven zou, is het leven dat ze zelf heeft geleefd en aangevoeld ; dat trage, Chineesche leven, met zijn eeuwenoud ceremonieel van rustige, ietwat breedvoerige dagelijksche geplogenheden.
Passantenliteratuur over China is er te kust en te keur. Borel en Loti deelden ons hun verrukking mede ; A. Gervais, die er als dokter jaren verbleef, vertelt speelsch en interessant over zijn avontuurtjes ; Somerset Maugham, Farrère, Malraux en anderen hadden hun verhalen echter evengoed elders kunnen situeeren. Want geen van allen vermocht door te dringen tot de ziel van dat volk ; geen van allen wist de kloof tusschen West en Oost te dempen. In het hart van Pearl Buck lag echter de sleutel geborgen, die de poort tusschen twee werelden heeft open gemaakt. In 1916 huwde zij den zendeling John Lossing Buck, die aan de universiteit van Canton doceerde. Het was in 1925 dat zij, na een verlofperiode
16.764 in Amerika, gedurende haar overvaart uit verveling begon te schrijven aan **East Wind, West Wind** (1), een juweelig ding, waarin een Chineesch meisje, dat volgens de aloude traditiën werd opgevoed, haar angsten en zorgen vertelt na haar huwelijk met een geëmancipeerd landgenoot. Onmiddellijk krijgen we hier het beeld van een beschaving, welke in haar ontwikkelingsgang plots tot staan werd gebracht. Vandaar de diepe eerbied voor alles

(1) *Oostenwind, westenwind* (*IV*, 83.3)

wat voorbij is en een platonische gelatenheid ten opzichte van alles wat nog komen moet, ook ten opzichte van den dood. Bovendien is de familie de groote sociale eenheid. Wie aan de familie raakt, raakt aan het hart van het Chineesche Volk.

Spoedig volgden « The First Wife » (2), « The Mother » (3), en haar trilogie « Good Earth » (4), « Sons » (5) en « The House divided » (6). Na het succes van haar eerste werken ging zij een landhuis betrekken in de buurt van New-York, waar zij de vele dingen, die zij over China in zich droeg, rustig kon uitschrijven. In 1934 liet zij zich scheiden van haar echtgenoot, om een uur later met haar uitgever in het huwelijk te treden.

16.765 Met een niets ontziende wrange waarachtigheid heeft Pearl Buck in **The Mother** de onbekende Chineesche moeder geteekend, die zelfs niet eens haar naam zegt, en wie alles wordt ontnomen wat aan het leven van een moeder inhoud schenkt. Doch geen oogenblik wordt deze schrijnende figuur geïdealiseerd. De moeder zondigt, is onhebbelijk en eigenzinnig, onrechtvaardig, doch alles wat inhaerent is aan haar moederschap blijft in dit boek ongerept en schoon. Met haar menschelijke onvolkomenheid staat deze vrouw als een symbool gebeiteld tot een hard onmeedoogend levensbeeld, hetwelk ons Buck's meesterschap vertoont in zijn gaafste en evenwichtigste ontplooiing.

De Wang-trilogie is, in globo beschouwd, grootscher, geweldiger van adem en structuur, doch geen der drie deelen bereikt de zuivere psychologische dieptepeiling en de volkomen litteraire harmonie inzake gegeven en uitwerking van « The Mother ».

De trilogie is het epos van den doodarmen Chineeschen boer met zijn gebondenheid aan
16.766 **De goede Aarde (Op eigen Grond)**, die door zijn zwoegen rijk wordt, zoo rijk dat hij een Huis kan stichten, het Huis van Wang den Boer. Doch zijn zonen missen vaders liefde voor den grond ; zoo zien wij den oudste, die als een vadsig pak teert op vaders moeizaam bijeengeschraapt vermogen ; den tweede, die koopman geworden is en rendeerender producten verkiest boven den aan alle winden blootgestelden grond ; en den derde, een heroïsche figuur, die zich opwerkt tot een vrijbuiter-generaal, met een eigen legertje. In
16.767 **Sons** treffen ons reeds de eerste flitsen van den nieuwen tijd, die de traditie zal aantasten,
16.768 doch in **The House divided** rijst het probleem in zijn volle scherpte. In den zoon van generaal Wang den Tijger wordt de krisis verpersoonlijkt van het Chineesche volk, dat zich ontbolstert, contact zoekt met het Westen doch stuurloos achterblijft. Staaltjes van haar groote, beheerschte vertelkunst geeft de schrijfster onder meer in « Sons », waar zij de krijgstochten verhaalt van Wang den Tijger, doorheen gebieden, waar het uitgehongerde volk zijn eigen kinderen opeet ; Wang den Tijger met zijn ijzeren ernst, zijn groote leiderseenzaamheid en zijn eeuwig verlangen naar een zoon. Prægnant schetst zij het lijden van den Chineeschen mensch met zijn primaire moraal, zijn ongecompliceerde psyche en zijn vreemde verhouding tot God en medeschepsel. Het rhythme van haar boeken, dat men vervelend-traag heeft genoemd, lijkt mij veeleer ingegeven door haar intens aanvoelen van de trage Oostersche ziel, die wachten kan en geduld kan oefenen, omdat zij weet, dat er vele uren in een dag en vele dagen in een jaar zijn.

Met placiede mededeelzaamheid schrijft Pearl Buck over de dingen, die zoo eeuwenlang reeds vergroeid zijn met het Chineesche leven, dat zij tot de essentie ervan behooren, wat niet zoozeer het geval is in het Westen, waar de gebruiken evolueeren en waar de menschen zich voortdurend moeten aanpassen aan de uitwendige wisselingen van het bestaan zelf. Vandaar dat het dynamisme der moderne romanliteratuur aan haar werk vreemd is ;
16.769 vandaar ook de bizonder interessante mislukking van Pearl Buck's jongste werk : **This proud Heart** (7), dat volkomen buiten China en zijn bewoners omgaat en dat een thema behandelt, waarin wij het gesyncopeerde rhythme zouden wenschen van dezen tijd, doch waarin dezelfde trage Chineesche rust de handeling onbehaaglijk rekt en waarin de daden en reacties der personages onwaarschijnlijk lijken voor New-Yorksche, meestal erg gecompliceerde decadente types, uit wier leven zij vertelt. Pearl Buck van « This proud Heart » komt ons niet meer zoo sympathiek voor.

Dat zij echter niet bepaald eenzijdig is, heeft zij bewezen in de beide nobele getuigenissen,
16.770 die ze neerschreef over haar ouders, n.l. **Exile** (8) en **Fighting Angel** (9). Wat den vorm betreft zijn deze twee werken, die jammer genoeg in het Nederlandsch geen vaardig ver-

---

(2) *Werd nog niet vertaald.*
(3) *De moeder (II-III,* 83.1 — *R.* 12.711)
(4) *Op eigen grond. De goede aarde (II-III,* 83.1 : 83.3 — *R.* 15.721)
(5) *De zonen van Wang Lung (IV,* 83.1)
(6) *Het verdeelde huis (III,* 83.3 : 83.1 — *R.* 13.637)
(7) *Het trotsche hart (III,* 83.1 : 83.7 — *R.* 16.883)
(8) *Ballingschap (III,* 83.1 : 93 — *R.* 14.165)
(9) *De strijdbare dienaar (IV,* 83.1 — *R.* 16.012)

taler vonden, erg rommelig. In al haar werken mist men trouwens planmatigheid, doch niet zoo hinderend als hier het geval is. Er zijn weinig kunstenaars, die den moed hebben om te schrijven over hun ouders. Doen ze zulks wel, dan is het opvallend, hoe dat werk soms buiten hun genre valt; wij denken slechts aan van Deyssel's heerlijk boek over zijn vader.

Haar ouders huwden met elkaar uit godsdienstig-apostolische overwegingen; zij, omdat ze zendelinge wou worden en door dit huwelijk daartoe de eenige mogelijkheid zag; hij, daar hij van zijn moeder niet de toelating ontving om ongehuwd naar een missiepost te vertrekken. Er ligt een weinig teedere toon in de boeken, die de begaafde dochter over haar merkwaardige ouders schreef, en toch voelt men er de groote vereering in voor de zeer bizondere vrouw, die haar moeder was en voor de grandiose figuur van haar vader, die als vader en als echtgenoot een bijna tragische mislukking bleek te zijn, doch die zij, ondanks dit alles en zelfs met een tikje liefderijken humor, ook als dochter, weet te waardeeren om zijn heroïsche persoonlijkheid, zijn grenzeloos, doch bewonderenswaardig fanatisme en zijn groote kundigheden als geleerde. « Exile » en « Fighting Angel » zijn menschelijke documenten van kostbare waarde, die aan de litteraire reputatie van Pearl Buck in geen mate zullen schaden. Deze reputatie zou cr echter wel van haar gaafheid kunnen bij inschieten, indien zij niet overijld het milieu ontvlucht, waarin zij haar laatste boek « This proud Heart » heeft gesitueerd.

Ondanks haar onverdachte afkomst moeten wij ons geen illusies maken over haar levensbeschouwing. Impliciet huldigt zij in haar werk een soort humanitaristisch agnosticisme, hetwelk haar vanzelfsprekend ook als norm dient in de interpretatie van menschen en toestanden. Zulks komt het duidelijkst aan het licht in de beide werken over haar ouders. Zij is onder meer een bewuste tegenstandster van de missioneering. In haar werk : « Is there a case for foreign missions ? » vraagt zij uit Christus' naam vergiffenis aan het Chineesche volk, omdat « omwetenden » en « opdringerige » blanken den Chineezen tegelijkertijd geloofsbelijdenissen en bijgeloovige theorieën hebben aangeleerd. Vreemd is het echter wel dat zij nergens in haar werk iets bepaalds ten berde brengt over de katholieke missioneeringsactie. Ons moreel voorbehoud ten opzichte van haar werk vindt vooral zijn rechtvaardiging in de soms al te onbewimpelde weergave van het Chineesche leven, waarin de zedelijke waarden en begrippen volkomen anders zijn als bij ons.

KOLONIALE LETTEREN

door E. BOELAERT M. S. C.

De « Ligue du souvenir congolais » heeft een huldeboek uitgegeven « à nos héros coloniaux morts pour la civilisation », en het lijkt wel of Dene Daneel heeft dat boek gelezen in heel jeugdige begeestering. Vooral « Le bataillon du sacrifice » heeft hem bezield, en hij heeft twee boekjes geschreven, verlucht door Frans van Immerseel, en mooi uitgegeven, nl.
16.771 « **Chaltin voor Redjaf** » (V) en « **Het Boek van het Offer** » (V).

De taal is zeer hoogdravend, maar staat niet altijd vast op haar pooten. Tot daartoe. Erger is het al, wanneer de schrijver blijk geeft van groote onbekendheid met Kongo. Maar wacht, zelfs over Europa staan er gegevens in, die mij verbazen : dat de bevolking van Europa nl. in de 19e eeuw zou geklommen zijn van anderhalf tot vier en half millioenen (sic) menschen, lijkt haast ongelooflijk, ofschoon het op blz. 124 staat geschreven. Als staaltjes van zijn onbekendheid met Kongo gelden de gegeven inlichtingen over het prachtvolk der Bangala's, die onder den Evenaar wonen, over de priesters-toovenaars, « die lang met elkaar over heel de Afrikaansche aarde verbonden zijn, en de geheime genootschappen beheerschen », met grenzelooze macht, over de tam-tam's en dien ongelukkigen mijnheer Green, die nochtans goed op de hoogte is van de Afrikaansche talen en bovendien verschillende Afrikaansche dialekten kent en toch het zoolang bekende geheim uit geen enkel Europeesch tijdschrift wist op te halen.

Ergst is echter de — o zoo onschuldige — verdraaiing van de geschiedenis. Vanaf de akkoorden van Stanley en opvolgers met de negerhoofden tot de vreedzame bezetting van het gebied door de blanken, « die hun eigen bloed niet spaarden, maar spaarzaam waren met het bloed der hun toevertrouwde negers », hebben die koloniale helden ontzetting en dood gezaaid onder een weerlooze bevolking, wier schaarsche nakomelingen onuitroeibaren haat koesteren tegen hun « redders ». Als de inlandsche gemeenschappen ooit zelfstandig worden en haar eigen geschiedenis schrijven, zullen de opstanden, waarover

hier sprake is, verheerlijkt worden gelijk wij de opstanden van Ambiorix verheerlijken. De waardigheid van het voorgespiegelde ideaal van slavenjagersoorlog en bevrijding maakt schrijver blind voor de onwaardigheid der uitvoering.

Sylva de Jonghe

16.772 Sylva de Jonghe schrijft niet vlot. In « **Het Koloniale in de Literatuur** » (IV) beschouwt hij als koloniale letterkunde « alleen de reakties die de beschaving in de ziel der kolonisten teweegbrengt », de schildering dus van den invloed der kolonie op den koloniseerenden blanke. De kwintessentie daarvan legt hij in de schildering van het oerwoud. En al wie de wettelijkheid der kolonisatie loochent, sluit hij als koloniaal auteur uit. Eveneens al wie uitsluitend negerpsychologie geeft. Waar hij beweren durft, dat de neger dichter bij den aap komt te staan dan bij den blanke, wat anthropologisch bewezen zou zijn door hun schedelvorming, doet hij de deur dicht voor verder argumenteeren en begint hij te praten over ménagères en blanke vrouwen en over de oorzaken der verzinnelijking en ontreddering der kolonisten. Maar als kolonisatie zoo'n edel werk is, waarom veredelt het dan zijn helden niet ? En waarom ontadelt het dan eveneens zijn beschermelingen ? Waarom gaan in de koloniale letterkunde negenhonderd negen-en-negentig helden op duizend ten onder aan ontreddering ? Waarom is de zedelijkheid der negers onder invloed dier kolonisatie oneindig achteruitgegaan ? Och ja, Kongo met zijn oerwoud is « een frissche en verjongende bron van inspiratie » voor onze kunstenaars, maar alle echte kunstwerken worden er aanklachten tegen de kolonisatie als tegen den grootsten gruwel der geschiedenis.

Een historische Dag in onze Bibliotheekbeweging

Op initiatief van de Provincie Oost-Vlaanderen, werd te Gent, op tweeden Kerstdag jl., in de lokalen der Universiteit, een vergadering samengeroepen, waarop alle bibliothecarissen der Provincie uitgenoodigd waren.

Deze dag, waarop bibliotheekkrachten van de meest uiteenloopende gezindheid elkaar ontmoetten en gelegenheid kregen van gedachten te wisselen, mag, door de atmosfeer van onderling begrijpen en het besef van een gemeenschappelijk streven naar een cultureel ideaal, een verheugend verschijnsel heeten voor het Vlaamsch bibliotheekwezen.

De MORGENVERGADERING, waar de betrokkenen gelegenheid werd geboden hun zienswijze te kennen te geven, omtrent een aantal opgeworpen vragen en de hierbij te pas komende desiderata, gaf aanleiding tot nuttige wenken en vaststellingen, die, met het oog op verdere oriënteering, practische suggesties naar voren haalden.

De vergadering werd voorgezeten door den heer van Hauwaert, alg. voorzitter van het Willemsfonds, die den heer Dr de Paepe, Deputatielid en voorzitter van de Prov. Commissie voor Bibliotheken, verontschuldigde welke, door ambtsbezigheden weerhouden, eersst later zou toekomen. De heer Dr V. Leemans, door ziekte verhinderd, had zich eveneens laten verontschuldigen.

Naast den voorzitter hadden plaats genomen : Z. E. H. J. Baers, voorzitter van het Alg. Verbond van kath. Boekerijen en bestuurder van het Alg. Secretariaat ; de heer Ger Schmook, conservator van het Letterkundig Museum te Antwerpen ; de heer Prof. Dr R. Apers, hoofdbibliothecaris der Universiteitsbibliotheek ; de heeren R. de Wilde en de andere afdeelingsoversten bij het Provinciebestuur.

Vooreerst werd meegedeeld, dat het bedrag der provinciale toelage voor elke bibliotheek voortaan zou worden bepaald door de inspanning der inrichting zelf, waarbij voor 40 % in aanmerking zou komen het bedrag der eigen uitgaven en voor 60 % het aantal uitleeningen. Hierbij werd de wensch uitgesproken, omtrent het begrip « eigen uitgaven » een officieele interpretatie te vernemen.

De vraag werd gesteld of gemeentebibliotheken al dan niet verplicht zijn kosteloos uit te leenen ; het antwoord hierop luidde negatief.

Waar de Gemeenten in gebreke blijven, bij het naleven van hun verplichtingen, kan door de Deputatie worden opgetreden, bij het nazien der jaarlijksche begrooting, om de nalatige Gemeentebesturen aan hun plichten te herinneren.

Ook het nut tot inrichten van voordrachten en leesuren werd in het licht gesteld en tevens

gewezen op de mogelijkheid aanspraak te maken bij het Ministerie van Op. Onderwijs op de toelagen, verzekerd aan voordrachten, ingericht door naschoolsche werken, in casu de bibliotheken.

Enkele bibliothecarissen staan voor de noodzakelijkheid bibliotheeklokalen te bouwen. Naar aanleiding hiervan beloofde het aanwezige Deputatielid, Dr de Paepe, de mogelijkheid te onderzoeken, deze initiatieven door een geldelijke tusschenkomst vanwege de Provincie aan te moedigen. Er werd mede aan herinnerd dat, ook bij het Ministerie een crediet voor het uitbreiden en herbouwen van lokalen en leeszalen kan worden voorzien, mits een aanvraag hiertoe tijdig wordt ingediend.

Eveneens werd de wensch geuit, dat eenvormigheid zou worden gebracht wat betreft den aanvang van het bibliotheekjaar voor Staat en Provincie, met het oog op de in te dienen statistieken.

Na deze nuttige gedachtenwisseling, gaf de heer Dr R. Apers een uiteenzetting over den juridischen kant van de boekuitleening aan het publiek en de mogelijkheid om langs gerechtelijken weg achterstallige lezers tot terugbezorgen van boeken te verplichten.

De heer R. Apers stelde verder voor in 1940 een reeks volmakingsvoordrachten voor bibliothecarissen in te richten die, na voltooiing der nieuwe gebouwen van de Universiteitsbibliotheek, aldaar zouden kunnen plaats grijpen; wat mogelijkheid zou bieden deze voordrachten met practische demonstraties te illustreeren.

Eindelijk werden door den Voorzitter der vergadering een aantal andere punten vluchtig onder oogen genomen. Hij wees o.a. op de wenschelijkheid een eenheid te zien verwezenlijken in de vakindeeling van de bibliotheekfondsen, waarmee vermoedelijk bedoeld werd, een algemeene toepassing van het Tiendeelig Stelsel, bij het catalogeeren, en het toepassen van het Pædagogisch Plaatsingstelsel, voor het opstellen der boeken in de bibliotheek. Wat overigens zonder veel moeite gebeuren kan, mits onderling overleg, vermits in het grootste aantal bibliotheken beide stelsels reeds worden toegepast.

Hij onderstreepte de klacht, die herhaaldelijk door de aanwezigen tot uiting was gebracht, over de ontoereikende geldmiddelen, waarover de boekerijen vooralsnog beschikken.

Als een mogelijkheid om, ten gerieve van de bibliotheken, over ruimere bestaansmiddelen te beschikken, werd door hem gesuggereerd beroep te maken op de tusschenkomst van de Universitaire Stichting, die immers in het leven geroepen werd om wetenschappelijke prestaties in de hand te werken. Waar bibliotheken de opleidingschool zijn van de krachten, die eens deze cultureel-wetenschappelijke taak te vervullen hebben, zou het maar redelijk zijn, dat ook een deel der ruime fondsen, waarover de Universitaire Stichting beschikt, voor het aanmoedigen van betere bibliotheken zou worden aangewend.

Als tweede, mogelijke bron, wees hij op het Fonds der meest Begaafden, waarvan sommige kassen met een batig saldo sluiten, dat wel méér zonder bestemming blijft.

Ook op het nut van Kinderbibliotheken met bijzondere Leeszaal, zooals deze in andere landen bestaan, werd de aandacht gevestigd.

De NAMIDDAGVERGADERING, die gehouden werd in het grootsch en sierlijk kader van de universitaire aula, droeg een meer officieel karakter. Zij werd voorgezeten door den heer Dr de Paepe, Deputatielid, en vereerd met de aanwezigheid van den heer Fredericq, Gouverneur der Provincie, terwijl de heeren Mr van de Velde, Deputatielid, Mr Ronsse, Voorzitter van den Provincialen Raad, Prof. van de Velde en andere personaliteiten hun belangstelling voor de bibliotheekbeweging betoonden door hun tegenwoordigheid op deze vergadering. De heer F. van de Wattyne, Deputatielid, had zich laten verontschuldigen.

Na een groet tot welkom door den Voorzitter, werd het woord verleend aan **Z. E. H. J. Baers**, die sprak over « *De verwezenlijkingen, nooden en toekomstmogelijkheden van het bibliotheekwezen.* »

Joris Baers, pr.

Sedert de Wet van 1921 werd in de evolutie van ons bibliotheekwezen een reuze-etappe afgelegd. Wij bezitten thans in België omstreeks 2.400 boekerijen d.i. zoowat 250 per provincie, elk met een doorsneebezit van circa 2.000 boeken en een jaarlijksch uitleencijfer van ongeveer 3.500 boeken. Dank zij de scholing aan de bibliothecarissen verzekerd, werden de bibliotheken meestal van de meest essentieele catalogen en technische toerusting voorzien en een ruimer belangstelling bij het publiek gaande gemaakt.

Door de intrekking van een deel der officieele toelagen, worden thans deze organismen bedreigd in hun normale ontplooiing. Vooral vergeleken bij de toestanden in den vreemde, o.m. in Nederland, staat ons bibliotheekwezen nog ver onder het peil, waarop het zou moeten gebracht worden

om ten volle zijn cultureele zending te vervullen. Wat vooral opvalt, is het gebrek aan façade bij ons bibliotheekwezen, terwijl in opzicht van innerlijke inrichting heelwat reeds werd verwezenlijkt, dank zij nl. een uitgesproken pædagogische oriënteering, door toepassing van het **Pædagogisch Plaatsingstelsel**, dat, door toedoen van de Technische Diensten van het A. S. K. B., bij ruim 700 bibliotheken met een inhoud van anderhalf millioen boeken, werd ingevoerd. Weinig landen kunnen bogen op een zoo ruim uitgebreid en zoo gezond eenheidsstelsel bij de innerlijke organisatie van hun bibliotheekwezen.

Dank zij **Lectuur-Repertorium** en **Boekengids** werd overigens het bibliographisch terrein volledig ontgonnen en de leidende bibliotheekkrachten in voeling gebracht met het beste uit de wereldliteratuur en het Nederlandsch lectuurgebied. Aan beide publicaties komt de verdienste toe, het *Decimaal Stelsel*, in vereenvoudigden vorm, afgestemd op de dagelijksche bibliotheekpractijk, in breederen kring te hebben gevulgariseerd.

Wat het boekenfonds betreft, staat echter ons bibliotheekwezen voorloopig nog onder peil. Hieraan kan tijdelijk verholpen, niet zoozeer door onderlinge uitwisseling tusschen bibliotheken, dan wel door het inrichten van een sterk gecentraliseerd **Wisselfonds**, dat de plaatselijke bibliotheken zou bevoorraden aan duurdere en betere werken, die, bij gebrek aan middelen, niet in het bereik liggen van de gewone bibliotheek. Opdat zulke fondsen bevrediging geven, moeten ze echter worden toevertrouwd aan organismen, die ten volle het vertrouwen genieten van degenen, die erdoor worden bediend.

Boven de thans bestaande « Lagere Bibliotheken » moet volstrekt een soort bibliotheken worden gecreëerd, die als de schakel zijn zou tusschen de hoogere, wetenschappelijke bibliotheken (als Kon. Bibliotheek, Universiteitsbibliotheken, enz.) eenerzijds en de gewone plaatselijke bibliotheken anderzijds, en dan ook den naam van **Middelbare Bibliotheek** zou kunnen dragen. Wat deze Middelbare Bibliotheek zijn moet, werd door spreker nader omschreven, nl. : een instelling met een ruimer, veelzijdiger en kwalitatief beteren inhoud, die ook intellectueel-belangstellenden op blijvende wijze kan bevredigen en waar, naast een uitgebreid leesfonds, een leeszaal met actueel bijgehouden collecties tijdschriften, weekbladen, naslagwerken en standaardwerken allerhande, ter inzage open staat. Kortom, de grootere Openbare Bibliotheek, zooals wij die kennen in Nederland, in de Scandinaafsche en Angelsaksische landen.

Finantieel vergt deze Middelbare Bibliotheek minstens een 100.000 fr., als jaarlijksche uitgave, en voor de grootere onder haar, honderdduizenden per jaar.

Soortgelijke bibliotheken onderstellen **grondig geschoold personeel** met ruimere cultuur, groote belezenheid en practische opleiding, door een *stage* in welingerichte bibliotheken.

Alleen met den steun van de drie Openbare Besturen kan deze Middelbare Bibliotheek tot werkelijkheid worden.

De tijd is gekomen om het stuur om te werpen en een *hoogere cultuurpolitiek* in te zetten, die, boven partijgeest en -berekening uit, op het oog heeft de rangorde der waarden te herstellen en de geestelijke waardijen bij ons volk tot haar recht te laten komen, door een ruimer opgezet en royaal aangemoedigd bibliotheekwezen, en het inschakelen hiervan in het algemeen complex onzer volks-cultureele inrichtingen.

Vanaf dit jaar zou alzeker de *Rijksbegrooting* voor aankoop van boeken moeten worden opgedreven, van 1.200.000 fr. tot 2 à 3.000.000 fr. ; hierover zijn deskundigen van alle politieke schakeeringen het volmondig eens. Door allen wordt thans een nieuw *systeem van subsidieering* ter studie gelegd, waarbij **Staat, Provincie** en **Gemeente** elk voor **één vierde** van de opgenomen uitgaven zouden bijpassen, wanneer het *initiatief-nemend plaatselijk organisme* voor een eerste vierde instaat.

Soortgelijke Middelbare Bibliotheken zouden moeten worden mogelijk gemaakt, alzeker in de 50 grootere gemeenten van minstens 20.000 zielen, terwijl ook in geringere centra, die, door hun geographische ligging en de bestaande belangstelling bij publiek en bibliotheekleiding, levensvatbaarheid bewezen hebben.

Wat aldus door een aanvullend bibliotheekstatuut zou in het leven worden geroepen, **mag geenendeels de verworven rechten krenken van de bibliotheken**, die thans de breedere lagen der bevolking bedienen en meer dan ooit de taak zullen te vervullen hebben, een kweekschool te zijn voor nieuwe lezersgeneraties.

Welke ook de formule zij, waartoe deze studie leidt, aan de *twee gezonde principes*, in de Wet van 1921 gehuldigd, mag niet worden getornd :

1. **Gelijkberechtiging van vrij en officieel initiatief** inzake openbare toelagen ;
2. **Vrijheid van keuze** verzekerd aan de leiding der bibliotheek.

Mocht deze vergadering een mijlpaal worden in den ontwikkelingsgang van ons bibliotheekwezen, dan zou aan het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen de eer toekomen, aanleiding te hebben gegeven tot den historischen dag, dien wij thans beleven.

Ger Schmook

Vervolgens werd het woord verleend aan den heer **Ger Schmook**, die handelt over « *De Plaats van de O. B. in de Bibliotheekstructuur van een Land.* »

Onder den stimulans van de Wetenschappelijke Congressen werd het besef levendig gehouden, dat aan de bibliotheekstructuur van ons land een schakel ontbreekt. De invoering van dien schakel — **de Openbare Bibliotheek** — wordt bemoeilijkt door de bestaande begripsverwarring omtrent doel en wezen van de O. B., en naamverwarring, waardoor o.b. genoemd wordt, wat eer een « volksbibliotheek » is.

De leemte in de bibliotheekstructuur treedt duidelijk aan het licht, nu in zekere milieus aan de coördinatie van het bibliotheekwezen gedacht wordt, in aansluiting op wat in andere landen geschiedt ».

De ontbrekende O. B. gaat boven de gewone lectuurnoodwendigheden uit (maar omvat ze) ; ze blijft onder de taak van de Wetenschappelijke bibliotheek (maar voelt ze aan). Deze O. B. is de bemiddelaarster tusschen den wetenschapsmensch of cultuurvormer en den cultuurnemer. Zij is de distributrice, die in de levensgemeenschappen, welke daarvoor in aanmerking komen, de resultaten van wetenschap en ervaring rechtstreeks toegevoerd krijgt en doorgeven kan naar kleinere verdeelstations. Zij verzekert de mogelijkheid tot synthese ten behoeve van de niet gespecialiseerde volksgemeenschap.

Zij is een instelling met financieele mogelijkheden, en als dusdanig moeten de aan haar ten koste gelegde gelden met de *juiste kracht* en *op de juiste plaats* aangewend worden. Haar bedrijf moet naar de economische wet verantwoord zijn, en continuïteitswaarborgen aanbieden voor zichzelf en voor de openbare machten.

Zij is de navel van een stelsel, *waarin alle bibliotheken in het bereik komen van allen.* Dit beginsel is organisch op te vatten ; niet demagogisch. Het houdt in, dat het effect van het bestaan van alle bibliotheken voelbaar moet zijn op elke plaats voor dàt individu, dat den inhoud van deze bibliotheken gebruiken kan of op haar inhoud steunen moet. Zoo is zij de navel voor het boekenverkeer in een land. Bij coördinatie van de bibliotheekkrachten moet haar gemis wel in de eerste plaats de aandacht treffen.

Het ontstaan van dit bizondere type (O. B. met hoofdletters !) werd belet door de eenzijdigheid van de wet van 1921, die *alle* Gemeenten, centralistisch en administratief gezien, aan elkaar gelijk maakte, zonder hun functie te zien en hun gedifferentieerde levensintensiteit.

In het raam van de wet van 1921 kan de o. b. van zekere gezindheid, niet het verwijt gemaakt worden, dat zij er is, wel, dat de eventueele lezer van een andere gezindheid geen bibliotheek heeft, welke zijn bibliotheek-vertrouwen heeft, en dit vooral in Gemeenten, waar de instellingen van onderwijs elementen afleveren, die deel moeten hebben aan het hooger openbaar cultureel leven, als verbruikers van de cultuur. Daarmede is niets gezegd tegen de doelstelling en de propagandistische kracht van de o. b. (volksbibliotheek), welke door haar gemoedelijkheid elementen aantrekt welke anders nooit tot het boek zouden komen. Maar er is mee gezegd, dat de O. B. een organisme van zekere standing is, dat de algemeenheid aanspreekt door het fonds, door zijn traditie, door zijn middelen. Waar de o. b. de leesroutine in haar edelsten vorm helpt onderhouden, daar wendt de O. B. het lezen aan, waarvoor het geleerd werd. De O. B. behoeft als cultuurinstrument de uiting te zijn van het cultureel absorbatievermogen van de algemeene lezersgemeenschap ; en is ingesteld op het onmiddellijk verkeer van het cultuurgoed (o.a. neergelegd in het tijdschriftensysteem).

Het vraagstuk, gesteld door de O. B. — in vele landen in volle ontwikkeling — heeft voor alle landen hetzelfde aspect. De democratische gemeenschappen (Denemarken, Engeland) staan er niet anders tegenover dan de autoritaire (Duitschland, Rusland), omdat *niet* de *richting* hier *norm* is, maar wel het *wezen van de instelling* zelf, zooals de moderne maatschappij haar als apparaat wil zien worden.

Het zou interessant zijn den groei van het begrip O. B. te toetsen aan het wezen van de in den loop van de geschiedenis opvolgenlijk ontstane bibliotheektypen, en ook na te gaan welke verhoudingen bestaan tusschen de O. B. en de elders in volle werking zijnde Speciale B. Andere verhoudingen nog dienen onderzocht om tot een juiste waardebepaling te komen: b.v. de verhouding Jeugdleeszaal en O. B., vooral omdat de kinderbibliotheek *niet* gegroeid is uit de volksbibliotheek, maar wel uit de zorgen van de O. B.-zelf.

Buiten beschouwing blijven nog de vraagstukken van de districtsbibliotheken en de vorming van een nationalen « pool ».

Alle gewonnen aspecten zijn terug te voeren *tot de O. B., als kernprobleem,* dat het wezen van alle andere bepaalt en het lot in handen heeft van de geheele bibliotheekstructuur van

een land, van hoog tot laag. Aan de bestaande en gevoelde leemte kan dan ook geen oplossing gegeven worden zonder — *in de eerste plaats* — langs de O. B. om te gaan, en haar te verwezenlijken in de gemeenschappen, welke er voor in aanmerking komen.
Tot slot moet er op gewezen worden, dat de creatie van de O. B. de langverwachte gelegenheid zou zijn om tot de inschakeling te komen van een nieuw ambt in het openbaar leven : dit van *den bezoldigden bibliothecaris*. Deze cultureele werker zal wis en zeker de vorming van de bibliothecarissen van de instellingen van een lagere orde, beïnvloeden. In dit verband zij ook nog aangegeven, dat deze elementen in de *O. B.* de stagegelegenheid zouden vinden, welke zoozeer ontbreekt in de bibliotheekpractijk. Langs dit kanaal kan eveneens een eenheid in de techniek nagestreefd worden, eenheid, welke laag en hoog kan binden, vermits alle bibliotheken handelen — zij het naar verschillende intensiteits-coëfficienten — met éénzelfde element : het boek.
Een sluitende bibliotheek-structuur, — enkel te waarborgen door de inschakeling van de O. B. — waarborgt dus tevens het richten van de interne bibliotheek-practijk naar dezelfde grond-principes, voorwaarden tot het scheppen van een vruchtbare continuïteit.
Na de sprekers en de aanwezigen te hebben bedankt, sloot de Voorzitter deze vergadering, die in alle opzichten geslaagd mag heeten en opvallend in het teeken stond van onderling begrijpen en eensgezindheid.

Van Menschen en Boeken

Een paar dagen voor Nieuwjaar overleed te Praag de Tschechische auteur **Karel Capek**, dichter, romancier en tooneelschrijver, van wie ook bij ons enkele werken bekend zijn in Nederlandsche vertaling. Hij was geboren in 1890.

R. N. Roland Holst

Victor de Meyere

Op Nieuwjaarsdag overleed te Bloemendaal op 70 - jarigen ouderdom **Prof. R. N. Roland Holst**, schilder en essayist, en één der pioniers der nieuwe bouwkunst in Nederland. Hij was destijds mederedacteur van « De Gids », en publiceerde een aantal opstellen over kunst en kunstenaars. In 1896 huwde hij de bekende dichteres Henriëtte van der Schalk. Bekend is vooral zijn werk « Overpeinzingen van een bramenzoeker». Sedert 1918 was hij hoogleeraar en sedert 1926 bestuurder bij de Rijksacademie.
Victor de Meyere overleed eveneens einde December op 65-jarigen ouderdom; hij was een bekend folklorist en letterkundige. Hij was de auteur van een aantal bundels verhalen in het realistisch genre en van enkele bundels kindervertellingen. Hij was geboren te Boom en overleed te Mortsel-bij-Antwerpen. Met hem verdwijnt één onzer goede Vlaamsche folkloristen uit de school van Alfons de Cock.

Reimond Herreman

G. Pieter Buckinx

Ook het afsterven van **Dom Anscar Vonier**, einde December 1938, valt te vermelden. Deze abt van de benedictijner abdij te Buckfast, in Engeland, publiceerde een aantal gezaghebbende ascetische schriften, waarvan *Christianus* en *De Overwinning van Christus*, een zeer hoogstaand werk, werden vernederlandscht. Zie bespreking: *De H. Geest en Christus' mystiek Lichaam* op nr 16.792.
De dichter **Reimond Herreman**, één der schaarsche dichters van het «Fonteintje», verwierf zoopas den Driejaarlijkschen Staatsprijs voor letterkunde voor zijn nieuwen bundel gedichten, terwijl aan **Pieter G. Buckinx** de Prijs van Brabant voor Poëzie werd toegewezen voor zijn nog onuitgegeven werk « Droomvuur ».
Firma Kosmos heeft haar **Eerstelingen-Prijs** voor 1938, groot fl. 1.000, toegekend aan Jan Mens, voor zijn roman « Mensen zonder geld ».

0. - Algemeene Werken

16.773 **van der Lek, G. J.** **01 : 05 : 809**
HET BUITENLANDSCHE BOEK : 1936 EN 1937. *Met medewerking van Prof. Dr J. van Dam, Dr G. A. Dudok en Dr M. J. Premsela. Geïll. — Leiden, A. W. Sijthoff,* 1936, 1937 (22×15) *elk* 144 *blz.* *elk fl.* 0,50
IV* — Hoofdzakelijk bedoeld als doelmatig reclame-materiaal in de handen van den boekhandelaar. Een greep uit resp. de Duitsche, Engelsche, Fransche boekenproductie — voor welke resp. taalgebieden bovenstaande doctores hun medewerking verleenden — ingedeeld in een twaalftal rubrieken. Vooral voor romans, korte karakteriseering. Louter bibliografisch-informatief : ethisch, groen en rijp door elkaar. Verzorgd uitgegeven.

1. - Wijsbegeerte en Zedenleer

16.774 **Angelinus, P., Dr, O. M. Cap.** **1**
◆ DEEL EN GEHEEL — *Roermond, Maaseik, J. J. Romen & Zonen,* (*Wijsgeerige Grondbegrippen, dl* 11) 1938 (18×12) 69 *blz.* *fl.* 0,55 [8 *fr.*]
V* — Een nieuw deeltje uit de bekende, waardevolle serie W. G. Het munt uit door heldere en systematische wijze van behandeling.

16.775 **Hoenen, P., Dr, S. J.** **11**
◆ PHILOSOPHIE DER ANORGANISCHE NATUUR — *Antwerpen, Standaard-Bhdl ;* (*Philos. Bibliotheek*) *Nijmegen, Dekker & van de Vegt,* 1938 (23×16) 461 *blz.* 48 *fr.; geb.* 60 *fr.*
V*— Een standaardwerk ! Het werd herschreven volgens een in 't Latijn verschenen cursus : «Cosmologia». De degelijkheid heeft er blijkbaar bij gewonnen. Schr. toont aan dat « natuurphilosophie » studie is der verandering in de dingen. Achtereenvolgens bespreekt hij het continuum, atomen, plaats en ruimte, beweging en tijd, innerlijke qualiteiten en de structuur der atomen. Kortom, wij bezitten nu in het Nederlandsch een werk van eersten rang over « natuurphilosophie », zooals er in geen enkel ander land ter wereld een bestaat, van thomistisch standpunt uit gezien. Niet alleen zijn de beginselen zuiver gesteld, maar de specificatie ervan, onder leiding van de jongste gegevens der ervaring, is met meesterhand uitgewerkt. Dr A. KRIEKEMANS

16.776 **Hutton, Laura** **159 : 396 : 57**
DE ONGEHUWDE VROUW. Zielsconflicten en sexuële Problemen [*The single Woman and her emotional Problems*]. *Vert. dr M. Jacobs — A'dam, Blitz* (20×12) 120 *blz. fl.* 1,25
I³ — We beweren niet, dat er geen enkele goede gedachte in dit boekje staat, maar over geslachtelijke zaken orakelen van louter rationalistisch standpunt uit, kan haast niet geschieden zonder grove dwalingen. We vinden dan ook, in die verwarde en verwarrende beschouwingen, verontschuldiging en vergoelijking van zonden, welke niet slechts een christen, maar elk mensch met gezond verstand verafschuwt. Trouwens zulke onderwerpen passen niet voor het groot publiek. J. SALSMANS S. J.

16.777 **Steur, K., Prof. Dr** **15 : 23**
◆ DE MENSCHELIJKE ZIEL — *Hilversum, Brand* (*Waarheid en Leven*) (18×15) 54 *blz.* *fl.* 0,55
IV* — Uitstekende, korte en klare uiteenzetting van wat de scholastieke wijsbegeerte en de theologie leeren over het bestaan en het wezen der mensch. ziel. H. THIELEMANS S. J.

16.778 **van den Berg, I. J. M.** **16**
◆ DE STRIJD OM DE LOGICA — *Nijmegen, Dekker & van de Vegt* (24×16) 72 *blz. fl.* 0,60
IV* — Een schoolsch opgevat werkje, absoluut niet smakelijk geschreven, maar in zijn soort... af ! Vooreerst wordt de term Logica grondig verklaard, de bepaling der Logica wordt gegeven met een woordje geschiedenis. Men stelt nog eens de vraag of de Logica een kunst of een wetenschap is. Belangwekkend wordt het eerst, waar men de verhouding besproken ziet van de Logica tot de Grammatica. Wie de strijd uit de 19e eeuw kent, zal met veel aandacht het kapittel lezen over de verhouding van Logica en Psychologie. En wie meer met zijn belangstelling in de 20e eeuw blijft, moet fel « De verhouding tot de Mathematica » waardeeren. Het is een onmisbaar werkje voor wie wil weten *wat* Logica is en welk haar plaats is in de wijsbegeerte. Dr A. KRIEKEMANS

2. - Godsdienst

16.779 **Bernardus van Clairvaux** **24 : 23 : 26 : 84 : 86 : 92.2**
◆ VERWEERSCHRIFT. BRIEF IN DEN REGEN. *Ingeleid en vert. dr Anton van Duinkerken — A'dam, de Spieghel ; Antw., Het Kompas* (25 × 17) 167 *blz. fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
IV — S.Bernardus' Verweerschrift is het hoofddocument in den strijd Citeaux-Cluny, strengheid tegen meer wereldschheid : hij vertoont zich daarin als een scherp satyricus en als een vurig heraut van zijn ideaal. Tot goed begrip verhaalt A. van Duinkerken klaar en goed de omstandigheden, en leidt ons binnen in de zielegesteltenis van den H. Bernardus in deze beslissende oogenblikken. We hebben aan dit boek niet zoomaar een curiosum uit de Middeleeuwen, veeleer ademt het de grootschheid van dien tijd van geestelijke helden.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

A. Croegaert

16.780 **Croegaert, A., Kan.** **23 : 24 : 264**
◆ AAN DE BRONNEN DER LITURGISCHE GODS VRUCHT. *Averbode, Goede Pers,* 1938 (20 × 15) 144 *blz.* 12 *fr.*
V — De leerstellige grondslagen, waarop de liturgische godsvrucht is gevestigd, worden in deze bladzijden juist en glashelder verklaard. De auteur beheerscht zijn stof. Zijn boekje is overzichtelijk geschreven. Het munt uit door orde. Het is zeer rijk aan inhoud. Dank zij de stelselmatige indeeling en de verzorgde vragenlijsten zal het als leidraad voor predikatie en onderricht veel dienst bewijzen. Aanbevolen. L. VAN HULLE, PR.

16.781 **Crowley, J., Aalm. v. d. arbeid** **2 : 37**
◆ HANDBOEK DER GODSDIENSTLEER in overeenstemming met de jongste Dekreten en met het nieuw kerkelijk Recht — *Antwerpen, K. Dirix-van Riet,* 1938, 20e *duizendtal* (22 × 15) 316 *blz.* 15 *fr.*
V — De bijval van dit boek, zoowel in het Fransch als in het Nederlandsch, is werkelijk groot. En, als tekstboek, verdient het warme aanbeveling. Het is zelfs rijker aan degelijke gegevens dan men in eerste opzicht zou denken. Hier en daar toch zouden we willen een opmerking maken, maar we zullen ons beperken tot het volgende : het is spijtig dat gansch het deel over het « Bestaan van God » (blz. 5-10) niet méér evenwichtig is. Bij vele heel degelijke uitcenzettingen, bevat dit deel te veel beweringen, die ernstig kunnen betwist worden. M. DAISOMONT, PR.

16.782 **de Smedt, K., S.J. Bollandist** **24**
◆ ONS BOVENNATUURLIJK LEVEN : 1e DEEL. *Nederl. Bewerking dr Dr J. B. Poukens S.J. en M. Verheylezoon S.J. — Brussel, Universum,* 1938, 2 *dln* (20 × 14) 381, 330 *blz.* 45 *fr.*
IV-V — Deze mooie Nederlandsche omwerking overtreft het oorspronkelijk Fransche werk van den Bollandist P. de Smedt, omdat het in een sierlijker taal is opgesteld. Het is een voortreffelijk handboek over het bovennatuurlijk leven, waarvan de innerlijke waarde in niets is verouderd, omwille van de logische indeeling, de theologische structuur, den ascetischen uitbouw en den psychologischen inslag. Het geeft een helderen kijk van het genadeleven zoowel in de breedte als in de diepte. Theorie en praktijk bereiken hier een gaaf geheel. Voor inwendige zielen en K.A.-mannen. D. DE PAUW O.P.

16.783 **Janssens, Al., C. I. C. M.** **23 : 24**
◆ DE HEILIGE MAAGD EN MOEDER GODS MARIA, 4 dln : 2. THEOTOCOS. Maria in de Schriftuur en in de oudste Overlevering — *Antwerpen, Standaard-Bhdl ; Nijmegen Dekker & van de Vegt (Leerboeken der Dogmatica en der Apologetica)* 1938, 2e *bijgewerkte druk* (23 × 17) 335 *blz.* 32 *fr.*

Al. Janssens

V — In de eerste afd. gaat het hoofdzakelijk over het goddelijk Moederschap, theologisch-historisch beschouwd. Bij vergelijking met de vorige uitgave blijkt dat P. Janssens verschillende hoofdstukken voor dezen herdruk heeft uitgediept. In zijn verhandeling over de mariale typologie van het Oud Testament aanvaardt hij terecht alleen het Maria-Eva-parallel als bewijskrachtig. Over het Simeon-zwaard biedt hij ons een degelijke patristische studie aan. Ook teekent hij een overzichtelijk beeld van Maria in de Openbaring, waarbij de lichtende en moeilijke teksten sterk kontrasteeren. De tweede afdeeling, bl. 233-321, is heelemaal nieuw. We zijn schrijver voor die aanvulling hartelijk dankbaar. Deze geschiedkundige uiteenzetting over de heiligheid van Maria is een werkelijke verrijking. Onbevlekte Ontvangenis, zondeloosheid, deugdenleven, maagdelijkheid en verdiensten komen daarbij ter sprake. De schrijver weet de oude

teksten sober en nauwkeurig te ontleden, en ze toch in hun levende beteekenis te doen aanvoelen. Aldus blijkt duidelijk hoe diep de echte Mariologie in de geopenbaarde leer geworteld is. Typisch zijn ook de talrijke Newman-citaten, die zijn bewonderaar heel gelukkig heeft uitgekozen. Dr MAG. G. PHILIPS, PR.

16.784 **Libermann, Franciscus Maria Paulus** 24

◆ OVER HET AFFECTIEVE INWENDIGE GEBED VAN DEN EERBIEDWAARDIGEN DIENAAR GODS FRANCISCUS MARIA PAULUS LIBERMANN, TWEEDEN STICHTER DER CONGREGATIE V. D. H. GEEST. *Vert. dr P. Dr L. Vogel C.S.Sp. — Rijswijk, Kruisvaarders van St-Jan,* 1936 (20×15) 72 *blz. fl.* 0,60 ; *geb. fl.* 1

IV — Over het affectieve, inwendige gebed schreef de Eerbiedw. Libermann enkele zeer persoonlijke bedenkingen, die den stempel dragen van rijke beleving en rijpe ondervinding. Hij beschrijft Gods handelwijze met alle soorten van zielen, en de schommelingen en toestanden der ziel in haar verhouding met God, met zorg en zekerheid aangevend de eigenschappen en gebreken daarvan. Tot inniger omgang en leven met Christus wordt hier den weg gewezen. Van den flinken vertaler verwachten we dat hij nog meer geschriften van dezen mystieker in omloop zal brengen. D. DE PAUW O.P.

16.785 **Mathyssek, Theod., Dr, P.S.M.** 24 : 25

◆ VADEMECUM VAN DEN ZIELZORGER : Ie DEEL. INDIVIDUEELE ZIELZORG. *Vert. nr de 2e Duitsche uitg. [Leitfaden der Pastoral] dr P. Rogatiaan O.M.Cap. — Antwerpen, Franciscaansche Standaard,* 1938 (21×13) 192 *blz.* *geb.* 45 *fr.*

IV* — Een schat van practische raadgevingen en inlichtingen voor priesters, vooral omtrent het biecht-hooren, het huisbezoek, de voorbereiding tot het huwelijk. Hier en daar zouden wij een vraagteeken zetten, maar andere deelen schijnen ons best geslaagd, bv. inzake leiding van vijandiggezinde personen, van abnormalen, enz. De tekst uit Genicot II. no 372, aangehaald blz. 59, luidt niet meer zóó. Het groot gebrek van het boek ligt hierin, dat de Duitsche bibliographie, waar onze priesters minder aan hebben, niet aangevuld werd door de heusch bestaande Nederlandsche. En het schijnt bepaald duur 45 fr. te vragen voor een boekje van 190 bladzijden. J. SALSMANS S.I.

16.786 **Pfiffig, A. J., Drs, O. Praem.** 25 : 30 : 57

◆ GOD OF RAS ? Beschouwingen over den « Rassensyllabus » van 13 April 1938 — *Averbode, Goede Pers,* 1938 (17×11) 130 *blz.* 10 *fr.*

IV — Op 13 April 1938 heeft de Congregatie der Seminariën en Universiteiten een document uitgevaardigd, dat in acht punten de rassistische leer samenvat en veroordeelt. Van dit document geeft schr. een flinken, zeer interessanten commentaar. Dit zeer actueele werkje verdient aller belangstelling. Dr C. VAN GESTEL O. P.

16.787 **Scheeben, M. J.** 23 : 24

◆ SYSTEMATISCHE MARIOLOGIE. *Met inl. en aant. van Prof. Eug. Druwé S.J. Vert. uit h. Duitsch dr H. B. van Waes S.J. — Antwerpen, Standaard-Boekhandel ; Nijmegen, Dekker & v. d. Vegt (Leerb. der Dogmatica en der Apologetica : 5e traktaat. De H. Maagd en Moeder Gods Maria : Dl VI en VII)* 2 *dln* (23×16) 250, 308 *blz. elk* 30 *fr.*

IV — De Mariale theologie van Scheeben († 1888) is waarschijnlijk het allerbeste wat in de negentiende eeuw over de H. Maagd werd geschreven, het meesterwerk van een geloovig genie. Dat deze studie totnogtoe niet werd vertaald, ligt aan den te zwaren stijl en aan de uiterste gecompliceerdheid van Scheeben's denkvorm. Pater H. van Waes is voor dezen moeitevollen arbeid niet teruggeschrikt en zijn vertaling, vloeiend en helder, geeft den Duitschen tekst overal getrouw weer. In een stevige inleiding heeft P. Druwé een overzicht gegeven van Scheeben's theologisch werk, in 't bizonder over zijn Mariologie. Verder heeft hij het monumentale werk van den Duitschen theoloog up-to-date gebracht met de referenties aan te geven in heden ten dage bruikbare bronnen, en met te verwijzen naar de nieuwere werken welke het best den tegenwoordigen stand der vraag aangeven, en waar men de jongste literatuur over het behandelde onderwerp kan vinden. Het eerste deel omvat drie hoofdstukken : 1. Begrip en bronnen der Mariologie. 2. Christologische grondslagen. 3. Het grondprinciep der Mariologie.

Het tweede deel behandelt Maria's voorrechten : genadevolheid, vrijwaring van de erfzonde, van de dadelijke zonde, van de banden van den dood ; en haar medewerking in het werk der verlossing. Vijf zorgvuldig opgemaakte registers (concordantie-tafel, bijbelcitaten, St-Thomascitaten, naamregister, uitvoerig zaakregister) vergemakkelijken het gebruik van dit ongeëvenaard meesterstuk der Mariale theologie. AL. JANSSENS C.I.C.M.

16.788 **Terquem, Henri** 22 : 61 : 9

◆ IS DE LIJKDOEK VAN TURIJN DE WARE LIJKDOEK VAN CHRISTUS ?

Wetenschappelijke Studie. *Met 3 Fotoafdrukken. Vert. uit h. Fransch dr L. de Roover — Averbode, Goede Pers,* 1938 (19×14) 79 *blz.* 13,50 *fr.*
V — « We kunnen dus zeggen dat de lijkdoek van Turijn « wetenschappelijk » een waarachtig cliché is » (blz. 69) « en mag de lijkdoek van Turijn voortaan met volle recht « De lijkdoek van Christus » geheeten worden » (blz. 76). Deze stellingen worden zeer degelijk bewezen, zoodanig dat o.i. geen redelijke twijfel over de besluiten kan bestaan, alhoewel deze toch een vrije kwestie blijven. Het boek is mooi uitgegeven en met de heel laatste en beste fotografieën versierd. M. DAISOMONT, PR.

16.789 van Barbanson, Constantijn, O.M.C. **24**

◆ DE GEHEIME PADEN VAN DE GODDELIJKE LIEFDE. *Vert. uit h. Fransch dr P. Franciscus v. Breda — Rijswijk, Kruisvaarders St-Jan* (22×14) 32, 277, 39 *blz. fl.* 3 ; *geb.* 3,75
IV* — Al draagt deze mystieke verhandeling uit de 17e eeuw de sporen van haar tijd en van andere mystieken als St-Bonaventura en Hendrik Herp, toch bezit die een eigen waarde omdat zij de leer mededeelt van een mystieke ziel over het goddelijke leven en de goddelijke liefde. Dit boek is enkel bestemd voor hen die tot de goddelijke eeniging op aarde willen geraken, die zich niet vergenoegen met een verstandelijke kennis van het geloof en ascetische oefeningen, maar die de kennis van God en zichzelf willen ervaren. Over de geheimzinnige verborgenheden van dat mystieke leven spreekt dit boek niet in de taal van de scholastiek maar in die van de liefde. Het wil ons voeren tot de ingestorte Godskennis, tot het smaken en genieten van God. Veel zorg is besteed aan de omwerking van den Franschen tekst, het opgeven der bronnen, het toelichten van zekere uitdrukkingen en zielstoestanden. D. DE PAUW O.P.

16.790 Vandenberghe, Bruno H., O.P. **25 : 92.2**

◆ CHRYSOSTOMUS HERLEEFT. Keur van Preeken naar het Grieksch. *Voorwoord van L. J. Callewaert O. P. — Antwerpen, Geloofsverdediging,* 1938 (22×15) 271 *blz.* 27,50 *fr.*
V* — De vertaler schetst in een zeer interessante biographie de sterke personaliteit van den H. Chrysostomus en geeft daarna een zeer sprekende bloemlezing uit St-Chrysostomus'predikaties. En wel zoo, dat het heele kerkelijke jaar wordt opgeroepen. We kunnen niet anders dan dit boek ten zeerste aanbevelen. Het zal iedereen treffen hoe direct tot ons nog spreekt de waarheid van den Kerkleeraar en hoe het soms vergeten doch absoluut-ware en dus noodige wachtwoord blijven moet : Predikt het Evangelie. M. VAN HOECK, PR.

16.791 van Marvilde, Pasch. **23 : 24**

◆ DE VERHEVENHEID VAN HET HUWELIJK — *Nijmegen, Eucharistische Bhdl Brakkenstein,* 1938 (18×13) 62 *blz.* *fl.* 0,40
IV — Schrijver is zich bewust, dat er reeds vele, zeer vele boekjes over het huwelijk zijn verschenen ! Toch meent hij, dat deze brochuur er mag wezen (en hij kondigt er nog andere aan !), omdat « er nog altijd duizenden katholieken zijn, die over het Huwelijk nog nooit een verheffend boek hebben gelezen ». Dit laatste betreuren wij ook ten zeerste. Ook zijn deze beschouwingen over de « verhevenheid van het huwelijk » in zijn oorsprong, wezen en doeleinden, inderdaad zeer schoon, duidelijk en opbeurend. J. SALSMANS S.I.

16.792 Vonier, Anscar, O.S.B. **24 : 23**

◆ DE H. GEEST EN CHRISTUS' MYSTIEK LICHAAM. *Bew. nr h. Engelsch [The Spirit and the Bride] dr H. Reynen — Voorhout, Foreholte [Antwerpen, Standaard-Bhdl]* 1937 (21×16) 196 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,25

Dom Anscar Vonier

IV — De katholieke Kerk kan, door de eeuwen, zonder schaamte, en zonder hoogmoed, groot gaan op de eeretitels die Christus haar geschonken heeft. Die eeretitels waaorp zij aanspraak maakt, zijn een zware last en een gedurige gelegenheid voor de wereld om haar te belasteren. Er is immers in de Kerk een goddelijk en menschelijk element. Al te gereedelijk brengt men op rekening van de Kerk de zwakheden en zonden van sommigen harer kinderen. Ten onrechte. Want de werkelijke Kerk, bezield door den H. Geest, is onbezoedeld ; zij is het zichtbare werk van den H. Geest, de openbaring van zijn tegenwoordigheid. Dat nu bewijst schr. doorheen heel zijn boek. Hij beschrijft het innerlijk leven der Kerk, de glorie die haar steeds omhult, de schoonheid die zij uitschittert, haar bestendige heerlijkheden, haar macht, haar rijkdommen, haar hernieuwingen, haar triomf, haar heiligheid. Voor alle ontwikkelde christenen is dit een opbeurend, op-

bouwend boek, dat het ware gelaat der Kerk toont en een warme liefde in de harten verwekt voor onze Moeder de H. Kerk, waarin de H. Geest thans en immer even krachtdadig werkzaam is als op den eersten Pinksterdag. Puik vertaald. D. DE PAUW O.P.

16.793 Wielenga, B., Dr **22**

PERICOPEN UIT DE HEILIGE SCHRIFT, in nieuwe Vertaling. *Met inleiding van Dr F. W. Grosheide — Kampen, J. H. Kok,* 1935 (20 × 13) 8, 270 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,90
I, P — Wij aanzien het als een zeer merkwaardig teeken van den tijd dat protestantsche geleerden en Bijbelgenootschappen het stilaan gaan verkiezen bloemlezingen uit de Heilige Schrift op de markt te brengen, liever dan Totum-Bijbels « onder de ongeletterde geloovigen » te verspreiden. De bekende Wurtembergsche Bibelanstalt gaf dit jaar een *Schülerbibel* in het licht, niets anders dan een Pericopenbijbel zoowel voor het Nieuwe als voor het Oude Testament. Ook Dr Wielenga heeft zich door het idee van een Pericopen-bijbel laten leiden. Hij schenkt ons van de beide Testamenten een groot deel, en van het beste. Het is voor een exegeet zeer leerrijk de keus van de stukken na te gaan. Af en aan zal hij weleens verwonderd opkijken, b. v. wanneer hij vaststellen moet, dat niets van de heerlijke Ebed-Jahwe-liederen werd vertaald. Dr J. COPPENS, PR.

16.794 XX. [Zrs der chr. scholen te Vorselaar] **24 : 37**

◆ BIJVOEGSEL AAN DE GODSDIENSTONDERHOUDJES VOOR DE BEWAARSCHOOL. *Geïll. — Averbode, Goede Pers,* 1938 (24 × 16) 80 *blz.* 12 *fr.*
V-VI — Die Godsdienstonderhoudjes voor onze drie- en vierjarige schooldreumessen zijn inderdaad klokkespijs voor onze leerkrachten : levende kleutertaal, degelijke inhoud, boeiend en toch zoo eenvoudig van toon, gevarieerd. In aanleuning daarbij krijgen wij nu hier een heele verzameling van godsdienstliedjes en -rijmpjes. Dankbaar werd gesprokkeld bij M. C. Versteeg, To Hölscher, R. Ghesquiere : iets van 't beste dat bestaat en kan gebruikt. En 't blijft niet bij een liedeke van een paar stroofjes, hoor. Af en toe een modeloefening om uit te werken voor vouw-, knip- of plakwerk, of op de zandtafel. Warm aanbevolen. A. VAN DEN DRIES, PR.

16.795 XX. [Zrs der christ. scholen te Vorselaar] **23 : 24 : 37**

◆ GODSDIENSTONDERHOUDJES VOOR VIJFJARIGEN. 3e Jaar der Bewaarschool. Ook voor eenklassige Scholen — *Averbode, Goede Pers,* 1938 (24 × 16) 336 *blz.* 25 *fr.*
VIc — Innig godsdienstige en oprecht-kinderlijk-gehouden modellesjes voor het eerste godsdienstonderrricht aan de kleuters van 3, 4 en 5 jaar. Op die wijze wordt in de bewaarschool een vaste grond gelegd voor het later godsdienstonderricht en de beleving ervan. A. VAN DER MUEREN, PR.

16.796 XX. **29 : 39 : 266 : 01**

◆ HEKSERIJ IN DE MISSIELANDEN. Nederlandsche Verslagen der XIVe missio' gische Week van Leuven, 1936 — *Brussel, Universum,* 1936 (23 × 15) 240 *blz.* 3 .
V — De eerste Nederlandsche missiologische week is een heel groot sukses gewees it verslagboek alleen zou volstaan om het te bewijzen, want het kan heel goed de vergelijking met zijn Fransche broers doorstaan. Niet overladen, hoogstaande sprekers, hooggehouden besprekingen bij de verslagen. Zoo'n missiologische week is natuurlijk geen studiekring, ook geen congres. Er worden geen besluiten gestemd, ofschoon de meeste deelnemers dit tenslotte wel zouden wenschen. Maar daarvoor zouden de besprekingen meer moeten uitgewerkt worden. Want juist in die besprekingen worden meestal de puntjes op de i's gezet. Hier zijn ze voornamelijk een steekspel geweest tusschen ontologisch-moreele en subjectief-psychologische opvattingen, waardoor de doorsnee-missionaris niet veel wijzer wordt. Voor hem is de lezing van Mgr de Clercq zeker de rijkste. De bijgevoegde rijke mijn van bibliographische verwijzingen, voor verder instudeeren van het mageprobleem, maakt het boek nog meer onmisbaar voor alle belangstellenden. E. BOELAERT M.S.C.

16.797 XX. **22**

◆ DE VIER EVANGELIEN EN DE HANDELINGEN DER APOSTELEN. *Vertaling uit de grondtekst met aanteekeningen, in opdracht van de Apologetische Vereniging « Petrus Canisius » — A'dam, R. K. Boekcentrale [Antwerpen, Standaard-Bhdl]* (19 × 13) 342 *blz. fl.* 0,50
V — Deze tekst geeft de vertaling van het Nieuwe Testament weer, zooals zij werd gedrukt in het Petrus-Canisiusbijbeltje van 1929. Onnoodig op de waarde ervan weer te keeren. Moge deze afzonderlijke uitgave haar weg blijven vinden. Dr J. COPPENS, PR.

3. - Sociale Wetenschappen

16.798 **Baers, Maria** 30 : 61 : 33 : 34

◆

Maria Baers

MEER VOLKSWELVAART DOOR VOLKSGEZONDHEID. Volksgezondheid : Nieuwe Plannen voor Volksgezondheid in ons Land — MODERNE BESCHAVING EN LOONARBEID DER GEHUWDE VROUW — *Brussel, K.A.V., Poststraat* 111, 1938 (24×16) 29, 12 *blz. elk* 1,50 *fr.*
V — De eerste brochure geeft een degelijk, beknopt overzicht over den huidigen gezondheidstoestand in België, de gewenschte verbeteringen, de grondslagen waarop onze werking moet steunen. De tweede brochure geeft een principieel verantwoorde oplossing aan het vraagstuk van den loonarbeid der gehuwde vrouw, op grond van onze opvatting van de taak der vrouw. Beide brochures kunnen alle aanbeveling missen! Dr C. VAN GESTEL O. P.

16.799 **Chesterton, G.K.** 84 : 30

◆ WAT MANKEERT DE WERELD ? *Vert. uit h. Engelsch* [*What's wrong with the World*] *dr J. Panhuysen — Heemstede, De Toorts* [*Brugge, Wiek op*] (21×13) 183 *blz. fl.* 2,50 ; *geb.* 3,25
IV — Het eigenaardige van deze bundel essays — één van de oudste boeken van G. K. Ch. — is, dat hij zijn actualiteit nog ten volle bezit, bewijs dat hij meer is dan een verzameling geestige paradoxen en originele invallen. De lezing van dit typisch Chestertoniaanse boek blijft altijd lonend. Behandeling van specifiek-Engelse problemen zijn niet in deze vertaling opgenomen. Dit is op zichzelf niet erg, maar bij een schrijver van Chestertons' betekenis had de vertaler zich althans in een mededeling dienen te verantwoorden, temeer omdat ongeveer een vierde van de tekst daarbij weggetoverd is. J. P. M. VLEKKE

16.800 **Ciliga, A., D** 9 : 32

IN HET LAND VAN DEN GROOTEN LEUGEN. Tien Jaren in Sovjet-Rusland. *Vert. uit h. Russisch dr I. en L. F. Canté-Kryloff — Haarlem, H. Stam* [*Antw., van Ditmar's Boeken-Import*] 1938 (24×16) 320 *blz.* *fl.* 2,75 [35 *fr.*] ; *geb. fl.* 3,50
III, K — Interessant boek, vol hevige critiek : géén communistische propagandalectuur ofschoon schrijver de theorie niet verloochent ; een document van waarde over U.R.S.S., Komintern, arbeiders en boeren, rechtswezen en economie. Dr JOP POLLMANN

16.801 **de Visschere, F. E.** 35

HET GEMEENTELIJK BELASTINGGEBIED en de financieele Verhouding tusschen het Rijk en de Gemeenten. Met een vergelijkende Studie van het Nederlandsche en het Belgische Stelsel. *Voorwoord dr Prof. F. van Goethem — Antw., Standaard-Boekh.; Brussel, E. Bruylant* (*Leuvensche Bijdragen tot de Rechtswetenschap*) 1938 (23×15) 266 *blz.* 45 *fr.*
IV* — Zeer belangwekkende studie over de gemeentelijke belastingen, een gebied dat, zooals schrijver het behandeld heeft, om zeggens nog geheel braak lag. Het is niet bij een bloot overzicht gebleven, doch hij heeft op verschillende plaatsen wel overwogen aanduidingen voor gewenschte hervorming gegeven. De studie over het Nederlandsche gemeentelijk belastingwezen is ook bijzonder interessant. TH. DE RUIJTER

16.802 **Grazer, Govert** 37

◆ DE NEDERLANDSE VOLKSSCHOOL IN HET DOK. Grepen uit « Het Onderwijs in het Jaar 1937 », van enkele Opmerkingen voorzien — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis* (*Opvoedkundige Brochurenreeks nr* 101) 1938 (19×15) 94 *blz.* *fl.* 0,85
V — In algemeenen zin is de toestand in de Nederlandsche scholen dezelfde als bij ons. En wat de schrijver zegt over de naoorlogsche periode, de rol der schoolhoofden, de samenwerking tusschen ouders en meesters, het lees-, moedertaal- en rekenonderwijs, kunnen we ook meestal op onze Belgische scholen toepassen. Toch hebben we den indruk dat onze scholen wel iets verder staan op den weg der hervorming. Naar ons oordeel is ons lager cijfer der klasbevolking hier niet vreemd aan. AUG. TROCH

16.803 **Heyster, Sis, Dra** 37 : 159

◆ OPVOEDINGSMOEILIJKHEDEN VAN IEDEREN DAG. Een Boek voor Moeders en andere Opvoedsters — *A'dam, Kosmos,* 1938 (24×16) 106 *blz.* [*ing.* 24 *fr.*] ; *geb. fl.* 1,90
IV — De schrijfster beschikt over het benijdenswaardige talent, moderne inzichten op het gebied der opvoedkunde en kinderpsychologie te gieten in een vorm, die deze belangrijke stof ook voor niet-vakmenschen, eenvoudige moeders, begrijpelijk, ja aantrekkelijk maakt.

Zooals Dra Heyster de kloof tusschen wetenschappelijke pædagogie en het dagelijksche werk der gezinsopvoeding weet te overbruggen, geschiedt helaas te zeldzaam. Daarom zal menige opvoedster deze prettig geschreven handleiding met vreugde begroeten : haar vaak moeilijk werk zal er aanmerkelijk lichter en vooral vruchtdragender door worden. L. FENS

16.804 Luykx, Theo P. **30 : 57**

◆ EENE INLEIDING TOT DE RASSEN- EN DE GERMANENKUNDE — *Leuven, Lovanis*, 1938 (22 × 14) 67 *blz.*

IV — « De gemeenschap van het bloed, zegt schrijver, bestaat ongetwijfeld tot op een zekere hoogte, maar zij dient steeds ondergeschikt te blijven aan hoogere gemeenschappen, als de kultuurgemeenschap en de Godsgemeenschap! » Kort en klaar, vormt deze inleiding als een soort overzichtelijken syllabus van die thans zooveel besproken vraagstukken. Dr FR. MEEUS

16.805 Meijer-Wichmann, Clara **396 : 30**

VROUW EN MAATSCHAPPIJ. *Met een inleiding van H. Roland Holst-van der Schalk — Utrecht, J. Bijleveld*, 1936 (23 × 15) 239 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,25

IV, S — Diep doordachte maar ook diep menschelijke studie over de positie der vrouw tegenover al de groote levensproblemen. Zij doet het als ongeloovige en als socialiste en zoo komt het dat we als katholieken haar standpunt en haar gevolgtrekkingen niet altijd kunnen bijtreden. Nochtans spreekt uit heel dit boek de goedheid van een ware vrouw en de rechtschapen toon van een edel mensch. PH. VAN DE PUTTE

16.806 Nieuwenhuis, Berten **37 : 30 : 159**

◆ JEUGDBEWEGING. Beschouwingen en Problemen — *St-Amandsberg, Varior*, 1934 (18 × 13) 48 *blz.* 5 *fr.*

V — Het is al een heel tijdje geleden dat deze brochure het licht zag. Toch is ze nog interessant genoeg om actueel te zijn. Alleen maar hadden we gewild dat duidelijker de scheidingslijn werd getrokken tusschen « jeugd*beweging* » en « jeugd*organisatie* », vooral in de toepassing op bestaande groepen. L. M. VERVINCKT O.P.

16.807 Sentry, Francis **93 : 32**

◆ HAKENKRUIS EN SOVJETSTER — *'s-Gravenhage, N. V. Thijmfonds*, 1938 (21 × 15) 192 *blz.* *fl.* 1,60 ; *geb. fl.* 2,20

IV — Onder dezen titel wordt ons het dagboek gegeven van een katholiek Engelschman, een bekeerling, die, wegens deviesen-vergrijp, om een vriend te helpen, in Duitsche gevangenschap terecht kwam. Het boek geeft een ernstigen, interessanten kijk op het gevangenisleven, is geschreven met veel gezond verstand en met het optimisme van de christelijke lijdensopvatting. De gevangenen, waarmee schrijver in aanraking kwam, waren meestal kommunisten. Die kennismaking werd voor velen de aanleiding tot inkeer. De grond zijner discussie met hen komt hierop neer, dat het verschil tusschen nationaal-socialisme en kommunisme maar accidenteel is. Beide levensbeschouwingen eischen den geheelen mensch op en hierin kennen zij maar één vijand : den Godsdienst. Zoo gaat de strijd ten slotte « voor of tegen God ». A. WUYTS S.J.

16.808 van Mourik, J. **37**

DE VERNIEUWING VAN OPVOEDING EN ONDERWIJS. Het Belgische nieuwe Leerplan voor de lagere School. Een Verslag van een Bezoek aan ongeveer 100 Leerjaren der lagere Scholen in België. De Beteekenis van het nieuwe Belg. Leerplan voor het lager Onderwijs in Nederland — *Santpoort, C. A. Mees*, 1938 (23 × 15) 3, 80 *blz.* *fl.* 0,90

V — De Nederlandsche schrijver heeft een 100-tal Belgische klassen bezocht in het schoolkanton Kortenberg (Hoofdgebied Leuven). Na enkele inleidende beschouwingen betreffende het Nieuw Leerplan, geeft hij kort verslag over de lessen, die hij heeft bijgewoond en waarin enkele « belangstellingspunten » uitgewerkt werden. Met recht worden deze lessen, die in verband staan met milieustudie, gunstig beoordeeld. Eindigend verdedigt schr. de stelling dat Nederland het Belgisch voorbeeld niet enkel *kan*, maar *moet* volgen. AUG. TROCH

16.809 Verscheure, Leon **34 : 36**

◆ DE NIEUWE WET OP DE OUDERDOMSPENSIOENEN. De eenvoudige Uitleg verstaanbaar voor iedereen. — *Duffel, Leon Verscheure*, 1938 (20 × 14) 64 *blz.* 1,50 *fr.*

V — Goede vulgarisatie ! C. v. G.

16.810 Verwey-Jonker, H. **396 : 30 : 32**

DE VROUW EN HET NATIONAAL-SOCIALISME — *Assen, van Gorcum & Comp, (Waakzaamheid, nr 9)* 1937 (21 × 15) 32 *blz.* *fl.* 0,25

IV — Een journalistiek-documentaire brochure waarin Schrijfster een vluchtigen kijk geeft over de evolutie der opvattingen van het nationaal-socialisme inzake vrouw en staat, vrouw en arbeid, vrouw en huwelijk. Oppervlakkig overzicht, zonder wetenschappelijke waarde. MARIA BAERS

16.811 XX. **34 : 33**
DE CONTROLE IN DE N. V. Het Statuut van den Accountant — *Antwerpen, Vl. Accountants-Vereeniging, Beddenstraat* 11, 1938 (27×21) 16 *blz.* 5 *fr.*
IV — Deze brochure bespreekt twee in de juristenmiddens en in de zakenwereld actueele vraagstukken : de wenschelijkheid eener meer afdoende contrôle bij de naamlooze vennootschappen, en de wettelijke regeling van het beroep van accountant (expert comptable). Belangstellenden kunnen er veel inlichtingen in vernemen. L. v. B.

5. - Wetenschappen

16.812 Backus van Geffen, M. M. **59 : 63**
KAMER- EN VOLIÈREVOGELS. Verzorging, Teelt en Huisvesting, Beschrijvingen, enz. *Geïll.* — *A'dam, Kosmos (Weten en Kunnen, nr* 209) 1938 (19×13) 69 *blz.* *fl.* 0,75
V — Zoowel over tropische en sub-tropische als over inheemsche vogels. Goed werk.

16.813 Berlage, H. P., jr **5**
VUUR, LUCHT, WATER, AARDE. 18 Voordrachten voor de Nirom gehouden — *Met 28 illustraties — A'dam, G. Kolff & Co,* 1936 (23×15) 120 *blz.* *geb. fl.* 2,25
V — Schrijver maakt ons vertrouwd met de grootsche verschijnselen die zich in en op en rond de aarde voordoen. Zijn bevoegdheid, theoretisch en bijzonder praktisch, laat hem toe de aandacht ook van niet-ingewijden te boeien, zonder ze af te schrikken door te groote uitstalling van technische kennis. Dr J. van Molle, pr.

16.814 **087 : 83 : 58 : 59**
de Stoppelaar, R. J. : DE GROENTETUIN — KLEINE KNAGERS [EN KEVERS
Strijbos, Jan P. : ONZE KLEINE ZANGVOGELS — ONZE KLEINE ZWEMMERS — VAN TORREN
Tolman, Rinke : BESSEN — BLOEMEN — VLINDERS. *Geïll. dr El. Ivanovsky — Brugge, Desclée de Brouwer,* 1938 (16×13) *elk* 17 *blz.* *elk, geb.* 9 *fr.*
VIb — Aardige, fraaie, instructief-bedoelde prentenboekjes. De verhaaltjes zelf hebben doorgaans erg weinig om het lijf. Strijbos is het beste. (Of de zwaluwen bij « onze zangvogels » hooren ?...) Mooi uitgegeven.

16.815 Ewald, Carl **83.8 : 58 : 5 : 087**
VAN DIEREN, PLANTEN EN MENSEN. *Vert. uit h. Deens dr L. Chabot-Steenberg. Geïll. dr Dick de Wilde — Arnhem, van Loghum Slaterus,* 1938 (24×17) 217 *blz. geb. fl.* 2,90
V-VIa — Wat frissche, schattige verhalen ! Weinig schrijvers kunnen wat Carl Ewald hier doet. Men zou meenen dat het sprookjes zijn, zoo lief zijn ze geschreven en zoo simpel. En toch, het is schier al zuivere wetenschap op een splinternieuwe manier voorgesteld. In één trek leest men het boek door... en veel, zeer veel heeft men er in geleerd. Anderzijds is de vertaling zóó vlot geschreven, dat men niet eens gissen zal dat het een overzetting is uit het Deensch. L. Senden, pr.

16.816 Galesloot, K. **59 : 63**
VAN BIJEN, BLOEMEN EN HONING. *Geïll. met* 8 *platen — Utrecht, Het Spectrum [Antwerpen, Standaard-Bkhl] (Schijnwerpers-serie)* 1938 (19×11) 99 *blz. fl.* 0,90 [13 *fr.* ; *per abonn.* 6,50 *fr.*]
V — Bondig, klaar, onderhoudend en met kennis van zaken geschreven boekje. De beroepsimker zal er weinig in leeren, maar de oningewijde lezer heeft er alles aan. Wij geven dezen echter den raad schrijver niet te volgen bij zijn voedsel-inventarisatie tijdens de reinigingsvlucht (bl. 42). Op dit tijdstip (soms midden Januari) is het hoogst gevaarlijk de kasten te openen en, hoe voorzichtig ook, een paar ramen ter contrôle uit te halen. Elke afkoeling van het broednest is op dit oogenblik voor het bijenvolk hoogst nadeelig. Het groote voorjaarsonderzoek mag slechts in April aanvangen. Keurige uitgave. Edm. Leysen

16.817 Günther, Konrad, Prof. Dr **59**
HET LEVEN DER INSECTEN. *Vert. uit h. Duitsch [Insektenleben] dr Rinke Tolman. Met* 52 *illustr. — A'dam, Wereldbibliotheek (Encyclopaedie in Monografieën)* 1938 (20×13) 294 *blz.* *fl.* 1,25 [17,50 *fr.*] ; *geb. fl.* 1,90 [26,50 *fr.*]
III — Zeer interessante beschrijving. Soms niet al te vlot vertaald. A. Ackermans

16.818 Hana, Kees **58 : 59**
ZEE, STRAND EN DUIN. Natuurleven aan den Wal en in Zee, van het Binnenduin tot enkele Mijlen uit de Kust. *Geïll. met* 48 *platen — Tilburg, Het Nederlandsche Boekhuis,* 1938 (22×16) 200 *blz.* *fl.* 3,25 ; *geb. fl.* 4,25

V — De auteur maakt met zijn lezers zwerftochten over duin en strand en waddenzee; beschrijft vogels, bloemen, insecten, zeedieren etc. Hij vertelt van haringvangst en vinkenbaan, van meeuwenkolonies en paddestoelensoorten. Ruim tachtig eigen foto's illustreeren zijn tekst.
M. Donders-van der Aa

Kees Hana

16.819 **Heinen, Werner en Vriends, Jan** 83 : 59
DE BRUINE DOOD. Een geschreven en geteekende Roman van een Wezel. *Met 133 teek. van W. Boer Leffef — Heemstede, De Toorts,* 1938 (27×22) 207 *blz. fl.* 3,90; *geb.* 4,90
V — Aardig geschreven en verlucht boek over de lotgevallen en wederwaardigheden van een wezel in haar levensmidden. Het boek brengt den lezer nader tot de natuur, een bron van genieting en verheffing. Dr J. E. Schulte

16.820 **Portielje, A. F. J.** 5 : 57 : 159 : 087
DIEREN ZIEN EN LEEREN KENNEN. Een Bijdrage tot de Kennis van het Driftleven en tot de Ontwikkeling van het Instinctbegrip. *Geïll. met 275 foto's van W. F. H. Schut — A'dam, Ned. Keurboekerij [Brussel, Onze Tijd]* 1938 (25×18) 286 *blz. fl.* 4,25 ; *geb. fl.* 5,50
IV* — Dit werk van Portielje is een meesterwerk in zijn soort. Het is zware doch soliede kost. Het behelst een diepgaande studie over dierenpsychologie en meer in het bijzonder over het ingewikkelde probleem van het instinkt. Kerngezonde gedachten : « het instinkt gaaf en ongerept kan men bestudeeren bij nog niet bewuste zuigelingen » — « het dierengedrag mag met menschelijk handelen vergeleken, doch niet verward worden ». Alles ingezien, een van de meest gezonde studies op dit gebied. Eén tekort vind ik spijtig, nl. een goed alphabetisch register op het einde van het werk. L. Senden, pr.

16.821 **Strijbos, Jan P.** 59

Jan P. Strijbos

DE VOGELS VAN ZEE EN STRAND. *Geïll. met foto's en penteekeningen van den schrijver — Baarn, Bosch & Keuning [Ledeberg, Het Boekhuis] (Libellen-serie, nr 352-353)* 1938 (19×16) 72 *blz.* *fl.* 0,90 [12 *fr.*]
V — Dit boek geeft juist, wat de titel vermeldt : Vogels van de open zee, zoowel als deze van het strand en de duinen, zullen wij hier terugvinden. Jan Strijbos kan ze uitteekenen, en wel op een nieuwe manier, zoodanig dat dit boekje voor iedereen kan dienst doen, maar vooral voor hen, die in voeling komen met de zee. Welk een genot te meer voor hen die hun dagen — levens- of vacantiedagen — aan de zee doorbrengen. Ieder vliegend wezen zal een bekende vriend worden. Jan Strijbos is ook fotograaf en teekenaar ; overvloedig heeft hij geïllustreerd. Het is waarlijk een der fijnste vogelboekjes, die wij bezitten. Wie het inziet zal tot die overtuiging komen. F. Segers, pr.

16.822 **van Oye, Paul, Prof. Dr** 58 : 59 : 91
BIOGEOGRAPHISCHE STREKEN VAN BELGIE — *Antwerpen, De Sikkel (Brochurenreeks V.O.V.)* 1938 (20×13) 72 *blz.* 12 *fr.*
V — « Dit populair wetenschappelijk werkje », zoo luidt schrijvers inleidend begin. — « Wetenschappelijk » interessant zijn die korte bladzijden wel, die het hebben over verband tusschen plant en dier eenerzijds en den geographischen bodem anderzijds. Ze belichten frisch een nieuw opkomende wetenschap, die vindt dat alles niet gezegd is als er gecatalogeerd en gesystematiseerd is. Schrijver houdt alles in zijn midden en in zijn tijd. — « Populair » ? Voor een universiteitsprofessor is dit doorgaans erg moeielijk, van de toppen naar het dal af te dalen : « œcologisch standpunt ; biotopen ; ... jà zelfs Jurassische streek e.d. zijn, denk ik, woorden die in vulgarisatiewerkjes wel wat uitleg dulden. Zóó geleerd is de man van de straat juist niet. L. Senden, pr.

16.823 **Vriends, J.** 59 : 087
◆ IN RIET- EN WATERLAND. *Geïll. met 48 foto's uit de levende natuur — Helmond, Drukk. Helmond,* 1938 (27×19) 64 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
V-VI—Jan Vriends moet wel een vlugge pen hebben, om op zoo korten tijd zooveel literatuur in de wereld te zenden. In « Riet en waterland » beschrijft Vriends een paar watervogels, enkele insekten, kikkers en visschen, die aan den waterkant leven hier te lande. Zelfs enkele uitheemsche aquariumbewoners krijgt men als toemaatje. Het werk leest vlot en aangenaam.
L. Senden, pr.

6. - Toegepaste Wetenschappen

16.824 **Annobert, Br.** **656 : 527**

WAARHEEN ? HOE ? Vragen en Antwoorden over Zeevaartkunde ten dienste van Scheepsjongens en Aspirant-Stuurlieden ter Zeevisscherij. *Met voorrede dr Dr G. Lefèvre. Geïll. — Oostende, St-Petruskring, Fregatstraat* 13, 1936, 2e *druk* (20×13) 147 *blz.* 12 *fr.*

V — Reeds vroeger hadden wij de gelegenheid te wijzen op de degelijkheid van de door de Broeders-leeraars van de Pastoor Pypeschool samengestelde handboeken over visscherij, welke alle visscherscholen van het buitenland ons mogen benijden. Deze 2e druk is merkelijk gewijzigd en aangevuld zoodat het werk volkomen up-to-date is en rekening houdt met de nieuwere verordeningen welke, hetzij op nationaal hetzij op internationaal gebied, uitgevaardigd werden. C. J. VANDAMME

16.825 **Anson, Peter F.** **639**

DE VISSCHERMAN EN ZIJN WERK. *Vert. uit h. Engelsch [Fishermen and fishing Ways] en met* 2 *hoofdstukken uitgebreid dr H. de Booy. Geïll. met* 165 *teekeningen dr de auteurs — A'dam, Kirberger en Kesper,* 1934 (24×16) 243 *blz.* *fl.* 3,90 ; *geb. fl.* 4,90

V — Schrijver wil enkel een overzicht geven van de methodes die gebruikt worden tot het vangen van zeevisch ; hierbij verzamelde hij een en ander over zijn onderwerp in verband met godsdienst, folklore en bijgeloof; verder beschrijft hij den visscher van de beide halfronden in zijn dagelijksch harde, weinig benijdenswaardige leven. Een alphabetische index verhoogt de waarde van dit prachtig documentair werk. C. J. VANDAMME

16.826 **Byrdal, Lis** **64**

VIERT VROOLIJK FEEST ! *Vert. uit h. Deensch dr R. Lotgering-Hillebrand. Geïll. dr Ebba Schultz — A'dam, van Holkema & Warendorf,* 1938 (21×15) 192 *blz.* *gec. fl.* 1,90

V — Origineele tips, raadgevingen en recepten voor de gastvrouw, bij het ontvangen en bezighouden van haar gasten. T. STIEGER

16.827 **Deckx, H., Dr** **61 : 34 : 159**

◆ HOE ZORGEN GENEESKUNDE EN WET VOOR DE KRANKEN VAN GEEST *— Antwerpen, Standaard-Boekhandel (K. V. H. U.-verh.* 356*)* 1937 (20×14) 52 *blz.* 2,50*fr.*

IV — Na een inleiding over het begrip krankzinnigheid, geeft de schrijver een algemeen overzicht over allerlei instellingen zoo van geneeskundigen als van wettelijken aard, waardoor aan de kranken van geest een doelmatige verpleging en bescherming verzekerd wordt. Hij breekt een lans ten voordeele eener meer vrije behandeling dezer rampzalige zieken. Het werkje is klaar en bondig opgevat, zooals men trouwens van een vakman als Dr H. Deckx mag verwachten. Dr FR. MEEUS

16.828 **de Groot, Marianne** **64**

DE VROUW IN HUIS. Practische Raadgevingen voor Huishouding, Lichaamsverzorging, Babyzorg, Opvoeding. *Geïll. dr J. Veenendaal — A'dam, Nederlandsche Keurboekerij,* 1938 (23×16) 319 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50

IV — Zeer nuttige en practische wenken en raadgevingen voor elke huisvrouw op velerlei gebied zooals : recepten, moderne voeding, bloemen en planten, schoonmaak, lichaams- en kinderverzorging en opvoedkunde. A. STIEGER-VERDIJK

16.829 **Samuels, Jules** **61 : 57**

DE CYCLUS VAN DE VROUW IN VERBAND MET HET HUWELIJKSLEVEN. *Geïll. — 's Gravenhage, G. Naeff,* 1938 (24×16) 172 *blz.* *fl.* 4,50 ; *geb. fl.* 5,50

II — Het heele boek is feitelijk één doorgaand pleidooi voor het gebruik van het cycloscoop, een toestel door schr. uitgevonden en waarin hij, op zeer eenvoudige manier, leest alles wat zich, onder invloed van de hormonen, in het organisme afspeelt, en dit met een vaststaande betrouwbaarheid, die we in de biologische onderzoekingen niet dagelijks ontmoeten. Onder veel andere zaken, te veel om in een recensie geresumeerd te worden, leest hij er ook in, dat de beruchte theorie van Ogino-Knaus geen waarheid vertelt. Niet alleen laat het uitgevonden toestel van den schrijver toe uur per uur de celverrichtingen in het lichaam te volgen en heel in het bizonder alles — alles — wat met de geslachtsorganen verband houdt, maar het laat hem, als gevolg daarvan, ook toe de minste stoornis in de functies der hormonen te erkennen en er met zijn persoonlijke behandelingsmethode der korte golven steeds aan te verhelpen. Tot aankweeken van geslachtsmaniakken en ziekelijke selfobservers onder de would be ingewijden, is het boek uiterst geschikt. Wie geen dokter is, late het maar zorgvuldig liggen. Dr J. LEBEER

7. - Schoone Kunsten

16.830 **Bruck, Hans** **79**

IJSHOCKEY. *Geïll. — Hilversum, P. Brand,* 1938 (19×13) 164 *blz.* *fl.* 1,40
V — Het handboek voor de ijshockey-men. Alles en nog wat en vele illustraties.

16.831 **Colleye, Hubert** **75**

HENRYK BERLEWI. Poolsch Schilder. *Geïll. — Antw. De Sikkel* (20×16) 55 *blz.* 20 *fr.*
IV* — Deze studie is blijkbaar een vertaling uit het Fransch. Maar het wordt er niet bij vermeld. De vertaler wenschte wellicht onbekend te blijven ?. Het is maar goed voor hem, want ik meen dat hij H. Colleye dikwijls heeft verraden. Hij doet hem althans de meest dwaze dingen zeggen. Een paar staaltjes onder vele : « De kunst van Berlewi is als doortrokken van dezen geur van de vrouw, die een geoefenden reukzin niet kan verschalken », of « Berlewi zou ons eenmaal het epos kunnen schenken van de alles omvattende naaktheid ». Doch wat aan Hubert Colleye zelf kan verweten worden, is zijn overdreven bewondering voor dezen Poolschen schilder, zonder eenige uitgesproken persoonlijkheid, die steeds maar nieuwe invloeden ondergaat van Chagall, van Picasso, van Le Fauconnier, van Marie Blanchard... naarmate hij in Warschau, Parijs of Berlijn verblijft en die natuurlijk in Antwerpen, die stad « zonder kunstenaars », « zonder aristocratie », « zonder ziel » en met een louter « materialistisch leven » niets kon vinden. Een beetje zelfrespect, zou ik zeggen. Joz. Muls

16.832 **Marres, W., Dipl. Ing., l. i.** **75 : 709**

OVER HET ONTSTAAN EN DE ONTWIKKELING DER MODERNE LIMBURGSCHE MONUMENTALE SCHILDERKUNST — *Maastricht, Leiter-Nijpels,* 1938 (21×15) 15 *blz.* *fl.* 0,40
V — Die moderne Limburgsche school, waarvan Jonas, Charles Eyck en Joep Nicolas de voornaamste vertegenwoordigers zijn, zou voornamelijk door dit, m. i. zeer weinig specifieke, uitmunten, « dat zij de vondsten der moderne vrije kunst, die onbewust naar het monumentale neigde, toepast op de moderne monumentale schilderkunst en daarbij elementen van vroegere tijdperken (byzantijnsch, middeleeuwsch, renaissance, barok) verwerkt tot iets nieuws moderns ». Een zeer lezenswaardige brochure. Dr A. Stubbe, pr.

16.833 **Ruyneman, Daniel** **78**

DE COMPONIST JAN INGENHOVEN. Beschouwingen in het Licht van de hedendaagsche Muziek. *Geïll. met portret — A'dam, De Spieghel ; Antwerpen, Het Kompas,* 1938 (21×16) 74 *blz.* *fl.* 1,50 ; *geb. fl.* 2,25
V* — Jan Ingenhoven leeft in 't buitenland. Naast het tekort aan geloof in eigen kracht, was dit mede oorzaak van laattijdig doordringen van dezen componist, waarvan de wortelen schoten in de romantische traditie en de ontwikkeling doorheen het impressionisme gaat. Ingenhoven is een « bouwmeester en schepper van groote concepties », waarvan de artistieke waarde, de echtheid der idee en de zorg voor den expressieven vorm hem vooruitdringt naar een rang tusschen de moderne persoonlijkheden. Ruyneman leidt ons in, in zijn persoonlijkheid en zijn vorm ; hij geeft een analytisch overzicht over het gansche œuvre en bekrachtigt zijn zienswijze en zijn oordeel door de kritiek die de pers in binnen- en buitenland lang reeds aan Ingenhoven had gewijd. Studies als deze zijn zeer welkom.
Dr Fl. v. d. M.

16.834 **van der Ven, D. J.** **79 : 39**

VAN SCHEEPJE-ZEILEN EN SCHUITJE-VAREN. *Geïll. — Baarn, Bosch & Keuning* [*Ledeberg, Het Boekhuis*] (*Libellen-serie, nr* 267) 1938 (18×16) 32 *blz. fl.* 0,45 [6 *fr.*]
V — Over de zeilsport in Friesland en de hieruit ontstane scheepje-zeilen en schuitje-varenpret van de Hollandsche jeugd, liefst met *zelfgemaakte* miniatuur-vaartuigjes. Enkele folkloristische gegevens.

16.835 **van Dijk, W. C.** **77**

FOTOGRAFEEREN. Handleiding voor Beginners — HET FOTOGRAFEEREN VAN KINDEREN. *Geïll — A'dam, Kosmos,* (*Weten en Kunnen, Nieuwe reeks, nrs* 205, 206) 1938 (19×13) 72, 68 *blz.* *elk, fl.* 0,75
V — Twee nieuwe W. en K.-nummertjes, in fraai verjongde inkleeding. Uitstekend van inhoud. Firma Kosmos doet haar gunstige reputatie eer aan.

16.836 **van Veldhuizen Azn, G., Ds** **37 : 88**

MEISJES VIEREN FEEST — *Wageningen, Veenman,* 1934 (24×16) 29 *blz.* *fl.* 0,40
V, P — Voor protestantsche meisjes bedoeld. De opvatting van hun feesten verschilt zeer

sterk van onze feestavonden. De auteur heeft zich groote moeite getroost om zichzelf en daardoor de meisjeskringen te documenteeren. Voor tooneel verwijst schr. naar Ons kinder- en damestooneel door Jan Bernaerts. De brochure is een overdruk uit het grootere werk « Onze feesten » van denzelfden schrijver. A. BOEKX

16.837 **Verdonck, M., Prof. Dr** **79 : 78**

DANSEN EN SPELEN. Eenvoudige bewerking der liederen voor klavier alleen door Jan Platel — *Antwerpen, Standaard-Boekhandel* (*Muziek en Zang in Beeld en Beweging*) 1938 (24×16) 112 *blz.* *gecart.* 30 *fr.*
IV — Een degelijk boek voor de verheffing van den volksdans. Eenvoudige en duidelijke adaptatie van spel en dans op oude en nieuwe vooizen, en daarbij de noodige toelichting voor de « insceneering » der gezamenlijke bewegingen. Aanbevolen. ANTON VAN DE VELDE

16.838 **Veringa, J.** **76**

LINOLEUMSNEDE. Handleiding voor snijden en drukken. *Geïll.* — *R'dam, Nijgh & van Ditmar,* 1938 (27×19) 76 *blz.* *fl.* 1,50
V — 'n Keurig-uitgegeven boekje, gesteld in een gemoedelijke taal. Nergens wordt geweزen op dit ééne grondprinciep : evenwicht scheppen tusschen zwart en wit met doorvoeldgesneden vlakken of gearceerde vlakken. Een getransposeerde teekening als blz. 9-10-18-19-45-73 is nog geen lino. De kleurenlino (blz. 65-71) is beneden peil. Als initiatie, aanbevelenswaard. BR. MAXIMINUS

8. - Letterkunde

81. GEDICHTEN

16.839 **Boni, A., C. SS. R.** **81**
◆
VERSTEENDE DROOMEN — *Anderlecht, De Bron,* 1938 (20×15) 55 *blz.* 8 *fr.*
V — Met « Viool » schrijft A. Boni een, hoewel niet nieuw noch geheel afgerond, toch heerlijk vers. « Fantasia » versmelt muziek en stemming overeenkomstig de fantasia-inspiratie. « De Brief » zal ook niet heelemaal onopgemerkt voorbijgaan. Nu een woord meer in de breede : bij alle zwaargeladenheid is er in zijn vers en stroof een doorstrooming en Schwung die deze dichterlijk van beteekenis maken : doch dit laat zich dan slechts bij momenten gelden. Wat ik hier zeg, slaat op de enkele echt-lyrische scheppingen, die hier en daar voorkomen. Een aanzienlijk deel van het boek, hoe warm ook van kristelijken gloed, herschept niet tot lyriek maar drukt slechts met intensiteit uit. Toch zou het me niet verwonderen zoo wij van 's dichters hand nog mooie gedichten te lezen kregen
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

A. Boni

16.840 **Bruning, Th. J. B.** **81 : 809 : 37 = 42**
◆
THINGS OF BEAUTY. Selected for Catholic Schools. *Geïll.* — *Zuphen, W. J. Thieme & Cie,* 1938 (23×15) 197 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,25
V — Mooie bloemlezing der Engelsche poëzie van Chaucer tot op onze dagen. Klemtoon werd vooral gelegd op de religieuze poëzie, en nog meer bepaaldelijk op de katholieke, zoowel de vroegere als de XIXe en XXe-eeuwsche, wat meer dan een aangename kennismaking meebrengt met minder gekende talenten.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

A. G. Christiaens

16.841 **Christiaens, A. G.** **81**

UIT DE TOREN. Gedichten — *Mechelen, Bladen voor de Poëzie,* 1937 (23×15) 36 *blz.* 18 *fr.*
III-IV — Lichte spot rond de comédie humaine, in 't bizonder ook de literaire wereld. Doet herinneren aan 't Fonteintje-genre. Aangenaam klaar scriptuur ; talent in het epigramma en wat er mee verwant is, woordspeling, punt, enz. Niet kwaad, deze bundel. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

16.842 **de Cneudt, Richard** **81**
◆
VERZEN — *Antwerpen, De Sikkel,* 1937 (22×16) 192 *blz.*
IV — Meewarigheid met de schamelen, een in-gloedschietend oog voor zonnig-klare landschappen, een onge-

compliceerd woord van lijden, deemoed, hoop, en een vereering voor zijne gade, — zoo is R. de Cneudt.
Als schrijver van gedichten, steeds of de schildersbrok of het als zang ingezet stuk, noch grof noch mager, met een koloriet en een ronk die niet voos noch mank zijn, eerder een zekere volle fraaiheid bezitten, alleen naar onzen smaak van thans, te rhetorikaal van zwaai. Dr J. CAEYMAEX

Richard de Cneudt

16.843 **de Craene, B., pr.** 81

◆ UIT DE LEIE-VERTE — *Kortrijk, Steenlandt*, 1938 (28 × 19) 93 *blz.* 25 *fr.*

V — Weer een Leie-bundel van den bedaagden Vlaamschen priester-dichter, die paal- en perkloos zijn rijke hart luchten moet in vele verzen, doch die niet immer te gepaster stonde over het verbale en metaforische middel beschikt, om zijn gevoelens te verwoorden in een vorm, zoo gaaf als de ontroering zelf, welke de aandrang tot schrijven in hem wekte. De Craene ontgroeit weliswaar door zijn moeizame poëtische zelftucht meer en meer zijn vroegere onevenwichtigheid, al behelst deze bundel nog talrijke gedichten, die deerlijk kreupel gaan wegens armtierigheid inzake woord- en beeldkeuze. Ongecompliceerd blijft hij zich echter geven in zijn werk. Hij is de priester Gods, wiens sterke individualiteit het wonderlijk-wisselend natuurgebeuren ondergaat, waarin het Wezen van den Schepper bestendig zijn eeuwige bedrijvigheid aan den dag legt. Tevens wordt hij geïnspireerd door zijn eigen priesterlijk en toch zoo menschelijk leven zelf, dat zich heenbuigt over het leed van anderen, doch dat behoefte heeft aan de communie met verwante zielen en dat vele religieuze en bijbelsche kultuurwaarden in zich sluit, welke inhaerent geworden zijn aan 's dichters gemoeds- en gedachtenleven. PAUL HARDY

16.844 **de Mérode, Willem** 81

KALEIDOSCOOP — *Baarn, Bosch & Keuning* [*Ledeberg, Het Boekhuis*] (*Libellen-serie, nr* 316-317) 1938 (18 × 16) 63 *blz.* *fl.* 0,90 [12 *fr.*]

III, P — Etsen, stillevens, portretten, maar alles bekeken met een op het zedelijke gerichten geest, en dikwijls wordend een uitgangspunt tot korte innige mystieke opvlucht. De Mérode drukt zich uit met eenvoudige woorden van de gewone taal. Doorgaans interessant, vaak treffend en poëzie honderd procent. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

Willem de Mérode

16.845 **de Stoppelaar, J. J.** 81

JAVA. Gedichten — *A'dam, G. Kolff* (24 × 15) 34 *blz.* *fl.* 1,20

IV — Alles zoel, in fluweelen woorden, bij afwezigheid van iets diep menschelijks. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

16.846 **Eekhout, Jan H.** 81 : 83 : 809

GILGAMESJ. Soemerisch-Babylonisch Epos in twaalf Tafelen. *Met een woord vooraf en een toelichting van Prof. Dr Joh. de Groot — Nijkerk, G.F. Callenbach*, 1938, 2e *druk* (25 × 19) 73 *blz.* *fl.* 1,50

IV — Gilgamesj op het hoogtepunt van zijn glorie als wijze, machtige vorst en held wint nog een hooger levensgenot bij in de vriendschap van een even grooten held als hij, Endikoe. Totdat, met Endikoe's dood, meteen het leven allen zin verliest. Dan gaat hij stout het eeuwig leven zoeken, en heeft bijna de godenwereld bereikt, wanneer een laatste demon hem doet vallen : Sterven is 's menschen lot. Het gedicht behandelt op diepe en krachtige wijze de gedachte des doods en van het eeuwig leven, zonder uitkomst natuurlijk zooals in den vóór-christelijken tijd. Het steekt vol menschelijkheid, is hoogkunstig van episodenbouw en gang ; grootsch, levendig en schitterend als achtergrond ; en boeit u aan de stoute ondernemingen der helden. Heel zeker één der heerlijkste epossen der wereldliteratuur. Men lette ook op het zondvloedverhaal daarin. Dit hooge kunstwerk is wellicht vier tot vijfduizend jaar oud : de gebruikte tekst is uit de 7e eeuw vóór Christus. J. H. Eekhout slaagde erin ons niet enkel er een gedacht van te laten nemen maar het te lezen en te genieten.

Jan Eekhout

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

16.847 **Eekhout, Jan H. en van Oosten, A. J. D.** 81.2 : 809
MODERNE NEDERLANDSCHE RELIGIEUZE LYRIEK — *Lochem, De Tijdstroom,* 1938 (21 × 13) 360 *blz.* *geb. fl.* 2,90
IV — Protestantsche, katholieke, « onafhankelijke » en marxistische dichters. Een kostbare bloemlezing, die veel schoons te genieten geeft. Het begrip « religieus » is wel wat erg ruim genomen. Ook is niet alles even orthodox. G. J. C. ZWANIKKEN

16.848 **Grauls, A. W.** 81
KLEINE GEDICHTEN — *Mechelen, Bladen v. d. Poëzie,* 1938 (23 × 15) 17 *blz.* 6 *fr.*
V — Impressionistische kwatrijnen van glimlachende scepsis, niet te tragisch op te nemen. Grauls is goed vertrouwd met den kwatrijnvorm, zoodat het doorloopend prettig is.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

16.849 **le Conge Kleyn-Janssen, Miek** 81
◆ DEN HORIZON VOORBIJ — HEMELSCHE STEDEN *Geïll. dr de schrijfster — Den Haag, W. P. van Stockum & Zn,* 1936, 1937 (21 × 15) 28, 44 *blz.* *elk, fl.* 1 ; *geb. fl.* 1,90
IV — Levens-innige, ernstige belijdenissen van een eenigszins weemoedig gevoelsleven, dat zich immer als natuurlijk naar het mystieke toekeert. De vorm mist een weinig het stralend-definitieve van geklasseerde dichters. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

Miek Janssen

16.850 **Poot, Hubert Cornelisz** 81 : 84 : 809
EEN BLOEMLEZING UIT ZIJN GEDICHTEN. *Samengesteld en ingeleid door Martien Beversluis — Baarn, Bosch & Keuning* [*Ledeberg. Het Boekhuis*] (*Libellen-serie, nr* 252) 1937 (18 × 16) 32 *blz.* *fl.* 0,45 [6 *fr.*]
IV — Een welkome bloemlezing. Poot geheel te lezen gaat niet, doch fragmentair is hij merkwaardig, vooral door het natuurgevoel, dat onmiskenbaar den gezonden smaak van aarde en jaargetijden heeft : daar, evenals in de geslaagde onder de gelegenheids- en mythologie-stukken, is verder een taal en een vers · menigmaal verrassend vol en klinkend geslagen. Er ware heel zeker een leemte in onzen schat, zonder Poot : bij het M. onderwijs moge men daar rekening mee houden. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

16.851 **van Keymeulen, Paul** 81
HET JONG BEZIT — *Mechelen, Bladen voor de Poëzie,* 1938 (23 × 15) 19 blz. 6 *fr.*
IV — Opvallende eersteling van een achttienjarig dichter : eerste liefdesaandoening in de jeugdverrukking (of althans stille · vreugde) over de dingen en het leven. Niet zoozeer om het quasi-opgelegd Parnassiaansch prijssonnet (De zwaan !) ; verder ook nogal wat oneigens (bl. 9, en deels bl. 7. Moens !) Maar een bekoorlijke harmonieusheid valt niet te loochenen (11, 15, 17 en passim) : van die mooie gedichten moet men houden. Dr J. CAEYMAEX, PR.

16.852 **Veldheim, J.** 81.2 : 809
◆ JEZUS' MINNE. Een Bloemlezing van geestelijke Poëzie uit de Middeleeuwen — *Baarn Bosch & Keuning* (*Libellen-serie nr* 238) 1937 (18 × 16) 40 *blz.* *fl.* 0,45
V — Een twintigtal geestelijke liederen uit de XVe eeuw op het thema : « Cupio dissolvi et esse tecum » uit dit aardsch ballingschap. Ongelijk in waarde, ademen zij toch alle die zuivere gezonde vroomheid uit die, zooals de inleider het zegt, ons herinnert aan onze prille jeugd.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR,

16.853 **Vercammen, Jan** 81
CHIBIABOS ZONG. Bewerkingen van Indiaansche Gedichten — *Mechelen, Bladen v. d. Poëzie,* 1938 (23 × 15) 17 *blz.* 6 *fr.*
V — Kosmogonische stukken, legenden en lyriek, godsdienstige en liefdeslyriek. Geen strijdliederen. Er zit schoon volksch vernuft en natuurgevoel in. De bewerker kende bescheidenheid, en toch hoort men den toon van den dichter Vercammen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

Jan Vercammen

16.854 **XX. [verm. Diederich van Assenede]**
81 : 809 = 4393 : 44 : 42 : 43
BEATRIJS. *Middel-Nederlandsche tekst bezorgd en ingeleid dr Dr D. C. Tinbergen. Met Fransche vertaling dr Prof. Guiette ; Engelsche vertaling dr Prof. Geyl ; Duitsche vertaling dr Sanders van Loon — Brugge, Wiek-op,* 1938 (21 × 24) 65 *blz.* 20 *fr.*

IV — Door deze uitgave verkrijgt het interessante mirakel gewis meer bekendheid. Van de drie vertalingen is de Fransche zeer goed, Middeleeuwsch-getint, in rijmlooze verzen ; de Engelsche, ietwat vrijer, is ook Middeleeuwsch-getint, wat nog versterkt wordt door het behouden van het paargewijs rijmend vers. De Duitsche vertaling is trouw maar in gewone moderne taal. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

82. — TOONEELLITERATUUR

16.855 **Boon, Jozef, C. SS. R.** 82.2

◆ SANGUIS CHRISTI. Het Spel van het heilig Bloed van Brugge, in 3 deelen. *Scenario : Jozef Boon C. SS. R. ; Muziek : Arthur Meulemans ; Regie : Anton van de Velde — Brugge, K. Beyaert,* 1938 (20×12) 80 *blz.* 5 *fr.*

V — Nog altijd kan ik me niet verzoenen met dit werk, dat geen toneel en allerminst een feestelijk stadsspel is geworden. Al goed en wel een scenario te willen scheppen, maar dan een *scenario.* Een stuk moet een tekst zijn : hier mist dat, zowel als taalvirtuositeit als voor de samenballing van het gebeuren. De rubrieken moeten spel *interpreterend* zijn, net als weergave van diepere analyse van psychologie, zodat de spel-inhoud meer leven en gestalte krijgt : innerlijk leven en psychische gestalte. Hier krijgen we alleen een vuurwerk, dat niet eens zuivere literatuur wordt. Dat stichting *bedoeld* is, volstaat niet om stichting te geven. Men leze daar het Liturgisch Parochieblad van September 1938 op na. Een stortvloed van uiterlijkheden, die een onmogelijke eis stelden aan de regie, zodat het den lezer te voren al ontstemmen moest. AL. DE MAEYER, PR.

16.856 **Ceunen, Germaine** 82

HET ZOUTVAT. Vroolijk Spel in 1 Bedrijf — *Antwerpen, P. Vink,* 1938 (18×13) 32 *blz.* 8 *fr.*

IV — Huwelijks-tragicomedie in een jong huisgezin : een zoutvat viel om en dat voorspelt twist en tweedracht. Weinig origineel. Het loopt te vlug en te hoog op. Verwoording nog al eens vlak. Als oefening voor vlug spel zou het gaan. AL. DE MAEYER, PR.

Germaine Ceunen

16.857 **Dorfler, Wilhelm en Mossinkoff, P.** 82

DE FIRMA STAAT OP SPRINGEN. Een kluchtig Spel om Geld en Liefde in 3 Bedr. — *Antwerpen, P. Vink,* 1938 (18×13) 93 *blz.* 16 *fr.*

V — Een firma staat op springen en het bestuur wendt alle middelen aan om boven water te blijven, maar 't mislukt. Enkel de schoonzoon in spe kan de redding aanbrengen. Een klucht die minder op de komische toestanden dan op het geestig woord teert. Er is zelfs te veel geestigheid zoodat wij er voor het einde genoeg aan hebben. Dr C. GODELAINE

16.858 **Doubel, A.** 82 : 78

DE RADIO. Fantaisie met Zang in 1 Akt. *Zangtekst door Paul Billiet. Muziek Jos. de Boeck — Antwerpen, Jos. Janssens,* 1937 (20×14) 24 *blz.* 8 *fr.*

IV — 'n Zanger die als knecht vermomd het hart van z'n meisje vermeestert, want den « radio » artistiek overtroeft. De inhoud is niet rijk en de litteraire vorm is bepaald kaal. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

16.859 **Gevels, Frans** 82

◆ DE WITTE VAN FAUST. Spel in 3 Bedr. — *Antwerpen, Vink,* 1938 (18×13) 62 *blz.* 15 *fr.*

V — Een niet onaardig stukje in verzorgde taal en stijl zonder pretentie. Beter dan patronaats. Het is een jeugdspel met een simpel soliede geest. In zekere zin een « Mariaspel ». Het heeft iets van lichte satire op het gewone peuteren aan het Faust-probleem in de duivelskoop. Niets verbluffend, maar toch fijn en 't zou me verwonderen als het hem niet deed. AL. DE MAEYER, PR.

16.860 **Michel, Anton** 82.9 : 27

◆ ONZE LIEVE VROUW VAN HANSWIJCK. Spel van Vroomheid in 3 deelen. *Muziek : Gaston Feremans — Mechelen, Wwe P. Ryckmans,* 1938 (21×14) 79 *blz.*

IV — Een mengsel van legendespel en symboliek, geschreven ter verheerlijking van O. L. V. van Hanswijck. De verzen vertonen wel inhoud, soms al te zwaren inhoud zelfs ; maar het zijn geen verzen. De bouw is ook niet gesloten genoeg, vooral het voorspel staat los. Het geheel is niet genoeg bezonken. Soliede ideën, die af en toe mooi zijn, maar meestal te zwaar op de hand. AL. DE MAEYER, PR.

Anton Michel

16.861 **Mossinkoff, Piet** 82
DE WITTE VROUW. Een ijselijke Spookgeschiedenis in 1 Bedrijf. *Vrije bewerking van Piet Mossinkoff — Antwerpen, P. Vink,* 1938 (18×13) 36 *blz.* 8 *fr.*
V — Weinig origineel; spreekwijze niet aangepast, nogal eens gezocht en onwaarschijnlijk. Enkele leuke zetten, en de ontmoeting van dievegge-spook en meid-edeldame doen het wel. AL. DE MAEYER, PR.

16.862 **van der Heyde, Ach. en Mossinkoff, Piet** 82
IN DEN LEVENSSTORM. Familiedrama in 3 Bedr. — *Antwerpen, P. Vink,* 1938 (19×13) 70 *blz.* 16 *fr.*
IV — Een lichtzinnig meisje gaat het leven ernstig inzien nadat door haar schuld een ongeluk gebeurde. Dit stukje munt uit door zijn dialoog, knap afgestemd op het temperament van wie spreken. Er zit heel wat levenswijsheid in maar af en toe wordt het tendentieus. Bij lezing lijkt de bruuske ommekeer in de levensvisie der helden onwaarschijnlijk; bij vertolking misschien reëeler. Dr C. GODELAINE

16.863 **van de Velde, Anton** 82
◆ HANS WORST. Spel in drie Kapittels — *Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale,* 1939 (20×16) 96 *blz.* 20 *fr.*
V, J — Als hoofdartikel, vooraan besproken. Zie nr 16.763.

16.864 **van Doorn, Johan** 82
HET PLEIDOOI. Tooneelspel in 3 Bedr. *Ontleend aan een vertelling van J. B. van Seters jr — Antwerpen, Jos. Janssens,* 1937 (19×13) 68 *blz.* 15 *fr.*
IV — Hoe vader en dochter mekaar vinden over een voorgewend pleidooi voor recht op eigen leven, los van standsverwaandheid en een berekende inbraak. Tamelijk handig opzet met echter een boel onwaarschijnlijkheden. Taal en dialoog goed en enkele zeer flinke scenes. AL. DE MAEYER, PR.

16.865 **van Haut, Emiel J.A.** 82
HOE 'T KWEZELTJE GEKWEZELD WERD. Blijspel in 2 Bedr. — *Antwerpen, P. Vink,* 1938 (18×13) 62 *blz.* 12 *fr.*
IV — Weinig origineel noch voor het geheel, noch voor de grotere details. Op een paar momenten na, eer loom en zwak in een weinig markante taal. Moeizaam maakwerk met veel touwtjes. AL. DE MAEYER, PR.

A. J. Zoetmulder

16.866 **Zoetmulder, A. J.** 82
ALS STAD EN LAND ELKAAR ONTMOETEN. Een landelijke Idille in 3 Bedr. — *Zaandijk, J. Heijnis Tsz.,* 1938 (17×11) 104 *blz.* *fl.* 1,50
IV — Pretentieloos en ongekunsteld stuk. Kringen, die over 'n paar goede acteurs beschikken, kunnen 't gemakkelijk aan, maar moeten er geen dàverend succes van verwachten. Zoetmulder heeft al knapper dingen geschreven. Deze « idylle » lijkt ons veeleer 'n auteursverpoozing uit den komkommertijd... ANTON VAN DE VELDE

83. Verhalend Proza

I. — VERBODEN LECTUUR

Boeken die 1) op de Kerkelijke Indexlijst voorkomen;
2) door de alg. regelen der kerkelijke boekenwet veroordeeld zijn;
of 3) op grond van de christelijke zedenleer of van de natuurwet
voor de meeste lezers verderfelijk moeten worden geacht

16.867 **Vestdijk, S.** 83.9
DE NADAGEN VAN PILATUS — *R'dam, Nijgh & van Ditmar* (21×15) 377 *blz.* *fl.* 4,90
I[2] — Ook bij een historischen roman moet de fantasie toch altijd binnen bepaalde perken blijven. Dit is hier niet het geval. De ensceneering, gevormd door de zedelooze uitspattingen van de oude Romeinen, is al erg genoeg. Maar de rol die hier wordt gespeeld door de eerste christenen, en vooral door Maria van Magdala; de figuur van Christus, zooals ze hier wordt voorgesteld, is voor ieder geloovig christen onaanvaardbaar en stuitend. De

bespiegelingen over de zonde, die Christus in den mond worden gelegd, zijn niet anders dan een grove profanatie. Tegenover dit boek kunnen we geen andere houding aannemen dan afwijzing en protest. K. RONCKEN, PR.

16.868 **Vrijbos, Bart [ps. v. Paul de Ryck]** 83

HET WATER RIMPELT — *St-Amandsberg, Varior (Cahiers van de Waterkluis)* 1935, (23 × 16) 30 *blz.* 12 *fr.*

I[3], L — Moreel walgelijk en hatelijk antiklerikaal gedoe, dat uitdraait op zelfmoord.

D[r] JORIS CAEYMAEX, PR.

II. — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde rijpere lezers worden gelezen

16.869 **Corsari, Willy** 83.1 : 89 : 324

SCHIP ZONDER HAVEN — *Den Haag, H. P. Leopold [Brussel, A. Manteau]* 1938 (21 × 14) 588 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90

II — Een tragische liefde van een armen jongen en een rijk meisje, een liefde, die strandt in de verschrikkingen van de wereldoorlog en niet tot een huwelijk leidt. Als achtergrond : de Vlaamse strijd. Dit boek, waarin veel moois te genieten valt, wordt helaas ontsierd door zwoele passages en ideeën en opvattingen, die allerminst door de beugel kunnen. We moeten dan ook ernstig voorbehoud maken. G. J. C. ZWANIKKEN

16.870 **Fabricius, Johan** 83.1 : 83.3

KASTEEL IN KARINTHIË — *Den Haag, Leopold* (21 × 14) 565 *blz. fl.* 3,75 ; *geb.* 4,90

II — Een familiegeschiedenis, waarin o.m. de morele en economische ontreddering in Oostenrijk, door de wereldoorlog, behandeld wordt. Verwarrend werken niet zo zeer de ietwat zwoele passages in dit boek, als wel de omstandigheid, dat in deze geheel katholieke milieu's op zulk een luchtige wijze met de katholieke moraal wordt omgesprongen.

C G. J. C. ZWANIKKEN

16.871 **Hauck, Louise Platt** 83

LIEFDE KOMT ÈN GAAT. *Vert. uit h. Amerikaansch [One is believed] dr J. D. A. van Gumster — Laren, Schoonderbeek (Ramona-reeks)* (22 × 16) 200 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90

II — Geen opwekkende lectuur. Twee huwelijken, die beide mislukkingen zijn, al is er voor het laatste een happy end, wat na al die narigheid wel noodig is. A. C. OOMES

16.872 **Hurst, Fannie** 83.1 : 83.3

DE SLOOF. *Vert. uit h. Amerikaansch [Lummox] dr Jeanne van Schaik-Willing — Den Haag, H. P. Leopold [Brussel, A. Manteau]* 1938, 5e *druk* (21 × 14) 282 *blz. fl.* 1,50; *geb.* 1,95

Fannie Hurst

II-III, N — Eén van Fannie Hurst's vroegste sociaal getinte psychologische romans en tevens één van haar beste. De levensgeschiedenis van een voor harden arbeid geboren schepsel, die als zwijgend slachtoffer van de egoïstische zelfvoldaanheid harer medemenschen als een zegen- en gelukzaaiende fee door het leven gaat. Overal waar ze toeft brengt ze door haar heerlijke zelfverloochening zon en verzoening ; maar diep in haar gewoon-menschelijk doch subliem gemoed schrijnt het jarenlange verdriet van de minderwaardige bejegening en de hartelooze verguizing, welke haar, vanwege hen aan wie ze levensvrede bracht, bewust of onbewust te beurt vielen. Scherpe uitbeelding van menschen naar het realistisch procédé, dat jammer genoeg de vlekken draagt van Hurst's hortende stijlfiorituren en van haar irreeële, gezochte hoogdravendheid in sommige lyrische uitweidingen. Ofschoon de hoofdfiguur geboren is uit een schoonmenschelijken kunstenaarsdrang van bewonderende deernis en sociaal verzet, moeten wij dit werk voorbehouden omwille van enkele al te zinnelijke bladzijden en wegens de amoreele en a-religieuse sfeer, waarin dit materieel onbegenadigde vrouwenleven op zulke bonte en boeiende wijze wordt gesitueerd. PAUL HARDY

16.873 **Lania, Leo** 83 : 38

GRENZEN. *Vert. uit h. Duitsch dr A. E. Hermans-de Roos — A'dam, Nederl. Keurboekerij,* 1938 (22 × 16) 361 *blz.* *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,50

II — Een knap geschreven roman over emigranten van uiteenloopende nationaliteit, die

verwikkeld zijn in politieke affaires. Het boek, dat ongetwijfeld boeit, speelt resp. in Berlijn, Parijs en Londen, en geeft talrijke, al dan niet op waarheid berustende, mededeelingen over den internationalen wapenhandel. De immoreele levenshouding der hoofdpersonen maakt voorbehoud noodzakelijk. PAUL FRISCHE

16.874 **Morin, Frederik** 83

PAUL. Novelle — *Boom, van Arteveldestraat* 32, 1938 (22 × 15) 35 *blz.* 10 *fr.*
II°, S — Heeft een beetje ge-Zielens-d, en ziehier dan een fatalistische novelle met een groot gemis aan echtheid. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

16.875 **Nijhoff, A. H.** 83.1

TWEE MEISJES EN IK — *A'dam, Querido* (*Salamander*) (19 × 12) 267 *blz. fl.* 1,25; *geb.* 1,50
II — Een ietwat zwaar op-de-handsche roman van den groei en het zinnenleven van twee meisjes tegenover dewelke de auteur de ik-vorm als derde gebruikt. Het is een ononderbroken vallen en opstaan van de eene, Ann, in wier treurig levensverloop de auteur een ruim aandeel heeft, terwijl Juan, het ernstige, ziekelijke meisje, altijd boven hen staat, ook moreel. Men kent den egalen, monotonen en zakelijken stijl en den kijk op het zieleleven-in-détails van dit soort romans, dat nu weer over zijn grootste suksessen heen is. Moreel kan het boek er niet door, het is onzedelijk zonder excuus vanwege beroep of schoonheid of wat ook. Als men dit soort boeken na een stuk of wat jaren herleest, valt pas op hoe onbeduidend ze in den grond zijn, ondanks de stielmatige handigheid. B. G.

16.876 **Pollatschek, Stefan** 83.1 : 92.7

VLAMMEN EN KLEUREN. Het Leven van Vincent van Gogh. *Vert. uit h. Duitsch* [*Flammen und Farben*] *dr H. J. Smeding* — *A'dam, Wereldbibliotheek,* 1938 (20 × 13) 332 *blz.* *fl.* 1,75 [24,50 *fr.*]; *geb. fl.* 2,50 [35 *fr.*]
II — Vincent van Gogh's rustelooze, zoekende en tragische leven in den kunsthandel, als hulpprediker in de Borinage en als schilder, in Brabant, Engeland, België, Drente en Frankrijk; zijn liefden, zijn omgang met zijn broer Theo, met van Rappard, Gauguin, Lautrec, Gachet; in bordeel, ziekenhuis en krankzinnigengesticht. Boeiend, maar streng voorbehouden. Dr JOP POLLMANN

16.877 **Strabel, Thelma** 83

GESTROOMLIJND HUWELIJK. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Streamline Marriage*] — *A'dam, Enum* [*Antw., van Ditmar*] 1938 (19 × 13) 232 *blz.* *fl.* 1,90 [12 *fr.*]; *geb. fl.* 2,35
II-III — Een echt Amerikaansche roman, met alle nadeelen daaraan verbonden. Het huwelijk berust op zeer losse grondslagen. Lynn, een werkend meisje, leert Hugh kennen met wien ze na 6 weken trouwt. Een jaar later scheiden ze. Beiden trouwen opnieuw, wat weer twee mislukte huwelijken ten gevolge heeft. Lynn en Hugh ontmoeten elkaar nog geregeld, want ze zijn « kameraden » gebleven. Tenslotte ontdekken ze, dat ze elkaar nu pas leeren kennen en alleen met elkaar nog gelukkig kunnen worden. JACQ. VAN DE VEN

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden

16.878 **Allen, Hervey** 83.9

DE SLAG BIJ AQUILA. *Vert. uit h. Engelsch* [*Action at Aquila*] *dr J. Hedley-Roggeveen* — *A'dam, Elsevier,* 1938 (22 × 15) 291 *blz.* *fl.* 2,90; *geb. fl.* 3,90
III — Met als hoofdpersoon den sympathieken en imponeerenden kolonel Franklin, wordt hier op boeiende wijze een episode uit den Amerikaanschen Burgeroorlog van 1860 beschreven. Een episode, die tevens teekenend is voor den langdurigen strijd tusschen Noord- en Zuid-Amerika. Een boek dat met belangstelling gelezen zal worden, maar dat om enkele situaties voorbehoud vereischt. PAUL FRISCHE

16.879 **Andersen Nexö, Martin** 83.1 : 93

HET KLEINE DIER. De Geschiedenis van een Kind. *Vert. uit h. Deensch* [*Et tille Kroe*] *dr Cl. Bienfait* — *A'dam, van Holkema & Warendorf* [*Antwerpen, J. van Tuijl*] (*Echo-serie*) 1938, 2e *druk,* (18 × 12) 244 *blz.* *fl.* 1; *geb. fl.* 1,50

Martin Andersen Nexö

III*, K — Onderhavig boek is het eerste deel van de zelfbiografie van den grooten communistischen Deenschen schr. « Als ik mij bekijk van den geestelijken kant, dan kom ik mezelf voor als het meest onaanzienlijke, kleine dier » : vandaar de titel. Het is een aangrijpend beeld geworden, niet alleen van de prille jeugd van een proletariërskind, maar ook van het Kopenhaagsche achterbuurtleven in de 80-er jaren. Wat den psychologischen kant van het werk betreft, vinden wij alles voldoende verantwoord ; er zijn zelfs heerlijke episodes (o. a. de geschiedenis met het kistje), die een eigenaardigen kijk werpen op de kinderpsyche. Technisch wordt o. i. de normale gang der gebeurtenissen te dikwijls vertraagd en bezwaard door uitweidingen van allen aard en onnoodige herhalingen. De vertaalster ligt op een paar plaatsen overhoop met de syntaxis. Voorbehouden om den communistischen geest en om zeer betwistbare uitspraken. FR. DUPONT

16.880 **Boo, Sigrid** 83.1

Sigrid Boo

OP EEN DAG KWAM ZE TERUG. *Vert. uit h. Noorsch [En Dag kom hun tilbake] dr M. J. Molanus-Stamperius — A'dam, L. J. Veen,* (22 × 16) 262 *blz.* *fl.* 2,40 ; *geb. fl.* 2,90
III — Eenigszins verward en onbevredigend verhaal over een jonge vrouw, die door een voorval in haar jeugd uit haar evenwicht geraakt, niet in staat is haar levenshouding terug te vinden. Deze innerlijke onrust, verergerd door een intensen drang naar het volmaakte, bezorgt haar tenslotte een niet te overwinnen minderwaardigheidscomplex. Een ons totaal vreemde Sigrid Boo ! E. M. DAMEN

16.881 **Bruijn, Cor** 83

DE OVERGANG VAN DIEUWERTJE STAM — *Bussum, C. A. J. van Dishoeck,* 1938 (21 × 15) 173 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,90
III-IV — Sober, gevoelig verhaal. Een sedert jaren zeer eenzaam levende vrouw vertelt in een oudejaarsnacht haar tragisch levenslot. A. HERMANS

16.882 **Buchholtz, Johannes** 83.1

DE KOMEDIE KOMT TERUG. *Vert. uit h. Deensch dr A. Rontgen, met medew. van Ds M. van Leeuwen — A'dam, Bigot & van Rossum* (21 × 15) 336 *blz. fl.* 3 ; *geb. fl.* 3,90
III — Vervolg op « De Komedie komt », welk boek terecht een zeer gewaardeerde pers vond. Het leven van Dr Malthe met zijn gezin wordt warm en levensecht geschreven. Wij hervinden, in dit vervolgboek, in eenzelfde vertrouwde en hartelijke sfeer de kinderen, die waren uitgevlogen, terwijl ook de andere kinderen hun weg in het leven vinden. De rake en fijne teekening van karakters maakt deze romans tot kunstwerk. Sommige details en denkbeelden, ook die van Dr Malthe, maken echter voorbehoud noodzakelijk. O. L.

16.883 **Buck, Pearl S.** 83.7 : 83.1

HET TROTSCHE HART. *Vert. uit h. Amerikaansch [The proud heart] dr M. Musaph-Blijdenstein — Haarlem, Literbo,* 1938 (22 × 16) 400 *blz.* *fl.* 3,75 ; *geb. fl.* 4,50
III — De schrijfster, bekend om haar prachtige werken over China, geeft ons ditmaal een echt Amerikaanschen roman, die weliswaar het peil van haar vroeger werk niet bereikt, maar toch belangrijk mag heeten. Het leven van een vrouw met groote begaafdheid voor de beeldhouwkunst, en haar strijd om de moeilijke keuze tusschen haar kunst en haar huiselijk leven, wordt hier op aparte en klare wijze beschreven. Een boeiend boek, dat ook den technischen kant van het onderwerp beheerscht, maar voorbehoud eischt wegens de levenshouding der hoofdpersonen. De vertaling is goed. PAUL FRISCHE

16.884 **Coxe, George Harmon** 83.0

DE PERSFOTOGRAAF ALS SPEURDER. Een Kent Murdock-Mysterie. *Vert. uit h. Engelsch [Murder with Pictures] dr Ir D. J. C. Kruseman — Den Haag, J. Ph. Kruseman,* 1938 (20 × 13) 222 *blz.* *fl.* 2,15 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90 [35 *fr.*]
III — Een detective-roman, maar niet van de goede soort. Er komt te veel ongezonds in voor, én wat de ethische opvattingen, én wat de manier van beschrijven betreft. Het boek geeft daardoor eerder ongezonde prikkeling, dan frissche ontspanning, wat toch het doel is van dit soort lectuur. J. S. H. BEMELMANS, PR.

16.885 **de Winter, H.** 83

HET GROOTE DEMASQUÉ — *Utrecht, Bruna* (21 × 13) 260 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,75

III — Een jonge man van goede familie komt in geldelijke moeilijkheden en gaat naar Indië in betrekking. Zijn verloofde zal hem later als handschoentje volgen. Hoofdzaak is de beschrijving van het niet bepaald stichtelijke leven op een onderneming in Deli.
G. J. C. ZWANIKKEN

16.886 **Egge, Peter** **83.1**
HALLVARD GRÖNVOLD. *Vert. uit h. Noorsch [Sjester] dr M. C. Castendijk — A'dam, van Holkema & W. [Antw., J. van Tuijl] (Echo-serie)* 2e *druk* (18 x 12) 264 *blz. fl.* 1; *geb.* 1,50
III — Het leven van een Noorschen kleermakerszoon uit het midden van de vorige eeuw, die er zich door harden arbeid bovenop werkt, doch door de jarenlange wroeging gekweld wordt van enkele uren ontrouw aan zijn verloofde ; een wroeging, die psychologisch door allerhande met elkaar verwante omstandigheden meedoogenloos op hem inwerkt. Zielkundig getuigt deze roman van een ongewoon meesterschap. De stijl is synthetisch en zwaar ; het stramijn, waarop het gegeven wordt uitgesponnen, mat en sober. Een milieu, dat aan de neerdrukkende stemming van Van Schendel's « Hollandsch Drama » herinnert. Pathos is vreemd aan dit werk. Er droomt een kille calvinistische levensernst uit op, die lang blijft natrillen in het gemoed van den lezer.
PAUL HARDY

16.887 **Freeman, Martin Joseph** **83.0**
VERMOORD DOOR EEN GOOCHELTRUC ? *Vert. uit h. Engelsch [Murder by Magic] dr A. Vorstman — Den Haag, J. Philip Kruseman,* 1938 (20 x 14) 232 *blz. fl.* 2,15
III — Een geestig geschreven verhaal; hoe een eenvoudige politieman een geheimzinnige moord ontraadselt.
A. C. DE BRUYN

16.888 **Freeman, R. Austin** **83.0**
DE RUWE REIS. *Vert. uit h. Engelsch [The unwilling Adventurer] dr Mevr. Landrè-Tollenaar (Feuilleton-Bibliotheek, nr* 78 *— Week End-serie) — A'dam, J. van Campen [Antwerpen, van Ditmar's Boeken-Import]* (18 x 11) 425 *blz.* *fl.* 0,35
III — Avontuurlijk te over en spannend. Precaire toestanden.

16.889 **Golding, Louis** **83.1**
TOCH DANST MIRONOVA. *Vert. uit h. Engelsch dr J. A. van der Made — A'dam, van Holkema & Warendorf,* 1938 (19 x 13) 312 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
III — De geschiedenis van de danseres Mironova, door geboorte voorbestemd voor haar beroep ; als zoodanig levende in een eigen wereld. De tragiek in haar leven wordt gevormd door de liefde voor haar beroep en die voor den arts Ivar Krilenko. Ze kiest haar beroep, maar kan toch Krilenko niet vergeten. Voor ervaren lezers.
Dr L. A. H. ALBERING

16.890 **Heidekens, Tony** **83.8 : 75**
KUNSTSCHILDER LYNA VERTELT... — *St-Amandsberg, Varior (Cahiers van de Waterklvis)* 1938 (22 x 16) 36 *blz.* 12 *fr.*
III — Tamelijk goed-gevonden novelletjes over kunstenaar en publiek ; niet saai en niet stuntelig verteld. Eén nogal scabreus.
J. C.

16.891 **le Franc, Marie** **83.1**
GRAND-LOUIS, DE ONNOOZELE. *Vert. uit h. Fransch [Grand-Louis, l'innocent] dr A. E. Boers — Helmond, Drukk. Helmond (De universeele Bibliotheek)* 1938 (21 x 16) 168 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,75 [*abonné's fl.* 1,50 ; *geb. fl.* 1,95]
III — Eva, teleurgesteld in de liefde, ontmoet Grand-Louis, den Onnozele, zo genoemd door de dorpsinwoners, die hem als soldaat hebben zien aankomen. Hij heeft zijn geheugen en spraak verloren en leeft in een verwaarloosde toestand. Eva neemt hem bij zich en probeert hem aan 't spreken te krijgen en zijn geheugen te doen terugkeeren. Door de langzame ontleding van zijn karakter komt Eva tot de ontdekking, dat Grand-Louis haar vroegere verloofde is. Prachtig om de keurige karakterontleding.
M. A. M. EYKEMANS

16.892 **Móra, Ferenc** **83.9**
DE GOUDEN SARKOPHAAG. *Vert. uit h. Hongaarsch [Arany Koporsó] dr J. L. Szobotka-Visser — A'dam, Wereldbibliotheek,* 1938 (22 x 16) 395 *blz.* *fl.* 3 ; *geb. fl.* 3,90
III — Het leven van het Romeinsche viermanschap Diocletianus, Maximianus, Galerius en Constantinus, de twee « Augusti » en de twee « Caesares », en dat hunner families. Behalve een levendig beeld van het Romeinsche leven omstreeks 300, wil dit werk ook een verklaring geven van het feit, dat Diocletianus een zoo verwoed Christen-vervolger werd. De eerste poging slaagde beter dan de laatste ; van de geschiedkundige feiten is soms sterk afgeweken. Voor lezers met onderscheidingsvermogen nochtans een interessant boek.
PAUL FRISCHE

Ferenc Móra

16.893 **Oberlin, Maria** 83.0

HET SCHOT IN DE STUDIO. *Geaut. vert. uit h. Duitsch [Schuss im Funkhaus] dr W. J. A. Roldanus jr — Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M. [Antwerpen, De Nederlandsche Boekh.]* 1938 (19 x 13) 227 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,50

III — De droeve gevolgen van het vrije leven in kunstmiddens, na een tragische spanning tot een bevredigend slot gebracht. AUG. OSSENBLOK-DRIES

16.894 **Scharten-Antink, C. en M.** 83.1 : 92.7 : 75

DE GROOTE ZORZI. *Met* 32 *reproducties naar schilderijen — A'dam, Wereldbibliotheek,* 1938 (20 x 13) 447 *blz.* *fl.* 2,75 [38,50 *fr.*] ; *geb. fl.* 3,50 [49 *fr.*]

III*— Een roman over het leven van den jonggestorven grooten Venetiaanschen schilder Giorgione. De uitgave is voorzien van foto's van schilderijen van dezen schilder en van diens tijdgenooten, vooral Venetianen. Toegevoegd zijn : aanteekeningen en verantwoordingen. Met het leven van Giorgione is verbonden de ontwikkeling der picturale kunst in de stad der Dogen, op het eind der 15e en het begin der 16e eeuw. En door het boek heen loopt de historie dezer jaren van de nog rijke, maar achteruitgaande stad. Een interessant boek, dat door zijn historische beschouwing en het liefdeleven van den schilder voorbehoud vraagt voor gerijpte, ontwikkelde lezers. Dr L. A. H. ALBERING

16.895 **Stribbing, T. S.** 83

GENERAAL FOMBOMBO. *Vert. uit h. Amerikaansch [Fombombo] dr Mevr. Landré-Tollenaar (Feuilleton-Bibliotheek, nr* 80 — *Week End-serie) — A'dam, J. van Campen [Antwerpen, van Ditmar's Boeken-Import]* (18 x 11) 397 *blz.* *fl.* 0,35 [6 *fr.*]

III, L — Een vrij zonderling verhaal ; opvattingen over godsdienst en godsdienstige personen, die er glad naast zijn.

16.896 **Ubink, Jan** 83.0

IN DE VERGULDE TON. *Geïll. met* 11 *platen van C. J. R. Heeck — Leiden, A. W. Sijthoff,* 1937 (22 x 16) 205 *blz.* *fl.* 2,75

III — Een nieuwe formule voor detective-roman : een rondje borrelaars, die elken avond rond hun stamtafel samenkomen, beleven een reeks avonturen, die samen de draden vormen van een speurdersverhaal, dat ze gezamenlijk tot een fatsoenlijke ontknooping brengen. Ik weet niet hoe het met andere, in dit genre meer geblaseerde lezers gaat, maar mij heeft dit verhaal tot het einde toe geboeid. Het is dragelijk geschreven, en de delikate situaties zijn ook delikaat behandeld. B. G.

16.897 **van der Meersch, Maxence** 83.1

◆ ER VOERT GEEN WEG BUITENOM. *Geaut. vert. uit h. Fransch [L'Empreinte du Dieu] dr J. A. Sandfort. Vierkleurenillustratie, bandvignetten en* 40 *zwartteekeningen dr Anton Pieck — Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M. [Antwerpen, De Nederlandsche Boekhandel]* 1938 (25 x 16) 327 *blz.* *fl.* 3,50 ; *geb. fl.* 4,50

Max van der Meersch

III — Herleid tot een fait-divers (waarin echter de idee wel al doorschemert), hebben wij het volgende : Domitiaan van Bergen, Antwerpsch literator, steekt een beschermende hand uit over een slecht-gehuwd nichtje. Deze deelt gauw in den cultus welke Wilfrieda, D.'s kinderlooze echtgenoote, hem toedraagt. Als Dom. en Karlien verliefd geraken, berust Wilfrieda in den toestand van dubbel gezin. Domitiaan wordt door Gomar, Karliens man, gedood : Gomar zelfmoordt zich bij de achtervolging. Wilfrieda, na een zekeren tijd, gaat Karlien en haar buitenechtelijk kindje barmhartig tegemoet. Wilfrieda's houding wordt bepaald door tweeërlei motieven : de heldendienst tegenover D. (l'Empreinte du Dieu) en het in-den-grond katholieke Griselidisgeweten, dat het hare is (Er voert geen weg buitenom). Men moet niet veralgemeenen: men ziet dat het, zooals het bij een roman past, om een bepaald geval gaat (In hoever D.'s persoonlijkheid de zaak waard is, zullen wij hierna zien). Schr. ziet hem wel danig vreemd aan metaphysiek en zelfs kritisch intellectueele bekommernissen, uitgebeeld als hij is als puur verbeeldings- en enthousiasme-kunstenaar. (De naam Georges Eekhoud staat U voor den geest). Al even schaarsch uitgesproken, hoewel zeker aanwezig door Vlaamsche erfelijkheid en trouwens positief, is de katholiciteit der sympathieke Wilfrieda. Aan Karlien wordt sympathiek een grootheid toegemeten naar het peil van haar geest en gemoed, doch waarom geen de minste kristelijk-zedelijke bezinning bij haar ? Dit alles beheerscht de Fransche hoedanigheid van maat en samenvoeging, die u ontwapent zelfs wanneer het gehalte van den roman als gegeven en

evenzeer als opbouw, maar gewoon en weinig machtig zijn als schepping, Maar ten slotte is daar Schr.'s enthousiasme als Vlaamsche schildersziel : voor ons, Vlamingen, die een Streuvels, een Jan H. Eekhout, een Baekelmans hebben, dichters van Leie-streek, van Schelde- en-Zeeland, van Antwerpen, komt zijn nieuw doorvoeld beeld van Vlaanderen, Schelde-haven en Walcheren in zijn rijk en zeer juist koloriet nog zeer sympathiek en grootsch voor. Aan den overigens verdienstelijken vertaler, ten slotte dit woordje : A. u. b. hou nu eens op met die « Furnes, Menin, Canal au sucre, carillon, Sint Jacques, Sint Paul, hij zwoer (vloekte), de Steen, de Hije, Zillebeck, Hendrijck, Mevrouw de Groene, enz. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

16.898 van Kesteren, Eva 83

URSULA IS OVERCOMPLEET — *Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M. [Antwerpen, De Ned. Boekhandel]* 1938 (20 × 14) 245 *blz.* *fl.* 2 [25 *fr.*]
III° — Onbeduidende babbelpartijen, die lang te voren laten voorzien, wat er gebeuren gaat en alle spanning wegnemen. Weinig sympathieke personen. AUG. OSSENBLOK-DRIES

16.899 van Rheenen, Jan 83.1

EEN MAN EN EEN TJALK — *Den Haag, H. P. Leopold [Brussel, A. Manteau]* 1938 (21 × 15) 271 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50
III — Een jong binnenschipper trouwt tegen den wil van zijn familie een vrouw van den vasten wal, en ondervindt daarvan zijn leven lang de gevolgen. Dit gegeven is eenvoudig, maar toch boeit deze roman in hooge mate door de karakters van zijn hoofdpersonen en den soberen stijl. Een mooi, echt-Hollandsch boek, dat echter voorbehoud noodzakelijk maakt door enkele passages en de levenshouding van zijn personen. PAUL FRISCHE

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar en ouder
(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

16.900 Apon, Jan 83.0

HET GORILLA-MYSTERIE — *Leiden, A. W. Sijthoff,* 1938 (20 × 13) 215 *blz. fl.* 1,25
IV — In keurig Nederlandsch schreef Jan Apon een spannenden politieroman, zonder offers te brengen aan de saaie, vervelende waarschijnlijkheid, waarmee zijn Amerikaansche en Britsche confraters maar al te vaak een loopje nemen. PAUL HARDY

16.901 Ayres, Ruby M. 83

WEELDEKIND. *Vert. uit h. Engelsch [Owner gone abroad] dr J. Janzen — Den Haag, J. Philip Kruseman,* 1938 (19 × 14) 219 *blz.* *fl.* 2,15 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90 [35 *fr.*]
IV — Van beide kanten is het liefde op het allereerste gezicht. Als hij echter verneemt, dat zij de dochter is van den man, die hem bijna geruïneerd heeft, keert hij zich van haar af, en er moet natuurlijk héél wat gebeuren eer ze elkaar tóch krijgen. Vlotte ontspannings lectuur van het bekende genre. J. M. KEMPEES

16.902 Bacher, Sepp 83.1 = 43

◆ DIE KINDER VOM DORFPLATZ. Roman — *München, Kösel-Pustet,* 1937 (20 × 13) 251 *blz.* *geb. RM.* 4,80
IV — Geleidelijk treden enkele gestalten uit het drukke dorpsbedrijf naar voren, om wie het dorpsleven blijft wentelen, nl. de dokter en zijn vrouw, trouw aan het dorp. Eigenaardig van opvatting, vol kleur en leven, diep van goede menschelijkheid, boeiend door de stille tragedies, die het leven dezer menschen zoo stevig samensnoert, verdient deze roman van den nog onbekenden schrijver ruime belangstelling. JUUL BOVÉE

16.903 Berend, Alice 83

RIA'S AMERIKAANSCHE TOURNEE. *Vert. uit h. Duitsch [Das Gastspiel] dr M. E. Endt-Goedkoop — A'dam, Wereldbibliotheek,* 1938 (21 × 14) 202 *blz. fl.* 1,25 ; *geb. fl.* 1,90
IV — Het lichtelijk humoristisch verhaal van de zorgen en perikelen, waarin alle betrokkenen geraken, wanneer een man voor zijn vrouw, een eerzame huismoeder, de droom van een Amerikaansche tournee tracht te verwerkelijken, terwijl het den schijn moet hebben, alsof Amerika zich den bijna 25 jaar ouden roem der jeugdige zangeres herinnert.
L. SCHOENMAKERS

16.904 Brain, Graham Ward 83.0

HET GEHEIM VAN DE GROENE PIJL. *Vert. dr Pieter van der Valk. Geïll. — Baarn, Schuyt (Detective in courantvorm, nr 7)* 1937 (36 × 27) 32 *blz.* *fl.* 0,20
IV — Tamelijk banaal gegeven. Vult ook een detectiveroman. Handig voorgesteld. F. M.

16.905 **Brand, Max** 83.0

HAPPY JACK. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Happy Jack*] *dr L. Th. Franse — Leiden, A. W. Sijthoff.* (*Leesbibliotheek-editie. Hands-up-serie*) 1936 (20 × 14) 224 *blz. Niet in den handel*
IV — Behendig paardenrijder, maar tevens als verteller, dichter en zanger, wekt Jack, *vroolijke Jack*, de sympathie van zijn landgenooten en ook die van den lezer. In zijn aard een goed boek! AUG. OSSENBLOK-DRIES

16.906 **Breedveld, Walter** 83.1 : 83.2

◆ DE AVOND VAN ROGIER DE KORTENAER — *Utrecht, Urbi et Orbi*, 1938 (20 × 13) 290 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
III-IV — Een mooi, sterk boek. In zekeren zin een apologie. Het verhaal van een sterk goedwillend mensch, wiens daden geheel worden beheerscht door een zoekend streven naar de waarheid. Tusschen de katholieke en de modern heidensche familie staat daar generaal de Kortenaer. Door overtuiging, die hier duidelijk een zaak des gemoeds blijkt, komt hij tot de erkentenis van de waarheid. Zijn avond zal schoon zijn.
M[r] J. DE PONT

Walter Breedveld

16.907 **Brenninkmeyer, A., D[r]** 83.2

◆ STRIJD OM LIEFDE EN LEVEN. *Vert. uit h. Duitsch dr H. J. J. Wachters — A'dam, R. K. Boek-Centrale*, 1938 (21 × 14) 274 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,75
IV — Een mooie katholieke roman. Het lezen ervan blijft de jeugd van 18 j. en ouder aanbevolen. M.i. is het meer een onafgebroken aanklacht tegen de moderne ontwrichting van de moraal en een doorloopend betoog ten gunste van onze katholieke levensbeschouwing en van een katholiek deugdleven, dan een roman in de volle zin van het woord en daarom psychologisch niet geheel verantwoord en hoogst onwaarschijnlijk in sommige figuren. P. ELSENSOHN O.P.

Dr A. Brenninkmeyer

16.908 **Bridges, Victor** 83.0

MIJN EILAND. *Vert. uit h. Engelsch* [*Green Sea Island*] *dr Mevr. Landré-Tollenaar — A'dam, J. van Campen* [*Antwerpen, van Ditmar's Boeken-Import*] (*Feuilleton-Bibliotheek, nr* 70 — *Week End-serie*) (18 × 11) 390 *blz.* *fl.* 0,35
IV — Spannend avontuurverhaal van den Engelschen goed aangeschreven auteur van detectivestories. Geschikt.

16.909 **Browne, K. R. G.** 83.0

SUSAN KNAPT HET WEL OP! *Vert. uit h. Engelsch* [*Leave it to Susan*] *dr Mevr. Landré-Tollenaar — A'dam, J. van Campen* [*Antwerpen, van Ditmar's Boeken-Import, nr* 75 — *Week End-serie*) (18 × 11) 305 *blz.* *fl.* 0,35
IV — Geheimzinnig, humoristisch, prettig verhaal van vergissingen. Opmonterende lectuur.

16.910 **Bulthuis, Nico J.** 83.8

GROTESKEN — *'s-Gravenhage, Joh. Ykema*, 1938 (25 × 17) 28 *blz.* *fl.* 0,50
IV° — Onbeduidende fantazie-novellen. J. C.

16.911 **Cather, Willa** 83.1

◆ HET HUIS VAN DEN PROFESSOR. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*The Professor's House*] *dr Gabriël Smit — 's-Gravenhage, Thijmfonds*, 1938 (21 × 15) 224 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,60
III-IV* — In dezen familieroman, ons door het Thijmfonds in knappe vertaling geschonken, bereikt het sterke, mannelijke talent van de Amerikaansche schrijfster bepaald haar hoogtepunt. Dit boek wordt, in zijn architecturale eenheid en in zijn klare analyse van gecompliceerde eenzelvige karakters, geschraagd door de pijlers van een scherpzinnig intellect en een grootsch-episch aanvoelen der menschelijke lotsbewogenheid. Van een feestelijke litteraire schoonheid is het levensverhaal van een wonderlijk-begaafden jongen vorscher. Deze episode, waarin de meest boeiende levensavonturen doorweven worden met de aangrijpende schildering van de adem-benemende oneindigheid van sprookjesachtige berggebieden, getuigt van Willa Cather's onaantastbaar

Willa Carther

meesterschap. De laatste bladzijden, waarin de vermoeide, eigenwijze professor zich uiteindelijk met het illusieroovende leven verzoent, zijn van een sublieme, menschelijke grootheid. PAUL HARDY

16.912 **de Boer-van Rijk, Esther** **83 : 93 : 79**

IK KIJK TERUG. Episodes uit mijn Leven. *Geïll. met fig. en 16 platen — A'dam, Holdert; Antwerpen, Het Kompas,* 1934 (24 × 16) 127 *blz.* 35 *fr.*

IV — De mémoires van de intusschen overleden Esther de Boer, één van Hollands grootste actrices. Eenvoudig en ongekunsteld geschreven, met beurtelings humor en weemoed als ingrediënt, kunnen deze bladzijden al dezen boeien, die voor tooneel voelen en voor Thalia's volgelingen. ANTON VAN DE VELDE

16.913 **Downing, Todd** **83.0**

HET MYSTERIE VAN DE GEBROKEN NAALD. *Vert. uit h. Amerikaansch [Night over Mexico] dr L. van Dijk — A'dam, De Steenuil* (19 × 13) 295 *blz. fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90

IV — Hugh Rennert, op reis door Mexico, wordt door een hevig noodweer gedwongen een schuilplaats te zoeken en wordt aldus betrokken in een reeks geheimzinnige gebeurtenissen. Drie moorden, waarvan de dader tenslotte door R. ontmaskerd wordt, houden den lezer in spanning. A. ACKERMANS

16.914 **Eberhart, Mignon G.** **83.0**

TRAGISCH HUWELIJKSVOORSPEL. *Vert. uit h. Engelsch [Hasty wedding] dr H. C. Fellinga — Den Haag, Kruseman,* 1938 (20 × 14) 224 *blz. fl.* 2,15 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90 [35 *fr.*]

IV — Op den vooravond van het huwelijk van een meisje uit de Amerikaansche society, wordt een jonge man met een ongunstige reputatie — een medeminnaar — vermoord. De bruid wordt van dezen moord verdacht. Verschillende sensationeele gebeurtenissen, die tot een verrassende ontknooping leiden, houden de aandacht geboeid. J. M. C. DE HAAN

Mignon G. Eberhart

16.915 **Eekhout, Jan H.** **83.8**

KLEIN TUSSCHENSPEL — *A'dam, U.M. Holland* (20 × 15) 134 *blz. fl.* 1,15 ; *geb.* 1,75

IV — Wie Eekhout uit zijn werken kent, houdt zijn verwachtingen hoog gespannen, indien hij een nieuw boek van dezen begaafden schrijver ter hand neemt. Deze bundel verhalen stelt niet teleur. Welhaast ieder verhaal is een juweeltje van vertelkunst. Mr JAN DE PONT

16.916 **Enckell, Olaf** **83**

ONS HART. *Vert. uit h. Zweedsch [Vart Hjärta] dr M. J. Molanus-Stamperius — Haarlem, H. Stam [Antw., van Ditmar]* 1938 (25 × 16) 277 *blz. fl.* 2,75 [35 *fr.*] ; *geb. fl.* 3,50

IV — Isia Vornanen, een Finsch boerenzoon, heeft een moord begaan en, na het uitzitten van zijn straftijd, wil hij niet meer naar zijn geboortedorp terugkeeren. Hij gaat in betrekking bij een boer, Borodulin, in een naburig dorp, en heeft dan een zwaren strijd te strijden tegen zijn afkeer voor Borodulin, gierig en schijnheilig, en tegen zijn genegenheid voor Borodulins vrouw. Tenslotte vindt hij zijn evenwicht terug. Een rustig, weloverwogen boek, dat verdient gelezen te worden. PAUL FRISCHE

16.917 **Flynn, F. F.** **83.0**

MOORDENAARS LANGS DEN WEG [Murder Caravan]. *Vert. dr F. Hoogewerff — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 224 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV-V — Het is wel wat ingewikkeld, maar de verzekeringsagent en de juffrouw-reporter brengen het wel terecht en vinden elkaar met vernuft en revolver. Terwijl de verdachten onschuldig blijken en omgekeerd. E. B.

16.918 **Gloërsen, Kari** **83.1**

DE KINDEREN BUGGE. *Vert. uit h. Noorsch [Fru Bugges Barn] dr M. J. Molanus-Stamperius — Haarlem, Stam [Antw., v. Ditmar]* (25 × 16) 320 *blz. fl.* 2,75 [35 *fr.*]; *geb.* 3,50

IV — Weer een Noorse familieroman, spelend in de kring van plattelands-intellectueelen : dominee, dokter en vrederechter. Het verhaal is boeiender en leest gemakkelijker dan het vorige boek van deze schrijfster (« John Myhre en zijn vrouw ») omdat we nu niet vergast worden op allerlei godsdienstige strijdvragen. Zal gaarne worden gelezen. M. VERSTEEGH

16.919 **Govan, Christine Noble** **83.0**

DE ROODE CAMELIA. *Vert. uit h. Engelsch [Plantation Murder] dr J. Feitsma — A'dam, De Steenuil,* 1938 (19 × 13) 205 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV — De parvenu Lowell Whitehead, eigenaar van een plantage in Z.-Carolina, is gehuwd met de representatieve Vera Aemes, wier broer daardoor in een longlijderssanatorium kan

worden opgenomen. Jalousie van L. en bewaking van V. volgen. De broer doodt zijn zuster i.p.v. zijn zwager en wreekt haar bloedig. Stijgende spanning. Dr W. G. JACOB

16.920 **Graumans, A. A. L.** 83.8

◆ DRE III. *Geïll. dr den schrijver — Breda, Bredasche U. M. [Antwerpen, De Nederlandsche Boekhandel]* 1938 (20×14) 221 *blz.* *fl.* 1,25 ; *geb. fl.* 1,75
IV — In dit derde Dré-boek gaat het over den kleinzoon van Dré I ; ook tal van andere Noordbrabantsche typen krijgen hierin hun deel. Knap vertelde, plezierige lectuur, in Noordbrabantsch dialect.

16.921 **Haycox, Ernest** 83.0

DE SCHRIK VAN SUNDOWN. *Vert. uit h. Engelsch [Sundown Jim] dr G. H. C. van Amerongen — A'dam, De Steenuil,* 1938 (20×15) 264 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Na veel heldhaftigheid en takt gelukt het Jim Majors tenslotte vrede te stichten tusschen twee partijen, die elkaar een menschenleven lang bevochten hebben. Een echte Wild West, met veel heroïek en geheimzinnigheid. A. C. OOMES

16.922 **Heyer, Georgette** 83.0

NOODLOTTIG ALIBI. *Vert. uit h. Engelsch [They found him dead] dr G. J. Werumeus Buning-Ensink — Den Haag, J. Philip Kruseman (« Super Detective Story »)* 1938 (20×14) 222 *blz.* *fl.* 2,15 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90 [35 *fr.*]
IV — Hoe gaat het dikwijls met erfgenamen van een groot vermogen ? Hun dood is in den regel minder toevallig dan van gewone stervelingen. Scotland-Yard verdenkt iedereen, maar tenslotte weet ze toch de hand op den waren misdadiger te leggen. A. C. OOMES

16.923 **Hunter, John** 83.0

DRIE MOORDEN TE MIDDERNACHT. *Vert. uit h. Amerik. [3 Die at Midnight] — A'dam, Enum,* 1938 *[Antw., v. Ditmar]* (19×13) 240 *blz.* *fl.* 1,90 [12 *fr.*] ; *geb.* 2,35
IV — Te middernacht worden drie mannen op dezelfde manier vermoord. De detective Langley ontdekt, dat zij deel hebben uitgemaakt van een rooverbende in het Verre Oosten, die nu in Londen wil gaan werken en maakt hen onschadelijk. A. ACKERMANS

16.924 **Kendrick, Baynard H.** 83.0

DE FLUITENDE MOORDENAAR. *Vert. uit h. Engelsch [The whistling Hangman] dr J. Valckenier — A'dam, De Steenuil,* 1938 (20×15) 208 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Prettig geschreven speurdersroman, waarin een blinde detective de hoofdrol speelt.
A. C. DE BRUIJN

16.925 **Kisz, Edmond** 83.9

DE GLAZEN ZEE. Roman uit den Oertijd. *Vert. uit h. Duitsch [Das gläserne Meer] dr W. J. A. Roldanus jr — A'dam, Bhdl ten Have,* 1935 (20×15) 296 *blz.* *fl.* 2,40 ; *geb.* 2,90
IV—Het naderen en de voltrekking der wereldkatastroof waaruit ons historisch tijdvak geboren werd : einde van het ijstijdperk bij het uiteenvallen der praehistorische kleine maan (de glazen zee), — vulkanisme, zondvloed, enz. Merk dat het wel degelijk een roman is, waardoor men dus heel dit gebeuren echt meeleeft, samen met enkele hoofdfiguren en een gemeenschap, en er een ware intrigue is. Ten slotte nog, zijn de figuren symbolisch en profetisch ten opzichte van de « oude » en de « nieuwe » aarde. Qua roman echter, is het boek eerder ontspanningswerk ; veel minder dan Jensen's Gletscher, een poging tot primitieve psychologie. Maar als verbeelding, als kosmische tafereelen, wel grootsch en spannend, en zonder wetenschappelijke langdradigheid. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

16.926 **Kruize, Francisca** 83

◆ JOOST TUINDERS — *A'dam, van Munster,* 1938 (20×14) 294 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Een boeiende, vlot geschreven roman. Over een laagstaand gezin, waaruit Maartje zich opwerkt tot een prachtvrouw, die Joost, haar broer, door alle narigheden heen, met haar zusterlijke liefde vervolgt, en hem ten slotte, al is 't dan in de gevangenis, tot betere gevoelens ziet komen, en een schoonen dood weet gestorven. Het is een oprechte doch pijnlijke greep uit het leven, niet bestemd voor al te jonge lieden, doch aan lezers met zedelijke voorlichting en vorming wordt er kordaat gewezen op de vele gevaren, waarin menig leven tenonder gaat. JOZ. DE VOGHT, PR.

K. Lantermans

16.927 **Lantermans, K.** 83.9

DE TURKEN IN KLEIDORP — *Hoorn, Edecea,* 1937 (22×15) 150 *blz.* *fl.* 0,25 ; *geb. fl.* 0,70
IV, P—Het verhaal van de vondst van een aloud geschrift, waarin een nog al saaie en vooral griezelige historie wordt meegedeeld. Het standje dat de schrijver een paar maal de R. K. K. schopt, omtrent het bestreden bijgeloof, had hij wij-

zer achterwege gelaten. Van K. Lantermans heb ik beters gelezen dan dit.
JOZ. DE VOGHT, PR.

16.928 **Leslie, A. Scott** 83.0
TUSSCHEN WET EN MISDAAD. *Vert. dr Frits Hoogewerff — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 213 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Detectiveroman van een prairie-jager, die jacht maakt op een roover van goudzoekers : hiertusschen wordt een liefde-intrige gevlochten. Van het begin af boeiend, in beknopten, bondigen stijl ; psychologisch uitstekend verantwoord. J. LAUWERYS, PR.

16.929 **Morton, Anthony** 83.0
DE MAN MET HET BLAUWE MASKER. *Vert. uit h. Engelsch [Meet the Baron] dr Jan van Arckel — Den Haag, Zuid-Hollandsche U.M. [Antwerpen, De Nederl. Boekhandel] (Elck wat wils-serie)* 1938 (20 × 15) 256 *blz. fl.* 2 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,50 [31,25 *fr.*]
IV — Een nogal spannende detective-roman. De hoofdpersoon is iemand uit de hoogste kringen, die door gokken en dgl. zijn geld verloren heeft en nu door diefstallen op soirée's en partijen het hoofd boven water weet te houden. W. RUTTEN

16.930 **Multatuli** 83
SAIDJAH EN ADINDA. Fragment uit den Max Havelaar. *A'dam, Wereldbibliotheek.* (16 × 12) 50 *blz,* *Niet in den handel*
IV — 'n Aangenaam bezit, die fraaie uitgave van het meesterwerk. J. C.

16.931 **Munk, Christian** 91 : 83.8
EENZAME KUDDE. Het Boek der wilde boeiende Pampa. *Vert. uit h. Duitsch [Die einsame Herde] dr Mr P. J. A. Boot — Den Haag, Zuid-Hollandsche U.M. [Antwerpen, De Nederl. Boekhandel] (Kroon-serie)* 1938 (23 × 15) 209 *blz.* *fl.* 2,40 ; *geb. fl.* 3,25
IV — Verhalen, 29 in getal, verteld door vijf Argentijnse veedrijvers, vormen de eigenlijke inhoud. Het is het bekende romantische genre : reuzesterke, onvervaarde kerels, vurige meisjes met blauw-zwart haar, die geweldige dingen doen, enz. G. J. C. ZWANIKKEN

16.932 **Olesen Lökken, Thomas** 83.1 : 83.3 : 83.9
NIELS HALD, 3 dln : 1. NIELS HALD [Bonden Niels Hald] ; 2. KIRSTINE [Niels Halds Hustru] ; 3. TWEE BOUWEN HUN HUIS [Niels Halds Hjem]. *Vert. uit h. Deensch dr G. J. Risselada-Garrer — Baarn, Bosch & Keuning,* 1938 (19 × 13) *resp.* 210, 185, 240 *blz. elk, geb. fl.* 1,90
IV, P — Op eenvoudige maar boeiende wijze geeft deze trilogie het leven weer van een Deenschen boer en zijn vrouw Kirstine. Ondanks groote tegenslagen en de zwakheden van eigen hart, blijft Niels Hald hardnekkig doorvechten voor zijn ideaal : de stichting van een model-dorp, hierbij krachtig gesteund door zijn vrouw. Naast het verhaal, tevens de geschiedenis van den Deenschen boerenstand vanaf 1900 tot circa 1920. P. FRISCHE

Thomas Olesen Lökken

16.933 **Payne, Stephen** 83.0
DE ZWARTE AZEN [*Black Aces*]. *Vert. dr H. van Suchtelen — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 231 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV-V — Hij is jong en zot. Zij laat hem loopen en hij wordt verdacht van moord. Maar de redacteur helpt hem een handje en de bankier komt in 't nauw. Bij de uiteindelijke afrekekening — die moet je lezen — zet de verloving een punt. E. B.

16.934 **Roan, Tom** 83.0
DE WRAAK VAN DEN HALFBLOED. *Vert. uit h. Amerikaansch [Smoky River] dr J. H. Delahaye — Den Haag, J. Philip Kruseman (Serie : Super Detective Story)* 1938 (21 × 15) 222 *blz.* *fl.* 2,25 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 3,25 [35 *fr.*]
IV — Een boek van heldhaftige cowboys, van uitgesproken en verkapte schurken, van ridderlijkheid en verraad en tenslotte ook nog van liefde. Verheffend is het taaltje dezer heeren niet. Voor liefhebbers dezer verhalen toch wel een boeiend geval. A. C. OOMES

16.935 **Robertson, Frank C.** 83.0
DUIVELSRANCH. *Vert. uit h. Amerikaansch [Outlaw Ranch] dr L. T. Franse — Den Haag, J. Philip Kruseman,* 1938 (21 × 15) 215 *blz.* *fl.* 2,25 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 3,25 [35 *fr.*]
IV — Voor liefhebbers van dit soort lectuur om te watertanden. P. A. PIJNENBURG

16.936 **Sayers, Dorothy** 83.0

Dorothy Sayers

COLLEGE ZONDER MANNEN, *Vert. uit h. Engelsch [Gaudy Night] dr D. O. — Den Haag, Pax [Antw., Vlaamsche Boekcentrale]*1938 (20 × 14) 416 *blz. fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,25
IV — Een detectivegeschiedenis, zonder de gebruikelijke bloederigheid, zich afspelend op een vrouwelijk Engelsch college. Op en top Britsch ; geestige detectivelectuur van de betere soort. Het eerste vertaalde werk van deze befaamde Engelsche schrijfster.

16.937 **Short, Luke** 83.0
VRIJBUITERS VAN HET WESTEN. *Vert.dr H. van Suchtelen — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 227 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Eigenlijk geen cowboy-roman, maar toch meer dan ruw genoeg. Met spel en moord en dynamiet brengt de held den tunnel toch tot stand, en daarmee is de keuze tusschen de twee pretendenten naar zijn hand ook beslist. Waar zoo geleefd wordt, hebben ze zoo'n boeken niet noodig. E. BOELAERT M. S. C.

16.938 **Sombra, Primo** 83.0
CONTRABANDE VOOR BILBAO — *Helmond, Boekdrukkerij « Helmond »,* 1938 (21 × 14) 152 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,75
IV — Stuurman Primo Sombra, Bask van geboorte, komt te Dublin, waar zijn schip wordt geconfiskeerd. Hij is nu zonder geld en wil naar zijn land terug. Hij krijgt kans te monsteren op een oude schuit met contrabande voor Bilbao. Bij Spanje wordt de schuit getorpedeerd. Alleen Sombra weet zich te redden. Boeiend-actueel ! M. A. M. EYKEMANS

16.939 **Sonneborn, J. C.** 83
DIE MARKIEZINNE VAN CARABAS OF D'ANDER BOEK. *Aan het licht gebracht en ingeleid dr J. C. Sonneborn. Geïll. met houtsneden dr R. van Lavieren — Delft, Waltman,* 1938 (25 × 16) 76 *blz. fl.* 3
IV — Een gefantaseerd vervolg op het bekende vertelsel van de gelaarsde kat, in een soort middelnederlandsch, dat voorwaar het geval niet meer genietbaar maakt dan het al is. Het bevat de « verdere » avonturen van den z. g. markies en zijn vrouw en hun respectievelijke familieleden, mitsgaders den geslepen kater. Het zaakje is knap verlucht met deels zeer mooie houtsneden en kostelijk uitgegeven. Waartoe eigenlijk zoo'n boek dient en uitgegeven wordt, is mij een raadsel. Alles bij elkaar, een intellectueel speelgoed van auteurs, die niet-meer-weten-wat-schrijven voor een geblaseerd lezerspubliek, dat op gebied van boek en lectuur overvoed is. E. VAN DER HALLEN

16.940 **Strange, John Stephen** 83.0
HET DRAMA VAN SOWBACK-EILAND. *Vert. uit h. Amerik. [The Bell in the Fog] — A'dam, Enum [Antw., v. Ditmar]* 1938 (19 × 13) 243 *blz. fl.* 1,90 [12 *fr.*] ; *geb.* 2,35
IV — Op een eiland gebeuren drie moorden. Een persfotograaf raakt midden in de onrust van de achterdochtige en kwaadsprekende bevolking. Hij vindt tenslotte den misdadiger. Verward verhaal. FR. VERMEULEN, PR.

16.941 **Tsjechow, Anton** 83
EEN HULPELOOS SCHEPSEL. *Vert. dr H. J. Been — Antw., Het Kompas (De Feniks)* 1938 (18 × 11) 64 *blz.* 4 *fr.*
III-IV — Zooals steeds bij Tsjechow, prettige kortverhalen.

Anton Tsjechow

16.942 **Tuttle, W. C.** 83.0
VERGELDING. *Vert. uit h. Amerikaansch [Tumbling River Range] — Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-editie : Hands-up-serie)* 1936 (20 × 14) 216 *blz. Niet in den handel*
IV — Een cowboy-detective-roman, die, naast het gevaarlijk spel met revolvers, ook grappige bladzijden bevat. AUG. OSSENBLOK-DRIES

16.943 **van de Velde, Anton** 83.1 = 43
DAS HERZ KÄMPFT. *Verduitscht nr h. Nederl. [Het Hart vecht] dr Erich Stück — Freiburg im Br., Herder & C°* (19 × 11) 232 *blz. geb. RM.* 4,80

Anton van de Velde

IV — Het levens-echte boek van A. van de Velde: « Het Hart vecht » in Duitsche vertaling. We zijn verheugd om deze vertaling van dit door-en-door-gezonde, vol-menschelijk boek, waarin het geloofskrachtige Vlaanderen zich uitspreekt. Want « Het Hart vecht » is de struggle for life in geloof en Godsbetrouwen. Daardoor ook gespannen van levensmoed. Dat het, na de vertaling van Timmermans, Claes e. a., een nieuw aspect geeft van het geloovige Vlaanderen, dat vecht om de beleving van zijn hoogste religieuze waarden in het leven van elken dag, kan niet anders dan Vlaanderen verrijken ook bij onze naburen. Het komt, alleszins, op zijn tijd. De vertaling is goed en heeft ook het flitsende en het directe van Van de Velde's stijl behouden. Het boek is door Herder zeer mooi uitgegeven. M. VAN HOECK, PR.

16.944 van Gellecum, H. **83.0**
HET MOTLEY-COURANTEN-CONCERN. *Geïll. — Den Haag, Zuid-Hollandsche U.M. [Antwerpen, De Nederl. Boekhandel] (Elck wat wils-serie)* 1938 (20 × 15) 226 *blz fl.* 2 [25 *fr.*]; *geb. fl.* 2,50 [31,25 *fr.*]
IV — Niet ongeestig opgezette misdadigersroman met vrij aardige uitwerking en scènes. Als geheel niet bar sterk. Geringe spanning. Mr L. J.W. SMIT

16.945 van Kesteren, Eva **83.0**
EEN MEISJE ZEGT NEEN — *Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M. [Antwerpen, De Nederl. Boekhandel]* 1938 (20 × 14) 234 *blz. fl.* 2 [25 *fr.*]
IV, M — Een liefdesromannetje met het gebruikelijke happy end. Vlot geschreven, spannende momenten doch zeer onwaarschijnlijk en erg romantisch. FR. CROLS, PR.

16.946 van Schendel, Arthur **83.1**
DE WERELD EEN DANSFEEST — *A'dam, J. M. Meulenhoff [Brussel, A. Manteau]*, 1938 (21 × 15) 253 *blz. fl.* 2,90; *geb. fl.* 9,90
IV — Deze boeiende roman is opgebouwd uit aaneengeschakelde verhalen van zeer onderscheiden personen, die ieder op hun beurt en tijd iets met de twee hoofdpersonen uitstaande hebben. Schrijver gaat uit van het motief, dat iets zeer gerings, machtig genoeg kan zijn, om over een leven te beschikken. Twee menschen worden door eenzelfden artistieken drang gedreven zich geheel aan den dans te wijden. Desondanks bestaat er een merkwaardig verschil in levensrythme, waardoor zij niet volledig harmonieeren. Als zij dit onderscheid overwonnen meenen te hebben, zijn beide levens uitgedoofd. E. M. DAMEN

16.947 Vesaas, Tarjei **83.1**
HET GROOTE SPEL. *Vert. uit h. Noorsch [Det store Spelet] dr Claudine Bienfait — Den Haag, H. P. Leopold [Brussel, A. Manteau]* 1938 (21 × 14) 298 *blz. fl.* 2,90; *geb. fl.* 3,90
IV, P — Sober geschreven verhaal van een eenzamen, gesloten jongen, wiens vader opgaat in de ontginning van zijn grond. Op hem rust reeds zeer jong de verplichting dit werk voort te zetten. Zijn aanvankelijke tegenzin gaat over, eerst in eerbied en tenslotte in genegenheid voor en innerlijk gebonden-zijn met het steeds wisselend spel van de aarde en de jaargetijden. E. M. DAMEN

16.948 Vliegers, Staf **83**
◆ DE VERBRIJZELDE SLOEP — *Kortrijk, J. Vermaut*, 1938 (18 × 12) 163 *blz.*
IV — De lotgevallen van Fiele, een robbedoes, die zich opwerkt tot zeeofficier. Eenvoudig verhaal, dat in onze volksboekerijen best mag opgenomen worden. J. D. V.

Staf Vliegers

16.949 Was-Osinga, A. **83**
MADELEEN STAAT OP DE DREMPEL. *Geïll. dr M. de Feijter — Alkmaar, Gebr. Kluitman*, 1938 (24 × 17) 217 *blz. fl.* 2; *geb. fl.* 2,90
IV-V, M, N — De wederwaardigheden van een ouderloos onderwijzeresje. Hoe zij lastige Mieke opvoedt, en het geluk vindt, wordt op vlotte manier verteld. A. MÜLLER

16.950 Wayne, C. **83.0**
EL SOMBRO [*Man Hunter*]. *Vert. dr F. Hoogewerff — R'dam, De Combinatie*, 1938 (20 × 14) 216 *blz. fl.* 2,25; *geb. fl.* 2,90
IV-V — Al valt het slot wat tegen, toch is de Sombro een flink gemouvementeerd verhaal

voor hongerige cowboy-liefhebbers, die, uit schrik voor het leven, van revolverhelden droomen. E. B.

16.951 ◆

F. Wibmer-Pedit

Wibmer-Pedit, Fanny 83.1 : 92 = 43

EINE FRAU TRÄGT DIE KRONE. Lebensroman der Kaiserin Maria Theresia — *Innsbruck, Tyrolia-Verlag*, 1937 (19×12) 630 *blz.*

IV — De schrijfster roept weer eens in dezen roman een edele gestalte op, die in zwaren dienst tot de hoogste toppen der menschheid groeit : Keizerin Maria Theresia. Slechts een vrouw kon ons zoo diep aanvoelend inleiden tot het tragische leven dezer vrouw, vorstin en moeder. De geliefde Keizerin leeft hier door deze ruim zeshonderd bladzijden in den rijken kring harer vele kinderen, levende en doode, zij werkt er met durende zorg voor land en volk, treurend om de vele gesneuvelden in de verloren veldslagen, dag en nacht vol kommer en angst, als eerste moeder van het land, wie ook zoo karig de vreugden toegemeten werden. JUUL BOVÉE

16.952 **Willink, Luc.** 83.3

MIJN WOLKENKRABBER. *Geïll. dr den schrijver — A'dam, L. J. Veen* (20×14) 212 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,75

IV, N — Dit is een persiflage van de Amerikaansche efficiency en verdwazing van het leven tot een rush naar geld en eigenbaat, waarin maar één verhouding mogelijk is van mensch tot mensch : uitbuiting en geld, waarbij niets van wat zich buiten dit tastbaars beweegt van tel is, vooral geen normen van moraal en recht. Zaken, sensatie, reklaam, geld bij elkaar halen, liefst zonder arbeiden, uitbuiting en onderkruiperij, enfin, Amerika au grand complet. Het geval werd hier herleid tot het bouwen en de exploitatie van een wolkenkrabber... die op z'n Amerikaansch gebouwd werd. Heel de ladder van de United States komt erbij te pas : omkooperij van politie, Sit-down-stakingen, oplichterij, erg moderne huwelijksopvattingen, verkiezings-chantage, etcetera. Het is wat licht en erg vlot en goedkoop geschreven, maar altijd fatsoenlijk gehouden en geestig bovendien. Ik hoop nu maar dat al de lezers zullen snappen, dat het om een persiflage gaat... E. VAN DER HALLEN

16.953 **Wren, P. C.** 83.0

GEHEIME DIENST — *Haarlem, H. Stam [Antwerpen, van Ditmar's Boeken-Import]* (*Juweelen-serie*) (24×16) 275 *blz.* *fl.* 2,75 [35 *fr.*] ; *geb.* 3,50

IV — Op de Russisch-Afrikaansche grens willen Sovjet-spionnen onlusten verwekken. Engelsche spionnen trachten die plannen te verijdelen. Spannend boek. A. ACKERMANS

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (14-15 jaar) geschikt

16.954 ◆

Alfred Bogaerd

Bogaerd, Alfred 83.8

IN EN OM HET ARRESTHUIS. Luimige Herinneringen en melancholische Beelden en Typen uit het Meetjesland. *Geïll. dr E. van Offel — Brussel, Onze Tijd*, 1938 (18×13) 282 *blz.* 24 *fr.* ; *geb.* 35 *fr.*

V — Wat er dien tijd gebeurde *in* het arresthuis, waar Serafien Dekangele poortierde met zijn Serafien, en bij welke de vier weesjes van zijn zoon werden onder dak gebracht, — en *om* het arresthuis onder kleinsteedsche menschen. Vooral Gust de Soete, één die van alle markten is thuis gekomen, en de plechtstatige leden van Rhetorica maken een lollig bestanddeel van het boek uit. De teekeningen van Edm. van Offel zijn opperbest. Zeer geschikt voor volksboekerijen. JOZ. DE VOGHT, PR.

16.955 **Cramer-Schaap, D. A.** 83

DE WIGWAM IN DE STAD. *Geïll. dr F. Hazeveld — A'dam, Wereldbibliotheek*, 1938 (24×18) 240 *blz.* *fl.* 1,65 [23 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,40 [33,60 *fr.*]

V-VIa, J,N — De avonturen van Fred zijn Indianenclub's, worden in dit aardige neutrale jongensboek boeiend verteld. A. MÜLLER

16.956 **Daneel, Dene** 83 : 325
HET BOEK VAN HET OFFER. *Geïll. dr Frans van Immerseel — Antwerpen, Het Rad,* 1938 (24×19) 164 *blz.* 18 *fr.*
CHALTIN VOOR REDJAF — *Geïll. met houtsneden dr Frans van Immerseel — Evere (Brussel), De Kogge,* 1938 (24×18) 48 *blz.* 6 *fr.*
V — Beide vooraan besproken in « Koloniale Letteren ». Zie volgnr 16.772.

16.957 **Ellsberg, Edward** 83.0 : 91
IN DEN GREEP VAN HET IJS. De Ondergang van de Jeannette. *Vert. uit h. Amerikaansch [Hell on Ice] dr K. v. d. Geest. Met 2 krtn — 's-Gravenhage, H. P. Leopold [Brussel, A. Manteau]* 1938 (21×14) 370 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
V — In romanvorm vertelt deze Amerik. zeeofficier het rampzalige verloop van een pooltocht, die de Jeannette ondernam in de jaren 1880-'82. Ondanks een zekere eentonigheid — zulke verhalen eigen — is het voor liefhebbers van dergelijke lectuur een zeer leerzaam en zelfs boeiend werk. Aan te bevelen. J. P. M. Vlekke

16.958 **Franken, Nanny** 83
TEHUIS VOOR MEISJES. *Geïll. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Gebr. Kluitman (Meisjes-roman-serie)* 1938 (23×16) 201 *blz.* *fl.* 1,65 ; *geb. fl.* 2,25
V°, M, N — Enkele meisjes-studenten wonen te zamen in een pension. De schrijfster vertelt heel onderhoudend de belevenissen en moeilijkheden van elk meisje afzonderlijk. Er wordt nogal wat geflirt in dit boek. Een oppervlakkig meisjesromannetje. M. Coebergh

16.959 **Kaiser, Elsa** 83
LUCI MAAKT CARRIÈRE — *A'dam, De Steenuil,* 1938 (25×16) 205 *blz.* *fl.* 2,25
V, M, N — Dank zij haar opgewekt en energiek karakter, weet Luci spoedig een goede plaats in de maatschappij in te nemen, hetgeen in dit vlot geschreven boek voor de oudste meisjes op prettige wijze verteld wordt. L. Schröder

16.960 **Langewiesche, Wolfgang** 83.0
HET AMERIKAANSCHE AVONTUUR. Een Duitsche Werkstudent in de Vereenigde Staten. *Vert. dr H. J. Been — Geïll. met omslag dr Adriaan Mertens — Antwerpen, Het Kompas (Feniks-Junior-reeks, nr 1)* 1938 (21×13) 228 *blz.* 18 *fr.*
V — Dit eerste boek in de Feniks Junior-Reeks is op en top modern. Een Duitsch student in Amerika behaalt zijn diploma van Master of Arts, terwijl hij, in den strijd om het bestaan, allerhande werk moet zoeken, tenslotte nog cow-boy wordt op een ranch en terug keert als blinde passagier op een goederentrein naar Chicago. Oorspronkelijk, psychologisch, met zin voor realiteit, schetst de schrijver de ups en downs van de Amerikaansche beschaving. Deze avonturen lijken ons wat bij het haar getrokken ; het geheel echter boeit als een roman.
A. Boni C. SS. R.

16.961 **Mac Donald, William C.** 83.0
TROUBADOUR-COWBOY. *Vert. uit h. Amerikaansch [Jingle Bob Jenkins, Srouble-Trailer] dr Frits Hoogewerff — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20×14) 240 *blz.* *fl.* 2,25
V — Revolvers raken of missen al naar de behoeften van den schrijver. De verzen zijn aardig in het Engelsch. Het verhaal is spannend in zijn genre. En ze trouwen. Leuk. E. B.

16.962 **Molnàr, Franz** 83
DE JONGENS VAN DE PALSTRAAT. *Vert. uit h. Hongaarsch [Pàl Utcai Fiuk] dr Truus Eijgenhuijsen en I. Rona — A'dam, Ned. Keurboekerij [Brussel, Onze Tijd]* 1938 (21×15) 255 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,75
V — Een boek over schooljongens, gymnasiasten, die oorlogje voeren met een club van het lyceum. De schrijver heeft zich volkomen ingeleefd in een ongecompliceerde, eerlijke jongensmentaliteit. Een zeer boeiend boek over jongens, maar toch geen jongensboek. Als zodanig zijn er nogal pædagogische bezwaren. G. J. C. Zwanikken

16.963 **Nachenius-Roegholt, A. M.** 83
IN GELIJKE PAS — *Alkmaar, Gebr. Kluitman (Serie : De nieuwe Leeskring)* 1938 (23×16) 176 *blz.* *fl.* 1,20 ; *geb. fl.* 1,90
V, M — Hoe Clari door haar lief karakter haar tante omtoovert tot een goede echtgenoote en moeder, en ten slotte zelf het geluk vindt, wordt in dit aardige meisjesboek prettig verteld. A. Müller

16.964 **Nieuwenhuis, Jan** 83

◆ THUBAL DE OS — *A'dam, N. V. van Munster,* 1938, 2^e^ *druk* (20 × 14) 116 *blz.* *fl.* 1

V — Thubal is de os van een boerken dat, noodgedwongen, hem verkoopt aan een sjacheraar, die hem mishandelt. Thubal ontvlucht, komt terecht in de grot te Bethlehem, en beademt er den pasgeboren Christus; wordt door de herders meegenomen, en ten slotte, den dag waarop de twaalfjarige Jezus den tempel bezoekt, naar Jeruzalem geleid om er geofferd te worden. Een boeiende Kerstvertelling, ofschoon het laatste gedeelte wel schaadt aan 't geheel. Aanbevolen.

Joz. de Voght, pr.

Jan Nieuwenhuis

16.965 **O'Flanders, A., O. Praem.** 83.8 : 39

◆ UIT DE IERSCHE WONDERWERELD. Legenden en Vizioenen van de V^e^-IXe Eeuw. *Geïll.* — *Tongerloo, St. Norbertus-Drukkerij,* 1938 (18 × 14) 174 *blz.* 10 *fr*

V — Schr. biedt ons hier het vervolg op *Iersche Legenden,* verschenen in 1931. Een keur uit de schoonste legenden, geweven rond de gestalten van Ierlands heiligen: St-Patrick, Colombkill, Finnaan enz. Bekoorlijk en kinderlijk tot het naïeve toe, zijn ze, zooals de ziel van Ierland zelf, boven alles diep-geestelijk; « wat menig rein gemoed moge verblijden en voor God doen leven ». Dat wenschen wij met den schrijver.

A. Boni C. SS. R.

A. O'Flanders O. Praem.

16.966 **Pulles, Tiny** 83

STA-PAL. *Geïll. dr Toonder* — *A'dam, H. Meulenhoff (Serie « Jeugdleven »)* 1938 (23 × 16) 177 *blz. fl.* 1,20; *geb. fl.* 1,95

V, M — Een mooi boek vooroudere meisjes, dat een helder en duidelijk inzicht geeft in de moeilijkheden en problemen, waarmee de moderne jongelui te kampen hebben, alvorens zij een levenshouding hebben gevonden. Er spreekt een frissche geest uit en er heerscht door het heele boek een sfeer van gezelligheid.

J. M. C. de Haan

16.967 **Rutten, Felix, D^r^** 83 : 91

◆ DE TOCHT NAAR MORGENLAND — *Eindhoven, Brussel, Het Poirtersfonds,* 1938 (19 × 14) 224 *blz.* 12 *fr.*; *geb.* 20 *fr.*

V-VIa — In dit soms wat al te gevoelig geschreven verhaal, met mooie natuurbeschrijvingen en aardige trekjes uit het zigeunerleven, worden de lotgevallen verteld van twee zigeunerkinderen, Milenko en Marischka, op hun zwerftocht door Bohemen, Hongarije en Roemenië, op zoek naar « Morgenland », het legendarische stamland der zigeuners. Hoewel als roman aangekondigd, lijkt het meer geschikt voor de jeugd, voor wie dit boek veel leerzaams bevat.

J. M. C. de Haan

Dr Felix Rutten

16.968 **Saris, Leni** 83

LICIA ZET DOOR. *Geïll. dr Nans van Leeuwen* — *A'dam, H. Meulenhoff (Gulden Serie)* 1938 (23 × 16) 191 *blz.* *fl.* 1; *geb. fl.* 1,35

V, M, N — Door de plotselinge dood van haar vader gedwongen in eigen onderhoud te voorzien, slaat het trotsche maar zelfstandige hoofdpersoontje zich door de moeilijkheden heen en geeft tenslotte haar zelfstandigheid op om Frank verder voor haar te laten zorgen. Neutraal.

Jo van der Hulst

16.969 **Sirks-Joustra, A. A.** 83

MIES VINDT HAAR WEG. *Geïll. dr R. Reinderhoff* — *A'dam, van Holkema & Warendorf (De goede Kameraad)* 1938 (25 × 16) 250 *blz.* *fl.* 1,75; *geb. fl.* 2,50

V, M, N — Mies, de oudste dochter van een leeraarsgezin, is de heldin van dit verhaal. Hoe zij haar toekomstigen echtgenoot ontmoet en gaat waardeeren, wordt in dit meisjesboek beschreven. De zeer neutrale sfeer maakt het boek alleen geschikt voor ouderen.

A. Müller

16.970 **van Duin, Frank** 83

REGGIE'S REPORTAGES. *Geïll. met 4 platen dr P. Stempels* — *A'dam, H. Meulenhoff (Serie « Jeugdleven »)* 1938 (23 × 16) 182 *blz.* *fl.* 1,20; *geb. fl.* 1,95

V, J, N — Als leerling-reporter maakt Reggie allerlei avonturen mee : diamant-smokkelende Chineezen, ballonraces, achtervolging van misdadigers. Het journalistenbestaan is de simpele draad, die alles aan elkaar bindt. Neutraal ; gehalte middelmatig. J. P. M. VLEKKE

16.971 **van Welsenes, Ajjon** 83.0

EN DE AALSCHOLVER VLOOG... Een spannende Wereldrace. *Geïll. dr van Looy — A'dam, van Holkema & Warendorf,* 1938 (25 × 16) 304 *blz.* *fl.* 1,75 ; *geb. fl.* 2,50
V — Twee jongens winnen bij een uitgeschreven prijsvraag van de K.L.M. den eersten prijs en mogen dientengevolge opgeleid worden als piloot. Door onverwachte omstandigheden nemen zij deel aan een wereldrace. Een spannend en fantastisch boek, vooral voor vliegliefhebbers. M. A. NOËL

VIa — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar

16.972 **Casteels, Hilda** 83

Hilda Casteels

LOES, LISE EN LIESBETH. *Geïll. dr Elza van Hagendoren — Antwerpen, L. Opdebeek,* 1938 (20 × 15) 72 *blz.* 7,50 *fr.*
VIa — Op het stramien van een voor rijpe menschen onuitgewerkten roman, heeft de schrijfster, voor kinderoogen, drie karakters uitgeteekend met fijne kennershand, drie meisjesportretten : Loes, verstandig doch jaloersch-hoogmoedig ; Lise, traag van geest maar rijk van hart; Liesbeth, hun nichtje uit Egypte, dat vroeger het ouderlijk huis ontvluchtte om haar kunstideaal te volgen in den vreemde. Flink werk voor de jeugd, met degelijke opvoedkundige waarde ; ook warm aanbevolen aan allen die in contact komen met de jeugd. A. BONI C. SS. R.

16.973 **Feitsma, J.** 83.9 : 92.2

◆ BARUCH, DE TEKENAAR. Historisch Verhaal uit het Leven van St-Paulus. *Geïll dr V. van Schoonhoven-van Beurden — A'dam, R. K. Boekcentrale* (25 × 16) 336 *blz.* *fl.* 2.25
VIa — Voor de verbeelding van jeugdige lezers, den heldenmoed der eerste katholieke bloedgetuigen rond den onversaagden St-Paulus voor te stellen, is het doel van dit lijvig boek. Het verhaal van Baruch, den zoogenaamden neef van St-Paulus, omkleedt dit historisch gebeuren met ietwat oppervlakkige doch kerngezonde fantasie en boeiende verwikkelingen. De historische aanteekeningen had schr. beter in appendix laten volgen. Dit vlot geschreven boek moge veel interesse wekken bij jonge katholieken. A. BONI C. SS. R.

16.974 **Household, Geoffrey** 83

DE SPAANSE GROT [*The Spanish Cave*] *Geïll. dr Fr. Mandos — Helmond, Drukk. Helmond,* (*Ned. Jeugdbibliotheek nr* 76) 1937 (27 × 19) 123 *blz.* *fl.* 0,25 ; *geb. fl.* 0,40
VIa, J, N — Wat al te stroef gebouwd en ook erg onwaarschijnlijk. Toch is het boeiende lectuur. Niemand neemt ooit toevlucht tot gebed, zelfs de pastoor niet, in de hachelijkste momenten ; daarom N. F. MAES, PR.

16.975 **Lindeman, Cor** 83

KWIKSTAARTJE. *Geïll. dr Lou Manche — Helmond, Drukk. Helmond (Keurraad-Meisjesserie, nr 2)* 1938 (24 × 16) 142 *blz.* *fl.* 0,75
VIa, M — Een boek dat er wezen mag ! Het midden, waarvoor het geschreven is zal er veel voldoening aan beleven. ELZA WOLF

16.976 **Wheeler, Janet D.** 83

BILLIE BRADLEY'S VACANTIE-AVONTUREN. *Vert. uit h. Engelsch* [*Billie Bradley at Twin Lakes*] *dr G. J. Werumeus Buning-Ensink. Geïll. dr Gretha Bosch van Drakensteyn — Den Haag, J. Ph. Kruseman,* 1938 (21 × 15) 159 *blz. fl.* 1,75 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,50 [35 *fr.*]
VIa, M — Billie brengt haar vacantie met eenige vriendinnen en hun broers aan het Tweelingmeer door. Ze beleven veel avonturen en slagen er in om een ontvoerd meisje aan haar moeder terug te geven. A. ACKERMANS

VIb — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

16.977 **Schmidtmayr, M.** **83.8 : 92.2**

◆ KINDEREN OP GODS WEGEN. *Vert. uit h. Duitsch dr Pater Marcus O.M. Cap. Geïll. — Averbode, Goede Pers,* 1938 (18 × 11) 231 *blz.* 20 *fr.*

VIa-b — Als in een sprookje wordt hier een heldhaftige schaar kinderen voorgesteld, die ons verbazen door hun wonderbare geestelijke rijpheid. Nauwgezet in het vervullen van hun kinderlijke plichten en door de vroegtijdige Communie gezuiverd van hun kleine gebreken, werden zij dappere aposteltjes. Mooi verlucht. J. TETTELIN

16.978 **Schuver, Ursula M., O.S.B.** **83.8 : 92.2**

◆ KONINGSKINDEREN VAN EIGEN LAND EN EIGEN TIJD — *Leuven, Davidsfonds (Jeugdboek, nr 25)* 1938 (19 × 15) 111 *blz.* 11 *fr.*

VIb-c — Levensverhaal van vier uitverkoren kinderen, wier zuiver zieltje, door inwerking van hoogere genaden, een wonderbare uitstraling geeft van wat trouwe Godsliefde vermag. De rol van deze ongerepte kleinen bestaat enkel in het alles aanvaarden uit Jezus' hand. Alhoewel de toon van het boekje, vooral in het begin, ietwat té zoeterig aandoet, zal de lezing ervan voorzeker de kinderen boeien en ten goede beïnvloeden. J. TETTELIN

VIc — KINDERLECTUUR

voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar

16.979 **Leopold** **83 : 81 : 087**

VAN HET TOOVERVISCHJE. Een oud Sprookje, opnieuw verteld en berijmd. *Geïll. — R'dam, Wed. J. van Nelle,* 1936 (19 × 26) 33 *blz.* *Niet in den handel*

VIc — In vlotte rijmen, de bekende toovergeschiedenis, hier echter wat al te opzettelijk dienstbaar gemaakt aan reclamedoeleinden.

88. - Gemengde Opstellen

16.980 **Bouman, C. A.** **84 : 01 : 809**

◆ DE MAN MET ÉÉN BOEK. *Met een inleidend woord van Anton van Duinkerken. Geïll. — Haarlem, H. Coebergh,* 1938 (21 × 13) 111 *blz.* *z.p.*

IV-V — Met welke boeken van de markt 1938 in Nederland, word ik, R. K. Nederlander, de « man met één boek » d. i. hoe verrijk ik mijn geestelijk bezit, dat mijzelf de gewenschte gave eenheid geve ? In een afgerond betoog, misschien met ietwat te veel abstractiesspel, stalt schr. voor ons den voorraad van een modernen Roomschen boekhandel uit, leidt hij ons rond en laat ons nippen aan de markantste boeken, waar wij iets aan hebben. Daaruit blijkt dat er tegenwoordig een krachtig en schitterend geestesleven bestaat, met eenerzijds een groot streven naar uiterste verdieping en anderzijds een groot offensief-optimisme. Bij het religieuse, dat aldus veruit de eerste plaats bekleedt in de belangstelling, voegt schr. eveneens inwijding in de treffende productie aan kunststudies. Een opmerking dringt zich op, — en A. v. Duinkerken maakt ze tevens ook : het blijkt dat de groote belangstelling nog niet gaat naar het letterkundig kunstwerk als zoodanig (hoewel echter veel schoons genoteerd wordt onder de andere rubrieken) ; in den grond is dat wel zóó : « Belanglooze schoonheidsliefde is een langzaam rijpend cultuurgoed, waaraan wij ons nog onvoldoende leeren wennen ». Warm aanbevolen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

16.981 **Brunclair, Victor J.** **84 : 801**

HET HEILIG HANDVEST — *Antwerpen, Mercurius,* 1937 (22 × 15) 72 *blz.* 15 *fr.*

III, L — Wij gelooven dat bij rustig redetwisten de meeningen van schr., waarmee hij U. v.d.Voorde aanvalt, nader zouden gebracht worden tot dievan zijn tegenstrever. Door het uithalen van honderd en meer dingen, die elk een onderzoek zouden vragen, helpt men de zaak niet vooruit. Er hangt ook rond heel die Faust-pakt-kwestie een beetje politiek, die het onbehaaglijk maakt. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

16.982 **Bruning, Henri** 84 : 24 : 26

VERWORPEN CHRISTENDOM. — *A'dam, J. M. Meulenhoff [Brussel, A. Manteau]* 1938 (20×14) 288 *blz. fl.* 2,75

III — Deze critiek op het hedendaagsche christendom munt niet uit door bescheidenheid, ook niet altijd door duidelijkheid. Een echt boek voor menschen, die zoeken naar een motief om hun eigen weg te gaan en zich tegen de Kerk te verzetten, omdat zij op den verkeerden weg is. Ondanks vele menschelijke tekortkomingen en mistoestanden, is er toch, zelfs bij de Jezuïten (!), ook nog veel goeds. Als men Bruning gelooft, gaat men daaraan twijfelen. Het goede gevolg van een juiste critiek bereikt men op deze manier niet omdat, wie te veel wil bewijzen tenslotte niets bewijst.

K. RONCKEN, PR.

Henri Bruning

16.983 **de Jonghe, Sylva** 84 : 325

HET KOLONIALE IN DE LITERATUUR — *Turnhout J. van Mierlo-Proost,* 1938 (18×13) 78 *blz.* 20 *fr.*

IV — In « Koloniale Letteren » besproken onder nr 16.771.

Mr Frans Erens

16.984 ◆ **Erens, Frans, M^r** 93 : 809

VERVLOGEN JAREN. *Met voorwoord van Dr Anton van Duinkerken. Geïll. met 8 platen — Den Haag, Ten Hagen's U. M.,* 1938 (21×15) 228 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,70

IV* — Nagelaten gedenkschriften van den in 1935 overleden Z.-Limburgschen essayist en criticus. Zeer interessante bijzonderheden over de « mannen van '80 », met wie Erens in A'dam de nieuwe letterkundige inzichten enthousiast beredeneerde. Zijn Parijsche studietijd en omgang met Fr. kunstenaars hadden hem hierop voorbereid. L. v. D. HULST

16.985 ◆ **Frijns, W. M.** 84 : 809 : 82

GROTIUS IN « PETER EN PAUWELS » ? — *'s-Bosch, L. C. G. Malmberg (Studiën-reeks, n^r 3)* 1938 (24×16) 59 *blz.* *fl.* 1,25

IV* — In de reeks monographieën, verbonden aan de *Studiën* der Nederlandsche Jezuïeten, laat de bekwame Vondelkenner zijn bevindingen verschijnen, over den invloed van Hugo Grotius op Vondels treurspel, *Peter en Pauwels.* Hier kunnen wij natuurlijk niet die talrijke merkwaardige bijzonderheden nagaan, die getuigen van groote belezenheid, maar toch alleen door specia isten kunnen genoten worden. J. SALSMANS S.I.

16.986 ◆ **Gielen, Jos. J., D^r** 88 : 809

BELANGRIJKE LETTERKUNDIGE WERKEN. Leidraad bij de Studie der Nederlandse Literatuur. Met Bloemlezing : 1^e DEEL. MIDDELEEUWEN EN VROEG-RENAISSANCE — *Purmerend, J. Muusses,* 1938, 2^e *druk* (22×15) 118 *blz.* *fl.* 1,30

IV — De inhoud van deze diepgaande en persoonlijke studie, die wij bij haar verschijnen omstandig bespraken, onder nr 10.018, werd eenigszins bekort. Het blijft een zeer degelijk en bruikbaar handboek.

Dr Jos. J. Gielen

16.987 **Huizinga, J.** 84 : 008 : 9 : 159 : 1

HOMO LUDENS. Proeve eener Bepaling van het Spel-Element der Cultuur — *Haarlem, H. D. Tjeenk Willink & Zn,* 1938 (24×16) 14, 309 *blz.* *fl.* 4,90 ; *geb. fl.* 5,90

IV* — Vanaf de ridder-hoofdstukken van « Herfsttij » nadenkend over het probleem van cultuur en spel, schreef de Leidsche hoogleeraar, na eenige voorstudies, dit grandioze boek, met deze frappante, door veel materiaal grootendeels ook bewezen, stellingen : « cultuur, in haar oorspronkelijke phasen, wordt gespeeld » en « de moderne cultuur wordt nauwelijks meer „gespeeld", en waar zij schijnt te spelen, speelt zij valsch » en « echte cultuur kan zonder spelgehalte niet bestaan ». Een zeer veelzijdig boek, dat, ook waar we het niet direct onderschrijven, véél te denken geeft over Godsoordeel, oorlog, ridderwezen, wijsheid en wijsbegeerte, poëzie, muziek, beeldende kunsten, dans etc. M.i. Huizinga's beste boek. D^r JOP POLLMANN

6.988 **Huyts, J., M^r** 84 : 92 : 3

HET GEVAL MEIERHOLD. Sociologisch Impromptu — *Den Haag, Leopold (De Vrije Bladen, nr 4)* 1938 (23×15) 32 *blz.* *fl.* 1

V — Hier wordt niet een oordeel geformuleerd over het geval Meierhold, maar getracht den val van Meierhold, en daarmee overeenkomende gebeurtenissen, begrijpelijk te maken. Meierhold was niet gesproten uit de volksklasse, maar uit den stand die aanvankelijk de revolutie leidde. Deze elementen worden gaandeweg vervangen door leiders uit den boeren- en werkliedenstand. Zoo ontstaat er vervreemding en vijandschap en niet-begrijpen. Zoo gebeurde met Meierhold, die alle contact met den massatoeschouwer verloor. Hij, de overbeschaafde, werd de barbaar en de onbeschaafde massa werd de voorvechtster van de cultuur. Een interessante en diepgaande studie. Dr C. GODELAINE.

16.989 **Janssen, Emiel, S.J. en Sterkens, Remi, Dr** **84 : 91 : 809 : 01**

◆ TURNHOUT IN DE LETTERKUNDE — *Antwerpen, Dr R. Sterkens, Brialmontlei 33,* 1938 (18 × 12) 52 *blz.* 5 *fr.*

IV — Dit schattig werkje dankt zijn ontstaan aan voordrachten gehouden bij de viering van Pater Fleerackers en Pastoor de Voght. Het gaat over de vele heimatvertellers uit de 19e eeuw, en de koppen uit de 20e. Natuurlijk wordt in reliëf gezet de figuur van Renier Snieders. Zonder pretentie of grootspraak, maar met het innig gevoel van waardeering, dat past bij een huldefeest. Voor de Kempen, een rijke kroon, vermits eigen schoon.
A. VAN DEN DRIES, PR.

16.990 **Knuvelder, Gerard** **809 : 88 : 37**

◆ INLEIDING TOT DE NEDERLANDSE LETTERKUNDE : 1e DEEL : A. Schets van de Geschiedenis der Nederlandse Letterkunde tot ca 1770 ; 1e DEEL : B. Bloemlezing. *Geïll. — 's Bosch, Malmberg,* 1938 (23 × 15) (24 × 17) 90, 332 *blz.* A. *fl.* 0,90 ; B. *fl.* 2,90

Gerard Knuvelder

V — Deel A is geen allegaartje van namen en data, maar een voorstelling der cultuurstroomingen van elk tijdvak en van het verband der literatuur met dit tijdsbeeld. Mooi, flink werk, dat door zijn doorgedreven en toch niet droog karakter van systematische ontwikkelingsgeschiedenis moet inslaan. Eenzelfde bekommernis om cultuurgeschiedenis, in breede trekken maar reëel, te geven beheerscht in B de commentaar op de teksten. (Het herhalen, misschien wat hinderend voor den lezer, is maar wat goed voor den schooljongen !) In de bloemlezing, ook uitgebreide fragmenten. Zoodat alles sluit : lectuur, begrip, situeering. Teksten mooi, sprekend, bij voorkeur kloek-manlijk. Een verheugend feit zijn die talrijke werken, zooals er nu verschijnen, waardoor wij een sterk besef krijgen van ons prachtig nationaal patrimonium op kunst- en letterkundig gebied. Knuvelders hand- en leesboek is niet één der minst geslaagde werken in die richting. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

16.991 **Kuyle, Albert en Magda** **88 : 3 : 32 : 33 : 64**

PAN-EUROPA of Europa in de Pan. *Geïll. dr K. Thole — Utrecht, Het Spectrum [Antw., Standaard-Bhdl] (Schijnwerpers)* 1938 (19 × 11) 103 *blz.fl.* 1,25 [18 *fr.; per abonn.*6,50 *fr.*[

IV — Heer ende Vrouwe Albert Kuyle hebben zich blijkbaar kostelijk geamuseerd aan dit frisch-appetijtelijk boeksken, en ze amuseeren ons meteen even kostelijk. Met 'n zelden falende geestigheid filosofeert Albert op zijn manier over allerlei geplogenheden van politiek, economie, etc., terwijl Magda enkele luculusbladzijden heeft bekokstoofd ... om duimen en vingers af te likken. De uitgeverij « Het Spectrum » doet uitstekend werk met haar « Schijnwerpers » ; als afwisseling in 't literaire menu deed zij 'n zeer gelukkige keuze met dat rhapsodisch «kookboek» der twee Kuyle's. Wie zich down voelt, leze dit boeksken. 't Is aanbevolen lectuur voor Adam ên Eva ; terwijl eerstgenoemde er zich lekkerder bij zal gaan voelen, zal z'n ega wellicht nieuwe inspiraties opdoen voor haar culinaire creaties, en ook dàt heeft 'n kapitaal belang! ANTON VAN DE VELDE

Albert Kuyle

16.992 **Kwee Kek Beng** **88 : 39 = 4393 : 495.1**

CHINEESCHE SPREEKWOORDEN EN SPREUKEN — *Batavia, Drukk. « Sin Po »,* 1936 (20 × 14) 86 *blz.* *fl.* 1,50

IV — Hier krijgen wij voor het eerst in het Ndl. een belangrijke verzameling van 501

Chineesche spreekwoorden, meestal uit de volkstaal herkomstig, met hier en daar een spreuk uit de klassieke boeken. Deze spreekwoorden doen het Chin. volk kennen gelijk het is ; wellicht zullen er enkele niet gemakkelijk begrepen worden door iemand die China niet kent, zoo b.v. nr 411 : « De maan kan zelfs met een kapotte trom gered worden ». Men moet weten dat de maan bij maanverduistering gevaar loopt door een hond opgegeten te worden en de menschen slaan dan op de trom om den hond te verschrikken. Een woordje uitleg was dus bij sommige spreekwoorden nuttig geweest. Een paar spreuken werden slecht vertaald, b.v. nr 175 beteekent : « Inzwelgen ? (ik) vrees dat het (een stuk) been is. — Uitspuwen ? (ik) vrees dat het (een stuk) vleesch is. » — d.i. : Ik weet niet wat gedaan. Nr 241 beteekent : « als de tijger dood is, is zijn wreed hart nog in leven » — d.i. : wees voorzichtig. Dit werkje blijft nochtans een aanbeveling (aan folkloristen enz.) waard, want het bevat menig pareltje. PROF. P. JOS. MULLIE C. I. C. M.

16.993 **Leemans, Victor, Dr** **84 : 30 : 1**

◆ HOOGLAND — *Leuven, Davidsfonds (Keurreeks)* 1938 (19 × 15) 194 *blz.* 20 *fr.*

IV* — Victor Leemans is één der niet zoo talrijke jonge geleerden, die hun leiderstaak voor Vlaanderens gemeenschap opvatten als 'n gestaag onderzoeken, 'n bestendig beluisteren der veelvuldige roeringen in de moderne ideologieën en haar weerklank in onzen eigen levensstrijd, 'n ononderbroken aandacht voor de problemen van dezen getormenteerden tijd, 'n synthetiseeren der aspecten van 't moderne nationale en internationale verkeer. Dat alles met den ernst, die voortvloeit uit 'n groote liefde voor land en volk.

Dr Victor Leemans

In dit sterk gedocumenteerde en geargumenteerde « Hoogland » zien we beurtelings behandeld de rubrieken : « Van eeuwige dingen », « Van menschelijke noodwendigheden », « Hoe verhoudt zich de intellectueel tegenover zijn volk », « Optimisme en pessimisme in onzen tijd », elke rubriek onderverdeeld in verschillende zelfstandig-uitgewerkte en onderling-verbonden kapittels. 't Geheel getuigt van acurate wetenschap, groote belezenheid en scherp onderscheidingsvermogen. Het is 'n kostbaar brok wijsgeerig denken, dat door de prijzenswaardige zorg van het Davidsfonds ter beschikking wordt gesteld van al dezen, die, los van het enge, verschrompelde provincialisme, 'n Rundschau over het actueel wereldgebeuren wenschen, om zich tot volwaardige menschen te heffen op 'n peil van hooger en vollediger beschaving. Leemans zal 't ons echter niet euvel duiden, zoo we niet met àl z'n meeningen akkoord gaan. B.v. waar hij, in 'n té apodictisch én te pessimistisch diapason, gewaagt van de tegenwoordige kunstuitingen, die, moesten we den auteur van « Hoogland » gelooven, reddeloos verstrikt zitten in 'n uitkomstloozen teleurgang! Nee, ook deze tijd heeft z'n kunstenaars, die waarachtig edele dragers van schoonheid zijn, en waaraan we ons greintje optimisme danken in de donkere jaren die we thans beleven. Op elk gebied der kunst zijn teekenen te onderkennen, die wijzen op 'n belofterijken herbloei. 't Is niet omdat we 't proces van het zoeken-naar-nieuwe-vormen nog niet integraal doorworsteld hebben, dat we aan de goede uitkomst van 's menschen pogen op dit terrein zouden twijfelen. Onze kinderen zullen, meen en vertrouw ik, niet vóór 'n woestijn staan. Misschien laat de tegenwoordig scheppende kunstenaarsgeneratie geen imponeerende *hoeveelheden* groot werk na, maar dàt heeft geen belang. De prominente kunstenaars van heden zijn ten slotte het koppelteeken tusschen de decadente 19e eeuw én de vernieuwingsperiode, die na den oorlog, in vollen chaos, aanving en die nog niet uitgevochten is ; zij bouwen aan 'n nieuwen tijd, en, laat het werk moeizaam vorderen, laat 't zelfs af en toe schijnbaar stagneeren, de toekomst is aan dezen die vertrouwen. Wat nu ook weer niet wil zeggen, dat ons « avondland » er schitterend zou voorstaan. De wereld trilt in haar voegen ; er is te veel dat om wraak ten hemel schreit ; het goddelijke wordt verguisd door de demonische hoovaardij van dezen die 's werelds teugels in handen houden, maar zoo 't waar is dat 't hevig rumoer der menschelijke dwaasheid ons naargeestig intimideeren kan, volstaat 't even te gedenken het stille offer der zwijgende, heilige dwaasheid van zoovelen, die, verborgen, met hun boetvaardige liefde, het evenwicht vormen in Gods Vaderhand. Laten we met den herhaaldelijk door Leemans geciteerden Goethe besluiten : Gottes is der Orient! Gottes ist der Okzident ! Nord- und südliches Gelände, Ruht im Frieden seiner Hände. ANTON VAN DE VELDE

16.994 **Mann, Thomas** **86 : 32**

EEN BRIEFWISSELING. Een Antwoord op zijn Schrapping als Duits Staatsburger en als Eredoctor in de Philosophie. Een scherp Requisitoir. *Vert. uit h. Duitsch [Ein Briefwechsel] dr J. Dutric — Arnhem, van Loghum Slaterus,* 1937 (23 × 15) 13 *blz.* *fl.* 0,40

Marnix van St-Aldegonde

IV — Een rustig, openhartig, maar daarom niet minder scherp requisitoir tegen het régime dat Mann, naast zoovele sommiteiten van den geest, in ballingschap joeg. Niet alleen in verband met het geval Mann, maar voor wat de gedachtenstroomingen in Duitschland in 't algemeen betreft, is deze brief zeer interessant materiaal. ANTON VAN DE VELDE

Marnix van St-Aldegonde 88

16.995 BLOEMLEZING UIT ZIJN WERKEN. *Samengesteld en ingeleid dr J. F. van Haselen — Baarn, Bosch & Keuning [Ledeberg, Het Boekhuis](Libellen-serie)*(19 × 17) 32 *blz. fl.*0,45
I, P — Uit de psalmische gedichten en uit de polemische theologische geschriften. Voorzeker telt Marnix mee als figuur en als schrijver. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

16.996 **Meir, George, Dr** 84 : 809 : 4

DOOD EN DOODSSYMBOLIEK IN IBSENS WERKEN — *Antwerpen, De Sikkel; 's-Gravenhage, M. Nijhoff (Rijksuniversiteit te Gent. Werken uitg. door de Faculteit van de Wijsgebeerte en Letteren, afl.* 84) 1938 (25 × 16) 257 *blz.* 120 *fr.*
IV — Schrijver heeft zich met wetenschappelijke nauwgezetheid van zijn taak gekweten : rol en beteekenis van dood en doodssymboliek, alsmede de semasiologische waarde van de termen voor den dood, worden voor elk stuk vastgelegd. Maar er wordt nog vrij wat nàást het onderwerp geschreven, en nieuw is dit op den koop toe ook niet. Vooral het begin van het boek werkt, in dezen, onthutsend. Men weet dat Ibsen sociaal versleten is, en voor een tiental jaren stelde ik in een Limburgsche Bijdrage vast, dat hij tooneelkundig zijn faam enkel om een paar stukken verdient. De algemeen menschelijke ondergrond van zijn œuvre houdt hem recht. Dat heeft het werk van Dr Meir andermaal mede bewezen, en wettigt zijn bestaan. Dr C. GODELAINE

Dr George Meir

16.997 **Multatuli** 88 : 84 : 809

KEUR UIT MULTATULI. *Gekozen, gerangschikt, soms ingekort, met aanteekeningen voorzien en ingeleid dr J. Pee en L. Roelandt.*
MULTATULI DE BEELDENBREKER. Een Keur uit Multatuli's Werk. *Geïll. met 3 portretten en een tekening dr G. van Raemdonck — Lokeren, Julius Pée,* 1938 (20 × 15) (19 × 14) 320, 96 *blz.* 20 *fr.* ; 12 *fr.*
I, L — Het eerste, een merkwaardige keur, vol meesterlijke bladzijden. Natuurlijk gedurig de godslastering.
Nummer 2 : Bij schitterende, geestige vertolking, enkele gewettigde aanvallen op maatschappelijke misstanden in de XIXe eeuw, met veel drogredenen, en een vloed onnoembare godslasteringen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

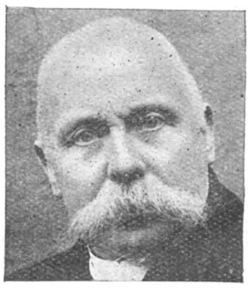

Dr Julius Pée

16.998 **Ritter jr, P. H., Dr** 88 : 809 : 801

OVER LEZEN EN SCHRIJVEN. Fragmenten van Ned. Schrijvers verzameld en naar Tijdsorde gerangschikt. — *A'dam, Wereldbibliotheek,* 1936 (17 × 12) 77 *blz. Niet in handel*
V — Interessante uitlatingen en beweringen die tot nadenken nopen. Dr J. CAEYMAEX, PR.

16.999

Maurice Roelants

Roelants, Maurice 88

BAKKELEIEN MET JAN GRESHOFF — *R'dam, Nijgh & van Ditmar,* 1938 (24 × 15) 37 *blz.* *fl.* 0,50
V — Met dit pittig geschrift likwideert Roelants intelligent en raak het geval van den Hollandsch-Brusselschen scribent, die « albedillend een rol van oppersten censor speelt, waarmee hij bezig is een deel der goede betrekkingen tusschen schrijvers van Noord en Zuid, zonder eenig nut voor de literatuur, te bederven ». Greshoff komt deerlijk gehavend uit dit « gebakkelei » te voorschijn gekropen. Men beleeft plezier aan Roelants, waar hij den zelfgenoegzamen monopool-bezitter der volmaakte criteria met de « stukken op tafel » den domper op de walmende kaars zet. PAUL HARDY

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recensies geplaatst, beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

NUMMER 2 ZEVENTIENDE JAARGANG FEBRUARI 1939

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR

REDACTIE en BEHEER : Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen
Cuylitsstraat 27, Antwerpen — Postcheckrekening : 241.02

Prijs voor België: Abonnement: 35 frank Dit nummer: 5 frank
Prijs voor Nederland: Abonnement: f. 2.75 Dit nummer: f. 0.35
N. V. Het Nederlandsche Boekhuis — Tilburg

Representatieve Romans

Op zijn veertigsten verjaardag (zeker, die is màar veertig) heeft Ernest van der Hallen
17.000 een tweeden druk(*) van **De Aarde roept (IV)** uitgegeven en wel in een zeer mooi kleed. Wij zouden gaarne enkele indrukken weergeven, opgedaan bij het herlezen van dit mooi boek van den optimistischen dichter.

Ernest van der Hallen

Ik kan dit boek niet scheiden van een gedachte aan muziek (ik denk hier aan het gansche dichtwerk, niet zoozeer aan woordmuziek). Er is een bron aan het vloeien gegaan, en 't is een deugd hoe zij welt en loopt en voller en rijker wordt. Ik kan het boek ter hand nemen als een plaat waarvan men houdt en, opgezet, daar voelt ge u weer in de vertrouwde schoone wereld : « Een kleine witgekalkte boerderij langs een karreweg... met de roode begonias en op den zijmuur de wilde wijngaard...... ». Een forschig boerenepos ? Neen. Maar ook niet een louter vertoef te lande : wel een betrekkelijk innig meeleven met het landleven. En dàt specifiek Kempisch. En daar bloeien nu letterlijk óp al de innige, vreedzame en heerlijke sensaties welke het landelijke schoon dàar op uur en dag en jaar verwekt en in ons laat trillen.

Ja, zóó is de zandweg in de zon, zoo de avond, die op dit vierkantje land komt uit het bosch, zoo is de morgengroet, zoo de grootere paneelen van hooien, oogsten, spitten, zaaien, zoo de hooge hemel, en zoo de stilte van dag en nacht rond de kleine doening. Eén koestering met oog en hart van het stille-groote, dat daar omheen staat en koepelt rond dit nederig en gezond landeken ; één meefluisteren met de stemmen van sparren, wind en vogelen ; en één mee-opklaren en stralen, parelen en verduisteren van licht en schaduw. Dit alles, geen oogenblik als koude boedelbeschrijving, noch als schabloon, noch als een bal aan 't been, maar beheerschte lyriek : als de volle muziek die de dichter in zich draagt, omkoesterd met hartelijke vreugde, en die hij gezapig schenkt, met vrij uitvieren, met liefelijk heraanvoeren van vertrouwd geworden thema's, met een gelijkmatig rustige doorstrooming vol bezielden glans en tevens frisch van nieuwe schitteringen.

Het is niet zoozeer een acteeren der natuur ; het is eerder de allesomvattende wijding van den schoonen sluier en glans die hoog uitspant boven het nederig hoekje gronds. Eveneens eer statisch dan dynamisch is de verhouding van de kleine groep menschen tot die natuur ; toch is er een voldoende maat communie en harmonie tusschen het landelijk wonder en deze drie, vier gestalten, wel afgetrokken als zij zijn van alle luide leven ; zooals zij daar

E. van der Hallen : De Aarde roept — Brugge, Wiek op, 1938, 2e *druk*(23 × 17) 159 *blz.* 25 *fr.*

bewegen op het veld, of bij het hofken staan of naar den boschzoom toe drentelen bij zonnelicht of schemer, worden zij wel degelijk gezien als versmolten met de natuur : een glans ervan slaat weer op hen, of haakt vast aan hun gestalte ; en met hun traag en eenvoudig doen ook passen zij in het breede rythme.

Overeenkomstig de rustige en volle inspiratie van gansch dezen Kempenpsalm, is er ook goede versmelting en evenwicht tusschen heel deze atmospheer-lyriek en de roman-idee : er wordt, evenwel zonder hevige schokken, wel degelijk uitgegaan van menschelijke wantoestanden ; er gaan krachten, uitwendig en inwendig aan 't werken, om, door de stuwing van een niet-lawaaierig, vroom optimisme een harmonie der geesten en der harten te laten ontstaan, tevens in werkelijkheid omgezet bij het spel van enkele, eenvoudige doch bevredigende uitwendige draden.

De opvallend zuivere geut der taal, doorzinderd met een, zeer weinig opdringerig, persoonlijk accent van warmte, sluit uitstekend aan bij de reinheid en zachte schoonheid van het mooie gedicht.

Wat betreft de maatschappelijke gedachten en strevingen van den dichter, die andermaal het werk voor een deel beheerschen, eerder dan aan te toonen hoe ze het doen, zou ik den lezer willen attent maken op de verhoogde intensiteit waartoe zij sindsdien gekomen zijn,
17.001 en wel in het boek : **Zes Dagen** (*) waaraan destijds A. van de Velde een schitterende
◆ bladzijde wijdde.

Daar is vooreerst dat plan der *Zes dagen* : nee, geen « betaald verlof », hoor !, doch (heeft men dat niet dadelijk opgemerkt ?) het eindelijk aangedurfd avontuur van een heroïsche retraite, laat ons zeggen, die een sociaal Tertiaris, een Franz Herwig, zou gaan doen : ééns toch door algeheel deelen van het lot der minsten, der ergst gevallenen, tot onthechting komen van alle zelfzucht, dan zich eens kordaat plaatsen voor het beeld van uw eigen leven, inzien dat gij feitelijk meer dan één groot leed in u draagt, maar ook bij flitsen groot licht ontvangen, hernieuwing o.a. tot moedig aanpakken van charitas.

Ook op andere gebieden, wijst dit boek op nieuwe accenten : zoo b.v. na land en volk in *De Aarde roept* te hebben gesmaakt in rustig klaar herdenken, ziet men hier den schrijver werkelijk veel ontdekken, voor het eerst van dichtbij het wonder-nieuwe van veel menschen b.v. de boeren.

Meteen wordt de zwerver-dichter nu veel meer directe opnemer en doorvarend hertoovenaar van het geziene, zooals een Gorki dat in de eerste plaats schitterend doet.

En onmiddellijk wordt de toon én echter-persoonlijk én losser-van-zich-af tevens. Wanneer ook een 2e druk van *Zes Dagen* ? Dr Joris Caeymaex, pr.

17.002 Zoopas verscheen ook **De stille Man (III)** door Albert van Hoogenbemt (**). Na dezen « eersteling » zal zijn auteur in latere jaren de zeldzame vreugde deelachtig zijn om nooit, fatsoenlijkheidshalve, verplicht te wezen met een tikje geblaseerde minachting van zijn vroegere « zonde » te gewagen.

A. van Hoogenbemt

« De stille man » in kwestie is een Verlaine-achtige persoonlijkheid, een diep-begaafd artist met een voornaam scheppend muzikaal talent, doch een rustelooze bohémiennatuur, die voor zijn eigen gecompliceerde psyche geen uitkomst vindt, en nu eens den vrede zoekt in een stil huiselijk geluk, dan weer in een onvermoeibare creatieve bedrijvigheid, tot alles herhaaldelijk in elkaar stort en hij, brooddronken, op onverantwoordelijke avonturen uitrukt of een ziekelijke botviering najaagt van zijn brutale, soms half-demonische levensdriften.

Het procédé, door van Hoogenbemt gebruikt, is niet nieuw : verschillende personen komen aan het woord, die subjectief dezelfde feiten interpreteeren. We vonden het in één der recente romans van Julien Green, en ook Roelants paste het in zekere mate toe in zijn jongste boek. Er is wellicht enkel dit verschil : V. H. bespaart den lezer zelf de balans te maken. Bernard, den « stillen man » leeren wij kennen uit de jeugdherinneringen van zijn zoon, de brieven van zijn vrouw en een geschreven bekentenis van hemzelf. Ook nog een zwager en een soort verloopen boschwachter brengen hun meeningen ten berde, die kostbare

(*) *Ernest van der Hallen : Zes Dagen — Antwerpen, De Sikkel* (19 × 13) 94 *blz.* 20 *fr.*

(**) *Albert van Hoogenbemt : De stille Man — Antwerpen, De Nederlandsche Boekhandel,* 1938 (20 × 14) 303 *blz.* 35 *fr.*

elementen blijken te zijn voor de studie van Bernard's complex. Aan het slot van het boek tracht de zoon het probleem, dat zijn vader was, op te lossen.
Ietwat hortend steekt schrijver van wal ; men vreest dat hij spoedig stranden zal, omdat zijn lading te zwaar is, doch, zijn stijl wordt effener en rustiger naarmate de bladzijden vorderen, en ietwat omslachtig, doch met een zorgzame, evenwichtige litteraire vaardigheid (bijna schreven we : met meesterschap) slaat hij er zich doorheen. Het eerste gedeelte beweegt in de stille, ongerepte en wijdingvolle atmosfeer der jeugdherinneringen. Men denkt aan Alain-Fournier, Gilliams en Marie Gevers (om eens niet over Rilke te reppen) ; men denkt aan dat luciede verwijlen op de grens van droom en werkelijkheid, waar je nooit precies weet of de werkelijkheid al dan niet den droom voorafging, tenzij de werkelijkheid zelf niets anders was dan een schoone droom. Diep en moedig heeft van Hoogenbemt gesneden in het menschelijk hart. Vol ernstige aandacht en met een rijk zintuigelijk waarnemingsvermogen heeft hij zich heengebogen over de menschen, de dingen en de toestanden om, door de alles besloten-houdende uiterlijkheid heen, te speuren naar de wonderlijkheid van hun wezen. Het staat ons vrij een sceptische houding aan te nemen ten opzichte van de figuur, die hij in het leven riep ; doch wij moeten toegeven dat hij haar, ondanks haar vreemd complex, aannemelijk en waarschijnlijk wist te maken. Een paar scabreuse incidentjes, die niet van opzettelijkheid getuigen, werden zoo kiesch mogelijk behandeld ; op één punt komen een paar liberale vrijpostigheden heel even opduiken. Over liefde en huwelijk schrijft hij merkwaardige dingen, die we ook elders reeds meenen te hebben gelezen, doch niets belet een romancier zijn eruditie bescheiden uit te stallen.
Voor ontwikkelde en levensrijpe lui behouden wij dit boek voor, dat in zijn laatste gedeelte een paar onvergetelijke bladzijden bevat. PAUL HARDY

17.003 De Heer LODE BAEKELMANS heeft de hulde, die hem, bij zijn zestigste verjaring, wordt gebracht door het schrijvende en lezende Vlaanderen, beantwoord, zooals we dat van hem mochten verwachten, met een nieuw boek **Pleisteren (III-IV)** waarin met geuren en kleuren wordt verteld over zijn matrozenvolk en havenmenschen ; waarin wordt opgeroepen de oude Sinjorenstad die Baekelmans' hart gestolen heeft van toen hij nog in de korte broek rondliep (*).

Lode Baekelmans

Op zijn zestigste jaar is deze op-en-top Sinjoor weer gaan pleisteren rond de Falconrui en de Preekheerenkerk, den waterkant en het Klapdorp, en heel die echt-Antwerpsche buurt, waar hij opgroeide en die hij dag-in dag-uit « ontdekte ». Herinneringen van vroeger komen wakker.

* * *

Mijnheer Baekelmans, wanneer wij mekaar ontmoeten, gaat het spontaan over het « kantje » met zijn sinjoorsche kleur, zijn rakkerig straatleven en lawaaierig plezier, en zijn vele, vaak onvermoede, miseries. Over het volkje van den taptoe en de jubilee's en de stoeten en de groote processie en de Lieve Vrouwkens aan de hoeken van de straten. En van de ruzie onder de geburen, doch als 't maar gezegd is, dan is 't weeral vergeten. Het kantjesvolk met zijn ruwheid — nee, ze doen er geen doekjes om — en vooral met zijn echte barmhartigheid en spring-bij-in-den-nood... voer de schoppekes van kindere, ocharreme, Menier Pastoer ! Onder veel stof en slijk — zei ik u eens — marmer van goedheid en barmhartigheid ! En toen hebt ge « ja » geknikt.

* * *

Dàt heb ik in uw boek gelezen en tusschen de regels aangevoeld, jonge zestigjarige ! En ook uw innig vertellen over Bertine en over uw schrijversinstinct vanaf de schoolbanken en over uw eersten onderwijzer en over uw exploraties als ravottend stadskind, en over uw heimwee naar wat bloemen daar ergens rond de dokken : stil terugblikken op de dingen van vroeger.
En dat alles verteld, zooals gij vertellen kunt. Mijnheer Baekelmans, houd U kloek, denk aan den honderdprocent Sinjoor, vader Lode Verhees-zaliger. Hij wees me nog, een paar dagen vóór zijn rustig afsterven, naar zijn smeedwerk, de groote sierschotel : « Sinjoor, gij zijt van keizerlijk bloed ! »
Jubilaris, ad multos annos ! M. VAN HOECK, PR.

(*) *Lode Baekelmans : Pleisteren,* 1879-1939. *Met* 1 *portret — Antwerpen, Het Kompas,* 1939 (18×13) 189 *blz.* 24 *fr.* ; *geb.* 32,50 *fr.*

In Memoriam Z.H. Paus Pius XI

Op Vrijdag 10 Febr. is zacht en zalig in den Heer ontslapen O. H. Vader Paus Pius XI. Nog hooren we den klank van Zijn stem, toen Hij, in September ll., Zijn leven offerde voor den Vrede... De geheele katholieke wereld niet alleen; de HEELE wereld heeft met ontroering gebeden en, in vrome wijding, neergebogen voor de groote figuur van den heiligen, geleerden, daadkrachtigen, wijzen Afgestorvene. Devoot hebben we dan ook herlezen de opdracht van Lectuur-Repertorium:
Aan den geleerden Oud-Bibliothecaris der Ambrosiana en Vaticana, den krachtigen Promotor der Katholieke Actie, den Vader aller Christenen, ZIJNE HEILIGHEID PAUS PIUS XI, wordt dit bibliographisch monument, resultaat van jarenlangen arbeid van A.S.K.B. en Boekengids, uit kinderlijke verkleefdheid, met diepen eerbied opgedragen.

Z. H. Paus Pius XI

* * *

Met éénzelfde kinderlijke genegenheid en diepen eerbied huldigt Boekengids de roemrijke nagedachtenis van den Oud-Bibliothecaris. In 1888 werd priester Achilles Ratti, na schitterende studiën te Monza, Milaan en Rome; na een vruchtbaar professoraat aan het Groot Seminarie te Milaan, aldaar als Bibliothecaris gehecht aan de Ambrosiana. Zijn wetenschappelijke waarde, Zijn organisatorisch talent, Zijn rusteloze werkzaamheid voerden de gekende Ambrosiana op tot een, tot dan toe ongeëvenaarde hoogte. De volle kracht van Zijn persoonlijkheid kwam naar voren gedurende Zijn Prefectuur van 1904-1914. Van 1914 tot 1918 had Hij, met dezelfde sterke hand, de leiding van de Vaticana te Rome. Van Zijn talrijke kerkelijke en kerkelijk-historische studiën verscheen een bloemlezing in 1932 onder titel Scritti Storici. Zijn hoofdwerk zijn de deelen 2-4 der Acta Ecclesiæ Mediolanensis (1890-'98). In 1913 kwam Zijn Missale Ambrosianum Duplex. De durvende Alpinist A. Ratti schreef daarbuiten over Zijn bergtochten een alleszins hoogstaand werk, dat in het Duitsch werd vertaald door von Schlözer. Men leze over dit alles het hoofdstuk in Lazzarini's biographie van Paus Pius XI, in dit nummer van Boekengids besproken. (R.17.249)

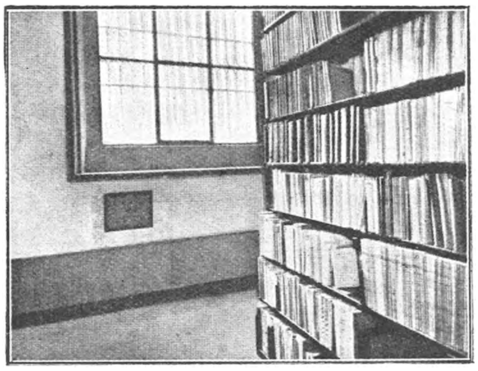

Een bescheiden hoekje uit de Ambrosiaansche Bibliotheek te Milaan, waar Dr A. Ratti werkte

* * *

Vol ontzag voor zijn grootsch werk als Bibliothecaris en geleerde, in ontroerde vroomheid voor Zijn leven, verteerd door rusteloozen arbeid — van Hem is het woord : nil actum, si quid agendum (daar is niet verricht, als er nog iets te doen is) — weze onze nederige hulde uitgesproken met ons volle dankbare hart.
Moge de Hooge Afgestorvene ons werk zegenen, moge Hij ons verlichten en sterken ; dat is onze simpele, kinderlijke bede.

Van Menschen en Boeken

Joris Baers

Aimé de Cort

Hoogere Raad der Openbare Bibliotheken — Na een jarenlange schorsing werd zoopas de Hoogere Raad terug in het leven geroepen. De zeven leden waaruit hij is samengesteld, werden benoemd bij Koninklijk Besluit in dato 21 Februari 1939,
Maken er deel van uit
Z. E. H. Joris Baers, bestuurder van A.S.K.B. te Antwerpen, voorzitter van het Alg. Verbond v. Kath.Boekerijen en diocesaan bibliotheekopziener voor het Aartsbisdom;
H. Aimé de Cort, journalist en oud-bibliothecaris van de boekerij van het Willemsfonds te Brussel:
Z. E. H. Élie Druart, deken te Marcinelle en diocesaan bibliotheekopziener voor Henegouwen;
H. Alphonse Parent, bestuurder van « L'Œuvre des Loisirs » der provincie Henegouwen;
H. Adolf Rutten, directeur-generaal bij het Ministerie van Op. Onderwijs te Brussel;
H. Ger Schmook, conservator van het Museum van Vl. Letterkunde te Antwerpen;
H. Troclet, advokaat, voorzitter van de « Amicale des Bibliothécaires socialistes » der prov. Luik.

Ger. Schmook

Baekelmans-Hulde — Naar aanleiding van de zestigste verjaring van den Heer Lode Baekelmans, hoofdbibliothecaris der stad Antwerpen, werd aldaar te zijner eere een grootscheepsche hulde op touw gezet.
Bij deze gelegenheid werd een fonds van 40.000 frank tot stand gebracht tot het stichten van een « Baekelmans-Prijs » waarvan de opbrengst om de drie jaar zal worden toegekend aan een Vlaamsch letterkundig werk, waarin de scheepvaart, de zee of de zeeman behandeld wordt. Op de Academische zitting die de 26n Februari plaats vond in den Stedelijken Huurschouwburg te Antwerpen werd achtereenvolgens door de H.H. Prof. A. Vermeylen, Dr F. de Pillecyn en Leo Kryn gesproken over het litterair werk van den gehuldigde, en de plaats in onze literatuur van dezen specifiek Antwerpschen schrijver.
De redactie van Boekengids sluit zich aan bij deze welverdiende hulde aan onzen sympathieken collega, inzonderheid om wat hij presteerde op het gebied van literatuur en bibliotheekwezen.
Deze maand is overleden, priester-dichter **Caesar Gezelle**, te Moorsele (Kortrijk),waar hij sinds een paar jaren verbleef, als rector van een Fransch klooster. Hij was niet alleen aan Gezelle, maar ook aan S. Streuvels verwant. Blijkbaar geïnspireerd door zijn hooggeprezen oom, gaf hij enkele gedichtenbundels uit. Hij verwierf echter meest bekendheid door zijn studies over Guido G. en een aantal prozawerken, voornamelijk zijn oorlogsboek : *De Dood van Yper*. Hij was medewerker aan de tijdschriften *Biekorf, Vlaanderen, Dietsche Warande.*
Ook het afsterven van **Augusta de Wit** te Baarn werd dezer dagen in de pers bekend gemaakt. Deze begaafde auteur werd geboren in Nederlandsch-

Caesar Gezelle

Augusta de Wit

Oost-Indië, in 1864, en vertoefde er geruimen tijd. Op een paar titels na gaat het in haar verhalen steeds over Indische thema's. Er is een sobere romantiek in haar werk, die nergens tot overgevoeligheid overslaat; haar Oostersche aanleg tot lyriek werd harmonisch getemperd door het nuchtere levensinzicht van de Westersche cultuur. Haar werk staat psychologisch en stylistisch zeer hoog. *Gods Goochelaartjes* en *Orpheus in de Dessa* zullen wel haar meest geroemde succesboeken zijn.
Overigens is te vermelden, het overlijden van den Ierschen auteur **William Butler Yeats,** vooral dichter en dramaturg maar ook schrijver van sprookjes en volksverhalen, in een uitnemend verfijnd proza. In 1923 werd hij vereerd met den Nobelprijs.

Een collectief Protest

uit naam van het Vlaamsch Bibliotheekwezen

Aan den Heer Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, den Heer Voorzitter van den Senaat, de Heeren Voorzitter en Leden van de Regeering, den Heer Minister van Openbaar Onderwijs, de Heeren Leden van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en van den Senaat

Mijne Heeren,

De VLAAMSCHE VEREENIGING VAN BIBLIOTHECARISSEN en het ALGEMEEN VERBOND VAN KATHOLIEKE BIBLIOTHEKEN, na een grondig onderzoek van den toestand van het openbaar bibliotheekwezen in ons land, zijn het volkomen eens om bij de Regeering en bij de Wetgevende Lichamen van het land den NOODTOESTAND aan te klagen, waarin onze Openbare Bibliotheken zich bevinden.

1\. De WET VAN 1921, die zooveel boekerijen in het leven heeft geroepen, heeft in de jaren volgende op de stemming van de wet, NOOIT DEN FINANCIEELEN STEUN GENOTEN, DIEN DE WETGEVER ERAAN BEDACHT HAD.
Niet alleen hebben tal van gemeenten, waaronder groote steden, zich aan hun plicht onttrokken, maar DEVALUATIE, CRISIS en BEZUINIGING hebben achtereenvolgens de waarde van de in de Wet voorziene toelagen verminderd, terwijl het aantal bibliotheken voortdurend toenam.
Daarenboven is de belangstelling voor lectuur, o.m. ten gevolge van de werkloosheid, steeds crescendo gegaan.
Het kan, in deze omstandigheden, dan ook niemand verwonderen, dat het bibliotheekwezen in ons land teenemale tekort schiet voor de taak, welke het geroepen is te vervullen.
Beide Vereenigingen dringen er bijgevolg op aan, dat de kredieten, in de begrooting voorzien voor de Openbare Bibliotheken, in DEN KORTST MOGELIJKEN TIJD zouden opgevoerd worden tot een bedrag, dat in rechtstreeksche verhouding staat tot de noodwendigheden van den tijd, de verminderde muntwaarde, en het verhoogde aantal bibliotheken.
Waar de Regeering en de Wetgevende Lichamen, met recht en rede, de noodige aanzienlijke bedragen gevonden hebben voor de zorgen van de lichamelijke volksopvoeding, daar durven zij er op vertrouwen, dat hun optreden ten gunste van de geestelijke ontwikkeling van de bevolking met succes zal bekroond worden. Zij houden er zich van overtuigd dat Regeering en Wetgevende Lichamen voor de geestelijke volksverheffing tot een gelijkwaardige inspanning bereid zullen gevonden worden.

2\. Bij het onderzoek van de thans bestaande bibliotheektoestanden, zijn alle deskundigen en ook beide Vereenigingen volkomen accoord om de Regeering en de Wetgevende Lichamen te vragen, door middel van een AFZONDERLIJK STATUUT, het ontstaan en de ontwikkeling mogelijk te maken van MIDDELBARE BIBLIOTHEKEN, die naast de wetenschappelijke instellingen van het land (als Koninklijke Bibliotheek, Universiteitsbibliotheken, e.d.) er op berekend moeten zijn, door ruimer en veelzijdiger inhoud, de cultuur van ons land, naar de eischen van den tijd te dienen, en aldus, in de gemeenten welke door hun bevolkingscijfer of hun ligging daarvoor in aanmerking komen, den schakel te vormen tusschen de hoogere gespecifieerde studiecentra, en de lagere algemeene lectuurgelegenheden.

Hoogachtend,

HET ALGEMEEN VERBOND VAN KATHOLIEKE BOEKERIJEN

DE VLAAMSCHE VEREENIGING VAN BIBLIOTHECARISSEN

1. - Wijsbegeerte en Zedenleer

17.007 **Feldmann, J., Prof. Dr** **133 : 29**

◆ OCCULTE VERSCHIJNSELEN. *Vert. uit h. Duits [Okkulte Philosophie] dr H. J. van Deursen, pr. — 's-Gravenhage, Residentiebode [Antwerpen, Standaard-Bhdl]* 1938, 2e *duizendtal* (24×16) 405, 34 *blz.* 65 *fr.*; *geb.* 80 *fr.*

IV — Dit boek is een *bewerking*, in den besten zin, en niet alleen een vertaling. Het boek is van zeer groot belang, niet het minst in onze tijden; daar het op het standpunt staat van de moderne wetenschap, van de *philosophia perennis* en van den waren godsdienst, verdient het volledig betrouwen en kan veel bijdragen tot het verspreiden van gezonde opvattingen over ietwat ongezonde verschijnselen. Wat het feiten-materiaal betreft kan men vaststellen dat de bewerker het mogelijke deed, om alleen wat betrouwbaar is te verhalen; of dit hem altijd wel gelukt is, laten we in het midden. De verklaringstheorieën houden rekening met de geschiedkundige ontwikkeling, en de hoofdstukken hieraan gewijd zijn zeer leerzaam. De bewerker heeft ook nooit nagelaten de kerkelijke stelling aan te duiden. Het akelige van de beschrijving van eenige verschijnselen,dwingt ons die lezers op de hoede te stellen, die overgevoelig of niet nuchter genoeg oordeelen. Wie het boek bezit houde het ver van angstvallige jongemannen en gevoelige vrouwen. M. DAISOMONT, PR.

17.008 **Samuel, Herbert** **1 : 2 : 3**

GRONDSLAG EN OPBOUW. Op den Drempel van den nieuwen Tijd. *Vert. uit h. Engelsch [Believe and Action. An everyday Philosophy] dr Yge Foppema — Den Haag, H. P. Leopold,* 1938 (24×16) 196 *blz.* *fl.* 2,90; *geb. fl.* 3,90

II, L — Sir Herbert Samuel (staatsman, minister, voorz. v. d. Eng. Philos. Ver.) beziet onzen verwarden tijd en tracht voor een betere samenleving « grondslag en opbouw » te geven. Waar juist de grondslagen van schr. foutief en verward zijn (verhouding wetenschap en godsd., p. 24; dogma, 27; moraal, 27; godsdienst en de vrouw, 29; Gods wil, 30; « Tertulliaan »'s « Credo quia absurdum », 32; wonder en natuurwet, 41; bovennatuurlijk en goddelijk, 62; godsd. en waarheid, 63; moraal en utilisme, 81 etc.), is de niet-onverdienstelijke « opbouw » over gezin en armoede en vrijheid en vrede toch onvoldoende om ons het boek te doen accepteeren. Dr JOP POLLMANN

17.009 **van Mourik Broekman, M. C., Prof. Dr** **159 : 133 : 2**

PARAPSYCHOLOGIE EN GODSDIENSTIG LEVEN — *Den Haag, H. P. Leopold (Parapsychologische Bibl., dl 4)* 1938 (24×16) 192 *blz.* *fl.* 2,90; *geb. fl.* 3,90

I2 — Tezamen met andere godsdiensten wordt het christendom ontmaskerd op een populair-wetenschappelijke manier, welke de beste tegenstanders reeds lang verouderd achten. Enkele citaten en meer eigentijdsche toepassingen daargelaten, vertoont het rationalisme van den schrijver geen nieuwe gezichtspunten. Wegens gebrek aan controle-materiaal zijn ook de aangevoerde feiten slecht bruikbaar. C. A. BOUMAN

2. - Godsdienst

17.010 **Cruysberghs, K., Mgr** **25**

◆ OP DEN KANSEL : 3e DEEL. HEILIGENPREEKEN, TOESPRAKEN EN VOORDRACHTEN, GELEGENHEIDSREDEN — *Averbode, Goede Pers,* 1938 (21×15) 564 *blz.* 30 *fr.*; *geb.* 45 *fr.*

Mgr K. Cruysberghs

V — In dezen bundel gaat het inzonderheid over Maria, S. Jan de Dooper, S. Jozef, S. Pieter, S. Paulus, S. Jan de Evangelist, S. Augustinus, S. Thomas, S. Franciscus van Assisië en Fr. Xaverius, S. Antonius, S. Isidoor, Zal. Ruusbroec, S. Jan Berchmans, S. Dimfna, S. Theresia van Lisieux — en een aantal algemeene onderwerpen in verband met de Kerk en Kath. Actie, benevens huldigingen, zoo van nog levenden als overledenen. Mgr Cruysberghs' gloedvolle woord treft en boeit steeds; het is de zeer persoonlijke neerslag van een man met stevige eruditie en een warmvoelend hart. Deze bundels zullen gretig ter hand worden genomen, zoo direct afgestemd als ze zijn op geest en nood van dezen tijd. Ten zeerste aanbevolen.

17.011 **Daisomont, M., pr.** **22 : 26**
◆ WAS JUDAS PRIESTER ? *Overdruk uit St-Canisiusblad, Nov.* 1938—*Oostende, E. Beirnaertstraat* 124 (22 × 14) 11 *blz.*
V — Kort en bondig artikel, waarin de stelling wordt verdedigd, die hedendaags door de katholieke geleerden vrij algemeen als de waarschijnlijkste wordt aangenomen.
P. CEUPPENS O.P.

M. Daisomont

17.012 **Dorresteijn, H., Dr, S.C.J.** **24 : 26**
◆ HET HEILIG PRIESTERSCHAP — *Kortrijk, Zonnewende (De katholieke Kerk, dl* 10*)* 1938 (19 × 11) 126 *blz. geb.* 16 *fr.*
IV — De indeeling van dit rijke leerboekje doet bevreemdend aan, en de eenheid is slap. Maar de inhoud is zeer degelijk en de uiteenzetting zeer duidelijk en boeiend. Met belangstelling zullen zelfs oningewijden het lezen. Veel vernemen we over het offer in de natuurlijke en bovennatuurlijke orde. En nochtans vonden wen ergens een spoor van de meeningsverschillen over de vernietiging in het offer. Uitvoerig wijdt schr. uit over het priesterschap van Christus om ten slotte zeer bondig het Sakrament van het priesterschap te behandelen. Een zeer eigenaardig boekje.
D. DE PAUW O.P.

17.013 **Guardini, Romano** **23 : 24**
◆ GOD. *Vert. uit h. Duitsch dr Beatrijs van der Hallen — Antwerpen, Standaard-Boekhandel,* 1938 (20 × 14) 123 *blz.* 10 *fr.*
IV — De godsdienstige schrifturen van Guardini dragen alle den stempel van zijn oorspronkelijken geest en graven diep door in de kern van een of ander leerpunt. Zijn boek over God bevat overpeinzingen over enkele goddelijke volkomenheden, die den mensch aanzetten God dichter te benaderen, onder zijn aanschijn te leven en zijn wil te volbrengen. Een mensch die in de stilte van zijn ziel meer bemijmert, dat God zorg draagt voor den mensch en de wereld, vergiffenis en liefde schenken kan, de levensvolheid is en leven geeft en troost verleent, die ontdekt den levenden God en wordt een levend geloovige. Eén van die zeldzame boeken welke men nooit moede wordt te herlezen, omdat telkens nieuwe gezichtspunten en beelden opduiken. Fijn vertaalwerk ! D. DE PAUW O.P.

17.014 **Lammertse Lz., J.** **28**
◆ WAT DE HERVORMING BRACHT — *Utrecht, Het Spectrum* [*Antwerpen, Standaard-Boekhandel*] *(« Schijnwerpers », nr* 22*)* 1938 (19 × 11) 110 *blz.* 13 *fr. (per abonn.* 6,50 *fr.)*
V — Dit is wel één der beste « schijnwerpers », die we tot hiertoe te lezen kregen. Schrijver schenkt ons hier, in een 16 korte kapitteltjes, het voornaamste wat er te zeggen valt over de onderscheiden kerken en secten, die we tot het protestantisme rekenen. Schrijver heeft daarbij vooral Noord-Nederland op het oog gehad. Zijn betoog is steeds klaar, overtuigend, en kan zoowel den tegen- als voorstander worden voorgelegd. Dr FL. PRIMS, PR.

J. Lammertse Lz.

17.015 **Pauwels, C. F., Dr, O.P.** **21 : 23**
◆ DE ENE WARE GODSDIENST — *Kortrijk, Zonnewende, (De katholieke Kerk, dl* 26*)* 1938 (19 × 11) 125 *blz. geb.* 16 *fr.*
V — Een veelomvattend werkje. Op iedere bladzijde voelt men hoe de schrijver filosofisch en theologisch onderlegd zijnde, nog veel meer over het behandeld onderwerp zou kunnen zeggen. Voor specialisten en vakmannen is het boek een kernachtige samenvatting, in het Nederlandsch, van veel gegevens die hier en daar verspreid liggen. Voor de andere lezers zal het werkje hier en daar zwaar zijn, door zijn bondige degelijkheid. M. DAISOMONT, PR.

17.016 **Rubbrecht, R., Dr** **24 : 37 : 57**
◆ LEVENSGEDACHTEN — *Brugge, Wiek Op,* 1938, 2e *druk* (20 × 12) 77 *blz.* 18 *fr.*
IV — De groote wetten van het organische leven in de natuur vormen het uitgangspunt van deze zeer oorspronkelijke en diepgaande beschouwingen. Een uiterst keurig uitgegeven boekje met mooi-verheffende, vroom-christelijke levenswijsheid. Een gedroomd cadeautje, inzonderheid voor wie wat met ziekenverpleging te maken hebben.

Dr R. Rubbrecht

17.017 **Sertillanges, A.D., O.P.** 24 : 92.2
◆ DE MYSTIEKE ROOS. *Vert. uit h. Frans [Le Mois de Marie] dr A. M. Janssen O.P. — Utrecht, Het Spectrum ; Kortrijk, Zonnewende,* 1938 (19×11) 170 *blz.* 21*fr.* ; *geb.* 30 *fr.*
IV — Een reeks van een-en-dertig overwegingen, over Maria's leven, haar voorrechten, haar rol in de verlossing van het menschdom, haar ambt en plaats in de Kerk. Zooals we van P. Sertillanges gewoon zijn, is ook in dit werk de gedachtengang zuiver-traditioneel, gedragen door een niet-falende dogmatiek. Van de apocriefe geschriften wordt, zeer wijselijk, geen gebruik gemaakt. De stijl is schitterend, zooals het past voor een zoo verheven onderwerp. De vertaling heeft van zeer dichtbij den glans van het origineele benaderd. AL. JANSSENS C.I.C.M.

17.018 **van der Ploeg, J., Dr, O.P.** 22 : 23
◆ SCHRIFT EN OVERLEVERING — *Kortrijk, Zonnewende (De katholieke Kerk, dl 35)* 1938 (19×11) 125 *blz.* *geb.* 16 *fr.*
V — Het eerste deel bevat eene korte algemeene inleiding tot de H. Schrift. Het tweede deel, dat maar al te kort is uitgewerkt, gaat over de overlevering : het bestaan, het orgaan en de kenbaarheid der Overlevering. Zeer nuttig werk dat groote diensten kan bewijzen. P. CEUPPENS O.P.

17.019 **van Terheiden, M.** 26 : 24
◆ BIJ DE KAPUCIENESKENS TE ANTWERPEN — *Borgerhout, Drukk. F. Michiels,* 1937 (13×10) 16 *blz.* 2 *fr.*
V — Een woordje uitleg over het leven van de Antwerpsche kapucienessen, wier klooster in de St-Rochusstraat door ieder Sinjoor is gekend. Een brochuurtje dat bestemd is om onder onze eenvoudige volksmenschen gezonde gedachten te verspreiden over onze beschouwende orden, die meestal het voorwerp zijn, vooral in die middens, van veel onbegrip en vooroordeelen, en die nochtans zoo ruimschoots recht hebben op onze waardeering en onzen dank. M. VAN HOECK, PR.

3. - Sociale Wetenschappen

17.020 **Dekkers, René, Prof.** 9 : 34 : 92
HET HUMANISME EN DE RECHTSWETENSCHAP IN DE NEDERLANDEN. Nicolas Everaerts (1462-1532), Wigle van Aytta (1507-1577), Gabriel vander Muyden (1500-1560), Jacob Reyvaert (1535-1568), Mattheus van Wesembeke (1531-1586). *Geïll. met 5 portretten — Antwerpen, De Sikkel (Vlaamsche rechtskundige Bibliotheek)* 1938 (24×15) 274 *blz.* 45 *fr.*
IV — Aan de studie van de rechtsgeschiedenis wordt in ons land veel te weinig aandacht besteed. De juristen, die de noodige geschiedkundige opleiding daartoe hebben, zijn weinig talrijk ; en geschiedkundigen, die zich zonder rechtskennis aan rechtsgeschiedenis wagen, begaan grove misslagen, en verwarren b.v. de burgerlijke rechtspleging met de strafproceduur. Daarom is een boek als dit welkom, al is het alleen gewijd aan vijf juristen, die romanisten en humanisten waren. Het boek is belangwekkend omdat het Romeinsch recht het uitgangspunt is van onze juridische opleiding en dat ons burgerlijk recht grootendeels op dit recht steunt. En juist hebben deze Nederlanders in het begin der moderne tijden in de studie van het Romeinsch recht een groote rol gespeeld. Jammer dat het Nederlandsch van schrijver niet van de beste kwaliteit is. PROF. L. VAN BAUWEL

17.021 **de Semprun y Gurrea, José Maria** 32
EEN KATHOLIEK SPANJAARD OVER SPANJE. *Vert. uit h. Fransch [La Question d'Espagne inconnue]. Met voorbericht van Dr J. Brouwer — Bilthoven, De Gemeenschap [Brussel, Onze Tijd]* 1937 (19×13) 46 *blz.* *fl.* 0,25
III-IV* — Een « andere » stem over den Spaanschen burgeroorlog. Als het ging om classeering van een ideologie, kan ik zeggen dat de schrijver een « links-georiënteerd » katholiek is ; althans verklaart deze woordenkoppeling eenigszins de strekking van deze brochure, die het opneemt vóór de regeeringsgroep en tégen de opstandelingen, op moreele, sociale en politieke, zelfs op religieuze gronden. Wie ook maar van verre vertrouwd is met de populaire opvattingen over de toestanden op deze diverse gebieden in Spanje, weet meteen in welken geest dit opstel geschreven is. De auteur neemt het op « voor het volk — tegen de aristo's ; voor de eeuwige verschoppelingen — tegen de eeuwige bevoorrechtigden». Het is zoo onzeggelijk moeilijk uit te maken waar objectieve eerlijke waarneming van feiten eindigt, en waar drift en bevooroordeeling begint te spreken. Ik denk echter dat deze stem evenveel recht heeft om gehoord en geloofd te worden als deze der overzijde, al is

het standpunt van den katholiek in dezen niet twijfelachtig — voor zoover we hier een standpunt in te nemen hebben. Aan eenvoudigen en kritiekloozen zou ik het boekje echter vast niet te lezen geven ; het Spaansche probleem bevat al te veel aspekten om ze met deze enkele bladzijden te willen als opgelost beschouwen. E. VAN DER HALLEN

17.022 **French, Harold** 32

BLOED OVER EUROPA. *Geïll. met 24 platen en 3 kaarten — Tilburg, Het Nederlandsche Boekhuis,* 1938 (22 × 16) 221 *blz.* *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,75

IV — De auteur beschrijft in dit boek uitvoerig en gedocumenteerd de geraffineerde propaganda-methoden van het communisme, varieerend met het volkskarakter in ieder land. Behalve Europa worden ook de andere werelddeelen en hun verhouding tot Moskou behandeld. M. DONDERS-VAN DER AA

17.023 **Hart, B. Liddell** 623 : 355 : 9 : 32

EUROPA MOBILISEERT. *Vert. uit h. Engelsch [Europe in Arms] dr Spectator — A'dam, Contact (« Nieuw Europa »)* 1938 (20 × 17) 256 *blz.* *geb. fl.* 3,90

V — De militaire medewerker van de Times en adviseur van den Britschen Generalen Staf vertelt in een boeiend gecomponeerd en goed geschreven boek, rustig-objectief van toon : welke machten in het bewapende Europa aanwezig zijn ; welke problemen de tactiek, het slagschip, de Middellandsche Zee en het opperbevel stellen ; welke, zeer geringe, waarde voorspellingen, ook van generaals e.d., bezitten ; wat Ludendorff wil ; welke lessen Abessynië en Spanje leeren ; hij toont aan, « dat in een volgende oorlog de aanval eerder ineenstorten zal dan de beschaving ». Een merkwaardig, kalmeerend boek ! Dr JOP POLLMANN

17.024 **Hofstra, Sjoerd, Dr** 30 : 001 : 5 : 6

DE SOCIALE ASPECTEN VAN KENNIS EN WETENSCHAP — *A'dam, Scheltema & Holkema,* 1937 (25 × 16) 76 *blz.* *fl.* 1,75

IV* — Grondige studie over den samenhang tusschen kennis en wetenschap eenerzijds en de cultuur anderzijds. Eerst het genetisch aspect : hierbij wordt het vraagstuk van aanwezigheid van kennis en wetenschap in de primitieve maatschappijen onderzocht. Ten tweede,het structureel aspect, nl. de organisatie der wetenschap en haar hulpmiddelen. Ten derde : het functioneel aspect : hier onderzoekt Schr. den wederzijdschen invloed van wetenschap en sociale factoren en de resultaten der zgn. Wissenssoziologie. Dr C. VAN GESTEL O.P.

17.025 **Kastein, G. W., Dr** 30 : 57 : 32

HET RASSENVRAAGSTUK — *A'dam, Uitg. Pegasus,* 1938 (19 × 14) 115 *blz. geb. fl.* 0,90

III, SK — Dit is een keurig uitgegeven boekje, vlot, klaar en duidelijk geschreven, zoodat het aan een gewoon lezer wel een algemeen inzicht over de behandelde vraag geeft. Wij stemmen gaarne met de gedachten van den schrijver in waar het gaat over de vooringenomen onwetenschappelijke stelling van de zoo gewaande zuiverheid en meerderwaardigheid van sommige rassen. Jammer maar dat het boekje onsmakelijk overgoten is met een sterk marxistische saus. Dr FR. MEEUS

17.026 **Kohnstamm, Ph., Prof. Dr** 32 : 30

DEMOCRATIE IN DE BRANDING — *A'dam, H. Meulenhoff (Moderne Opvoeding en Wereldbeschouwing, deel 3)* 1938 (20 × 14) 185 *blz.* *fl.* 2,10 ; *geb. fl.* 2,75

IV, P — In een zevental artikelen, die in gewijzigde vorm reeds vroeger verschenen, zet schr. vanuit gelovig-calvinistisch standpunt zijn mening uiteen over het wezen van de democratie. Ofschoon zijn uitgangspunt niet het onze kan zijn en ook overigens enkele détails tot tegenspraak prikkelen, is dit werk ook voor ons zeer leerzaam. Het is daarenboven zeer leesbaar geschreven. J. P. M. VLEKKE

17.027 **Kuiper, V. M., Prof. Dr, O.P.** 32 : 27 : 9 : 89

◆ DE KATHOLIEKEN EN SPANJE — *Hilversum, P. Brand (« Waarheid en Leven »)* 1938 (18 × 15) 131 *blz.* *fl.* 1,25

V — Zich baseerende op den brief der Spaansche bisschoppen, die decisief is voor het katholieke standpunt inzake den burgeroorlog, belicht Pater Kuiper zoowel de principieele als de materieel-accidenteele facetten van het heele probleem in sterk opportunistischen geest. Wat den principieelen kant betreft hoeven de op moreele en apologetische grondslagen sterk geschraagde uiteenzettingen geen verder betoog. Wat de toevallige omstandigheden en feiten aangaat, mag onze opportunistische houding in deze kiesche kwestie geen aanleiding worden tot een diplomatieke minimaliseering en verdoezeling, welke onbehagen wekt in het gemoed van den lezer, die niet enkel een katholiek opportunist doch tevens een katholiek mensch is, die het recht heeft te veroordeelen, wanneer, in naam van de

edelste beginselen door niet belanglooze soldeniers daden worden gepleegd, welke zoowel onder de verbodsbepalingen van het vijfde gebod vallen, als de onnoembare praktijken der roode horden. Zoo lijkt ons schrijvers verdediging van de bombardementen bepaald zwak en zijn inlichtingsmateriaal eenzijdig. De zaak van het traditioneele, katholieke Spanje wordt alleen volledig gediend door de volledige en onverbloemde waarheid. In naam van de katholieke moraal moeten wij ons nooit schamen, alles aan te kaak de stellen, vrank en zonder eenige vergoelijking. Zulks versterkt ons standpunt en ontrukt tevens het laatste obscure argument aan hen, die onder allerlei vermommingen de karikatuur van een zoogezegd vrij en volksch Spanje meenen te moeten verdedigen. We herhalen : onze bedenkingen gelden enkel details omtrent feiten, die in beginsel niets met het katholieke standpunt als zoodanig te maken hebben, doch die dit sterk betoog minder sympathiek maken en gereedelijk licht voor 't grijpen liggend polemiekmateriaal verstrekken aan andersdenkenden, indien ze het toevallig in handen moesten krijgen. PAUL HARDY

17.028 **Last, Jef** **83 : 87 : 32**

Jef Last

DE LAATSTE WAARHEID. — *R'dam, Brusse,* 1938 (23 × 15) 192 *blz.* *fl.* 2,50 *geb. fl.* 3,25
III, S — In het begin van het verhaal denkt men misschien met een satyre op de Spaanse Franco-regering te doen te hebben, maar het verdere verloop is zo verward, dat men zich alleen maar kan afvragen, wat de schr. met dit cynische, rommelige boek bedoeld heeft. M. VERSTEEGH

17.029 **Mulders, F.** **37**

ONTMOETINGEN OP HET SCHOOLPAD — *Lochem, De Tijdstroom,* 1938 (20 × 14) 154 *blz. fl.* 1,20 ; *geb. fl.* 1,75
IV, P — Een fleurig bundeltje opstellen, waarin de schrijver, « onderwijzer met liefde voor z'n vak », vertelt van z'n ervaringen met de kinderen — en in zover is 't alleen 'n verrijking van bestaande literatuur over dit onderwerp — maar ook van ervaringen met collega's, met pasbeginnenden, vers van de kweekschool, met inspecteurs. 't Lijkt me dat vooral de onderwijzers en onderwijzeressen in spe dankbaar van de hier geboden practische opvoederswijsheid zullen profiteeren, al illustreert het dan wijsheid die in de kweekschoolhandboeken, jammer genoeg, niet voorkomt ! Dra SIS HEYSTER

17.030 **Palmborg, Stina** **37**

OVER MOEILIJKE KINDEREN. Vertellingen uit de Praktijk. *Vert. uit h. Zweedsch dr Agnes Röntgen — Utrecht, Erven J. Bijleveld,* 1938 (21 × 13) 197 *blz. fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,75
IV, L — Met de ervaringen van S.P. kan wel ieder opvoeder zijn voordeel doen, evenals met haar uitnemend voorbeeld. « Verbeter, doch verbitter niet » is haar Leidmotiv en we begrijpen de juistheid van dien gulden raad, als we haar prachtige boek hebben gelezen, beter dan ooit. Dat haar boek reeds in zeven talen werd vertaald, is begrijpelijk en verheugend. Haar woord zal duizenden kinderen en... opvoeders ten zegen zijn. Jammer, dat zij zich op bl. 115 'n hatelijkheid liet ontvallen aan het adres van de Jezuïeten, wien weer eens het befaamde « het doel heiligt de middelen » in de schoenen geschoven wordt. Voor 't overige : een boek, dat verdient gelezen en herlezen te worden. LEO FENS

17.031 **Post, Toos** **37**

ZOO HOORT HET. Wellevendheid als Uiting van innerlijke Beschaving en Liefde tot den Evenmensch — *Utrecht, Urbi et Orbi,* 1938 (18 × 11) 120 *blz.* *fl.* 0,60 ; *geb. fl.* 1,10
V — Dit boekje bevat niet alleen wenken en raadgevingen, hoe men zich bij verschillende gelegenheden behoort te gedragen, maar de schrijfster wil vooral den nadruk er op leggen, dat de omgangsvormen gebaseerd moeten zijn op innerlijke beschaving en geeft aan hoe deze te kweeken en te cultiveeren. A. HERMANS

17.032 **van Amelsvoort, Fr.** **37 : 411**

HOE VOORKOMEN WE SPRAAKGEBREKEN BIJ ONZE KINDEREN — *'s-Bosch, R. K. Char. Ver. voor geestelijke Volksgezondheid,* 1938 (21 × 13) 15 *blz.* *fl.* 0,15
V — De helft van alle spraakgebreken ontstaat tijdens de spraakontwikkeling. Het zijn dan ook de ouders en de fröbelonderwijzeressen die hier meest verantwoordelijk zijn. Deze kleine brochure omvat zeer vele practische wenken. AUG. TROCH

17.033 **XX.** **32 : 34 : 05**

WAAKZAAMHEID TEGEN HET FASCISME. Het Verslag van het Proces tegen het « Blok der Rechtsen en Trotzkisten » : Boecharin, Rykow, Jagoda, e. a. *Voor de druk gereed gemaakt dr A. Struik. Geïll. — A'dam, Pegasus,* 1938 (22 × 14) 488 *blz. fl.* 0,90 ; *geb.* 1,90

II, K — Deze akten geven het woordelijk verslag van een der meest beruchte processen der Sowjets. De beschuldigden treden bijna als zelfaanklagers op, wat, zoo niet de authenticiteit, dan toch de spontaneïteit der verklaringen zeer twijfelachtig maakt. De akten van het voorproces, waar op één uitzondering na, allen bekend hadden, worden niet weergegeven. Dit ware toch interressanter geweest. Of dit proces nu juist een doeltreffend propagandamiddel is, valt te betwijfelen. A. Wuyts S.J.

4. - Taalkunde

17.034 **Kieft, A. P., D^r^** **4393**
HOMONYMIE EN HAAR INVLOED OP DE TAALONTWIKKELING — *Groningen, J. B. Wolters,* 1938 (24×15) 170 *blz.* *fl.* 3,50
V* — Het is gebleken dat de homonymie of gelijkluidendheid van woorden soms zoo storend werkt, dat ze onverdraaglijk wordt; het gevolg hiervan is, dat één van de twee woorden uit den weg geruimd of gedifferentieerd wordt. Nu heeft Dr Kieft dit verschijnsel onderzocht vooreerst van een algemeen taalpsychologisch en daarna van een speciaal Nederlandsch standpunt. — In de Inleiding beschrijft hij de verschillende wijzen waarop homonymie kan ontstaan ; daarna behandelt hij een aantal woordgeschiedenissen met het oog op de homonymische reacties. Schr. heeft deze woorden en al die, welke dezelfde beteekenis hebben, dialect-geographisch onderzocht in de Noord- en Zuidnederl. dialecten: een mooie gekleurde kaart, uitgevoerd volgens de methode van Prof. Kloeke's Leidschen Taalatlas illustreert het betoog. In de volgende hoofdstukken (IV-VII) komen dan andere gevallen aan de beurt. Ten slotte geeft schr. uitvoerige registers van Ned. of Middelned. woorden, waartusschen homonymie kan of kon ontstaan : hier ligt nog een groot arbeidsveld open, waarop zeker mooie etymologische ontdekkingen kunnen gedaan worden. Dr Kieft heeft den dank van alle taalkundigen verdiend, omdat hij voor het eerst op Ned. taalgebied dit belangrijk taalpsychologisch verschijnsel op streng-wetenschappelijken grondslag heeft onderzocht. Prof. Dr L. Grootaers

17.035 **Melis, P.** **37 : 4393**
EN TOCH MOETEN DE KINDEREN ZONDER FOUTEN LEEREN SCHRIJVEN. Proeven van practische Didactiek betreffende het Onderricht in de Spelling en de Spraakkunst — *Antwerpen, De Sikkel (Brochurenreeks v. d. Vlaamsche Opvoedk. Vereniging)* 1938 (20×13) 123 *blz.* 16 *fr.*
V — De heer Melis — reeds zoo verdienstelijk door zijn werken betreffende taalonderwijs — heeft als man van het vak de juiste lijn getrokken die leiding kan geven. Geen onderwijzer mag nalaten dit werkje te lezen. Het zal hem duidelijk aantoonen hoe hij moet te werk gaan om, in verband met het nieuw leerplan, de zoo noodzakelijke zuivere spreek- en schrijftechnieken aan zijn leerlingen eigen te maken. Aug. Troch

5. - Wetenschappen

17.036 **Bakhuis, R. W. M.** **52 : 39**
FEITEN EN FABELS UIT DE STERRENWERELD. *Geïll.* — *Amersfoort, P. Dz. Veen,* 1938 (21×15) 232 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50
V — Een interessant opgezet boek, dat een populaire sterrenkunde wil combineeren met fabels en mythen omtrent de wezens, wier namen aan een ster of sterrenbeeld zijn verbonden. Door een zekere onrust in de samenstelling lijkt de opzet niet geheel geslaagd. Toch boeiend voor jongeren die van sterren en fabels houden. Dr Jop Pollmann

17.037 **Kearton, Cherry** **59 : 91**
MET DE CAMERA DOOR OERWOUD EN STEPPE. Op Jacht naar Dieren en Menschen. *Vert. uit h. Engelsch [Adventures with Animales and Man] dr Drs F. Koning. Geïll. met* 31 *platen — A'dam, Scheltens & Giltay (Boeken van Wilskracht en Avontuur)* 1938 (23×18) 256 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,90
V — Een ontdekkingsreiziger en filmoperateur, die boeiend de moeilijkheden verhaalt die hij ondervond en de avonturen, welke hij beleefde bij het fotografeeren van dieren in Europa, Amerika, Afrika en Azië. A. Ackermans

17.038 **Steinmetz, S. R., Prof. Mr; Barge, J. A. J., Prof. Dr; Hagedoorn, J., Dr en Steinmetz, Fr., Dr** **57 : 30**
DE RASSEN DER MENSCHHEID. Wording, Strijd, Toekomst. *Geïll. met* 124 *afb. en*

6 *krtn* — *A'dam, Elsevier,* 1938 (25 × 17) 477 *blz.* *fl.* 4,90 ; *geb. fl.* 5.90
II* — Geeft indeeling en uitvoerige beschrijving der tegenwoordige menschenrassen en hun voorloopers ; critiseert het Duitsche rassisme en anti-semietisme. Men concludeere uit de medewerking van prof. Barge niét dat alles « safe » is ; waar deze uiteraard de eenheid van het menschelijk geslacht aanneemt, is de volgende medewerker met hem in tegenspraak en verwerpt hij practisch deze eenheid (pag. 215). Deze en dergelijke uitspraken maken het boek slechts geschikt voor wie vertrouwd zijn met en bestand tegen theorieën, die niet kloppen met onze geloofsleer. *Niet* voor ontwikkeling-zoekende eenvoudigen. M. DONDERS-VAN DER AA

17.039 **Valkema Blouw, J. P., Ir** **53**
MODERNE PHYSICA, IN EEN POPULAIR WETENSCHAPPELIJKE SAMENVATTING. *Met* 5 *portretten* — *Lochem, De Tijdstroom,* 1938 (21 × 16) 180 *blz. geb. fl.* 2,90
V — In 16 hoofdstukken, waaronder eenige zeer goede, laat de schrijver ons, zij het vluchtig, kennis maken met de nieuwste problemen der natuurkunde, op een, ook voor een leek begrijpelijke wijze. A. ACKERMANS

17.040 **Vriends, Jan** **8 : 59 : 71**

Jan Vriends

DE AKKER DOOR HET JAAR — HET LEVEN VAN DE BRUINE HEIDE — LIEF EN LEED IN HET LOOFBOS — DE POLDER IN DE SEIZOENEN. Grepen uit een Levensgemeenschap. *Geïll. met teek. van W. de Boer-Leffef en foto's dr F. Rau en H. Fischer* — *Heemstede, De Toorts [Brugge, Wiek op]* (21 × 14) *elk* 63 *blz.* *fl.* 0,90 ; *geb.* 1,35
V — In deze vier voortreffelijk uitgegeven en geïllustreerde deeltjes schrijft Vriends op aangename en onderhoudende wijze over het leven van planten en dieren in de levensgemeenschappen : akker, polder, heide, bos. Als inleiding tot een beter verstaan van het leven in de natuur, zullen ze uitstekende diensten kunnen bewijzen, vooral voor jongeren. J. P. M. VLEKKE

6. - Toegepaste Wetenschappen

17.041 **Ausems, A. W., Dr** **61 : 36 : 93**
◆ 10.000 BABY'S. Herinneringen en Overpeinzingen — *Utrecht, Het Spectrum,* 1938 (21 × 16) 260 *blz.* *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,75
III — Wederwaardigheden en avonturen van een geneesheer (vrouwenarts), tevens een beknopte eigen levensbeschrijving. Het boek getuigt van een hooge visie op mensch en samenleving. Bijzonder geschikt voor moeders. Voorbehouden, niet wegens de wijze van bespreking der onderwerpen, maar wegens hun aard. Dr J. E. SCHULTE

17.042 **Harpole, J., Dr [pseudoniem]** **61**
MIJN PATIENTEN [Leaves from a surgeon's case-book]. *Uit h. Engelsch vert. onder toezicht en met een inleiding van Dr Th. van Schelven* — *A'dam, Elsevier,* 1938 (21 × 15) 316 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
II, N — Een bekend Londensch chirurg, veel bereisd en met de zeldzame gave der goede populariseering, schreef dit interessante boek over tetanus, tering, diphterie, griep, suikerziekte, kanker etc., dat wij gaarne aan iederen volwassene zouden hebben aanbevolen, indien hoofdstuk XIV, handelende over het zoo uitermate moeilijke en actueele probleem der sterilisatie, positiever ware geweest en niet den schijn wekte, dat Harpole de sterilisatie van den man niet alleen « volstrekt niet ongewoon » zou vinden, maar ook niet afkeurenswaardig. Buitengewoon jammer, dat dit éene hoofdstuk tot streng voorbehoud noopt. Dr JOP POLLMANN

17.043 **von Hollander, Walther** **61 : 37 : 159**
MAN EN VROUW BOVEN DE VEERTIG. Nieuwe Levensstijl in een nieuw Levenstijdperk. *Vert. uit h. Duitsch [Der Mensch über vierzig] dr Mea Mees-Verwey* — *Santpoort, C. A. Mees,* 1938 (20 × 12) 237 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,25
III* — Het boekje wil medicijn bieden tegen den angst voor het ouder worden in de groote crisis der middelbare jaren. Het geeft wenken voor de lichamelijke en geestelijke hygiëne in deze levensperiode en voor de juiste innerlijke houding tegenover eigen problemen en tegenover den medemensch. Voor ontwikkelde gerijpten. M. DONDERS-V. D. AA

7. - Schoone Kunsten

17.044 **Bakhuys, Bep** **83 : 93 : 79**

KONING VOETBAL. *Met* 31 *platen — R'dam, De Combinatie* (19 × 14) 4, 196 *blz. fl.* 1,45

V — Herinneringen, opvattingen, wenken, wenschen en theorieën over voetbal, door den bekenden oud-middenvoor. Voor voetbal-deskundigen en voetbal-enthousiasten vermoedelijk wel interessant. G. J. C. ZWANIKKEN

17.045 **Bosman, Theo** **159 : 78 : 37**

◆ DE « BROMMERS «. Muziek-psychologische en -pædagogische Studie over de Ontwikkelingsmogelijkheid der « Muzikaal Achterlijken « — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedkundige Brochurenreeks nr* 94*)* 1937 (19 × 15) 74 *blz. fl.* 0,80

V — Brommers zijn « personen (kinderen of volwassenen), die 'n afgeluisterde voorgespeelde of voorgezongen toon, interval, tonenreeks of melodie niet anders kunnen naproduceren dan op 'n min of meer monotone, brommerige dreun ». Psychologisch wordt nagegaan waar de oorzaak ligt, en hoe het gebrek pædagogisch te verwijderen is. Schrijver komt tot het besluit dat « de zoogenaamde „brommers" dooreengenomen niet onmuzikaal maar muzikaal achterlijk » zijn. Dr R. LENAERTS, PR.

17.046 **Bruning, E., D^r, O.F.M.** **264 : 78**

◆ DE KERKELIJKE VOLKSZANG — *Bilthoven, De Gemeenschap (Kerkmuziekreeks nr* 3*)* 1938 (19 × 13) 95 *blz. fl.* 1,25

V — Een overtuigend pleidooi voor actieve deelname van het volk aan den liturgischen zang in de kerk, gesteund op de uitspraken der pausen en op een historisch overzicht. De moeilijkheden bij invoering van den volkszang thans ondervonden, zijn dezelfde als ten tijde der Kerkvaders, en worden door doeltreffende beschouwingen weerlegd. Tot in bijzonderheden zet de geleerde kenner van het gregoriaansch uiteen hoe men tot een goede praktijk van den volkszang kan komen. Het boekje is volksch, warm van bezieling, jong en actueel. Dr R. LENAERTS, PR.

17.047 **Gijsen, Marnix** **76**

Marnix Gijsen

JOZEF CANTRÉ, HOUTSNIJDER. *Voorwoord van Marnix Gijsen. Geïll. met fig. en* 20 *platen — Brussel, Nébé, Boomkweekerijstraat* 15, 1937 (24 × 16) 12 *blz.*

V* — Jozef Cantré is de beste houtsnijder van Vlaanderen. Hij is ook een uitstekend beeldhouwer. Wat ons niet moet verwonderen, wanneer houtsnijkunst en beeldhouwkunst zoo nauw met elkaar verwant zijn. Marnix Gijsen heeft een mooie keuze gedaan uit zijn reeds aanzienlijk illustratiewerk voor Hollandsche en Vlaamsche boeken. De reproducties, die dit mooi-uitgegeven boekje brengt, kunnen ons een trouw denkbeeld geven van de uitzonderlijke begaafdheid van den xylograaf en wijzen tevens de hoogtepunten van zijn evolutie aan. In het voorwoord wordt deze evolutie toegelicht en de schrijver wijst terecht op de nationale beteekenis van de Vlaamsche houtsnijkunst, die haar niet verhindert ook in het buitenland waardeering te genieten. JOZEF MULS

17.048 **van Loon, H. W., D^r** **84 : 709 : 30**

DE MENS EN ZIJN KUNST. *Met inl. dr Dr C. P. Gunning. Vert. uit h. Engelsch [The Arts] dr Carel Tervueren. Geïll. met fig. en* 32 *zwarte en* 32 *vierkl. platen — Den Haag, Servire,* 1938 (25 × 18) 24, 652 *blz. geb. fl.* 7,50

III — Vlotte, onderhoudende en oppervlakkige causerieën over beeldende en muzikale kunst der volkeren, van de oudheid af. Beter geschikt voor lezers met eigen gefundeerd oordeel dan als inleiding voor beginners. Nogal ernstig voorbehoud (óók voor M. O.-leerlingen !) om luchtig- en amusant-opgediende critiek op christendom en christ. mentaliteit, en oneerbiedigheden over den Joodschen Jehova-dienst. A. DONDERS-VAN DER AA

H. W. van Loon

17.049 **Vriesman, Dick** **38 : 77 : 9 : 30 : 33**

FILM. Behandelende historische, economische, sociale en kunstzinnige Problemen van de Film. *Geïll. met* 8 *platen — A'dam, Contact,* 1938 (21 × 17) 188 *blz. geb. fl.* 3,90

IV, N — Duidelijk en nauwgezet behandeld. Men behoeft het niet in alle opzichten met den schrijver eens te zijn en kan ook betreuren, dat het vraagstuk der film-censuur al te neutraal werd behandeld. Niettemin is dit boek een ernstige poging om de film van wetenschappelijk standpunt te bekijken en als zoodanig verdient het belangstelling. PAUL FRISCHE

8. - Letterkunde

81. GEDICHTEN

17.050 **Bordewijk, L.** 81

GEDICHTJES. *Geïll. dr H. Hofman—Bussum, van Dishoeck*, 1938 (21 × 15) 31 *blz. fl.* 1,50

V-VIa-b — Keurige gedichtjes om en rond huiskamer, tuin, buiten. Fijne illustratie. J. C.

17.051 **Franquinet, R.** 81

R. Franquinet

IN MEMORIAM MAURICE RAVEL. *Geïll. — Maastricht, Brussel, A. A. M. Stols*, 1938 (25 × 16) 16 *blz.* *fl.* 1,90

IV — 1. De Muze, d.i. Natuur in al wat zij muzikaals en bloemenrijks heeft, treurt om Ravels dood ; 2. Ravel was bezweerder van alle zwevende, vloeiende, schitterende zangen ; 3. Ligt er in die overheerlijke schoonheid misschien niet een aanwijzing naar een bovenaardsch en blijvend schoon ? Daarover de drie deelen van dit gedicht, dat zeer uitgesproken het dubbel karakter draagt én van decoratief Gobelijn én van musiceerende lyriek : alles Botticelliaansch, symbolistisch, Vandewoestijniaansch. Zoowat als het overvloeien van « een staat van gratie » der verbeelding.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.052 **Kloos, Willem** 81 : 84

Willem Kloos

BLOEMLEZING UIT ZIJN GEDICHTEN. *Samengesteld en ingeleid dr Martien Beversluis — Baarn, Bosch & Keuning [Ledeberg, Het Boehuis] (Libellenserie nr 312-313)* 1938 (19 × 17) 68 *blz.* *fl.* 0,90 [12 *fr.*]

III — Vrij groote keus met de klassiekgeworden stukken en veel andere met nogal sterk afwisselend onderwerp. Een logische volgorde werd niet gevolgd, wat den lezer misschien zal hinderen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.053 **Mok, M.** 81

KAAS- EN BROODSPEL — *Lochem, De Tijdstroom*, (21 × 13) 70 *blz. fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90

IV — Dit dichtwerk is het tragische epos van het opstandige « Kaas- en Broodvolk », het boerenvolk tot opstand gebracht door eeuwen van onderdrukking. Het beschrijft in plastische taal het ontstaan van de revolte, het aanvankelijk succes, den niet te verzadigen lust naar meer, de vrees voor verraad en den ondergang, die een zuivering teweegbrengt. Dr L. A. H. ALBERING

82. TOONEELLITERATUUR

17.054 **Hageveld, Walther** 82.3 : 82.2

◆ IN TROEBELE TIJDEN. Episode uit het hedendaagse Spanje in één Bedrijf — *Antwerpen, P. Vink*, 1938 (17 × 13) 40 *blz.* 9 *fr.*

IV — Alleen godsdienst kan Spanje redden. Het bidden van een rozenkrans vereenigt, in een laatste scene, alle personen op één na, waar ze ook in twijfel mochten verkeeren over de politieke doelstellingen. Verzorgde taal, al blijft ze wat zwak. Het verloop blijft loom, zelfs daar waar spanning begint te ontstaan. Misschien is de nuanceering van de figuren te « gemaskeerd », zonder psychologisch uitgewerkt te zijn. AL. DE MAEYER, PR.

17.055 **Liepmann, A. J.** 82

IN DEN GREEP VAN HET NOODLOT. Tooneelspel in 4 Bedr. — *Dordrecht, C. Morks Czn*, 1938 (20 × 13) 72 *blz.* *fl.* 1,50

II — Verpleegster en gehuwde verpleegde blijken elkaar voor de zooveelste maal hartroerend te begrijpen. Er is echter 'n jaloersche dokter om 'n stok in 't draaiend wiel te steken. Ten slotte verzaakt de bedrogen vrouw mildelijk (?) aan haar man. De verpleegster, na

'n zelfmoord-plannetje te hebben laten doodpraten, zal voorloopig leven van de opbrengst van haar werk. Ten slotte 'n stel zwakkelingen die zeer oppervlakkig hun linksch gedrag probeeren goed te praten. Ge moet ze hooren philosopheeren... Alleen van de éene stevige moraal schijnen ze niets af te weten. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

17.056 **Murray, Marguerite** 82.1

DIE BRON. Toneelstuk in 1 Bedr. — *Kaapstad, Nasionale Pers,* 1938 (18×12) 33 *blz.*
V — Gaat een man eindelijk tot het stellen van een goede daad over en haalt hij daarbij de argumenten van zijn vrouw aan, dan mag deze niet zeggen dat ze van haar komen. — Een brokje tooneelleven dat levenswarm aandoet, dank zij de in conversatietrant gehouden dialoog, en de rake psychologische uitbeelding. Meer innerlijke bewogenheid dan uiterlijke beweging. Dr C. GODELAINE

17.057 **Staes, C. J.** 82

C. J. Staes

ENGELTJE ENGELEN & Co. Blijspel in 4 Bedr. — *Antwerpen, Jos. Janssens,* 1938 (20×13) 80 *blz.* 16 *fr.*
IV — Engeltje was bediende bij een bouwondernemer en had het hard te verduren. Hij wint het groot lot en triomfeert. Eilaas niet lang, want men weet zijn millioentje waardeloos te maken. Er zijn echter ook advocaten om menschen te rédden en gelukkig te maken. Prettige dialoog, komische verwikkelingen, vinnig spel. Dr C. GODELAINE

17.058 ◆ **Stuckens, Frans, pr.** 82.1 : 82.3

« MISERERE ». Uit het Leven van een Volksmeisje. Drama in 3 Bedr. — *Antwerpen, K. Dirix-van Riet,* 1938 (19×14) 72 *blz.* 12 *fr.*
IV — Zooals elk boek van Eerw. Heer Stuckens, is het een stuk *echt leven.* Wie hem kent en zijn levenswerk, weten dat het maar één greep is uit de vele tragedies van jonge levens. Want dit werk is geschreven met het bloed van vertrapte, jonge menschen en met het bloed van hen die niet over « sacrificie en offer » spreken, doch het doormaken, in de ziel en aan den lijve. Wat de tooneelcritici er over mochten zeggen : gekend thema, enz. : we raden hen aan een goede opvoering bij te wonen. Aan den indruk, het pregnante dynamisme ontsnapt niemand. Het is geen literatuur, het is leven. We hopen dat velen het zullen lezen en dat het opgevoerd worde voor een groot publiek in vele zalen. M. VAN HOECK, PR.

17.059 **Suls, A.** 82

HET GESCHIL DER JAARGETIJDEN. Tooneelstukje voor de Jeugd in 1 Bedr. — *Antwerpen, A. Bossaerts,* 1938 (19×13) 16 *blz.* *per stel van* 5 *ex.,* 40 *fr.*
VIa, J — 'n Leuk ding. De jaargetijden, vóór koning Tijd, argumenteeren voor verlenging. 'n Gewoon schooljongetje zal oordeelen, en vindt eigenlijk bij elk jaargetij precies zijn gading. De koning besluit wijselijk tot « statu quo ». Valt mee, ook naar den vorm. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

83. Verhalend Proza

I. — VERBODEN LECTUUR

Boeken die 1) op de Kerkelijke Indexlijst voorkomen ;
2) door de alg. regelen van de kerk. boekenwet veroordeeld zijn ;
of 3) op grond van de christelijke zedenleer of van de natuurwet
voor de meeste lezers verderfelijk moeten worden geacht

17.060 **Ames, Jennifer** 83

DRIE MANNEN EN EEN MEISJE. *Vert. uith. Engelsch* [*Her World of Men*] *dr J. Janzen — Den Haag, Kruseman,* 1938 (19 × 13) 224 *blz. fl.* 2,5 [25 fr.]; *geb. fl* 2,90 [35 *fr.*]
I³ — Wegens hopeloos lichtzinnige huwelijksopvattingen en zelfmoordverheerlijking, af te keuren. TH. VAN DER KUN

17.061 **van der Made, J. A.** 83

PELGRIMSREIZE — *A'dam, van Holkema & Warendorf,* 1938 (21×15) 308 *blz. fl.* 2,90
I³ — De weduwnaar Dr Moureaux komt tot de verbijsterende ontdekking, dat hij nog een overmaat van liefde in zich heeft, waar hij geen weg mee weet. Hij laat dus zijn patiënten, familie en vrienden voor wat ze zijn en gaat een pelgrimsreis maken, die begint in een

obscuur buurtje in Parijs. Hier vindt hij overvloedig gelegenheid, om zijn surplus aan den man, of liever aan de vrouw te brengen. Dit geschiedt dan volkomen vrij van alle christelijke conventie en moraal. Wij kunnen hem op zijn pelgrimstocht niet volgen ; ten enen male ongeschikt.
G. J. C. ZWANIKKEN

II. — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde rijpere lezers worden gelezen

17.062 **Bassé, Ru** 83.1

HOOG AAN DEN WIND. Roman van een Doktersleven. *Met een woord vooraf van W. van Leeuwen — Utrecht, W. de Haan,* 1938 (24 × 15) 364 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl* 3,90

II, L — De auteur, een medicus, beschrijft het leven van een chirurg, vanaf zijn jongensjaren in een orthodox calvinistisch dorp tot zijn tweede huwelijk. De openhartigheid, waarmee het sexueele leven van den hoofdpersoon wordt behandeld en de beschrijving van de tijdelijke huwelijksontrouw van den dokter, zowel als van zijn vrouw, maken het boek ongeschikt. Ook de gehuldigde levensopvatting en houding t.o.v. den godsdienst, met groote overtuiging neergeschreven, maken het volkomen onaanvaardbaar.
Dr L. A. H. ALBERING

F. Bordewijk

17.063 **Bordewijk, F.** 83.1

KARAKTER. Roman van Zoon en Vader — *R'dam, Nijgh & van Ditmar,* 1938 (21 × 15) 367 *blz.* *fl.* 3,40 ; *geb. fl.* 4,50

II — De gestadige ontwikkeling van den jongen Katadreuffe, natuurlijk kind van een bruten deurwaarder en zijn dienstbode, van loopjongen tot advocaat. Wie heeft er karakter? Vader, moeder, zoon, zijn vriend, zijn collega's en chefs op het advocatenkantoor ? Boeiend boek over boeiende, maar bijna altijd precaire problemen : streng voorbehouden voor hen, die tot verwerken van het materiaal in staat zijn.
D^r JOP POLLMANN

17.064 **Bromfield, Louis** 83.3

DE REGEN KWAM, 2 dln : 1. MENSCHEN IN RANCHIPUR ; 2. DE WEDERGEBOORTE. *Vert. uit h. Engelsch [The Rains came] dr W. Corsari — Den Haag, Kruseman* (24 × 16) 324, 282 *blz.* *elk fl.* 2,75 ; *geb.* 3,75

II — De machtige schildering van het leven in Britsch-Indië, het voor ons plaatsen van verschillende bevolkingsgroepen. De grootse tekening van de rampvolle ondergang van Ranchipur. De hoofdpersoon, de eenzame Ramsome, de Engelse schilder en toekomstige graaf, wordt door iets indefinieerbaars vastgehouden in dit geheimzinnige land. Het standpunt van den schrijver ten opzichte van het missiewerk en wel speciaal tegenover de kath. missie, doch vooral de vele gewaagde liefdescènes, die worden beschreven en de nog talrijker die vaag worden aangeduid, eisen streng voorbehoud.

Dl 2 : De gevolgen van de ramp bij Ranchipur zijn ontzettend. En na het wegtrekken van het water komen cholera-, pest- en andere epidemieën de gespaarde bevolking teisteren. 't Gehele gebied is geïsoleerd. De Maraharani organiseert de actie tot herstel van haar rijk en maakt daarbij gebruik van enkele der aanwezige Europeanen. Ook in de drie hoofdpersonen voltrekt zich een, vaak onbegrijpelijke maar verheugende, « wedergeboorte ». Ondanks de goede eigenschappen is ook dit deel door, totaal onnodige, zedeloze passages af te wijzen.
P. A. PIJNENBURG

Louis Bromfield

17.065 **Cain, James M.** 83.1

SERENADE. *Vert. uit h. Engelsch dr M. Kann en M. Kann-Jolles — A'dam, Em. Querido,* 1938 (21 × 13) 289 *blz.* *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,50

II — Een aan lager wal geraakt en gedegenereerd musicus knoopt een verhouding aan met een Mexicaansch meisje. Hij raakt aan haar gehecht en er gaat zelfs liefde uit groeien,

maar zijn vroeger tegennatuurlijk leven komt beider geluk verstoren en hun leven vernietigen. Een van de scènes in dit boek is zeker voor een katholiek ergerlijk, maar ook de rest is gewoonlijk zoo cynisch en realistisch, dat streng voorbehoud hier is voorgeschreven.
K. Roncken, pr.

17.066 **Cramer, Rie** 83

HET LAND VAN BELOFTE — *Den Haag, Leopold* (21 × 15) 234 *blz. fl.* 2,25; *geb.* 2,90
II — Een luchtig boek vol luchtige verhoudingen. Een jonge Hollandse verblijft enige tijd in Florence, waar ze een liaison heeft met een Italiaan. Ook onder haar mede-pensiongasten is het niet helemaal pluis. L. Schoenmakers

17.067 **de Bom, Emmanuel** 83 : 84 : 809

WRAKKEN. *Met een inleiding van Maurice Gilliams. Met 1 portret — Brussel, A. Manteau,* 1938 (20 × 14) 142 *blz.* 25 *fr.*

Emmanuel de Bom

II-III — Dit werk kan gekenmerkt worden als « getemperd fatalistisch realisme ». Een zeker betrachten naar iets beters mildert bij de drie vertegenwoordigers van het zinnenleven hun vrij naturalistisch karakter, terwijl Schr. ook niet zoo heel bitter gestemd is tegenover b.v. de burgerlijke aspekten van het leven, die het « zich vrij uitleven » belemmeren. Maar het blijft naturalistisch-neutraal. Men ziet gedurig uit naar een uitdiepen van het boek tot roman, wat het niet is; maar 't is juist een werk van goed gevulden inhoud, van evenwicht, een afgerond geheel; waarbij de zuivere vormgeving aansluit. Jammer dat dit nu niet geweest is juist een boodschap van hoop, van stralende levenswaarden. De inleider bouwt op dit eerder eenvoudig boek een essay tot psychologie van de Vlaamsche schrijvers rond 1900 : aan die kritische spelingen, arabesken, peilingen wordt door M. Gilliams veel talent besteed. Dr Joris Caeymaex, pr.

17.068 **de Vries, Theun** 83.1 : 83.3

WIARDA, KRONIEK VAN EEN GESLACHT, 3 dln : 2. HET RAD DER FORTUIN — *Arnhem, van Loghum Slaterus,* 1938 (21 × 16) 447 *blz.* *fl.* 3,90 ; *geb. fl.* 4,90

II, LS — Enkele elementen lossen zich op uit den boerenstand hunner oud-Friesche familie, naar nijverheid, hoogeschool, stad, geld, trouwen, nieuwe kinderen. Daarnaast een kijk bij de « parents pauvres ». Schr. beschikt voorzeker over realistisch talent om menschen en dingen in duizend omstandigheden voor het oog op te roepen, maar men wordt slechts matig geïnteresseerd en geboeid. Verder zijn daar de dwaze figuur van den mislukten predikant, het gemis aan sympathie en de langgerektheid, om te zwijgen over de kwistige sensualiteit, waarbij Schr. geen personage, 't zij man 't zij vrouw, beneden de 50 jaar (en nog !) ten tooneele kan brengen of 't is mis in zake sextum. Kom, wat draagt men mee uit uren en uren realistische kroniek ? Af te raden als tijdsverspilling en om den verwarrenden geest, om de socialistische vergroving. Dr Joris Caeymaex, pr.

Theun de Vries

17.069 **Ebbinger, Julie** 83.1

JUDITH. De Levensgang ener werkende Vrouw, 2 dln : 1. JEUGD — *Bosch en Duin, De Driehoek,* 1938 (21 × 15) 405 *blz.* *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,50
II-III, Jd — Boeiende levensgeschiedenis van een Joodsch meisje, dat met zich de gevolgen draagt van een liefdelooze jeugd. Juist door haar intellectueele ontwikkeling heeft zij te strijden tegen een minderwaardigheidsgevoel. Na een moeitevollen strijd, mede door haar vergeefsche pogingen als ongeloovige Jodin om het christendom te willen begrijpen, lukt het haar tenslotte haar eigen weg te vinden. E. M. Damen

17.070 **Household, G.** 83.0

HET DERDE UUR. *Vert. uit h. Engels [The third-Hour] dr Jan Kempe — Den Haag, H. P. Leopold,* 1938 (21 × 15) 326 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
II — « Internationale avonturenroman », zegt de omslag en avontuurlijk is het boek zeker, maar... absoluut onaanvaardbaar omdat ook godsdienst, politiek en liefde op zeer grove wijze als avontuur worden beschouwd. M. Versteegh

17.071 **Laxness, Halldor** 83.1

Halldor Laxness

VRIJE MANNEN. *Vert. uit h. Deensch* [« *Frie Maend* » *en* « *Asta Sollilja* »] *dr Dr A. Posthumus. Geïll. dr A. Pieck — Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M.* (*Cultuur-serie*) 1938 (24×17) 422 *blz.* *fl.* 3,75 ; *geb. fl.* 4,90
II, L — Breedvoerig en bitter verhaalt een landgenoot de sombere geschiedenis van den strijd van een IJslandschen heideboer, wars van alle hulp van God en van de menschen, om een onafhankelijk bestaan te verwerven. Een geheel leven van zwoegen, gepaard met de wreedste opofferingen is tenslotte niet lang genoeg om dit te bereiken. E. M. DAMEN

17.072 **Maros, Antal** 83.1 : 83.3
DE ROODE DONAU — *A'dam, P. N. van Kampen* (22×14) 409 *blz.* *fl.* 3,90; *geb. fl.* 4,75
II — Roman over de — o.m. moreele — decadentie van Hongarije tijdens de laatste oorlogsjaren en over de revolutie onder Bela Kun. Het eenige normale gezin gaat in den loop van het verhaal ten gronde ; alle communisten zijn nog ergere schurken, ook op moreel gebied, dan de rest. De heldin is het meisje Anica, dat zich aan vriend en vijand vergooit. Dr JOP POLLMANN

17.073 **Piasecki, Sergiusz** 83.1
WAAR HET VRIJE LEVEN LOKT... *Vert. uit h. Poolsch dr Wanda Tokarski — A'dam, Scheltens & Giltay,* 1938 (21×15) 350 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
II — Dit werk, geschreven door een Poolschen tuchthuisboef, is wel de beste smokkelaarsroman, tot nog toe verschenen. Het verhaal speelt in de stad Rakan aan de Poolsch-Russische grens, en beschrijft op boeiende en overtuigende wijze het smokkelaars-milieu. Vele erotische passages maken echter streng voorbehoud noodzakelijk. P. FRISCHE

17.074 **Weisenborn, Günther** 83.1 : 91
DOKTER IN DE GRAN CHACO. *Vert. uit h. Duitsch* [*Die Fürie*] *dr David de Jong jr — A'dam, Contact,* 1938 (20×17) 346 *blz.* *geb. fl.* 4,50
II — De jonge medicus Munk, die in Z.-Amerika het vraagstuk van de pijn bestudeert, wordt door een toeval betrokken in den strijd tusschen de indio's en de blanken. Hij leert het land er door kennen, zijn mondaine vermaken, de rauwe danskroegen, de oerwouden en het vaak verdorven leven der inlanders. De beschrijving van dit alles, en van zijn liefde voor de vrouw van een vooraanstaand diplomaat, met wie hij vlucht, maar die tenslotte terugkeert naar haar kind en onderweg verongelukt, maakt het boek voor katholieke bibliotheken ongeschikt. Dr L. A. H. ALBERING

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden

17.075 **Baldwin, Faith** 83
DROOM... DIE WAARHEID WERD. *Vert. uit h. Engelsch* [*Enchanted Oasis*] *dr C. Dumoulin-Goedkoop — Den Haag, Kruseman* (20×14) 216 *blz. fl.* 2,25 [25 *fr.*] ; *geb.* 3,25
III — Oppervlakkig romannetje, waarin een schatrijk Engelsch meisje, tijdens een vacantie in Palm Springs — een zeer mondaine oase in de Coloradowoestijn — « den held harer droomen » ontmoet en na veel moeilijkheden tenslotte met hem trouwt. Stijl- en drukfouten ontsieren het boek.
L. VAN DER HULST

Faith Baldwin

17.076 **Boer, Jo** 83.1
CATHERINA EN DE MAGNOLIA'S. Een roman uit Italië — *R'dam, Nijgh & van Ditmar,* 1938 (21×15) 239 *blz.* *geb. fl.* 3,90
III — Levend en kleurig, daarnaast soms ook imponeerend, is deze familieroman van het Italiaansche platteland. Het leven van de boerenvrouw Teresa met haar kinderen en kleinkinderen, en de ontwrichting van dit rustig bestaan door het huwelijk van een der zoons met een Napolitaansche, wordt boeiend en overtuigend verhaald. Echter moet vrij streng voorbehoud worden gemaakt. PAUL FRISCHE

17.077 **Bristow, Gwen** 83
IN DEN ZOMER VAN HET LEVEN. *Vert. uit h. Amerikaansch [Deep Summer] dr J. Koning — Den Haag, Zuid-Hollandsche U.M. [Antwerpen, Nederlandsche Boekhandel]* 1938 (23 × 16) 255 *blz.* *fl.* 2,40 ; *geb. fl.* 3,25
III°, N — Ontstaan en vertakking van een familie in Louisiane rond 1800. Ethisch en litterair van minder gehalte : melo, dialoog-aan-een, vermoeiend gerammel.
Dr Joris Caeymaex, pr.

17.078 **Bruyn-Ouwehand, Mia** 83
DE RHIJNMONDERS : DE HOOGMOEDIGEN — *Bussum, C. A. J. van Dishoeck,* 1938 (21 × 15) 268 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
III, P — Een roman uit het visserdorp Rhijnmond, waar hoogmoed en schijnheiligheid deel van het calvinisme schijnt uit te maken. Het dorp wordt belichaamd in den rijken reeder van der Duyn, en de roman speelt zich af in het leven van zijn enige dochter Maartje. Zij verwacht een kind van haar neef, die haar verliet. Door den pienteren en fijngevoeligen weeshuisjongen Leendert, met wien zij trouwt, wordt zij over de innerlijke moeilijkheden heengeholpen. W. Hillen

17.079 **Burroughs, Edgar Rice** 83.0
TARZAN EN DE ROODE STER. *Vert. uit h. Amerikaansch dr F. Hoogewerff — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 232 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III — Als in andere Tarzan-verhalen is ook hier een mengeling te vinden van avontuur, fantasie en sensualiteit naar goed Hollywoods recept. Van dit laatste iets meer dan in de meeste Tarzan-boeken. Overigens sappig voor de liefhebbers van dit soort geestesfruit.
J. P. M. Vlekke

17.080 **Burroughs, Edgar Rice** 83.0
TERUG NAAR HET STEENEN TIJDPERK. *Vert. uit h. Amerikaansch [Back to the Stone-Age] dr C. C. Bender — A'dam, A. de Lange,* 1938 (20 × 12) 241 *blz. fl.* 2,25; *geb.* 2,90
IV — Binnen in de aarde strekt zich een reusachtig land, Pellneidar, uit. Bewoners van de buitenste aardkorst hebben dit land bezocht en een der leden van de expeditie is achtergebleven. Zijn gevechten met voorhistorische monsters, zijn omgang met de bewoners van dit onderaardsche rijk, die nog in het steenen tijdperk verkeeren, vormen een spannend verhaal. A. Ackermans

17.081 **Coolen, Antoon** 83.1

Antoon Coolen

HERBERG IN 'T MISVERSTAND — *R'dam, Nijgh & van Ditmar,* 1938 (21 × 15) 375 *blz.* *geb. fl.* 4,50
III — Als men zijn oordeel over de Brabantsche Peeldorpen baseert op de boeken van A. Coolen, wordt dit toch wel erg eenzijdig en ongunstig. Ook hier worden bij voorkeur weer ongunstige eigenschappen en zedelijke afdwalingen geschilderd in hun tragische gevolgen. Jammer dat Coolen zijn heerlijk talent niet meer gebruikt om te vertellen over het vele schoone uit het leven van deze eenvoudige Peelbewoners. K. Roncken, pr.

17.082 **de Boer, J.W.** 83
VROUWEN EN VRIENDEN — *R'dam, Brusse,* 1938 (23 × 15) 220 *blz. fl.* 2,90; *geb.* 3,90
III — Drie mannen hebben zich teruggetrokken in een afgelegen dorpje aan zee, dat alle banden heeft verbroken en van geen wetten wil weten. Eenzaamheid en critiek op de boosheid en het bedrog van de wereld brengen hen samen tot er iets komt dat sterker is dan vriendschap. De critische beschouwingen zijn meestal zeer verward en dikwijls zeer bevooroordeeld. Daarom voorbehouden aan gevormde lezers. K. Roncken, pr.

17.083 **de Chateaubriand, François René** 83.1
ATALA. *Vert. uit h. Fransch [Atala] dr J. Greshoff. Met houtgravure dr D. van Luyn — A'dam, Wereldbibliotheek,* 1938 (20 × 13) 160 *blz.* *fl.* 1,25 [17,50] ; *geb. fl.* 1,75 [24,50 *fr.*[
III — Een uitstekende vertaling van het bekende werkje van de Chateaubriand, dat het conflict behandelt tusschen de liefde en een gelofte. Atala, de half-bloed Indiaansche christin, heeft ter wille van haar moeder de gelofte gedaan haar maagdelijkheid te bewaren. Haar liefde voor Chaetas, een jongen gevangen Indiaan, dien ze bevrijdt en met wien ze de wildernis in trekt, wordt echter te sterk. Om haar gelofte de kunnen houden, pleegt ze zelfmoord door vergiftiging. Een oud missionaris berecht haar. Voor hen, die belangstellen in den Franschen sentimenteelen roman, met zijn liefde voor de natuur. Dr L. A. H. Albering

17.084 **de Dood, C.** 83.0 : 83.3
SMOKKELDORP — *A'dam, Allert de Lange,* 1938 (20 × 13) 273 *blz. fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,25
III — Deze mysterie-roman speelt aan de Zuid-Limburgsche grens. Het boek is goed geschreven. Behalve mysterie is het ook nog roman, met een beetje tendentieusen inslag. « De gewone menschen weten dat de machtigste ramp aan de grens is de kunstmatige gewelddadige afscheiding tusschen menschen. » Wegens vaak al te realistische schilderingen, voorbehouden. Mr Jan de Pont

17.085 **Dickson, Carter** 83.0
DE MOORD OP MARCIA TAIT. *Vert. uit h. Amerikaansch [The white Priory Murders] dr H. S. Lanson — Laren, A. G. Schoonderbeek,* 1938 (21 × 15) 226 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III — Het verminkte lijk van de actrice Marcia Tait wordt gevonden in een paviljoen. De beroemde knorrepot Henri Merrivale moet er aan te pas komen om het geval op te lossen ; en hij doet het op ingenieuse manier. Fr. Vermeulen, pr.

17.086 **Dorna, Mary** 83.8
ONMAATSCHAPPELIJKE VOORKEUR. *Geïll. dr Theo Ortmann — A'dam, J. M. Meulenhoff [Brussel, A. Manteau]* 1938 (20 × 14) 230 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,75
III — Bonte verzameling van indrukken uit het leven, in schetsen bijeengebracht. Vlot en geestig geschreven met rake typeeringen. Onderhoudende lectuur voor rijp volwassenen. J. M. C. de Haan

17.087 **Downing, Todd** 83.0
DE GELE DOOD. *Vert. uit h. Engelsch [Murder on the Tropic] dr J. Feitsma — A'dam, De Steenuil,* 1938 (20 × 15) 233 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III — De Amerikaansche detective ontraadselt in Mexico eenige moorden en andere vreemde dingen. Onderhoudende ontspanningslectuur. A. C. de Bruyn

17.088 **E 7** 83.0
IK BEN EEN SPION. *Vert. uit h. Engelsch [I am a Spy] dr Johan M. Palm — Haarlem, Eigen Volk (Universum-editie)* 1938 (20 × 14) 287 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III — Gedurende 30 jaren heeft E 7 spionnagedienst verricht voor verschillende landen, maar nooit tegen Engeland, zijn vaderland. In dit boek, dat een goed beeld geeft van de moderne spionnage, worden eenige van zijn ervaringen gepubliceerd, voor zoover het met zijn veiligheid overeen te brengen is. A. Ackermans

17.089 **Frischauer, Paul** 83.9
GROOTE HEEREN. Een romantische Liefde van Napoleon. *Vert. uit h. Engelsch [A great Lord] dr L. J. A. M. Berkhout-Willemse — Baarn, Hollandia-Drukkerij,* 1938 (22 × 14) 356 *blz.* *fl.* 3,75 ; *geb. fl.* 4,50
III, L — Op den historischen achtergrond beweegt zich de figuur van Napoleon dreigend voor den intrigant prins Rasonski, die aan Bonaparte zijn diensten aanbiedt om de Poolsche vrijheidsbeweging op gang te brengen en aldus uit zijn berooiden toestand te geraken en de jonge gravin Gladin te kunnen huwen. De keizer maakt de verloofde van Rasonski tot zijn maîtresse, schenkt haar een zoon en terwille van het kind begiftigt hij Rasonski met een klein vorstendom, op voorwaarde dat hij zou huwen met gravin Gladin. Wanneer de Pool merkt, dat zijn vrouw voortijdig moeder moet worden, begint zijn machtelooze haat en achterbaksche strijd tegen den keizer, wiens val hem bevredigt. Huwelijksmoraal bestaat er niet en priesters en godsdienst zijn uitsluitend goed voor de lijfeigenen. De schrijver kent er slechts domheid en gemakzucht aan toe. Mr H. Vinkenburg

17.090 **Hauck, Louise Platt** 83
PASSIE ALLEEN IS NIET GENOEG. *Vert. uit h. Engelsch [The Rainbow Glory] dr H. S. Lanson — Laren, A. G. Schoonderbeek* 1938 (21 × 16) 226 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90
III — Al is de inhoud onschuldiger dan de gevaarlijke titel doet vermoeden, toch dient het boek met voorbehoud gelezen te worden ; want er is aanhoudend sprake van een echtscheiding, die door beide partijen als iets heel gewoons wordt beschouwd. Fr. Vermeulen, pr.

17.091 **Hers, Anna** 83
HET HEILIG LEVEN — *R'dam, Brusse,* 1938 (23 × 15) 218 *blz. fl.* 2,90 ; *geb. fl,* 3,90
III — Dit boek zou beter getiteld kunnen zijn « Stuurlooze levens », wijl de meeste personen in dezen roman de normen van orde en zedelijkheid over boord hebben geworpen. Allerlei toevalligheden trachten het verhaal tot één geheel te maken. M. Daniëls

17.092 **Hermann, Georg** 83.8

Georg Hermann

DE WERELD LACHT NOG ! Vroolijke Novellen van verre en nabij. *Ingeleid dr Georg Hermann. Geïll. dr Hans van Norden — Laren, De nieuwe Tijd,* 1938 (19 × 13) 275 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 3,25

III — Humor van allerhande nationaliteit. Als verpoozing 'n welkom boek. De selectie der novellen gebeurde oordeelkundig. 'n Paar libertijnsche dingen motiveeren voorbehoud. A. V.

17.093 **Houwink, Roel** 83

EEN MAN ZONDER KARAKTER — *A'dam, U. M. Holland,* 1938 (21 × 15) 260 *blz. fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,75

III, [P] — Een moderne huwelijksroman, waarin het probleem reëel wordt gesteld, zonder de kracht te zoeken in sensatie en pikante bijzonderheden. Het probleem vindt ook zijn oplossing en wel daar waar ze alleen te vinden is. Dit boek is tusschen al de « moderne » huwelijksromans een verademing en een weldaad en, al speelt het in protestantsche kringen, we kunnen het van harte, aanbevelen. K. RONCKEN, PR.

17.094 **Hume, David** 83.0

MICK MOET VERDWIJNEN. *Vert. uit h. Engelsch* [*Too dangerous to live*] *dr J. Feitsma — A'dam, De Steenuil,* 1938 (20 × 15) 263 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

III — Mick, zoon van den hoofdinspecteur van Scotland Yard, tracht, als amateur-detective tezamen met Scotland Yard, een inbraak op te helderen. Daarbij komt hij telkens nieuwe steeds geheimzinnigere personen tegen. Mick ontmaskert tenslotte een heele bende. M. A. M. EYKEMANS

17.095 **Kleian, J.** 83 : 37

DE ZONEN VAN TIMAH — *A'dam, van Holkema & Warendorf,* 1938 (22 × 15) 315 *blz. fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50

III — Schr. behandelt het opvoedingsprobleem der beide zoons (halfbloeds) van een Delisch oud-planter. De oudste wordt in het moederland door een streng-orthodoxe tante met succes opgevoed ; de jongste daarentegen, in alles toegegeven door zijn inlandsche moeder, mislukt volkomen. J. VAN DER HULST

17.096 **Lea, Fanny Heaslip** 83

IN HET LEVEN VAN ELKEN MAN. *Vert. uit h. Engelsch* [*Once to every Man*] *dr H. van Reenen — A'dam, De Steenuil,* 1938 (19 × 13) 242 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

III, N — Deze roman is een werkelijk niemandalletje, heeft geen litteraire noch psychologische waarde. De beginselen, hierin gehuldigd, zijn pure zakelijkheidsprinciepen uit de Amerikaanse dollarwereld en hebben ook niets, maar ook niets van een weinig hogere, godsdienstige levensopvatting. Vertaling ongelukkig. P. ELSENSOHN O.P.

17.097 **Mann, E. B.** 83.0

MET STERKE VUIST. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*With Spurs*] *dr H. S. Lanson — Laren, A. G. Schoonderbeek (Mustang-reeks)* 1938 (21 × 15) 200 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

III — Sensatie-werk ; massa's toevalligheden ; talloze lijken ; ongelofelijke schuttersprestaties. Twee jongedames verliefd op één cowboy-held, die door het simpel opspelden van een insigne commissaris van politie wordt in Bird City, de « stad van drank, spel en vrouwen ». P. A. PIJNENBURG

17.098 **Mason, van Wijck** 83.0

HET VRIJBUITERSNEST. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*The Castle Island Case*] *dr J. D. A. van Gumster — Laren, A. G. Schoonderbeek,* 1938 (22 × 15) 205 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

III — Majoor Allenby moet een onderzoek instellen naar de verdwijning van Judy Fortier. In den loop daarvan wordt haar zuster Patricia vermoord en ook de echtgenoote van een zekeren Grafton. Het blijkt, dat Judy niet vermoord is : Grafton had het wel geprobeerd, maar het mislukte. De twee anderen zijn de slachtoffers van Graftons compagnon.Enkele passages maken het boek voorbehouden. FR. VERMEULEN, PR.

17.099 **Mőrne, Arvid** 83

VOOR HET AANGEZICHT VAN DE ZEE. *Vert. uit h. Zweedsch* [*Inför Havets Anlete*] *dr M. J. Molanus-Stamperius — A'dam, L. J. Veen,* (21 × 14) 190 *blz. fl.* 1,90 ; *geb.* 2,50

III-IV* — Een spannend, goed vertaald romantisch verhaal over Strandputters aan de Noorsche Fjordenkust. Mooie natuurbeschrijvingen. Eigenaardige opvattingen omtrent de Godheid, maken eenig voorbehoud wenschelijk. W. RUTTEN

17.100 **Moore, Amos** **83.0**
DE KWAKER MET DE TWEE PISTOLEN. *Vert. uit h. Amerikaansch [The two Gun Quaker] dr A. D. Baert — Laren, A. G. Schoonderbeek (Mustang-reeks)* 1938 (22 × 16) 222 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III — Spannend geschreven Wild West-verhaal, waarin de jeugdige eigenares van de Rijzende Zon-ranch het slachtoffer is van een sluw complot. Na verwikkelingen van allerlei aard, trouwt zij tenslotte met den held van het boek. Mr L. J. W. Smit

17.101 **Moore, Amos** **83.0**
SANDY VAN DE SKYLINE RANCH. *Vert. uit h. Amerikaansch [Sandy of Skyline] dr A. D. Baert — Laren, A. G. Schoonderbeek,* 1938 (21 × 16) 200 *blz. fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90
III — Na den dood van haar oom, ontbrandt een geweldige strijd om het bezit van de ranch. Sandy, de voorman van de Skyline, vecht met grenzelooze doodsverachting voor Juliette, maar wordt door deze geheel mis verstaan. Tenslotte komt alles terecht! Om de overmatige ruwheid van de cowboytaal eenigszins voorbehouden. A. C. Oomes

17.102 **Perutz, Leo** **83.9**
DE ZWEEDSCHE RUITER. *Vert. dr W. A. Fick-Lugten — A'dam, van Holkema & Warendorf,* 1938 (19 × 13) 264 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III-IV* — In dit fantastisch-romantische werk, spelend in Silezië ten tijde van Karel XII van Zweden, bedriegt een diefachtige vagebond zijn makker, een Zweedsen jonker Hij wordt daarna roverhoofdman en ten slotte riddergoedsbezitter tot hij uit vrees voor herkenning zijn huis en familie ontvlucht. Vrij aardig verteld, vereist het boek om redenen van morele aard en vooral om een zonderlinge rechtsbediening in de hemel — die wezenlijk niets anders kan zijn dan de droom, die hij is, — enig voorbehoud. J.P.M. Vlekke

17.103 **Pothuis-Smit, G.**
VERTROUW DE TOEKOMST — *Den Haag, G. B. van Goor Zonen,* 1938 (23 × 16) 207 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50
III, M, P — 't Wil een meisjesboek zijn, vermits de hoofdpersoon een meisje-studente is en de feiten afrollen uit het studentenleven. Maar och nee, dan niet voor ons. Die wufte wereld is niet voor onze meisjes, om zijn gevaarlijk geflirt, ongezonde typen, delicate toestanden en ergerlijke theorieën. Nu moge het meisje in casu wel gered zijn, vooral door invloed van een Roomsche juffrouw, de schildering van het leven is te scherp-brutaal, de moderne gedachten te ronkend van « moderne » erotiek, dan dat dit boek voor de meeste onzer meisjes niet te gevaarlijk en prikkelend zou zijn. A. van den Dries, pr.

17.104 **Renker, Gustav** **83**
BERGKRISTAL. *Vert. uit h. Duitsch [Bergkristall] dr B. Willing — Baarn, Schuyt,* 1938 (20 × 14) 230 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III-IV — Bergkristal is de levensgeschiedenis van Kurt Lűthe. Prachtig wordt hierin het grootsche der bergen beschreven en zij die van dergelijke natuurbeschrijvingen houden kunnen hiervan volop genieten. Wegens een enkele passage over een buitenechtelijk kind, eenig voorbehoud. L. Schröder

17.105 **Rijnsdorp, C.** **83.7**
ELDERT HOLIER — *Baarn, Bosch & Keuning,* 1938 (21 × 16) 287 *blz. fl.* 3 ; *geb.* 3,90
III — De roman van een groep kunstenaars, die zich vrij wil maken van oude vormen en streeft naar vernieuwing. Niet alleen naar de materie doch ook naar den geest. De idealen bewegen zich in een vaag gevoel van broederschap, offer en zielverwantschap, ergens aan den rand van het christendom. Tot een nieuwe formule komen zij echter niet en de levens der hoofdfiguren gaan verloren in een ijlte. Kees Spierings

17.106 **Ritter, P. H., jr, Dr** **83.1 : 83.3**
VREDENHOF — *A'dam, Scheltens & Giltay,* 1938 (22 × 16) 346 *blz. fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
III, P — In de bloemisterij « Vredenhof «, die steeds meer gekneld wordt in den greep van een groeiende stad, speelt zich het leven af van het geslacht van Doorn. Het is de moeder, die in dit boek haar overpeinzingen geeft betreffende een voorbij leven met weinig vreugde en veel leed. Er ontstond dan ook een weinig opgewekte roman, die echter aan het slot toch een bevrijding geeft. Voorbehoud, wegens verkeerde opvattingen. Paul Frische

17.107 **Robins, Denise** **83**
ZOOALS CAROLINE HET ZAG. *Vert. uit h. Engelsch [The Woman's Side of it] dr C. Kroesen — Den Haag, Kruseman,* 1938 (20 × 14) 223 *blz. fl.* 2,15 [25 *fr.*] ; *geb.* 2,90 [35 *fr.*]
III-IV — Dit wuft romannetje, dat vlot leest, beschrijft een mondain milieu, waar een jonge stiefmoeder een moeilijke positie inneemt tegenover haar volwassen stiefdochter, die er zeer moderne begrippen op nahoudt ; geschikt voor niet te jeugdige lezers.
J. A. L. Terwindt

17.108 **Schirokauer, A.**

EEN LIEFDE IN SHANGHAI. *Vert. uit h. Duitsch [Schüsse in Shanghai dr H. van Reenen — A'dam, De Steenuil,* 1938 (19×13) 221 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III — Een jong onervaren meisje, wees, gaat naar Shanghaï om met een oom, wiens eenig familielid zij is, kennis te maken. Deze is inmiddels overleden; zij staat nu ineens alleen, onbeschermd in een groote wereldstad en maakt de meest fantastische avonturen door. Geen aanbevolen lectuur.
J. A. L. Terwindt

17.109 **Sinclair, Upton** 83.1 : 92

Upton Sinclair

HET GEZOND VERSTAND BEN IK. De Geschiedenis van Ford, Autokoning, Idealist en Werkgever. *Vert. uit h. Amerikaansch [The Flivver King] dr W. F. H. ter Brugge — R'dam, Brusse,* 1938 (23×15) 207 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb.* 3,90
III, S — Henry Ford als fabrikant, pacifist, anti-semiet en werk-« gever ». In de arbeidersfamilie Shutt de uitdrukking van de algemeene ellende, welke door het kapitalistische stelsel na het uitbreken van de crisis werd veroorzaakt : armoede, welvaart bij Ford, werkloosheid, machteloosheid, herstelpogingen onder Roosevelt's New Deal. Fel critisch en boeiend.
Dr Jop Pollmann

17.110 **Sonja, Zuster** 83.8

ZOO IS HET LEVEN. *Geïll. dr G. Plokker — A'dam, H. J. Spruyt [Ledeberg, Het Boekhuis]* 1938 (21×15) 230 *blz.* *fl.* 1,60 ; *geb. fl.* 2,25
III, P — Zuster Sonja vervolgt in dezen bundel de beschrijving van haar menschkundige verpleegstersondervindingen uit « Waar geleden en gelachen wordt ». Even bont als het leven is, zijn deze schetsen afwisselend zonnig, humoristisch, indroevig, schreinend, geestelijk opbeurend.
Th. van der Kun

17.111 **Stoke, Melis** 83.1

DE REVOLUTIE VAN MIJNHEER STALPERSWAARD. *Geïll. dr van Looy — A'dam, Bigot & van Rossum,* 1938 (19×13) 185 *blz.* *fl.* 1,50 ; *geb. fl.* 1,90
III — Een wel amusant niemandalletje : Mijnheer Stalperswaard ziet, na een klap op zijn hoofd, plotseling in hoe lachwekkend het « society-leven » van zijn vrouw, en dus ook van hem, is. Hij verandert zijn levenshouding en weet ook, nadat hij aanvankelijk voor gek verklaard werd, zijn vrouw te bekeeren. De sfeer van dit boekje is overigens niet vrij van lichtzinnigheid, vandaar dat zeker voorbehoud gewenscht is.
Dr L. A. H. Albering

17.112 **Stokvis, Benno J., Mr** 83.1 : 159

EEN LIEFDE OP HET MIDDEN VAN DEN LEVENSWEG — *Den Haag, Luctor et emergo,* (24×16) 69 *blz.fl.*1,25
III* — De terugkeer in de maatschappij van den grooten tooneelspeler Talma, die acht maanden in een krankzinnigengesticht heeft doorgebracht. Na zwaren strijd komt hij tot evenwicht, door zijn liefde voor de vrouw, met wie hij verder door het leven zal gaan. Een merkwaardig, scherpzinnig overzicht.
Dr L. A. H. Albering

J. Benno Stokvis

17.113 **van Beek, Albert** 83.2

DE CIRKEL SLUIT ZICH — *A'dam, Bigot & van Rossum,* 1938 (21×15) 216 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III, P — Ernstig verhaal over huisgezin van « selfmade » zakenman, wiens jeugdgeloof langzamerhand is veranderd in een materialistische levensopvatting. Deze komt de opvoeding van zijn vijf kinderen niet ten goede. Slechts de jongste bezit iets van de vroomheid van den grootvader. Door haar keert, als alles dreigt ten onder te gaan, dit geslacht weer tot het — zij het een nogal vaag — christendom terug. De cirkel sluit zich ! Nog wat onevenwichtig geschreven eersteling.
E. M. Damen

17.114 **van Blaricum, Nan** 83

TESSA — *Den Haag, Servire,* 1938 (24×16) 186 *blz.* *geb. fl.* 2,90
III, M — Twee meisjes, die in Parijs studeeren, gaan in de vacantie naar Zuid-Frankrijk. Dooloopend een mondaine sfeer ; voor katholieke meisjes zonder eenige waarde.
Maria Coebergh

17.115 **van der Hilst, M.** 83.3 : 83.2 : 39

M. van der Hilst

TOJA TIRTA (Heilig Water). De Roman van een Baliër — *A'dam, H. A. van Bottenburg,* 1938 (22 × 16) 227 *blz.*
fl. 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III, P — Een roman, spelend op het meest westelijke der kleine Soenda-eilanden, vóór de wederinvoering van het inlandsch zelfbestuur. Het leven van den inlander Tedoeg. Daaromheen de schildering van godsdienst en zeden der bevolking, zéér uitvoerig, ook de diepe verdorvenheid. De schrijver wil aantoonen welk een doode vormendienst dat inlandsch geloof is. En de Baliër, die teleurgesteld werd in zijn goden, « kan den nieuwen God niet leeren kennen », omdat er geen toegewijde dienaren zijn die de blijde Evangelieboodschap brengen ». « Het Ned. gouvernement verhindert dat, nu op Bali een godenschemering inzet, het licht van het Evangelie ontstoken wordt. » De schrijver wil er het christendom brengen. Maar de Amerikaansche zendelingen bevallen hem niet. En over den katholieken godsdienst zegt een der « beschaafde » blanken — namens den schrijver — belachelijk domme dingen.
P. A. Pijnenburg

17.116 **van Oven, Ro** 83.9

OP DEN DAM N° I — *A'dam, Ned. Keurboekerij,* (21 × 15) 271 *blz. fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,50
III-IV — Het leven van Evert Maaskamp, die aanvankelijk voor dominee studeerde, doch later koninklijke kunsthandelaar en uitgever werd. Door den oorlog met Engeland, ging de stad A'dam in die dagen sterk achteruit, zoo ook Evert's uitgeverij. Van hoeveel invloed de jeugdervaringen zijn op het leven van ieder mensch, wordt op boeiende wijze weergegeven.
L. Schröder

17.117 **Vercel, Roger** 83.1

DE CYCLONE. Een Roman van de Zee en de Storm. *Vert. uit h. Fransch [Remorques] dr Th. R. Boosman — Heemstede, De Toorts,* 1938 (21 × 14) 247 *blz. fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 2,95
III — Een interessante en boeiende roman uit het leven van den kapitein van de bergingssleepboot : De Cyclone, met lange doch spannende beschrijvingen van enkele reddingstochten. De echtgenoote van den kapitein is plotseling en voortijdig oud geworden ; de beschrijving der tragiek in beider levens is psychologisch volkomen verantwoord. Als de echtgenoote ligt te sterven, dwingt een S.O.S.-sein haar man uit te varen. Hoewel na een hevig conflict hij thans zijn vrouw pas geheel waardeert, gaat na hevigen strijd zijn plicht vóór. Om enkele passages eischt het boek voorbehoud voor geestelijk volwassenen.
Dr L. A. H. Albering

17.118 **Wescott, Glenway** 83

DE ZWAKKE KRACHT. Een Falmilie-Roman. *Vert. uit h. Engelsch [The Grandmothers] dr H. Barendregt — A'dam, Uitg.-Mij Holland,* 1938 (21 × 15) 280 *blz. fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,75
III*, L — De schrijver ziet de historie van het Amerikaansche volk in enkele pioniers en hun nakomelingen, wier leven hij beschrijft met het inzicht van een nazaat. De vaak gewrongen karakters, de opvattingen over godsdienst, huwelijk en moraal, eischen een voorbehoud voor gevormde lezers met een goede ontwikkeling. R. K. leeszalen en bibliotheken zullen weinig redenen vinden om dit boek aan te schaffen. Dr L. A. H. Albering

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar en ouder
(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

17.119 **Arondéus, W.** 83

IN DE BLOEIENDE RAMENAS. *Geïll. dr den schrijver — A'dam, Nederl. Keurboekerij,* 1938 (22 × 16) 265 *blz.* *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,50
IV — Het verhaal over het werkelijke en het gedroomde leven van een jong dichter en zijn medebewoners van het huis « In de bloeiende Ramenas » op zeer gave wijze met elkaar verweven. We achten het boek een vooruitgang bij « Het Uilenhuis », dat in '37 de hoogste onderscheiding ontving in de Kosmos-Eerstelingen-romanprijsvraag. L. Schoenmakers

17.120 **Asscher-Pinkhof, Clara** 83

Clara Asscher-Pinkhof

GRADDUS. *Geïll. met foto's dr Piet Marée — Baarn, Bosch & Keuning,* 1938 (26 × 19) *fl.* 2 ; *gecart. fl.* 2,90
IV — Prettige en droevige ervaringen van een jongen uit een woonwagenkamp worden op eenvoudige wijze verteld. Met aardige foto's geïllustreerd. L. VAN DER HULST

17.121 **Brand, Max** 83.0

BIJ HET LIED DER REVOLVERS. *Vert. uit h. Amerikaansch dr H. J. Kok — R'dam, De Combinatie,* 1939, (20 × 14) 242 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Het revolvergeknetter is inderdaad niet van de lucht. Het schijnt evenwel, dat, naar gelang de schutters hun wapen beter kunnen hanteeren, er minder dooden vallen. De laatste bladzijden zijn erg ingewikkeld en daar loopt ook wel een en ander tusschen door, dat voorbehoud voor volwassenen noodig maakt. J. S. H. BEMELMANS, PR.

17.122 **Corsari, Willy, e. a.** 83.8

HET BESTE ER MEE ! Nog meer Auteurs op Ziekenbezoek. *Geïll. dr C. Boost — A'dam, Bigot & van Rossum,* 1938 (24 × 15) 227 *blz. geb. fl.* 2,90
IV — Deze opvolger van « Beterschap » bevat 6 verhalen, waarvan dat van *J. Eekhout* voortreffelijk, dat van *W. Corsari* (althans vermoedelijk : een detective-achtig eliminatieproces heeft mij tot deze mening gebracht) goed is, dat van *F. de Pillecyn* bruikbaar. De 3 andere (van *L. Willink, P. Bakker* en *H. B. Fortuin*) zijn voor zieken bestemd, die zich zeer vervelen. Ik kan tenminste geen andere reden voor hun bestaan vinden. Het geheel staat aanmerkelijk lager dan « Beterschap ». Liefhebbers van Eekhout zullen het niet graag missen. J. P. M. VLEKKE

17.123 **de Geus, Willem** 83.9 : 92

Willem de Geus

PIET HEYN — *Den Haag, H. P. Leopold [Brussel, A. Manteau]* (21 × 14) 351 *blz. fl.* 2,90
IV, L — Het ruige leven van den beroemden Zilvervlootveroveraar ; opkomst en ellende en grootheid ; galeislaaf en admiraal ; telkenmale teleurgesteld en verkeerd begrepen ; bij het begin van de vervulling zijner wenschen omtrent 's lands zeemacht gesneuveld. Hier en daar helaas al te spottend met Heiligen en Gebed : ook om overigens sporadische beschrijving van een ruw zeemansleven *niet* voor allen.
Dr JOP POLLMANN

17.124 **Dominik, Hans** 83.3 : 83.0

HET JAAR 2100. In het Voetspoor van Dsjengis-Khan. *Vert. uit h. Duitsch [Die Spur des Dschengis-Khan] dr P. W. de Poorter — R'dam, De Combinatie,* 1938 (21 × 16) 268 *blz. fl.* 2,65 ; *geb. fl.* 3,25
IV — Meer tendenz- dan avontuurroman, zooals de titel zou doen vermoeden. H. Dominik hangt ons het toekomstbeeld op van den beslissenden rassenstrijd, waarin *(natuurlijk !)* het blanke ras het wint, ondanks de numerieke meerderheid der tegenstanders. Klaarblijkelijk is Ir Isenbrandt, uit het verhaal, de tolk van den schrijver, waar deze beweert, dat in den rassenstrijd geen verzoenende middenweg ligt ; dat de kloof tusschen de rassen te groot is om ze te overbruggen. Hierin vergist schrijver zich. Het materiaal voor deze brug is meer dan 19 eeuwen bekend : de leer van Christus. Met dit voorbehoud biedt P. de Poorter ons hier de vlotte vertaling van een zeer origineel verhaal. M. BROUNS O.S.CR.

17.125 **Duun, Olav** 83.1

Olav Duun

HET GESLACHT JUVIKA. *Vert. uit h. Noorsch dr M. A. Zeeman — Antwerpen, N. V. Het Kompas (Feniks, 6e reeks, 2e boek)* 1938 (18 × 11) 215 *blz.* 18 *fr.*; *geb.* 27 *fr.*
IV — Een boerengeslacht op een tijdstip dat volgt op de heroïsche hoogtepunten ervan : bij de broeders Jens en Peer heeft de Juvikinger kracht niet meer hare zuivere eenvormigheid : Jens gaat geheel den kant van het grillige op, Peer bereikt niet meer de voorvaderlijke absolute macht. Des te beter gelegenheid om de duistere machten, die het leven bederven, aan het werk te zien gaan. Daaraan, aan het ongelooflijk woekerend bijgeloof en al de gebruiken, die met dien angst verband houden, is het boek hoofdzakelijk gewijd. In Peer voltrekt zich toch een loutering : van den Booze

komt hij wel eenigszins af, maar achter dezen stuit hij op God en komt tot een betrekkelijken vrede in de aanvaarding, al komt het bij dezen aardschgekeerdenman niet tot het geloof, zooals bij Olaf Audunsson of Gulbranssons' held. Gaaf werk, meer fresco dan drama. Schr. laat ons goed peilen achter de Noorsche zwijgzaamheid.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.126 **Gardner, E. S.** 83.0

DE RECHTZAAK VAN HET EIGENZINNIGE MEISJE. *Vert. uit h. Engelsch [The Case of the sulky Girl] dr W. J. A. Roldanus jr —Lochem, De Tijdstroom,* 1938 (20 × 14) 280 *blz.* *fl.* 1,25 ; *geb. fl.* 1,90

IV — Vlot en boeiend geschreven detective-verhaal van het betere genre. Goed vertaald.

Mr L. J. W. SMIT

17.127 **Gill, Tom** 83.0

DE WET IN EIGEN HAND. *Vert. uit h. Engelsch dr G. H. C. van Amerongen — A'dam, De Steenuil,* 1938 (20 × 15) 272 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV — Een goed geschreven en boeiende Wild-West-story. De held van het verhaal en zijn tegenstander, een oplichter in grooten stijl, zijn beiden van een uiterst raffinement en voor geen kleintje vervaard. A. C. OOMES, PR.

17.128 **Hagen, L. M., e. a.** 83.8 : 81 : 24 : 3

TROU-RINGH. *Geïll. dr A. Molenaar — Baarn, Bosch & Keuning,* 1938 (25 × 20) 225 *blz.* *fl.* 3 ; *geb. fl.* 3,90

IV, P — Een verzameling korte verhalen en een gedicht van Martien Beversluis, waarin de auteurs gepoogd hebben, het leven zelf uit te beelden, het huwelijksleven in al zijn aspecten, bezien vanuit uitgesproken protestantsch-christelijk standpunt. Het schoonmoeder-probleem, het zichzelf wegcijferen, de doop, de zuiverheid, enz. J. M. KEMPEES

17.129 **Havighurst, Walter** 83

DE STILLE OEVER. *Vert. uit h. Amerikaansch [The quiet Shore] dr J. E. Gorter-Keyser — Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M.,* 1938 (24 × 16) 266 *blz.* *fl.* 2,40 ; *geb. fl.* 3,25

IV — Dit mooie boek bevat de geschiedenis van de veete tusschen de leden van een Amerikaansche planterfamilie, tot eindelijk de verzoening tot stand komt bij een verloving. Het verhaal van de reine liefde van beiden doet prettig aan. Voor vrienden van natuurbeschrijving een boek vol bekoring. A. J. VAN DEN BOGAERT

17.130 **Kästner, Erich** 83

HIER WOONT HET GELUK. *Vert. uit h. Duitsch [Georg und die Zwischenfälle] dr J. van der Woude. Geïll. dr P. Pouwels — A'dam, L. J. Veen,* 1939 (20 × 14) *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50

IV — Dit geestige boek is aardige ontspanningslectuur. Met fijne ironie en vaak tintelend van humor, wordt hier verhaald van een geschiedenis, die speelt aan de voormalige Duitsch-Oostenrijksche grens. Mr JAN DE PONT

17.131 **Keesing, I., jr** 83.8

MENSCHEN, DIEREN EN DINGEN OVER ZICHZELF. Bedtime Stories voor groote Menschen. *Geïll dr Hahn jr — A'dam, Keesing* (28 × 22) 178 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,50

IV — Naar zijn inhoud is dit « sprookjesboek voor grote mensen » een gemoderniseerd « Masker van de wereld afgetrokken ». Behalve de kruier, de meid en de bedelaar, krijgen hier de poes en de vissen, ja zelfs de klokken en de krant de gelegenheid eens te vertellen, wat zij zo al van de mensen horen en zien. Ieder begrijpt, dat, wat zij dan verhalen, niet altijd vleiend is voor de besprokenen en niet altijd stichtend voor den lezer. Dr L. DE VREESE

17.132 **Kelland, Clarence Buddington** 83.0

COMPLOT IN HOLLYWOOD. *Vert. uit h. Amerikaansch dr P. Fellinga — A'dam, van Holkema & Warendorf,* 1938 (19 × 13) 247 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV — Dit vlot geschreven romannetje, zonder litteraire pretenties, geeft een aardige kijk op de filmwereld te Hollywood. De intrigue en ook het technische gedeelte worden boeiend beschreven. J. A. L. TERWINDT

17.133 **King, Percy** 83.0

DE BESLISSENDE RONDE — *Tilburg, Het Nederlandsch Boekhuis,* 1938 (19 × 14) 303 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV — Keith Cullingwood, een doodarm jongmensch van goeden huize, bestemd om na de dood van zijn oom de dertiende baronet van zijn geslacht te worden, komt tot de minder aangename ontdekking, dat de brandkast van den overleden Sir Malcolm, i.p.v. de onschatbare collectie historische juweelen, een enorme schuldbekentenis bevat. In de vaste overtuiging dat een stel geraffineerde schurken hier de hand in hebben, zal hij, eerst op zijn eigen houtje, dat zaakje trachten in het reine te trekken. Graag aanvaardt hij echter, in

de 2e ronde, de hulp van een beroepsdetective, die een charmante jonge dame blijkt te zijn. Met een compagnon als Margaret Townley wint hij, ondanks intriges, kuiperijen en schurkenstreken, ook de laatste en « beslissende ronde ». Die Percy King, spijts zijn Engelschen naam, een Nederlander van het zuiverste water, mogen we om zijn persoonlijken verhaaltrant, pittigen taalschat en volkschen humor gerust aanbevelen. M. BROUNS O.S.CR.

17.134 **King, Percy** 83.0

HET RENBAANSCHANDAAL VAN EPSOM — *Tilburg, Het Nederlandsche Boekhuis,* 1938 (19 × 14) 261 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV — Het gaat hier niet alleen over de misdadige practijken bij de wedrennen van Epsom, waarbij in schijn zeer respectabele heeren betrokken zijn, doch er is bovendien de verdwijning van een beroemden robijn, een kinderroof, een paar moorden en enkele aanslagen. Heel dat kluwen wordt door advokaat Asworth, een amateur-detective, op zeer handige wijze ontward. En Myra Farlane, een moedig en origineel meisje, draagt er niet weinig toe bij, aan dit boek een bizonder charme te geven. Voor liefhebbers van een goed opgezette en pittig-uitgewerkte intrige, een goed ontspanningsverhaal. M. BROUNS O.S.CR.

17.135 **Miller, Helen Topping** 83

ABBY'S PROBLEMEN. *Vert. uit h. Engelsch* [*The Flaming Gahagans*] *dr J. de Kruyff — Den Haag, Kruseman,* 1938 (20 × 13) 214 *blz.* *fl.* 2,15 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90 [35 *fr.*]

IV — Abby Gahagan, de dochter van rechter Gahagan, ondervindt veel moeilijkheden in haar leven. Om haar vader van een financieelen ondergang te redden en te voorkomen, dat haar broer in de gevangenis terecht komt, wil zij tegen haar zin met den rijken Kim Turner huwen. Uiteindelijk komt alles in orde. Een boeiend verhaal, zonder litteraire pretentie.
L. SCHRÖDER

17.136 **Miller, Helen Topping** 83

ANN'S GROOTE STRIJD. *Vert. uit h. Engelsch*]*Storm over Eden*] *dr Jeanne de Kruyff — Den Haag, J. Ph. Kruseman,* 1938 (20 × 13) 221 *blz. fl.* 2,15]25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90]35 *fr.*]

IV, L — Amerikaansch liefdesrommannetje, waarin Ann Magill, een rijk en verwend meisje, door haar zelfzuchtige nukken de rust van haar familie grondig verstoort en het geluk van haar man op spel dreigt te zetten. Eenig voorbehoud wegens « neutrale » opvattingen over huwelijk en echtscheiding. L. VAN DER HULST

17.137 **Moretti, Marino** 83

HET HUIS VAN « 'T HEILIG BLOED ». *Vert. uit h. Italiaansch* [*La Casa del Santo Sangue*] *dr Dr R. van Nuffel — Oude God (Antw.), Die Poorte* (19 × 12) 229 *blz.* 16 *fr.*

Marino Moretti

IV — Een roman schrijven als deze, is altijd een waagstuk, want het is voor een buitenlander, hij moge dan nog zoo'n ontvankelijke ziel hebben, moeilijk zich zoodanig in te leven in de psyche van een vreemde stad, dat het hem zou gelukken die juist en getrouw in een roman weer te geven. Dit is zooveel te meer waar, wanneer die stad Brugge is en die buitenlander een Zuiderling. En al heeft hij de speciale Brugsche sfeer in bijzonderheden wel eens juist getroffen, toch zijn we het met den vertaler eens, dat het « Gesamtbild » niet beantwoordt aan de werkelijkheid ; wij meenen zelfs, dat er een paar onwaarheden, alhoewel niet van doorslaanden aard, in te ontdekken zijn. Van de Vlaamsche Beweging schijnt hij daarenboven niet veel gesnapt te hebben ; of is volgende passus als een boutade te beschouwen ? « De hardnekkige aktivisten (in 1929 !) houden niet van koning Albert en misschien zal de troon aan de regeerende Groot-Hertogin van Luxemburg aangeboden worden : men zou haar koningin benoemen ». De tamelijk onwaarschijnlijke handeling blijkt slechts een aanleiding te zijn tot de milieu-schildering ; de hoofdfiguur is tamelijk kwezelachtig voorgesteld, o.i. In ieder geval : interessant als document. De vertaling is niet altijd prettig om lezen, daar de zinsbouw op sommige plaatsen verward is.
FR. DUPONT

17.138 **Nachenius-Roegholt, A. M.** 83

BIJ NADER INZIEN. *Geïll. dr H. Borrebach — Alkmaar, Gebr. Kluitman,* 1938 (23 × 16) 199 *blz.* *fl.* 1,65 ; *geb. fl.* 2,25

IV-V*, M — Het wedervaren van een jong jur. studentje tijdens haar eerste universiteitsjaar. Het boek is aardig geschreven. De behandeling, welke de ouders toepassen, maakt echter een geforceerde en enigszins brute indruk, daar de gehele ontwikkeling tot de houding van de ouders niet voldoende uitgewerkt en verantwoord is. Toch is dit boek nog wel geschikt voor oudere meisjes met enig onderscheidingsvermogen. M. NOËL

17.139 **Nieuwenhuis, Jan** 83.8 : 93 : 89

Jan Nieuwenhuis

KAMERADEN KEERDEN TERUG — *Den Haag, ten Hagen's U. M.,* 1938 (21 × 15) 192 *blz. fl.* 2,20 ; *geb. fl.* 2,80
IV — Dit boek is een verzameling herinneringen uit den mobilisatietijd. Schr. vertelt over de soldaten, welke toen zijn kameraden waren. Vlot en onderhoudend geschreven en méér dan een oppervlakkige weergave van het soldatenleven in de oorlogsjaren. Mr J. DE PONT

17.140 **Peelen, G. J.** 83

DIJKDOORBRAAK — *Putten (G.), C. J. Terwee,* 1938 (21 × 15) 251 *blz. fl.* 2,40 [35 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,95 [40 *fr.*]
IV, [P] — De liefde van een onderwijzeresje voor een jeugdvriend. Als deze te A'dam rechten studeert, vindt hij haar geen partij meer voor zich. Vol wanhoop solliciteert zij naar een betrekking aan de Christelijke School in een klein Betuwsch dorpje. Trouwt er met een jongen boer. Op den dag van de bevalling overstroomt een dijkdoorbraak het boerenerf. Haar vriend redt haar. Prot. milieu. P. A. PIJNENBURG

G. J. Peelen

17.141 **Pétillon, Willy** 83

PROBLEMEN RONDOM REX, DEN BOUVIER. *Met* 1 *plaat van H. Borrebach — Lochem, De Tijdstroom,* 1938 (25 × 17) 185 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV, M — Een aardig boek voor oudere meisjes. Rex is een leuke rashond, maar zonder stamboom en dus onverkoopbaar. Bert, een jong journalist, wil een artikel over de kennel schrijven en leert aldus Rex en... Cor Veltkamp kennen... Wat spoedig leidt tot een happy-end, zoo voor Cor en Bert, als voor Rex ! J. M. KEMPEES

17.142 **Robins, Denise** 83

TANTE ERICA'S ERFGENAME. *Vert. uit h. Engelsch* [*Love Game*] *dr G. J. Werumeus Buning-Ensink — Den Haag, Kruseman,* 1938 (19 × 13) 222 *blz. fl.* 2,15 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90

Denise Robins

IV — De knappe lange Kay Laurence, een wees, is door Tante quasi onterfd, wijl zij tennis-kampioene wil worden : een geheime millioenennota blijft gesloten tot de huwelijksdag. De trouwlustige notaris wordt verraden door zijn secretaresse-maîtresse. Een athletische tennisser, commissionnair in effecten, gehuwd met de kleine niet-practiserende katholieke Jerse Bridget, — die niet wil scheiden « om haar geloof », maar toch trouwt met een Fransen modekoning — krijgt de kampioene met de liefdesballast-millioenen. Het verschrikkelijke, dat de « sterkste, moedigste vrouw » zou moeten werken voor haar onderhoud, is daardoor meteen afgewend! Dr W. G. JACOB

17.143 **Schneller, Franz** 83 = 43

EIN MÄDCHEN IN BLÜTE — *München, Kösel-Pustet* (19 × 11) 286 *blz. geb. RM.* 5,20
IV — Een roman uit Zuidwest Duitschland, het gezegende land tusschen het Zwarte Woud en de Vogezen, die ook in zijn menschen de schoonheid der dalen, den rijkdom der wijnbergen en de barheid der hoogten laat leven, zuiver en oprecht, opgetooverd in een taal, die in haar lyrische doorleefdheid en bloemige bontheid een genot is voor den lezer. Het boek verhaalt de geschiedenis van een meisje, dat, haar roeping beseffend, door haar zuivere schoonheid een zegen wordt voor haar omgeving. Een mooi en moedig boek. JUUL BOVÉE

J. M. Selleger-Elout

17.144 **Selleger-Elout, J. M.** 83.1

VERGEEF ONS ONZE ZONDEN — *Den Haag, Servire,* 1938 (24 × 17) 358 *blz. geb. fl.* 3,90
IV — Een fijnzinnige ontleding der ontwikkeling van Anne-

marie, die door haar vroeg weduwnaar geworden vader op totaal verkeerde wijze opgevoed wordt; een voortdurend conflict tusschen spontane aanhankelijkheid en kil verstand Wanneer de vader, na jaren, tot het inzicht komt van zijn fouten, merkt hij dat zijn dochter hem op zijn nieuwen weg niet volgen kan. Het slot doet beter onderling begrip voorzien. L. SCHOENMAKERS

17.145 **Servaes, Anke** 83

MOEDER LIESBETH — *Baarn, Hollandia,* 1938 (21 × 15) 327 *blz.* *fl.* 3,25; *geb. fl.* 3,90

V, M — Deze roman sluit aan bij de twee vorige boeken: *Kinderzaal* en *Kinderen, die over zijn.* Hier zien we de heldin, die geen volkomen bevrediging vond in haar sociale taak van pleegmoeder, gehuwd. Treffend is het medeleven der vreemde kinderen met haar jonge moederweelde. We zien tevens een band gelegd tusschen het huis der jeugd, en dat, waar de heilszusters ouderen, die dreigden onder te gaan in het groote leven, een veilige plaats hebben bereid. TOOS POST

Anke Servaes

17.146 **Steijger-Asperslagh, M. E.** 83.1

◆ YVONNE. Roman — *Den Haag, Pax [Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale]* 1937 (21 × 15) 224 *blz.* *fl.* 1,90 [29 *fr.*]; *geb. fl.* 2,50

IV — Het is de harde strijd — vooral berustend, tenminste van één kant, op vooroordeelen en verdachtmaking — tusschen Dokter van Heerlen, een ernstig, vreemd mensch, en zijn pleegkind Yvonne, dochter van een beroemde zangeres. In 't begin vlot het verhaal niet al te best, doch eenmaal op dreef, laat het u niet meer los. Al vermoedt ge dat uiteindelijk alles voor elkaar komt, toch weet schrijver er de spanning tot op de laatste bladzijde in te houden. Er waait een frissche, gezonde lucht door dit goed, edel, *uitgesproken-katholiek* boek, dat recht naar het hart gaat en soms diep ontroert. Voor onze openbare boekerijen een flinke aanwinst. M. BROUNS O.S.CR.

17.147 **Steynen, Job** 83

MUZENKEUKEN — *R'dam, W. L. & J. Brusse* (23 × 15) 215 *blz.* *fl.* 2,90; *geb. fl.* 3,90

IV — Het verhaal der lotgevallen van enkele vrienden, hele en halve kunstenaars, die zich groeperen rond den goedhartigen en goedlachsen Jaap, de meest reële figuur uit dit boek. De humor, waarmee schrijver zijn figuren tekent, verzacht het lichtelijk karikaturale der hevig-romantische artisten; naast veel dwaasheid treffen veel momenten van ontroerende menschelijkheid in dit boek. L. SCHOENMAKERS

Melis Stoke

17148 **Stoke, Melis (ps. v. H. Salomonson)** 83.1

RIEMAN EN Co — *A'dam, L. J. Veen,* 1938 (20 × 14) 208 *blz.* *fl.* 1,90; *geb. fl.* 2,50

IV — G. Rieman heeft te veel aan zaken en te weinig aan zijn huishouden en de opvoeding van zijn kinderen gedacht. Zijn trouwe jongere broer helpt hem uit de hierdoor ontstane moeilijkheden en leidt alles tot een happy end. Spannend. M. A. M. EYKEMANS

17.149 **Streuvels, Stijn** 83

◆ DE VREEMDE VERTELLER — *A'dam, Roman-, Boek- & Kunsthandel H. Nelissen,* 1938 (15 × 11) 30 *blz.* *fl.* 0,25

IV — Er wordt uitgegaan van het klassiek gegeven van kinderen die Kerstmis spelen. Maar heel zuiver wordt gezien dat, wanneer zij alles gedaan hebben wat zij konden om b.v. het gansche staltooneel voor te stellen, zij dan plots niet meer voort kunnen: en juist dan moest het toch beginnen, het woord, het spelen, het drama. Wel, dan gaat Schr. over tot een soort vertraagde film van een gedroomd spel: heel het leven van Jezus, kind en knaap, niet volgens de schaarsche Evangeliegegevens, maar volgens de uitbundige en geheel wonderdadige der apokriefen. Daarbij gaat heel de kinderverbeelding aan 't leven, zoozeer, — en dat is de uiterst geslaagde vondst van den wonderen kinderpsycholoog, die Streuvels is, — dat de droomer, die zich als zijnde de verteller

Stijn Streuvels

voorstelt, zich ten slotte ook nog als de held zelf gaat voelen ! Daarop natuurlijk volgt de allergewoonste ontnuchtering. Een novelle met veel cachet. En hoe gedegen en echt, stijl en taal bij Streuvels, als ge dat maar weet ! IV omdat jongere lezers de dingen naar de letter zouden kunnen opvatten. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.150 **Taylor, Phoebe Atwood** 83.0

HET PAPERCLIP-MYSTERIE. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Mystery of the Cape Cod*]*dr F. van Overvoorde — Den Haag, Kruseman,* (17 × 13) 223 *blz. fl.* 2,15 [25 *fr*] ; *geb.* 2,90
IV — Een doodgewoon detective-verhaaltje met een niet onaardigen detective en een onverwacht slot, dat enigszins ontsierd wordt, doordat de dader in de gelegenheid wordt gesteld zelfmoord te plegen. Meer dan een paar uurtjes amusement is het niet. De spelling is weer een andere dan die van Siegenbeek tot en met Slotemaker. J. P. M. VLEKKE

17.151 **Tersanzky, Jenő J.** 83

GASZI HAZEPEPER Een Legende. *Vert. uit h. Hongaarsch* [*Legenda a Nyúlpaprikásról*] *dr F. Watteyne en J. Mertens — Oude God (Antw.), Die Poorte,* 1938 (19 × 12) 190 *blz.* 16 *fr.*
IV — Tersànszky verhaalt in *Gaszi Hazepeper* naïef een volkssprookje, op een onbevangen, natuurlijken toon, en weet het pikant te kruiden met ontelbare vleugjes van den fijnsten humor. Het tweede verhaaltje : *Opstand tusschen IJsschollen* is een plezierige fantasie, die den auteur gelegenheid biedt onschuldig weg den draak te steken met moderne parlementaire politiek. Onwillekeurig moet men bij de lezing ervan aan sommige gelijkaardige fantasieën van Capek denken. FR. DUPONT

Jenö J. Tersanzsky

17.152 **Tuttle, W. C.** 83.0

HET SKELET IN DE CANYON. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Wandering Dogies.*] *dr H. S. Lanson — Laren, Schoonderbeek (Mustang-reeks)* (22 × 16) 212 *blz. fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90
IV — Een boekhouder te San Francisco besluit de prairie in te trekken, nadathij van zijn vader, een goudzoeker, een brief heeft ontvangen, die vijftien jaar geleden werd geschreven. Zijn vader werd intusschen vermoord. Met de hulp van twee bevriende cowboys wordt het raadsel van dezen moord opgelost, waarbij de ex-boekhouder wel wat al te onnoozel voor den dag komt. A. C. OOMES

17.153 **Ursina, Charlotte** 83 = 43
◆ DIE SELTSAME HEIMKEHR —*München, Kösel-Pustet* (20 × 13) 212 *blz. geb.RM.*3,80
IV — De idealistische opvatting van het leven, dat het verscheurde toch eenmaal zinrijk geordend wordt, doorlicht dezen boeienden roman. Het landelijk milieu van het uiterste Westen van Duitschland, waar het Hollandsche kleinsteedsche zoo idyllisch breekt door het prisma van het Duitsche leven, de goede stille menschen met verbeten levensellende, de lichte vlotte verhaaltrant, die gaarne verwijlt in het rustige interieur, geven het boek een eigen toon en een frissche bekoorlijkheid. JUUL BOVÉE

17.154 **van Eijk, Jacques** 83
◆

Jacques van Eijk

LIED VAN HET LAND — *'s-Gravenhage, Pax* [*Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale*] 1938 (21 × 15) 198 *blz.* 26 *fr.*
III-IV — Schr. verhaalt ons — het boek staat in den ik-vorm — het leven van zijn ouders op het land, leven met zoo'n schoon begin en met zoo'n tragisch verloop. Daarin verwerkt hij het verhaal van zijn eigen leven in de stad. In iederen zin trilt, als de klank van een gebroken snaar, het diep-gevoelde en nimmer-geheelde heimwee van den rasechten buitenjongen, die genoodzaakt is in de stad het stadsche leven te leiden. Schr. buigt zich vol milde deernis over zijn menschen heen, en, hoewel in sourdine-toon gehouden, is het boek geschreven met een groote piëteit voor de menschen en de dingen van tehuis. De novelle, als 2de stuk in den bundel opgenomen, is alleszins niet op het peil van *Lied van het Land*.
M. VAN HOECK, PR.

17.155 **van Havelte, Sanne** 83

ONDER DE MIMOSA'S. *Geïll. dr R. Reinderhoff — A'dam, van Holkema & Warendorf (Serie Opbloei)* 1938 (23 × 16) 263 *blz. fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,75
IV, M, P — Een pràchtig boek voor jonge meisjes van 17 jaar en ouder. Twee jonge men-

schen, die « voor herstel van krachten » aan de Rivièra vertoeven, leeren elkaar kennen, en uit de vriendschap groeit liefde. Het eind is volledig herstel en een huwelijk. Protestantsch. Toch warm aan te bevelen. Nieuwe spelling. J. M. KEMPEES

17.156 van Hulzen, Joh. **83.9**
WITTE DE WITH. Van Jacatra tot Duins — *A'dam, van Holkema & Warendorf,* 1938 (21 × 14) 323 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3.90
IV — Een fris, zeer leesbaar historisch verhaal, boeiender dan de meeste werken van dit soort gewoonlijk zijn, die zowel de geschiedenis als de roman tot hun recht willen laten komen. Een klein anti-papistisch ondeugendheidje ontsiert het werk, evenals enkele woorden, zoals kleine jongens graag gebruiken om de kindermeid te choqueren. Voor volwassenen kan dit echter geen bezwaar zijn. J. P. M. VLEKKE

17.157 van IJsselsteyn, M. S. **83**
IN DEN DOOLHOF — *Leiden, Leidsche U. M.,* (19 × 13) 242 *blz. fl.* 2,90 ; *geb fl.* 3,60
IV — Beschrijft den eersten verloftijd in Holland van een jong gezin. Tijdens dit verlof komt het bericht van ontslag in Indië en daarna volgt het moeitevol solliciteeren naar een andere baan. Het leven tijdens dit verlof is niet erg rooskleurig. Het zwakke vrouwtje is, vooral na de geboorte van haar tweeling, uiterst slap; hem brengt het nietsdoen en luieren tot flirten en drinken en in plaats van samen genieten komt er een tijd van vervreemding en niet begrijpen. M. DANIËLS

17.158 van Voorthuizen, A. **83.2 : 83.1**
EEUWIG KAPITAAL — *A'dam, van Bottenburg* (21 × 15) 219 *blz. fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90
IV — Een van die zeldzame boeken, die ons op een buitengewone manier verrijken, doch die bij het lezen veel inspanning vergen vanwege zwaar gefilosofeer in compacten stijl. Een jong paar, dat na jaren zwoegen in Indië, het beloofde land, Holland, betreedt, om er een blijvende woning te vestigen. Deze illusie van hun leven offeren zij in geest van geloof op, om innerlijk rijker naar Indië weer te keeren. TH. VAN DER KUN

17.159 Vaszary, Gabor **83 : 91**
TWEE NAAR PARIJS. *Vert. uit h. Hongaarsch [Ketten Parisz Ellen] dr F. Watteyne en J. Mertens. Geïll. dr den schrijver — Oude God, Die Poorte,* 1938 (19 × 12) 301 *blz.* 16 *fr.*
IV — Flauwe grapjes en onnoozele flirtjes van twee Hongaarsche studenten, uit Boedapest naar Parijs vertrokken, buiten weten van hun ouders. Het rare van 't geval ligt hierin, dat de twee broeders geen woord Fransch kennen, 't geen wel eens aanleiding geeft tot koddige toestanden. 't Verhaal heeft anders weinig om 't lijf en loont de moeite der vertaling niet. Dr KAREL ELEBAERS, pr.

17.160 Velsen-Quast, Margreet **83**
KRUISPUNT — *A'dam, U. M. Holland,* 1938 (21 × 15) 230 *blz. fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Vlot geschreven romannetje over een meisje uit de hoogste klas van een kweekschool te Batavia. Zij vat liefde op voor een getrouwden man, wiens vrouw in Holland verblijft en wil een huwelijk met hem doorzetten, tot zij tenslotte toch den juisten weg inslaat en met haar ouders Indië verlaat. L. VAN DER HULST

17.161 Verheyen, Jan **83.1**
◆ IN HET VREDEDUIFKE, CAFÉ — *R'dam, Brusse* (22 × 14) 215 *blz. fl.* 2,90 ; *geb.* 3,90
IV — In het estaminet komen : Lode, met zijn verlamde vrouw, Hortense. Verder een oude vader met zoon en dochter. Als Hortense naar de nonnekens gaat, haalt Lode Irma in huis, de publieke vrouw uit Crystal Palace. Weinig oorspronkelijk gegeven. Vlot verteld in meer dan middelmatige stijl. De psychologie over het algemeen vlak en niet verantwoord. Ook de godsdienstige tekening is wat oppervlakkig, behoudens de passages, waarin de pater en de priester-broer optreden. P. A. PIJNENBURG

17.162 Wijdenbruck, Nora, Gravin **83**
◆ LENTE IN SEPTEMBER. Een levendige Roman met Oostenrijkschen Achtergrond. *Vert. uit h. Engelsch [Spring in September] dr Ann Winter — Heemstede, Kramer,* 1938 (20 × 15) 302 *blz.* *fl.* 3,90 ; *geb. fl.* 4,50
IV — Een meisje van Oostenrijkschen adel trouwt met een Duitscher, om haar familie voor financieelen ondergang te behoeden. De man blijkt een muntvervalscher te zijn. Ze blijft hem desondanks trouw en wil zelfs zijn schuld mede uitboeten. Als hij dood is, trouwt ze met een jeugdvriend. Eenige onjuiste opvattingen aangaande de kath. geloofsleer moeten gesignaleerd worden. L. VAN DER HULST

17.163 **Willink, Luc.** **83.3 : 87**
BIJ ONS IN PODOROWA — *A'dam, L.J.Veen,* 1938 (21 × 15) 198 *blz. fl.* 1,90 ; *geb.* 2,50
IV*, L — *Bij ons in Podorowa,* ergens op de grens van de Balkan, lijdt men aan veel armoede, veel eergevoel en permanente grootsche toekomstplannen. Maar de voorbereiding der toekomstplannen biedt gelegenheid tot feestvieren en de feesten maken het leven voor den Podorowees levenswaard. Voor wie humor en wat spot kunnen waardeeren, een aangename tijdpasseering. L. SCHOENMAKERS

17.164 **Young, Gordon** **83.0**
RED CLARK IN DE BOCHT. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Red Clark O'Tulluco*] *dr A. N. Cohen — Laren, Schoonderbeek (Mustang-reeks)* (21 × 15) 235 *blz. fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90
IV-V° — Een Wild-West-roman met spannende gedeelten. Natuurlijk komen er de noodige schietpartijen en moorden in voor. Hinderlijker echter zijn de vele ruwe woorden en uitdrukkingen, al zijn die in een boek als dit wel te verwachten. De hoofdpersoon is sympathiek door zijn eerlijk, oprecht karakter en de liefde voor zijn paarden. W. RUTTEN

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (14-15 *jaar*) *geschikt*

17.165 **Baldwin, Faith** **83**
LIEFDE IN DE BRANDING. *Vert. uit h. Engelsch* [*White collar Girl*] *dr J. de Kruyff — Den Haag, J. Philip Kruseman,* 1938 (21 × 15) 219 *blz. fl.* 2,25 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 3,25 [35 *fr.*]
V — Een Amerikaansch meisje, dat door een finantieele débâcle in de familie haar weg zoekt en vindt in de zakenwereld. Een liefdeshistorie met veel gekibbel en een « happy end ». Onschuldige amusementslectuur. G. J. C. ZWANIKKEN

17.165bis **Bauer, Franz** **83.9 : 37 = 43**
DAS TICKENDE TEUFELSHERZ. Eine Erzählung für Jungen und Mädel um Peter Henlein, den Erfinder der Taschenuhr. *Mit Wörterverzeichnis. Für den Schulgebrauch mit Erläuterungen versehene Ausgabe von J. Uittenbogaard. Geïll. — Groningen, J. B. Wolters (« Unsre Jugendbibliothek »)* 1937 (16 × 10) 124, 15 *blz. fl.* 0,95
V — We kunnen ook dit deeltje dezer uitstekende reeks warm aanbevelen. Graag zullen onze leerlingen het bewogen verhaal lezen over dezen uitvinder. JUUL BOVÉE

17.166 **Bennett, Robert Ames** **83.0**
EEN MAN VAN DE DAAD. *Vert. uit h. Engelsch* [*The Gun-Fighter*] *dr J. G. H. v. d. Bovenkamp — A'dam, De Steenuil,* 1938 (19 × 13) 224 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
V — Een verhaal uit den tijd, dat er nog wilde buffels en wilde Indianen in Amerika waren ; en toen tevens de tegenstelling tusschen Noordelijken en Zuidelijken nog scherp was. Wyeth, een Noordelijke, redt een meisje uit het Zuiden van een aanval van buffels en Indianen. In de volgende dagen zijn de botsingen tusschen hem en de familie van het meisje nog feller. Maar zijn ridderlijke dapperheid wint hem de achting van Sally's vader en de liefde van Sally zelf. FR. VERMEULEN, PR.

17.167 **Bouber, Jan** **83.0 : 621**
DE DWAAS VAN HEIDELOO. *Geill. dr Rein Stuurman — Den Haag, G. B. van Goor Zn,* 1938, (21 × 16) 95 *blz. fl.* 1 ; *geb. fl.* 1,50
V — Een stelletje vrienden op vacantie ontdekken met hun radio-ontvangtoestel de werking van een hoog-frequente machine. Hierom wordt het verhaal gesponnen van een dwaas, die een uitvinding doet. Een boek met naïeve onwaarschijnlijkheden. M. A. NOËL.

17.168 **Boylston, Helen Dore** **83 : 61**
VERPLEEGSTER. *Vert. uit h. Amerikaansch dr Fenna de Meijier. Met* 1 *plt — Baarn, Hollandia-Drukkerij (Ster-serie)* 1938 (21 × 16) 205 *blz. fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50
V, M, N — Gezellig verhaal, blijkbaar geschreven door iemand, die de verpleegstersopleiding en de ziekenhuissfeer kent. Uitstekende jonge-meisjes-lectuur. TOOS POST

17.169 **de Jong, Dola** **83**
TUSSEN HUIS EN HORIZON. *Geïll. dr R. Reinderhoff — A'dam, van Holkema & Warendorf (Serie Opbloei)* 1938 (23 × 15) 234 *blz. fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,75
V, M — Vlot geschreven verhaal van tweelingzusjes, geheel verschillend van aard en aanleg. De een ziet het leven van de zonnige kant en vindt spoedig in man en kind haar bestemming. De ander, veel ernstiger, mede door haar muzikale aanleg, beseft dat, nu zij de kunst gekozen heeft, haar leven niet alleen aan haar zelf toebehoort. Als haar jeugdvriend, een musicus, ziet, dat hij haar mét haar werk niet meer missen kan, is ook voor haar het geluk gekomen. E. M. DAMEN

17.170 **Fargo, Lucile L.** 83 : 02

BOEKENWURMEN. *Vert. uit h. Amerikaansch dr Willy Strijt — Baarn, Hollandia-Drukkerij* (Ster-serie) 1938 (21 × 16) 209 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50

V, M — « Boekenwurmen » tracht de lezers een indruk te geven van de omvangrijkheid der bezigheden aan een leeszaal en bibliotheek in Amerika. Voor meisjes, die eenige belangstelling in deze richting hebben, is het een animerend boek. Tevens aardig en onderhoudend geschreven. M. A. NOËL

17.171 **Geertsma-Allema, T.** 83

ALS DE GRIMMIGE NOORD-OOSTER WAAIT. *Geïll. dr T. Bottema — Den Haag, G. B. van Goor Zn,* 1938 (25 × 17) 200 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,90

V — Mag zeker gerekend worden onder de goede boeken, vol van de sfeer van 't besloten Friesche gezinsleven, dat zijn hoogtepunten van hooge rust, edele intimiteit en bezonnen feestelijke sfeer bereikt in 't wintersche leven. Boeiend en onderhoudend. Warm aanbevolen. M. NOËL

17.172 **Gunnarsson, Gunnar** 83.2

Gunnar Gunnarsson

ADVENT. *Vert. uit h. Deensch [Advent] dr P. M. Boer-den Hoed — A'dam, Bigot & van Rossum,* 1938 (20 × 13) 121 *blz.* *geb. fl.* 1,75

V — Vooral de rustige lezer, die het harde leven der IJslanders kent, zal genieten van dit bekoorlijk verhaal over een schaapherder, die telkenjare tegen Kerstmis met zijn hond en zijn ram de bergen intrekt om verdwaalde schapen op te sporen. Hij trekt nu voor de zeven-en-twintigste maal op in het wilde bergmassief en, ofschoon hij nauwelijks aan den dood ontsnapt, slaagt hij er toch in zijn Kerstfeest weer in het dorpskerkje te vieren. Een simpel verhaal vol eenvoudige schoonheid. A. J. VAN DEN BOGAERT

17.173 **Hers, Anna** 83

Anna Hers

MOEDERS VOORBEELD. *Geïll. dr Rie Reinderhoff — A'dam, van Holkema en Warendorf (Knal-serie)* 1938 (23 × 15) 191 *blz.* *fl.* 1,20 ; *geb. fl.* 1,90

V°, M, P — Dit boek verhaalt, met de ouders op den achtergrond, het lief en leed van jongelui van middelbare school uit protestantsch milieu. Het verhaal is saai en niet bijzonder samenhangend. De inhoud — vooral van de gedichtjes die zijn opgenomen — is wat zwaarmoedig en typisch protestantsch. Voor de katholieke jeugd in geen enkel opzicht aan te bevelen. MARIA COEBERGH

17.174 **Joors, M.** 83
◆

HET STILLE OFFER. Een Studentenschets — *Kortrijk, Steenlandt,* 1936 (22 × 17) 36 *blz.* 4 *fr.*

V, J — Een boeiend geschreven studenten-verhaal. Het gegeven ontmoetten we reeds meermalen in tal van jongensboeken, die deze laatste jaren zijn verschenen : een jongen die zijn leven offert voor de bekeering van een makker en den groei zijner K. A.-beweging. Toch zal dit flink gestelde boekje, dat den indruk geeft een persoonlijk-beleefd feit te verhalen, een warm onthaal vinden bij de Hernieuwers-studenten, voor wie het geschreven is. En dat verdient het ook. M. VAN HOECK, PR.

17.175 **Kersten, Miel** 83
◆

Miel Kersten

ONS LIEF VROUWKE BIJ ONS. *Geïll. dr G. Hermans — Gent, M. Kersten, Rooigemlaan* 533, 1929 (25 × 16) 42 *blz.*

V — Een simpele zang, in niet al te zuiver proza, van huiselijk geluk tusschen man en vrouw en hun kind, waarover de warmte straalt van Maria's voortdurende mystieke tegenwoordigheid. Het lijkt wel een middeleeuwsch fresco van diep geloof tot het kinderlijk-naïeve doorgedreven. A. BONI C.SS.R.

17.176 Knape Mzn, Jan **83.1**
HET GEVECHT OP DE LADDER — *Baarn, Bosch & Keuning,* [*Ledeberg, Het Boekhuis*] 1938 (21 × 17) 224 *blz.* *fl.* 2,15 [30 *fr.*]; *geb. fl.* 2,90
V, P — Eenvoudig verhaal, dat hoofdzakelijk speelt op de gemeentesecretarie van een dorp op Flakkee, gedurende den wereld-oorlog. Een fel contrast vormt het leven van degenen, die hier werkzaam zijn. Het gevecht om op de maatschappelijke ladder omhoog te komen, wordt tenslotte gewonnen door handigheid en connecties. Veel uithoudingsvermogen is noodig om den armen dorpsjongen met den knappen kop — als volontair op de secretarie geplaatst — te doen volhouden tegenover deze machten. Rake milieuschildering. E. M. DAMEN

17.177 Kuypers, Jehan **83.8 : 83.9 : 24**
◆ LIEVE VROUWKES VAN BRABANT. Een(en) Krans van Maria-Legenden. *Geïll. dr Jan Hul — Maastricht, Gebr. van Aelst* (16 × 12) 109 *blz. fl.* 1 ; *luxe-uitg., geb. fl.* 1.25
V — Na de Lieve Vrouwkes van Limburg krijgen nu ook de Lieve Vrouwkes van Brabant een beurt. Jehan Kuypers heeft er een krans van legenden omheen geweven, zoo prachtig verteld dat het een genot is om ze te lezen, en men onder den indruk komt van het eenvoudige geloof en de diepe devotie van het Brab. volk. Klein maar fijn! K. RONCKEN, PR.

17.178 Lűtken, Viva **83**
DE STORM. *Geaut. vert. uit h. Deens* [*Stormen*] *dr Mary Horrix. Bewerking van Willy Pétillon. Geïll. — Amersfoort, Valkhoff & Co,* 1938 (21 × 15) 173 *blz. fl.* 1 ; *geb. fl.* 1,75
V, M — 'n Zeer mooi verhaal, over een « wildzang », dat jongeren en ouderen zal boeien. FR. CROLS, PR.

17.179 Mason, van Wyck **83.0**
KAPITEIN NEMESIS. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Captain Nemesis*] *dr J. D. A. van Gumster — Laren, Schoonderbeek (Raven-reeks)* 1938 (21 × 16) 199 *blz. fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90
V — Het verhaal speelt in de dagen van den Amerikaanschen vrijheidsoorlog. Een Engelsch zeeofficier wordt valschelijk beschuldigd en onschuldig veroordeeld tot 15 jaren deportatie. Hij weet echter te ontkcmen en met het buitgemaakte schip wordt hij nu een vrijbuiter, die jarenlang de schrik is, niet van vreedzame koopvaarders, maar wel van alle kaperkapiteins. Hij gaat over in Amerik. dienst en hij overwint den officier, die hem vroeger verraden heeft. Ook het meisje, waar alles om begonnen is, wordt de zijne. FR. VERMEULEN, PR.

17.180 Moens, Wies **83 : 39 : 809**
KALEWALA, het Epos der Finnen. *Naar de Duitsche bewerking van Arthur Luther dr W. Moens. Geïll. met houtsneden dr J. Acket — Antwerpen, De Sikkel,* 1938 (21 × 16) 158 *blz.* 45 *fr.* ; *geb.* 60 *fr.*

Wies Moens

V — Er schijnen twee draden dooreen te loopen in het epos der Finnen : een nationaal-historische (verweer tegen de meer Noordelijke en grovere Lappen) en een folkloristische, deze laatste zeer sterk geladen met tooverelementen, zooals we trouwens weten uit de Skandinaafsche letteren, waar de tooverfin een klassieke verschijning is. De nationale strijd is geen gemeenschapsaangelegenheid maar de zaak van enkele legendarische figuren. De mythologie is hier frischnatuurverwant ; de wereld, één terrein voor allerhande betoovering, is een kleurig kaleïdoskoop. Doch alles verkrijgt een hooger kultureel en humaan beslag hierdoor, dat de hoogste betoovering, zuiver boven al de andere uit, deze is van den zanger, van Wäinämöinen, aldus een der duidelijkste voorstellingen der romantische levensbeschouwing. Ah ! 't doet deugd de verbeelding op te frisschen met klare en fijnzinnige sagen, zuivere en sterke lucht in te ademen, te verwijlen bij legendarische, maar gezond-menschelijke en verheffende figuren als deze. Mooi werk. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.181 Moore, Amos **83.0**
BLOED OP DE PRAIRIE. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Wind over the Range*] *dr J. D. A. van Gumster — Laren, Schoonderbeek (Mustang-reeks)* (21 × 15) 201 *blz. fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90
V — Een bende veedieven, hevige en bloedige gevechten... A. ACKERMANS

17.182 **Moore, Amos** 83.0

PARDON WORDT NIET GEGEVEN. *Vert. uit h. Amerikaansch [Daredevil Douglas] dr J. D. A. van Gumster — Laren, A. G. Schoonderbeek (Mustang-reeks)* 1938 (21 × 15) 211 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

V — Wild-Westromantiek van je welste. Jack weet de heele bende onschadelijk te maken. Hij krijgt natuurlijk Barbara. F. VERMEULEN, PR.

17.183 **Nachenius-Roegholt, A. M.** 83

DE GROOTSTE FACTOR. *Geïll. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Gebr. Kluitman (Meisjes-Romanserie)* 1938 (23 × 16) 204 *blz.* *fl.* 1,65 ; *geb. fl.* 2,25

V, M — De hoofdpersoon van dezen meisjesroman is een jonge onderwijzeres, die zich voor de keuze geplaatst ziet tusschen een huwelijk met een gefortuneerd jongmensch óf een leven aan de zijde van iemand met een beperkt inkomen ; de « grootste factor » voor een gelukkig huwelijksleven geeft den doorslag. A. HERMANS

17.184 **Payne, Stephen** 83.0

ZIJN SCHULD BETAALD. *Vert. uit h. Engelsch dr F. Hoogewerff — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 204 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

V — Een oude veedief en het traditioneele meisje. Er zijn betere Wild-West-verhalen. FR. VERMEULEN, PR.

17.185 **Robbertz, Dignate** 83

NOORDWESTER — *Baarn, Bosch & Keuning (Opgang-serie)* 1938 (20 × 14) 295 *blz.* *fl.* 2,15 ; *geb. fl.* 2,90

V, P — De levensroman van een Zeeuwsen visser. Lief en leed van kleine, eenvoudige mensen op een zeedorp, hun zorgen en vooral hun overgave en Godsvertrouwen in de moeilijkheden des levens. Een mooi boek ! G. J. C. ZWANIKKEN

17.186 **Robertson, Frank C.** 83.0

WEDSTRIJD MET DEN DOOD. *Vert. uit h. Engelsch [The Manbranders] dr L. T. Franse — Den Haag, J. Philip Kruseman,* 1938 (20 × 15) 224 *blz. fl.* 2,25 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 3,25

V — Een energieke bedrijfsleider wordt naar Cross Anchorrange gezonden om er een eind te maken aan de veediefstallen. Daarenboven de gebruikelijke verloving. Het komt allemaal in orde ! FR. VERMEULEN, PR.

17.187 **Rosen, Erwin** 83.0 : 93

EEN KWAJONGEN IN AMERIKA. Herinneringen en Indrukken van voor den grooten Oorlog — *Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-editie : Hands-up-serie)* 1938 (20 × 14) 234 *blz.* *Niet in den handel*

V — De journalist Erwin Rosen vertelt hoe hij het in de zalige vooroorlogsche jaren in de « States » aan boord legde om te arriveeren. Levensmoed, durf en strijd. Gezonde, flink geschreven avonturenroman met autobiographischen inslag. PAUL HARDY

17.188 **Stone, Amy Wentworth**

DEBBY VINDT HAAR WEG. *Vert. uit h. Amerikaans dr Willy Pétillon. Geïll. — Baarn, Hollandia-Drukkerij (Ster-serie)* 1938 (21 × 16) 209 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50

V-VIa, M, N — Dit neutrale meisjesboek van het goede soort, vertelt ons de lotgevallen van twee zusjes. Hoe het oude familiebezit Debby in staat stelt naar de academie te gaan, wordt in dit aardige verhaal beschreven. A. MŰLLER

17.189 **Tolenaar, Emmy** 84

JIJ, DAPPERE KLEINE MARLON ! *Geïll. dr Toonder — A'dam, H. Meulenhoff (Serie « Jeugdleven »)* 1938 (23 × 16) 185 *blz.* *fl.* 1,20 ; *geb. fl.* 1,95

V — Om te kunnen sparen voor een toekomstig huwelijk, wil Marlon na haar eindexamen alles aanpakken en wordt serveuse in een restaurant. Als echter haar verloving verbroken wordt en ze voor verpleegster wil leeren, ontmoet ze een vroegeren schoolvriend, met verlof uit Indië, die haar ten huwelijk vraagt. De strekking van het boek is goed, maar de schrijfster had er iets beters van kunnen maken. MARIA COEBERGH

17.190 **Valkhoff, Rein** 83 : 179 : 59

◆ DE WOLKENKRABBER. *Geïll. dr Jaap Min — R'dam, N. V. v/h. van Staal & Co,* 1938 (21 × 17) 267 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,40

V-VIa, J — Een bovenstbest ontspanningsboek voor groot en klein. Over een vertoef in de vier jaargetijden, gehouden op een afgedankten poldermolen, door een schilder met een dichter in den dop, en af en toe nog een broer en een vriend erbij. Groote dierenvrienden, ja eigenlijk is het boek opzettelijk propaganda voor dierenbescherming. Niet minder leuk is de hartelijke gezelligheid van deze vier eenvoudig-gezonde en opgeruimde twintigjarigen

met goed afgeteekend karakter. En de episoden zijn prettig. Geknipte lectuur vooral voor jonge kerels. Dr Joris Caeymaex, pr.

17.191 **van Andel, J. C.** 83.9

OM DE HEERSCHAPPIJ. Historische Roman — *Baarn, Schuyt,* 1938 (20 × 14) 293 *blz. fl.* 3,25 ; *geb. fl.* 3,90

V — Speelt zich af in de republiek der Vereenigde Provinciën, rondom het rampjaar 1672. De centrale figuur is Johan de Witt, wiens strijd en ondergang worden verhaald. Daarnaast een liefde tusschen een Orangist en een Republikeinsche. Hoewel goed geschreven, doen de figuren hier en daar wat houterig aan. A. C. Oomes

17.192 **van der Geest, K.** 83.1

THUISREIS —*Den Haag, H. P. Leopold* [*Brussel, A. Manteau*] 1938 (21 × 14) 284 *blz. fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50

V—De meerendeels zielige persoonlijkheden in dit boek hebben ieder hun eigen, tragischen levensroman, die op de meest sobere wijze wordt medegedeeld. Zij vormen de bemanning van een oud vrachtschip in de wilde vaart. Er wordt verhaald van het harde leven aan boord, van zeemansleed en zeemanstrouw en vooral van dat zwerversheimwee, dat maar niet bevredigd kan worden. G. J. C. Zwanikken

17.193 **van der Sluys, W. N., jr** 83 : 621

HIER HOLLAND RADIO. *Geïll.* — *Alkmaar, Gebr. Kluitman,* 1938 (24 × 18) 234 *blz. fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,90

V, J — In vertellenden vorm geeft dit boek een zeer interessante en vrij diepgaande verhandeling over de radio, welke technisch aangelegde groote jongens (14-17 jaar) zeker zal voldoen. Kees Spierings

17.194 **van Marcke, Leen** 83.8

EN KINDEROOGEN BLINKEN... *Geïll. dr Margot v. d. Bemden* — *Antwerpen, van Uffelen & Delagarde,* 1938 (25 × 16) 205 *blz.* 28 *fr.*

V — In een kinderloos-verwordende wereld verschijnt dit boek, gegroeid en bedoeld als tegengift uit het hart eener moeder, als een blijde verheerlijking van het « stigma » van het vrouwelijk geslacht : het moederschap. De schrijfster boetseert twee kinderleventjes met warme liefde, frissche fantasie, tot een vaardige compositie, die slechts hier en daar ietwat potsierlijk en langdradig voorkomt. Mogen, in dit fraai verluchte boek, vele jonge vrouwen den weg vinden, naar de reine wereld van moeder en kind. A. Boni C.SS.R.

17.195 **van Slooten, Augusta** 83

WAAR HET BAMBOE RUISCHT — *A'dam, Scheltens & Giltay,* 1938 (21 × 15) 296 *blz. fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90

V — Een in Indië geboren Hollands meisje wordt in Nederland op studie gedaan. Inmiddels sterft papa en moeder hertrouwt met een rijken weduwnaar, administrateur op een grote onderneming. Als Ine naar Indië terugkeert, zijn moeder en dochter elkaar enigszins ontgroeid, maar alles komt terecht. Interessante beschrijving van het leven op een suikeronderneming. G. J. C. Zwanikken

17.196 **van Tichelen, Hendrik** 92.8 : 83.8

Hendrik van Tichelen

KONINGEN VAN HET SPROOKJE. *Met houtsn. v. Victor Stuyvaert* — *Antwerpen, Opdebeek,* 1937 (25 × 18) 112 *blz.* 12.50 *fr.*

V-VIa — Van Tichelen, die zelf een aanzienlijk aantal sprookjes schreef, heeft hier eenige opstellen over een vijftal bekende sprookjesdichters gebundeld, en van elk één of een paar vertelsels, naar zijn eigen zeggen zoo getrouw mogelijk vertaald. Strapawla, Basile, Perrault, Grimm, Hauf en Andersen kwamen aan de beurt. Het is geen eigenlijke studie, hoewel deze namen bij elkaar gebracht dadelijk de verwachting van een onderlinge vergelijking en het vraagstuk der oorspronkelijkheid en wederzijdsche beïnvloeding wekken, doch eer een gezellig praatje voor jongelui, die ook over de auteurs en het ontstaan der bekende vertellingen wat wenschen te vernemen. Een vriendelijk boekje, dat niet vrij is van een zeker pedantisme in stijl en opzet. E. van der Hallen

17.197 **Waterman, Willy** 83.0

EEN WOESTIJN RAAKT ZOEK — *Tilburg, Het Nederlandsche Boekhuis,* 1938 (19 × 14) 259 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

V — Een groep petroleum-magnaten heeft een origineel middel uitgedacht om een inter-

nationaal zwendel-syndicaat onschadelijk te maken. Twee vrienden, een jonge millionnair en een gewezen dito, raken in dolle avonturen verwikkeld, nadat zij bij toeval in het geval betrokken werden. Mede dank zij hun, worden de millioenen der maatschappij gered.
M. DONDERS-VAN DER AA

VIa — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar

17.198 **Artz, Marcel J. A.** 83.0 : 91
MET DIKKE GIJS OVER DE EQUATOR. *Geïll. dr H. Borrebach — Den Haag, G. B. van Goor & Zonen,* 1938 (25 × 16) 208 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50
VIa — Een vlot geschreven boek. Dikke Gijs met zijn vrienden vinden een oud perkament, waarop een verhaal van fabelachtige rijkdommen ergens in een goudmijn. Na veel avonturen verongelukt hun vliegtuig. Ze worden echter gered. Aanbevelenswaardig.
A. J. VAN DEN BOGAERT

17.199 **Belina-Podgaetsky, N.** 83
◆ DE SNEEUWSTORM. Russisch Verhaal. *Geïll. — Averbode, Goede Pers,* 1938 (24 × 17) 64 *blz.* 5 *fr.*
VIa — 1930 ; wreede hongersnood over Sovjet-Rusland ! Nog wreeder de terreur van de G.P.U. Een ter dood opgeschreven katholieke familie, die de U.R.S.S. poogt te ontvluchten, wordt juist op de grens neergeschoten door de tchekisten. De « Witten » nemen wraak onder den kreet : « Het Communisme moet dood, Rusland sterft nooit ! » Boeiend, actueel, katholiek ; warm aanbevolen voor jeugdboekerijen. A. BONI C.SS.R.

17.200 **Hamsun, Marie** 83
DE LANGERUD-KINDEREN IN DEN WINTER. *Vert. uit h. Noorsch [Bygdebarom Vinteren] dr Cl. Bienfait. Geïll. dr Pol Dom— Alkmaar, Gebr. Kluitman (« Paedagogische Boeken »)* 1938 (24 × 17) 187 *blz.* *fl.* 1,60 ; *geb. fl.* 2,50
VIa-b — Frisch, humoristisch en stout ironisch wordt hier het dorpsleven geteekend van een gezin met levenslustige kinderen en een koddig entourage van kippen, geiten en katten. Een heerlijk kinderboek met werkelijke, mogelijke avontuurtjes. Warm aanbevolen. M. NOËL

17.201 **Lelie, Frans [ps. v. C. H. Kersten]** 83.0
DE VREEMDE ONTDEKKING VAN HOPMAN BREEM. *Geïll. dr Rothciv — A'dam, van Holkema & W. (Detective-serie voor Jongens)* 1938 (23 × 15) 238 *blz. fl.* 1,25 ; *geb.* 1,90
VIa, J, N — Om het kasteel van een jonkheer, die later blijkt een communistische bedrieger te zijn, gebeuren, in verband met het smokkelen van wapenen, allerlei zonderlinge dingen, waarin Hopman Breem en zijn padvinders hun niet altijd ongevaarlijke rol te spelen krijgen. Behoorlijk geschreven en zeer spannend. J. M. P. VLEKKE

17.202 **Muyldermans, Hendrik** 83.8
◆ SPROOKJESWEELDE. *Geïll. —Leuven, Davidsfonds (Jeugdboek)* (20 × 16) 124 *blz.* 11 *fr.*
VIa-b — Sprookjes uit de fantastische wereld van feeën, kabouterkens, enz., waar de dieren gewoonlijk een taal spreken, die, door haar deugdzame moraliteit, de laakbare zondigheid der menschen aan de kaak stelt. Hier en daar pareltjes van rake kinderpsychologie, van vindingrijke fantasie en frissche voorstelling. A. BONI C.SS.R.

17.203 **Nilke, Jeels** 83
FRIDA VAN DE ZONNEHEUVEL. *Geïll. dr Frans Mandos Tzn — Helmond, Drukk. Helmond (Keurraad-Meisjesserie, nr 3)* (24 × 16) 156 *blz.* *fl.* 0,75 ; *geb. fl.* 1
VIa, M — Zeer mooi meisjesverhaal dat in den smaak onzer meisjes zal vallen. ELZA WOLF

17.204 **Valkema Blouw, J. P., Ir** 83.0
DRIE JONGENS OP AVONTUUR. *Geïll. dr Jaap Veenendaal — Lochem, De Tijdstroom,* 1938 (25 × 17) 250 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50
VIa J — Een boek, dat grootere jongens wel zal bezig houden, al stelt de schrijver hier en daar wat hooge eischen aan de goedgeloovigheid. J. S. H. BEMELMANS, PR.

VIb — KINDERLECTUUR

Voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

17.205 **Brentano, Clemens** 83

Clemens Brentano

SCHOOLMEESTER KLOPSTOK EN ZIJN VIJF ZONEN *Prettig uitgebeeld dr Frans van Immerseel. Vert uit h. Duitsch dr W. Doevenspeck — Berchem, Het Rad,* 1938 (24 × 19) 95 *blz.* 9,50 *fr.*
VIb — Frissche, sierlijke heruitgave, met talrijke, plezierige, raak-gevatte teekeningen van illustrator F. v. Immerseel, van het schalksche sprookje van denzelfden Duitschen romanticus, die het hooggeprezen *Vertelsel van Gokkel en Hinkel* te boek stelde : Het verhaal van vader Klopstok, die eerst zijn zonen op avontuur uitzendt en daarna zelf met hen op verovering uittrekt. Superieure letterkunst — daarom ook door grooteren te genieten — die vaardig en zwierig werd vertaald. Een flinke prestatie (vroeger bij Davidsfonds verschenen ; zie rec. 13.668).

17.206 **Gerhard, Toon** 83
PIM EN PUCKIE. *Band en ill. dr van Toonder — A'dam, H. Meulenhoff (U. N. I. serie)* 1938 (22 × 16) 155 *blz.* *fl.* 1 ; *geb. fl.* 1,60
VIb — Geestig kinderboek, vlot geschreven. 'n Aanbeveling waard, onder voorbehoud : Marchant-spelling... A. V.

17.207 **Large, Dorothy M.** 83 : 59
DE TROUWE KAMERAAD. *Vert. uit h. Engelsch [The kind Companion] dr G. W. Elberts. Geïll. met* 14 *platen dr Mildred R. Lamb — Lochem, De Tijdstroom,* 1938 (20 × 14) 129 *blz.* *geb. fl.* 1,90
VIb, M, N, — Onschuldige vertelsels, bizonder geschikt voor schoolgaande meisjes, over een blinden man met zijn trouwen hond. Deze vertelsels lopen al te glad van stapel en zijn geboren uit een vrouwelijke, sentimenteel ingestelde fantasie, uit een gevoelsleven met boventoon : liefde voor natuur en dieren. Het is neutrale lectuur met een sterke insinuatie van het dierenverstand. Voor onze kath. jeugd mis ik er ongaarne de religieuze deugdensfeer en hoogere motieven tot handelen dan zuiver philantropie. P. ELSENSOHN O.P.

17.208 **Lerche, Julius & Blunck, Hans Frederik** 83 : 087
HOE DE DIEREN IN DEN DIERENTUIN SPEELDEN (door Julius Lerche) — DE DRIE RAVEN (door H. F. Blunck). *Vert. uit h. Duitsch dr Leo de Roover. Geïll. dr R., Winkler en Fr. van Immerseel — Berchem, Het Rad, Helderstr.* 8, 1938 (24 × 19) 32*blz.*3,50*fr.*
VIb — Goed geschreven verhaaltjes. Waarom er tweé illustrators moesten illustreeren weet ik niet. Van Immerseel is, zeker in dit genre, de meerdere van Winkler. Als goedkoop kinderboek aanbevelenswaard, maar in 't vervolg zagen we de uitgeverij liefst wat meer zorg besteden aan 't uiterlijk van haar jeugduitgaven, ook al zullen ze dan iets prijziger zijn. A. V.

17.209 **Nauta, Rijn** 81 : 59 : 087
ZOO. *Geïll. dr H. van Coppenolle — Brussel, Uitgeverij Nébé,* 1938 (21 × 25) 24 *blz.* 20 *fr.*
VIb-c — De rijmen zijn weleens ver gezocht. De schreeuwerige kleurplaten zijn weinig bevattelijk voor jonge kinderen. Het kan beter.

17.210 **Persyn, Wies** 83 : 087
◆ DE REIS VAN GOUDVLEUGELTJE EN NACHTEGAALTJE. *Ill. in kleuren van Jeanne Hebbelynck — Brugge, Desclée de Brouwer,* 1938 (24 × 30) 24 *blz.* 20 *fr.*
VI — Een juweelig boeksken, waarvoor én schrijfster én illustrator én uitgever verdienen gelukgewenscht. Deze « Reis van Goudvleugeltje, enz. » en de « Contes de chez nous » zijn, qua uitzicht, aardige tweelingen. Aanbevolen. A. V.

88. - Gemengde Opstellen

17.211 **de Rijcke, P. en 't Hooft, H. G.** 88 : 37
LICHTSTRALEN. Bloemlezing voor het voortgezet Onderwijs — *Groningen, P. Noordhoff,* 1937 (22 × 14) 248 *blz.* *fl.* 1,75
III, P — Een prettig leesboek ? Meestal litteraire kleinkunst, reisverhalen en dergelijken :

dingen, die voor de jeugd een bizondere bekoring hebben en toch op zulke wijze gekozen werden dat ze meest alle litterair verantwoord zijn. Ook Vlaanden wordt royaler dan gebruikelijk bedacht. Een vierde der fragmenten is aan Zuidnederlandsche autevrs ontleend. Wij zijn zooiets vanwege Nederlandsche bloemlezers ontwend. Het lijdedsverhaal van Christus werd overgenomen uit de Statenvertaling. Vandaar voorbehoud. PAUL HARDY

17.212 **Horreus de Haas, G., Dr ; Ploeg, H., jr enStuiveling, G., Dr** **88**

DE WIJDE KIM. Een Bundel Proza en Poëzie. *Uitgegeven in opdracht van de Nederlandse Vereniging tot Afschaffing van alcoholhoudende Dranken — Groningen, J.B. Wolters,* 1937 (19 × 13) 445 *blz.* *geb. fl.* 2,50

III, L — De bedoeling van deze interessante, voornaam uitgegeven bloemlezing is lovenswaard : enkele der grootsten uit de wereldletterkunde en een aantal verdienstelijke jongere Nederlandsche auteurs door met smaak gekozen fragmenten nader tot den lezer te brengen. Meestal worden de gebloemleesde stukken door bondige, rake inleidingen voorafgegaan en tevens wordt naar aanverwante lectuur verwezen voor diegenen, wier belangstelling gewekt is en die zich verder willen documenteeren. Strekking : vrij links georiënteerd en pacifistisch. Een verward en verwarring stichtend opstel van Dr W. Banning : « Wat denkt u van den mensch ? » noopte ons III te recenseeren. En ten slotte... Vlaanderen (je weet wel, dat stukje lollige kultuur daar, ergens in het Zuiden) Vlaanderen werd ook bedacht : twee heele gedichten van Guido Gezelle en een stemmig vaerzeke van Alice Nahon. Laat ons een Te Deum aanheffen !!! P. HARDY

17.213 **Janssen, Em., S. J.** **88 : 809 : 37**

◆ ZUID EN NOORD. Een Bloemlezing uit Zuid- en Noordnederlandsche Schrijvers: 2e DEEL. Voor meer gevorderde Leerlingen. *Herzien en omgewerkt dr Em. Janssen S.J. — Brugge, Desclée de Brouwer & Cie,* 1938, 13e *druk,* 4 *dln* (21 × 15) 566 *blz.* 18 *fr.*

Em. Janssen S.J.

V — Met de bescheidenheid van den waren religieus zet P. Em. Janssen S.J. stuk per stuk de herwerking voort van den ouden, trouwen « Zuid en Noord ». Hij maakt er een nieuw werk van, al laat hij het nog altijd op P. Bauwens' naam gaan. Dit deel, bestemd voor vierde en derde, brengt een heel arsenaal passende teksten aan ter illustratie van de gewichtigste vragen die het stijlonderwijs in deze klassen te beantwoorden heeft : de taal als letterkundig instrument in de onderscheiden dichtgenres en van de middeleeuwen af tot nu, (waarbij de historisch geworden taalvorm voorzichtig gemoderniseerd wordt) ; de onderscheiden stijlsoorten (objectief, subjectief, spontaan, reflexief) ; de stijlfiguren en hun verbondenheid met de persoonlijkheid van den dichter ; de tweede helft van het boek wordt gewijd aan de studie van de gewichtigste epische en lyrische genres. De onmisbare litterairhistorische nota's staan, in chronologisch verband tot een zeer beknopte schets van onze literatuurontwikkeling saamgevoegd achtereen. De commentaar is overal tot het volstrekt noodige herleid, zoodat nergens den leeraar het werk uit de hand wordt genomen. Wij aarzelen niet te verklaren dat met deze herwerking *Zuid en Noord* bezig is uit te groeien tot een der beste onderrichtsboeken voor Nederlandsche stijl- en letterkunde en wij zien verlangend uit naar het oogenblik dat gunstiger omstandigheden toelaten deze vier statige boekdeelen met het gewenschre illustratiemateriaal te verrijken. PROF. Dr F. BAUR

17.214 **Kooistra, J. and Schutt, J. H.** **809 : 88 = 42**

A SHORTER INTRODUCTION TO ENGLISH LITERATURE. *Geïll. — Groningen, J. B. Wolters,* 1938, 2e *druk* (21 × 17) 11, 450 *blz.* *fl.* 4,25 ; *geb. fl.* 4,75

IV — De tweede uitgave van deze merkwaardige bloemlezing, voor elk geciteerd auteur telkens voorzien van een bio-bibliographische nota, werd aangevuld met een hoofdstuk over hedendaagsche Engelsche letterkunde. Wij herhalen uit onze uitvoerige recensies 13.850 en 14.512 : voor elk belangstellende, een benijdenswaardig bezit !

17.215 **Molkenboer, B. H., Prof. Dr, O.P.** **83.8 : 92.8 : 809**

◆ VONDEL-SCHETSEN. *Geïll. dr F. van de Stam — Hilversum, P. Brand,* 1938, 2e*druk* (20 × 24) 176 *blz.* *fl.* 1,50 ; *geb. fl.* 2,10

V — De voortreffelijke Vondel-kenner Prof. Dr Molkenboer O.P. schreef rake *Schetsen* uit 's Dichters leven, die ons de *Vondelportretten* van Alberdingk Thijm in het geheugen brengen : half historie en half fantazie. *Rond Palamedes, Gijsbrecht « onsterfelijk », Een Vondelzoon,* verschenen eerst in Thijms Jaarboekje ; ze werden met de derde schets, *Van « Lucifers » opgang,* in 1913 gebundeld. De Eerw. Nijmeegsche Hoogleeraar heeft

Joost van den Vondel

gelijk gehad aan den wensch zijner vrienden te voldoen en ter gelegenheid van Vondels jubileum (1937) dezen Tweeden Druk te laten verschijnen. Voor Vondelvereerders is het altijd belangwekkend zich in te leven in de uiterlijke omstandigheden, maar vooral mee te voelen met 's Dichters edele ziel, als b.v. in de derde schets, waar in een huiselijk tafereeltje vertoond wordt, wat er bij en in Vondel omging bij het opvoeringsverbod van *Lucifer* en bij de aanvraag tot het dichten van *Salmoneus*. J. Salsmans S.J.

B. H. Molkenboer O.P.

17.216 **Norel, O., Dr** 88

OMGEPLOEGD — *Zwolle, La Rivière & Voorhoeve* 1938 (20 × 15) 40 *blz. fl.* 0,50
IV, P — Drie korte hoofdstukken over : ziekte als « Raadsel », als een te dragen « Last », als « Retraite » — waar wel goede beschouwingen in voorkomen ; daarop een tiental zeer kort voorgestelde gedachten. Alles samen betrekkelijk weinig zaaks... maar in een zeer net pakje. P. Ghyssaert, pr.

17.217 **Notermans, Jef** 809
◆ KULTUUR EN LITERATUUR IN DE MAASGOUW VOOR 1200. Bijdrage tot de Geschiedenis der Oud-Nederlandse Letterkunde — *Leuven, Vlaamsche Drukkerij,* 1938 (22 × 14) 114 *blz.* *fl.* 2 ; *luxe-uitg. fl.* 4
V — Ge leest dit boek met belangstelling en genot, wijl ge een gids hebt die deze mooie stof met liefde behandelt, en persoonlijken arbeid levert, degelijk bestudeerd en wijs van inzicht. Hij verheelt echter niet dat er niet zoo heel veel bepaalde uitkomsten zijn, doch iets tastbaars is er toch wel. Belangwekkend is ook zijn studiemateriaal met verklaringen, achteraan. Dr Joris Caeymaex, pr.

Jef Notermans

17.218 **Saks, J.** 84 : 92.8

EDUARD DOUWES DEKKER, ZIJN JEUGD EN INDISCHE JAREN — *R'dam, W. L. & J. Brusse,* 1937 (25 × 16) 7, 340 *blz.* *fl.* 2,50
III*, S — Dit boek is een vrijwel ongewijzigde herdruk van studies over Multatuli die tusschen de jaren 1919 en 1937 in het tijdschrift *Groot-Nederland* werden opgenomen. Daaruit volgt 1°) dat het werk geen constructie vertoont, al werden de hoofdstukken min of meer chronologisch geordend ; 2°) dat bepaalde deelen, vooral van de eerste hoofdstukken, intusschen werden achterhaald door later publiek geworden documentatie. Maar zooals de opstellen zijn beteekenen ze een waardeerbare bijdrage tot de vakstudie omtrent de figuur van Multatuli. Bij alle verdiende waardeering voor den *schrijver* in Multatuli en zelfs sympathie voor den *mensch* in hem, streeft toch de hr Saks naar een objectiviteit van psychologische interpretatie die weldadig aandoet (cfr. bvb. blz.35 vlg. ; 46 vlg. ; enz.) De schrijver ziet zeer goed in Multatuli dat mengsel van ware zielegrootheid en komisch aandoende cabotinage; dat in leven en werk even ontstellend is. Het Nederlandsch literatuuronderwijs kan in dit werk, naast een werkelijk psychologisch verdiept inzicht in enkele van de boeiendste biographische hoofdstukken van Multatuli, ook voortreffelijke elementen vinden bij de letterkundige ontleding van *Vorstenschool* (blz. 3 vlg.), *Woutertje Pieterse* (blz. 44 vlg.), *De Eerlooze* (blz. 61 vlg.), *Max Havelaar* (blz. 212 vlg.). Daarenboven zijn hier goede bladzijden die den navelstreng zoeken bloot te leggen wààr de romantiek van Multatuli vastzit aan de romantiek van West-Europa (blz. 55 vlg.). De stijl van de opstellen is onderhoudend ; de taal hier en daar incorrect. Prof. Fr. Baur

17.219 **Scheffler, Karl** 84 : 709

DE GEEST DER GOTHIEK. *Vert. uit h. Duitsch [Der Geist der Gotik] dr E. Léonard. Geïll. met vignetten van J. Léonard en* 16 *pltn. Oude God, Die Poorte* (19 × 12) 150 *blz.* 12*fr.*
III* — Een wonder boek, verlokkend en terugschrikkend als een heksenketel, waarin alle mogelijke ingrediënten, allerhande beginselen van wijsbegeerte, ethika en esthetika, plus een respectabel aantal kunsthistorische gegevens, ontleend aan de geschiedenis van alle volkeren en van alle tijden, in de hitte van een gloedvol woord, en onder het zingen van aphoristische tooverformules, worden samengekookt, tot er een fantastische visie uit opstijgt, die den onnadenkenden lezer onweerstaanbaar aantrekt, maar waarvan zich de meer ontwikkelde lezer afkeert, geërgerd door dit pseudo-wetenschappelijk gegoochel met

halve of onjuiste begrippen, en onvoldoend gecontroleerde kunsthistorische gegevens.
Dr A. STUBBE, PR.

17.220 **Schepens, Piet** **92.8 : 809**

Knut Hamsun

KNUT HAMSUN. *Met* 1 *portret — St-Amandsberg, Dr E. Mayenslaan* 44, 1938 (24×15) 41 *blz.* *fr.* 0,50
IV* — Een uitstekende brochure over den bekenden Noorschen romancier, die nooit zoo actueel was en zoozeer in het midden der aandacht stond als thans. Schepens schetst vluchtig een beeld van het leven en de geestelijke ontwikkeling van Hamsun, aan de hand van zijn werken. Het is alles bij elkaar een niet onbelangrijk en zeer lezenswaard boek ; ik zou haast zeggen : onmisbaar om het werk van dezen gecompliceerden auteur en zijn levensbeschouwing te vatten. Van belang is vooral de bibliographie aan het eind van de brochure, die katholieken overigens « cum grano salis » zullen lezen. Goede vulgarisatie, niet het minst voor literatuur-studenten.
E. VAN DER HALLEN

17.221 **Schepens, Piet** **84 : 809**

Piet Schepens

VROUWENFIGUREN UIT DE NOORDSCHE LETTEREN. (Selma Lagerlöf en Sigrid Undset) — *Antwerpen, Standaard-Boekhandel* (*K. V. H. U.-verh.* 364) 1938 (20×13) 58 *blz.* 2,50 *fr.*
IV — Schr. brengt wat meer details bij aan de algemeen-gekende lijnen der biographie van beide schrijfsters. Omtrent hun werken, hier geeft hij inhoudsopgave van de voornaamste.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.222 **van Brakell Buys, W. R.** **84 : 82**

HET IDEEEN-DRAMA VAN FRIEDRICH HEBBEL — *Utrecht, Bijleveld,* 1937 (19×13) 133 *blz.* *fl.* 1,25
IV — De conceptie van Hebbel's drama's ging niet uit van den mensch maar van God zelf. Het wereldgebeuren is het eeuwig spel der liefde met zichzelf. God is er de acteur en de toeschouwer. De taak van Hebbels' drama zou bestaan in het opwekken van een gevoel van onbelangrijkheid van het individu tegenover het absolute. Dit drama moest deterministisch zijn en historisch ideëel. Hebbel streeft verder naar waarheid, als norm van kunst. Het Hebbelsche drama is dan nuchter, het is geen karakterstuk, het is als de poëzie der idee. De schrijver bewijst dit in rustige en klare bewoording aan de hand van typische stukken. Een studieboek.
Dr C. GODELAINE

17.223 **van Duinkerken, Anton** **84**

TWEE VIERKANTE METER — *A'dam, Bigot & van Rossum* (*De Uilenreeks, nr* 33) 1938 (18×12) 82 *blz.* *fl.* 0,75
IV— De twee vierkante meter zijn die van het ledikant waarop de zieke ligt ... en droomt. Hij ziet in zijn droom de geschiedenis ontrollen van Diogenes, den « hondschen » wijsgeer. Dat geeft schrijver gelegenheid tot neerpennen van ironische paradoksen. Het sarcasme van den modernen denker gaat, over de eeuwen heen, het sarcasme van den Griekschen filozoof vervoegen. Over de oppervlakkigheid der menschenkudde schijnen beiden het wel eens te
17.224 zijn. Vlijmend scherp is de aanklacht, en bitter. Nuchter-cerebraal. Maar heeft er dan niets sedert de oudheid, de domheid der menschen gemilderd ? En was het van Duinkerken maar te doen om bewijs te leveren van zijn belezenheid, of heeft hij « oude wijsheid » in « nieuwe vaten » willen gieten ?
Dr KAREL ELEBAERS, PR.

A. J. D. van Oosten

van Oosten, A. J. D. **84 : 38**

FILM EN GEMEENSCHAP — *Den Haag, De vrije Bladen,* 1936 (23×14) 48 *blz.* *fl.* 1
IV* — Een uitstekende, alhoewel ietwat dor voorgedragen dissertatie over de film in haar verhouding tot de gemeenschap en vice versa. Aanbevolen, vooral aan dezen, die nader willen doordringen tot het wezen van de film, tot haar doelstelling, en die de verschillende aspecten van het filmprobleem helder willen belicht zien. A. V.

17.225 Vermeylen, August **809**

DE VLAAMSCHE LETTEREN VAN GEZELLE TOT HEDEN. *Derde, om- en bijgewerkte druk van « Van Gezelle tot Timmermans » — A'dam, Elsevier [Antwerpen, De Ned. Boekhandel]* 1938 (20×14) 169 *blz.* *fl.* 1,75 ; *geb. fl.* 2,50

August Vermeylen

IV, L — Van Vermeylens « Van Gezelle tot Timmermans », zooals dit boekje in zijn eerste twee uitgaven heette, ben ik van het eerste verschijnen af een groot bewonderaar geweest (zie o.m. Bg. 1936, blz. 295). Geen essay uit onze Zuid-Nederlandsche productie vertoont, vollediger dan dit werk, de gelukkige combinatie van critisch vakmanschap en van litterairhistorisch, cultuurhistorisch synthetisch vermogen. Bepaalde bladzijden, als die gewijd aan Gezelle, Streuvels, van Langendonck, van de Woestijne, Buysse zijn vrijwel definitieve bepalingen van deze schrijvers. Minder gelukkig dunkt mij het laatste hoofdstuk, dat dan de vorige uitgaven vervolledigt met een zéér gedrongen overzicht van de literatuur der laatste vijf en twintig jaar, in haar jongste generaties: niet alleen zal hier ieder volgens eigen voorkeur en aanleg het recht hebben de gedane selectie onder de opgenomen schrijvers willekeurig te noemen (bvb. blz. 141 : waarom wèl K. Jonckheere en Joh. Daisne, maar *niet* Jan Vercammen ; waarom wèl Lissens (p. 141) maar *niet* de Smaele of Rutten ?) ; maar vooral zal men hier elke poging missen om in den overvloed van verschijnselen reeds eenige ordening van ideologischen of genealogischen aard aan te brengen. Vermeylen, de sterkste stilist van zijn geslacht, kan het goed stellen zonder nutteloozе analogievormingen als blz. 1 *kortdurig* (= kort), *louterheid* (= zuiverheid, blz. 21) of gallicismen als *onder dat oogpunt* (blz. 13) of *onder den vorm* (blz. 144) en germanismen als *zich verdragen met* (= kunnen samengaan met, blz. 22) of *doorgeestigd* (blz. 69) of *gelijkberechtigd* (blz. 99). Een aantal geringe tekortkomingen in de « feitelijke documentatie » verdienden ook verbetering in de volgende drukken : Gezelle's *Boodschap van de vogels* is niet « niets meer dan vreugde van dansende rythmen » (blz. 7) maar een kennelijk parinetisch gedicht ; dat « Kerkhofblommen » « in twee dagen tijds, buiten de schooluren » (blz. 9) werd vervaardigd, is een Verriestlegende die op de bewaarde stukken te weerleggen is ; dat « Gezelle zich (te Brugge) een gebroken man voelde » (blz. 11) moest ook maar niet meer geschreven worden en aan de uitgave der « Gedichten, Gezangen en Gebeden » is de dichter zelf zeer actief bezig geweest, de twee leerlingen hebben hem vooral materieel geholpen ; op *te* veel plaatsen (bvb. p. 12, 47) figureert de « geestelijke overheid » nog te zeer als de beul van Gezelle ; de gekende feiten laten deze voorstelling niet meer toe : de bisschoppen hebben integendeel Gezelle geholpen, gesteund en... ook van de gevaren die in zijn artistennatuur lagen edelmoedig bevrijd. De bewaarde stukken bewijzen dat en het wordt tijd dat de literatuurgeschiedenis dit zal aanvaarden. Blz. 19 daarentegen wordt verzuimd mee te deelen dat Heremans in Gezelle's poëzie vooral den *priesterlijken* toon verfoeide. Blz. 26 blijkt niet dat H. Verriest en enkele Roeselaarsche medeleeraars de *drijvers* waren in *De Vlaamsche Vlagge* ; de naam « studentenblaadje » was eigenlijk een fictie. Oordeelvellingen als op blz. 3 inzake van Beers en op blz. 35 inzake P. de Mont zullen door de literatuurgeschiedenis niet lang meer worden beaamd. Streuvels heeft meer « onderwijs dan dat van de dorpsschool » (p. 105) genoten. Filip de Pillecyn werd geboren in 1891, niet in 1901 (blz. 151). Prof. FR. BAUR

17.226 Vestdijk, S. **84 : 81**

RILKE ALS BAROKKUNSTENAAR — *Den Haag, H. P. Leopold [Brussel, A. Manteau]* (« *De vrije Bladen* », *nr* 6) 1938 (23×13) 57 *blz.fl.* 1,50

III* — Al voelt men neiging den schrijver op sommige punten te weerspreken, toch zal men deze scherpzinnige studie als een belangrijke bijdrage tot de kennis van Rilke waarderen. Voor een vruchtbare lektuur wordt een meer dan oppervlakkige kennis van den dichter verondersteld.

Drs A. VAN SPAENDONCK

17.227 von le Fort, Gertrud **84 : 159 : 2 : 396**

◆ DE EEUWIGE VROUW. De Vrouw in den Tijd. De tijdelooze Vrouw. *Vert. uit h. Duitsch dr Leo de Roover — Antwerpen, De Oogst,* 1938 (18×11) 175 *blz.* 25 *fr.* ; *geb.* 35 *fr.*

Gertrud von le Fort

IV — Een tekst uit het Oud-Testament wordt door het kerkelijk Officie op Onze Lieve Vrouw toegepast : «Van in den beginne en vóór alle eeuwen ben ik geschapen en tot in de

toekomstige tijden zal ik niet ophouden te bestaan ». Dit boek van Gertrud von le Fort is een dichterlijke commentaar op dezen schriftuurtekst. De symbolische en metaphysische beteekenis der vrouw wordt er in uitgebeeld met suggestieve kracht. Al te gemakkelijk houdt men symboliek voor illusie, en metaphysiek voor onwerkelijkheid. Hier voelt men aan dat symboliek echte realiteit kan zijn en metaphysiek hoogste realiteit is. Een bondige recensie geven over dit poëtisch-theologisch meesterwerkje gaat niet. Maar één ding staat vast : schrijfster komt tot Danteske grootheid. De edele zending der vrouw in de wereld gloort in dit boek en straalt er in door met kleuren van piëteitvolle poëzie.

Dr KAREL ELEBAERS, PR.

17.228 **Werumeus Buning, J. W. F.** **84 : 93 : 801**

EEN ONTMOETING MET VREEMDE GEVOLGEN. (Hoe Maria Lécina geschreven werd) — *A'dam, Em. Querido [Antwerpen, De Ned. Boekhandel]* 1938, 2e *druk* (18×11) 40 *blz.* *gec. fl.* 0,90

III-IV — Glanzend van echtheid en waarheid. Dr J. C.

17.229 **Wijnstroom, J. J., Mr** **92.8 : 84 : 809 : 32**

RENÉ DE CLERCQ. *Geïll. — Bussum, van Dishoeck* (20×15) 146 *blz. fl.* 1,75 ; *geb.* 2,50

III, L — Men krijgt hier een kijk in het leven en op de figuur van René de Clercq, uit goede documentatie en vertrouwdheid met den dichter en strever. Niet dat men overal met den schrijver akkoord gaat. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.230 **XX.** **05 : 88**

DE VONDELHERDENKING 1937. Gedenkboek van de Viering van den 350 sten Geboortedag van Joost van den Vondel op 17 November 1937, uitgegeven in Opdracht van het A'damsche Vondelcomité. *Geïll. — A'dam, Stadsdrukkerij,* 1938 (27×20) 294 *blz. fl.* 3,50

IV — Niet over een Vondeldag gaat het, maar over het echt Vondeljaar 1937 : Holland, vooral Amsterdam, hebben het grootsch en uitstekend gedaan ; daarnaast ook Vlaanderen en Keulen. Dat Amsterdamsche Vondeljaar herleven we hier : de uitwendige viering ; de bedevaart naar Vondels beeld, huis, graf; de opvoeringen en de Vondelavonden der jeugd; de academische zitting ; en vooral het belangrijk Vondelcongres. Men heeft duidelijk den indruk dat de Vondelvereering piëteitsvol en warm is, dat duizenden zich gesterkt en fier voelen door de nobele figuur, den grooten dichter, hoogste uitdrukking van het nationale gemoed en van den Nederlandschen taalschat. Bij de sprekers, noch frazen noch cerebrale constructies ; noch oudheidkundige debatten ; noch opgewarmde Vondelstudies ; maar wel veel kennis, en natuurlijke, niet gewrongen verbinding van Vondel met ons en onzen tijd. Om er slechts enkele te noemen: Van Duinkerken, met een pakkende zedeles voor de jeugd ; Gerretson met zijn sterke en mooie rede ; de boeiende inleiders tot Vondelkennis en waardeering : Molkenboer, J. Romein, de Klerk, W. A. P. Smit e. a. Zeer fraaie uitgave. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

89. OORLOGSLITERATUUR

17.231 **Filliaert, Juul** **9 : 89**

DE DOOD VAN NIEUPOORT — *Nieuwpoort, J. Filliaert,* 1938 (21×13) 178 *blz.* 17 *fr.*

V — Een lezenswaard boek over oorlogsgebeurtenissen, inzonderheid over het zwaargeteisterde Nieuwpoort. In volkschen trant geschreven zal het wel helpen om in breede lagen afkeer te wekken voor de voorbije gruwelen en ontzettende vrees voor wat, misschien, nog komen kan ! Dr KAREL ELEBAERS, PR.

17.232 **Naessens, Kolonel en Lombard, L.** **93 : 9 : 89**

LONCIN. *Inl. van Graaf Eugène de Grunne. Vert. uit h. Fransch [L'Epopée de Loncin] dr Max Olens. Bandversiering dr Mevr. Ch. d'Ydewalle — Verviers, Drukk. G. Leens,* 1938 (19×12) 139 *blz.* 3,50 *fr.*

V — Jeugdherinneringen van kolonel *Naessens* over zijn militaire loopbaan en verhalen over de verdediging van het fort van Loncin, door *L. Lombard.* De vertaling van *Max Olens* is goed. En het ademt alles een patriotische lucht uit. Maar geen der drie schrijvers, meen ik, zal voor dit boek aanspraak maken op litteraire waarde. Dr K. ELEBAERS, PR.

9. - Geschiedenis

17.233 **Aalders, G. J. D.** **9 : 32 : 22 : 27**

HET ROMEINSCHE IMPERIUM EN HET NIEUWE TESTAMENT. *Geïll. — Kampen, J. H. Kok,* 1938 (22×17) 6, 242 *blz.* *fl.* 2,40 ; *geb. fl.* 3,25

IV — Ik kan er mij slechts over verheugen dat een zóó betrouwbaar geleerde als Dr G. J. D. Aalders het heeft aangedurfd voor de Nederlandsch-sprekenden een politieke *Zeitgeschichte* van het Nieuwe Testament te schrijven. Ik meen dat het hem gelukt is een bondig en tevens flink-gedocumenteerd overzicht te geven van de toestanden door het Romeinsch Imperium in Palestina in het leven geroepen. In verband met den census van Quirinus en met het proces van Jezus benuttigt de auteur met veel gezond oordeel de laatste wetenschappelijke gegevens. Wellicht kon ook een woord over het zoogezegde *Opschrift van Nazareth* gezegd. Opvallend is het gezag door den auteur aan het werk van J. Pickl geschonken. Is hier niet meer voorzichtigheid geboden ? Gezien het boek in hoofdzaak zich met profane geschiedenis ophoudt, is het m.i. ook voor den katholieken lezer toegankelijk.

Dr J. Coppens, pr.

17.234 **Atholl, Hertogin van [Katharine Atholl]** **9 : 32**

SPANJE ONDER DE SCHIJNWERPER. *Vert. uit h. Engels* [*Searchlight on Spain*] *dr H. Buys — A'dam, Andries Blitz* (*A. B. C.-serie*) 1938 (18 × 10) 280 *blz.* *fl.* 0,35

III* — Dit boek wil wezen, zoo zegt de schrijfster, « een poging, de voornaamste feiten te geven, welke sedert den val der monarchie in 1931 tot den oorlog leidden en zoo objectief mogelijk de belangrijkste punten van den oorlog zelf te onderzoeken ». Deze zoo gewenschte objectiviteit lijkt me echter erg zoek : het is een systematisch ophemelen van de daden der nationalen ! Dit belet niet dat er hier hoogst belangwekkende gegevens verwerkt worden, die echter met een zeer scherpen critischen zin moeten gelezen worden. Dr J. Uytterhoeven

17.235 **Baschwitz, K., D^r** **9 : 38 : 05**

DE KRANT DOOR ALLE TIJDEN. *Geïll. met* 10 *foto's — A'dam, Keesing,* 1938 (23 × 16) 298 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.*3,50

V — In een uitermate zakelijken stijl, de geschiedenis der periodieke publiciteit : vanaf de „acta diurna", over vliegend blad, tot de moderne groote krant in Europa, Amerika en in de voornaamste koloniën. Boeiend materiaal, vooral waar de houding der groote krantenlords en der dictatoriale figuren (Napoleon, Bismarck, Hitler, Mussolini) wordt geschetst.

Dr Jop Pollmann

17.236 **Hallez A., Jan, pr.** **9 : 91**

◆

A. J. Hallez

BIJDRAGEN TOT DE GESCHIEDENIS VAN SINT AMANDS-OP-SCHELDE. *Geïll. — St-Amands, Drukk. Wils-van den Bergh,* 1937 (24 × 16) 214 *blz.* 25 *fr.*

V — Schrijver heeft in dit boek een aantal studiën vereenigd omtrent het historisch verleden van de kerk van St-Amands-aan-Schelde, en van de heerlijkheid van dien naam. Vooral is de kerkgeschiedenis uitgebouwd geworden ; ze beslaat de drie kwart van het boek. Zeer interessante vraagstukken worden erbij onderzocht, in betrekking met den *oorsprong* der plaats. En uit het kerkelijke is hier, zooals op zooveel plaatsen, de heerlijkheid ontstaan. Zoo sluit dit tweede deel logisch aan bij het eerste. Schrijver gaat de voornaamste « heeren » na die St-Amands « bezeten » hebben. Ook voor wie niet van St-Amands is, houdt het boek veel belangrijks in.

Dr Floris Prims, pr.

17.237 **Herodotus** **9 : 809 : 48**

BOEK I-IV. Verkorte Uitgave. *Met aantekeningen voorzien dr Prof. Dr P. V. Sormani — Zwolle, Tjeenk Willink (Scriptores graeci et romani, pars VI)* 1938, 6^e *druk,* 2 *dln* (20 × 14) 12, 143 blz. *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,15

V* — Het (zeer geslaagde) streven is geweest, uit de eerste vier boeken, welke een eigen karakter bezitten, een keur van voor den leerling belangwekkende uittreksels aan te bieden terwijl mede voor afwisseling is gezorgd. In de *Aantekeningen* vindt men een korte inleiding over Herodotos en aanduidingen over zijn taaleigen ; de commentaar is summier maar men heeft er wat aan. Nette uitgave. Dr G. Raskin, pr.

Herodotus

17.238 **Leroi, Olav** **9 : 27 : 32**

SOVJET-BANKROET. Twintig Jaren Geloofsvervolging in het roode Rijk. *Met voorwoord dr Dr H. Hoeben, secretaris der Internationale Katholieke Persunie en nawoord dr F. Morlion O.P. — Roeselare, Hernieuwen-Uitgaven,* 1938 (19 × 12) 143 *blz.* 7,50 *fr.*

III — Zeer interessant boek, vooral voor de inlichtingen omtrent den tegenwoordigen toestand van godsdienst en clerus in Rusland. Op dit punt biedt het gegevens, die elders zoo goed als niet gevonden worden. Misschien komt niet altijd genoeg uit, wat persoonlijke observatie opleverde en wat andere informatiebronnen gaven. A. WUYTS S.J.

17.239 **Romein, Jan, Dr** **9 : 05 : 32**

MACHTEN VAN DEZE TIJD : 1936-'37. Overzicht van de voornaamste Problemen der hedendaagsche internationale Politiek. *Geïll. met kaartjes — A'dam, Wereldbibliotheek,* 1938 (20×13) 192 *blz.* *fl.* 1 [14 *fr*]. ; *geb. fl.* 1,50 [21 *fr.*]

II — Een tweede « supplement » op het hoofdwerk van denzelfden titel, dat de jaren 1919-1933 behandelt. Bespreking en toelichting van de groote wereldgebeurtenissen en problemen. Strikt voorbehoud om het hoofdstuk « De Paus in de Politiek » en om de tamelijk fatalistische beschouwingswijze der historie. M. DONDERS-VAN DER AA

Dr Jan Romein

17.240 **van Heuven Goedhart, G. J., Mr Dr** **9 : 32**

ONRUST IN HET LAND VAN MASARYK. *Geïll. met* 4 *fig. en* 6 *portretten — Utrecht, Erven J. Bijleveld,* 1938 (21×14) 196 *blz.* *fl.* 1,75 ; *geb. fl.* 2,50

III*, L — Mr van Heuven Goedhart is ongetwijfeld een vaardig en doorgewinterd journalist. Zijn boek levert het getuigenis van een rijke en vergrijpende documentatie. Doch nooit schrijft men ongestraft de geschiedenis van zijn eigen tijd ; dit zal de auteur, bij de herlezing van zijn laatste pagina's, op dezen stond reeds hebben ervaren. In sommige hoofdstukken hadden we meer objectiviteit gewenscht. Hij tracht in de Sudetenbehandeling methodes goed te praten, waarbij ons als Vlaming de vraag opwelt of een Nederlander we de geschikte persoon is om oordeelvellingen te debiteeren over de behandeling van minderheden. Er zijn nog vele politieke aspecten aan dit boek, welke niet klakkeloos kunnen worden bijgetreden. In de historische behandeling van het geval treden schrijvers radicaalliberale denkbeelden sterk op den voorgrond. Zulks noopt ons dan ook dit werk te kwalificeeren als enkel geschikt voor oordeelkundige lui, ondanks onze waardeering voor de bevoegdheid van den auteur, die moedig zijn standpunt inneemt, en wiens uiteenzettingen veelal van iedere journalistieke oppervlakkigheid gespeend blijven. Globaal beschouwd : een merkwaardige bijdrage ter belichting van een probleem dat door de gebeurtenissen achterhaald en voorbijgestreefd werd. PAUL HARDY

91. - Aardrijkskunde en Reisverhalen

17.241 **Franckx, G. en François, J., Dr** **9 : 39 : 71 : 91**

LEUVEN. *Met de medewerking van Dr F. Quicke, Dr M. A. Lefevre en P. L. Michotte. Geïll. met* 48 *platen—Leuven, Vlaamsche Drukkerij (Ons mooi land)* (22×14) 16 *blz.* 12 *fr.*

V — Alle Leuvenaars, ik bedoel daarmee in de eerste plaats de duizende huidige studenten en oud-leerlingen van de universiteit, zullen het verschijnen van dit boekje met dankbaarheid begroeten ; er is geen doelmatiger middel denkbaar om de schoonste herinneringen aan den Leuvenschen tijd wakker te schudden, en de kennis van Leuven's groei, actueel uitzicht en artistieke schoonheid te bevorderen. De degelijkheid van het beknopt historisch overzicht en de werkelijke weelde van het platenmateriaal, veroorloven het beste te verhopen van deze serie. Dr A. STUBBE, PR.

17.242 **Gatti, Attilio** **91 : 39 : 59**

MOEDER OERWOUD. *Vert. uit h. Engelsch dr V. van den Berghe. Geïll. — Antwerpen, De Sikkel,* 1937 (25 × 19) 238 blz. 55 *fr.*; *geb.* 70 *fr.*

IV — Kapitein Gatti is een gewiekste oerwoud-looper — een halve eeuw terug zou men nog gezegd hebben : ontdekkingsreiziger — die onlangs met eenige collega's een tocht maakte langs de nog slechts half en half onderzochte binnenlanden van Belgisch Congo en van het Urundi- en Ruandagebied. Er schijnen aan zoo'n tocht op den dag van heden nog een massa onverwachte belevenissen in minder of meer romantischen stijl verbonden te zijn, zoodat men bij het lezen van Attilio Gatti's ervaringen bijwijlen meent een kapittel te lezen uit het dagboek der eerste Congo-ontdekkers, wier avonturen onze prille jeugd de onmisbare dosis fantasie en zwerverslust bijbrachten. Gatti schrijft een proza dat geheel afgestemd is op de hier verwerkte stof ; hij laat het avontuur spreken en denkt er

geen oogenblik aan, literatuur te maken. Er is vaart en spanning in dit boek, en het zou een pracht van een avontuurlijk werk voor de jongelui zijn, moest links en rechts een huwelijksgebruik niet wat al te nadrukkelijk geaccentueerd, en de primitieve naaktheid bij de boschdwergen niet wat al te duidelijk en opvallend gefotografeerd zijn. Een mooi boek is het in alle geval, en een uitstekend nummer in onze zoo schaarsche koloniale literatuur. E. VAN DER HALLEN

17.243 **Gatti, Attilio** **91 : 39 : 59**

TAM-TAMS IN DE NACHT. *Vert. uit h. Engelsch dr V. van den Berghe. Geïll. met* 31 *platen — Antwerpen, De Sikkel,* 1938 (25 × 19) 218 *blz.* 55 *fr.*; *geb.* 70 *fr.*

IV — Ontdekkingstochten in Midden-Afrika : natuur, wilde volksstammen, wilde dieren, zeden, tafereelen, avonturen, legenden, mitsgaders heerlijke foto's : alles uit den overvloed van iemand, die in die zaken en dit leven thuis is, er hartstochtelijk mee bezig is, en er kwistig van meedeelt, op onderhoudenden toon, wellicht een beetje romanceerend, wat het aangenamer om lezen maakt. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.244 **Illion, Theodore** **91**

GEHEIM THIBET. *Vert. dr G. Zorab — Den Haag, L. J. C. Boucher,* 1938 (22 × 15) 230 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,90

III-IV* — Het geval is tamelijk ongewoon. De auteur is te voet en vermomd doorheen het geheimzinnige Thibet gereisd, en heeft zijn belevenissen en waarnemingen opgeteekend in een reportage die tamelijk vlot leest. Overigens stelt men zich voor wat een handig journalist, die een beetje meer « stiel » had dan Theodoor Illion, van deze reportage zou terecht kunnen brengen. Het boek is nl. erg egaal en vlak geschreven, terwijl de vertaling het geval al niet veel verbeterd heeft, en brengt het zeer zelden tot eenig reliëf. Merkwaardige bladzijden zijn intusschen zijn ervaringen met de z.g. « vliegende lama's » — ik hoop dat de fantasie den auteur geen parten gespeeld heeft, al schijnt hij mij, blijkens zijn foto op den omslag en aan de hand van zijn stijl, geen overvloedigen aanleg in die richting te hebben. Doch als hij aan 't redeneeren en verklaren gaat, en onder invloed van het verre oosten astrale krachten, parapsychologie en nirwana door elkaar haalt, loopt de zaak verkeerd. Niemand zal zich echter door deze kleine disgressies laten van de wijs brengen. Een leesbaar boek over een merkwaardig land, dat jammer genoeg geen meesterstuk van reisreportage geworden is. B. G.

17.245 **Matisse, Maarten** **91**

VAN GHEIMAS EN TEMPELS. *Geïll. dr den schrijver — Putten (G.), C. J. Terwee,* 1938 (21 × 17) 132 *blz.* *fl.* 1,75 ; *geb. fl.* 2,50

III — De schrijver-tekenaar heeft met zijn schetsboek door Voor-Indië gereisd, en vertelt van de « wijsheid », die door Hindoe-kluizenaars, -leraars, en -doleters wordt geleerd en beleefd door het volk. Plastische beschrijvingen van ritueel en van huwelijksgebruiken maken voorbehoud noodzakelijk. Dr L. DE VREESE

92. - Levensbeschrijvingen - Dagboeken

17.246 **Glorieux, Kan.** **92.2 : 27**

◆ PAULUS. *Vert. dr E. P. van de Vyvere O.P. — Brussel, K.A.J.* (18 × 11) 168 *blz.* 7 *fr.*

V — Een volksch boekje, zonder wetenschappelijke pretentie. Het vertelt op eenvoudige wijze van Sint Paulus' lotgevallen, van zijn heroïsch en apostolisch leven, en wil den lezer van liefde doen ontvlammen voor den Heidenapostel. Moge het zijn doel bereiken ! Prof. J. COPPENS, PR.

17.247 **Grond, Johanna** **93 : 269**

◆ UIT DE DIEPTEN VAN MIJN ZIEL. *Ingeleid dr Drs S. Wevers S. M. M. — Rijswijk, Kruisvaarders van St-Jan,* 1935 (24 × 15) 62 *blz.* *geb. fl.* 1,75

IV — Inderdaad een document humain uit de diepten : een bekeeringsdagboek, een heropstanding uit een twijfelcrisis, uiterst intiem en echt, en geheel naar het lyrische gekeerd. Echter niet voor overgevoelige lezers misschien. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.248 **Laman Trip-de Beaufort, H.** **83.9 : 92 : 91 : 3**

NANSEN. *Met* 1 *portret — Bussum, van Dishoeck,* 1937 (20 × 14) 271 *blz. fl.* 2 ; *geb.* 2,90

III — Schrijfster slaagde erin één der grootste figuren van onzen tijd in haar werk te doen leven. Sober, vrij spannend en zonder misplaatste geromanceerdheid schetst zij het levensbeeld van den heldhaftigen Poolvorscher, den loyalen, onbaatzuchtigen staatsman en den grooten menschenvriend, die zijn heele leven doorbracht met het verwezenlijken van

utopieën. Vooral de actie van Nansen ten gunste van de krijgsgevangenen in Siberië, de overal ongewenschte naoorlogsche emigranten en de zwaarbeproefde Armeniërs, ligt te kort achter ons, opdat wij er onverschillig aan zouden voorbijgaan. Een eerbiedige bewondering en een diepe piëteit ligt aan dit werk ten grondslag. Wij moeten voorbehoud maken voor Nansen's ietwat vergoelijkende houding ten opzichte van het communisme en voor de passages waar de schrijfster haar held zijn rationalistische levensbeschouwing laat uiteenzetten.
PAUL HARDY

17.249 **Lazzarini, Luigi** 92.2

◆ PIUS XI. *Geaut. vert. uit h. Italiaansch dr A. Hendrickx S.S.S. Geïll. — Brugge, K. Beyaert ; A'dam, R. K. Boekcentrale,* 1938 (21 × 15) 286 *blz.* 30 *fr.*
V — Deze biografie van Pius XI — de eerste in onze taal verschenen — is in alle opzichten een prachtwerk. In schitterende taal geschreven, belicht zij vooral de veelzijdige werkzaamheid van Z. H. Pius XI. We zien hem achtereenvolgens als den geleerden bibliothecaris, den koenen alpinist, den wijzen diplomaat, den bisschop, den Paus en als dusdanig omstraald met wat de glorie vormt van zijn pontificaat : het H. Jaar, de oplossing der Romeinsche Quaestie, Zijn missieactie en Zijn houding tegenover de moderne stroomingen. Het laatste hoofdstuk is gewijd aan het privé-leven van den Paus. Door heel die geweldige activiteit heen, waarvan wij even den sluier zien opgelicht, glanzen de schitterende gaven van geest en hart van « Christus' beminnelijken Stedehouder ». Met een groote liefde en een diepe vereering voor den Vader aller christenen is dit boek geschreven en het wekt onweerstaanbaar diezelfde gevoelens van bewondering en liefde in het gemoed van den lezer.
M. VAN HOECK, PR.

17.250 **Madelin, Louis** 92 : 709 : 72

NAPOLEON. *Vert. uit h. Fransch [Napoléon] dr H. Dunlop — Zutphen, Thieme & Cie,* 1936 (21 × 15) 8, 313 *blz.* *fl.* 3,90 ; *geb. fl.* 4,90
IV — Napoleon wordt hier beschouwd als opbouwer. Hooge eigenschappen, waaronder meerdere specifiek Fransch, vertoont schrijver hier : volkomen beheersching der stof, vooral heldere en doorgevoerde ordening, zoodat het wel monumentaal aandoet. Bezadigde politieke richting. 't Vertalen was geen kinderspel : hier en daar hapert het toch nog. Degelijk.
D[r] JORIS CAEYMAEX, PR.

17.251 **Maria-Costanza, Z[r]** 92.2 : 27

◆ AKTEN VAN DEN H. CYPRIANUS EN VAN DE SCILITAANSCHE MARTELAREN PERPETUA EN FELICITAS. *Vert. uit h. Latijn dr Z[r] M. Costanza C.R.S.S. — 's-Bosch, Geert Groote-Genootschap,* 1938 (19 × 13) 33 *blz.* *fl.* 0,85
V — Een zeer goede, vloeiende Ned. vertaling van de aangrijpende martelaarsakten in den titel opgenoemd. Eenige woorden omtrent de geschiedenis dezer acten zelf zouden den lezers toch wel aangenaam geweest zijn. Ook eenige aanduiding van plaats en datum (Akten van Perpetua en Felicitas) bij de hoofding. En het ware ook goed geweest te wijzen op het verschil van opvatting en oorsprong tusschen de Perpetua-akten en de andere. F. P.

17.252 **Verschaeve, Cyriel, pr.** 84 : 92 : 9

Cyriel Verschaeve, pr.

VOORTREKKERSPAD. *Met een voorwoord van D[r] Elizabeth J. M. Conradie en een biographische nota over C. Verschaeve dr D[r] P. J. Nienaber — Brugge Zeemeeuw,* 1938 (21 × 15) 143 *blz.* 30 *fr.* ; *geb.* 40 *fr.*
V — Verschaeve is een bewonderaar van groote figuren. Het eeuwfeest van den Zuid-Afrikaanschen Trek bood hem een geschikte gelegenheid om zijn bewondering uit te zingen over Den Trekker, Paul Kruger, Christiaan de Wet en dichter Louis Leipoldt. Dit mooi uitgegeven boek is een begeesterende hulde van den Vlaamschen grootmeester aan de reuzengestalten der Afrikaner kultuur.
DOM A. DE MEIRSMAN O.S.B

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recensies geplaatst, beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

NUMMER 3-4 ZEVENTIENDE JAARGANG MAART-APRIL 1939

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR

REDACTIE en BEHEER : Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen
Cuylitsstraat 27, Antwerpen — Postcheckrekening : 241.02

Prijs voor België: Abonnement: 35 frank Dit nummer: 10 frank
Prijs voor Nederland: Abonnement: f. 2.75 Dit nummer: f. 0.70
N. V. Het Nederlandsche Boekhuis — Tilburg

Wij bouwen...

Lectuur-Repertorium : Supplement (1)

Wie oogen heeft, ziet dit blije-schoone en wie beseffen kan en wil, weet dit eenig groote : In de veelzijdige ontwikkeling, die gaande is in het wetenschappelijk leven van Vlaanderen, is er bij onze Vlaamsche menschen een drang, een gestadige opgang naar hooger en rijker cultuur. De intellectueel wil hooger op, boogt op meer kennis, onderlegdheid, belezenheid en veelzijdige vorming, zoodat hij thuis hoore bij de elite en zijn woordje mee praten kunne. Cultureel beleven wij een renaissance, een réveil. En de stichting van den Cultuurraad voor Vlaanderen in den jongsten tijd is het bekronend feit van dit cultuur-renouveau.

Zeer, zeer verheugend.

Welnu als een der blije uitingen van die Vlaamsche renaissance en
17.253 dit cultuur-réveil kwam het verschijnen van **Lectuur-Repertorium.** Pastoor M. van Hoeck (2) noemde het een monument. Ook Kan. Halflants (3), die wel wist wat hij zei. Prof. Dr Baur (4) zag erin een handbibliotheek en de kiem van een literatuur-lexicon. Pater Fleerackers (5), die de zaken raak en snaaksch zeggen kan,

(1) LECTUUR-REPERTORIUM : SUPPLEMENT I. Aanvullende Auteurslijst bevattende 6.000 bio-bibliografische Schrijversnota's en 288 Portretten van Auteurs behoorende tot de Nederlandsche- en de Wereldliteratuur, met Waarde- en Vakaanduiding van 12.000 litteraire en vulgariseerende Werken, samengesteld door het A. S. K. B., onder redactie van Joris Baers, pr. *Geïll. met 24 buitentekstplaten in kunstdruk.* — Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale ; A'dam, De R. K. Boek-centrale, 1939 (19 × 13) bl. 1727-2174 geb. in linnen stempelband 55 fr.

(2) In Boekengids 1934, nr 8 (Sept.-October) : « Een bibliografische gebeurtenis. Lectuur-Repertorium is verschenen », bl. 281-284.

(3) In « La Libre Belgique », 16 Jan. 1935. Overgedrukt in Boekengids, 1935, nr. 2, (Februari) : « Naar Aanleiding van een Bekroning : Un Monument bibliographique » volgnr 12.680, bl. 53-56.

(4) In Boekengids 1936, nr 9 (November) : « Lectuur-Repertorium ! », bl. 321-325.

(5) In Streven 1937, Februari-aflevering.

vond dat drie boeken de eerste plaatsen verdienen in de bibliotheek: Het Nieuwe Testament, de Imitatio Christi en... Lectuur-Repertorium. Pers en periodiek was één wolk wierook. En de officieele erkenning bleef niet uit : « de prijs der openbare bibliotheken » ging naar de centrale van A. S. K. B.
Zeer, zeer verdiend.

* * *

Ik schreef het elders reeds, dat alweer de oude spreuk bewaarheid werd : groote gedachten en daden worden geboren en gedijen maar in de stilte. **Lectuur-Repertorium** is de arbeid — zoet, omdat hij bitter was — van 17 volle jaren. Te midden zooveel tuitend geroep en geschreeuw, wordt in de centrale van A.S.K.B. gewerkt in afzondering, onverdroten, met zwijgend Benedictijnergeduld. Waar zoovele Vlamingen doen aan ijl snobisme, aan woordenkramerij en -pralerij, wordt hier gearbeid deemoedig, grimmig, met langen ademhijg, maar zóó, dat de namen der arbeiders onbekend blijven. Geen droomen, maar doen. Belauwerd en gekroond wel, maar toch voortgaan met den vrijwillig getorsten dwangarbeid, die het verzetten van bergen productie is, met het niet te mijden corollarium erbij van nazoeken en sprokkelen, van uitdiepen en ziften, van verslinden en documentatie-aanleggen, van bundelen en bijeenbrengen. Want ziet ge, Vlaamsche cultuur is niet de vooroorlogsche bevlieging van een vaag, vlinderend romantisme, zij heeft realiteitszin gekregen, is afgestemd op zakelijke en positieve verovering, zij is realiteit geworden. De centrale van A.S.K.B. bouwt, bouwt voort aan haar *opus magnum*.

* * *

Supplement I ligt nu vóór mij. Vergeleken bij wat vroeger verscheen, bleven behouden : de stoere structuur en imponeerende allure van het werk, het klasseerings- en indeelingsstelsel, de typografische zorg en verfijndheid, de feestelijke technische handbaarheid, de geestelijke diepten, de pracht van het foto-apparaat.
Maar ik onderlijn :
1) dat het als *dritte im Bunde* der broers verschijnt pas 3 jaar na de geboorte der twee eersten, en reeds bij zijn geboorte met het volume, het gewicht en de waarde der twee ouderen. Hoe gretig dan dit werk welkom kwam en noodig viel !
2) dat E. H. Baers en zijn pleiade medewerkers den uitgesproken, stoeren wil hebben het werk up-to-date te houden, zelfs zoo, dat een Supplement II al in 't verschiet daagt. Daardoor juist, omdat het met accurate finesse tot de laatste productie en tot het kleinste détail bijgehouden wordt, blijft het bruikbaar.
3) dat de aangroei dan ook geweldig is :

de bladzijden tekst :	2.603	(winst ± 500)
de auteursportretten :	1.600	(winst 300)
de bio-bibliografische nota's :	18.000	(winst 6.000)
titels met waarde- en vakbepaling : . .	52.000	(winst 12.000)

Gij hebt toch goed gelezen, niet ?
4) dat veel tooneelwerken ter bespreking kwamen. Hebben dan die dwangarbeiders van de centrale, bij al hun reusachtigen arbeid, nog het werk van *Tooneelgids* overgenomen ?
5) dat de anoniemenlijst er ditmaal bij figureert. Prof. Baur, uw wensch en wenk is ingewilligd.
6) dat zij een dwarsdoor eerlijk spel spelen. Waar missingen ingeslopen waren (hoe kon het anders, hemeltje lief !) in de taxeering, in de dateering, in de publicatie-tableering, in de karakteriseering en oriënteering, geven zij dat grif toe, bekennen onbewimpeld én in volle oprechtheid, dat zij den bal mis sloegen en brengen de verbeteringen aan, maar asjeblief tot in de geringste bizonderheid.

* * *

Ik wenschte doodgraag statistieken te zien van wat er aan lectuur gedaan wordt in de laatste tijdsspanne. Maar toch meen ik te weten dat het getal der aanvragen er ontzettend op vooruitgegaan is. Er wordt eigentijds zóó erg gelezen, dat de bibliotheek een ware « openbare dienst » is geworden. Maar dan rijst ook de beangstigende vraag : waar wij overstroomd worden door zooveel slechte lectuur, « die tot de wolken stinkt », op neutrale en amoreele literatuur, voor wie de sterren en wat daarboven is niet bestaan, of kladderige prullaria, wàt wordt er gelezen ? Wat al puinen worden gezaaid in den geest, en dat zijn de diepste, — in de ziel, en dat zijn de teerste, — in den wil, en dat zijn de snelste !
Maar hier is Lectuur-Repertorium :
Dat is leiding in veel doolhofduisternis,
Dat is veiligheid waar het sein staat op doodsgevaar,
Dat is voorlichting, in zooveel religieuse en moreele ontreddering,
Dat is redding, voor katholieken én ook voor andersdenkenden.
Er zijn boeken, werken, levens, menschen, die een weldaad zijn voor de gemeenschap. Zoo ook **Lectuur-Repertorium** en zijn stille scheppers !
Daarom roep ik onze Vlaamsche menschen luide toe het woord van St-Augustinus, die zelf een geredde-door-het-boek was : Tolle et lege ! (neem en lees !).
Al wie meedoen wil aan Vlaamsche cultuur, al wie leiding heeft en geeft aan jongeren in studiekring, onderwijs, vakorganisatie, jeugdgroep, bibliotheek en pastorale, al wie op de hoogte zijn wil van de jongste productie der laatste decennia in zake godsdienst, opvoeding, kunst en literatuur, sociale wetenschappen, geschiedenis, reisverhaal, raadplege **Lectuur-Repertorium**, kijke in dit moderne cultuurspeculum, zoo handig, zoo volledig, zoo fijntjes verzorgd, zoo veilig !
... Intusschen werkt de centrale van A.S.K.B. voort : een goudoogst op het veld van Vlaanderen.
Zullen wij er dankbaar voor zijn ?

Kan. A. van den Dries

Boeken van brandende Actualiteit

Harold French : « Tsjecho-Slowakije »

17.254 ◆ IV* — De tijd is nakend dat het ook niet meer de moeite loonen zal uit belangstelling of uit loutere sensatiezucht een ochtendblad open te plooien, tenzij wellicht om even een herinnering op te frisschen. Het heeft geen zin meer nog te trachten gelijken tred te houden met het tempo der Herren-bewindvoerders te Berlijn. We hebben dan ook plechtig gezworen, uit beginsel, ons over niets meer te verwonderen ; en uit deernisvolle sympathie voor de schoolgaande jeugd en voor hen, die haar de geographische kunde ambtshalve moeten bijbrengen, verklaren wij ons onvoorwaardelijk bereid de meest krachtdadige manifesten te onderteekenen ten einde den bevoegden minister te bezweren de studie der landkaarten van de leerprogramma's te schrappen, tot het uur zal slaan waarop al de « aspiraties » van onze kordate Oosterburen vervuld zijn.

Toen wij dit keurige boek van Harold French (*) vóór een paar dagen ter hand namen, hebben wij meewarig het hoofd geschud, vooral toen onze humane gevoelens uitgingen naar de handelsbalans van het zoo bedrijvige en sympathieke « Nederlandsche Boekhuis », waarvan iedere nieuwe uitgave een geschenk mag worden genoemd. Onze meewarigheid is echter voorbarig gebleken, want ofschoon de titel van French zijn jongste werk binnen het tijdsverloop van weinige dagen van een brandende actualiteit tot een tragisch anachronisme verduisterde, toch blijft deze studie één der meest objectieve en rijkelijkst-gedocumenteerde bijdragen tot de dolle geschiedenis van onzen gepassioneerden tijd.

Bovendien berichtte gezegde uitgeverij ons zoopas : Daar wij met *Tsjecho-Slowakije* den lezer *een tot op den dag bijgewerkt handboek* willen geven, zoo mag « het laatste hoofdstuk » niet ontbreken.

Wanneer in centraal Europa de «rust» is weergekeerd, zullen ook de allerlaatste feiten in een hoofdstuk worden verwerkt, hetwelk als bijlage (op dun papier) voor koopers gratis beschikbaar wordt gesteld en dat gemakkelijk achter in het boek kan worden bijgelegd.

Het is van een bezwaarlijk te overschatten beteekenis het netelige probleem betreffende de landstreek, waar het Germanen- en het Slavendom met elkaar in direct contact treden, behandeld te zien door een katholiek auteur, die bovendien een begaafd journalist is, de plaatselijke toestanden kent en zich de moeite getroost de gebeurtenissen van den dag te onderzoeken, niet enkel in het schrale licht van hun onmiddellijke economische gevolgen of politieke oorzaken, maar in het raam der historische feiten en der consequenties daarvan. Zulks blijkt van des te grooter belang daar er door de « democratische » landen — en niet altoos zonder onbaatzuchtigheid — al te veel aureolen werden gespannen rond het bontste en meest kunstmatige schepsel der tooverkunstenaars van Versailles, onzaliger gedachtenis. Laten wij in verband daarmee niet over het hoofd zien, dat de Fransche laïcistische principes in het nieuwe, naoorlogsche T.-S. onmiddellijk werden doorgevoerd.

French kent grondig de politieke en grondwettelijke toestanden ; de gebeurtenissen in de gekortvleugelde republiek van na September '38 heeft hij op den voet gevolgd. Van een bijna « schulmäszige » duidelijke correctheid is zijn uiteenzetting over den benijdenswaardigen economischen toestand van Masaryk's jongen staat. Nuchter behandelt hij den strijd der Sudeten, die van al hun rechten gebruik mochten maken, zoolang deze niet in strijd waren met de redelijke of onredelijke eischen van het Tsjechische volk ; doch tevens roemt hij de rechtvaardige sociale verzorging, welke den Sudeten steeds te beurt viel. Veel tragischer was echter het lot der Slowaaksche en Hongaarsche minderheden. Geen peroraties bij French, maar cijfers ter staving van zijn beweringen. Alle problemen worden in wel-onderscheiden vorm besproken. Doch het meest merkwaardige gedeelte van dit werk is bepaald datgene, waarin hij de buitenlandsche politiek van T.-S. onder de loupe neemt. Er zijn dingen in dit hoofdstuk, welke tot nadenken stemmen, ook andere die spontaan prikkelen tot dispuut. Schrijver hekelt de politieke kortzichtigheid van de Kleine-Ententelanden ten opzichte van Hongarije ; hij legt scepticisme aan den dag, wat betreft de rol van Benesj in de Tsjechische en Europeesche politiek. Even vergunt hij ons ook een pikant kijkje in de clandestiene bedrijvigheid der bewapeningsindustrie, die tien jaar geleden door ieder eerlijk mensch voor de internationale geschillen aansprakelijk werd gesteld, en waarover thans in dit verband niet meer gerept wordt. Rampspoedig teeken des tijds ! Men kan enkel betreuren dat vele, wellicht compromitteerende Praagsche paperassen achteraf in Duitsche handen terechtkwamen, en aldus aan een objectieve publicatie zullen

(*) FRENCH, HAROLD : Tsjecho-Slowakije. *Geïll. met 25 fotopagina's. — Tilburg, Het Nederlandsche Boekhuis,* 1939 (22 × 16) 251 *blz. fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,75 — IV*, †, 32 : 39 : 9 : 91

worden onttrokken. French bepaalt zich niet bij het politieke en economische aspect van zijn onderwerp ; hij geeft een artistiek en cultureel overzicht ten beste en besluit met de wijze bedenking dat een volk, hetwelk in een nationale cultureele zending gelooft, nooit blijvend het slachtoffer kan zijn van onderdrukking of bruut geweld. Zeer verzorgde tabellen en kaarten vermeerderen voor den ernstigen lezer in groote mate de belangrijkheid van dit werk, dat met artistieken smaak uitgegeven en met talrijke keurige en zelfs historisch-merkwaardige photo's werd verlucht.

Harold French : « Bloed over Europa »

17.254bis IV — De waakzaamheid van alle « weldenkende » luien van de talrijke landen, die de veelgeschonden leuzen van vrijheid en democratie weleer in hun zegerijke banieren hebben
◆ geschreven, is thans scherp en verontwaardigd gericht op de actie der totalitaire mogendheden, die aan hun kant geen enkel publiciteitstrucje, hoe gewaagd ook, ongebruikt laten om hun gemakkelijk verworven boeman-reputatie de noodige kracht bij te zetten.

En dies zijn wij de naïeve en schuchter-onnadenkende getuigen geworden van het burleske schouwspel, dat de zeer bedrijvige zoogenaamde « spil »-staten, door middel van hun luidruchtige procédés, een veilig bolwerk hebben opgetrokken, waarachter de zoo fel gesmade en door alle eerlijke bourgeois verketterde roode internationale ongezien en ongestoord kan voortbouwen aan haar machtig apparaat, waarmee op den geschikten stond met sikkel en hamer doemsdag zal worden gehouden over een argelooze wereld, die met bevende onachtzaamheid naar een anderen einder zal zitten te staren, waaraan pijlenbundels opwaarts flitsen en waaraan vlammende swastika's dreigend achter zwarte wolken uitbreken.

In deze paradoxale dagen schijnt nog alleen de Kerk het hoofd helder te houden, omdat zij steeds meet met de maat der eeuwigheid en zich niet verschalken laat door den wisselenden schijn der omstandigheden, welke immer bepaald worden door de wassende en ebbende beweging, eigen aan al wat des tijds is. Zij, de Kerk, blijft dringender dan ooit haar waarschuwend woord richten, zij staart zich niet blind op het ééne, ten profijte van het andere, omdat zij, alomvattend attent, in haar hoogere, materieel-belanglooze bezorgdheid het duizendvoudige gebeuren in deze zieke wereld met hare, op het tijdelooze afgestemde evenwichtigheid overschouwt.

Dit flink geschreven en sterk gedocumenteerd boek (1) komt op een geschikt moment. Van lieverlede heeft men het communistisch gevaar geminimaliseerd. Dit blijkt nog eens volkomen zijn bevestiging te vinden in een zeer bondige recensie over onderhavig werk, welke wij aantroffen in een druk verspreid Nederlandsch weekblad, en waar ten aanzien van « Bloed over Europa » voor den neus weg de meening werd gedebiteerd, dat er momenteel wel « andere katten te geeselen zijn ».

Doch het ernstig woord van Harold French moet ons op onze hoede stellen ; het is ingegeven door den wijzen angst van den man, die gezien heeft en nageplozen, en die al wat hij neerpent nuchter en doorslaggevend motiveert.

Objectief behandelt hij de feiten. Hij bewondert de industrieele verwezenlijkingen van het vijf-jaren-plan. Hij kenschetst Lenin en Stalin naar hun groote en onbetwistbare waarde als revolutionnairs en staatslui van ongemeen formaat. Doch — en daarin ligt de beteekenisvolle actualiteit van zijn werk — de valsche faam van pacifisme, welke de Sovjet-Unie de jongste maanden onschuldig wist te verwerven door haar schijnbaar gedesinteresseerde en ietwat afwezige houding, gedurende de internationale kibbelpartijen van het beroerde jaar '38, maakt hij met verpletterende cijfers en uitspraken tot een aanfluiting. Van kapitaal belang is de uiteenzetting, welke hij ten beste geeft omtrent het grandiose en geniaal-georganiseerde roode propagandabedrijf : Stalin's machtigste instrument in dienst van zijn imperialistischen grootheidswaan. Hij behandelt zakelijk de Russische bondgenootenpolitiek en legt de nerven bloot van Stalin's clandestiene bemoeizucht in de verschillende werelddeelen. Van een merkwaardige onthullende kracht zijn French' gegevens over de wijze waarop de ideeën-infiltratie wordt georganiseerd ten einde de geesten er aan te wennen « links » te denken. Zoo heeft hij achter de coulissen gekeken van de befaamde Britsche « Left Book-Club », die niet enkel aan de overzijde van het Kanaal, doch ook tallenkante op het vasteland, o.m. ten onzent, een groot aantal abonnenten telt, en waarin de knapste links-georiënteerde sociologen, journalisten en tutti-quanti, aan het woord komen.

Er wordt nieuw geo-politiek werk aangekondigd van dezen begaafden Nederlandschen journalist. Ongeduldig zien wij het tegemoet. PAUL HARDY

---

(1) FRENCH, HAROLD : BLOED OVER EUROPA. *Geïll. met 24 platen en 3 kaarten — Tilburg' Het Nederlandsche Boekhuis,* 1938 (22 × 16) 221 *blz., fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,75 — IV, †, 32.

Van Menschen en Boeken

De prijs van de Bladen voor de Poëzie.
Door het maandschrift « De Bladen voor de Poëzie » (directie René Verbeeck, Mechelen) wordt een poëzie-prijs uitgeloofd ten bedrage van duizend frank.
Gevraagd wordt een bundel van minstens tien nog niet in boekvorm verschenen gedichten.
Het bekroonde werk zal door de Bladen voor de Poëzie op keurige wijze worden uitgegeven.
De handschriften, voorzien van een kenspreuk,die wordt herhaald op een gesloten omslag, waarin naam en adres van den inzender, worden ingewacht tot 1 Mei eerstk. op het adres van den verslaggever Pieter G. Buckinx, Jan Dubrucqlaan 46, Brussel.
De jury is samengesteld uit de H. H. Dr Franz de Backer ; Pieter G. Buckinx ; Dr R. F. Lissens ; Dr M. Rutten en Dr Aug. van Cauwelaert.
De uitspraak zal bekend gemaakt worden in het begin van Augustus op de Dagen der Poëzie, ingericht door B. de Craene te Merendree.

Louisa Duykers, de gunstig bekende Vlaamsche romancière werd zoopas 70 jaar. Na te Luik haar diploma van regentes te hebben behaald, debuteerde zij met Fransche novellen en kinderverhalen. Te Antwerpen, waar haar vader aan het atheneum leeraar was, kwam zij echter in voeling met Mej. M. E. Belpaire en Hilda Ram, en begon weldra, evenals zij, in het Vlaamsch te schrijven. Haar Fransche eersteling werd de aanloop tot haar graag gelezen roman « Lena », waarop ze later ook een vervolg « Rosa » schreef. Evenals deze beide werken bewegen haar latere andere romans in Antwerpsche burgermilieu's. Zoowel « Hoogere Vlucht », « Gehuwd Leven », als « Stormen », « Haar Man », « De Terugweg » en « Zij die getrouw bleef » huldigen een dwarsdoor katholieke levensbeschouwing en een hooger idealisme. Doorloopend boeiend en levenswaar, zijn haar romans sinds jaren de geliefkoosde lectuur van een groot aantal onzer Vlaamsche bibliotheekbezoekers.

Louisa Duykers

Haar gaafste werk is echter « Aquarellen uit Italië », een keurige bundel bezonken reisimpressies, die wellicht tot het beste blijft behooren dat we in het Nederlandsch over Italië bezitten.
De redactie van « Boekengids » neemt de gelegenheid waar om deze verdienstelijke schrijfster te danken om haar mooi levenswerk. Mogen haar werken nog lang blijven voortleven en gelezen worden.

0. - Algemeene Werken

17.255 **Baers, Joris, pr.** **01 : 809**
◆ LECTUUR-REPERTORIUM : SUPPLEMENT I. Aanvullende Auteurslijst bevattende 6.000 bio-bibliografische Schrijversnota's en 288 portretten van Auteurs behoorende tot de Nederlandsche en de Wereldliteratuur, met Waarde- en Vakaanduiding van 12.000 litteraire en vulgariseerende Werken, samengesteld door het A. S. K. B., onder redactie van Joris Baers, pr. *Geïll. met 24 buitentekstplaten in kunstdruk — Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale ; A'dam, R. K. Boek-centrale,* 1939 (19×13) *blz.* 1727-2174
geb. in linnen stempelband 55 *fr.*
IV — Besproken als hoofdartikel van deze aflevering, blz. 97. nr 17.253.

17.256 **van den Eerenbeemt, Herman** **05 : 88 : 087**
VAN MUNSTER'S DERDE KERSTBOEK. *Onder redactie van H. van den Eerenbeemt. Geïll. met 24 platen naar oude en nieuwe meesters — A'dam, van Munster,* 1937 (28×23) 115 *blz.* *geb. fl.* 3,90
IV — Behalve het onmisbaar Kerstnachtverhaal (de rest heeft met Kerstmis niets te stellen) een keus kunststudies (vooral Hokusai interessant, ook van Gogh) en novellen. Het boek richt zich niet tot kinderen. Mooie platen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.257 **van Goethem, F., Prof. Dr, e. a.** **05 : 01 : 1**
◆ GEDENKBOEK, UITGEGEVEN NAAR AANLEIDING VAN HET TIENJARIG BESTAAN VAN DE PHILOSOPHISCHE BIBLIOTHEEK, 1927-1937 — *Antwerpen, Standaard-Boekhandel ; Nijmegen, Dekker & van de Vegt,* 1937 (22×16) 89 *blz.* 18 *fr.*
IV* — Dit boek bevat, naar het openingswoord van Prof. Dr Kan. A. Mansion en de

slotrede van Mgr L. Noël, de twee conferenties die er werden voorgedragen : « In het teeken van Descartes » door Prof. Dr E. de Bruyne ; « Het instinctprobleem » door Prof. Dr F. J. J. Buytendijk. De namen alleen reeds der voordrachtgevers staan borg voor de waarde der gedachten, de grondigheid der opvattingen en de sierlijkheid der taal. Een prachtig boek ! H. THIELEMANS S.J.

1. - Wijsbegeerte en Zedenleer

17.258 **Barnhoorn, J. A. J., Dr ; Paschasius, P., O. M. Cap.** **159 : 24**

◆ DE KATHOLIEKE ARTS EN DE ZORG VOOR GEESTELIJKE VOLKSGEZONDHEID. — DE MEDICUS EN DE GEESTELIJKE VOLKSGEZONDHEID — *'s-Bosch, R. K. Charitatieve Ver. v. geestelijke Volksgezondheid* (23 × 15) 32 *blz. fl.* 0,35

IV — Dit zijn twee voordrachten over geestelijke volksgezondheid, de eerste van een psychiater, de tweede van een priester. Interessant en leerrijk zijn beide onderwerpen, doch niet in enkele woorden samen te vatten. Dr FR. MEEUS

17.259 **Bô Yin Râ** **29 : 1**

DE ZIN VAN HET LEVEN. *Geaut. vert. dr M. ter Marsch-Keen. Met 1 portret — 's-Gravenhage, L. J. C. Boucher,* 1938 (19 × 12) 77 *blz.*

I², T — Wie Bô Yin Râ is, weet ik niet en uit het boek zelf is het evenmin te vernemen. Hij stelt zichzelf, niet al te bescheiden, voor als een mensch « die den weg naar de Werkelijkheid (sic !) kent » (blz. 9). Hoe hij echter dezen weg heeft gevonden, dat behoeft de lezer niet te weten : « Hoe ikzelf den weg weet en waaróm juist ik alleen hem nu kan wijzen, daarover behoeft ge u voorloopig niet te bekommeren » (blz. 10). Dit is juist de zwakke kant van die hedendaagsche Oostersche profeten. Hun eigen bewering volstaat om hun absoluut gezag hoog te houden. Wat den inhoud betreft, die is zeer arm. Enkele wijsheidsreceptjes in onmogelijk-opgeschroefde taal, ontleend aan boeddhisme en theosophie. De strekking van het boek is pantheïstisch. AL. JANSSENS C.I.C.M.

17.260 **Bruno, Dr** **159 : 57 : 003**

DE PHYSIOGNOMIEK VAN LAVATER. Aangevuld met Schriftkunde, Vingerafdrukken, interne Secretie, Schedelleer, Dactyloscopie, enz. *Geïll. — A'dam, Mulder & Co,* 1938 (25 × 16) 338 *blz.* *fl.* 3,50 ; *geb. fl.* 4,50

III — « De physiognomiek, schrijft Dr Bruno, is de leer om het karakter en het intellect van iemand te bepalen door het bestudeeren van zijn uiterlijk, in het bijzonder van het gelaat », en dit is dan ook het doel van zijn boek. Het lezen van zijn boek verwekt echter een diepe teleurstelling. Er wordt over de meest uiteenloopende dingen gesproken. De schrijver is wel eenigszins op de hoogte van een uitgebreide literatuur, doch laat zich door zijn phantasia en door allerlei oppervlakkige en ongetoetste ervaringen tot besluiten verleiden die allerminst bewezen zijn. Een mislukt boek. Dr FR. MEEUS

17.261 **Müller-Freienfels, Richard, Prof. Dr** **15 : 159**

DE VOORNAAMSTE RICHTINGEN IN DE HEDENDAAGSCHE PSYCHOLOGIE. *Geaut. vert. uit h. Duitsch [Die Hauptrichtungen der gegenwärtigen Psychologie dr Dr P. H. Ronge — Utrecht, Erven J. Bijleveld,* 1938 (22 × 15) 194 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90

IV* — Een zeer te waardeeren objectief en systematisch overzicht der grondbeginselen en uitgangspunten van de voornaamste richtingen. Onderstelt een zekere initiatie om met vrucht te kunnen worden ter hand genomen.

7.262 **Naaijkens, B. A. M., Dr, M. S. C.** **19 : 15**

◆ PLATOON'S LEER OVER DE ZIEL VERGELEKEN MET ORPHISCHE OF Z.G. ORPHISCHE OPVATTINGEN. Akademisch Proefschrift — *Tilburg, Henri Bergmans,* 1938 (24 × 16) 5, 143 *blz.* *fl.* 2,40

IV* — Enkele punten uit Platoon's leer over de ziel, nl. het goddelijk karakter hiervan, de val der ziel, de zielsverhuizing en uitboeting worden hier onderzocht in verband met hun overeenkomst met orphische of z.g. orphische teksten. Steller komt tot de conclusie dat P. sommige elementen overnam, doch hierbij zeer critisch te werk ging.

17.263 **Teeuwen, P.** **92 : 27 : 18 : 23**

◆ DIONYSIUS, DE KARTHUIZER EN DE PHILOSOPHISCH-THEOLOGISCHE STROOMINGEN AAN DE KEULSCHE UNIVERSITEIT — *Nijmegen, Dekker & van de Vegt ; Antwerpen, Standaard-Boekhandel (Hist. Bibl. van Godsdienstwetenschappen)* 1938 (25 × 16) 144 *blz.* 28 *fr.*

IV* — Een grondige studie, die een nieuw inzicht brengt. Zijn stelling, dat Dionysius « in zijn eerste werken thomist, in zijn latere en voornaamste werken meer albertinistisch is georiënteerd », weet hij stevig te bewijzen. Deze wetenschappelijke bijdrage laat nog veel in het duister, maar heeft veel duistere punten opgeklaard en veel verkeerde opvattingen voor goed van de baan geschoven. D. DE PAUW O.P.

2. - Godsdienst

17.264 **Barth, Karl, Prof. Dr** 26 : 32

NOOD EN BELOFTE IN DE DUITSE KERKSTRIJD. Rede gehouden op 23 Januari 1938 in de « Heiliggeistkirche » te Bern. *Vert. dr P. Westra — Nijkerk, G. F. Callenbach,* 1938 (18×12) 24 *blz.* *fl.* 0,20

IV — Karl Barth, de bekende protestantsche theoloog, beschrijft in deze brochuur den strijd tusschen het nationaal-socialisme en de Belijdeniskerk. Zakelijk, zonder pathos, en toch met een meesleepende ontroering. In 1933 werd aan de protestantsche Kerk aangeboden, dat haar een eervolle en veilige plaats in den nieuwen staat zou beschoren zijn, als ze bereid was de nationaal-socialistische ideologie te erkennen als de hoogste waarheid. Deze verzoeking leidde tot een splitsing, eenerzijds de Duitsche christenen, die het aanbod van den staat aanvaardden, anderzijds de Belijdeniskerk die het afsloeg. Barth teekent de gebeurtenissen af met een fijnen zin voor de werkelijkheid, ziet heel duidelijk het « bolsjewistisch karakter van de Hitlerbeweging » (blz. 21) en de onheilspellende logica van haar principepen. Voor de diepere kennis van de Hitler-beweging is dit historisch overzicht van den Duitschen kerkstrijd zeer belangrijk. Over de vervolging van het katholicisme zegt Barth geen woord : dit lag blijkbaar buiten zijn opzet. AL. JANSSENS C.I.C.M.

17.265 **Baur, Benedikt, Dr, O.S.B.** 24 : 264

◆ IN CHRISTUS LICHT. Liturgische Overwegingen voor elken Dag van het kerkelijk Jaar, 3 dln : 1. ADVENTS- EN KERSTTIJD ; 2. PAASCHFEEST-KRING ; 3. DE NA-PINKSTERTIJD. *Naar de Duitsche uitg. [Werde Licht] bew. dr G. P. J. van der Burg, pr. met medewerking van H. J. Scheerman O.S.B. — Voorhout, Foreholte [Antwerpen, Standaard-Bhdl]* 1938, 2e *druk* (16×13) 24, 387 ; 498 ; 23, 669 *blz.* *elk* 58 *fr.*

IV — Deze meditaties zijn nooit dor of sentimenteel, ze zijn nooit kunstmatig, ze sparen ons het afmattend geredeneer. Ze tintelen van intens leven. Zij bieden een nieuwe stof aan : de liturgische gebeden der H. Mis. Daaruit worden gedachten geput voor iederen dag van het jaar. Zij doen meeleven met de Kerk, houden ons in voortdurend kontakt met Christus, zij leggen beslag op ons dagelijksch leven. Ze zijn helder, frisch, kloek geschreven. Zij brengen een werkelijke vernieuwing in ons leven tot stand en maken de meditatie vruchtbaar en aantrekkelijk. D. DE PAUW O. P.

17.266 **Bernard, Rogatien, O.P.** 23 : 24

◆ HET MARIA-MYSTERIE. De Oorsprong en de verheven Handelingen van Maria's Genade-Moederschap. *Vert. uit h. Fransch [Le Mystère de Marie] — Roermond, Maaseik, J. J. Romen & Zn,* 1938 (20×15) 13, 458 *blz.* *fl.* 3,90 [60 *fr.*] ; *geb. fl.* 4,65 [70 *fr.*]

V — Diepe en vrome uiteenzetting van het geestelijk moederschap dat Maria tegenover alle verlosten uitoefent. Geen geleerde en abstracte bewijsvoeringen, geen dorre geschiedkundige studie, doch doorleefde beschouwingen. Het 1e Boek toont den oorsprong van hetgeen schrijver het « Maria-Mysterie » noemt in het goddelijk Moederschap. Het 2e Boek beschrijft de aardsche phasen van het geheim : de Onbevlekte Ontvangenis, de Boodschap, waarvan de beteekenis zeer goed wordt aangegeven, het Mede-Lijden onder het Kruis, de Ten-hemel-opneming en de verdienste op aarde. Overal voelt men den theoloog die om een juiste formuleering bekommerd is. In het 3e Boek zien we de hemelsche ontplooiing van het mysterie in de glorievolle kroning en de voorspraak van Maria in den hemel. Als gids bij de ontleding der begrippen dient steeds de H. Thomas van Aquino. Pater Bernard heeft zijn werk opgesteld als een zeer oorspronkelijke *Summa* over het algemeen genade-middelaarschap van O. L. V. De vertaling, bezorgd door de Sint-Paulusabdij van Oosterhout, is vloeiend. De druk is mooi en voornaam. Dr MAG. G. PHILIPS, PR.

17.267 **Beskow, Nils** 24

◆ JEZUS ONZE HOOP. *Vert. uit h. Zweedsch [Jesus vårt hopp] dr Fr. Andreas (Nic.) Metz O. Cist. Met 1 portret — Voorhout, Foreholte [Antwerpen, Standaard-Bhdl]* 1938 (20×13) 223 *blz.* 38 *fr.* ; *geb.* 50 *fr.*

IV — Een nieuwe vertaling van een reeds in 1921 verschenen boek van dezen voortreffelijken auteur, toentertijd luthersch pastoor. Religieuse beschouwingen staan hier gebun-

deld, hoofdzakelijk naar aanleiding van den wereldoorlog neergeschreven, die, evenals zijn overig werk, treffend inslaan, als levenswarme getuigenissen van een diepgeloovig christen.

17.268 **Boddeke, H., Prof., C. SS. R.** **22**

◆ JERUZALEM-ANTIOCHIE. De Prediking van Petrus. *Met 2 krtn — Roermond, Maaseik, J. J. Romen & Zonen (Bijbelsche Monographieën)* 1938 (24×16) 232 *blz.*
fl. 2 [28 *fr.*] ; *gec. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 3 [40 *fr.*]

IV — De groei en ontwikkeling van de jonge christengemeenschap, zooals we ze kennen uit de « Handelingen der Apostelen », uitvoerig en deskundig verklaard en toegelicht, niet in een gewild modernen vorm, maar in soberen, verheven stijl. Dit boek zal welkom zijn aan ieder katholiek, die nog iets in zich voelt van den aposteldrang, die den christen van deze periode moet kenmerken. K. RONCKEN, PR.

17.269 **Buskes, J. J., jr** **25**

WEGEN IN DE WILDERNIS — *Utrecht, J. Bijleveld,* 1938 (20×15) 210 *blz. fl.* 2,75

I — *Wegen in de Wildernis* is een verzameling van zestien evangelistische preeken door een geloovigen protestantschen dominé. Als proeven van rederijkerskunst reiken zij ver boven het gewone uit, vol zwier, met verrassende vondsten, pakkende vergelijkingen, treffende verhalen. Naast het vele goede over de opperheerschappij van God, over de ijdelheid van de wereld, komt men toch steeds weer terecht in het zuiverste protestantsche vaarwater. De predikant keert zich geweldig tegen alle « kerkisme », zooals hij dat heet. « Kerkelijk vooroordeel, theologie, godsdienstijver, kerkisme, ompantseren onze ziel met onaandoenlijkheid ». Hier is vrije sola-fides-prediking op haar smalst. AL. JANSSENS C.I.C.M.

17.270 **Chevrier, Georges** **269 : 29**

◆ WAAROM IK DE THEOSOPHIE VERLATEN HEB — *Brugge, « Geloofsonderricht »,* 22 *blz.* *per abonn.* 8 *afl.* 6 *fr.*

IV — Wat een zonderlinge weg naar de waarheid ! Deze bekeerling, opgegroeid in een Kerkvijandig midden, werpt zich, om de leemten zijner ziel te vullen, in de theosofie, op veertigjarigen leeftijd. Een dikke twintig jaar later grijpt de goddelijke Stuurman in, die hem stevenen doet naar de eenig veilige haven. D. DE PAUW O.P.

17.271 **Cielen, Mathieu, pr.** **24**

◆ WACHTEND OP GODS TUSSCHENKOMST. Adventsgedachten — *Averbode, Goede Pers* (17×12) 95 *blz.* 6,50 *fr.*

V — Hier is iemand aan het woord, die het hart van den modernen mensch heeft gepeild en de verzuchtingen van de hedendaagsche zoekers heeft beluisterd. Een menschenkenner, die met de zekerheid van den chirurg de bistouri in de zielewonden durft te zetten. Hij kent den nood. Hij wijst den weg. Hij spreekt de dwalenden aan op een wijze, die ze tot luisteren dwingt. Een prachtboekje. L. VAN HULLE, PR.

Matthieu Cielen

17.272 **Couvée, H. J., Ds** **92 : 28**

CALVIJN EN CALVINISME. Een Studie over Calvijn en ons geestelijk en kerkelijk Leven. *Met een woord vooraf dr Ds D. Kuilman — Utrecht, Broekhoff* (24×16) 348 *blz. fl.* 5.

I, P — Een apologie van Calvijn, en een oproep om terug te keeren naar de reinste opvattingen van den stichter van het calvinisme, alsmede tot zijn strijdmethodes en argumenten, *op de eerste plaats tegen de Kerk van Rome.* M. DAISOMONT, PR.

17.273 **Croegaert, Auguste, Dr, pr.** **264 : 24**

◆

Dr Auguste Croegaert

VAN TWEE WIJDINGS-SACRAMENTEN : H. DOOPSEL EN H. VORMSEL. Ceremoniën, Uitwerkselen, Beschouwingen. *Ned. bew. uit h. Fransch dr Oscar Huf S.J. Geïll. — St-Andries (Brugge), Liturgisch Apostolaat,* 1937 (21×15) 456 *blz.* 20 *fr.*

V — Dit is niet een eenvoudige vertaling van het wel bekend werk van Kan. Croegaert : « Les Cérémonies du Baptême et de la Confirmation ». De bewerker heeft het oorspronkelijke werk uitgebreid en toegepast op de vormingsidealen, die vooral bij de « Katholieke Actie » op den voorgrond treden. In het boek is veel te leeren, zoowel in liturgisch opzicht, als in historisch en godsdienstig-vormend opzicht. Ongetwijfeld een standaardwerk. M. DAISOMONT, PR.

17.274 **Cruysberghs, K., Mgr** 25 : 26
◆ PROBLEMEN VAN KERK EN VOLK — *Averbode, Goede Pers,* 1938 (20×15) 64 *blz.* 8*fr.*
V — In deze vijf radiocauseries vinden wij nogmaals Mgr K. Cruysberghs terug met zijn heerlijke gaven : een machtige, gesmijdige taal, degelijke en ditmaal bijzonder actueelen inhoud en zijn apostolischen gloed. Dr C. van Gestel O.P.

17.275 **de Greeve, H., pr.** 21 : 23 : 24
◆ BOTER BIJ DE VISCH — LEVENSSTIJL — DE MAN MET DE HOOGE BORST — DE MANNEN DIE WETEN — DE ONOPLOSBARE PUZZLE — *Den Haag, A. N. Govers (Vox Clamantis-serie, nrs 1-5)* 1937-38 (14×9) 29, 31, 28, 30, 31 *blz.* *elk fl.* 0,05
V — Best zoo ! Door ronkende titels en aanlokkende titelplaten de menschen aantrekken en hun dan hoekige waarheden, frisch ingekleed, te grabbel gooien. L. van Hulle, pr.

de Greeve, H., pr.

de Greeve, H., pr. 88 : 24
ZATERDAGAVOND KWART OVER ACHT. *Geïll. met portret — Eindhoven, Het Poirtersfonds,* 1938 (24×15) 242 *blz.*
IV — Roomsch Nederland beluistert, elken Zaterdagavond, kwart over acht, — bij ons 5 minuten vóór acht, — de radioflitsen van Z. E. H. de Greeve. Telkens brengt spreker maar één gedachte voor, die hij zóó uitrafelt en zóó konkreet voorstelt, dat ze er bij den luisteraar in moet. Ook bij de lectuur, treft zijn rake kijk en zijn directe stijl. Fr. Crols, pr.

17.276 **de la Bouillerie, Mgr** 24
◆ OVERWEGINGEN BIJ HET HEILIG SACRAMENT DES ALTAARS. *Naar de* 65e *Fransche uitg. vert. dr L. de Roover — Averbode, Goede Pers,* 1938 (19×13) 239 *blz.* 18 *fr.*
V — Dit rijk meditatieboek vormt een kostbare hulp voor onze aanbiddingen bij het Allerheiligste. Priesters zullen er overvloedig materiaal in vinden om hun aanspraken over het H. Sacrament voor te bereiden. Aanbevolen. L. van Hulle, pr.

17.277 **de Laere, Mattheus, O. P.** 24
◆ MARIA EN ONZE H. COMMUNIE. Voorbereiding en Dankzegging — *St-Amandsberg, Dominikaansch Missiewerk,* 1938 (17×12) 58 *blz.* 3 *fr.*
V — De auteur trekt een parallel tusschen de gesteltenissen van Maria en deze, welke we ons moeten eigen maken om godvruchtig te communiceeren. In een tweede deelhandelt hij over de onmiddellijke voorbereiding en dankzegging. Nuttig compilatiewerk.
L. van Hulle, pr.

17.278 **de Vogel, C. J.** 26 : 23
LEVENDE STEENEN. Over de Kerk en het Geloof in Christus. Een niet-theologisch Woord tot Niet-Theologen, zoowel die binnen als die buiten de menschelijke Organisatie staan, die zich « Kerk » noemt. *Met een inleidend woord van A. M. Brouwer — Zutphen, G. J. A. Ruys,* 1931 (19×13) 115 *blz.* *gec. fl.* 0,40
I, P — Mejuffrouw C. J. de Vogel wil « spreken over de Kerk, omdat iedereen nu denkt en spreekt over de Kerk... » Zij wil het doen « als mensch uit de massa, zonder geleerdheid, zonder theologische pretenties, zooals God het ons heeft doen ervaren in ons eigen hart » (18-19). Het boekje is in allen gevalle wel bedoeld en het klinkt aanmoedigend dat « Wij moeten bidden om meer geloof, voor onszelf en anderen. Wij moeten bidden om kracht en liefde. Wij moeten bidden om levende steenen te worden ». Protestantsch in uiteenzetting, individualistisch in opvatting, dragen deze bladzijden onvrijwillig bij om de onhoudbaarheid, ja, de onchristelijkheid in zijn onvolledigheid, van de beschreven toestanden en geuite wenschen, klaarblijkelijk te laten uitschijnen. Het gebed van schr. moge leiden tot den « éénen schaapstal en één herder » door den Heer Jezus gewild ! M. Daisomont, pr.

17.279 **Donders Azn, J.** 26 : 32
◆ PRIESTER EN POLITIEK. Een dringende Vraag — *R'dam, Anton J. Spruit, Leeuwenstraat* 19-21 *(Lesjes over Kerk en Staat)* 1937 (23×14) 30 *blz.* *fl.* 0,15
IV — Het goed recht en de grenzen van priesterlijke bedrijvigheid inzake politiek. Zeer gewoon ! Dr C. van Gestel O.P.

17.280 **Eymard, Pater (Gelukzalige)** 24
◆ LIJDENSMOED, 3 dln : 1. Beteekenis van het Lijden ; 2. De Vruchten van het Lijden ; 3. Gesteltenissen waarmede wij moeten lijden — *Nijmegen, Eucharistische Bhdl Brakkenstein (S.S.S.-uitgave nr* 8-10) 1938 (19×12) 112, 112, 111 *blz.* *elk fl.* 0,50
V — Verre van zich te beperken bij het vertalen van de treffendste gedachten over het lijden, die eenmaal gevloeid zijn uit de pen van dezen Gelukzalige, beijverde zich de

samensteller van deze frissche boekjes, om de vertaalde teksten te rangschikken, aan te vullen, in te deelen, te verbinden en te verklaren. Zóó is een mooi werkje ontstaan over het lijden, dat groote aantrekkingskracht bezit voor den modernen lezer. D. DE PAUW O.P.

17.281 **Garrigou-Lagrange, Reg., O. P.** 24

◆ ALS GIJ U NIET BEKEERT... (Matth. XVIII, 3) De drie Bekeringen en de drie Wegen. *Vert. uit h. Frans [Les trois Conversions et les trois Voies] dr Eugenius Ruys O.E.S.A. — Eindhoven, W. van Eupen [Kortrijk, Zonnewende]* (14×11) 185 *blz. fl.* 1,35 ; *geb. fl.* 1,95

IV — Volgens schr. zijn de drie, traditioneele, wegen van het Geestelijk Leven geen kunstmatige indeeling, maar duiden die een normale ontwikkeling aan. Om dit te bewijzen trekt hij een parallelisme tusschen het lichamelijk leven en het geestelijke, en stipt de kenmerken aan der drie leeftijden. Hij toont dat bij de apostelen die verschillende tijdperken waar te nemen zijn. Zijn zienswijze staaft hij verder door de leer van St-Thomas en St-Jan van het kruis. Dit waardevol theologisch boekje — voor geestelijke leiders onmisbaar — verschaft aan de ontwikkelde geloovigen en kloosterlingen een heldere synthese van het Geestelijk Leven. D. DE PAUW O.P.

17.282 **Gemelli, Augustinus, O.F.M.** 271 : 24 : 92.2

◆ HET FRANCISCANISME. *Naar de oorspronkelijke Italiaansche uitgave [Il Francescanesimo] uit het Fransch vertaald door C. Ingen-Housz. Geïll. met vignetten van Zr Marie-Ange — Turnhout, Brepols,* 1938 (22×15) 50 *fr.* ; *geb.* 60 *fr.*

V — Dit is het boek van een denker, een apostel. Schrijver bedoelt niet op de eerste plaats een uitgewerkte geschiedenis te leveren van de franciscaansche orden en al hun vormen, noch een breed opgezette verhandeling over de franciscaansche gedachte. Met stevige lijnen staat hier de groei uitgebeeld van de overrijke franciscaansche spiritualiteit, van af de gouden XIIIe eeuw tot op deze tijden van herleving en bloei der franciscaansche studie. Met meesterhand boetseert Gemelli de beelden van Franciscus en van heerlijke gestalten als daar zijn o. a. : Bonaventura, Bernardinus van Siëna, Sixtus V, Wadding, Bernardinus van Portogruaro. Ook miskende strijders en vergeten persoonlijkheden komen hier tot hun recht. Een up-to-date boek. Nog heeft het franciscanisme het recht tot de moderne wereld te spreken. Dit heilswoord ontwikkelt schrijver met bizonder gezag over Hoofdstuk 3. Een uitgebreide literatuurlijst volgt aan het slot. Voor Nederland en België werd de — keurige — bewerking, naar de Fransche uitgave, met eerste-hands-opgaven uitgebreid. Dit boek is een schat. Ook om de klare sierlijke drukletter en de mooie platen. J. MEERBERGEN, PR.

17.283 **Gräf, Richard, C. S. Sp.** 24

◆ JA, VADER! Leven in God. *Vert. uit h. Duitsch [Ja, Vater] dr Pellegrino — Roermond, Maaseik, Romen & Zn,* 1938 (18×11) 304 *blz.* 30 *fr.*

V — Een ervaren zielenleider is hier aan 't woord. Hij kent al de moeilijkheden waarmee de doorsnee christen te worstelen heeft en verhelpt hieraan met de levenswijsheid opgedaan in de H. Schrift. Hij leert ons in alle omstandigheden toe te stemmen in den wil van God ; hij leert ons bidden en lijden ; hij leert ons ontzaglijk veel praktische dingen over biecht, gewetensonderzoek en Eucharistie. Hij leidt werkelijk het zieleleven van ieder mensch. Heel flink vertaald ! D. DE PAUW O.P.

17.284 **Greitemann, N., Prof. Dr** 23 : 25 : 22

◆ DE KERK EN DE BIJBEL. Kerkelijke Uitspraken over den Bijbel en bijbelsche Vraagstukken. *Vert. en ing. dr N.Greitemann — Hilversum, P. Brand (Waarheid en Leven)* 1938 (18×15) 130 *blz.* *fl.* 1,25

IV — Schr. vertaalt die teksten getrouw en gezwind, en speldt er telkens een etiket op, teneinde ze in de orde van den tijd zorgzaam te rangschikken. Hij bewijst hiermede een dienst aan dat deel van het katholieke volk, dat het Latijn of het Italiaansch niet vermag te lezen, mede aan de « klerken » die er niet langer meer uitstekend mee vertrouwd zijn. Schrijver teekent in zijn inleiding aan dat de katholieken van dezen tijd, in tegenstelling met hun liberale voorouders, gaarne aan de bron van de kerkelijke uitspraken gaan drinken. De orthodoxie moet hun niet meer, lepel voor lepel, worden ingegeven. Wij kunnen er ons, met hem, rechtzinnig over verheugen, en toch het betwijfelen of er groot voordeel aan vastzit, alle kerkelijke uitspraken — hun waarde is niet altijd dezelfde en voor niet-vakkundigen blijken er onder deze enkele onduidelijk te zijn, — in een Nederlandsche vertaling te verspreiden. PROF. Dr J. COPPENS, PR.

17.285 **Grönbech, Vilhelm** 23 : 22 : 24

DE MENSCHENZOON. *Vert. uit h. Deensch dr Dr Annie Posthumus — A'dam, J. M. Meulenhoff,* 1938 (23×14) 280 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90

II, P — Een merkwaardig voorbeeld, hoe een eerlijke protestant zich aan de negatieve

vrijzinnigheid van een vorige generatie poogt te ontworstelen. Met oprechte vroomheid tracht schr. de figuur van den Menschenzoon in de Evangeliën der Synoptikers te benaderen. Juist deze gevoeligheid maakt de eigen duiding, welke schr. van de christelijke dogmata en het ontstaan der Evangeliën in het geloofsleven der eerste Kerkgemeente geeft, voor niet ter zake kundige lezers des te gevaarlijker. C. A. BOUMAN

17.286 **Hölscher, To en Romualdus, O. M. Cap.** 22

◆ DE KATHOLIEKE JEUGDBIJBEL. *Geïll. met 22 afb. en 1 uitslaande kaart — Tilburg, Het Nederlandsche Boekhuis,* 1938, 2e *druk* (22×16) 414 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,25

To Hölscher

V-VIa — Gaarne signaleeren wij de heruitgave — zie onze uitvoerige recensie 13.554 — van deze alleszins voortreffelijke « Bijbelsche Geschiedenis » (Nieuw Testament), tot stand gekomen uit de gelukkige samenwerking van een bekwaam exegeet en de bekende, uitnemende jeugdschrijfster. Het is gegroeid tot een aantrekkelijk lezend, doorloopend verhaal, indrukwekkend vanwege zijn zeer persoonlijken, soberen, wijdingvollen stijl en treffend door de passend-bondige « wetenschappelijke » inkleeding, waar het gebeuren hiertoe aanleiding kon geven. Zonder eenige grootspraak : Een prachtboek.

17.287 **Huebner, F. M.** 29

HET ANDERE IN ONS. *Vert. dr A.E.Ross — Den Haag, Boucher* (19×12) 95 *blz.gec.fl.*1,25
I, T — Dit boekje wil een handleiding zijn tot de hoogere mystieke ervaringen, waardoor de mensch de scheiding wegvaagt « welke gaapt tusschen zijn aardsche verschijning en de verschijninglooze oorspronkelijkheid der dingen », en « weer oorspronkelijke grondstof wordt en oorspronkelijke mogelijkheid. En zoolang hij zich in dezen verzonken toestand bevindt, wiegt hij zich in den schoot van het Totum Simul, nog niet in het leven geroepen, nog niet geboren, daardoor ook niet blootgesteld aan dood en vergankelijkheid ». De taal is doorgaans absoluut onverstaanbaar, althans voor hen die niet ingewijd zijn in de duisternissen van een pantheïstische mystiek, vermengd met theosophische en plotinische elementen. AL. JANSSENS C.I.C.M.

17.288 **Krebs, Engelbert, Dr** 23 : 24

◆ DE KERKELIJKE GELOOFSLEER ALS WAARDEVOLLE BRON VOOR HET GEESTELIJK LEVEN. Heilig Misoffer en eucharistische Offerwijding. *Vert. uit h. Duitsch dr H. v.d. Heuvel — 's-Bosch, Geert Groote-Genootschap,*1938 (19×13) 24*blz.fl.*0,25
V — Een gedachtenrijke brochure, waarin zeer mooie bladzijden voorkomen. De vertaling is wat zwaar. L. VAN HULLE, PR.

17.289 **Kroon, J., Dr, S. J.** 22

◆ ZEKERHEID BIJ BIJBELLEZING. Pauselijke Bijbelcommissie. Bijbelhandschriften. Patriarchenverhaal. *Geïll. dr Frans Hamer — 's-Gravenhage, R. K. Centraal Bureau voor Onderwijs en Opvoeding ; Antwerpen,Centr.Boekhandel Neerlandia* (22×14) 135 *blz. fl.*0,90
IV — Deze tweede bundel van Bijbelsche opstellen wint het m.i. heel wat op het eerste bundeltje. Er waait U uit deze bladzijden een ruimere geest tegen, en dàt is deugddoende voor den ontwikkelden lezer. Ja, Pater Kroon heeft thans meeningen neergepend, nl. aangaande de Bijbelcommissie, die sensatie zullen verwekken. « Een geleerde, aldus de auteur, mag het onderwerp in kwestie (door een uitspraak van de Bijbelcommissie aangeraakt) nader onderzoeken, mag zijn afwijkend oordeel bekend maken aan de Bijbelcommissie *en ook in vaktijdschriften* ». Over Jonas spreekt Pater Kroon voorzichtig. Het spijt mij dat hij niet heel en al overtuigd werd door Kanunnik Van Hoonacker aangaande de verklaring van 's Heeren woorden, doch hij houdt de baan voor de nieuwere verklaring open en vrij, en dat is, op dit oogenblik, de hoofdzaak ! In het artikel over de « bekerwaarzeggerij van den aartsvader Jozef » schijnt de auteur niet met een bijdrage van Kanunnik Van Hoonacker over hetzelfde onderwerp vertrouwd te zijn. In zijn geheel beschouwd loven we dit tweede bundeltje en bevelen het graag priesters en onderwijzers aan. PROF. J. COPPENS, PR.

17.290 **Lowie, J., pr.** 24 : 37

◆ GOD AAN ZEE. Korte Lezing voor elken Dag van het Seizoen. *Geïll. — Tielt, V. J. V. K. A., Kortrijkstraat* 87, 1938 (16×11) 175 *blz.* 8 *fr.*
V — Korte meditatiestukjes voor elken dag, van 1 Juli tot 15 September, in verband met de door het Vrouw. Jeugdverbond voor Kath. Actie gevoerde zedelijkheidscampagne, in het bijzonder aan zee. Met een overvloed aan frissche illustraties aantrekkelijk verlucht.

17.291 **Mäder, Robert, Mgr** 24 : 264

◆ TERUG NAAR DE HEILIGE MIS. *Vert. uit h. Duitsch dr H. N., pr. — Averbode, Goede Pers,* 1938 (18×13) 152 *blz.* 10 *fr.*

V — Hetgeen Mgr Mäder over dit onderwerp schreef, is van het beste. Zijn werk is rijk aan gedachten. Het opent nieuwe horizonten. Sommige hoofdstukken, zooals b.v. « Het leven : een H. Mis », zijn prachtig. Zonder in duisterheid te vervallen, heeft de vertaler de zware Duitsche wendingen wat te dicht gevolgd. In zijn geheel is de lezing aangenaam. L. VAN HULLE, PR.

17.292 **Marianus** 24

◆ MAAK ME BETER, LIEVE VROUW — *Tongerloo, St-Norbertus-Boekhandel,* 1938 (17×12) 46 *blz.* 3 *fr.*

V — Dichterlijke verzuchtingen tot Maria. Het kinderlijk vertrouwen vormt den hoofdtoon. Er steekt leer en gevoelen in. Werkelijk goed. L. VAN HULLE, PR.

17.293 **Morsch, G. J.** 11 : 23

◆ DE TRANSSUBSTANTIATIE. Wijsgeerig-theologische Verhandeling — *Schiebroek, Vox Romana [Antwerpen, Geloofsverdediging]* 1938 (21×15) 304 *blz. fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,75

V — Hoewel in den traditioneel-scholastieken trant geschreven, is deze studie van den Rotterdamschen rector ook voor niet-theologanten zeer wel toegankelijk. Actueel is de controverse van den schr. met P. Dr Nic. Sanders O.F.M. over diens nieuwe transsubstantiatie-opvatting (welke controverse bovendien in extenso als aanhangsel aan het boek is toegevoegd). Enkele nieuwe verdietschingen van scholastieke termen zijn gelukkig gevonden. C. A. BOUMAN

17.294 **Parsch, Pius, D^r^** 264

◆ VERSTAAT GIJ DE H. MIS ? *Geïll. — Averbode, Goede Pers,* 1938 (18×13) 159 *blz.* 10*fr.*

V — Deze misverklaring, waarin aan het historische gedeelte een ruime plaats is voorbehouden, komt op een gepast oogenblik. Het godsdienstige programma van de K.A., gedurende het werkjaar 1938-'39 luidt immers : *Door zondagheiliging naar volksvernieuwing.* Het heilige misoffer staat natuurlijk in het centrum van deze werking. Bij het bestudeeren en het verklaren van de heilige mis zullen de proosten van de verschillende vereenigingen voor K.A. in het interessant boek van den bekenden liturgist, Dr P. Parsch, een kostbare hulp vinden. Het is echter jammer, dat er enkele onnauwkeurigheden in voorkomen en dat de vertaling niet beter verzorgd is. Aanbevolen. L. VAN HULLE, PR.

17.295 **Pauwels, C. F., D^r^, O. P.** 23 : 22

◆ GODS OPENBARING — *Kortrijk, Zonnewende (De Kath. Kerk, nr 27)* (19×11) 119 *blz.* 16*fr.*

V — Mooi uitgegeven boekje uit de reeks « De kath. Kerk » over een fundamenteel vraagstuk. Schr. ontleedt eerst het begrip van de Openbaring volgens de katholieke leer, en toont aan hoe zij het begin is van het bovennatuurlijk leven. Hij weerlegt de moeilijkheden over het begrip « openbaring » en bewijst ten slotte haar noodzakelijkheid. Na deze vier theoretische hoofdstukken onderzoekt hij de criteria eener werkelijke openbaring, schetst de reactie van het verstand en teekent een vlugge geschiedkundige schets van Gods woord. De leer is steeds nauwkeurig en klaar uitgedrukt, de voorstelling valt hier en daar wat al te didactisch uit : vooral de menigvuldige verwijzingen en inhoudsoverzichten versterken dien indruk. We moeten evenwel erkennen dat dit onderwerp den grondslag uitmaakt van heel de reeks ; de structuur van het geheel moest hier dus bijzonder duidelijk geteekend worden. Schr. is eveneens goed op de hoogte van de prot. stellingen. G. PHILIPS, PR.

17.296 **Peregrien, P., D^r^; Romuald, P.; Norbertus, P., D^r^; Emmerich, P., D^r^; Gerebern, P., O.M.Cap.** 24

◆ CHRISTUS AAN HET KRUISPUNT DER WEGEN — *Antwerpen, Franciscaansche Standaard,* 1938 (20×15) 221 *blz.* 20 *fr.*

V* — In dezen bundel wordt de Christus-figuur belicht : Zijn Persoonlijkheid ; Zijn leer en plaats in onze wereldbeschouwing ; Zijn historische rol in het verleden ; Zijn voortleven midden den strijd rondom Hem ; Zijn weg naar de toekomst. Er loopt een streng-logische lijn door heel het werk en de auteurs hebben op merkwaardige wijze die eenheid bewaard. Men voelt het aan, dit werk is geboren uit schoone samenwerking en beleving van gemeenschappelijke ideeën, zóó dat, niettegenstaande de verscheidenheid der schrijvers, een treffende homogeniteit is behouden. De wereldbeschouwing buiten de Kerk gaat meer en steeds heftiger tegen Christus zelf. Daarom komt dit werk te gepaster ure. Onze kath. intellectueelen — ze zijn absoluut niet immuun tegen den tijdgeest — moeten dit boek instudeeren. Hun taak als geloovig intellectueel eischt het. Aan de stellers van dit werk 'n hartelijk proficiat en 'n innig dankwoord. M. VAN HOECK, PR.

17.297 ◆ **Poppe, Edward, pr.** 24

Edward Poppe

« WOORDJES » AAN SEMINARISTEN EN KLOOSTERLINGEN IN DE CIBI TE LEOPOLDSBURG. SERIE A : VOOR PRIESTERS, KLOOSTERLINGEN EN ONTWIKKELDE LEEKEN : 3e DEEL — *Averbode, Goede Pers,* 1938 (18×12) 200 *blz.* 12 *fr.*
V — Tijdens zijn verblijf te Leopoldsburg, als geestelijk bestuurder van de Cibi, hield priester Poppe vaak korte onderhoudjes met de seminaristen en kloosterlingen in militairen dienst. Het zijn deze aanspraken — « Woordjes », zooals men ze noemde — door enkele toehoorders stenografisch opgenomen, welke ons in dit boek worden aangeboden. Sommige zijn echte juweeltjes. Uitstekende geestelijke lectuur. L. VAN HULLE, PR.

17.298 **Schoneveld, J.** 22 : 9 : 809
DE OORSPRONG VAN HET BIJBELSCHE ZONDVLOEDVERHAAL — *Groningen, M. de Waal,* 1938 (24×16) 3, 137 *blz.* *fl.* 3
IV, P — Ik heb met buitengewone belangstelling dit objektieve, kalme, ernstige boek doorgelezen. Het behandelt een zeer omstreden vraagstuk in het licht van het litterair-kritisch Bijbelonderzoek en van de vergelijkende oud-Oostersche literatuurgeschiedenis. Schrijver besluit dat *Gen.* 6-5 tot 9-17, eenige redactioneele toevoegingen niet te na gesproken, één doorloopend verhaal uitmaakt. Dat verhaal hangt op eeniger wijze samen met de oud-Mesopotamische overleveringen zonder dat er van een rechtstreeksche ontleening sprake kan zijn en met dien verstande dat het Israëlitische verhaal zich innerlijk langdurend heeft ontwikkeld. Schrijver omlijst zijn litterair-kritische studie door een historische schets van den oorsprong van de Hebreeërs, schets die tot het beste behoort wat op dit gebied in Nederland werd gedrukt. Prof. J. COPPENS, PR.

17.299 **Spoerri, Th.** 24
BEVRIJDEND GELOOF [Vom befreienden Glauben] — DE WEG TOT DE DAAD [Kurze Anleitung]. *Vert. uit h. Duitsch dr H. H. Dorgelo en J. Dorgelo-Beil, H. van Schothorst — A'dam, W. ten Have (Het Middelpunt)* 1938 (18×12) 32, 48 *blz.* *fl.* 0,60
I, P — Het eerste boekje is een rechtzinnig gemeend betoog om den afgrond, die heden tusschen God en den mensch bestaat, te overbruggen door terug te komen naar Christus. Het tweede boekje staat ongeveer op hetzelfde standpunt maar wijst met meer nadruk op de noodzakelijkheid van de menschelijke daad, daar dit een navolgen is van God zelf, die zichzelf weg gaf door een daad : de menschwording van Jezus Christus. Beide boekjes zijn een uiting van een wazige Duitsche evangelische opvatting. M. DAISOMONT, PR.

17.300 ◆ **ter Maat, A. W., O.P.** 23 : 22 : 27 : 28
DE GODDELIJKE OVERLEVERING — *Hilversum, P. Brand (Waarheid en Leven)* 1939 (18×15) 63 *blz.* *fl.* 0,65
IV — Deze studie over de goddelijke overlevering behandelt vooreerst het begrip en geeft daarna de bewijzen uit de Schriftuur en uit de historie, waaruit het bestaan van een andere kennisbron voor de openbaring, dan de Bijbel, duidelijk wordt. Vervolgens komt een overzicht van wat de andere christelijke kerkgenootschappen leeren over de overlevering, en eenige getuigenissen van Luther en Calvijn ten voordeele van dit katholiek geloofsstuk. Polemisch is deze verhandeling tamelijk goed. De schrijver had echter het begrip zelf van goddelijke overlevering beter in het licht moeten stellen. Deze kwestie staat heden ten dage voorop in de belangstelling der katholieke theologen. Een juiste omschrijving van het begrip ware misschien meer overtuigend dan de getuigenissen van Luther en Calvijn.
AL. JANSSENS C. I. C. M.

17.301 **Teschitz, Karl** 159 : 24
RELIGIEUZE EXTASE ALS SEXUEEL SURROGAAT. *Met een nawoord van J. H. Leunbach. Vert. uit h. Duits [Religiöse Ekstase als Ersatz der sexuellen Auslösung] dr René de Lange — R'dam, Uitg. Sociale Psychologie,* 1938 (20×15) 20 *blz.* *fl.* 0,15
I — De thesis, in deze brochuur verdedigd, is dat in den godsdienst dezelfde krachten drijven als in een liefdesbetrekking. Wijl godsdienstig leven niets anders is dan verdrongen sexualiteit, en daarom uiteraard den mensch ontevreden en ongelukkig maakt, moet de godsdienst met alle kracht bestreden worden. Tegen dit godloozen-traktaatje, walgelijk van immoraliteit, kan niet scherp genoeg gewaarschuwd worden. AL. JANSSENS C.I.C.M.

17.302 van de Steen, Jos., C. SS. R. **24**

◆ MARIA-KRUISWEG — *Leuven, St-Alfonsusdrukkerij,* 1938 (16×10) 40 *blz.* 2 *fr.*
V — Wie in vereeniging met Maria de voetstappen van den lijdenden Meester wil drukken, zal aan deze aandoenlijke kruiswegoefening een goede hulp hebben. L. VAN HULLE, PR.

17.303 van Duinkerken, Anton **84 : 008 : 2**

◆ GOD EN DE CULTUUR — *Heemstede, De Toorts (Uitg. Comité van K.A.* « *Voor God* » : *Katholiek Réveil, nr* 9) 1938 (19×13) 31 *blz.* *fl.* 0,25
V — « Cultuur is *redelijk* natuurbedwang » en « een cultuur, die God niet erkent, is ten ondergang gedoemd ». Ziedaar de twee stellingen in dit klemmend betoog verdedigd. Bizonder interessant zijn de bladzijden waar Van Duinkerken het heeft over racisme en aantoont dat geen volkscultuur mogelijk is, indien het volk zijn driften niet beheerscht en zijn natuurlijken aanleg niet onderwerpt aan een redelijk doel. Dit boekje wijst eens te meer aan dat wij, katholieken, zonder in het minst overmoedig te zijn, het hooge woord mogen en moeten spreken waar het gaat over de prikkelendste problemen van dezen tijd.
Dr KAREL ELEBAERS, PR.

17.304 van Hout, Th. **26**

◆ DE PAUS VAN ROME — *Utrecht, Urbi et Orbi,* 1939 (20×11) 58 *blz.*
V* — « In dit boekje willen wij in het kort uiteenzetten de wijze, waarop de persoon van den paus gekozen wordt, maar tegelijk enig inzicht geven in de betekenis van het Pausschap». Deze woorden uit de inleiding van den schrijver geeft de juiste opgave van deze interessante brochuur, die ons een klaren kijk geeft op de feitelijke organisatie en den dieperen zin van het gebeuren. Het is daardoor zeer instructief. Heel bizonder raden we aan de lezing van de hfdst. De Paus als Leraar — Als Leider — Als Opperpriester — Als wereldlijk Vorst (bl. 35-48) : uiteenzetting die van zeer groote waarde is en nu een acuut belang heeft.
M. VAN HOECK, PR.

17.305 van Houtryve, Idesbald, O.S.B. **26 : 271**

◆ LA BERNARDINE RÉPARATRICE. Sa Vocation et sa Mission. *Geïll.* — *Sorée (Namur), Congr. des Bernardines réparatrices,* 1938 (20×14) 124 *blz.*
V — Leert ons de kloosterzusters van Sorée (Namen) kennen. Ze werken, bidden en boeten in de vreedzame en eenzame abdij van St-Bernard. De rust van dit vrome oord staat in sterke tegenstelling met onze onrustige wereld en werkt daardoor indrukwekkend op ons gemoed. M. VAN COPPENOLLE

17.306 Verheyen, Jac., pr. **24 : 30**

◆ DE KATHOLIEKE ACTIE EN HET BOERENGEZIN — *Leuven, Uitg. Boerenjeugdbond,* 1936 (18×13) 88 *blz.*
IV-V — Men wordt gewaar dat hier een kenner der jeugd aan het woord is, die in de boerengezinnen zijn weg weet, die de nooden en wonden van zijn tijd kent. Een mooi programma-boekje, zoo ongemeen klaar, methodisch, geleidelijk opgaand als een catechismus, en dan ook gemakkelijk om volgen. Ouders en kinderen zullen er, naast de leiders zelf der K. A., hun gading in vinden. A. VAN DEN DRIES, PR.

17.307 Verheyen, Jac., pr. **24 : 23**

◆ ONZE ZONDAG. Godsdienstlessen 1938-1939 — *Leuven, Boerenjeugdbond,* 1939 (23×15) 78 *blz.*
V — De Boerenjeugdbond heeft dit jaar de zondagsviering in zijn programma ingeschreven. De auteur van deze inhoudrijke brochure werkte dit onderwerp, met het oog op de boerenbevolking, in negen lessen uit. Ook het ingewikkelde probleem van de zondagsontspanning wordt behandeld. Hoogst nuttig als leidraad. L. VAN HULLE, PR.

17.308 Verhiel, Adr. **37 : 26**

◆ KERKELIJKE OPVOEDING — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis* (19×15) 120 *blz.* *fl.*1,40
V* — De opvoeder heeft allereerst bij zichzelf den sensus catholicus aan te kweeken, om zijn onderwijs te doen winnen aan diepte van katholiciteit. Daartoe helpt hem deze brochure, die handelt over den aard en het wezen der kerkgemeenschap, de taak der kerkelijke opvoeding in het gezin, in de parochie, en die in wezen niets anders is dan de opvoeding door en voor de Kerk ; de H. Eucharistie en de Maria-devotie als uiting van en grondslag tot het opbouwen van den christelijken gemeenschapszin. Bizonder interessant leek ons de proeve van catechismus-onderricht, met toepassing voor elke les van de kerkelijke gemeenschaps-gedachte. Alle onderwijzers, opvoeders en kath. ouders moesten deze belangwekkende brochure lezen en bestudeeren. M. VAN HOECK, PR.

17.309 **Verschueren, Lucidius, O. F. M.** 24

◆ HET GEBED—*Kortrijk, Zonnewende (De kath. Kerk, dl 23)* 1938 (19 × 11) 122 *blz. geb.* 16 *fr.*
V—Ware dit boekje niet verschenen in de reeks *De katholieke Kerk,* ik had er niets dan goeds van te zeggen. De auteur stelde zich ten doel : zijn lezers leeren bidden. Dit doel heeft hij bereikt. Maar o.i. had hij, als medewerker van deze serie, zijn onderwerp niet zoo eng mogen opvatten. De geschiedenis van het gebed komt niet tot haar recht. De psychologische zijde van het probleem — waaraan tegenwoordig zooveel belang wordt gehecht — blijft bijna geheel buiten beschouwing. Als devotieboekje, uitstekend, L. VAN HULLE, PR.

17.310 **Waterink, J.** 24 : 37

AAN MOEDERS HAND TOT JEZUS. De godsdienstige Opvoeding van den Kleuter — MET MOEDER BIJ JEZUS. De godsdienstige Opvoeding in de Schooljaren — *Wageningen, Zomer & Keuning,* 1937, 2e *druk* (22 × 15) 119, 127 *blz.* *elk geb. fl.* 1,90
I, P — Dr J. Waterink schrijft met piëteit over den Heer Jezus, en weet aan de moeders psychologisch goed gesteunde raadgevingen voor te houden. Van het standpunt uit der hervormde leer geschreven, houden deze boeken, jammer genoeg, geen rekening met de edelste der Moeders, de Moeder Gods Maria, en ook niet met « onze moeder de H. Kerk ».
M. DAISOMONT, PR.

17.311 **Welzel, Bern. Hardy, S. J.** 23 : 24 : 22 : 264

◆ EUCHARISTIE EN MYSTIEK LICHAAM VAN CHRISTUS. *Ned. bew. dr P. Marcus Capucijn — Antwerpen, Standaard-Boekhandel,* 1938 (19 × 11) 111 *blz.* 10 *fr.*
IV — Daar dit boekje over de H. Eucharistie handelt in verband met het Mystiek Lichaam treft het dadelijk de aandacht. Zich steunend op de H. Schrift wil het de geloovigen levendig bewust maken, dat de H. Eucharistie het offer is van het Mystiek Lichaam van Christus ; ook dat wij allen offergave zijn en offerpriesters, vereenigd met Christus' offer. Van uit dezen gezichtshoek bekeken zullen H. Communie en H. Misoffer hun nog dierbaarder worden, en zijzelf zich een deel voelen van het Mystiek Lichaam. D. DE PAUW O.P.

17.312 **Wevers, Steph., Drs** 24

◆ GEMEENSCHAP IN CHRISTUS—*'s-Bosch, G. Grote-Genootschap* (19 × 13) 42 *blz. fl.* 0,45
V — Schr. van deze brochure weet zeer juist weer te geven wat St-Paulus over onze eenheid met Christus en de onderlinge verbondenheid der verlosten onderwees.
D. DE PAUW O.P.

17.313 **Wuyts, Franc. Salesius, O.F.M.** 24 : 264

◆ DICHT BIJ HET OFFER VAN CALVARIE — *Antwerpen, Oever* 12, 1939 (15 × 12) 109 *blz.* 5 *fr.* ; *gecart.* 7,50 *fr.*
V — Een tiental misoefeningen, bestemd om de geloovigen een beter begrip van het heilig Sacrificie te geven. Hoewel m. i. de liturgische teksten van het missaal of een goed opgevatte paraphrase ervan de voorkeur verdienen, kunnen deze *gemediteerde missen,* zooals de auteur ze noemt, ter afwisseling wel eens ter hand worden genomen. Hier en daar troffen we een taalfout aan. L. VAN HULLE, PR.

17.314 **Yenveux, Alfred, O. M. I.** 24

◆ DE GODSVRUCHT TOT HET HEILIG HART VAN JEZUS volgens de Geschriften van de H. Margaretha Maria Alacoque. *Verkort uit h. Fransch bew. dr J. J. M. van Doornik M.S.F. — Roermond, Maaseik, Romen & Zn,* 1938 (19 × 12) 258 *blz. fl.* 2,10 ; *geb.* 2,75
V — Een meditatieboek van vooraanstaande beteekenis ; verkorte Ned. uitgave, bloemlezing eerder, uit het vijfdeelige « Le Règne du Cœur de Jésus, ou La Doctrine complète de la bienh. M.M. sur la Dévotion au Sacré Cœur », waarin p. A. Yenveux deze leer zoo volledig mogelijk opbouwde ; in den grond een hernieuwde synthese van *ons geheele geloofsbezit,* in verband met de nieuwe inzichten, die God zelf, op het einde der verstarde XVIIe eeuw, den menschen heel persoonlijk wilde bijbrengen. De H. Hart-devotie is toch de vereering direct van God zelf ; niet iets aparts, zoals de gewone devoties tot een of ander heilige. Een uitzonderlijk waardevolle publicatie.

17.315 **XX** 23 : 24

◆ CHRISTEN-ZIJN. Grondslagen van christelijk Geloof en Leven. *Vert. uit h. Duitsch [Katholische Christenfibel] dr F. G. Spoorenberg O.E.S.A. — A'dam, N. V. De R. K. Boekcentrale,* 1938 (16 × 12) 116 *blz.* *fl.* 0,60
V — De bewerker van het mooie boekje heeft in wat meer dan 100 kleine bladzijden den christelijken godsdienst kernachtig samengevat. Volgens de verantwoording, moet het boekje dienen als « kort overzicht ter kennismaking ». Ook als samenvatting voor den godsdienstcursus en als middel om het geheugen op de frisschen. In opzicht van de twee

laatste doeleinden is het boekje heel bruikbaar ; beschouwd als « kort overzicht » zal menig theoloog soms minder bevredigd opkijken, en menig niet-theoloog, al weze hij een « intellectueel onderlegde zoeker », zal botsen op de onoverwinbare moeilijkheid van te beknopte kernachtigheid. M. DAISCMCNT, PR.

17.316 XX. (Zusters Annonciaden van Huldenberg) 22 : 37

◆ GEWIJDE GESCHIEDENIS : NIEUW TESTAMENT. Tweede Graad — *Averbode, Goede Pers,* 1938 (20 × 15) 150 *blz.* 10 *fr.*
VIb — Een mooi, practisch en aangepast schoolbijbeltje. *Mooi* uitgegeven en met eenvoudige doch keurige en kunstige plaatjes opgeluisterd. *Practisch* daar het onder eenvoudigen en bruikbaren vorm het leven van Christus beschrijft. *Aangepast* aan de kindermentaliteit : dit vooral. Jammer dat hier en daar de verteltrant wat heeft doen « fantaseeren ». Maar dit heeft in feite minder belang. Dr M. DAISOMONT, PR.

17.317 XX. 05 : 23 : 37 : 266

◆ HET GODSDIENST-ONDERRICHT IN DE MISSIE. Verslagboek van de XVe missiologische Week van Leuven, gehouden te Nijmegen 1937 — *Tilburg, Missiehuis, Bredasche weg* 204 ; *Brussel, Universum,* 1938 (23 × 15) 247 *blz.* 40 *fr.*
IV — Dit boek geeft uiteenzettingen en gedachtenwisselingen van missionarissen over allerlei kwesties, die samenhangen met het godsdienstonderricht in de missies. Het brandend probleem van de adaptatie staat ook hier weer op het voorplan. Onontbeerlijk voor missionarissen en toekomstige missionarissen, is dit verslagboek ook zeer leerrijk voor priesters die in het moederland met katechese belast zijn. E. BOELAERT M.S.C.

17.318 XX. 264 : 24

◆ LATIJNSCH-NEDERLANDSCH DAGMISSAAL MET VESPERS EN ALLE GEBRUIKELIJKE GEBEDEN. *Geïll. dr V. Stuyvaert — Brugge, Desclée de Brouwer,* 1938 2e *uitg.* (15 × 8) 16, 1665, 86 *blz.* *volgens band,* 45 *fr. tot* 87.50 *fr.*
V — Wat onmiddellijk treft is de handzaamheid van dit missaal : zoo dun kon de snee gehouden — al telt het haast 1800 blz. — dank zij het gebruikte vliemlichte roomkleurige papier, dat gelukkig den tekst uitstekend leesbaar laat. Deze met zorg bewerkte uitgave laat niets aan volledigheid te wenschen over. Bovendien is hier de muziek te vinden voor de voornaamste Missen, Sequenties, Te Deums. Ook dagelijksche gebeden zijn opgenomen. De vertaling voor dezen herdruk werd volledig herzien.

17.319 XX. 24 : 25

◆ HET MENSCHELIJK GELUK. XIV geestelijke Voordrachten — *Antwerpen, Geloofsverdediging,* 1938 (22 × 14) 199 *blz.* 15 *fr.*
V — Gansch het problema van het menschelijk geluk wordt in deze mooie voordrachten behandeld. Dat de mensch geluk zoekt uit natuurlijken drang, hetzelfde geluk in vergankelijke nietigheden denkt te ontdekken, en toch ten langen laatste voor het goddelijk geluk bestemd is, wordt filosofisch en theologisch klaar gemaakt. Het is een goeddoend boek dat door velen als meditatieboek zou mogen gebruikt worden om tot het besluit te komen : « Zoo moet ook *mijn* Christendom worden : goddelijk geluk, dat *heel* mijn leven doorstraalt, en van *mijn* leven overstraalt naar *anderen* » (blz. 136). Dr M. DAISOMONT, PR.

17.320 XX. 25

◆ RICHTLIJNEN UWER BISSCHOPPEN. XIII geestelijke Voordrachten — *Antwerpen, Geloofsverdediging,* 1939 (22 × 14) 241 *blz.* 15 *fr.*
IV* — De geestelijke voordrachten, voor de zooveelste maal te Antwerpen gehouden, hebben niets van hun gekende interesse verloren. De bestendige belangstelling van een steeds talrijk en aandachtig publiek bewijst het. Dit feit is meteen ook een getuigenis van de groeiende attentie voor de waarde der geestelijke en der specifiek-religieuze vragen. Van meet af aan werden deze voordrachten gesteld in het teeken van de positieve leer en reiken daardoor verder dan de titel « geloofsverdediging » zou laten vermoeden. Wat een verblijdende bevinding is. Er is ook, in den loop der jaren, een systematische groei waar te nemen in het onderwerp zelf der aaneengesloten reeksen. Het volstaat de opgave te zien van de verschillende jaren, om die groeiende continuïteit te volgen.
De reeks van dit jaar werd opgevat naar aanleiding van het Ve Prov. Concilie van Mechelen en geeft ons, aan de hand daarvan, de diagnose van den tijd door het kerkelijk gezag ; de stellingname ook, door het bisschoppelijk gezag genomen ten aanzien van de verschillende problemen. Van welk gewicht het is, deze te kennen, zal wel iedereen toegeven, nu de geestesverwarring zoo ontstellend is en tot zulke positieve aberraties leidt. De meest-primaire dingen zijn taboe voor vele geloovigen. En daardoor is, radicaal, hun houding tegenover de Kerk, verkeerd. Vele gangbare, en door katholieken aanvaarde en doorleefde

theorieën bewijzen een totaal onbegrip en wanbegrip der essentieele opvatting van het wezen der Kerk; van de autoriteit der Bisschoppen, enz. Daarom mogen we deze reeks noemen als de verklaring van enkele der belangrijkste tituli uit het jongste Concilie van Mechelen en een waardevol commentaar ervan. De namen van de voordrachtgevers staan borg voor de waarde van de voordrachten, qua inhoud en vorm. Priesters en Leeken, het is een boek voor U. M. VAN HOECK, PR.

17.321 **XX. (R. K. Priester)** **24 : 26 : 23**

◆ SACERDOS REPARATOR. Beschouwing over het Priesterschap — *Rijswijk, Nieuwvoored* 1938 (19 × 13) 102 *blz.* *fl.* 8,50
V — Geen enkele priesterziel zal ongevoelig blijven voor deze beschouwingen en wenken. Zij onderlijnen zekere werkelijkheden van kapitaal belang. Zij helpen hem in zijn taak van zelfheiliging en willen hem zien leven, lijden en offeren als reparator met den Verlosser-Christus. Meer dan ooit is herstel noodig. En dit vraagt de Meester op de eerste plaats van zijn priesters. Een gulden boekje voor de geestelijkheid. D. DE PAUW O.P.

17.322 **XX.** **24**

◆ UW ZONDAGSMIS EN UW ARBEIDSWEEK. *Geïll.* — *Averbode, Goede Pers,* 1938 (22 × 14) 46 *blz.* 2 *fr.*
V — Een excellent goede brochure, uitstekend geschikt om ook de eenvoudigste menschen met de ware beteekenis van het H. Misoffer vertrouwd te maken. L. VAN HULLE, PR.

17.323 **XX.** **24**

◆ DE WEG. Gebedenboek samengesteld uit onze geestelijke Schrijvers van de XVIe en de XVIIe Eeuw — *Antwerpen, Franciscaansche Standaard,* 1938 (15 × 12) 157 *blz.* 10 *fr.*
V — Een voortreffelijke verzameling van gebeden uit de 16^e^ en 17^e^ eeuw, die godvreezende menschen kan helpen om iederen dag deugdzaam door te brengen, en de voornaamste kerkelijke tijdstippen te heiligen door stichtende lezing en meditatie. St-Augustinus is hier niet op zijn plaats. Zekere gebeden zijn zeer mooi, andere gewoon. 't Boekje mag er zijn. D. DE PAUW O.P.

3. Sociale Wetenschappen - Opvoeding

17.324 **Banning, W., Dr** **30 : 32 : 33**

HEDENDAAGSE SOCIALE BEWEGINGEN. Achtergronden en Beginselen — *Arnhem, van Loghum Slaterus,* 1938 (25 × 16) 224 *blz.* *fl.* 3,90; *geb. fl.* 4,90
II*, S — Naar de cultuursociologische methode, die nl. steunt op de « hypothese, dat sociale idealen in de eerste plaats gebonden zijn aan sociale groepen en dus begrepen moeten worden vanuit de maatschappij en de zich daarin openbarende tegenstellingen », heeft schr. de « achtergronden en beginselen » geschetst der hedendaagsche sociale stroomingen : nl. het liberalisme en de moderne democratie, het katholicisme, het calvinisme, het socialisme en het fascisme; onder dit laatste worden én het Italiaansch fascisme én het Duitsche nationaalsocialisme verstaan, terwijl het communisme mede behandeld wordt bij het voorlaatste. Schr., die de gewaardeerde leider is van het religieus-socialisme in Nederland, deed lofwaardige pogingen om objectief en zakelijk te zijn en schenkt ook veel, dat belangwekkend is. Zijn schets van het katholicisme en dezes sociale leer kan ons echter niet bevredigen. Dr C. VAN GESTEL O.P.

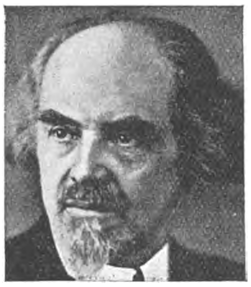

Nicolai Berdjajew

17.325 **Berdjajew, Nicolai** **84 : 30 : 32 : 33**

BETEEKENIS EN OORSPRONG VAN HET RUSSISCHE COMMUNISME. Een Bijdrage tot de Psychologie en de Sociologie van het Russische Communisme. *Vert. dr J. Schregardus* — *A'dam, De Spieghel; Antwerpen, Het Kompas,* 1938 (25 × 17) 206 *blz.* *fl.* 2,50; *geb. fl.* 3,50
IV — Berdjajew beschrijft hier diepgaand de voorgeschiedenis, de factoren en de ontwikkelingsphasen van het Russische communisme, het beziend, ontledend en critiseerend in het licht van het christendom. M. DONDERS-VAN DER AA

17.326 **Brunton, Paul** **29 : 39 : 1 : 91**

VERBORGEN WIJSHEID. Bij de Jogi's van Voor-Indië. *Vert. uit h. Engelsch [A search in secret India] dr J. H. van Klooster. Geïll.* — *A'dam, De Spieghel; Antw., Het Kompas* (25 × 17) 370 *blz. fl.* 4,90; *geb.* 5,90

II — *Dit boek geeft* de ervaringen weer door den schrijver in Indië opgedaan. Het is zonder twijfel geschikt om den lezer een inzicht bij te brengen in de bonte verscheidenheid der Voor-Indische jogi's, onder wie zoowel gewone goochelaars en beoefenaars der tooverkunst als groote asceten en diepzinnige denkers voorkomen. Deze laatste zijn in Indië evengoed als in onze Westersche wereld uitzonderingen. We moeten deze enkelen evenwel zeer ernstig nemen. De diepe meditatie, waaraan sommigen zich overgeven, kan niet anders dan tot een dieper inzicht in de vergankelijkheid van alle aardsche, zinnelijke dingen voeren en den geest bewust maken van zijn diepe verbondenheid met hoogere geestelijke waarden. Hiermee is echter de vraag niet opgelost, of die verbondenheid pantheïstisch of theïstisch moet worden geïnterpreteerd en nog minder de vraag of het christendom ons niet een nog zuiverder en dieper inzicht in onze wezensbetrekkingen met God heeft gebracht. In de oogen van den auteur schijnt dit een overbodige vraag te zijn. PROF. K. L. BELLON, PR.

17.327 **Callewaert, L. J., O.P.** **84 : 37 : 008**

◆ ARISTOCRATIE — *Kortrijk, Steenlandt,* 1936, 2e *uitg.* (19 × 14) 169 *blz.* 14 *fr.*
V* — Heel dit werk is de verdediging van de geestelijke aristocratie, levenshouding geworden. Zij is de uitbloei van waarachtige cultuur. Steller heeft ze langs alle zijden opgeteekend. Graag vermelden we dat dit boek aan de tweede uitgave is. Wat een schoone aanbeveling wordt. Het is gehouden in den trant van Pater Callewaert's stijl. Het boek is zeer goed uitgegeven. M. VAN HOECK, PR.

17.328 **Chassagne, H.** **9 : 30 : 33**

JAPAN CONTRA DE WERELD. *Vert. uit h. Fransch* [*Japon contre le Monde*] *dr M. van Rees — A'dam, Pegasus,* 1938 (20 × 15) 233 *blz.* *fl.* 1,50 ; *geb. fl.* 1,90
III, K — Na een kort, hier en daar met kommunistische opmerkingen gelardeerd, historisch overzicht van Japan, wordt in korte hoofdstukken, een wel interessante, doch enigszins droge en dorre uiteenzetting gegeven van Japans ekonomische en sociale positie, met als slot een algemene beschouwing van het Japanse streven. S. J. ROBITSCH

17.329 **de Graaf, D. A.** **30 : 37 : 159 : 809**

DE HEDENDAAGSCHE JEUGD. Achtergrond en Perspectieven — *Den Haag, H. P. Leopold (De vrije Bladen, nr 8)* 1938 (23 × 15) 32 *blz.* *fl.* 1
IV — Schr. neemt U mee op wandeling door de literatuur en de wereld van de actualiteiten film, sport, radio, jazz en « boomt » ondertusschen wat over « hedendaagsche jeugd ». Hij praat veel zelfs, en soms erg onduidelijk, al zegt hij hier en daar ook een treffende waarheid, en heeft hij in veel dingen een juist inzicht. Dit « essay » is wat al te « schetsmatig » : het veronderstelt te veel als gekend. L. M. VERVINCKT O.P.

17.330 **de Jong, L.** **32 : 30 : 33**

HEDENDAAGS MARXISME — *A'dam, Arbeiderspers,* 1937 (20 × 15) 80 *blz. fl.* 0,40
II, S — Schr. beoogt een bondige en voor oningewijden ook verstaanbare schets te leveren van het marxisme, zooals het thans door zijn aanhangers gezien en geïnterpreteerd wordt. Zaakkundig en zeer klaar ! Dr C. VAN GESTEL O.P.

17.331 **de Clippele, St. P., S.J.** **86 : 37 : 24**

◆ BRIEVEN AAN EEN MOEDER. *Geïll. — Alken, Bode H. Hart* (19 × 12) 170 *blz.* 10 *fr.*
IV — Ontwikkelde moeders, terecht bezorgd om de deugd uwer kinderen, om de toekomst uwer meisjes en jongens, die groot groeien in de wufte atmosfeer van dezen heidenschen tijd : dit is nu een boek voor U ! Hier is een opvoeder van groot formaat aan het woord, die de waarden van christene voornaamheid, van moreele gaafheid in de kringen onzer bedreigde Vlaamsche burgerij, hoog wil houden. De toon dezer brieven is kalm-beraden, hartelijk tevens en soms met een geestigheid gekruid. Een boek voor dezen tijd !
FR. CROLS, PR.

17.332 **de Ridee, O. H. P.** **383 : 656**

HET VERZAMELEN VAN POSTZEGELS. *Geïll. met* 200 *afbeeldingen — Hilversum, Auf der Heide's Postzegelhandel* (20 × 14) 64 *blz.* *fl.* 0,50
V — Kleine gids, welke een goed eenvoudig overzicht geeft voor den beginnenden verzamelaar op het uitgebreid veld der philatelie. CH. VANDAMME

17.333 **de Wilder, M.** **37**

BEKNOPT LEERBOEK DER METHODIEK EN DER SCHOOLINRICHTING. *Met medewerking v. F. Haugen. Vert. uit h. Fransch — Brussel, A. de Boeck,* 1938 (22 × 14) 395 *blz.* 37,50 *fr.*
V, L — Het boek — spijts zijn 400 blz. — is inderdaad « beknopt ». De schrijver bespreekt

oppervlakkig allerhande schoolvraagstukken, zooals ze vroeger gesteld werden. Maar wie meent op de hoogte te worden gesteld van de moderne stroomingen en hervormingen, kan het boek niet gebruiken : het komt wat te laat. AUG. TROCH

17.334 **Diederik** **324**

BEPALINGEN EN CITATEN OVER NATIONALISME — *Antwerpen, Regenboog* (17×11) 124 *blz.*
V* — Compilatie van allerhande begripsverklaringen, uit zeer verscheiden bronnen, over taal, volk, Vl. Beweging e.d. Een accidenteele poging.

17.335 **Frenck, Harold** **32**

◆ BLOED OVER EUROPA. *Geïll. met 24 platen en 3 kaarten — Tilburg, Het Nederlandsche Boekhuis,* 1938 (22×16) 221 *blz.* *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,75

French, Harold **32 : 39 : 9 : 91**

TSJECHO-SLOWAKIJE. *Geïll. met 25 platen en 4 kaarten — Tilburg, Het Nederlandsche Boekhuis,* 1939 (21×15) 252 *blz.* *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,75
IV* — In artikel : Boeken van brandende Actualiteit besproken. Zie nr 17.254.

17.336 **Furfey, Paul Hanly** **309**

◆ KATHOLIEK EXTREMISME. *Vert. uit h. Amerikaansch. Geïll. met portret — Eindhoven, Antwerpen, Kath. Jongeren-Vredes-Actie,* 1938 (14×9) 32 *blz.* *fl.* 0,10
IV — Een warm pleidooi voor hetgeen schr. als katholiek extremisme bestempelt. Meerdere toepassingen gelden voor Amerikaansche toestanden. Enkele zinsneden kunnen tot verkeerde interpretaties aanleiding geven. Het volstaat niet het *imprimatur,* dat voor den origineelen tekst werd gegeven, over te drukken. Voor een vertaling is een nieuwe goedkeuring vereischt. L. VAN HULLE, PR.

17.337 **George, Henry** **33**

VOORUITGANG EN ARMOEDE. *Bew. nr h. Engelsch [Progress and Poverty] dr H. Kolthek — Gouda, J. Mulder,* 1938 (25×16) 412 *blz.*
IV — Henry George is de groote voorvechter voor afschaffing van het particuliere grondbezit, door confiscatie van de grondrente, en met hem is de beweging van land-nationalisatie begonnen. Jammer dat in deze bewerking heelemaal niet is te onderkennen, wat tot het oorspronkelijke werk behoort, en wat van den bewerker afkomstig is. K. RONCKEN, PR.

17.338 **Gottschewski, Lydia** **396**

VROUWEN IN HET STRIJDENDE VOLK. *Vert. uit h. Duitsch [Männerbund und Frauenfrage. Die Frau im neuen Staat] dr D. A. H. Valeton-Wiggelendam — A'dam, De A'damsche Keurkamer,* 1937 (19×13) 126 *blz.* *fl.* 1,10
IV — Een boek over de Vrouwenbeweging in Duitschland, dat onze volle aandacht verdient. Schrijfster schijnt een diep geloovige, waarschijnlijk niet katholieke vrouw te zijn. Haar werkje heeft een werkelijke documentaire waarde voor dezen die de Vrouwenbeweging in haar evolutie volgen. Het moet natuurlijk met kritischen zin gelezen worden, die de vele verheven gedachten naar waarde weet te schatten en tevens behoedt voor het gevaar dat schuilt in de strekking, die het nationaal belang tot hoogste norm van het menschelijk geweten maakt. MARIA BAERS

17.339 **Herbé, Jacques [ps. v. Jul. Renault]** **37 : 24**

◆ KINDEREN ZIJN GODS LIEVELINGEN. *Vert. uit h. Fransch [L'Education religieuse des Enfants dans la Famille] dr Gabriëlle A. M. Huijdts — Tilburg, Het Nederlandsche Boekhuis,* 1939 (19×14) 168 *blz.* *fl.* 1,50 ; *geb. fl.* 2,25
IV — De schrijver, die uitgaat van de grondgedachte, dat godsdienstige opvoeding moet beginnen « bij de wieg », geeft, na doel en uitgangspunt der religieuze vorming in het algemeen besproken te hebben, in een aantal hoofdstukjes, richtlijnen aan voor deze vorming in de verschillende perioden van het kinderleven. M. DONDERS-VAN DER AA

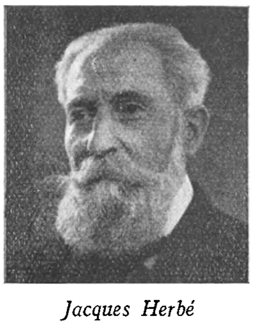

Jacques Herbé

17.340 **Jansen, H. L., Drs** **38 : 65**

GRONDBEGINSELEN VAN BEDRIJFSLEER, RECLAME- EN VERKOOPKUNDE — *Alkmaar, van Putten & Oortmeijer (Handelsonderwijs voor de Middenstand, dl 2)* 1938 *herzien en opnieuw bew. 6e druk* (23×14) 100 *blz.* *fl.* 0,95
V — Zeer gedegen, zij het ook zoo bondig mogelijk behandeld studieboek. Zal aan alle gegadigden uitstekend dienst bewijzen.

17.341 Josephus Jitta, A. C. **32**
HET WEZEN DER DEMOCRATIE — *Leiden, A. W. Sijthoff*(24×16) 32 *blz. fl.* 0,50
IV* — Een fijnzinnige ontleding van het « wezen der democratie ». Daaromtrent is in den loop der tijden verwarring ontstaan. Veelal verstaat men daaronder : een methode van staatsbestuur : het volk regeert zichzelf. Dit noemt schr. het formeele beginsel. « Het wezen van de democratie, dat ik het materieele beginsel heb genoemd, is niet een *methode*, maar een *doel*, het streven naar de verwezenlijking van een bepaald religieus en zedelijk ideaal, beter nog het is een christelijk, althans een bijbelsch ideaal, de erkenning van de gelijkwaardigheid der menschen in ethisch opzicht ». Regeering door het volk is niet altijd vereischt om dit doel te verwezenlijken. Dr C. van Gestel O.P.

17.342 Julius, Koenraad **3 : 2**
◆ DE NIEUWE AFGOD — *Heiloo, Kinheim* [*Kortrijk, Zonnewende*] 1938 (19×13) 40 *blz.*
IV — Die nieuwe afgod is de nationaalsocialistische levensbeschouwing ; uit welgekozen citaten blijkt overduidelijk dezes antithese t.o.v. het christendom. Dr C. van Gestel O.P.

17.343 Kessel, Irma **37 : 159 : 83.8**
KINDEREN KLAGEN AAN ! *Vert. uit h. Duits* [*Kinder klagen an*] *dr René de Lange — R'dam, Uitg. v. sociale Psychologie,* 1938 (21×14) 32 *blz.* *fl.* 0,25
IV*, N — Een al te summarisch pleidooi tegen de « knechting en nood » der kleinen door het opvoedingssysteem der volwassenen. Dit pleidooi wil ten strijde roepen ? Welke strijd ? Zij klaagt aan dat de kinderen zijn « onvrij, een stuk speelgoed, een amusement voor de groote menschen » ; maar vecht zij dan voor bandeloosheid ? Zijn godsdienst en moraal — waarover geen woord wordt gerept — dan ook te verwerpen banden of remmingen. De verhalen, die zij volgen laat, zijn wel flink, toch zijn ze de te verwerpen conclusies uit vage, niet te aanvaarden premissen. A. van den Dries, pr.

17.344 Knapp, W. H. C. **33 : 63 : 32**
WERELDONTWRICHTING EN WERELDHERSTEL. Het economisch Wereldgebeuren getoetst aan den Landbouw — *A'dam, Scheltema & Holkema,* 1937, 2e *omgewerkte druk* (24×16) 244 *blz.* *fl.* 1,75 ; *geb. fl.* 2,50
IV* — Dit werk won den prijs Humbert-Marie José voor de jury van het Internationaal Landbouw-Instituut te Rome. De thesis ervan luidt : Herstel der huidige wanorde is slechts mogelijk door aan den landbouw weer die plaats in het economisch denken, in den staat en in de maatschappij toe te kennen, welke hem krachtens zijn buitengewoon groote beteekenis toekomt en door alle maatregelen op economisch, sociaal en politiek gebied te toetsen aan het karakter der landbouwvoortbrenging. Na het belang van den landbouw te hebben aangetoond, onderzoekt schr. de beteekenis van den landbouw in de verschillende economische stelsels, om dan de beginselen eener actieve landbouwpolitiek voorop te zetten. Op te merken, dat schr. zeer wantrouwig staat tegenover publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie ! Dr C. van Gestel O.P.

17.345 Kramers Thz., Coen **84 : 2 : 3 : 1**
◆ SEDERT 1929. *Ingeleid dr Prof. Dr A. M. A. A. Steger — Schiebroek, Vox Romana,* 1938 (20×15) 128 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,70
IV — Schr. stelt de moderne bewegingen verantwoordelijk voor de wereldcrisis waarin Nederland, sedert 1929, eveneens werd betrokken. Hij onderzoekt die bewegingen en stelt vast dat zij de leer van het christendom verwerpen, de Kerk verwoed aanvallen en een nieuwe maatschappij willen opbouwen zonder God. Daarin ziet hij de psychologische krachten, die wanorde hebben gesticht, in het individueele en maatschappelijke leven. Om dien toestand te boven te komen moeten de richtlijnen gevolgd van de jongste, pauselijke encyclieken, een grondige kennis aangeworven van het christendom en alles hersteld in Christus. Alleen het christendom biedt een stevige basis voor een nieuwe maatschappij. Deze beschouwingen verdienen de aandacht omdat zij meer dan eens treffende gedachten vooruit schuiven en omdat zij de grondoorzaak blootleggen van de huidige maatschappelijke ontreddering en geestesverwarring. D. de Pauw O.P.

17.346 Langeveld, M. J., Dr **37 : 159 : 61**
DE OPVOEDING VAN ZUIGELING EN KLEUTER. *Geïll. met 12 platen — A'dam, H. Meulenhoff (Mod. Opvoeding en Wereldbeschouwing)* (21×14) 178 *blz.* 2,10 ; *geb.* 2,75
III, L — Vlot en onderhoudend geschreven populariseering van de « verworvenheden » der moderne kinderpsychologie. Voorbehoud voor onontwikkelden om de hoofdstukjes over godsdienstige opvoeding en het « tè groote gezin ». M. Donders-van der Aa

17.347 Last, Jef **32 : 93 : 89**

Jef Last

DE SPAANSCHE TRAGEDIE — *A'dam, Contact [De Ned. Boekhandel]* 1938 (24×15) 198 *blz.* 29 *fr.*; *geb.* 40 *fr.*
I, K — Dit boek, elders reeds gedeeltelijk verschenen, geeft een boeiende, litterair-knappe, sterk tendentieuze reportage van schrijvers frontervaringen in Spanje. Het interessante van het boek ligt echter in het voor- en nawoord; na de processen der laatste maanden te Moskou en na den val van Teruel, verliet J. Last de communistische partij : hij is nu partijloos, gelijk hij door het verlies van zijn Nederlandsch staatsburgerschap vaderlandloos is geworden. Nu hij vrij spreken kan, oefent hij op Sovjet-Rusland en de communistische partij een feller kritiek dan ik ergens las; feller ook dan die van zijn vriend A. Gide. Schr. behoudt zijn communistisch geloof, maar ziet in Sovjet-Rusland een verraad daaraan. Dr C. VAN GESTEL O.P.

17.348 Leemans, Victor **33 : 32**

INLEIDING TOT DE ECONOMISCHE POLITIEK — *Antwerpen, De Nederlandsche Boekhandel,* 1938 (20×12) 55 *blz.* 13 *fr.*
IV — Samenvatting in eigen taal van E. Wagemann's « Wirtschaftspolitische Strategie », zooals schr. erkent : « Zonder Wagemann als gids, ware deze uiteenzetting ongeschreven gebleven ». Dr C. VAN GESTEL O.P.

Victor Leemans

17.349 Mulock Houwer, D. Q. R. **37 : 159**

GESTICHTSPÆDAGOGISCHE HOOFDSTUKKEN. *Met een voorbericht van Ph. Kohnstamm — Eibergen, Drukk. Heinen,* 1938 (25×17) 5, 238 *blz.* *geb. fl.* 4,50
III*, N — Het mag wel aangezien als een handboek ten gebruike van de gestichtsverpleging; niet echter als *het* handboek dat ons, katholieken, naar den zin praat. Er zijn vooreerst, in de al te bondige ontwikkelingsschets van het gestichtswezen, bedenkelijke leemten gebleven, die onrechtvaardig zijn tegenover de katholieke Middeleeuwen, St-Vincentius à Paulo, Don Bosco, J. B. de la Salle. Over allerhande vraagstukken van zeer delicaten aard, als het sexueele, coëducatie, de vrouw in het jongensgesticht, de observatie, uit schrijver niet bij te treden gedachten. Zijn hoofdstuk over zedelijke en religieuse opvoeding is al te bondig en vaag. Over 't algemeen : de geest is niet katholiek, zelfs niet christelijk, omdat steller te eclectisch staat tegenover allerhande stelsels, en te zeer aanleunt bij een literatuur (zijn register is waarlijk imposant) van onzijdigen en officieelen. Toch kent hij het problema, voelt er zich in thuis, in eigen- en buitenlandsche gestichtsverpleging. Ik wenschte hem minder principieel, meer praktisch. Het werk kan met veel vrucht geraadpleegd worden. A. VAN DEN DRIES, PR.

17.350 Noordraven, T. J. & van der Boom, C. A. G. **34 : 35 : 656**

HANDBOEK DER SCHEEPVAARTWETTEN, SCHEEPVAARTCONTRACTEN EN SCHEEPSADMINISTRATIE — *A'dam, Drukk. J. F. Duwaer & Zonen,* 1927, 6e *vermeerderde druk* (24×16) 546 *blz.* *geb. fl.* 7,60
V — Hoewel meer bepaaldelijk berekend op Nederlandsche toestanden, is het boek ook van algemeen belang, althans voor ieder die met scheepvaart iets te maken heeft. In deze geheel omgewerkte uitgave werd ook een nieuw hoofdstuk opgenomen tengevolge der nieuwere bepalingen van het zeerecht in dato 1 Feb. 1927. C. J. VANDAMME

17.351 Persoons, Felix **37 : 6**

LESSEN IN DEN KLEIARBEID. *Geïll. — Tessenderloo, Drukkerij H. Hart* (20×16) 63 *blz.* 4,50 *fr.*
V — Een volledige lessenreeks over behandeling van klei als object voor handenarbeid. Geschikt, zoo voor jeugdvereenigingen e.d., als voor het onderwijs.

17.352 Randag, W., C. SS. R. **366 : 9**

◆ WIST U DIT VAN DE VRIJMETSELARIJ ? — *'s-Bosch, Mosmans* (19×13) 48 *blz.* *fl.* 0,25
V — Een zeer goede samenvatting over ontstaan, doel en methodes der vrijmetselarij. De stellingen van den schrijver zijn — helaas ! — al te waar, en zouden nog door veel oorkon-

den, bescheiden en gebeurtenissen kunnen bewezen en aangevuld worden. De brochure verdient massa-verspreiding en misschien bijwerking. M. DAISOMONT, PR.

17.353 **Rost, Nico** **92 : 32**

HET GEVAL JEF LAST OVER FASCISME EN TROTZKISME — *A'dam, Pegasus,* (20×14) 39 *blz.* *fl.* 0,25

II, K — Jef Last wordt o.a. veroordeeld als « homosexueel », niet wegens het immoreele daarvan, maar omdat het tegen de politieke lijn is! Zonder in het minst Jef Last te willen verdedigen voor zijn « Trotzkisme » moet men toch doen opmerken dat er, van een mensch die nadenkt, nogal veel vereischt wordt om trouw te blijven aan de « algemeene lijn ». A. WUYTS S.J.

17.354 **Sanders, J., Dr, e.a.** **355.5 : 34 : 36**

LUCHTBESCHERMING. Wat moet ik doen in dit geval? *Geïll. — Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M.,* 1939 (15×11) 79 *blz.* *fl.* 0,75

V — In vraag-en-antwoord-vorm de noodige begrippen omtrent de wettelijke organisatie der luchtbescherming, alarmeering, bommen, maatregelen daartegen, schuilplaatsen en E. H. B. O. voor gewonden en gegasten. J. P.

17.355 **Scharroo, P. W.** **37**

HET HEDEN, DE TOEKOMST EN WIJ — *Den Haag, Zuid-Hollandsche U.M.,* 1938 (23×15) 237 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50

II, N — Merkwaardig symptoom van onzen tijd : Eén der vele boeken, die de ontredderde wereld gelukkiger maken willen. Schr. zoekt de oplossing, via allerhande onjuiste premissen, in louter nuttigheid, meet alles naar de « vlotte daad », waarin alles zijn bekroning moet vinden en raadt voor persoonlijkheidsvorming Dalmeyer-cursussen aan : wij weten daarvoor wel iets beters. Vol onjuistheden en eenzijdigheden. Dr JOP POLLMANN

17.356 **Schelfhout-van der Meulen, Alb.** **37 : 24**

◆

TEGENSTELLINGEN. *Omslagteekening dr Lod. Schelfhout — Roermond, Maaseik, Romen & Zonen (Meisje, verdiep je)* 1938 (14×10) 61 *blz.* 4 *fr.*

V, M — Weer een mooi boekje van de bekende schrijfster, dat alle jonge meisjes tot hun baat zullen lezen. Schrijfster vraagt aandacht voor enkele schrille tegenstellingen in dezen verdwaasden tijd ; elke lezeres, die even ernstig nadenken wil, zal haar leven rijker en mooier maken. Graag aanbevolen ! FR. CROLS, PR.

A. Schelfhout-v. d. Meulen

17.357 **Sternberg, Fritz, Dr** **33 : 159 : 89**

HOE LANG KAN HITLER OORLOG VOEREN ? HET LOT VAN DUITSLAND IN DE VOLGENDE OORLOG. *Vert. uit h. Duits dr I. Carvalho. Geïll. met beeldstatistieken — A'dam, Nederlandsche Keurboekerij,* 1939 (23×16) 366 *blz.* *fl.* 3,90 ; *geb. fl.* 4,90

IV, S — De moderne oorlog is behalve militair, ook economisch van aard en psychologisch. Hoe staat Duitschland ervoor, vraagt schr. zich af. Hij vergelijkt uitvoerig de oude en nieuwe toestanden, mogelijke bondgenootschappen, imperialistische en kapitalistische factoren. Een voortreffelijk boek — op de eerste pagina's na — : vooral krachtig doordat het voor Duitschland de eigen-Duitsche publicaties als bronnen gebruikt. 'n Leerzaam en boeiend boek : eerlijk en zéér veelzijdig, ondanks schrijvers' marxistischen gedachtengang. Dr JOP POLLMANN

17.358 **Valk, W. L., Dr** **33 : 32 : 309**

DE BEHEERSCHING DER WERELDECONOMIE. Een Onderzoek betreffende de Voorwaarden van stabiele Welvaart en Wereldvrede — *Utrecht, W. de Haan,* 1937 (23×15) 170 *blz.* *fl.* 2,90

IV* — In den grond komt deze poging tot ordening van de wereldeconomie neer op wat men in de vorige eeuw staatssocialisme of thans planistisch socialisme zou noemen. Bijzonderste middel daartoe is de normaliseering van de prijsvorming, door centraliseering in handen van den staat van alle kapitaalbelegging. Schr. ontveinst zich niet de bezwaren van zijn semi-socialistisch stelsel, maar ziet daarin de eenige uitweg. Dr C. VAN GESTEL O.P.

17.359 **van Dael, Jac., Dr** **33 : 37 : 159**

◆

BESCHOUWINGEN OVER BEROEPSKEUZE-VOORLICHTING EN GEESTELIJKE VOLKSGEZONDHEID — *'s-Bosch, R. K. Char. Ver. voor geestelijke Volksgezondheid,* 1938 (27×20) 16 *blz.* *fl.* 0,20

V — De voorlichting bij beroepskeuze heeft een dubbele taak : 1) het verstrekken van adviezen in zake beroeps- en opleidingskeuze en 2) het geven van inlichtingen over beroepen en opleidingen. Vooral interessante wenken betreffende punt 1. AUG. TROCH

17.360 **van Dam-van Isselt, W. E., e.a.** **91 : 32 : 05**

NEDERLAND IN DE BRANDING — *Baarn, Hollandia-Drukkerij,* 1938, (22 × 14) 265 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
V — Nederlands ontwikkeling in 1898-1938 en de groote gevaren, die thans dreigen, nu Nederland zoowel in Europa als in Oost en West in de branding staat. Bevat 7 opstellen, waar van die over « Onze Landsverdediging », « Nederland en zijn naaste Buren », « Nederland in het verre Oosten », « De verdediging van Ned. Indië » het meest uitmunten door kloek betoog, heldere argumenteering en forsche meeningsuiting. Wellicht het voornaamste en beste, want eerlijkste, « Gedenkboek » over 1898-1938. Dr JOPP POLLMANN

17.361 **van Goethem, F., Prof. Dr** **34 : 30 : 33**

Prof. Dr F. van Goethem

BEGINSELEN VAN SOCIALE WETGEVING. Met medewerking van Dr Walter Leën — *Antwerpen, Standaard-Boekhandel ; Brussel, E. Bruylant (Leuvensche Bijdragen tot de Rechtswetenschap)* 1938, 2e *verm. druk* (23 × 15) 428 *blz.* 45 *fr.*
V* — Heruitgave van den in 1936 verschenen « beknopten leidraad », aanzienlijk aangevuld en gedeeltelijk zelfs herschreven ; bij welke herziening Dr W. Leën een belangrijk aandeel opnam. Onmisbaar handboek voor wie zich met sociale aangelegenheden in te laten hebben. Zie overigens rec. 13.248.

17.362 **van Veen, J. S., Dr** **39**

BEKNOPT OVERZICHT DER GRIEKSE MYTHOLOGIE. *Herzien dr Dr M. Engers. Geïll. — Groningen, J. B. Wolters,* 1938, 17e *druk* (19 × 12) 80 *blz.* *fl.* 0,80
V, N — Beknopt, erg schoolsch, *overzicht.* Zie onze rec. 7533.

17.363 **Verschuere, Antonellus, O. F. M.** **05 : 37 : 271**

◆ 50 JAAR SERAFIJNSCH COLLEGELEVEN. 1888, Lokeren, 1938. *Geïll. — Mechelen, S. Franciscusdrukkerij,* 1938 (20 × 14) 88 *blz.* 5 *fr.*
V-VI — Het serafijnsche college te Lokeren jubileert! Met volle recht. Bewijzen ? Doorblader deze historische schets, waarin het ontstaan, de uitbouw, de bloei en de vele tribulaties, — denk even om den brand op nieuwjaardag 1920 ! — , van dit gesticht, op gemoedelijke wijze worden verhaald. L. VAN HULLE, PR.

17.364 **Verstraete, E.** **37**

VOLKSCHE OPLEIDING IN JEUGDORGANISATIES. Naar een lezing gehouden in den Cyclus « Dietsche Jeugdopleiding » voor de Volksuniversiteit ... *Geïll. — Antwerpen, Volksuniversiteit H. v. d. Reeck,* 1938 (20 × 13) 90 *blz.* 7,50 *fr.*
IV*, N — Als eerste poging om opbouwend werk te leveren op het gebied van de volksche opleiding onzer jeugd, kunnen we dit brochuurtje toejuichen. Maar we vinden het doodjammerdat schr. op een zuiver naturalistisch standpunt staat, en daarom noodzakelijkerwijze, ook louter nationaal gezien, onvolledig moet blijven. In dezen zin kan dit werkje ook een gevaar worden, en een kloof tusschen het volksche en godsdienstige helpen scheppen, die historisch gezien nooit bestaan heeft, en die principieel bekeken ook niet bestaan mag.
L. M. VERVINCKT O. P.

17.365 **Vos, H., I·** **30 : 32**

DE MAATSCHAPPIJ VERANDERT — *A'dam, Arbeiderspers* (20 × 15) 54 *blz. fl.* 0,40
II, S — Het kapitalisme is in verval. In die veranderde maatschappij zijn de oude socialistische tendenzen verzwakt, maar zijn ook volgens Schr. nieuwe mogelijkheden geborgen voor het socialisme. Tamelijk oppervlakkige brochuur. Dr C. VAN GESTEL O. P.

4. - Taalkunde

17.366 **de Vooys, C. G. N., Dr** **4393**

INLEIDING TOT DE STUDIE VAN DE WOORDBETEKENIS — *Groningen, J. B. Wolters ; Antwerpen, De Sikkel,* 1938 (21 × 15) 79 *blz.* *fl.* 1,40
V* — Wij meenen dat het boekje van Prof. de Vooys aan al de eischen van een goede inleiding voldoet. Van den Utrechtschen hoogleeraar mogen wij daarenboven — en dit is

hier ook weer het geval — steeds een heldere en eenvoudige uiteenzetting verwachten. Normalisten en studenten der rhetorica kunnen bezwaarlijk een beteren gids op het domein der samentiek vinden. Ook ingewijden zullen het met interesse lezen. Jos. Janssens

17.367 **de Vos, Am.** **4393 : 37**

UITSPRAAK-DRILOEFENINGEN VOOR HET ALGEMEEN BESCHAAFD. Bestemd voor 3[e] en 4[e] Graadklassen, Voorbereidende Afdeelingen der Midd. Scholen en voortgezet L. O. — *Brussel, A. de Boeck,* 1938 (21 × 13) 46 *blz.* 5 *fr.*

V-VIa° — Samengesteld door iemand, die volstrekt niet op de hoogte is van zijn taak! Het werkje krioelt van « vergissingen ». Volstrekt onbetrouwbaar. Fr. Dupont

17.368 **de Vos, H. J., D[r]** **88 : 43 : 37**

NIEUW LEER- EN LEESBOEK VOOR DE DUITSCHE TAAL : 3[e] DEEL. *Geïll. — Brussel, A. de Boeck,* 1937, 3 *dln* (19 × 13) 164 *blz.* 16 *fr.*

V — Met genoegen kunnen we dit derde deel aanbevelen. Het leerboek brengt eindelijk een nieuwen en frisschen geest in ons Duitsch onderricht. Naast enkele punten uit de grammatica met oefeningen, geeft het leerboek ons door de verscheidenheid der lectuurteksten een breede inleiding in de verschillende taalkringen (Geographisches, Kulturgeschichtliches, Industrie und Technik, Erhabenes). Juul Bovée

17.369 **Sterringa, Tj., D[r]** **4393**

SCHETS VAN DE VOORNAAMSTE TAALVERSCHIJNSELEN — *Purmerend, J. Muusses,* 1938 (23 × 15) 120 *blz.* *fl.* 1,25

V — Dit boekje omvat zoowel de geschreven als de gesproken taal. Leergierigen kunnen hun inzicht in het levende verschijnsel van de taal hier naar hartelust en onder bevoegde leiding verruimen. Ook leeraars M. O. kunnen hier hun voordeel doen. Jos. Janssens

17.370 **Tavernier, J. J.** **42 : 37 = 42**

READING AND CONVERSATION. Lees- en Spreekoefeningen in de Engelsche Taal — *Brussel, A. de Boeck,* 1938 (22 × 14) 160 *blz.* 15 *fr.*

V—Veertig anecdotische leesstukjes, geschikt zoowel van inhoud als van taal. Na ieder stukje volgt een reeks goed gestelde vragen ; daarenboven komen noodzakelijke woordverklaringen en phonetische transcripties nog hulp bieden bij het lezen, enz. Ik stel me voor dat dit keurig uitgegeven boekje met succes zal gebruikt worden. Aanpakken! Jos. Janssens

17.371 **Webster, Jean** **83 : 37 = 42**

DADDY-LONG-LEGS. WITH VOCABULARY. *Adapted and annotated by Dr H. R. S. van der Veen. Geïll. dr de schrijfster — Groningen, J. B. Wolters* (« *The Young People's Library* ») 1937 (16 × 10) 157, 38 *blz.* *fl.* 1

V — Titel en uitgave spreken voor zich zelf. Leeraars grijpt toe! Juul Bovée

17.372 **XX.** **4393**

ZUID-NEDERLAND EN DE SPELLINGVEREENVOUDIGING. Met een Aanhangsel. De spellingwijzigingen in Noord-Nederland van 1930 tot 1936— *Antwerpen, De Sikkel,* 1938 (19 × 13) 31 *blz.* 2 *fr.*

V— In deze brochure houdt de schrijver van de Zuid-Nederlandsche Vereeniging voor vereenvoudiging onzer spelling het zooveelste pleidooi voor een hervorming,waarvan we niet gelooven dat ze, althans in den gemitigeerden vorm Marchant-Slotemaker de Bruïne, nog te vermijden is. De verdiensten van het geschriftje — waarvan de eerste drie hoofdstukken historisch, de laatste drie apologetisch en polemisch zijn — lijken ons te zijn, bij groote zaakkundigheid, overtuigende bezadigdheid en helderheid van betoog. Het besluit onderstreept de noodzakelijkheid de eenheid van spelling tusschen Noord en Zuid bovenal te redden. Een aanhangsel resumeert nog eens de laatste drie spelling-vernieuwingen: die van Terpstra, Marchant en Slotemaker de Bruïne. Wie de brochuur argeloos leest, zal getroffen worden door het feit, hoe lang hij reeds aan 't lezen is, vooraleer hij merkt dat hier een vereenvoudigde spelling geboden wordt : hoe gering is de wijziging van het schriftbeeld onzer taal! prof. fr. Baur

5. - Wetenschappen

17.373 **Delaruelle, A., pr.** **54 : 53**

GRONDBEGINSELEN DER MODERNE SCHEIKUNDE. Met voorwoord van D[r] Sc. T. Blancquart. *Met ill. en 2 uitslaande tabellen — Antwerpen, Standaard-Boekhandel,* 1938, 2[e] *herz. en verm. druk* (22 × 15) 15, 232 *blz.* 18 *fr.*

V — Deze, vorig jaar onder nr 14.126 zoo gunstig besproken handleiding, moest thans reeds in herdruk gegeven. De tekst werd op enkele plaatsen herwerkt en aangevuld ; vooral de illustratie werd aanzienlijk uitgebreid.

17.374 **Delaruelle, A., pr.** **51 : 37**

◆

DE GULDEN VERHOUDING. *Overdruk uit « Nova et Vetera ». Geïll. — Sint Niklaas (Waas), Klein Seminarie,* 1938 (24×15) 52 *blz.* *Niet in den handel*

V* — Wat ikzelf in « De orde in de natuur », in het tweede deel « De esthetische orde », verwerkt heb in vulgariseerenden stijl, herneemt Prof. Delaruelle, doch hij gaat veel dieper en werkt streng wetenschappelijk. Wie niet bang is voor wat beschouwingen van wiskundigen aard, en niet huivert bij het zien van een formule, vatte het werkje aan. Hij zal verwonderd staan kijken dat zóóveel schoons, reeds van oudsher bekend, in deze laatste, onze tijden zoek geraakt is. De « gulden verhouding » zal voor velen een « revelatie » zijn, voor meer anderen het vertrekpunt tot meer dan praktische toepassingen. Geen enkel kunstenaar zou dit werkje mogen ongelezen laten. L. Senden, pr.

A. Delaruelle

17.375 **Delaruelle, A., pr.** **51 : 37**

LIMIETEN EN AFGELEIDEN. *Geïll. — Brussel, N. V. Standaard-Boekhandel,* 1938, 2e *herz. en verm. druk* (22×15) 78 *blz.* 9 *fr.*

V — Meesterlijk geslaagd. Moeilijk zou het vallen die nog al ingewikkelde begrippen beter te behandelen. L. Senden, pr.

17.376 **Hana, Kees** **58 : 59 : 71**

ZEE, STRAND EN DUIN. Natuurleven aan den Wal en in Zee, van het Binnenduin tot enkele Mijlen uit de Kust. *Geïll. met* 48 *platen — Tilburg, Het Nederlandsche Boekhuis,* 1938 (22×16) 200 *blz.* *fl.* 3,25 ; *geb. fl.* 4,25

V — Tot voor enkele jaren — ja, nu nog bij veel schoolvossen — bestond heel de wetenschap van plant-, dierkunde en zoo meer in katalogeeren of, omgekeerd, in « determineeren » ! Alles was gezegd als men wist in welke orde, familie, onderorde en onderfamilie het specimen diende gerangschikt. Men trok de natuur op flesschen, elk met een inhoud naar een bepaalde norme. Alles rukten die lui uit hun verband. Niet dat de systematiek er niet noodig is... maar het is en blijft de keukenmeid van de wetenschap. Thans, naar het schijnt, wil men heel andere banen op : men gaat de natuur in en bekijkt en bewondert en bestudeert hoe die werkelijke, prachtige natuur *leeft* : wat er al samenwoont en groeit en waarom dat zoo samenhoort en elkaar aanvult. Kees Hana's *Zee, Strand en Duin* is een boek van dit laatste slag. In onderhoudenden stijl vertelt hij zijn wandelingen langs het strand, in de wei, in het bosch... op dit bepaald tijdstip van het jaar... Ja, hij gaat zelfs mee uit op haringvangst ! En Kees Hana heeft de oogen en de ooren open, en beter dan een stalen band van een radioreportage geeft hij raak weer wat hij gezien, gehoord of geroken heeft. Telkens een nette studie van het milieu, waar plant en dier de hoofdrollen in spelen. En daarenboven die eenig mooie photo's ! Aan *Zee, Strand en Duin* heeft men wat bij de lezing : aangenaam, boeiend en niks pedant ! L. Senden, pr.

Kees Hana

17.377 **Impens, C.** **513 : 37**

HANDLEIDING VAN DE AANVANKELIJKE MEETKUNDE, ten Gebruike van den 4den Graad, de Beroeps- en de Nijverheidsscholen. *Geïll. — Brussel, A. de Boeck* 1938 (21×14) 112 *blz.* 10 *fr.*

V — Wat meest opvalt, bij het eerste zicht, zijn de keurig afgewerkte figuren. De tekst is m.i. juist aangepast aan de geestesvermogens van de leerlingen. Een flinke aanwinst op gansch de lijn. L. Senden, pr.

17.378 **Kruseman, W. M., Dr** **58**

ACTIE IN DE PLANTENWERELD. *Geïll. — Baarn, Bosch & Keuning [Ledeberg, Het Boekhuis] (Libellen-Serie, nr* 326-327*)* 1938 (19×17) 71 *blz.* *fl.* 0,90 [12 *fr.*]

V — Planten, hoe roerloos en onbeweeglijk ze schijnbaar voor ons daar staan, zijn heel en al leven en beweging; een handsvolletje wetenschap daarover. Voortreffelijke vulgarisatie.

Th. Moreux, pr.

17.379 ◆ **Moreux, Th., pr.** 52 : 55 : 2 : 1

DE RAADSELEN DER WETENSCHAP. *Vert. uit h. Fransch [Les Enigmes de la Science] dr F. D. J. Holtzer. Geïll. met* 9 *platen — Turnhout, Brepols* (22 × 15) 315 *blz.* 45 *fr.*
V* — Een nieuwe vertaling van één der talrijke, zoo algemeen gewaardeerde verhandelingen van den bekenden Abbé Th. Moreux, hoofdzakelijk over problemen der sterrekunde. Zeer lezenswaardig, boeiend en verheffend.

17.380 **Rosseland, Svein** 52

VAN STERRENHEMEL TOT STERRENWERELD. Bouw en Ontwikkeling van het Heelal. *Nr h. Noorsch bew. [Stjernehimmelen] dr Dr J. J. Raimond jr. Geïll. met* 24 *platen — Leiden, Sijthoff,* 1938 (25 × 16) 189 *blz. fl.* 2,90 ; *geb.* 3,50
V* — Nooit heb ik iets beter in lezing gehad over het boeiend maar moeilijk technisch probleem van het Heelal. Gansch ad captum ook voor niet ingewijden, geen nuttelooze opsommingen en beschrijvingen, maar enkel de logische weg van ons zonnestelsel tot het melkwegsysteem en zoo verder op naar de andere nevels en de samenstelling van het heelal. Ik wensch den schrijver geluk met zijn boek en wensch dat velen het mogen lezen. Dr J. VAN MOLLE, PR.

17.381 **Thijsse, Jac. P., Dr** 63 : 58

BLOEMEN IN ONZE TUINEN : 2e DEEL. WINTERHARDE BLOEMSTRUIKEN. *Geïll. met* 96 *gekleurde platen — Amersfoort, S. W. Melchior (Natuurwet. zakboeken, nr* 5*)* 1938, 4 *dln* (16 × 11) 95 *blz.* *fl.* 2,40 ; *geb. fl.* 2,90
V — Van den bekenden plantkundige, een nieuw vervolgdeeltje op het in 1934 uitgekomen 1e deel : *Voorjaarsbloemen.* Allerhande wetenswaardigheden — niet zoozeer over verzorging e.d., omdat voor de hier behandelde soorten minder noodig. Ook een en ander over de beteekenis der wetenschappelijke namen. 96 fraaie, natuurgetrouwe afbeeldingen uit Dr L. Klein's *Gartenblumen II.*

17.382 **Tydemann, G. F.** 51 : 52 : 55

VIER OPSTELLEN. *Geïll. — 's-Gravenhage, G. Naeff,* 1938 (24 × 16) 126 *blz.* *fl.* 2,50
V* — Dit zijn vier streng wetenschappelijke opstellen. Zij zijn echter zoodanig geschreven dat, op eenige bladzijden na, zij ook door lezers, niet gespecialiseerd in de mathesis, kunnen verstaan worden. Schrijver heeft voor meerdere feiten betreffende het vormen van het aanzien der aarde, én het ontstaan van ons zonnestelsel, persoonlijke theorieën ; en zijn uitleg is op grondige redeneering gesteund. Het zijn echt belangwekkende opstellen, en ik wensch, uit ganscher harte, er den schrijver geluk mede. Dr J. VAN MOLLE, PR.

17.383 **Vangrieken, E. en Cardon, S., Ir** 5 : 37

NATUURWETENSCHAPPEN : 3e DEEL. 4e Klasse en 3e Middelbare. Overeenkomstig het gewijzigde Programma van 16 Nov. 1935. *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel,* 1938, (20 × 13) 303 *blz.* 24 *fr.*
V — Deze schrijvers hebben een loffelijke poging gedaan om het Staatsprogramma volledig en toch duidelijk vast te leggen in hun driedeelig werk *Natuurwetenschappen* Afgezien van de illustratie, die wel klaar, doch niet op peil blijkt, is het leerboek degelijk opgevat en klaar uiteengezet. L. SENDEN, PR.

17.384 **Vriends, Jan** 59 : 58 : 71

VOGELS GAAN EN KOMEN. Een Praatje over de Vogels en de hele Natuur. *Geïll. — Eindhoven, Het Poirtersfonds,* 1938 (26 × 18) 93 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.*2,90
V — Ja, een praatje over vogels en nog wat : adders, slangen, muizen, planten, vlinders, visschen... Weinigen kunnen praten als Jan Vriends, weinigen kunnen doen meeleven en voelen als deze vruchtbare schrijver. Het kan een uitstekend boekje voor de prijsuitdeelingen, voor onze boekerijen zijn. Het geheel is fragmentarisch, maar beantwoordt aan de noodzakelijkheid, niet te veel in eens op te disschen. De illustratie is ook goed verzorgd. FR. SEGERS, PR.

Jan Vriends

6. - Toegepaste Wetenschappen

17.385 Nelson, Heinrich, Prof. D^r^ 61

WORD OUD — BLIJF JONG. *Vert. uit h. Duitsch [Werde alt — bleibe jung] dr E. L. Ronge. Met 1 plaat — Utrecht, J. Bijleveld,* 1938 (21 × 14) 208 *blz. fl.* 2,15 ; *geb. fl.* 2,90
IV — We krijgen, onder de literatuur van « terug naar den oermensch » zoo veel vervelend en tendentieus fanatisme te lezen, dat we *dit* boek graag mogen. Het is natuurlijk ook wel een pleidooi voor gezonder, eenvoudiger leven, meer in en bij en volgens de natuur, maar het zit vol gezonde waarschuwing en raadgeving en aanziet ons nog als menschen, die eenigszins geëvolueerd hebben sedert den tijd dat onze grootouders zoo gelukkig en ongestoord-gezond leefden in de kruinen der cocosboomen. Dr J. Lebeer

17.386 Ootmar, G., D^r^ & Visser, J. J. 83.8 : 61 : 37

GEZOND LEVEN. Hygiënisch Leesboek voor het hoogste Leerjaar der lagere School. *Geïll. dr H. Meyer — Groningen, Wolters,* 1938, 10^e^ *druk* (18 × 13) 121 *blz. fl.* 0,80
VIa — Kinderverhaaltjes rond gezondheidsleer en natuurkunde. Het is veel meer een leesboek dan een leerboek, maar ze zullen er meer in leeren dan ze in zg. leerboeken ooit gedwongen zullen lezen ! Dr J. Lebeer

17.387 Reteig, E. A. O. 79 : 61 : 37

LICHAAMSOEFENINGEN VOOR ZUIGELINGEN. *Met een voorwoord v. Fr. Coenen en F. v. d. Zande. Geïll. met* 30 — *A'dam, Kosmos,* 1935 (19 × 12) 32 *blz fl.* 1,25
IV — Een boekje voor de ouders. Schrijver wijst de ouders in dit werkje niet alleen op het groote nut van bewegingsvrijheid en lichaamsoefeningen voor den zuigeling, maar hij leert hun tevens, hoe zij deze moeten bevorderen en in goede banen leiden. E. W.

17.388 van Dranen, P. J. 61

DE MODERNE GENEESWIJZE. Een groote Verandering in de Ziektebehandeling — *'s-Gravenhage, Confidentia,* 1938, 67 *blz. fl.* 0,60
IV — Nog een pleidooi voor rauwkost en zg. natuurgeneeskunde. Het boekje is er een bewijs van, hoe men goede zaken bederft door ze te veralgemeenen, op te schroeven en in tegenstelling te willen brengen met alles wat bestaat. Wat een verwarring overal en een vereenvoudiging, ik ging wel zeggen een simpelheid in het verklaren van ziekten en verschijnselen. Het kan er niet door, bewijst niets, zal niemand overtuigen. Dr J. Lebeer

17.389 van Haersolte, J. W. J. 656 : 387

VAAR WEL ! *Geïll. — A'dam, Blitz,* 1934 (23 × 16) 7, 317 *blz. fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,90
V — Schrijver van « Het Gulden Boek der Zee «, « Zeereizen », en « Onze Visscherij » komt ons andermaal in « Vaarwel » een inzicht brengen in het huidige zeewezen. Het werk is keurig geïllustreerd en bevat enkele hoofdstukken over visscherij, schepelingen-bibliotheken en verschillende wetenswaardigheden, die de aantrekkelijkheid ervan grootendeels verhoogen. C. J. Vandamme

7. - Schoone Kunsten

17.390 Avermaete, Roger 55 : 709

VAN GIOTTO TOT DE VLAAMSCHE EXPRESSIONNISTEN. *Geïll. met* 8 *afbeeldingen — Brussel, Nébé,* 1938 (23 × 15) 124 *blz.* 18 *fr.*
IV — Dit boek is niet een kunsthistorisch overzicht, maar een verzameling van dagblad-kronieken, die geschreven werden naar aanleiding van een nieuw-verschenen boek over, of een tentoonstelling van schilders. De kunstenaars die aldus toevalligerwijze behandeld werden, zijn : Giotto, Memlinc, Titiaan, Raphaël, Bosch, Dürer, Rubens, Rembrandt, Navez, Ingres en Delacroix, Manet, Henri de Braekeleer, Liebermann, van Gogh, Modigliani, Dufy en Gust. de Smet. Wie over deze meesters grondig wil ingelicht worden, kan het met deze gelegenheids-bijdragen niet doen, alhoewel zij van schrijvers goeden smaak en klaar inzicht getuigen en het bewijs leveren, hoe hij zich op de hoogte houdt der kunstmanifestaties van zijn tijd. Jozef Muls

17.391 **Bromberg, Paul** 72 : 74
PRACTISCHE WONINGINRICHTING. Een Handleiding voor Iedereen — *Geïll. met 270 foto's en tekeningen — A'dam, Kosmos,* 1938, 2e *geheel opnieuw bewerkte druk* (23 × 16) 158 *blz.* *geb. fl.* 2,90
V — Wij herhalen den lof, dien wij deze publicatie, bij haar eerste verschijnen, meegaven : Hier valt alles te leeren, voor wie met hun tijd meewillen. Warm aanbevolen. Cfr rec. 11.072.

17.392 **Cleerdin, Vincent** 72
◆ DE KATHEDRALE BASILIEK VAN SINT JAN TE 'S-HERTOGENBOSCH — *Geïll. met 24 platen — A'dam, van Munster(Mouseion-reeks, nr 7)* (27 × 20) 32 *blz.geb.fl.* 1,50
V — Geschiedenis, uiterlijk en innerlijk voorkomen en « tegenwoordig leven » — haar functie in het luistervolle Bossche kerkelijk leven — van dit zeer roemwaardige kerkgebouw, « een der laatste, waarin de gothiek hare triomfen vierde » ; treffend, gevoelig en met groote vereering geschetst. 24 duidelijke illustraties. Voor elk ietwat geïnteresseerde een zalig bezit.

17.393 **Colijn, Hendrik, Dr** 85 : 32
VOOR HET GEMEENEBEST. Keur uit de Redevoeringen... *Onder zijn medewerking en toezicht samengesteld dr L. W. G. Scholten. Geïll. met 13 foto's — Utrecht, W. de Haan,* 1938 (23 × 15) 258 *blz.* *geb. fl.* 3,9
IV, P — Een zeer geslaagde keuze uit de redevoeringen van Dr Colijn, over verschillendo onderwerpen en op soms ver uiteenliggende tijdstippen gehouden, welke, ook daarome een markant beeld geeft van deze bijzondere persoonlijkheid, en ook veel zal bijdragen om de principiële grondslag voor het werken van Dr Colijn — waarom deze tot in de allerlaatste tijd meermalen gevraagd heeft — beter te doen kennen en begrijpen. Ook om de vorm aantrekkelijke lektuur. S. J. Robitsch

17.394 **Coppens, A.** 79
GYMNASTIEKLESJES VOOR ZES- TOT ACHTJARIGEN. *Geïll. dr L. Geurts — — Antwerpen, De Sikkel,* 1938 (19 × 14) 99 *blz.* 18 *fr.*
V — Een aantal lessen (en spelletjes), samengesteld naar de nieuwere richtlijnen voor opvoedende gymnastiek van Dr Gaulhofer en Dr M. Streicher (Oostenrijk) en majoor Thulin (Zweden). Ernstig werk.

17.395 **de Hornois, Gerard en Geukens, Benoit** 74
KERSTLANTARENS EN TRANSPARANTEN. Ontwerpen en Toelichting — *Geïll. — Mechelen, Salvator, Ste Kathelijnestraat* 13, 1938 (20 × 25) 4, [18] *blz.* 12 *fr.*
V — Het noodige materiaal om 2 kleurige lantarens en dito transparanten te maken. Nuttig en fijnzinnig knutselwerk.

17.396 **de Keyzer, J., pr. & de Waele, F. J., Prof. Dr** 709
◆ KUNSTGESCHIEDENIS. *Geïll — Antwerpen, Standaard-Boekhandel,* 1938 (24 × 16) 12, 468 *blz.* 45 *fr.*
V — Z. E. H. J. de Keyzer heeft zijn op zoo korten tijd uitgeputte « Algemeene Kunstgeschiedenis » grondig herwerkt, in samenwerking met Prof. Dr de Waele, van de Nijmeegsche universiteit, die het eerste deel (de Oudheid) geheel voor eigen rekening nam. In velerlei opzichten won zoodoende deze uitnemende handleiding — vroeger besproken onder nr 11.190 — aan bruikbaarheid en degelijkheid. Niet alleen voor het onderwijs doch mede aan alle bibliotheken ten zeerste aangeprezen. (Jammer van die lange lijst met errata ; « de overige fouten — bovendien ! — zal de welwillende lezer gemakkelijk zelf verbeteren » ! !)

17.397 **Hausbrand, F., arch.** 72
KLEINE LANDHUIZEN IN HOLLAND. *Geïll. — A'dam, Kosmos,* 1938 (29 × 22) 92 *blz.* *geb. fl.* 4,90
V — Vacantiehuizen, zoowel ultra « nieuw-zakelijke » als meer « romantische » typen. Zeer nuttig voor vaklui ; bovendien zeer aantrekkelijk kijkmateriaal en een praktische wegwijzer voor alle gegadigden.

17.398 **Hoekstra, J. K. en de Lange, L. A.** 629 : 79
DE OPLEIDING TOT ZWEEFVLIEGER. Leerboek voor hen die zich theoretisch en, practisch willen bekwamen voor het verkrijgen van de Zweefvliegbrevetten. *Geïll. — Leiden, Leidsche U. M. (Bibliotheek vr den Zweefvlieger, nr 1)* 1938 (21 × 15) 140 *blz. fl.* 2,90
V — Een nuttig en prettig leerboek, zoowel voor den aankomenden als voor den gevorderden zweefvlieger. Flink uitgegeven en overvloedig geïllustreerd.

17.399

Luc Indestege

Indestege, Luc **84 : 76**
DE ZEVEN HOOFDZONDEN. *Geïll. met etsen dr Jules van Paemel — A'dam, Wereldbibliotheek (Pinksterpremie)* 1938 (18×24) 17 *blz.* *Niet in den handel*
V — De zeven hoofdzonden op oorspronkelijke wijze voorgesteld in zeven onderzeetafereelen met visschen, kwallen, poliepen, schelpdieren. Merkwaardige echtheid « naar het leven », zinrijkheid van elk tooneel, uiterst fijne techniek, en heel de atmosfeer van dit driftenrijke leven in de zee. Echt prachtig. Ook mooi begeleidende commentaar van Dr Indestege. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.400 **Iorga, N.** **70 : 809**
ROEMEENSCHE KUNST EN LETTERKUNDE. Synthetische Vergelijkingen. *Vert. dr Jack Gaster. Geïll. met* 69 *platen — Maastricht, Leiter-Nypels,* '32 (26×17) 108 *blz.* *fl.* 4,90
V* — Een zoozeer speciaal en sterk uitgediept werk, dat het slechts door zeer goed ingewijden kan gebruikt worden, als een echt studieboek : men merkt terloops hoe godsdienst en kultuur hier totaal dooreengeweven zijn. De zeer talrijke platen kunnen aan alle belangstellenden veel nut verschaffen, o. a. voor godsdienstige kunst. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.401 **Leurs, Stan, Prof. Dr, e. a.** **709**
GESCHIEDENIS VAN DE VLAAMSCHE KUNST : 12e TOT 16e AFLEVERING. *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel,* 1938 (28×22) 551-772 *blz.* *per afl.* 16 *fr.*
IV — De eerste afleveringen van het tweede deel brachten ons vier bijdragen van Dr Juliane Gabriels : over de schilderkunst der Late Renaissance, over de beeldhouwkunst en het Ornament in de tweede helft der XVIe eeuw, over de Maniëristen van het tweede geslacht in beeldhouw- en schilderkunst, over de beeldhouwkunst in de XVIIe eeuw ; een bijdrage van Prof. Stan Leurs over de bouwkunst der Hooge en Laat-Renaissance, en vooral een eindelooze bijdrage van Prof. Cornette over Rubens. Daartusschen een zeer schematisch verslag der Vlaamsche activiteit op het gebied van de glas-, plateel- en metaalkunst, en een zeer geslaagd essai van Dr Lebeer over de Graveerkunst in Vlaanderen, van haar eersten oorsprong, — laatste kwart van de XIVe eeuw, — tot op het einde der zestiende eeuw. We loven op een bizondere wijze de korte studie van Dr Lebeer, omdat ze twee hoedanigheden bezit, die andere bijdragen niet altijd in voldoende mate kenmerken, namelijk synthetische overzichtelijkheid en gebalde bondigheid om niet te spreken van een ontroerde litteraire zegging, die we toch waarachtig van geen bijkomstige beteekenis kunnen beschouwen, waar het een voor het groot publiek bestemde geschiedenis van de kunst geldt, die, als heel wat meer dan een lijst van namen en analyse van kunsthistorische gegevens, geschikt zijn moet om door de suggestie van het woord de aangewezen kunstschoonheden te leeren genieten.
Dit laatste aspect van de kunsthistorische vulgarisatie en zelfs van de kunstgeschiedenis zonder meer, heeft Prof. Leurs misschien wel iets te veel uit het oog verloren, én bij het opstellen van zijn anders zoo feitenrijke en hoogst wetenschappelijke eigen bijdragen, én bij het overzien van de bijdragen zijner medewerkers.
Dr Gabriels openbaart, in haar studie over de beeldhouwkunst in de XVIIe eeuw, schrijverskwaliteiten, waarmede ze ons in haar vorige bijdragen volstrekt niet had verwend. Is het, omdat ze zich hier ten volle op eigen terrein beweegt, dat ze zich hier tevens in staat toont tot het opzetten van een synthese, waaraan we ons van harentwege nog veel minder verwachtten ? In het bizonder groeide de, in deze studie voorkomende, inleidende beschouwing over de Barok tot een zeer gelukkige bladzijde. Minder gelukkig is Dr Gabriels, wanneer ze een algemeen kunsthistorisch oordeel waagt, wanneer ze b. v. Barok met Gothiek vereenzelvigt, en beide met Germanendom, en aldus den pseudowetenschappelijken kletspraat overschrijft van Scheffler en van een paar andere Duitsche racisten van voor den nazitijd. Minder gelukkig nog is Dr Gabriels, wanneer ze, op een voor mij onbegrijpelijke wijze, de Laat-Barok karakteriseert door de « *passieve overgave* », een zich in extatische verrukking overgeven aan een hartstocht, om dan dit kenmerk, steunend op ik weet niet welk onbetrouwbaar gezag, gedeeltelijk op rekening te brengen van het jansenisme.
De bijdrage van Prof. Cornette over Rubens behoort tot het meest leesbare van al wat tot nog in de Geschiedenis van de Vl. Kunst verscheen ; toch hadden we dit centrale stuk litterair brillanter, overzichtelijker, en vooral bondiger gewild ; het verkracht immers, door zijn gerektheid, de proporties van heel het werk ; het rooft zooveel van de karige ruimte, dat voor de kunstenaars naast Rubens, en de vele kunstuitingen na Rubens, werkelijk te

weinig plaats zal overschieten. De studie van Cornette is een boek op zichzelf, geen onderdeel van een kunstgeschiedkundig geheel. Wat de technische uitvoering betreft, van het standpunt uit der boekdrukkunst gezien, kunnen we, bij de bespreking van de eerste afleveringen van het tweede deel, slechts onze reeds vroeger uitgesproken bewondering herhalen voor de uitgeverij De Sikkel, die dit grootsch opgevat, en voor het Vlaamsch publiek zoo onmisbaar werk, op zulk een volmaakte wijze ten uitvoer brengt. Dr A. STUBBE, PR.

17.402 **Marée, Piet** 74

WIE TEEKENT ER MEE ? Met een Krijtje op een Leitje. *Geïll. — Den Haag, H. P. Leopold [Brussel, A. Manteau]* 1938 (30×25) 25 *blz.* *geb. in ringplastiek fl.* 1,50

VI — Pittige krabbels, wit op zwart, gemakkelijk om na te teekenen. Een beetje uitleg daarbij en een stel versjes op den koop toe. Die band bijmiddel van een celluloïden « ringplastiek » is mooi, maar niets stevig voor courant gebruik.

17.403 **Schmidt, Johan** 79

DE KUNST VAN HET GRIMEEREN. Handleiding en overzichtelijke Beschouwing ten dienste onzer Tooneelkunst-Beoefenaars. *Geïll. met 7 kleurplaten van N. Baak, naar grimes van den auteur — Baarn, Hollandia, 2e verm. druk* (20×13) 119 *blz.* *fl.* 1,75

IV — Als aanvankelijke initiatie in de grimeerkunde is Schmidt's boek aan te bevelen. 't Is bevattelijk geschreven en zal den tooneeldillettant diensten bewijzen, alhoewel de theorie, niet vergezeld van practische voorlichting (dus het leeren grimeeren onder leiding en toezicht van een deskundige) geen voldoende resultaat kan opleveren. De illustratie van 't boek kon veel beter verzorgd. ANTON VAN DE VELDE

17.404 **Sinninghe, J. R. W.** 39 : 24 : 27

◆ MARIA'S BEELD- EN BOUWLEGENDEN. *Overdruk uit « Sinte Geertruydtsbronne » — Ginneken, Wilhelminastraat* 15, 1937 (24×15) 8 *blz.*

V — Deze studieschets groepeert voor het Vlaamsche land en voor het Noord-Brabantsche de legenden omtrent de « miraculeuse » Lieve-Vrouwe-beelden. Dit onderwerp verdient natuurlijk een veel breedere en veel grondiger studie, maar wat schrijver ons hier levert is er een goede aanloop toe. Dr F. PRIMS, PR.

17.405 **van Dantzig, M. M.** 75

FRANS HALS, ECHT OF ONECHT. *Geïll. met 5 platen — A'dam, H. J. Paris,* 1937, (24×16) 6, 117 *blz.* *fl.* 1,50 ; *geb. fl.* 1,90

V — Naar aanleiding van de Frans Halstentoonstelling te Haarlem in 1937 schreef M. M. van Dantzig deze kritiek op de daar uit alle hoeken van de wereld verzamelde werken van den meester. De slotsom zijner onderzoekingen was, dat op de 116 aanwezige stukken er slechts 33 goede werken waren tegen 5 dubieuse, 11 copieën, 22 andere 17-eeuwsche schilderijen, 9 onherkenbare en 36 vervalschingen. Hij heeft met zijn betoog heel wat bezitters van schilderijen, kunsthandelaars, kunst-critici en historici in het gedrang gebracht. Maar zijn betoog wordt gestaafd door een diepgaande studie van de kenmerken van Frans Hals' werk en de onbetwistbare schilderijen van den meester. JOZEF MULS

17.406 **Weyler, W.** 709 : 78 : 92.7

VLAAMSCHE TOONDICHTERS, 2 dln — *Brussel, N. I. R.,* 1937 (21×14) *elk 2 fr.*

IV — Twee brochures bedoeld als commentaar bij een reeks concerten gewijd aan Vlaamsche toondichters der 19e en 20e eeuw. Bij ieder toondichter wordt, naast bio- en bibliographische nota's, een bondige karakteristiek beproefd, die echter doorgaans zich niet boven een paar algemeenheden verheft. In een vrij uitvoerige inleiding tot de reeks wordt de ontwikkeling der muziek van de romantische herleving onder Benoit tot op den huidigen dag cultuurhistorisch belicht. Dr R. LENAERTS, PR.

17.407 **XX.** 78 : 81

ZINGEND VLAANDEREN. Groepsliederen, 6e Vlaamsch-Nationaal Zangfeest — *Merelbeke, Colomba Thiel,* 1938 (21×13) 20 *blz.* 1,50 *fr.*

V — Het is een goed idee enkele mooie groepsliederen in druk te hebben gebracht als « Vade mecum » voor de duizend Vlaamsche groepen in vergaderingen en op wandel. Dr FL.V.D.M.

8. - Letterkunde

81. GEDICHTEN

17.408 **Buckinx-Luykx, A.** 81

◆ LIEFDE — *Tongerloo, St-Norbertusdrukkerij,* 1930 (19×14) 46 *blz.*

IV, M — Gevoelig en kristelijk. Als poëzie, niet in aanmerking komend. Dr J. CAEYMAEX

17.409 **Buckinx-Luykx, Antoinette** 81

◆ MOEDER — HET REISJE NAAR DEN HEMEL. *Met teekeningen van Magda Lindekens* — STILLE UREN — *Turnhout, Drukk. Lumen* (21 × 15) 32, 31, 35 *bl.*

V, M° — *Moeder* : Christelijke stemming. Komt, als poëzie, zoo goed als niet aanmerking.
VIb-c — *Het reisje naar den hemel* : Heel lief.
V° — *Stille uren* : Alles van een doorgoed en warm hart. Maar zeer erg kleurloos als poëtisch werk. Dr J. C.

17.410 **Olyslaegers, Frans** 81

◆ GEDEMPTE TONEN. *Met 1 portret — Deurne, L. V. Tijl,* 1931 (21 × 16) 48 *blz.* 12 *fr.*
INDRUKKEN — *Brasschaat, Drukk. de Bièvre,* 1930 (21 × 16) 40 *blz.*
V° — Zeer weekelijke, zoetvrome collegeverzen. Dr J. C.

17.411 **Rutten, Felix** 81

◆

Felix Rutten

CONFITEOR — *'s-Bosch, Geert Groote-Genootschap,* 1938 (19 × 13) 62 *blz.* *fl.* 0,65

V — Is het u te doen om de meditatie-stof van dezen bundel, zoo vindt U er I. den terugkeer in Gods ontfermende armen, II. den Aanbiddelijken Gekruiste, III. de Charitas zoo jegens God als jegens de menschen. Beeldspraak wordt hierbij ter hulp geroepen om gedachten en gevoelens vast te leggen. Schr. stonden, bij het maken van die gebedenreeks in verzen, zoowat al de modellen voor oogen der klassieken van het godsdienstig vers : de XVIIe eeuwsche kruissonnettisten(de Hollandsche en Duitsche stroofliederdichters, dan natuurlijk Angelus Silesius en een enkele maal ook Vondel. Het komt ons voor dat Schr. er niet geheel in geslaagd is de pure bloem uit elk dier scholen terug te vinden, terwijl hij anderzijds tamelijk bloemerig aandoet, met die obligate beeldspraak. Tegenover betrekkelijk goede gedichten als bl. 37 (en gedeeltelijk blz. 41, 42, 48, 49, 50), te veel gedeun of versiersel, of slordigheid (blz. 10,11.18). Dat er niettemin met dit boek op de bidplank heel goed en vroom kan en zal gebeden worden, staat vast. Dr J. Caeymaex

17.412 **Swarth, Hélène** 81

BEELDJES UIT VROUWENLEVEN — *Zwolle, la Rivière & Voorhoeve,* 1938 (21 × 16) 96 *blz.* *fl.* 1,75 ; *geb. fl.* 2,50

III — Heel het vrouwenleven wordt naar een ons zeer verouderd voorkomende gedachtensfeer beheerscht door de fatale huwelijksfailliet onder gelijk welken vorm : op dit thema, dozijnen variaties van tooneelen waarin dit wee odwelt, bij bruid, weduwe, tweede echtgenoote, met overwegende tegenwoordigheid van kerkhofbeeldjes. Vele andere pezer 90 tot 100 sonnetten schilderen de vereenzaamde stokoude vrouw op haar kamer, soms zeer innig. Dood, sterven, graf hebben verder een killen, weinig doorlichten zin voor het hart. Nog steeds menig specimen van in-woorden-krakende sonnetten, minder in de z.g. gecondenseerde drama's, dan daar waar het vers een beetje meer doordeint; dàar is vaak zuiver louter-woordschoon. Dr Joris Caeymaex, pr.

Hélène Swarth

17.413 **van de Wygaert, Ludo** 81

Ludo van de Wygaert

OOSTERSCH POËMA — *Boom, Ludo* (25 × 16) 40 *blz.* 12 *fr.*

IV — Een gekend Hindoesch kunstdanser helpt door de macht van zijn kunst er aan mee dat een Vorstenzoon zijn moeder, niettegenstaande haar vernederden toestand, aan het hof zijns Vaders, op den troon kan brengen. Het gegeven voegt wel een weinig realiteit bij de goedkoope pseudo-Hindoesche romantiek, door nogal levendige herinneringen aan Hindoesche dansen. Enkele proeven van lyrische intermezzi en hier en daar een losvloeiende strophe doen betreuren dat Schr. er niet van gemaakt heeft wat het had kunnen zijn : een prozagedicht met hier en daar liederen. Want rederijkersverzen, puur romantisch maakwerk, dat leest toch beslist niet. Dr Joris Caeymaex, pr.

17.414 **van Nijlen, Jan** 81

Jan van Nijlen

GEDICHTEN, 1904-1938 — *Maastricht, Brussel A. A. M. Stols,* 1938 (20×14) 211 *blz.* *fl.* 1,90 : *geb. fl.* 2,50
II-III, L — Sedert veertig jaar schrijft van Nijlen het éene gedicht van zijn leven : verloren paradijs, ook welbepaald dat van de kinderjaren, en dat van de Zuidersche zonnelanden, en in het algemeen dat van het gedroomd heerlijk menschenleven. Dit agnostiek individualisme neemt nu in den laatsten tijd (« Het Oude Kind » hier voor het eerst in gewone uitgave verschijnend) wel een meer pijnlijk en schamper karakter aan. De verzameling biedt een goeden kijk op 's dichters onverflauwde inspiratie van natuurimpressionist : in de jaren der Kloosiaansche sonnetten, meer fluweelig-melodieus, later meer zijn effect vindend te midden dagelijksche, concrete toestanden, in den laatsten tijd dan weer gekenmerkt door zekerheid als van rijpe vruchten die hij schenkt ; overwegend antihymnisch. Zijn taal heeft hem steeds een plaats apart verzekerd tusschen alle anderen : daar is die klaarheid en waarheid van hem, niet zoo heel ver van de spreektaal, en anderzijds van een voornaamheid die niet aan boekentaal doet denken, maar klassiek glanst. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.415 **Vollenhove, Johannes** 81 : 84 : 809

BLOEMLEZING UIT ZIJN GEDICHTEN. *Samengesteld en ingeleid door Martien Beversluis. Geïll. met portret — Baarn, Bosch & Keuning (Libellen-serie, nr* 354*)* 1938 (19×17) 32 *blz.* *fl.* 0,45 [6 *fr.*]
V — Laat-zeventiendeeuwsche geestelijke verzen en liederen. Opwekking tot ernstige bezinning in het aanschijn der christelijke mysteriën. Een viertal of wat der 20 stukken of fragmenten bereikt bijna een gaafheid die ze kan doen leven (blz. 10,12, 14, 15, 24 Kruis- en Avondmaalgedichten) ; daarnaast veel strofen die te rhetorisch en deftig aandoen. Maar toch beleeft men een zekere deugd aan een zoo flink klassieke taal als de XVIIe eeuwsche er een was, en waarvan deze 2e of 3e rangsdichter toch een vertegenwoordiger is, Wel, 't boekje brengt toch weeral enkele schoone kristelijke, ook door katholieken geheel te genieten, klanken. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.416 **Wulkin, Christian** 81

SPÄTKLÄNGE — *Brussel, Verlag A. Manteau,* 1938 (24×19) 64 *blz.* 20 *fr.*
III, L — Een dichterschap met sterk uiteenloopende schakeeringen : hier gesmeiig op 't grove af, daarnaast galant, verder weer Pindarisch in opstapelingen van ideeën en woorden. Een rationalistische levenshouding. Van de uitwendige wereld, wanneer hij aan haar schoonheid zwelgt, geeft hij soms treffende woordschilderingen. Daar ook echter, zoocals overal elders, een neiging tot geweldige overlading. De vertaling van enkele gedichten van K. v. d. Woestijne is prachtig. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.417 **XX.** 81.2 : 809

VAN PASSIE TOT PASCHEN. Lijdens- en Opstandingsverzen van Nederlandsche Dichters — *Baarn, Bosch & Keuning [Ledeberg, Het Boekhuis] (Libellen-serie nr* 223*)* 1937 (18×16) 32 *blz.* *fl.* 0,80 [6 *fr.*]
V — Uit alle tijden. Eenige klassiek geworden gedichten over het onderwerp. Voor de andere is de keus betwistbaar. Vondel ontbreekt. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

82. TOONEELLITERATUUR

17.418 **Barrie, James** 82

MEESTERS EN DIENAREN [The admirable Crighton]. Blijspel in 4 Bedrijven. *Vrij bew. dr Frans Meijer — Haarlem, P. Langendijk,* 1938 (18×13) 125 *blz.* *fl.* 2,10
IV, P — Of het hier een nieuwe uitgave betreft, konden we niet uitmaken. In alle geval verscheen het stuk reeds in 1930. Het is een fris-levendig spel, met vlot verloop, speels en dartel. Het stelt de gewone eisen, die een Engels stuk steeds stelt en vaak moeilijk bereikt worden. Neutraal, heeft het toch een gezond sociale betekenis die voor alle middens van pas komt. Het geldt hier een bewerking voor katholieke kringen. Daarom begrijpen we niet goed waarom de predikant-figuur niet weggewerkt is, want juist die protestantse toestanden en opvattingen werken soms nadelig en verwarrend op het katholieke gemoed. Daar wordt door de tooneelliefhebbers dikwijls weinig op gelet. AL. DE MAEYER, PR.

17.419 **Bromet, A.** 82.0

'T THEATER-MYSTERIE. Een Avontuur van Inspecteur Limp van de Moordbrigade, met een verrassend Slot. Een Spanning in 3 Bedr. — *Antw., J. Janssens* (20 × 14) 72 *blz.* 15 *fr.*
IV — Een in-schijn-originele conceptie vermits het theatergebeuren, de fictie, onderschoven wordt aan de werkelijkheid. Dus zoiets als een stuk in een stuk. Taal en dialoog zijn echter zeer knap en vlot. Aan de bouw zelf ontbreekt er oplossende duidelijkheid aan het slot. AL. DE MAEYER, PR.

17.420 **Buma, J.** 82.9

VAN GROTE MENSEN. Historisch Toneelspel in 3 Bedrijven met Slotapotheose, uit de eerste Jaren van de Tachtigjarige Oorlog — *Axel, J. Buma,* 1938 (24 × 16) 20 *blz. fl.* 0,50
V — Zeer zwak als concept en ook in de dialoog. De taal is bovendien doodgewoon zonder kleur, zonder pit. Ontwikkeling is er niet. De mimering van een loom verhaal. Aan het eind van II een ongelukkige gelijkstelling van priester en predikant, met betrekking tot ...Biecht ? AL. DE MAEYER, PR.

Bertha Dedeken

17.421 **Dedeken, Bertha** 82

ALS DE ZEE ROEPT... Tooneelspel voor de Jeugd in 3 Bedr. — *Antwerpen, Jos. Janssens,* 1938 (17 × 13) 44 *blz.* 12 *fr.*
V-VI — Van een jongen die de zee op wil, en ten slotte over alle hindernissen heen zijn zin krijgt. Als bedoeld voor jongeren, is het niet bijster evenwichtig : groote-menschen-taal en groote-menschen-doening. Anders bepaald niet kwaad. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

17.422 **Dedeken, Bertha** 82

VERZOENINGSFEEST. Tooneelspel voor de Jeugd in 3 Bedr. — *Antwerpen, Jos. Janssens,* 1938 (17 × 13) 44 *blz.* 12 *fr.*
V-VI, N — De bedoeling van het spelletje is uitstekend : kinderen nederig en hartelijk leeren zijn. Er is dramatische gang, maar taal en uitbeelding stijgen boven het verstandelijk peil uit van twaalfjarige meisjes. Met de noodige retouches wordt het een zeer bruikbaar ding. Van christelijk standpunt uit klinkt het koud-neutraal. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

17.423 **Demers, Frans** 82.9

DE LEEUW VAN VLAANDEREN. Tooneelspel nr de Roman van Hendrik Conscience — *Antwerpen, Palmer Putman,* 1938 (19 × 14) 122 *blz.* 18 *fr.*
V — Bladzijden uit Conscience's roman, tot toneel en spel omgeschapen en enigszins vrij gelukkig gegroepeerd rond drie motieven : ondergang — opstanding — overwinning. Een gesloten eenheid ligt er precies niet in ; er wordt ook niet over noch naar gepraat, maar het is spel en toneel geworden. Als zodanig wint dit stuk het op vele andere... bewerkingen. De taal is vrij vinnig, heeft in alle geval tempo. Daar is geen tijdverlies, noch in de dialoog, noch in de vaart van het spel, hoewel het niet tot gespierde gebaldheid wordt. Het is een piëteitsvol werk, dat op zichzelf ook geslaagd mag heten — al is het geen triomf. AL. DE MAEYER, PR.

Frans Demers

Arie Entbrouckx

17.424 **Entbrouckx, Arie** 82 : 78

ALS EEN JONGEN VAN EEN MEISJE HOUDT. Lustig Zangspel in 3 Bedr. Muziek van Alfons Nicolaï — *Antwerpen, Jos. Janssens,* 1938 (21 × 13) 79 *blz.* 15 *fr.*
IV — Van kinderliefde via kalverliefde naar ware liefde. — Studentikoze trant : grappen en fuifjes. Veel spel en drukte op de planken. Tekst te wijdloopig : maar dankbaar voor componist. Dr C. GODELAINE

17.425 **Faber, Dick** 82

ÉÉN UURTJE BEROEMD. Blijspel in 1 Bedr. — *Groningen, De Noordstar,* 1938 (19 × 13) 48 *blz.* *fl.* 0,90
V — 'n Studentengrap naar zeer antiek model. 'n Paar van die jonge lui zitten platzak en gaan, onder den beroemden naam van den dubbelganger van één van hen, 'n hotelhouder,

'n kellner, 'n chauffeur en 'n stel journalisten in 't ootje nemen. Kan er nog steeds door om den trouwens levendigen toon. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

17.426 **Griever, Ger** 82

Ger Griever

OM HET GELUK VAN DEN JONGEN. Tooneelspel in 4 Bedr. — *Baarn, Hollandia (Tooneelfonds Comœdia, nr 12)* 1938 (20×14) 68 *blz.* *fl.* 2
IV, P — 'n Knap geschreven stuk, waarin voornamelijk Sietje, de hoofdfiguur, sterk op haar pooten staat, 'n partij die 'n prima klas speelster vergt, want mét dat Sietje staat óf valt het stuk. 't Thema herinnert aan den roman « Tjalling wil wat anders » door G. Mulder. De protestantsche locale kleur maakt Griever's tooneelspel minder geschikt voor Vlaanderen, alhoewel er geen formeel bezwaar aan 'n opvoering in onze gewesten verbonden is. ANTON VAN DE VELDE

17.427 **Gugel, W. R. E.** 82.9

JAN VAN DE DOM. Bewerkt voor het Lekenspel naar het gelijknamig Verhaal van Prof. Dr P. H. van Moerkerken — *Utrecht, Vrijz.-Christ. Jeugdcentrale (Serie Lekenspelen nr 43)* 1938 (20×15) 32 *blz.* *fl.* 0,45
V — Het verhaal van Prof. van Moerkerken kennen we niet. De scenische verwerking gaat in vlugge flitsen, met balletten tussendoor. Doorlopend mooi. Een paar haperingen in de taal. Een zinrijk gebeuren, zonder veel analyse of climax. Het slot zou zelfs een inzinking kunnen heten. Toch zal het geheel mooi doen zoals ook de lectuur alreeds stemmingsvol werkt. Katholieken mogen het zeer gerust aan : het is zeer zuiver gehouden door de geest van offer en verzaking, die er de inzet van uitmaakt. AL. DE MAEYER, PR.

17.428 **Hageveld, Walther**

◆ EERT UW VADER EN UW MOEDER. Tooneelspel in 3 Bedr. *Bew. dr W. Hageveld — Antwerpen, P. Vink,* 1938, 2e *druk* (17×13) 68 *blz.* 14 *fr.*
V — 'n Zeer geschikt spel voor ongemengde bezetting, en met de dubbele verdienste tragisch-boeiend van inhoud te zijn en gaaf van vorm. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

17.429 **Monkhouse, Allan** 82

DE DIAMANT VAN DEN GROOT-MOGOL [The Grand-Chain's Diamond]. Een vrolijk Spel in 1 Bedr. *Vert. dr H. A. Benes — Assen, van Gorcum (Dilettantentoneel nr* B.4-6*)* 1938 (21×13) 32 *blz.* *fl.* 0,90
V — 'n Beroerd kibbel-avondje bij zeer gewone luiden. Laat daar dan nog 'n geroofden diamant door de ruiten zwieren, en door de deur 'n bandiet en 'n rechercheur... Maar... 'n buitengewoon knappe en leuke typeering. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

17.430 **Mossinkoff, Piet** 82

DE ERFGENAAM VAN HAKKEVOORDE. Spel van Verwarring en Bedrog in 3 Bedr. —*Antwerpen, P. Vink,* 1938 (18×13) 88 *blz.* 16 *fr.*
V — Na tweemaal oplichters voor hun neef te hebben gehouden, komen twee rare vrijgezellen eindelijk vóór den waren Jacob te staan. Goed gebouwd intriguespel, geestig in woord en gebaar, maar te uitgesponnen tooneelen en niet zelden onwaarschijnlijk. Alle middelen zijn goed, als 't publiek maar lacht. Het mag er zijn. Dr C. Godelaine

17.431 **Pas, Aloïs** 82 : 78

MODERNE JEUGD. Blijspel met Zang in 2 Bedr. (voor Meisjes) — *Antwerpen, Palmer Putman,* 1938 (17×12) 63 *blz.* 12 *fr.*
V, M — Van drie eerlijke jonge meisjes die 'n stel ouwe vrijsters in edelmoedigheid de les spellen. Nieuw is het in geen geval en kwalitatief markeert het geen vordering op het bestaande. Het kan natuurlijk dienen, maar onze meisjes hebben nood aan « tooneel » en ze krijgen veelal kwalijk geïllustreerde en smakelooze moppen met 'n schraal tendenzreukje. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

Aloïs Pas

17.432 **Pen, Piet** 82

DE ROEP DER LIEFDE IN DE KERMISTENT. Spel. in 1 Bedr. — *Antwerpen, Putman,* 1938 (17×13) 37 *blz.* 9 *fr.*
V — Het K.A.-ideaal op het tooneelvlak ? Goed. Dit is echter geen spel. Alleen maar 'n collectie losse meeting-woorden en dito machtspreuken. Geen feitenmateriaal, geen boeiend gebeuren. Flauw, hoe goed bedoeld dan ook.
JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

17.433 **Roger-Ferdinand** 82

DRIE PROCENT. Tooneelspel in 3 Bedr. *Voor ons liefhebberijtooneel bew. dr Lode Vandeput — Marcinelle-Charleroi, J. Dupuis,* 1938 (18×11) 103 *blz.* 10 *fr.*

V — ... En over hindernissen van stand en ouderlijke moedwil krijgen de jongelui elkaar. Psychologisch eerder zwak. De dialoog is levendig maar spint de dingen overdanig uit. Ten slotte 'n fatsoenlijk en wellicht boeiend spel. Joz. VAN DEN EYNDE, PR.

17.434 **Schaepman, Frans** 82

DE NATIONALIST. Tooneelspel in 5 Bedr. — *Nijmegen, J. J. Berkhout,* 1938 (18×12) 82 *blz.* *fl.* 0,60

III, N — Goed geconstrueerd, maar er wordt eigenlijk wel wat veel gekletst in dit spel ('t euvel van 't meeste tendenzwerk!). De verhouding gevangenisdirecteur-cipier in 't tweede bedrijf lijkt ons wat té zeer afgestemd op familiariteit en die familiariteit doet tamelijk vreemd aan en onlogisch. Voor 't overige : goed tooneelwerk ; als gegeven zeker actueel ; als verwerking nichts neues. A. V.

17.435 **Schneiders, A. J.** 82 : 81 : 809

DE SPIEGEL DER ZALIGHEID VAN ELKERLIJK. *Met inleiding en verklaringen van A. J. Schneiders. Geïll. met fig en 2 pltn — A'dam, J. M. Meulenhoff (Bibl. van Ned. Schrijvers, dl 24)* 1937 (17×11) 69 *blz.* *fl.* 0,65

IV — A. J. Schneiders bezorgt hiermee de ideale gecommenteerde tekstuitgave der groote eenzaamheidstragedie van den stervenden mensch. Een flinke analyseerende inleiding, welke tevens de artistieke waarde toetst. Talrijke voetnota's. PAUL HARDY

17.436 **Sjoerds, J.** 82.9

IN NAAM VAN ORANJE. Oranjespel in 4 Tafereelen — *Groningen, De Noordstar,* 1938 (19×13) 86 *blz.* *fl.* 2

IV-V — Het zweempje « geusheid » moet precies geen bezwaar betekenen. De inhoud loopt over vier losstaande taferelen. Het vierde is dan nog niets meer dan een apotheose. De bedoeling van den auteur, het naar mekaar toe groeien van Nederland en Oranje, is niet dramatisch opgevoerd en de doorlopende « bedreiging » blijft ook te zwak. De meeste figuren zijn eenzijdig gemarkeerd, maar zonder diepte. Oranje is meer goedig, te blind-vertrouwend, dan wel actief. Granvelle wordt een door haat-dragen onbeheerst persoon ; enz. Taal en dialoog reiken niet boven de middelmaat, niet literair en allerminst als toneelwaarde. Het geheel hoeft in de grond niet absoluut afgewezen te worden. AL. DE MAEYER, PR.

17.437 **Steuperaert, Geert** 82

FIRMA DE GROOT. Familiedrama in 3 Bedrijven — *Antwerpen, P. Putman,* 1938 (18×13) 104 *blz.* 15 *fr.*

IV — Het stuk helt naar melo over in de motieven en in de uitwerking. Taal en dialoog kunnen er vrijwel door. Vlot zelfs. Toch is het meer ruw en hoekig dan karakter uitbeeldend. Het Rozenkrans bidden, naar het eind toe, doet te machinaal aan. Een vast zedelijk besef ontbreekt. Sommige details en zinspelingen zijn erg delicaat, op het onkiese af. Nog al berekend op de gevoelssnaar met dan ook enkele knalscenes. Ten slotte zal het gemakkelijk tot overdrijving leiden. AL. DE MAEYER, PR.

17.438 **van de Perre, Gustaaf** 82 : 87

◆ DE VREEMDELING. Een tragisch Spel in 3 Bedr. en een Naspel — *Ninove, Okegembaan,* 1938 (24×16) 48 *blz.* 12 *fr.*

IV — 'n Spel dat speciale belangstelling verdient al was 't alleen om het hart van 'n schoon sociaal-voelend mensch, dat klopt in elk woord. 'n Tragische sage met satirischen inslag en in zeer goeden tooneelvorm : De vreemdeling die, gesterkt door de liefde van 'n kind van het volk, de immoreele wet en staatsleiding van dat volk gelukkig hervormt, en door booze afgunst bij de taak wordt vermoord. Het goede volk jaagt de kwaden uit en in vrouw en kind zal het gezegend werk van den vreemdeling vruchtbaar voortleven. Op 'n paar illogismen na, — ik denk aan den afgestelden regent en z'n wissel op de schatkist —, kreeg het spel 'n betrekkelijk gave vormschoonheid, en het groeide bepaald uit tot 'n dramatische satire van onzen tijd en met bijna klassieke allures. Asjeblief drukproeven nalezen of nominatieven respecteeren. Joz. VAN DEN EYNDE, PR.

17.439 **Waegemans, Yv.** 82

DE TOOVERLADDER — *Antwerpen, Palmer Putman,* 1938 (17×13) 37 *blz.* 10 *fr.*

VI — 'n Naïef-kinderlijk dingetje met 'n paar hartelijke en meerdere kleurige momenten. Het mist echter de gebondenheid en wellicht daarom de boeiende kracht van vroeger werk van deze auteur. Joz. VAN DEN EYNDE, PR.

17.440 **XX.** 82.8

◆ 8e BUNDEL LEEKENSPELEN : VOOR KINDEREN EN MEISJES.

1. DIVENDAL, HERMAN : DAAR WAS LESTMAAL. 'n Luimig Spel voor oudere meisjes in 3 Bedr. 27 *blz.* 18 *fr.*
2. VOORTMAN, A. C. A. : ROODKAPJE. Een Spel voor Kinderen in 4 Taf. 17 *blz.* 16 *fr.*
3. KOENEN, MARIE : SINT GEERTES MINNE. Mysteriespel in 5 Bedr. 31 *blz.* 18 *fr.*
4. DE BRUIJN, STIEN : DE POPPENKRAAM. Kindertooneelstukje in 1 Bedr. 15 *blz.* 16 *fr.*
5. NELISSEN, LAMBERT : 'N ROOVER ONTMASKERD. Spel voor Jongens in 2 Bedr. 24 *blz.* 20 *fr.*
6. NIEUWLAND, J. S. C. : DE GROOTE WET. Oorspronkelijk Spel. 39 *blz.* 18 *fr.*
7. FRANKE, S. : TIJL UILENSPIEGEL. Zangspelletje vr Kinderen in 3 Bedr. 32 *blz.* 20 *fr.*
8. XX. : ZEVEN IN ÉÉN SLAG. Naar het bekende Sprookje. Spel in 2 bedr. 24 *blz.* 18 *fr.*

V — Een keuze van stukjes, die er allemaal mogen zijn, al zijn het door de band ook geen openbaringen. Voor meisjes 10-16 jaar.

1. — Een spelletje in één spel. Het verband blijft oppervlakkig, vooral dat het tot geen uitkomst leidt. De eerste twee bedrijven zijn het best.
2. — In het teken van het sprookje. Af en toe iets boven peil en wat prekerig.
3. — *Sinte Geertes Minne* is, literair, zeer hoog gestemd. De symboliek van de geschenken, werkelijk mooi, laat ook fijn scenische show toe. De tekst bondig, maar sereen geleidelijk. Een fijn brokje, maar o. i. te zwaar naar inhoud en vorm, voor jonge meisjes.
4. — Los als spel, maar ook uitkomstloos als een « spelletje ».
5. — Als bewerking van « boer Naas », is het echt kleurig. Jongens maken er een pretje van.
6. — Een kabouterspelletje zoals er vele en zelfs betere zijn.
7. — Het geheel blijft vlak. De delen kunnen het doen als schuifkens.
8. — Het gekende sprookje, zeer gewoon. De aanloop veel te lang. Gaandeweg wordt het beter, zelfs guitig. AL. DE MAEYER, PR.

17.440 bis **XX.**

THEATER DER WELT. Zeitschrift für die gesamte Theaterkultur, geleitet von Univ. Prof. Carl Niessen, Köln, unter Mitwirkung von Edmund Stadlern, Luzern : Bd II. Heft 3. *Geïll. — A'dam, Tiefland-Verlag, Leidschegracht* 78, 1938 (24×16) 131-196 *blz. fl.* 1,90

IV — In dit tijdschrift worden artikelen gewijd aan 't Tchechische en 't Vlaamsche tooneel. Natuurlijk komen de Vlamingen er weer tamelijk bekaaid van af! Niet dat Kröjer's (al te bondig) overzicht der Vlaamsche dramaturgie onbekookt zou zijn of eenzijdig georiënteerd, maar de rangorde der waarden is niet geëerbiedigd. Teirlinck heet natuurlijk weer « Führer » « der neuen Generation ». Hoe lang zal die legende nog voor waarheid worden versleten ? Kröjer maakt de balans van ons tegenwoordig tooneelwezen op, en concludeert nuchter dat de meeste vooraanstaande auteurs uit hun scribentenvak deserteerden. Zeer juist. Maar waarom schrijft hij, tot slot van zijn beschouwingen, dat alleen de auteurs, die voor 't leekenspel schrijven, zich recht weten te houden « weil sie jeden Ehrgeiz verloren haben... wenn sie ueberhaupt einen solchen besessen haben » ? Is dat 'n eerlijk, onbevooroordeeld advies ? In 'tzelfde nummer heeft Oscar Lejeune het over « Drei junge belgische Buehnenbildner » nl. over Elisabeth Ivanowsky (Belgisch?), Irène Vanderlinden en Denis Martin. Panegyriek over Teirlinck's instituut te Brussel. Evidemment. Laten we er over heen stappen. 't Illustratiemateriaal is bespottelijk arm en averechts representatief : één foto van 'n tooneel uit « De boer die sterft », en één van 'n tooneel uit « Het klooster », beide nietszeggende momentopnamen. 't Lijkt wel of men met opzet uit onze nochtans zoo rijke foto-collectie (er *zijn* toch vele representatieve moderne tooneelmonteeringen geweest??) de armzaligste dingen is gaan zoeken, wat niet pleit ten gunste van dezen, die 't *buitenland* over onze dramatische activiteit beweren voor te lichten! Verder nog foto's van 'n paar gecostumeerde *processie*groepen (Irène Vanderlinden), uitstekend werk, maar geen tooneel, en finaal nog 'n klassiek decorontwerp door Martin en één costuumteekening door El. Ivanowsky. Daartegenover staan er in hetzelfde nummer twee werkelijk suggestievefoto's van moderne Tchechische tooneelmonteeringen. We hebben in « Theater der Welt » geen goede ambassadeurs gehad.... A. V.

83. Verhalend Proza

II. — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde rijpere lezers worden gelezen

17.441 **Anema, Seerp** 83.9 : 22

JEROESJALEM VERLOREN, 2 dln : 2. DE EGYPTISCHE — *A'dam, U. M.* « *Holland* », 1939 (25 × 16) 361 *blz.* *fl.* 3,50 ; *geb. fl.* 4,50

II, P — Deze bijbelsche roman is een vervolg op « De Sjoenemietische ». De eerste had tot hoofdpersoon : koningin Abisjah ; deze : Nofernere, de dochter van den Egyptischen Pharao Psoesjennes, en tusschen beiden staat Sjalomo. Volgens onzen smaak is het boek te wetenschappelijk om roman en te veel roman om wetenschappelijk te zijn. Hier en daar is de geschiedenis zeer langdradig en vervalt in herhalingen. Het Sjir ha-sjirim krijgen we tweemaal te hooren. M. Daniëls

17.442 **Ashton, H. S.** 83.9 : 92.7

REMBRANDT. *Vert. uit h. Engelsch [The Painter of Leyden] dr C. J. Kelk — A'dam, van Holkema & Warendorf [Antwerpen, J. van Tuijl] (Echo-serie)* 1938, 2e *druk* (18 × 12) 312 *blz.* *fl.* 1 ; *geb. fl.* 1,50

II-III, L — Dit boek schijnt ons een geromanceerde biografie toe, geschreven aan de hand van de schilderijen van den beroemden Hollandschen meester. Het is inderdaad mogelijk, wanneer men die in chronologische orde vóór zich heeft, zich een vrij volledig beeld te vormen van de opeenvolgende wisselingen in het leven en de psyche van Rembrandt ; verschillende passages ten andere blijken erop te wijzen, dat de schrijver volgens dit procédé te werk is gegaan. De twee polen, waarrond Rembrandts scheppingskracht schijnt te draaien, zijn twee vrouwen : zijn moeder en zijn eerste vrouw Saskia ; later komt daar zijn zoon Titus bij, doch in mindere mate. Voldoende nadruk wordt ook gelegd op zijn spilzucht, te veel echter op zijn grove zinnelijkheid. Pikante en onverkwikkelijke bijzonderheden maken aldus het werk ongeschikt voor den gewonen lezer. Het is in zekeren zin spijtig, want er kan moeilijk ontkend, dat schrijver er in slaagt, soms met heel sobere middelen, verschillende personen uit de omgeving van dit genie, vereeuwigd door zijn heerlijke portretten, raak te doen leven voor onze verbeelding. Fr. Dupont

17.443 **Gotjé, W. A.** 83.1

EEN MENSCH VERWACHT HET GELUK — *Laren, A. G. Schoonderbeek (De Klaproos-reeks)* 1939 (22 × 16) 255 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

II-III — Emmy Harskamp zal het geluk zeker niet vinden. Zij tracht nl. niet te « geven » (arme werklooze Henk !) ; zij wil alleen « hebben ». — Taal en milieu zijn dikwijls ruw en banaal. Waarom al die « verdomme's » en al dat gewroet in de modder ?
X. Roozen van Meerbeeck

17.444 **Gustaf-Janson, Gösta** 83.1

MET OPEN ARMEN. *Vert. uit h. Zweedsch [Stora Famnen] dr K. Lenzberg. Geïll. dr G. Oosterbaan Martinus — A'dam, Bigot & van Rossum,* 1939 (24 × 16) 552 *blz.* *geb. fl.* 4,90

II, L — In de familie Koger draait alles om het fonds, dat evenals de familie zelf geregeerd wordt door een bijna 80-jarigen, oergezonden en onberekenbaren oom. Menschelijke hartstochten vieren hoogtij. Felle aanklacht tegen de hebzucht. Realistisch, gechargeerde figuren, goed vertaald, maar lang uitgesponnen. E. M. Damen

17.445 **Latimer, Jonathan** 83.0

HET WESTLAND-MYSTERIE. *Vert. uit h. Engelsch [Headed for a Hearse] dr Mr G. H. C. v. Houweninge — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20 × 13) 286 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

II — Een ruwe Amerikaansche detectivegeschiedenis van de mindere soort. Enkele scènes met lichte meisjes stempelen het boek, zoo al niet tot de verboden, dan toch zeker tot de streng voorbehouden lectuur. Fr. Vermeulen, pr.

17.446 **Marshall, Edison** 83

DIANA'S LIEFDE. Een Romance aan de Zuidpool. *Vert. uit h. Amerikaansch [Dian of the lost Land] dr Ad. Vorstman — Den Haag, Kruseman,* 1939 (21 × 15) 224 *blz.* *fl.* 2,25

II — Een dwaas fantastisch verhaal over de Zuidpool. Wegens de heidensche opvattingen streng voorbehouden. A. Müller

17.446 van der Schelde, Lode **83.1**

bis DE POPULIEREN FLUISTEREN. Roman uit het Leven der Vlasboeren. *Geïll. dr Anton Pieck—Den Haag, Zuid-Hollandsche U.M.* 1939 (24 × 16) 309 *blz.fl.* 3,75 ; *geb.fl.* 4,90

II°, L — Roman — eenzijdig en met veel domheden over het katholicisme — over het leven der vlasboeren in Vlaamsch-Brabant, dat uit weinig anders schijnt te bestaan dan uit drinken en moord, ontucht en diefstal ; rond het gezin van boer Neve speelt zich alles af in een geheel ongemotiveerde concentratie. Hysterie in moeder en zoon, in moeder en dochter, zachtzinnig sadisme in een vader. Een heerschzuchtige abdis, een dossiers-verdonkermanende pastoor die bisschop wordt, etc. etc.

Dr J. POLLMANN

Jeanne van Schaik-Willing

17.447 van Schaik-Willing, Jeanne **83.1**

DE ZONDAAR EN HET MEISJE. — *Den Haag, H. P. Leopold (De vrije bladen, nr 12)* 1938 (23 × 15) 26 *blz. fl.* 1

II — Nieuw zakelijk romaneske novelle die uitloopt op 'n zeer precaire situatie. Af te raden. Dr J. C.

17.448 van Nijnatten-Doffegnies, H. J. **83.1**

HUIS VAN LICHT EN SCHADUW : 1e DEEL. VOSJE — *Bussum, C. A. J. van Dishoeck,* 1939 (21 × 15) 290 *blz. fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90

II-III — Een knap stuk werk. « Een Huis van Licht en Schaduw » noemt Vosje het nieuwe huis van Bart Obbink, als zij dit voor het eerst ziet. Ook in figuurlijke zin blijkt de titel waar te zijn. Om enkele *te* realistische passages alleen geschikt voor rijpe, ontwikkelde volwassenen, maar dezen zullen dan ook met verlangen uitzien naar « Moeder Geerte », het vervolg op « Vosje ». X. R. VAN MEERBEECK

H. v. Nijnatten-Doffegnies

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden

17.449 Björnson, Björnstjerne **83**

Björnstjerne Björnson

VLAGGEN IN STAD EN HAVEN. *Vert. dr A. Gorter-de Waard — Antwerpen, Het Kompas (De Feniks)* 1938 (18 × 11) 420 *blz.* 24 *fr.* ; *geb.* 33 *fr.*

III — Het geslacht Kurt ging, door zijn schuld, financieel en zedelijk ten onder. De jonge Tomas, die wel vele trekken van de Kurt's meekreeg, zal pogen het goede dat in hem overbleef te ontwikkelen. Met behulp van zijn moeder sticht hij een school, want « wat is schooner voor een klein volk dan zijn grootste kracht saam te trekken op het onderwijs van zijn kinderen? Maar de theorieën die er worden voorgehouden, zijn van het houtje gesproten. De school beleeft veel tegenkantingen en moeilijkheden. Tomas houdt vol, zijn club steunt hem. Niels Fürst misleidt Tora, een leerlinge; het huwelijk dat de verleider wil aangaan met een andere struikelt over Tora's kind, en de vlaggen in stad en haven wapperen onopzettelijk voor Rendaleus levensdoel. Voorbehouden. J. D. V.

17.450 Bohr, Marius **83.**

DE PARVENU — *Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M. [Antwerpen, De Nederl. Boekhandel] (Elck wat Wils-serie)* 1938 (19 × 14) 232 *blz. fl.* 2 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,50 [31,25 *fr.*]

III — Dit verhaal beschrijft den schoonen invloed ten goede van een fijne humane vrouw op den, van huis uit, zuiver op materialisme en eigen geneugten ingestelden parvenu. Een reëel spiegelbeeld der hedendaagsche in hoofdzaak amoreele maatschappij completeert het gegeven. TH. VAN DE KUN

17.451 **Brand, Max** 83.0
ZES GOUDEN ENGELEN. *Vert. dr Frits Hoogewerff — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 212 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III-IV — Eén der genoodigden vindt men vermoord. Wie is de moordenaar ? Het wordt een kluwen, moeilijk te ontwarren, ook voor den lezer. Een paar keeren te suggestieve voorstellingen. A. CORLUY, PR.

17.452 **Carra, Bruno** 83
SANYA, DE EGYPTISCHE VROUW. *Vert. dr Ellen Forest — Amersfoort, S. W. Melchior,* 1938 (21 × 15) 208 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
III, L — Zij is eene Mahomedaansche, Europeesch opgevoed en gehuwd met een Engelschen katholieken majoor, natuurlijk zonder de Kerk. In haar heimat zetten nu haar naaste familieleden alle zeilen open om dat gehate huwelijk met « den christenhond » te breken Wat ook ten slotte gebeurt. Een haremroman, zonder de gewone driftscènes, maar afgestemd op de intrigue van twee haremvrouwen. Niet al te boeiend. Als strijd tusschen twee beschavingen en levensbeschouwingen, als documentair verhaal over Egyptische landschappen, huisintérieur, bijgeloof en zelfs magie, kan het wel interesseeren. De taal is erg slordig soms. A. VAN DEN DRIES, PR.

17.453 **Christie, May** 83
TOEN HET TE LAAT WAS. *Vert. dr C. Kroesen [Luxury Model] — Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-editie : Happy-end-serie)* 1936 (20 × 14) 251 *blz. Niet in den handel*
III — Roman van den wellust eener jonge dame van 17, die op de terugreis van de kostschool een avontuur beleeft, dat eindigt met een clandestien huwelijk. Toen het te laat was, hermaakt ze haar leven tot een ander leven van ontgoocheling, liefde, jaloerschheid, wellust... J. LAUWERYS, PR.

17.454 **Dickson, Carter** 83.0
HET JUDASVENSTER. *Vert. uit h. Amerikaansch [The Judas Window] dr J. D. A. van Gumster — Laren, A. G. Schoonderbeek (Raven-reeks)* (22 × 16) 205 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90
III — Een vlot geschreven detective-roman met de noodige verwikkelingen. De speurder Merrivale legt een geweldige schranderheid aan den dag. A. J. VAN DEN BOGAERT

Hildur Dixelius

17.455 **Dixelius, Hildur** 83.1
SARA ALELIA. *Geaut. vert. uit h. Zweedsch [Prästdottern, Prästdotternsson, Sonsonen] dr S. van Praag — A'dam, De Gulden Ster [Antwerpen, van Ditmar's Boeken-Import]* 2e *druk* (21 × 16) 480 *blz.* 48 *fr.*
III-IV*, P — Niets minder dan de haast honderdjarige huiskronijk van een Zweedsche predikantsdochter, ditomoeder en dito-grootmoeder. Een mooi vrouwentype. Soms wat langwijlig, doch in zijn geheel indrukwekkend groot en goed. Zie verder rec. 8658.

17.456 **Flint, Margaret** 83.1
DE OUDE ASHBURN-HOEVE [The old Ashburn Place]. *Vert. dr C. Kroesen — Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-editie : Happy-end-serie)* (20 × 14) 224 *blz. Niet in den handel*
III, N — Wij hebben bij de lectuur van dit werk dikwijls reminiscenties aan Skandinaafsche romans gehad ; nooit was het iets bepaalds, meermaals was het de geest, de atmosfeer, het klimaat van het boek, dat ons aldus trof. Ook vele figuren zijn naar de beste Skandinaafsche voorbeelden geconterfeit, niet met dat verbluffende meesterschap, maar toch klaar, scherp, menschelijk, met dat tikje enigmatische, dat ons bij vele groote romanhelden zoo treft. Niet steeds verzorgde vertaling ; soms slordige interpunctie. Voorbehoud wegens sporadisch opduikend fatalisme en moreel ongezonde toestanden. FR. DUPONT

Jolàn Földes

17.457 **Főldes, Jolán** 83
KRUIS OF MUNT. *Vert. uit h.Hongaarsch [Fej Vagy Iràs] dr M. H. Székely-Lulofs — Den Haag, H.P. Leopold [Brussel, A. Manteau]* 1939 (21 × 14) 372 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb.* 3,90
III — Eva, een jong Hongaarsch vrouwtje, vertrekt na een mislukt huwelijk naar Egypte. Zij vindt daar een onderge-

schikte betrekking op een exportkantoor in Alexandrië. Na veel belevingen keert zij ten slotte weer naar haar eigen man terug. De zwoele Oostersche atmosfeer; de samenleving van alle nationaliteiten, meest gestrande vreemdelingen maken het boek alleen geschikt voor rijpe lezers. M. DANIËLS

17.458 **Gilliams, Maurice** 83

Maurice Gilliams

OEFENTOCHT IN HET LUCHTLEDIGE — *Antwerpen, De Ned. Boekh.*, 1937 (20 × 14) 103 *blz.* [32,50 *fr.*] *fl.* 1,90
III-IV — Opnieuw verschijnt Gilliam's « Oefentocht » met een schrijnend-wrange oefening vermeerderd : « De Man in de Mist ». De meeste dezer oefeningen werden opgenomen in « Elias of het Gevecht met de Nachtegalen ». We verwijzen den lezer naar recensies 14.483-484. Gilliams bewoont de wereld van zijn illusies. Hij is een rusteloze, een zelffolteraar, een ontleder van ondergane indrukken en afwisselende gemoedstoestanden. Hij buigt zich met bitteren hartstocht over zijn herinneringen, en stolt tot stoere gestalten de vroeger ontlokene gewaarwordingen. Met een pijnlijke gevoelsintensiteit, bij middel van geheimzinnige verschuivingen, in een ragfijn, doorschijnend proza. Hij is te onzent de machtigste schepper van droomverbeeldingen, de talentvolste atmosfeer-uitbeelder der levende en levenlooze dingen. D. DE PAUW O.P.

17.459 **Gray, Westmoreland** 83.0

TUSSCHEN STROP EN KOGEL [Manhunt Trail]. *Vert. dr L. Th. Franse — Leiden, Sijthoff (Leesbibliotheek-editie : Hands-up-serie)* 1937 (20 × 14) 208 *blz.* *Niet in den hande*
III° — Een cowboyverhaal. Er wordt met revolvers gespeeld, er wordt gevochten en gemoord. Tusschenin een liefdeshistorietje als attractie. Onbruikbaar. F. VERMUYTEN, PR.

17.460 **Greig, Maysie** 83

ALS LIEFDE WIJKT. *Vert. uit h. Engelsch [Retreat from Love] dr C. Kroesen — Den Haag, J. Ph. Kruseman*, 1939 (20 × 14) 224 *blz.* *fl.* 2,15 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90 [35 *fr.*]
III, N — Een vrij gecompliceerde roman, rond een stel personages uit een modezaak en een schoonheidsinstituut. Als gewoonlijk, een happy end. M. A. M. EYKEMANS

17.461 **Hoogewerff, H.** 83 : 2

FRAGMENTEN UIT HET LEVEN VAN MANUSHIA. *Met een inleiding van Dr Herbert Hahn — Den Haag, Servire*, 1936 (20 × 14) 99 *blz.* *fl.* 1,25 ; *geb. fl.* 1,75
III, T — Sober en litterair goed verwoord boek. Pantheïstische inslag. Daarom niet aanbevelenswaard. A. V.

17.462 **Hornborg, Harald** 83.1

PREDIKER IN DE EENZAAMHEID. *Vert. uit h. Zweedsch [Ödemarksprästen] dr N. Basenau-Goemans. Met 12 illustr. van Co-Op 2 — A'dam, J. M. Meulenhoff*, 1939 (23 × 17) 297 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
III — Een Zweeds predikant komt omstreeks 1740, dus kort na de grote Noorse oorlog, op een afgelegen dorp in Finland, dicht bij de Russische grens terecht. Een primitieve bevolking en een goddeloze, tyrannieke kasteelbewoner zijn de polen waartussendoor de arme geestelijke zijn weg moet vinden. Veel leed en zorg zijn zijn deel, maar de van huis uit timide en enigszins wankelmoedige man groeit innerlijk uit tot een prachtfiguur. Een zeer mooi boek ! Jammer, dat de eigenaardige opvatting omtrent het wezen van een verloving, een opvatting, die men in hedendaagse Zweedse boeken meer aantreft, weer voorbehoud nodig maakt. G. J. C. ZWANIKKEN

17.463 **Jacob, Heinrich Eduard** 83.1

JACQUELINE EN HAAR JAPANNERS. Een kleine Roman. *Vert. uit h. Duitsch [Jacqueline und die Japaner] dr M. Dutric — Arnhem, van Loghum Slaterus (De Zeemeeuw-serie, dl 11)* 1935 (18 × 11) 157 *blz.* *geb. fl.* 1,25
III*, T — Een Duitsche inflatie-roman. Zeer fijn en gekruid met verkwikkende vleugjes humor en zelfspot, wordt hier de psychologie geschetst van een kunstenaars-echtpaar, dat zich zoo goed en zoo kwaad het gaat door de inflatie-periode moet worstelen. Jacqueline, de vrouw, treedt zoowat op als tolk-gezelschapsjuffrouw-gids van een troepje Japanners dat Berlijn bezoekt. En daar wordt hun als een hemelsche gave plots het voorbeeld

geschonken van de Japanners : glimlachen en onberoerd blijven bij de grootste ramp, in casu de aardbeving van 1923. Iets van de boeddhistische opvatting van het lijden ontbreekt hun om die ongelukkige periode te kunnen doormaken met eenige kans op redding van hun innerlijk. Wat schrijver, bij monde van den hoofdheld, doet streven naar een vermenging van christendom en boeddhisme ; of meent hij 't niet zoo erg ? FR. DUPONT

17.464 **Kazemier, G.** **83.9**

DE HISTORIE VAN ISABELE EN VEROWIN—*Laren, De Nieuwe Tijd,* 1937 (20 × 14) 206 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50

III, N — De burgslotvrouw Isabele is in een eerste phase te specifiek mannelijk in haar ideaal van kampvechtster om daar de liefde te kennen ; wanneer zij daarna zich stort in hoofsch leven, kunst en dergl. is zij dan weer te fijn voor den sterken held die dan opdaagt : eerst wanneer zij als een onbekende in Verowins gezelschap komt, wordt hij toch gevangen door liefde tot haar. Maar dit heeft allemaal tal van verwikkelingen, verknoopingen, vertakkingen, voorzeker voor een deel tamelijk gezocht en ook wat overdreven, echter onbetwistbaar handig, goed-sluitend. Bij een klare, beheerschte voorstelling van middeleeuwsche leefwijze (min godsdienst, hier totaal afwezig !) is het boek in de eerste plaats heelemaal « verhaal » en in dit opzicht lang niet mis. Wegens zelfmoord en neutraliteit, voorbehouden.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.465 **Knittel, John** **83.1 : 83.3 : 91**

EL HAKIM. *Geaut. vert. dr S. van Praag — A'dam, De gulden Ster [Antwerpen, van Ditmar's Boeken-Import]* 1937 (21 × 16) 325 *blz.* 48 *fr.*

III — Een merkwaardig boek uit het hedendaagsch Egypte. El Hakim, uit een arm gezin geboren, heeft van in zijn jeugd een sterk verlangen om dokter te worden. Hij behaalt zijn titel in Caïro en blijft het ruimste deel van zijn leven in Egypte, om zijn knappe begaafdheid voor zijn eigen volk nuttig te maken. Na jaren ondankbaar wroeten, komt hij in Engeland, waar hij beroemd en rijk wordt. Longtering grijpt hem aan, en hij keert naar zijn land terug om er, in de armen van de eerste en de eenige vrouw, een Egyptische, die hij oprecht liefhad, te sterven. Gansch het boek staat in het teeken van 't strijdend nationalisme tegen de vreemden, vooral de Engelschen, die 't ongeletterd, bijgeloovig en slaafsch volk uitbuiten. Dokters op de eerste plaats, doch ook vele anderen, zullen dit sterk-aangrijpend, diep-menschelijk boek « con amore » lezen. Streng voorbehouden voor gevormde lezers. FR. CROLS, PR.

17.466 **Kuiper, Johanna E.** **83.3**

DE NIEUWE TIJD IN OUD-HEERBACH — *Baarn, Bosch & Keuning [Ledeberg, Het Boekhuis] (Libellen-serie nr 51-52)* (19 × 17) 163 *blz.* *fl.* 0,90 [12 *fr.*]

III, P — De nieuwe tijd komt zijn parten spelen in het oude, gansch in zijn conservatieve levenswijs geconcentreerd protestantsch dorpje. Ingrediënten van het konflikt zijn een twist tusschen een gezetten boer en den dominee, en een nieuwbakken communist die een staking uitlokt ; het zaakje komt op alle gebied voor mekaar, na een bijna-sterfbed en een gevangenis-intermezzo voor den dominee-verjagenden boer. Alles bijeen een bijster weinig interessant verhaal, stevig protestantsch van allures en vrij eentonig van gang. B. G.

17.467 **Latimer, Jonathan** **83.0**

HET LIJK VAN DE ONBEKENDE VROUW. *Vert. uit h. Engelsch [The Lady in the Morgue] dr G.H.C. van Amerongen — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20 × 15) 315 *blz.* *fl.* 2,25

III — Detective Corane lost het geval op vernuftige wijze op. Jammer, dat het verhaal vol staat met stuitend cynische opmerkingen. A. ACKERMANS

A. E. W. Mason

17.468 **Mason, A. E.W.** **83.0**

HET LEVEND SCHAAKSPEL [They wouldn't be Chessmen]. *Vert. — Leiden, Sijthoff (Leesbibliotheek-editie : Speurder-serie)* 1936 (20 × 14) 205 *blz.* *Niet in den handel*

III-IV — Tamelijk boeiende ontspanningslectuur ; eenig voorbehoud dient gemaakt te worden, gezien het speciale wereldje, waarin de geschiedenis zich afspeelt. Kan echter niet erg veel kwaad, daar de nadruk er niet op gelegd wordt. FR. DUPONT

17.469 **Matthijs, Marcel** **83**

EEN SPOOK OP ZOLDER — *Oude God, Die Poorte,* 1938 (19 × 12) 172 *blz.* 16 *fr.*

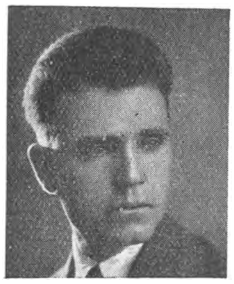
Marcel Matthijs

III-IV — Van een meisje die uit dienen moet gaan, eerst bij een notaris, waar het niet vlotten wil, dan bij een dokter, waar het nog minder vlotten wil, — dan belandt bij een oom, waar het zóó minst van al vlotten wil, dat zij valt midden een bloedigen huistwist, — en eindelijk belandt in de gevangenis. — Die « heldinne » is een nerveus nufje, vol pretentie, druipend van erotiek en valsche mystiek, erg geëxalteerd tot haast den waanzin toe. Deze roman is nerveus en jachtig geschreven en valt terug in het gewone cliché van den schr. : familiewedervaren met fatalen ongeluksafloop. Ook de stijl blijft brutaal-dynamisch, met luttel zelfcontrole. Het boek is geen vooruitgang in het œuvre van den schrijver.
A. VAN DEN DRIES, PR.

17.470 **Mens, Jan** 83.3 : 83.1
MENSEN ZONDER GELD — *A'dam, Kosmos,* 1939 (23×16) 248 *blz. fl.* 3 ; *geb. fl.* 3,75
III — Deze werkloosheids-roman werd bekroond met den Kosmos-Eerstelingen-Prijs 1938, een bekroning die zeker gerechtvaardigd lijkt. Levend en ontroerend is dit werk, dat door de oogen van een kleinen jongen den ondergang zijner familie doet zien, en waarin met liefde en deernis de ellende der achterbuurten werd beschreven. De niet-uitgesproken conclusie aan het slot is helaas wel zeer somber. Het zijn sommige opvattingen, die voorbehoud eischen.
PAUL FRISCHE

17.471 **Nordhoff, Ch. & Hall, James N.** 83.0
DONKERE STROOMEN. *Vert. uit h. Engelsch [Dark Streams] dr S. van Praag — Haarlem, J. H. Gottmer [Literbo]* 1938 (21×14) 293 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50
III — Dit boek vertelt van de liefde tusschen twee menschenkinderen, Naia, geboren en getogen in Tahiti, temidden der Polynesische bevolking, en den jongen Engelschman Alan Hardie. Naia blijkt een blanke te zijn, kind van Engelsche ouders, hetgeen Alan, ook na zijn huwelijk met haar, niet verneemt, daar Naia zelf meent een halfbloed te zijn. Alan wordt blind, doch heeft den wil om te leven voor zijn vrouw en kind. Als zijn vader uit Engeland overkomt en het huwelijk niet wil erkennen, vindt Naia op tragische wijze den dood en Alan loopt de zee in. Jammer, dat in het lijvige boek van geen religieuse of christelijke gedachte sprake is.
D[r] L. A. H. ALBERING

Charles Nordhoff

17.472 **O'Donnell, E. P.** 83.3
GROENE OEVERS. *Vert. uit h. Amerikaansch [Green Margins] dr C. J. Kelk — Den Haag, Servire,* 1939 (25×16) 542 *blz.* *geb. fl.* 4,90
III — Een bont afwisselend verhaal van kolonisten, zowel blanken als kleurlingen, die de moerassige Mississipioevers bewonen en op zeer uiteenlopende wijzen in hun levensonderhoud voorzien. Voorbehoud, niet alleen omdat het in zo'n omgeving af en toe nogal ruw kan toegaan maar ook om de verkondigde antigodsdienstige theorieën. M. VERSTEEGH

17.473 **Sienkiewicz, Henryk** 83.9

Henryk Sienkiewicz

QUO VADIS ? Een Verhaal uit den Tijd van Nero. *Vert. dr H. Pyttersen Tz. — Rijswijk, V. A. Kramers,* 1936, 7[e] *druk* (21×16) 373 *blz.* *fl.* 1,50 ; *geb. fl.* 2,25
III — Deze uitgave kan gerust aan rijper volwassen en voorgelichte lezers aanbevolen worden, want de moderne mode heeft al lang de meest-gewaagde beschrijvingen uit dit boek in de schaduw gesteld en de apologie van het christendom, die eruit spreekt, is moderner dan ooit : eenerzijds honger naar brood en spelen, anderzijds absolutisme van willekeurig staatsgezag, met als eenige uitweg op redding, geloof en liefde.
E. BOELAERT M.S.C.

17.474 **Smelik, Klaas** 83.3
EN ALTIJD ROEPT DE ZEE... Roman uit het Land van Dorus Rijkers — *Baarn, De Nederl. Uitgeverij* (20×14) 252 *blz.*

III*, SN — Het leven te Den Helder, oorlogs-, redders- en visschershaven, meegeleefd van uit het oogpunt der kleine luiden, i.c. een gezin dat magertjes leeft van logementverschaffing aan volk dat zich geen hotel kan permitteeren. We leven echt mee met dit gezin, voornamelijk met een der zonen, Kees, 'n jongen die heelemaal opgroeit in de atmosfeer van zee, varen, strand, marine, duinen, dijken. Daarrond al de andere elementen van zoo'n havenstad, allen in nauwe verbinding met zee en zeeleven. 't Is buitengewoon echt, raak en door en door gevoeld. 's Schrijvers liefde, meelijden en ook schamper gevoel hebben tot uitingsvorm gevonden een spreek- en punctueertaal, realistisch-telegrafisch en lyrisch-telegrafisch terzelfdertijd. Veel dialect. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.475 **Temple, Bailey** 83

DE BELOFTE VAN MORGEN. *Vert. uit h. Amerikaansch [Tomorrow's Promise] dr H S. Lanson — Laren, A. G. Schoonderbeek (Ramona-reeks)* 1939 (22 × 16) 205 *blz. fl.* 2,25
III — Lichtzinnige ouders, die gedurende hun huwelijksleven ieder huns eigen gang gaan en tenslotte van elkaar scheiden, laten hun dochter in diepe ontgoocheling achter. Haar eenige hoop is haar geliefde Charles, eveneens een gescheiden man, wiens vrouw echter overlijdt. Nu staat tusschen beiden niets meer in den weg... TH. VAN DER KUN

17.476 **Tolstoï, Leo** 83.1

Leo Tolstoï

ANNA KARENINA. Roman. *Vert. uit h. Russisch — Antwerpen, Het Kompas (« De Feniks » dl* 5 *en* 6*)* 1938, 2 *dln* (18 × 11) 479, 534 *blz.* *elk* 20 *fr.*; *geb.* 29 *fr.*
III* — Het volumineuse — door zijn tallooze uitweidingen ietwat langdradige — meesterwerk van den genialen onevenwichtigen Rus Tolstoï, in twee lijvige boekdeelen keurig uitgegeven. Uit den aard van het behandelde thema — echtbreuk en zelfmoord — en sommige situaties, alleen voor voldoend gevormden en ontwikkelden.

17.477 **Tügel, Ludwig**

PEERDEMUZIEK. *Vert. uit h. Duitsch [Pferdemusik] dr S. Barends — A'dam, A'damsche Keurkamer,* 1939 (21 × 16) 412 *blz.* *fl.* 2,90 [40 *fr.*]; *geb. fl.* 3,50 [50 *fr.*]
III — Een merkwaardig boek met een even vreemden titel. Een jonge kunstenaar komt, vergezeld van een arroganten, dommen ambtenaar, in één der Duitsche dorpen aan de Waddenzee. Hij ontmoet er het meisje, waarop hij eens verliefd was, en dat hij ten slotte huwt. Karakteristieke beschrijvingen van het Duitsche dorp in de na-oorlogsche jaren; reeds is de geest merkbaar van het nieuwe Duitschland. Dr L. A. H. ALBERING

17.478 **van Ammers-Küller, Jo** 83.9

HEEREN, KNECHTEN EN VROUWEN. De Geschiedenis van een Amsterdamsche Regenten-Familie in de Jaren 1778 tot 1813, 3 dln: 2. DE SANS-CULOTTEN, 1792-1795; 3. DE GETROUWEN, 1799-1813 — *A'dam, J. M. Meulenhoff [Brussel, A. Manteau]* 1936, 1938 (21 × 15) 468, 496 *blz.* *elk fl.* 3,60; *geb. fl.* 4,90
III-IV — De geschiedenis van de familie Tavelinck wordt in deze 2 dln z.g. voortgezet; het verband met de helden uit deel 1 is eer toevallig. Het is schrijfster blijkbaar vooral te doen in romanvorm een beeld te schetsen van het « Fransche tijdvak » in Holland, waarbij zij ten overvloede haar belezenheid vermocht uit te stallen. Sommige voorstellingen, speciaal waar het gaat om de typeering van haar romanhelden, zijn minder aannemelijk. Alles samen, niet onverdienstelijke historische lectuur. Vanwege de zwoele atmosfeer, vergt deel 2 eenig voorbehoud; deel 3 = IV. M. EYKEMANS

Jo van Ammers-Küller

17.479 **van Praag, Siegfried** 83.8 : 58

EEN SPROOKJE OP AARDE. Ik dwaalde in een Dieren-Kolonie — *A'dam, Em. Querido; [Antwerpen, De Nederl. Boekhdl]* 1937 (21 × 13) 195 *blz. fl.* 2,25; *geb. fl.* 3,25
III-IV* — Een reeks opstellen over allerlei dieren die schr. vele dagen in Artis — de Amsterdamsche Zoo — nauwkeurig en in alle mogelijke omstandigheden en uren bespied heeft, totdat hij inderdaad met hen van zeer nabij vertrouwd geworden was, en niet enkel hun uiterlijk animaal leven, doch ook geestelijk leven — als ik in dit verband dit woord mag gebruiken — had leeren kennen. Het resultaat van deze dierenstudie vindt ge hier in dezen merkwaardigen bundel, waarin een groot dierenvriend u bij de hand neemt

en over elk soort dier allerlei moois weet te vertellen. Dat van Praag hierbij wel eens de nuchtere waarneming ruilt voor een soort lyriek — die echter nimmer tot sentimenteelen dierencultus ontaardt — maakt zijn boek misschien minder deugdelijk uit wetenschappelijk oogpunt, maar zeker ook tegelijk sympathieker en menschelijker en alvast meer genietbaar. Het is een mooi boek, soms op 't randje af van een vaag pantheïsme, dat echter, geloof ik, in dezen vorm wel niemand kwaad zal doen. E. VAN DER HALLEN

17.480 **van Soest, Ems I. H.** 83

WIJ DIE JONG ZIJN... *Geïll. dr H. Borrebach — Alkmaar, Gebr. Kluitman,* 1938 (24 × 18) 203 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,90

III-IV, N — Zij is juffrouw op een reisbureau en wordt door haar mijnheer op reis gezonden als gezelschapsjuffer van een Zweedsche dame. Onderweg wil een getrouwde man met haar flirten : wat zij weigert. Thuis gekomen, ziet zij haar plaatsje bezet door een andere. Zoo geschikt door haar mijnheer, die daarin middel zag om haar te vergeten. Nadien waagt hij een minnespel met haar : wat zij weigert. Uitkomst ? Zij zal met hem toch trouwen, na vier jaren wachten. — Een meisjesboek, niet slecht geschreven, met goede psychologeering. Doch storend neutraal. Voorts lust ik niet de omgeving waarin de meisjes hier komen te staan. Vooral niet hun modern-doen : samenwonen in een flat, rooken, los leven van de ouders weg, deze aanzien als ouwerwetsch, moderne romans lezen, nuchter zijn, vrij staan in zake huwelijksplannen, God en geloof negeeren. En die akelige mijnheer dien zij toch trouwt, is een walgelijk egoïst, die het erg heeft tegen het huwelijk-band-voor-het-leven. Verstaat ge ? Om de precaire toestanden en de losse gedachten in dit boek : voorbehoud. A. VAN DEN DRIES, PR.

17.481 **Wassermann, Jakob** 83.1

Jacob Wassermann

OLIVIA. *Vert. dr Felix van Zijll — Baarn, De Nederlandsche Uitgeverij,* 1938 (20 × 14) 239 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

III-IV* — Olivia, beeldschoon kind, ziet eens in de salon harer ouders den Hofrat Robert Lamm : verstandig, fiere strijder tegen den Oostenrijkschen sleur, een ideaal in hare kinder- en meisjesoogen, die dan ook voor haar werkelijk opvoeder, vormer van haren geest wordt. Maar daarachter en tragisch onuitspreekbaar, is het ook liefde. Dan scheiden hunne wegen : Lamm, bij een gepleegd onrecht ontstemd, weigert verderen staatsdienst, gaat zich verteren in sceptische en sombere beschouwingen over hun lot, vooral nu het oorlog is, die gruwel, die vernedering van ons mensch-zijn. Olivia integendeel stort zich heldhaftig in de actie, als verpleegster, met een geheelheid van haar wezen, zoozeer dat schijnbaar Lamm voor haar niet meer bestaat. Toch komt er een hoogte- (of laagte-) punt der spanning waar Lamm zijn piekeren van zich afschudt om tot haar te gaan, en waar zij tusschen haren verterenden gloed van verpleegster toch eindelijk ook plaats gunt aan haar vrouwenhart. Maar daar treft haar de dood, een roos gemaaid met de tienduizenden andere halmen. Een korte recensie laat niet toe de beteekenis van Wassermann's posthumen oorlogsroman aan te geven. Men weet genoeg hoe hij geestelijk-verfijnde figuren kan oproepen, met peilingen naar de diepte, die hij in verhaal en beschrijving verwerkt als een meesterlijk psychologisch romancier. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.482 **Wolf-Catz, Helma** 83.1

EEN NACHT — *A'dam, Bigot & van Rossum (Uilenreeks)* 1938 (18 × 12) 93 *blz. gec. fl.* 0,75

III — Een vlot geschreven zakromannetje, waaraan de auteur een talent heeft besteed dat tot veel beters in staat en geroepen schijnt ; nogal erg modieus ! Dr A. BELLEMANS, PR.

17.483 **Wolfe, Thomas** 83.1

Thomas Wolfe

VAN TIJD EN STROOM. De Roman van een Mensch, die hongerde in zijn Jeugd : 1. HET LEVEN SCHROEIT. *Vert. uit h. Amerikaansch [Of Time and the River] dr J. P. Maschmeijer-Buekers — Den Haag, Servire* (22 × 16) 437 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,75

III — 'n Kanjer van 'n boek ! Wanneer je maar eerst den moed hebt gehad om de eerste helft (die waarachtig tamelijk weerbarstig is !) door te wroeten, ben je in 't tweede deel beloond door 'n onverwachte drift van echt, borrelend en kokend leven. 't Is een boek met groote kwaliteiten, dat belangstellend doet uitzien naar deel II van den cyclus. ANTON VAN DE VELDE

17.484 **Wynne, Pamela** 83

LIEFDE DOET WONDEREN. *Vert. uit h. Engelsch [All about Jane] dr Chr. Moresco-Brants — A'dam, van Holkema & Warendorf [Antwerpen, J. van Tuijl] (Echo-serie)* 1938, 2e *druk* (18 × 12) 204 *blz.* *fl.* 1
III-IV, P — Bij zijn eerste verschijnen in 1936 (cfr. R. 13.366) omstandig besproken. Een mondaine roman, zonder uitvoerige of passioneele beschrijvingen; eenigszins voorbehouden.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar, en ouder
(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

17.485 **Adams, Eustace L.** 83.0

HOE HELDEN STERVEN. *Vert. uit h. Amerikaansch dr H. van Suchtelen — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 207 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl* 2,90
IV — Een geweldig verhaal vol avonturisme, waarin « menschen men slacht als dieren », de revolvers knallen, branden lichtelaaien en dies meer. Oei, oei! Als verhaal erg neutraal en onschuldig toch. Als kunst niets. A. VAN DEN DRIES, PR.

17.486 **Archibald, Joe** 83.0

REVOLVER-AAS. *Vert. uit h. Amerikaansch dr Frits Hoogewerff — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 211 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — 'n Zeer ingewikkelde Far-Westhistorie. Revolvers en nog revolvers ! Wie het boek tot het einde uitleest, houdt niets over dan 'n super-held (!), die een heel kerkhof moest bevolken om z'n meisje te bemachtigen. ANT. AARTS, PR.

17.487 **Bagby, George** 83.0

DE MOORD IN DE STUDIO. *Vert. uit h. Engelsch [Murder on the Nose] dr J. A. W. van Hacht — Den Haag, Kruseman* (20 × 14) 221 *blz.* *fl.* 2,15 [25 *fr.*] ; *geb.* 2,90 [35 *fr.*]
IV — Inspecteur Schmidty lost het raadsel op van dezen moord, en achterhaalt tevens het geheimzinnig doel van de bewuste radio-uitzending. Een origineel en aardig verwerkt gegeven, dat de liefhebbers zal boeien. PAUL FRISCHE

17.488 **Baldwin, Faith** 83

Faith Baldwin

RIJK MEISJE— ARM MEISJE. *Vert. uit h. Amerikaansch [Rich Girl, poor Girl] dr H. S. Lanson — Laren, Schoonderbeek (Ramona-reeks)* (22 × 16) 243 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90
IV — Gezellige roman. Een jonge pas gevestigde arts en een aardig leeraresje komen ieder op hun terrein in verzet tegen den al te machtigen senator Sutton en diens schatrijke familie, met wie ze eerst bevriend waren. In dezen gemeenschappelijken strijd leeren ze elkaar uitstekend kennen en voor goed waardeeren. L. VAN DER HULST

17.489 **Banner, M.** 83.0

Q 39. *Vert. dr H. Koets — Helmond, Drukk. Helmond (Roman voor Allen)* 1938 (19 × 13) 190*blz.* *fl.* 0,15
V-V — Spannend is het zeker ; maar nogal dapper gefantaseerd en niet erg klaar. Voor liefhebbers van kippenvel ! ANT. AARTS, PR.

17.490 **Billings, Buck** 83.0

DE MAN UIT TEXAS [The Texas Rider]. *Vert. dr L. T. F. — Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-editie : Hands-up-serie)* 1938 (20 × 14) 201 *blz.* *Niet in den handel*
IV — Nou, als ge dit gelezen hebt en er niet van overtuigd zijt dat DÉ mannen uit Texas komen, dan weet ik er niets meer van. Erg sensationeel. Onwaaarschijnlijk. E. B.

17.491 **Blackmon, Anita** 83.0

MOORD IN HET RICHELIEU-HOTEL. *Vert. dr Conrad van der Meer. Geïll. — Baarn, Schuyt (Detective. Een boek in courantvorm, nr 16)* 1938 (36 × 27) 32 *blz.* *fl.* 0,20
IV, N — De gewone schering en inslag van een detectiveroman. Een wemeling van hotelgasten en feiten, dat men er beduusd bij staat. Komen af en toevoor ietwat gewaagde dubieuse moorden. A. VAN DEN DRIES, PR.

17.492 **Blake, Nicholas** 83.0

ER WERD IETS KWAADS GEBROUWEN [There's Trouble brewing]. *Vert. dr G. D. van Hengel.—Baarn, Schuyt (Detective in courantvorm)* (36 × 27)32 *blz.* *fl.* 0,20
IV — Onbeduidend als roman. Vertaling vlot. F. M.

17.493 **Bomans, Godfried** 83

Godfried Bomans

MEMOIRES OF GEDENKSCHRIFTEN VAN Mr P. BAS. *Geïll. — R'dam, Vox Romana,* 1938, 2^e *druk* (21×15) 221 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,75
IV — Van dit kostelijk humoristisch boek, dat wij vorig jaar onder 14.426 zoo gunstig bespraken, is een heruitgave verschenen, thans bovendien pittig geïllustreerd.

17.494 **Bowman, Jeanne** 83
LENTE AAN HET WATER [Spring by the River]. *Vert. dr J. Wijs. Geïll. dr C. Boost — Helmond, Drukk. Helmond (Speciaal-serie, nr* 51*)* 1938 (21×16) 191 *blz.* *fl.* 0,25
IV — Boeiend en geheimzinnig tot het einde ; hier en daar wat onwaarschijnlijk. De vertaling leest vlot. FR. CROLS, PR.

17.495 **Brand, Max** 83.0
OM EEN HALF MILLIOEN. *Vert. dr H. J. Kok — R'dam, De Combinatie* (20×14) 220 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90
IV — 'k Begin te gelooven, dat Max Brand het uithangbord is van een N. V. Maar hier geeft hij weer sensatie op zijn best en gekst. Elk kort hoofdstuk is een revolverroman op zichzelf. En de held bekeert zich op den koop toe. E. B.

17.496 **Brown, Forrest** 83.0
DE GOUDEN DOODSKOP. *Vert. dr Frits Hoogewerff — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20×14) 224 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Hoe dikwijls het leven van sheriff en meisje in gevaar komen, ben ik vergeten op te tellen. Maar de mijn wordt tenslotte toch een mooie bruidschat en de fluitende helper een gelukkig echtgenoot. Wat onwaarschijnlijk, maar boeiend. E. BOELAERT M.S.C.

17.497 **Browne, K. R. G.** 83.0
HET VROOLIJKE BEDROG. *Vert. uit h. Engelsch [The cheerful Fraud] — Haarlem, De Spaarnestad (Hollandsche Bibliotheek, nr* 26*)* 1934 (20×14) 224 *blz.* *fl.* 0,20
IV-V — Een galant avontuur. Brown weet zeer leuk te vertellen. A. CORLUY, PR.

17.498 **Charteris, Leslie** 83.0
DE SAINT IN NEW YORK. *Bew. uit h. Amerikaansch [The Saint in New York] dr Havank — Utrecht, Bruna & Zn,* 1938 (18×12) 256 *blz.* *geb. fl.* 1,75
IV — Wat de politie van die groote stad niet kon in drie jaren tijd, bewerkte detective Simon Templar, alias de Saint, in minder dan drie dagen. Een fantastisch maar knap stuk speurderswerk. Het succes van dit boek is verzekerd. A. CORLUY, PR.

17.499 **Coffin, Geoffrey** 83.0
MOORD IN DEN SENAAT. *Vert. uit h. Amerikaansch [Murder in the Senate] dr A. D. Baert — Laren, A. G. Schoonderbeek (Raven-reeks)* (22×16) 216 *blz. fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90
IV — De admiraal Whitehead en de « eerlijke idealist » Senator Pickett, Pretorianen (fascisten), alsmede een hetaere worden vermoord. Een knappe detective heldert deze spannende revolver- en vergif-affaires op en « redt » daardoor de V. S. van een oorlog tegen het « bevriende » Engeland. De vijanden van deze zgn. democratische landen zijn natuurlijk fascisten, gedreven door wapenfabrikanten achter de schermen. Dr W. G. JACOB

17.500 **Collins, Gilbert** 83.0
THRIPPLANDS. *Vert. dr Mevr. Landré-Tollenaar — A'dam, J. van Campen [Antwerpen, van Ditmar's Boeken-Import] (Week End-serie)* (18×11) 374 *blz.* *fl.* 0,35
IV — Een « thriller » van belang, een griezelverhaal om te verfilmen en « Vampier » in de schaduw te stellen. Voor wie niet bang is voor nachtelijke schrikbeelden een lezing vol spanning, zonder zedelijk bezwaar. J. LAUWERYS, PR.

17.501 **Colter, Eli** 83.0
HET GEHEIM VAN DE ZILVERMIJN. *Vert. dr Frits Hoogewerff — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20×14) 214 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Farmers tegen mijnwerkers. En de farmers winnen het. Dat is verbeelding. Maar de mijnwerkers zijn moordenaars. Toch wordt zelfs de juffrouw om den tuin geleid en de vriend is een bankroover. Lees dus maar. E. B.

17.502 **Coolidge, Dane** 83.0
DE SCHRIK VAN DEN RIO GRANDE [*Ranger Two-Riffles*]. *Vert. dr Ch. R. Dieperinck*

— *Den Haag, Zuid-Hollandsche U.M.* [*Antwerpen, De Nederl. Boekhandel*] 1938 (19×13) 216 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,50
IV — Een Wild-Westroman. Op Antonio Contreras, den schrik van den Rio Grande, maken de Texas-rangers een spannende jacht vol avontuurlijke verrassingen : één daarvan is, dat Sergeant Stoney een meisje ontmoet. Wat zal hij kiezen : zijn liefde of zijn rangersplicht ?... Contreras of Rosita ? Zeer boeiend en vlot vertaald. J. LAUWERYS, PR.

17.503 **Cremer, J. J.** **83.1 : 37**
'T PAUWEVEERKE—*Groningen, Noordhoff (De kleine Boekerij)* (16×11) 87*blz. fl.* 0,55
IV— De Betuwsche novelle van J. J. Cremer, in een toegelichte schooluitgave geboden. Zeer dienstig voor literatuur-studeerenden. Dr A. BELLEMANS, FR.

17.504 **Daly, Carroll John** **83.0**
HET MYSTERIE VAN HET ROKENDE PISTOOL [*The Mystery of the smoking Gun*]. *Vert. dr Jan Apon—Leiden, Sijthoff (Speurder-serie)* 1938(20×14) 215 *blz. N.i.d.h.*
IV— Detective Mall in strijd met smokkelhandelaars uit de New-Yorksche onderwereld. Men huivert wel eens bij al dit cynisme en die doodsverachting, maar het boek laat u geen oogenblik los. A. CORLUY, PR.

17.505 **Degens, J. B.** **83.1**
DE JEUGD VAN JAN VAN DOORN. Het Tehuis —*A'dam, De gulden Ster* [*Antwerpen, van Ditmar's Boeken-Import*] 1937 (21×16) 254 *blz.* 25 *fr.*
IV, N — Het Tehuis is een inrichting waar vaderlooze volkskinderen overdag verblijven. Schr. heeft van zeer dichtbij en met warme deelneming zoo'n gast van 8, 9 jaar gadegeslagen te midden het dagelijksch leven met zijn kleine drama's. Misschien wat druk doend, en vooral, naar Hollandsche gewoonte, wat te vroeg met problemen aandragend. Neutraal, doch kiesch. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.506 **Dempster, G. F.** **83.3 : 83.2**
CHRISTUS LANGS DE HAVENS. Inleiding van Prof. Dr M. J. A. de Vrijer. *Vert. uit h. Engelsch* [*Finding Men for Christ*] *dr H. de Boer — Den Haag, J. N. Voorhoeve,* 1936 (21×16) 160 *blz.* *fl.* 1,40 ; *geb. fl.* 1,90
IV, P — Wij kennen allen de Heilige Proletariër van Herwig. In Demsters werk is het een Engelsch dominee, die een werkpak aantrekt en die heelder dagen onder de verbitterde werkloozen staat, aanschuift aan werkbeurzen, des nachts doolt langs de kaaien, binnendringt in de ellendigste sloppen, op zoek is in speelzalen, enz. naar « verloren zonen ». Er klinkt door het boek een stem van rechtzinnigheid en deernis. Daar is het verantwoordelijkheidsbesef en de wil om goed te doen. Uiteraard kan zoo'n methode enkel, na voldoende waarborgen, uitzonderlijk door een krachtige persoonlijkheid, waar geschiktheid en vorming harmonieeren, worden aangepakt. Anders kan veel goed in kwaad verkeeren. M. VAN HOECK, PR.

17.507

Anne de Vries

de Vries, Anne **83.2**
DE AVONTUREN VAN EEN RUSSISCHEN BIJBEL. *Geïll. dr J. H. Isings j^r — Nijkerk, G. F. Callenbach,* 1937 (20×15) 62 *blz.* *geb. fl.* 0,30
IV, P — 't Gebeurt in een Russisch dorp, eenigen tijd na den wereldoorlog. Peter, weergekeerd, wordt er aanzien als 'n gek, omdat hij 'n oud gescheurd boekje meeheeft, dat hij van 'n onbekenden pastor gekregen had ; dat bijbeltje bracht den ommekeer in zijn leven. Peter zal de menschen van zijn dorp bekeeren en verder door het land trekken om te vertellen van zijn grooten Vriend, die ook « hun Vriend wil zijn ». Vaak is zijn leven in gevaar, want nog altijd worden in Rusland de geloovigen vervolgd. 'n Mooi boekje, én van inhoud én van stijl. In protestantschen geest. FR. CROLS, PR.

17.508 **Downing, Todd** **83.0**
DE DOOD SLAAT TOE. *Vert. uit h. Engelsch* [*Vultures in the Sky*] *dr J. Feitsma — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20×15) 229 *blz.* *fl.* 2,25 ; *fl.* 2,90
IV — De peripetieën in dit verhaal zijn wel voldoende om den meest veeleischenden lezer van avonturen-romans volkomen tevreden te stellen. Ook de schrandere speurder ontbreek k niet. Spannend geschreven. L. C. M. ROBBERS

17.509 **Downing, Todd** **83.0**
SPREKENDE KOGELS. *Vert. uit h. Engelsch* [*The Case of the unconquered Sisters*] *dr J. Feitsma — A'dam, De Steenuil* (20×15) 198 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90

IV — Prof. Voice wordt vermoord... De detective, die het zaakje moet opknappen, doet zijn werk wel; maar de schrijver moest een volgenden keer alles toch een beetje waarschijnlijker maken. Dan konden er ook veel onnoodige akeligheden wegblijven. FR. VERMEULEN

17.510 **Erkenwald, W.** 83

RUBBER, LIEFDE EN HUWELIJK. *Vert. uit h. Duitsch [Liebe, Kautschuk und Halunken] — Haarlem, De Spaarnestad (Hollandsche Bibliotheek, nr 8)* 1937 (20 × 14) 220 *blz. fl.* 0,20
IV — Er is een prijs uitgeloofd voor het fabrikeeren van kunstmatige rubber. Hij en zij winnen hem en... trouwen. Gewone ontspanningslectuur. A. CORLUY, PR.

17.511 **Field, Peter** 83.0

DE MOORDENAARS UIT HET ARENDSNEST. *Vert. dr Frits Hoogewerff — R'dam, De Combinatie,* 1938 (21 × 14) 216 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Een verhaal uit het zeer bewogen leven der Amerikaansche cowboys. Echt iets voor liefhebbers van pakkende avonturen en revolverschoten. M. BROUNS O.S.Cr.

17.512 **Fielding, A.** 83.0

HET MYSTERIE VAN DEN VOGELVERSCHRIKKER [Scarecrow] — *Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-editie : Speurder-serie)* 1938 (20 × 14) 202 *blz. Niet in den handel*
IV — Na lezing is het verhaal mij niet heel duidelijk, vooral wat die Mireille en dien notaris-afzetter betreft. Noch schitterend noch slecht. E. BOELAERT M.S.C.

17.513 **Foster, Bennet** 83.0

LANGS HET VEEDIEVENPAD. *Vert. dr Frits Hoogewerff — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 237 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Miles komt terug, vindt vrienden, een oud meisje en een moord en moet op zoek naar de veedieven. Hij vindt ook zijn nieuwe meisje. E. BOELAERT M.S.C.

17.514 **Foster, Bennet** 83.0

DE ONGESCHREVEN WET [*Free Ranch Venture*]. *Vert. dr A. van Suchtelen — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 227 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Die ongeschreven wet ? Recht zegeviert... door revolvers. En de twee vinden elkaar op de laatste blz. Deze versie is wel een beetje ingewikkeld. Allles komt terecht. E. B.

17.515 **Francis, Lui** 83

LEVENSLICHTEN — *Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-editie : Speurder-serie)* 1936 (20 × 14) 198 *blz.* *Niet in den handel*
IV — Geenszins banale stijl, doch wel sommige al te pathetische momenten en gezochte toestanden. Moreel onschadelijk : pleit o.a. voor trouwe vriendschap. J. LAUWERYS, PR.

17.516 **Genie, Ferdinand** 83.1 = 43

◆ SECHZEHN JAHRE... Roman — *Hildesheim, Borgmeyer* (18 × 13) 231 *blz. RM.* 2,85
IV — Een roman die door de rijpere jeugd en door vele jeugdleiders zou moeten gelezen worden. Psychologisch goed doorgevoerd, verhaalt het boek de moreele inzinking en opstanding door offer en liefde van een geliefden student in een Benediktinerkonvikt. Door zijn soberen bouw, zijn knappe vertelling en zijn liefdevol begrijpend meegevoel moet het boek den lezer boeien. JUUL BOVÉE

17.517 **Gregory, Jackson** 83.0

JIM TORRANCE MAAKT SCHOON SCHIP. *Vert. uit h. Amerikaansch [Marshal of Sundown] dr H.S Lanson—Laren, Schoonderbeek (Mustang-reeks)* (22 × 16) 224 *blz. fl.* 2,25
IV — Een Wild West-verhaal van spelers en kroegbazen, roovers en bandieten. Daartusschen is een meisje verzeild geraakt, maar Jim Torrance weet haar uit dit milieu weg te voeren en bevrijdt tenslotte ook de stad van de misdadigersbende. A. C. OOMES

17.518 **Haag, Gonda** 83

WAT KOMT ER VAN LILLY TERECHT ? — *Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M. [Antwerpen, De Ned. Boekhandel]* 1938 (20 × 14) 210 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,50
IV — Prettige ontspanningslectuur. Waarom die leelijke titel-plaat? FR. CROLS, PR.

17.519 **Hayes, William Edward** 83.0

DE ZWARTE POP. *Vert. uit h. Engelsch dr J. Feitsma — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20 × 15) 203 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Het boek heeft wel iets van een gruwelkamer, waarin bijna alle handelende personen iets op hun kerfstok hebben. Daartussen werkt een privé-detective om alle raadsels van dit ingewikkeld probleem te ontwarren. Voor puzzle-liefhebbers onderhoudend en spannende lectuur voor een vergeten halfuurtje of uurtje. P. ELSENSOHN

17.520 **Heerkens, P., S.V.D.** **83.3 : 83.2 : 266**

◆ RIA RAGO — *Eindhoven, Het Poirtersfonds,* 1939 (20 × 18) 199 *blz. fl.* 1,25 ; *geb. fl.* 1,90
IV — Ria, de dochter van het kamponghoofd Rago, is christin geworden. Zij kan tegen een rijken bruidschat als tweede vrouw uitgehuwelijkt worden aan een heidensch kamponghoofd. Ria verzet zich met alle mogelijke middelen. Rago wil haar met geweld dwingen en martelt haar. Zij wordt zwaar ziek. Een inlandsch katholiek onderwijzer, voor wiens zij liefde heeft opgevat, staat haar bij. M. A. M. EYKEMANS

17.521 **Henz, Rudolf** **83.1 : 83.3**

◆ DE GROOTE VERBLINDING, 2 dln. *Vert. uit h. Duitsch [Die Gaukler] dr Joh. P. Antonissen — 's-Gravenhage, Pax [Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale]* 1938 (21 × 15) 251, 268 *blz.* *elk fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50
IV* — De diepe verbittering, die in de naoorlogsche jaren in Henz' zijn hart heeft zitten bijten, schreeuwt hij uit in dit pijnlijk-troostelooze boek, waaruit de verwordenheid opwalmt van een epidemisch-geworden corruptie bij het onverantwoordelijk-wankelmoedige Oostenrijksche volk, dat de débâcle van den wereldoorlog moreel nooit te boven kwam. Met een verhard gemoed heeft Henz zijn vele teleurstellingen als een luguber panopticum uitgestald in de talrijke verdwaalden, verwilderden en principieel-opstandigen, die dit boek bevolken. Henz is zwaar op de hand en in een zwoegend tempo strompelen de vele zinnen en de gewichtige dialogen naar het moeizame einde toe. Henz duldt geen spot met het leven, want de pijn, die in hem schrijnt, is van ouden datum. Maar achter den verren, bewolkten einder weet hij toch de zon ; daarom heeft hij nog den moed de heerlijke levensleer te verkonden dat wij, zelfs als wij er ons van bewust zijn dat morgen de totale vernietiging over ons zal losbarsten, aan de ons opgelegde taak moeten bouwen in het licht der eeuwigheid. Ondanks de onbehaaglijke vooropgezetheid der personages, den plompen bouw, en de kille atmosfeer : een waardevol boek voor veeleischende lezers.
PAUL HARDY

17.522 **Heyer, Georgette** **83.0**

NOODLOTTIG ALIBI. *Vert. dr G. J. Werumeus Buning-Ensink — Den Haag, J. Ph. Kruseman (Speurder-Detective Story)* 1938 (19 × 13) 222 *blz.* *fl.* 2,15 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Er wordt nogal veel gepraat om van wal te steken, maar als ge de laatste bladzijde niet eerst leest, zult ge nogal plezier beleven aan de onplezierige avonturen. E. B.

17.523 **Horler, S.** **83.0**

HET GEVAARLIJKE SPEL [*The grim Game*]. *Vert. dr Mevr. Osieck-Meereboer— Utrecht, Bruna,* 1938 (18 × 12) 267 *blz.* *geb. fl.* 1,75
IV — Hij is een fameus voetballer en een fameus detective en er is weer een uiterste actie opgezet om de wereld aan een nieuw soort Duitschland te verknechten. Het gevaar is even groot als de nood. Maar hij laat zijn lieve vrouw achter, trotseert vitriool, zakkenrollers, treindieven, beroepsmoordenaars, verraders, verleidelijke spion-vrouwen, onderaardsche holen van foltering en wint zoowel den internationalen voetbalmatch als den internationalen vrede. Een zeer verdienstelijke proeve om een internationalen avontuur-roman te schrijven, die niet schitterend uitviel. E. BOELAERT M.S.C.

17.524 **Horton, Robert J.** **83.0**

HET SPOOR VAN DEN BUIZERD [*The Trail of the Buzzard*]. *Vert. dr S. M. v. d. Galiën — Leiden, Sijthoff (Hands-up-serie)* 1938 (20 × 13) 231 *blz.* *Niet in den handel*
IV — Een strijd op leven en dood tusschen twee bandietenleiders. Ook de oude rassenveete tusschen kleurlingen en blanken in Mexico. Een interessant boek. A. CORLUY, PR.

Theo Huet

17.525 **Huet, Theo** **83.0**

HET MYSTERIE DER ROODE BALLONS. *Geïll. — Marcinelle, J. Dupuis (De Haardvriend)* 1935 (28 × 19) 42 *blz.* 1 *fr.*
IV — Een detective-verhaal met als tooneel de goeie stad Antwerpen. Een simpel stadsbediende helpt het mysterieus kluwen ontwarren. Het verhaal is vrijwel onschuldig en heeft met kunst geen verband. A. VAN DEN DRIES, PR.

17.526 **Huet, Theo** **83 : 39**

DE WONDERBARE VEROVERING. Sage over het Ontstaan van Hand-Werpen. *Geïll. — Kapellen, Th. Huet, Oude Baan* 2 (17 × 13) 29 *blz.*
IV — In gebrekkige taal vertelt deze magere sage over het ontstaan van den naam Antwerpen. JUUL BOVÉE

17.527 **Hunter, John** 83.0
HET FLATGEBOUW DER VERSCHRIKKING — *Haarlem, De Spaarnestad (Hollandsche Bibliotheek : Keur-serie)* (22 × 14) 256 *blz.* *fl.* 0,50
IV — De titel omschrijft den inhoud, die handig en beheerscht, met de noodige geheimen, is verteld. Goede ontspanningslectuur. JUUL BOVÉE

17.528 **James, Dan** 83.0
DE VREEMDELING VAN STORM RANCH [*The Stranger and Storm Ranch*]. *Vert. dr H. van Suchtelen — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 216 *blz. fl.* 2,25 ; *geb.*2,90
IV-V — Haar vader wordt doodgeschoten en zijn vader gewond. De voorman speelt valsch en de oom is een gewone bedrieger. Natuurlijk spreken revolvers recht. E. B.

17.529 **Keeler, Harry Stephen** 83.0

Harry Stephen Keeler

X JONES VAN SCOTLAND YARD [*X Jones from Scotland Yard*]. *Vert. dr W. J. A. Roldanus — Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M.* [*Antwerpen De Nederlandsche Boekhandel*] 1938 (20 × 14) 217 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,50
IV° — Flink opzet, totaal mislukt. In boekvorm werden een reeks, veelal onbeduidende, documenten bijeengebracht. In één dezer wordt Harry Stephen Keeler als de toekomende uitgever van dit « idiote boek » aangekondigd. De veroordeeling is niet te streng ! AUG. OSSENBLOK-DRIES

17.530 **Joubert, G. J.** 83.8 : 83.1
STEILTES — *Kaapstad, Nasionale Pers* (19 × 13) 238 *blz.*
IV, [P] — Levensopnamen van het weidsche Afrikaansche platteland. Niet onaardig verteld. Gehouden in braafhuishoudelijken realistisch-optimistischen toon. Gedoseerd met een vleugje sentimentaliteit. Verhalen over het dagelijksche wel en wee van goede menschen. Geloovig-protestantsch milieu. Joubert is bepaald in zijn beste plooi waar hij over kinderen schrijft. PAUL HARDY

17.531 **King, Percy** 83.0
DE BESLISSENDE RONDE — *Tilburg, Het Nederlandsche Boekhuis,* 1938 (19 × 14) 303 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Keith Cullingwood moet tot driemaal toe zijn krachten meten met de misdadigersbende, die hem van een enorme erfenis heeft beroofd. In de derde en beslissende ronde verslaat hij hen definitief door zijn scherp vernuft en grooten physieken moed en wint zijn eigendom terug. M. DONDERS-VAN DER AA

17.532 **King, Percy** 83.0
HET RENBAANSCHANDAAL VAN EPSOM — *Tilburg, Het Nederlandsche Boekhuis,* 1938 (19 × 14) 261 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — In dit ontspanningsboek wordt verteld hoe de jonge advokaat Ashworth amateurdetective wordt en misdadige knoeierijen in renbaan-kringen aan het licht brengt, terwijl de door hem ontmaskerde schurken bovendien gevaarlijke vervalschers en kinderroovers blijken. M. DONDERS-VAN DER AA

17.533 **Lane, R. Wilder** 83.0 : 83.9
ONDER EN BOVEN DE WET. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Free Land*] *dr Mr J. C. van Overduin — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20 × 15) 266 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Een frisch, prettig te lezen verhaal van den strijd der pioniers tegen de natuurkrachten, geldzorgen en andere moeilijkheden. A. C. DE BRUYN

17.534 **Lantermans, K.** 83.1 : 83.2
HEIMWEE ! — *A'dam, H. A. van Bottenburg (V. C. V.-bibliotheek)* 1937 (21 × 15) 231 *blz. fl.* 2,25 ; *geb.fl.* 2,90
IV, P — De schrijver leidt ons door de vier jaargetijden van een landelijke streek, en een kringetje van haar bevolking heen. Hij schetst ons de kleine vreugden, het leed en den strijd van die eenvoudige en geloovige lieden. TOOS POST

K. Lantermans

17.535 **Larrimore, Lida** 83
INKEER. *Vert. dr F. Hoogewerff — R'dam, De Combinatie* (20 × 14) 238 *blz.* *fl.* 2,25
IV, N — Van twee zusters, die mekaar wel eens in't haar zitten. Vooral nu ze alle twee haast dezelfde liefde-wegen bewandelen. Wat neutraal. A. VAN DEN DRIES, PR.

17.536 **Lawrence, Josephine** 83

STEENEN VOOR BROOD. *Vert. uit h. Engelsch [Bow down to Wood and Stone] dr J. Feitsma — A'dam, De Steenuil,* 1938 (25 × 16) 254 *blz.* *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,50

IV, N — De drie gezusters Fields offeren zich ieder op haar wijze voor anderen op. Seneth, de jonge weduwe, ziet echter haar opvoedingssysteem mislukken; Brosia, de kinderlooze echtgenoote, wordt door haar man verlaten en Gillian, na een veeljarigen werkkring op een kantoor ontslagen, om ook tenslotte de harde werkelijkheid van « steenen voor brood » te ervaren. J. M. C. DE HAAN

17.537 **Limburg, Jilles** 83

EDITH'S HUWELIJK. — *A'dam, van Bottenburg* (22 × 16) 255 *blz. fl.*1,50 ; *geb.* 1,90

IV, P — In dezen echt protestantschen roman worden de moeilijkheden beschreven, die de aanvankelijk zeer gewaardeerde dominee moet ondervinden, als hij trouwt met een meisje, dat volgens de « gemeente » te wereldsch is en het met haar bekeering niet meent. Doet af en toe niet prettig aan voor katholieken. A. HERMANS

17.538 **Limburg, Jilles** 83.3 : 83.1

Jilles Limburg

MENSCHENWERK — *Hoorn, Edecea (E E nr 26)* 1938 (22 × 15) 137 *blz.* *fl.* 0,25 ; *geb. fl.* 0,70

IV, P — Uit de wereld van zaken en industrie. Ing. Schreuder, een bewonderaar van het Taylor-systeem in de fabriek, wordt de nieuwe bedrijfsleider, die de zaken, tegen alles en allen in, dwingt in de nieuwere richting. Niet zonder succes, spijts den pas gestichten arbeidersbond. Eéne brengt hem tot mislukken : de patroonsdochter zelve, die zijne verloofde was. — Een tamelijk boeiende sociale roman, uitgewerkt in protestantsch-christelijken zin en antisocialistisch. Af en toe goede gedachten en karakterteekening. A. VAN DEN DRIES, PR.

17.539 **Lomax, Bliss** 83.0

VOOR RECHT EN WET. *Vert. uit h. Amerikaansch [The Law Bringers] dr M*r *G. L. van der Hoeven — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20 × 25) 227 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV — Hoe de deugd van een voortreffelijke jonge zangeres succesvol wordt beschermd en recht en wet hun intrede doen in een woest deel van Texas. Wat langdradig. Er is betere lectuur in het cowboy-genre. J. P. M. VLEKKE

17.540 **Loring, Emilie** 83

Emilie Loring

DOOR NANCY'S INVLOED. *Vert. uit h. Amerikaansch [Gay Courage] dr C. Dumoulin-Goedkoop — Den Haag, Kruseman* (20 × 14) 224 *blz. fl.* 2,15 [25 *fr.*]; *geb.* 2,90 [35 *fr.*]

IV — Een vlot geschreven roman, waarin de menschelijke deugden en gebreken goed worden uitgebeeld. Bij een herdruk zal verwijdering van storende taalfouten het lezen prettiger maken. A. J. VAN DEN BOGAERT

17.541 **Mac-Isaac, Fred.** 83.0

MOORDENAARS-SYNDICAAT. *Vert. uit h. Engelsch dr H. van Suchtelen — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 237 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV — Onder een bloedigen titel, een verhaal van afzetterij, zwendel en moord. Grimmig is de strijd tusschen den millioenen-rijken erfgenaam Mark en den gewetenloozen schurk Obisko. De schuldige wordt ontmaskerd en gestraft. Mark, die den strijd heel manhaftig opnam en doorvoerde, vindt op zijn weg de geliefde zijns harten. — Sensatieroman à la detective, waarin de humor ligt naast de tragiek. Er komt een katholieke pastoor in voor. Onschuldig. A. VAN DEN DRIES, PR.

17.542 **Maarten, Johan** 83.9

HET DORP OP DEN BERG. Een Verhaal uit den Duitschen Kerkstrijd. *Vert. uit h. Duitsch dr Roel Houwink — Utrecht, Erven J. Bijleveld,* 1939 (20 × 13) 178 *blz. geb. fl.* 2,50

IV, P — De Duitsche Kerkstrijd, zooals deze ziel afspeelt in een klein, rustig bergdorpje, eenvoudig verteld, zonder sensatie. Strijd en moeilijkheden brengen juist tot sterker en bewuste gemeenschap, maar de vraag blijft open, wat er met de trouwe kudde zal gebeuren nadat de dappere predikant gevankelijk is weggevoerd. Dit eenvoudige, treffende verhaal, dat speelt in volkomen protestantsch milieu, zal men niet zonder ontroering lezen en het zal menigeen werkelijk goed doen. K. RONCKEN, PR.

17.543 **Mann, E. B.** 83.0
KOGEL OF STROP. *Vert. uit h. Amerikaansch [Thirsty Range] dr A. Vorstman — Den Haag, J. Ph. Kruseman,* 1939 (20 × 14) 218 *blz.* *fl.* 2,25 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 3,25 [35 *fr.*]
IV — Ook in deze cowboy-geschiedenis staan wit en zwart van deugd en ondeugd steil naast elkaar. Al de bekende ingrediënten van de cowboy-pudding zijn aanwezig ; zelfs de dubbelganger ontbreekt niet ! Voor liefhebbers een goed nummer. J. P. M. Vlekke

17.544 **Marsh, George** 83.0
DE WITTE STILTE. *Vert. uit h. Amerikaansch [White Silence] dr J. D. A. van Gumster — Laren, A. G. Schoonderbeek (Mustang-reeks)* (22 × 16) 200 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Een Amerikaansch gezelschap lijdt schipbreuk op de White Whale-eilanden en moet aldaar overwinteren. De vele avonturen, ontstaan door den strijd tegen den zeeroover Mc Cool, worden boeiend beschreven, en ook de liefde ontbreekt niet. P. Frische

Edison Marshall

17.545 **Marshall, Edison** 83.0
DE SMARAGDEN BOEDDHA. *Vert. uit h. Amerikaansch dr Herman Antonsen — Den Haag, J. Ph. Kruseman* (20 × 14) 222 *blz.* *fl.* 2,15 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Een vrij spannend verhaal van onmogelijkheden. Maar het kostbaarste beeld ter wereld wordt gestolen door den Franschen, rechtmatigen erfgenaam van den Siameeschen troon ! En de Amerikaan blijkt een beter Siamees en...... vrijer te zijn dan de markies. Gelukkig dat de Siameezen geen Nederlandsch lezen. E. Boelaert M.S.C.

17.546 **Mason, van Wyck** 83.0
HET FATALE BEWIJS. *Vert. uit h. Engelsch dr J. Feitsma — A'dam, De Steenuil,* (20 × 15) 272 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90
IV — Een geschiedenis over wapensmokkelarij in het Oosten. Een Amerikaansch detective weet den waren schuldige op het spoor te komen, die natuurlijk de onwaarschijnlijkste persoon van heel het verhaal blijkt te zijn. Fr. Vermeulen, pr.

17.547 **Miller, Helen Topping** 83
SHARON. *Vert. uit h. Engelsch [Sharon] dr Jeanne de Kruyff — Den Haag, J. Ph. Kruseman,* 1938 (20 × 14) 216 *blz.* *fl.* 2,15 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90 [35 *fr.*]
IV, M — De Battles zijn een familie van koppige, maar futlooze menschen. Het gevolg is, dat zij verarmen, doch trotsch blijven. Het boek wil aan psychologische ontleding doen, maar daarvoor is het toch te oppervlakkig. Fr. Vermeulen, pr.

17.548 **Molenbeek, Annie** 83.8
◆ ZIELESCHETSEN. *Met een voorwoord van Pastoor Alph. Vermeulen S.J. — 's-Gravenhage, Pax,* 1939 (20 × 14) 92 *blz.* *fl.* 0,60
IV-V — Eenvoudige korte opstelletjes : bezinningen over de dingen, die het leven van elken dag vullen. Hier en daar de flits van een mooie gedachte, bv. in « Gods inzicht en het onze ». Andere stukjes zijn tamelijk vlak, missen afgerondheid en geven den indruk met moeite te zijn samengesteld. Toch zal dit bundeltje er wel het zijne toe bijdragen om de menschen van onzen tijd uit het vlakke materialisme en de onbenulligheden, waarmede zij hun bestaan vullen, op te heffen en hen de leeren « wat als uitwendige genade tot ons komt, te zien, te begrijpen en aan te voelen » zooals P. Vermeulen S.J. in zijn voorwoord zegt. En we voegen erbij : « hen te oriënteeren naar hooger. » Daarom kunnen wij dit pretentielooze boekje aanbevelen. M. van Hoeck, pr.

Augustus Muir

17.549 **Moore, Amos** 83.0
DUNCAN, DE GEVREESDE. *Vert. uit h. Amerikaansch [Lead Law] dr H. S. Lanson — Laren, A. G. Schoonderbeek (Mustang-reeks)* 1939 (22 × 16) 232 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Wild West-roman, waarin Duncan als overwinnaar van het kwaad zegeviert, nadat de boosdoeners tot den laatsten man zijn omgekomen. L. J. W. Smit

17.550 **Muir, Augustus** 83.0
HET MYSTERIE DER KROONJUWEELEN. *Vert. uit h. Engelsch [The Crown Jewels Mystery] dr W. J. A. Roldanus jr — Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M. [Antwerpen, De Ned. Boekhandel]* 1938 (19 × 13) 243 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,50
IV — Wie ter ontspanning van een aanhoudend boeiende sensatie houdt, moet dit boek lezen. Het laat u niet los. Juul Bovée

17.551 **Norel, K.** **83.3 : 91 : 63**
RONDOM HET LAND VAN MORGEN. *Geïll. met 56 foto's van W. Heukels — Wageningen, Gebrs Zomer & Keuning (Spiegel-serie)* 1938 (25 × 18) 144 *blz. geb. fl.* 4,90
IV, P — In romanvorm, het leven van de vissersbevolking rondom de Zuiderzee en de veranderingen, teweeggebracht door de inpoldering. Als roman heeft het niets om het lijf, maar het bedrijf op zee is fris en aardig beschreven. Vanuit streng-calvinistische gezichtshoek gezien, wat op één enkele plaats — nl. waar het gaat over de Volendamse kermis—even onaangenaam is voor katholieken. De uitstekende en documentair-interessante foto's verfraaien het werk aanmerkelijk. J. P. M. VLEKKE

17.552 **Pease, Howard** **83.0**
MUITERIJ OP HET S.S. NANKING. *Haarlem, Spaarnestad* (20 × 12) 223 *blz. fl.*0,30
IV-V — Stuart Ormsby, leerling aan de militaire academie van West Pient, mislukt door eigen schuld. Bevreesd voor zijn vader, gaat hij op avontuur uit. Het wordt avontuurlijk te over; alles komt finaal in orde! Ietwat langdradig. ANT. AARTS, PR.

17.553 **Poltzer, Andreas, D^r^** **83.0**
HET MYSTERIE DER 13 ANTIEKE SCHOORSTEENMANTELS. *Vert. dr Kees Jobert. Geïll.—Baarn, Schuyt (Detective. Een Boek in Courantvorm)* (36 × 27) 32 *blz.fl.*0,20
IV — Een verwarde geschiedenis met verbluffend slot. A. CORLUY, PR.

17.554 **Raison, Milton & Harvey, Jack** **83.0**
HET SPOOK VAN DE 42ste STRAAT [*The Phantom of the 42nd Street*]. *Vert. dr M. A.Kwitser. Geïll. dr Gerrit de Morée — Helmond, Drukk. Helmond (Speciaal serie, nr* 41*)* 1937 (21 × 16) 189 *blz.* *fl.* 0,25
IV — Fatsoenlijk en origineel. Kon spannender voor een detective-roman. C. L.

17.555 **Renes-Boldingh, M. A. M.** **83.8 : 39**
BATAKSCHE SAGEN EN LEGENDEN— *Nijkerk, Callenbach* (20 × 14) 160 *blz. fl.*1,40
IV, P — Als naar gewoonte, enkele kosmogonische sagen, dan dierenfabelen, voorts sagen en sproken die in verband staan met de godsdienstige levensbeschouwing, andermaal een droevig beeld gevend van het alles beheerschende angstgevoel bij deze heidenen, i.c. voor de macht der voorouders en der verhuizende zielen, die zich overal vestigen in mensch en ding. Met zorg verteld. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.556 **Riksen, T. P.** **83**
DIE ZIJN LEVEN VERLIEST — *Hoorn, Edecea* (22 × 15) 138 *blz. fl.* 0,25; *geb. fl.*0,70
IV, P — Een dorps- of beter een gezinsroman, met als thema : vertrek, ellende en terugkeer van den verloren zoon. Daarrondom kringen vele parochiekoppen, in casu ook predikanten. Alles in ernstigen, protestant-christelijken geest en tendenz. Wel boeiend, ware het niet dat schrijver te veel uit het verleden verhaalt en niet alles in stijgende climax laat gebeuren. A. VAN DEN DRIES, PR.

17.557 **Roelants, Jo.** **83 : 34 : 35**
◆ DORPSPROFETEN — *Brecht, Drukk. L. Braeckmans,* 1938 (22 × 14) 68 *blz.* 15 *fr.*
IV — Dat zijn herbergbezoekers die 't gewoonlijk over alles en nog wat hebben. In den meer aantrekkelijken vorm van samenspraak, worden vele bepalingen van het burgerlijk wetboek, van het strafrecht, over overtredingen enz. aangeleerd en toegelicht op eenvoudige doch steeds duidelijke wijze, zoodat de gewone man er zijn baat kan bij vinden. Als vorig werk elkeen aanbevolen. JOZ. DE VOGHT, PR.

Jos. Roelants

17.558 **Roelants, Jos.** **83 : 34 : 35 : 39**
◆ HET WERELDTOONEEL IN GERECHTS- EN GEMEENTERAADSZAAL — *Brecht, Drukk. L. Braeckmans,* 1936 (19 × 12) 64 *blz.* 10 *fr.*
IV — Veel van wat men op Gerechtshof en Gemeenteraad te hooren krijgt, wordt hier voorgebracht in een taal, die van de lippen der optredende personen blijkt geplukt. Tevens worden vele gewone wetten, aan dewelke de burgers zoo gemakkelijk zich vergrijpen, opgehelderd en goede wenken gegeven. JOZ. DE VOGHT, PR.

17.559 **Rölvaag, Ole Edvart** **83**
DE GROOTE STILTE. *Vert. uit h. Noorsch [I de Dage] dr M. J. Molanus-Stamperius —A'dam, Literbo [Antwerpen, van Ditmar's Boeken-Import]* 3^e^ *druk* (18 × 13) 430 *blz.* 20 *fr*

Ole Edvart Rölvaag

IV — De treffende epische roman over de stichting van een Noorsche kolonie in Noordelijk Far-West. Zie rec. 7199, 12.722. Thans in prijs verlaagd.

17.560 **Ruck, Berta** 83

GESTOLEN ZONNESCHIJN. De Geschiedenis van een Zeereis. *Vert. uit h. Engelsch [Sunshine Stealer] — Leiden, Sijthoff (Happy-end-serie)* (20×14) 204 *blz. Niet in handel*
IV — Een jonge dame maakt een zeetochtje met gevonden shillings. « Einmal noch leben... und dann ! » Gelukkig duikt tijdig de redder op : een verliefd detective. PAUL HARDY

17.561 **Ruck, Berta** 83

LENTE JUICHT IN EEN EENZAAM HART. *Vert. uit h. Engelsch [Spring comes to Miss Lonely Heart] dr C. Kroesen — Leiden, Sijthoff (Leesbibliotheek-editie : Happy-end-serie)* 1936 (20×14) 230 *blz. Niet in den handel*
IV — Een verwend kind uit de groote stad valt een rijk erfgoed op het platteland in den schoot. De te vervullen condities eischen echter heel wat offers. Ze raakt het landgoed kwijt doch palmt den tuinman in... PAUL HARDY

17.562 **Ruck, Berta** 83

DE LIEFDESIDYLLE VAN EEN PRINS. *Vert. uit h. Engelsch [Romance royal] dr C. Kroesen — Leiden, A. W. Sijthoff (Happy-end-serie)* 1938 (20×14) 205 *blz. fl.* 2,25
IV — Het wijsje van Berta Ruck is ons van lieverlee vertrouwd geworden. In dit nieuwe koepletje vertelt ze — en niet zonder charme — hoe een sportief troonerver en een Engelsch onderwijzeresje met elkaar gelukkig worden. PAUL HARDY

17.563 **Ruck, Berta** 83

VERLOREN LENTETIJD. *Vert. uit h. Engelsch [Half-past kissing Time] — Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-editie : Happy-end-serie)* (20×14) 268 *blz. Niet in handel*
IV — Een Schoone-Slaapster-historie, geadapteerd aan de nooden en omstandigheden van dezen tijd. Sentimenteele ontspanningslectuur. PAUL HARDY

17.564 **Sabatini, R.** 83.9

DE VERDWENEN KONING. *Vert. uit h. Engelsch [The lost King] — Haarlem, De Spaarnestad (Kennemer-serie, nr 5)* 1938 (20×13) 318 *blz. fl.* 0,30 ; *geb. fl.* 1
IV — In hoeverre dit verhaal over Lodewijk XVII echt is, moet aan de geschiedschrijvers ter beoordeeling gelaten, die ook wel niet akkoord zullen geraken. Maar de wonderbare avonturen van dit miskende koninkske zijn in elk geval mogelijk en medelijdenswaard. En een romantische schildering van een zeer troebele periode. E. B.

R. Sabatini

17.565 **Sayers, Dorothy L.** 83.0

ONAANGENAAMHEDEN IN DE BELLONA CLUB. *Vert. uit h. Engelsch [The Unpleasantness at the B. C.] dr Charles van Eijk — 's-Gravenhage, Pax,* 1938 (20×14) 249 *blz.*
IV — Deze intelligente vrouw brengt onbetwistbaar een nieuwe noot in het politiegenre. Geen papieren hokus-pokus-menschen meer, die een vervelenden dialoog praten en op spannende wijze verstoppertje spelen in den labyrinthenschakel van een gruwelwereldje, maar knappe Britsche « society »-lui met al de kwaliteiten van hun zelfbewust ras, en die bovendien ook langs den binnenkant worden bekeken. Als men van dergelijke schrifturen zonder schaamterood zeggen mag, dat ze litterair verantwoord zijn, hoeft de prikkelende wijn, die Dorothy den lezer schenkt, verder geen krans. PAUL HARDY

17.566 **Seidel, Ina** 83.1

WAAR GEEN KEUZE BLEEF. *Geaut. bewerk. nr het Duitsch [Der Weg ohne Wahl] dr Tony de Ridder — A'dam, van Holkema & Warendorf [Antwerpen, J. van Tuijl] (Echo-serie)* 1938, 2[e] *druk* (18×12) 341 *blz. fl.* 1 ; *geb. fl.* 1,50
IV — Een goede psychologische roman, vlot vertaald, thans in goedkoope heruitgave verkrijgbaar. Uitvoerig besproken in 1935 onder nr 12.245.

17.567 **Short, Luke** 83.0

HET BLOEDIGE SPOOR. *Vert. dr H. van Suchtelen — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20×14) 228 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV — Het spoor is zeker nog al lastig te volgen, maar het werk loont de moeite voor wie huiveringen heerlijk vindt. Hoe Pete er echter toekomt om den vader van zijn bruid te vermoorden en den vader van het meisje, dat hem bemint, zelfmoord te doen plegen, en heel het gebied te verlossen, moeten liefhebbers zelf maar lezen. E. B.

17.568 ◆ **Simons, Jozef** 83.1 : 83.3

Jozef Simons

DIENTJE GORIS — *Turnhout, J. van Mierlo*, 1938, 3e *druk* (18×13) 157 *blz.* 15 *fr.*
IV — Een succes is Simons' laatste roman geworden. Hier is de derde druk (Cfr. rec. 12.359). *fl.* 0,175

17.569 **Sloan, Farquhar** 83.9

IN JAREN VAN SCHEIDING. *Vert. uit h. Engelsch — Haarlem, Hollandsche Bibliotheek (Keur-serie)* 1938 (22×15) 251 *blz.* *fl.* 0,175
IV — In het tsaristisch Rusland raakt een Engelsch officier verliefd op een Russische prinses. Na veel omzwervingen en wederwaardigheden — inmiddels is de Revolutie uitgebroken — vinden zij elkaar voor goed weer. Tusschendoor krijgen we een goed beeld van het Russisch leven. Goede ontspanningslectuur.
M. Brouns O.S.Cr.

17.570 **Snaith, J. C.** 83

LISA LOVERLEY. De Roman van een Vrouw. *Geaut. vert. uit. h. Engelsch — Haarlem, De Spaarnestad (Kennemer-serie, nr 10)* 1938 (20×14) 318 *blz.* *fl.* 0,30 ; *geb. fl.* 1
IV, [P] — Lisa Loverley is een arm en alleenstaand meisje. Zij heeft veel last om de twee eindjes van de week aaneen te knoopen. Een onverwachte erfenis plant haar over in een ander midden, waar zij moeilijk wennen kan. Het heele boek doet wel wat onwezenlijk en romantisch aan. Maar het is stellig vlot en boeiend en stijlvol geschreven. A. Corluy, pr.

17.571 **Soutar, Andrew** 83.0

HET GEVAL GRIMSTON HALL. *Vert. dr Henk Jobert. Geïll. — Baarn, Schuyt (Detective in courantvorm, nr 8)* 1937 (36×27) 32 *blz.* *fl.* 0,20
IV — Heeft met literatuur niets te maken. Vertaling zwak. Onbeholpen verteltrant.

17.571 bis **Stemmle, R. A.** 83.0

SHERLOCK HOLMES. *Vert. uit h. Duitsch [Der Meisterdetectiv] dr Kees Andriesse. Geïll. — Baarn, Schuyt (Detective in courantvorm, nr 6)* 1937 (36×17) 32 *blz.* *fl.* 0,20
IV — Spannend verteld, welgekomen humor. Vertaling kon beter.

17.572 **Stoke, Melis (ps. v. Herman Salomonson)** 83 : 91

LUCHTVACANTIE. Roman van het Vliegtuig — *Den Haag, H. P. Leopold [Brussel, A. Manteau]* 1938 (21×14) 306 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50
IV — Tegelijkertijd roman en reisjournaal van een zesdaagschen vliegtocht van Hollanp naar Indië, waar de beschrijving van het lief en leed der passagiers wel eens wat in het gedrang komt door de vooropgezette (?) bedoeling de prestaties van de K.L.M. te verheerlijken. E. M. Damen

17.573 **Stone, Elionore Cowan** 83.0

HET DROEVIG MYSTERIE IN DE MIST [*Fear rides in the Fog*]. *Vert. dr Toon Eelman. Geïll.—Baarn, Schuyt (Detective. Boek in Courantvorm, nr 13)* 1938 (36×27) 32 *blz* *fl.* 0,20
IV — De doodgewone, in dagbladformaat gestelde geschiedenis van een kinderroof en de opsporing en ontdekking der ontvoerders. A. van den Dries, pr.

17.574 **Tazelaar, J. A.** 83

KRUISVAART ONDER GODS REGENBOOG — *Wageningen, Gebr. Zomer & Keuning*, 1935 (24×17) 98 *blz.* *fl.* 1,40
IV°, P — Litteraire pretenties heeft het niet ; de auteur is zoo vriendelijk hiervan op voorhand den lezer te verwittigen. Wat zou men zeggen van een taartenbakker die in zijn uitstalling een bericht plaatste, dat zijn taartjes niet de pretentie hebben, eetbaar te zijn? Ik vind dit, met het welmeenen des heeren J.A. Tazelaar, flauwe kul. Intusschen is dit boek zonder litteraire pretenties ook geheel gespeend van eenige dosis leesbaarheid ; het is een insipied verhaal over een arme-menschenkind, dat ten onder gaat in de grootstad, overgoten (het verhaal nl.) met vrome protestantsche bedenksels en Godsvertrouwen, die astrologisch ver van elke viriele levenshouding en levensrealiteit verwijderd zijn.
Ernest van der Hallen

17.575 **Tetenburg, J. Chr.** 83.0

HET RAADSEL VAN DE STERRENWACHT. Oorspr. Recherche-Roman in Dossier-Vorm. *Geïll. — Utrecht, W. de Haan,* 1937 (30×21) 192 *blz.* *fl.* 2,50

IV — Beeld van moderne decadentie op litterair gebied. Laatste snufje misschien op gebied van sensatie- en puzzle-mentaliteit. Heeft met literatuur niets te maken. Curiosum dat liefst een uitzonderlijk curiosum blijve. C. L.

17.576 **Timmermans, Alphons** 83.1

◆ ONZEN LIEVEN HEER Z'N KOSTGANGERS — *Eindhoven, Poirtersfonds,* 1937, 2e *verm. druk* (19×14) 240 *blz.* *geb. fl.* 2,25

IV — Het Poirtersfonds heeft dit Brabantsch heimatverhaal, eenigszins gewijzigd, van den nog jongen auteur A. Timmermans laten herdrukken. Zie onze bespreking 11.291. Gezonde verdienstelijke volkslectuur. ,

17.577 **Tracy, L.** 83.0

N° 17. *Vert. uit h. Engelsch [Nr seventeen] — Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-editie : Speurder-serie)* 1938 (20×14) 210 *blz.* *Niet in den handel*

IV — De moord op n° 17, juist nadat ik den rijken bankier daar zag binnengaan. En nu beginnen de detectieven mij te verdenken, maar wat mij aantrekt is toch enkel de mooie rijke dochter. En die wordt ontvoerd. Ook haar moeder. Wat komt die kranige Amerikaan ook doen ? En de doodsbedreiging van dat Japaneesch kunstwerkje ? Spannend is ook die belegering in volle Londen. Jammer dat het slot zoo'n banale oplossing brengt van elkaar uitmoordende Chineezen. Punt. E. B.

17.578 **'t Sas, H.** 83.1

◆ JACOB JANSON'S LIEFDE — *Den Haag, Pax [Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale]* 1937 (20×14) 272 *blz.* *fl.* 2,25 [32 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90

IV — Jacob, een Jood, heeft moeder niet gekend, vader slechts in zijn eerste jeugd, doch behoudt een beste souvenir aan Trientje, een brave christene ziel, die bij vader een tijdje in dienst was. Hij hongert naar wat sympathie en... naar liefde. Vindt ze noch bij Oom, noch bij Verhoef, noch elders ; wordt verstooten of niet begrepen, en wordt een wraaklustige sjacheraar. Komt ten slotte bij 't oude Trientje weer, die van hem een goed mensch maakt. Een boeiend boek, flink gestyleerd, met een spetterend dialoog, en de Jood ten voeten uit geteekend. Joz. de Voght, pr.

Maxence van der Meersch

17.579 **van der Meersch, Maxence** 83.1 : 269

◆ L'ELU — *Paris, Albin Michel,* 1938 (18×12) 254 *blz.* 18 *fr.*

IV — Het geval van een geestelijk ontwortelde, een fabrieksdirecteur ; één der duizenden, die alle bewuste banden met het bovennatuurlijke hebben prijs gegeven ; voor wie materieel gewin en « vooruitgang » alpha en omega van hun aspiraties beteekenen. Op zeer pijnlijke wijze wreekt het leven zich aan hem en komt hij — evenals zijn vrouw — tot bezinning en inkeer. Een met bezieling geschreven en in alle opzichten verantwoorde tendenzroman ; niets geen « zoet » boek. Mooi verheffend werk. Ten zeerste aanbevolen.

17.580 **van der Schaaf, Nine** 83.9 : 92

LEVEN VAN KAREL DE STOUTE — *A'dam, E. Querido [Antwerpen, De Nederlandsche Boekhandel] (De Salamander)* 1938 (19×12) 199 *blz.* *fl.* 1,25 ; *geb. fl.* 1,50

IV — De figuur van Karel de Stoute leent zich natuurlijk tot een behandeling als tragedieheld met een levensgedachte en daarrond de bewegingen van zijn geest en ziel, verbonden met een theologisch politieke wereldvisie. Vrij én van romantiek én van naturalisme, is de schildering doorloopend interessant als menschenkennis, en deze ook weer niet te subtiel gezocht. Misschien valt het wat grijs of wat te weinig meesleepend. Men wordt ook een weinig gehinderd door de kortheid van stijl (overigens lofwaardig als reactie tegen rhetoriek) ; een zonderlinge punctuatie heeft hieraan ook schuld. In elk geval, staan we met dergelijke oorspronkelijke boeken op een alleszins hoog peil van een « ouvrage de l'esprit », dat ook litterair aantrekkelijk is.

Dr Joris Caeymaex, pr.

Nine van der Schaaf

Johan van der Woude

17.581 **van der Woude, Johan** 83.1 : 83.9

HOWISON'S METAMORPHOSE — *Den Haag, H. P. Leopold (De vrije Bladen, nr 11)* 1938 (23×15) 30 *blz. fl.* 1

IV* — Omtrent lijkenroovers Engeland XVIIIe eeuw : o.a. een reus die begrijpt dat zijn lijk of geraamte fel zal begeerd worden. De eerste bladzijden zijn moeilijk door duistere psycho-analyse en expressionisme. Wanneer men aan de feiten toe komt, wordt het treffend, doch dan is het, naar onzen zin, weer te gauw uit. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.582 **van Heusde, Sydie** 83 : 93

LYDIA'S WEDERVAREN TE PARIJS — *Haarlem, Drukk. v/h. De Erven Loosjes,* 1927 (21 × 15) 180 *blz. geb. fl.* 2,50

IV, [P], M — Lydia, 'n Hollandsch burgersmeisje gaat voor een jaar naar Parijs, voor Fransch. Bij een Fransch domineegezin, tevens pension (een slordige boel !) (einde XIXe eeuw). Moet echter als keukenmeid fungeeren ; maar zoo leert ze juist Fransch. Nogal levendig, doch louter verslag-verhaal. Dr J. CAEYMAEX, PR.

17.583 **van Schendel, Arthur** 83

DE WERELD, EEN DANSFEEST —*A'dam, J. M. Meulenhoff,* 1938 (20×15) 253 *blz. fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90

IV — Zooals wij het vaak bij van Schendel aantreffen : het toespitsen van het heele menschelijke complex van driften en verlangens op één enkele, schamele levensverrichting, waar al de andere vermogens aan worden ten offer gebracht. In onderhavig geval : de dans, en nog wel één bepaalde Spaansche pavana-pas. Ieder leven wordt bepaald door een rhythme. Twee hoogbegaafde, beklagenswaardige kunstenaarsnaturen smachten in liefde naar elkander, tot zij te elfder ure hun eigen gezamenlijk levensrhythme vinden. Zooals in v. Sch.'s eerste periode wordt het wondere, subtiele karakter eener aardsche liefde in een schoon ontroerend poëem geïdealiseerd. Met veel teere melancholie en een voornamen, schuchteren humor bouwt hij zijn gegeven uit in het zonderlinge, stielvaardige procédé van een 20-tal verhalen, waarin even zooveel luidjes aan het woord komen, tot een gaaf en evenwichtig geheel. Het procédé mag slechts in zooverre mislukt heeten, dat in elk der verhalen voor ons steeds hetzelfde wezen, in denzelfden toon, nieuwe dingen vertelt nl. de groote stylist en woordkunstenaar van Schendel, die zich niet de moeite heeft getroost om ieder zijner welsprekende woordvoerders een specifieke persoonlijkheid bij te zetten. PAUL HARDY

17.584 **Vermeulen, Edward** 83.3 : 83.1

◆ DE PAUWENSCHREEUW. Roman — *Tielt, Lannoo (De volledige Werken v. E. V., 6^e boek)* 1938, 2^e *druk* (21 × 16) 249 *blz.* 18 *fr.*

IV — Dit is de uitvoerigste roman van Warden Oom ; hij randt hierin de zelfzucht aan en pleit voor het kroostrijke gezin. Typografisch dit keer goed verzorgd. Vermeulens heilzame volkslectuur is alle bibliothecarissen genoegzaam bekend ; een omstandige bespreking over bovenstaanden titel verscheen t.z.t. onder nr 103.

17.585 **Vlaminck, Cyriel** 83

'T LOT VAN VIJF MILLIOEN. Hedendaagsche humoristische Roman — *Lokeren, Drukk. Jos. Drossens* (22 × 14) 200 *blz.*

IV° — Een Brusselsch schoenmakersgezin wint het lot van vijf millioen en ondergaat de bedwelming van het goud. Door bedrog en vooral door het liefdeverdriet van den eenigen zoon volgt de ontnuchtering. Goedkoope feuilletonliteratuur ; voor ontwikkelde lezers volledig waardeloos. A. B.

17.586 **von Godin, Marie Amelie** 83.1 = 43

◆ DER BRENNERWIRT VON BERCHTESGADEN — *München, Kösel-Pustet,* 1937 (20×13) 225 *blz.* *geb. RM.* 4,80

IV — Een zeer lezenswaardige Heimatroman, die zich in het Berchtesgadener land in den oorlog afspeelt. De schrijfster heeft door haar stoeren realiteitszin en directen stijl een stuk waarachtig leven dezer gesloten bergmenschen opgeroepen. JUUL BOVÉE

17.587 **von Stockhausen, Juliana** 83.1 : 83.9

DE SOLDATEN DER KEIZERIN. Een Episode uit Oostenrijk's schoon Verleden. *Vert. uit h. Duitsch [Die Soldaten der Kaiserin] dr Jacques van Eijk — 's-Gravenhage, Pax [Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale]* 1938 (21 × 15) 362 *blz.* *fl.* 2,25 [32 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90

III-IV* — We zijn gaan denken aan Handel-Mazzetti bij het lezen van dezen roman.

Zooals deze representatieve figuur haalt Juliana von Stockhausen haar stof uit de geschiedenis. Haar Maria-Theresia-roman verscheen in 1924 ; de schrijfster was toen 25 jaar oud. Maria-Theresia : een ziel van ijzer en staal, die om haar kroon en haar keizerschap haar hart verloor. Ze was strenge rechtvaardigheid en staal-harde plicht. Voor haar koningschap en haar volk moest alle mildheid in haar tot zwijgen worden gebracht. Daardoor werd het fel-bewogen leven van deze vrouwe : een lijdensleven. Wanneer haar hardheid in één harer hofdamen niet de zonde doodt maar wel de zondares, wordt een eerste maal haar moederlijk gevoel wakker. En later, als haar eigen zoon Jozef genade afsmeekt voor het, onwettig, kind van diezelfde hofdame, wordt een tweede maal, doch te laat, haar rechtvaardigheid getemperd door barmhartigheid. Binnen het kader van haar tijd lééft in dit prachtvolle boek een groote figuur vóór onze oogen. We schouwen in een ziel, sterk en edel als goud, dat door lijdensvuur moest worden gelouterd. Uitermate boeiend en forschgebouwd, aangrijpend en grootsch is deze roman, en geschreven in een schitterende taal. Omwille van enkele passioneele scènes moeten we III-IV* indexeeren. De vertaling leest zeer goed. M. VAN HOECK, PR.

17.588 Vreeland, Annie 83

DE NIEUWE PHASE— *Zwolle, La Rivière & Voorhoeve* (21 x 16) 192 *blz.fl.* 2,10 ; *geb.* 2,90
IV, P — 't Verhaal van flat-bewoners die in 't zelfde gebouw wonen. De omstandigheden brengen ze in nauwe betrekking tot elkaar en zoo krijgen we 'n kijkje in 't Haagsche leven van alleenstaande menschen, waarvan velen aan muziek doen. FR. CROLS, PR.

17.589 Walling, R. A. J. 83.0

HET DRAMA VAN MIDWOOD. *Vert. uit h. Engelsch [The fatal five Minutes] dr R. H. G. Nahuys — Utrecht, Bruna & Zn,* 1938 (18 x 12) 256 *blz.* *geb. fl.* 1,75
IV — Om den moordenaar van den schatrijken Burnet te ontdekken, had detective Tolefree slechts twee aanwijzingen : een snippertje van een hotelrekening, naast het lijk gevonden en het feit dat Burnet, daags voor zijn dood, den detective op zijn landgoed had ontboden. Walling weet dat op een geniale wijze te vertellen. A. CORLUY, PR.

17.590 Webb, Anthony 83.0

Mr PENDLEBURY'S TWEEDE GEVAL. *Vert. dr S. van Eemland. Geïll. — Baarn, Uitg. Schuyt (Detective. Een Boek in Courantvorm, nr 17)* 1939 (36 x 27) 32 *blz.* *fl.* 0,20
IV, N — Een detective-roman in courantvorm : een filmster wordt in haar bad vermoord gevonden. Motief : haar juweelen. Een tweede moord volgt : op een verstrooiden professor. Motief : hij wist te veel. De dader wordt geknipt : het is de echtgenoot zelf van die vrouw, die men ongehuwd dacht te zijn. Nu weet gij àlles, en moogt gij àlles ook vergeten.
A. VAN DEN DRIES, PR.

17.591 Wentworth, Patricia 83.0

CHLOE GAAT OP STAP. *Vert. uit h. Engelsch [The black Cabinet] dr Mevr. Landré-Tollenaar — A'dam, J. van Campen [Antwerpen, van Ditmar's Boeken-Import] (Feuilleton-Bibliotheek nr 94 — Week End-serie)* (18 x 11) 372 *blz.* *fl.* 0,35
IV — Onbeduidende amusementslectuur. Zie rec. 12.728. Thans in prijs verlaagd.

17.592 Wibmer-Pedit, Fanny 83.9 : 83.1
◆

Fanny Wibmer-Pedit

RIDDER FLORIAN. *Vert. uit h. Duitsch dr J. Jacobs — 's-Gravenhage, Pax [Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale]* 1938 (20 x 15) 263 *blz.* *fl.* 2,25 [32 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90
IV — Een historische roman van deze Tyroolsche schrijfster, die ons voert naar de dramatische tijden van Keizer Maximiliaan. Uit een klein vlek in Tyrol kwam een herdersknaap gevlucht, hij kwam aan het hof, werd geridderd, werd rechterarm en vriend van den keizer, dien hij verloste zelfs uit de klauwen der Gentenaars, verwierf de hoogste posten, kende amper haard- en gezinsleven en stierf. Een bont gebeuren uit beroerde tijden, met romantischen inslag : wij wandelen even door Europa. Breed geborsteld, toch met een diep menschelijk accent. Geen banaal werk. Met godsdienstigen polsslag. Sommige bladzijden hebben u te pakken.
A. VAN DEN DRIES, PR.

17.593 Worts, G. F. 83.0

MOORDENAARSPARADIJS. *Vert. uit h. Amerikaansch [Murderer's Paradise] — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 x 14) 216 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Aan zoo'n mengsel van onsmakelijke onwaarschijnlijkheden is zelfs de ergste lezer niet gewend. En was het dan nog boeiend geschreven. En was de titel nog maar verantwoord. Maar lacy, de combinatie. 't Spijt me heusch, dat ik over die oostersche prinses en over dien modernen vliegenden draak heb gelezen. Akelige droomen zijn plezieriger. E.B.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (14-15 jaar) geschikt

17.594 Arnold, John **83.0**

HET MYSTERIE VAN LONDON BRIDGE. *Vert. uit h. Engelsch dr M. Dierick — Leuven, Davidsfonds (Volksboek, nr 277)* 1938 (20 × 16) 210 *blz.* 15 *fr.*

V — Hoe een eerbaar man toch in moeilijkheden komen kan en midden de groote stad van vandaag in moord- en brandzaken, totdat hij er als een misdadiger gaat uitzien. Maar David Royle is een goeie, en hij redt zelf de kostbaarste Chineesche beeldjes voor zijn nationaal muzeum. Ten koste van welke wondere en boeiende avonturen, moet ge zelf maar lezen, en ge zult hopen, dat het Davidsfonds nog dikwijls dergelijke spannende volksboeken uitgeeft. E. BOELAERT M.S.C.

17.595 Ballew, Charles **83.0**

PANIEK IN PRAIRIE CITY. *Vert. uit h. Engelsch [Cowpuncher] dr J. H. Delahaye — Den Haag, J. Philip Kruseman,* 1939 (21 × 15) 224 *blz. fl* 2,25 [25 *fr.*] ; *geb.* 3,25 [35 *fr.*]

V — Veel is er veranderd in Las Animas, als Jim Mc Leod er terugkeert. Er is een moord gebeurd en de dader is onbekend. Eén der grootste veeboeren is bijna tot armoede vervallen en niemand weet de oorzaak. Jim brengt alles in orde. A. ACKERMANS

17.596 Bethanië **83.9 : 27 : 92.2**

◆ OP LEVEN EN DOOD. *Geïll. dr Lode Sengers — A'dam, N. V. van Munster,* 1938 (21 × 17) 136 *blz. fl.* 1 ; *geb. fl.* 1,50

VIa, — *Op leven en dood* zet de succes-reeks der Bethaniëboeken voort. Het vertelt aan jonge menschen vooral over het werk, het lijden en den dood van de twee reuzengestalten der primitieve kerk : Petrus en Paulus, in het verdorrende hart der Romeinsche kultuur : het Rome van Nero. De schrijfster bezit een ongewoon talent om de schaarsche gegevens der christelijke traditie om de scheppen tot klare, levendige en tevens juiste voorstelling. Het is zielen-opbouwend werk, sterk katholiek-paedagogisch. Elk jong mensch, die dit boek leest, voelt in zich een stuk christendom. A. BONI C. SS. R.

17.597 Bindloss, Harold **83.3 : 325**

BENEDEN HAAR STAND. *Vert. uit h. Engelsch [Beneath her Station] dr M. A. Kwitser. Geïll. dr C. Boost — Helmond, Drukk. Helmond (Speciaal-serie)* (21 × 16) 174 *blz. fl.* 0,25

V — Een loktitel voor een zeer ernstigen kolonialen roman, waarin de gesuggereerde liefdesgeschiedenis bijzaak is en hoofdzaak : een met succes onderdrukte opstand van een paar stamhoofden ; geeft een klaren kijk op de koloniale toestanden. J. LAUWERYS, PR.

17.598 Bliss, Adam **83.0**

EEN PENSIONMYSTERIE [Murder upstairs]. *Vert. dr Mr M. A. Kwitser — Helmond, Helmond-Drukk. (Roman voor Allen, nr 104)* 1936 (19 × 13) 224 *blz. fl.* 0,15

V — Moorden in een pension. Gewoon detective-verhaal. J. LAUWERYS, PR.

17.599 Bloemendal, Robert **83.0**

RAPAILLE — *Haarlem, J. H. Gottmer [A'dam, Literbo] (Masker-serie, nr 11)* 1938 (21 × 15) 180 *blz. fl.* 1,75 ; *geb. fl.* 2,25

V — Een onschuldige detective-roman, echte spoorcoupé-lectuur. Gelijk vele detectiveromans zuiver cerebraal werk buiten de werkelijkheid. P. ELSENSOHN O.P.

17.600 Brand, Max **83.0**

IN HET LAND VAN MEXICO [*South of Rio Grande*]. *Vert. dr L. T. F. — Leiden, A. W. Sijthoff (Hands-up-serie)* 1938 (20 × 14) 207 *blz. Niet in den handel*

V — Grappig als een oostersche serenade. De snotjongen gaat zijn heldhaftigen broer zoeken en vindt een nobele jonkvrouw, die hij redden moet uit de klauwen van den tijger. Natuurlijk is die tijger zijn broer. Het verhaal is spannend. E. B.

17.601 Buchan, John **83.0 : 37 = 42**

THE THIRTY-NINE STEPS. *Bewerkt dr A. G. Postma-Klein Lankhorst en J. H. Schutt — Groningen, J. B. Wolters,* 1937 (18 × 12) 150 *blz. fl.* 1,60 ; *geb. fl.* 1,80

V — Het was een zeer gelukkige gedachte dezen boeienden detectiveroman voor de school te bewerken. In het Engelsch gegeven randverklaringen. JUUL BOVÉE

17.602 Claerhoudt, Alf., C. I. C. M. **83 : 266**

◆ DULINAYAN — *Leuven, Davidsfonds (Volksboek, nr 281)* 1938 (20 × 16) 176 *blz.* 15 *fr.*

V — Een zeer mooi missieverhaal van het Davidsfonds. Een verhaal van liefde en genade, die heidensche gewoontewetten en driften overwinnen. P. Claerhoudt heeft een dichterlijke

en gevoelige pen, die de teere schoonheid der oostersche natuur en de edelste gevoelens van zijn menschen schildert. Dulinayan zal niet alleen met spannend genot gelezen worden, het zal ook het missiewerk beter leeren kennen en doen liefhebben. E. BOELAERT M.S.C.

17.603 **Cunningham, Eugene** **83.0**

VECHTERSBLOED [*The Ranger Way*]. *Vert. dr Ch. R. Dieperink — Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M.* [*Antwerpen, De Nederl. Boekhandel*] (19 × 13) 225 *blz. fl.* 2 ; *geb.* 2,50

V — Een verhaal uit het Wilde Westen ; bankroof met moord, een onschuldig betichte en een held, die alles tot een goed einde brengt. Verrassende intrigues. J. LAUWERYS, PR.

17.604 **Disney, Walt** **83 : 087**

SNEEUWWITJE EN DE ZEVEN DWERGEN. *Geïll. — A'dam, L. J. Veen,* 1938 (24 × 19) 64 *blz.* *fl.* 1,40

V-VIa-b-c — Het sprookje met een overvloed platen uit de populaire prent : in deze werden versmolten de koddige teekenfilmkunst en de lieflijkheid van het sprookje. Al kan men zich een Sneeuwwitje voorstellen, dat genialer geteekend zou zijn, en dichter bij de gezapige volkskunst zou staan, toch zal men veel genoegen beleven aan Disney.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.605 **Downing, Todd** **83.0**

HET UUR ZONDER SCHADUW. *Vert. uit h. Engelsch* [*The last Trumpet*] *dr J. Feitsma — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20 × 15) 224 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

V — Rennert wordt betrokken bij een moord. Hij kan den moordenaar aanwijzen, die een volmaakt alibi scheen te hebben, maar *het uur zonder schaduw*, het middaguur in Mexico, vergeten had. A. ACKERMANS

17.606 **Eekhof, Joh. W.** **83.0**

DE ZWERFTOCHT VAN DE ZEEMEEUWEN. Avonturen van vier Padvinders. *Geïll. dr den schrijver — Utrecht, Kemink & Zn* (22 × 15) 166 *blz.* *fl.* 1,75 ; *geb. fl.* 2,50

V — Een padvindersboekje. Met een « spannend » verhaal van zigeuners, dieven, achtervolging, en een gelukkig slot. Maar wanneer krijgen we eens enkele padvinders-dagboeken, werkelijkheid ? Als — wat ik geloof — padvinderij zoo schoon is, moet padvindersleven ook schoon zijn. En overtuigender dan welke fictie ook. E. BOELAERT M.S.C.

17.607 **Eekhout, Jan H.** **83.2**

WIT BERICHT AAN DE WERELD. Kerstbrief — *A'dam, J. M. Meulenhoff* [*Brussel, A. Manteau*] 1938 (24 × 17) 15 *blz.* *fl.* 0,45 ; *geb. fl.* 1

V — Als woordkunst bedoelde paraphrase van het Kerstverhaal, waarbij een oude herder van Bethlehem sprekend wordt opgevoerd. M. DONDERS-VAN DER AA

17.608 **Gray, Westmoreland** **83.0**

DE RANCH-DETECTIVE. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Rolling Stone*] *dr L. T. F. — Leiden, Sijthoff (Leesbibliotheek-editie : Hands-up-serie)* (20 × 14) 216 *blz.* *Niet in handel*

V — Vier zwaar geteisterde veehouders roepen den ranch-detective. Een man die durft. Hij moest wel tien keer dood zijn, hij wordt zelfs opgehangen... E. BOELAERT M.S.C.

17.609 **Haycox, Ernest** **83.0**

OWEN MERRITT WORDT WAKKER. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*The Man in the Saddle*] *dr Mr G. H. C. van Houweninge — A'dam, De Steenuil* (20 × 15) 284 *blz.* *fl.* 2,25

V — Wild West-romantiek volgens het oude, beproefde recept. Liefde en jalouzie in de wildernis, geduchte cowboygevechten en een « happy end ». G. J. C. ZWANIKKEN

17.610 **Heuer, Hans** **83.0**

EEN ONGELIJKE STRIJD. *Vert. uit h. Duitsch* [*Zwei gegen Unbekannt*] *— Haarlem, De Spaarnestad ; (Hollandsche Bibliotheek, nr 14)* 1935 (20 × 14) 222 *blz.* *fl.* 0,15

V — De ongelijke strijd van den rijken Wengrof, dien ze ontvoerd hadden om een groote erfenis weg te kapen, tegen een bende gewetenlooze bandieten. A. CORLUY, PR.

17.611 **Horton, Robert J.** **83.0**

VEEDIEVEN IN HET BLUE-DOME GEBIED. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Lennister of Blue-Dome*] *dr S.M. v.d. Galiën — Leiden, A. W. Sijthoff (Hands-up-serie)* (20 × 13) 207 *blz.*

V — De held van dit boek is Lennister. Men hield hem eerst voor een vulgair revolverman, dien men huurt om een tegenstrever uit den weg te ruimen. Maar Lennister is een cowboy-type van de allerbeste soort. A. CORLUY, PR.

17.612 **Knight, Clifford** 83.0
DE HEMELSCHE STEM [*The Affair of the heavenly Voice*]. *Vert. dr H. Koerts. Geïll. dr G. de Morée — Helmond, Drukk. Helmond (Speciaal-serie, nr* 50*)* (21 × 18) 155 *blz. fl.* 0,25
V — Een klassiek detectiveverhaal met dit speciale detail, dat de heele zeer ingewikkelde geschiedenis en de ontwikkeling ervan zich afspelen bij een schrijfster van detectivermoans. Zeer spannend boek, zonder eenig zedelijk bezwaar. J. LAUWERYS, PR.

17.613 **Lagerlőf, Selma** 83

Selma Lagerlőf

HET HUIS VAN LILJECRONA. *Vert. uit h. Zweedsch dr Piet Schepens — Leuven, Davidsfonds (Volksboek, nr* 282*)* 1939 (20 × 16) 183 *blz.* 15 *fr.*
V*, [P] — De dominee van Lővdala hertrouwt en Maja Lisa, zijn lieve huwbare dochter, krijgt een jaloersche, hatelijke stiefmoeder. Deze lokt intrigues uit om haar stiefdochter zedelijk te ondermijnen. Maar de dominee komt achter de waarheid en zijn vrouw vlucht. Met kiesche handen weeft S. L. in een folkloristisch kader, het liefdegebeuren rond Maja Lisa en den melancholischen vioolspeler. Deze roman, gedicht als een bekoorlijk sprookje, ontroert door zijn diepe soms smartelijke menschelijkheid. De keurige omwerking vereert den vertaler. A. BONI C.SS.R.

17.614 **Levinrew, W.** 83.0
DE MOORD-MANIAK [*The Poison Plague*]. *Vert. dr H. J. Kok — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 204 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
V — Jimmy, de reporter, houdt een terdoodveroordeeling tegen. Maar nu volgen de moorden elkaar op met tientallen : allemaal door blauwzuur. Jimmy's vriend lost het raadsel op en redt nog velen van een wissen dood. O, die apothekers ! E. BOELAERT M.S.C.

17.615 **Lucas, Jay** 83.0
EEN VREEMDELING IN HET WILDE WESTEN. *Vert. dr Frits Hoogewerff — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 262 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
V — Greg komt zijn vriend Slim bezoeken, maar de postkoets wordt overvallen door Engelschen Dick, en Slim wordt doodgeschoten. En daar heb je drie benden en drie Engelsche Dick's aan den gang, plus nog twee extra, nl. twee leuke juffrouwen, néé drie, waarvan éénFaquita, de reddende danseres, twee Nan met den revolver en drie de vermoede bruid, die echter na veel schietpartijen met Engelschen Dick trouwt, die bekeerd is, en hem Nan overlaat, die ook bekeerd is. Er zit katoen achter. E. B.

17.616 **Macdonald, William Colt** 83.0
JENKINS, DE COWBOY. Liefde en Strijd in het Verre Westen. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Sleepy Horse Range*] *— Haarlem, De Spaarnestad (Kennemer-serie, nr* 11*)* 1938 (20 × 14) 318 *blz.* *fl.* 0,30 [7,50 *fr.*] ; *geb. fl.* 1 [16 *fr.*]
V — Een Wild-West-roman die echt de moeite waard is. ANT. AARTS, PR.

17.617 **Mann, E. B.** 83.0
HET SCHOT UIT DE HINDERLAAG. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Shootin' Melody*] *dr H. S. Lanson — Laren, Schoonderbeek (Mustang-reeks)* (21 × 16) 227 *blz. fl.* 2,25 ; *geb.* 2,90
V — Dit is een goed Wildwestverhaal. Het is boeiend en zit beter in elkaar dan de meeste van dit soort. De ingrediënten zijn overigens geheel dezelfde. FR. VERMEULEN, PR.

17.618 **Marquand, J. P.** 83.0
DE GEHEIMZINNIGE Mr MOTO [*Think fast, Mr Moto*]. *Vert. dr M. A. Kwitser. Geïll. dr C. Boost — Helmond, Drukk. Helmond (Speciaal-serie, nr* 48*)* 1938 (21 × 16) 157 *blz. fl.* 0,25
V — De uitgave is nog al antiek voor een zoo spannenden, ofschoon onwaarschijnlijken avontuurroman, waarin Japan zoo slim tegen China vecht. E. B.

17.619 **Philips, J. P.** 83.0
OP MENSCHENJACHT [*The Whisper Men*]. *Vert. dr F. Hoogewerff — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 230 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
V — De stad staat onder schrikbewind van bandieten, maar wie is de leider van den onderwereld ? De kleine reporter wil het onderzoeken, maar hij zou het nooit gevonden hebben zonder den detective. Boeiend als een cowboy van de beste soort. E. B.

17.620 **Rachmanowa, Alja** **93 : 83.8 : 83.1**

GEHEIMEN VAN TATAREN EN AFGODEN. *Vert. uit h. Duitsch dr L. de Roover. Geïll. dr F. van Immerseel — Berchem-Antw., Het Rad,* 1938 (24 × 19) 192 *blz.* 28 *fr.*; *geb.* 38 *fr.*

V-VIa, M — Alja's herinneringen uit den kindertijd : de groote pret der verlofdagen buiten, in de nabijheid van Tataren : veel gezonde natuur, familiegezelligheid, geheimzinnige geschiedenissen. Dan op 't gymnasium, met kostelijke typeeringen van meesteressen en meesters, en boeiende kleine drama's. Een helder, frisch en gemoedelijk boek. Aanbevolen. Dr Joris Caeymaex, pr.

Alja Rachmanowa

17.621 **Snitker, Wim, Drs** **83.8**

◆ 5 GEDRAMATISEERDE VERTELLINGEN — *Bussum, Antwerpen, Tooneelfonds Ons Leekenspel,* 1938 (20 × 11) 60 *blz.* 12,50 *fr.*

V-VIa — Daar zit wel iets in deze nieuwe gedachte : vertelling, begeleid door (al dan niet gesproken) spel. In de inleiding betoogt Schr. hoe daardoor de fantasie haar deel krijgt, en het meeleven verhoogd wordt. Hij noemt ze « spelletjes voor den speelzolder, voor de huiskamer bij de kachel, voor den bonten avond ». 1. (voor meisjes) biedt gelegenheid tot fijne karakterschakeering, 2. tot vroom en gevoelvol, 3. tot liturgisch-statig, 4. tot grotesk spel, terwijl 5 voor de kleine jongetjes is. Misschien wat traag ingezet soms, wat loom ook hier en daar. 1. (De 12 begijntjes) schijnt het zuiverst geslaagd te zijn. Een goed en prettig boekje. Dr Joris Caeymaex, pr.

17.622 **Truss, Seldon** **83.0**

CHANTAGE. *Vert. uit h. Engelsch [Rooksmith] dr Jan Apon — Leiden, A. W. Sijthoff (Speurder-serie)* 1938 (20 × 14) 196 *blz.* *Niet in den handel*

V — Een detectiveroman van de goede soort. Zeer interessante lectuur, vol jacht en sensatie ; geschikt voor iedereen, zonder eenig zedelijk bezwaar. J. Lauwerys, pr.

17.623 **Urbanus, P., O. M. Cap.** **83.8 : 24**

◆ LOSSE BLAADJES : 3e BUNDEL — *Antwerpen, Francisc. Standaard* (19 × 14) 80 *blz.* 3 *fr.*

V — Een nieuw bundeltje schetsen : raak, volksch, aantrekkelijk, stichtend. Zie R.15.383.

17.624 **van der Sluys, W. N., jr** **83 : 629**

1.000 K.M. OP EEN GROENE JUMBO. *Met fig. en 8 platen — Alkmaar, Gebr. Kluitman (Serie De wijde Wereld)* 1938 (20 × 15) 192 *blz.* *fl.* 1 ; *geb. fl.* 1,75

V-VIa, J — In verhaalvorm, een heel boek wetenswaardigheden over het spoorbedrijf. Een extra-tje voor leergierige jongens. Flink geïllustreerd.

17.625 **van Teylingen, G.** **83.0 : 89**

DE GELUKKIGE SCHIPPER — *Den Haag, Voorhoeve* (21 × 13) 191 *blz. fl.* 1,90 ; *geb.* 2,90

V, P — Tijdens den wereldoorlog voert een ondernemende jonge Hollander handelsbesprekingen met firma's uit het Noorden en gaat ten slotte zelf varen. Hij beleeft avonturen met spionnen, duikbooten, enz., doch zijn steeds groeiend Godsbetrouwen brengt hem door alle moeilijkheden heen. J. Lauwerys, pr.

17.626 **Welters, Ad., pr.** **83.8 : 83.9 : 92.2**

◆ LEGENDEN VAN SINT LAMBERTUS. *Geïll. met* 11 *pltn en vignetten dr G. Tielens — Maastricht, Gebr. van Aelst,* 1938 (15 × 12) 93 *blz.* *fl.* 1 ; *luxe-uitgave, geb. fl.* 3,75

V — De schrijver A. Welters, pastoor te Mheer (L.), wenst in zijn « Legenden van St-Lambertus » een herleving van de verering van St-Lambertus in het diocees van Roermond. Deze legenden ademen de middeleeuwse sagengeest in inhoud en vorm. Ze zijn simpel en klaar naverteld zonder enige letterkundige pretentie. Ze wekken een stille sympathie voor den held dezer legenden. Meer zuiverheid van versie en beeldspraak zou de eenvoud der verhalen niet schaden. Ph. Elsensohn O.P.

17.627 **Wilson, Ch.** **83.0**

VRIENDENTROUW [*Stirrup Brothers*]. *Vert. dr H. van Suchtelen — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20 × 14) 211 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

V — Pete is schapenboer en Arend is rancher. Ruzie tot ter dood. Gewoon. E. B.

17.628 **Wittekop** **83 : 379**

ZIJN VADER. *Geïll. dr Joz. — Antwerpen, De Bron,* 1938 (21 × 16) 46 *blz.*

V — Eenvoudige en pakkende tendenzlectuur ; aanbevolen voor matigheidskringen. A. Boni C.SS.R.

17.629 Yeo, Margaret **83.9**

DON JUAN VAN OOSTENRIJK. *Vert. uit h. Engelsch dr Hedwig Houben. Geïll. — A'dam, Fidelitas,* 1938 (21 × 15) 338 *blz.* *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,50

V—Een historische roman, die de historische waarheid zeer nabij wenscht te blijven.Het is een mooie poging, die sympathie wekt, ondanks de fouten die de historicus er in vinden moet. Immers daartegenover is ongelooflijk veel detail van links en rechts historisch-juist bijgehaald, dat de geschiedschrijver zich bij zijn werk ontzeggen moet. Jammer maar, dat men zich niet veilig genoeg voelt bij de lezing en het onderscheid tusschen geschiedenis en verdichting, ondanks al de zorgen der schrijfster, niet altijd zal uitkomen. Toch is dit boek een der beste historische romans die we kennen. Spijtig heeft de schrijfster de studiën niet meer kunnen benuttigen van van der Essen op *Alexandre Farnèse*. De aandacht van onze Vlaamsche en Antwerpsche letterkundigen mag wel op dit model van historischen roman worden ingeroepen. Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.630 XX. **78 : 264 — 81 : 264 — 83.8 : 264**

◆ LIEDEREN DOOR HET KERKELIJK JAAR. *Verzameld dr* **Mart. M. Rijneke** (11 × 15)
GEDICHTEN DOOR HET KERKELIJK JAAR. *Verzameld dr* **Gabriël Smit** (20 × 12)
VERTELLINGEN DOOR HET KERKELIJK JAAR. *Verzameld dr* Dr **Anton van Duinkerken** (20 × 12)
— *Bussum, Antwerpen, Tooneelfonds Ons Leekenspel,* 1938, 46, 59, 59 *blz.* *elk* 12,50 *fr.*

V — Halt ! Men ga nu dit nummertje hier eens niet voorbij zonder bizondere aandacht ! Want hier komen ons meteen voor den geest al de miseries die er bestaan in scholen en gestichten en elders, wat betreft materiaal voor voordracht, voorlezing, zang ; heel de sleur, het gemis aan smaak, de last om iets te vinden, enz. enz. En hier nu, zie, hebt ge dat allemaal : peil, smaak, kultuur, traditie, aangepastheid, dat ge er blij en fier mee zijt in den hoogsten graad. Nu de trom maar eens duchtig geroerd, dat honderden kostscholen, gestichten, huisgezinnen, scholen gretig mogen grijpen naar dit stel vormend materiaal (verder aan te vullen met *Vrolijke Vertellingen* verzameld door G. Bomans en 5 *Gedramatiseerde Vertellingen* door Drs Wim Snitker). Eenzelfde uitstekende geest bezielt de drie hier aangegeven werken ; men voelt er de bezieling en richtinggevende leiding in van Dr van Duinkerken, die vooral beoogt ons volk en onze jeugd in de eerste plaats smaak en liefde te geven voor onze heerlijke katholieke inspiratie der Contra-Reformatie vooral : die vormt terecht het hoofdbestanddeel. Let op : geen studie, geen moeilijkheid, neen maar een schoonheid die voor ons merg en ziel is van ons innigst christelijk leven.
Zoo die heerlijke eenvoudige wijzen en verzen van het *Liederenboek*: ach! weg nu met alle oude en nieuwe cantieken. Zoo'n fijn en smaakvol zangboekje met niets dan de zuiverste, eenvoudige, heldere, schoonste wijzen van echt-christelijken en Nederlandschen Kerkzang. Even smaakvol de Vertellingen : even wat uit Middeleeuwsche verhalen, veel smakelijke Contra-Reformatorische bladzijden, iets van 't beste van Steenhoff-Smulders, Koenen, Timmermans. Ten slotte, uit de zeer rijke schacht onzer christelijke lyriek, veel, zeer veel dat volle hooge waarde bezit, met De Harduyn naast Vondel, met Sluiter, Gezelle en enkele modernen (jammer geen Vlamingen). Proficiat ! En nu, aan 't werk daarmee, bij zang, feest, vergadering, dat geest en hart er goed bij varen ! Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.631 XX.

◆ VROOLIJKE VERTELLINGEN. Verzameld dr **Godfried Bomans** **83.8**
VROOLIJKE GEDICHTEN. Verzameld dr **Kees Spierings** **81**
— *Bussum, Antwerpen, Tooneelfonds Ons Leekenspel,* 1938 (20 × 11) 60, 72 *blz. elk* 12,50 *fr.*

V — De vertellingen, zeer goed : Daudet, Dickens, Andersen, Grimm, Timmermans, Boccaccio, Bőmstrop en G. Bomans zelf. Een fraai boekje.

V — De gedichten, op enkele zeldzame uitzonderingen na, brengen al heel weinig geestigheid en humor : meest 19d-eeuwsche Hollandsche verzen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

16.632 XX. **83 : 266**

◆ WRAAK of Hoe (christelijke) Liefde overwint — *Gent, Veritas,* 1938 (21 × 13) 184 *blz.* 5 *fr.*

V — De heldhaftige toewijding van een missiezuster in Indië wordt hier geschetst. De bedoeling is kolossaal goed, maar goede bedoeling volstaat niet om een boek te schrijven. Het is zoo hopeloos onbeholpen dat het er werkelijk niet door kan. De missiegedachte wordt slecht gediend met zulke producten. F. VERMUYTEN, PR.

VIa — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar

17.633 **Assmann, H.** **83.0 : 266**

◆ DE ONTVOERING VAN HEINTJE PELOEREM. *Geïll. — Haarlem, De Spaarnestad (Jeugduitgave)* 1938 (21×15) 160 *blz.* *gec. fl.* 1,35

VIa — Heintje, een Amsterdamsche werkjongen, vraagt aan een missionaris, ter gelegenheid van een voordracht, om mee te mogen reizen naar het missieland. Absolute weigering natuurlijk. Maar, als bij vergissing ontvoerd op een schip, komt Heintje bij denzelfden missionaris terecht in Congo. Daar maakt hij kennis met de griezelige tropenwereld van krokodillen, luipaarden, onplezierige negers en vooral met het heerlijk missiewerk der katholieke Kerk. Onze jongens krijgen hier gezonde fantasie, spannende avonturen en een flinke dosis christelijke beginselen. A. Boni C.SS.R

17.634 **Bonnaud, Dominique** **83.0 : 37 = 44**

AVENTURES DE JEAN COCASSE. Annoté et arrangé par J. R. Besseling — *Groningen, J. B. Wolters (Bibliothèque pour la Jeunesse)* 1938 (17×10) 100, 36 *blz.* *fl.* 0,90

VIa, J — De jonge Jean gaat uit op avontuur. Hij verlaat Parijs en scheept in voor Amerika, buiten het weten van zijn ouders. Gelukkig loopt alles goed van stapel en na een paar jaren komt hij rijk terug. Door zijn goed hart en zijn vrijgevigheid heeft hij er velen gelukkig gemaakt. Het boek is heel nauwkeurig aangeteekend. M. van Coppenolle

17.635 **Fitinghoff, Laura** **83**

DE KINDEREN VAN DE GROOTE FJELD. *Vert. uit h. Zweedsch [Barnen Ifran Frostmofjället].Geïll. met 1 kleurplaat en fig. dr G. D. Hoogendoorn — Zeist, J. Ploegsma,* 1937, 3e *druk* (21×15) 206 *blz.* *geb. fl.* 2,75

VIa, [P] — Dit boek schijnt in Zweden destijds geweldig veel opgang gemaakt te hebben. Voor ons is dat eigenlijk een beetje onbegrijpelijk geworden, ten ware men er rekenschap mee hield dan dit « destijds » erg ver achter ons moet liggen. Het gaat hier over zeven kinderen, die na den dood van hun ouders met een geit wegtrekken uit de noordelijke hongersnoodstreek, en allen goed terecht komen dank zij hun moed en volharding, geloof en vertrouwen. Wat ouderwetsch van struktuur en stijl, doet het, vrees ik, voor de huidige generatie,die geblaseerd is door avontuur en sensatie, minder genietbaar aan, hoewel het beslist beter verdient. Het beetje protestantsche atmosfeer zal wel niemand hinderen.

17.636 **Puiter, Egbert** **83.0**

IN DIENST VAN HET VADERLAND. Een spannend Verhaal voor Jongens. *Geïll. dr F. Mandos Tzn — Bilthoven, Nelissen [Lier, J. van In] (Ned. Jeugdbibliotheek, nr 87)* 1938 (27×19) 124 *blz.* 5 *fr.*

VI°a, J — Twee verkenners worden als helpers aangeworven in dienst van de geheimpolitie. Een heele reeks avonturen maken ze mee, om eindelijk een geheim manœuvre van een vreemden staat te ontmaskeren, die het vaderland op één nacht wou overrompelen. Al te onwaarschijnlijke toestanden. A. Boni C.SS.R.

17.637 **Skaife, S. H., M. A., M. Sc., Ph. D., F. E. S.** **83 : 59**

DIE VREEMDE ONDERVINDINGE VAN JAN HARMSE : 4. Dr TERTIUS EN DIE BYE. *Geïll. — Kaapstad, Nasionale Pers (Self-Lees-Serie)* 1938 (18×13) 123 *blz.*

VIa — De kleine Jan Harmse brengt samen met zijn zusje enkele zomerweken door bij den zonderlingen geleerde Dr Tertius, die een artsenij heeft uitgevonden, waardoor de verbruikers, voor zoolang het hen schikt, klein kunnen worden als tinnen soldaatjes. Tot leuke, levende dingetjes gemetamorphoseerd, bezoeken de kinderen en hun gastheer het inwendige van een bijenkorf. Een behendig en bepaald origineel procédé van den auteur om aan zijn jonge Afrikaansche lezertjes, op alleszins spannende wijze, vele wetenswaardigheden bij te brengen over het drukke en merkwaardige gedoe in zoo'n insectenkolonie. Paul Hardy

17.638 **Tervooren, Lina** **83**

◆ EEN RARE FAMILIE — *Haarlem, De Spaarnestad (Jeugdbibliotheek, nr 95)* 1938 (21×15) 160 *blz.* *geb. fl.* 1,35

VIa-b — 'n Fijn en prettig boekje ! 'n Hollandsche familie uit Indië, met 'n heele boel sympathieke kinderen, komt op vakantie in Nederland. 't Doodgewone alledaagsche leventje, met 'n lach en 'n traan, maar zoo echt en zoo goed ! 'n Opfrissching voor 't heele dorp ! Ant. Aarts, pr.

17.639 **van der Heijden, J. H.** **83.0 : 91**
DWARS DOOR CHINA. *Geïll. dr Gerrit de Morée — Helmond, Drukk. Helmond (Serie « Menko in den Vreemde », dl 3)* 1937 (27 × 18) 122 *blz.* *fl.* 0,25
VIa, N — 'n Verhaal zonder de minste opvoedkundige waarde. Documentair, even saai als onwaarschijnlijk. F. M.

17.640 **van Wisch, Maarten** **83.0**
◆ GEHEIME MACHTEN. *Geïll. dr Fr. van Noorden — Utrecht, St-Gregoriushuis [Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale]* 1938 (25 × 18) 206 *blz* *geb. fl.* 1,50
VIa — Een boeiende detective-roman uit de na-oorlogsche deflatieperiode in Duitschland. Egon Steinmetz, een zestienjarige bankierszoon, wordt opgelicht en onder suggestie gebracht, om een map met papieren van de Duitsche bank uit het kantoor van zijn vader te halen. Na lange ontvluchtingspogingen ontsnapt Egon en loopen de dieven in de klem, door het kranig optreden van twee Hollandsche jongens op verlof. De twee familie-verhalen, Steinmetz en Steverdink, die aanvankelijk te veel parallel liepen, komen aldus tot een gemeenschappelijke ontknooping. Het godsdienstige element komt flink tot zijn recht. A. Boni C.SS.R.

17.641 **Wolffenbuttel-van Rooyen, H.** **83**
◆

H. Wolffenbuttel-v. Rooyen

EEN VAN DE ACHT. Een Verhaal voor Meisjes — GOUDKEVERTJE. Een Verhaal voor grotere Meisjes. *Geïll. dr Fr. van Noorden — Utrecht, St-Gregoriushuis, [Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale]* 1938 (25 × 18) 147, 211 *blz.* *geb. fl.* 1,50
VIa-b, M — *Eén van de acht* : Vertelt hoe Fien — één van de acht — overgelukkig het ouderlijk huis verlaat om opgenomen te worden door een kinderlooze tante. Na korten tijd echter, wordt het meisje door heimwee naar haar eigen tehuis gekweld en loopt weg. Met terzijdelating van zekere verkeerde begrippen inzake hygiëne, boeiende lectuur.
VIa — *Goudkevertje* : Wederwaardigheden van een flink jong meisje, dat zich als hulp in de huishouding dapper door het leven slaat. « Goudkevertje » weet ieders genegenheid te winnen door haar blijmoedige gedienstigheid en het practisch beleven van haar godsdienst. Prettig boek. J. Tettelin

17.642 **Wouterlood, Hans** **83.8 : 93 : 91 : 374**
WIJ TREKKEN DOOR AMERIKA. Een spannend Verhaal voor Jongens. *Met een inl. v. Dr James E. West, hoofdverkenner van de « Boy Scouts of America ». Geïll. dr Jef L. M. Herold — Bilthoven, Nelissen [Lier, J. van In] (Ned. Jeugdbibliotheek)* (19 × 27) 142 *blz.* 5 *fr.*
VIa, J — Een logboek van twee Nederlandsche padvinders, die hun land vertegenwoordigden op de Jamboree, in 1937, te Washington. De snapshots van het Amerikaansche grootstadsleven, de avontuurlijke tocht in de bergen, en de grootsche Jamboree zelf, zullen menig geestdriftig padvindertje een avond extra-lectuur bezorgen. A. Boni C.SS.R.

17.643 **XX.** **05 : 88**
◆ ONS KERSTBOEK VOOR DE JEUGD. *Geïll. — Averbode, Goede Pers (Ons Werk)* 1938 (25 × 17) 64 *blz.* 5 *fr.*
VI — Het is een uitstekend, warm te loven initiatief een Kerstboek te hebben klaar gemaakt voor de jeugd. Onze knapen en meisjes, waarover en waarvoor in Vlaanderen nog niet genoeg geschreven wordt, mogen er in vinden een Kerstmisatmosfeer van het beste en zuiverste gehalte. A. Boni C.SS.R.

VIb — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

17.644 **Hildebrand, A. D.** **83 : 087**
MAKKIE PIEPMANS, DE MUIS. *Band en ill. dr Willy Schermelé — A'dam, H. Meulenhoff (U. N. I.-serie)* 1938 (22 × 16) *fl.* 1 ; *geb. fl.* 1,60
VIb — De plezierige lotgevallen van de bazige muis Piepmans, vlot verteld, geestig onderhoudend. In Marchantspelling. A. V.

17.645 **Loon, Alb.** 83
AAN DE GROTE VERKEERSWEG. *Geïll. dr F. van Bemmel — Alkmaar, Gebr. Kluitman (De 4 Jaargetijden)* 1937 (20×14) 159 *blz.* *fl.* 0,75 ; *geb. fl.* 1,20
VIb, J — Het leven van twee dorpsjongens en hun makkers. Soms wel wat langdradig. Eenvoudig verteld. Zal daarom toch bijval genieten. M. VAN COPPENOLLE

17.646 **XX.** 83.0 : 087
MONKI'S REIS OM DE WERELD. 50 Avonturen in Afrika. *Geïll. — Haarlem, De Spaarnestad,* (18×21) 108 *blz.* *fl.* 1
VIb — Een prettig boeksken met veel prentjes en een wijdvertakt verhaal van de vele avonturen van Monki, 't pientere aapje, dat de kleuters zeker boeien zal. De tekst, in plezierige knittelversjes geschreven, leest vlot, en is buitendien in duidelijke letter — alhoewel lichtelijk té compact — gedrukt. Goede kinderlectuur, maar neutraal van inhoud. A. V.

VIc — KINDERLECTUUR

voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar

Maria de Lannoy

17.647 **de Lannoy, Maria** 81 : 087
DE GROOTE REIS. *Geïll. dr Jan Waterschoot — Averbode, Goede Pers,* 1937 (28×21) 50 *blz.* *geb.* 16 *fr.*
VIc — Schrijfster is geen onbekende meer voor ons. Dit is weer een lief kleuterboek en dat ook goed verlucht is. M. VAN COPPENOLLE

17.648 **Worm, Piet** 83 : 087
NANNE'S REIS. Verteld en op Steen geteekend dr Piet Worm — *Maastricht, Brussel, A. A. M. Stols,* 1938 (26×27) 24 *blz.* *fl.* 0,95
VIc — Piet Worm heeft van dit boeksken een fel koleurig geheel gemaakt, dat prettig, alhoewel af en toe 'n ietsje té druk en rammelig aandoet. Aardig kleuterboek. A. V.

17.649 **XX.** 83 : 087
DRIEKONINGEN ; DE ONNOOZELE KINDEREN. *Geïll. dr G. Cluytmans* — DE HEILIGE NIKOLAAS. *Geïll. dr Rik Keuterickx — Antwerpen, Het Kompas,* 1938 (25×18) *elk* 16 *blz.* *elk* 7,50 *fr.*
VIb-c — Legende en waarheid verbroederen hier gemoedelijk onder elkaar. De uitgave is mooi en beter verzorgd dan de taal, die wel fatsoenlijk lijkt, maar vrij onpersoonlijk en zakelijk. Taal- en stijlaanpassing voor kinderen eischen vaardige hand. A. BONI C.SS.R.

88. - Gemengde Opstellen

17.650 **Albering, L. A. H., Dr en Verberne, L. G. J., Dr** 88 : 37
PROZA EN POEZIE. Leesboek voor de hoogste Klassen van Gymnasium en H.B.S. — *Wassenaar, H. J. Dieben,* 1938 (20×15) 280 *blz.* *fl.* 2,40 ; *geb. fl.* 2,90
IV-V*, N — Het nieuw-ingestelde eindexamen in de Nederlandsche taal aan de Hollandsche gymnasia wil den candidaat onderzoeken naar de kennis van zijn moedertaal in al haar geledingen. Dit bracht de samenstellers ertoe een bloemlezing uit te geven met het doel de leerlingen der hoogere klassen te oefenen in het lezen van teksten, die nadenken vergen. Vandaar de aanwezigheid van betoogende en wetenschappelijke stukken naast litteraire, gekozen uit de verschillende periodes onzer letterkunde. Een boel algemeene kennis is echter eerste vereischte om vele van de opgenomen fragmenten volledig te begrijpen, wat het verschaffen van realia bedenkelijke afmetingen zal doen aannemen, of ellenlange inleidingen noodzakelijk zal maken. De Vlamingen zijn maar poover vertegenwoordigd, met één prozastuk van Vermeylen en vijf gedichten. Ik geloof niet, dat het werk aldus bruikbaar zal zijn voor onze colleges en athenea, afgezien dan nog van de hooger aangehaalde bezwaren. FR. DUPONT

17.651 **Brandt Corstius, J. C.** **84 : 92.8 : 81**

HERMAN GORTER, DE MENS EN DICHTER —*A'dam, Mij Contact,* 1934 (24×16) 240 *blz.* *fl.* 2,25

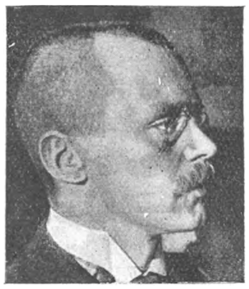

Herman Gorter

IV*, S — Dit proefschrift, waarmee een van de grootste Nieuwe Gidsers in het wetenschappelijk ontwikkelingsbeeld van onze letterkunde wordt geïntegreerd, gaat om begrijpelijke redenen vluchtiger heen over die periode waarin Gorter zijn blijvendste werk, *Mei,* heeft gemaakt en verwijlt grondig en volledig bij de jaren na 1891, toen het werk van den dichter meer ging gedragen worden door metaphysisch-ethische (Spinoza !) en door sociale systemen. De sympathie voor deze laatsten, waarin dichter en biograaf vereenigd zijn, verhindert den laatste in de bekentenis dat veel van het door hem tot « het beste » gerekende van deze zoogenaamde « gedachtepoëzie » eigenlijk zéér prozaïsch en vormloos gepraat is en waarvan trouwens ook het « denken » allerbetwistbaarst mag heeten. Met verwondering bemerkt men, dat (pag. 21 vlg.) aan de ontleding van *Mei* niet méér moeite wordt besteed dan het allerbeknopst meedeelen van eenige interpretatieprobeersels van anderen (J. N. van Hall, Verwey, Hugenholtz, I. P. de Vooys, J. J. Thomson, H. Roland Holst, P. N. van Eyck), waar toch nog een aantal andere interessante verklaringen, die van J. B. Schepers bvb., waren bij te voegen. Maar vooral aan een eigen, indien al niet interpretatie, dan toch ietwat volledige karakteristiek, laat de schrijver het vrijwel geheel ontbreken. Het uitvoerigste hoofdstuk, dat over *Pan* (blz. 109-186), vervalt in doorloopende polemiek met van Ravensteyn, die dit werk reeds vroeger heeft zoeken te ontleden. Intusschen is dit proefschrift een geestdriftige bijdrage geworden tot de biografie van Gorter, ook de geestelijke biografie, al moest de zuiver-litteraire behandeling van het thema daar eenigszins onder lijden. Men ondervindt met spijt dat germanismen steeds dieper indringen in het huidig Nederlandsch : bvb. p. 11 « deze houding heeft Gorter altijd ver gelegen ». PROF. FR. BAUR

17.652 **Brom, Gerard, Prof. Dr** **85 : 84 : 2**

VAN DE DAKEN — *Den Haag, ten Hagen's U. M.,* (21×15) 180 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb.* 2,50

IV — Een bonte rij schitterende redevoeringen, rijk aan innige gedachten, en onderling door het godsdienstige beginsel verbonden. Een verzameling, waarvoor we zoowel den schrijver als het Thijmfonds, dat ze uitgaf, dankbaar kunnen zijn. TOOS POST

Prof. Dr Gerard Brom

17.653 **Brouwer, C., Dr en Ras, G., Dr** **88:43:37=43**

NEULAND. Deutsches Lesebuch fürs erste/zweite Jahr. *Geill. dr Kuno Brinks — Groningen, J. B. Wolters,* 1938 (19×13) 190, 208 *blz.* *fl.* 1,30 *en* 1,80 ; *geb. fl.* 1,50 *en* 1,80

V — Wie zijn leerlingen het genot van nieuwe en aangepaste lectuur wil gunnen, gebruike deze leesboeken. Naast enkele voor iedere generatie belangrijke sagen en gedichten, bieden ze ons werkelijk veel « Neuland ». JUUL BOVÉE

17.654 **de Vogel, C. J.** **88 : 93 : 24**

DE LAATSTE ERNST — *Zutphen, G. Ruys* (20×14) 243 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50

III, P — Het dagboek van een intellectueele vrouw, die ziekenhuisleven beschrijft. Hier is een protestante aan het woord, die zoekt naar den zin van leven en lijden... Voor een kath. onaanvaardbaar zijn haar theorieën over geloof, haar relativisme, enz. en dus ook in groote mate de deducties ervan. Er zijn eerlijke, menschelijke klanken op te vangen in dit boek, doch onze zieken hebben die, en daarbij de hoogere, bovennatuurlijke in de leer der kath. Kerk en dit heel-bizonder in verband met de waarde en de heiliging van hun lijden. Denkt maar aan geest en werking van het Zieken-Apostolaat. M. VAN HOECK, PR.

17.655 **Dickinson, G. Lowes** **86 : 84 : 008 : 91**

BRIEVEN VAN EEN CHINEES. *Vert. en ingeleid dr Johan W. Schotman — Den Haag, L. J. C. Boucher,* 1938 (19×13) 98 *blz.* *gec. fl.* 1,25

II*, L — Dit werkje werd geschreven tijdens het Boxer-oproer in 1900 en is desondanks van een brandende actualiteit. L'histoire se répète ! Schrijver steekt zich in de huid van den intellectueelen, wijzen Chinees, die kritiek uitbrengt op de Westersche beschaving

en haar uitwassen. Hij legt er den nadruk op dat in China moraal en leven één zijn, en dat in het Westen de moraal, gebaseerd op de christelijke leerstellingen, een onwerkelijk bestaan leidt naast de amoreele practische werkelijkheid. Evenals Berdjajew stelt hij daarvoor het Christendom aansprakelijk. Ofschoon het Westen het Christendom belijdt, toch is zijn beschaving nooit christelijk geweest. Ook de figuur van Christus zelf wordt door den ietwat verwaanden Chinees onder het mes genomen. Het boekje is fanatiek en snijdend pamphletair. Litterair behelst het prachtige alinea's gewijd aan de verheerlijking van het Chineesche landschap. Enkel aan beproefde geesten, die een scherpe lijn weten te trekken tusschen de absolute waarheden en de menschelijke tekortkomingen weze het als een merkwaardig stuk ideeënproza gesignaleerd. PAUL HARDY

17.656 **Kröjer, P. S. Maxim** **84 : 82 : 79 : 809**

HET EXPRESSIONISTISCH TOONEEL IN DUITSCHLAND. Algemeen Overzicht — *Antwerpen, Standaard-Boekhandel (K. V. H. U., verh.* 365-366*)* (19×13) 125 *blz.* 5 *fr.*
IV — Een beste brochure, onderdeel van een reeks, waartoe de auteur besluiten moest om het hele werk « Tooneel in Duitschland » gedrukt te krijgen. Het feit spreekt alleen ten nadele van de Nederlandse uitgevers- en lezerskring. De brochure vormt niettemin een afgerond geheel waaruit de gewone cultuurmens (bij ons heet « cultuur » nog altijd mogelijk zonder begrip of kennis van toneel !) een boel scherpe begrippen kan halen over expressionisme en zijn wisselingen langs verschillende kunstuitingen om ! De toneelliefhebber heeft er de rijkste mijn aan. De socioloog en moralist kan leren aan het tijdsbeeld als aan een eigen spiegel. Vakkundige kijk hoort elders thuis. AL. DE MAEYER, PR.

17.657 **Meter, Leo & Guermonprez, Paul** **88**

EVA'S JONGSTE DOCHTER. *Verzameld en samengesteld... Geïll. dr Leo Meter — A'dam, Bigot & van Rossum (Uilenreeks, nr* 34*)* 1938 (18×12) 47 *blz.* *fl.* 0,75
III — Keurig uitgegeven boekje. De inhoud is van bedenkelijk allooi. Gedachten over vrouwen, huwelijk, liefde. Meestal uit boeken van niet-katholieken en amoralisten. Heel het boeltje ruikt naar immoralisme, al is het, wellicht, geen gewilde immoraliteit. Het is steeds een gewaagd spel gedachten uit hun verband te rukken en die dan als aphorismen voor te stellen. Dat wordt gemakkelijk verraad tegenover de geciteerde schrijvers. Het genre der aphorismen is overigens een lastig genre en wordt dikwijls : pose. Bijna altijd geforceerd in de uitdrukking en menig keer valsch, omdat men wil « epateeren ».
Dr KAREL ELEBAERS, PR.

17.658 **Muller, P. E., Dr** **84 : 801 : 4393 : 81**

DE DICHTWERKEN VAN PHILIBERT VAN BORSSELEN. Een Bijdrage tot de Studie van zijn Taal en Stijl — *Groningen, J. B. Wolters,* 1937 (21×17) 324 *blz.* *fl.* 6,90
IV*, P — Deze dissertatie uit de school van Prof. de Vooys te Utrecht geeft, met een offset-reproductie van de beide hoofdwerken *Strande* en *De Binkhorst* en de typografische van een paar kortere gedichten van Philibert van Borsselen, den voortrekker der z. g. Zeeuwsche Dichtschool, een overvloed van grondigen en veelal betrouwbaren commentaar bij deze teksten : levensbijzonderheden over den lang verwaarloosden dichter, tekstkritische recensie, taalkundige beschrijving, bronnenstudie die vooral afhankelijkheid van den Hugenootschen Pleïade-discipel Du Bartas blootlegt door mededeeling van overvloedige parallelplaatsen, een lange lijst doorloopende aanteekeningen op de teksten en een uitgebreid glossarium, welkome bijdrage tot de studie van het Zeeuwsch in de 16e eeuw. De dichter laat natuurlijk in zijn verzen op meer dan één plaats door anti-katholieke stekeligheden blijken van zijn hervormde gezindheid : maar de angel hiervan is sinds eeuwen gelukkig omgebogen ! Deze uitgave verrijkt aanzienlijk onze kennis van de Middelburgsche dichtergroepeering uit *De Zeeuwsche Nachtegaal.* Wij bemerkten hier en daar nog onverbeterde vergissingen : p. 1 : van Franck's Mittelniederländische Grammati(e?)k is ons geen derde druk bekend ; p. 3 : van Stoett's Middelnederlandsche Syntaxis daarentegen moest de schrijver maar liever den derden druk gebruikt hebben ; p. 5: : amiciorum ; lees : amicorum ; p. 7 is Witsen Geysbeek's bekend Woordenboek nu ook *en Theologisch* geworden i.p.v. *anthologisch* ; metrische fouten als bvb. in *Strande* V. 145 *syne* i.p.v. *syn* bleven onvermeld, zooals ook bvb. bij V.212 niet aangeteekend staat dat *Lelie* driesilbig is te lezen voor de maat ; vormen als V. 175 *wan* = wen, wanneer, hoewel die voor den oningewijden lezer ongewoon klinken, werden niet in het glossarium opgenomen ; de verklaring van V. 169, waarmee blijkens blz. 189 de uitgever verlegen heeft gezeten, lijkt mij doorzichtig : *ter payen* is tijdsbepaling en beteekent : op den dag der *paye* = de betaling, de soldij ; dàn immers steekt de « crijchsman jonck » de pluim « op synen wilden (= loszinnigen) cop ». Op blz. 141 ware een verwijzing niet onaardig op haar plaats geweest naar de groote gelijkheid van Str. 1-7 met den aanhef van Vondels zeegedicht van 1613 (zie W. B.-uitgave

I blz. 427), misschien verklaarbaar uit het gebruik der gemeenschappelijke bron du Bartas maar wellicht ook een bewijs dat de jonge Vondel uit het werk van den ouderen van Borsselen (verschenen in 1611) heeft geleerd. Onder de « syntactische bijzonderheden », die, blz. 132 vlg. werden opgeteekend, vermist men een verwijzing naar gevallen als de werkwoord-rectie in V. 217 *wijcken* + datief ! Kennelijke interpunctiefouten (als in V. 242) werden door den uitgever niet opgemerkt. Afwijkend geslacht als in V. 254 *d'oogh*, waardoor het Zeeuwsch-Vlaamsch karakter van de taal nog versterkt wordt, is eveneens onvermeld gebleven. Toch verdient deze tekstbehandeling van zeldzaam geworden werken hoogen lof. Prof. FR. BAUR

17.659 **Muller, P. H.** **801 : 81 : 37**

DE DICHTER EN ZIJN WERK. Een Inleiding tot het verstaan en genieten van Gedichten. *Geïll. — A'dam, Nederlandsch Jongelingsverbond (Onze Brochurenreeks, serie* 8, *nr* 2*)* 1938 (19 × 13) 47 *blz.* *fl.* 0,60

V — Een declamatorium, of ook een bloemlezing voor de school. Christelijk : *kath. en protestantsch.* Hier en daar de keus wat minder gelukkig. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.660 **Multatuli** **88 : 92.8**

BLOEMLEZING UIT MULTATULI. *Verzameld en ingeleid dr J. Pée. Met* 1 *portret — Brugge, A. van Acker (De Garve)* 1937 (21 × 12) 62 *blz.* 3 *fr.*

III-IV, S — Zóó overweldigend is in Dr J. Pée de Multatuli-cultus, dat hij over zijn onderwerp niet uitgepraat raakt. Deze onaanzienlijke bundel, uit een kennelijk links-georiënteerde volksreeks, bevat, naast een portret van Multatuli, een annalistische tafel van Douwes Dekker's leven, waarvan de bruikbaarheid gering is, vermits onmiddellijk daarop een *Levensschets* volgt ; deze is in den onvermengd-apologetischen stijl, dien we van Dr Pée gewoon zijn wanneer hij 't over Multatuli heeft : een opzettelijk (?) troebele woordkeuze (p. 4-5 : *heilige* schurk ; machtige steun van *priesters*) kan den indruk wekken bij argelooze lezers dat Multatuli « de heilige » is geweest en ook hier weer « klerikale » kuiperijen een leven hebben vergiftigd ! Polemiek met allen, die ooit iets tegen Multatuli durfden inbrengen, vult de meeste bladzijden van die inleiding ; dat ontheft den schrijver van den last de minder propere stukjes van zijn « held » ook maar met één woord te gedenken. Het vermindert nochtans in onze oogen het idealisme van den Havelaar geenszins, noch ook zijn waarde als kunstwerk, dat de schrijver ervan een ethisch zoo weinig sterke persoonlijkheid is geweest. Maar het vermindert onze achting voor dezen « inleider » dat hij, blz. 9, huwelijkstrouw en vaderlijk verantwoordingsgevoel rekent tot « de maatschappelijke conventie » ! Ook de meegedeelde teksten werden minder gekozen met esthetisch-opvoedende dan met Multatuli-verdedigende bedoelingen. PROF. FR. BAUR

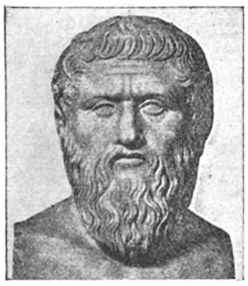
Plato

17.661 **Plato** **88 : 37 = 48 : 4393**

APOLOGIE, CRITO EN EUTHYPHRO. Met Hulpboek. *Met een inl. en aant. dr Dr L. G. van der Wal — Groningen, Wolters (Antieke Cultuur)* (21 × 14) 87, 44 *blz. geb. fl.* 1,90

V* — Van de drie dialogen is hier de volledige tekst opgenomen, zakelijk ingeleid en oordeelkundig gecommentarieerd. Mag ook een verdere *captatio benevolentiae* overbodig blijken, toch voorziet daarin de keurigheid zelf van de uitgave. Dr G. RASKIN, PR.

17.662 **Puteanus, Erycius** **88 : 809**

◆ COMUS OF DE KIMMERISCHE ZWELGPARTIJ. *Vert. uit h. Latijn dr Dr C. Sobry — Antwerpen, De Sikkel,* 1938 (20 × 13) 148 *blz.* 65 *fr.*

IV* — Van de Zuid-Nederlandsche Renaissance weten wij nog steeds in den samenhang zoo weinig, dat iedere ernstige bijdrage, die onze kennis ervan vermeerdert, welkom moet zijn. Ook deze is welkom, om haar inleiding, die brokkelig is van bouw, maar blijk geeft van waardeerbare kennis van Puteanus en zijn tijd. De *Comus* zelf dunkt ons geen wereldschokkend werk : we lezen liever in Erasmus ; en, als we 't werkje dan absoluut moesten leeren kennen, hadden we 't liever gedaan in een 17e eeuwsche vertaling, die in *deze* reeks goed op haar plaats zou zijn geweest, dan in deze eenigszins Hollanderig aandoende vertolking, die overvloeit van flandricismen en belgicismen (reeds op blz. 1 : hij is op zoek *achter* zijn drukker ; *Tabutius herneemt* zijn betoog ; enz.). In de plaats van Dr Sobry hadden wij de vertaling Jan Schepper (1611) gepubliceerd, eventueel aangevuld met een eigen vertaling van de enkele bladzijden, die de latere Latijnsche herdrukken méér hebben. Maar zooals de *Comus* thans is zal een historisch en ethisch geïnteresseerd lezer er nog met smaak en genoegen in lezen. PROF. F. BAUR

17.663 Putman, Willem **93 : 82 : 79**

TOONEELDAGBOEK 1928-1938 — *Antwerpen, Globus,* 1938 (21 × 16) 254 *blz. geb.* 38 *fr.*

Willem Putman

IV — Dit *Tooneeldagboek* is de voortzetting van *Tooneelgroei* van denzelfden auteur. Als lectuur, als toneellectuur is het gewoon schitterend en zeer doelmatig, omdat het de vertoning weer voor de geest oproept ; daarbij heel wat — of zelfs helemaal — fantaseert en zo de atmosfeer schept die de stempel drukt op een toneelavond. Het is tevens kroniek, en nog wel een onontbeerlijke kroniek voor de betrokken tijdsspanne. Onontbeerlijk al geeft het zo goed als niets van de officiële schouwburg ; maar juist daardoor dubbel vet onderlijnend het grote belang van het liefhebberstoneel, waar de auteur uitgaat van het standpunt, alleen « premières » en dan nog wel van eigen land te geven. Kroniek ook waar het enigszins ook de toneelliteratuur bestrijkt, op te bescheiden wijze voor het Nederlandse gedeelte in vergelijking althans met de grote lijst Frans-Belgische producten, lijst voor zichzelf ten zeerste welkom. Af en toe is er een poging tot samenstelling van een historisch of een synthetisch beeld.

Het is een uitstekend boek, alhoewel er vakkundig heel wat in de rand kon bij aangetekend. Religieus toneel — Lucifer — Teirlinck behoeven op zijn zachtst een toelichting. Enkele historische gegevens mochten wel rechtgezet, e. z. m., al zaken die meer de vakkundige kant raken en beter behandeld worden waar meer ruimte ad hoc beschikbaar is.

AL. DE MAEYER, PR.

17.664 Roukens, A. A. E. S. **809**

KORTE GESCHIEDENIS DER ENGELSE EN AMERIKAANSE LETTERKUNDE — *Groningen, P. Noordhoff,* 1937, 3^e^ *druk* (19 × 13) 5, 118 *blz.* *fl.* 1,50

V — Voor dezen nieuwen druk van deze goed bruikbare (in het Engelsch gestelde) literatuurgeschiedenis werd alleen het hst. Recent Literature eenigszins omgewerkt. Een naamregister zou toch wel goede diensten hebben bewezen ! Zie verder rec. 3016.

17.665 Smit, Jc., Dr **84 : 801**

BIJDRAGE TOT DE KENNIS VAN POTGIETER'S STIJL — *Groningen, J. B. Wolters,* 1937 (22 × 16) 188 *blz.* *fl.* 2,90

IV* — Deze dissertatie uit de school van de Vooys (Utrecht) biedt een voor mijn gevoel goed geslaagde proeve van *individueel-stilistische ontleding.* Een inleidend hfst. omschrijft het begrip *stijl* en gaat de verschillende moderne onderzoeksmethoden der *stilistiek* na (Bally, Winkler, Elster, Spitzer, Voszler, Kramer, Overdiep e.a.) die ieder van een verschillende opvatting, van wat stijl is, zijn uitgegaan. Smit geeft de voorkeur—en wettigt die op aanneembare wijze ! — aan een soort synthetische methode, die den stijl van Potgieter zoekt te ontleden, niet door een moeizame analyse van buiten af, maar door een intensieve, van de kern zelf van Potgieters persoonlijkheid uitgaande. Zijn vergelijkingsmateriaal, dat hem criteria zal aan de hand doen om het volstrekt eigene in Potgieters stijl te achterhalen, leveren hem de z. g. *tijdsstijlen,* zooals die uit de overheerschende genres in Potgieters wordingsjaren tot ons spreken : de redevoering, de humoreske en den historischen roman ! Hierop volgen dan een zestal hoofdstukken die, in liefde- en vooral smaakvolle ontleding, de meest kenmerkende Potgieteriaansche stijleigenheden beschrijven en met tal van voorbeelden illustreeren : gesprekvormen, betoogende vormen, herhalingen, concentratie, substantieven ; terwijl het laatste hoofdstuk onderzoekt in hoever in den stijlgroei van Potgieter stabiliteit, of ontwikkeling of invloed van secundaire factoren te herkennen zijn.Het bewijs werd geleverd dat de waarlijk Potgieteriaansche stijltrekken — *le style est de l'homme même* ! — van het vroegste werk af in Potgieter aanwezig zijn geweest en hem bestendig zijn bijgebleven. Prof. FR. BAUR

17.666 Stock, R., Dr en Geerts, V., Dr **85 : 37 : 92.8 = 47 : 4393**

◆ LATIJNSCHE REDEVOERINGEN. Met een Bloemlezing uit de christelijke Schrijvers. *Geschiedkundig en stilistisch verklaard dr R. Stock en V. Geerts. Geïll. — Turnhout, Brepols,* 1938 (20 × 14) 128 *blz.* 12 *fr.*

V* — Een schoolboek van voorname allure, voor onze rhetoricastudenten. Van de belangrijkste Romeinsche redenaars en van een aantal christelijke schrijvers worden hier typische uittreksels aangeboden, telkens met korte biografische nota,— die van Aulus Gellius is

uitgevallen — zakelijke inleiding, rake typeering van de opgenomen plaatsen en zorgvuldigen commentaar. Tien plaatjes en een kaartje verluchten den tekst. Waarom is, in de transcriptie van de Grieksche eigennamen, *y* voor *u* behouden ? De algemeene indruk is zeer gunstig. Dr G. RASKIN, PR.

17.667 **van Gogh, Vincent** **86 : 93 : 75**

BRIEVEN VAN VINCENT VAN GOGH AAN ANTHON G. A. RIDDER VAN RAPPARD, 1881-1885. *Met* 16 *platen — A'dam, Wereldbibliotheek*, 1937 (24 × 15) 234 *blz.* *fl.* 3,50 ; *geb. fl.* 4,50

IV* — De Wereldbibliotheek bezorgde vroeger reeds drie deelen van zijn merkwaardige *Brieven aan zijn Broeder Theo.* Deze uitgave werd thans op de gelukkigste wijze aangevuld met de brieven aan zijn vriend en kunstbroeder, Anthon Ridder van Rappard. Deze nieuwe reeks brengt ons merkwaardige inlichtingen over de Hollandsche periode in het werk van Vincent, periode die gaat van 1880 tot 1885 en die door het beroemd schilderij *De aardappeleters* wordt besloten. De uitgave is uitstekend verzorgd. Zij bevat illustraties van werk in de brieven vermeld en reproducties van krabbels en handschriften van den meester. Dr JOZEF MULS

17.668 **van Leeuwen, W. L. M. E.** **809**

DICHTERSCHAP EN WERKELIJKHEID. Geïllustreerde Literatuurgeschiedenis van Noord- en Zuid-Nederland en Zuid-Afrika. *Onder redactie van W. L. M. E. van Leeuwen ; met medewerking van Dr H. W. E. Moller ; Dr J. Karsemeijer ; Dr W. A. Staverman ; W. L. E. M. van Leeuwen ; Prof. Dr G. Besselaar en Dr Jan Albert Goris (Marnix Gijsen) — Utrecht, W. de Haan [Antwerpen, Standaard-Boekh.]* 1938 (27 × 18) 7, 387 *blz. geb. fl.* 5,90

W. L. M. E. van Leeuwen

IV — Bij den uitleg over den titel komt het uit dat « werkelijkheid » hier hoegenaamd niet is « realiteit », zoowat als in « Dichtung und Wahrheit » doch juist integendeel « idealiteit », t.w. dat het woord van den dichter iets weergeeft van het Eeuwig-Schoone. Het doel zou dan zijn daarvan het besef te geven aan de hand onzer letterkunde door de eeuwen heen. Daarin moesten menschen als de samenstellers van dit werk slagen, die allen diepen en fijnen smaak bezitten en de bezieling voor dit wonder der schoonheid. Maar zij zijn tevens geschiedschrijvers, die u een bepaalden toestand en een sfeer kunnen aangeven, daaruit de figuren doen opleven, den draad en band der wisselende tijden toonen : Moller (Middeleeuwen), Karsemeijer (1500-1750), Staverman (1750-1880), Van Leeuwen (80 tot heden), M. Gijsen (Vlaanderen 1830 tot heden), Besselaar (Zuid-Afrika). Overal vaste bodem onder uwe voeten ; een volle, niet overladen, tijdsbeeld ; biographie en karakter zoo voorgesteld dat ze andermaal boeien ; vernieuwde slotoordeelen ; ja, tot in den toon toe, eigen aan elk der opstellen, krijgt men den indruk der werkelijkheid : bij een Moller van het Middeleeuwsch zuivere ; bij Karsemeijer, van het klassiek-vaste ; bij Staverman van het rationalistisch-klare of romantisch-ongebondene ; bij Van Leeuwen, van de nieuwe veroveringen ; bij Gijsen, van den rijken eersten bloei ; bij Besselaar, van inspanning en strijd. De illustratie, niet enkel uit portretten bestaand, is mooi en ter zake sprekend. Tevens, ook met het bibliographisch materiaal, vormt het prachtboek niet enkel een belangrijken bundel geschiedenis en kritiek, maar een uitstekend studiewerk. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.669 **van Schilfgaarde, P.** **84 : 30 : 32 : 159**

TRADITIE, DEMOKRATIE, PSYCHOLOGIE. Drie Opstellen — *Utrecht, J. Bijleveld*, 1937 (23 × 15) 53 *blz.* *fl.* 0,75

II* — Met graaf Hermann Keyserling is schr. van meening dat wij gekomen zijn « à l'une des grandes césures de l'histoire humaine ». De toekomst brengt ons geen « Nieuwe Middeleeuwen » maar een heropleving van de klassieke Oudheid.

Kenmerk van deze kultuur was welbegrepen *traditie* in tegenstelling met de grillige sophistiek. Technokratie, fascisme en nationaal-socialisme zijn moderne uitloopers dezer laatste en zullen overwonnen worden. Bij de Grieken heeft men de ware *demokratie* gekend, zoo heerlijk geroemd door Thucydides ; ze steunde op de waardeering der menschelijke persoonlijkheid en kende geen gelijkschakeling. Onze huidige demokratie moet zich in dien zin ontwikkelen. Een juist besef der menschelijke waarde moet ons de *Psychologie* geven. Wie zich bezint op de verworvenheden van Platoon en

Aristoteles in dit opzicht, zullen kostbare richtlijnen kunnen trekken ten aanzien van moderne dwalingen als psycho-analyse, physiologische psychologie, behaviourism e.a. Het werkje is stroef van stijl en men heeft er weinig houvast aan.

D[r] A. KRIEKEMANS

J. J. Slauerhoff

17.670 **van Wessem, Constant** **88 : 92.8**

SLAUERHOFF-HERINNERINGEN — *Den Haag, H. P. Leopold (De Vrije Bladen, jrg 15)* 1938 (23 × 15) 30 *blz. fl.* 1

III — Schr. is de meest bevoegde getuige geweest van Slauerhoff's leven en kunstenaarschap. Het beeld van den dichter staat u hier levendig voor oogen, in de intieme herinneringen van zijn vriend. Onuitgegeven teksten staven 's Schr.'s voorstelling van Slauerhoff's aard en kunst.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.671 **Verschaeve, Cyriel, pr.** **84 : 75**

◆ RUBENS. Vlaanderen's spectrum. *Geïll. met* 16 *platen — Brugge, Zeemeeuw,* 1938 (24 × 18) 156 *blz.* 60 *fr.* ; *geb.* 75 *fr.*

Cyriel Verschaeve

III — Verschaeve schenkt zijn lezers zelden een onvermengd schoonheidsgenot, hij doet dit in elk geval niet in voorliggend boek, dat we als een synthese kunnen beschouwen van zijn groote gaven en niet minder groote gebreken.

Vooreerst is de stijl van dit werk essentieel ongaaf, vermoeiend door de eentonigheid van zijn onbeheerscht geweld, ten slotte woord- en beeldarm, soms hard en hortend en ergerend banaal, maar dan plots ook openbloeiend in een pracht van sublieme bladzijden, wier onverwachte schoonheid het beste evenaart, van wat ooit in den loop der tijden werd geschreven.

De inhoud van het boek is al even ongelijk als de stijl. Een obek vol procédé's met een gewild aphoristische bondigheid, die enkele malen het doel treft met de van een bliksem, maar te dikwijls ontaardt tot een bijna onverantwoordelijk spel van even beeldwilde als zinsijle paradoxen. Een bonte veelheid van gedachten, die soms verrassende openbaringen zijn, maar te dikwijls slechts schijndiepe vondsten ; gedachten van een denker, die in den grond geen wijsgeer is, en zeker geen verziend methaphysicus, daardoor blootgesteld aan het gevaar om de werkelijk beslissende kunst- en levensproblemen, met een virtuoos woord- en beeldgegoochel, onaangeroerd uit den gezichtseinder weg te tooveren.

Dit boek van Verschaeve bezit de verlokkende kracht van een zielssterkende heldenvisie, de visie weliswaar van de meest subjectieve der kritici, die niet zoozeer belicht wat in den behandelden kunstenaar of in het beschreven kunstwerk aanwezig is, maar in hoogste ontroering een schoonheid te bewonderen biedt, die hij met eigenmachtig geweld uit de diepten van zijn eigen verbeelding oproept. Ten slotte, niettegenstaande alle bezwaren, een hoogst lezenswaardig boek, dat in ons ten overstaan van Rubens een geestdrift wakker schudt, waardoor we in staat worden gesteld, den grooten Vlaamschen meester niet alleen kunstgeschiedkundig te situeeren, maar, wat hoofdzaak is, naar zijn waarde te genieten. Omwille van een paar platen III.

Dr A. STUBBE, PR.

17.672 **Wille, J., D[r]** **84 : 809 : 92.8**

DE LITERATOR R. M. VAN GOENS EN ZIJN KRING. Studiën over de achttiende Eeuw. *Geïll. — Zutphen, G. J. A. Ruys,* 1937 (24 × 15) 13, 622 *blz.* *geb. fl.* 4,90

IV, P — Tot de minst grondig gekende tijdperken van onze letterkunde behoort de 18[e] eeuw : eigenlijk had Te Winkel die, in het 5[e] en 6[e] dl van zijn «Ontwikkelingsgang», nog het vlijtigst bestudeerd. Nu Prof. Wille, van de Vrije (=Calvinistische) Universiteit te Amsterdam, die een « gevierendeelden » R. M. van Goens destijds (1924) voor doctoraal proefschrift liet dienen, in deze lijvige verhandeling reeds meer dan de helft heeft geteekend van een leven dat verband vertoont met alles wat na 1760 «modern» en progressistisch is gebleken in het Nederlandsch cultuurleven, mag men zeggen dat onze kennis van die periode om zoo te zeggen geheel werd vernieuwd. Wat in een werk als dit allereerst valt te waardeeren is de zelfverloochenende arbeid door den schrijver besteed aan de persoonlijke kennismaking met allerlei geschreven en gedrukte bronnen, die tot nog toe voor de letterkundige geschiedschrijving en voor de cultuurgeschiedenis van de eeuw der Verlichting onvoldoende waren blootgelegd. Vooral de blzn 270 tot 569 brengen het nieuwe, sedert de dis-

sertatie van 1924. Van Goens leert men er uit kennen als een der laatste « encyclopedische geesten » van internationaal formaat in het toenmalig Nederland. En hoezeer het in schijn een misbruik kan lijken zoo onevenredig-lijvige monographieën te besteden aan figuren die, als deze van Goens, niet tot de allereerst scheppende geesten blijken te behooren — men denkt aanhoudend aan Persyn's Schaepman! — toch heeft het een voordeel aldus rondom de kern van één veelzijdig begaafde persoonlijkheid, de krachten van behoud en die van de geestelijke revolutie met elkaar in een dramatisch conflict gewikkeld te zien, waar ten slotte de groote bewegingen van Prae-Romantiek en Romantiek uit te voorschijn treden. Wààr de 18e eeuw ook, in haar laatste kwart, vernieuwing heeft gezocht, — op het gebied van de philologie, de literatuurgeschiedenis en de taalkunde, de dogmatiek en de bijbel-exegese, de politieke en sociale opvattingen — daar heeft de geest van van Goens er de sporen van ondergaan, indien hij er geen stoot heeft toe gegeven. Vooral het « cosmopolitisme littéraire » — zooals J. Texte eenmaal dat verschijnsel noemde — waarmee onze literatuur haar ramen, in het laatste kwart der 18e eeuw, openstelde naar alle windstreken, vond in van Goens zijn meest actieven promotor in Nederland. Aan dit laatste thema werd trouwens intusschen, met betrekking tot van Goens, een apart werk gewijd: de dissertatie van Dr P. J. E. de Boer. Dit eerste deel — door een aantal kostbare bijlagen begeleid — brengt de levensgeschiedenis van den titelheld tot omstreeks 1780 : het is niet altijd verkwikkelijke lectuur, maar des te leerzamer en blijkbaar van de hand van iemand die niet gewoon is met oppervlakkige kennismaking vrede te nemen. Daar komt bij dat Prof. Wille, die den moed van zijn overtuiging op iedere bladzijde vertoont, toch nergens intolerant wordt. Moge hem een spoedige voltooiing van dit standaardwerk gegund worden. PROF. F. BAUR

9. - Geschiedenis

17.673 **Atholl, Hertogin van [Katharina Athol]** **9 : 32**

SPANJE ONDER DE SCHIJNWERPER. *Vert. uit h. Engels...*

III*, S — Door een niet te verklaren lapsus werd in de beoordeeling van dit werk, verschenen in het Februarinummer (nr 17.234), geschreven dat het is « een systematisch ophemelen van de daden der nationalen », waar de *republikeinen* bedoeld werden.

Deze regels gelden als terechtwijzing, die des te noodzakelijker is, daar deze foutieve inhoudsweergave ook opgenomen werd in Supplement I van Lectuur-Repertorium.

Dr J. UYTTERHOEVEN

17.674 **Brugmans, H., Prof. D^r e. a.** **9**

GESCHIEDENIS VAN NEDERLAND : 8. NIEUWSTE GESCHIEDENIS dr Dr L. G. J. Verberne. *Met registers. Geïll. — A'dam, Joost van den Vondel,* 1938, 8 *dln* (25 × 19) 456, 64 *blz.* *in halfled. band fl.* 11

V — Dit achtste en laatste boekdeel van de groote « Geschiedenis van Nederland » behandelt de laatste eeuw ongeveer : van het midden der XIXe eeuw tot de geboorte van prinses Beatrix. Beschavingsgeschiedenis en politiek wisselen af met elkaar. Hierbij is ter illustratie een overvloedig gebruik gemaakt van politieke caricaturen, een moderne strekking die historisch niet te misprijzen valt, op voorwaarde dat de keuze van den geschiedschrijver niet eenzijdig zij. Het is natuurlijk uiterst lastig de jongste geschiedenis vrij te houden van alle subjectief gevoel. Verberne, die dit deel bewerkte, en die een temperamentvolle geschiedschrijver is, ontsnapt dan ook niet aan dien regel. Als voorbeeld, volgend citaat blz. 420, betreffende de Wielingen-kwestie : « Van Engelsche zijde werd een voorstel van arbitrage gesteund, maar België, met toestemming van Frankrijk, weigerde het te aanvaarden. » Niet een geschiedschrijver aan Belgische hoogescholen gevormd begaat zoo iets. Zulke insinuatie's doet men niet of men staaft ze in zijn tekst, om elken indruk van partijdigheid te vermijden. Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.675 **den Hertog, A.** **83 : 92 : 62**

VAN DRIE VRIENDEN EN EEN KONINGIN. *Uitgegeven ter gelegenheid van het 40-jarig regeeringsjubileum van H. M. Koningin Wilhelmina. Met* 1 *portret ; illustr. van Joh. Prins — R'dam, Rotterdamsch Nieuwsblad,* 1938 (21 × 15) 151 *blz.* *Niet in den handel*

V, N — De levensloop van drie ontslagen A'damsche weesjongens ; wat gelegenheid biedt tot naar voren halen van de meest markante gebeurtenissen uit de regeering van kon. Wilhelmina, mitsgaders de realisaties der techniek : auto, radio, e.d. Waar er patriotische gevoelens worden bij te pas gebracht, wordt het verhaal meestal geweld aangedaan. Vlot verteld.

A. den Hertog

17.676 **de Roever-Dozy** 9 : 008

HET LEVEN VAN ONZE VOOROUDERS, 4 dln: 2e, 3e en 4e DEEL. *Geheel opnieuw bewerkt en voortgezet dr Dr F. H. Fischer. Geïll. elk met 4 gekl. platen en 200 fig.— A'dam, van Holkema & Warendorf [Antwerpen, J. van Tuijl]* 1938, 1939, 3e *druk* (26×18) 499, 474, 503 *blz.* *elk fl.* 6 ; *geb. in linnen fl.* 7,50 ; *in leder fl.* 10

III, P — Het 2e deel van dit interessante werk behandelt het leven onzer voorouders van het einde der middeleeuwen af tot en met de Unie van Utrecht ; deel 3. de periode om de 17e eeuw ; deel 4. « den tijd der ontbinding ». Elk dezer deelen is zeer rijk geïllustreerd met afbeeldingen van de werken van de meesters op het gebied van schilder- en bouwkunst. Misschien nog meer dan het eerste deel, kunnen deze werken alleen zonder nadeel gelezen door op dit punt ontwikkelde en gevormde lezers. J. S. H. Bemelmans, pr.

17.677 **Dozy, Reinhart** 087 : 9 : 37

« ONZE » BESCHAVING. 21 kultuurhistorische Teekeningen met begeleidenden Tekst voor het Onderwijs, bewerkt door R. van Puymbroeck. *Met een inleiding van Dr R. van Roosbroeck — Antwerpen, De Sikkel,* 1938 (25×32) 47 *blz.* 12 *fr.* ; *geb.* 18 *fr.*

V — « Dit boek wil wezen een leer- en leesboek om, nevens het onderwijs in de geschiedenis, de l.l. vertrouwd te maken met het verleden van het land en zijn bewoners ; vooral gaat het hier om het cultuurbeeld ». Zoo omschrijft Dr van Roosbroeck het opzet van deze uitgave. De bedoeling is stellig te loven ; hoe jammer dat de uitwerking geen algeheele voldoening schenkt. Al zijn enkele platen zeer gelukkig te noemen, te veel onder hen voldoen niet, zij werken niet suggestief, geven geen beeld van den tijd. Wat den begeleidenden tekst aangaat, deze getuigt werkelijk van een groote belezenheid, maar jammer dat alles niet meer synthetisch verwerkt is ; nu is het te veel gehakt strooi ! Van alles en nog wat ! En dan, wat een taal !! Bepaalde bladzijden kunnen er in dit opzicht werkelijk niet door ! En toch ware van het opzet iets degelijks te maken. Dr J. Uytterhoeven

17.678 **Engels, Friedrich** 9 : 30 : 32 : 33

DE DUITSE BOERENOORLOG. *Vert. uit h. Duits*]*Der Deutsche Bauernkrieg*] *nr de* 3e *uitg. van* 1875. *Geïll. met* 20 *oorspr. ill. uit die tijd — A'dam, Pegasus (Marxistische Bibliotheek, deel* 21*)* 1938 (20×14) 134 *blz.* *fl.* 0,60 ; *geb. fl.* 1,25

I, K — Eerste uitg. in het Nederlandsch van dit werk, dat Engels wijdde aan den Duitschen boerenoorlog op het einde der 16e eeuw en dat wordt geprezen als een « schitterend voorbeeld van historisch-materialistische geschiedenisbeschrijving », maar dat ook als voorbeeld dienen moet voor de politiek van dezen tijd : Hoe men nl. de boerenklasse er moet toe brengen haar strijd te verbinden met die van het industrieel proletariaat. Dr C. v. G. O.P.

17.679 **Geyl, P., Prof. Dr** 9

GESCHIEDENIS VAN DE NEDERLANDSCHE STAM : 3e DEEL (VAN 1688-1751) *Geïll. met* 61 *afbeeldingen en* 6 *kaarten — A'dam, Wereldbibliotheek,* 1937 (18×12) 599 *blz.* *geb. fl.* 5,25

Prof. Dr P. Geyl

IV — In dit derde deel van Prof. Geyl's standaardwerk gaat het over een periode die bij ons vooral bekend is om de reeks oorlogen, die toenmaals in ons land gevoerd werden om het uiteindelijk bezit der z.g. Oostenrijksche Nederlanden. Dat ook in ander opzichten deze periode voor de geschiedenis van ons land zeer belangwekkend is, toont Prof. Geyl duidelijk aan in de onderscheidene hoofdstukken. En al is de eenheid van den Ned. stam ver te zoeken — de schrijver denkt er niet aan dit feit te verbloemen — toch heeft ook dit tijdperk, zelfs van dit standpunt uit, zijn beteekenis, daar hier tal van elementen worden vastgelegd, die later juist de scheiding scherper zullen toelichten en meer dan eens helpen verduidelijken. Wat de bewerking van deze periode betreft, deze is waardig van prof. Geyl ; met zijn scherp historischen blik, is hij er in geslaagd de duizenden details tot een groot geheel te synthetiseeren en een werkelijk beeld op te hangen van dezen tijd in zijn verschillende aspecten. Wellicht is hier en daar een besluit wat al te scherp getrokken, doch over 't algemeen zal ieder onbevooroordeeld lezer accoord gaan met zijn besluiten en veel genoegen beleven aan dit flink geschreven historisch werk. Dr J. Uytterhoeven

17.680 **Kalmijn-Spierenburg, Jo en van Eysselsteijn, Ben** 05 : 9 : 32

VEERTIG JAAR ORANJE. *Geïll. — Nijkerk, Callenbach,* 1938 (23×16) 16 *blz.* *fl.* 0,20

VIo — Twee Nederlanders bezingen in een 15-tal bladzijden den lof van het veertigjarig beleid van het huis van Oranje. Daar kon echter heelwat beters over geschreven worden dan wat hier aangeboden wordt ! Dr J. Uytterhoeven

17.681 **Leendertse, M. J.** **05 : 9**

GEDENKNUMMER « DE HOOFAKTE ». Bij Gelgenenheid van het Veertigjarig Regeringsjubileum van H. M. Koningin Wilhelmina, op 6 September 1938. *Geïll. — Purmerend, J. Muusses,* 1938 (24×15) 240 *blz.* *fl.* 2,25

V — Dit gedenknummer wil als een overzicht geven van Nederlands bedrijvigheid op cultureel, economisch en politiek gebied. Een twintigtal van de meest vooraanstaande professoren en geleerden behandelen de ontwikkeling van het door hen uitverkozen vak. Dit opzet is dan ook geslaagd en geeft werkelijk een afgerond beeld van Nederlands ontwikkeling op schier elk gebied ; daardoor wordt dit boek ook belangrijk voor wie op de hoogte blijven wil van Ned. cultureelen en economischen opgang. Dr J. Uyterhoeven

17.682 **Prims, Floris, Dr, Kanunnik** **9**

◆

Dr Fl. Prims

GESCHIEDENIS VAN ANTWERPEN : VIIe Deel. Onder de eerste Habsburgers (1477-1555) : 1e Boek. De politische Orde — *Antwerpen, Standaard-Bhdl*(21×16) 209 *blz.* 25 *fr.*

V — Voor de ontwikkeling van Antwerpen heeft deze periode 1477-1555 ongemeene beteekenis. Het zijn heerlijke jaren van voorspoed, en in de stad van 1555 is die van 1477 schier niet meer te herkennen.

Voorhandig Dl VII, eerste boek, beschouwt meer den weerslag van de algemeene landspolitiek der eerste Habsburgers op het leven van de stad, dan wel een eigen gemeentelijke politiek, en teekent de groote gebeurtenissen aan welke zich binnen dit kader te Antwerpen afspeelden. Laten we vooral de hoofdstukken onderlijnen, die gaan over de oorlogen met Gelderland, waarbij Maarten van Rossum optreedt, en deze welke de opkomst van het lutheranisme en het anabaptisme heel belichten. Heel deze politieke geschiedenis is rechtstreeks op archiefbronnen bewerkt. J. Meerbergen, pr.

17.683 **Prims, Floris, Dr, Kanunnik** **9 : 91**

◆ GESCHIEDENIS VAN HET KIEL. *Geïll. met houtsneden dr Cam. van Haesendonck — Wilrijk, Kunstkring « De Ceder », de Bruynlaan* 23, 1938 (23×16) 134 *blz.* 30 *fr.*

V — Een baanbrekend werk. Zijn bronnen ? Een handschriftelijke « Kronijk van het Kiel » (1771-1794) en het drossaardsarchief, in 1926 door Antwerpens archivaris geïnventorieerd. Af en toe sluit de welbewogen film, die heel wat strijden en lijden gekend heeft, bij de heerschende belangstelling, en bij de gekende vaderlandsche geschiedenis aan. Er staat in dezen interessanten en onderhoudend geschreven bundel heel wat nuttigs met het oog op het onderwijs. Keurig uitgegeven en verlucht. Een werk waaraan ook niet-Antwerpenaars genot zullen beleven. J. Meerbergen, pr.

17.684 **Ruiz Vilaplana, Antonio** **93 : 9 : 32**

IK VERKLAAR ONDER EEDE. Een Jaar Werkzaamheid in het nationalistische Spanje. *Vert. uit h. Spaansch [Doy Fe] dr Dr J. Brouwer — R'dam, Brusse* (23×14) 218 *blz. fl.* 1,50

II,L — A.Vilaplana, griffier van de rechtbank te Burgos, eind Juni 1937 naar Frankrijk gevlucht, omdat hij de praktijken der Franco-regeering niet kon goedkeuren, geeft een droevig relaas over den tragischen strijd in het Spanje-achter-de-linies. Onvoldoende gemotiveerd en slecht distingueerend, moet het boek, dat overal verraadt niet door een historicus geschreven te zijn, ernstig voorbehouden blijven. Dr Jop Pollmann

17.685 **Smit, J. P. W. A.** **9**

DE LEGERVLAGGEN UIT DEN AANVANG VAN DEN 80-JARIGEN OORLOG. *Geïll. — Assen, van Gorcum,* 1938 (24×16) 72 *blz.* *fl.* 2,90

V — Omtrent de kleuren, vanen en vaandels van schepen, legers en landen is er nog veel te bestudeeren. Voor deze Nederlanden is het een ingewikkeld historisch onderwerp ; hoe meer men er op ingaat hoe duidelijker het wordt, dat we ons tot hiertoe met simplistische voorstellingen hebben tevreden gesteld. Het is de verdienste van archivaris Smit deze stof te hebben aangegrepen. Inzonderheid gaat het hier om de legervlaggen der Nederlandsche legers uit de jaren 1568-1648. Maar zijn werk voert tot weinige of geene definitieve besluiten : het verwekt meer vraagstukken dan het er oplost. Mogen we doen opmerken dat schrijver wat al te uitsluitelijk op archief- en drukmateriaal heeft gewerkt ? Er is nog heel wat meer te vinden — en dan *gekleurd* — in de musea van schilderijen, te beginnen met dit van Antwerpen. Mogen we er ook over klagen dat de uitvoerige nota's, op het einde van het boek geplaatst, de studie van dit boek minder aangenaam maken ? Met de aange-

wende methode komt men als tot een dubbel boek waarvan de twee deelen, door elkaar, moeten worden geraadpleegd, overwogen, gecontroleerd. Kortom het boek brengt ons een massa materialen bij, opent nieuwe vraagstukken en roept op tot veel nieuwe studiën : alles te samen geen kleine verdienste, waar de tekorten niet tegen op wegen. F. P.

17.686 **Vlaminck, Cyriel** **91 : 9**

DE ABDIJ VAN ROSENBERG. HET DONCK-MEER MET DE OUDE KAPEL O. L. VROUW VAN GROENDERSTRAETEN (Bareldonck) — *Lokeren, Drukk. Jos. Drossens,* 1938 (23×15) 60 *blz.*

V° — Voor zeer gewone lezers, een niet minder dan banale vulgarisatie van de geschiedenis der abdij van Rosenberg, gevolgd door een kale beschrijving van het Donck-Meer met de oude Kapel. De stijl is vreeselijk oud en bombastisch. A. B.

17.687 **Wiesinger, Leopold, Dr** **9 : 32**

◆ VAN HABSBURG TOT HITLER — *Antwerpen, Orbis ; Bilthoven, De Gemeenschap,* 1938 (21×15) 186 *blz.* 30 *fr*

IV — Schrijver is een katholiek, die als weinigen op de hoogte blijkt van de details der naoorlogsche Oostenrijksche politiek. In korte, scherpe, inslaande zinnen schetst hij toestanden ; bondig en lapidair karakteriseert hij de menschen, die in dit tragische land van veemmoorden, corruptie, halfslachtigheid en goedzakkigheid het roer hielden en de zieke natie door hun verkeerde procédé's naar den grafkuil van het pangermanendom stieten. Zonder schroom zegt hij de waarheid over vriend en tegenstander ; hij critiseert zoowel de jammerlijke kunstmatigheid van den christelijken standenstaat als de dictatoriale allures van de roode vakbondleiders, die werden uitgemoord. Een praegnant en vrank getuigenis. P. HARDY

91. - Aardrijkskunde en Reisverhalen

17.688 **Bakker, Piet en Kleyn, L. J.** **79 : 91**

RUIMTE ! Zeilend door Friesland. *Geïll. met 32 platen — Sneek, Brandenburgh & Co,* 1938 (27×20) 110 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50

V — Een praat- en plaatboek over een tocht naar de Friesche waterplassen. Een luchtig en enthousiast geschreven reisverslag — denkelijk van P. Bakker — terwijl L. J. Kleyn vermoedelijk de vrij aardige kieken leverde. Voor de watersportlui !

17.689 **Biegel, Anne** **91 : 83.8**

JA, WIJ HOUDEN VAN DIT LAND. *Geïll. dr Th. Ravn — Den Haag, W. P. van Stockum & Zn,* 1938 (21×14) 102 *blz.* *gec. fl.* 1,60

IV-V — Onder deze lyrische titel, die de aanhef is van het Noorsche volkslied, zijn 14 opstellen gebundeld, door schrijfster gepubliceerd in het « Algemeen Handelsblad » over haar reizen in Noorwegen. Hoe dit volk zijn lange winter dóórkomt en zijn korte zomer uitbuit, wordt met journalistieke luchtigheid en vrouwelijke opmerkingsgave getekend. Dr L. DE VREESE

17.690 **Blixen, Karen** **91 : 93**

OP EEN FARM IN AFRIKA. *Vert. uit h. Engelsch [Out of Africa] dr Johan van der Woude — A'dam, J. L. Veen,* 1938 (23×15) 329 *blz.* *fl.* 3,90 ; *geb. fl.* 4,90

III, P — De auteur — men merkt eerst laat dat het een dame is — vertelt onderhoudend over het leven in Midden-Afrika, en haar ervaringen met mensen en dieren ; toont zich belezen in de Bijbel en de Klassieken. Als zij gaat philosopheren over het leven en God — zij schijnt van protestantsen huize — wordt zij vaag en daardoor gevaarlijk voor wie haar beweringen en gevoelens « au sérieux » zou nemen. Dr L. DE VREESE

17.691 **Blonk, A. ; Brummelkamp, J. ; Fahrenfort, J. J.** **91 : 30 : 39**

HOOFDSTUKKEN UIT DE VOLKENKUNDE EN DE SOCIALE AARDRIJKSKUNDE VOOR DE MIDDELBARE SCHOOL. *Geïll. — Groningen, J. B. Wolters,* 1938 (21×14) 244 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 2,75

V — Over het algemeen een degelijk leerboek. Na een algemeen overzicht van de volkenkunde wordt de sociale aardrijkskunde van Nederlandsch-Indië en van Nederland uitvoerig behandeld. Deze hoofdstukken zijn werkelijk klaar, bondig en toch wetenschappelijk gesteld. Jammer dat de enkele bladzijden, die als slot aan het « concurreerende Antwerpen » worden gewijd, minder up tot date en niet altijd objectief zijn. Dr J. UYTTERHOEVEN

17.692 **Broersma, Sjoerd** **91 : 71 : 39**
OOST-EUROPA DIENT ZICH AAN. Menschen en Landschappen in Litauen, Letland en Estland. *Geïll. met fig.,* 3 *pltn* en 1 *kaart — Lochem, N. V. De Tijdstroom,* 1938 (27 × 20 203 *blz.* *fl.* 3 ; *geb. fl.* 3,90
IV — Schrijver vertelt van zijn reis door de drie Oostzee-landen, geeft wat historische bijzonderheden, beschrijft natuur- en stedenschoon en de rassen en kleederdrachten der bewoners. Ook wijdt hij aandacht aan de nationale literatuur. M. DONDERS-VAN DER AA

17.693 **Brontman, L.** **91**
OP DE TOP VAN DE WERELD. De Russische Noordpool-Expeditie, 1937-1938. *Vert. uit h. Russisch dr Drs Is. van Crefeld en W. de Vries-Lucks. Geïll. met* 46 *foto's en* 2 *kaarten — A'dam, Scheltens & Giltay,* 1938 (23 × 17) 336 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
IV — Een Russische expeditie, met moderne instrumenten rijkelijk toegerust, bereikt met vliegtuigen en ijsbrekers de Noordpool, waar een groep (Papanin) een half jaar achterblijft voor wetenschappelijk onderzoek. Het contact met Moskou wordt voortdurend onderhouden en alles geschiedt ter eere van het groote Sovjet-Vaderland en «kameraad» Stalin ! D[r] L. DE VREESE

17.694 **Buckinx, R.** **91 : 71**
IEPER EN OMSTREKEN. Kleine Gids voor den Toerist. *Met* 1 *uitsl. kaart en illustr. — Ieper, Drukk. Dumortier,* 1938 (17 × 13) 62 *blz.* 4 *fr.*
V — De stad zelf, de vermaarde krijgskerkhoven en de mooie, toeristisch belangwekkende omgeving. Practisch en aantrekkelijk.

17.695 ◆

Ernest Claes

Claes, Ernest **91 : 88**
REISVERHAAL. Met allerhande afwijkende Bespiegelingen over Menschen en Dingen, Water en Politiek, Aardrijkskunde en Liefde — *Antwerpen, Standaard-Boekhandel* [*A'dam Wereldbibliotheek*] (20 × 14) 217 *blz.* 18 *fr.* [*fl.*1,25 ; *geb.* 1,90]
IV — Op een warmen zomeravond krijgt Claes een telephoontje van Vermeylen : « Gaat ge mee naar Buenos Aires?» En hij antwoordt : « Ja zeker, direct... om hoe laat moet ik daar zijn ? » Dit is zoo ongeveer de toon waarin dit uitermate geestig, heerlijk zotte boek geschreven is. Het reisverhaal bestaat voornamelijk uit de origineele bespiegelingen aan boord van de « Florida », met de deelnemers aan het Pen-Club-congres in Argentinië. A. C. OOMES

17.696 **Clijmans, Frederik en Denucé, Jan** **91 : 9 : 71 : 79**
ANTIGOON'S SPIEGEL. Toerisme en Watersport op de Schelde in de Omgeving van Antwerpen. *Geïll. met* 24 *platen — Antwerpen, Aug. Bossaerts,* 1938 (16 × 12) 70 *blz.* 7,50 *fr.*
V — Een paar woorden over de geschiedenis van den Scheldestroom, zijn natuurschoon, het bonte leven in Antwerpens haven, de watersport en de in 1925 gehouden Schelde-tentoonstelling ; daarna, beknopte toeristische gegevens omtrent de voornaamste gemeenten langsheen de Schelde. Erg vluchtig aan elkaar gelijmde journalistiek. Enkele mooie kieken.

17.697 **Cordes, Ernst** **91 : 39**
PEKING, DE STAD VAN DE VERLATEN TROON. *Vert. uit h. Duitsch* [*Peking, die Stadt der leeren Thron*] *dr D. Lichtenstein-Hentschel. Geïll. met* 12 *platen — A'dam, U. M. Holland,* 1938 (21 × 15) 232 *blz.* *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,50
IV — Tegen den monumentalen achtergrond van het keizerlijke Peking en zijn ontluisterde monumenten, geeft de schrijver een gevoelige beschrijving van het Chineesche volksleven, zijn zeden en gewoonten. S. J. ROBITSCH

17.698 **de Heere, Lucas** **91 : 809 : 4393**
BESCHRIJVING DER BRITSCHE EILANDEN. Een geïll. Geschrift uit zijn Engelsche Ballingschap. *Met een Inleiding, aanteekeningen en glossarium door D[r] Th. M. Chotzen en Dr A. M. E. Draak. With summary in English. Geïll. — Antwerpen, De Sikkel,* 1937 (20 × 13) 145 *blz.* 85 *fr.*
III*, P — Voor de uitgave van dit Londensch handschrift, waarmee zoowel de bibliographie *van* als de kennis *over* Lucas de Heere vermeerderd wordt, is beroep gedaan op een beproefde specialiteit uit de Keltische philologie en een jong, maar gezaghebbend vertegenwoordiger van de Middelnederlandsche taal- en literatuurstudie. De inleiding (IX-LXXXI) is dan ook een degelijk, boeiend en rijk werkstuk geworden. De heruitgegeven en grondig gecommenteerde tekst zelf — in hoofdzaak als een soort 16[e]-eeuwsche Baede-

ker ten behoeve van uitgeweken lotgenooten in Engeland bedoeld — is niet bijster gewichtig naar den inhoud en draagt natuurlijk hier en daar de sporen van de Heere's reformatiegezindheid. Op eenige plaatsen komt de tekstlezing ons verdacht voor : zoo zal wel op R. 227 *frontieren* (of *frontiiren*) i.p.v. *fronturen* te lezen zijn ; R. 377 *voorsz* (= voorzeid) i.p.v. *voorZ.* ; R. 1459 is er misschien geen reden den vorm *Pegrimage* van 't handschrift tot *Pelgrimage* te verbeteren ; de taal immers van Lucas de Heere doet zéér gesproken aan en dergelijke door vlugge uitspraak verminkte vormen komen méér bij hem voor : bvb. R. 1468 *onsleghen* voor *ontsleghen* enz. Over de afmetingen der gewenschte taalkundige toelichting zullen nooit drie menschen onderling akkoord gaan ; en van het beknopte glossarium mag getuigd worden, dat het met zorg werd opgemaakt en in de dringendste noodwendigheden voorziet, al zullen bepaalde lezers er vruchteloos woorden als *vroom* (= moedig R. 1649), *sichtent* (= sinds) enz. zoeken. Maar vooral de *Aanteekeningen* verdienen allen lof : ze zijn niet slechts een overcomplete verklaring van realia, maar tevens een voortreffelijke bronnenstudie van den tekst. PROF. F. BAUR

17.699 **de Meirsman, Anselmus, O.S.B.** **39 : 91 : 57**

ZEDEN EN GEBRUIKEN DER NOORD-TRANSVAALSCHE BAPEDI. *Geïll. — Dendermonde, St-Pieter en Paulus Abdij*, 1938, (21 × 13) 28 *blz.* 2 *fr.*

V — Een vlot geschreven vulgarisatiewerkje over zeden en gebruiken van een vreemd volk. Voor velen dubbel belangrijk om de vele overeenkomsten tusschen deze Bapedi en onze Kongoleesche volkstammen. Ethnografie is noodzakelijk voedsel voor missieliefde. Trouwens ook voor ethnografen is het werkje belangrijk. E. BOELAERT M. S. C.

de Meirsman, Anselms

17.700 **de Wachter, L.** **91 : 9**

DE WAARACHTIGE REIS VAN MARCO POLO. *Naverteld en geïll. dr L. de Wachter — Antwerpen, De Sikkel*, 1938 (25 × 19) 243 *blz.* 28 *fr.* ; *geb.* 35 *fr.*

V — Schr. heeft veel werk gemaakt van al wat kan helpen tot verklaring : aardrijkskunde, geschiedenis. Een andere Nederlandsche bewerking, eveneens in 1938 verschenen : « Op reis met Marco Polo » naar L. Andrews Kent, was meer formeel een verhaal, een boeiend jongensboek. Onderhavig werk kan dit laatste dan aanvullen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.701 **Effendi, Roestam** **91 : 3**

VAN MOSKOU NAAR TIFLIS. Mijn Reis door de nationale Sowjetrepublieken van de Kaukasus. *Met 1 portret — A'dam, Pegasus*, 1937 (20 × 15) 180 *blz.* *fl.* 0,75 ; *geb.* 1,25

II, K — De auteur is lid der Hollandsche Kamer van volksvertegenwoordigers ; hij heeft een reis gemaakt dwars door Europeesch en Aziatisch Rusland en bij die gelegenheid heeft hij blijkbaar precies alles gezien wat hij wou zien en gehoord wat hij hooren wilde. Over zijn belevingen geeft hij hier een enthousiast relaas in erg opgeschroefden pro-Russischen zin. Op elk gebied blijkt Rusland volgens dit boek aan de spits te staan der kultuurvolkeren; op terrein der economie, wetenschap, sociale organisaties, techniek en geestelijke beschaving valt hij bij elken stap van de eene verbaasde bewondering in de andere ; ook op godsdienstig gebied wordt er het geloof van anderen steeds geëerbiedigd (blz. 174). Geen enkele schaduwzijde heeft Roestam Effendi in de Vereenigde Russische Republieken gemerkt ; als elke kleurling heeft hij zich laten overbluffen door de uitbundige exhibities van techniek en industrie, en ziet hij denkelijk in de verwezenlijking der Russische Staatsidee een kans in de richting der gedroomde zelfstandigheid die voor de gekoloniseerde volkeren van het Oosten een obsessie is. Een oppervlakkig boek dat zeer onbeholpen geschreven is, maar voor eenvoudige zielen uiterst gevaarlijk kan zijn. E. VAN DER HALLEN

17.702 **Felger, Ch.** **91**

DE 4.000 MIJL VAN DE « ZEEAREND » OVER DEN OCEAAN. *Geïll. met* 33 *platen — Haarlem, H. Stam* [*Antw., v. Ditmar*] 1938 (24 × 16) 246 *blz.* *fl.* 2,75 [45 *fr.*]; *geb.* 3,50

V — « De 4.000 mijlen » zijn de afstand die door Nederlanders in een Nederlandse zeilboot wordt afgelegd over de Atlantische Oceaan in de zomer van 1936. Ook de voorbereiding van dit avontuur wordt ons verhaald. Volgens het voorwoord is het geheel eerder een verslag dan een boek ; vooral jongens zullen er van genieten. Dr L. DE VREESE

17.703 **Gescher, F. M.** **91 : 30 : 33 : 37**

KENNIS VAN LAND EN VOLK. Aardrijkskundig Leerboek voor Middelbare- en Kweekscholen, 4 dln : 2B. SOCIAAL-EKONOMISCHE GEOGRAFIE VAN NEDER-

LAND EN DE OVERZEESE GEWESTEN. *Geïll. — Wassenaar, H. J. Dieben,* 1937, 3e *druk* (23 × 15) 133 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,50
V — Een deel uit de flinke serie handboeken van Gescher, die, naar wij hopen, overbekend zijn ook in ons land. In deze nieuwe uitgave werd rekening gehouden met de nieuwe eischen van het Ned. leerprogramma en met het ingrijpen van de crisis op het economisch leven ; de statistische gegevens zijn van 1937, de hoofdstukken over Suriname en Curaçao hebben, dank zij hun volledige herwerking, er heel wat op gewonnen. Jammer dat de platen zoo weinig verzorgd zijn. Dr J. UYTTERHOEVEN

17.704 **Hana-Hupbach, F.** **91 : 39 : 71**
HET LAND VAN DE EEUWIGE ZON. *Vert. uit h. Duitsch [Das Land der ewigen Sonne] dr Diet Kramer. Met* 24 *penteek. van K. Stratil— Baarn, Hollandia* (21 × 15) 306 *blz. fl.*2,25
DAS LAND DER EWIGEN SONNE. Erinnerungen eines Tropenkindes an Java und die Sundainseln. *Geïll. dr K. Stratil—Leipzig, E. A. Seemann* (20 × 13) 248 *blz. RM.*4,50
V — Land, leven en volk van Java en omringende eilanden zijn hier in een gulden sfeer van herinnering opgeroepen. Het dorre wetenschappelijke en wetenswaardige bloeit open in een vrouwelijk naïef, licht beweeglijk en kleurig verhaal, waardoor de oude en vooral de nieuwe kultuur in wisselende beelden voor onzen geest wordt gevoerd. JUUL BOVÉE

17.705 **Jacques, J. J.** **91**
DOOR MOOI EUROPA. Schetsen en Reisindrukken van Zwitserland en Noord-Italië. *Met een aanbevelend woord van A. Pieters. Geïll. met* 14 *platen — R'dam, W. Zwagers,* 1938, 3e *herz. druk* (21 × 16) 100 *blz.* *fl.* 0,75 ; *geb. fl.* 1,25
IV — De zooveelste reisindrukken — mitsgaders toeristische informatie — over deze beate landstreken, met veel zorg en toewijding te boek gesteld. Zeer bruikbaar.

17.706 **Meyer, Arnold** **32 : 91**
VIER WEKEN SPANJE — *Oisterwijk, De Ramshoorn,* 1938 (23 × 15) 72 *blz.* *fl.* 0,60
II — De leider van « Zwart Front » geeft zijn indrukken, opgedaan op een reis, van 7000 km. per auto in 4 weken tijds, in Franco-Spanje ; eigenlijk geeft het werkje meer algemeene beschouwingen dan reisindrukken. Het boekje is, bij alle goede bedoelingen, zeer verward en generaliseerend en debiteert over het christendom absolute nonsens (blz. 28) ; ook als historisch document nauwelijks van eenig belang. Dr JOP POLLMANN

17.707 **Morton, H. V.** **91 : 22**
IN DE VOETSTAPPEN VAN DEN MEESTER. *Vert. uit h. Engelsch dr A. G. Barkey Wolf. Geïll. met* 12 *platen en* 1 *kaart — Den Haag, H. P. Leopold [Brussel, A. Manteau]* 1938 (24 × 16) 358 *blz.* *fl.* 3,75 ; *geb. fl.* 4,90
IV — Als reisbeschrijving is dit boek uitstekend geslaagd. Men begint te lezen en men leeft en geniet zonder onderbreking met den schrijver mee. Maar wat aan dit boek een heel bijzondere waarde geeft, is de heilige eerbied, die uit iederen regel spreekt voor het land en voor iedere plek waar de Meester zijn voetstappen heeft gezet. Dit werk, door een protestant geschreven, is heel wat meer dan een gewone reisbeschrijving. Het draagt zeer veel bij tot beter verstaan van het Oude en Nieuwe Testament, en het zal aan ieder, die het leest, veel vreugde en voldoening verschaffen. K. RONCKEN, PR.

Examen voor Candidaat-Bibliothecarissen

Vermoedelijk einde Mei e.k. zal een officieele juryzitting plaats hebben tot afnemen van het examen voor candidaat-bibliothecarissen.
Wie bij deze gelegenheid zijn diploma wenscht te behalen, kan zijn inschrijving nemen door storting van het verschuldigd bedrag, nl. **35 fr.**, op postrekening 241.02 van Vlaamsche Boekcentrale, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen, ofwel rechtstreeks op postrekening 718.35 van den Dienst der Openbare Boekerijen, Regentlaan 52, Brussel.
In beide gevalien, op de keerzijde der betalingsstrook, vermelden : « Inschrijving examen voor bibliothecarissen te Antwerpen », alsook naam, leeftijd en volledig adres.
Alleen candidaten van Belgische nationaliteit worden tot bedoeld examen toegelaten.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recensies geplaatst, beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

NUMMER 5 ZEVENTIENDE JAARGANG MEI 1939

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR

REDACTIE en BEHEER : Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen
Cuylitsstraat 27, Antwerpen — Postcheckrekening : 241.02

Prijs voor België: Abonnement: 35 frank Dit nummer: 10 frank
Prijs voor Nederland : Abonnement: f. 2.75 Dit nummer: f. 0.70
N. V. Het Nederlandsche Boekhuis — Tilburg

Romankroniek

door Anton van de Velde

De autobiografie is in de mode. Dat kon ons pacifiek laten indien de schrijvers, « die in 't eigen hart kijken », daar ten minste wat goeds ontdekten, dat waard is aan den lezenden evennaaste meegedeeld te worden. Lacy ! in vele, zoo niet de meeste gevallen krijgen we de uitrafeling te verduwen van belevenissen die ons vrijwel onberoerd laten, tenzij we vergast worden op een sectie-probleem waarbij de auteur ons cynisch zijn vuil in 't gelaat gooit.

17.708 Meester François Pauwels krast in **Het duel (I-II)** den bistouri door zijn voorbije puberteitsjaren. Indien het leven op een Hollandsch stedelijk gymnasium werkelijk is — of wàs ? — zooals Pauwels het in zijn boek weergeeft, moeten we waarachtig niet wanhopen aan de uiteindelijke suprematie van 't jonge geslacht, dat in zijn schooljaren geleerd heeft vierkant z'n hakken te vegen aan gezag, tucht, moraal, enz. Het oudere geslacht, dat misschien naïevelijk meer gebonden was aan de fundamenteele principes van een opvoeding, die op evenwicht aanstuurde en op de erkenning en toepassing van zedelijke wetten, kan bij Pauwels leeren dat 't zich vergist heeft. Want 't is zóóver gekomen dat wie nog beweert die wetten na te leven, als een huichelaar wordt gedoodverfd, terwijl de scribenten die rauw-weg (Zola heeft niet nutteloos geleefd) hun intiemste « bedenkelijkheden » publiceeren, geroemd worden om hun... « eerlijkheid » en « oprechtheid ». Toegegeven dat jongelui soms een duel moeten uitvechten, zooals Pauwels blijkbaar gedaan heeft, maar dan is er nog geen énkele reden om dat nu eens lekker op de markt te exhibeeren ! En toch zal zoo'n vuile wasch den speurenden neus van zekere literaire bonzen prikkelen én bevredigen. Daarmee zijn de betrokken partijen op slag gequalificeerd.

François Pauwels

17.709 Van Paul de Vree verscheen **Een kringloop (III)**, eveneens een autobiografisch werk. De Vree gebruikt den ik-vorm en vervoegt in den tegenwoordigen tijd. Dat is een gemakkelijke, directe formule, maar zij gaat geleidelijk monotoon aandoen. Het boek is goed geschreven. Groote literaire of artistieke waarde kan er echter m.i. niet in gevonden. 't Is een zakelijk « document humain » geworden, niet steeds zonder een vleugje ontroering, maar té egaal van uitbouw om een markante herinnering na te laten. De Vree bespaart ons, in tegenstelling met Pauwels, de uitrafeling der jongenspsyche, doch dat is slechts een negatieve verdienste ; positieve, dus : den mensch verrijkende dingen zijn echter in dat boek luttel of niet te zoeken. 't Is waarschijnlijk ook de Vree's opzet niet geweest, maar van drie zaken één : ofwel een op zuivere *literatuur* berekend werk (en dan primeert de vorm den inhoud), ofwel een, desnoods literair minder verantwoorde behande-

Paul de Vree

ling van een *belangwekkend thema* (en dan kunnen we de literatuur op het tweede plan zetten, en onze aandacht spitsen op 't gegeven zelf), ofwel, ten slotte, een werk dat naar vorm én inhoud alleszins degelijk is, en daar hebben we de ideale formule ! Ik meen dat deze *Kringloop* bij geen van deze drie categorieën thuis hoort ; hoe moet zoo'n boek dan onder handen genomen ? Misschien kan de Vree daar zelf op antwoorden ?

17.710 A. J. D. VAN OOSTEN publiceerde **Tweesprong** (♦**IV**), een vervolg op zijn vroeger verschenen « Elsje Katrina ». Al steekt dit vervolg heel wat knapper in de verf dat 't eerste deel, missen we ook hier nog de onmisbare ingrediënten die een boek solide maken naar vorm en inhoud.

't Is alles zeer braaf gehouden, maar 'k geloof dat een « Poirtersfonds » niet precies aan zijn doelstelling dergelijke braafheidsmanifestaties heeft willen verbinden. Met alle respect voor de populaire katholieke bestrevingen van die uitgave, blijf ik wenschen dat die populariteit en dat katholicisme ons wat méér en stevigers zullen bezorgen dan wat van Oosten blijkbaar met zgn. volkslectuur voorheeft.

A. J. D. van Oosten

Het motto « Kunstenaars vóór geestelijke weerbaarheid » bedoelt toch geen mobilisatie van in-opdracht-beleerende congreganisten ?

M. REVIS, die reeds een paar merkwaardige sociaal-georiënteerde boeken schreef (8.100.000 M3 zand ; Gelakte hersens (Ford's bedrijf) nam ditmaal het zeer bijzondere leven van
17.711 **Zaharoff (IV)** onder handen. Zaharoff, de berooide boerenjongen uit Klein Azië, die na duizend-en-één wederwaardigheden — en vaak ongelooflijke combinaties — geheel de wereld onder zijn onzichtbare vuist hield. De terreur van geld en kanonnen, bank- en beursspeculaties, dood en vernieling ; de man die steeds bij àlle vechtende partijen het noodige schietgerei leverde ; de Machiavelli, die op bergen lijken en door stroomen bloed zijn macht opbouwde, een macht van diabolische proporties. Revis heeft dat leven in een flitsenden, journalistieken stijl beschreven, nerveus en raak en van een massa interessante gegevens voorzien. Tegenover de huidige leidende machten, die heel de wereld onder 't plettend gewicht van een steeds groeienden angst gekneld houden, zou een boek als Revis' document over Zaharoff op millioenen exemplaren moeten gevulgariseerd. 't Is alleen jammer dat we dergelijke « onthullingen » steeds posthuum te hooren krijgen. Wie zegt ons nù wat er precies aan leugens en bedrog en gekonkel wordt gesmeed in de staatkundige en diplomatieke cenakels van dezen tijd ?

Aan 't adres van den auteur één opmerking : Op blz. 6 gewaagt hij van « Mahler's rommelige symphonieën ». Revis zou best zijn handen van Mahler afhouden ; vermoedelijk kènt hij te weinig den componist en zijn œuvre, zooniet zou hij zijn epitheet inslikken.

17.712 Over **Adam in ongenade (II-III,S)** door WILLEM VAN IEPENDAAL, is *literair* stellig zooveel goeds te zeggen als over het werk van A. M. de Jong ; beide schrijvers zijn door dezelfde muze geïnspireerd. Van Iependaal moet met zijn weergave van het arbeidersmidden en de daarbij hoorende « couleur locale » — die zoowel in de proletarische sprake als in het decorum gebezigd wordt — niet onderdoen voor den geestelijken vader van Merijntje. Vermeit deze laatste zich — vooral in den Merijntje-cyclus — meer in de romantiek van het leven, dan staat de *Adam in ongenade* positiever en met een, alles behalve gevoellooze, nuchterheid op het stukje aarde dat zijn pogen en zijn desolaties, maar ook zijn hopen en verwachten draagt. Van Iependaal's boek is tot warm-menschelijke kunst gedijd, maar het menschelijke bij dezen kommunistisch-tendentieuzen auteur sluit a priori vrijwel alle godsidee uit, tenzij we vrede moeten nemen met de arme-menschen-filosofie die voor zichzelf al te gemakkelijk het kromme rechtpraat onder de auspiciën van ergens een of ander personage uit het Nirwana ! Er wordt bovendien — 't eene schakelt het andere in — weinig zaaks gemaakt van de moraal, maar, in tegenstelling met de Jong's boeken, wordt het moreel-onaanvaardbare in dezen « Adam » nooit pervers ; het is gewoonweg het normale uitvloeisel van de levenshouding die van Iependaal zijn romanfiguren toedicht. Dit neemt echter niets weg van het ernstige voorbehoud dat we, alle literaire hoedanigheid ten spijt, ten opzichte van dit werk moeten onderlijnen.

17.713 Als intermezzo een Zuid-Afrikaansche uitgave: **Voortrekkers van Portersburg(IV-V,** [P]) door JAN FICK. Een niet onaardig jongensboek met de karakteristieken van het ietwat hortende Z.-A.-taalrhythme en met de aantrekkelijkheid van detective-achtige scoutsavonturen. De jonge helden van 't verhaal komen, na afgunst en vijandschap, tot edeler gevoelens en incarneeren daarna de dapperheid en de ruiterlijkheid van de jonge Z.-A. generatie. Omdat er zoo weinig Z.-A. boeken doordringen tot in onze contreyen, vermelden

we deze « Voortrekkers... » in deze kroniek. De Vlaamsche jeugd kan zich, via zoo'n gemakkelijk assimileerbaar stuk proza, vertrouwd maken met het stam- en taalverwante jonge volk van de Kaap.

17.714 AAR VAN DE WERFHORST bedeelde ons met een prachtig present: **Volcmar de Ommelandvaarder** (III), het verhaal van een gelukzoeker, die in het dertiend'eeuwsch IJselgewest zijn jeugdjaren beleeft om nadien naar vreemde zeeën, naar het lokkende Oostland aan gene zijde van den Skagerrak te varen. Avontuurlijke tochten, met steeds het ononderbroken leitmotiv : Volcmar, die 't geluk zoekt, en die tot op zijn jongsten dag met ijdele handen vruchteloos naar dat geluk reiken zal.

Aar van de Werfhorst

Anne de Vries

Van de Werfhorst heeft met dit boek een nog stouteren worp gedaan dan met zijn « Grote, stille knecht ». Door dezen *Volcmar* waait dezelfde adem, spannen dezelfde pezen, revelt hetzelfde bloed als bij de heroën van Hamsun en Undset. Het is in zijn genre een epos geworden.

17.715 Ten slotte **Hilde** (III) door ANNE DE VRIES. Een prachtwerk te meer op 't actief van Bartje's geestelijken vader. Hilde incarneert de karakteristieken van de Saksische volksgemeenschap uit Drente's gewest, màar zelfstandig, in den bloei van haar jonge, van levenshunker doorvlamde vrouwelijkheid, komt zij meteen in botsing met de oude, stugge tradities van die gemeenschap, slaat er zich doorheen en vindt het rustige geluk in een schamel doch eerlijk gezinsleven op de barre Drentsche hei. Er zijn monumentale bladzijden in dit boek. Het geheel getuigt eens te meer van de Vries' diep-menschelijk kunstenaarschap. *Hilde* is een welige verschijning in de meanders van onze fraaie letteren.

0. - Algemeene Werken

17.716 **Arents, Prosper** 01

WERKEN VAN EN OVER LODE BAEKELMANS. Proeve van Bibliografie. *Overdruk uit De Bibliotheekgids, 18e jg nr 1. Geïll. met 4 portretten — Antwerpen, De Sikkel,* 1939 (27×18) 44 *blz.* 5 *fr.*

V — Een zoo uitvoerig mogelijke bibliographie over al wat van of over dezen zeer arbeidzamen auteur in boekvorm verscheen, vertalingen van zijn werk inclusis. Zorgzaam en ordelijk te boek gesteld.

17.717 **Haantjes, J., Dr en anderen** 05

KRONIEK VAN ZUID-AFRIKA 1938. *Geïll. met 5 portretten — Baarn, Bosch & Keuning N. V. (Elckerlyc-Boekjes, nr 5)* 1938 (20×14) 64 *blz.* *fl.* 0,90 [10 *fr.*]

V — Nederlanders en Zuid-Afrikaners stelden dit boekje samen, dat ons een beeld ophangt van het letterkundig leven uit de laatste paar jaren. De bijdrage van Dr Nienaber maakt ons vertrouwd met de groote trekken der Z.-A. litteraire geschiedenis. — Met den uitgever, Dr Haantjes, wenschen we dat deze kroniek de inzet weze van een lange reeks soortgelijke kronieken. A. DE MEIRSMAN O.S.B.

17.718 **van der Beek, G.** 003

LEER UZELF BETER SCHRIJVEN. Voor hen, die de Schooljaren achter de Rug hebben.

Vermaas, J. : LEER UZELF BETER REKENEN. Voor hen, die...

— *Baarn, Bosch & Keuning (Libellen-serie, nr* 355-6 *en* 353-4) (19×16) 103, 76 *blz. elk* 12 *fr.*

V — I. In een veertigtal duidelijke platen, modellen van steilschrift en van sierschrift. Een zeer goed boekje. — II. Een samenvatting van de leerstof uit het rekenprogramma der lagere scholen. AUG. TROCH

17.719 van der Lek, G. J. **01**

HET BUITENLANDSCHE BOEK 1938. *Met medewerking van Prof. Dr J. van Dam, Dr G. A. Dudok en Dr M. J. Premsela. Geïll. — Leiden, A. W. Sijthoff,* 1938 (23×15) 143 *blz.* *fl.* 0,50

IV* — Ten vervolge van de voor 1936 en 1937 uitgegeven jaarboeken (zie rec. 16.773), een nuttig excerpt uit de Duitsche, Fransche, Engelsche boekenproductie in 1938. Frissche uitgave.

17.720 XX. **01**

HET NEDERLANDSCHE BOEK 1938. *Omslag, illustraties, fotografie en typografie dr Wim Brusse & Leo Meter — A'dam, Nederlandsche Uitgeversbond,* 1938 (23×15) 238 *blz.*

IV — In deze 15^{e} uitgave van den jaarlijkschen catalogus werden niet meer, als voorheen, alle publicaties van het jaar opgenomen, doch alleen die, welke daartoe, mits betaling van vergoeding, door de uitgevers werden opgegeven. Hierdoor boet deze catalogus een ruim deel van zijn waarde in. De boekversiering, ter afbakening der rubrieken, is weinig gelukkig. Overigens is de presentatie er wel op vooruitgegaan.

17.721 XX. **03 : 1 : 5 : 7 : 2**

SCIENTIA. Handboek der Wetenschappen. *Onder redactie van Prof. Dr A. W. de Groot Geïll. — Utrecht, de Haan,* 1939, 3 *dln* (26×18) 18, 450 *blz.* *per deel geb.* 140 *fr.*

II — Uiterlijk als uitgave, een juweel. Als inhoud, een kostbaar bezit. Over 't algemeen. versmaden wij de oppervlakkige, modezuchtige publicaties, waarmee men pseudo-intellectueelen poogt te bekoren. Dit is echter heel iets anders. Over ieder vak wordt door een specialist een overzicht gegeven van den stand van zijn wetenschap. Men leert daardoor niet « meespreken over dat vak », maar ziet in waarover het gaat, wat er gevonden is en wat nog niet. De slotindruk is : « wat is er een massa vraagstukken, waarvan ik nog niets weet ! » Prof. D^{r} Al. Janssens schrijft met meesterhand het deel over « het Roomsch Katholicisme ». Ons voorbehoud komt vanwege de wijsgeerige vakken, die behandeld werden door Prof. Dr H. J. Pos en Dr J. D. Bierens de Haan. Dr A. KRIEKEMANS

1. - Wijsbegeerte en Zedenleer

17.722 Angelinus, P., D^{r}, O.M.Cap. **30 : 1**

◆ WIJSGERIGE GEMEENSCHAPSLEER : 2. DE GEMEENSCHAP IN HAAR VERHOUDING TOT HAAR LEDEN — *Utrecht, Dekker & van de Vegt (Wijsgeerige en zielkundige Bibliotheek)* 1938 (23×15) 173 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

Dr P. Angelinus O.M.C.

IV* — Het eerste deel behandelde « De Gemeenschap op zich ». In dit werk weigert Schr. het vraagstuk verder te onderzoeken in het licht der tegenstelling : « Individu en Gemeenschap ». Hij wil immers, zelfs den indruk vermijden, als zou er een tegenstelling bestaan tusschen deze beide, en als zouden ze moeten opgevat worden als twee volkomen gescheiden wezens. Daarom bespreekt hij de gemeenschap, alleen in haar verhouding tot die individuen die er deel van uitmaken. Het gaat om de gemeenschap in betrekking met haar leden. De Schr. beheerscht zijn stof. In vijf klaar afgelijnde hoofdstukken werkt hij ze uit. Het eerste hoofdstuk is gewijd aan een studie van de wereldorde : zoo stelt men het probleem in zijn kader en ziet men het vanzelfsprekende in van zekere grondbeginselen, die beslissend zijn voor de oplossingen, die zullen voorgesteld worden. In het tweede hoofdstuk worden wij rondgeleid door den doolhof der hedendaagsche geestesstroomingen aangaande de verhouding van individu en gemeenschap. De uiteenzetting is solied en de verwarring, die de verschillende stelsels brengen, wordt tot haar eenvoudigste uitdrukking herleid. — Het derde kapittel behandelt dan de verhouding van individu en gemeenschap in het licht van meer algemeene betrekking tusschen deel en geheel, waaraan Schr. 'n werkje heeft gewijd in de reeks « Wijsgeerige Grondbegrippen ». De nieuw gevonden inzichten leiden tot gevolgtrekkingen, die behandeld worden in de laatste kapittels : vermits de mensch eigen doel en rechten heeft, ook tegenover de gemeenschap, zal hij niet alleen bedacht zijn op zijn eigen welzijn, maar ook een andere waarde uit de wereldorde moeten cultiveeren, nl. het algemeen welzijn. — Over gansch de lijn, aan te bevelen ! Dr A. KRIEKEMANS

17.723 **Bühler, Charlotte, Prof. D^r** 159 : 37

PRACTISCHE KINDERPSYCHOLOGIE. *Vert. uit h. Duitsch [Praktische Kinderpsychologie] dr I. Carvalho — Utrecht, Bijleveld,* 1938 (22×15) 224 *blz. fl.* 2,90 ; *geb.* 3,90
IV — Een belangrijke bijdrage, niet alleen tot betere kennis van kinder- en jeugdjaren, maar ook een « *practisch* » handboek ten gerieve van ouders en opvoeders. — Na een woord vooraf, komt de beschrijving van de «baby- en kleuterleeftijd », dan, de « schoolleeftijd ». De « probleemkinderen » e.d. komen vervolgens aan de beurt. De leeftijd van 14-19 j. met zijn negatieve phase en de verschillen tusschen jongens en meisjes, worden beschreven van het gezichtspunt, dat dikwijls onbegrip tusschen opvoeders en jeugd tot gevolg heeft, namelijk : de evenwichtstoornissen en het anti-sociale in de psychologie van den jeugdigen leeftijd. Meest interessante studie tot beter inzicht en begrip van de jeugd. De schrijfster wijst nog op het groote belang van de individual-psychologie en van de psychanalyse, niettegenstaande — en misschien dank zij — hunne eenzijdigheid, om het kinderleven en het jeugdleven beter te ontcijferen en te begrijpen. R. Delrue

17.724 **de Rijcke, P.** 15 : 37

PSYCHOLOGIE — *Groningen, P. Noordhoff N. V. (Paedagogisch Studieboek voor de N.-Akten, nr 3)* 1939 (22×14) 123 *blz.* *fl.* 1,75
III, N — Degelijk werk ! Schr. verliest zich niet in allerlei interessante, maar bijkomende vraagstukken. Hij geeft gezonde begrippen over kenverschijnselen, aandoenings- en streefverschijnselen. Ze worden in hun leven samengevat in bondige hoofdstukjes, gewijd aan de « Opmerkzaamheid » en het « Karakter ». — Enkele nota's over de Geschiedenis der Psychologie loopen uit op een bespreken van Psycho-analyse en Individuaal-Psychologie, die van zooveel belang zijn voor de Opvoedkunde. Het innemen van het pedagogisch standpunt heeft er den Schr. ook toegebracht een bijzonder kapittel op te stellen over de puberteitsleeftijd. Maar... vermits ieder werk met pedagogisch opzet, een normatief karakter moet hebben, en dit hier ontbreekt, moesten wij het stellen onder N.....
Dr A. Kriekemans

17.725 **Mennicke, C. A., Prof. D^r** 159

MODERNE PSYCHOLOGIE. Een Poging tot Synthese — *A'dam, Wereldbibliotheek N. V. (Encyclopaedie in Monografieën)* 1938 (19×13) 308 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,25
III* — Dit boek verdient een langere bespreking dan deze ! Het is immers een werk van uitzonderlijk belang. Wie zich interesseert voor de psychologie, moet dit boek bezitten. In den chaos der hedendaagsche stroomingen werkt het verhelderend. Dit is echter niet de bijzonderste verdienste. Deze is vooral hierin gelegen dat men beter leert inzien *wat* psychologie is, dat men ziet hoe de gebruikte methoden samenhangen met een bepaalde wereldbeschouwing of waardeeringswijze. Iedere strooming wordt behandeld in de zijde, waar zij zich het gevoeligst toont voor een belangrijk psychologisch probleem en dat zij ook gedeeltelijk oplost. Een volgende strooming toont dan tevens het beperkte van de vorige zienswijze aan. Wie de « Sociale Psychologie » van denzelfden schr. kent, verneme dat dit boek het genoemde nog in waarde overtreft. Dr A. Kriekemans

17.726 **van der Hoop, J. H., D^r** 159

PSYCHISCHE VERSCHILLEN TUSSCHEN MAN EN VROUW — *Arnhem, van Loghum Slaterus,* 1938 (22×15) 221 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,95
III, L — Schrijver steunt zijn uiteenzetting hoofdzakelijk op de leer van Freud. Wat er over de tegenstelling of de verhouding « man en vrouw » vroeger gedacht en geschreven werd, schijnt den schrijver weinig of niet bekend. Er is geen traditie in dit boek, geen voldoende samenhang, geen methode, en zoo is het zwaar en moeilijk om lezen. Onder veel woorden en allerlei hypothesen, komen hier en daar ook kerngezonde, juist geziene en klaar uiteengezette gedachten, die dan dankbaar stemmen. D^r Fr. Meeus

17.727 **Visser, S.** 19 : 92.1

ZOEKERS NAAR WIJSHEID. Beknopte Geschiedenis der Filosofie — *Goes, Oosterbaan & Lecointre,* 1938 (21×16) 271 *blz.* *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,50
III, [P] — Een der beste populaire uiteenzettingen over de Geschiedenis der Wijsbegeerte ! Boeiend weet Schr. de persoonlijkheid der groote wijsgeeren voor te stellen : hun levensschets stemt ons sympathiek voor de leer, die volgen zal. Deze wordt eenvoudig en klaar in hare hoofdbestanddeelen geschetst, zonder te vervallen in ijdel woordengezwets. Het is een hoogst ernstig werk van een begaafd Schr., die zijn taak opvat als een gewetenszaak. Spijtig genoeg is het voor ons katholieken niet bruikbaar. Niet omdat het opzettelijk unfair is, maar het komt uit een bepaalde richting, die niet de onze is. En de levensbeschouwing van den Schr. verleidt hem soms te gemakkelijk, zonder controol, over te

nemen wat mondgemeen is bij onze tegenstanders; bijv. dat de Scholastiek « te veel denkgymnastiek is » en de Wijsbegeerte van Aristoteles onze Theologie heeft verminkt (blz. 62). Dergelijke misverstanden stipten we aan o.a. op de blz. 54, 56 en 58.

Dr A. KRIEKEMANS

2. - Godsdienst

17.728 **Armand, Frans** 24

◆ Een gemartelde en misleide Menschheid roept om TERUGKEER TOT GOD — DE ONDERGANG DER BESCHAVING — *Heemstede, Uitgave R. V. C. (Spaarnzichtlaan 33)* 1938 (19×13) 16, 16 *blz.* *elk fl.* 0,10

V* — Een paar brochures die een overzicht geven van den geschokten wereld-toestand. De diepere grond van de algemeene ontreddering wordt aangeduid. Het faliekant uitkomen van de pseudo-beschaving roept om terugkeer naar God. Vulgarisatie-werkjes.

M. VAN HOECK, PR.

17.729 **Bender, L., Prof. Dr, O.P.** 17 : 23

◆ GIJ ZULT NIET DOODEN, 3 dln : 3. GEVARENVERMIJDEN, VERHAASTEN VAN DEN DOOD, DUEL — *Hilversum, P. Brand (Serie : Waarheid en Leven)* 1938 (18×15) 136 *blz.* *fl.* 1,40

IV — De zes werkjes van E. P. Bender, in deze serie, munten uit door stevige beredeneering en duidelijke uiteenzetting. Hier hebben we het derde over « Gij zult niet dooden ». Nu er zooveel problemen gesteld worden (en de geleerde Schrijver had er nog meer kunnen behandelen) omtrent 's menschen leven, is het heelemaal niet overbodig daarvoor een heiligen eerbied in te prenten, en te toonen dat de strenge leer der Kerk goed op de gezonde reden gegrond is. Zekere beschouwingen voldoen ons minder, b.v. (blz. 43) de ongeoorloofdheid van zelfmoord om het recht der gemeenschap ; andere verwerven, althans wat het besluit betreft, onze instemming, b.v. in de beruchte vraag van den lord-mayor van Cork (blz. 75) of van « opereeren of laten dood gaan » (blz. 123). J. SALSMANS S.I.

17.730 **Catharina van Siëna, H.** 24

◆ BOEK VAN DE GODDELIJKE LEER, 2 dln. *Naar den tekst van Matilde Fiorilli vertaald, ingeleid en toegelicht dr St. Axters O.P. — Antwerpen, Standaard-Boekhandel,* 1935 (25×16) 61, 243 ; 267 *blz.* *elk* 40 *fr.* ; *geb.* 55 *fr.*

IV — E. Pater Axters verrichtte iets heerlijks met ons dit werk van allereersten rang op het gebied van volmaaktheid en mystiek, in zijn geheel en keurig en zorgvuldig vertaald, nader te brengen. Dadelijk zien we reikhalzend uit met de hoofdvraag : Staat het er andermaal, het eeuwig wonderwoord, dat we bij al de mystieken verwachten, het moment van den overtocht uit het gewone verlichte leven naar het hoogervolmaakte vereenigingsleven ? En we komen niet bedrogen uit : daar hebt ge die hoofdstukken 65 tot 80 ongeveer : zelden zagen we de heerlijke leer van den algeheelen opgang zoo machtig, zoo helder, zoo meesleepend ; en tevens voelden we goed dat we stonden voor bladzijden die de Italiaansche taal en letterkunde onder hare meesterwerken telt, ook dàt verhoogt nog de schoonheid ervan. Dat het licht van kennis en de bezieling van uit dit middenpunt heel het boek doortrilt, spreekt vanzelf. In de tweede plaats boeit het deel dat betrekking heeft op de inwendige hernieuwing der Kerk, in verband met den toestand in de XIVe eeuw. Weerom klinkt hier (hfd. 110 tot 134) het woord van deze heilige apostolische leerares en ijveraarster met een krachtigen klank, roerend en aangrijpend door overtuiging, moed en ijver voor de Heilige Kerk. Zoo iets werd slechts éénmaal in de geschiedenis neergeschreven, en het brandt nog, laaiend. Van den anderen kant zal het warm gekoesterd Traktaat over de Voorzienigheid zeer veel belangstelling genieten, zoo wat betreft eenieders persoonlijk leven op tijdelijk en geestelijk gebied, als voor de leer van maatschappelijken vrede en gerechtigheid, die er zeer schoon uit spreekt : zie de warme, innige en soms in den aard van S. Augustinus breed lyrische hoofdstukken 142 tot 148 b.v. Maar niet minder welkom is het Traktaat over de gehoorzaamheid, werkelijk aan kloosterlingen geschonken als hun Gouden Boekje, zoo juist van inzicht en vooral zoo zuiver en bezield, ja werkelijk tot een hymnus geworden. En eindelijk is haar slot Te Deum (hoofdstuk 167) te stellen onder de subliemste gedichten ooit door een menschelijken mond gezongen op het orgel van goddelijke liefde. Een opmerking : men moet zich niet laten ontmoedigen door een deel van het werk (ongeveer de 60 eerste hoofdstukken) waar het zoo vlot niet schijnt te gaan (misschien ligt het aan de redactie door de stenografen ; men heeft zoowat dien indruk) ; want

het is een regel dat men zich aan een bepaald godsdienstig en mystiek schrijver moet gewennen, en trouwens dóórgaan, langzaam en alles in zich opnemend. Veel nuttigs en schoons, en, men heeft het opgemerkt, zoowel voor beginnelingen als voor gevorderden.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.731 Gorris, G., D[r], S.J. **27**

◆ GESCHIEDENIS DER KATHOLIEKE KERK. Voor het voortgezet onderwijs en godsdienstcursussen. *Geïll.* — *'s-Bosch, L. C. G. Malmberg,* 1938, 5[e] *druk* (20×15) 8, 296 *blz.* *geb. fl.* 2,40

V — De herdrukken van dit meesterlijke, kernachtige leerboek, volgen elkaar geregeld op. Zie recensie 15.847 over den 4n druk. Deze heruitgave werd lichtelijk gewijzigd en achteraan aangevuld.

Dr *G. Gorris S.J.*

17.732 Hoornaert, R., Chanoine **271 : 24**

◆ LE BÉGUINAGE PRINCIER DE BRUGES. Le Passé, le Présent. *Geïll.* — *Bruges, Editions de la Vigne,* 1938 (19×12) 120 *blz.* 15 *fr.*

V — Geschiedenis en spiritualiteit in het verleden van het wijdvermaarde Brugsche Begijnhof en dezes geestelijke hergeboorte in 1927 door de oprichting van de nieuwe gemeenschap der *Filles de l'Eglise.* Propagandistisch opzet, benevens een zeer verdienstelijke historische monographie.

17.733 Kerssemakers, J. W., S.J. **24**

◆ NADER TOT GOD. Inleiding tot volmaakter Geloofsbeleving volgens den ignatiaanschen Geest : 4[e] Deel — *Heemstede, De Toorts* [*Brugge, Wiek op*] *(Kath. Levensleer « Ascese »)* 1938, 4 *dln* (15×10) 112 *blz.* *elk fl.* 0,35

V — De twee eerste deeltjes van deze meditatiënbundels werden hier besproken onder nr 15.261. Ook hier treft weer het frissche, rake, diepe, nieuwe, van gedachte en taal.

17.734 Oehler, W. J. **24**

OVERWONNEN MOEHEID. *Vert. uit h. Duitsch dr Betsy M. Barth — A'dam, H. J. Paris (Het nieuwe Leven, nr 2)* 1938 (19×13) 53 *blz.* *fl.* 0,90

I, P — Alle menschen zijn moe en zondig. De oorzaken daarvan zijn velerlei, b.v. oneerlijkheid, het aanleggen van een verkeerden maatstaf, ongeloof, onordelijkheid, ikzucht, enz. Als geneesmiddelen worden aangeduid zich laten leiden door God, en die leiding gehoorzamen. Het boekje behoort tot de propaganda van de z.g. Oxford-groep.

AL. JANSSENS C.I.C.M.

17.735 Oehler, W. J. **24**

DE VIER ABSOLUTE MAATSTAVEN. *Vert. uit h. Duitsch dr Betsy M. Barth — A'dam, H. J. Paris (Het nieuwe Leven, nr 1)* 1938 (19×13) 80 *blz.* *fl.* 0,65 ; *geb. fl.* 1,25

I, P — De vier absolute maatstaven zijn die van de z.g. Oxford-groep, nl. absolute eerlijkheid, reinheid, onzelfzuchtigheid, liefde. Deze vier regels worden uitgelegd, met bijhaling van schriftuurcitaten, en dan verwerkt tot een soort algemeene zedenwet. Van positief christendom blijft hier niets meer over. AL. JANSSENS C.I.C.M.

17.736 Rinderknecht, Hans Jakob **24**

VIER BRIEVEN VAN HET NIEUWE LEVEN. *Vert. uit h. Duitsch* [*Vier Briefe vom neuen Leben*] *dr J. ten Have — A'dam, W. ten Have (Het Middelpunt, nr 3)* 1938 (19×12) 48 *blz.* *fl.* 0,60

I, P — Hier is een ervaren protestantsch zieleleider aan het woord, die zeer nadrukkelijk de biecht (aan een vriend of aan een zielzorger) en de geestelijke leiding aanbeveelt. Al is de religieuse atmosfeer van het boek hier en daar wat troebel, men wordt dra gewaar dat iemand, die goed op de hoogte is van de menschelijke kwalen en fouten, aan het woord komt. Ook stylistisch is het boekje merkwaardig. AL. JANSSENS C.I.C.M.

17.737 Schneider, Oda **24 : 396**

◆ HET PRIESTERSCHAP DER VROUW. *Vert. uit h. Duitsch* [*Vom Priestertum der Frau*] *dr A. van Welsem, pr. Met voorwoord van Mgr Prof. F. Frencken — A'dam, Fidelitas* [*Antwerpen, Standaard-Boekhandel*] 1939, *nieuwe, sterk uitgebreide uitg.* (20×14) 7, 164 *blz.* *fl.* 1,25 ; *geb. fl.* 1,75

IV — Het verrassend-oorspronkelijke prachtwerkje van deze Oostenrijksche schrijfster werd, thans aanzienlijk uitgebreid, opnieuw in vertaling uitgegeven. Wij herhalen uit rec.

12.783 : Dit boek is een schat voor meer ontwikkelde groote meisjes, moeders en kloosterzusters. Ongetwijfeld maakt het haar beter en gelukkiger.

17.738 **Thomas van Aquino, H.** **23 : 24**

◆ THEOLOGISCHE SUMMA. Latijnsche en Nederlandsche Tekst uitgegeven door een Groep Dominicanen : 14ᵉ DEEL. OVER DE VERSTANDIGHEID (II. II, Q. 47-56) — *Antwerpen, Geloofsverdediging* (24×15) 10, 202 *blz.* 25 *fr.*
V* — Over de deugd van *verstandigheid*, waarmee wordt bedoeld de « voorzichtigheid », welk Nederlandsch begrip in zijn huidige beteekenis niet meer de volle breedte van het Latijnsche *prudentia* blijkt te dekken, en als misleidend dient te worden vervangen.

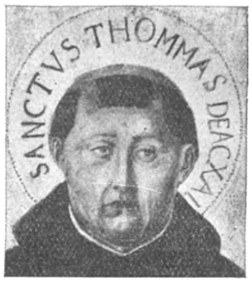

H. Thomas van Aquino

17.739 **van Veldhuizen, G., Ds** **24**

HET KRUIS IN DE WERELD — *Zwolle, La Rivière & Voorhoeve,* 1938 (21×16) 32 *blz.* *fl.* 0,50 [*fl.* 0,40]
IV, P — Een reeks interessante beschouwingen over het kruis, frisch, eenvoudig en bevattelijk voorgesteld. Ondanks de protestantsche mentaliteit, welke er in doorschemert, levert dit werkje voor ontwikkelden geen gevaar op. L. VAN HULLE, PR.

17.740 **XX. (Zrs Annonciaden van Huldenberg)** **22 : 37**

◆ GEWIJDE GESCHIEDENIS: NIEUW TESTAMENT. 3ᵉ GRAAD. *Met illustraties in 2 kleuren — Averbode, Goede Pers,* 1939 (20×16) 240 *blz.* 14 *fr.*
VIa — Dit leerboek is zeer methodisch opgevat. Ieder hoofdstuk wordt voorafgegaan door inleidende begrippen ; na de verhalen — tamelijk subjectief uiteengezet — volgen gedachten om « na te denken », en toepassingen. Pædagogisch is dit boek zeer goed opgevat ; zeker is het *zeer bruikbaar* bij het les geven. Wat den inhoud betreft, kan naar ons bescheiden oordeel tamelijk veel verbeterd worden. M. DAISOMONT, PR.

3. - Sociale Wetenschappen

17.741 **de Meyer, Petrus B., O.F.M.** **32 : 9**

◆ BURGOS OF BARCELONA — *Brussel, Onze Tijd,* 1939 (19×13) 238 *blz.* 18 *fr.*

Petrus B. de Meyer

V — Al is het geheel nogal rommelig en al lijkt de eerwaarde compilator van tallooze getuigenissen zelf te verzinken in zijn documentatiemateriaal, toch dwingt een bloemlezing als deze eerbied af voor de fabelachtige eruditie van den auteur over het probleem, dat door hem wordt behandeld. Tevens worden wij uit ons lood geslagen bij de constatatie van wat er aan leugens en waarheid in een kwestie als den Spaanschen oorlog geschreven en gekletst werd. Enkele beweringen lijken ons wat al te klakkeloos en zonder voldoende contrôle overgenomen. Bepaald interessante, ja, zelfs spannende lectuur is het echter alleszins. Doch zeer in het bizonder wenschen wij er de aandacht op te vestigen dat eenieder, die zich nu of later documenteeren wil over het fel-betwiste Spaansche vraagstuk, dit boek bij wijze van bronnenaanduiding en materiaalgids zal dienen te raadplegen. PAUL HARDY

17.742 **de Rijcke, P.** **37 : 9 : 6 : 31 : 34**

PÆDAGOGISCH STUDIEBOEK VOOR DE N.-AKTEN : 1. DE HOOFDLIJNEN VAN HET OPVOEDKUNDIG DENKEN NA 1750; 2. HET NIJVERHEIDSONDERWIJS. Gesch. en Statistieken. Nijverheidsonderwijswet. Kon. Besluiten — *Groningen, P. Noordhoff,* 1938 (22×15) 87, 48 *blz.* *fl.* 1,35 ; *geb. fl.* 0,85
V* — Deel 1 bespreekt de groote stroomingen in de geschiedenis der opvoedkunde na 1750, alsmede enkele hedendaagsche onderwijsstelsels. Zeer bruikbaar.
Deel 2 is meer van administratieven en plaatselijken aard : de candidaten die zich tot het examen voorbereiden, vinden hier wel de noodige leiding. AUG. TROCH

17.743 **Engels, Friedrich** **3 : 1**

« ANTI-DÜHRING ». Heer Eugen Dührings « Omwenteling van de Wetenschap ». *Nederl. vert. n. d. dr de Koperatieve Uitgeverij v. buitenlandse arbeiders in de U.S.S.R. te Moskou in 1934 verzorgde uitg. van : « Herrn Eugen Dührings Umwälzung der Wissenschaft » — A'dam, Pegasus,* 1938 (21 × 15) 323 *blz.* *geb. fl.* 2,90

I, SK — Oorspronkelijk werd het werk geschreven als een reeks artikelen, in 1877 begonnen, in de Leipziger « Vorwärts ». Van groot belang is het in de marxistische polemiek, maar niet geschoolde lezers zullen er weinig uit halen. A. WUYTS S.J.

17.744 **Haest, Juliaan** **37 : 028 : 4393 : 159**

HET LEZEN-LEEREN VOLGENS HET NIEUWE LEERPLAN 1936 — *Lier, J. van In* (21 × 13) 27 *blz.* 3 *fr.*

V* — Schrijver bespreekt de psychologische gronden van de globale leesmethode en komt tot het besluit, dat deze boven andere methoden te verkiezen is. AUG. TROCH

Mr Maurits Lambreghts

17.745 **Lambreghts, Maurits, Mr** **33 : 9**

DE ŒCONOMISCHE GEBONDENHEID DER NEDERLANDEN. Rede uitgesproken op de plechtige Openingszitting van de Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen op 5 Nov. 1938. *Geïll. — Antwerpen, Overdruk uit het « Rechtskundig Weekblad »,* 1939 (22 × 14) 35 *blz.*

V — In deze openingsrede bepleit de redenaar de economische samenwerking van al de Nederlandsche gewesten ; een tolunie tusschen Noord- en Zuid-Nederland zou een eerste stap in de goede richting moeten zijn. Om zijn betoog te staven steunt de redenaar op den economischen bloei der beide landen gedurende hun kortstondige vereeniging in de jaren 1815-1830 en op de huidige economische ontwikkeling der beide landen. Deze twee reeksen van argumenten zijn inderdaad steekhoudend, maar beletten niet dat ook de politieke factor zich laat gelden. Een flink pleidooi. Dr J. UYTTERHOEVEN

17.746 **Leemans, Victor** **30**

◆

INLEIDING TOT DE SOCIOLOGIE — *Antwerpen, Standaard-Boekhandel (Handboeken K. V. H. U.)* 1938 (20 × 14) 152 *blz.* 18 *fr.*

IV* — Dit werk voldoet uitstekend aan zijn opzet : het maakt vertrouwd met de verschillende sociologische richtingen en stroomingen en met de resultaten van sociologischen arbeid, zoo wat algemeene als bijzondere sociale groepen betreft. Elk hoofdstuk sluit met zaakkundig-uitgekozen bibliographie. Dr C. VAN GESTEL O.P.

Victor Leemans

17.747 **Loeser, Norbert** **84 : 37 : 159**

DE TAAK EN SITUATIE DER HEDENDAAGSCHE JEUGD. DE WAARDE DER ILLUSIES. Twee Essays — *R'dam, D. van Sijn & Zonen (Erasmus-Uitgaven, nr 2)* 1938 (24 × 16) 86 *blz.* *fl.* 1,20

IV° — Twee essay's ! Men zou beter zeggen : twee raadsels ! Wat wil schr. nu eigenlijk ? Welke levensbeschouwing houdt hij er op na ? Uit zijn zeer litterair aangekleede beschouwingen kan men het in geen geval opmaken. Hier en daar zegt hij dingen die juist zijn, maar over 't algemeen zijn de uitspraken zoo vaag, dat ze evengoed valsch als waar kunnen zijn. L. M. VERVINCKT O.P.

17.748 **Mann, Thomas** **84 : 32 : 30 : 159**

DE KOMENDE ZEGE DER DEMOCRATIE. *Vert. uit h. Duitsch dr Prof. Dr Leo Polak — A'dam, De Arbeiderspers,* 1939 (19 × 13) 68 *blz.* *fl.* 0,90

IV — Dit fraai uitgegeven boekje bevat de door Dr Polak uitstekend vertaalde tekst van een lezing door Th. Mann in Amerika gehouden, waarin hij, in een diep doordacht, welsprekend betoog, zijn geloof belijdt, in de uiteindelijke zege der democratie. — Een boekje, dat ook en vooral in onze kringen tot diepere bezinning over het wezen der democratie zeer nuttig kan zijn. Ook litterair van hoge waarde. S. J. ROBITSCH

Thomas Mann

17.749 **Philips, S. H., Dr** 159 : 34 : 31
HET PASSIONNEELE MISDRIJF IN NEDERLAND — *A'dam, L. J. Veen,* 1938 (20 × 16) 133 *blz.* *fl.* 2
III*, L — Interessante, overzichtelijke studie, op Nederlandsche statistieken gesteund, en ook statistisch verwerkt. In zijn beoordeeling is schr. tamelijk streng voor de misdadigers uit drift. Waar hij de statistieken ook criminologisch interpreteert, ben ik het met hem niet eens, en moet er sterk voorbehoud gemaakt worden, b.v. op blz. 86-87 en 88. Dr Fr. Meeus

17.750 **Pompe, W., Prof. Mr e.a.** 34 : 61 : 30 : 17
NEO-MALTHUSIANISME. Wat is er tegen ? Lezingen gehouden ter openbare Vergadering te Utrecht op Vrijdag 27 Mei 1938. *Inleiding dr Prof. Mr W. Pompe. Met grafieken — Utrecht, Urbi et Orbi,* 1938 (21 × 14) 50 *blz.* *fl.* 0,25
IV* — Vijf referaten tegen het neo-malthusianisme, ingeleid door den katholieken professor in de rechten aan de universiteit te Utrecht, Mr W. Pompe, die het onderwerp rechtskundig beschouwt ; Prof. de Snoo en Dr Ausems behandelen den geneeskundigen kant, Prof. van Vuuren en Dr Lammerts den maatschappelijken. Het is zeer nuttig en aangenaam tevens vakmannen, die « niet één partij vertegenwoordigen » van hun verschillend standpunt uit de ware leer bondig en stevig te hooren schragen. Dr Ausems toont eens te meer het verkeerde in het oginoïsme (vgl. ons Concilie van Mechelen, 1937, d. 47), maar vereenzelvigt het toch te veel met het neo-malthusianisme (blz. 32). J. Salsmans S.I.

17.751 **Taverne, N. J. A., Dr Ir en van der Sluys, L. M.** 35
HANDLEIDING VOOR DE KENNIS VAN LUCHTGEVAAR EN LUCHTBESCHERMING, ten Dienste van voorbereidend Hoger en Middelbaar Onderwijs. *Geïll. — Den Haag, G. B. van Goor Zn's Uitg. Mij,* 1939 (21 × 14) 84 *blz.* *fl.* 0,75 ; *geb. fl.* 0,95
V — Een handleiding, dienstig ook buiten schoolverband, althans voor wie grondig zich op hoogte stellen willen (omstandige beschrijving der gassoorten e.d.).

17.752 **van Genechten, R., Dr** 33 : 32
DE ZELFMOORD VAN HET KAPITALISME — *Utrecht, Nenasu, Postbus* 74 *(Nieuw Nederland-reeks nr* 1*)* (21 × 15) 237 *blz.* *fl.* 2.50
IV* — Schr. wil aantoonen « dat het kapitalistisch stelsel bezig is aan eigen consequenties ten onder te gaan ». In dit oordeel, dat steunt op het nawijzen van innerlijke strijdigheden in het kapitalisme, vervoegt Schr. het marxisme, maar even beslist wijst hij de marxistische oplossing en methode af. In de plaats stelt hij het « nationaalsocialisme » : theorie, die echter niet nader omlijnd wordt. Sterk in zijn kritiek, blijft het werk dus zwak en onvolledig in zijn positief gedeelte. Dr C. van Gestel O.P.

17.753 **van Houtte, J. A.** 33 : 9
◆ ECONOMISCHE GESCHIEDENIS. De historische Wording van de hedendaagsche Wereldeconomie — *Antwerpen, Standaard-Boekhandel,* 1938 (23 × 15) 238 *blz.* 35 *fr.*
IV — Als klaar overzicht van heel die geschiedenis moeten we dit werk geslaagd noemen, zooals we er ons ook over verheugen, dat schrijver de kenschetsende trekken van alle perioden scherp en duidelijk naar voren brengt. Dr C. van Gestel O.P.

17.754 **Verheyen, R.** 37 : 5
HET SCHOOLMUSEUM in Dienst van het Onderwijs in de natuurlijke Wetenschappen — *Antwerpen, De Sikkel (Brochurenreeks V.O.V.)* 1938 (20 × 13) 47 *blz.* 9 *fr.*
V* — Het lijdt geen twijfel dat, voor vele leerkrachten, het toepassen van het Nieuw Leerplan met veel moeilijkheden samengaat, omdat de normaalschool hen in een andere richting heeft opgeleid. In afwachting dat hierin hervorming komt, meent de schrijver een oplossing te vinden in het stichten van schoolmusea. Het opzet hiervan wordt door concrete voorbeelden nader verklaard en is wel het lezen waard. Aug. Troch

17.755 **Verscheure, Leon** 34 : 35
DE WEGWIJZER of de eenvoudige Uitleg over de Grondlasten en Verminderingen, enz. — *Duffel, Leon Verscheure,* 1939 (20 × 14) 86 *blz.* 3 *fr.*
V — Een beknopte, populaire uiteenzetting van de voornaamste sociale wetten.

17.756 **XX.** 9 : 32
GESCHIEDENIS VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ DER SOWJET-UNIE (BOLSJEWIKI) [Istorija fsjesofoeznof kommoenistitsjeskof varti (bolsjewikow)]. *Vert dr W. Reesema — A'dam, Pegasus,* 1939 (20 × 13) 490 *blz.* *fl.* 0,45
I, K — Propaganda-materiaal, voor wie zich moet laten overtuigen. Hiermee is natuurlijk niet bedoeld dat alle aangehaalde feiten valsch zijn, maar vele zijn verkeerd voorgesteld of ten minste onvolledig. Wetenschappelijk zonder de minste waarde. A. Wuyts S.J.

4. - Taalkunde

17.757 **Scharpé, A. A. M.** 491.2 : 4393 : 83

BANA'S KADAMBARI. *Vert. van het Sanskrit in het Nederlands, van het Uttarabhaga en van gedeelten van het Purvabhaga, met inleiding, aantekeningen en lexicographisch appendix — Leuven, De Vlaamsche Drukkerij,* 1937, (25×16) 16, 502 *blz.* 150 *fr.*

III* — In dit lijvig en verzorgde proefschrift schenkt de begaafde zoon van een begaafden vader ons een gecommenteerde vertaling van de gewichtigste, en voor een goed stuk in niet één Europeesch idioom bereikbare gedeelten van de Kadambari, een langdradige vertelling in kunstproza van den Sanskrit-schrijver Bana (7e eeuw na Chr.). De vertaling, uit de gewaardeerde school van Prof. Gonda te Utrecht voortgekomen, schijnt de letterlijkheid met de leesbaarheid te hebben willen verzoenen. Onze moderne smaak staat vreemd tegenover het vormgevoel van deze oude, oriëntaalsche vertelkunst, men denkt aanhoudend aan de preciositeiten van Melle de Scudéry of La Calprenède. Op meer dan één plaats is de zinnelijkheid onverbloemd. Het zwaartepunt van den roman schijnt voor den hedendaagschen geleerden lezer te liggen in de cultuurhistorische kennis die er uit op te doen is. Merkwaardig dunkt ons het lexicographisch materiaal, waarmede Dr Scharpé het groote St-Petersburgsche Sanskrit-Woordenboek uit dit verhaal alleen aanvulde.

PROF. FR. BAUR

5. - Wetenschappen

17.758 **Beebe, William** 55 : 58 : 59

ACHT HONDERD METER ONDER DE ZEESPIEGEL. *Voor Nederland bew. nr het Amerikaansch [Half a Mile down] dr F. Koning. Geïll. met* 131 *afb., waarvan* 8 *gekleurd — — A'dam, Scheltens & Giltay [Antwerpen, Standaard-Boekhandel] (Boeken van Wilskracht en Avontuur)* 1938, 2e *druk* (24×17) 248 *blz.* 32 *fr.*; *geb.* 48 *fr.*

V — Het wedervaren en de bevindingen van Dr Beebe met zijn bathysphere ofte duikersklok, diep in zee. Uiterst belangwekkend zijn dezes hoogst avontuurlijke, wetenschappelijke exploraties, en...leerzaam. Bovenste-beste vulgarisatie.

William Beebe

17.759 **Bolman, J.** 549 : 67

DE EDEL- EN SIERSTEENEN. Indeeling, Benamingen, Kenmerken, Vindplaatsen, Herkenning. *Geïll. met* 23 *afbeeldingen en* 69 *figuren — A'dam, H. J. Paris,* 1938(23×15) 12, 252 *blz.* *fl.* 3,25 ; *geb. fl.* 3,90

V — Een zeer solied vakkundig handboek van den Directeur Laboratorium van het Ned. Instituut voor wet. onderzoek van edelsteenen en paarlen, gevestigd te Leiden. Na de behandeling der optische en physische eigenschappen van deze steenen in het algemeen, volgt grondige bespreking van een zeer groot aantal soorten, afzonderlijk.

17.760 **Chaffee, Allen** 83.8 : 59

AAN HET EENZAME MEER : 1. BEERTJE KROESHAAR ; 2. TINTELOOG, HET ZWARTE BEERTJE ; 3. HET BOSVOLKJE AAN HET EENZAME MEER. *Vert. uit h. Amerikaansch dr Tine van Doorn-Vonk. Geïll. — A'dam, N. V. De Arbeiderspers [Antwerpen, De Nederl. Boekhandel]* 1938 (24×17) 285 *blz.* *geb. fl.* 1,90

V-VI — De prettige geschiedenissen rond een stel beertjes, in hoofdzaak, en een aantal andere beesten, vroeger afzonderlijk verschenen (zie onze recensies 6330, 7212, 5798), nu tot een aardig geheel afgerond. Zeer levendig en amusant verteld. Voor oud en jong.

17.761 **Pannekoek, G. J. en Schipper, J. J.** 71 : 63

ONTWERPEN, AANLEGGEN EN BEPLANTEN VAN TUINEN : 1. ONTWERP EN AANLEG (Æsthetisch-technisch). *Geïll. met* 16 *foto's,* 112 *teekeningen en* 3 *uitslaande platen, waarvan één in* 5-*kleurendruk — A'dam, Kosmos,* 2 *dln* (24×17) 170 *blz. geb. fl.* 3,90

V — Gedegen vakboek voor de bedienaren der tuinkunst. Voor cursussen en zelfstudie.

17.762 **Redeke, H. C., Dr** 59
HET DIER IN ZIJN WERELD. Overzicht der Levensverschijnselen in het Dierenrijk. *Onder redactie van H. C. Redeke. Met medewerking van Dr H. C. Blöte, Dr L. D. Brongersma, Dr H. Engel, Dr K. Kuiper, Dr G. J. van Oordt en Prof. Dr I. M. van der Vlerk. Geïll. met* 51 *figuren,* 52 *platen en* 10 *kleurplaten — Utrecht, W. de Haan [Antwerpen, Standaard-Boekhandel]* 1938 (26 × 18) 7, 386 *blz.* *geb.* 100 *fr.*
IV — Een zwaar en degelijk wetenschappelijk handboek, waarin nagenoeg alle hoofdgroepen uit de dierenwereld beschreven en bondig besproken worden door bevoegde specialisten. Zeer verzorgd en uitgebreid illustratiemateriaal. Voor alle gegadigden bepaald kostbare studiestof.

17.763 **Thoene, Peter** 53 : 629 : 9
DE VEROVERING VAN HET LUCHTRUIM. *Bewerkt dr Drs F. Koning. Met een voorwoord van Fr. Koolhoven. Geïll. met vele buiten-tekst-platen — A'dam, Scheltens & Giltay [Antwerpen, Standaard-Boekhandel]* 1938 (24 × 15) 320 *blz.* 32 *fr.*; *geb.* 48 *fr.*
V — Over de pogingen van het menschdom, van oudtijds af tot de realisaties van de huidige vliegtechniek. Zeer boeiend en populair behandeld.

17.764 **Tolman, Rinke** 71 : 59 : 58
ZES MAANDEN OP SPEURTOCHT. *Geïll. met* 65 *afb. naar foto's — R'dam, W. L. & J. Brusse,* 1938 (25 × 19) 179 *blz.* *fl.* 2,90; *geb. fl.* 3,90
V — De eerste helft (Jan.-Juni) van een verslagboek over het natuurgebeuren in vollen buiten, in Soest en omgeving waargenomen, op enthousiaste wijze neergeschreven door een eerste-klasse-vakman. Vogels, planten en insecten — bizondere aandacht werd geschonken aan vlinders — in het boeiende, eindeloos wisselende kader van landschap en weergesteldheid. Heerlijke foto's.

6. - Toegepaste Wetenschappen

17.765 **Alders, J. C.** 62
JONGENS EN TECHNIEK. Schepen, Havens, Kranen, Kanalen, Sluizen, Bruggen, enz. *Geïll. met* 32 *platen en* 180 *figuren — Zutphen, W. J. Thieme & Cie,* 1938 (22 × 15) 7, 232 *blz.* *fl.* 2,90; *geb. fl.* 3,90
V — Een boek naar het hart van elken jongen, die ook maar iets voor het onderwerp voelt. De techniek in verband met het havenbedrijf (scheepsbouw, haventoerusting), de binnenvaart (waterwegen, bruggenbouw e.d.). Aan het slot een praatje over technische opleiding. Voor Hollandsche jongelui geschreven, maar ook door onze jongens zeer te genieten.

17.766 **Alsen, Ola** 61 : 37
WAT ZIE JE ER AARDIG UIT ! Een Handleiding voor de Vrouw die prijs stelt op haar Uiterlijk. *Geïll. met* 50 *foto's — Leiden, Leidsche Uitgeversmaatschappij,* 1939 (22 × 15) 160 *blz.* *fl.* 2,90; *geb. fl.* 3,90
IV — Het boek geeft wat de ondertitel aanduidt : Geen speciale schoonheidsmiddelen, meer algemene gedragslijnen. L. Schoenmakers

17.767 **Ditmar, W. P. A.** 61
GEZONDHEID, EEN KOSTBARE BEZIT. *Met een voorwoord van Prof. Dr D. J. Rengers Hora Siccama. Geïll. — A'dam, H. J. Paris,* 1938 (16 × 12) 43 *blz. geb. fl.* 0,75
V — Zeven lessen systematische lichaamsoefeningen, voor een kwartiertje sport, elken ochtend. In een keurig boekje.

17.768 **Raap, R.** 61
◆ INRICHTING EN VERZORGING VAN HET MENSCHELIJK LICHAAM, IN VRAAG EN ANTWOORD. *Geïll. — Groningen, Jacob Dijkstra,* 1939, 5e *druk* (17 × 11) 32 *blz.* *fl.* 0,30
VI — Schoolboekje, met 220 zeer eenvoudige vragen met antwoord, dat kan dienen als leidraad bij het onderwijs. Maar opdat de kinderen het niet van buiten leeren zonder er iets van te begrijpen, vergt het veel uitleg in de klas. Dr J. Lebeer

17.769 **Schutte, N.** 64
MIJN RADIO-RECEPTEN — *Hilversum, N. V. P. Brand's Uitg.-Bedrijf,* 1938 (20 × 15) 232 *blz.* *fl.* 1,90; *geb. fl.* 2,50

V — De spreekster van het K.R.O.-kookhalfuurtje bezorgde een eigen kookboek. Na enkele inleidende verklaringen, een eindelooze rij recepten, ordelijk « gecatologeerd ». Zeer duidelijk, verantwoord en persoonlijk uitgewerkt. Uitmuntend in zijn genre.

17.770 **Zwart, Piet** **087 : 38 : 65**

HET BOEK VAN P. T. T. *Geïll. met kleurdrukken in rotogravure — Den Haag, Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie,* 1938 (25 × 18) 49 *blz.* *fl.* 0,25

V — Inlichtingen over alles wat de (Nederlandsche) post betreft, voor de jeugd bedoeld. Echt frisch uitgegeven en bizonder prettig en oorspronkelijk geïllustreerd. Alleen echter wat te drukke, te volle, te ingewikkelde pagina's. Het moest altijd grafisch mooi, maar vóór alles zeer duidelijk en overzichtelijk zijn.

17.771 **XX.** **63 : 03**

TUINBOUW-ENCYCLOPEDIE, 2e DEEL : TUINBOUWBEMESTINGSLEER dr L. van Hove. *Geïll. met* 51 *afbeeldingen — Antwerpen, De Sikkel,* 1939 (26 × 19) 516 *blz* 110 *fr.* ; *geb.* 125 *fr.*

V* — Dit tweede nummer van de Tuinbouw-encyclopedie moet wat degelijkheid en verzorging betreft voor het eerste niet onderdoen. Na in een eerste deel de noodige begrippen van de grondkennis te hebben behandeld en in een tweede deel de algemeene plantenvoedingsleer, bespreekt steller in een derde deel, dat bij de 200 bladzijden beslaat, de bijzondere bemesting van de meest gekende fruit-, groenten- en bloemencultures. De teelten onder glas worden daarenboven speciaal behandeld. Het is vooral in dit derde deel dat de menschen uit de praktijk hunne gading zullen vinden, al zijn de twee vorige deelen niet minder belangrijk. — « De Sikkel » zorgde voor een puike uitgave. Dit boek verdient, ondanks de tamelijk hooge prijs, ruime verspreiding en strekt ter eere van de Vlaamsche tuinbouwwetenschap. F. CASTEELS, L.I.LV.

7. - Schoone Kunsten

17.772 **Alders, J. C.** **77**

ZELF AAN DE CAMERA. Handleiding tot het maken van goede Foto's met eenvoudige Fototoestellen en Boxcamera's. *Geïll. met* 18 *platen — Zutphen, W. J. Thieme & Cie,* 1938 (25 × 17) 5, 50 *blz.* *fl.* 0,90

V — Van den schrijver van « Jongens en Natuurkunde » enz., een foto-handboek voor de jeugd en den pas-beginnenden ouderen amateur. Zeer nuttig. Als uitgave echter weinig aantrekkelijk en, vooral met die ingelaschte advertenties, zeer rommelig van uitzicht.

17.773 **Daan, Lea** **79**

WIE TURNT ER MEE... MET HET N.I.R. Radioturnlessen van Lea Daan. *Geïll. dr Ant. Herckenrath — Brussel, N.I.R. (Nederl. reeks, nr* 28*)* 1938 (15 × 24) 51 *blz.* 5 *fr.*

V — Een fijn uitgegeven werkje, waarin men heel wat praktische en afwisselende oefenstof aantreft, op keurige wijze voorgesteld. Sommige oefeningen lijken ons bezwaarlijk uitvoerbaar door liefhebbers. E. VOETS

17.774 **de Ridder, Eug.** **784 : 37**

OUD-VLAAMSCHE LIEDEREN VOOR DE SCHOOL. 16 oude Melodieën met nieuwe Teksten. *Begeleiding van Aug. de Boeck — Antwerpen, De Sikkel,* 1939, 2e *uitgave* (27 × 18) 18 *blz.* 12 *fr.*

V-VI — 16 geschikte liederen, thans heruitgegeven (zie onze recensie 1891) mét begeleiding. Zeer bruikbaar. Aanbevolen.

17.775 **Dresden, Sem** **78**

ALGEMEENE MUZIEKLEER. *Naar den elfden druk van J. Worp-S. van Milligen geheel opnieuw bewerkt. Geïll. — Groningen, J. B. Wolters,* 1938, 4e *druk* (24 × 16) 8, 458 *blz.* *fl.* 5,25 ; *geb. fl.* 5,90

V — Ook de bewerking van S. Dresden van het wijd verspreide handboek van Worp & van Milligen beleeft zijn geregeld herhaalde herdrukken. Aan den vroeger hier geuiten lof over dit uitmuntend leerboek hoeven wij niets toe te voegen. Deze nieuwe herdruk werd lichtelijk gerectificeerd en aangevuld.

17.776 **Eekhoud, J. B. M. J.** **79**

DE DAMGIDS. Een eenvoudige Handleiding voor beginnende Damspelers. *Geïll. — R'dam, De Combinatie,* 1938 (24 × 18) 64 *blz.* *fl.* 0,90

V — Een goed handboek met niet minder dan 122 diagrammen.

8. - Letterkunde

83. VERHALEND PROZA

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar, en ouder
(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

17.777 **Baring, Maurice** **83.1**

◆ DAPHNE ADEANE. *Vert. uit h. Engelsch* [*Daphne Adeane*] *dr Joh. P. Antonissen — 's-Gravenhage, Fox* [*Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale*] (20×15) 366 *blz. fl.* 2,75 [35 *fr.*]

Maurice Baring

III-IV — Even als zoovele andere na-oorlogsche Engelsche romans behandelt deze katholieke roman het erotische en sexueele. Maar dit gewaagd gegeven wordt hier kiesch benaderd, van uit een katholiek standpunt bekeken. Doorheen het verhaal loopen draden van vergeestelijking en godsdienstigheid. Boven een wereld van zonde en drift koepelt er een andere van plicht en offer. Het schemerlicht van de christelijke dood, de Voorzienigheid, het Geloof, bloeit er schuchter open, doch volstaat om de duisternis, waarin niet-geloovigen verward geraakten, te verdrijven. 't Zijn anders zonderlinge, trieste, zondige levenskronkelingen, die van een mislukt huwelijk. Twee echtelingen ontwaren weldra dat er een muur tusschen hun tweeën staat, dat zij zich in hun keuze hebben vergist. De wederzijdsche pogingen om den weg naar elkaar terug te vinden mislukken. « Bij beiden kwam de liefde op 't verkeerde oogenblik ». De heidensche Fanny, ontrouw geworden, op 't punt een ander huwelijk aan te gaan, ziet plots haar zelfzucht in, verzaakt aan haar zondige liefde en wil zich voortaan opofferen voor haar-uit-den-oorlog-weergekeerden, gebroken man. Door dit offer kan alles weer goed gemaakt tusschen die twee menschenharten, en valt de muur weg, die hen gescheiden hield. Uit de verhaalde gebeurtenissen blijkt dat de nieuwe wending in Fanny's leven een gevolg is van haar gesprekken met een katholiek priester, en eveneens beïnvloed werd door Daphne Adeane, die in haar geloof de offerkracht putte voor haar levenswijze. Schr. laat ons vermoeden dat Fanny ook den godsdienst van Daphne aanvaarden zal. Deze roman heeft gestalte gegeven aan den invloed van overledenen op levenden (Daphne); en aan de noodzakelijkheid tot het geluk in het leven, en in het huwelijk, van het offer, waartoe de godsdienst de kracht verleent. Een subtiele schoonheid bezit dit geheimzinnig verhaal, dat den menschelijken hartstocht zoo schrijnend-diep doorpeilt; karakters zoo volledig vermag uit te beelden; en het geloof aanwijst als de onontbeerlijke behoefte en rem van het hart. Een meesterlijke schepping van verbeelding, waarvan het symbolisme en de vormschoone, soepele taal een bedwelmende toover schenken. Omwille echter van de werkelijkheid, die door dit verbeeldingswerk wordt opgeroepen, moet dit boek aan geestelijk volwassenen voorbehouden blijven.

D. DE PAUW O.P.

17.778 **Barrie, James, Sir** **83.3**

TOMMY'S JEUGD. *Vert. uit h. Engelsch — Haarlem, De Spaarnestad (Kennemer-serie, nr 7)* 1938 (20×13) 318 *blz.* *fl.* 0,30 ; *geb. fl.* 1

IV — In de niet sympathieke uitgave van de Kennemer-serie, waarin alles zoo vermoeiend tot het uiterste minimum wordt herleid, met het oog op den lagen prijs, doet de pijnlijke tekstdichtheid visueel en geestelijk dubbel pijnlijk aan. Schrijven kan anders Sir James Barrie wel, hoor ! Hij schijnt zelfs tot grootere opgaven in staat; er is echter dikwijls des Guten zu viel in dit vreemde jeugdboek voor grooteren. Dr A. BELLEMANS, PR.

17.779 **Brand, Max** **83.0**

ALS DE STORMWIND HUILT. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Dust across the range*] *dr H. J. Kok — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20×14) 196 *blz.* *fl.* 2.25 ; *geb. fl.* 2.90

IV — ...dan worden eindelooze veegronden onder het zand versmoord. Een jonge man voorziet de ramp en waarschuwt. Doch de oude pioniers leggen zoo maar niet makweg hun superioriteitsbewustzijn en hun bekrompenheid af. Smorender dan het zand is echter de liefde van de farm-prinses. Een der beste nummertjes uit de reeks. PAUL HARDY

17.780 **Brand, Max** 83.0

DE LEVENDE DOODE. *Vert. uit h. Amerikaansch [The living ghost] dr H. J. Kok — R'dam, De Combinatie*, 1938 (20×14) 201 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV — Een vrij vervelende en verwarde moordhistorie met een Max-Brand-jeune-premier, voor de gelegenheid met boord, das en bretels getooid. Max, waarom blijf je niet ronddraven in je prairie ? Van dingen als dit, heb je geen verstand. PAUL HARDY

Blaise Cendrars

17.781 **Cendrars, Blaise** 83.0 : 93

VOGELVRIJ VERKLAARD. Uit het Leven van den Amerikaanschen Balling Al Jennings, naar authentieke Gegevens. *Vert. uit h. Fransch — Marcinelle, J. Dupuis Zonen & Co*, 1938 (20×13) 308 *blz.* 12 *fr.*

IV — De tragische autobiographie van den Amerikaanschen misdadiger Al Jennings : zijn roeversleven in de prairie, zijn gruwzame ervaringen in de groote kooi, zijn hoopvol nieuw leven in New-York. Dit vlot geschreven boek, vol spannende bewogenheid, is een vaak gerechtvaardigde, soms overdreven en wellicht tendentieuse aanklacht tegen het moordende gevangenisstelsel in den staat Ohio. Een boek, dat om het gegeven slechts in de handen mag komen van gevormde lezers. J. LAUWERYS, PR.

17.782 **Coxe, George Harmon** 83.0

DE JACHT OP DE PERSFOTO. Een Kent Murdock Mysterie. *Vert. uit h. Engelsch [The camera clue] dr A. A. Humme jr — Den Haag, J. Ph. Kruseman*, 1939 (20×14) 231 *blz.* *fl.* 2,15 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90 [35 *fr.*]

IV — Verschillende personen begaan misdaden om de foto in handen te krijgen. In dit boek komen wel wat véél personen voor en het verhaal is niet altijd vlot te volgen. Toch zit er wel spanning in hier en daar. Dr L. P. M. ROBBERS

17.783 **Crone, C.S.S.** 83

HET FEESTELIJKE LEVEN. *Geïll. dr Jozef Cantré — A'dam, Wereldbibliotheek*, 1939 (20×13) 91 *blz.* *fl.* 1,25 [20 *fr.*] ; *geb. fl.* 1,75 [28 *fr.*]

IV — Inderdaad een feestelijk leven, dat de auteur in zijn herinnering beleeft. Feestelijk om de innige liefde tusschen Henk en Claartje. Feestelijk ook om den volkschen humor. Voor Utrechtenaren zal dit boek een bijzondere bekoring hebben. De beschrijving van Claartjes sterfbed zal katholieke lezers echter vreemd aandoen. Zr M. XAVERIUS

Crone C. S. S.

17.784 **de Jongh, G. T. J., Mr** 83.8 : 37 : 159

HERINNERINGEN VAN EEN KINDERRECHTER. *Geïll. dr D. Vis — Baarn, Hollandia-Drukkerij*, 1939 (19×12) 102 *blz.* *fl.* 1,50 ; *geb. fl.* 1,90

IV — In zijn inleiding zegt de schrijver, dat men uit de daarin gebundelde schetsen en opstellen geen « groote wijsheid » zal putten, maar dat hij den lezer *slechts een denkbeeld wenscht te geven, wat kinderberechting beoogt en wat er bereikt kan worden* ; en voorts, dat hij de belangstelling van den lezer wil wekken en hem tot nadenken en werkzaamheid aansporen. Wetenschappelijkheid zal men er tevergeefs in zoeken. Wel treft het hier en daar, dat de schrijver ietwat raillerend over de psychologie spreekt. Alles bijeen genomen is zijn toon zeer optimistisch, zijn ervaringen met zelfs ver afgedwaalde kinderen zijn zó, dat er weinig reden blijkt te zijn over 't algemeen, om zich bij de beschikkingen van het fatum neer te leggen. LEO FENS

17.785 **de Winter, Minnie** 83

ALLES OM RENEE. *Geïll. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Gebr. Kluitman*, 1939 (24×18) 220 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50

IV, N — Geschikt boek voor oudere meisjes. Max en Renee hooren bij elkaar en, na véél leed voor beiden, door een dom misverstand, komen zij ook tot elkaar. Sympathieke nevenfiguren. Jammer, dat de schrijfster zooveel onnoodige uitroepteekens zet. Méér jammer, dat godsdienst niet schijnt te bestaan in dit milieu. X. ROOZEN VAN MEERBEECK

17.786 **Essad-Bey, Mohammed** 83.9

NICOLAAS II, DE GEVANGENE VAN HET PURPER. Een historische Biografie van den laatsten Czaar van Rusland. *Vert. uit h. Engelsch [Nicolas II, the Prisoner of the Purple]*

— *Haarlem, De Spaarnestad (Kennemer-serie, nr 3)* (20 × 13) 318 *blz. fl.* 0,30 ; *geb. fl.* 1
IV — Een zeer leesbaar, wel eens ontroerend en sympathiek vulgarisatiewerk ; wellicht is het zelfs historisch juist ; het leest in ieder geval aangenaam. Dr A. BELLEMANS, PR.

17.787 **Fick, Jan** **83.0**
VOORTREKKERS VAN PORTERSBURG — *Kaapstad, Nasionale Pers,* 1939 (19 × 13) 216 *blz.* *geb.* 5/6 *P.V.*
IV-V, [P] — Besproken in « Romankroniek », nr 17.713.

17.788 **Goddwin, John** **83.0**
HET GEHEIM VAN DE ERFENIS — *A'dam, Scheltens & Giltay; Antw., van Ditmar's B. I. (Maraboe-serie)* 1939 (20 × 14) 228 *blz.* 18 *fr.*
IV — Jacht rond een erfenis. Het bleek dat de erflater nog in leven was, maar zijn dood had voorgewend om het tyrannieke karakter van zijn vrouw publiek aan de kaak te stellen. Men leest dit boek met stijgende spanning. A. CORLUY, PR.

17.789 **Gregory, Jackson** **83.0**
DE DUBBELGANGER UIT TEXAS. *Vert. uit h. Amerikaansch [Dark valley] dr M. J. Landré-Tollenaar — Den Haag, Kruseman,* (21 × 15) 223 *blz.fl.* 2,25 [25 *fr.*] ; *geb.* 3,25
IV — Een cowboy-historie : Het boek is wel wat beter dan vele andere Wildwest-verhalen en de vertaling is veel beter. FR. VERMEULEN, PR.

17.790 **Hageman, Felix** **83.0**
DE GOUDEN PAGODE — *A'dam, Scheltens & Giltay ; Antw., v. Ditmar's B. I. (Maraboe-serie)* 1939 (20 × 14) 224 *blz.* 18 *fr.*
IV — De Russische tsjeka aan het werk in het buitenland ; een geheim Chineesch genootschap ; Engelsche spioenen. Daarenboven een liefdesgeschiedenis. Intriges genoeg om een boeienden roman te maken, hetgeen den schrijver stellig is gelukt. A. CORLUY, PR.

17.791 **Hagen, Leentje M.** **83**
CAROLIENTJE. *Geïll. met foto's dr H. Heukels — Wageningen, N. V. Gebr. Zomer en Keuning's Uitg. Mij,* 1939 (21 × 21) 166 *blz.* *geb. fl.* 3,90
IV, [P] — Mevrouw M. Leentje Hagen wijdt dit boek aan Carolientje's eerste levensjaar. Zij doet het met de beminnelijkheid der nog onervaren jonge moeder, die alles wat haar eerste spruit aangaat bekijkt met verbaasde, enthousiaste oogen; vandaar ook haar behoefte om 't nu eens allemaal te zeggen in een boek over Carolientje's wederwaardigheden, van bij haar geboorte tot aan den eersten tand-triomf. Het is dan een lang niet onaardig boek geworden, mooi geïllustreerd : àl foto's van Carolientje, in alle mogelijke momenten gekiekt. Het is nu — met alle waardeering van mevrouw Hagen's initiatief — te hopen dat niet al te veel jonge moeders zich zullen geroepen voelen om op hun beurt een boek te wijden aan de koliekjes en de grappigheden van hun kroonprins(es) ; 't zou lichtelijk gaan zweemen naar overproductie in dit moederlijke genre... A. V. D. V.

17.792 **Horton, Robert J.** **83.0**
BANNISTER KNAPT HET OP. *Vert. uit h. Amerikaansch [Bannister of Marble Range] dr S. M. v. d. Galiën — Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-Editie : Hands-up-serie)* 1938 (20 × 14) 256 *blz.* *Niet in den handel*
IV — Een echt rancher is een man van zijn woord. Nooit doet hij beroep op de wet om een anderen man te dwingen zijn woord te houden. Hij knapt die zaken zelf op. Zoo deed het ook Bannister. Met Bannister is dit soort literatuur een gezond type rijker geworden A. CORLUY, PR.

Mathias Kemp

17.793 **Kemp, Mathias** **83.1**
◆ HET KWELLENDE WONDER — *Maastricht, Leiter-Nypels,* 1936 (20 × 14) 226 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50
III-IV — Een roman rondom een genezing te Beauraing : ontwikkeling van het geval op het aanrakingspunt veler beschavingen : Nederlandsch-Limburg. Stof is er in dezen roman te over. Alleen blijft alles te schematisch om zeer suggestief en mededeelzaam aan te doen. Dr A. BELLEMANS, PR.

17.794 Lewis, Sinclair **83.1 : 83.3**

Sinclair Lewis

KONINKJE. *Vert. uit h. Amerikaansch dr Ed. de Nève — A'dam, Bigot & van Rossum (Uilenreeks, nr 35)* 1938 (18×12) 116 *blz.* *geb. fl.* 0,75
IV — Op de hem eigen zakelijk-brillante manier behandelt Lewis het geval van een jeugdig filmwonder, waarvan de populariteit door de Amerikaansche humbug-methodes met succes werd verwezenlijkt. Doch de knaap in kwestie is een kleinkind van Tom Sawyer plezieriger gedachtenis, en in een even beklagenswaardig Centraal-Europeesch erfprinsje vindt hij een geestesgenoot. Met zijn wijzen, menschelijken grijns is Lewis weer aan het goudgraven gegaan naar de onverwoestbare, eerlijke aspiraties van ieder hart, dat men, zelfs in « zijn » land, nooit zal vermogen te industrialiseeren. PAUL HARDY

17.795 Nathan, Robert **83.1**

WINTER IN APRIL. *Vert. uit h. Amerikaansch [Winter in April] dr Mea Mees-Verwey — Santpoort, C. A.Mees(Kristallen-serie, nr 7)* 1938 (19×13) 179 *blz. fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,75
IV — *Winter in April* : Het leven van een grootvader in het leven van zijn 15-jarige kleindochter. Een zeer fijn en geestig psychologisch romannetje uit onzen eigen, zorgvollen tijd. Goed vertaald.

Robert Nathan

14.796 Revis, M. **83.1 : 92**

ZAHAROFF — *Bilthoven, De Gemeenschap ; Brussel, Onze Tijd,* 1938 (19×13) 150 *blz.* 32,30 *fr.* ; *geb.* 42,50 *fr.*
IV — Besproken in « Romankroniek », nr 17.711.

17.797 Smirnoff **83.0 : 93 : 91**

SMIRNOFF VERTELT. *Bewerking dr Wim van Veenendaal. Geïll. — A'dam, Andries Blitz,* 1938 (23×15) 267 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
IV — De Rus Smirnoff, gewezen frontsoldaat, na een bewogen bestaan ten slotte verbonden aan de Hollandsche Kon. Luchtvaart-Mij, vertelt over zijn avontuurlijk leven. Het is een sympathiek verhaal en zoo gevarieerd en spannend mogelijk. Iets naar het hart van onzen jachtigen tijd.

17.798 Taber, Gladys **83**

DE LIEFDE VAN KARL BJORN. *Vert. uit h. Amerikaansch dr M*r *M. A. Kwitser. Geïll. dr C. Boost — Helmond, N. V. Boekdrukk. Helmond (Speciaal-serie, nr 55)* 1939 (21×16) 159 *blz.* *fl.* 0,25 [4 *fr.*]
IV — Voorbeeld van ontspanningslectuur, zonder hooge vlucht, maar boeiend tot het einde. AUG. OSSENBLOK-DRIES

17.799 van der Veen, Adriaan **83.8**

OEFENINGEN. *Inleiding dr S. Vestdijk — Maastricht, A. A. M. Stols,* 1938 (19×12) 42 *blz.* *fl.* 1,50 ; *geb. fl.* 2,25
IV* — Nieuw ! Nieuw ! Wel juist het tegenovergestelde van een jeugdig schrijver die zich « oefende » i.c. in surrealisme, maar, zooals de inleider terecht zegt, een geval van spontaneïteit, oorspronkelijkheid en gaafheid die overtuigen : neen, zoo sterk gezien, geschapen, doorleefd en door fantasie geanimeerd, als b.v. die « Stervende stad », een verlaten havenstadje, hebben we nog zelden gelezen. Ook die kostelijke « Eerste dag », physische en psychische bewustwording van een zeer klein kind, is een pure opbloei van levende dingen. Magistraal surrealistisch is het « Klerkje in droomland ». Maar de drie overige, hoewel in detail gedurig treffend, zijn onverstaanbaar. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.800 van IJsselsteyn, M. S. **83**

IN DEN DOOLHOF—*Leiden, Leidsche U.M.,* 1938 (19×14) 242 *blz. fl.* 2,90; *geb.* 3,60
IV — Een modern, onderhoudend, vlot geschreven, pretentieloos familieromannetje. En optimistisch ! Amusementslectuur van het betere genre.

17.801 van Oosten, A. J. D. **83.1**

◆ TWEESPRONG. Een Verhaal van jonge Menschen. Vervolg op « Elsje Katrina » — *Eindhoven, Het Poirtersfonds,* 1939 (20×15) 198 *blz.* *fl.* 1,25 ; *geb. fl.* 1,90
IV — Besproken in « Romankroniek », nr. 17.710.

17.802 **Walling, R. A. J.** 83
DE SCHADUW UIT HET VERLEDEN. *Vert. uit h. Engelsch [The corpse with the blue cravat] dr J. Feitsma — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20 × 15) 243 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Een zeer spannend, zeer onderhoudend geschreven boek in keurig Nederlandsch vertaald. Voortreffelijke ontspanningslectuur. Mr JAN DE PONT

17.803 **XX.** 83.8 : 83.1
DRIE NOVELLEN : Antoon Coolen, Huwelijk ; Aug. de Wit, Liefde en Geweld langs den Barito ; Joh. van der Woude, Afgesloten Balans — *A'dam, Vereeniging ter Bevordering v. d. Belangen des Boekhandels,* 1939 (19 × 13) 155 *blz.* *z. pr.*
IV — Geschenkboek der Nederlandsche Boekenweek 1939. En allereerst, uitwendig puik werk als druk, papier en verdere aantrekkelijkheden van een mooi boek. Naar den inhoud, in drie zeer verschillende tonen : een zeer mooie landelijke novelle van A. Coolen, met karakters en atmosfeer ; dan Javaansche zedenschetsen, bezonken en gevoelig gehouden, door A. de Wit ; en een als novelle summair maar als psycho-analyse diepgaande en levende temperamentenstudie van J. van der Woude. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (14-15 jaar) geschikt

17.804 **Conscience, Hendrik** 83
BLINDE ROSA — DE LOTELING — RIKKE-TIKKE-TAK. *Naar de eerste uitgave van 1851. Geïll. met houtsneden dr Nelly Degouy — Antwerpen, De Sikkel,* 1939 (18 × 13) 52, 136, 96 *blz.* *gecart.* 12, 18, 18 *fr.*
V — Conscience redivivus in een meer beperkt, handzaam formaat.

Hendrik Conscience

17.805 **Dumont, Marcel** 83.8 : 91
DE KLUIZENAAR VAN OIZY en andere Ardenneesche Verhalen. *Geïll. met penteekeningen dr Guill. Dumont — Antwerpen, « Lectura-Uitgaven »,* 1939 (19 × 13) 127 *blz.* 18 *fr.*
V — Een bewonderaar van de Ardennen vertelt zijn reisindrukken over streek en volk. Deze verhalen zijn romantisch opgesmukt ; de stijl is vrij onpersoonlijk en niet zonder taalonkunde. A. BONI C.SS.R.

17.806 **Hardy, Stuart** 83.0
HET REDDENDE WATER. *Vert. uit h. Amerikaansch dr Hugo Koerts — Helmond, N. V. Boekdrukk. Helmond,* 1938 (20 × 13) 190 *blz.* *fl.* 0,15 [2,50 *fr.*]
V — Sensatie op sensatie en daartusschen de reine klop van een meisjeshart.
A. BONI C.SS.R.

17.807 **Kenny, Yale** 83.0
HOE MAXIE VERLOOFD RAAKTE. *Vert. uit h. Amerikaansch dr Hans Terwynne. Geïll. dr C. Boost — Helmond, N. V. Boekdrukk. Helmond (Speciaal-serie, nr 57)* 1939 (21 × 16) 172 *blz.* *geb. fl.* 0,25 [4 *fr.*]
V — Een spookkasteel, een moord en... een zeer dapper meisje dat de eer en het geluk van de gansche familie behendig weet te verdedigen. Onschuldig en zeer boeiend.
M. BROUNS O.S.CR.

17.808 **Knight, Clifford** 83.0
HET GEHEIM VAN DE GEMBERBLOESEM. *Vert. uit h. Amerikaansch dr Mr M. A. Kwitser — Helmond, N. V. Boekdrukk. Helmond,* 1939 (20 × 13) 203 *blz.* *fl.* 0,15 [2,50 *fr.*]
V — Tijdens een watersport-wedstrijd werden twee moorden gepleegd. Wie is de schuldige? Niet veel zaaks. A. CORLUY, PR.

17.809 **Kroon-Hoogewerff, B.** 83.1 : 325
BLIJVENDEN — *Haarlem, J. H. Gottmer & Co,* (24 × 16) 233 *blz.* *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,50
V, N — Twee jeugdige menschen vertrekken naar de rimboe op Java. Het mannetje is aanvankelijk erg pessimistisch, maar het vrouwtje weet er zich dapper doorheen te slaan. Het contact met het moederland wordt bewaard door een gezellige briefwisseling met « mams » en een wat steiler met « mama ». Een typisch product van een praatgrage schrijfster. Hoewel volstrekt godsdienstloos, zelfs bij een Kerstviering in de rimboe, is de toon hartelijk en menschlievend. A. C. OOMES

17.810 **Leiker, Sjoerd** 83.8

ZONDERLINGE ZIELEN — *Baarn, Bosch & Keuning [Ledeberg, Het Boekhuis] (Elckerlyc-Boekjes, nr 7)* 1939 (20×14) 63 *blz.* *fl.* 0,90 [10 *fr.*]

V — Drie losse verhalen, waarin éénzelfde mystieke verzuchting, éénzelfde heimwee aangescherpt door het lijden, de zielen naar de goddelijke ontmoeting opvoeren. Dit vloeiend proza ademt zuivere poëtische bezieling, en getuigt van een rijk-begaafd expressievermogen. A. Boni C.SS.R.

17.811 **Lomax, Bliss** 83.0

DE WEG VERSPERD. *Vert. uit h. Amerikaansch [The law bringers] dr Evert van den Berg — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20×15) 244 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

V — Sinds menschenheugenis was de prairie vrij voor de rondtrekkende veeboeren. Dat was nu veranderd. Veel geharrewar en bloedige gevechten. A. Ackermans

17.812 **Mell, Max** 83

PARADIJSSPROOKJES uit den Volksmond opgeteekend in Oostenrijk en naverteld dr Stijn Streuvels. *Geïll. dr Elisabeth Ivanovsky — Brugge, Wiek Op,* 1938 (24×25) 51 *blz.* 20 *fr.*

V-VI — Interessant en mooi uitgegeven sprookjesboek.

17.813 **Perzager, Magnus M., P.** 83.9 : 22

◆ MARIA MAGDALENA, de groote Zondares en Boetelinge. *Bew. uit h. Duitsch dr P. Ladislas Kerkhove O.F.M. — Mechelen, St-Franciscusdrukk.,* 1938 (21×16) 263 *blz.* 12 *fr.*

V — Uit de feiten in de Evangeliën en bijbelsche legenden, verhaald rond het leven van Maria-Magdalena, heeft P. Perzager een historisch-getinten roman samengesteld. Tusschendoor plaatst hij zedelessen, die evenals alle verhalen in dit werk, tot stichting kunnen dienen, doch dit boek, vooral als roman, schade doen. Op het verhaal der bijbelsche feiten heeft de moderne bijbelstudie weinig invloed gehad. — De vertaling leest vlot. Hier en daar nochtans schemert het Duitsch even door, en werd minder of onjuist vertaald. Ook taalfouten. M. Brouns O.S.Cr.

17.814 **Saris, Leni** 83

« VILLA ZONNESCHIJN » — *R'dam, Antwerpen, J. van Nelle N. V.,* 1939 (20×14) 191 *blz.* *niet in den handel.*

V, N — Het familieleven in een talrijk gezin. Onder leiding der zonnige persoonlijkheid eener liefhebbende en verstandige moeder, botsen de gebreken der kinderen (in het geheel geene engelen) tegen elkaar aan, tot algemeene beterschap en karaktervorming. Bij « Han » komt het bijna tot een tragisch einde. Alles keert ten slotte ten goede. Taal en toestanden: specifiek Hollandsch. Gewilde neutraliteit, hier verkeerd, waar zoo diep in het gemoedsleven wordt gekeken. Aug. Ossenblok-Dries

17.815 **Tousseul, Jean** 83.8

KLEINE LUIDEN. *Woord vooraf van Martin J. Premsela. Vert. uit h. Fransch [Humbles Visages] dr Gaston Vannes — Brussel, Office de Publicité,* 1938 (20×14) 98 *blz.* 10 *fr.*

V — Wat zuivere evocatiekunst ons bieden kan, gepaard aan deemoedige menschelijkheid, begrijpen wij bij het lezen van deze schetsen. Schr. is een meester in de Belgische « herinneringspoëzie ». Bij de vertaling is de eigen, diep-lyrische klank niet ten onder gegaan. A. Boni C.SS.R.

VIa — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar

17.816 **Conscience, Hendrik** 83.9

Aimé de Cort

DE MINNEZANGER. *Naverteld voor kinderen dr Aimé de Cort. Geïll. — Brussel, Office de Publicité S. M.; Antwerpen, De Sikkel (Conscience's Jeugdserie nr 6)* 1938 (27×21) 32 *blz.* 5 *fr.*

VIa — Niettegenstaande de gekende bevoegdheid van den bewerker op gebied der kinderlectuur, is dit nummer der Jeugdserie volkomen mislukt. In de legende, lijk Conscience ze vertelt, is veel aannemelijk, dat in een geschiedkundig verhaal niet geloofbaar voorkomt (vervloeking, ontheffing van vloek, reuzenkracht, ingeboren taalkennis, dicht- en zangvaardigheid, kluizenaarsleven, boete). In de verkorting vervielen dan nog verschillende schakels, die Conscience noodig oordeelde om de dubbele ontknooping te doen aanvaarden. De verhouding tusschen de verschillende hoofdstukken raakte zoek (I en III, ongeveer de helft van het boek). Voor de jeugd moet de onvoldoend voorbereide ontknoo-

ping *pijnlijk* aandoen. Door gebrek aan samenwerking, schetste de teekenaar een tafereel, dat wel in Conscience, niet in de verkorting voorkomt, en de drukker zette deze plaat tegenover de woorden : « Hij had den kluizenaar in de grot *niet* gevonden ». Een onoplosbaar raadsel voor den jongen lezer. AUG. OSSENBLOK-DRIES

17.817 **de Koninck, Marcel** 83

EEN JONGEN VAN DEN WATERKANT. *Geïll. met penteekeningen dr Jan Waterschoot — Antwerpen, L. Opdebeek,* 1939 (20×15) 112 *blz.* 10 *fr.*
VIa — Een tamelijk kleurloos verhaal zonder oorspronkelijke typeering ; eerder losse avonturen rond een jongensfiguur uit de oorlogsjaren, 14-18. Uitdrukkingen als « nec plus ultra », zijn te bannen uit jeugdboeken. De taal is zuiver en vlot. A. BONI C.SS.R.

T. Lindekruis

17.818 **Lindekruis, T.** 83
◆ OPHOROS DE STERKE — *Antwerpen, De Nederlandsche Boekhandel,* 1938 (22×15) 130 *blz.* 12 *fr.*
VIa — Ophoros de sterke zal alleen den machtigsten vorst dienen. De koning beeft voor satan, hij zal den duivel dienen; de duivel schrikt voor Christus ; hij zal Christus dienen. Dit is het wondervolle verhaal van het leven en den marteldood van Christophoros ; in sterk-gespierde taal tot verbeelding en hart gericht van de jeugd, opdat ook zij Christusdrager zou worden. Heerlijk boek, vol jeugdig optimisme. A. BONI C.SS.R.

17.819 **Palm, Leny** 83

MOEDERTJE LIESBETH. *Geïll. — Hoorn, Edecea,* 1938 (22×15) 195 *blz. geb. fl.* 1,35
VIa-b, M, [P] — Een flink meisjesboek. Nu moeder overleden is, zorgt Liesbeth voor broer en zusjes. Protestantsche atmosfeer, zonder hinderlijk te zijn.

17.820 **van Tichelen, Hendrik** 83.8 : 81

VERTELLEN MAAR ! Verhalen, Schetsen, Versjes, verzameld dr Hendrik van Tichelen. *Geïll. met houtsneden dr V. Stuyvaert — Antw., Opdebeek* (20×17)148 *blz.* 12,50 *fr.*
VI — Een feestuitgave met extra bijdragen, bij den twintigsten jaargang van « De kleine Vlaming ». Van alles wat, maar van 't allerbeste, uit den korf van overvloed van Noord en Zuid. Dit boek, frisch en jong als de jeugd zelf, verdient warme aanbeveling. A. BONI C.SS.R.

Hendrik van Tichelen

17.821 **van Dorenburg, A.** 83
◆ DE GEHEIMZINNIGE MARSKRAMER. *Geïll. — Haarlem, De Spaarnestad (Jeugdbibliotheek)* 1939 (21×15) 160 *blz.* *fl.* 1,35
VIa — Een schatrijke Hollander in Australië komt naar het vaderland zijn verveling en heimwee luchten. Hij vindt er behagen in, vermomd met menschen om te gaan, en ze, in naam van den Australiër, die hijzelf is, uit den nood te helpen. Veel christelijke goedheid straalt uit dit vormende boek. A. BONI C.SS.R.

VIb — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

17.822 **Casteels, Hilda** 83

DE BETOOVERDE KROON. *Geïll. met penteekeningen dr Nelly Degouy — Antwerpen, L. Opdebeek,* 1939 (27×18) 16 *blz.* 1,50 *fr.*
VIb — Een sprookje volgens de geijkte vormen : goed verteld en met sprekende teekeningen opgeluisterd. De twee hoofdmomenten : het verdwijnen en het terugzwaaien van de kroon mogen hertoetst worden, om duidelijker uit te komen. AUG. OSSENBLOK-DRIES

17.823 **de la Rive Box, Hans** 83 : 087 : 59

DE BRANDNEUSJES VERHUISD. Een vrolijk Verhaal van een vrolijke Konijnen-

familie. *Geïll.* — *R'dam, Antwerpen, J. van Nelle,* 1938 (20×14) 93 *blz. Niet in den handel*
VIb-c — Allerleukste teekeningen luisteren dit prettige verhaal op. Bij elke episode wordt de belangstelling heropgewekt en telkens een nieuw kijkje gegund in het rijk der « levende » natuur. Aan te bevelen. AUG. OSSENBLOK-DRIES

17.824 **de Schuyter, Jan** 83.8

DE BOOTTREKKER VAN DE SCHELDE EN ANDERE VERHALEN. *Geïll. met penteekeningen dr Jan Waterschoot — Antwerpen, L. Opdebeek,* 1939 (24×16) 45 *blz.* 4 *fr.*
VIb — 8 korte verhalen. Van een werkelijk gebeuren, brengt de schrijver ons gewoonlijk in de totaal verschillende stemming der Sprookjeswereld. Met zijn losse pen en zijn vlugge verbeelding, zou de schrijver beter doen in elk verhaal slechts één thema te behandelen : ofwel blijven bij de schilderachtige beschrijving van de alledaagsche werkelijkheid, ofwel ons van het begin af medevoeren op de vleugels van een ongebreidelde verbeelding. AUG. OSSENBLOK-DRIES

Jan de Schuyter

17.825 **Tozer, Katharine** 83

MUMFIE'S AVONTUURLIJKE REIS. *Vert. uit h. Duitsch dr Clara Asscher-Pinkhof. Geïll. — Baarn, Uitg. Schuyt N. V.,* 1938 (22×15) 86 *blz.* *geb. fl.* 2,50
VIb —Prettig kinderboeksken, kostelijk verteld en even kostelijk geïllustreerd. A. V. D. V.

VIc — KINDERLECTUUR

voor beginnelingen van 6, 7, 8 *jaar*

17.826 **Hamaker-Willink, A :** 83 : 087

ALLES KOMT TERECHT. Een Verhaal, verteld en getekend door ons zelf
Testas-Beernink, J. : WIE TEKENT MEE HET A, B, C ?
Geïll. — A'dam, J. M. Meulenhoff (Jeugd en Vreugd) 1938 (22×18) 16, 13 *blz.*
in spiraalband fl. 0,65 ; *fl.* 0,55
VIc — Een beroerde huiselijke geschiedenis en, in 2., zes-en-twintig knittelversjes. In leuken, kinderlijken toon. Geslaagd.

17.827 **XX.** 83 : 37

◆ MIEKE, EEN ZONNEKIND. Keurleesboeken door eenige Leeraressen der Aangenomen Normaalschool van St-Andreas te Brugge. *Geïll. met kleurplaatjes — Brugge, Karel Beyaert (Hooger op, dl 1c)* 1939 (15×24) 56 *blz.* 5,25 *fr.*
VIc — Een mooi boekje dat uitmunt door zijn eenvoudige, kinderlijke taal en zijn goed verzorgde illustratie. Een tiental stukjes hebben een godsdienstige strekking ; de overige — er zijn er 30 in 't geheel — beschrijven huiselijke tooneeltjes of vertellen over het dierenleven. Het lesje nr 21, « Een boodschap op engelenvleugels », zagen wij er liefst niet bij. Het is immers een grove fout, verkeerde voorstellingen te geven, zooals b.v. 8+7 = 14 ?
AUG. TROCH

88. - Gemengde Opstellen

17.828 **Bloy, Léon** 84 : 33 : 2

◆ HET BLOED VAN DEN ARME. *Vert. uit h. Fransch [Le Sang du Pauvre] dr Anton Kerssemakers — Oisterwijk, Uitgeverij « Oisterwijk »,* 1938, 2e *geheel herz. druk* (18×12) 152 *blz.* *fl.* 0,90
III — Bij zijn eerste verschijnen besproken onder nr 8810. Met critischen zin te lezen pamfletten. Overigens « nagels met koppen ».

Léon Bloy

17.829 **Bruning, Henri** 84 : 24 : 26

◆ VERWORPEN CHRISTENDOM — *A'dam, J. M. Meulenhoff,* 1938 (20×14) 279 *blz.* *fl.* 2.75 ; *geb. fl.* 3.50
III* — Vraag me niet U in enkele zinsneden dit boek voor te stellen en het te bespreken. Het is in alle opzichten geen gemakkelijke taak. Om kort te gaan meen ik den auteur als een katholieken hervormer te mogen voorstellen, iemand die als een nieuwe Erasmus — *a longe,* wel te verstaan — de

gebreken van de Kerk en haar tekortkomingen beproeft aan te duiden en te hekelen. De auteur heeft het vooral tegen de Kerk als uiterlijke Rijk-Gods-verwezenlijking, tegen de Kerk als politiek-religieuze macht, en hij botst in zijn kritiek bij beurten tegen de Jezuïeten en tegen wat men heeft genoemd het Jezuïetisme, die in zijn oogen de politiek-religieuze macht het meest hebben nagestreefd. Positief wordt het een pleidooi voor een beweging ter verinnerlijking en ter uitzuivering van het naar imperialisme strevende katholicisme opdat niet zóó zeer de Kerk dan wel God zou zegepralen. Verder, in het licht van deze ideeën, bespreekt de auteur de kultuurhistorische bedenkingen, die Menno ter Braak, Teixeira de Pascoaes, Georges Bernanos, Jacques Maritain, Anton van Duinkerken in de laatste jaren over de Kerk en het Christendom hebben ontwikkeld. Hierbij moeten het vooral Maritain en van Duinkerken ontgelden. De laatste wordt gebrandmerkt met den stempel : « Babbelziek christendom ».

Henri Bruning

Hoe is dit alles te beoordeelen ? Stellig is het een onbetwistbaar feit dat het probleem, door den heer Bruning aangeraakt, zich voordoet; stellig evenens staat het vast dat de Kerk gedurig aan te waken heeft tegen haar uiterlijke successen : het Rijk Gods ligt in de zielen. Wellicht ook bezondigen zich de katholieke organisaties in de laatste jaren te veel aan uiterlijkheden en waken zij niet genoeg over de ziel, die, zij alleen, alles verwint. Doch de heer Bruning overdrijft en bovendien hij ziet vele bedenkingen in een vorm die aanstoot zal en moet verwekken ; ja het gebeurt wel eens dat krasse onjuiste beweringen voorkomen en dat onder hol woordgekraam valsche stellingen doorgaan. Gezonder lijken mij zijn kritieken op de hooger aangehaalde auteurs, hoewel hier ook de balans te gunstig overhelt naar de niet-katholieke kultuurfilosofen als ter Braak en Pascoaes. Van Duinkerken wordt duchtig onder de handen genomen. Het zal hem deugd doen. Deze schrijver is een talentvol man, maar hij mag zeker nog niet doorgaan als *de* katholieke kultuurfilosofische denker van onzen tijd, waartoe enkele al te geestdriftige bewonderaars hem reeds hebben gepromoveerd, zelfs te Leuven. Moest men enkel en alleen rekening houden met bepaalde scherpe en soms onjuiste bladzijden, het werk van Bruning zou gevaar loopen veroordeeld te worden. Ik meen evenwel dat een kerkelijke veroordeeling nog niet dient getroffen, op voorwaarde dat men voldoende waarschuwt tegen de lezing van het boek en dat de auteur ons later rijpere beschouwingen schenkt. Intusschen kan zijn werk er toe bijdragen om de katholieken te verplichten over de grondproblemen van Kerk en Staat gedurig aan na te denken. *To be at ease,* ik haal graag dit woord van Newman aan, *is to be unsafe!* PROF. J. COPPENS, PR.

17.830 **Godelaine, C., Dr** **88 : 75**

◆

Dr C. Godelaine

EEN LETTERKUNDIGE HERSCHEPPING VAN DE LIMBURGSCHE KEMPEN — *Hasselt, Limburgsche Drukkerijen,* 1936 (23 × 16) 53 *blz.* 5 *fr.*

V — Het beeld van dit mooi gewest wordt aantrekkelijk naar voren gebracht bij middel van vers en proza en reproducties van doeken, genomen uit het werk van Limburgsche schrijvers en schilders. Zóó krijgen we een goeden kijk op een volk. Iets waaraan ook de leerlingen onzer hoogere humaniora zich best vergasten zouden. JOZ. DE VOGHT, PR.

17.831 **Langohr, J., Dr** **84 : 809 : 22**

◆

HET LAND VAN OVERMAAS EN DE KAROLINGISCHE OF WACHTENDONKSCHE PSALMVERTALING. *Met 2 kaarten en 2 schema's. Overdruk — Maastricht, Publications de la société historique et archéologique dans le Limbourg,* 1938, 63 *blz.*

IV — Doel dezer studie : onderzoeken waar de W. P. ontstaan zijn. Resultaat : Een Wachtendonk, pastoor van Balen en Gulken, schrijver van het kasteel Limburg, zou de bewerker zijn van de W.-vertaling. Zeker is dat het W.-H. door Arnold Wachtendonk, hoogstaand kultuurmensch, overgeërfd werd. In 1591 toont hij het aan Justus Lipsius. De weg dien het sedertdien aflegde is moeilijker te volgen. Het werd het bezit van één der takken der familie W. Er werden brokken uit afgeschreven, waarvan er in 1800 weer ontdekt werden. De kostbare matrijs zelf ging echter verloren. Naar dit handschrift zoeken luidt dan het parool van Dr Langohr, den nauwgezetten, nuchteren, onderlegden, knappen schrijver van deze studie. Ze is stellig een spoorslag tot en een wegwijzer bij dit zoeken. Dr C. GODELAINE

17.832 **Marsman, H.** 84

H. Marsman

MENNO TER BRAAK. Een Studie — *A'dam, Em. Querido,* 1939 (20×12) 93 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50

II* — Slechts zij, die zich door eigen lectuur reeds een mening gevormd hebben over de figuur van Ter Braak, zullen met profijt dit geschrift lezen. Merkwaardig is, hoezeer Marsman de problemen van Ter Braak tot de zijne maakt. Uiteraard wordt hier veel verkondigd, dat lijnrecht tegen onze leerstellingen ingaat. Bij de bewering op blz. 77, dat Ter Braak zijn analyse van de geschriften van Augustinus *met volkomen kennis van zaken* gesteld heeft, voelt men neiging te vragen, of Marsman deze geschriften ooit bij elkaar gezien heeft. Drs A. M. J. v. SPAENDONCK

17.833 **Otten, J. F., Dr** 84 : 92.8

Dr *J. F. Otten*

CASANOVA BREEKT UIT — *Den Haag, H. P. Leopold (De Vrije Bladen, 15e jrg, nr IX)* 1938 (23×15) 35 *blz. fl.* 1

III* — Casanova's belevenissen in zijn gevangenissen. Accuraat geschiedkundig onderzocht en getoetst aan de bestaande Casanova-literatuur. De brochure is pittig geschreven en heeft dus niets van het traditioneel-droge van wetenschappelijke dissertaties. Voor wie zich voor de figuur van dezen 18-eeuwschen avonturier interesseert, kan Otten's studie van gewicht zijn. ANTON VAN DE VELDE

17.834 **Smilde, H., Dr** 92.8 : 84 : 809

JACOB CATS IN DORDRECHT. Leven en Werken gedurende de Jaren 1623-1636 — *Groningen, Wolters,* 1938 (24×16) 333 *blz.* *fl.* 4,90

V*, P — Op dichterlijk gebied is « de Dordtsche periode » in Cats' leven ongetwijfeld de vruchtbaarste en de beste geweest : in de jaren 1623-1636 schreef de « christelijke moralisator » immers zijn uitvoerigste en meest bekende didactische werken, zooals *De Spiegel van den Ouden ende Nieuwen Tijdt* en *De Trou-ringh met den Proef-steen,* waarin hij zich voordoet als een gezellig, ofschoon langdradig verteller. Wijziging in de waardeering van den *dichter* Cats zal deze lijvige, rijk-gedocumenteerde studie vermoedelijk niet brengen, wel zal ze den *mensch* billijker en rechtvaardiger leeren beoordeelen. PROF. E. ROMBAUTS

17.835 ◆ **Sweers, Ant., Terlingen-Lücker, Lia en Snitker, W.** 88 : 64 : 79

VAN GROENE TOT GOUDEN BRUILOFT. *Geïll. dr C. van der Steene — Heemstede, De Toorts,* 1939 (21×14) 105 *blz.* *fl.* 0,95

V — Men zou dit een « receptenboekje » kunnen noemen. Recepten voor alle soorten van bruiloften, van de groene tot de gouden. Dergelijk werk is vooràl geschikt voor fantasielooze feestvierders, die, de handen in het haar, met grààgte naar de suggesties van Sweers, Terlingen en Snitker zullen luisteren. Er staan héél goede dingen in, maar après tout is't in alle geval beter de eigen muze te beluisteren voor concept en uitvoering van familiale e.a. feesten en vieringen. Doch, zooals gezegd : voor minder geïnspireerden is zoo'n bundel recepten een uitkomst. ANTON VAN DE VELDE

17.836 **Tenhaeff, K. B., Dr** 84 : 92.8 : 9

ERASMUS EN VOLTAIRE als Exponenten van hun Tijd. Rede, 30-1-'39 — *Groningen, J. B. Wolters,* 1939 (24×16) 27 *blz.* *fl.* 0,75

III — Spreker aanziet Erasmus en Voltaire als verlichters van hun respectieve levensperiode. Als koningen van den spot hooren ze ook bij elkaar. Spreker wil echter eerder den lof van het scepticisme zingen, en daarom is vooral zijn aandacht aan Voltaire gewijd. Historisch heeft het ding niet veel om het lijf, en als geschiedphilosophie is er al te veel subjectiefs in deze beschouwingen om er een blijvende waarde in te erkennen. Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.837 **Theatre, Edw.** 84 : 809

WAALSCHE DIALEKTLETTERKUNDE — *Brussel, Standaard-Boekhandel (Kath. Vl. Hoogeschooluitbreiding, verhandeling nr 367)* 1938 (19×13) 85 *blz.* 2,50 *fr.*

V — Dit is de eerste overzichtelijke studie aan de Waalsche letterkunde gewijd. Na vastlegging van de huidige positie van het Waalsch, krijgen we het overzicht, dat omvat : De dichtkunst, het lied, het proza, en het tooneel. Het sluit af met een woordje over de toe-

komst der Waalsche literatuur. Om zijn gunstig en objectief oordeel slaat dit werk in de Waalsche litteraire middens ongewoon in. De Vlamingen zullen het met interesse lezen en het prijzen om zijn gemoedelijken stijl en degelijken inhoud. Dr C. GODELAINE

17.838 **Verlooy, J. B. C.** **84 : 324 : 9**

VERHANDELING OP D'ONACHT DER MOEDERLYKE TAEL IN DE NEDERLANDEN. *Met een inleiding van Dr Rob. van Roosbroeck — Antwerpen, De Sikkel (Seven Sinjoren)* 1938 (20 × 13) 62 *blz.* 30 *fr.*

V — Enkele verouderde elementen daargelaten klinkt dit betoog, geschreven op den vooravond van de Brabantsche omwenteling, door den Brusselschen advocaat J. B. C. Verlooy, nog verrassend-actueel. De bespreking over de taaltoestanden in de toenmaals Oostenrijksche Nederlanden en inzonderheid te Brussel het verweer tegen het indringende Fransch en het pleidooi voor het gebruik van het *Nederduytsch,* alsmede 's schrijvers programma om deze taal opnieuw in eer te herstellen, zijn ook voor onzen tijd nog van onmiddellijk belang. Van veel grooter belang zelfs dan menig hoog-romantisch manifest uit de 19ed-eeuwsche Vlaamsche Beweging. Terecht heeft men Verlooy den eersten flamingant genoemd. Hij is dat in de volle beteekenis van het woord : hij had een treffend inzicht in het wezen van de Vlaamsche Beweging en trok de lijn van de Nederlandsche cultuurgebondenheid verder door. — Dr van Roosbroeck schreef voor deze heruitgave een korte inleiding, waarin hij de beteekenis van Verlooy's betoog onderstreept. *Eén* opmerking moet ons in verband hiermede toch van het hart : waarom steeds spreken van de cultuurloosheid van onze 17e en 18e eeuw ? Glanstijdperken waren deze perioden zeker niet, maar de fabel van onzen tweehonderdjarigen doodsslaap zou nu toch eens voor goed naar den rommelzolder moeten verbannen worden. Zelfs in deze schijnbaar zoo doodsche 18e eeuw zal een nadere bestudeering nog heel wat levenskrachtige kiemen aan het licht brengen. PROF. E. ROMBAUTS

17.839 **van Zevecote, Jacob** **84 : 81 : 809**

NEDERDUYTSCHE DICHTEN (1626-1638). *Ingeleid, gerangschikt en toegelicht dr Dr O. Dambre. Geïll. met 7 afbeeldingen — Antwerpen, De Sikkel,* 1939 (20 × 14) 188 *blz.* 65 *fr.*

V* — Het is een van J. v. Zevecote's verdiensten zichzelf niet te hebben overschat : een «kleyn Poëet» noemt hij zich, die niets anders wenschte dan in de schaduw te staan van Daniël Heins, zijn opwekker en leermeester. Iets anders is deze onrustige, tweeslachtige natuur, die naam maakte als Latijnsch dichter en ook Nederlandsche verzen schreef, inderdaad niet geworden. Van dezen «Nederduytschen Dichter» bezorgde Dr O. Dambre, die reeds zooveel deed voor een betere kennis van onze 17ed-eeuwsche Zuidnederlandsche letterkunde, een heruitgave naar den druk van 1638, met gebruikmaking tevens van de eerste Elsevier-editie van 1626. Vooraf gaat een inleiding, waarin de persoonlijkheid van van Zevecote treffend getypeerd en zijn werk gesitueerd wordt in den ontwikkelingsgang van onze letteren. PROF. E. ROMBAUTS

9. - Geschiedenis

17.840 **Bouman, P. J., Dra** **9 : 008**

VAN RENAISSANCE TOT WERELDOORLOG. Vier Eeuwen Europese Cultuurgeschiedenis — *A'dam, H. J. Paris,* 1938 (24 × 16) 284 *blz.* *fl.* 3,75 ; *geb. fl.* 4,50

IV* — Europeesche synthetische geschiedenis schijnt aan de orde van den dag te zijn. Er treden echter twee polen naar voren, de historische pool met Pirenne's « Histoire de l'Europe » en de philosophische pool met « The making of Europ » van Dawson. Het werk van Bouman — hoofdzakelijk cultuurgeschiedenis — staat dichter bij den philosophischen pool. Het is alsof hij de voortzetter zijn wou van Dawson met deze « vier eeuwen cultuurgeschiedenis ». Maar deze voortzetting, hoe zeer zij ook tot nadenken stemt, geeft ons niet die gerustheid, die zekerheid, die uit Dawson's werk opwelt. Bouman doet subjectiever aan. Hetgeen evenwel niet wegneemt dat men veel genoegen smaken zal aan zijn bedenkingen. Vooral zij die de moderne geschiedenis tot hun studieterrein hebben gemaakt, zullen aan dit boek genoegen hebben. Ongeschoolden kunnen er zich wel eens bij vergissen. Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.841 **Mulder, Anne H., Dra** **9 : 92 : 72**

GESCHIEDENIS VAN ORANJE, DOORLUCHTIG VERTELD. *Met vele afb. nr oude prenten en moderne foto's — A'dam, Kosmos,* 1938 (24 × 17) 165 *blz.* *geb. fl.* 3,50

IV — De geschiedenis van het Nederlandsche vorstenhuis, zeer populair-aantrekkelijk

voorgesteld, zoowel wat den tekst, als wat de illustratie en typographie betreft. Een aardig specimen van geschiedschrijving, die ook in de breede massa kan worden genoten en gewaardeerd. Een paar niet geheel onaanvechtbare passages. Alles bij elkaar, een frisch en flink geslaagd opzet.

17.842 **Plancquaert, J.** **9 : 91**

VLAANDEREN'S VERLEDEN SPREEKT: 1. Eén harer oudste Heerlijkheden: PETEGHEM (Audenaarde) — *Audenaarde, Drukk. A. de Meester* (25×16) 16 *blz.*

V — Zestien bladzijden opteekeningen over Petegem-Oudenaarde, waarvan echter meer dan de helft worden besteed aan de vóórgeschiedenis. Schrijver schijnt meer aan anthropologie te doen dan aan critische geschiedenis. Sommige zijner theorieën dunken ons wel wat opfrissching noodig te hebben. Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.843 **Sabbe, Maurits, Dr** **9 : 324**

UIT DEN TAALSTRIJD in Z.-Nederland tusschen 1815-1830 — *Antwerpen, Lectura-Uitgaven,* 1939 (26×16) 105 *blz.* 30 *fr.*; *geb.* 45 *fr.*

V — Dit zijn zes lezingen die wijlen Maurits Sabbe hield in de Kon. Vlaamsche academie over taal-incidenten uit de jaren der Vereenigde Nederlanden. Het is eerlijk werk, verdienstelijk zooals alles wat uit de pen kwam van Maurits Sabbe, en we zijn Lode Monteyne dankbaar om de vulgariseering van deze — door hem ingeleide — stof. Spijtig maar dat het Sabbe zelf niet gegeven was dit materiaal nog te vermeerderen en het te brengen tot een synthese. Nu moet het eenmaal een ander doen. Dr FLORIS PRIMS, PR.

Dr Maurits Sabbe

17.844 **van de Ven, A. J., Dr** **9**

HET OUD-ARCHIEF VAN DE GEMEENTE CULEMBORN — *Utrecht, Broekhoff N. V., v.h. Kemink & Zn,* 1938 (24×16) 339 *blz.* *fl.* 7,50

V— Dit werk bevat 1°) een sommairen inventaris van het stadsarchief van Culemborg, tot 1813, onderverdeeld in archief van het stadsbestuur en in « gedeponeerde archieven » (gasthuizen, gilden, boedels) en 2°) een regestenlijst gaande van het jaar 1193 tot 1555. De goed verzorgde index zou als een derde deel mogen gelden. Verdienstelijk werk. Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.845 **van Nyen, K. en Swaan, Th., pr.** **27 : 9 : 91**

◆ MERKSPLAS. Kerk v.d. H. Willibrordus en Pastorij, door de Eeuwen heen — *Turnhout, Drukk. Crols-Verwilt,* 1939 (23×15) 98 *blz.*

V — Een eerste studie door M. K. van Nyen is gewijd aan de kerk van Merksplas. We krijgen hier al wat er over die kerk was op te teekenen, van af 1155 tot 1927, en het gaat niet alleen om de kerk als zoodanig, ook de geschiedenis harer bediening wordt opgeteekend. Een tweede studie door Z. E. H. Swaan is gewijd aan « de pastorij van Merksplas door de eeuwen heen ». In 1679 heet de pastorij « het hof van Merxplas ». Van af dien datum wordt het gebouw gevolgd in zijn verbouwingen, ap- en dependentiën. Beide schrijvers mogen worden geluk gewenscht om hun noeste opzoekingen. Dr FLORIS PRIMS, PR.

91. - Aardrijkskunde en Reisverhalen

17.846 **Belcampo** **91**

DE ZWERFTOCHT VAN BELCAMPO — *A'dam, Kosmos,* 1939 (22×15) 216 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

II — Nederlands intellectueel trekt als zwerver door Europa, vooral Italië, de kost verdienend als sneltekenaar. Hij ziet de wereld anders dan toeristen en weet er met veel verve en humor van te vertellen. Jammer, dat er enkele voor katholieken kwetsende passages en een bordeelscene in voorkomen. L. SCHOENMAKERS

17.847 **Boschvogel, F. R.** **91 : 7 : 9 : 39**

◆ ONS SCHOON WESTVLAANDEREN. Een bonte Ontdekkingsreis doorheen onze Gouw, voor wakkere Vlaamsche Knapen. *Geill. dr L. v. d. A.* — *Tielt, J. Lannoo,* 1939 (21×16) 211 *blz.* 15 *fr.*

V — Prachtig, onderhoudend, boeiend, leerzaam boek over het schoonste gedeelte van West-Vlaanderen. Boschvogel verdient om deze uitgave geprezen. Het is één der plezierig-

ste en verdienstelijkste boeken voor de jeugd (maar evengoed voor den volwassene) uit de laatste jaren. ANTON VAN DE VELDE

17.848 **David-Neel, Alexandra** **91 : 39 : 29**

PELGRIMS, ROVERS EN DEMONEN. Avonturen en Mysteriën in Tibet. *Vert. uit h. Fransch [Voyage d'une Parisienne à L'hassa] dr Dr Arnold Saalborn. Geïll. met* 51 *afb. buiten tekst — A'dam, H. Meulenhoff,* 1938 (26×18) 316 *blz. fl.* 3,75 ; *geb. fl.* 4,90

III — Het spannende relaas van een acht maanden-langen zwerftocht, te voet, door Tibet, tot en in Lhassa, de voor Europeanen ondoordringbare, geheimzinnige stad. Bizonder merkwaardige gegevens, boeiend verhaald.

17.849 **den Doolaard, A.** **91**

A. den Doolaard

DOOR HET LAND DER LEMEN TORENS. *Geïll. met teekeningen dr G. Huyssen en foto's van den schrijver — Utrecht, Het Spectrum [Antwerpen, Standaard-Boekhdl] (Schijnwerpers-serie)* 1939 (19×11) 125 *blz. fl.* 1,50 [22 *fr.*]

IV — Een verhaal over een reis door Marokko. Niet alleen wordt het uiterlijke van het land beschreven, maar ook het leven der inheemsche bevolking. Tevens krijgen we een aardig kijkje op de kolonisatie-methode der Franschen. A. ACKERMANS

17.850 **de Weerdt-van Linden van den Heuvell,G.** **91 : 33**

NEDERLAND. Een beknopte economische Geografie. *Geïll. — A'dam, Pegasus,* 1938 (19×13) 122 *blz. geb. fl.* 0,90

IV, S — Achtereenvolgens worden hier bondig maar raak behandeld de bodem en zijn geschiedenis, de bevolking en haar voornaamste groepeeringen,de landbouw, de nijverheid, de handel en het verkeerswezen, hun historische ontwikkeling en hun tegenwoordige crisistoestand. Heel het werkje leest daarenboven prettig en is goed bijgehouden wat de statistieken betreft. Alleen met zijn slotwoord, waarin de schrijver de toepassing van de socialistische economie voorstelt, als het middel om de huidige economische crisis op te lossen, kunnen wij volstrekt niet instemmen. Dr J. UYTTERHOEVEN

17.851 **Gerbault, Alain** **91**

MET MIJN ZEILBOOT DE AARDBOL ROND. Veertig duizend Mijlen alleen op Zee. *Vert. uit h. Fransch [A la Poursuite du Soleil] dr Arthur Tervooren. Geïll. met platen — A'dam, Scheltens & Giltay ; Antwerpen, Standaard-Boekhandel (Boeken van Wilskracht en Avontuur)* 1938, 2e *druk* (24×17) 255 *blz.* 32 *fr.* ; *geb.* 48 *fr.*

IV-V — Heruitgave van dit ongemeen aantrekkelijke *boek van wilskracht en avontuur.* Niet slechts schrijvers wederwaardigheden ter zee, maar vooral zijn ervaringen op de eilanden en in de havens, waar hij, voor langen tijd soms, aanlegde. De blanken met hun kolonisatie hebben het zwaar te verantwoorden. Vele illustraties.

17.852 **Gescher, F. M.** **91**

BEKNOPTE WERELDGEOGRAFIE. Beknopt aardrijkskundig Leesboek van middelbare- en kweekscholen — *Wassenaar, Dieben,* 1938, 2e *druk* (23×15) 337 *blz. geb. fl.* 3,75

V — Deze vereenvoudigde uitgave van het overbekend leerboek van dezen auteur dient evenmin verder te worden bekend gemaakt. We stippen enkel aan dat in dezen tweeden druk enkele verbeteringen ten goede werden aangebracht en dat de staatkundige kaarten rekening houden met de gebeurtenissen van Oktober 1938. Ook de statistische tabellen zijn flink bijgehouden. Dr J. UYTTERHOEVEN

17.853 **op-Hey, H., S.M.M.** **266 : 27 : 9 : 91 : 39**

◆ HAITI, DE PAREL DER ANTILLEN. Missioneering van de Ontdekking af tot op onze Dagen. *Geïll. — Kontich, P. Montfortanen,* 1937, 2e *druk* (24×16) 361 *blz.* 12 *fr.*

V — Eerste deel : aardrijkskunde, zeden en geschiedenis. Huidige toestand van regeering, beschaving, voortbrengselen en bestaansbronnen. Tweede deel : eigenlijke missie, voorheen en nu. Hinderpalen : afgodendienst en bijgeloof. Missieleven en missiemiddelen. Elk hoofdstuk wordt afgewisseld en aangevuld met losse schetsen van interessante personen, zaken en gebeurtenissen. Het vrij lijvige boek is rijk geïllustreerd en zeer volksch gehouden: het zal menig vroom en missielievend lezer een glimlach en een traan ontrukken. Tusschen de regels door zal de ontwikkelde lezer een ander, niet-geschreven, verhaal lezen van wraakroependen teleurgang : uitmoording der Indianen, verbeestelijking van honderdduizenden negerslaven, proletariseering en ontzedelijking. O de parel der Antillen, ge-

zegend land tot grooten welstand bestemd onder de wijze leiding van vreemd bestuur en vreemd kapitaal. Reeds bereikte resultaten : geen volk, geen taal, geen kultuur; allen katholiek gedoopt, maar het grootste deel afgodendienaars. In het bisdom der Paters Montfortanen, hier bijzonder behandeld, vijf duizend praktizeerenden op 120.000 inwoners. E. BOELAERT M.S.C.

17.854 **Prokosch, Frederic** **83 : 91**

ZEVEN MENSCHEN VLUCHTEN. *Vert. uit h. Amerikaansch [The seven who fled] dr E. A. Kooperberg — A'dam, Literbo,* 1938 (21 × 16) 349 *blz.* *fl.* 3,75 ; *geb. fl.* 4,50
II — De wederwaardigheden van zeven Europeanen, door het toeval bij elkaar gebracht en het uitsterste Noord-Westen van China. Allen zijn op de vlucht voor het leven. Voor allen is de geheimzinnige, wrede, zwoele en verdorven eindeloosheid van China een noodlot. Voortreffelijk worden de landschappen beschreven, waardoor hun vlucht gaat en het Mongools-Chinese volk, waartussen zij verkeren. Een zeer knap boek, dat met reden den Harper-prijs voor 1937-'38 kreeg, maar alleen bruikbaar voor ouderen met gerijpte levenservaring en -inzicht. J. P. M. VLEKKE

17.855 **Robinson, W. A.** **91**

32.000 MIJLEN OVER ZEE. *Vert. uit h. Engelsch dr A. P. Prins. Geïll. — A'dam, De Gulden Ster [Antwerpen, van Ditmars' Boeken-Import]* (25 × 17) 276 *blz.* 35 *fr.*
IV, N — De Lindbergh van het zeiljacht ! De wereld rond, alleen met een matroos, op 9 meter plank; drie jaar kennismaking met alle waters, klimaten, kusten, rassen, niet zonder enkele, echte,geweldige avonturen. Alles vastgelegd zooals het uur voor uur gebeurde, met de passende stemming telkens, en de opmerkingen. Een mijn wetenswaardigheden en een onophoudend-afwisselende film. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.856 **Schenk, M. G., Dra en Spaan, J. B. Th.** **91 : 71**

AMSTERDAMSCHE GETIJDEN. *Geïll. — A'dam, van Holkema & Warendorf,* 1938 (23 × 16) 102 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50
IV — Dit met mooie foto's verluchte boek laat den lezer genieten van de karakteristieke schoonheid van Amsterdam, zooals die zich in het leven op ieder uur van den dag en in elk jaargetijde aan ons voor kan doen, en waarbij wij telkens even worden teruggeplaatst in vergane tijden. A. HERMANS

17.857 **Thans, Hilarion, O.F.M.** **91**

Hilarion Thans O.F.M.

DOOR OUD EN NIEUW ITALIE — *Tongeren, G. Michiels-Broeders (Oostlandreeks, nr 5)* 1938 (19 × 12) 172 *blz.* 18 *fr.*
V — Van z'n Italië-herinneringen kan Pater Hilarion niet los. En we zijn er gelukkig om. Want steeds blijft hij boeiend in z'n raken verteltrant, z'n visie op de dingen en de menschen. Nu is hij op zwerftocht gegaan in franciscaansch Italië ; heeft de kleurige hoekjes bekeken ; gaat den Poverello ontdekken op die plaatsen, waar het « geleide tourisme » van weg blijft (niet confortabel genoeg !) en waar de geest nog het zuiverst bewaard bleef. Het heele boek trilt van leven — wat zijn de volksfeesten er heerlijk in verwerkt — en optimisme. Wel jammer is het dat Pater Hilarion geen illustreerende reproducties mee heeft laten vertellen van z'n typische pelgrimagies. De Tongersche uitgeverij der Oostlandreeks haalt nochtans alle eer van deze smaakvolle uitgave. M. VAN HOECK, PR.

17.858 **Thomas, P., Dr en Emmerich, P., Dr, e. a.** **266 : 27 : 91 : 3**

◆ IN HET LAND DER VIJF RIVIEREN. Vijftig Jaar Missie-Arbeid in Punjab (Engelsch Indië) 1888-1938. *Geïll. met 32 platen en 1 kaart — Antwerpen, Missie-Prokuur Paters Kapucijnen,* 1938 (26 × 20) 391 *blz.* 25 *fr.*
V — Grootsch opgevatte en typografisch flink verzorgde jubeluitgave. Naast een geschiedkundig overzicht van de missioneering in Punjab, afzonderlijke kapittels over inheemsche godsdienstige opvattingen, sociaal-economische toestanden, familieleven. Derhalve mede een grondige bijdrage tot kennis van land en volk.

17.859 **van Bemmelen, W.** **91 : 86 : 72**

EGYPTIANA. Reisbrieven uit Egypte — *Den Haag, W. P. van Stockum,* 1938 (23 × 15) 106 *blz.* *geb. fl.* 1,90
III-IV*, T — Kleine bundel dagbladartikelen, waarin uitvoerig oud-Egyptische tempels en pyramiden beschreven worden. De groote bewondering van schr. voor den ouden godsdienst der Egyptenaren kunnen wij als christenen echter moeilijk deelen. Dr L. SMIT

17.860 **Vandenberghe, R.** 9 : 91 : 71
◆ DAMME. Geïll. Gids. *Met nawoord over Jacob van Maerlant dr O. V. R.*
XX. — BRUGGE KUNSTSTAD. Geïll. Gids met Plan —
— *Brugge, Gidsenbond, 2e verb. en verm. druk* (19×10) (20×13) 48, 80 *blz.* *elk* 6 *fr.*
V — Na een flinke geschiedkundige schets, maakt de lezer kennis met de merkwaardigheden van het stadje, dat niet alleen met een zin voor het historische maar ook voor het schoone werd bekeken. Als toemaatje enkele details over Tijl Uilenspiegel en een bondige bio-bibliografie over Maerlant. Wie Damme bezoekt zal graag kennis maken met dezen gids en den schrijver dankbaar zijn, om het schoone dat hij er door ontdekte. — De geïllustreerde gids over Brugge, in eenzelfden geest opgevat, is stellig bij velen bekend en verdient ook dezelfde aanbeveling. Jammer dat de technische verzorging — o.m. de platen — ietwat te wenschen overlaat. Dr J. UYTTERHOEVEN

17.861 **van Houte, P., Drs** 91 : 0
ZWITSERLAND. *Geïll. — Purmerend, J. Muusses,* 1938 (23×15) 168 *blz.* *fl.* 2,25
V — Al gaat het hier in de eerste plaats om een leerboek, bestemd voor de Nederlandsche hoofdactecandidaten, toch zullen zij die belangstellen in dit toeristisch land, en er wat meer over weten willen, dan wat hun een Baedeker geeft, hier hun gading vinden. Achtereenvolgens worden de verschillende geographische aspecten van Zwitserland, zeer overzichtelijk, bondig en eenvoudig behandeld ; zóó komen aan de beurt : Land, klimaat en plantengroei ; rivieren en meren ; sneeuw en ijs, middelen van bestaan ; bevolking, rassen, talen, geschiedenis, bestuur, enz. Al wordt niet overal — vooral waar het gaat om de geologisch-morfologische problemen — doorgedrongen tot het oorzakelijk verband, toch voldoet ook in dit opzicht de zakelijke uiteenzetting van « hoe het is ». Een goed leerboek !
Dr J. UYTTERHOEVEN

17.862 **Verheyen, Jul., pr.** 91 : 24
◆ LOURDES-REISGIDS — *Lier, Groote Bril* 64, 1938 (17×13) 70 *blz.* 5 *fr.*
V — Slordig en vormloos opgehoopte toeristische gegevens. Ongenietbaar.

17.863 **Viruly, A.** 91 : 38 : 629
WIJ VLOGEN OVER NEDERLAND, OVER EUROPA EN NAAR INDIE. Een Keuze uit alle Boeken van A. Viruly — *A'dam, A. Blitz (ABC-romans, nr 5)* 1938 (17×10) 283 *blz.* *fl.* 0,35
V — Enkele hoofdstukken uit de succesboeken van den pittigen vliegenier-schrijver A. Viruly : « Voor vrij ? » ... « Contact ! » — « In de Schroefwind » — « We vlogen naar Indië » — « Alles O. K. ! » ... « Draaien ! » en uit «Logboek». Enthousiaste, spannende en litterair zeer verzorgde lectuur. In deze ABC-romans-serie, spotgoedkoop.

A. Viruly

17.864 **Waterschoot, M. A.** 9: 91
DE VLAAMSCHE KUSTVLAKTE. Bijdrage tot de Geschiedenis van het Vlaamsche Polderland langs Zee en Honte. *Geïll. met* 12 *platen en* 8 *krtn — Langemark, Drukk. Vonksteen,* 1938 (26×18) 135 *blz.* 28 *fr.*
V — Het is een heerlijk werk dat de heer Waterschoot ons hier bezorgt. We waren tot hiertoe aangewezen op de groote werken van Belpaire (1885) en van Blanchard (La Flandre, 1906), maar het eerste was verouderd en aan het tweede was ook heel wat toe te voegen. Waterschoot is daarbij meer vulgariseerend zonder de wetenschap te kort te doen. Na de geographische afbakening geteekend te hebben, bestudeert hij den geologischen bouw van ondergrond en grond, de hydrographie, die zich daarover heeft ontwikkeld, de bewerking met dijken en inpolderingen, met een bijzonder hoofdstuk voor de polders en wateringen. Hier wordt ons ontleed het oud regiem en het nieuwe, zoowel voor Fransch en Zeeuwsch als voor Belgisch Vlaanderen. Methodisch in elkaar gestoken, is de stof ook met evenveel methode in haar onderdeelen verwerkt. Sprekende landkaartjes, die men lastig elders bijeen zoeken zou, komen de teksten ophelderen. En, waar het paste, is zelfs het dichterlijk element niet vergeten. In de reeks onzer jongste heimatstudiën is het een heerlijke aanwinst. Vlaanderen mag den schrijver dankbaar zijn om dit prachtig werk.
Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.865 **XX.** 91 : 55 : 7 : 9
GIDS VOOR BELGIE. Geologie, Geschiedenis, Kunst, Wandelingen. *Met medewerking van Jef de Combe, H. Elen, Prof. Dr Ir St. Leurs, E. de Ridder, Dr R. van Roosbroeck, G.*

Schmook, L. M. Thiery, Dr Eug. Verstraete. Geïll. — Antwerpen, De Sikkel, 1938, 2e *druk* (19 × 13) 284 *blz.* 28 *fr.; geb.* 35 *fr.*
V — Het gaat hier om een herdruk van het welbekende werkje. Op een wetenschappelijke wijze leert men den lezer inzicht krijgen in zijn eigen land op gebied van geologie, geschiedenis en kunstgeschiedenis dank zij de flink gestelde bijdragen van de H.H. Thiery, van Roosbroeck, St. Leurs en G. Schmook. In een tweede gedeelte, dat ook afzonderlijk te verkrijgen is, leiden de H.H. de Ridder, Verstraeten en de Combe ons, dank zij een reeks wandelingen, dwars door België en leeren zij ons de bezienswaardigheden op elk gebied ontdekken en genieten. Deze uitgave, die ook technisch goed verzorgd is, zal stellig andermaal bij velen welkom zijn. Dr J. Uytterhoeven

92. - Levensbeschrijvingen - Dagboeken

17.866 **Anzerowa, Alexandra** **93 : 32**

WAAR DE STEM WORDT GESMOORD. De Verschrikkingen uit het Leven eener gevangen Vrouw in Sovjet-Rusland — *R'dam, Stemerding* (23 × 16) 334 *blz. fl.* 2,90 ; *geb.* 3,50
IV*, P — Dit anti-bolsjewistisch boek, behelzende de persoonlijke ervaringen van een Russische dame in de Gepeoe-gevangenissen, steekt zeer gunstig af bij andere gelijkaardige die meer op het avontuurlijke en gruwelijke berekend zijn. Dit komt niet enkel wegens de kalme, prettige wijze waarop deze vrouw hare haast ongelooflijke belevingen vertelt, nuchter en beheerscht, zonder schijn van overdrijving en haat, maar ook omdat de schrijfster uitstekend rekening houdt met het speciale Russische karakter en met de sociale en nationale geschiedenis van dit volk, waardoor veel onbegrijpelijks begrijpelijk wordt. Met dit al is dit boek een vreeselijke aanklacht die diep treft. E. van der Hallen

17.867 **Barends, S.** **92**

BRUINE REBELLEN IN OOSTENRIJK. Een Verhaal van Bloed en Grenzen — *A'dam, Amsterdamsche Keurkamer,* 1938 (19 × 13) 80 *blz.* *geb. fl.* 0,50
IV — Dit is het levensverhaal van den Oostenrijker, Fr. Hofer, die achtereenvolgens den wereldoorlog en de roerige jaren 1919-1923 meemaakt, tot opstandeling uitgroeit, deelneemt aan den Juli-opstand in 1934 en naar Parijs vlucht, waar hij onder een vreemden naam met spanning het uur van Oostenrijk verbeidt. Wanneer dit uur geslagen heeft, verongelukt hij ! Een ziekelijk, met veel hartstocht geschreven boek ! Dr J. Uytterhoeven

17.868 **Belina-Podgaëtsky, Nikolaas** **93 : 269 : 32**

◆ IN ROODEN STORM. Herinneringen van een Russisch Dagbladschrijver. *Ned. bewerking uit h. Russisch dr G. Kestens — Averbode, Goede Pers,* 1938 (21 × 14) 192 *blz.* 10 *fr.*
IV — In de katholieke wereld werd dit boek met veel bijval onthaald. Het geeft de persoonlijke ervaringen weer van een Russisch vluchteling, kommunist geworden en teruggekeerd naar zijn land, waar zijn nieuw ideaal aan stukken gescheurd wordt. Dit was voor hem ook de weg naar de katholieke Kerk. Geen ophefmakerij in dit boek, maar een brok tragische levens- en lijdensgeschiedenis. Tevens een krachtige bevestiging van wat anderen over de ellende van den Sowjet-staat schreven. A. Wuyts S.J.

17.869 **Bessières, Alb., S. J.** **92.2**

◆ ANNA MARIA TAIGI. *Vert. uit h. Fransch dr F. A. Brunklaus — Den Haag, ten Hagen's U. M.,* 1938 (21 × 15) 176 *blz.* *fl.* 2,10 ; *geb. fl.* 2,75
V — Een mooie vertaling van een pittig heiligenleven. De aangrijpende détails uit het leven van zulk een vrouw, zijn een stralend voorbeeld en spreken boekdeelen tot onze dagen, waarin het familieleven door zooveel onchristelijke huwelijken ontwijd wordt. Hier en daar te veel telegramstijl. Voor allen gewenschte lectuur. P. Elsensohn O.P.

17.870 **Boudens, Aug. A.** **92.2 : 264**

◆ DE ZEGEVIERENDE KERK : Ie DEEL — *Hilversum, P. Brand* (19 × 13) 168 *blz. fl.* 1,25
VIa — Dit eerste deel bevat een vijftigtal heiligenlevens, beknopt weergegeven volgens orde van den liturgischen kalender, kunstvol opgeluisterd door teekeningen en gepaste aanhalingen uit Gezelle, Schreurs, enz. In bevattelijke taal voor de jeugd, pittig en levendig; alhoewel hier en daar het peil niet altijd even hoog gehouden is, als in Peerke Donders, Liduina, Antonius van Padua, Stanislas Kostka. Dit geestelijk opzet van Boudens, na zijn vorig letterkundig werk, kan niet anders dan ten bate komen aan de opvoeding der jeugd.
A. Boni C.SS.R.

17.871 **Churchill, Winston Spencer** 83.8 : 92 : 32
GROOTE TIJDGENOOTEN. *Vert. uit h. Engelsch [Great Contemporaries] dr Pieter van der Valk. Geïll. met* 21 *portretten — Haarlem, Eigen Volk [Antwerpen, J. Janssens] (Universum-Editie)* 1938 (20×13) 365 *blz.* *fl.* 3,50 ; *geb. fl.* 4,50
IV — Journalistieke bijdragen, met veel zorg te boek gesteld, voornamelijk over Engelsche politieke personaliteiten ; ook enkele buitenlandsche : De ex-keizer, Hindenburg en Hitler, Foch en Clemenceau, Trotsky, Alfonso XIII. Bizonder waardevol, wat de eerste betreft.

17.872 **Een Contemplatieve van Bethanië (Bloemendaal N. H.)** 92.2
◆ NEDERLANDSCHE GANGMAKERS : Het h. Paterke van Hasselt, St-Willibrord, P. Roothaan, St-Hubertus, een Carmelites uit Apeldoorn, Liduina van Schiedam — *'s-Bosch, G. G. G. (Heiligenlevens, nr* 565*)* 1939 (19×13) 95 *blz.* *fl.* 0,75
V — Een reeks korte biographies, waarin het specifiek karakter van elk der heiligen en der vrome dienaars en dienaressen Gods wordt belicht. Zoo wordt dit boekje een ascetische beschouwing, gegroeid uit het werkelijke leven. Het spreekt tot ons met de kracht van het trekkende voorbeeld. Gangmakers in de renbaan des levens. Het werkje is zeer goed gesteld. M. VAN HOECK, PR.

17.873 **Cruysberghs, K., Mgr** 92.2 : 27
◆

Pius XI

LEVEN EN WERK VAN PIUS XI. Met medewerking van Documentatie- en Persdienst. *Geïll. met* 33 *afbeeldingen — Brussel, Katholieke Propaganda-Centrale,* 1939 (20×14) 170 *blz.* 5 *fr.*
V—Een up-to-date werk alleszins en meteen een merkwaardige, synthetische bijdrage over leven en werk van Pius XI zaliger. De naam van Mgr Cruysberghs staat borg voor de degelijkheid en de warmte van dit boek. Vanwege Documentatie- en Persdienst, een geslaagde krachtproef : een paar dagen na het overlijden van Pius XI was deze biographie klaar. Warm aanbevolen. M. VAN HOECK, PR.

17.874 **Debongnie, P., C. SS. R.** 92.2 : 271
◆ UN JUSTE PROSCRIT : JOSEPH-AMAND PASSERAT, SUPÉRIEUR DES RÉDEMPTORISTES TRANSALPINS (1772-1858). *Met* 2 *platen — Paris, Bruges, Desclée de Brouwer & Cie,* 1938 (20×13) 168 *blz.* 10 *fr.*
V — Het zeer bewogen leven van dezen krachtdadigen pater redemptorist in het doorloopend op stelten staande Europa tijdens de eerste helft der 19e eeuw.

17.875 **de Kruif, Paul** 92 : 61

Paul de Kruif

DIENAREN DER MENSCHHEID. *Vert. uit h. Amerikaansch [The Fight for Life] dr A. Schrijver — A'dam, van Holkema & Warendorf* (25×16) 368 *blz. fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
III — Ietwat « Amerikaansch » aandoend boek, met gegevens omtrent Nederland aangevuld. Vertaling niet in alle opzichten onberispelijk. Al zou een oorspronkelijk Nederlandsch boek de voorkeur verdienen, voor ontwikkelden wel aan te bevelen. Dr J. E. SCHULTE

17.876 **de Laet, A.** 92.2 : 9
SINT JAN BERCHMANS EN VOOROUDERS. *Geïll. — Diest, St-Jan Berchmans-Comité,* 1938, 2 *dln* (24×17) 80, 100 *blz.* 7, 8 *fr.*
V — In de overvloedige Berchmansliteratuur heeft dit werk speciale verdiensten : deze historische bijdrage, vrucht van diepgaande studie en opsporingen, haalt nieuwe documenten en pas opgediepte feiten en bizonderheden naar voor. Deze tweeledige studie is een som van veel arbeid. Laten we erop wijzen dat de uitgave handig is, rijk geïllustreerd, en — ongewoon verschijnsel in onzen tijd — spotgoedkoop is. Moge dit werk, dat voor Sint Jans geschiedenis speciale verdiensten van oorspronkelijkheid heeft, zijn plaats vinden in alle bibliotheken van Berchmansvereerders. J. MEERBERGEN, PR.

16.877 **de Vries-Bruins, A. E. J.** 92 : 32
SUZE GROENEWEG. Haar Betekenis voor de moderne Arbeidersbeweging. *Geïll. met*

8 *platen — A'dam, De Arbeiderspers,* 1937 (20×14) 116 *blz.* *fl.* 0,90
III, S — Suze Groeneweg is een oud bekende naam voor alwie aan verdediging van arbeidersvrouwen doet; haar leven echter is minder bekend, althans in ons land. Het werkje geeft tamelijk objectief de loopbaan weer van deze leidster en huldigt bij haar heengaan uit het politiek leven de wilskrachtige vrouw, die jaren lang streed voor de socialistische gedachte in Nederland. Eens te meer moeten wij betreuren, dat een vrouw van de waarde van Suze Groeneweg, geen christelijk vrouwenideaal verdedigde en zoo dikwijls ideeën voorstond welke, naar onze meening, in plaats van de vrouwengrootheid en gezonde emancipatie te bevorderen, tot vrouwenverlaging en -verslaving leiden. Die verkeerde gedacht vinden wij, natuurlijk, hier en daar weer in de aangehaalde uittreksels uit haar redevoeringen. MARIA BAERS

17.878 **Dimitrof Georgi** **92 : 32 : 309**
GEORGI DIMITROF. UIT ZIJN LEVEN EN WERK. De Strijd voor het Volksfront tegen Fascisme en Oorlog, 1933-1937. *Met levensbeschrijving dr S. Blagojewa. Met* 1 *portret — A'dam, Pegasus,* 1938 (21×15) 380 *blz.* *geb. fl.* 2,90
I — Dit boek bevat een levensschets van Dimitrof, zijn redevoeringen en artikels sinds zijn terugkeer uit Duitschland na het Leipziger proces. A. WUYTS S. J.

17.879 **Doncoeur, Paul, Père** **92.2**
◆ KORTE LEVENSSCHETS VAN SAINT JEAN MARIE VIANNEY, PASTOOR VAN ARS. *Vert. uit h. Fransch [Petite Vie de St-Jean Marie Vianney, Curé d'Ars] — Eindhoven, W. van Eupen,* 1938 (13×9) 64 *blz.* *fl.* 0,35
V-VI — Een bondig maar mooi schriftje, dat voor een groot deel zijn bekoorlijkheid ontleent aan de vele rake gezegden en uitspraken van den heilige zelf. L. VAN HULLE, PR.

17.880 **Dunlop, H.** **92 : 9**
HOLLANDSCHE ZEEROOVERS IN DE 17e EEUW — *Zutphen, W. J. Thieme,* 1938 (22×15) 55 *blz.* *fl.* 0,90 ; *geb. fl.* 1,25
IV — In dit boekje wordt, aan de hand van een thans uiterst zeldzaam geworden biografie uit de 17e eeuw, van den beruchten zeeroover Klaas Compaen, een kort overzicht gegeven van diens leven en bedrijf, aangevuld met eenige bijzonderheden over sommige zijner vakgenooten. In zijn beknoptheid geeft het een goed beeld van de keerzijde der medaille onzer gouden eeuw. S. J. ROBITSCH

16.881 **Fonteyne, N. E.** **92**
◆ DE EEN EN TWINTIGSTE VLAAMSCHE KOP. Gedenkboek E. H. Leo de Geeter. *Geïll. — Langemark, Vonksteen,* 1938 (22×16) 82 *blz.* 20 *fr.; geb.* 30 *fr.*
V — Een boekje, geschreven met piëteit, liefde, dankbaarheid en bewondering voor een jeugdig priester, die « werkte voor drie » en op den akker viel, waar eenmaal een rijke oogst zou rijpen. Zeker zal het boekje een levendige en goeddoende herinnering blijven aan een priesterleven, dat vooral dient bewonderd en nagevolgd te worden, waar het geofferd werd — zonder mate — voor de uitbreiding van Christus' rijk in de zielen. M. DAISOMONT, PR.

N. E. Fonteyne

17.882 **Gumpert, Martin** **92 : 36 : 89**
DUNANT. De Roman van het Roode Kruis. *Vert. dr Bas van Deilen. Met* 1 *portret — Baarn, De Nederlandsche Uitgeverij,* 1938 (22×14) 279 *blz.* *fl.* 2.90
IV — Lezenswaardige beschrijving van het leven van een weldoener der menschheid, waarvan meestal niet meer dan de naam onthouden werd. Alle gebeurtenissen, die, tusschen 1815 en nu, min of meer in betrekking met oorlog en vrede kunnen gesteld worden, worden door den schrijver soms op treffende wijze in herinnering gebracht. Toch een beetje overdaad. Niemand zal in alles met den schrijver accoord gaan. Het verborgen leven van Dunant, na zijn terugtrekken uit « Het Roode Kruis », verdiende hoogstens enkele bladzijden. AUG. OSSENBLOK-DRIES

17.883 **Kersten, Miel** **92.8**
◆ DE FRANCISKAANSCHE GEZELLE. Een Studie over den beminnelijkste onzer Dichters — *Gent, Rooigemlaan* 533, 1928 (22×14) 53 *blz.*
V — Dat Gezelle den geest van St-Franciscus in zich had opgenomen en verwerkt, en hoe hij hem openbaarde in zijn lied en zijn leven. Een eigenaardige, wèldoordachte studie, die werkelijk een beter verzorgde uitgave verdiende. JOZ. DE VOGHT, PR.

17.884 Kooperberg, L. M. G., Dr **92 : 9**

ANNA VAN BORSSELE, HAAR GESLACHT EN HAAR OMGEVING — *Middelburg, Drukk. J. C. & W. Altorfer [Overdruk uit h. Archief, uitg. dr h. Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen]* 1938 (22×14) 88 *blz.* *fl.* 0,75

V — Deze detailleerende studie, welke ons eenige grepen geeft uit de geschiedenis van het geslacht Borssele in de XIVe en XVe eeuw, leert ons vooral beter kennen Anna van Borssele die Philips van Burgondië, heer van Beveren, huwde. Het is in de eerste plaats een genealogische studie. Dit belet niet dat dit werk ook zijn belang hebbe voor onze algemeene geschiedenis en wel voornamelijk voor de periode van Maximiliaan van Oostenrijk, het einde der XVe eeuw. Ook voor de geschiedenis van het vroeg-humanisme zal men er een en ander in vinden. Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.885 Lampen, W., Dr, O.F.M. **92.2 : 27**

WILLIBRORD EN BONIFATIUS. *Geïll. met 9 platen — A'dam, P. N. van Kampen (Patria-serie, nr XVI)* 1939 (20×12) 159 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,75

V — Het is nu 1200 jaren geleden dat Willibrord, de stichter van het Christendom bij de Friezen, overleed : gelegenheid om de biographie van den grooten apostel en van zijn grooten tijds- en arbeidsgenoot Bonifacius te herschrijven. Dr Lampen heeft deze biographieën herschreven in een wetenschappelijk-vulgariseerenden trant. Sedert de laatste jaren is er heel wat ontdekt omtrent de geschiedenis van St-Willibrordus, en Dr Lampen benuttigt de nieuwe vondsten. We meenen echter dat hij weleens te beslist is in zijn besluiten en we gelooven niet dat het voorhanden werk als een definitief werk zal mogen gelden. Hetgeen niet belet dat het voorzeker verdienstelijk werk is te heeten, en we het boek hartelijk willen aanbevelen. Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.886 Lestra, Antoine **2.29**

◆ PATER CHEVRIER. Een Apostel van de Armen. *Vert. dr J. Gribling — Gent, Huis Sint-Augustijn,* 1937 (18×12) 284 *blz.* 21 *fr.*

V — Het leven van dezen Apostel van de Armen is grootsch in zijn eenvoud ; heldhaftig in zijn principieele consequenties en dit tot in de kleinste uitingen toe ; gedurfd uit liefde tot Zijn Meester Christus ; menschelijkerwijze vaak roekeloos doch doordrongen van en gestuwd door de wagende wijsheid van den Godsbetrouwer. Uit deze biographie blijkt weer de onomstootbare waarheid : elk apostolaat groeit uit God en naar God ; zoekt de wegen op van het reëele leven en de nooden van den tijd ; leeft in contact met de menschen in hun dagelijksch doen en deelt met hen alle leed en vreugd. Pater Chevrier was welsprekend. Zijn schoonste predikatie is zijn heroïsch leven. Een prachtig werk is het. Het krijgt een actueel accent om de pakkende wijze waarmee Pater Chevrier zijn persoonlijkheid, door eigen werking en door Gods genade, opstuwt, de hoogte in. Hij was een maximalist.
M. VAN HOECK, PR.

17.887 Lohuis, Nicolaus **92.2**

◆ HET KIND UIT HET ARMENHUIS. De H. Salvator Ab Horta O.F.M. — *'s-Bosch, Geert Groote-Genootschap,* 1938 (18×13) 15 *blz.* *fl.* 0,20

V — Vertelt kernachtig enkele feiten uit het eenvoudige leven van een Spaanschen franciscaan, een broeder-kok. De kloosters waar hij woonde bracht hij in beroering door de mirakelen, die hij er verrichtte ten bate der lijdende menschen. D. DE PAUW O.P.

17.888 Ludwig, Emil **92 : 32**

GESPREKKEN MET MASARYK, DENKER EN STAATSMAN. Met een Levensschets. *Vert. uit h. Duitsch dr T. Jelgersma — Arnhem, van Loghum Slaterus* (21×13) 208 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,90

II-III, L — Brengt U op levendige wijze in contact met den persoon, de bedrijvigheid en de denkbeelden van Masaryk. Belangrijk en actueel. Maar een groot voorbehoud voor de vrijzinnige beweringen, zoowel van Masaryk als van zijn biograaf, is hierbij geboden. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

Emil Ludwig

17.889 Maris, A., C. SS. R. **92.2**

◆ JACQUELIENTJE. Geschiedenis van een Kinderziel. *Bew. uit h. Fransch dr A. Maris. Geïll. — Leuven, De Vlaamsche Drukkerij,* 1938 (19×13) 95 *blz.* 8,50 *fr.*

VIa-b, M — Jacquelientje, een meisje met veel hoedanigheden; ze is verstandig, oprecht en vroom doch erg eigenzinnig. Dank zij een wijze moeder en een flinke onderwijzeres, weet ze haar gebrek te

overwinnen. Pas acht jaar oud, haalt Ons Heer dat mooi kindje naar den hemel. Zeer geschikte lectuur voor kleine en groote kinderen ; ook beproefde moeders zullen er veel troost in vinden. FR. CROLS, PR.

16.890 ◆ **Molenaar, M., M. S. C.** **92.2**

M. Molenaar

GEMMA VAN LUCCA — *Utrecht, Dekker & van de Veght (De Gemeenschap der Heiligen, dl 7 en 8)* 1937 (20 × 14) 184 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50

IV — Het is geen geringe gave in de ziel der heiligen te dringen, en met behulp van geschiedkundige gegevens en nagelaten geschriften die ziel te portretteeren. Telkens P. Molenaar ons het leven verhaalt van een heilige, teekent hij met vaste hand hun zielsportret. Van Gemma Galgani's zieleleven geeft hij de geleidelijke evolutie ; het natuurlijk en bovennatuurlijk eigenaardige, de kenmerkende geestelijke trekken. Hij laat dit leven spreken voor zichzelf en onthoudt zich wijselijk van stichtenden preek. Dat hij zich verleiden liet om bij dit levensverhaal een commentaar te voegen, ten einde misverstand te vermijden, heeft me wat bevreemd. Een stil, sober boek, dat Gemma's avontuurloos, onaantrekkelijk leven voorstelt als een aanklacht tegen het laffe christendom van zooveel gedoopten. D. DE PAUW O.P.

16.891 ◆ **Onings, Isaias, Dr, O.F.M.** **92.2**

WILLEHAD door Bisschop Anscar. *Vert. uit het Latijn en ingel. dr Dr Is. Onings — 's-Bosch, Geert Groote-Genootschap (G. G. G., nr 557)* 1938 (19 × 13) 22 *blz.* *fl.* 0,25

V — Levensbeschrijving van den eersten bisschop van Bremen, apostel der Friezen, door bisschop Anscar omstreeks 860 geschreven. Beknopt en zeer vroom.

16.892 ◆ **Oomes, P.** **92.8**

JOOST VAN DEN VONDEL. *Geïll. dr C. Teeuwisse — A'dam, Joost van den Vondel,* 1937 (25 × 18) 95 *blz.* *fl.* 1

V — Een belangwekkende levensbeschrijving van den grooten dichter, vlot en pakkend opgesteld, die men graag koopen zal, al was het maar om de rijke illustraties. Schrijver beweert zonder meer dat Vondels overgang tot de katholieke Kerk in 1639 geschiedde : is het nu *uitgemaakt* dat het traditioneel jaartal 1641 onjuist is ? J. SALSMANS S.I.

17.893 ◆ **Ouwendijk, Jan J.** **92.2**

PIUS X — *Nijmegen, Dekker & van de Vegt (De Gemeenschap der Heiligen)* 1938 (20 × 15) 150 *blz.* *fl.* 1,25

V — Er steekt stof in dezen schrijver voor een goed hagiograaf. Hij weet zich tot het hoofdzakelijke te beperken en kiest bizonderheden uit die het ware wezen van zijn held karakteriseeren. Hij laat zich nooit misleiden door afwijkingen. Nergens valt hij in de bekoring tot moraliseeren. Hij doet niets anders dan vertellen. De daden en drijfveeren van Paus Pius X laat hij voor wat ze zijn. Die spreken luide genoeg. Hij toont den mensch en den heilige waar deze zijn verschillende ambten waarneemt. Dit zeer leesbaar, aangenaam boek hebbe zijn plaats in alle volksboekerijen. D. DE PAUW O.P.

17.894 **Fapous ek Jaroslav** **92 : 32**

EEN GROOT PATRIOT, Dr EDVARD BENESJ. *Vert. uit h. Duitsch [Das Leben und Werk von Dr Edvard Benes] — A'dam, Elsevier,* 1938 (22 × 15) 206 *blz. fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,50

III — Geeft een gedetailleerd beeld van het werken en streven van Dr Benesj vóór, tijdens en na den oorlog, en daarmede van de jongste (niet állerjongste !) geschiedenis van Tsjecho-Slowijkae : Zelfstandigheidsstrijd, ontstaan van den nieuwen staat, binnen- en buitenlandsche politiek. Schrijver heeft uiteraard vereering voor Hus ; overigens geen voetangels en klemmen, behalve enkele voor onontwikkelden verwarrende opmerkingen over Benesj' philosophische scholing e.d. M. DONDERS-VAN DER AA

17.895 ◆ **Pieraerts, C., Mgr et Desmet, Adolphe, C.J.** **92 : 271 : 9 : 32**

VIE ET ŒUVRES DU CHANOINE CONSTANT VAN CROMBRUGGHE. *Geïll. met 6 platen — Bruxelles, L'Edition Universelle,* 1937 (20 × 14) 341 *blz.* 25 *fr.*

V — Biographie van een zeer voorname figuur uit de Belgische geschiedenis van de eerste helft der 19e eeuw, zoo op politiek als op godsdienstig gebied. Kan. van Crombrugghe leefde van 1789 tot 1865 ; was o.m. lid van het Nat. Congres in 1830, deken van het Gentsche kapittel, stichter van de Congregatie der Jozefieten en andere kloosterorden.

16.896 **Pols, André M.** 92 : 78

M. André Pols

HET LEVEN VAN AUGUST DE BOECK — HET LEVEN VAN ORLANDUS DE LASSUS. *Geïll. — Antwerpen, L. Opdebeek,* 1938 (25 × 17) 24, 23 *blz.* *elk* 2 *fr.*
V — A. M. Pols werkt onverpoosd voort, met over groote musici te vertellen voor de jeugd. Op een zeer bevattelijke wijze verhaalt hij hier over Lassus en de Boeck, de eene, een groot Nederlander uit de 16^e^ eeuw en de andere groot Vlaming die pas een jaar geleden stierf. Lassus is een Waal, doch behoorde tot de historische Nederlanden en wordt gerekend bij de Ned. School. De Boeck is een op en top Vlaming, uit Merchtem, een sympathiek kind in zijn streek en voor Vlaanderen een zeer groot kunstenaar. Pols plaatst beiden tegenover hun respectievelijken historischen achtergrond en laat ze oprijzen uit hun midden, in hun omgang, hun groei en hun werk. Hij doet het onderhoudend, nauwkeurig en met een piëteit die ook jeugdige lezers moet aangrijpen en sympathiek stemmen tegen- over wat Vlaanderen beschouwt als het duurzaamste en het duurbaarste wat het bezit. Wij verwachten van M. Pols nog veel op dit gebied. Het is een apostolaat van beteekenis. Dr FL. VAN DER MUEREN

16.897 **Proost, K. F., Dr** 92 : 30 : 80
HENRIETTE ROLAND HOLST IN HAAR STRIJD OM GEMEENSCHAP. *Met 4 portretten — Arnhem, van Loghum-Slaterus,* 1937 (22 × 14) 8, 288 *blz. fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
II-III, S — Een standaardwerk. Het onderwerp met een ongehoord sterke documentatie onderzocht en tot een geheel voorgesteld. Wegens het vrijzinnige en socialistische van het geheel en alle deelen, streng voorbehouden. Dr J. C., PR.

17.898 **Quirinus van Alphen, P., O.M. Cap.** 92.2
◆ H. BERNARDUS (1090-1153) — H. JEAN MARIE BAPTISTE VIANNEY, PASTOOR VAN ARS (1786-1859) — DE H. JOHN FISHER, BISSCHOP, KARDINAAL EN MARTELAAR (1469-1535) — H. PAULA — *Rijswijk, Kruisvaarders van St-Jan (Gods lieve Heiligen)* 1938, 2e, 1e, 2e, 1e *druk* (18 × 12) 26, 36, 27, 24 *blz.* *elk fl.* 0,20
V — P. Quirinus heeft er het handje van om het contact tusschen de ziel van de heiligen uit vroeger tijden en den hedendaagschen mensch tot stand te brengen. Hij weet die prachtfiguren voor ons te doen herleven alsof hij jarenlang met hen had omgegaan, zoo gemoedelijk kan hij er over vertellen. L. VAN HULLE, PR.

17.899 **Ram, Joh.** 92.2 : 23
◆ AARTSBISSCHOP WILLIBRORD. *In samenwerking met Pastoor W. Nolet — Geïll. met* 1 *portret — Hilversum, P. Brand,* 1939 (18 × 13) 40 *blz.* *fl.* 0,30
V — Een S. Willibrorduscatechismus voor de scholen wordt ons hier aangeboden ter gelegenheid van het 1200 jarig verscheiden van den grooten apostel van Nederland. Het is een verjongde heruitgave van de vita of Willibrorduslegende, met al het stichtende dat de middeleeuwen er hebben in gelegd. Historisch is dat alles niet te verantwoorden. Zeggen we al maar voor Antwerpen dat Willibrordus hier geen kerk te bouwen kreeg (blz. 32). En we gelooven dat de mirakelputten de oude dopputten zijn waarin Willibrordus, Adelbertus en de anderen, de menschen gedoopt hebben. Maar S. Willibrordus is er niet minder groot om, en we vieren geestdriftig het jubileum mede. F. P.

17.900 **Ritter, P. H., jr** 92.8
DE ZWERVER MET DE TOOVERFLUIT. De Levensroman van Hans Christiaan Andersen — *Utrecht, W. de Haan,* 1938 (23 × 14) 188 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,90
V — De levensgeschiedenis van den grooten Deenschen sprookjesdichter Andersen : zijn harde jeugd, taaie volharding en langzame opgang. Deels een vrije bewerking van 's kunstenaars autobiographie « Mit Lios Eventyr » ; later een schetsmatige aanduiding van diens verderen levensloop. M. DONDERS-VAN DER AA

H. Chr. Andersen

17.901 **Ritter, P. H, D , jr** 92 : 28
OVER JOH. DE HEER. — *Baarn, Hollandia-Drukkerij,* (20 × 13) 53 *blz.* *fl.* 0,90; *geb.* 1,25
III, P — Joh. de Heer werd in 1866 te Rotterdam geboren,

Dr P. H. Ritter jr

ging na een periode van inkeer over tot de Zevende-dags-Adventisten, en was later werkzaam bij de Stads-Evangelisatie Jeruël te Rotterdam. In het begin dezer eeuw was hij getuige van de merkwaardige *revival-prediking* in Wales, onder de leiding van Evan Roberts. In Nederland teruggekomen bracht hij de versche bezieling, die hij uit Engeland had meegekregen, over op de Nederlandsche kringen. Zijn naam is verbonden met de Maranatha-beweging, die in Nederland sedert 1914 veel opgang heeft gemaakt. Zooals het woord aanduidt (*Maran atha* = De Heer komt) verkondigt deze vooral de spoedige wederkomst van Christus en de noodzakelijkheid van algeheele overgave in geloof en vertrouwen op den Verlosser. Dr P. H. Ritter, een buitenstaander, karakteriseert den man en de door hem in het leven geroepen beweging zeer fijn. Hij oordeelt dat de aantrekkingskracht van deze Nederlandsche *revival-prediking* te vinden is, eenerzijds in het radicalisme van Joh. de Heer, anderzijds in zijn aanvaarden van de onherstelbare somberheid der tijden. Het boek is vrij van elken aanval op het katholicisme en biedt een zeer belangrijk hoofdstukje van de hedendaagsche godsdienstige stroomingen in het Nederlandsch protestantisme.

AL. JANSSENS C.I.C.M.

17.902 Romuald, P., O.M.Cap. 92.2

◆ EEN HEILIG BANKIER. Hieronymus Jaegen. *Geïll.* — *Antwerpen, Franciscaansche Standaard (Strijders voor het Godsrijk, nr 2)* 1938 (20×15) 160 *blz.* 15 *fr.*

V — Het leven van dezen heiligen leek uit Trier — in 1919 gestorven — kan als een na te volgen voorbeeld gesteld aan de leeken, die in de wereld hun brood en hemel moeten verdienen. Voor hem schreef P. Romuald zijn keurig boeiend boek, dat ons Hieron. Jaegen uitteekent als student, ingenieur, soldaat, bankier, volksvertegenwoordiger en ascetisch schrijver. In opgaande lijn liep dit schoon evenwichtige leven, dat een wondere harmonie vertoont tusschen uiterlijke actie en inwendig gebedsleven. Deze leekenapostel heeft in werkelijkheid omgezet het ideaal van de Katholieke Actie.

D. DE PAUW O.P.

P. Romuald O.M.Cap.

17.903 Schmit, Pauus Maria, O. Carm. 92.2

◆ ST-PLECHELMUS. *Geïll. met 4 platen* — *Oldenzaal, J. Verhaag* (21 × 16) 199 *blz. geb. fl.* 3,50

V — Leven en missiearbeid van St-Plechelmus — in Westfalen en Oost-Overijssel (tal van parochies dragen zijn naam in Noord-Nederland) — rond de eerste helft der 8e eeuw, boeiend en stichtend verhaald. Een zeer geslaagd opzet.

17.904 Senior, Jan 92.2 : 27

SIMON PETRUS, DE APOSTEL DER HOOP. De goddelijke Opvoeding van Simon-Bar-Jona tot Petrus, een Apostel van Jezus Christus. — *Franeker, Lectuurfonds,* 1936 (19×13) 156 *blz.* *fl.* 0,60 ; *geb. fl.* 1

I, P — Een film met de vorming van Petrus tot apostel als thema. Dat heeft de auteur, een protestant, van zijn werk willen maken en hij is in zijn opzet niet mislukt. Hij weet te boeien. Hij schrijft met zalving. Ondanks de vele toepassingen is het boek nergens saai. Jammer van die passussen, waarin de juiste leer over den paus wordt verworpen en de katholieken van schepselvergoding worden beschuldigd. Om deze deelen lijkt mij dit overigens opbeurend werk kerkrechtelijk verboden (can. 1399, 4). L. VAN HULLE, PR.

17.905 Smits van Waesberghe, M., S.J. 92.2

◆ NAAR ZONNIGE HOOGTEN — *Maastricht, van Aelst,* 1938 (17×12) 104 *blz. fl.* 0,75

V — Dit boekje over het leven van moeder Clara Fey is nu echt iets voor degenen, die geen tijd of zin hebben om uitgebreide levensbeschrijvingen te lezen. Het is prettig om te lezen, geeft een prachtigen kijk op persoon en werk van deze stichteres van de Zusters van het Arme Kind Jezus, en zal voor menigeen een aansporing zijn om nader kennis te maken met dit werk en met de geschriften van Clara Fey. Niemand zal daar spijt van hebben.

K. RONCKEN, PR.

17.906 ◆

Jon Svensson S.J.

Sneyers, Karel 92.8

NONNI, DE ROEM VAN AKUREYRI. Uit het Leven van Pater Jon Svensson S.J. *Geïll. — Vorst (Antw.), K. Sneyers,* 1936 (22 × 15) 66 *blz.* 7 *fr.*
V — Wie kent Jon Svensson niet — IJslands wereldberoemde schrijver ? Nonni's naam ligt op veler lippen, en zijn boeken worden door tienduizenden gelezen. Over zijn land en familie, zijn jeugd, zijn arbeid als leeraar en zendeling, zijn vele boeken, niet één woord : over Nonni's leven en werk, heeft K. Sneyers het in dit boekje, dat met veel vlijt en zorg werd opgesteld. Wie Nonni's boeken lezen wil, zal voordeelig eerst kennis maken met den schr. zelf, en zich dit « leven » aanschaffen. JOZ. DE VOGHT, PR.

17.907 ◆ **Stoks, Martin, C.SS.R.** 92.2

EEN MAN VAN VORSTELIJK KARAKTER. Levensschets van Mgr Joannes Zwijsen. *Geïll. met* 10 *platen — Roermond-Maaseik, J. J. Romen & Zn,* 1939 (18 × 12) 88 *blz.* 8 *fr.*
V — Een korte biographie van een der pioniers van het Katholicisme in Noord-Nederland. Mgr Zwijsen nam een ruim aandeel in de emancipatie van de Kerk en dezer invloed op de volksgemeenschap in de 19e eeuw. Het werkje is boeiend geschreven en teekent zeer gevat het karakter, het temperament van de krachtige priester-persoonlijkheid die Mgr Zwijsen was. M. VAN HOECK, PR.

17.908 ◆ **Taliani, Francesco Maria** 92.2

PIETRO KARDINAAL GASPARRI, STAATSSECRETARIS EN ARM PRIESTER. *Vert. uit h. Italiaansch manuscript dr Ellen Russe. Met* 1 *portret — 's-Hertogenbosch, Teulings,* 1939 (25 × 17) 130 *blz.* *fl.* 1,40 ; *geb. fl.* 2
V* — Deze biographie van Kard. Gasparri — Staatssecretaris onder twee pausen ; Kardinaal die het verbindingsteeken trok tusschen vaticaan en quirinaal ; codificator van het Canoniek Recht en steller van den « Kath. Catechismus » (ook in het Nederl. vertaald) — is een prachtwerk over een prachtfiguur. Buitengewoon begaafd en verstandelijk-getraind, wilskrachtig en onvermoeibaar ; van een roerende nederigheid en hartelijken eenvoud, zooals de ondertitel het welsprekend aanduidt : « Staatssecretaris en arm Priester » ; met den kinderlijken hang van den ietwat ruw gebleven zoon der bergen naar zijn steriele geboortestreek. En wat hij, met de kracht van zijn persoonlijkheid en de goedheid van zijn hart voor de Kerk heeft gedaan, daarvan teekent dit boek de heerlijke lijn. Een leven dat één daad was. Een sterkend boek, door Ellen Russe schitterend vertaald. M. VAN HOECK, PR.

17.909 ◆ **Urbanus, P., O.M.Cap.** 92.2

ZONNIGE PIET. *Geïll. — Antwerpen, Franciscaansche Standaard,* 1938 (18 × 13) 80 *blz.* 3 *fr.*
V — Het leven van Piet Fioretti, den gelukzaligen capucienerbroeder Crispien uit Viterbië, dat in enkele filmische beelden aan ons voorbijschuift. Nadruk wordt vooral gelegd op zijn uitbundige blijheid en zijn Maria-liefde. Eén van die kleine zonnige boekjes, die op volkschen toon aan onze moderne menschen het Sursum corda leeren. M. VAN HOECK, PR.

P. Urbanus O.M.Cap.

17.910 **van den Born, Alipius, O.E.S.A.** 92.2

HEILIGE RITA VAN CASSIA. *Geïll. — Gent, PP. Augustijnen,* 1938 (19 × 13)144 *blz.* 5,50 *fr.* ; *op zwaarder papier* 7 *fr.*
V — De heilige Rita is een Italiaansche heilige der XIVe eeuw, die door paus Leo XIII heilig verklaard werd. Haar godsvrucht wordt, vooral sedert 1927, in onze gewesten verspreid door de PP. Augustijnen van Gent. Aan haar voorspraak werden reeds menige genezingen en bekeeringen toegeschreven. Het boekje is het compendium der S. Rita-devotie. Het behelst een levensschets, de historie der verheerlijking, de opsomming der mirakelen. de gebeden ter eere der H. Rita. Schrijver doet het Westersche schisma duren tot 1449. Dat is een dertig jaren te veel. Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.911 **van der Hoog, P. H., Dr** 92 : 1 : 61

RABBI MOZES BEN MAIMON. *Geïll. dr J. Dickhoff — Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M.,* 1938 (24 × 16) 209 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50
III* — Biografie van den grooten Joodschen philosoof-schriftkundige-arts Maimonides, geb. 1135 te Cordova, ov. 1204 te Fostat bij Caïro. Het verhaal, dat door de vervolgingen,

waaraan M. bloot stond, iets actueels heeft, werd tegen den achtergrond der politieke historie geplaatst. Het boek is belangwekkend, omdat groote fragmenten uit M.'s geschriften, die ons meermalen zeer na liggen, werden opgenomen. Dr JOP POLLMANN

17.912 **van der Velden, Jos.** 92.2

◆ HET LEVEN VAN SINT BAVO. *Geïll. met 5 gekleurde platen dr H. Moerkerk — Haarlem, N. V. De Spaarnestad,* 1938 (19×12) 208 *blz.* *geb. fl.* 2,50

V — Uit weinig gegevens geeft schrijver een aannemelijk levensbeeld van den geweldenaar, den Frankischen graaf Alewin, den lateren Sint Bavo. Bijzonder door met historischen zin begaafde lezers zal dit boek dankbaar aanvaard worden. De woelingen in Frankenland rondom 600 worden meesterlijk weergegeven. A. C. OOMES, PR.

17.913 **van Horenbeeck, C., C. SS. R.** 92.2

◆ DE HEILIGE GERARDUS, REDDER DER ZONDAREN, HELPER DER LIJDENDEN. *Geïll. — Tielt, J. Lannoo,* 1938 (20×14) 92 *blz.* 6 *fr.*

V — Deze levensbeschrijving komt in hoofdzaak neer op een verhaal van de overtalrijke wonderen door den H. Gerardus verricht. Wat meer critische zin had niet geschaad. Over de kunstwaarde van de illustraties zullen we maar liefst zwijgen. L. VAN HULLE, PR.

17.914 **van Leeuwendaal, Wouter [pseud.]** 92.2

◆ HET MEISJE JEHANNE — *Utrecht, Het Spectrum [Antwerpen, Standaard-Bhdl] (Schijnwerpers-serie)* 1938 (19×11) 119 *blz.* 13 *fr. (per abonn.* 6,50 *fr.)*

V — Het gaat hier om het levensverhaal van het meisje van Domrémy, Jeanne d'Arc — moet de naam Jehanne ons doen denken aan een roman uit de XVe eeuw of wat ? — De schrijver heeft, zooals hij zelf in zijn voorwoord zegt, haar leven met liefde naverteld, zonder de minste aanspraak te maken op historische ontdekkingen of nieuwe inzichten, met de bedoeling groote liefde voor deze heilige op te wekken. Als dusdanig bedoeld is dit werkje, dat inderdaad con amore en met zwier geschreven is, werkelijk een succes ; het zal dan ook graag door velen gelezen worden. Dr J. UYTTERHOEVEN

17.915 **van Leyden, W. K.** 92 : 34 : 159

GOEIE MIE OF DE LEIDSCHE GIFMENGSTER. — *Leiden, Battaljee & Terpstra* 1936 (24×15) 50 *blz.* *fl.* 0,40

V — Criminalistische vulgarisatie. Al is het onderwerp volstrekt kiesch behandeld, al is het vrij van passiën, al lijkt het historisch juist, toch blijft de onaangename indruk bij, dat deze stof eerst en vooral aas is voor de volksnieuwsgierigheid, die door het abnormale wordt aangetrokken. We zien het nut niet in van zulke vulgarisatieboekjes, ook al hebben we niets af te dingen op de wijze van voorstelling. F. P.

17.916 **van Rhijn, M., Dr** 92 : 28

Ds J. L. VERSTER EN ZIJN VRIENDEN (1745-1814) — *Den Haag, Mart. Nijhoff (Overdruk uit Archief vr Kerkgesch. N. S. Dl XXX)* 1938 (24×16) *blz.* 125-166 *fl.* 0,80

IV — Dit is de biographie van een protestantschen predikant, die te Rotterdam en onder de protestantsche secten, als die der Herrnhutters, zekere vermaardheid heeft gewonnen. Zijn piëtistische strekking interesseert de protestantsche kerkgeschiedenis. De studie is historisch goed opgebouwd. Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.917 **van Rooij, Theodorus M. M., O. Carm.** 92.8 : 23 : 24 : 809

◆ GERARD ZERBOLT VAN ZUTPHEN : I. LEVEN EN GESCHRIFTEN. *Academisch proefschrift — Nijmegen, Dekker & van de Vegt,* 1936 (24×17) 6, 405, 4 *blz.* *fl.* 2,90

IV* — Dit lijvig proefschrift uit de school van Pater Brandsma (Nijmegen) is nog maar een eerste deel. Het behandelt het leven en de geschriften van dezen onvoldoend gekenden vertegenwoordiger der Moderne Devotie. Het werk is wél overzichtelijk gebouwd : hfst. I behandelt *de bronnen* van onze kennis over het leven van Zerbolt ; hfst. II, dat zéér kort is, brengt een kritische biografie ; hfst. III bespreekt uitvoeriger de authenticiteitsvraag van Zerbolts geschriften, die in een vroegere monographie (door Geerink 1879) niet eenmaal gesteld was ; hfst. IV, het substantieelste van het heele werk (blz. 94-250) geeft een overzicht van de bepaald geattribueerde werken ; hfst. V eindelijk brengt, na zóóveel analyse, het synthetisch moment : de opvatting van het geestelijk leven, zooals die uit de werken van den Frater de Vita Communi blijkt, wordt tot een min of meer afgerond stelsel in zeventien punten herleid, al geeft de schrijver hier zelf toe (blz. 251) het niet tot een eigenlijke karakteristiek gebracht te hebben. Een uitvoerige en zorgvuldige beschrijving van de handschriften en drukken (277-398) en een gewild beknopt gehouden bibliographie besluiten het geheel. Men kan aan deze dissertatie haar sterk-analytisch karakter verwijten, dat haar leesbaarheid zeer vermindert : de schrijver heeft blijkbaar niet vermocht zijn steekkaarten-apparaat — en dat was overvloedig rijk ! — tot een vlot leesbaren tekst te

verwerken. Maar hij heeft onze kennis van den Deventerkring aanzienlijk uitgebreid ; zijn wetenschap dient zich niet als zeer beminnelijk aan, maar is degelijk en grondig, veeleer nuchter beschrijvend dan geesteshistorisch interpreteerend. Maar wellicht wordt hieraan het tweede deel besteed ? Prof. FR. BAUR

17.918 **van Rooijen, Henri, D^r^, Kruisheer** **92 : 9 : 271**

◆ THEODORUS VAN CELLES. Een Tijds- en Levensbeeld. *Geïll. dr Koos van der Host jr — Hees bij Nijmegen, Missie-procure der Paters Kruisheeren,* 1936 (27 × 19) 248 *blz. fl.* 3,50

V — Dit is « het » werk over Theodorus — Theodoricus — van Celles [c. 1166-1236], edelman, kanunnik te Luik, en stichter van de eenige Orde binnen België's gebied geboren, met name de Orde van de kanunniken van 't H. Kruis, vulgo de Kruisheeren. Schrijver stond wel niet voor een lichte taak, daar de oorsprongsgeschiedenis van deze Orde nog nimmer kritisch werd bewerkt. Echter boetseert hij een sterk beeld van den Vader, aan de hand van Suxy's kruisheerenprior Henricus Russelius, wiens Hoeische kloosterkroniek te Keulen in 1635 van de pers kwam. Russelius' historische betrouwbaarheid blijkt stevig genoeg gefundeerd om aan de groote lijnen van zijn geschiedenis vast te houden, daar hij klaarblijkelijk zeer oude bronnen, zóó het Hoeische kloosterarchief, ter beschikking had. Met kritischen zin wijst D^r^ van Rooijen af, én legenden in de XVe eeuw opgeschoten, én al te persoonlijke vondsten van Russelius, en al de goedkoope onderstellingen en fantasieën van Pierre Verduc, kruisheerenprior te Toulouse, in *La Vie du Bienheureux Théodore de Celles,* Périgneux 1681. Aan dit boek hebben we een diep ingestudeerd tijd- en levensbeeld. Hoe trouwens een historische figuur begrepen, zoo men haar niet stelt in de historische omraming, waardoor zijn plannen en daden met helder licht worden beschenen ? Laat ik hier de waarde onderlijnen van hoofdstukken als deze: Luik en Sint Lambertus, Kapittelschool en Vorstenhof, De hervorming van de kapittelschool, De Begijnen, De nood van de H. Kerk, De regel van Sint Augustinus. Om niet te vergeten de aan eruditie zware « Aanteekeningen » (blz. 203-247), aan 't slot van 't boek. J. MEERBERGEN, PR.

17.919 **van Roosbroeck, Rob., D^r^** **92**

MARNIX DE REBEL. *Geïll. met portretten — Antwerpen, Volksuniversiteit « Herman van den Reeck »,* 1939 (20 × 13) 31 *blz.* 5 *fr.*

F. de Marnix v. S. Aldegonde

IV, N — Deze voordracht is een panegyriek, die voor doel heeft ondanks alles Marnix te huldigen. De spreker stond hier niet in den dienst van de geschiedkunde, maar alleen in die van een politieke beweging, die meent zich van Marnix te kunnen bedienen. Hij beoogt, met Marnix, de verzoening, de saamwerking van alle tegenstrijdige godsdienstige en zedelijke stroomingen rond de idee van het eeuwige krachtige Vlaanderen. Wie ziet hier niet, dat aldus de zaken op den kop worden gezet ? Geheel deze Marnix-panegyriek is geworden tot een typisch model van amoralisme. Na de studiën van prof. van der Essen, en na eigen onderzoek, meenen we dat Marnix noch als strateeg, noch als staatsman, noch als nationalist kan gehuldigd worden ; wie hem wil begrijpen doorheen zijn leven, moet het religieus element heelemaal voorop stellen : Marnix is de apostaat, die geheel zijn leven door zijn apostatie gekweld is geweest ; daarom zijn eindeloos twistgeschrijf met Baius, zijn tractaat over *la Cène*, zijn, zoo niet geheel-onverklaarbare, calvinistische onverdraagzaamheid. Slechts wie Marnix zoo ziet vindt de ééne lijn van dit leven : fanatieke haat tegen het katholicisme (waartoe de volksche elementen moesten dienen) en een fanatiek opzetten van zijn nieuwen godsdienst met zijn Avondmaal, waaraan hij het « vrije geweten » slachtoffert. Voorwaar geen model voor katholieke Vlamingen. Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.920 **van Werveke, H., Prof. D^r^** **92 : 9**

MARNIX EN ORANJE — *Antwerpen, Lectura-Uitgaven,* 1938 (22 × 16) 30 *blz.* 9 *fr.*

IV — De Marnix-viering heeft veel tegenspraak ontmoet en terecht. Men hoeft in het algemeen op te passen voor de apologie-literatuur die bij zulke feestelijkheden verschijnt. Maar prof. van Werveke heeft, zonder het feest te storen, zich op professorale hoogte weten te houden. Marnix is noch een nationalist, noch een krijgsheld, noch een flink diplomaat, hij is eerst en vooral een opbouwer van een ander Christendom dan hetgeen waarin hij als kind intrad, waarin hij een kanunnik-prebende bekwam. Het godsdienstvraagstuk heeft den apostaat niet meer los gelaten. Die den apostaat wil huldigen moet het niet laten, maar wij doen niet mee. Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.921 **Vervoort, C., pr.** **92.2 : 27**

◆ DE ADELAAR VAN CARPINETO [Paus Leo XIII]. *Geïll. met portretten — Leuven, Davidsfonds (Volksboek, nr 280)* 1938 (20×16) 192 *blz.* 15 *fr.*

V — Deze biographie is veruit schrijvers beste biographisch werk geworden. Hij is er in geslaagd, in een boek van niet zeer groot formaat, voor onzen geest te doen leven de ascetische en toch minzame figuur van Leo XIII, en tevens een goed overzicht te geven van zijn alzijdige werkzaamheid als paus (Aan Rerum Novarum is een volledig hoofdstuk gewijd). E. H. Vervoort heeft de formule gevonden om zulk werk aantrekkelijk te maken, ook voor den gewonen man uit het volk. Doch ook de ontwikkelde zal naar dit zéér goed geschreven boek grijpen, waar hij de feiten gesitueerd vindt in hun historisch kader. Het Davidsfonds heeft het laatste jaar een reuzensprong vooruit gemaakt. M. van Hoeck, pr.

C. Vervoort, pr.

17.922 **Wachters, Louis** **92 : 78 : 39**

◆ JEF DENYN EN DE BEIAARD. *Geïll. dr Frans van Immerseel — Leuven, Davidsfonds (Jeugdboek, nr 26)* 1938 (20×15) 101 *blz.* 11 *fr.*

V-VIa — Een initieerend boek voor de jeugd, dat de film maakt van het leven van Jef Denyn, hem volgt als beginneling, kunstenaar, technicus, leider en globetrotter. Af en toe wat leerrijke dingen over beiaard en beiaardkunst. Documentair, vulgariseerend, opwekkend tot interesse en waardeering, zeer anecdotisch. Een heerlijk volks- en prijsboek. A. van den Dries, pr.

Louis Wachters

17.923 **Wast, Hugo** **83.8 : 92.2 : 9 : 27 : 30**

◆ DON BOSCO EN ZIJN TIJD — *Den Haag, De Residentiebode,* 1938, 2 *dln* (26×18) 159, 187 *blz.fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90

IV-V — Ieder hoofdstuk van dit boek is een fijn verhaaltje op zichzelf, dat spettert van leven ; een kleurig tafereel, dat goed in de verf zit. Over de geestelijke physionomie van Don Bosco vernemen we niets nieuws, maar al de historische gegevens van dit heiligenleven worden op een frisch-nieuwe wijze voorgesteld. En heel wat zorg is besteed om het voornaamste gebeuren op politiek, sociaal en godsdienstig gebied gedurende de 19e eeuw in Italië, raak uit te beelden. De schr. zet Don Bosco en zijn tijd onder een sterke belichting. Hij leverde een hagiografie in journalistischen, speelschen trant, wat dit werk bij het groote publiek een voorkeurplaats verzekert. D. de Pauw O.P.

17.924 **Weismantel, Leo** **83.1 : 92.2**

◆ MENEER VINCENT. *Ned. bew. dr Louis Thijssen — 's-Gravenhage, De Residentiebode [Antwerpen, Standaard-Boekhandel]* 1938 (23×16) 235 *blz.* 48 *fr.* ; *geb.* 65 *fr.*

Leo Weismantel

IV — Op gemoedelijken toon verhaalt Weismantel het leven van Sint Vincent de Paul, die « te midden van den nood der tijden neergezet werd als een antwoord van den Hemel op den angstkreet der menschheid ». Met artistieke vaardigheid bouwde de auteur het geromanceerde levenspoëem op van den machtigen organisator ; den subliemen rechtvaardige ; den onaanzienlijken dorpschen geestelijke, aan wiens verschoten soutane de grootsten van hun tijd hun schaamte en berouw kwamen uithuilen ; den konsekwenten Christusnavolger, aan wien de bovenmenschelijke taak te beurt viel in dagen van verval en wraakroepende corruptie door de onvoorwaardelijke doorvoering der eeuwige Evangelische wetten een gecompromitteerde Kerk in haar goddelijke waardigheid te herstellen ; den kampioen der alles neerhalende naastenliefde met zijn bescheiden, hoffelijke verdraagzaamheid, die wist dat de onbaatzuchtige liefde als vanzelf de schaal doet doorwegen in de toevallige geschillen, welke uit menschelijke onvolkomenheden worden geboren. Grondig kent Weismantel het historische uitzicht van het Frankrijk der XVIe en XVIIe eeuw. Een zielsverheffend heiligenleven en tevens een spannende roman. Paul Hardy

17.925 Williamson, Benedict **92.2**

◆ TONY. Het Leven van een heldhaftigen Spaanschen Jongen. *In h. Ned. bew. dr N. S. F. Geïll. — Averbode, Goede Pers,* 1938 (20 × 15) 64 *blz.* 7 *fr.*

VIa-b — Het doet deugd dezen kleinen begenadigde († 1929) te leeren kennen. De levensbeschrijving, welke ons hier wordt aangeboden, al is ze wel ietwat langdradig, geeft een goed inzicht in het rijke zieleleven van het bevoorrechte kind. De talrijke reproducties bevallen. Goede lectuur voor kruistochters. L. VAN HULLE, PR.

18.926 Witlox, Jos. **92 : 83.0**

HET LEVEN EN DE AVONTUREN VAN KOLONEL WILLIAM F. CODY, BIJGENAAMD BUFFALO BILL. *Geïll. dr R. Dozy — Antw., Opdebeek* (24 × 17) 240 *blz.* 15 *fr.*

V — De historische levensschets van den wonderen Buffalo Bill, die door zijn avonturen in de Far-West zoozeer de verbeelding der jeugd heeft bezig gehouden. Een boeiend verhaal, voor iedereen geschikt. Dr A. CARDYN, PR.

18.927 Zanetti, Francesco **92.2**

◆ PIUS X. *Vert. uit h. Italiaansch dr Machteld I. Borel. Geïll. met* 23 *platen — Hilversum, P. Brand,* 1938 (21 × 15) 213 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,75

V — Zanetti geeft ons wat hijzelf noemt « een anecdotisch leven ». Anecdotisch. Inderdaad. En met zorg en piëteit ; met fijnen zin voor beeldkracht gekozen en bijeengegaard als zoovele mozaïeksteentjes, die samen vormen het heerlijke, kleurrijke beeld van den grooten Paus, in wien domineeren : goedheid, wilskracht, nederigheid. Opvatting en uitwerking brengen het boek ook nader tot de eenvoudigen, tot het volk, waarvan Pius X zooveel hield en waarvan hij graag zegde een der hunnen te zijn, zonder dat het werk er ook maar iets van zijn schoonheid en degelijkheid bij inboet. Aangenaam en goeddoend boek. Zeer mooi werk. M. VAN HOECK, PR.

16.928 XX. **92.2 : 266**

◆ IN ZONNIGE LIEFDE. Leven van Zuster M.-Cleophas, Zr Missionaris van O.-L.-Vrouw van Afrika (Witte Zuster). *Ingeleid dr Z. H. Exc. Mgr Kerkhofs, bisschop van Luik. Geïll. dr A. Marivoet — Antwerpen, « Nieuw Afrika », Rosier* 23, 1937 (19 × 13) 208 *blz.* 12 *fr.*

V — In een vinnig-kwieke taal wordt ons van een Limburgsch meisje — gestorven op drie en dertig-jarigen leeftijd — het leven verhaald : zoo vol van God, van liefde en geluk, van apostolaat en contemplatie,dat het als een ideaal aan eenieder kan worden voorgesteld. Julia Christiaens trok vroeg naar het klooster als missiezuster. Dan heette zij Zr M. Cleophas. Als Witte Zuster ontplooide zij de grootste activiteit in Afrika bij de Arabieren, in Frankrijk, bij de gekwetste soldaten, in Vlaanderen, als overste der Postulanten en van de Prokuur, en drong haar ziel iederen dag dieper door in het mystieke leven. Landgenoote van Lutgardis, hijgde zij hartstochtelijk naar de ontmoeting met haar God, leefde zij altijd in liefde, doorstond gelaten àl wat haar overkwam aan beproeving en ziekte, en straalde haar zielegloed uit over alle menschen. Zij was heelemaal van God en gaf zich daarom heelemaal aan zielenapostolaat. Een eucharistische, Mariale meisjesziel, die geloofde in de liefde en die God met zich liet doen wat Hij wou. Zij kende maar één kruis : haar liefde. En die liefde rijpte haar ziel en maakte haar zonnig voor God en de menschen.
D. DE PAUW O.P

18.929 XX. **087 : 92**

ONZE KONINGSKINDEREN. *Met voorrede dr Graaf Carton de Wiart. Geïll. met* 24 *platen — Brussel, L'Art belge,* 1937 (37 × 27) 26 *blz.* 60 *fr.*

V — Het allermooiste prentenboek, waarin we de koninklijke kinderen zien spelen, wandelen, sporten, werken en bidden. M. v. C.

18.930 XX. **92.2 : 92.7 : 74 : 73**

◆ EEN PRIESTER VAN ONZEN TIJD, Z. E. H. AUGUST NOBELS, 1884-1938. *Vereerd met een bizonder schrijven van Z. H. Exc. Mgr Coppieters. Inleiding dr L. de Kesel, pr. Geïll. — Gent, Gouwsekretariaat K. S. A.,* 1939 (20 × 15) 208 *blz.* 18 *fr.*

V — Geen strakke biografie, maar een reeks raak geteekende beelden, waarin deze sympathieke priestergestalte voortleeft als priester en kunstenaar, als oorlogsaalmoezenier,als geestelijk leider en als pastoor. De rijke keuze van anekdoten, de bloemlezing uit priester Nobels' schriften en de vele smaakvolle reproducties van zijn penteekeningen en boetseerwerk verleenen aan het boek bizondere charme. Bibliothecarissen, schaft U dit verheffend werk aan en beveelt het aan : de lezers zullen er veel deugd aan beleven. L. VAN HULLE, PR.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recensies geplaatst, beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

NUMMER 6 ZEVENTIENDE JAARGANG JUNI 1939

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Organ van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR

REDACTIE en BEHEER : Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen
Cuylitsstraat 27, Antwerpen — Postcheckrekening : 241.02

Prijs voor België: Abonnement: 35 frank Dit nummer: 10 frank
Prijs voor Nederland: Abonnement: f. 2.75 Dit nummer: f. 0.70
N. V. Het Nederlandsche Boekhuis — Tilburg

Romankunst en Menschelijkheid

Brief aan een belangstellende in de hedendaagsche Zuidnederlandsche romanproductie

door EM. JANSSEN S.J.

Uw brief heeft me geenszins geërgerd; hoe komt u daar ook bij ? Hij verheugde me veeleer omdat u, zelfstandig en gematigd, een eigen oordeel velde waar zoovelen elkander napraten. Wie ontzegt u het recht om, ernstig en bezonnen, de hedendaagsche artistieke beginselen en productie op de hand te wegen ?
U schrijft dat u de voornaamste inheemsche romans hebt gelezen die in de laatste jaren opgang maakten : « werken van Timmermans, Zielens, Roelants, Walschap, De Pillecijn, Elsschot, Claes, Gilliams, Matthijs, Demedts en tutti quanti. De geest is zoo verscheiden als er personen zijn ; bij ieder van hen bemerk ik een persoonlijk en merkwaardig talent, en toch heeft de lectuur me niet bevredigd. Ik was als een ongewoon bioskoopbezoeker die zich door een beroemde film heeft laten verlokken : ontgoocheld treedt hij buiten. Wat heb ik aan deze romans ? Wat heeft onze cultuur er aan ? Wat het intellectueele Vlaanderen en wat de eenvoudigen ? »
Niets ergert me in deze uitlating ; ik meen zelfs te weten dat u de eenige niet zijt die zoo twijfelt.
« De meeste van die romans zijn weinig boeiend ; daarin bestond mijn eerste ontgoocheling. Want bij een verhaal verlang ik geboeid te worden. En ik verlang ook, als het gedaan is, over het vertelde te kunnen nadenken, daarop te kunnen teren. Nu vond ik, roman na roman, geen materie die me rustig bezighield. Even arm legde ik elk boek ter zijde, als toen ik het ter hand nam. »
Meestal was dat bij me eveneens het geval.
« Dat doet geen afbreuk aan de sterk geschreven bladzijden die ontegenzeglijk voorkomen ; maar ik mis de milde en rijke, de evenwichtig levende en gezond makende menschelijkheid. De meeste van onze hedendaagsche romans hebben den warmen ondertoon niet die doortrilt in het gemoed. Romans schrijven lijkt métier geworden ; men doet het, met een andere inspanning welisweer, even mechanisch als rekeningen schrijven en sommen opmaken». Haast al uw bemerkingen lijken me spijkers met koppen ; niet het minst volgende twee, die ik effenaf « raak » noem :
« Leuzen van menschelijkheid kan ik uit bijna ieder boek ophalen. Tusschen de leuze en den geest is de afstand echter groot... »
« Ik voel weinig lust om de critici tegen te spreken, die van een hoog artistiek peil gewagen. Wat kan me dat peil schelen, als ik er niets aan heb ! En ik vraag me af of er geen zelfver-

blinding mee gemengd is; m.a.w. of de rijkdom aan menschelijke ervaring, wijsheid en goedheid, bij een praegnant kunstwerk niet vereischt wordt. Onvruchtbare kunst, is zij nog kunst ? »

Op de « menschelijkheid » waar u, bij een kunstwerk, zoo naar hunkert, kunnen we nog dieper ingaan.

* * *

«In elk werk», schrijft u nog, « houd ik van de menschelijke bewogenheid die het leven doet. »

De zelfstandigheid van de kunst trekt u niet in twijfel. Evenmin als men de zelfstandigheid van de voetbalsport in twijfel trekt, wanneer men bij ieder speler een reserve eischt van gezonde kracht en bezonnen zelfbeheersching ! En meer nog dan bij het spel, weegt, op de artistieke præstatie, het algeheele leven door. Niemand kan verlangen dat de kunstenaar, creëerend, zich buiten de artistieke bekommernissen zou plaatsen ; men vraagt alleen dat hij er tegen zou zijn opgewassen. Want wanneer hij zonder een ernstig mensch te zijn, het spel speelt der schoonheid, dan is zijn zwoegen gevaarlijk en verbijsterend, het resultaat licht op de hand. Aanleg en talent laat het wel erkennen; het doet echter zoo vreemd aan !

Heb ik hiermee uw gedachte verwrongen ? Ik meen het niet.

Met recht verlangt u dus meer ernst. Romankunst is een spel, een spel echter van sportieve degelijkheid ! Geen ruwe bonken dienen te spelen, geen deftige moralisten, geen nuchtere didactici; de lichtste en leutigste fantasie aanvaardt men graag, het meest ongerijmde verloop, de meest verbazende wending : alles wat bij het spel hoort, — als de spelers maar solied zijn. Als de kunstenaar maar bezonnen is, oprecht en deemoedig. Als, bij de meest vermetele buitelingen, het habitueele zelfbezit merkbaar blijft. Als men zich niet door ijdelheid, jalousie of oppervlakkige pose laat verleiden. Als men zijn kunst als een dienst beschouwt, een dienst van God en van de gemeenschap.

Is dat uw gedachte niet ?

Want de kunstenaar heeft toch iets van den priester ! Tusschen de hoogere wijsheid en macht eenerzijds, anderzijds de gemeenschap, is hij toch de middelaar : van beide gescheiden, met beide één ! Niet vooreerst leerend en aansporend is dan zijn roeping; zij is eenigermate sacraal : met bezonnen en deemoedig-mild zelfvergeten neemt hij zijn dienst waar. De volksgemeenschap leidt hij binnen in een hoogere, meer bestendige wereld : in de mate waarin hij zich verloochenen kan, slaagt hij er in, ongeveer zooals een priester zielen zou bekeeren naar de maat van zijn offergeest.

Nu heb ik uw gedachte verder doorgezet. Rijke menschelijkheid beteekent volkomen edelmoedigheid, tot het heldhaftige toe. Meer dan andere menschen hebben de kunstenaars — de hooger geplaatsten — deze noodig ; waar zij ontbreekt vervalt hun arbeid tot een ijdel goochelspel. Wie heeft er wat aan ?

* * *

Het valt niet mee, op de hedendaagsche Zuidnederlandsche romans en romanciers dit beginsel te willen toepassen. Vooreerst mag men ze niet over één kam scheren ; ten tweede bedoelen we, u en ik, niet een beschuldiging maar een diagnose.

In onze hedendaagsche productie missen we de menschelijkheid. Daaronder verstaan we op de eerste plaats, als ik u goed begrijp, een « humanitas », met de beteekenis die Cicero en zeer veel humanisten aan dat woord hechtten : een cultureele en moreele verfijning, een verstandelijk en zedelijk idealisme. Wij missen de nauwgezette verzorging van taal en stijl, het eerlijk en getrouw in zich opnemen der noodige kennis en wijsheid, de moreele standing. Wij missen de « cultureele beleefdheid », zooals u dat heel precies zegt, de rustigfiere goedheid die op een eerbiedige hoogachting berust van mensch en samenleving. « Een artistiek nonconformisme mag bestaan », schrijft u terecht ; « het mag echter niet onbehouwen voorkomen, schaamteloos zich voostellen, willekeurig verheffen of verguizen — of het verricht vandalenwerk. »

Op de tweede plaats missen we de verbondenheid van de auteurs met de gemeenschap. Uit de gemeenschap voortgekomen, moet het kunstwerk voor haar bestemd zijn. Niet alles hoeft daarom volksliteratuur te worden ; alleen dié aristocratische kunst dient geweerd, waarin afwijzende beslotenheid, misprijzende zelfbespiegeling tot uiting komt. In de wereld der schoonheid is niet alles voor allen geschikt of toegankelijk ; waar echter de kunstenaar zijn rol van middelaar vergeet, stopt hij de bron zelf der creatieve kracht : milde liefde.

Nu verbindt geen *werkelijke* eenheid van het leven en verlangen het Vlaamsche volk met verscheiden van zijn romanciers : dezen liefhebberen met Vlaamsche menschen, typen en gebruiken. Nogal gewelddadig brengen zij, op inheemsche milieu's, uitheemsche leuzen, motieven, ideologie over ; hun resultaten verminken het eigen wezen ; meestal vereenigen

zij kunstmatig wat niet harmonisch is saamgegroeid. Er bestaat thans bij ons weinig nationale literatuur, weinig heimatliteratuur; waar zij beoefend wordt, dreunt de tendenz er te zwaar doorheen. En een sympathiek belangstellend contact niet alleen, eerder een zich één voelen met het veelvuldige volksbestaan, blijft, voor den romanschrijver, de onvervangbare inspiratie.
Wij missen, hoofdzakelijk, de religieuze eenheid. Niet bepaald denk ik aan het Katholicisme, al lijkt me, in ons land, geen andere gemeenschappelijke religie mogelijk. Algemeen aanvaardt men echter dat de kunst den algeheelen mensch vergt : dan moet zij bij een religieuze overtuiging aanleunen, of zij gaat haar recht te buiten. En dit is, meen ik, precies het zwakke punt van onze hedendaagsche romankunst : positief elimineert zij elke religie. Niemand verlangt — u niet en ik niet ! — dat men slechts religieuze motieven zou uitwerken, dat men altijd stichtend en vroom zou schrijven, dat men tegenover andersdenkenden onverdraagzaam zou zijn ! Alleen dient de verdraagzaamheid zorgvuldig gescheiden van het compromis : bij een compromis hebben waarheid en schoonheid nog meer te verliezen dan zij te winnen hebben bij een breede verdraagzaamheid.
Onze officieele romankunst lijkt met te zeer afhankelijk van de individualistisch georiënteerde verdraagzaamheid, die compromis wordt in de gezamenlijke neutraliteit. De romanciers schrijven voor den kleinen kring van collega's en critici : in dien kring zien ze uit naar een gewaardeerde plaats ; deze toch heeft de reclame in handen die veel eenvoudigen de ooren doet tuiten.
Wat hebben we aan dat artistieke syndikaatswerk ? Wat hebben ons volk en onze cultuur er aan ? Meer bescheiden en arbeidzame zelfcritiek, meer verbondenheid met het complete volk en zijn heiligste overtuiging : — wie daarvan afziet, komt tot de bloedarme kunst van buiten de menschelijkheid om gehypertrophieerde talenten. Een tijd lang kan deze wel, dank zij een vernuftige propaganda, stand houden en zich imponeeren ; nogal spoedig triomfeert toch weer de evenwichtige, de gezonde menschelijkheid.

* * *

Ik heb uw brief eenvoudig herschreven, en, schrijvend, het mijne er tusschen gevoegd. Het mijne en het dijne blijven, denk ik, in deze diagnose haast niet onderscheiden; — die eensgezindheid zal wellicht nog meer blijken in volgend gesprek, dat, hoop ik, niet lang meer uitblijft.

Cyriel Verschaeve : 65 jaar.

Op 30 April laatstleden bereikte Cyriel Verschaeve de ouderdomsgrens en is dus niet verder meer kapelaan te Alveringem. De jaren die hij in dit dorp van Veurne-Ambacht als zoodanig heeft doorgebracht zijn op alle gebied ongemeen vruchtbaar geweest. Van 14 tot 18 stond hij er midden onzer IJzerjongens. De invloed die van zijn sterke persoonlijkheid uitging was zóó groot dat de Fransche militaire attaché in hem het geestelijk opperhoofd van het Vlaamsche frontleger zag. Zijn invloed naar buiten was echter maar een weerklank van het rijk geestelijk leven dat hij in zijn afzondering voerde en waarvan zijn werken den litterairen weerslag zijn. Over vijf jaren heeft de vereeniging « Zeemeeuw » de taak op zich genomen de verspreide opstellen te verzamelen en binnen het bereik van de belangstellenden te brengen. Zoo kwam men eenerzijds tot de royale uitgave van de « VERZAMELDE WERKEN » waarvan totnogtoe acht zware deelen van de pers kwamen en anderzijds tot een onafzienbare reeks afzonderlijk verkrijgbare bundels. In onze eeuw van journalistiek is het gewoon verbluffend te moeten vaststellen dat in deze duizenden vellen druks geen enkele louter vulgariseerende bladzijde te vinden is. De studies zijn allen diep-ernstig en persoonlijk werk, boordevol gedachten en beschouwingen. Als men dit in aanmerking neemt, en het enorme arbeidsveld overschouwt dat deze kultuurmensch in goethiaanschen stijl, zonder schijnbare inspanning beheerscht, krijgt men ontzag voor de verbazende werkkracht van dezen machtigen geest. Als hij zich niet als rechtstreeks scheppend betuigde gaf hij zich over aan studie en beschouwing ; en dit dag op dag zonder verpoozen. In uren van ontspanning boetseerde de dichter die indrukwekkende rij van beelden die een gansche zaal vullen en hun ontstaan aan éénzelfde inspiratie

Cyriel Verschaeve

als de letterkundige werken te danken hebben. Zoodat ook zijn rusturen uren van schepping waren.
In het najaar verschijnt het boek waaraan de dichter zich de laatste tijd met hart en ziel gegeven heeft, dit « Leven van Jezus » dat een hoogtepunt in zijn eigen œuvre beteekent; een werk waarin hij zich eens te meer veropenbaart als de jongste loot op een stam die door Thomas a Kempis en Ruusbroec wereldberoemdheid heeft verworven. Evenals Gezelle, alhoewel op een totaal verschillende wijze, zet Verschaeve een traditie voort die tot de Middeleeuwen opklimt en uit het diepste van de Vlaamsche ziel geboren werd.
Nu deze verjaardag verandering in zijn levensomstandigheden medebrengt wenschen wij Verschaeve geen rust toe tenzij een rust op zijn manier : een scheppende rust die voor hem verheugenis zijn zal en voor ons gestadigen aangroei van ons patrimonium zal medebrengen.

DIRK VANSINA

Van Menschen en Boeken

EERSTE TOEKENNING VAN DEN PERSYN-PRIJS. — Door de Katholieke Vlaamsche Hoogeschooluitbreiding te Antwerpen werd, met het inzicht den naam van Dr Jules Persyn en zijn hoogstaanden kultureelen arbeid te vereeuwigen, een Persyn-comité opgericht, dat de noodige fondsen verzamelde voor het uitschrijven van een jaarlijkschen *Persyn-prijs*. Voor dezen prijs komen enkel in aanmerking studies op litterair, esthetisch, folkloristisch, geschiedkundig of taalkundig gebied, in uitgesproken katholieken geest geschreven. De prijs werd thans, bij den sluitingsavond van het academisch jaar, voor de eerste maal toegekend, nl. aan den Heer Boey, leeraar aan de Middelbare School te Maldegem voor zijn ingezonden studie : « Jules Persyn. Zijn leven, zijn werk ». De jury bestond uit Z. E. H. Dr Joz. van Herck, E. P. Em. Janssen S.J., Dr Remi Sterkens, Dr J. Uytterhoeven en Dr J. van den Heuvel.

Dr Jules Persyn

MEVROUW ELLEN RUSSE werd verleden maand 50 jaar. Ze werd geboren te Zoeterwoude bij Leiden waar ze school liep en schitterend haar H. B. S.-studies doormaakte. Daarna studeerde ze klavier, viool, muziekgeschiedenis en harmonieleer, vervolgens te Brussel deklamatie en plastiek. Ze trad toen ook op bij verschillende tooneelgezelschappen, hoofdzakelijk in klassiek werk. Door haar moeder opgevoed in de Anglicaansche leer ging ze in 1916 over tot de Katholieke Kerk. Heel haar groei stond sindsdien geheel in het teeken der katholieke waarheids- en schoonheidsopenbaring. Haar talrijke reizen brachten haar in contact met verschillende vooraanstaanden uit de wereldliteratuur (Belloc, Chesterton, Claudel, Papini, Misciatelli) van wie ze dan ook verschillende werken vertaalde. Haar oorspronkelijk werk, dat getuigt van een ongewone eruditie en een oorspronkelijke fantasie, omvat v.v. werken : De heirbaan ; De klokkenmaker van Venetië, Moederland, Lofzang der aarde, Het boek der zieken en Italië.

Ellen Russe

MGR DR TOTH TIHAMÉR overleed in Mei ll. op 50-jarigen ouderdom. Dr Cardijn die verschillende werken van dezen hoogstaanden priester-opvoeder vertaalde, heeft hem ook bij ons doen kennen en waardeeren. Vooral door zijn reeks opvoedende werken voor rijpere jongens en zijn boeken over het huwelijk en het geloof heeft hij veel bijgedragen tot 'n beter kennen en 'n meer indiepen van de gezonde katholieke leer.

Mgr Dr Tóth Tihamér

De exploitatie van BOUWEN het maandschrift voor katholieke cultuur zal in andere handen overgaan. De Uitgeverij « Vox Romana » heeft de uitgave van het orgaan overgedragen aan Paul Brand's Uitgeversbedrijf in Hilversum en Uitgeverij « De Toorts » te Heemstede, die het maandblad gezamenlijk zullen exploiteeren. Omstreeks 15 Mei verscheen, na grondige redactioneele en technische reorganisatie,

het eerste nummer van den achtsten jaargang bij de nieuwe uitgevers.
PRIJSVRAAG VOOR TOONEELWERK. — Door het verbond van Vlaamsche Kultuurvereenigingen van Antwerpen wordt een prijsvraag uitgeschreven voor een tooneelwerk handelend over Rubens en zijn tijd. Het is niet noodig, dat Rubens zelf de hoofdfiguur van het tooneelwerk weze, zijn figuur moet echter in het stuk ten volle tot haar recht komen. Een bedrag van 5.000 fr. wordt als prijs aan den wedstrijd gehecht, het bekroonde werk zal door de zorgen van de uitschrijvende vereeniging te Antwerpen opgevoerd worden ter gelegenheid van de Rubensfeesten 1940.
Voorwaarden waaraan verder moet voldaan worden door de mededingers en verdere inlichtingen, zullen eerlang in de pers medegedeeld worden.

1. - Wijsbegeerte en Zedenleer

17.931 **van Dantzig, D., Dr** 1 : 51
VRAGEN EN SCHIJNVRAGEN OVER RUIMTE EN TIJD. Een Toepassing van den wiskundigen Denkvorm. Rede... te Delft, 28 Oct. 1938 — *Groningen, J. B. Wolters U. M., N. V.*, 1938 (24×16) 24 *blz.* *fl.* 0,75
IV — In een eerste deel behandelt schr. de nieuwe meetkundige theorie van Riemann over het gesloten ruimte-model, voor dewelke de klassieke Euklidische meetkunde, althans wat de voorstelling der kosmische verschijnselen betreft, de plaats heeft moeten ruimen. In een tweede deel geeft hij een bondig overzicht van de zgn. « flashes-» (of flitsen-) hypothese, waarbij de materie niet alleen ruimtelijk, maar ook naar den tijd een atomistische structuur moet hebben. Het betoog is klaar en bevattelijk. A. DELARUELLE

17.932 **Vloemans, Antoon, Dr** 84 : 92.1 : 19
NIETSZCHE — *Den Haag, H. P. Leopold*, 1939 (24×16) 119 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,90
I² — Dit boek, waarin o.m. gezegd wordt, dat met Nietzsche het Europese « levensgevoelen voor het eerst tot die hoogte is opgeklommen, waar het religie-scheppend werkzaam kan zijn » (blz. 118), moeten wij als anti-christelijk afwijzen. Drs A. M. J. VAN SPAENDONCK

17.933 **XX.** 17 : 23 : 30 : 34
◆ HANDBOEK VAN INTERNATIONALE MORAAL. *Ned. bew. dr Prof. Dr Kors, O.P. naar Code de Morale Internationale — Antwerpen, Standaard-Boekhl (uitg. Internat. Studiekring vr Sociale Vraagstukken)* 1939 (20×13) 183 *blz.* 15 *fr.*
V — Evenals het vroeger verschenen « Sociaal Handboek », brengt dit werk de klaargeformuleerde besluiten van de « Unie van Mechelen » die de élite onzer katholieke juristen, economisten en sociologen groepeert. Hier worden de beginselen, die het internationale leven zouden moeten beheerschen, magistraal voorgehouden. Onoverschatbaar om zijn leerstellige waarde en helaas ! maar van al te groote, actueele beteekenis, nu op internationaal gebied de heiligste wetten worden geschonden. P. Dr C. VAN GESTEL O.P.

2. - Godsdienst

17.934 **Couvée, D. J., Ds** 24
BLIJDSCHAP TE ALLEN TIJD — *Kampen, J. H. Kok*, 1939 (21×17) 83 *blz.*
fl. 1,25 ; *geb. fl.* 1,90
I², P — Zeven en twintig geestelijke overwegingen, gegroeid uit de studie van de Schriftuur, en aangepast aan de individueele en sociale vraagstukken van onzen tijd. Vaak bereikt de schrijver een merkwaardige hoogte. Het standpunt is Calvinistisch. Zoo is er een overweging over de verwerping van de niet-uitverkorenen, in den trant van het bekende « decretum horribile ». De aanvallen tegen de katholieke leer en haar geloofspraktijk zijn zeer zeldzaam. AL. JANSSENS. C. I. C. M

17.935 **Cruysberghs, Mgr** 24 : 25
◆ DE APOTHEOSE VAN HET GEZIN. Vasten-toespraken, 1939 Kapelle-kerk, Brussel — *Averbode, Goede Pers*, 1939 (21×16) 77 *blz.* 10 *fr.*

Mgr Cruysberghs

IV* — Naar aanleiding van Casti Connubii, de bekende encycliek van zaliger Paus Pius XI — encycliek die geboren is uit den nood om het waarachtige gezin en den adel van het huwelijk — is reeds een heele literatuur verschenen. Commentaren er over en beschouwingen er rond. « De Apotheose van het Gezin » is de levende, begeesterende verklaring van den grooten wereldbrief. Reeds meermaals, of liever telken male, kwam het uit ons hart, bij elk werk van Mgr Cruysberghs hoe de soliede leer van dezen denker gekleed is in het vorstelijk gewaad van een warm gemoed en een prinselijke taal. Ik ken echter geen werk van Mgr Cruysberghs waarin hij zóó tot ons komt als in deze apotheose. Dat is waarachtige theologie, levende moraal, menschelijke wijsheid en Vlaamsche fierheid. Het is te hopen dat dit werkje worde vertaald, en vooraf dat het verder worde verspreid onder ons volk. Een volk dat zoo'n leering en leven ontvangt is te benijden. Mgr Cruysberghs, laat ik u in allen oprechten eenvoud zeggen : Wij zijn fier op U om alles wat ge doet en schrijft, fier, om wat ge zijt; doch met dit boekje hebt ge ons, gezegende kinderen uit gezegende familiën het rijkste en schoonste gegeven wat we konden droomen.

M. VAN HOECK, PR.

17.936 de Langen-Wendels, J., O.P. **23 : 24 : 1**

◆ NAAR DE WIJSHEID — *'s Hertogenbosch, Geert-Groote-Genootschap (G.G.G., nr 563)* 1939 (19×13) 54 *blz.* *fl.* 0,45

IV — Op het landgoed van Cassiacum voerde Augustinus, met eenige vrienden en zijn moeder, over de wijsheid dispuut-gesprekken. Die werden te schrift gesteld. Daarin putte schr. merkwaardige gegevens, om, van dezen genialen geest en dit groote hart, den pijnlijken zwerftocht, doorheen allerlei stelsels en bittere ervaringen, naar de wijsheid te schetsen. Deze oorspronkelijke studie belicht wonderwel Augustinus' persoonlijkheid van binnen uit, en wijst zoeker den weg naar 't waar levensgeluk. D. DE PAUW O.P.

17.937 de Maeyer, Jan **88 : 24**

◆ SCHAKELBORD — *Antwerpen, Franciscaansche Standaard,* 1939 (16×13) 55 *blz.* 4 *fr.*

IV — De mode-vorm der moderne gedachten-literatuur : aphorismen. Het gaat hier over kunst bizonder en practische levenswijsheid (het N.I.R. kan er uit putten voor zijn uitzending van 's morgens vroeg). Dr KAREL ELEBAERS

17.938 Glorieux, P., Kan. **23 : 24**

◆ HET MYSTIEK LICHAAM VAN CRHISTUS PREDIKEN IN BETREKKING MET HET APOSTOLAAT. *Vert. dr E. P. Fr. Jac. M. vande Vyvere, O.P. — Brussel, Alg. Sekret. der K. A. J.,* 1939 (18×13) 147 *blz.* 10 *fr.*

IV — De raadgevingen die Kan. Glorieux destijds naar de proosten van de K.A.J. schreef, met 't oog op de godsdienstige vorming van de kernleden dier beweging, werden in dit boekje verzameld. Daar de leer van het mystieke Lichaam een harmonische synthese geeft van de groote waarheden moet die alom bekend gemaakt. Aan de K.A.J. en de geloovigen moet worden voorgehouden dat de genade een goddelijk leven is, een vitale levenskracht, een leven van en met Kristus. En wijl we de ledematen van Kristus zijn, zijn we ook de ledematen de eenen van de anderen. Vandaar de verplichting tot het apostolaat, aangepast aan het midden waarin we leven. Schr. overtuigt de priesters van hun plicht, deze geheimenis te verkondigen en verschaft hun praktische aanwijzingen om daarover doelmatig te prediken. D. DE PAUW O.P.

17.939 Grosheide, Greta **28**

BIJDRAGE TOT DE GESCHIEDENIS DER ANABAPTISTEN TE AMSTERDAM. Academisch proefschrift — *Hilversum, J. Schipper jr,* 1938 (24×16) x, 310, 3 *blz.* *fl.* 3,40

V, P — Een proefschrift dat van vrij lange voorbereiding getuigt. In 1919-1920 gaf schrijver in de Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap een rijke verzameling teksten omtrent de verhooren en vonnissen van Anabaptisten te Amsterdam. Voor een belangrijk deel is de voorhandige studie op deze teksten gebouwd. Terecht onderscheidt schrijver de periode der gewelddadigheid, die gaat tot 1536 van de periode 1536-1576 waarin de Anabaptisten zooveel zachter worden, terwijl helaas de paniek gewekt door den dollen aanslag der dweependen op Amsterdam nog een tijdlang nawerkt, en slachtoffers maakt. Als Amsterdamsche historie is het uitmuntend. Aan anderen nu de historie van het Anabaptisme er bij op te klaren; sommige bladzijden van de geschiedenis der XVIe eeuw — zooals die over de protestantsche martelaren — zijn daarbij te hertoetsen.

Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.940 Janssens, Aloïs, Prof., C.I.C.M. **23 : 264**

◆ DOOPSEL EN VORMSEL — *Kortrijk, N. V. Zonnewende (De kath. Kerk, nr 12)* 1939 (19×11) 122 *blz.* *geb.* 16 *fr.*
IV — Het is zeer verheugend dat E. P. Janssens, de bewerker der *Leerboeken der Dogmatica* aan de reeks *De Katholieke Kerk* meewerkt. Zeer degelijke leer, duidelijk voorgesteld. In dit deeltje behandelt de geleerde professor der Paters Scheutisten, meest dogmatisch, de voornaamste vraagstukken aangaande Doopsel en Vormsel : instelling, bestanddeelen, bedienaar, subject, uitwerkselen, noodzakelijkheid, praktijk. Zekere beschouwingen zijn wellicht wat al te wetenschappelijk voor onze leeken (b.v. blz. 35... 97...). Ik zou niet spreken van rechtsmacht (blz. 47) over ongedoopten, maar de Codex (can. 738) vermeldt wel hun proprius parochus ! Zekere uitdrukkingen (blz. 82, 83) voldoen niet heelemaal.
J. SALSMANS S.I.

Prof. Al. Janssens,

17.941 Meyster, F. C. **24 : 309**

HEILIGE MOBILISATIE. Moreele en geestelijke Herbewapening — *Aalten, N. V. De Graafschap,* 1939 (25×17) 24 *blz.* *fl.* 0,55
IV, P — Een preek waarin de christenen worden opgeroepen om den oorlog vooreerst in hun eigen hart af te zweren en te bekampen. Moord en doodslag en oorlog, zoo betoogt de predikant, beginnen in de diepte der ziel, waar het zondezaad welig tiert.
AL. JANSSENS, C.I.C.M.

17.942 Peters, N., Dr **22 : 24 : 008**

◆ ONZE BIJBEL. BRON VAN LICHT EN LEVEN. Studie over de kultureele en religieuze waarden van de Heilige Schrift. *Vert. uit h. Duitsch dr Al. Hulpiau. Met voorrede van Z. Exc. Mgr Coppieters — Brugge, K. Beyaert,* 1939 (21×15) 6, 314 *blz.*
IV — We bespreken elders uitvoeriger dit werk. Hier moge het volstaan te zeggen dat deze inleiding op de Heilige Schrift wellicht de beste is, die er op de Nederlandsche en Duitsche boekenmarkt verscheen, althans van uit het standpunt van de hoogere vulgarisatie. Het boek heeft veel aan interesse gewonnen, doordat de vertaler, professor Al. Hulpiau, een goede Bijbelkenner en een flinke leerkracht, den tekst van Dr Peters aan de lezers van het Nederlandsche taalgebied op allerlei wijze, doch tevens altijd trefzeker, heeft aangepast. Wij wenschen dit boek een ruime verspreiding toe. Het worde gelezen door allen, die met het onderricht van den godsdienst belast zijn. PROF. J. COPPENS, PR.

17.943 Rongen, H., O.C.R. **23 : 24**

◆ NAAR CHRISTUS' VOORBEELD — *Kortrijk, N. V. Zonnewende (De kath. Kerk, nr 9)* 1939 (19×11) 129 *blz.* *geb.* 16 *fr.*
V — In twee hoofdstukken wordt Christus voorgesteld als leeraar, als toonbeeld ; vervolgens komt een beschouwing over onze navolging van Christus. Het boekje is met veel gloed geschreven, in frisschen stijl, en verdient warme aanbeveling. AL. JANSSENS, C.I.C.M.

17.944 Seppelt, F. X. en Dr Löffler, K., Dr **27**

◆ DE GESCHIEDENIS DER PAUSEN. *Nederl. bew. naar h. Duitsch* [*Papstgeschichte*] *dr P. J. A. Juffermans. Met voorw. van Prof. W. Nolet. Geill. — Maastricht, Leiter-Nypels,* 1939 (25×17) XIV, 811 *blz.* *geb. fl.* 6,90 [125 *fr.*]
V — Sedert lang hebben we geen boek meer onder handen gekregen dat we met meer vreugde konden aanbevelen dan dit prachtig werk. Over de geschiedenis der pausen zijn in de laatste halve eeuw ontzettend groote werken verschenen. Men denke slechts, voor de latere tijden, op het ontzaglijk werk van Pastor waarvan het laatste deel in 1933 verscheen. Of op de werken van Mollat, over *Les papes d'Avignon.* Het kwam er nu op aan een saamvattend ernstig werk te hebben dat de bevindingen van deze historiebouwers bijeenbracht tot een kortere synthese. Daarbij viel er een nieuwe arbeid te leveren voor de pausen der XIXe eeuw, die in een pausengeschiedenis een zoo belangrijke plaats innemen. We zijn gelukkig zoo dadelijk een uiterst degelijk Duitsch werk daartoe te bekomen, en schier zonder vertraging een zeer verdienstelijke Nederlandsche bewerking. De saamvatting van de geschiedenis der pausen tot aan de Fransche revolutie is van Dr F. X. Seppelt, professor aan de universiteit te Breslau. De studie op de moderne pausen is van Dr K. Löffler. Enkele uitspraken van dezen laatste in verband met het vredesverdrag van Versailles zullen de lezers in België misschien wel verrassen, maar toch doen nadenken : men vergete maar niet dat het een Duitscher is die spreekt. Van de Nederlandsche bewerking

door P. Juffermans, leeraar aan het seminarie Hageveld kan niets dan goed worden gezegd. Nog eens, dit boek is ten zeerste aan te bevelen, en in de eerste plaats voor priesterbibliotheken. Zeggen we nog dat naast een strenge wetenschappelijkheid ook een maximum van geriefelijke consulteerensmogelijkheid bereikt is. En het gaat tot de verkiezing van paus Pius XII. Het is een pracht van een werk. Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.945 **[Thomas a Kempis]** 24

◆ DE GEEST VAN THOMAS A KEMPIS. Bloemlezing uit zijne Werken. *Vert. uit h. Latijn dr Mr Frans Erens — 's-Bosch, Geert-Groote Genootschap (nr 567)* 1938 (16 × 11) 111 *blz. fl.* 0,75
V — Uit verschillende tractaten, door Thomas a Kempis geschreven, zamelde de vertaler een bloemruiker van spreuken en gedachten. Bij zijn keuze beoogde hij geen logische indeeling, maar enkel door citaten de levenshouding van den schrijver te karakteriseeren. Zoo ontstond een eigenaardig-mooi devotie-boekje met stille overpeinzingen, praktische zedelijke raadgevingen, vrome gebeden, aansporingen tot godsvrucht en deugdbeoefening, aforismen vol levenswijsheid; een devotie-boekje dat ons vrede, goedheid en eenvoud toewuift, en een geestelijk voedsel uitreikt dat iedere ziel versterken kan. D. DE PAUW O.P.

Thomas a Kempis

17.946 **van Biesen, Albien, Redemptorist** 24

◆ NAAR DE HEERLIJKSTE ONTLUIKING VAN ONS WEZEN — *Sint-Niklaas, Uitg. M. van Haver,* 1938 (19 × 14) 229 *blz.* 15 *fr.*
IV — Begeesterde ontboezemingen over de traditioneele stadia van het geestelijk leven, dat schr. mariaal wenscht. Veel nadruk legt hij op het organische van dat leven en scherpt ons tevens goed in dat de levenswetten van zelfbehoud, zelfontwikkeling en worstelling ook van kracht zijn in het geloofsleven. Op die manier doet hij den lezer aanvoelen den levensrijkdom van het geloof. De genade is een levenskiem die groeien moet en tot volle ontluiking komen. Eenmaal omvormd, één met Kristus, moet dat volle leven medegedeeld. Een sympathiek boek. In een malsche taal geschreven. Om uit voor te lezen gedurende retretten of recollecties. D. DE PAUW O.P.

17.947 **Veldkamp, H., Ds** 24

DE WERELD EN WIJ — *Kampen, J. H. Kok (Reeks « Kerk en Wereld »)* 1939 (21 × 15) 32 *blz.* *fl.* 0,45
IV, P — Hoe moet de christen in de wereld verkeeren ? Om deze vraag op te helderen, onderzoekt de schrijver de verschillende beteekenissen van het woord « wereld » in de Schriftuur; dit onderzoek is van zeer stevig gehalte. De christen moet, zooals Paulus, roemen in het Kruis van Christus, dood zijn voor de wereld, de wereld kruisigen in zijn eigen hart; hij moet vrucht dragen, door zijn getuigenis en zijn voorbeeld. De schrijver is een Gereformeerde, levert echter geen polemiek. AL. JANSSENS, C.I.C.M.

17.948 **Wissing, J. C., Dr** 28

DE KERK AAN HET WERK IN OXFORD EN EDINBURG — *Den Haag, N. V. Boekencentrum,* 1939 (19 × 13) 168 *blz.* *fl.* 0,75
I^2, P — In de conferentie van Oxford waren 119, in die van Edinburg 123 « Kerken » officieel vertegenwoordigd om het besef van de eenheid onder alle christenen te verlevendigen. Zooals men weet, werd tegenover deze streving naar eenheid door Paus Pius XI principieel stelling genomen, wat echter niet belet, dat ook katholieken de ontwikkeling der œcumenische beweging met groote aandacht volgen. Dr J. C. Wissing biedt hier een getrouwe, en tevens persoonlijk goed doordachte weergave van hetgeen beide conferenties aan de christenheid meenden te moeten zeggen. Voor een katholiek is de groote zwakheid van de œcumenische beweging gelegen in haar gebrek aan dogma en aan vast-omlijnde principes. De opvatting van de Kerk, het voornaamste onderwerp der besprekingen, is nog niet tot klaarheid gekomen. AL. JANSSENS C.I.C.M.

17.949 **Wirtz, Hans** 24 : 22

◆ DE GROOTE ERGERNIS. Christus en de christenen. *Vert. uit h. Duitsch dr P. Eligius van Breda — Den Haag, De Residentiebode [Antwerpen, Standaard Boekhandel] (Aeterna-reeks)* 1939 (24 × 17) 303 *blz.* 65 *fr.*; *geb.* 80 *fr.*
IV* — Een verrassend boek, dit — als we het zoo mogen noemen — bemediteerd leven van Christus. Het geeft ons klaar en overduidelijk het antwoord op de vraag : of het Evan-

gelie, of Christus' woord dus, nog iets is voor onzen tijd. Het plaatst den levenden Christus midden in onzen tijd. We ontmoeten Hem elk oogenblik, in elke situatie van ons moderne leven. Maar het zet ook onzen tijd in de straling van Christus' licht. En waar Christus verschijnt, dwingt Hij de beslissing af, vóór of tegen Hem, het « signum contradictionis » iederen dag en ieder uur. Dàt is het merkwaardige. Men komt er niet mee klaar het boek eenvoudig te lezen : het is meditatie en dwingt tot besluiten. Het is tevens levensprogramma voor ons, die in deze 20e eeuw Zijn naam dragen : christenen. Want niemand van ons heeft het recht te denken dat aan ons juist, de genade van Christus' geloof nooit zou kunnen ontnomen worden, indien wij Christus in ons leven practisch blijven verloochenen, zooals eens de Joden Hem verloochenden — en verworpen werden. Dit Chrustusleven werd geschreven door een leek, maar dan door een leek die de problemen van zijn tijd verstaat en die anderzijds doorgedrongen is in het Evangelie en — mogen we zeggen — in den geest van Christus. Een boek dat niet ruim genoeg verspreid kan worden. De uitstekende vertaling leest als een origineel. M. VAN HOECK, PR.

17.950 XX. **22**

◆ DE HEILIGE SCHRIFT. Vertaling uit de grondtekst met aanteekeningen in opdracht van de Apologetische Vereniging « Petrus Canisius » : HET OUDE TESTAMENT : 2e DL. DE GESCHIEDKUNDIGE BOEKEN II — *A'dam, R. K. Boek-Centrale [Antwerpen, Standaard Boekhandel]* 1939 (19×14) 633 *blz.* 20 *fr.*
IV — We hebben reeds deze Bijbelvertaling doen kennen en blijven bij het oordeel reeds vroeger uitgesproken. Vele priesters en gestudeerde leeken zullen er zich over verheugen in hunne bibliotheek de twee nieuwe Nederlandsche katholieke Bijbels te bezitten, deze van de St-Canisiusvereeniging en die van Pater Himmelreich. PROF. F. COPPENS, PR.

17.951 XX. **28**

HET ŒCUMENISCH GESPREK DER KERKEN — *Den Haag, N. V. Het Boekencentrum,* 1939 (19×13) 232 *blz.* *fl.* 1
I2, P — Dit is, in veertien hoofdstukken, een bespreking van de meeste vragen waarover thans in de œcumenische beweging wordt gesproken. De schrijvers zijn meestal mannen, die met uitzonderlijk gezag mogen spreken in de Protestantsche sekten, theologieprofessoren of bekende predikanten. De behandelde onderwerpen raken ten deele de eigenlijke dogmatiek (zoo b.v. de hoofdstukken over openbaring, genade, woord Gods, sacramenten, Kerk), ten deele de christelijke moraal. Herhaaldelijk treft het den lezer, dat er werkelijk vaart komt in de œcumenische beweging. Alhoewel wij, als katholieken, afzijdig staan van deze beweging, althans van de vormen die zij nu heeft aangenomen, en al is ook de vrees gewettigd dat zij zal uitmonden in een soort Pan-Protestantisme, zijn niettemin boeken als het hier voorhandene waardevolle wegwijzers op het gebied der godsdienstige stroomingen van onzen tijd. AL. JANSSENS C.I.C.M.

3. - Sociale Wetenschappen - Opvoeding Vrouwenbeweging.

17.952 Bender, L., Prof. Dr, O.P. **17 : 23 : 57 : 34**

◆ VERMINKEN EN ONVRUCHTBAAR MAKEN. Eugenese-Sterilisatiewetten — *Hilversum, P. Brand (Waarheid en Leven)* 1939 (18×15) 130 *blz.* *fl.* 1,25
IV — De verhandelingen van E. P. Bender O.P. moeten niet meer aanbevolen : degelijke redeneering en bevattelijke uiteenzetting, wellicht soms wat al te uitvoerig. Dit deeltje is het vierde en laatste over het Ve Gebod. De moderne vraagstukken over verminking, sterilisatie, eugenese, mochten zeker niet in de voortreffelijke reeks Waarheid en Leven onbesproken blijven. Anders zou men wel kunnen denken, dat er nu over die onderwerpen al meer dan genoeg geschreven is voor het publiek, in onze taal, ook van Katholiek standpunt uit. Betwistbare bijzonderheden kunnen onder vakkundigen uitgevochten worden, b.v. wat hier staat blz. 59-61, waar we een bescheiden vraagteeken bij de meening van den geleerden schrijver durven zetten. J. SALSMANS S.I.

17.953 Debra, Georges **34**

◆ DE BELEEDIGING VAN ERGEN AARD ALS GROND TOT ECHTSCHEIDING IN DE BELGISCHE RECHTSPRAAK. *Met een voorwoord van Mr Prof. Dr P. M. Orban — Antwerpen, De Sikkel (Vlaamsche Rechtskundige Bibliotheek)* 1939 (24×15) 128 *blz.* 30 *fr.*
IV — In het voorwoord is Mr Orban, met enkele Fransche schrijvers, van oordeel dat het

huwelijk geen contract is maar eene instelling. Door de ontwerpers van het Burgerlijk Wetboek werd het huwelijk als een contract aangezien, en dit is, schrijft hij, een van de grondoorzaken van de ontreddering van het familieleven. Dit is naar onze meening eene roekelooze bewering, want in het kerkelijk recht wordt het huwelijk als een contract genoemd, door Christus verheven tot Sacrament. Met eene andere bewering van Mr Orban zijn we het eens, namelijk dat het begrip « grove beleediging » voor het toestaan van echtscheiding door de rechtspraak veel te breed wordt opgevat zooals trouwens blijkt uit het verdienstelijk werk van Mr Debra. Dit werk zal de juristen, die deze studies die reeds verschenen in Rechtskundig Tijdschrift, niet gelezen hebben ten zeerste aanbelangen.

PROF. L. VAN BAUWEL

17.954 Dulles, John Foster ; Demant, V. A., D^s ; Piper, Otto, Prof D^r en Raven, Ch. E. **309 : 24**

CHRISTENDOM EN OORLOG. Ingeleid dr D^s J. J. Buskes j^r. *Vert. uit h. Engelsch [The universal Church and the world of nations] dr H. W. J. Schaap — A'dam, H. Meulenhoff (Moderne Opv. en Wereldbeschouwing, nr 5)* 1939 (21 × 15) 205 *blz. fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,75

III, P — De vier opstellen over het vraagstuk van den oorlog, die in dit boek werden samengevoegd, zijn de vrucht van de tweede wereldconferentie voor practisch christendom, te Oxford gehouden. « Principieël en practisch spreken deze vier opstellen elkander voortdurend tegen. » (Inleiding blz. 22). Niet alleen komen deze protestantsche schrijvers, waarvan wij het hoog religieus gevoel moeten waardeeren en bewonderen, niet tot eenheid met mekaar, maar ook niet met zichzelf. Zij voelen zich machteloos tegenover het vraagstuk van den oorlog, waarvoor zij geen logisch uitgedachte en solied uitgebouwde oplossing kunnen geven. Nochtans zal ook de katholieke lezer niet zonder zelf-verwijt de verhevene bladzijden lezen over den liefde-plicht in dezen tijd. F. LAUWERS O.P.

17.955 Franquinet, E., M^r **343**

◆ MISDAAD EN STRAF — *Utrecht, Het Spectrum ; Antwerpen, Standaard Bkhd (Schijnwerpers, nr 23)* 1939 (19 × 11) 108 *blz.* 13 *fr.*

IV — Dit is een vulgari satie-boek van eerste gehalte over het strafrecht. In den vorm van dialoog wordt uiteengezet o.m. wat het strafrecht is, de toerekenbaarheid, de persoon van den misdadiger, enz. Voor leeken in de rechtswetenschap mag het ten zeerste aanbevolen worden. PROF. L. VAN BAUWEL

17.956 Gunning Wzn, J. H., Prof. D^r **37 : 159**

STRAFFEN ? HOE WEL ? HOE NIET ? — *Kampen, J. H. Kok (Moeilijke kinderen)* 1939 (20 × 15) 24 *blz.* *fl.* 0,45

IV*, P — « Voor ernstige overdenking ligt er stof genoeg in dit boek ». Het bevat enkele goede zienswijzen en juiste opmerkingen nopens de straf. *Interessant,* omdat « de noodwendigheid van de straf » terug op het voorplan werd gebracht. De practische raadgevingen, op 't einde gegeven, vatten hoofdgedachten samen en zijn mee van 't beste wat er in 't boekje voorkomt. Echter te veel afbeeldingen en een te prekerige toon. C. ARNOU

17.957 Kerssemakers, Anton **366 : 30**

VRIJMETSELARIJ EN JODENDOM. Traditioneele inhoud, moderne ontaarding en invloed — *Oisterwijk, Uitg. Oisterwijk,* 1939 (19 × 13) 197 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,75

V — Doel van den schrijver is vele verkeerde, tendentieuse, overdreven opvattingen omtrent vrijmetselarij en Jodendom te recht te wijzen. Het afgeven op Joden en vrijmetselaars blijkt wel een al te simplistische oplossing te zijn voor de kwalen waarover men klaagt. Zijn betoog is overtuigend. Maar waar hij meent dat « de ontaarding der moderne wereld veroorzaakt wordt door het humanistische als anti-traditioneele mentaliteit » is schrijver op zijn beurt, naar ons bescheiden oordeel, weder al te simplistisch. Hetgeen niet belet dat vele bladzijden van dit boek tot vruchtbaar nadenken stemmen.

Dr FLORIS PRIMS, PR.

17.958 Koenraadt, W. M. J., D^r en van Poll, Max **30**

◆ HANDBOEK DER MAATSCHAPPIJLEER. Wording, Groei, Crisis en Herstel der maatschappelijke Orde — *Hilversum, P. Brand,* 1938, 2 *dln* (25 × 16) 386, 329 *blz.* *fl.* 6,90 ; *geb. fl.* 8,50

IV — Beide gekende Nederlandsche auteurs schonken ons hiermede de meest up-to-date en betrouwbare inleiding tot de studie van het maatschappelijk probleem ; van Poll schetst in het 1^e deel de voorgeschiedenis, de inhoud en de gevolgen van liberalisme, socialisme en communisme, fascisme en nationaal-socialisme. Vooral het hfst. over liberalisme is zeer uitvoerig en waardevol. Koenraadt in het tweede deel schetst het « Christelijk maatschappelijk herstel » : eerst de christelijke beginselen van het gemeenschapsleven, dan een

ideaal beeld eener herstelde maatschappelijke orde en tenslotte wat in afwachting daarvan thans kan gedaan worden door georganiseerd optreden en sociale wetgeving. In dit laatste hfst. gaat schr. uit van Nederlandsche toestanden. — Degelijk werk. P. Dr C. VAN GESTEL O.P.

17.959 **Mann, Thomas** 32 : 30 : 159

Thomas Mann

DE KOMENDE ZEGE DER DEMOCRATIE. *Vert. uit h. Duitsch dr Prof. Dr Leo Polak — A'dam, N. V. De Arbeiderspers,* 1939 (20×13) 68 *blz.* *geb. fl.* 0,90

III, S — Een vurig pleidooi voor de democratie, die schr. defineert als « die vorm van staat en maatschappij, die boven elk andere zijn inspiratie put uit het gevoel en besef van 's menschen waardigheid. » Uit sommige blz. klinkt de verbittering van den balling ! Niet alles zal door den kath. lezer kunnen bijgetreden worden. P. Dr C. VAN GESTEL O.P.

17.960 **Maus, Is.** 30 : 176.5 : 34

DE OFFICIEELE REGLEMENTEERING VAN DE PROSTITUTIE EN HET SOCIALE VRAAGSTUK — *Brussel, Belg. Nat. Verdedigingskom. tegen den Handel in Vrouwen, Poelaertplaats* 4, 1939 (24×16) 67 *blz.* 3,50 *fr.*

IV — Een wantoestand lost men niet op met devoot gejammer. Een klare aanklacht is noodig. Schrijver bekampt de gereglementeerde prostitutie ; hij doet het in een taal die niet opruit of schandalizeert, maar toch ook geen twijfels nopens de zaak laat voortbestaan. De reglementatie der ontucht is een schandvlek op iedere christ. beschaving, omdat ze de vrouw verknecht en 't dubbel moraalbeginsel huldigt. Deze brochure wil de openbare meening voorlichten en ertoe bijdragen om 't abolitionisme in België te doen zegevieren. DOM. A. DE MEIRSMAN O.S.B.

17.961 **Peeters, K. C., Dr** 32 : 9

DE POLITIEKE BETEEKENIS VAN DEN SCHELDESTROOM. *Met* 3 *opensl. kaarten — Antwerpen, Standaard-Boekh. (Kath. Vl. Hoogesch. Uitbr. Verhand.* 370*)* 1939 (20×14) 52 *blz.* 2,50 *fr.*

V — Het gaat hier over de actueele vraagstukken betreffende de Beneden-Schelde, een nuttig overzicht van de jongste besprekingen en geschillen, waarbij goede landkaarten den tekst verduidelijken. Ter vulgariseering is het een uitmuntend werk. F. P.

17.962 **Polak, M. V., Mr** 33

BEKNOPTE ECONOMIE — *Leiden, Leidsche U. M.,* 1936 (24×16) 136 *blz. fl.* 1,95

IV* — Ondanks beknoptheid, een vrij-volledig en alleszins didactisch-klaar handboek van economie, dat in Middelbaar Onderwijs of bij eerste zelfstudie zeer dienstig zijn kan. Voorbeelden en toepassingen betreffen alléén Nederland. P. Dr C. VAN GESTEL O.P.

17.963 **Ruijsch van Dugteren, J. H.** 159 : 37

WAAROM EEN SLECHT RAPPORT ? *Kampen, J. H. Kok (Moeilijke kinderen)* 1939 (20×15) 32 *blz.* *fl.* 0,45

III — Een gulden boekje voor ouders en opvoeders. Er valt werkelijk iets in te leeren. Wetenschappelijke arbeid gesteund op vrucht van observatie en ondervinding, in 't bereik gebracht van de rechtstreeks belanghebbenden. C. ARNOU

17.964 **Vedder, R., Dr** 159 : 37

WAAROM NIET ALS ANDERE KINDEREN ? — *Kampen, J. H. Kok (Moeilijke kinderen)* 1939 (20×15) 32 *blz.* *fl.* 0,45

IV* — Dit vulgarisatie-boekje biedt enkele goede gegevens. Toch wordt het best niet in handen gegeven van het groot publiek, want eenerzijds is het véél te onvolledig ; terwijl anderzijds oningewijden met de enkele gegevens veel té gemakkelijk zullen opschieten en verkeerde besluiten treffen. Een onderzoeksmethode voor specialisten bedoeld, moet o.i. *niet* toevertrouwd aan oningewijden die er misbruik of onkundig gebruik van maken. C. ARNOU

4. - Taalkunde

17.965 **Cowper, E. E.** 83.0 : 37 = 42 : 4393

THE ISLAND OF SECRETS. Adapted and annotated by Dr W. Scholten. *Geïll. met* 1 *fig. — Wageningen, Robijns & Cie,* 1939 (19×13) 70 *blz.* *fl.* 0,95

V — Vier kinderen vluchten naar een eiland uit protest tegen een nieuwe gouvernante Brave Tom Sawyer-avonturen, hoewel boeiend. Gemakkelijke lectuur voor beginnelingen. Verzorgde commentaar. PAUL HARDY

17.966 **Everett-Green, Evelyn** **83 : 37 = 42 : 4393**

A CHILD WITHOUT A NAME. Adapted and annotated by Dr H. R. S. van der Veen + Vocabulary — *Groningen, J. B. Wolters (The young People Library)* 1938, 4e *druk* (17×10) 108 *blz.* *fl.* 0,70

V — Vorige druk werd destijds door ons gunstig gerecenseerd onder nr 9619.

5. - Wetenschappen

17.967 **de Graaf, A.** **55 : 56**

◆ DE WERELD IN DEN LOOP DER TIJDEN. *Geïll. met* 4 *platen* — *Zutphen, N. V., G. J. A. Ruys' Uitg. Mij.*, 1939 (21×15) 52 *blz.* *gec. fl.* 1,25

V — Dit is een beknopte maar uiterst degelijke verduidelijking van de geschiedenis der aardkorst en die harer bewoners. Misschien is het ietwat spijtig dat de auteur de apologetische gelegenheid heeft moeten aangeven die hem tot zijn schrijven heeft gebracht. Het doet ons terugdenken aan de periode van voor 40-50 jaar, als « L'œuvre des six jours » het groot apologetisch vraagstuk was van den dag. Die bezorgdheid is thans voor goed van de baan. Ook is het boek wel verzorgd en naar de druk en naar de platen. J. VAN MOLLE

17.968 **Naber, H. A., Dr** **51 : 9**

VAN THEOREMA NAAR SECTIO DIVINA. Studiën over meetkunde en mystiek — *Den Haag, W. P. van Stockum & Zn N. V.*, 1939, 2e *druk* (24×16) 227 *blz.* *fl.* 6,50.

IV — Dr H. A. Naber, een bekend Nederlandsch wiskundige, geeft ons, in dit boek, interessante beschouwingen ten beste omtrent « het theorema » (van Pythagoras), de sectio divina (gulden verhouding), en enkele aanverwante meetkundige problemen (de trisectie van een hoek, de kubusverdubbeling, enz...). Schr. speurt vooral de mathematische leeringen der oudheid na, en hij wil hierbij de uitgebreide kennis en de groote verdienste in het licht stellen van de oude wiskundigen, Egyptenaren (Pyramide van Cheops), en Grieken, en wel op de eerste plaats van Pythagoras, voor wiens geniaal vernuft en mystieke conceptie der getallen hij zijn bewondering duidelijk uitspreekt. A. DELARUELLE

7. - Schoone Kunsten

17.969 **Hutschenruyter, Wouter** **78 : 88**

MUSICIANA. Anecdotes, grappige gebeurtenissen, geestige gezegden en dergelijke uit de muziekwereld. *Geïll. met* 8 *platen* — *Den Haag, J. Ph. Kruseman* ; *Antw. v. Ditmar's B. I. (De Muziek, nr 6)* 1938 (16×12) 112 *blz.* *fl.* 0,90 ; *geb. fl.* 1,25 [18 *fr.*]

V — Keurig uitgegeven ding met een schat aan anecdotes en grappige gezegden, ontleend aan het leven van befaamde componisten, dirigenten, virtuosen en tutti quanti. Enkele historische moppen zijn bepaald het onthouden waard. Een uurtje plezierig verzet. PAUL HARDY

17.970 **Möller, Max, vader en zoon** **78 : 709**

ITALIAANSCHE VIOOLBOUW. Van Gaspar da Salo tot Pressenda. Beknopt overzicht van ontstaan en ontwikkeling der vioolbouwkunst in Italië. *Geïll. met* 79 *platen* — *A'dam, Max Möller*, 1938 (25×18) 8, 61 *blz. geb. fl.* 4,25

V — Een beknopt en toch zoo compleet mogelijk overzicht over den oud-Italiaanschen vioolbouw. Talrijke illustraties.

L. J. M. Philippen, pr.

17.971 **Philippen, L. J. M., pr.** **738.2**

DE OUD-ANTWERPSCHE MAJOLICA. *Omslag en ornamenten van T. Dagnelie. Geïll. met* 32 *platen* — *Brussel, Uitg. Nébé*, 1939 (27×18) 36 *blz.* 30 *fr.*

V — Een grondige, compileerende studie over de oud-Antwerpsche plateelproductie (16e eeuw), aldaar gevestigd door Italiaansche ingewekenen.

17.972 **Richolson-Sollitt, Edna** 78

MENGELBERG SPREEKT. *Geïll. met 8 platen — Den Haag, J. Ph. Kruseman ; Antw. v. Ditmar's B. I. (De Muziek, nr 5)* 1939 (16 × 12) 96 *blz.* 18 *fr.*

IV — Van de hand van een lid van Mengelbergs orkest, treffende gedachten van den Meester over Dirigeeren, Mahler, Beethoven. In dit eerste deel komt heel wat voor dienstig tot het begrijpen van deze orkestwerken. Een tweede gedeelte geeft kenschetsingen beelden uit het leven, o.m. onder den verloftijd op zijn goed in Engadin : hierbij zeer mooie foto's. Niet dor, eer met zeer duidelijk vrouwelijke pieteit. J. C.

17.973 **Verschaeve, Cyriel, Dr, pr.** 84 : 75

◆

Dr Cyriel Verschaeve

MADONNA'S VAN VLAAMSCHE PRIMITIEVEN. *Geïll. met* 10 *gekleurde reproducties — A'dam-Antwerpen, N.V. van Ditmar ; Antw. N.V. Standaard-Bkdl,* 1939 (25 × 18) 15 *blz.* 25 *fr.*

IV — De gunstig gekende Duitsche «Silberbücher» die elk een tiental uiterst verzorgde kleurreproducties geven, door een inleidenden tekst voorafgegaan zijn ook in ons land verkrijgbaar gesteld. Het was een zeer gelukkige gedachte van de Vlaamsche verdeelers van deze reeks om Verschaeve te verzoeken een keurverzameling van Madonna's van Vlaamsche Primitieven in te leiden. Zoo ontstond een uitgave die én als tekst én als illustratie op een zeer hoog plan staat en door den betrekkelijk lagen prijs op een ruime verspreiding is aangewezen. Verschaeve is geen vulgarisator. Hij geeft meer en beter : zijn dieperen veropenbarenden kijk op de onvergankelijke kunstwerken. Wie hem leest leert niet enkel meesterwerken zien en aanvoelen maar verrijkt meteen zijn kennis van leven en wereld. DIRK VANSINA

8. - Letterkunde

81. GEDICHTEN

17.974 **Berger, Johan en Poppe, André** 81

DUO BIJ TOEVAL — *Aalst, Privé-uitgave, van der Nootstraat* 31, 1938 (21 × 15) 32 *blz.* 12,50 *fr.*

IV — De beide dichters, die hier nevenseen bundelen, behooren tot het neo-symbolisme van Debussy met zijn gekend droomklimaat en zijn fluweelige factuur. Van de jeugd hebben zij het geloof, dat ten eerste hen nog innig verbonden houdt met het object als iets van henzelf, ten tweede de zekerheid die het kunnen begeleidt bij jonge schepping, met eigen vinding en orchestreering. Behalve dat men het ietwat weekelijke neo-symbolisme niet noodzakelijk als het eenige en het summum moet aanzien, zal men misschien ook J. Berger een beetje zijn minder treffend exotisme en A. Poppe een zeker werken-op-patroon aanwrijven. Druk, erbarmelijk. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.975 **Brechts, Frieda** 81

Frieda Brechts

ANTWERPEN — *St-Amandsberg, Varior (Cahiers van de Waterkluis)* 1938 (22 × 16) 32 *blz*

V — Oefeningen op weinig oorspronkelijke schoolthema's. Tot daar nog dat geen hoogere poëzie beoogd werd, doch wij verwachten dat iemand die uitgeeft, de periode van onfrisch « maken » achter den rug hebbe, om niet te spreken over erge zwakheid in zake taalgevoel (blz. 14, 29 !) en taalcorrectheid. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.976 **Defraye, Leon** 81 : 89 : 39

VOLKSCHE OORLOGSLIEDEREN. *Verzameld dr L. Defraye — Deerlijk, L. Defraye* (26 × 10) 24 *blz.* 2 *fr.*

V — Zonder de minste kunstwaarde zijn deze volksliederen gegroeid uit oorlogsellende en begeerte naar vrede. Nuttige documentatie voor folkloristen. A. B.

17.977 **de Mindere, Toon** 81

◈ HEMELLAWERKE — HEMELVONKJES — STROOTJES — VUURSTEENTJES — *Oedelem bij Brugge, « Hemelwerke », 1939, Verbeterde uitg.* (23 × 15) *elk* 46 *blz. afzonderlijk* 10 *fr.* ; *samen* 35 *fr.*

V-VIa — Schr. wil geven : kristene gedachten, kristene beelden, kristen gevoel, met de volle laag en uit den overtuigden drang van een ongecompliceerd vroom gemoed. Hoeft het gezegd dat het goed is de kristene gedachte onverpoosd overal te laten doordringen ? Een zekeren ronk en een soms nogal aangenaam woord-en-rijmenspel heeft hij wel. Maar 't is me te boeksch : inspiratie, toon, vorm. Dat betreft b.v. de kindergedichtjes, waarin anders sporadisch lieve dingetjes voorkomen ; 't maakt ze eerder moeilijk en gewrongen. Een paar aardige, hoe zal ik zeggen ? paterkesgedichtjes (Strootjes bl. 35, 37,41). In die deelen echter welke dan toch eenigszins lyrisch bedeeld zijn mist men kruim en ondertoon En hoe ontsnapten aan de verbetering dingen zoоals : Strootjes blz. 43 ?! e.a. ? J.C.

17.978 **den Brabander, Gerard ; van Hattum, Jac. en Hoornik, Ed.** 81

DRIE OP ÉÉN PERRON — *Maastricht, A. A. M. Stols,* 1938 (20×12) 60 *blz.* *fl.* 1,90

II-III — Beoefenen bij voorkeur als stof het monsterachtige, den Brabander voor een deel nogal afgelikt zoo in voorstelling als in taal, van Hattum kleurig scherp Friesch, met een klare zegging en geestige effecten, Hoornik soms met een zeker gedempt gevoel, maar overwegend naar het macabere toe. Dr Joris Caeymaex, pr.

Gerard den Brabander

17.979 **de Wever, Désiré G.** 81

◆ HET HART ZWIJGT NIET. Gedichten — *Kortrijk, Steenlandt,* 1938 (24×19) 57 *blz.* 20 *fr.*

IV— Nog naklanken van Postmoensiaansche jeugdsentimentaliteit. Maar hinderlijk is in de hoogste mate de hebbelijkheid van den schr. om voortdurend te ontsporen ; 't is feitelijk alles ontsporing : gedachte, beeld, rhythme ; niet zoo een kunstig verspringen, maar een onaangenaam stokken en overgaan van 't een in 't ander. Plus dorre dingen, waar niets in zindert. Dr Joris Caeymaex, pr.

17.980 **Eekhout, Jan H.** 81

Jan H. Eekhout

HARMONICA. Een reeks strofen — *Maastricht, A. A. M. Stols,* 1938 (19×12) 24 *blz.* *gec. fl.* 1,25

III — Matrozenpoëzie heeft tot thema's : de tragische gedachte aan liefde of havenliefde, het beeld van moeder, de religie van Jezus, vriend van zeeliên en aan 't Kruis om ons en voor ons, en de schaduw van den grootschen dood aan de horizont : dit alles, niet fatalistisch, evenmin verbitterd, maar eerder als een kramp of een snik op mannelijken toon. De copla-vorm is heelemaal geschikt voor deze lyriek die wel in de lijn ligt van den kernachtigen Zeeuw Jan Eekhout. Och, de zee is voor de Hollandsche lyriek de eenige redding. Dr Joris Caeymaex, pr.

17.981 **Haimon, Paul** 81

◆ HART IN DE LENTE. Verzen — *Utrecht, Het Spectrum ; Kortrijk, N. V. Zonnewende (De Bongerd-reeks)* 1939 (19×11) 31 *blz.* *fl.* 0,25 [4 *fr.*]

V — Zeer zonnige jong-Limburgsche verzen, meestal natuurliederen, ietwat naar het Middeleeuwsch lied, en liederen op den Kerst- en Paaschtijd. 't Fleurt de jeugd, en menigmaal tokkelt en zingt het plezierig van de hand. Dr Joris Caeymaex, pr.

Paul Haimon

17.982 **Hensen, Herwig** 81

DE CIRKEL TOT NARKISSOS — *Antwerpen, J. E. Buschmann,* 1938 (25×19) 71 *blz.* 25 *fr.*

III — Inderdaad, de vertolking van het naar-zich-zelf-gebogen-blijven van den man in de liefde : daar ligt adel in den toon der verhoudingen zooals zij daardoor bepaald worden. Een intellectualistische inspiratie, zooals men ziet. Hoewel niet vrij van subtielheid, anderzijds toch krachtig, mede door hellenistische plastiek, die aan v. de Woestijne herinnert. Zooals aan Gide herinneren de stukken op David en Judith. Dr Joris Caeymaex, pr.

17.983 **de la Fontaine, Jean** **81 : 87**

EEN KEUR UIT LAFONTAINE'S FABELEN. *Vrij vert. uit h. Fransch dr Vindex — Aalst, Serafijnsch Seminarie, Capucienenlaan* 59, 1938 (20×14) 55 *blz.* 7,50 *fr.*
V — Schr. is in zijn opzet geslaagd : in eigen Vlaamsche omlijsting, de schoonste parels van den meester in de fabelkunst persoonlijk te verwerken. Uiterst nuttig voor bevattelijke en tevens eenvoudige jeugd-declamatie; hierom ten zeerste aanbevolen. A. BONI C.SS.R.

Jean de la Fontaine

17.984 **Lambert, Maurice Olivier** **81**

DE ZINGENDE ZEE. Zelfverdediging in proza en in verzen — *Blankenberge, M. Lambert, Leopoldstraat* 48, 1938 (25×18) 66 *blz.* 15 *fr.*
V — Schr. lucht zijn hart over een privaat geval van miskenning. De verzen zijn het bespreken niet waard, en het beeldrijke proza lijdt te veel aan opgeblazenheid. Jammer is het, dit mooi uitgegeven zelfpleidooi, de wellicht begeerde letterkundige erkenning te moeten weigeren. A. B.

17.985 **Peeters, Maurits** **81**
◆

ZEGEN DER AARDE — *Vorst-Kempen, M. Peeters, Meerlaar* 188, 1939 (22×16) 47 *blz.*
IV — M. Peeters, begaafd voor poëzie qua muziek en droom, is, na een stillen eersteling, gauw « fertig » geweest in de geesteswending en melodiek van de Tijdstroomgroep, met zijn zoetheid en ook zijn gorgorisme. Dr J. CAEYMAEX, PR.

Maurits Peeters

17.986 **Vaerewijck, Willy** **81**
◆

HET HART DER DINGEN — *A'dam, Antwerpen, N. V. van Ditmar's Boekenimport,* 1939 (22×15) 35 *blz.* 15 *fr.*
IV — Eén enkel gedicht treft betrekkelijk : O ruischende magnolia. Daar is iets in vastgelegd van een zingend zielsgevoel. Een ander vers (het laatst : Het hart der dingen) al is het evenwel slechts parafrase van het Hadewychs vers, heeft iets zuivers. Maar het overige is heelemaal *mager legwerk,* dat den bedrieglijken *schijn* wekt van zuiver gehalte te zijn, den *schijn* wekt te behooren tot die echt-fijne schoonheid van het sobere, gebondene, gebalde, doch zich verraadt door te stokken, mank te loopen, op ledige beeldspraak te komen, aaneen te naaien, enz. Nee, hoe 'n goed model Paul Verbruggen ook is, wie hem volgt moet toch ook wat kruim en volheid van zichzelf hebben. Dr J. CAEYMAEX, PR.

17.987 **Valkenier, Frank** **81**
◆

BALLADEN VAN BRABANT — *Schiebroek, Vox Romana (Eglantier, nr 7)* 1939 (17×12) 59 *blz.* *geb. fl.* 0,90
IV — Heel die romantiek, dit middeleeuwsch, die balladenpoëzie van jong-Brabantsch-Limburgsche dichters, wel 't is ten slotte nog iets en wel hierom : dat deze jeugdige schrijvers een onbetwistbare keurigheid en lieflijkheid hebben, die vaak verfrisschend zijn.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.988 **van der Steen, Eric** **81**

CONTROVERSEN — *Santpoort, N. V. Uitg. v. h. C. A. Mees,* 1938 (21×15) 71 *blz. fl.* 1,50
III — Na den somberen « Droesem », na het speelsche « Kortom », geeft E. v. d. Steen nu Hollandsche ironie-lyriek in den aard van Greshoff en meerdere anderen. Met den gewonen bijval die dergelijke schetsen meebrengen door stemming, woordeffecten enz. In de reeks « Verlangen naar geluk » komt er een vollere toon, van een hoogere lyriek dan die der andere stukken. Voorbehouden. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.989 **van Lier, R.** **81**

PRÆHISTORIE — *'s Gravenhage, H. P. Leopold (De vrije bladen, nr 2)* 1939 (23×15) 39 *blz.* *fl.* 1
III, L — Verzen geschreven op jeugdigen ouderdom (17 tot 24 jaar). Ietwat brute waar, zooals hier veelal, is soms sympathieker dan vroeg-rijpe en gemakkelijke vakkennis. Met een heele kant helt hij over naar geestigheid. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.990 van Maelstede, Lod. **81**

◆ EERSTE GEDICHTEN — *Schiebroek, « Vox Romana » (Eglantier, nr 8)* 1939 (17×12) 61 *blz.* *geb. fl.* 0,90

V — Jong, vroom Brabantsch gemoed dat aanleg heeft : er is 'n goede afkeer van smaakloosheid en banaliteit, en op enkele plaatsen een eigen toon, van 't groote stilteland bij Huybergen, met de maan boven de dennen. Dr Joris Caeymaex, pr.

17.991 van Leuven, Renaat **81**

ROND DE RONDE — *Kapellen, R. van Leuven, Kon. Elisabethlei* 26, 1939 (16×11) 59 *blz.*

V — Eh ! eh ! niet alledaagsch ! Een oolijk spectator van menschen en wereld, bij wien moppen, vondsten, fabels zich kristallizeeren tot korte gedichten, welke direkt zingen, op korte golf, helder, prettig. Een onbetwistbare eigen begaafdheid, gezond, aangenaam. Ge moet dat lezen : « Van je vrienden », « Zwarte Piet », « Optimisten », enz. Verfijnd-volksch. Dr Joris Caeymaex, pr.

17.992 van Rooy, Jos. **81**

◆ STEMMEN UIT DE STILTE — *Tielt, Lannoo,* 1938 (22×14) 70 *blz.* 20 *fr.*

IV — De spanning van pijn, als grondtoon van Schr.'s levensgevoel, is er geen naar kil scepticisme toe, maar wijst op een drang naar waarachtigheid boven het banale, en hunker naar iets hoogers. Gedichten zooals : Belijdenis, De priester, Appassionata geven hiervan den ietwat zwaren maar kruimigen zieleklank weer : fragmentarisch heeft hij U daar machtig te pakken. Daarnaast heeft men aan J. van Rooy opvallend iemand die gedichten schrijft, laat ik zeggen, « op » zijn inspiraties. Maar dan toch weer niet alledaagsch ; men gunt hem met een zeker genoegen dit uitwerken van zijn kracht en vaardigheid, die groot zijn : men gevoelt weer eens iets van den gloed van van Deyssels woord-credo bij die bravourstukken als : De maaier, Slotakkoord en vooral Beiaardconcert. En lang niet slecht, ja eer te zichtbaar geciseleerd, — maar mooi, zijn natuurlijk verschillende sonnetten, zoo, ietwat op studio gemaakt, gelijk ik zegde, aanleunend bij Poot, Perk, Kloos (Venus, Glimlach, De vriend, 1ste sonnet) e.a. in de verschillende toonaarden : van pastel en gravuur op glas tot bronzen platen. Er kan verder wel gewicht liggen in de andere, met abstracte naamwoorden geladen sonnetten, maar doorgaans zijn zij minder gelukt. Laat mij er bij voegen dat de bundel ook nog een tamelijk groote vracht onrijpe stukken bevat. Het spijt me dat zelfs de enkele lossere gedichten, die meer naar muzikaliteit zweemen en aldus zuivere directe lyriek zouden geven, niet vrij blijven van dit algemeen karakter van : te veel bij middel van blinkende litteraire studio-elementen te zijn gemaakt.
Dr Joris Caeymaex, pr.

17.993 Vercammen, Jan **81**

VOLUBILE — *Antwerpen, De Sikkel,* 1939 (21×15) 90 *blz.* 28 *fr.*

Jan Vercammen

IV — Men vindt hier vooreerst overgedrukt de mooie gedichten uit het bundeltje « De rozen rijpen ». Vercammen op zijn best is : de dichter in een zomertuin bij een klein kind en de spanning der ontroering tusschen die twee werelden (Luciana, Herfst met een kind (althans I), De schaduw, Het meisje Hedwig, De Rozen rijpen). Onder het nieuwe, signaleer ik dadelijk de drie mooie gedichten : Met U in het Bergland. Proficiat. In zijn geheel nu, geeft de bundel uiting aan het eenzaamheidsgevoel van het individueel leven tegenover leven en dood, ook tegenover de vrouw. Bij dit laatste schept de dichter zich een visie als volgt : dat het in schaduw geziene zóó mocht blijven, niet gerealiseerd worde, dan blijf ik, dichter, in dien pijnlijk-zoeten toestand van te hangen in de droomsfeer. Van deze ietwat broeierige lyriek vond hij het bezielde rhythme in enkele stukken, deels Avond, Bevrijding en vooral Een Herfst met de Onbekende. Voor het overige van den bundel krijgen we gedichten zooals Vercammen er, uit de hem eigen gave, schrijft en die mooi zijn in dien zin (blz. 16, 20, deels 13 en 30) ; maar bij meerdere andere was hij te gauw tevreden, betrouwend op zijn gave, en dan komt men tot Vercammen-clichés met de onvermijdelijke rijmparen : handen — branden. Zie Erfenis bis, Herinnering bis, Thema bis, Voortaan, Een Herfst, gronden — gevonden en dergl. met het Woestijniaansch apparaat van : derven — sterven, baat, waan, beklijven enz., of de rond 1925 in de mode zijnde ravijnen, hinden, vogelen en andere in zwervenden vorm geziene beelden ; en dan zijn vers en volzin ook meer verf dan natuur. Dr Joris Caeymaex, pr.

17.994 **Yorin, Edmond** 81

ETUDES. Gedichten — *A'dam, P. N. van Kampen,* 1938 (20×13) 32 *blz. gec. fl.* 1
IV, P — Eerstelingverzen : van den mystieken overgang naar leven in God, verder iets van verliefdheid. Bij betrekkelijk treffende zegging, inspiratie en golving een beetje kort en koel. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.995 **Zonneberg, Franz** 81

◆ BLOED — *Sint-Amandsberg, Varior,* 1939 (24×16) 54 *blz.* 20 *fr.*
III — Na « Misten » eenige rust, ordening, versteviging (mooi : « Gekruisigde in den tronk » en « Ave Maria »), maar dan gaat hij weer aan het vloeien, vloeien naar nieuwe rhapsodieën. Er dient gewaarschuwd tegen de bodem-bloed-rasmystiek die hier tot uiting komt.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

17.996 **Zonneberg, Franz** 81

◆ MISTEN. Verzen — *Geeraardsbergen, Uitg. G. van de Maele-Bœur, Karmelietenstr.* 40, 1938 (25×17) 48 *blz.* 20 *fr.*,
IV — Ontlading van een zeldzaam overvolle jeugdopgekroptheid, naar idealisme : van geweldige deernis en broederlijkheid, van kuische extaze in jeugdliefde, van diepe vroomheid. Nu is dit tot uiting gekomen heelemaal als lawine, als lavastroom, als spuit, ongestremd, ongeschift, in duizend delta's. Het is zeker niet aanvaardbaar, zooals het daar gegeven wordt, maar slijmerig of hol is het toch ook niet, en 't heeft, te midden van die oneindige vloeden, een punctuatie van bliksemende inspirtaie, die misschien wel een belofte is. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

82. TOONEELLITERATUUR

17.997 **Bergfeld, J. en Valoël, Joan** 82

DE DEMON IN SMOKING. Tooneelspel in 3 Bedr. *Vrij nr A. Boere's « Het was een droom... » — Berlicum, J. Grosfeld,* 1938 (19×13) 95 *blz.* *fl.* 2
IV — Een passabel spel voor heeren. Een firma kan nog gered mits wordt afbreuk gedaan aan haar christelijke principes. Een dreigende droom komt waarschuwen. Het happy end is er ook. Wat langdradig. Toch goed bruikbaar.

17.998 **Blomberg, C.** : BLIJVEND GELUK. Samenspraak in 4 bedr. 82 : 81
Rijnsent-Zijderveld, H. P. : DE GYMNASTIEKLES. Spel in 2 bedr.
XX. : VAN HOLLANDS BODEM
— *Uithuizen, C. J. V. M. V.,* 1939 (17×11) 37, 11, 12 *blz.* *z. pr.*
1. IV, P — Bakvischjes-toekomstplannen getoetst aan de werkelijkheid. Qua tooneel arm, want gehakt en al te rijkelijk verwoord. Protestantsch.
2. V — 'n Onschuldige grap die voor 'n leuk gezelschap meisjes even dienen kan.
3. V — 'n Reklaam-pamfletje voor nationale producten. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

17.999 **Cordes, Margaretha** 82

DE VARKENSHOEDER EN DE PRINSES. Vroolijk spel in 7 taf. *Vert. uit h. Duitsch [Die natürliche Nachtegall] — Uithuizen, Ned. Verbond v. Christ. Jonge Vrouwen- en Meisjesvereenigingen,* 1938 (16×11) 32 *blz.* *z. pr.*
V-VIa, M — 'n Leuk sprookje van de grillige prinses die trouwen moet met den varkenshoeder, die gelukkig 'n vermomde prins blijkt. Niet kwaad en voor 'n jong publiek wellicht boeiend en goed. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

18.000 **Divendal, Herman** 82.9

MET MAARTEN OP HET KRUITSCHIP. De jeugd van Nederland speelt een fantastisch Spel voor Oranje en Vaderland. *Met een woord vooraf dr schrijver — Bussum, Tooneelfonds « Ons Leekenspel »,* 1938 (19×14) 2, 48 *blz.* *fl.* 1,60
V — Hier krijgen we een wel leuk jeugdspel, in een flinke taal en een soepele dialoog, al moet er toegegeven worden dat die af en toe wel eens « gewild » gaan lijken. Het is een fantastische parafrase van een les in geschiedenis, zoals die getransformeerd wordt in een kinderbrein. Bizonder geslaagd is het Jan Klaassenspel dat er in verwerkt is. Toch moet worden toegegeven dat ook dit enigszins buitenrands is. De afwikkeling van het probleem blijft ook wat vaag. Over het geheel is het niettemin een geslaagd jeugdspel, waardig gelezen en vooral waardig gespeeld. AL. DE MAEYER

18.001 **Gille, J.** 82

DECRESCENDO. Eenakter. *Vert. uit h. Fransch dr H. Verhofste — Marcinelle, J. Dupuis & Zonen*, 1939 (18×12) 30 *blz.* 2,50 *fr.*
IV — 'n Buitengewoon leuke satire op ministerieele bureaucratie. Echte humor, gezond en geestig. Verzorgd dialoog. Joz. van den Eynde, pr.

18.002 **Hanekom, A. J.** 82

DIE SKEIDSMUUR. Afrikaanse toneelspel in drie Bedrijwe. *Geïll. met 1 plaat — Kaapstad, Nasionale Pers [A'dam, Swerts & Zeitlinger]*, 1938 (19×14) 4, 68 *blz.* 2/9
V [P] — Bij 't beoordeelen van Z. A. tooneelwerk moeten we steeds den achterstand der Z. A. dramaturgie tegenover de Nederl. in 't oog houden, achterstand die voortkomt uit de Z. A. taaltoestanden, waarbij zeer langen tijd het Zuid Afrikaansch door het Engelsch op den achtergrond werd gedrongen. Zijn de verhoudingen thans verbeterd, dan blijft er nog heel wat weg af te leggen vooraleer het Z. A. gelijken tred zal houden met het Nederlandsch. Er is bij de Z. Afrikaners een groote activiteit, in verband met de ontplooiing van de moedertaal, vast te stellen. De Z. A. universiteiten brengen het hare daartoe bij. Ook op tooneelgebied verschijnen tegenwoordig heel wat Z. A. stukken, die van die activiteit getuigen. Qualitatief zijn we er echter nog lang niet. Dramaconstructie is nog zwak ; techniek erg verouderd ; dialoog dateert van vijftig jaar terug. Er zijn echter teekenen die wijzen op een « inhalen » van de vele tekorten. Laten de Z. A. auteurs zich meer documenteeren in zake Nederl. moderne dramatiurgie ; 't zal hun stijl- en bouwvaardigheid ten goede komen. *Die Skeidsmuur* behandelt het thema van het standsverschil in Z. A. Tamelijk op de spits gedreven tegenstellingen tusschen de « bourgeoisie » en de « armblankes ». Alles kom reg in 't derde bedrijf. Vlaanderen zal, vrees ik, zijn gading niet vinden in zoo'n drama. Doch als taal-studiemateriaal is zoo'n boekie niet oninteressant. A. V.

18.003 **Helderenberg, Gery** 82 : 81 : 24

◆ ZONDAGWEELDE. Koorspel voor B.J.B.-Meisjes — *Leuven, Boerinnenbond*, 1938 (20×14) 29 *blz.* 3 *fr.*
V, M — Zondagweelde in *Zondagheiliging*. Het B.J.B.-jaarprogramma op bizonder geslaagde wijze geënsceneerd. Gelegenheidscompositie, maar bepaald voortreffelijk tot een mooi sluitend geheel gecreëerd. Over alles heen, een zeer dichterlijke, gloedvolle atmosfeer

18.004 **Johnson, Larry E.** 82

HAAR ANDERE MAN. Blijspel in 3 bedr. (4 taf.). *Vert. uit h. Engelsch [Mary's other husband] dr J. C. van der Horst. Geïll. met 3 platen — Zaandijk, J. Heijnis Tsz.*, 1938, 3e *druk* (17×11) 152 *blz.* *fl.* 1,50
IV — Van een vrouwtje dat te veel verbeelding had en zoo in een warrelnet van moeilijkheden geraakt. De schrijver weet er haar toch netjes uit te halen. — Een spel met verwikkelingen, handig ineen gestoken en even handig ontknoopt. Een praatstukje, met uiterlijk spel. Dr C. Godelaine

18.005 **Klontaarde** 82

DE SLIMME SCHAPER. Klucht in 1 Bedr. — *Antwerpen, P. Vink* (17×13) 24 *blz.* 8 *fr.*
V — 'n Zeer vrije versie van « La farce de M. Patelin ». Gewoon. Joz. v. d. Eynde

18.006 **Lagemann, Ed. C.** 82

LEVENSDWANG. Dramatische Schets in 1 Bedr. — *Zaandijk, J. Heijnis Tsz. (nr 107)* 1938, 10e *druk* (17×11) 40 *blz.* *fl.* 0,60
IV — Een jong doktoor is verliefd op de dochter van een werkman. Hij blijft haar trouw niettegenstaande het verbod van zijn vader. Onpersoonlijke verwerking van een bekend thema. Litterair en tooneelkundig zoo goed als waardeloos. Dr C. Godelaine

18.007 **Mets Tz., W.** 82

EEN KERSTAVOND. Tooneelspel in 2 Bedr. — *Zaandijk, J. Heijnis Tsz. (nr 68)* 1938, 7e *druk* (17×11) 48 *blz.* *fl.* 0,75
IV, P — De verloochende dochter geraakt op kerstdag met papa verzoend en wordt hartelijk in huis ontvangen. Roerend. Nogal vlak. Niet storend protestantsch. Joz. v. d. Eynde

18.008 **Mossinkoff, Piet** 82

BAMMERHOF IN OPSCHUDDING. Klucht in 3 Bedr. bew. dr P. Mossinkoff — *Antwerpen, P. Vink*, 1939 (17×13) 74 *blz.* 15 *fr.*
V — Motief van nieuwe rijken en droomrijken door elkaar. Het reikt echter niet boven « klucht ». Niets verrassends, alhoewel ook niets ontmoedigends. Goed handwerk.
Al. de Maeyer, pr.

18.009 **Nauw, Herm., j[r]** 82

ALS MA AAN DE TOUWTJES TREKT. Vroolijk Spel in 3 Bedr. — *Antwerpen, P. Vink,* 1939, 5[e] *herziene druk* (17×13) 76 *blz.* 33 *fr.*
IV — Als de man voor pantoffelheld fungeert en ma aan de touwtjes trekt, loopt het allicht verkeerd. Zoo hier. Er zitten echter wel 'ns gelukkige gevolgen aan vast. In casu 'n Goddank gebroken verloving en twee nieuwe paartjes. 'n Zeer gewoon en min of meer vroolijk spel. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

18.010 **Sassen, Ad.** 82 : 92.2

◆ HET SPEL VAN SINT JORIS. Vrolijk Wagenspel in 1 Bedr. *Geïll.* — *Utrecht, Het Spectrum (Toneelfonds « Het Landjuweel »)* 1938 (19×11) 15 *blz.* *fl.* 0,25
V — « Een oud middeleeuwsch wagenspel, in de omraming van een nieuwe handeling ». Niet zooveel zaaks in deze uitwerking. Het geval zelf is alleszins interessant.

18.011 **Schuitmaker, Y. C.** 82

PAX. Satirike Skets yn 1 Bedr. — *Leeuwarden, R. van der Velde,* 1938 (17×11) 32 *blz. z. pr.*
V — Ze begonnen met er hun verbazing over uit te drukken dat er oorlog kon uitbreken, terwijl het zoo gemakkelijk is mekaar te verstaan. En over dat onderwerp kregen ze ruzie en op een amen stond het huis het onderstboven ! Dialoog die uit een bewogen gemoed opkomt en dus gepaard gaat met mimiek en gebaar. Uitstekend tooneel, af en toe mag gesnoeid. Dr C. GODELAINE

18.012 **Sepp, A. A.** 82.2

HIJ LEEFT. Paaschspel. *Met muziek van J. van den Boogert. Geïll. met 1 plt — Hillegom, Uitg. Mij Editio,* 1938 (19×14) 40 *blz.* *fl.* 0,75
V, P — De tekst van dit Paasspel is op vele punten zeer bedenkelijk. Niet alleen omwille van de al te vage symboliek, met de verwarrende inleiding, maar vooral om de al te grote vrijheid waarmee de bijbelgegevens behandeld zijn geworden. Dat heet niet langer « in de rand van de bijbeltekst », maar geeft rechtstreeks aanleiding tot verkeerde en anti-schriftuurlijke gloses. Overigens is de stijl sukkelslepend. Op toneelgebied is het beneden alles. Het is een brochure die gerust op zij mag worden gelegd om er nooit meer naar om te zien. Zelfs de stichtelijke bedoelingen die kunnen voorgezeten hebben, komen geenszins tot enige waarde. AL. DE MAEYER

18.013 **Sepp, A. A.** 82.2

TOT ZIJN WONDERBAAR LICHT. Kerstspel. *Met muziek van J. van den Boogert. Geïll. met 1 plaat — Hillegom, Uitg. Mij Editio,* 1938 (19×14) 48 *blz.* *fl.* 1
V, P — Er staan zeer veel mooie gedachten in dit werkje. Jammer genoeg worden ze ontsierd door een al te lome taal en stijl. Het is te stroef te dor gehouden. Bovendien is de symboliek, vooral dan in het eerste deel, van al te grote duisterheid en van te weinig zin. Als toneel mist het alle constructieve waarde. Het doet te plechtig, en van daar te lijmerig. AL. DE MAEYER, PR.

18.014 **Shakespeare, William** 82.9 : 81

JULIUS CÆSAR. Drama in 5 Bedr. *Vert. uit h. Engelsch dr E. Fleerackers S.J. — Antwerpen, Standaard-Boekhandel,* 1938 (23×15) 108 *blz.* 7 *fr.*
IV — Deze nieuwe Julius Cæsar-vertaling is algemeen vrij gunstig ontvangen. Wij leggen vooral nadruk op de inleiding die wat meer inzicht brengt op de constructie van het stuk. Niet alleen voor schoolgebruik is dat van belang, maar ook voor den doorsneelezer en bovenal voor den toneelliefhebber, die wel eens graag over Shakespeare kletst maar doorgaans weinig inspanning spendeert aan een ernstiger onderzoek van een van zijn stukken. De proeve van P. Fleerackers zal hierbij schitterende hulp bieden. AL. DE MAEYER, PR.

William Shakespeare

18.015 **Teirlinck, Herman** 82

AVE. *Geïll. met houtsneden dr F. Masereel—Antwerpen, De Sikkel* (25×20) 58 *blz.* 35 *fr.*
III — Reeds bij de eerste opvoeringen, rond 1927, had « Ave » slechts een zeer gemengde indruk gelaten. Nu de tekst voorligt, zal de geestdrift wel niet gestegen zijn. De titel op zichzelf is al een ongezonde speculatie. Dat alles is reeds meer dan genoeg gezegd. Als tekst is het knap werk. Teirlinck blijft de virtuoos, die hij steeds was. Zijn wijsheid is echter meer woordgeschitter dan diep nadenken of ook maar soliede begrippen. Vaak geestig, meer nochtans als toevallige flits dan als vlijmende analyse. De symbolen blijven

al te vaag omdat ze niet gevoed zijn door ideeën. Spel van woorden, en nog meer woorden zonder spel. Wat het willekeurig vermengen betreft van eenvoudige realiteit met een zweem van mysticisme, daar kan alleen een zeer oppervlakkig mens zich aan laten vangen.

AL. DE MAEYER, PR.

18.016 **Teirlinck, Herman** 82

Herman Teirlinck

DE EKSTER OP DE GALG. *Geïll. met houtsneden dr Fr. Masereel — Antwerpen, De Sikkel,* 1938 (25×20) 93 *blz.* 35 *fr.*

II — Het jongste werk van Teirlinck heeft hem vast geen roem bij gebracht. Al kunnen sommige mensen er zogezegd diepzinnige beschouwingen aan vast knopen, nuchter bekeken moet het een viezigheid heten. Litterair is het een autogobisme in en door het « mooie » woord. Toneelmatig schiet het te kort. Het mist distinctie, maar evenzeer « realiteit ». Het had « laster » kunnen worden ; het is niets meer dan « onverantwoordelijk » geklets en gezanik. De beelden en de verwoording, de vinnigheid zelfs kan herhaaldelijk mooi heten : het geheel blijft echter zonder soliede en verantwoorde inhoud. Het is een mislukking. Waarom er veel woorden aan verspelen ? AL. DE MAEYER, PR.

18.017 **Teirlinck, Herman** 82

IK DIEN — DE VERTRAAGDE FILM. *Geïll. met houtsneden dr Fr. Masereel — Antwerpen, De Sikkel,* 1938, 1937 (25×20) 52, 59 *blz.* *elk* 35 *fr.* ; *luxe uitg.* 100 *fr.*

II-III — Prachtuitgaven van Teirlinck's drama's. *Ik Dien* : symbolische bewerking voor tooneel van de middeleeuwsche Beatrijs-legende, gekruid met gemeene zetten. Over deze « profanatie » van het candide, oorspronkelijke gegeven, zijn we bezwaarlijk te spreken.

II — *De vertraagde Film* : De perverse historie van een man en vrouw die, wars van het leven, zelfmoord plegen. Decadentie-product.

18.018 **van Cuyk, Stephanus en Nielen, Gerard** 82

O, DIE ZENUWEN ! Blijspel in 3 Bedr. — *Haarlem, Brussel,* « *Pieter Langendijk* » *(Tooneelfonds, nr* 468*)* 1938, 2^e *druk* (19×13) 89 *blz.* *fl.* 1,90

V — 1^e Bedrijf, Anna is neuratheniek en pest alwie haar nadert ; 2^e Bedr. de familie spant samen om Anna te pesten ; 3^e Bedr. en zoo geneest Anna. Een niet gemakkelijk speelstuk ; een geschoolde bezetting maakt er iets leuks van. Gevaar voor eentonigheid in het humeurige.

Dr C. GODELAINE

18.019 **van de Velde, Anton** 82

◆ HANS WORST. Spel in 3 Kapittels — *Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale,* 1938 (20×16) 94 *blz.* 20 *fr.*

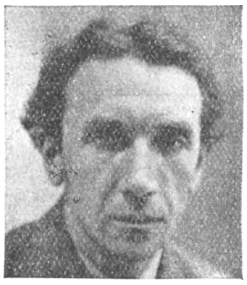

Anton van de Velde

V — Wagner twijfelt of Faust rouwmoedig den dood inging. Een engel meldt hem dat het offer van zijn leven Faustes ziel redden kan. Wagner brengt dat offer : trekt zich terug in een klooster. De weerslag van Faustes dood op zijn knecht zal niet zoo gelukkig zijn als op zijn discipel. Hans Worst geraakt in den greep van Mephisto, die zijn meester verleidde, en ondergaat, uit hoovaardij, hetzelfde lot. Hij wordt door Faustes' geest gewaarschuwd en stervende wordt zijn ziel in extremis gered door frater Benedictus, alias Wagner : Dit stuk is voor de drie kwart gehouden in den zuiversten Vandeveldiaanschen trant : kwiek en fantastisch spel, speelsche, sprankelende bewoording. De personages groeien niet uit den tekst, vooral Hans Worst en Wagner niet. Hun verschijnen, de tooneelaanwijzingen en een paar woordjes tekst typeeren ze. Ze blijven zooals ze van meet af aan zijn, Wagner ernstig en diepzinnig, Hans Worst laag bij den grond en egocentrisch, tot in zijn bekeering toe. Tip top tooneelfiguur die Hansworst. Samen met Mephisto of de studenten schept hij van de beste speelscènes uit van de Velde's werk. Een deskundig regisseur vindt in dit stuk de noodige elementen om een schitterend spel op te bouwen. Dr C. GODELAINE

18.020 **Verèl, Dirk** 81 : 82

NAAR HET LICHT. Dialoog met Spreekkoor — *Baarn, Bosch & Keuning (Libellen-serie, nr* 357) 1938 (19×16) 30 *blz.* *fl.* 0,45 [6 *fr.*]

IV — De tekst van D. Verèl is meer voor gesproken koor. Als zodanig is ie mooi verzorgd, klankrijk en vol rhythme. Niettemin blijft de inhoud enigszins vaag, te cerebraal ; meer

door de dialogische voorstelling, dan door de eigenlijke gedachten : macht én liefde geven geen uitkomst, tenzij ze leiden naar het licht dat God is ! Eenvoudig en toch spreekt het niet direct genoeg in de ontwikkeling van deze tekst. AL. DE MAEYER, PR.

18.021 **Verschaeve, Cyriel, pr.** 82.9 : 81

◆ JACOB VAN ARTEVELDE — *Brugge, Zeemeeuw,* 1938, (24×18) 150 *blz.* 18 *fr.*
V* — Sierlijke heruitgave van Verschaeve's « subjectieve idealisatie van de bekende historische, meer nog van de legendarische figuur ». Bij zijn verschijnen in 1924 wezen wij in een uitvoerige recensie (512) op het klassiek-onberispelijke van sommige tooneelen; anderzijds op de zwakkere gedeelten in dramatisch-technisch opzicht. Alleszins is dit spel een nationale creatie, waarmee schitterende prestaties werden bereikt. Wij hebben het dankbaar andermaal ter hand genomen.

83. Verhalend Proza

I. VERBODEN LECTUUR

Boeken die 1) op de Kerkelijke Indexlijst voorkomen;
2) door de alg. regelen der kerkelijke boekenwet veroordeeld zijn ;
of 3) op grond van de christelijke zedenleer of van de natuurwet voor de meeste lezers verderfelijk moeten worden geacht

18.022 **Dabit, Eugène** 83

HOTEL DU NORD. *Vert. uit h. Fransch [L'Hotel du Nord] dr Bas van Deilen. Met nawoord van André Gide. Omslagteekening van Ernst Pommer en 1 ill. van Paul Baudier — Laren, De Nieuwe Tijd,* 1938 (20×14) 233 *blz.* *fl.* 2,25
I — Een immoreel boek van den in 1936 overleden communistischen schrijver.

Ilja Ehrenburg

18.023 **Ehrenburg, Ilja** 83.0

JULIO JURENITO'S AVONTUURLIJK LEVEN. De Zwerftochten van den Meester en zijn Discipelen [*Gulio Gurenito*]. *Geaut. vert. dr Felix van Zijll — Laren, De Nieuwe Tijd,* 1937 (20×14) 349 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,60
I-II, L — Andermaal een zeer sarcastische geschiedenis, zeer scherp en weleens geestig afgevend op de bourgeois-beschaving. Verwerpelijk.

18.024 **Last, Jef** 83.3

ZUIDERZEE. *Met een voorwoord van André Gide — A'dam, Em. Querido's U. M. (Salamander-reeks)* 1939, *herz. uitgave* (19×12) 269 *blz.* *fl.* 1,25 ; *geb. fl.* 1,50
I, K — Roman van den afsluitdijk en de drooglegging, die, naar het inzicht van den schrijver, de sociale en economische consequenties behandelt voor de bewoners van de eilanden en omliggende gebieden. De strekking is uitgesproken communistisch, de milieuschildering rauw realistisch, de taal vaak op het liederlijke af. Ongeschikt. G. J. C. ZWANIKKEN

18.025 **Pauwels, François** 83.1 : 93

HET DUEL — *A'dam, Querido [Antw., De Nederl. Boekhandel]* 1938 (20×13) 201 *blz.*
I-II — Besproken in Romankroniek nr 17.708. [*fl.* 2,25

18.026 **van der Veen, Adriaan** 83

TUSSCHEN KANTOOR EN ARCHIEF — *Den Haag, H. P. Leopold (De vrije Bladen, 16e Jg, nr 3)* 1939 (24×16) 30 *blz.* *fl.* 1
I³ — Homosexueele viezigheid. Dr J C.

18.027 **van der Woude, Johan** 83.1

BLAUWBAARD EN OCTOPUS — *A'dam, Em. Querido,* 1939 (21×13) 264 *blz.* *fl.* 3,50 ; *geb. fl.* 4,50
I — Blauwbaard is een cynicus, die in de toren, die hij bewoont, hele series minnaressen afwerkt, om met hen een mislukte vroegere liefde opnieuw te beleven. Een oud-studiemakker ontmoet hem en is door zijn « Herrenmoral » zo gepassioneerd, dat hij niet meer van hem los kan komen en zich tot taak heeft gesteld, den groten man te doorgronden, wat deze op de ruwste manier tracht te verhinderen. Andere bezigheden schijnen de heren niet te hebben. Ongezond en onsmakelijk ! Ongeschikt ! G. J. C. ZWANIKKEN

Johan van der Woude

II. — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde rijpere lezers worden gelezen

18.028 **Dreiser, Theodore** 83.1

EEN AMERIKAANSE TRAGEDIE. *Vert. uit h. Amerikaans [An American Tragedy] dr J. W.F. Werumeus Buning — A'dam, N. V. De Arbeiderspers (Luxe-editie)* 1938 (20 × 14) 650 *blz.* *geb. fl.* 2,90

Theodore Dreiser

II — Dit lijvig meesterwerk behoort tot het genre der psychologisch-criminologische romans, dat 10-15 jaar geleden — vooral in Duitschland — sterk ophef maakte, en waarin Wassermann, Huch e.a. zich waardevol deden gelden. Doch niemand vermag in dit genre Dreiser naar de kroon te steken. Deze Amerikaansche tragedie is voor alles de tragedie van de ijskoude levensleegte en van een steriel protestantisme, dat er niet in slaagt moreele weerbaarheid te verleenen aan het indicvidu. De moordenaar en predikantenzoon Clyde Griffith is een zielloos instrument. Dreiser schetst ons het vrij normaal verloopende leven van dezen jongen man van kindsbeen af. Met de pijnlijke nauwgezetheid van den determinist laat hij het idee der misdaad ontkiemen in het gemoed van zijn held, die allesbehalve heroïsch aandoet. In, en tevens als buiten het individu om, groeit onweerstreefbaar dit idee naar zijn noodlottige verwezenlijking toe. Deze verwezenlijking is moord. Dreiser schrijft slecht. Zijn stijl en zijn voorstelling van het gebeuren zijn dermate specifiek-journalistisch, dat men bezwaarlijk van een litterairen vorm zou durven gewagen. Doch de groote hoedanigheid van dit æsthetische tekort is zijn secure belangstelling voor het in « zijn » procédé onontbeerlijke detail en zijn wonderbare vaardigheid bij het evenwichtig en nuchter-reëele opbouwen van een verhaal. Aan de basis van dit verbijsterend tijdsdocument ligt het diep-humane medelijden van den zeer begaafden auteur voor den beklagenswaardigen sterveling, wiens onstuitbaren ondergang hij in deze troosteloos-grootsche noodlotskroniek uitbeeldde. Weremeus Buning vertaalde uitstekend, doch de corrector verdient de duimschroeven. PAUL HARDY

18.029 **Faulkner, William** 83.3

HET LICHT IN AUGUSTUS. *Vert uit h. Amerikaans [Light in August] dr Mevr. Mr I. E. Prins-Willekes Macdonald — R'dam, N.V. v/h van Staal & Co,* 1938 (23 × 15) 465 *blz.* *fl.* 3,20 ; *geb. fl.* 3,90

II-III, P — Een Amerikaansche roman: Een jonge vrouw zwerft op zoek naar den weggeloopen vader van haar nog ongeboren kind. Een man ontfermt zich over haar en helpt haar, ook na de geboorte van het kind. Dit laatste heeft negerbloed in de aderen, moordt een vrouw en wordt bij een vervolging om lynch-bedoeling neergeschoten. — Wie de schrijver is als romancier, verneemt ge van den inleider Theun de Vries, die toch voorzichtig moet gelezen. De roman ? Een schrijnend beeld van bepaalde Amerikaansche toestanden geboren uit rassenhaat en fanatisme. Erg en « onbefloerst » realistisch en op het randje af pessimist. Sociaal georiënteerd. De vertaling, vlot geschreven, behoudt de dialectische kleur. Mooie druk. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.030 **Francken, Fritz** 83.8

KORTE VERTELLINGEN — *Antwerpen, van Uffelen-Delagarde,* 1938 (29 × 22) 350 *blz.* 30 *fr.*

Fritz Francken

II — Een aantal dezer vertellingen verplaatst ons in de atmosfeer van inkwartiering in Vlaanderen en Normandië in den oorlog 1914-18 : daar is de stemming goed door kleur en toon. Op enkele andere plaatsen schenkt Schr. ons historische of legendarische verbeeldingen, eveneens in de stemming. Een nogal groot aantal stukken bestaat uit kantoormoppen of kleinburgerlijke drama's, ontspanningslectuur rond enkele komische typen. De neiging tot het lichte genre en het immoreele, die

zich trouwens ook in de vorige opstellen hier en daar vertoont, komt sterk tot uiting in meerdere amoureuse fantasieën, en maakt het boek voor onze lezers ongeschikt.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.031 **Robins, Denise** 83

Denise Robins

DE EEUWIGE DROOM. *Vert. uit h. Engelsch dr G. J. Werumeus Buning-Ensink — Den Haag, J. Ph. Kruseman,* 1939 (19×13) 222 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
II, N — De levensbeschouwing welke schrijfster er op nahoudt is hinderend neutraal. Vele bladzijden van het boek brengen ons op het randje van het perverse. Streng voorbehouden. A. CORLUY, PR.

18.032 **Traven, B.** 83.3

MODESTA. *Vert. uit h. Duitsch [Die Rebellion der Gehenkten] dr P. Voogd — A'dam, N. V. Arbeiderspers,* 1938 (21×15) 308 *blz.* *fl.* 2,50
II, S — Een schrijnend boek over het lot en het leven der zwoegers, die in de Mexikaansche wildernis gedwongen worden tot onmenschelijk-zwaren arbeid en bij het minste verzuim gruwelijk worden mishandeld en verminkt, tot ze in opstand komen tegen deze terreur (Opstand der Gehangenen luidt de oorspronkelijke titel) en 'n bloedige revolutie ontketenen. Marxistische theorieën over het mijn en het dijn ; grove spot en ergerlijke hatelijkheden jegens den katholieken godsdienst. Zedelijk gemeen en doorloopend brutaal-dubbelzinnig. Volstrekt af te raden. M. BROUNS O.S.Cr.

18.033 **van Iependaal, Willem** 83.1 : 83.3

ADAM IN ONGENADE. Roman — *A'dam, N. V. De Arbeiderspers,* 1938 (21×15) 273 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
II-III, SN — Besproken in Romankroniek nr 17.712.

18.034 **von Horvâth, Ödön** 83.1

ER IS EEN MOORD BEGAAN. Roman. *Met een afscheidswoord van Carl Zuckmayer. Vert. uit h. Duitsch [Jugend ohne Gott] dr Johan Winkler — A'dam, Arbeiderspers N. V.,* 1938 (20×13) 256 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50
II-III — Wanneer een generatie opgroeit zonder ook maar de minste notie van waarheid en rechtvaardigheid, is de resultante dezer opvoeding voorwaar niet problematisch. In dit boek beschrijft de onlangs overleden Oostenrijker v. Horvàth, in een zeer sensitieve taal, de tragedie van zulk een jeugd, die, zooniet *tegen* dan toch *zonder* God (Jugend ohne Gott) wordt opgevoed. Een jongen uit dit milieu wordt door een klasgenoot vermoord. En de onderwijzer,die toevallig in staat is deze misdaad op te helderen, luistert naar de stem van God, en vindt den weg naar de waarheid. Letterkundig hoogstaand werk.Enkele gewaagde passages en troubleerende insinuaties vragen ernstig voorbehoud. M. BROUNS O.S.Cr.

18.035 **Zoff, Otto** 83.9 : 28

DE HUGENOTEN. Een historisch verhaal van hun lijden en strijden. *Met een inl. woord van Dr A. A. van Schelven. Vert. uit h. Duitsch [Die Hugenotten] dr Dr J. C. van der Does. Geïll. met 7 platen — A'dam, W. ten Have* (25×16) 351 *blz.* *fl.* 3,90 ; *geb. fl.* 4,50
II*, P — De Fransche protestantsche Hugenoten behooren tot de geestelijke voorouders van Noord-Nederland. Aldus Allard Pierson, en we meenen dat hij volkomen juist heeft gezien. Met de Hugenoten en hun calvinisme wordt voor de Noordelijke Nederlanden de middeleeuwsche cultuur als een gesloten boek. Het is dus van belang voor de Noord-Nederlanders dat ze wat nader met die geestelijke voorouders vertrouwd wezen. Nu is dit werk de apologie van het Hugenotisme, zooals een Duitscher het zag. Prof. van Schelven, die er de voorrede toe schreef, na het opzet te hebben toegejuicht, voegt er volgende reserve aan toe : « Hier en daar komt in dit werk aan den dag dat de schrijver een beschouwing van het calvinisme heeft, die mij niet verantwoord lijkt. En ook is nu en dan misschien wel wat te veel in hoofdzaak van de speelmomenten in het drama werk gemaakt. Maar... een letterkundige stelt in dit opzicht vanzelf andere eischen dan een wetenschappelijk onderzoeker. » Dit boek is slechts dienstig voor historisch-critisch onderlegde personen ; anderen kan het op een dwaalspoor brengen. Dr FLORIS PRIMS

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden

18.036 **Andersen Nexö, Martin** 83 : 93

ONDER DE WIJDE HEMEL. *Vert. uit h. Duitsch [Under aaben Himmel] dr B. van Deilen — Laren, De Nieuwe Tijd,* 1937 (19×13) 271 *blz. fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,50
III, S — De socialistische auteur vertelt in dit boek over zijn jeugdjaren, hoofdzakelijk op het Deensche platteland doorgebracht. Het is litterair mooi werk, oprecht, gemoedelijk, optimistisch zelfs, ondanks de vele schaduwzijden in zijn leventje zelf. Voorbehoud omwille van een paar passages.

Martin Andersen Nexö

18.037 **Deeping, Warwick** 83.0

DE VROUW OP DEN DREMPEL. *Vert. uit h. Engelsch [The Woman at the Door] dr G. Blom — Haarlem, J. H. Gottmer & Co.,* 1939 (23×16) 335 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 3
III — Een vrouw van het Engelsche platteland doodt, na een langdurige slechte behandeling, in een aanval van angst, haar man. Een schrijver neemt haar tegen de justitie in bescherming en doet haar vluchten. Het geheel werd een onderhoudend geschreven ontspanningsroman, die echter aanleiding kan geven tot verkeerde opvattingen. P. FRISCHE

18.038 **de Vree, Paul** 83.1 : 93

EEN KRINGLOOP. Kronijk van een gezin. *Geïll. met bandteekening dr Acket — Antwerpen, De Nederl. Boekhandel,* 1939 (20×14) 200 *blz.* 30 *fr.*
III — Besproken in Romankroniek nr 17.709.

18.039 **de Vries, Anne** 83.1

HILDE — *Nijlkerk, G. F. Callenbach N. V. [Antwerpen, N. V. Standaard-Boekhandel]* 1939 (21×17) 287 *blz.* 35 *fr.* ; *geb.* 48 *fr.*
III, [P] — Besproken in Romankroniek nr 17.715.

18.040 **Hilton, Francis W.** 83.0

EEN GRIMMIGE STRIJD. *Vert. uit h. Amerikaansch dr Frits Hoogewerff — R'dam, De Combinatie N. V.,* 1939 (20×14) 226 *blz. fl.* 2,25
III — De zooveelste combinatie van cow-boys, rodeo's, mustangs, prairieën, enz. In zoover kan 't geen kwaad. Wat al te licht echter neemt vooral de hoofdpersoon het op inzake ongeregelde verhoudingen en echtscheiding. M. BROUNS O.S.Cr.

18.041 **Hilton, James** 83.3

WIJ STAAN NIET ALLEEN. *Vert. uit h. Engelsch [We are not alone] dr L. J. A. M. Berkhout-Willemse — Baarn, Hollandia Drukk.,* 1938 (20×14) 235 *blz. fl.* 1,75; *geb. fl.* 2,50
III — Iemand, die zulke verzuchting zou slaken als deze : « Maar waarover schrijven ze toch altijd ? », verwijs ik naar dit boek. Fijn en verzorgd is dat alles genoeg, maar of dat nu iemand kan boeien, die uit is op zoek naar een ontmoeting met een geest, die beter, nobeler en rijker is dan de zijne... ? Men leest het, legt het weg, en niets blijft er van over.
Dr A. BELLEMANS, PR.

Erich Kästner

18.042 **Kästner, Erich** 83

HIER WOONT HET GELUK. Romance in Salzburg. *Vert. uit h. Duitsch [Georg und die Zwischenfälle. Ein Salzburger Tagebuch] dr Johan van der Woude. Geïll. dr P. Pauwels — A'dam, L. J. Veen,* 1938 (26×14) 150 *blz. fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50
III — Kapitaal-humoristisch boek vol grappige toestanden en in een sprankelenden stijl geschreven. De vertaling van van der Woude is uitstekend. ANTON VAN DE VELDE.

18.043 **Keun, Irmgard** 83

KIND ZONDER LAND. *Vert. uit h. Duitsch dr Alice van Nahuys — A'dam, Em. Querido,* 1939 (21×14) 217 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III — Op suggestieve wijze vertelt Kully, het kind van Duitsche emigranten, vol humor

en met fantastischen kijk op menschen en toestanden, haar ervaringen : Het telkens kortstondig verblijf in verschillende Europeesche steden, de reis naar Amerika, den voortdurenden geldnood, etc. Zeer levendig voorgesteld. Enkele naïeve opmerkingen, die veel te denken geven, maken voorbehoud noodzakelijk. J. M. C. DE HAAN

18.044 **Larsen, Karin** 83

EEN MENSCH OP AARDE — *Maastricht, Stols,* 1938 (19 × 12) 44 *blz.fl.* 1,20 ; *geb.* 1,90
III, T — Mijmeringen van een man na den dood van vrouw en kind. Zoowel de sombere opvattingen, die overwegend zijn, als de op het einde zich aanbiedende berusting, zijn eenigszins monistisch. Philosophisch te primair ; en lyrisch te schraal. Niet geschikt. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.045 **Latimer, Jonathan** 83.0

MOORD IN HET SANATORIUM. *Vert. uit h. Engelsch [Death stalks in the Madhouse] dr Fred. van Beeveren — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20 × 15) 260 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III — Het is een gek gekkenhuis, waar deze detectivehistorie speelt. De directeuren zijn schurken, die een gekke dame willen bestelen. Het personeel, voor zoover mannelijk, is gek of drankzuchtig. En tenslotte is een knappe verpleegster ook nog moordenares. De detective is er één van het min beschaafde soort. Het is een verademing weer eens een vertaling te lezen, die zoo goed als feilloos gespeld is. FR. VERMEULEN, PR.

18.046 **Lilja, Gertrud** 83.1

WIJ, VROUWEN. *Vert. uit h. Zweedsch [Kvinnorna: Slökten] dr M. J. Molanus-Stamperius — Haarlem, J. H. Gottmer & Co,* 1939 (24 × 16) 286 *blz. fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,50
III — Boeiende familieroman, spelend op het platteland in Zweden, in het laatste kwartaal der vorige eeuw. Behandelt de gezinnen van twee kinderen van den « schepen » ; het aardige, kinderrijke huishouden van de dochter en daarnaast het ongelukkig gezin van den zoon, die vrouw en kind verlaat. Jammer dat dit kind, volwassen geworden, in zelfmoord een treurig einde vindt. A. HERMANS

18.047 **Manuel, Vera** 83.0

DE GEHEIMZINNIGE JAPANNER — *A'dam, Scheltens & Giltay ; Antw., van Ditmar's B. I. (Maraboe-serie)* 1939 (20 × 14) 223 *blz.* 18 *fr.*
III — Als detective niet kwaad, doch de auteur wekt sympathie voor personen die zaken drijven van een dubieus gehalte en op oneerlijke wijze van een diefstal profiteeren. M. BROUNS O.S.CR.

18.048 **Marshall, Edison** 83.0

HET JUWEEL VAN MAHABAR. *Vert. uit h. Engelsch [Jewel of Mahabar] dr Ad. Vorstman — Den Haag, J. Philip Kruseman,* 1939 (21 × 15) 224 *blz.*
fl. 2,25 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 3,25 [35 *fr.*]
III — Aan de hand van aanwijzingen, gevonden in een oud document, trachten twee Amerikaansche oudheidkundigen een schat te vinden, eeuwen geleden door een Indisch vorst verborgen. Veel geheimzinnige tegenwerking hebben zij te overwinnen, maar ten slotte slagen zij. A. ACKERMANS

18.049 **Masterman, Walter S.** 83.0

EEN DUIVELACHTIG EXPERIMENT. *Vert. uit h. Amerikaansch dr H. van Suchtelen — R'dam, De Combinatie N. V.,* 1939 (20 × 14) 311 *blz. fl.* 2,25
III, T — Een jonge man, slachtoffer van een duivelachtig experiment van een dokter, leidt een dubbel leven. In den dag laat hij zich voeren als een kreupele in een rolstoel ; 's nachts gaat hij moorden. Er komt ook nog spiritisme bij te pas. Het boek slaat u op de zenuwen. Voorbehouden lectuur. A. CORLUY, PR.

18.050 **Nicolas, Edm.** 83.1 : 83.8

DE PRESIDENT. *Geïll. dr R. Mulder — Utrecht, Het Spectrum,* 1939 (19 × 11) 261 *blz.*
fl. 1,75 ; *geb. fl.* 2,50
III — Een goed geschreven roman, een ietwat vreemde geschiedenis met een drang naar het bovennatuurlijke. Een boek, waarin de zielestrevingen bijna chemisch worden ontleed. De oude rechtbank-president Van Dooren Hoogenbirk komt in aanraking met een zwervenden zilversmid, Albert Fijnaert, die zich ontfermd heeft over Nella, de weggeloopen vrouw van een liederlijken vrachtrijder. De president neemt Nella met haar kind bij zich in huis en zijn onverschilligheid voor het leven verandert in een doelbewust streven tot redding der vrouw. De redding mislukt, maar het levenseind van den president vindt zijn belooning in de vorming van het kind. Het boek bevat nog drie verhalen van het typisch mysterieuze genre. A. J. VAN DEN BOGAERT

18.051 **Philips, Judson P.** 83.0

DE BOND DES VERDERFS. *Vert. uit h. Amerikaansch [The leage cf disaster] dr H. van Suchtelen — R'dam, De Combinatie,* 1938 (20×14) 243 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — De Bond des verderfs doet misdaden in 't groot. Maar de Jacht Club zal het gerecht eens even helpen en ook den Bond er onder krijgen. Maar de Jacht Club wordt zelf aanzien voor den Bond. Er is een Chineesche bediende bij en een verliefde juffrouw; er wordt geduelleerd te water, te land en te lucht; maar ze winnen en ze trouwen. En het is larie.
E. BOHAERT M.S.C.

18.052 **Roland Holst, A.** 83.8

VOORTEEKENS — *Maastricht, A. A. M. Stols,* 1938, 2e *druk* (14×10) 47 *blz.* *fl.* 1,20 ; *geb. fl.* 1,90
III*, T — Het geldt hier intuïties van zekere psychische levensvormen naast die van het gewone leven. Ik moet zeggen dat het eerste der twee opstellen, trouwens voor een deel surrealistisch, mij als een hallucinatie-raadsel voorkomt. Het ander betreft wat men zou kunnen noemen het kinder-adamisme van zuivere vreugde dat verder in het leven niet voortduurt : één intuïtief heropleven daarvan beeldt de dichter uit, en wel met al de bekoring, diepte en grootschheid, die wij bij dezen grooten dichter der zee kennen (Het gouden plein). Mits met een beetje granum salis gelezen, zal dit opstel een buitengewonen indruk maken door een waarlijk gouden heerlijkheid die ook rythme en taal vult en doorglanst.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

A. Roland Holst

18.053 **Sava, George** 83 : 93

HET REDDENDE MES. *Vert. uit h. Engelsch [The healing Knife] dr Mr P. Linter — Voorburg, Boot [Antwerpen, De Ned. Boekhandel]* 1938 (22×14) 306 *blz.* 49,30 *fr.*; *geb.* 63,30
III-IV* — Het levensverhaal van een chirurg, een energiek man. Naar het heet, de autobiographie van een in Engeland zeer bekend arts. Het boek staat in den ik-vorm. Het mist waarachtigheid ; den held gaat het wat al te zeer voor den wind ; hij is zoo erg zelfzeker. Maar zijn verhaal is uiterst boeiend. De doctorspractijk, als object voor de romanliteratuur, moet er den jongsten tijd aan gelooven.

18.054 **Seidel, Ina** 83.9

HET WENSCHKIND [Das Wunschkind]. *Ned. bew. v. Tony de Ridder — A'dam, van Holkema & Warendorf ; Antwerpen, J. van Tuijl (Echo-serie)* 1938, 2e *druk* (18×12) 683 *blz.* *fl.* 1 ; *geb. fl.* 1,50
III*, L — Het verwondert ons niet, dat deze roman, die algemeen beschouwd wordt als de beste van deze schrijfster, bij zijn verschijnen in 1930 een groot succes kende, gezien de geest van het werk en het behandelde thema. Zooals in haar andere historische romans ligt ook hier de bedoeling voor de landgenooten lessen te doen trekken uit een verleden, dat aan de nationale fierheid der Duitschers een hevigen klap toebracht, nl. de Napoleontische overheersching. De figuur van den veroveraar beheerscht het gansche boek en spookt in de geesten der optredende personen, vnl. in dien van Christoph, die ten slotte bij het bevrijden van zijn vaderland het leven zal laten. Maar de hoofdfiguur is wel Cornelie, Christophs moeder, waarvan de uitbeelding een kolfje naar Ina Seidel's hand is : in haar vinden wij de mystische verbondenheid van de familie met den vaderlandschen grond verpersoonlijkt, verbondenheid waaruit zij de kracht put om haar moederplicht te vervullen. Daartegenover staat de onevenwichtigheid van het meisje Charlotte en haar dochter Delphine, die naast Duitsch ook Fransch bloed in hun aderen hebben, en daardoor alle zedelijk houvast in het leven missen. Het heele boek is trouwens een ode aan de moederliefde, en de verhouding Cornelie-Christoph roept bijna onwillekeurig deze voor den geest van Mrs. Morel-Paul uit D. H. Lawtence's « Sons and Lovers » (Zonen en Minnaars) : de activiteit der beide vrouwen wordt uitsluitend bepaald door hun liefde tot den beminden zoon. Wij meenen nochtans, dat Ina Seidel's werk artistiek de vergelijking niet kan doorstaan met Lawrence's roman ; een zekere loomheid in de handeling en een niet te ontkennen langdradigheid maken er een zware brok lectuur van. Voorbehoud dient gemaakt voor zekere meeningen over het katholicisme en om eenigszins occulte opvattingen.
FR. DUPONT

18.055 **van Bolhuis, E. G.** 83.3

DE OVERBODIGEN — *A'dam, Uitg. Mij De A'damsche Keurkamer,* 1938 (20×14) 99 *blz.* *gec. fl.* 0,50

III-IV — In 'n zeer verzorgde direkte taal wordt hier het doelloos dolen geschetst van enkele werkloozen, meestal jongelieden, met den fatalen nasleep van opstand en moreele inzinking, via verboden lektuur, kinema en flirtpartijtjes. Opgepast voor enkele insinuaties en gewaagde uitdrukkingen. M. BROUNS O.S.CR.

18.056 **van der Veen, Adriaan** **83 : 93**
GELD SPEELT DE GROOTE ROL. *Geïll. met portret — Brugge, De Garve,* 1938 (21 × 12) 67 *blz.* 3 *fr.*
III, N — Een dagboek, geschreven met de myope pluizersmanie van een kruidenier. De auteur is 23 jaar, moet u weten, en voelde nû reeds de absolute behoefte om zijn « beproevingen » te boek te stellen. Werkloosheid zal wel een triestige raadgeefster zijn, maar dat billijkt nog niet de publicatie van zoo'n onder elk opzicht ontgoochelende brochure. In ons dagblad vinden we iederen dag genoeg van dat soort « faits divers ». G. v. W.

18.057 **van de Werfhorst, Aar** **83.1 : 83.0 : 83.9**
VOLCMAR, DE OMMELANDVAARDER. *Geïll. met* 40 *penteekeningen dr Léon Holman — A'dam, N. V. De Arbeiderspers,* 1938 (21 × 15) 319 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III — Besproken in « Romankroniek », nr 17.714.

18.058 **van Vriesland, Victor E.** **83.8**
DE RING MET DE AQUAMARIJN EN ANDERE VERHALEN — *A'dam, Em. Querido,* 1939 (20 × 12) 62 *blz.* *gecart. fl.* 1,35
III — Deze vier korte verhaaltjes zijn geschreven in een voortreffelijk en beheerst proza, dat een genot is om te beluisteren. Verder zijn ze niets : wufte, speelse en tegelijk melancholische miniatuurtjes, draaiende om liefdes-verhoudingen (eenmaal om een haatverhouding die tot zelfmoord brengt) wier onbetamelijkheid overigens niet wordt uitgebuit. Late uitingen van een energieloze fin-de-siècle-beschaving. J. P. M. VLEKKE

Victor E. van Vriesland

18.059 **Widmann, Ines** **83.1 : 83.9**
TRAGIEK VAN VOLK EN VROUW. *Geaut. vert. uit h. Duitsch* [*Die Schwabenmargret*] *dr Jacques van Eijk — 's-Gravenhage, Pax* [*Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale*] 1938 (20 × 15) 249 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,75
III — De « heldin » ? Een schuldbeladen vrouw, die tegenover haar man haar geheim niet durft op te biechten, namelijk haar zonde met een rijken goedbezitter, die voortleeft in een kind. Zij besteedt dit kind uit bij een tante, stapelt leugen op leugen, tot het laatste komt : de oorlog. Wijl haar vader, broeder, zuster, man, kinderen vechten in de voorste rijen, pleegt zij verraad tegenover haar eigen volk van Karinthië en wordt doodgeschoten. De persoonlijke tragiek van een vrouw wordt zeer behendig saamgeweven met de tragiek van een volk, met als achtergrond den dreunenden oorlog : alle drie even tragisch. Om de precaire toestanden van passie en echtbreuk, is voorbehoud noodig. Stylistisch is deze roman sterk en verantwoord, moreel is hij niet te verdedigen. Mooie vertaling. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.060 **Wolf-Catz, Helma** **83.3**
EEN NACHT — *A'dam, Bigot & van Rossum (Uilenreeks nr* 29) 1938 (18 × 12) 93 *blz.* *gec. fl.* 0,75
III — Een boek dat deels speculeert op zijn actualiteit, deels op zijn prikkelenden inhoud, en deels op den aangenomen schrijftrant. Dit romannetje van 93 bladzijden laat een onbehagelijken, smallen indruk achter, en behoort dus niet tot de boeken die verrijken. Dr A. BILLIMANS, PR.

Helma Wolf-Catz

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 *à* 20 *jaar, en ouder*
(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

18.061 **Baring, Maurice** **83.1**
◆ BLANCHE CLIFFORD'S LEVEN. *Met een voorwoord van D. de Pauw O.P. Vert. uit*

h. Engelsch [Cat's Cradle] dr J. Jansen — 's Gravenhage, Uitgeverij Pax, 1939 (20×15) 374 *blz.*

Maurice Baring

III-IV* — De initiatieven van de geestdriftige uitgeverij « Pax » om den grooten katholieken romancier, die Baring is, dichter tot het Nederlandsch-lezende publiek te brengen dienen luidruchtig toegejuicht. Deze, één van zijn beste « society »-romans wordt ons in keurige vertaling aangeboden, voorafgegaan door een merkwaardige studie van Pater D. de Pauw, welke tevens als inleiding kan doorgaan tot Baring's volledig œuvre. De invloed van Galsworthy's « Forsyte Saga » doet zich bepaald in dit werk gelden. De hoofdpersoon Blanche Clifford is een zuster naar den geest van Irene Forsyte. Het boek schenkt ons een breed-opgezet en uitgewerkt, kleurenrijk fresco van een « monde où l'on s'ennuie » van diplomaten- en nobiljonfamilies in de vorige eeuw tot vlak voor het uitbreken van den wereldoorlog. Met psychologisch meesterschap, opbloeiend uit zijn wondere, rijke intuïtie om te peilen het specifiek vrouwelijke van de vrouwelijke ziel, met haar zeer eenzelvige reacties en gemoedsbewegingen, heeft hij het innerlijke levensverloop geschetst van de mooie Blanche Clifford, die een « mariage de raison » sluit, dat een mislukking wordt ; door velen begeerd wordt ; tijdelijk rust en berusting vindt in het katholiek geloof ; door haar hartstochtelijk, onvoldane hart op sleeptouw wordt genomen om na talrijke jaren van kommer en onbeantwoorde liefde en na weinige stonden van intens geluk den eeuwigen, van het wreede leven verlossenden, vrede te vinden. Baring vertelt beheerscht en voornaam. Kleine flitsen sobere beschrijvingskunst suggereeren meesterlijk het milieu. Met eenvoudige uitdrukkingsmiddelen verwoordt hij de meest pathetische levensmomenten ; maar boven alles aangrijpend is zijn rake en onmeedoogende analyse van het zwakke menschenhart, dat enkel de stormen des levens trotseeren kan indien het tijdig en met regelmaat gedrenkt wordt in hooger schuldbewustzijn en sterkend gebed. PAUL HARDY

18.062 **Brownlee, Frank** 83.8

DIE KLEIN BRUIN VOELTJIE EN ANDER SKETSE UIT DIE SUID-AFRIKAANSE INBOORLINGE-LEWE. *Met medewerking v. G. J. Kraan, B.Sc. — Kaapstad, Nasionale Pers [A'dam, Swerts & Zeitlinger]* 1938 (19×13) 4, 275 *blz.* 5/6

IV — Bij de veertig verhalende schetsen, voor een groot deel in verband met Schr.'s positie als rechter of procureur, getuigend van een grondige en bezonken kennis. Sober en rustig verteld. Al zijn het niet altijd wereldschokkende feiten, dikwijls toch schrijnt er tragiek door. Verder veel trekken van fijn gezond vernuft, met smaak weergegeven. Leest zeer gemakkelijk. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.063 **Cunningham, Louis Arthur** 83.0

HAAR VLIEGENIER. *Vert. uit h. Engelsch [Vally of the Stars] dr Hans Terwynne. Geïll. dr Gerrit de Morée — Helmond, Drukk. Helmond (Speciaal-serie, nr* 58) 1939 (21×16) 158 *blz.* *fl.* 0,25

IV — Het verhaal zelf is uit de lucht gegrepen : 'n meisje krijgt op den dag van haar vertrek uit de kostschool : 1) 'n telegram van den dood van haar broer (voogd) ; 2) het bezoek van 'n vriend van haar broer die voogd wordt ; 3) de openlijke liefdesverklaring van den schoolmeester en 4) genegenheid voor haar nieuwen voogd, die zelf op het meisje verliefd wordt en haar meeneemt naar een mondaine tante. Hier verneemt zij dat haar voogd schuld heeft aan den dood van haar broer. Daar hij niet ontkent keert zij naar haar dorp weer om met den eerlijken schoolmeester te trouwen. Toch niet ! Op den vooravond van haar huwelijk verschijnt haar doode broer en ontsteelt haar alles. Dus had haar vliegenier geen schuld. Juist bijtijds komt hij nog toegevlogen en daalt op het veld achter het goed neer. F. MAES

18.064 **Dale, William** 83.0

DE GESTOLEN TREIN. *Vert. uit h. Amerikaansch [Outside the law] dr Mr M.A. Kwitser — Helmond, Boekdrukk. Helmond (nr* 136) 1938 (20×13) 191 *blz.* *fl.* 0,15

IV — Detectieveverhaal zonder de minste waarde. Autodieven gelukken er in honderde luxe-auto's te stelen in 1 nacht. Ze werden gedemonteerd en de stukken werden in 'n stapelplaats van kolen bewaard en later per trein verzonden. De politie weet ervan. Dus moet de trein gestolen. De dochter van den hoofdman der bende volgt met de politie. De politie zelf wordt gevangen genomen, enz. enz. 't Is al te gek. F. MAES

18.065 **de Clercq Zubli, F.** 83.1
HET EEUWIG LIED — *A'dam, H. J. W. Becht*, 1939 (22 × 15) 287 *blz. geb. fl.* 3,50
IV, N — Het bekroonde en fijn geschreven verhaal « De blijde Stilte » vertelde ons uit het leven van Joep en Peter tot hun huwelijk. In dit werk zien we hen als gelukkig echtpaar; Peter als plichtgetrouw arts met drukke praktijk, Joep als assistent van haar man, moeder van drie flinke kinderen en in haar vrijen tijd nog schrijfster bovendien. Enkele te moderne levensopvattingen, die niet met onze R. K. beginselen overeenstemmen, maken dit boek ongeschikt voor jeugdige personen. M. DANIELS

18.066 **Fetherstonhaugh, R. C.** 83.0 : 90
DE POLITIE DER WILDERNIS. *Vert. uit h. Amerikaansch [The royal canadian mounted Police] dr K. H. Broekhoff — Utrecht, Keunink*, 1938, 3e *druk* (23 × 15) 288 *blz. fl.* 2,35
IV — In dit boek wordt zonder eenige romanceering, doch met de bescheiden oprechtheid welke accurate plichtsvervulling kenmerkt, de heroïsche geschiedenis verhaald van de befaamde Koninlijke Canadeesche Bereden Politie, sedert haar ontstaan in 1873 tot op onze dagen. Onversaagde kampioenen vzn het recht, stichtten zij orde en rust in de eindelooze Canadeesche woestenijen, waar krijgslistige Indianen hun vermeend gebied verdedigden en waar uitschot allerhande zijn clandestiene zaakjes dreef. Een feest van avonturen. De vernuftig uitgedachte perikelen van honderd Far-Westromans kunnen niet opwegen tegen de bloedstollende realiteiten, waarmede de reuzen der Canadeesche prairie tijdens de vele jaren van hun onverschrokken bedrijvigheid bedacht werden. PAUL HARDY

18.067 **Germonprez, Fred.** 83
KINDEREN VAN DE ZEE. *Geïll. met penteek. dr J. van Loock — Brussel, De Phalanx, Koninkl. str*, 101B *(Kleine Beer-reeks nr* 1*)* 1938 (18 × 12) 50 *blz.* 10 *fr.*
IV° — Onoorspronkelijk, sfeerloos, stijlloos. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.068 **Hagen, Leentje M.** 83
CAROLIENTJE. *Geïll. met foto's dr H. Henkels — Wageningen, N. V. Gebr. Zomer en Keuning's Uitg. Mij*, 1939 (21 × 12) 166 *blz. geb. fl.* 3,90
IV [P] — Mevrouw M. Leentje Hagen wijdt dit boek aan Carolientje's eerste levensjaar. Zij doet het met de beminnelijkheid der nog onervaren jonge moeder, die alles wat haar eerste spruit aangaat bekijkt met verbaasde, enthusiaste oogen; van daar ook haar behoefte om 't nu eens allemaal te zeggen in een boek over Carolientje's wederwaardigheden, van bij haar geboorte tot aan den eersten tand-triomf. Het is dan een lang niet onaardig boek geworden, mooi geïllustreerd : àl foto's van Carolientje, in alle mogelijke momenten gekiekt. Het is nu — met alle waardeering van mevrouw Hagen's initiatief — te hopen dat niet al te veel jonge moeders zich zullen geroepen voelen om op hun beurt een boek te wijden aan de koliekjes en de grappigheden van hun kroonprins(es); 't zou lichtelijk gaan zweemen naar overproductie in dit moederlijke genre...

18.069 **Horton, Robert J.** 83.0
HET EINDE VAN DE PRAIRIE. *Vert. uit h. Amerikaansch [Prairie's End] dr S. M. v. d. Galiën — Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-Editie Hands-up Serie)* 1938 (20 × 14) 227 *blz. fl.* 1,35; *geb. fl.* 1,65. *Niet in den handel*
IV — In 'n cowboyfilm spelen 2 soorten menschen : goede en slechte. Ook hier heeft men de goeden : 2 vreemde kerels aan het distrikt. Al hun handelingen, ruziepartijen-tot-moord-toe worden goedgepraat. De dochter van den rijksten grondbezitter van het distrikt heeft 2 aanbidders, 'n rijke buurjongen en een der 2 vreemden. Die buurjongen is natuurlijk 'n lafaard, 'n onnoozele, 'n moordenaar. Ook de rijke grondbezitter heeft 'n paar vijanden zoodat de helden gelegenheid krijgen hun kracht en geestigheid te toonen tegenover den medeminnaar en de vijanden van den toekomstigen schoonvader. Er wordt niet zoo erg veel gevochten, veel gepraat en geredeneerd. Daardoor verliest 'n cowboy-geschiedenis zeker van haar waarde. F. MAES

18.070 **Makin, William J.** 83.0
DE ZONDERLINGE DADEN VAN PETER QUELL. *Vert. dr Conrad van der Meer. Geïll. — Baarn, Schuyt (Detective in courantvorm nr 22)* 1939 (36 × 27) 32 *blz. fl.* 0,20
IV — 'n Eigenaardige en ook aangename detective. Met 'n zeker leedvermaak volgen we de inspecteurs in het opzoeken van Peter Quell, die voor hij 'n schurkenstreek uithaalt de politie zelf verwittigt. Het sympathiek voorstellen van den dief als dusdanig is natuurlijk mis. F. MAES

18.071 **Merrel, Concordia** 83
JACQUELINE EN DE LIEFDE. *Vert. uit h. Engelsch [Jacqueline and Love] dr R. H. G.*

Nahuys — Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M. [Antwerpen, De Nederl. Boekhandel] 1939 (20×14) 254 *blz.* *fl.* 2,15 ; *geb. fl.* 2,75
IV — Wel verovert Dr Hamish Juan al in het begin van de roman Jacqueline, doordat deze — om haar vaders laatste wil te volbrengen — wel gedwongen is met hem te trouwen, maar pas aan het eind lukt het hem, na tallooze misverstanden, ook haar liefde te winnen. Ontspanningslectuur. L. VAN DER HULST

18.072 **Mosane, Philippe** 83
◆ MIEKE DE « FIANCEI » VAN DEN « DUIVELSHOEK ». *Vert. uit h. Fransch dr Burchard Housen — Brussel, K.A.J.-uitgaven,* 1939 (19×12) 215 *blz.* 7,50 *fr.*
IV-V — Zeer pakkend in haar sobere taal is de levensbeschrijving van Mieke, het Brusselsch meisje, leidster van de socialistische « Jonge Valken », die zich bekeert, een heilige zieke wordt en ten slotte haar leven offert voor de bekeering van haar verloofde. Uiterste armoede en verlatenheid, samen met het lijden veroorzaakt door de vreeselijke tering, hebben van dat meisje een heldhaftigheid gevergd, en Gods genade heeft haar een offermoed- en vreugde geschonken, die ons, gezonde en kath. opgevoede menschen, verstomd en beschaamd doet staan. Schr. heeft goed gedaan deze levensschets te publiceeren : het is geworden het simpele, roerende en aangrijpende verhaal van « ...gansch een werkersjeugd die aan zichzelf wordt overgelaten, die soms schandelijk wordt uitgebuit, maar die met jaloerschen ijver haar schatten aan edelmoedigheid... verborgen houdt ». Het is ook een schrijnende aanklacht tegen toestanden en menschen die, we weten het maar al te goed, naar waarheid zijn geteekend. De sterkte die van dit boek uitgaat zal voor vele Nel's en Meike's een wegwijzer zijn naar hooger. M. VAN HOECK, PR.

18.073 **Patrick, Quentin** 83.0
DE MOORD IN HET SANATORIUM. *Vert. uit h. Amerikaansch [A Puzzle for Fools] dr Jan van Arckel — Den Haag, Zuid-Hollandsche U. M. (A. Vuerhard-Berkhout) [Antwerpen, De Nederl. Boekhandel]* 1939 (20×14) 252 *blz.* *fl.* 2,15 ; *geb. fl.* 2,75
IV — Een vernuftig gesponnen verhaal, afgezien van de bekende groteske Amerikanismen, in het algemeen goed geschreven en vertaald. Dr W. G. J. A. JACOB

18.074 **Robertson, Frank C.** 83.0
VERBODEN WEGEN. *Vert. uit h. Amerikaansch [Forbidden trails] dr J. A. W. van Hacht — Den Haag, J. Ph. Kruseman,* 1939 (19×15) 222 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 3,25
IV — De zoon van een rijken veekoopman, wiens beesten door roovers gestolen werden en die vermoord werd, keert na 'n tiental jaren weer om wraak te nemen. 't Wordt 'n aaneenschakeling van moorden, diefstallen, aanhoudingen en ontsnappingen. Uiteindelijk gelukt hij er in zijn vijand, die natuurlijk ook z'n mededinger om 'n meisje is, gevangen te doen nemen en alleen de liefde van het meisje te winnen. Er is gebrek aan spanning : sommige uitkomsten zijn eenvoudig onmogelijk ; de laatste uitkomst kent men van meet af. F. MAES

18.075 **Roosenschoon, C. F.** 83.0
ERFENIS IN CANADA. Roman van een Hollandsch Meisje — *Den Haag, H. P. Leopold [Brussel, A. Manteau]* 1939 (21×14) 256 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Het vlot geschreven verhaal van de lotgevallen van Evelyn en haar broer Jack. Van den overleden Daan hebben zij als erfenis een ontginning in Canada gekregen, en een allesbehalve gemakkelijke erfenis. De vasthoudendheid van de hoofdfiguur is goed getekend. De jonge Zweed Eric zorgt voor de nodige liefdesverwikkelingen en sensationele avonturen. Daarnaast slaagt de schrijver erin ons een goed psychologisch beeld te geven van meerdere figuren. P. A. PIJNENBURG

18.076 **Rubel, James L.** 83.0
EEN OUDE VEETE. *Vert. uit h. Amerikaansch [The Medico on the Trail] dr Mr J. van Spakenburg — A'dam, De Steenuil,* 1939 (21×15) 228 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Een aardig geschreven Wild-West verhaal, dat beschrijft hoe een dokter den strijd weet te beslechten tusschen gevestigde ranchers en nieuwe kolonisten. Boeiende treinlectuur. PAUL FRISCHE

18.077 **van der Wal, Theo J.** 83.8
VREEMDELINGEN. Novellen. *Geïll. met teekeningen dr Jaap Mooy — Bolsward, Schermer's Uitgeverij,* 1939 (20×14) 112 *blz.* *fl.* 1,90
IV — Het surrealistisch expressionisme vernieuwt en verhevigt én impressie én dramatisch verhaal én ethisch gevoel. Schr. biedt ons daarvan menig bewijs. Alleen, nog steeds te veel waanzin, angstdroomen en dergl., die schering en inslag zijn in die school. J. C.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (14-15 jaar) geschikt

18.078 Engelen, L., Kan. **83.8**

◆

Kan. L. Engelen

ROND PLOEG EN KRUIS — *Averbode, Goede Pers,* 1939 (21×15) 95 *blz.* 7 *fr.*

V — Het is maar goed dat deze schetsen van Kan. Engelen — Mgr Cruysberghs noemt ze, mooi en waar : Vlaamsche Parabelen — door de zorgen van Goede Pers-Averbode gebundeld werden. Kan. Engelen vertelt voor zijn leden van den « Boerenjeugdbond » en hij doet het : frisch, sappig, in een taal waar ook een gewone boerenjongen deugd kan aan beleven. Wat zijn we in Vlaanderen gelukkig met dat kostelijk trio : Van Tichelen-Fleerackers-Engelen, die met denzelfden schalkschen glimlach, uit de volheid van hun rijke priesterhart, voor hun volk hetzelfde gezonde,voedende brood breken in schoonheid en in goedheid. Hier is volkslectuur van de bovenste plank. Dat Mgr Cruysberghs er een vleiende inleiding voor schreef, zegt genoeg.

M. VAN HOECK, PR.

18.079 Ermine, Will. **83.0**

MACHT TEGEN RECHT. *Vert. uit h. Amerikaansch dr J. van Brouwershaven — R'dam, De Combinatie N. V.,* 1939 (20×14) 213 *blz.* *fl.* 1,50

V — De korte liefdegeschiedenis in dit onschuldig cowboyverhaal ingewerkt houdt de aktie niet tegen. Er is voornamelijk atmosfeer ! Het verraad van een der rechercheurs verhoogt de spanning nog in die rooversgeschiedenis. F. MAES

18.080 Graumans, A. A. L. **83.8**

◆ COMPAGNONS. *Met ill. van den schrijver en een kleurenplaat van Anton Pieck — Zeist, De Torentrans [Antwerpen, De Nederl. Boekhandel] (« De Steekroman » nr 3)* 1938 (20×14) 265 *blz.* *fl.* 1.75

V — Van uit de dagen toen Dré III, als 15-jarige, bij grootvader Dré I ging meeboeren. Maar 't is een groot brok feestelijk Noordbrabantsch leven : dorp, gezin, land, met een uitbundigen zwier en kleurigheid, een smullen aan het schoon van land en seizoen en den gezelligen thuis en de dorpsfeesten, alles meegesleept in het plezierigst vertellers- en philosofen-gepraat. 't Jonges, daar steekt zoo nogal wat in, van levensblijheid, van gezondheid, van echte menschelijkheid, van opvoeding, van geestigheid, alla, een pint goed bloed. Noord-brabantsch dialect. Is een der boeken die men met plezier doorgeeft : Ge moet dat lezen ! Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

88. - Gemengde Opstellen

18.081 du Perron, E. **88**

E. du Perron

HET SPROOKJE VAN DE MISDAAD. Dialogen over het detektive-verhaal, gevolgd door DE WERKELIJKE D'ARTAGNAN — *A'dam, G. Kolff,* 1939 (20×13) 135 *blz.* *fl.* 1,90

III* — Schr. behandelt grondig het vraagstuk van het detective-verhaal en stelt de wetten vast waaraan het gebonden is. Hij steunt daarbij op een verbazende kennis der stof, gepaard met groote scherpzinnigheid. Hij laat u toe de ontwikkeling van het genre te volgen, en wijst heel duidelijk op enkele klassieken die het beheerschen ! Poe, Collius, C. Doyle. Hij is niet malsch voor de Anglo-Amerikaansche excessen der laatste tijden. Tevens aantrekkelijk gemaakt door den dialcogvorm. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.082 Godelaine, C., D^r **9 : 79 : 82**

◆ HET VLAAMSCHE VOLKSTOONEEL. *Geïll. met* 16 *buiten-tekst platen — Leuven, Davidsfonds (Keurboek nr 21)* 1939 (20×16) 105 *blz.* 20 *fr.*

Dr C. Godelaine

V — Zoals de geschiedkundige bijdrage van Dr C. Godelaine in de keurreeks van het Davidsfonds is opgenomen, heeft ze een dubbele culturele waarde door het getuigenis dat ze aflegt over een glorierijke periode in Vlaanderens opgang enerzijds, anderzijds door de bedegen kennis die ze tot verrijking van zijn algemene cultuur aan den doorsnee-Vlaming meebrengt. We hoeven hier niet uit te pakken met mogelijke aanvullingen en dgl.; wat hier van belang is, dat is de uitstekende manier van voorstellen voor den gewonen lezer die een reeks synthetische beelden te verwerken krijgt, zo dat ie meteen de lijn van het historisch verloop kan volgen en tevens inzicht krijgt op de principiële grondslagen waarop iedere periode stevig was gebouwd. Voeg daarbij dat het in de klaar-eenvoudige en toch levensblije stijl van Dr Godelaine is gesteld en U begrijpt dat het voor den lezer een feest wordt waar hij geestelijk voldaan van terug komt. Wil ie volle vrucht van zijn lectuur hebben, dan zal ie het voorwoord van Jan Boon slechts aanvangen nadat ie de hele uiteenzetting van Godelaine heeft opgenomen. Boon is er als het boeket van, de feestdronk tot viering van het resultaat. Geen enkele Vlaming, hij weze dan zelfs geen toneelmens, mag dit boek missen, wil ie geen leemte laten in zijn liefde voor eigen grootheid en eigen cultuur

Al. de Maeyer

18.083 **Hooft, P. C.** **9 : 809**

HAARLEM. Uit Hooft's Nederlandsche Historiën. Ingel. en toegelicht dr H. Godthelp en A. J. Schneiders — VERI ANTWOORDING EN VERKLARING. *Geïll. met een portret en 2 plans — A'dam, J. M. Meulenhoff (Dietse Letteren, 4)* 1939 (19×12) 88, 40 *blz. fl.* 1,35; *geb. fl.* 1,65

V — Het is een uitstekend gedacht in deze serie de prachtige bladzijden van Hooft over Haarlem in het bereik te brengen der leerlingen der hoogste klassen. De zeer verzorgde lijst van verklaringen van stof- en taalmoeilijkheden evenals de verantwoording van de bewerkers vergemakkelijken ten zeerste het begrijpen van den tekst voor de min-ingewijden.

Dr J. Uyterhoeven

P. C. Hooft

18.084 **Stuiveling, G., Dr** **84 : 809**

HET BOEK ALS VRAAGSTUK. Openbare Les gegeven op 18-2-1939 — *Groningen, J. B. Wolters,* 1939 (24×16) 19 *blz.* *fl.* 0,75

V — Bondig zet schrijver uiteen welke eischen worden gesteld aan moderne literatuurwetenschap. Hij legt er de nadruk op dat het belang van het boek voor de litteraire geschiedenis niet alleen ligt « in zijn schoonheid, maar ook in zijn karakteristieke en representatieve beteekenis ».

Dr Karel Elebaers

Lambert Swerts

18.085 ◆ **Swerts, Lambert** **84 : 92.8**

GESTALTEN — *Tongeren, G. Michiels-Broeders (Oostlandreeks, nr 6)* 1939 (20×13) 112 *blz.* 18 *fr.*

V — Een goed documentair werk over enkele « scriptores minores » als Cuppens, Jeurissen, Samoen, Lavki, enz. Al kunstenaars uit de Limburgsche heimat met Jozef Simons daarbij uit de Antwerpsche Kempen. Kalme en bezadigde korte studies.

Dr Karel Elebaers

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recensies geplaatst, beduid dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

NUMMER 7 ZEVENTIENDE JAARGANG JULI-AUG. 1939

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR

REDACTIE en BEHEER : Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen
Cuylitsstraat 27, Antwerpen — Postcheckrekening : 241.02

Prijs voor België: Abonnement: 35 frank Dit nummer: 10 frank
Prijs voor Nederland : Abonnement: f. 2.75 Dit nummer: f. 0.70
N. V. Het Nederlandsche Boekhuis — Tilburg

Een Kroniek vóór het Verlof

door Ernest van der Hallen

18.086 Leo Meert liet een nieuw boek verschijnen : **De Waterburg** (III), een roman die tamelijk weinig opgemerkt werd. Hoewel hij geen debutant meer is, merkt men aan vele dingen dat deze auteur een gelegenheidsschrijver is, en dat zijn litteraire evolutie blijven staan is bij de vooroorlogsche periode. In dit boek realiseert hij een goed stuk levenservaring en getuigt hij van zeer aanvaardbare beginselen, zoo o.m. eerbied voor de traditie, de beteekenis van den familieband en het stevig houvast dat ieder mensch vindt in een fier verleden van eigen afkomst en eigen volk. Het is een eerlijk stuk werk op een mooi zedelijk en Vlaamsch motief, hoewel ver van gaaf, wat compositie en ideeëngang betreft ; het is des te meer jammer dat we moeten wijzen op een betreurenswaardige poging van den auteur (cfr blz. 182 e.v.) een beeld te geven van een frivool, licht pervers levensbehagen ; men kan daarenboven niet beweren dat dit hem beter is afgegaan dan den auteur van het « Ivoren Aapje », hoewel diens dilettantisch impressionisme daartoe beter geeigend was dan het vranke, weinig gestyleerde Zuid-Nederlandsch van dezen robusten Vlaming.

Leo Meert

18.087 **Meneer Bandjes, kantoorbediende** (III) is het eerste boek dat ik las van Peter van Steen. Het is een persiflage op het onvruchtbare leven van den kantoorklerk en de kleine manieën die deze tot een bepaald type verheffen : een minderheidscomplex, angstvalligheid in het kleine, oogendienarij tegenover chefs, tyrannie tegenover minderen, ambitie en naijver, beperktheid van inzicht en tekort aan ruime levensvizie. Een type dat een zekere onsterfelijkheid verwierf door een paar satyren als « Les Ronds-de-cuir » en « Les Manches lisses », en blijkens de poging van Peter van Steen nog steeds een dankbaar thema biedt aan den om-stof-verlegen romancier. Hier worden de escapades verhaald van een bureelbediende die tyran speelt over een dozijn meter vierkant en twee jongere bedienden, over wie hij angstvallig zijn administratief overwicht handhaaft met ze eruit te wippen zoodra hij zich inbeeldt dat hun ijver een gevaar wordt voor zijn eigen carrière. De derde maal dat dit hem overkomt geldt het een vrouwelijke dactylo met wie hij het spel van den verliefde speelt, wat hem ditmaal zijn eigen carrière kost, want op een moeilijk na te speuren wijze laat zijn hart — in anatomischen zin — hem in den steek, en meneer Bandjes sterft op zijn zes en twingste jaar, pas gehuwd, klein, bekrompen, zonder vermoeden van het leven dat zich buiten zijn kantoor beweegt. Hij was een stiekemerd en in den grond een

Peter van Steen

valsch en dubieus type, het produkt van een complex en een systeem waar hij zich niet boven wist te werken. Het is een boek dat gespeend is van elk élan, van elke ruime idée, van diepte en zelfs van tragiek. Litterair doet het boek af en toe erg stuntelig en onbeholpen aan. Persoonlijk kan ik het geval niet waardeeren.

18.088 **Zon in het Zenith** (III) van René Poortmans is een koloniale roman uit Kongo, al zijn alle kenteekens daar dat de auteur een Noordnederlander is. Op meer dan één punt kan men een parallel trekken tusschen dit en het vorig boek, met inachtname der gewijzigde toestanden. Monsen is inderdaad administrateur in Kongo; hij lijdt aan tropenkolder, vereenzaming en vervolgingsmanie; hij wreekt zich op het ingrijpen der administratieve machten in zijn leven door zijn houding tegenover zijn minderen, tot hij fataal begint af te glijden en al de attributen van den aan lager wal gerakenden koloniaal één voor één opduiken : gouddorst, drank, vrouwen. De dood zijner vrouw en een wenk van hoogerhand om op rust te gaan, voltrekken het bittere proces ; als een wrak scheept hij in naar Europa en hij sterft op de boot. Er is iets zeer prægnants in dit verhaal van den ondergang van een man, mede dank zij de soberheid van den stijl en den harden, scherpen zin voor de realiteit van dit leven, waarbij de auteur bij voorkeur feiten en uiterlijke waarnemingen registreerde, en de bekende koloniale toestanden zonder aanscherping noch vermooiïng behandelde. Het is een goed stuk literatuur dat herhaaldelijk doet terugdenken aan André Demaison's bekende verhaal « Tropiques » en dat in elk geval geen kwaad figuur slaat in onze schaars voorziene koloniale literatuur. Uit den aard van het thema kan voldoende blijken dat het hier geen boek geldt voor jonge meisjes.

René Poortmans

18.089 Van André Demedts verscheen een nieuwe bundel verhalen **Voorbijgang** (IV). Bij dezen auteur weet men bij een nieuw boek ongeveer wel wat ons te wachten staat. Hij houdt er een levensvizie op na die lichtelijk doordrenkt is met scepsis, noodlotsgevoelen en een zekere dosis ontnuchterende illuzieloosheid als bij iemand die het leven hoofdzakelijk langs zijn bittere zijden heeft ondergaan. Ook hier is de ondergrond van zijn novellen herhaaldelijk een mineurtoon om het spel van het noodlot met den mensch. Zoo in het eerste verhaal « Niets dan een droom », waarin een huwelijk mislukt, uiteenvalt wegens het feit dat geen kind het gezin komt verblijden, een zuiver psychologisch geval dat hier op zonderlinge wijze zijn beslag krijgt door het heengaan der vrouw. Het geval van de novelle « Het wederzien » sluit, evenals dit van het daarop volgend verhaal « De oude plaats », met een bedenking waarin de scepsis en het bittere noodlotsidee scherp in het licht komen te staan. « De avond viel, de aarde draaide voort langs haar bepaalde baan. En had ik een toevallig medereiziger gehad, wij getweeën, wij zouden gelachen hebben. Nu ging dat ook niet... Er past slechts een gegrinnik om dat alles, en medelijden om de zelfoverschatting, om de aanstellerij... » Oom Lauw die geen tehuis vindt in de hoeve van zijn broer, na zijn verre zwerftochten, wordt 's morgens na zijn vertrek doodgevonden. « Wie zou dat gedacht hebben ? » stond vrouw Steyvoort te schreien. — « Ben je nu gek » vroeg haar man. « Wil je wat anders van het leven soms ? » Dit thema van den terugkeerenden zwerver voor wie de tehuiskomst een nieuwe desillusie is, en die daardoor voortgezweept wordt naar nieuwe dolagies, vormt den ondergrond van verschillende dezer novellen, en de aanleiding tot telkens nieuwe Weltschmerz-motieven. Een beetje onthutsend is deze eenzijdige levensvizie wel bij een jongen man als Demedts ; het lijkt soms op een procédé dat door het herhaaldelijk terugkeeren vermoeiend en enerveerend werkt, en de lectuur van deze novellen onprettig maakt. Ook zijn moeizame stijl is hieraan niet vreemd. Demedts wekt den indruk zéér ver af te staan van het eigenlijke volk, en diens manier van handelen en vooral van praten, enkel uit de tweede hand te kennen. Men zou bladzijden kunnen vullen met citaten die steeds aan slordigheid, deels aan stijlloosheid en gemis aan taalgevoel doen denken. « Het steekt niet veel in mij, merkte hij op » (blz. 34) — « Als ik de streek hier aanschouw, denk ik zoo dat het hier goed om wonen moet zijn, en daarom vraag ik u of gij mij gebruiken kunt ». (blz. 23) — « Men weet op den praat van babbelwijven niet te kunnen vertrouwen ». (blz. 51) — « Hij hield er heel andere opvattingen op na en stak het niet zoo nauw met allerlei zaken en voorschriften... » (blz. 65) — Men leze b.v. nog het opgewonden gesprek

André Demedts

tusschen twee ruziemakende gelieven blz. 112 en 113. Ik heb er een vermoeden van dat voor dezen auteur de redding ligt in een nauw kontakt met het volk, het beluisteren van zijn taal, het doordringen van zijn levensvizie, gedachtenleven, tradities, konflikten en verhoudingen, zooals te allen tijde dit volk en zijn oude energieën als de beste inspiratieve krachten onzer kunst gegolden hebben.

De verwarring, de stuurloosheid, het tekort aan houvasten en het ondergaan in velerlei konflikten der na-oorlogsche jeugd in dit land, vormt het thema van RENÉ CNUDDE's
18.090 roman **In de Schaduw** (II-III*, S). Het is eigenlijk een boek dat een dozijn jaren te laat verschijnt en ook litterair moeilijk te verdedigen is. Overigens is het beeld dier generatie — het gaat hier om een jeugd die virtueel buiten het geloof opgevoed werd, en zich in na-oorlogschen stijl vastklampt aan allerlei leuzen en slagwoorden om ten slotte ten onder te gaan omdat zij het leven niet aan kan — vooral de centrale figuur van Paul, goed getroffen. Buiten deze teekening van het leven in zijn scherpste aspecten, de weergave der na-oorlogsche mentaliteit der jeugd en haar verhouding tot het nieuwtijdsche stadsleven, heeft dit boek geen enkele opvallende kwaliteit welke de publicatie ervan litterair gesproken, rechtvaardigt. De generatie die hier aan het woord is, en met de levensgulzigheid der twintiger jaren zich verdronk in bruisende genoegens, heeft sedert lang zichzelf overleefd, en ook haar eindeloos getheoretiseer in studiekringenstijl : « We kunnen, we willen niets aannemen van die moraliseerende vischwijven (een normaalschoolleeraar die hier hun luiheid verwijt en hun overmatig bezoek van bioskopen en danszalen) ...Zij begrijpen ons niet, en zij zijn verknecht aan een stelsel dat oorlogen mogelijk maakt. Zij hebben hun leerlingen opgezweept : in stede van hen de schoonheid van de wereld te leeren kennen, hebben zij hen een stomme fierheid ingepompt over een lapje land, en hun geest verwoest met een opgeschroefd nationalisme ». Een ongewoon geval is het dat de auteur bij deze uitlating in voetnota aanteekent dat het jonge mensch in casu « vermoedelijk » hier sprak onder invloed van buitenlandsche literatuur... Intusschen leven deze jongelui zelf er op aan, en gaan ten onder in seniele immoraliteit en tekort aan levensbeschouwing. Deze ideeën-roman geeft geen oplossing aan één der vele hier aangesneden problemen.

René Cnudde

18.091 LODE ZIELENS trekt deze lijn der marxistische levensbeschouwing strakker en consequenter door in zijn nieuwen roman **De dag van Morgen** (II-III, S). Hoe aanvallig de gezonde jongenskop ook lacht op den omslag, en hoe sterk de auteur zich ook inspant om het leven ook in zijn blijmoedige aspecten onder oogen te zien, toch staat men hier duidelijk eens te meer voor het werk van een auteur die, waarschijnlijk uit eigen bittere ervaring, het leven hoofdzakelijk realiseert uit oogpunt van den harden kamp om een levensgeluk, dat den mensch al te schaars ten deel valt, zoowel wegens omstandigheden en omgeving, als wegens den strijd om een idee die het leven zóó sterk beheerscht dat een der figuren uit dit boek er aan ten offer valt, en anderen deze idee als een dwang en een obsessie ondergaan ; en wel in zoo sterke mate dat zij hun bewustzijn van levensgeluk vernietigt en hen angstig maakt voor dit geluk als voor een misselijke burgerlijke suffisance. Zielens heeft dezen roman ingedeeld in vijf deelen, doch in feite geldt het hier een dubbelen roman : de eerste teekent een mislukt huwelijk waarvan de man, een tamme, ietwat wereldvreemde suffer, niet opgewassen is tegen de tyrannieke energie van zijn vrouw — het boek begint eigenlijk met de voorgeschiedenis van dit huwelijk, dat eerlijk gezegd tamelijk verward en in dit verband minder belangrijk aandoet — terwijl in het tweede deel het bittere proces der verwijdering tusschen beide zich voltrekt, en de kinderen elk hunnen gang gaan ; vooral de jongste, Bert, die geleidelijk de hoofdfiguur wordt en onder invloed van marxistische kameraden laboreert aan socialistische levensbeschouwing en politiek. Hij huwt met een jeugdvriendinnetje uit zijn dorp, en geeft den auteur de kans om een fait-divers uit den verkiezingsstrijd van vier jaar terug te monteeren, waarbij twee jonge socialistische propagandisten te Antwerpen tijdens een verkiezingsrelletje doodgeschoten werden, terwijl Bert zelf door zijn vrouw weerhouden wordt om uit plichtsgevoel in Spanje te gaan strijden ten einde den dood der beide kameraden te wreken. Men ontkomt moeilijk aan den indruk dat dit tweede deel iets heel anders geworden is dan de auteur het aanvankelijk voor had.

Lode Zielens

Het eerste deel is een uitgesproken psychologisch geval, het tweede een sociaal-politiek propagandageschrift, met tusschen beide het zeer los verband der ouders van Bert en zijn vrouw. Het is een boek met veel reliefs en, wat het eerste deel betreft, een scherpen zin voor zielkundige antithesen en goede teekening van ietwat op de spits gedreven figuren; in het tweede deel vervalt Zielens in een uitgesproken socialistische tendenz waarbij alle leuzen en ideologieën — ze raken hier zeer dicht de grenzen van krantenpraat en jeugdbeweging-bladjes — al te druk dienst doen, althans drukker dan dit voor een litterair werk aanvaardbaar is. Bovendien vergen enkele moreele toestanden — al zijn ze niet zonder een zekere reserve behandeld — een voorbehoud. Zielens' stijl heeft intusschen in dit boek gewonnen aan kracht en diepte. Er is iets Fransch in dit boek en in zijn soberen, vinnigen stijl, zijn scherp realisme en het intens ondergaan van het leven in zijn hardheid en zijn bittere scherpte.

18.092 Zoo trouw Zielens in dit boek gebleven is aan zichzelf, zoo trouw is WILLEM ELSSCHOT dit ook aan de traditie die hij zichzelf heeft geschapen, in zijn nieuwen roman HET BEEN (IV*). Het is een vervolg op zijn vroeger boek « Lijmen », dat destijds sterk geprezen werd om de zeer krachtige teekening van een paar types, die in onze overwegend landelijke romanliteratuur een zeldzaamheid zijn : Boorman, de afzetter-avonturier in burgerlijken stijl, en Laarmans, de ik-persoon van het verhaal en diens rechterarm, die in dit boek mordicus hun afzetterij willen goedmaken tegenover vrouw Lauwereyssen, en ten slotte dit merkwaardig type der middenstandsvrouw, rond wier halsstarrig verzet tegen de verzoening heel het geval van dit boek draait. Men kent voldoende de elementen en de kwaliteiten van Elsschot's verhalen ; men kent ook zijn zakelijken stijl en zijn nuchteren zin bij het registreeren der dingen en menschen die hij vrijwel uitsluitend bekijkt aan de hand van hun uiterlijke gedragingen ; men kent tenslotte ook voldoende het nuchter scepticisme, om niet het woord cynisme te gebruiken, dat soms lichtelijk onbehaaglijk stemt, en dat onvermijdelijk den mensch stempelt tot een eng, bekrompen-handelend en middelmatig-denkend en tot een minimum van gevoelscapaciteit herleid wezen, waarin men noode een « mensch » terugvindt. Elsschot's sceptische humor spaart weinig ideeën en waarden. Overigens blijkt de afzetter Boorman in dit boek niet geheel immuun voor menschelijkheid en medelijden, al is de vorm waarin hij laattijdig zijn vroegere schavuitenstreek wil goedmaken, ook geheel in den stijl van zijn figuur. Intusschen blijkt uit dit boek eens te meer dat Elsschot in dit genre een knap auteur is, en zeer zeker in zijn teekening des dagelijkschen burgerlijken levens een ongeëvenaard meester, hoe pijnlijk het gemis aan dieper menschelijk begrip en aan zin voor grootheid, soms ook opvalt. Het is naar aanleiding van boeken als dit hier, dat men zichzelf de vraag stelt in hoever epiek en heroïek een noodzakelijk ingrediënt zijn van elke waarachtig groote kunst...

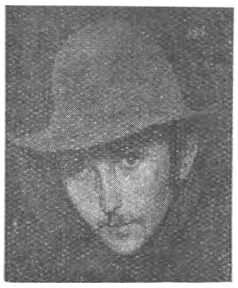

W. Elsschot (jeugdportret)

18.093 Ongeveer het tegendeel van Elsschot's werk op dit gebied is de nieuwe roman van A. DEN DOOLAARD : DE BRUILOFT DER ZEVEN ZIGEUNERS (II-III*). Evenals de meeste boeken van dezen auteur speelt ook dit hier in het Slavische bergland.

In de landschappen van Macedonië leeft een man die de tweespalt hardheid-gevoeligheid, drang naar het wilde avontuur en de hunkering naar een beter leven in zich draagt; hij geeft er zijn advokatenpraktijk aan, en wordt zwervend fotograaf. Na zijn tallooze avonturen wordt hij verliefd op een meisje studente; zij doet z'n betere ik ontwaken, en ondanks het feit dat de onvermijdelijke conflicten zich reeds spoedig aandienen, en hijzelf terugdeinst voor een huwelijk met het onverdorven meisje, zullen ze trouwen. Op den vooravond van het huwelijk dat hij in ouden Macedonischen volksstijl viert, heeft hij de zeven beste zigeuner-muzikanten van het land uitgenoodigd, die voor hem om prijs, elk een zijner lievelingsliederen zullen spelen. Aan elk dier liederen nu is voor hem de herinnering aan een of ander avontuur uit zijn bandeloos leven verbonden, hetwelk door het heete, driftige lied telkens in hem wakker wordt. Ze ontnemen hem de bravoure om het kuische meisjesleven van zijn bruid te vernielen ; hij ontvlucht de bruiloft, en het wordt een schandaal, doch zijn bruid die weet dat hij zonder haar zal ten onder gaan, gaat op zoek achter hem, en als ze hem terug vindt, op het punt van geheel aan lager wal te geraken, richt ze hem op, en geeft hem kracht

A. den Doolaard

tot een nieuw leven. Het is het kleurig, heftig en bijwijlen wild verhaal van een diep menschelijk type dat al de facetten van de hartstochtelijke, zoo licht naar de uitersten neigende Slavische ziel vereenigt. Branko ondergaat het leven heftig en diep, en weinig van dit leven is hem vreemd gebleven : intellectueele waarden, artistiek raffinement, de bedwelming van den drank en van de liefde ; doch eigenlijk is hij alles behalve een wilszwakke intellectueel. Ten slotte beheerscht hij het leven, zij het ook dat een vrouw hem hiertoe bij de hand moet nemen. In dien zin is deze wilde, hartstochtelijke roman ook een zuiver, blijmoedig boek. Den Doolaard huldigt ook hier het beginsel dat de roman essentieel een vertelling is, en de mensch met zijn eeuwige antithese engelschheit-dierschheit in zijn strijd om de groote levensproblemen, belangrijker dan alle literatuur. Daardoor komt het dat zijn kunst zóó natuurlijk is, zoo natuurlijk als ademhalen ; dat zijn woorden en zinnen, dat zijn stijl bij wijze van spreken zoo voor de hand liggend is, alsof het niet anders zou kunnen. In dit episch verhaal van geweldige hartstochten, heftige, onberekenbare reacties, diepe inzinkingen en grandioze levensdrift vindt men een heroïsch levensgevoel dat als een frissche klaroenstoot is in de kleinburgerlijke, half-seniele, branie-achtig-gedurfde immoreele driehoeksgevallen-literatuur van dit kleine land. Uit den hooger aangegeven inhoud kan voldoende blijken dat hier een serieus voorbehoud past, hoewel dit bruiloftsverhaal in den grond alles behalve een onzedig boek is.

Enkele Randnota's bij een Detective-Roman

VICTOR RENOIR : MYSTERIE (*)

Daar wij tot een volk behooren, dat na vele eeuwen opnieuw, en mits veel strijd zijn eigen kultuur heeft moeten veroveren, hebben wij steeds een doodzwijgende minachting aan den dag gelegd voor iedere bedrijvigheid op een bepaald terrein, waar ook artistiek gewas gedijen kon. Zoo hebben wij inzake lectuur steeds alleen oog gehad voor het esthetisch-verantwoorde litteraire of de pogingen daartoe, om met kultuur-flamingantische verontwaardiging te schokschouderen over datgene, wat we zouden kunnen bestempelen als « gebruikslectuur ». Het mocht al meer dan volstaan dat wij de aanwezigheid van zulke lectuur hebben geduld in onze bibliotheken, ten einde de profanen, die vóór den grooten herlevingsstrijd rijp werden, alsmede de geestelijk onbemiddelden aan tijdverdrijfmateriaal te bevoorraden. Doch, « weest getroost, het Oosten bloost » en zoodra het oogenblik zal aangebroken zijn, waarop we als kultureel-zelfstandige volksgemeenschap weer de adolescentie achter den rug zullen hebben, dierbare volksgenooten, zal onze houding in deze kwestie spontaan veranderen.

In Engeland, een natie, wier kultuur nooit bedreigd werd, en die de veiligheid der godzalige isolatie kent, worden in ernstige litteraire tijdschriften geregeld kolommen gewijd aan de zeer specifieke detective-literatuur, die haar eigen normen en eigen wetten heeft. Esthetisch-litteraire waarde is niet inherent aan interessante en waardevolle « litteraire » lectuur. Het detectiveverhaal heeft eerbiedwaardige voorvaderen, wier stamboom terugreikt tot bij de picareske romans der vroege Renaissance. De goede detectiveroman is de ontspanningslectuur bij uitstek voor den evenwichtigen intellectueel, die er zich van bewust is dat ontspanning het eenige voorbehoedmiddel is om het te loor gaan van die evenwichtigheid te verhinderen. De gecultiveerde Engelschman stelt aan den detectiveroman als eisch dat hij den lezer een waarachtige verstandelijke puzzle moet verschaffen en hem tevens den sleutel aan de hand doen, waarmee het probleem op correcte wijze kan worden opgelost ; doch bovendien moet de roman in kwestie geschreven zijn in een standaardproza van de hoedanigheid, welke men aan om het even welken goeden roman als voorwaarde stelt.

Een goed politieroman is bovendien de meest onschadelijke vorm van ontspanningslectuur. Hij laat het hart onverlet en boeit enkel het brein. Het is verkeerd te prediken dat spannende lectuur van zulk soort vermoeit. De geest rust uit, lijk bij matige physieke training het lichaam uitrust. Men blijft passief. Men « denkt » er niet bij. Men vólgt slechts. Doch de geest krijgt geen kans tot verloomen. Men laat zich wiegen bij dergelijke lectuur, zooals men zich wiegen laat, wanneer men walsen van Strauss of liederen van Grieg beluistert. Daarmee kan meteen worden verklaard, waarom sommige lui, die in het openbare leven een zeer groote activiteit aan den dag leggen, in hun karige vrije uren politieromans verslinden bij de vleet. Wijlen Emile van der Velde en Roosevelt behooren tot dat slag.

We verwachten geen karakterstudies in detectiveromans. We lezen ze met dezelfde soort belangstelling, waarmee we naar een voetbalwedstrijd gaan kijken. De wedstrijd als zoodanig primeert ! We wenschen niet te worden afgeleid door de psychologische hebbelijkheden van de personages ; we aanvaarden ze enkel als onontbeerlijke ingrediënten van de vernuftige combinatie, maar de combinatie, en alléén zij primeert !

(*) RENOIR, VICTOR : *Mysterie*. De volmaakte misdaad van Dr Morange — Den Haag, Pax ; Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale, 1939 (20×15) 223 blz., 32 fr.

Het moderne detectiveverhaal gaat tweeërlei richting uit. Ten eerste : dat der ongezonde vervlakking. Het super-reëele uitpluizen der politiebedrijvigheid, ten einde den lezer door kleine sensationeele middeltjes (inlasschen van foto's, van politierapporten op stencil enz.) zoo direct mogelijk de illusie bij te brengen van de voorgewende crimineele werkelijkheid. Dit genre, waarin o.m. de Engelschman Dennis Wheatley uitmunt, verwerpen we. Ten tweede : dat der verstandelijke verlustiging. Experimenten van het menschelijke combinatievermogen, door fantazie gevoed, en zich vermeiend binnen de perken van de meest phantastische en meest extravagante waarschijnlijkheid. Zelfs ideëele motieven zijn in deze laatste richting niet misplaatst ; herinnert u slechts Chesterton.
Detective-romans — zelfs de beste — zijn ongeschikte lectuur voor de jeugd, daar de jeugd nog niet gewapend is tegen de oppervlakkige « charme » die er van uitgaat. Ze bederven den goeden smaak voor hij gerijpt is. Goede detective-romans zijn enkel een ideaal « verzet » voor volwassenen.

18.094 Victor Renoir schetst ons in *Mysterie* den genialen misdadiger, Dr Morange. Misdadigers zijn vaak kunstenaars, die perverse wegen opgingen. Dr Morange is een wonder mengsel van genialiteit, verwaandheid, goedhartigheid en kwajongensachtigen humor. Hij moordt niet, uit beginsel. Doch hij steelt uit beginsel, ja, zelfs uit hoogere sociale beweegredenen. Hij belandt op het terrein van de misdaad uit kultureele ambitie, hoogmoed en sportiviteit, daar hij zich sterker weet dan al diegenen, die de misdaad bestrijden. Hij is een soort « Uebermensch ». Op den terugweg van één zijner exploten leest hij Seneca. Een politiechef is bepaald van meening dat hij in staat zou wezen om de torens van de Notre-Dame te verduisteren. Wat rest er ons nog van de reputatie van Sherlock Holmes, Charlie Chan, Mr. Moto, Hercule Poirot, Ellery, Queen, Wenceslas Vorobeitchik en andere illustere rechercheursficties bij het reusachtig formaat van dezen super-boef ? Deze intelligente roman behoort tot de allerbeste in zijn soort. Het verhaal heeft genoeg decoratieven inhoud om geen moment triviaal te worden. De spanning is van een merkwaardig hoog gehalte. Sommige tafereelen — vooral de ontmoetingen tusschen Morange en zijn talentvollen tegenspeler Chatinier — zijn nú van een guitige, bevallige theatrale speelschheid, dan weer van een bijna prægnante dramatische kracht. Renoir kent de knepen van het ambacht. Op een bepaald moment verschuift hij plots de belangstelling naar het terrein der historie. Al wat hij ons voorschotelt, slikken wij als koek. Hij sleurt er de beruchte mop bij van den « Man met het IJzeren Masker », alsmede het fameuze geheim van de « Naald », dat langs Willem de Veroveraar, Jan zonder Land, Jeanne d'Arc en Lodewijk XIV als een electrisch geladen draad door de geschiedenis van Frankrijk loopt en door Morange ontsluierd wordt. Meesterlijk beoefent Renoir de kunst der hyper-logische deductie. Meesterlijk slaagt hij erin ons drie lange uren voor den gek te houden. Soortgelijke ervaringen voeden op tot ootmoed. Hem weze dank gezeid.

PAUL HARDY

Een Werk van Beteekenis

PROF. IGN. KLUG : HET KATHOLIEKE GELOOF (*)

door E. P. D. DE PAUW O.P.

18.095 Prof. Klug schreef ten jare 1914 dit handboek (licht gewijzigd in de zevende uitgave van 1938), ten gerieve van het onderwijzend personeel, met den vurigen wensch dat het terecht zou komen in de handen van de ontwikkelde leeken. Zijn droom is in vervulling gegaan, althans wat betreft de verspreiding van dit prachtig kultuurwerk onder eigen volk. Meer nog dan zijn andere godsdienstige werken, die alle door het publiek gegeerd zijn, zal dit handboek blijven meegaan in zijn land, en zet het thans na zijn dood, de zending voort, die hij er mee beoogde gedurende zijn leven. Voortaan zelfs zullen Zuid- en Noord-Nederland, dank zij deze vertaling, in het bezit zijn van de lang verbeide leeken-summa van het Katholiek Geloof, waarvan zij tot nu toe verstoken waren.
Dit standaardwerk is éénig in zijn soort, omdat het, niet alleen een methodische uiteenzetting bevat van de voornaamste geloofswaarheden (een stevige wetenschappelijke synthese van onzen godsdienst, waarvan een kloeke overtuiging uitstraalt), maar eveneens de apologetische beschouwingen en Kerkhistorische gegevens, die bij machte zijn om de talrijke bezwaren, door de moderne kritiek, wetenschap en ongeloof aangevoerd tegen Kerk of Bijbel, of een of ander dogma, te ontwrichten en krachtdadig raak te weerleggen. Een dergelijke methode heeft voor gevolg dat de katholiek zijn geloof grondiger leert kennen, van de waarde en de waarheid van zijn geloof bewust wordt, over de noodige wapenen beschikt om het te verdedigen tegen laster en aanval. Ook de niet-katholieke lezer en de zoeker naar waarheid vernemen hier de stem naar hun hart ; al de twijfels en

(*) KLUG, IGNATIUS, PROF. Dr : *Het katholieke Geloof — Heemstede, de Toorts ; Antwerpen, Geloofsverdediging* — 48 *fr.* ; *geb.* 65 *fr.*

problemen die hen kwellen vinden ze hier opgelost; voor al de nooden waaronder deze tijd gebukt gaat ontdekken zij daar het geneesmiddel. Bovendien is dit studieboek vlot, warm en sierlijk geschreven, zoodat het een genot is af en toe een of ander hoofdstuk te lezen en te herlezen.

De Nederlandsche vertaling van deze onovertroffen leekendogmatiek bezit al de eigenschappen van het origineel; 'k zou haast durven zeggen overtreft die, daar het hier geen slaafsche, letterlijke vertaling geldt, maar een vrije meesterlijke omwerking, op talrijke plaatsen zelfs schitterend aangevuld door Prof. Steur. Nergens bespeurt ge een spoor van vertaalwerk. Om zich een juist gedacht te vormen van de begaafdheid der vertalers legge men nevens een de inleiding van de Duitsche en Nederlandsche uitgave. En dit peil handhaven zij doorheen zeven honderd bladzijden. Kortom de Nederlandsche bewerking van Klug's compendium « Het Katholieke Geloof » is uitgegroeid tot een lijviger boekdeel, dat vollediger is, actueeler en op enkele plaatsen nog degelijker. Wat een zorg is er b.v. niet besteed aan het samenstellen van een Nederlandsche literatuurlijst, welke toelaat de stof van ieder hoofdstuk nog verder uit te diepen en uit te breiden. Tot in de puntjes is ieder gedachte afgewerkt.

Het geheel omvat volgende hoofdtitels : God als Schepper; God als Verlosser; God als Heiliger; De Kerk van Christus; God als Voltooier van alles. Dat zegt natuurlijk maar bitter weinig van zijn rijken inhoud en de logische, forsche uiteenzettingswijze.

Nu tegenwoordig de Kerk en de Paus weer midden in de branding staan en hardnekkig worden bekampt door moderne ketterijen, is het noodig voor den Katholiek zich te stalen en te harnassen in zijn geloofskennis wil hij niet vervlakken en onverschillig worden. Daarom moet de Katholiek van onzen tijd dit prachtboek instudeeren, dat de waarheid, de levenskracht en den rijkdom van ons geloof langs alle zijden belicht, en een weldoende rust schenkt aan hoofd en hart.

Het is een providentieel boek dat ook in onze gewesten er velen redden kan voor, en anderen verstevigen in het Geloof. Het dient verspreid in de onderwijsgestichten, normaalscholen, seminaries; het is onmisbaar voor de priesters, katechisten, leiders van sociale- en jeugdvereenigingen; het is het ideale boek voor iederen ontwikkelden Katholiek uit dezen tijd.

Van Menschen en Boeken

Interprovinciale Bekroning. Op voorstel van de jury aangesteld door de Vlaamsche Provinciën tot het aanduiden van het beste kinderboek, verschenen in de periode 1936-'37-'38, werd de prijs van 10.000 fr. toegekend aan LOD. LAVKI voor zijn werk « *Siee Krath* ». Bij deze toekenning hield de jury mede rekening met de bijzondere beteekenis van dezen auteur, als schrijver van andere verdienstelijke werken voor de jeugd, waaronder « De kleine Koning », « De kleine Martelaar », « Francesco », « Mijn Zusterke », « Mijn Broerke », « Mijn Professor » en de overige « Verhalen uit het Leven van een Rakker », een zeer bijzondere vermelding verdienen. De jury was samengesteld uit : den Heer Mr L. Clerckx, voorzitter; de H.H. Prof. Fr. Baur, J. Droogmans, Dr C. Godelaine, Ger Schmook, Stijn Streuvels, Anton van de Velde en Ern. van der Hallen. De redactie van Boekengids neemt met genoegen kennis van deze beslissing. Zij verheugt zich over deze welverdiende onderscheiding, en biedt den Eerwaarden Heer Ludovic van Winkel zijn oprechte gelukwenschen aan. Mocht deze bekroning den talentvollen jeugdschrijver een spoorslag zijn om bij een intense productiviteit, immer het peil te handhaven van zijn pædagogisch- en litterair- best verantwoorde verhalen. Dan krijgt hij eens, voor onze Vlaamsche jeugd, de beteekenis die zijn illustre voorganger, Pater Francis Finn, op het zelfde gebied in de wereldliteratuur, heeft weten te veroveren. Onze Vlaamsche jeugd zal E. H. van Winkel innig dankbaar zijn voor al het mooie en goede dat zijn boeken haar geschonken hebben.

Lod. Lavki

Anton van de Velde

Dr Jos van Mierlo S.J.

Ernest van der Hallen

Karel Vertommen

Willy Vaerewyck

Provinciale Bekroningen. Op voorstel van de jury aangesteld tot het toekennen der prijzen voor het tijdvak 1936-'37-'38, heeft de Provincie Antwerpen de volgende premiën toegekend :

1°) als het beste werk uit deze periode : *Het Hart vecht* van ANTON VAN DE VELDE (3.000 fr.)
2°) voor zijn gezamenlijk litterair werk : aan E. P. Dr J. VAN MIERLO (3.000 fr.)
3°) als reisverhaal : *Tusschen Atlas en Pyreneeën* van ERNEST VAN DER HALLEN (1.500 fr.)
4°) als uitgaafpremie voor zijn handschrift *Brood* aan KAREL VERTOMMEN (1.250 fr.)
5°) als verdienstelijk eerste werk : *Het Hart der Dingen* van WILLY VAEREWYCK (1.250 fr.)

De jury was samengesteld uit den Heer Mr L. Clerckx, voorzitter ; E. H. Joris Baers, H.H. Jan Peeters en Fr. Verachtert, leden, en F. Bilcke, plaatsvervangend secretaris.
Onze redactie biedt de bekroonden haar hartelijke gelukwenschen aan.

In Nederland werd de **C. W. van der Hoogt-Prijs voor Poëzie** toegekend aan den dichter EDOUARD HOORNIK voor zijn episch gedicht *Matheus.*

Voor den **Dr Wynaendts Francken-Prijs** voor het beste cultuurhistorische of biografische werk, werd M. D. OZINGA voorgedragen met zijn *Daniël Marot, de schepper van den Hollandschen Lodewijk XVI-stijl.*

Salamander-Prijsvraag. — De N. V. Em. Querido's Uitgevers Mij. te Amsterdam deelt thans mede, dat zij voor de door haar uitgeschreven *Salamander-prijsvraag,* den eersten prijs, voor het 50e deel in de Salamander-reeks, heeft toegekend aan Mevrouw M. Scharten-Antink voor haar roman « In den vrijen Amerikaan », Koen van Wessum's Haagsche Jaren ; den tweeden prijs, voor het 51e deel, aan Mevrouw M. H. Székely-Lulofs voor haar roman « De andere wereld » en den derden prijs, voor het 52e deel, aan den heer Reinier van Genderen Stort voor zijn roman « Kleine Inez ».

In **Dr Theo de Ronde** verliest onze kultuurgemeenschap een van haar rijke en vooraanstaande elementen. Moge een bondige en onvolledige opsomming van zijn veelzijdige aktiviteit hier volstaan. Schitterend eindigde hij zijn studies in de Germaansche philologie te Leuven, die bekroond werden met zijn degelijke thesis « Tooneelleven in Vlaanderen door de eeuwen heen ». Hierna werd hij leeraar aan de Normaalschool te Tienen en later aan het Kon. Atheneum te Leuven. Zijn werken over Nederlandsche literatuurgeschiedenis mogen wel beschouwd worden als vrucht van dit professoraat. In samenwerking met J. Kuypers gaf hij uit « Beknopte geschiedenis van de Nederlandsche letteren » en « Onze Literatuur in beeld » ; alleen ook nog « Moderne Nederlandsche essay's ». Gedurende vele jaren was Dr de Ronde redaktie-sekretaris van « Tooneelgids » waarin hij zich liet kennen als gezaghebbend kriticus. Uit dien tijd dateert « Ons klassiek komisch tooneel ». Hij maakte deel uit van de medestichters van « Nieuw Vlaanderen » waarvan hij de eerste redaktie-sekretaris was. Gedurende vele jaren ook doceerde hij geschiedenis der Nederlandsche letteren aan de Hoogeschool voor Vrouwen te Antwerpen. Sinds de splitsing der kultureele diensten van het N.I.R. nam hij het ambt waar van Direkteur-generaal der Vlaamsche uitzendingen aan dit Instituut.

Dr Theo de Ronde

De Duitsche novellist en tooneelschrijver **Ludwig Fulda** overleed te Berlijn op 76 jarigen leeftijd. Zijn sprookjesdrama « Der Talisman » werd in 1893 met den Schillerprijs bekroond.

Op 80-jarigen ouderdom overleed te Laren de bekende literator **Frank van der Goes.** Hij was de laatste overlevende van de oprichters van « De nieuwe Gids » en tevens mede-

Willem de Merode

stichter van de Nederlandsche S.D.A.P. Zijn flinkste werken zijn : « Litteraire herinneringen uit den Nieuwen-Gids-tijd », « Nadere proeve van literatuurgeschiedenis » en « Verzamelde opstellen ».

Ook vernamen we, eveneens uit Noord-Nederland, het overlijden van den protestantschen, hoogstaanden dichter die schreef onder pseudoniem van **Willem de Merode.** Religieuse poëzie maakt het hoofdbestanddeel uit van de nalatenschap van dezen talentvollen dichter. Ook zijn Chineesche gedichten verwierven hem in zekere kringen den naam van kunstenaar met een veelzijdig talent.

Leo Sjestow, geboren te Kiew (Rusland) in 1866, overleed te Parijs, in November 1938, waar hij de 17 laatste jaren van zijn leven doorbracht ; hij is van Joodsche afkomst. De werken van dezen Russischen filosoof en essayist zijn, onder godsdienstig oogpunt, gekenmerkt door een soms zeer gevaarlijke pantheïstische mystiek.

Abraham Hans

Abraham Hans — Op 57-jarigen leeftijd overleed te Knokke-aan-Zee Abraham Hans, de gekende schrijver en medewerker van « Het Laatste Nieuws ». Niet enkel zijn talrijke volksromans, maar ook, en vooral, zijn kinderboeken hebben hem een welbekenden naam over heel 't land verworven. Hoewel, op enkele uitzonderingen na (waaronder vooral zijn « Groeninge » dient opgemerkt) zijn werk onder litterair oogpunt niet boven het middelmatige reikt en onder pædagogisch opzicht vrij algemeen neutraal is gehouden, dient deze mensch toch opgemerkt en bewonderd te worden om zijn hardnekkige productiviteit.

De zeer persoonlijke Oostenrijksche schrijver **Joseph Roth** overleed onlangs te Parijs. Het was een mensch vol tegenstrijdigheden, die er nooit toe gekomen is met dwingende hand orde en rust, hoe begeerd ook, in zijn leven te brengen. Hoewel zijn werken zielkundig niet zeer diep zijn, getuigen ze toch van een rake typeering en een scenarisch-sterke uitwerking. Zijn « Der Antichrist » die ook in het Nederlandsch vertaald werd en waarin hij heftig te keer gaat tegen al wat hij als hedendaagsche ontaarding beschouwde, kan men terecht « de belijdenis van den auteur » noemen. Andere vertaalde werken zijn : « Job. Roman van een simpel man », « Tarabas, een gast van deze aarde » en « Biecht van een moordenaar in een nacht verteld ». De lezing zijner boeken eischt een zeker voorbehoud.

Joseph Roth

Het honderdjarig bestaan van de **Koninklijke Bibliotheek van België** werd op 21 Mei l.l. plechtig herdacht. Hoewel de instelling reeds sedert het Kon. Besluit van 19 Juni 1837 bestond, waarbij tevens haar funktie werd bepaald, werd zij pas op 21 Mei 1839 voor het publiek toegankelijk gesteld. In nummers 7 en 8 van « Wetenschap in Vlaanderen » geeft Dr Julien van Hove een zeer degelijke studie over groei en waarde der verzamelingen, die in den loop van 100 jaar in deze instelling werden samengebracht en ten dienste gesteld van elken belangstellende.

Voor het mooie Boek.

VOOR HET MOOIE BOEK. De Bestendige Deputatie van de provincie Antwerpen heeft besloten, op voorstel der « Provinciale Commissie voor Openbare Boekerijen en Vlaamsche Letterkunde », jaarlijks eerediploma's toe te kennen aan uitgevers van in het Nederlandsch gestelde of vertaalde boeken tijdens de drie laatste jaren in het Vlaamsche taalgebied verschenen voor de uit oogpunt van boektechniek en æsthetiek best verzorgde pracht- en gewone uitgaven.

Alzoo werden reeds voor de prachtuigave bekroond in 1937 : Uitgeverij « De Standaard » te Antwerpen voor het werk « Geschiedenis van Vlaanderen », en uitgeverij « Zeemeeuw » te Brugge voor het werk « Elijah » van C. Verschaeve ; in 1938 : uitgeverij « De Sikkel » te Antwerpen voor het werk « Elckerlyc », bewerkt door H. Teirlinck, met speciale vermelding voor de illustraties van Jozef Cantré.

Voor de gewone uitgave werden bekroond, in 1937 : Uitgeverij « Die Poorte » te Mortsel, voor het werk « Breviarium der Vlaamsche Lyriek » van Marnix Gijsen, en uitgeverij « De Sikkel » te Antwerpen, voor het werk « Heldentocht van de Alexis » van Lode Verhees ; in 1938 : uitgeverij « De Sikkel » voor het werk « Geschiedenis der Vlaamsche Kunst », en uitgeverij « Vlaamsche Boekcentrale » te Antwerpen, voor het werk « Kruisweg » van Paul Claudel (bewerking van Anton van de Velde), met speciale vermelding voor de illustraties van B. Max.
De belanghebbende uitgevers worden hierbij uitgenoodigd een exemplaar van de boeken in 1936, 1937 en 1938 verschenen, welke zij aan het oordeel van de jury wenschen te onderwerpen voor de onderscheidingen van 1939, vrachtvrij ter inzage te bezorgen op het Provinciebestuur, Griffie, Geefsstraat 3 te Antwerpen, vóór den 1 September e.k.
De werken welke verleden jaar werden ingezonden doch niet bekroond werden, mogen dit jaar nogmaals mededingen. De ingezonden exemplaren worden aan de uitgevers teruggegeven.

Het Hoekje van den Bibliothecaris

UITSLAGEN DER EXAMENS

Van 12 tot 15 Juni werd te Antwerpen een van Staatswege ingestelde juryzitting gehouden tot het toekennen van de officieele bekwaamheidsacte. Slaagden in het examen :

Met de grootste onderscheiding :

QUALY, ACHIEL Koningshooikt

Met onderscheiding :

ARYS, FRANS	Antwerpen	VAN CAMP, JOZEF	Duffel
BROES, JACOB	Deurne	VERBAET, JOANNA	Berchem
GEYSEN, RAYMOND	Antwerpen	VERSCHUEREN, ANNA	Turnhout
MORIS, JAN	Wilrijk	WITTERS, LUCIEN	Herk-de-Stad
THIJS, NATHALIA	Wilrijk		

Met voldoening :

BIOT, ANNA	Ekeren	LEYSEN, JOZEF	Olmen
BRUGGEMAN, HECTOR	Brugge	SEBRECHTS, GUSTAAF	Schilde
BRUGGEMAN, VALENTIN	Brugge	SMET, FLORENT	Beveren-Waas
CABUS, MARGARET	Mechelen	TAVERNIER, CYRIEL	Gent
CEULEMANS, JAN	Hever	TETTELIN, JOANNA	Borgerhout
CLAEREBOUDT, EUGEEN	Leopoldsburg	TOURNEL, ALBERT	Hasselt
DE COCK, MAECEL	Melle	VAN BECKHOVEN, FR.	Mol
DELEU, YVONNE	Leuven	VAN GINDEREN, FERD.	Antwerpen
DELAFAILLE, JOZEF	Schoten	VAN DER KELEN, JOANNA	Merksem
ERALY, HENDRIK	Hoboken	VAN RECK, FRANS	Willebroek
HAAGDORENS, DENIS	Eksel	VAN ROEY, VICTOR	Mechelen
HAZEN, LEOPOLD	Antwerpen	VERRYCKEN, JOZEF	Zoersel
KENNES, FRANS	Antwerpen	VEYS, SUZANNE	Beveren-Oudenaarde
LAMBRECHTS, FRANS	Hove	WOLFAERT, ANDRÉ	Wilrijk
LANDUYT, EDWARD	Merksem		

De jury, voorgezeten door den heer Leo van Molle, Staatsinspecteur der O. B., was samengesteld uit H. Lode Baekelmans, hoofdbibliothecaris der stad Antwerpen ; E. H. Joris Baers, diocesaan inspecteur van O. B. ; H.H. Ger Schmook, conservator v. h. Museum v. Vl. Letterkunde, secretaris ; Albert van Hoogenbemt, beambte bij het Min. van Onderwijs en Victor van den Berghe, bibliothecaris der Stedelijke Volksbibliotheek (plaatsvervangend lid).

AANSTAANDE JURYZITTING

In September zal te Brussel een centrale jury zetelen tot het afnemen der examens voor kandidaat-bibliothecarissen. Het inschrijvingsrecht is vastgesteld op 50 fr., te storten op de postrekening 718.35 van den Dienst der Op. Bibliotheken, 52 Regentlaan, Brussel. Op de keerzijde van het strookje vermelden : « Nederlandsch examen voor bibliothecarissen te Brussel », alsook leeftijd en volledig adres.

0. - Algemeene Werken

18.096 **Tuymelaar, C. T. en Lindonk, J.** **01 : 809**
PSEUDONIEMEN UIT NEDERLANDSCHE EN VREEMDE LITERATUUR — *Assen, Born N. V.*, 1939 (19×13) 64 *blz.* *fl.* 1,40
V — Naast het pseudoniemen-register werd een alfabetische namenlijst der auteurs opgenomen.

18.097 **van Zuylen, J. J. L.** **03 : 38 : 621 : 78 : 92**
ENCYCLOPÆDIE VOOR RADIO-LUISTERAARS. *Geïll. met fig. en* 40 *pln, bandteekening van J. de Vries — Baarn, Schuyt N. V.*, 1939 (19×13) 360 *blz. geb. fl.* 2,50
IV — Verklaring van muziek-termen, korte inhoud van de voornaamste opera's, aanteekeningen over leven en werken van componisten, zangers, dirigenten, radio-omroepers en reporters, beschrijving van de organisatie van den radio-omroep in verschillende landen, populaire uitleg van de radic-techniek. Een handig boek. A. ACKERMANS

18.098 **XX. (de Ruyter-van der Feer, R., e. a.)**
WAT IS DAT ? De encyclopedie voor jongeren : 11e-16e AFLEVERING. *Geïll. elk met fig. en* 1 *kleurpl. — Baarn, Hollandia,* 1938, 2e *druk,* 24 *afl.* (24×16) 801-1280 *blz. elk fl.* 1,10
V-VI — Ook over deze afleveringen kunnen wij ons ten gunstigste uitlaten. Vooral voor jongstudenten uit middelbaar onderwijs is het geknipt en zeer boeiend naslagmateriaal. Vrij overvloedig en goed geïllustreerd, al lijken de plaatjes veelal accidenteel bij elkaar gehaald.

1. - Wijsbegeerte en Zedenleer

18.098 bis **Alpern, Henry** **18 : 19**
DE OPMARSCH DER PHILOSOPHIE. *Vert. uit h. Engelsch dr Drs J. A. Colthof. Geïll. met 7 foto's — A'dam, N. V. Keesing,* 1939 (23×15) 354 *blz.*
II, N — Afgezien van een algemeen beroep op de suprematie van de rede doet de schr., docent aan de Yale-Universiteit, geen moeite om zijn afkeer voor het geloof als bron van verstandelijke zekerheid te bemantelen. De wijsgeerige beschouwingen en kantteekeningen bij de geschiedenis der wijsbegeerte, welke A. ten beste geeft, zijn overigens zoo rumoerig — al zijn ze dan ook wel eens raak ! — dat amateurs, die begrijpen dat een eerste studie van de wijsbegeerte niet alleen verstandelijke nederigheid maar ook een groote rust vereischt, er niet om behoeven te treuren, als deze « amerikaansche » populariseering hen ontraden blijft. C. A. BOUMAN O.S.B.

18.099 **Stirnimann, Fritz, Dr** **159 : 61 : 64 : 37**
DE EERSTE LEVENSERVARINGEN VAN HET KIND. Een inleiding in het zieleleven van de eerste levensperiode van het kind voor denkende ouders, verzorgsters en kindervrienden. *Vert. uit h. Duitsch [Das erste Erleben des Kindes] dr J. Ronge-Haslinghuis — Utrecht, Erven J. Bijleveld,* 1938 (21×14) 199 *blz.* *geb. fl.* 2,90
IV* — Er is werkelijk al te weinig overvloed aan werken over zuigelingen-psychologie, dan dat een boek als dit niet ultra welkom zou zijn. De zuigeling wordt hier bekeken en psychologisch ontleed vanaf zijn geboorte, en van zijn minste gebaar, beweging, uitdrukking wordt de psychologische ondergrond omgespit. Het zal voor vele ouders en kinderverpleegsters een verrassing zijn dat aan een zuigeling zóó veel te zien en te ontleden is. Maar men moet kúnnen zien ! Een uiterst interessant boek voor wie met zuigelingen omgaat of aan kinderpsychologie doet. Dr J. LEBEER

18.100 **Visser, S.** **159 : 37**
BEWUSTZIJNSVERSCHIJNSELEN. Beknopt leerboek der zielkunde voor de hoofdakte — *Purmerend, J. Muusses,* 1939 (23×15) 256 *blz.* *fl.* 2,75
IV — Vakkundig boek, voor schoolsch gebruik opgesteld. Het plan is klassiek en de uitwerking er van juist. Het valt op, hoe ook de hedendaagsche stroomingen behandeld worden. Wie een handboek zoekt, zal hier zijn gading vinden. Dr A. KRIEKEMANS

18.101 ◆ **de Bivort de la Saudée, J.** **32 : 2**
COMMUNISTEN BESTRIJDEN DEN GODSDIENST (1917-1937). *Vert. uit h. Fransch [L'antireligion communiste] dr G. A. de Brie. Inleid. dr Graaf Carton de Wiart — Tilburg, « De Kempen »,* 1939 (19×13) 279 *blz.* *fl.* 0,95
IV — Na de uiteenzetting van de beginselen van het Communisme tegenover het Katho-

licisme, geeft de schr. een documentair overzicht, eerst van de machtsovername en de verdere ontwikkeling van de het goddeloos Communisme in Rusland, daarna over zijn invloed buiten de U.R.S.S. voornamelijk in Frankrijk en Spanje, en ook in deze Nederl bewerking, in Nederland en België.

18.102 **Feckes, K., D^r** 23

◆ HET MYSTERIE VAN HET GODDELIJK MOEDERSCHAP. Maria's beeld ontworpen uit de leer der Kerk. *Vert. uit h. Duitsch dr Pasch. J. van Kaathoven, O.Praem. — Averbode, Goede Pers,* 1939 (20×15) 175 *blz.* 20 *fr.*; *geb.* 27,50 *fr.*

IV — In dit kleine, maar inhoudrijke werk heeft Dr Feckes een zuiver-dogmatisch Mariabeeld ontworpen en afgewerkt, waarin de waardigheid van het goddelijk moederschap in al zijn heerlijkheid wordt weergegeven. Alle belangrijke leerpunten van de Marialeer zijn bondig, maar helder behandeld. In zijn uiteenzetting sluit Schr. nauw aan bij den grooten marioloog en godgeleerde M. J. Scheeben. Het boek behoort tot het beste, dat in de laatste jaren over O. L. Vrouw werd gepubliceerd. De vertaling is goed. Zeer aanbevolen aan priesters en ontwikkelde leeken. L. VAN HULLE, PR.

18.103 **Himmelreich, Laetus, D^r, O. F. M., e. a.** 22

◆ DE KATHOLIEKE BIJBEL : 6^e DEEL. DE HEILIGE BOEKEN VAN HET OUDE EN NIEUWE VERBOND. *Vert. uit de oorspr. tekst dr P. Dr L. Himmelreich, O.F.M. — 's-Bosch, Teulings; Brugge, Beyaert,* 1939, 8 *dln* (20×14) *XII,* 1249-1632 *blz.* 75 *fr.*

IV — De vertaling van de twee testamenten ondernomen door Paters Himmelreich en Smits is voltooid. Zij zal dus enkele maanden vóór den volledigen Canisiusbijbel ter wereld gekomen zijn. Het feit dat de katholieken van de beide Nederlanden weldra over twee volledige overzettingen naar den grondtekst zullen kunnen beschikken, moet ons tot vreugde stemmen. De wetenschappelijke vorsching zal er baat bij hebben de beide vertalingen te gebruiken en bij de Schriftuurverklaring te collationeeren. De vergelijking zal ons helpen doordringen tot het merg van den oorspronkelijken tekst. PROF. J. COPPENS

18.104 **Keulers, Jos., Prof. D^r** 22

◆ BIJBELSCHE GESCHIEDENIS. Afleveringen 2-16. *Geïll. dr Jos. Speybrouck — Roermond, Maaseik, J. J. Romen,* 1938 (33×24) 33-512 *blz.* *per afl,* 12 *fr.*

IV — Wij zijn verheugd onze lezers te kunnen berichten dat de Bijbelsche Geschiedenis van Dr Keulers bijna voltooid is. De herdruk zal ongetwijfeld een ruim succes tegemoet gaan in de beide Nederlanden. PROF. J. COPPENS

Prof. Dr Jos. Keulers

18.105 **Kors, J. B., Mag. Dr O. P.** 03 : 2

◆ ENCYCLOPÆDISCH KERKELIJK WOORDENBOEK. Verklaring van woorden en termen uit het katholieke leven met inleiding van Mag. Dr J. B. Kors, O.P. — *Bilthoven, De Gemeenschap; Brussel, Onze Tijd,* 1939, 2^e *druk* (24×16) 707 *blz.* *geb.* 75 *fr.*

V — Tot doel bij het uitgeven van dit boek werd gesteld : « Een bondige en betrouwbare gids te zijn voor al degenen, die de juiste beteekenis willen kennen van woorden, termen en uitdrukkingen in het katholieke leven». Daaraan beantwoordt het ten volle. Ook richt het zich tot minder-ontwikkelden en andersdenkenden.

18.106 **Lammertse Lz., J.** 28 : 27 : 9 : 23

◆ HET PROTESTANTISME : 2 HISTORISCHE ONTWIKKELING — 3 DOGMATISCHE ONTWIKKELING — *Hilversum, P. Brand (Waarheid en Leven)* 1938-39, 7 *dln* (18×15) 128, 133 *blz.* *fl.* 1,25 *en fl.* 1,55

IV* — In 2. beoogt schr. niet een dogma-geschiedenis te geven maar wel de historie van den invloed der reformatie in de verschillende landen van Europa. Vooraf gaat een bespreking van de meeningsverschillen onder de bekendste hervormers.

In 3. wordt de dogmatische ontwikkeling gegeven van de bijzonderste leerpunten : Verlossing, Kerk, Openbaring, Sacramenten : Doop-Avondmaal, Rechtvaardigmaking. Zooals steeds bij Lammertse : klaar, overzichtelijk en zeer betrouwbaar. K. L.

J. Lammertse

2. - Godsdienst

18.107 **Alfonsus Maria de Liguori, H.** 24
◆ SCHOONSTE MARIA-GEBEDEN. *Vert. uit h. Latijn dr M. Stoks, C.SS.R. — 's-Bosch, G. Mosmans Zoon,* 1939 (13×9) 48 *blz.* *fl.* 0,10
V — Deze keurlezing uit de werken van « den grooten Leeraar van het gebed » bevat een dagelijksch gebed tot de Allerheiligste Maagd, gebeden voor elken dag van de week en voor de voornaamste Mariafeesten van het kerkelijk jaar. Mariacongregaties en -vereerders aanbevolen.

18.108 **Balduinus, D^r, O. M. Cap.** 23 : 26
◆ EENHEID, ALGEMEENHEID, APOSTOLICITEIT — *Kortrijk, N. V. Zonnewende, (De katholieke Kerk, nr* 38) 1939 (19×11) 122 *blz.* *geb.* 16 *fr.*
V — In deel 38 van de Reeks *De Katholieke Kerk* beantwoordt P. Balduinus de volgende vragen : Welke kenteekenen heeft Christus vastgesteld om de ware Kerk tusschen alle andere te doen herkennen ? In welke Belijdenis treffen wij die kenmerken aan ? Alleen de eerste drie kenteekenen worden hier uiteengezet : de eenheid, de algemeenheid en de apostoliciteit. De Heiligheid blijft aan een afzonderlijk deeltje voorbehouden. Na de inleidende principieele beschouwingen, die ook het verband met de romaniteit aangeven past de Schrijver de aangegeven criteria achtereenvolgens toe op de Prostestanten, de Oostersche dissidenten en de Katholieke Kerk. Zijn verhandeling blijkt zeer goed op de hoogte van de protestantsche toestanden. De toon kon wel eens meer « irenisch » zijn, en graag hadden we wat meer vernomen over de hedendaagsche hereenigingspogingen tusschen de niet-katholieke christenen. Het laatste hoofdstuk bespreekt de kenteekenen langs den empirischen weg, dat is als wonderdadig getuigenis dat rechtstreeks den goddelijken oorsprong bewijst van de Roomsche Kerk. Het boekje is klaar en bevattelijk geschreven, en zal door den katholieken lezer met vrucht en voldoening gelezen worden.
Dr G. PHILIPS, PR.

18.109 **Bender, L., Prof. D^r, O. P.** 23 : 26 : 32 : 17
◆ KERK EN STAAT — *Kortrijk, N. V. Zonnewende (De kath. Kerk, nr* 37) 1939 (19×11) 116 *blz.* *geb.* 16 *fr.*
V — Een zeer klare verhandeling over een zeer actueele vraag : welk is de juiste verhouding tusschen Kerk en Staat ? Terecht besteedt de Schrijver ruime aandacht aan de uiteenzetting over aard en wezen van beide instellingen, om te doen inzien dat de katholieke opvatting logisch uit die beginselen voortvloeit. Zoo komt de lezer tot de overtuiging dat de leer der Kerk over de uitgestrektheid en de beperking van haar eigen macht op vaste gronden rust. Aldus gaat van dit boekje een weldoende invloed uit. Zeer duidelijk maakt P. Bender onderscheid tusschen *these* en *hypothese,* om vast te stellen wat geoorloofd kan zijn tegenover een Staat die de christelijke openbaring niet erkent. De volle draagkracht immers van de aangevoerde argumenten geldt alleen voor den geloovige. De meest belangwekkende kwesties van dezen tijd komen hier ter sprake, bijvoorbeeld, het « politiek katholicisme » en de totalitaire staatssystemen. Overal getuigt de Schrijver van een gezonden werkelijkheidszin, die van alle extremisme verre blijft. Soms is de toon van de uiteenzetting wat al te didaktisch, doch het streven naar helderheid heeft den doorslag gegeven, en wij zullen de laatsten zijn om dat te betreuren. Elk ontwikkeld katholiek moet dit boekje lezen : hij zal er blij en dankbaar om zijn. Dr G. PHILIPS, PR.

Prof. L. Bender O.P.

19.110 **Braet, H., C.SS.R.** 24
◆ PRIESTEROPLEIDING NAAR DEN GEEST VAN PIUS XI — *Antwerpen, N. V. Standaard-Boekhandel,* 1938 (20×15) 177 *blz.* 15 *fr.*

H. Braet C.ss.R.

V — In betrekking met het zeer belangrijk probleem der Priesteropleiding bestudeert schrijver het Priesterschap in zijn wording (I Roeping ; II Rekruteerplan), in zijn werking (III Zielzorg) alsook in betrekking met moderne moeilijke toestanden en kerkelijke voorschriften (IV Gevaren ; V Celibaat). Het bijvoegsel handelt over de « Scrutinia » vóór de Wijdingen en geeft rechtstreeksche instructies van de Romeinsche Congregaties. Dit alles wordt met kennis van zaken en zeer bevattelijk medegedeeld. Het werk der Priesterroepingen heeft, ook bij leeken, meer belangstelling her-

wonnen voor een sacrament waarmede het leven en de voortplanting van de H. Kerk zoo innig betrokken is. Hier zal men beter kunnen nagaan hoe Paus, Bisschoppen en Congregatie-oversten bezorgd zijn voor de degelijkheid van hun clerus. De priesters zelf en de toekomstige priesters mogen er een spiegel van volmaaktheid in vinden. J. CRETEN, PR.

18.111 **Klug, Ignatius, Prof. Dr** **21 : 23 : 27**

◆ HET KATHOLIEKE GELOOF. Een apologetisch, dogmatisch, kerkhistorisch overzicht. *Met voorw. v. Mgr Dr J. de Jong en een begeleid. woord voor Vlaanderen dr Mgr Cruysberghs. Bewerkt nr het Duitsch dr Prof. N. Steur, H. J. van Deursen, H. J. Wachters — Heemstede, De Toorts ; Antw., Geloofsverdediging,* 1939 (220×14) 720 *blz.* 48 *fr.* ; *geb.* 65 *fr.*
V — Besproken in voorafgaande artikel « Een Werk van Beteekenis », nr 18.095.

18.112 **Leloir, Leon** **269 : 266**

◆ IN DIENST DER VOORTREKKERS. *Met voorwoord van Kan. Cristiani. Geïll. dr Fr. van Immerseel — Averbode, Goede Pers,* 1938 (24×16) 175 *blz.* 12 *fr.*
V — Een meesleepende bundel radio-kwartiertjes over de ongehoorde massale bekeeringsbeweging in Ruanda-Urundi, éénig in de missiegeschiedenis. Als bindweefsel dezer causeries gelden steeds de verbluffende statistieken, die werkelijk duizelig maken. Treffende geschiedenisjes en vergelijkingen maken de lezing tot een genot. Geen diepgaande beschouwingen dus, maar levende propaganda voor de missiegedachte en bijzonder voor het prachtige werk der Witte Paters in midden-Afrika. E. BOELAERT M.S.C.

18.113 **Lodders, A., C .ss. R.** **24**

◆ NIET GENOEG GEWAARDEERD ! Het onberekenbaar nut van de Geestelijke Communie — *'s-Bosch, G. Mosmans Zoon,* 1939, 2e *druk* (13×8) 40 *blz.* *fl.* 0,10
V — Een nuttig schriftje, waarin wordt verklaard, wat de geestelijke communie is, welke vruchten ze afwerpt en hoe ze best wordt verricht. Goede waar. L. VAN HULLE, PR.

A. Lodders C.ss.R.

18.114 **Mäder, R., Mgr** **24 : 30**

◆ NIET COMMUNISTISCH MAAR KATHOLIEK. Na het verschijnen van de encycliek « Divini Redemptoris » van Z. H. Pius XI over het goddelooze communisme. *Vert. uit h. Duitsch dr H. N., pr. — Averbode, Goede Pers,* 1939 (21×16) 34 *blz.* 4 *fr.*
V — Een zeer belangwekkend werkje, belangwekkend én om het behandelde onderwerp, én om den klaren toon van vrijmoedige waarheidsliefde die er uit opklinkt. Het begint met een mea culpa : Nooit ware er een Communisme gekomen zoo de katholieken zich steeds van hun katholieken plicht hadden gekweten. Vervolgens worden de oorzaken onderzocht die het communisme in 't leven riepen : het Liberalisme eenerzijds en de vereenzaming en uitbuiting van den arbeider anderzijds. Het communistisch systeem wordt gebrandmerkt en het redmiddel aangeduid : terug naar den geest der eerste christentijden, die aan het communisme zijn bestaansreden ontneemt. Het boekje doet sympathiek aan om zijn rechtzinnigheid in het erkennen van de fouten in eigen kamp, zijn beginselvastheid eenerzijds en zijn christelijk begrijpen anderzijds. De uiteenzetting is zeer klaar en de vertaling opperbest. We vinden echter den titel minder gelukkig gekozen. — Warm aanbevolen. M. VAN HOECK, PR.

18.115 **Scheuer, P., S. J.** **24 : 75**

◆ HET CHRISTELIJK HUWELIJK. *Bew. naar h. Fransch dr E. Fleerackers, S.J. Geïll. met platen dr Albert Servaes — Waver, Belg. Venn. van Kunstuitg. Sobea,* 1939 (28×21) 60 *blz.* 40 *fr.*
IV — Als synthese over den volledigen inhoud van het christelijk huwelijk bedoeld en ook flink geslaagd. Behandelt het huwelijk in den beginne, in het Nieuw Verbond, de geboorte, de opvoeding der kinderen vooral onder zedelijk en godsdienstig oogpunt, het voortleven in het hiernamaals. Aangepaste platen luisteren de zeer verzorgde uitgave op. W. S.

18.116 **Stallaert, Th., C. SS. R.** **264 : 24**

◆ KLEIN OFFICIE VAN DE H. MAAGD MARIA — *Nijmegen, N. V. Centrale Drukkerij,* 1938 (15×11) 350 *blz.* 29,15 *fr.* of 45,90 *fr. in lederen band*
V — Dit zeer verdienstelijk werk is degelijk, handig en schoon. 1) De vulgaattekst van het Officie werd goed en vlot vertaald. Hoofdinhoud en verdeeling der Psalmen zijn derwijze aangegeven dat zij de aandacht steunen zonder echter te onderbreken. Een uitvoeriger verklaring volgt na het Officie. De hymnenvertaling is van Eerw. Moeder Jozefa. 2) Zelfs

voor minder ingewijden wordt het bidden van het Officie vergemakkelijkt door aanwijzingen in roode letters (rubrieken) die rolverdeeling, houding en buigingen aangeven. 3) Deze nette uitgave zal er toe bijdragen om het Officie van O. L. V. en van de Overledenen met meer smaak en godsvrucht te doen bidden door kloosterlingen en door leeken. Moge het bij deze laatsten een oud, prijzenswaardig gebruik in eer herstellen. J. CRETEN, PR.

18.117 **Vonk, C.** 22

PARAPHRASE VAN DEN BRIEF AAN DE ROMEINEN — *Franeker, T. Wever N. V.,* 1938 (19×13) 100 *blz.* *gec. fl.* 1,05

I², P — Dit boekje kan wellicht dienst bewijzen aan een predikant van de Hervormde Kerk, maar houdt niets in dat de wetenschappelijke verklaring van den Brief aan de Romeinen verrijkt. Ik voel bovendien weinig voor een verklarende paraphrase. J. COPPENS, PR.

18.118 **XX (Zrs christelijke Scholen te Vorselaar)** 23 : 24 : 37

◆ GODSDIENSTIG-ZEDELIJKE OPVOEDING. Praktijk bij de uitgewerkte lessen in opvoedend catechismusonderricht voor 2en en 3en graad. Volgens het nieuw Godsdienstprogramma v. h. Aartsbisdom Mechelen — *Geïll.* —*Averbode, Goede Pers,* 1938, 2ᵉ *uitg.* (24×16) 84 *blz.* 8 *fr.*

V — De eerste uitgave van deze zeer degelijke uitgewerkte lessen werd besproken onder nr 12.958.

18.119 **XX** 22

◆ DE HEILIGE SCHRIFT : HET NIEUWE TESTAMENT. Vertaling uit de grondtekst met aantekeningen in opdracht van de Apologetische Vereniging « Petrus Canisius » — *A'dam, R. K. Boekcentrale ; Antwerpen, Standaard-Boekh.* 1938, 4ᵉ *druk,* 45ᵉ *tot* 60ᵉ *duizendtal,* 5 *dln* (19×14) 647 *blz.* *elk deel geb. fl.* 1,25 [20 *fr.*]

IV — Deze vertaling van het N. T., die wellicht in de Nederlanden klassiek zal worden, verschijnt onder nieuwe inkleeding als deel V van den Canisiusbijbel. Het is een mooi boek, op keurig papier gedrukt. Ik durf evenwel te hopen dat deze uitgave de oudere, onder zakformaat, niet volledig zal verdringen. PROF. F. COPPENS

18.120 **XX** 22

◆ DE HEILIGE SCHRIFT : Het Oude Testament : 2ᵉ deel. De geschiedkundige boeken II. Vert. uit de grondtekst met aantekeningen in opdracht v. d. Apolog. Vereniging « Petrus Canisius » — *A'dam, R. K. Boekcentrale ; Hilversum, P. Brand ; Nijmegen, Dekker & v. d. Vegt ; Antwerpen, Standaard-Boekh.* 1939, 5 *dln* (19×14) 633 *blz. geb. fl.* 1,25 [20 *fr.*]

IV — Wij doen meer en meer den indruk op dat de Canisiusbijbel de beste Nederlandsch-katholieke vertaling wordt. Zij is niet volmaakt. Doch laat ons niet van den beginne al te hooge eischen stellen. PROF. J. COPPENS

18.121 **XX** 264 : 22 = 47 : 4393

◆ LATIJNSCH-NEDERL. ORDINARIUM EN PSALTERIUM. *Bew. nr h. Ned. Brevier der Zrs v. h. H. Graf te Turnhout. Geïll. met enkele vignetten — Turnhout, N. V. Brepols,* 1939 (15×10) 778 *blz. linnen roode snede* 55 *fr. ; schaapsleder,* 70 *fr. ; segrijnleder,* 85 *fr.*

IV — Lofwaardige uitgave die ons in het bezit stelt én van de Latijnsche tekst (voor Latijn-kennenden) én van de Nederlandsche (voor de anderen).

3. - Sociale Wetenschappen - Opvoeding

18.122 **Aalberts, R. Joh.** 87: 38 : 65

KOOPMANS-EER — *Antw., Persdienst Interna (Hopland 46),* 1937 (23×15) 48 *blz* 12 *fr.*

IV* — Schr. geeft in dit verweerschriftje handelingen en praktijken aan van het Philips-concern, welke men met alle middelen, ook minder toelaatbare, zou geheim trachten te houden.

18.123 **de Geer, D. J.** 32 : 24

RELIGIE EN STAATKUNDE — *Den Haag, Vereen.* « *De Savornin Lohman Fonds* » *Rijnstr.* 9, 1939 (22×14) 36 *blz.* *fl.* 0,50

III, P — Verhouding tusschen politiek en godsdienst, van het standpunt uit der Christelijk-historische fractie. Schr. staat een positieve beinvloeding van het openbare leven door den godsdienst voor. P. Dʳ C. VAN GESTEL O.P.

18.124 **de Leeuw, A. S., Mʳ** 32 : 30

HET SOCIALISME EN DE NATIE. Van het « Communistisch manifest » tot de strijd tegen het fascisme — *A'dam, Pegasus,* 1939 (21×15) 376 *blz.* *fl.* 1,10 ; *geb. fl.* 2,25

I, K — Schr. die zeer belezen blijkt te zijn in de marxistische en leninistische literatuur schetst de houding van het socialisme — lees, het communisme ! — ten tijde van Marx in de revolutiejaren 1847-1848; de houding door Lenin voorgeschreven bij « den oorlog van het imperialistisch kapitalisme in 1914 en de huidige positie van het communisme t.o.v. de natie, en in 't bijzonder van Nederland tegenover de bedreiging van « het fascisme ». 'n Model van marxistisch ideologie en denkwijze ! En tevens van communistische propagandaliteratuur. Dr C. VAN GESTEL O.P.

Ilya Ehrenburg

18.125 **Ehrenburg, Ilya** **32 : 33 : 87**

ONS DAGELIJKSCH BROOD. Kroniek van het Heden *Vert. uit h. Russisch [Chljeb nasj Nassoesjnyi] dr Else Bukowska Met bandteek. dr R. Huysmans-Kooyman — A'dam Wereldbibliotheek,* 1933 (18×12) 143 *blz.fl.* 0,90 ; *geb. fl.* 1,50

II, K — De stijlvaardige bolsjewiek Ehrenburg schreef hiermede andermaal een heftig tendentieus en sarcastisch pamflet : Feitenmateriaal, schijnbaar direct en objectief uit de hedentijdsche internationale groot-economie en -financie overgenomen. Behendig ingekleed. Vermoeiend om lezen.

18.126 **Fles, L.** **32 : 30**

WEG MET HET ZIONISME ! *Met een Open Brief v. schr. aan J. F. Ankersmit wegens zijn recensie dezer broc. — Baarn, Hollandia* 1939, 3e *druk* (24×15) 8, 40 *blz. fl.* 0,40

III°, Jd — Beschouwingen van een Nederlandschen, niet-zionistischen Israëliet, die, uitgaande van de door hem zelf paradoxaal genoemde bewering, « dat de Zionisten er veel toe bijdragen het anti-semietisme te bevorderen », bij gebrek aan een duidelijke verklaring van den Nederlandschen Zionistenbond betreffende de burgerrechten en het staatsburgerschap der Joden in Nederland, deze organisatie op officiëele wijze openlijk wil zien diskwalificeeren (Voorwoord). Het Zionisme is — aldus de schrijver — « de domme, reactionnaire beweging, die tevergeefs probeert het rad van de historische ontwikkeling terug te draaien » (blz. 15). Conclusie: « in het belang onzer samenleving mag het Zionisme om het daaraan verbonden gevaar en den verwarring stichtenden invloed, niet langer geduld worden » (blz. 32). Een polemiekschrift over de zgn. dubbelzinnigheid der Zionisten, vooral gericht op Nederlandsche toestanden. Het peil der moreele beoordeelingen is van volgenden aard : « dat bij de Zionisten de jezuïtische opvatting wordt gehuldigd, dat het doel de middelen heiligt » !! (blz. 29.) Dr CAM. VAN DEYCK

Dr F. W. Foerster

18.127 **Foerster, F. W. Dr** **37 : 83.8**

HOE WORD IK MAN ? *Vert. uit h. Duitsch dr L. Elaut en Fl. Decraene — A'ntwerpen Standaard-Boekhandel,* 1939, *nieuwe druk* (21×15) 231 *blz.* 24 *fr,*

V* — Bij deze nieuwe, keurige uitgave verwijzen we naar de reeds vroeger verschenen bespreking, rec. 2064.

18.128 **Niekel, J. H. en Vermaas, E. A. V.** **309 : 32 : 33**

◆ DE BELLAMY-BEWEGING — *Hilversum, Paul Brand (Waarheid en Leven)* 1939 (18×15) 64 *blz. fl.* 0,65

IV — De Amerikaan Edw. Bellamy (1850-1898) ontwikkelde een systeem van utopisch socialisme, dat onder den druk der huidige crisis weer bijval vindt. In Nederland heeft de Internationale Vereeniging Bellamy een vertakking ; in Vlaanderen schijnen de technocraten als Frenssen en Dr Laureys, bewust of onbewust, dit systeem over te nemen, Prof. Niekel heeft hierin een genuanceerd oordeel over de sociale beginselen van dit stelsel gegeven ; Drs Vermaas toont er de economische onhoudbaarheid van aan.

Dr C. VAN GESTEL O.P.

18.129 **Pos, H. J. Dr e. a.** **04 : 30 : 29 : 9 : 57 : 159 : 17**

ANTI-SEMITISME EN JODENDOM. Een bundel studies over een actueel vraagstuk. *Onder redactie van Dr H. J. Pos — Arnhem, van Loghum-Slaretus,* 1939 (24×16) XVI, 231 *blz. fl.* 1,25

IV*, [P] en Jd — Een bundel van elf studiën over joodsche aangelegenheden — deels algemeen, deels speciaal met het oog op Nederlandsche toestanden — waaraan onder de leiding van Prof. Dr H. J. Pos, medewerkten de heeren (salvis titulis) Menno ter Braak,

de Gruijter, Kruijt, Lindeboom, van Oijen, Paap, Pos, Presser, van der Spek, Telders en Waardenburg — allen, op één na, niet-joodsche Nederlanders. Het antisemitisme wordt behandeld als historisch verschijnsel, van biologisch standpunt en als psychologisch verschijnsel; de wederzijdsche verhoudingen van Jodendom en Christelijke Kerken worden onderzocht; de Joodsche geest wordt bestudeerd in de ethiek, het recht, het denken, de literatuur, de beeldende kunst en de muziek; een studie over het Jodendom in de Nederlandsche samenleving besluit den bundel. De schrijvers hebben hun onderwerpen zonder eenige vooringenomenheid behandeld: het meerendeel der bijdragen bevatten ruime bibliographische opgaven voor verdere studie. Het geheel is wetenschappelijk objectief. Wie belang stelt in het Joodsch probleem moet dit werk lezen: vertrouwdheid met het onderwerp en de Nederlandsche toestanden worden vooropgezet. Over het Katholieke standpunt in deze zaak mocht wel iets meer gezegd worden dan een zinspeling (blz. 42) en de vermeldingen terloops in het opstel over het Jodendom en de Christ. Kerken (blz. 64-82). Moge dit boek aan velen de dwaasheid van het racistisch of politiek-economisch antisemitisme doen inzien, en rechtvaardige begrippen stellen in de plaats van de inepte borrelpraatjes, waarboven de kennis van het Jodenprobleem bij den gewonen man — en helaas! ook bij den gestudeerde — gewoonlijk niet reikt. Dr C. van Deyck

18.130 **Post, Eva H.** **37 : 173**

HUWELIJKSMANIEREN. Een handleiding voor goede omgangsvormen in het huwelijk. *Geïll. met 30 teek. dr Willy Greve — Leiden, N. V. Leidsche Uitg. Mij,* 1939 (19×13) 183 *blz.* *fl.* 1,90 [25 *fr.*]; *geb. fl.* 2,50 [33 *fr.*]

IV — De schrijfster, achter wier pseudoniem zich een bekende medewerkster van de Haagsche Post verbergt, acht de hoffelijkheid tusschen echtelieden, die haar grondslag vindt in de moreele intuïtie, zeer terecht een deugd. Tot de bespreking van deze huwelijksdeugd heeft zij zich bepaald. Godsdienstige en sexueele problemen liet zij dus buiten bespreking. Dat men desalniettemin 'n zeer nuttige en hoogstnoodzakelijke verhandeling over de voorwaarden tot 'n gelukkig huwelijk kan schrijven, heeft deze auteur bewezen. Ze bezit 'n benijdenswaardige flair, om allerlei vanzelfsprekende en toch meestal veronachtzaamde factoren op geestige, bondige en overtuigende manier aan den man te brengen. Er staat geen woord te veel in dit boek. 'n Uitdrukking als « de mens is een redelijk dier » moet men zien in het kader van den tekst, die een hooge opvatting van het huwelijk huldigt. Leo Fens

18.131 **Rutgers, F. L., D[r]** **33 : 32**

ARBEID VOOR ALLEN. Een onderzoek naar de mogelijkheden tot bestrijding der werkloosheid — *A'dam, J. H. de Bussy,* 1938 (24×16) 30 *blz.* *fl.* 0,40

IV — In zijn zakelijke beknoptheid, een zeer waardevolle studie. Schr. ziet als oorzaak der durende werkloosheid de « structureele crisis, die voortvloeit uit het feit dat de productie-capaciteit sneller toenam dan het consumptievermogen. » Zijn oplossing luidt: scheppen van arbeid door den staat in het raam van zijn gewoon budget, tenminste na een overgangstijd. Dr C. van Gestel O.P.

18.132 **Schüttel, Lothar** **355 : 32 : 91 : 38**

LUCHTOORLOG BOVEN EUROPA. Met een voorwoord van Gen.-Maj. Best, Cmt der Luchtverdediging te Den Haag. *Vert. uit h. Duitsch [Luftkrieg bedroht Europa] dr V. van der Dussen. Geïll. met fig. en* 6 *platen — A'dam, N. V. Uitg. Mij Fidelitas,* 1939 (22-16) 274 *blz.* 35 *fr.*: *geb.* 45 *fr.*

III — Een sterk-gedocumenteerd geographisch-strategisch ruim overzichtelijk werk, waarin de lugubere mogelijkheden van een komenden oorlog onder het oog worden gezien. Zakelijk en nuchter, zelfs in het inleidind gedeelte dat doordrongen is van Hitler-logica inzake de verantwoordelijkheid van Duitschland bij den wereldoorlog, het vredes-« Diktat » van Versailles en dies meer. Sovjet-Rusland is de groote boeman, doch precies in de gegevens betreffende de bewapening van de Sovjet-Unie ligt de zeer bizondere documentaire waarde van dit werk. Het feit echter dat over de Duitsche militaire macht met geen syllabe wordt gerept kan men enkel betreuren. Wat al het overige betreft is Schüttel zeer objectief. Geen moedwillige verkeerde voorstelling van de realiteit, ofschoon hij de omsingelingspolitiek ten opzichte van Duitschland als een feit beschouwt. Uit de vele citaten, waarin beschouwingen worden ten beste gegeven en theorieën worden uiteengezet over datgene wat menschelijke breinen aan vernietigingsplannen kunnen uitbroeden, blijkt de vloekwaardige immoraliteit van den beroepsstrateeg. Ieder doodgewoon sterveling, die überhaupt zijn laatste beetje zelfcontrôle moet verloren hebben, eer hij er aan denkt zijn evennaaste een blauw oog te slaan, zal misselijk worden bij deze lectuur. Wegens den algemeenen inhoud, die sterk deprimeerend werkt en bovendien wegens een paar losse illustratieve excerpten,

o.m. uit T. S. Lawrence, kwoteeren we III. De vertaling, die heel wat terminologische kennis veronderstelde, dient onvoorwaardelijk geloofd. PAUL HARDY

18.133 **Tetter, Willy** **34 : 35**

PRAKTISCH HANDBOEK VAN DEN POLITIEAGENT — *Mol, F. Swerts & R. Eysermans*, 1939, 2e *druk* (16×10) 54 *blz.* 2,50 *fr.*

IV — Na enkele algemeene begrippen geeft schr. aan al wat een politieagent zooal weten moet over bestuurlijke dienstplicht, gerechtelijke dienstplicht, wetten, besluiten en reglementen van dagelijksche toepassing. De 2e uitgave wijst er op dat 't inderdaad dienst bewijst. A. B.

18.134 **Timmermans, Alphons** **159 : 37 : 9**

◆ SCHOOLGEHEIMEN. *Geïll. met 32 ill. — Eindhoven, N. V. Het Poirtersfonds*, 1939 (24×19) 176 *blz.* *fl.* 2,90 [45 *fr.*] ; *geb. fl.* 3,75 [58 *fr.*]

V — Een psychologische kinderstudie met als inleiding een historisch overzicht van de wording der lagere school van de vroegste tijden tot heden. Deze bundel studies, geschreven door iemand, die voelt voor de school en het kind, zal door niemand, noch onderwijzers, noch ouders, noch belangstellenden onvoldaan terzijde worden gelegd. Hij is gefundeerd op Katholieken grondslag. A. J. VAN DEN BOGAERT

18.135 **van Beusekom, H. G., Dr Ir** **30 : 34 : 36**

◆ VOLKSHUISVESTING TEN PLATTELANDE — *Alphen a/d Rijn, N. Samson*, 1939 (20×14) 46 *blz.* *fl.* 0,90

V — Zakelijk en bevoegd toont Schr. aan hoe de volkshuisvesting ten plattelande in Nederland, in het kader van de bestaande Nederlandsche instellingen, kan verbeterd worden. Dr C. VAN GESTEL O.P.

18.136 **Verheyen, J., aalmoezenier** **355 : 30 : 37**

◆ MAATSCHAPPELIJK EN OPVOEDEND COMMANDO — *Brussel, Milit. Cartograf. Instituut, Kloosterweg 2 (Afdruk uit het Belg. Tijdsch. vr Milit. Wetenschappen, Maart 1939)* 1939 (24×16) 55 *blz.* 2 *fr.*

IV — Een flinke studie waarin de opvoedende rol der legeroverheden scherp in het licht wordt gesteld. Een stille wensch : mochten al onze officieren en onderofficieren zóó denken en... handelen ! Dr KAREL ELEBAERS

18.137 **Vermeulen, Jos., adv.** **39 : 92**

DE GROEI EN DE BLOEI VAN DE ARTEVELDEFIGUUR IN DE VOLKSZIEL. *Geïll. met 19 platen — Gent, Bond der O.-Vl. Folkloristen (Zalmstraat, 69)* 1939 (25×16) 128 *blz.* 18 *fr.*

V — In 1938 werden herdacht het 6e eeuwfeest van Artevelde's staatkundige geboorte en de 75e verjaardag der oprichting van zijn standbeeld. Zoo krijgt de publicatie van bovengenoemd werk het karakter eener huldiging. De Arteveldefiguur wordt er volledig bestudeerd, zooals zij, na 1812 uit de vergetelheid werd opgedolven en geleidelijk hier en elders steeds meer beroemdheid verwierf door de letterkunde, de kunst en de folklore. Zoo werden wij een flink gedocumenteerde en mooi geïllustreerde studie rijker : de karakteristieke en pittige uittreksels uit allerhande schrijvers veraangenamen ten zeerste het mooi-uitgegeven boek. J. LAUWERYS

18.138 **XX** **325 : 0**

◆ VADE-MECUM VOOR KOLONIALEN. *Geïll. — Brussel, Kath. Secret. vr Kolonialen, Poststr.*, 111, 1938 (22×14) 224 *blz.* 15 *fr.*

IV — De stichting van het Katholiek Secretariaat voor Kolonialen heeft een groote leemte aangevuld. Het wil « een katholiek gemeenschapsleven » tot stand helpen brengen onder de kolonialen. Dergelijke taak, die reeds zoo moeilijk is in het moederland, is tiendubbel lastig in de kolonie. Maar zij is noodzakelijk, en juist daarom is deze stichting met zooveel sympathie begroet. De uitgave van dit Vade-Mecum is een eerste stap, een noodzakelijke inleiding. Het verschaft een massa nuttige inlichtingen voor alle kolonialen, bijzonder voor wie zich op een koloniale loopbaan voorbereiden. Het moge daarom ruim verspreid worden en in onze katholieke boekerijen een schoone plaats vinden. Maar... moge de werking van het K.S.V.K. zich niet tot deze uitgave beperken en — met ieders steun — een katholieke gemeenschap helpen opbouwen ten bate van kolonie en moederland. E. BOELAERT M.S.C.

4. - Taalkunde

18.139 **Prins, A. A., Dr** **81 : 809 : 37 = 42**

A BOOK OF ENGLISH VERSE. A collection of poems written in English from Anglo-

Saxon times to the present. Chosen and edited for the use in Dutch schools — *Groningen, P. Noordhoff N. V.*, 1938 (21 × 15) II, 332 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3
IV — Een ruime en op grondige eruditie geteelde keuze, waarbij het beste uit Engeland's poëtische patrimonium den studenten uit het Middelbaar Onderwijs wordt aangeboden. Ook hedendaagsche figuren, aan wier talent van heden ten dage af reeds klassieke waarde wordt gehecht, werden, ofschoon in bescheiden mate, opgenomen. Volleerde lui, die inzake Britsche literatuur op het neusje van de zalm belust zijn, kunnen in deze bloemlezing bepaald hun gading vinden. PAUL HARDY

18.140 **Reed, Talbot Baines** **83 : 37 = 42 : 4393**
THE FIFTH FORM AT ST DOMINIC'S. A school story. *Adaptated and annotated by Dr H. R. S. van der Ven. Met Vocabulary — Groningen, J. B. Wolters' Uitg. Mij N. V. (The young People Library)* 1938, 7e *druk* (17 × 11) 96, 26 *blz.* *fl.* 0,70
V — Een typisch Engelsch schoolromannetje met pædagogische tendens tot « fair play ». Bepaald spannend. Aan woordenschat materieel goed voorzien. Zeer bruikbaar. Verlegbaar woordenlijstje. Keurig uitgegeven. PAUL HARDY

18.141 **Ten Bruggencate, K.** **42**
ENGELS WOORDENBOEK : 1e DEEL : ENGELS-NEDERLANDS. *Verbeterd en verm. dr A. Broers — Groningen, J. B. Wolters*, 1939, 13e *uitg.*, 2 *dln* (20 × 13) 960 *blz.* *fl.*3,75
V — Omwille van het vele nieuwe dat in deze 13e druk moest opgenomen worden, werd een grooter gebruik gemaakt van afkortingen dan in vorige drukken. De nieuwe spelling werd gevolgd, ofschoon de buigings-n, wegens de nog bestaande onzekerheid, overal behouden is. Zooals steeds bij Wolters : keurige en handige uitgave. A. B.

18.142 **van der Kooi, K. ; Scheenstra, E. ; Jokmans, G. S.** **44**
FRANSE SPRAAKKUNST VOOR ULO-SCHOLEN (Nederlandse en Franse tekst) — *Groningen, J. B. Wolters*, 1939 (19 × 13) 154 *blz.* *fl.* 1,20
V — Het naast elkaar drukken van den Nederlandschen en Franschen tekst laat toe een meer aangepast onderricht te geven : bij een eerste gebruik kan met den Nederlandschen begonnen worden, bij een tweede ronde wordt de stof in den Franschen tekst herhaald en vastgelegd. A. B.

18.143 **van Gelderen, I. en van Beckum, J. H.** **43 : 4393**
DUITS WOORDENBOEK : 1e DEEL : DUITS-NEDERLANDS — *Groningen, J. B. Wolters*, 1939, 8e *druk*, 2 *dln* (20 × 13) 787 *blz.* *fl.* 3,75
V — Zeer veel nieuwe woorden en uitdrukkingen werden in deze 8e druk opgenomen. Zooals de vorige uitgaven in nieuwe spelling. A. B.

5. - Wetenschappen

18.144 **Aalders, J. C.** **59 : 57**
WAT ZIE IK IN DE MICROSCOOP ? Beschrijving van eenvoudige insecten- en plankton preparaten. *Geïll. met* 65 *fig. en microfotograf. — Zutphen, W. J. Thieme en Cie*, 1939 (25 × 18) 4, 37 *blz.* *fl.* 0,75
IV-V — Zeer beknopt maar degelijk geeft de schr. ons zijn waarnemingen weer aan de microscoop. Over vlinder en rups, vliegen en muggen, mieren, bijen en spinnen, bolgewassen, enz.... Talrijke illustraties verhoogen het leerrijke van dit boekje. G. BOEKEN

18.145 **Groeneveldt, W.** **59**
INDISCHE VOGELS IN STAD EN VELD. *Geïll. met* 75 *foto's — Den Haag, H. P. Leopolds Uitg. Mij N. V.*, 1939 (20 × 14) 155 *blz.* *fl.* 1,90 [32,30 *fr*] ; *geb. fl.* 2,50 [42,50 *fr.*]
V — Vijf en zeventig van de meest voorkomende vogels in den Indischen Archipel vindt men hier bijeen. Van elke vogel wordt een goede foto gegeven met een korte beschrijving van het uiterlijk, de gewoonten en gedragingen. A. ACKERMANS

18.146 **Jintes, W. H.** **669 : 54**
IJZER, KOOL EN ZUURSTOF. Een eenvoudig leerboek voor ambachtsonderwijs en zelfstudie. *Geïll. — Deventer, Æ. E. Kluwer* [*Antwerpen, De Nederl. Bkhdl*] 1938, 4e *druk* (20 × 14) IV, 91 *blz.* *fl.* 1,25
V — Een studieboekje over eigenschappen, bewerkingen en toepassing in electriciteit en verschillende nijverheidstakken van ijzer, kool en zuurstof. G. BOEKEN

18.147 **Kruis, C. A.** 59 : 79
DE AFRICHTING VAN DEN RASHOND. *Geïll. met 12 foto's en 6 teekeningen — A'dam, N. V. « Kosmos » (Weten en Kunnen, nieuwe reeks nr 203)* 1939 (19 × 13) 58 *blz.* *fl.* 0,75
IV — Een nieuwe, weinig gewijzigde uitgave van het reeds vroeger verschenen boekje onder titel « Kynologie en Dressuur ». Bevat zeer nuttige wenken en mag africhters warm aanbevolen worden. D. B.

18.148 **Kruis, C. A.** 59 : 38 : 355 : 89
DE BERICHTHOND GEDURENDE DEN OORLOG EN ZIJN MOGELIJKHEDEN IN NEDERLAND. *Geïll. met 15 pltn en 9 fig. — A'dam, Kosmos,* (23 × 15) 114 *blz. fl.* 1,90
IV — De schr., reserve-kapitein der Infanterie, beoogde een militair-kynologische studie te leveren en behandelt de africhting tot berichthond. Ook anderen die hondendressuur beoefenen zal het interesseeren. D. B.

18.149 **Looyen, A. J. L.** 59
FLITSENDE VINNEN. Een album van de Nederl. zoetwatervisschen. Met medewerking van de Ned. Heide Mij. *Voorwoord v. Mr J. C. A. M. van de Moortel. Geïll. met plaatjes en teekeningen dr A. Beeftink — R'dam, Ringers Cacao- en Chocolade Fabrieken,* 1939 (29 × 24) 98 *blz.* *geb. fl.* 1,50
V-VI — Een wel verzorgde reklame-uitgave, zoowel wat inhoud als typografisch voorkomen betreft, over visschen, vischvangst (« Nederlands oudste beroep ») en wat er maar eenigszins mee in verband staat. Zeer aanschouwelijk voor jongere lezers. N. K.

18.150 **Toepoel, P. M. C.** 59 : 79
DE OPVOEDING VAN DEN HOND. *Geïll. met 8 foto's en 16 teekeningen — A'dam, N. V. « Kosmos » (Weten en Kunnen ; nieuwe reeks nr 202)* 1939 (19 × 13) 65 *blz.* *fl.* 0,75
IV — De gekende kynoloog geeft hier een stel inlichtingen en raadgevingen over « opvoeding » van den hond. Voor geïnteresseerden wel van eenig nut. D. B.

18.151 **Vink, Jer. en Roelofs, J. C. B.** 53 : 37
BEGINSELEN DER ELECTRICITEITSLEER : 1^e DEEL. VOOR HET LAGER N. O. *Geïll. — Meppel, N. V. ten Brink (De Brug-serie)* 1939 (20 × 15) 112 *blz.* *fl.* 1,25
V — Dit boekje is bedoeld als een leidraad voor het eerste jaar electriciteitsonderricht. De kennis der elementaire beginselen van de algebra wordt verondersteld. G. Boeken

18.152 **Wanders, A. J. M., D^r** 52
IN HET RIJK VAN ZON EN STERREN. *Geïll. met fig. en 16 pltn — Utrecht, Erven J. Bijleveld,* 1938 (23 × 17) 256 *blz* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
V — Een eenvoudig en toch zeer wetenschappelijk vulgarisatie-werk over hemelbeschrijving wordt ons hier aangeboden. De uitgave is goed verzorgd en rijk geïllustreerd. Alleen de taal laat wat te wenschen over. A. L.

6. - Toegepaste Wetenschappen

18.153 **Jacobson, Edmund, D^r** 61
OVERWIN UW SLAPELOOSHEID. Het ABC van een gezonde slaap voor iedereen. *Vert. uit h. Engelsch [You can sleep well] dr H. S. Lanson — Laren, A. G. Schoonderbeek (Pyramide-reeks)* 1939 (22 × 16) 245 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV° — Een boek over een methode ter bestrijding van slapeloosheid ; de methode wordt op ietwat Amerikaansche wijze naar voren gebracht. Wij zouden aan een oorspronkelijk Nederlandsch boek, indien noodig, de voorkeur geven. De vertaling is niet onberispelijk. Wij kunnen het boek niet aanbevelen Dr J. E. Schulte

18.154 **Jansen, Paul, L. I^r** 72 : 624 : 69
WIJ BOUWEN BRUGGEN. *Geïll. met 40 buiten-tekstpl. en vele tekeningen tussen de tekst — A'dam, Andries Blitz,* 1939 (23 × 16) 264 *blz.* *fl.* 2,75
V — I^r Jansen is er in gelukt over zoo een technisch onderwerp als het zijne een zeer aangenaam en zelfs boeiend boek te schrijven. Leeken op dit gebied zullen het met een onverwachte belangstelling doormaken. G. Boeken

18.155 **Kramer, H.** 629
HET A. B. C. VAN DE MODERNE VLIEGTUIGTECHNIEK. *Met een voorwoord van Frits Koolhoven. Geïll. — A'dam, Uitg. Mij Kosmos,* 1939, *2^e herz. en verbet. druk* (23 × 16) 151 *blz.* *fl.* 2,75
V — Dit is de tweede herziene en bijgewerkte uitgave van het degelijk werkje, reeds vroeger in Boekengids opgenomen, rec. nr 13.101.

18.156 **Wolff, H. E. W., Ir** **53 : 66 : 65**
KLEUREN. De ontwikkeling en toepassing der kleurenfotografie. *Met bijdragen van Dr J. Bekk, L. Levisson en E. B. W. Schuitema. Geïll. met 58 kleurenfoto's — A'dam, N. V. Uitg. Mij Kosmos,* 1939 (29×23) 150 *blz.* *fl.* 5,90
IV — De uitgave van dit werk strekt den schrijver en ook de uitgeverij « Kosmos » tot eer. Knap en degelijk technisch werk, dat naast een klare en wetenschappelijke uiteenzetting over kleurenfotografie en de verschillende toepassingen ervan, een 60-tal eenig-mooie typografisch-volmaakte kleurfoto-reproducties biedt. Een unicum in dit genre op onze Nederlandsche boekenmarkt, dat wedijveren kan met het beste wat daarover ook in 't buitenland verscheen. B. Gits

18.157 **Yates, Raymond F.** **621 : 53**
DE JONGE ELECTRICIEN. Aardige en leerzame proeven met zelf gemaakte electrische toestelletjes. *Vrij vert. uit h. Engels [How to make electric toys] en aangevuld dr W. H. Drukker. Geïll. met teekeningen en 16 buiten-tekst pltn — Deventer, Æ. E. Kluwer [Antwerpen, De Nederl. Bkhl)]* 1938 (20×13) VIII, 176 *blz.* *fl.* 2,10
V — Dit boek leert jonge electriciens hoe ze met het gewone huisgereedschap talrijke toestellen en electrische apparaatjes kunnen samenstellen, waarmee zeer leerrijke proeven op dit gebied kunnen gedaan worden. G. Boeken

7. - Schoone Kunsten

18.158 **Cornette, A. H.** **75 : 73 : 709**

A. H. Cornette

INLEIDING TOT DE OUDE MEESTERS VAN HET KONINKLIJK MUSEUM TE ANTWERPEN. *Geïll. met 1 kleurdruk en 100 platen — Antwerpen, De Sikkel,* 1939 (24×16) 154 *blz.* 38 *fr.*
V — Het zou onverantwoordelijk zijn voortaan nog het Koninklijk Museum te Antwerpen te bezoeken, zonder vooreerst inzage te hebben genomen dezer zoo prachtig geslaagde Inleiding van den hoofdconservator, prof. Cornette. Het zou nochtans een vergissing zijn te meenen, dat dit boek alleen de belangstelling verdient der bezoekers van het museum te Antwerpen, het is op zich zelf beschouwd een leesboek, opgevat niet als een onsamenhangende catalogus, maar als een doorloopende geschiedenis van onze Vlaamsch nationale kunst, met zeer nuttige bijbeschouwingen over sommige uitingen der Europeesche kunst in het algemeen. Een zeer lezenswaardig boek, bondig, zakelijk, wetenschappelijk verantwoord, en daarbij, wat zeker niet schaadt waar het de kunst geldt, keurig en mooi geschreven, bizonder aanbevolen aan al dezen, die op een of ander wijze de verantwoordelijkheid dragen van de artistieke opleiding der jeugd. Dr A. Stubbe, pr.

18.159 **de Schaap, Philip** **79**
PRACTISCHE DAMLESSEN VOOR BEGINNERS EN MEER GEVORDERDEN. *Met 36 diagrammen — A'dam, N. V. « Kosmos » (Weten en Kunnen ; nieuwe reeks nr 210)* 1939, 2e *druk* (19×13) 64 *blz.* *fl.* 0,75
V — Bij de eerste uitgave werd dit boekje reeds gunstig gerecenseerd, nr 8333 ; het nieuwe omslag waar 't in steekt maakt het daarbij nog aantrekkelijker.

18.160 **Göllerich, August** **78 : 92.8**
BEETHOVEN. *Met een inleiding v. Dr Rich. Strauss. Vert. uit h. Duitsch dr Mr G. L. F. Landré. Geïll. met 8 platen — Den Haag, J. Ph. Kruseman ; Antw. v. Ditmar's B. I. (De Muziek, nr 1)* 1939 (16×12) 101 *blz.* 18 *fr.*
IV — Ofschoon enkele uitspraken in deze reeds van voor 35 jaar dateerende monographie, wellicht eenigszins mochten herzien geweest zijn, toch schenkt dit met kennis van zaken en met frissche geestdrift geschreven werkje ons nog zijn volle charme. Bevattelijk ook voor den minder-onderlegden muziekkenner, omdat naar specialisatie-ruikende geleerddoenerij erin geschuwd en de figuur van den genialen meester erin behandeld wordt binnen het raam van zijn waarde voor de algemeene kultuur. Paul Hardy

18.161 **Libertus M., Dr, Broeder** **92.7 : 73 : 72 : 709**
◆

Dr *Br. M. Libertus*

LUCAS FAYDHERBE. Beeldhouwer en bouwmeester. 1617-1697. *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel,* 1938 (25×19) 230 *blz.* 95 *fr.; geb.* 120 *fr.*
IV — Deze uitgebreide monographie biedt een volledig beeld van een te weinig gekend leerling van Rubens, Faydherbe, beeldhouwer en bouwmeester. Tevens toont ze klaar het bestaan aan van een specifiek Vlaamsche beeldhouwkunst in de XVIIe eeuw, die haar glans niet aan Italiaansche, maar aan eigen kunstenaars, in 't bijzonder aan Rubens, ontleend heeft. Een degelijke kunsthistorische studie. De uitgave is zeer verzorgd en rijk geïllustreerd. K. C.

18.162 **Piebenga, H.** **64 : 79**
RONDOM HET FEEST. *Geïll. dr Helen Korteweg & Lous Wenckebach — Groningen, A. de Jager,* 1939 (18×13) II, 199 *blz.* *gecart. fl.* 1,50
V — Dit is een bundel wenken voor jonge en oude knutselaars, ouders en clubleiders die hen zullen helpen bij het vervaardigen van allerhande leuke dingen voor de verschillende feesten van het jaar. Het materiaal is zeer verscheiden en voor ierdeen bereikbaar. S. S.

18.163 **Révész-Alexander, Magda, Dr** **709**
BYZANTIJNSCHE KUNST IN ITALIE. *Geïll.* met 50 *ill.,* 2 *kaarten en* 1 *kleurpl. — A'dam, Noord-Hollandsche Uitg. Mij,* 1938 (25×18) 150 *blz.* *geb. fl.* 3,90
IV — Vooraf geeft schrijfster de geestelijke aspecten van den overgangstijd tusschen Antieke en Christelijke wereld en trekt, waar dit tenminste mogelijk is, de parallel tusschen geschiedenis en kunst. Daarna volgt een volledig overzicht van de Byzantijnsche kunst op Italiaanschen bodem, kunst « die in organisch verband staat met den geest en de geschiedenis van Italië ». Een degelijk en nuttig werk voor wie belangstelt in de kunstgeschiedenis.

18.164 **van Liempt, J. A. M., Dr & Leydens, P.** **77**
FOTOGRAFIE BIJ KUNSTLICHT. *Geïll. — Eindhoven, N. V. Lecturis,* 1939 (21×16) 119 *blz.* *fl.* 1,50
IV — In dit fijn uitgegeven boekje vindt de amateur-fotograaf na een degelijke bespreking van de bestaande kunstlichtbronnen en hun eigenschappen, een overvloed van inlichtingen over aangegeven onderwerp en al wat er van ver of nabij mee in betrekking staat.

18.165 **Vere, Primo** **24 : 73 : 709**
◆ DE MADONNA ALLER GENADEN. Beeldkundige studie. *Geïll. — Leuven, Sinte Geertrui-Abdij,* 1937 (22×17) 46 *blz.* 8 *fr.*
V — Voorliggend werkje levert nog eens het bewijs, hoe godvruchtige bedoelingen, zelfs wanneer deze gepaard gaan met een alle kritiek ontwapenende naïeveteit, het tekort niet kunnen goed maken aan taalkennis en stijlgevoel, en in onderhavig geval, waar kunst en geschiedenis in het gedrang komen, het tekort aan kunstzin en historisch inzicht. Schrijver bespreekt op een tamelijk onsamenhangende wijze enkele actueele voorstellingen van Maria Middelares, hij wijst daarnaast op enkele beelden uit het verleden, die hij, op een m.i. zeer geforceerde wijze, als getuigen wil doen doorgaan van de vroegere godsvrucht tot Maria Middelares. We kunnen dit werkje van geen enkel standpunt uit als een aanwinst beschouwen. Dr A. STUBBE, PR.

18.166 **Veringa, H. Th. & van der Borden, J. P. jr** **73 : 6 : 37**
HOE EN WAT BOETSEREN WE VAN KLEI ? *Geïll. met teekeningen en* 8 *buiten-tekst pltn — R'dam, Nijgh en van Ditmar,* 1938 (26×20) 94 *blz.* *fl.* 1,50
V — Het boekje propageert den kleiarbeid niet als leervorm, doch als liefhebberij-bezigheid en behandelt zoowel kleine gebruiksvoorwerpen als siervoorwerpen of plastiekjes. B. A.

18.167 **Viruly, A.** **79 : 91 : 71**
SNEEUW. Naar de witte zomer. *Geïll. met* 70 *foto-illustraties — A'dam, A. Blitz,* 1938 (25×18) III, 272 *blz.* *fl.* 3,25
IV — De ski-sport — niet technisch noch van sportief standpunt, maar als een groot en opwindend genot, vooral door de heerlijkheid van sneeuw-Zwitserland. Schrijver, die er alles van af weet, laat ons meeleven ook met al wat daarmede verband houdt : reis, pret, gezelschap, enz. Stelt

A. Viruly

zich opvolgentlijk op het standpunt van een bakvisch, een gezet burgemeester, een tooneelspeler, en last not least op het zijne, van KLM-vlieger (allen Hollanders) alles eenigszins tot roman verwerkt. Hij laat een zekere grootheid van zijn leven als grootvlieger gaan doorheen het burgerlijk-Hollandsche van zijn personages, doch houdt zich toch bij den toon die deze wenschen : op degelijkheid gesteld, wat te uniform thee-pratend, drukdoend, soms nogal erg gerekt. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.168 **Voorthuyzen, A.** **79**

HET BRIDGESPEL. Handleiding voor beginnende spelers. — *A'dam, N. V. « Kosmos » (Weten en Kunnen ; nieuwe reeks nr 211) 1939, 2e omgew. druk* (19×13) 55 *blz.* *fl.* 0,75
V — Na de regels en het verloop van het spel klaar beschreven te hebben, geeft dit nr zeer nuttige wenken voor bieden, uitkomen en spelen door de tegenstanders, om dan met een hoofdstuk over leiderstaktiek te sluiten. Onvoorwaardelijk aan te bevelen aan bridgespelers of die het worden willen. S. S.

18.169 **Weyl, Miep** **79**

RONDOM DE BAL. 50 balspelen voor alle leeftijden. *Verzameld en beschreven dr Miep Weyl. Geïll. met tekeningen dr Aat Himba en omslagfoto dr Jan W. Kesler — R'dam, Nijgh & van Ditmar,* 1938 (21×15) 85 *blz.* *fl.* 1
V — Dit werkje wil zijn een wegwijzer voor ouders en volwassenen, die om 't even waar hun kinderen prettig willen bezighouden. Zoowel spelletjes voor 2 of 3 kinderen als voor 20 à 30 deelnemers werden opgenomen. Met zeer illustratieve teekeningen. B. A.

18.170 **Zadoks-Josephus Jitta, Annie N., Dr en van der Meulen, Cago**
84 : 59 : 73 : 75

DE HOND STAAT MODEL. Reproducties van oude en nieuwe kunstwerken. Met kunsthistorische en kynologische toelichtingen — *A'dam, Kosmos,* 1939 (25×19) 80 *blz.* *geb. fl.* 4,90
IV — Een 70-tal verzorgde reproducties van kunstwerken waarbij de hond « model staat ». Bij elke illustratie een bondige maar treffende uitleg ; vooraf gaat een inleiding over de plaats die de hond in den loop der tijden in de verschillende landen heeft ingenomen. Voor specialisten in dit genre zeker iets eenig. A. L.

8. - Letterkunde

81. GEDICHTEN

18.171 **Algoet, Jef** **81**

◆ GEDICHTEN. *Met voorwoordje dr M.-J. van den Weghe — Buizingen, J. Algoet, 4a, Groenstraat,* 1938 (23×15) 40 *blz.* 10 *fr.*
V-VI° — Zeer braaf. Ook al eens één enkel nummertje dat 'n eenvoudig melodietje wordt. Anders, niet veel zaaks, zoo'n schoolsche rijmelarijtjes. Dr J. C.

18.172 **Bellemans, A. T. W., Dr** **84 : 801 : 81**

◆ POËTIEK VAN PAUL VAN OSTAIJEN — *Antwerpen, De Nederl. Boekhdl,* 1939 (24×17) XI, 60 *blz.* 25 *fr.*

Dr A. T. W. Bellemans

IV* — Waar Schrijver in zijn inleiding tal van opmerkingen meedeelt om op de betrekkelijke draagwijdte van zijn studie te wijzen, bekennen wij graag dat deze, aldus gezien, zuiver, sterk en klaar is. Allen lof voor de voortreffelijke voorstelling waar geen spoor is van duisterheid, noch gedachtengoochelarij, noch verwarrende polemiek. Was het niet van die vrijwillige beperking waarover hooger, dan had ik graag iets gehoord over vragen zooals : 1. En wat nu met V. Ostaijen tegenover den stroom der Nederlandsche letterkundige taal- en kultuurtraditie ? 2. Wat, met dit determinisme in zijn poëtiek, en daartegenover de vrije schepping door een dichter ? 3. Heeft hij nooit het standpunt van den lezer behandeld ? enz... Onbetwistbaar is deze goeddoordachte en fraai geschreven studie het standaardwerk over het onderwerp.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.173 **Brechts, Frieda** 81

HET LOKKEND LEVEN — *Boom, Rugo,* 1938 (24×16) 32 *blz.*

IV — Deze verzen over natuurschoon, over binnenhuistafereeltjes, over kuische, niet-beantwoorde liefde bezitten hoedanigheden wat betreft echtheid van inspiratie en melodie.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.174 **Coole, Marcel** 81 : 83

DE MINNAARS VAN TERRUEL — *Elsene, M. Coole, Schepterstraat,* 20, 1938 (23×16) 42 *blz.* 15 *fr.*

III-IV — Gekende ultra-romantische legende, van eeuwige liefde hier opgefrischt naar plastiek en rhythme, zooals Schr. het reeds deed in de melopee De Blinde Ruiters. De Middeleeuwen komen weer in trek, misschien om het elementaire der teekening en het voorhanden-zijn van veel verhaalthema's uit de Middeleeuwen. Iets modieus zal echter elke neo-school steeds aankleven.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.175 **Cornelissens, Arm. F.** 81

LEVENSVERLOKKINGEN. *Geïll. met teekeningen dr Jozef Cantré — Deventer, Æ. E. Kluwer [Antwerpen, De Nederl. Boekhdl]* 1938 (20×14) 51 *blz.* *fl.* 1

III* — Uitingen van bittere gestemdheid tegenover leven en alles. Van schittering valt er niet veel te bespeuren, 't is eerder hard, tot droog toe en onduidelijk. Cantré's emblemata zijn oorspronkelijk en dragen heelemaal het hem eigen cachet.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

Jaak Gommers

18.176 **Gommers, Jaak** 81

DE DANS VAN SALOMÉ — *Mechelen, Dageraadstraat* 57, *(De bladen voor de poëzie nr 2)* 1939 (22×14(18 *blz.* 6 *fr.*

III-IV — Over het algemeen heeft men een indruk van onvoldragenheid ; iets vaster zijn : De ridder en de dood, ook misschien : Nieuwjaarsnacht.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.177 **Gyselen, Blanka** 81

DE EEUWIGE EVA — *Antwerpen, De Nederl. Boekhdl,* 1938 (25×18) 27 *blz.* 15 *fr.*

IV — De verwachtingen gewekt door 's Schrijfsters eersten bundel schijnen wel wat te hoog te zijn geweest. In elk geval mist deze galerij portretten in eenige mate belangrijkheid. nieuwheid en lyrische raakheid, terwijl er in opzicht vorm, uitdrukking en taal ook nogal wat op te merken valt. Niettemin, banaal is het niet en het bezit wel een mooie voornaamheid.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.178 **Hart, Roelofje** 81

DE GEVULDE SCHAAL. *Bandontwerp van N. van der Ploeg — A'dam, De Spieghel,* 1937 (21×15) 53 *blz* *fl.* 1,50

IV, P — Een gulle gevoelswarmte met betrekking tot liefde, huwelijk, Godsvertrouwen. Een gezond klimaat. Afgezien van enkele minder rake tredmolenverzen, doorgaans een nogal flink en kruimig vers.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

Piet Heerkens S.V.D.

18.179 ◆ **Heerkens, Piet, S. V. D.** 81

DE MUS. *Geïll. met vignetten dr Tijs Dorenbosch — Tilburg, Drukk. H. Bergmans,* 1939 (24×16) 64 *blz.* *fl.* 0,90

V — De dichter van « Den örgel » bevestigt zijn naam als talentvol beoefenaar van het lied in dialekt : gul en smaakvol.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

Gabriël Smit

18.180 ◆ **Smit, Gabriël** 81

MARIA-LOF EN ANDERE GEDICHTEN — *Utrecht, Het Spectrum ; Kortrijk, N. V. Zonnewende (De Bongerdreeks)* 1939 (19×11) 31 *blz.* 4 *fr.*

V — Men wordt zeer goed gewaar dat Schrijver de warmte kent van een innig-vroom en liturgisch kristen leven. Dank zij Schrijver's aangename verfijndheid en gulheid, is het boekje te loven om het pogen naar iets dat boven het banale en anderzijds niet te subtiel zou zijn.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.181 **van Mierlo, J., Prof. Dr, S. J.** 81 : 83.2 : 809 : 92.2
◆ GEESTELIJKE EPIEK DER MIDDELEEUWEN — *Brussel, Standaard-Boekhdl. (Bibliotheek der Nederlandsche Letteren)* 1939, 24 *dln* (22 × 14) 296 *blz.* 40 *fr.*
IV — Een mooie keus gedichten behandelend het leven van Jezus, heiligenlevens, legenden en exempelen. Beatrijs integraal, Ste-Lutgart met groote uittreksels, terwijl ook van andere werken een goed gedacht kan gevormd worden. Daartoe helpen trouwens de algemeene en de bizondere inleidingen, die treffend den middeleeuwschen geest en het eigen schoon dezer dichtkunst in het licht stellen. Er slaat u een klaarte toe van uit die bladzijden onzer Middeleeuswche vrome dichters : van eenvoudig-zuiver, weleens zonderling, maar meermaals zoo ontroerend warm geloof ; en dat oudvlaamsch vers, zooals het daar gelijk een klare beek van bladzijde tot bladzijde vloeit, 't verfrischt, 't bekoort, 't hernieuwt u.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.182 **van Oosten, A. J. D.** 81
◆

A. J. D. van Oosten

BONT BALLET — *R'dam, Nijgh & van Ditmar [Brussel, A. Manteau]* 1939 (22 × 16) 78 *blz.* 21,25 *fr.*
IV — « Ballet » is ironisch te verstaan : 't gaat er warempel om dezen ernstigen tijd (crisis, uitblijven van uitkomst). « Bont » duidt op de inderdaad groote verscheidenheid van stof. Verwacht u niet op doorloopende ik-lyriek : 't zijn meest invallen, goed verstaanbaar en tevens met een echten onderdreun, opgedaan in het beleven van het grootstadsbeeld en het Hollandsch landschap ; op beide gebieden is hij gedurig interessant en ontroerd. Zijn boek illustreert wat A. Doncker zoo juist zegde over den tegenwoordigen stand der poëzie, nl. over een hernieuwden ernst ten aanzien van het echte leven. Deze is hier nog duidelijker waar het een kristen dichter geldt. Ook op kunstgebied, een aangename bontheid van vormen : de nog steeds bekoorlijke Bouteniaansche stroof, het nuchter kortvers der Hollandsche ironisten, soms iets als Vestdijk's etsen, en weerom mooie aquarellen zooals de dichter van « Ooltgensplaat » die kan maken. Een mooi werk.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

82. TOONEELLITERATUUR

18.183 **Blomberg-Zeeman, W.** 82 : 309
ZO MOOI ALS ZONNESCHIJN. Vredesspel voor de jeugd. *Bew. naar het gelijknamige sprookje van Ida Heijermans — Hillegom, Uitg. Mij Editio,* 1939 (15 × 12) 47 *blz. fl.* 0,60
VIb — Goedheid is mooier dan zonneschijn. Een sprookje tot spelletje omgezet. Hier en daar een inzinking wat de verwoording betreft. Met « Vrede » heeft het slechts zeer, zeer weinig te maken, tenzij dan vrede door goedheid.
AL. DE MAEYER

18.184 **Bromet, A.** 82 : 87
JEUGD IN NOOD. Hedendaags tooneelspel in 4 bedr. *Geïll. met* 1 *foto — Antwerpen, Jos. Janssens,* 1938 (19 × 13) 84 *blz.* 15 *fr.*
II*, LS — 'n Mislukking. Het benard probleem van de jeugd-werkloosheid beschouwd van eng-materialistisch standpunt uit. Over de kwalijke gevolgen van die materialistische levensvizie gaat de auteur blijkbaar onverschillig en wellicht goedkeurend heen. Kwetsend-eenzijdige, verkeerde en trouwens theatraal-niet-bijster-boeiende illustratie van 'n pijnlijk actueel probleem. Wat voor 'n soort solutie de auteur op 't slot eigenlijk voorstelt, snap ik niet. Of stelt hij er geen voor ? Arm. In den gerekten dialoog flitsen bijwijlen mooie en hartelijke dingen door.
JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

18.185 **Bromet, A.** 82 : 87
PENSION « ONRUST ». Blijspel in drie bedr. — *Antwerpen, Jos. Janssens,* 1939 (20 × 13) 91 *blz.* 15 *fr.*
II-III° — 'n Zeer speciale zwendelzaak, geleid door gefingeerde gekken die, zegvrij in hun nieuwe persoonlijkheid, actueele misstanden hekelen en er hun critischen zeg aan verkwisten. Soms geestig, soms schrijnend waar, soms zeer dubbelzinnig en onfatsoenlijk in triviaal-smerige alluzies. Storend zig-zag in de actie-lijn. Slot vervelend mat. Het ding blijkt er werkelijk alleen te zijn voor de schampscheuten.
JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

18.186 Bruning, Henri **82.1**

◆ LAZARUS EN DE RIJKE. Bijbelsche comedie in zes tooneelen — *Den Haag, H. P. Leopold (De vrije bladen, jg 16 schrift IV)* 1939 (23×16) 59 *blz.* *fl.* 1,50

IV — Een heel geestig geschreven « lever de rideau » dat op oorspronkelijke manier het thema van Lazarus en den rijke behandelt. Oorspronkelijk... al ontgaat het den lezer niet dat Bruning bij het situeeren der figuur van God de Vader beïnvloed is geweest door « Green pastures ». *Dramatisch* is deze « comedie » slechts in zóóver dat zij den dialoogvorm huldigt én de indeeling in tooneelen; overigens zal Bruning's comedie meer succès vinden als lectuur dan als spel. A. VAN DE VELDE

Henri Bruning

18.187 de Boer, P. **82 : 87 : 32**

LUILEKKERLAND. Vrolijk spel in 3 bedr. — *Zwolle, H. H. Kok Bzn,* 1938 (21×14) 66 *blz.* *fl.* 0,90

IV — Een politieke partij van herriemakers belooft « Luilekkerland » en komt, dank zij het geëerde kiezerskorps, aan de macht. Regeeren is echter wat anders dan « rijstebrij-eten ». Als satire op het democratisme goed, hoewel niet bepaald fijn, noch af. T. G.

18.188 Hageveld, Walther **82**

EEN HUIS VOL GEKKEN ! 'n Half uur nonsens, in een bewerking van W. Hageveld. In 1 bedr. — *Antwerpen, P. Vink,* 1939 (17×13) 40 *blz.* 9 *fr.*

IV° — 'n Smakelooze grap. Werkelijk nonsens. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

18.189 Hageveld, Walther **82**

EEN KODDIG MISVERSTAND. Klucht in één bedr. — *Antwerpen, P. Vink,* 1939 (17×14) 36 *blz.* 8 *fr.*

V — 'n Hotelletje verwacht klanten. Twee meisjes met witte jasschort en twee dames net eender opgedirkt. 'n Charge van verwarringen. Ten slotte niet kwaad.
JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

18.190 Hamik, Anton en Renker, Felix **82**

DRIE MAAL LEVENSLANG. *Vert. uit h. Duits dr Robert Bertam — Antwerpen, Jos. Janssens,* 1939 (19×13) 83 *blz.* 15 *fr.*

III — Het stuk zet uitstekend in, met een tooneelmatigen en degelijken spiegel van een tijdgeestfacet : de emancipatie van de meisjes tegenover hun ouders en van de meiden tegenover hun meesters. Van het tweede bedrijf af verloopt het lot een detectivespel met verwikkelingen en vergissingen, wordt het een gewoon klucht, nog komisch maar zonder substantie en diepgang. Dr C. GODELAINE

18.191 Kemp, F. J. **82**

BAAS BART. Dramatisch spel in drie bedr. — *Antwerpen, Jos. Janssens,* 1939 (20×13) 64 *blz.* 15 *fr.*

IV — F. J. Kemp leverde flink werk met dit dramatisch landelijk spel, dat gaaf van vorm en degelijk van inhoud is. T. G.

18.192 Maër, Tob **82**

HOERA, WIJ ERVEN ! Een kluchtige gebeurtenis in 3 bedr. — *Antwerpen, Jos. Janssens, Kruikstraat* 14, 1938 (20×13) 78 *blz.* 15 *fr.*

IV — 'n Verrukkelijk ding. Alleen maar 'n beetje uitzuiveren waar de auteur bij spetterenden humor zichzelf blijkbaar de baas niet meer was. Al is de stof « erven en zoo... » versleten, dit spel is gloeiend nieuw. Woord en actie jagen feestelijk 'n gezonde humor over de wereld. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

18.193 Rudolph, Carl Heinz en Thiesz, Paul **82**

RUMOER IN « 'T PARADIJS ». Kluchtspel-operette in drie bedr. *Bew. dr Piet Mossinkoff. Muz. van Bern. Stimmler — Antwerpen, P. Vink,* 1939 (17×13) 91 *blz.* 16 *fr.*

IV — Vier broers die, in 'n mooi landgoed, aan hun nuttelooze liefhebberijtjes financiëel ten gronde gaan. Dan verschijnen dames en wij krijgen de gewone operetten-herrie waarbij 'n paar gelukkige verlovingen het heele zoodje redden uit de penarie. Gewoon, dus niet kwaad en trouwens fatsoenlijk. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

18.194 **Scheltjens, Lodewijk** 82

Lodewijk Scheltjens

DE SCHOONE IRENA. Dramatisch familiespel in 3 bedr. — *Antwerpen, Jos. Janssens,* 1939 (20 × 14) 62 *blz.* 15 *fr.*
III — Tegen een amper aangezetten achtergrond van socialen aard, speelt zich een driehoekgeval af, waarin twee families betrokken zijn. Van het standpunt van den bejaarden schrijver uit gezien, is dit jongste werk van Scheltjens geen inzinking ; objectief beschouwd is het naar inhoud (driehoekspel) en naar vorm (gebeurend verhaal) verouderd. Om zijn bevattelijkheid en het pikante van het thema zal het bij het volksche publiek wel inslaan. De strekking is niet door en door ongezond : er is verzet van den wil tegen de bekoring, met overwinning van het goede. Dr C. GODELAINE

18.195 **Staes, C. J.** 82

TIP, TOP & Co. Vermakelijk business-spel in drie bedr. — *Antwerpen, Jos. Janssens,* 1938 (20 × 13) 57 *blz.* 15 *fr.*
V — De bank Top & Co zal haar betalingen moeten stop zetten. Scheepskapitein Tip gaat er met vuilvoeten door en redt ze. Een aaneenschakeling van onwaarschijnlijkheden door den auteur met zooveel brio tot een geheel verwerkt dat men ze gewoon zou aanvaarden. Dr C. GODELAINE

18.196 **Staes, C. J.** 82

ZEG, KWEZELKE, WILDE GIJ DANSEN ?... Dramatische schets in vier tafereelen — *Antwerpen, P. Vink,* 1939 (17 × 13) 40 *blz.* 12 *fr.*
IV, M — Op dit gekende versje borduurde Staes een droefeindigend blijspelletje van begijntjes, even uit hun lood geslagen door de komst van een nichtje uit Amerika. Het stukje is niet gegroeid, het is gemaakt. Soms is er wel atmosfeer en krijgen we typische tooneeltjes. Goed gespeeld wordt het nog een succes.
Dr C. GODELAINE

C. J. Staes

83. Verhalend Proza

II. — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde rijpere lezers worden gelezen

18.197 **Cnudde, René** 83.1 : 309

IN DE SCHADUW — *Gent, Drukk. Typex,* 95, *Chartreuzenlaan,* 1939 (21 × 15) 148 *blz*
II-III, S — Recensie in « Een kroniek voor het verlof », nr 18.090.

18.198 **den Doolaard, A.** 83.1

DE BRUILOFT DER ZEVEN ZIGEUNERS. Roman — *A'dam, N. V. Em. Querido* [*Antwerpen, De Nedl. Boekhdl*] 1939 (22 × 15) 323 *blz.* 63,75 *fr.* ; *geb.* 83,30 *fr.*
II-III* — Recensie in « Een kroniek vóór het verlof », nr 18.093.

18.199 **du Maurier, Daphne** 83.1

REBECCA. *Vert. uit h. Engelsch* [*Rebecca*] *dr Dr J. N. C. van Dietsch — Leiden, A. W. Sijthoff's Uitg. Mij,* 1939 (21 × 15) 432 *blz.* *fl.* 3,90 ; *geb. fl.* 4,90
II, L — Talentvol geschreven, maar psychologisch onverantwoorde roman, waarin Rebecca, de schim van zijn eerste, door haar man vermoorde vrouw het huwelijksgeluk van diens tweede echtgenoote dreigt te vernietigen. Als deze moord aan het licht komt, wordt haar man ondanks gerezen verdenking vrijgesproken en ziet de jonge vrouw zich van de liefde van haar man verzekerd. Op deze basis zetten beiden een nieuw leven in ! E. M. DAMEN

Daphne du Maurier

18.200 **Exel, Ph.** 83.9

HET EEUWIGE EVANGELIE — *Haarlem,* « *Eigen Volk* », *N. V.,* 1938 (21 × 16) 388 *blz.* *fl.* 2,90

I-II, P — De strijd tusschen de voor- en tegenstanders van den Boheemschen ketter Huss, met hatelijke charges tegen den Roomschen clerus, rond de kerkelijke wantoestanden in deze zeer bewogen periode. In tendentieus-protestantschen geest en overtuiging geschreven, dient voor dit boek — ook op gebied van zeden — zeer streng voorbehoud gemaakt.
M. BROUNS O.S.Cr.

18.201 **Hermann, Georg** 83.1

Georg Hermann

JETJE GERBERT — HENRIETTE JACOBY. Tweedeelige roman, compleet in één band. *Vert. uit h. Duitsch dr Jeannette Keizer — A'dam, N. V. De Arbeiderspers (Luxe-editie)* 1938 (20×14) 597 *blz.* *geb. fl.* 1,90
II-III — Een werk dat dertig jaar geleden, bij zijn verschijning een « schlager »-succes boekte, zijn auteur een eereplaats inruimde onder de Duitsche schoone letteren en sindsdien geen glimpje van den glans zijner eigenaardige bekoorlijkheid heeft verloren. Het heele verhaal van het mooie Jodinnetje, dat tot één der élite-clans behoort van haar ras, haar hopelooze liefde voor een christen; haar huwelijk en haar zelfmoord; het ankert zich alles zoo onweerstaanbaar in ons vast. Het leven in dit boek verglijdt in de zeer-burgerlijke Biedermeyer-atmosfeer uit het Berlijn van een eeuw geleden. Het is Hildebrand, maar niet zoo eentonig grijs. Het ruikt naar lavendel, miniaturen en schouwklokjes van Saksisch porcelein. Een sentimenteele liefdesgeschiedenis, die gesitueerd wordt in een haarfijn geteekend milieu en opgeluisterd wordt door talrijke familiepartijtjes, welke op hun beurt getuigenis afleggen van een ongeëvenaarde « copyeer »-kunde. Er is veel schrandere, Joodsche levenswijsheid doorheen deze romans gestrooid, waaronder de sintels gloeien van veel opgekropte gemoedsrebellie. Vooral in « Henriette Jacoby » wordt uitentreuren een sentimenteel levensfatalisme gedebiteerd. III geldt voor « Jetje Gerbert », doch « Henriette Jacoby » moet bepaald II.
PAUL HARDY

18.202 **Last, Jef** 83.0 : 83.9

DE VLIEGENDE HOLLANDER — *A'dam, Contact,* 1939 (22×16) 220 *blz.* *geb. fl.* 3,25
II — De Vliegende Hollander is van der Decken, kaperkapitein en oud-watergeus, die, lezende in zijn bijbel, tot de conclusie komt, dat God de heerschappij aan « het beest, de hoere Babels », of te wel de Kath. Kerk gegeven heeft, om de gerechten te onderdrukken. Hij heeft nu « den Here » strijd aangekondigd tot de laatste dag des oordeels, totdat naar zijn oordeel recht zal zijn gedaan. Hij zwerft met zijn spookschip op de oceaan en komt zo eens in de 100 jaar een jaartje aan land, n.l. tijdens Crommwell, de Franse en de Russische revolutie, om de strijders voor de vrijheid te helpen. Wat hem met deze opstandelingen verbindt is zijn zucht naar gerechtigheid, maar zonder liefde. Het gegoochel met bijbelteksten, het uitgesproken antipapisme, de zeer eenzijdige geschiedbeschouwing en het platte realisme maken het strengste voorbehoud noodzakelijk. G. J. C. ZWANIKKEN

18 203 **Savi, E. W.** 83

DE DWAZE WERELD. *Vert. uit h. Engelsch [A mad World] dr C. Dumoulin-Goedkoop — Den Haag, J. P. Kruseman,* 1939, (19×14) 240 *blz.* *fl.* 2,15 [25 *fr.*]
II — Een meisje is zoo onverstandig om te trouwen met een hopeloos zieken man in de verwachting binnenkort veel geld te erven en dan te trouwen met haar verloofde van nu. Het loopt allemaal mis : de zieke wordt beter en zij wordt echt op hem verliefd. Groote ruzie met haar vroegeren geliefde. Een stiefbroer van haar man heeft de rare geschiedenis achterhaald en gebruikt de gemeenste middelen haar voor zich te krijgen. Ongeschikte lectuur; letterkundig van geen waarde. FR. VERMEULEN, PR.

18.204 **Zielens, Lode** 83.3

DE DAG VAN MORGEN — *A'dam, Elsevier,* 1938 (21×14) 234 *blz.*
II-III, S — Recensie in « Een kroniek vóór het verlof », nr 18.091.

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden

18.205 **Baldwin, Faith** 83

MENSCHEN IN EEN WOLKENKRABBER. *Vert. uit h. Engelsch [Skyscraper] dr Jeanne de Kruyff — Den Haag, Kruseman,* 1939, (21×15) 221 *blz.* *fl.* 2,25 [25 *fr.*]
III — Hoofdpersonen twee jongelui, die in denzelfden wolkenkrabber werken en het na vele strubbelingen tot een huwelijk brengen. De zeer moderne levensopvattingen van de collega's en vrienden maken voorbehoud noodzakelijk. Ontspanningslectuur. A. HERMANS

18.206 **Daniël-Rops** 83.1

◆ DOOD, WAAR IS UW OVERWINNING ? *Vert. uit h. Fransch* [*Mort, où est ta Victoire ?*] *dr J. Aghina — Bilthoven, De Gemeenschap,* 1939 (16×25) 416 *blz. fl.* 3,90 *geb. fl.* 4,90
III — Deze psychologische roman voert ons door het moeras van een zondig vrouwenleven, dat men met enige zelfoverwinning moet doorwaden tot een van katholiek standpunt gelukkig einde. De sterk emotionele, secundair functionerende hoofdpersoon beleeft het ene tragische gebeuren na het andere, vervalt van zonde tot zonde en verliest ten slotte alle houvast aan haar geloof. Daardoor wordt het werk van haar bekering steeds moeilijker. De Franse auteur schijnt het Jansenistisch beginsel te huldigen, dat de gevallen menselijke natuur sinds de zonde van het eerste mensenpaar velen eenvoudig tot het kwaad noopt totdat de genade de ziel ondanks haar zelf weer in het rechte spoor brengt. De persoon in kwestie denkt graag aan een noodlot, dat haar vervolgt. Alleen in één hoofdst. wordt van een *willen verloren gaan* gesproken. De aanleiding en het proces der bekering is psychologisch niet zeer klaar. Overigens een goed boek voor boven vermelde klasse.
Ph. Elsensohn O.P.

18.207 **de Jong, David, jr** 83.1 : 83.3

HET RIJPEN VAN DE TIJD. Roman van drie geslachten. *Omslagteekening dr Fre Cohen — A'dam, De Arbeiderspers,* 1939 (21×15) 286 *blz.* *fl.* 2,40 ; *geb. fl.* 2,90
III — Een uitnemend geschreven relaas van de tragiek in den levensgang van drie generaties, gezien tegen den achtergrond van het goed weergegeven typische tijdsbeeld van het opkomend socialisme, met zijn verlangens, verwachtingen, strevingen en hartstochten.
L. Robitsch-Schröder

18.208 **de Josselin de Jong, K. H. R.** 83

DE APPEL EN DE STAM — *A'dam, J. M. Meulenhoff,* 1939 (21×15) 334 *blz. fl.* 2,90
III, N — Een mooi boek, dat je van het begin tot het eind vasthoudt, en mee doet leven met Albert en Mary en alle kinderen van « Den Enk ». — Het is waar, en het blijkt ook hier weer : Geldbezit verdeelt ; grondbezit vereenigt. Hoe jammer — hoe vreemd ook — dat die mooie liefde voor de natuur de schrijfster niet brengt tot liefde voor God ! Maar... « God ontbreekt... Sinds de dagen mijner jeugd is Hij de Onbekende » zegt Anne Marie in de spanning der Septemberdagen van 1938 (München). Om dit hinderlijk-neutrale en om enkele andere passages alleen geschikt voor volwassenen. X. Roozen van Meerbeeck

18.209 **Dickson, Carter** 83.0

HET GEHEIM DER VERZEGELDE DOOZEN. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Death in five boxes*] *dr J. D. A. v. Gumster — Laren, A. G. Schoonderbeek (Ravenreeks)* 1939, (22×15) 214 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III — In een kamer van een flat vindt de politie den bewoner doodgestoken en zijn gasten vergiftigd. Allerlei bijkomstigheden maken het probleem nog ingewikkelder. Ten slotte weet het vernuft van Sir Merrivale alle waarnemingen te ordenen en den dader aan te wijzen. A. Ackermans

18.210 **Downing, Todd** 83.0

EEN KAT HUILT. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*The Cat screams*] *dr Ferdinand ten Hove — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20×15) 278 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III — Tot het einde toe spannend detective-verhaal, dat zich afspeelt in een vacantie-oord in Mexico. Het nog steeds levende bijgeloof der Mexicanen speelt in dit verhaal een overheerschende rol. Tegenover het veelvuldig in dit boek voorkomende gebruik van narcotica neemt de schr. geen bepaald standpunt in. L. J. Smit

18.211 **Graves, Robert** 83.9

Robert Graves

IK, CLAUDIUS. Uit het leven van Tiberius Claudius keizer der Romeinen, geboren 10 v. C., vermoord en tot god verklaard A. D. 54. *Bewerkt naar h. Engels* [*I, Claudius*] *dr Th. Wink. Met uitslaande plaat van stamboom der keizerlijke familie — A'dam, Andries Blitz* [*Antwerpen, De Nederl. Boekhandel*] 1939 (24×16) 482 *blz.* *fl.* 3,90 ; *geb. fl.* 4,90
III* — De regeeringen van Tiberius en van Caligula. Hoofdzakelijk de verhalen der klassieke historieschrijvers Tacitus, Suetonius, eenvoudigweg overgenomen. Er wordt een zekeren zwier aan gegeven door het in den ik-vorm te stellen, als mémoires van den lateren keizer Claudius, hetgeen er wat psychologie en geestigen toon in brengt. Het prikkelende absoluut niet aangedikt, integendeel eerder gedempt.
Dr Joris Caeymaex, pr.

18.212 **Hobart, Alice Tisdale** 83 : 91 : 39

OLIE VOOR CHINA'S LAMPEN. *Vert. uit h. Amerikaansch [Oil for the lamps of China] dr J. Maschmeijer-Buekers — — Den Haag, N. V. Servire [Antw. De Nederl. Boekhdl]* 1939, 2e *druk* (322 × 16) 451 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
III — De 1e druk van dit merkwaardige boek werd vroeger reeds besproken onder rec. 13.502.

Bernhard Kellermann

18.213 **Kellermann, Bernhard** 83

YESTER EN LI. *Vert. uit h. Duitsch [Yester und Li] dr Clant van der Mijll Piepers — Antwerpen, N. V. Het Kompas (De Feniks)* 1939 (18 × 11) 251 *blz.* 18 *fr.*
III — De dichter Ginstermann, na een troebele jeugd, uit zijn vrijwillige eenzaamheid getrokken door het vooruitzicht van een sublieme, opperste liefde bij de nobel-gaarde jonge vrouw Bianka. Maar een soort noodlot belet de volledige overgave. Kader : Engelsche tuin, Leopoldstraat en Ludwigstraat te Muenchen, met onbetwistbare stemmingskracht weergegeven. Beduidend is eveneens 's Schrijvers begaafdheid als verbeelding, fantasiespel en scheppende kracht, waardoor hij het onderwerp ontheft aan de banaliteit van een naturalistisch roman. Daartegenover hinderen dan weer opgezweeptheid en onfrischheid die het boek te weinig reëel maken. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.214 **Langerak, Philip** 83

OVERGANG — *Laren, A.G. Schoonderbeek (de Klaproos)* 1939, (22 × 16) 207 *blz. fl.* 2,25
III-IV — Weinig boeiend verhaal van drie vrienden, 'n jong Mr in de rechten, 'n kunstschilder en een bankemployé. De eerste verovert een aardig vrouwtje en een goede advocatenpraktijk. De kunstschilder trouwt met een hongaarsche, wanneer hij de gevolgen van zijn verhouding met haar verneemt, terwijl van Maaskamp, door veel desillusies in opstand tegen de maatschappij en het leven, in dagen van ziekte tot nadenken komt en blijmoedig de overgang naar een beter leven aanvaardt. J. M. C. DE HAAN

18.215 **Lorben, Victor** 83.1

EEN KLEINE VROUW IN EEN GROOTE TIJD. Roman — *Meppel, B. ten Brink,* 1938 (21 × 15) 278 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
III — Een genietster is zij, die tijdelijk sukses heeft, maar van de eene liaison in de andere valt, tenslotte tot diefstal komt en zichzelf en haar laatsten man den dood injaagt. Al werd ze dan ook naziste, van haar « grooten tijd » heeft zij de ziel niet gesnapt. Als schildering van een tijd is dit boek zeker niet onverdienstelijk, maar dergelijke uitstalling van egoïsme en zinnelijkheid zal wel niemand sterker en beter maken. En of het nazisme dat zal veranderen ? E. B.

18.216 **Mao Tun [ps. v. Tschen Yen Ping]** 83.3

SCHEMERING OVER SJANGHAI. Een roman uit het moderne China. *Vert. uit h. Chineesch [Tze Yïa] dr Dr F. Kuhn en J. L. J. F. Ezerman — Den Haag, J. Philip Kruseman,* 1939 (24 × 16) 325 *blz.* *fl.* 3,90 [50 *fr.*] ; *geb. fl.* 4,90 [70 *fr.*]
III — In het Shanghai van 1930 is de komende dreiging reeds voelbaar. Oproer, intrigues en militaire operaties zijn de voorboden. Het boek geeft een levendige schildering van den strijd tusschen bankiers, fabrikanten, employés en arbeidsters. Geld en macht spelen de groote rol. Een goed beeld van de sociaal-economische en militaire toestanden in deze wereldstad. Een diepere kijk op de Chineesche ziel, die men van den schrijver, zelf Chinees, zou verwachten, geeft het boek niet. De personen die er in optreden, zijn op een enkeling na allen besmet met een vlak materialisme, dat op rekening van het Westen wordt geschoven. Om enkele al te vrijmoedige passages moet het boek worden voorbehouden. A. C. OOMES

18.217 **Meert, Leo** 83.3

DE WATERBRUG — *Antwerpen, Het Kompas (6e Feniks-reeks, nr 1)* 1938 (18 × 11) 277 *blz.* 20 *fr.* ; *geb.* 29 *fr.*
III* — Recensie in « Een kroniek vóór het verlof », volgnummer 18.086.

Marianne Philips

18.218 **Philips, Marianne** 83.1 : 83.3

BRUILOFT IN EUROPA — *Antwerpen, Het Kompas (Feniks-Reeks)* 1939, 2e *druk* (18 × 11) 244 *blz.* 20 *fr.*
III — Reeds vroeger in Boekengids gerecenseerd onder nr 12.167.

18.219 **Poortmans, R.** **83.1 : 325**
ZON IN HET ZENITH — *Den Haag, Servire,* 1939 (22×14) 192 *blz. geb. fl.* 2,90
III — Recensie in « Een kroniek vóór het verlof », volgnummer 18.088.

18.220 **Stone Irving** **92.0 : 84 : 3**
JACK LONDON, ZIJN LEVEN EN WERK. *Vert. uit h. Amerikaans* [*Sailor on horseback*] *dr A. M. de Jong. Geïll. met* 8 *foto's — Den Haag, H. P. Leopold's Uitg.-Mij,* 1939 (21×14) 333 *blz.* *fl.* 2,90 [49,30 *fr.*] ; *geb. fl.* 3,90 [66,30 *fr.*]
III, S — Het beeld dat hier van Jack London ontworpen wordt, is psychologisch niet verklaard. Hij bleef zijn hele leven een kwajongen ; had geen notie van geld ; was schrander, maar totaal zonder mensenkennis ; individualist en verheerlijker van den Ubermens en voorstander en propagandist van het socialisme ; had een sterk ontwikkeld rechtvaardigheidsbesef en was a-moreel ; vol vitaliteit en periodiek beheerst door de zelfmoord-obsessie, die hem tenslotte in de dood dreef. De zeer leesbaar geschreven en goed-vertaalde biografie slaat J. London als schrijver en socialist te hoog aan, bevat overigens voor belangstellenden in J. L.'s werk veel gegevens, omdat het autobiografische in zijn boeken een grote rol speelt. De tendenz van de biografie is socialistisch. J. P. M. VLEKKE

18.221 **van Reest, Rudolf** **83.1 : 83.3**
HET VERLOREN VADERLAND — *Bandversiering van J. de Vries — Baarn, Bosch & Keuning N. V.* 1939, (20×13) *geb. fl.* 2,90
III, P — De zoon van een godsdienstige Zeeuwsche boer ('n pracht-kerel !) verliest in zijn studententijd zijn geloof. Consequent wijst vader hem de deur ; de zoon zwerft naar het vreemdelingenlegioen en keert in diepe ellende tot God weer. De stof voor zoover het 't legioen betreft, werd bijeengebracht door den oud-legionair dhr. F. Kramer te Laren, en is historisch betrouwbaar. JOH. ZWANIKKEN

18.222 **van Steen, Peter** **83.1**
MENEER BANDJES, KANTOORBEDIENDE... — *R'dam, Nijgh & van Ditmar* [*Brussel, A. Manteau*] 1939 (20×13) 158 *blz.* *geb. fl.* 2,90
III — Recensie in « Een kroniek vóór het verlof », nr 18.087.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar, en ouder
(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

18.223 **Barbusse, H.** **83.8 : 86 : 89**
ZEVEN OORLOGSVERHALEN, ZEVEN AANKLACHTEN. Brieven van het front (1914-'17). *Vert. uit h. Fransch dr L. Roelandt. Met voorwoord v. A. M. de Jong. Geïll. met 2 tekeningen dr G. van Raemdonck en 5 buiten-tekst platen — Mere-bij-Aalst, L. Roelandt,* 1938 (20×15) 135 *blz.* 25 *fr.*
IV — De oorlog op zijn « best ». Daarin zal men leeren wat een afzichtelijkheden de oorlog mogelijk maakt en hoe — God vergeve me ! — niet enkel Duitschers wreedheden hebben begaan tijdens de « roemrijke » jaren 1914-'18.
Dr KAREL ELEBAERS

H. Barbusse

18.224 **Berry, Raymond A.** **83.0**
SCHAPEN-OORLOG. *Vert. uit h. Engels* [*The holding of recapture valley*] *dr J. W. A. Hacht — Den Haag, Philip Kruseman,* 1939 (21×15) 224 *blz.* *fl.* 2.25 [25 *fr.*]
IV — Een cowboyroman van de onschuldige soort. Wel wat moeilijk te lezen, maar aan het eind komt alles terecht en wordt alles duidelijk. Om enkele passages, die met de intrigue van het boek samenhangen, voor volwassenen. J. S. H. BEMELMANS

18.225 **Blok de Neve, Willy** **37 : 93**
DE WEG OMHOOG. *Omslag- en bandontwerp van Hans Borrebach — 's-Gravenhage, G. B. van Goor & Zonen,* 1939 (24×16) 196 *blz.* *geb. fl.* 2,90
IV-V, M, N — Belevenissen van een aantal moderne jonge menschen, die gedeeltelijk nog « op school zijn », gedeeltelijk reeds « in 't volle leven » staan. Jammer genoeg wordt door de schrijfster verondersteld dat een zeer vaag Godsbegrip voldoende is om de jeugd te helpen « de weg omhoog » te gaan, en te werken aan hun innerlijk. Enkele scènes op school, die 'n beeld geven van het al te brutaal optreden van leerling tegen leeraar maken het boek slechts geschikt voor oudere meisjes. J. M. C. DE HAAN

18.226 **Bloquaux, L.** 83.8 : 37
◆ KIJKJES OP HET LEVEN — *Antwerpen, Verbond der Studiekringen en Werken van Volksontwikkeling v/h Arrondiss. Werkersverb.*, 1939 (21 × 15) 96 *blz.* 1 *fr.*
IV — Een reeks volksche artikeltjes « met het oog de aandacht van ons volk te vestigen op zekere slechte gewoonten en gebreken ». Zonder aanspraak te maken op andere kwaliteiten, kan dit boekje nuttig zijn voor de leden van onze werkliedenorganisaties — voor wie dan ook oorspronkelijk deze artikelen werden geschreven — om hen te leeren vooruitzien, practischen zin en gezond verstand te leeren gebruiken, logisch en... beleefd te leeren optreden, kortom : hen begrippen bij te brengen van de meest-elementaire « savoir-vivre » waarvan het gemis nú vaak pijnlijk wordt aangevoeld en door de werklieden zelf en door alwie met hen in aanraking komt. M. VAN HOECK, PR.

18.227 **Boo, Sigrid** 83
« ...VERDER HADDEN WE HET REUSACHTIG ». *Vert. uit h. Noorsch* [« *...ellers hadde vi det festlig* »] *dr Mevr. M. J. Molanus-Stamperius — A'dam, L. J. Veen's Uitgeverij-Mij N. V.*, 1939, (21 × 16) 211 *blz.* *fl.* 2,40 ; *geb. fl.* 2,90
IV — De hoofdpersoon van dezen roman kom als secretaresse-chauffeuse in dienst bij een rijke dame, die steeds haar huis overstroomd ziet door logés. Vele dwaze avonturen spelen zich in deze omgeving af, en daar zij beschreven werden in dien licht spottenden toon, eigen aan Sigrid Boo, werd het geheel een goed leesbaren amusements-roman.
PAUL FRISCHE

18.228 **Bos, Mona** 83
TOEN HET OCTOBER WERD. *Geïll. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Gebr. Kluitman*, 1939 (23 × 16) 204 *blz.* *fl.* 1,60 ; *geb. fl.* 2,25
IV, M, N — Len, een meisje met degelijk karakter is aanvankelijk privé-secretaresse bij een vriend van haar vader. Als de zaak overgaat, worden twee jonge mannen haar chefs. Er volgen allerlei verwikkelingen, die eindigen met een verloving tusschen Len en een van haar chefs. Over een enkele minder gelukkige uitdrukking moet men heen weten te lezen. Een neutraal verhaal, dat het zal doen bij jonge meisjes ! Boven 17 jaar. TOOS POST

18.229 **Cunningham, Louis Arthur** 83
HAAR VLIEGENIER. *Vrij vert. uit h. Amerikaansch dr Hans Terwynne. Geïll. dr Gerrit de Morée — Helmond, N. V. Boekdrukk. Helmond (Speciaal-serie, nr 58)* 1939 (21 × 16) 158 *blz* *fl.* 0,25 [4 *fr.*]
IV — De liefderoman van een charmant jong weesmeisje, dat, recht uit de kostschool, onervaren in de moderne wereld geworpen wordt. Er zit een volgehouden spanning in de vaak verrassende intrigue. De vertaling mag vrijwel geslaagd heeten. Spijts het katholiek milieu kan dit liefderomantisme misleidend werken bij een ontvankelijke jeugd.
J. LAUWERYS

18.230 **de Bom, Emmanuel** 83.8 : 91 : 71 : 39
VLAANDREN, O WELIG HUIS. Zooals Vlaamsche schrijvers hun land zien. *Bijeengebracht dr Emm. de Bom. Bandontwerp Jozef Cantré — A'dam, Wereldbibliotheek N. V., Antw., Standaard-Boekh.*, 1939, (19 × 13) 316 *blz. fl.* 2,25 [28 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90 [40 *fr.*]
IV — Onder deze titel, geleend aan Karel v. d. Woestijne, verzamelt Emmanuel de Bom een aantal schetsen van Vlaamsche auteurs, als Verschaeve, Felix Timmermans, André Demedts, Richard Minne, Maurice Gilliams e.a. die een eigen gevoeld beeld willen geven van deze rijke gewesten. Ieder minnaar van Vlaanderen, elke bezoeker van deze schoone plaatsen zal dit werk met genoegen lezen, terwijl de W.B. zorgde voor fraai geïllustreerde uitgave op kunstdrukpapier. M. A. M. EYKEMANS

18.231 **Demedts, André** 83.8 : 83.1
VOORBIJGANG. *Met een inl. van René Verbeeck — Oude God (Antw.)* « *Die Poorte* », 1939 (19 × 12) 203 *blz.* 16 *fr.*
IV — Recensie in « Een kroniek vóór het verlof », nr 18.089.

18.232 **Dickinson, Weed** 83.0
EEN DOODE KLAAGT AAN. *Vert. uit h. Amerikaansch [Dead man talks too much] dr H. v. Raamsdonk, A'dam, Uitgeverij* « *De Steenuil* », 1939 (20 × 15) 221 *blz. fl.* 2,25
IV — Een boeiend geschreven detective-verhaal, soms wat al te vlot, waardoor het geheel een iets verwarden indruk maakt. De plaats van handeling is Hollywood ; een filmster wordt vermoord, en daaruit volgen nog twee andere moorden. Een New-Yorksche detective brengt de oplossing. — Ontspanningslectuur die eenig voorbehoud vraagt. P. FRISCHE

18.233 **Dőrfler, Peter** 83.1
◆ NOOD IN DE ALLGAU. *Vert. uit h. Duitsch [Der Notwender] — Hilversum, Paul Brand's U. B.*, 1939, (24 × 16) 236 *blz.* *fl.* 3,25 ; *geb. fl.* 3,90

IV — Een goed geschreven boek vol economische spanning, de roman van een boerenfamilie uit de Allgäu, het Beuersche Oberland met zijn krachtig menschenslag. De familie Flachmayer doorleeft er al het harde van den nieuwen tijd. We zien Franz Michel zijn eerst-geboorterecht opofferen aan zijn liefde voor Fränze en later gaan zijn kinderen Bätter en Klaus een gelijken weg in de liefde en ofschoon nu en dan de oude boerentrots weer boven komt, toch is het steeds de liefde, die overwint. Gaarne zagen we de triomf der liefde wat scherper uitgebakend in een slagen ook in het economische, maar steeds blijft het wat de titel aangeeft : Nood in de Allgäu. — Voor ernstige lezers een aanbevolen boek. A. J. v. d. Bogaert

18.234 Eberhart, Mignon G. **83.0**

WIE DOODDE CHRYSTAL HATTERICK ? *Vert. uit h. Engelsch [The glass slipper] dr Jeanne de Kruyff — Den Haag, Ph. Kruseman,* 1939, (19×13) 219 *blz. fl.* 2,15 [25 *fr.*]
IV — 'n Geheimzinnige moord, en nog een en nog een, een onverwachte oplossing; twijfel in de liefde; ze krijgen elkaar ! Voor liefhebbers met onderscheidingsvermogen. Joh. Zwanikken, pr.

18.235 Elsschot, Willem **83.1**

HET BEEN. *Met een inleiding van Menno ter Braak — A'dam, P. N. van Kampen,* 1938 (18×12) 131 *blz.* *fl.* 1,75 ; *geb. fl.* 2,50
IV* — Recensie in « Een kroniek vóór het verlof », volgnummer 18.092.

18.236 Everton, Francis **83.0**

DOKTER-VERDACHTE. *Vert. uit h. Engelsch [The Dalehouse Murder] dr M. J. Landré-Tollenaar — A'dam, N. V. Drukk. Jacob van Campen,* 1939 (21×15) 228 *blz.* *fl.* 1,50
IV — Een zeer degelijke detective-roman, aanbevelenswaardig ook wel van zuiver litterair standpunt uit. De sterk-geaccentueerde karakterteekening is doorgaans psychologisch verantwoord. J. Lauwerys

18.237 Greig, Maysie **83**

'N JONGE MAN ZONDER GELD. *Vert. uit h. Engelsch [Young man without money] dr G. J. Werumeus Buning-Ensink — Den Haag, J. Ph. Kruseman,* 1939 (20×14) 222 *blz. fl.* 2,15 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90 [35 *fr.*]
IV — Jongeman erft een landgoed met zeer groote hypotheek belast. Alleen met geld kan het voor de familie behouden blijven. Ten einde raad vraagt hij een rijk meisje ten huwelijk, dat echter door bepalingen in het testament verplicht is zich als dienstmeisje te verhuren. Het huwelijksaanzoek om het geld wordt er een uit liefde. Ontspanningslectuur zonder litteraire waarde. E. M. Damen

18.238 Hobart, Alice Tisdale **83 : 36**

YANG EN YIN. De roman van een dokter in China. *Vert. uit h. Amerikaansch [Yang and Yin] — Den Haag, Servire [Antw. De Nederl. Bkhdl]* 1937 (22×16) 391 *blz. fl.* 2,90
IV, P — Dr Bellemans schreef reeds vroeger bij het verschijnen van dit inderdaad uitzonderlijk mooie boek een zeer warme aanbeveling; rec. 14.621.

18.239 Horton, Robert J. **83.0**

EEN BANDIET ERFT EEN RANCH. *Vert. uit h. Amerikaansch [The Night Raiders] dr S. M. v. d. Galiën — Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-Editie. Hands-up-Serie)* 1938 (20×14) 192 *blz.* *fl.* 1,35 ; *geb. fl.* 1,65. *Niet in den handel*
IV — Weer een revolverhistorie uit het Wilde Westen. Het is een boek, dat men liever niet in handen geeft van jonge menschen : ze zullen er geen frissche atmosfeer in vinden. J. Lauwerys

18.240 John, E. **83.9**

GEVANGEN MAJESTEIT. *Vert. uit h. Engels [Crippled Splendour] dr Alice Schrijver. Met 1 stamboom — Den Haag, H. P. Leopold,* 1939 (21×14) 499 *blz. fl.* 3,75; *geb. fl.* 4,90
IV* — Deze voortreffelijk geschreven, boeiende en goed vertaalde historische roman behandelt het leven van James I, koning van Schotland († 1437). Van alle historische gegevens is gebruik gemaakt. Het leven in Engeland, Schotland en het Frankrijk van de 100-jarige oorlog kleurrijk getekend. Het tragische leven van James, vooral in de tijd van de Engelse gevangenschap, fijn uitgebeeld. Voor liefhebbers van het genre uitstekende lectuur. Hoewel van een anti-katholieke tendenz geen sprake is, blijve het boek om de minder fraaie figuren van enkele priesters en ook om onstichtelijke hofzeden van die dagen uit de handen van te jong en te weinig ontwikkelden. J. P. M. Vlekke

18.241 Johnson, Martin **83.0 : 91 : 59 : 79**

DE KONING DER WILDERNIS. Mijn avonturen in donker Afrika. *Vert. uit h. Engels*

[*Lion. African Adventure with the King of Beasts*] *Geïll. met talrijke foto's dr schrijver zelf genomen — A'dam, Scheltens & Giltay* [*Antwerpen, Standaard Boekhandel*] *(Boeken van wilskracht en avontuur)* 1938, 2e *druk* (24×17) 256 *blz.* 32 *fr.*; *geb.* 48 *fr.*
IV — Om nu eens niet één maar vele leeuwen te ontmoeten en op foto- en filmapparaat te brengen, trekt schrijver samen met zijn vrouw naar « de bakermat der leeuwen », Noord-Tanganyika. Het boek biedt de boeiende ervaringen en ontmoetingen van dezen tocht. Er is spanning en gezonde avontuurlust. W. S.

18.242 **Kendrick, Bayard H.** 83.0
DE FATALE INJECTIE. *Vert. uit h. Engelsch dr H. v. Raamsdonk — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20×15) 238 *blz.* *fl.* 2,25; *geb. fl.* 2,90
IV — Een uitstekend geschreven detective-roman. Het boek bevat een reeks schokkende gebeurtenissen, alle ten doel hebbend de ondergang van de Drenner Cypess Company. Connie, de dochter van den vermoorden eigenaar van de Drenner, roept de hulp in van Miles Standish Rice en dezen speurder gelukt het na veel moeite alle draden van het drama te ontwarren. Een verhaal vol spanning van begin tot einde. A. J. VAN DEN BOGAERT

18.243 **Lodewijcks, Dries** 83
◆
MEESTER DONCK — *Turnhout, J. van Mierlo-Proost* [*Antwerpen, Uitg. Donck, Kreeftstr.,* 20] 1939 (19×12) 229 *blz.* 18 *fr.*
III-IV — Een langdradig roman uit de onderwijzerswereld, met als thema : huwelijks- en familiegeluk. De constructie is, in het eerste deel vooral, onbeholpen. Het telkens en te onpas herhaalde : « Hij droomde maar van een teeder zwart (sic !) meisje... » (blz. 11) breekt den psychologischen gang van het verhaal. Er zit dan ook geen groei in en geen spanning. De auteur is wat àl te vlug met zijn volgeschreven bladen bij den drukker gekomen, en een goede bedoeling alleen volstaat niet om katholieke romankunst te scheppen ! M. v. HOECK, PR.

D. F. Malherbe

18.244 **Malherbe, D. F.** 83.9 : 22
DIE PROFEET — *Kaapstad, Nasionale Pers,* 1937 (20×14) 273 *blz.* 7/—
IV — Jeremia in de dagen der inneming van Jeruzalem. Volksepiek meer op lyrische dan op dramatische psychologie terend. Zacht-vloeiend proza. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.245 **Moore, Amos** 83.0
« KWIKZILVER » DOET RECHT ! *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Quichsilver Justice*] *dr J. D. A. van Gumster — Laren, A. G. Schoonderbeek (Mustang-reeks)* 1939 (21×16) 206 *blz.* *fl.* 2,25; *geb. fl.* 2,90,
IV — Kwikzilver heeft ontslag genomen bij de bereden politie. Hij besluit een ranch te koopen en begeeft zich naar een bejaarden vriend. Daar komt hij al aanstonds in moeilijkheden met een bende, die de streek terroriseert. Door zijn weergalooze vlugheid met de revolver, waaraan hij zijn bijnaam dankt, slaagt hij erin de schurken te verjagen.
A. ACKERMANS

18.246 **Multon, Edward [pseud. v. H. N. v. d. Voort]** 83.0
DE GROENE VERSCHRIKKING. Roman van avontuur en mysterie — *R'dam, « De Stuw » Dirk-Smitsstr.* 20, 1939 (19×13) 219 *blz.* *fl.* 2,15; *geb. fl.* 2,40
IV — Spannend detective-verhaal, vervolg op « Het Signaal des doods », waarin kapitein Duval en zijn handlanger het er op aanleggen den uitvinder van een soort wereldvernielende stralen te ontmaskeren. A. S.

18.247 **Multon, Edward** 83.0
HET SIGNAAL DES DOODS. Roman van avontuur en mysterie — *R'dam, « De Stuw », Dirk-Smitsstr.,* 20, 1939 (20×14) 212 *blz.* *fl.* 2,15; *geb. fl.* 2,40
IV — Een boek vol bewogen avontuur, zich afspelend rondom de raadselachtige figuur van « de sphinx » met daarnaast die van « de eenzame man »... Voor liefhebbers van dit genre. A. S.

18.248 **Renoir, Victor** 83.0
MYSTERIE. De volmaakte misdaad van Dr Morange — *Den Haag, Pax; Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale* 1939 (20×15) 223 *blz.* 32 *fr*
IV — Cfr « Randnota's bij een detective-roman », volgnummer 18.094.

18.249 **Robertson, Frank C.** 83.0
DE HELD VAN PINE CREEK. *Vert uit h. Engelsch* [*The Pride of Pine Creek*] *dr J. W. A.*

Kessels — Den Haag, J. Ph. Kruseman, 1939, (21 × 15) 222 *blz.* *fl.* 2,25 [25 *fr.*]
IV — Strijd tusschen de veehouders en de opdringende houthandelaren. Na veel wederwaardigheden winnen de eersten het pleit. A. C. DE BRUYN

18.250 **Stoke, Melis [ps. v. H. Salomonson]** **83.0**
DE MAN DIE HET BRITSCH MUSEUM CADEAU KREEG — *A'dam, N. V. Noord-Holl. Uitg. Mij,* 1939, (23 × 16) 200 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,50
IV-V — De Engelse minister-president A. G. Podger krijgt voor zijn grote verdiensten het Britse Museum bijwijze van symbool ten geschenke, omdat hij andere eerbewijzen weigert. Hoe hij daarvan een instrument voor de vrede maakt, vertelt dit met de gewone vlotheid van Melis Stoke geschreven verhaal, dat in het — al zoveel op zijn aanstaand geweten hebbend — jaar 2000 speelt. J. P. M. VLEKKE

18.251 **Stoltz-van den Kieboom, Corry, Mr** **83.0**
KOGELS MET KERSTMIS — *A'dam, L. J. Veens Uitg. Mij N. V.,* 1939 (21 × 15) 224 *blz.* *fl.* 2,40 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Na een kerstdiner ten huize van Thea Hoogkamp, in een klein Brabantsch dorpje, wordt een moord gepleegd, die pas na vele verwikkelingen en onderzoekingen tot oplossing komt. Een werkelijk goed geschreven detective-roman, die opvalt in de groote massa van dit genre. Enkele situaties vereischen voorbehoud. De algemeene sfeer is wel wat erg oppervlakkig. PAUL FRISCHE.

18.252 **Taylor, Ph. Atwood** **83.0**
HET AMBER MYSTERIE. *Vert. uit h. Amerikaansch [Octagon house] dr F. van Overvoorde — Den Haag, J. Philip Kruseman,* 1939 (19 × 13) 224 *blz.* *fl.* 2,15 [25 *fr.*]
IV — Een flink brok amber wordt gevonden, verloren, gestolen ; een dame vermoord gevonden in een garage ; een jonge losbol id. in een andere ; geheimzinnige vechtpartijen in een bos. Asey Mayo lost alles op. Genoeglijke ontspanningslectuur. J. P. M. VLEKKE

18.253 **van den Berg-Boldingh, E.** **83.1**
JOOST — *Den Haag, De Kern,* 1938 (21 × 15) 284 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90
IV — Zij krijgt een vrije bediening in de stad en wil daar met haar verloofde een eigen thuis opbouwen. Maar Joost raakt werkeloos en ontpopt zich stilaan als een futloos jongmensch, waarmee zij tenslotte wel breken moet om zichzelf te redden. Haar strijd is zoo mooi gevoerd, dat het boek wel aan te raden is aan onzekere verloofden. E. B.

18.254 **van Nes-Uilkens, G.** **83.8**
PASTORALES — *A'dam, v. Holkema & Warendorf* 1939 (20 × 14) 197 *blz.* *fl.* 1,20
IV [P] — Achttal eenvoudige vlotgeschreven novellen, waarin schrijfster, o.a. enkele fragmenten uit het leven der « Bergmannetjes » en gebeurtenissen uit haar kweekschooljaren vertelt. E. M. DAMEN

18.255 **van Rossum, Rie** **83**
KOOSJE MANSVELT. *Bandteekening van Karel Hoekendijk — Baarn, Bosch & Keuning N. V.,* 1939 (22 × 18) 358 *blz.* *fl.* 3 ; *geb. fl.* 3,90
IV, P — Ofschoon hier en daar wat langdradig — een aardig boek. — Levendige schildering van de ups-and-downs in een manufacturen-zaakje, dat worstelt om zijn bestaan in crisis- en concurrentienood. — Wat moet de schrijfster een gezellig stel zusters hebben om zulk een « Saar-Bien-Niet » te kunnen scheppen ! — Is zij zelf misschien Koosje ? — Koosje « het kind » blijkt haar zusters waardig. Het boek is uitgesproken protestant-christelijk. « Van die christelijkheid heb ik werkelijk geen al te beroerde indruk gekregen, » zegt Jansonius Sr. en menigeen zal het hem nazeggen. — Geschikte ontspanningslectuur. X. R. VAN MEERBEECK

18.256 **van Tol, Jac. en Nesna, Hans** **83**
SNAP JE DAT NOU, JUFFROUW SNIP ?... Avonturen uit het leven van de dames Snip en Snap. *Geill. — A'dam, Scheltens & Giltay,* 1938 (20 × 14) 222 *blz.* *fl.* 1,75
IV — Het tweetal Snip en Snap staat aan de orde van den dag in Holland. Ook dit boek zal er in gaan. Vrij geestige en rake humor. B. G.

18.257 **Weizer, Franz, S. J.** **83.1 : 37 = 43 : 4393**
◆ DAS LICHT DER BERGE. Ein Buch für die höheren Klassen katholischer Lehranstalten. *Herausgegeben und mit Erläuterungen versehen von J. J. Kenter. Mit Wörterliste — Hilversum, N. V. Paul Brand (Stella matutina)* 1938 (20 × 14) 106, 8 *blz.* *gec. fl.* 1,10
IV — Het mooie, apostolische jeugdverhaal, in den oorspronkelijken tekst voor onze studenten bereikbaar gesteld. Wij juichen dit initiatief volmondig toe. Voor uitvoerige bespreking, zie rec. 12.252.

18.258 **Young, Francis Brett** 83.1

DOKTER BRADLEY. *Vert. uit h. Engelsch dr J. A. van der Made — A'dam, van Holkema & Warendorf N. V.*, 1939 (22×15) 531 *blz.* *fl.* 3,50 ; *geb. fl.* 4,50

IV — Een tegenhanger van den veelgelezen roman « De Citadel », zoo zou men dit goedgeschreven boek kunnen noemen. Ook hier het leven van een Engelsch dokter in een mijndistrict, maar een leven rond 1880 en het leven van een eenvoudig huisdokter, middelmatig maar vol toewijding en plichtsbesef. Dokter Bradley verliest alles : zijn geld, zijn vrouw en zijn eenigen zoon, tenslotte ook zijn vriend. Wat hem overblijft, dat is de liefde voor zijn werk en voor zijn patiënten. PAUL FRISCHE

18.259 **Young, Gordon** 83.0

« RED CLARK ALS VOORMAN ». *Vert. uit h. Amerik.* [*Red Clark Range Boss*] *dr D. J. A. v. Gumster — Laren, A. G. Schoonderbeek*, 1939 (22×15) 197 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV-V — 'n Vlotte film uit de Far-West. Hier en daar wat noodeloos ruw van toon. De hoofdfiguur Red Clark herinnert even aan Old Chatterhand uit Karl May's werken. Niet al te spoedig aan 14 of 15 jarigen geven. JOH. ZWANIKKEN

18.260 **Ypma, Jo**

TOCH IN ORDE — *Kampen, J. H. Kok*, 1938 (22×18) 141 *blz.* *fl.* 1,40 ; *geb. fl.* 1,95

IV, M, [P] — Dauk, 'n Hollandsch H.B.S.-meisje, gaat voor enkele maanden naar 'n oom in 'n Friesch dorpje, om er Tante te vervangen, die, van haar man vervreemd, 'n rustkuur gaat volgen. Zij bewerkt niet alleen den vrede in dit gebroken gezin, doch vindt ook « het prinsje harer droomen ». Frisch en levendig, het lezen dubbel waard. M. BROUNS O.S.Cr.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (14-15 *jaar*) *geschikt*

18.261 **Belina-Podgaetsky, N.** 83 : 89

◆ DE TWEE PAUWELS. Spaansche vertelling. *Geïll.* — *Averbode, Goede Pers*, 1939 (24×17) 64 *blz.* 5 *fr.*

V — Een episode uit den jongsten Spaanschen burgeroorlog. Een Spanjaard en een Rus geven zich aan als roode miliciens om te kunnen overloopen naar de Francisten op het front van Arragon. Na een heldhaftigen strijd bereiken ze hun doel. De naam van den auteur staat borg voor de degelijkheid van het verhaal. A. BONI, C. SS. R.

18.262 **de Bruin, Markus** 83.9 : 271 : 92.9

◆ DE DOCHTER VAN NEER DAEMEN. Roman van een kloosterstichting. *Bandomslag en boekverl. dr Renald Rats — Schiebroek, « Vox Romana »*, 1938 (21×15) 268 *blz. fl.* 2

V — Het levensverhaal van Catharina Daemen, een eenvoudige Limburgsche boerendochter, stichteres eener groote Franciscaansche Congregatie rond 1840. Inderdaad in vorm van roman bewerkt, en niet in een geleerden vorm, doch, hoe elementair ook, als echte roman. Schr. heeft zich gebogen over die figuur, haar midden, het uitzicht der dingen in het eenvoudig boerenleven, het dagelijksch leven van het primitief schooltje van Catharine en hare helpsters, de priesters die bij de zaak gemoeid waren. Beheerscht en met smaak in een ongesmukt aanschouwelijken film, bij allen eenvoud zacht-gloeiend van sensus catholicus. 't Is heel goed dat men aan kloosterzusters lectuur bezorgt die iets anders is dan dorre geschiedenis en toch ook niet vervalt in ronkende of opgemaakte verhalen. Warm aanbevolen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.263 **Dickson, Carter** 83.0

DE KAMER DER ROODE WEDUWE. *Vert. uit h. Engelsch* [*The red widow murder*] *dr A. D. Baert — Laren, A. G. Schoonderbeek*, 1939 (22×15) 244 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

V — In een gesloten, goed bewaakte kamer, zonder geheimen ingang, wordt iemand vermoord gevonden. Het blijkt, dat men hem met curare vergiftigde whisky heeft laten drinken ; het vergif is langs een wondje in den mond in zijn bloed terecht gekomen. De ergst verdachte wordt vermoord. En nu begint het gezoek opnieuw. H. M., die hier niet zoo erg moppert, heeft er de handen vol aan om den schuldige aan te wijzen.
FR. VERMEULEN, PR.

18.264 **Friedenthal, J. M.** 83.9

DIE DOODSENGEL OP DIE WASPOOR. *Geïll. met* 1 *kaart — Bloemfontein (Zuid-Afr.) Nasionale Pers*, 1939 (20×13) 324 *blz.* 6/—

V, [P] — Een historische roman met de tragische Dorslandtrek der Transvaalsche Boeren als achtergrond. Tjaart, een ras-echte Afrikaner, bemint Martie. Na heel wat tegenkanting wordt ze zijn vrouw. We raken vertrouwd met plaats- en trekgebruiken der Boeren.
A. DE MEIRSMAN O.S.B.

18.265 **Gregory, Jackson** **83.0**

KRUITDAMP. *Vert. uit h. Engelsch* [*Powder Smoke*] *dr M. J. Landré-Tollenaar — Den Haag, J. Philip Kruseman,* 1939 (21×15) 220 *blz.* *fl.* 2,25 [25 *fr.*]
V — Een machtswellusteling, die door zijn gewetenloosheid en zijn rijkdom een gehele streek in zijn macht tracht te krijgen, maar ten slotte zijn verdiende straf krijgt. Verder de gewone Wildwestromantiek : een geheimzinnige goudader, schietpartijen, edele offervaardigheid en zwarte boosheid, liefde en haat, enz. Heel spannend en leesbaar.
G. J. C. ZWANIKKEN

18.266 **Hardy, Stuart** **83.0**

HET REDDENDE WATER. *Vert. uit h. Engelsch* [*The Miracle at Gopher Creek*] *dr Hugo Koerts — Helmond, Drukk. Helmond (Roman vr allen, nr* 137*)* 1938 (20×13) 190 *blz.* *fl.* 0,15
V — Een avonturenroman vol spanning : Een bandiet komt in een missiepost van New-Mexico sterven en vertrouwt aan zijn zoon een schat, waarop andere bandieten dadelijk gaan jacht maken ; de zoon blijft echter de baas en weet den schat tot menschlievend doeleinde aan te wenden. Goede ontspanningslectuur. J. LAUWERYS

18.267 **Hauck, Louise Platt** **83**

LIEFDE EN EIGENLIEFDE. *Vert. uit h. Amerikaans* [*The crystall tree*] *dr H. S. Lanson — Laren (N. H.), A. G. Schoonderbeek (Ramona-reeks)* 1939 (22×16) 208 *blz.* *fl.* 2,25
V — Enkele jongelui zetten voor gezamenlijke rekening onder leiding van een oudere dame een eigen huishouden op. Het verhaal van hun gemeenschappelijk lief en leed vormt de stof voor dit prettige ontspanningsverhaal. L. SCHOENMAKERS

18.268 **Hauff, Wilhelm** **83 : 37 = 43 : 4393**

DAS WIRTSHAUS IM SPESSART. Erzählung. *Für holländische Schüler mit Erläuterungen versehen von J. C. Snijders. Mit Wörterverzeichnis nebst Anhang — 's-Bosch, L. C. G. Malmberg (Deutsche Schulbibliothek nr* 2*)* 1939, 6e *druk* (18×12) 58, 23 *blz.* *fl.* 0,55
V-VI — Een mooie vertelling van den Zwabischen dichter, thans onder het bereik der schooljeugd gebracht. B. G.

Wilhelm Hauff

18.269 **Manuel, Vera** **83.0**

HET COMPLOT — *A'dam, Scheltens & Giltay ; Antw., v. Ditmar's B. I. (Maraboe-serie)* 1939 (20×14) 224 *blz.* 18 *fr*
V — Een weesmeisje groeit op onder de hoede van haar oom, een renstalbezitter, die ze behendig in de handen speelt van zijn jongen compagnon ; al is Marguerite een flink meisje met initiatief, daarin is haar oom haar te slim. Boeiend, ook voor sportlui. J. LAUWERYS

18.270 **Masure, Robert** **83**

HET FORTUINTJE VAN TANTE URSULE. Novelle — *Gent, Uitg. Mij Flandria,* 1937 (17×13) 80 *blz.* 3 *fr.*
V, N — Een weesmeisje keert terug uit het pensionaat en komt inwonen bij haar oom, die kort daarop sterft, en bij haar tante, die kort daarop hertrouwt met Philemon, op wien Marie had gehoopt. Een desillusie voor het meisje. Een desillusie ook voor den lezer, die in dit neutraal verhaal op vulgaire wijze uitgegeven, weinig letterkundige verdienste vindt.
J. LAUWERYS

18.271 **Molenkamp, Han** **83.1 : 83.3**

HET NIEUWE LIED. De roman van een kantoorbediende — *'s Gravenhage, D. A. Daamen's Uitg. Mij N. V.,* 1939 (22×16) 239 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
V, [P] — Tijdroman, beschrijvend het onzekere bestaan van een kantoorbediende in crisistijd en de moeilijkheid voor ontslagenen om een nieuw bestaan te vinden. Het verhaal speelt in gelovig-protestants milieu, waarin een warm godsvertrouwen de mensen staande houdt en hen behoedt voor pessimisme en moedeloosheid. « Het nieuwe lied » is een debuut. L. SCHOENMAKERS

18.272 **Smit, J.** **83.8 : 37**

TEGEN DEN STROOM OP — *A'dam, H. J. W. Becht,* 1939 (20 × 13) 204 *blz. geb. fl.* 2,50

V — Karakter vormen is standvastigheid en sterkte aankweeken in den wil tot het goede. Dat is de thesis van dit boekje voor opvoeders en kinderen. En het is een heel goed boekje omdat het ons herinnert aan de rangorde der waarden, aan de eenheid van goedheid en leven. De losse opstellen zijn vlot en leesbaar geschreven, soms wel wat vaag, maar steeds met Foersteriaanschen inslag. Aanbevolen voor aankomende jeugd. E. BOELAERT

Albertine Steenhoff-Smulders

18.273 **Steenhoff-Smulders, Albertine** **83.8**

◆ UIT HET BIENBOEC. Verzamelde exempelen. Een bundel Maria-legenden — *Utrecht, Het Spectrum ; Kortrijk, N. V. Zonnewende (De Bongerd-Reeks)* 1939 (19 × 11) 55 *blz.* 6,50 *fr.*

V — Over deze bundel innig-mooie legenden thans keurig heruitgegeven, verscheen reeds vroeger een recensie : nr 5920.

18.274 **Veldkamp, H.** **83.9 : 22**

DE ZOON VAN BEERI. « Hosea » — *Franeker, Wever,* 1938 (24 × 16) 217 *blz.* *fl.* 2,40

V*, P — Tekstvertaling en exegetische verantwoording haalt schr. bij prof. Ridderbos. Hij zelf beoogt, met profetischen dadendrang (« zijn wij niet allen profeten », sic), aan de hand van Hosea, ethische beschouwingen ten overstaan van wantoestanden in de gereformeerde kerk, die, hoewel oprecht bedoeld, vervallen tot rabinistische spitsvondigheden. Deze doorloopende moraliseering en « te pas brengen » van Hosea's geest, kan elk geschoold katholiek, met het noodige voorbehoud, beamen. A. BONI, C.SS.R.

18.275 **Voorhoeve, R.** **83 : 59 : 91**

HARIMAU. De Geschiedenis van een Sumatraansch Tijger. *Geïll. met omslagteekening dr Gunter — A'dam, De Spieghel ; Antw., Het Kompas,* 1939, (23 × 15) 147 *blz.* 1,20 *fl.*

V — De auteur verklaart enige jaren als jager in de Palembangse Bovenlanden te hebben rondgezworven. Blijkbaar heeft hij de tropische natuur leren liefhebben, haar scherp geobserveerd en de strijd van het wilde dier, dat door menselijk vernuft uiteindelijk wordt overwonnen, met veel kennis en toewijding beschreven. Een mooi, spannend dierenleven.

Dr L. DE VREESE

88. - Gemengde Opstellen

18.276 **Bartling, D., Dr** **801 : 84**

AANTEKENINGEN OVER STIJL, PERSOONLIJKHEID EN KUNSTWERK — *Assen, van Gorcum & Comp. (« Theorie », nr 4)* 1938 (21 × 15) 27 *blz.* *fl.* 0,60

IV* — Rol van het persoonlijkheidscriterium bij het beleven en beoordeelen van kunstwerken. Stugge en stijve filozofen-taal. Alleszins een belangrijke studie van kunst-filozofie, waarin betoogd wordt dat de toepassing van het persoonlijkheidscriterium de zelfheid van het kunstwerk raakt, alsmede zijn symbool- en symptoomwaarde. Dr K. ELEBAERS

18.277 **Daels, Frans, Dr** **88**

◆

Dr Frans Daels

UIT VLAANDERENS KULTUURSTRIJD — *Antwerpen, De Sikkel,* 1939 (25 × 16) 155 *blz.* 18 *fr.*

IV — Een reeks toespraken van Prof. Daels over allerlei cultureele onderwerpen ; en andermaal Daels op zijn best. Andermaal die methodisch goed geordende opeenstapeling van feiten, waaruit de wetenschapsman dan de logische gevolgen trekt, scherp en onverbiddelijk. Hoe verscheiden de inhoud is leert o.m. zijn roerende « Dosfelhulde », zijn bijtende « Lamme Goedzak en de Vl. Akademieën », zijn striemend « Wetenschap en Volk » en zijn wetenschappelijk betoog over de « Hervorming v. h. Hooger Onderwijs ». Al wordt men wellicht hier of daar even geprikt door een al te ver doorgedreven besluit, toch stapt men graag er over heen omdat men in deze bijdragen weervindt een uiting van Prof. Daels' groote liefde voor Vlaanderen. Wie over Vlaanderen en de Vlaamsche toestanden mediteeren wil, vindt hier stof te over.

Dr J. UYTTERHOEVEN

18.278 **Dupuis, E., S. J.** **88 : 809 : 37 = 47 : 4393**

◆ OUD-CHRISTELIJKE LATIJNSCHE LETTERKUNDE, 4 deelen. Uittreksels voor de 4ᵉ, 3ᵉ, 2ᵉ en Rhetorica — *Brussel, Boekh.-Uitg. Universum, Koninklijkestr.* 53, 1939 (19 × 13) *elk dl* 80 *blz.* *elk* 5 *fr.*
V* — De teksten zijn zoo gekozen dat ze, ook naar den inhoud, afwisselend en leerzaam zijn. Een korte nota brengt telkens de noodige aanduidingen over den schrijver en zijn werk; verder aanteekeningen maar niet overvloedig. Hier en daar een taalfout (O die buigings-n !) of een inconsequentie in de spelling der Grieksche eigennamen. Handig en zeer bruikbaar. Dr G. Raskin, pr.

18.279 **Moens, Wies** **84 : 92 : 324**

Wies Moens

DE DOODEN LEVEN. René de Clercq, Lodewijk Dosfel, Oscar de Gruyter en Karel van den Oever — *A'dam, De Amsterdamsche Keurkamer; Brussel, De Phalanx,* 1938 (20 × 14) 104 *blz.* *gec. fl.* 1,20
III — De lezing over de Clercq is, bij achterstellen van het litterair standpunt, sterk politiek getint. Diepe piëteit ademen de bladzijden gewijd aan de schoone figuur van Dosfel, welke ons tevens hier nader gebracht wordt met tal van herinneringen van zijn jongen leerling en vriend. Persoonlijke herinneringen stoffeeren eveneens aangenaam het portret van de Gruyter, wiens scheppend en hernieuwend werk te recht wordt opgehemeld. Na anderen, vertelt Schr. over v. d. Oevers jeugd, en wijdt enkele bladzijden aan diens persoonlijke inzichten en meeningen over onzen stam en zijn kultuur. Wie niet direkt pharisaïsch meesmuilt van « fanatiek » en « uit den booze », maar het vruchtdragende en groote erkent dat in het nationalisme aanwezig is, leeft voor een deel mee met dit boek van W. Moens. Voor de jeugd echter niet zonder gevaar. Dr Joris Caeymaex, pr.

18.280 **Schotel, B. A.** **84 : 809 : 81**

HET BLOED DER AARDE ZINGT IN HITLERLAND — *Baarn, Bosch & Keuning (Libellenserie nr* 371-372*)* 1939 (19 × 17) 71 *blz.* *fl.* 0,90
IV — Schrijver tracht « de geestelijke achtergrond van het Duitse nationaal-socialisme als wereldbeschouwing in de spiegel der poëzie te doen zien » (blz. 5). Of hij daarin gelukt is, weet ik niet. Ik ken de Duitsch-nationale dichtkunst niet genoeg om daar over te oordeelen. Maar uit de brokken poëzie die ons worden meegedeeld voelt men toch wat een felle bewogenheid deze Duitsche dichtkunst beheerscht. « Stalen romantiek », noemt schrijver deze nieuw Duitsche dichtkunst, naar het woord van Alfred Rosenberg. Dr K. Elebaers

18.281 **van Leeuwen, W. L. M. E.** **809**

W. L. M. E. van Leeuwen

BEKNOPT OVERZICHT VAN DE NEDERLANDSE LETTERKUNDE — *Groningen, Wolters,* 1938, 3ᵉ *druk* (21 × 14) 135 *blz.* *fl.* 1,25 ; *geb. fl.* 1,50
IV* — Bij den 3ᵉ druk van dit goed bruikbare boek verwijzen we naar een vroegere bespreking onder nr 13.676.

18.282 **van Noort, B.** **809 : 01**

DE LETTERKUNDIGE INLEIDING. Practische handleiding bij de samenstelling en bij verdere studie. Met bronnenopgaven. *In opdracht v. h. hoofdbestuur v. h. Verb. v. Chr. letterk. kringen — Kampen, J. H. Kok,* 1938 (21 × 15) 119 *blz.* *fl.* 1,15 ; *geb. fl.* 1,75
IV, P — Dit boekje wil een tegemoetkoming zijn voor hen die literatuur bestudeeren en iets willen weten omtrent de hulpmiddelen, die bij het maken van een inleiding gebruikt kunnen worden. 't Gaat er over bronnenvermelding, bibliografische gegevens, opstelgegevens, enz. Zeer nuttig voor hen die zich op hoogte willen stellen van het moderne litteraire leven. A.S.K.B.

18.283 **van der Hallen, Oskar, Dr** **809**

◆ VIJFTIG JAAR KATHOLIEKE LETTERKUNDE IN VLAANDEREN (1885-1937) *Leuven, Davidsfonds (Volksboek, nr* 278*)* 1938 (20 × 16) 128 *blz.* 15 *fr.*

Dr Oskar van der Hallen

V — Als globaal genomen schets die het houdt bij de groepeering van stroomingen en gestalten in de verschillende litteraire genres : zeer goed. Natuurlijk blijft zij erg vatbaar voor minder chaotisme, typischer karakteriseering der koppen, gedegener beheersching der stof, klaarder lijn. Over sommige waardebepalingen wil ik niet vitten, omdat het gaat over doseering, doch stilstaan zoo uitvoerig b.v. bij L. Duykers en R. de Clercq, in vergelijking met andere auteurs, gaat er bij mij niet in. Ook niet waarom hij *Tijdkrans* en *Rijmsnoer* onder *Gedichten, Gezangen en Gebeden* stelt Doch vooral ten overstaan van het inleidend hoofdstuk zal men hoofdschuddend staan, waar het gaat om het begrip « katholieke literatuur ». Zijn bepalingen komen niet klaar. Hoe verstaat hij trouwens het Katholicisme en de nationale strijd ? En *moeten* die principieel samen gaan ? Vooral blijft in de volgende bladzijden zoek de toepassing op de vele stroomingen of schrijvers. Schrijver wil ons inankeren dat hij schreef « op volksche wijze ». Ik meen dat hij het mis voor heeft. Toch las ik deze studie graag : als gesamtbilt, om den vlotten stijl, om het apodictische van het oordeelvellend woord, om vele goede vondsten, om het « goede » werk.

A. VAN DEN DRIES, PR.

9. - Geschiedenis

18.284 **Bienstock, Gregory** **9 : 30 : 32 : 33 : 91**

DE STRIJD OM DEN GROOTEN OCEAAN. *Vert. uit h. Engelsch [The struggle for the Pacific] dr Johan M. Palm. Geïll. met* 8 *kaarten — Utrecht, Erven J. Bijleveld,* 1938 (24×16) 282 *blz.* *fl* 3,50 ; *geb. fl.* 4,50

IV* — Schrijver wil er ons van overtuigen dat ook wij in Europa ernstig en zelfs beslissend worden beïnvloed door hetgeen zich in en om den Grooten Oceaan afspeelt. Uit de toespitsing der betrekkingen tusschen Oost en West en wel tijdens de jongste weken, omwille van belangen aan den Stillen Oceaan, blijkt de gegrondheid van Bienstock's beweringen. Een studie, die het probleem tegelijkertijd historisch, geo-politiek, strategisch, sociologisch en economisch belicht. Aan den grondslag ervan ligt kennis en politieke wijsheid. Bienstock weet dat vriendschap wisselt naargelang de belangen wisselen en houdt in al zijn beschouwingen rekening met de internationale politieke werkelijkheid, die af en toe schril wordt beschenen. Niet-ingewijden moeten tijdens de lectuur van dit werk steeds een atlas bijderhand hebben, daar enkele « gewone » kaarten aan den inhoud ontbreken. PAUL HARDY

18.285 **Commissaris, Aug. C. J.** **9 : 37**

◆ DE GROTE LIJN. Repetitieboek voor de nieuwste geschiedenis. — *'s-Bosch, L. C. G. Malmberg,* 1939 (23×15) 124 *blz.* *fl.* 1

V — De leerboeken van Commissaris zijn overbekend ; wat hier geboden wordt is een repetitieboekje op een dezer leerboeken, naar de methode van wat de schrijver noemt de groote lijn, d.i. een schematisch overzicht in groote lijnen van de voornaamste tijdvakken, mogendheden, internationale verwikkelingen, geestesstroomingen. Wie een examen in de geschiedenis moet voorbereiden over deze periode zal hier stellig zijn gading vinden.

Dr J. UYTTERHOEVEN

18.286 **de Vrankrijker, A. C. J., Dr** **9 : 91 : 38**

DE KORTSTE WEG. De Tocht van Barents en Heemskerck. *Met* 24 *ill. nr oude gravures — Utrecht, Het Spectrum (Schijnwerpers, nr* 25*)* 1939 (19×11) 120 *blz.* 18 *fr.*

V — Dat de Nederlanders, waaronder tal van Vlamingen, er in de XVIe eeuw alles op zetten om, dank zij de vroegere ervaringen en oudere wetenschap, een doorvaart te ontdekken om de Noordpool, is overbekend. Dat zij zich in dien harden strijd niet zoo licht voor gewonnen gaven, leert ons dit prachtboekje waarin een dergelijken tocht — den derde — onder leiding van Heemskerck en Barents in al zijn kleuren en geuren verteld wordt. De schepen zeilden eerst in Noordelijke richting en ontdekten Bereneiland en Spitsbergen, de ijsgang verplichtte hen terug te zeilen ; toen beproefde Barents den weg om Nova-Zembla ; waar hij echter in het ijs bleef steken ! Dit verhaal van dezen tocht en van de overwintering, opgemaakt naar een oude beschrijving en aan de hand van allerlei wetenschappelijke gegevens, boeit als een roman en is tevens uiterst leerrijk. Warm aanbevolen.

Dr J. UYTTERHOEVEN

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recensies geplaatst, beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

NUMMER 8 ZEVENTIENDE JAARGANG SEPT.-OCT. 1939

BOEKENGIDS

Algemeenn Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR

REDACTIE en BEHEER : Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen
Cuylitsstraat 27, Antwerpen — Postcheckrekening : 241.02

Prijs voor België:	Abonnement: 35 frank	Dit nummer: 5 frank
Prijs voor Nederland :	Abonnement: f. 2.75	Dit nummer: f. 0.35

N. V. Het Nederlandsche Boekhuis — Tilburg

Feestrede voor Pater Dr J. van Mierlo S.J.

door PROF. Dr FR. BAUR (*)

CARISSIME,

Niemand, in dit uitgelezen gezelschap van uw vrienden en vereerders, zal het ongepast vinden, wanneer ik U begroet met dezen beminnelijken en intiemen aanspreekvorm : *Carissime* ! Hij verjongt u één en veertig jaar : want zóó sprak men in het Gezelschap Jesu de jonge novicen — « ces petits oiseaux du bon Dieu » zooals ik zelf ze te Aarlen eens door een volksvrouw hoorde noemen — nog toe, ten tijde dat U, op 23 September 1897, uw levensstaat als Jezuiet aangingt. Wij komen vandaag getuigen dat uw een-en-veertig jaar kloosterleven één ongekreukte trouw zijn geweest aan de idealen, de Vlaamsche, de godsdienstige, de apostolische, de wetenschappelijke, waarmeê U *toen* uw jeugd hebt verpand aan uw kloosterorde ; en *die* ontheft haar leden slechts aan de wereld, om hen beter bewapend en uitgerust aan die wereld terug te schenken, in den dienst van alles wat nobel en schoon en hartverheffend is vóór het aangezicht Gods !

* * *

U komt uit een streek van rustige en koppige werkzaamheid ! Turnhout, waar U op 28 November 1878 geboren werdt uit een kroostrijk kleinburgersgezin, was voor uw broers en zusters een geschikt arbeidsterrein om in stijgende lijn den levensmoed en den ondernemingsdurf te ontwikkelen van een paar ouders, die prachtmenschen moesten zijn : want ik hoorde er U nooit zonder diepe ontroering over spreken ! Dààr is U de zegen gebeurd een strenge maar des te solieder vormende eerste opvoeding te ontvangen in het Jezuietencollege dat nog altijd de faam geniet de sterkste opvoedkundige centrale van uw Genootschap te zijn : het heet dat uw studiesuccessen er schitterend waren ! Een oom van U, dien ik gekend heb, een kleine, vinnige, intelligente Jezuiet ; Vlaming en volksman in een tijd toen daar niet zooveel aan te verdienen was als nu ; voornaam publicist op velerlei gebied, in het *Belfort*, de *Dietsche Stemmen* en andere vooroorlogsche tijdschriften ; zéér gezien predikant voor het volk en voor den beschaafderen burgerstand : *Pater Jozef van Mierlo, Senior,* mag U den weg hebben gewezen naar uw hoogere levensbestemming ; zijn voorbeeld zal ook wel hebben bijgedragen om in U dien drang naar intellectueele productiviteit te wekken die heeft gemaakt dat, lange jaren al vóór uw priesterwijding, er in de Vlaamsche dagbladpers en in ons tijdschriftenwezen zorgvuldig moest worden onderscheid gemaakt tusschen een Pater J. van Mierlo Sr. en een Pater J. van Mierlo Jr. Die *Junior,* dat waart U : en me dunkt, U zijt het gebleven !

(*) *Uitgesproken op de van Mierlo-hulde te Hoogstraten,* 24 *Juli* 1938. *Nu, naar aanleiding van de bekroning van zijn gezamenlijk werk door de Provincie Antwerpen, de figuur van Pater Dr van Mierlo opnieuw naar voren gebracht wordt, is onze Redactie gelukkig de merkwaardige Rede van Prof. Dr Baur in ons tijdschrift te publiceeren, en aldus dezen hoogst verdienstelijken auteur en zijn werk in breeder kring van naderbij bekend te maken.*

Een kloosterinstituut als dat van het Gezelschap Jesu bood rond en om de jaren 1900 aan zijn jonge en begaafde recruten reeds ontwikkelingsmogelijkheden, die voor de profane universitaire jeugd van dit land pas nà den oorlog op eenigszins ruimere schaal toegankelijk zijn geworden. Al dadelijk na uw noviciaat werd U een tweejarig verblijf in Engeland gegund; onmiddellijk daarop kon U, na een kort oponthoud bij den bescheidener werkkring in het college te Aalst, optreden als mede-opvoeder van uw jongere ordebroeders in het scholastikaat te Drongen; en van 1904 af leeft U te Leuven, als student in het doctoraat in de Germaansche philologie, onder leiding van Jef de Cock en Willem Bang, van C. Lecoutere en van den onvervangbaren animator L. Scharpé, die gewoon was te zeggen aan wie het hooren wilde dat U, naast Persyn zaliger, zijn beste leerling waart! Dat bleek al dadelijk, niet slechts uit den uitzonderlijken schitter van uw academische studie en de algemeene aandacht door uw eerste wetenschappelijke publicaties gewekt; dat kreeg zijn consecratie in de *Académie Royale de Belgique*, waar in 1909 uw wedstrijdcontributie over *Hadewych* werd bekroond, op grond van een verslag, waarin ons aller onvergetelijke vriend Vercoullie — een Hadewych-specialist van een vorig geslacht — het grootste aandeel had. Een tweede maal zou de grootmeester der Zuid-Nederlandsche taalstudie tot uw bekroning in dat verfranscht genootschap adviseeren, toen hij U, in 1931, den prijs Aug. Teirlinck bezorgde. Wanneer ik mijn vaderlijken vriend wilde plagen, en daar hield hij van, dan was ik gewoon he — tout calembourg à part! — te verwijten dat hij zich, dus doende, een toegang tot den Hemel zocht te reserveeren langs het ...achterpoortje van een Jezuiet! En om het dan verder kort te maken met deze enkele gegevens van uw externe levensgeschiedenis, laat ik nog vluchtig herinneren aan uw vierjarig verblijf te Innsbruck (1909-1913), waar U in 1912 tot priester werdt gewijd; aan uw oorlogsjaren in Engeland, waar U leeraar in de poësis en de rhetorica waart, en o.m.oud-minister de Schrijver in uw Vlaamschen geest leerdet denken en voelen; aan uw tweeden term professoraat voor de Scholastieken te Drongen (1919-1924) en de zware leeropdracht waarmee U daar uw jongere orde-broeders vóór te bereiden kreegt tot de moeilijke vuurproef der centrale examen-commissie te Brussel. Toen werdt U eindelijk tot het scriptoraat — een soort van emeritaat bij de Jezuieten! — toegelaten en verbonden met die heerlijke stichting van Pater Stracke te Antwerpen, het Ruusbroec-genootschap, een zuiver Vlaamschen tegenhanger, met slechts ruimer studieobject, van die àndere verovering van Vlaamschen cultuurdrang, maar door een misverstand der historie aan het volk van zijn oorsprong ontfutseld: het geleerde genootschap der Bollandisten. In 1925 kwaamt U in de Koninklijke Vlaamsche Academie, in 1926 in de Maatschappij van Nederlandsche letterkunde te Leiden. Het was, aangemerkt uw oude en schitterende verdiensten, geen uur te vroeg!

Zij die mochten denken dat U daarmee een rustig bespiegelend klooster- en geleerdenleven zijt ingetreden, weten niets van uw veelzijdige bedrijvigheid, ook nog thans: uw professoraat te Namen, uw Latijnsche priesterretraiten, uw humane, ruimdenkende zielenleiding in den wellicht drukst bezochten biechtstoel van de Jezuietenkerk te Antwerpen, uw predicaties en voordrachten in heel het Nederlandsch taalgebied, uw cursussen in de Antwerpsche Hoogeschooluitbreiding, uw bemoeiingen in jury's en commissies binnen en buiten het land, uw journalistieke bevliegingen waar het de verdediging geldt van dingen die U heilig zijn of... heilig lijken. Zou ik het aandurven hier zelfs te gewagen van de wellicht meest geheime van uw werkzaamheden: uw geheel onbaatzuchtigen aandrang namelijk om eenzame zielen... van verschillend geslacht te helpen gelukkig maken in het vinden van elkaar? Waarlijk, Carissime, het is geen eeretitel, noch voor Jef Muls, noch voor mezelf, dat wij de twee eenige weerbarstigen schijnen te blijven die voor uw makelaarstalenten niet bezweken zijn!

* * *

Maar in dat heele complex van werkzaamheden *ad extra* — en die andere zijde van uw wezen, de met schroomvalligen eerbied te bejegenen geheimenissen van de naar zichzelf ingekeerde, over zichzelf gebogen ziel van den Religieus buiten beschouwing gelaten — heb ik één trek vooral naar voren te brengen: uw beteekenis als man van de Nederlandsche wetenschap en van de wetenschap vàn het Nederlandsch.

Het heeft één oogenblik den schijn gehad alsof U den weg van het letterkundig comparatisme of van de letterkundige kritiek gingt inslaan. Dat was in de jaren 1903-1907, toen slag op slag, in *Jong Dietschland*, in de vernieuwde *Dietsche Warande en Belfort*, in het Brusselsch weekblad *Onze Tijd* en wie weet wààr nog elders, uw bijdragen verschenen, gewijd aan algemeene thema's als *Iets over rhythme en poëzie* (1), *De grondgedachte van*

(1) *D.W.B.* 1906, *blz.* 131 *vlg.*

Dr J. van Mierlo S.J.

Vondel's Lucifer (2), *Antigone* (3), *Het ontstaan der romantiek in de Engelsche poëzie uit de XVIIIe eeuw* (4) ; — maar ook aan moderne en allermodernste letterkundige verschijnselen : aan *Henriette Roland Holst* (5) en aan *Albertine Smulders* (6), aan *Virginie Loveling* (7) en aan *Leo Meert* (8), aan *Jef de Cock* (9) en aan *Stijn Streuvels* (10). Er was in die kritiek soliede geschooldheid in de wijsgeerig gefundeerde esthetiek verbonden met een bezadigd, voorzichtig katholiek-priesterlijk oordeel, een ruime gezindheid om liever te bewonderen dan af te breken, een humaniteit en een opvoedende hulpvaardigheid in het terechtwijzen zelf, die hebben gemaakt dat op dit oogenblik nog schrijvers dankbaar terugdenken aan jeugdbesprekingen van U, die hen bekritiseerd hebben zonder te betuttelen, hen op hun zeer getrapt, maar niet ontmoedigd. En voor uzelf hebt U, uit dezen omgang met de letterkundige tijdsproductie, voldoend scherpe herinneringsbeelden bewaard, opdat U als academielid schrijvende, nog zéér onlangs, over een werk dat *Baudelaire en het Baudelairisme in de Nederlandsche letterkunde* behandelde (11), deze zeer moderne stof zoudt aanvatten met een ruimheid van inzicht en een knapheid van volledig gedocumenteerd vakmanschap, die mediëvisten uit de Romaansche philologie het beschamend gevoel gaven dat ze U, den Vlààmschen mediëvist, zooiets niet zouden naflikken.

* * *

Maar *toen* hebt U gekozen voor de wetenschappelijke literatuurgeschiedschrijving. Gekozen in 1907, juist op het oogenblik dat in de literatuurwetenschap van beoosten de grens die splitsing dóórgaat tusschen *Altgermanistik* en *Neuere Literaturgeschichte* ; gekozen, niet voor die laatste, gemakkelijker periode uit onze letterkunde, waarvan de bronnen overvloedig vloeien en de problematiek doorgaans veel minder ingewikkeld is ; maar voor *de zwààrste helft van ons litterair verleden*, die van vóór de Renaissance, fragmentair en vaak corrupt in haar overlevering en moeilijk van exegese, vanwege de vreemdheid van haar taalvorm, de onzekerheid van haar chronologieën, de verschillendheid van haar geest en levenszin tegenover veel gevestigde moderne begrippen en secten. Uw wijsgeerige en theologische scholing heeft U verder in die richting gestuurd en U beter uitgerust dan welk ander mediëvist ook in onze Nederlandsche studiegemeenschap, om uzelf op te werken tot een niet enkel philologisch en cultuur-historisch, maar ook geestes- en probleem-historisch rijpgevormd geschiedschrijver van onze middeleeuwsche letteren. Zóózeer is dit waar, dat wanneer iemand het eens mocht ondernemen de vakgeschiedenis der Middelneerlandistiek, zooals de uitgeweken Vlaming H. de Buck die aangesneden heeft (12), tot in onzen tijd voort te zetten, hij niet zou kunnen buiten een hoofdstuk : *De Middelnederlandsche literatuurgeschiedenis van Jonckbloet tot van Mierlo*. Dat kapittel zou dan in hoofdzaak het synthetisch werk van uw drie groote voorgangers, Jonckbloet, te Winkel en Kalff, tegenover het uwe hebben af te wegen. W. Jonckbloet's driedeelige *Geschiedenis der Middennederlandsche Dichtkunst* (13), Jan te Winkel's in hoofdzaak daar tegen opge-

---

(2) *J.D.* 1907, *blz.* 1 *vlg.*
(3) *J.D.* 1908, *blz.* 1 *vlg.*
(4) *J.D.* 1905, *blz.* 53 *vlg. ; er komt een krachtig pleidooi voor in dit artiekel, voor de gezonde Engelsche bries in onze letterkunde, als antidotum tegen de veldwinnende deliquescentie van het Fransch letterkundig modernisme.*
(5) *D.W.B.* 1903, *blz.* 189
(6) *D.W.B.* 1904, *blz.* 75
(7) *J.D.* 1906, *blz.* 130
(8) *J.D.* 1907, *blz.* 176
(9) *J.D.* 1907, *blz.* 174
(10) *J.D.* 1906, *blz.* 164 *vlg.*
(11) *Zie* Verslagen en Mededeelingen van de Koninklijke Vlaamsche Academie 1933, *blz.* 359 *vlg.*
(12) H. de Buck, *De studie van het Middelnederlandsch tot in het midden der negentiende eeuw, Groningen, Wolters* 1931.
(13) *Amsterdam, P. N. van Kampen, I* (1851), *II* (1853), *III1* (1854), *III2* (1855) ; 8°-414, 478, 652 *blz. later tot twee deelen herleid in de* Geschiedenis der Nederlandsche letterkunde, *Groningen* 1 /1868 ; 2 /1873 ; 3 /1881 ; 4 /1888.

stelde *Geschiedenis der Nederlandsche letterkunde* (14) en G. KALFF's eerste twee deelen van een gelijknamig werk (15), die ongeveer dezelfde periode behandelen, waren ieder voor zich uitingen van een gansch anderen tijdsgeest en van een zeer verschillende persoonlijke verhouding tot de literatuur en haar geschiedschrijving. JONCKBLOET werd door te Winkel terecht gewraakt als historicus der letterkunde vooral van de middeleeuwen, als hebbende zijn wetenschappelijken zin overgeleverd aan den invloed van een partijstrijd, waar hij als actief politicus middenin had gestaan (16) en ook in een der bijthesen van zijn proefschrift over Maerlant (17) had hij hem ongenoemd terechtgewezen om een esthetisch apriorisme en dogmatisme dat zijn heele opvatting inzake Nederlandsche literatuur bleek te hebben vergiftigd. Uzelf zijt noch de eerste, noch de eenige geweest om in TE WINKEL's werk gehinderd te zijn door een phenomenologisch positivisme dat zich voor onpersoonlijke zakelijkheid wenschte uit te geven, en door de hulpelooze scepsis van zijn uitsluitend subjectief gefundeerde schoonheidsleer, die iederen esthetischen indruk voor radicaal en reddeloos persoonlijk en momenteel wenschte te beschouwen en elke ietwat duurzamer waardeering van kunstwerken — dus ook de notie zelf der classiciteit—voor hopeloos onmogelijk (18). Van de drie is KALFF stellig de man geweest die het U als litterairhistoricus het best naar den zin kon maken ; zijn opvatting van de literatuurgeschiedenis zelf : als moetende (19) trouw het historisch verloop nateekenen van de bestendige wisselwerking tusschen literatuur en leven, hebt U immers tot de uwe gemaakt ; tegenover een geschiedschrijving die zuiver uiterlijk memoreert, catalogiseert, rubriceert, stelt U de bevestiging « *dat het leven zelf... de hoogste en voornaamste werkelijkheid is* » (20) en dat een litterairhistoricus, waarlijk dien naam waardig, ten minste moet pogen den samengroei, de symbiose van letterkunde en cultuur, van kunst en leven, in zijn historiebeeld te teekenen. Aan Kalff hebt U verder nog geprezen dat hij met zooveel synthetischer greep de chronologische structuur van de middeleeuwsche letterkunde in scherpe trekken had uitgestippeld, zoodat hier de ontwikkelingsgang ook wezenlijk zichtbaar ging worden ; dat hij met een zooveel warmer hart tegenover zijn studieobject had gestaan, wat aan de kleur en de beweging van zijn stijl alleen al voelbaar was gaan worden, en dat bij hem het streven zichtbaar bleef naar een ideaal, dat ook het uwe is gebleken : nl. van een literatuurgeschiedenis, — toch steeds de geschiedenis van een fraaie kunst — ook een soort van kunstwerk te maken, « een kunstwerk van objectiviteit, door voller aanraking met de gansche levende werkelijkheid » (21).

Hoe onderling verschillend van elkaar, hebt U toch spoedig uw drie voorgangers doorschouwd als hebbende al te zeer met elkander één fundamenteel gebrek gemeen, dan dat ze als beschrijvers eener middeleeuwsche cultuur volledig gequalificeerd konden heeten : hun vreemdheid als Noordnederlanders van liberalen huize tegenover een cultuurstof, die homogeen katholiek en grootendeels Zuid-Nederlandsch moet heeten. Ook elders, in Duitschland bvb., heeft de mediëvistiek aanzienlijk geleden onder die onvoldoende scholastiek-theologische scholing van een groot aantal niet-katholieken, die zich vóór katholieke themata hadden aangespannen, en nog in 1922 voelde P. MAXIMILIAN LEWELS

(14) *Hiervan verscheen in* 1887 *te Haarlem, bij de erven F. Bohn, slechts het eerste deel,* 8°, *VIII*-584 *blz. Het zou* 1907 *worden eer te Winkel aan een nieuwe bewerking zou toekomen en die was buiten verhouding beknopt en oppervlakkig. Pas in* 1922 *werd, zijnde de eerste twee deelen van den* Ontwikkelingsgang der Nederlandsche letterkunde, *het boek van* 1887 *bijgewerkt. Van Mierlo heeft toen in een uitvoerige bespreking (Tilburgsch* Tijdschrift voor Taal en Letteren, 1923, *blz.* 143 *vlg.) bewezen dat het maar een onhandig* rifacimento *was geworden.*

(15) *Groningen, Wolters, I* (1906) ; *II* (1907) ; 8°-*VI*-575, *IV*-535 *blz.*

(16) *Cfr* TE WINKEL, Gesch. d. Nl. Lett. *I* (1887) *blz. VI.*

(17) *Cfr* JONCKBLOET*'s reactie tegen dezen aanval in zijn Leidsche intreêrede* : Het professoraat in de Nederlandsche taal en letterkunde, *Groningen, Wolters,* 1877, *blz.* 15 *vlg.*

(18) *Zie* VAN MIERLO, *in het Tilburgsch* Tijdschrift voor Taal en Letteren, 1923, *blz.* 148 *vlg.*

(19) *Zie* KALFF, Gesch. d. Nedl. Lettk. *I* (1906), *blz. IV* : « *ik acht het wenschelijk eene geschiedenis onzer letterkunde samen te stellen, uitgaand van een andere opvatting van leven en literatuur, van den samenhang tusschen die beide, en van de taak der literatuur-geschiedschrijving* ». *Zoo ook in zijn* Inleiding tot de studie der literatuurgeschiedenis, *Haarlem,* 1914, *blz.* 35 *vlg.*

(20) VAN MIERLO, *ibid. id. blz.* 149.

(21) *Ibid. id. blz.* 150.

den nood een *Neuphilologische Theologie* in notedop uit te geven, in den vorm van *Kritische Kathechesen für Studenten der altfranzösischen Literatur* (22).

Het was dus geen patersgril, geen katholiek zelotenwerk, geen opstellen van de eene eenzijdigheid tegenover de andere, toen U zich de studie van de Middelnederlandsche letterkunde tot een levenstaak hebt gekozen. Niet enkel *gewenscht* was het, dat een literatuur, zoo gehéél en uitsluitend van katholieken geest doordrenkt, zou worden gekenschetst en gewaardeerd door iemand die zich hierin thuisgevoelde als in zijn natuurlijk geestelijk klimaat; maar het werd *dwingende eisch van de wetenschap zelf dat een geschoold theoloog* zou optreden bij de verklaring van werken en stroomingen, waar tot dan toe, àl te uitsluitend een wel verklaarbare en dus niet als bewuste historievervalsching aan te klagen, maar daarom niet minder bedenkelijke *onkunde in Katholieke aangelegenheden* had gedoceerd.

Het is U en uw medestanders van het eerste uur, een Pater Stracke, een Pater Reypens, een Pater Poukens niet moeilijk gevallen de velerlei te goeder trouw ontstane misvattingen van protestantsche en liberale geleerden, zelfs wanneer die *niet*, als Jonckbloet en te Winkel, antipathiek stonden tegenover de ascetische en de mystieke uitzichten van de middeleeuwsche vroomheid — ik denk hierbij aan Moll en Acquoy, aan de Vooys en Kalff! — te herstellen, ten overstaan van een literatuur die, zelfs in haren profanen sector, zoowel van volkschen als van ridderlijken trant, zuiver religieus, katholiek religieus, orthodox religieus denkt en voelt. En het mag U daarbij soms als onbedoeld comisch werkend hebben aangedaan, menschen met een werkelijk gróóte reputatie van mediëvist, de gekste dingen te hooren verkondigen over den dogmatischen, liturgischen of ethischen inhoud van middeleeuwsch cultuurgoed; het is U gebeurd een zoo elementair verschil als tusschen een zuiver en streng kerkelijk-liturgisch *Antiphonarium* en een speelboek voor geestelijk tooneel te moeten leeren aan universiteitsprofessoren als Gallée en wie hem hadden nagepraat, die op hun onkunde nopens wat een *antiphoon* en een *respons* is in de Katholieke liturgie, een heele Utrechtsche liturgische dramatiek hadden gephantaseerd (23). Zoo ware een uitvoerige cacographie op te stellen uit trouwens eerlijk en wetenschappelijk bedoelde protestantsch-liberale geschriften, waar die handelen over onze middelnederlandsche Christologie, Mariologie of Angelologie; over Incarnatie en Triniteit, over theodiceesche problemen of de scholastieke opvatting van den vrijen wil; over hostie en sacrament, over aflaat en vigilievasten, over doopceremoniën of leekebiecht, over *casus reservati* en absolutie van toekomstige zonden; en dikwijls moet U, onder de lectuur van dat alles, het woord van LEWELS (24) zijn te binnen gekomen: « Wenn ein katholischer Theologe die Schriften von protestantischen deutschen Neuphilologen durchmustert, die sich über katholische Dinge in der altfranzösischen Literatur auslassen, so kommt er aus dem Staunen nicht mehr heraus. Allenthalben stöszt er auf merkwürdige Vorurteile, seltsame Miszverständnisse, auf Unkenntnis der einfachsten kirchlichen Lehren und Einrichtungen. Namentlich in der Christologie, in der Lehre von der Gemeinschaft der Heiligen, in der Eschatologie und der Mariologie offenbaren die Verfasser dieser Schriften zum Teil eine erschreckende theologische Unkenntnis. Sie stellen dabei als katholische Lehre Sätze hin, welche die Kirche unbedingt als « hereticæ, falsæ, temerariæ, suspectæ, piarum aurium offensivæ, scandalosæ » bezeichnen würde. Man möchte seinen Augen nicht trauen, denn diese Schriften, in denen die unglaublichsten theologischen Irrtümer vorgetragen werden, erleben den Anspruch, streng wissenschaftlich zu sein, und sie sind fast alle von berühmten Vertretern der romanischen Philologie verfaszt oder zustimmend begutachtet und von deutschen Universitäten als wissenschaftliche Leistungen, als specimina eruditionis, anerkannt worden. ».

Maar uw goedmoedige glimlach is meer dan eens gewettigde verontwaardiging geworden wanneer, zooals in het geval te Winkel, met de begripsbevorderende sympathie voor uitingen van middeleeuwsche vroomheid, ook de meest elementaire eerbied voor het heilige bleek afwezig te zijn (25) of wanneer dàt soort geleerden het waagden zich over den graad van katholieke orthodoxie bij een Ruusbroec of een Hadewych uit te spreken,

---

(22) *Hamburg, C. Lamersdorf,* 1922, 8° *VI*-95 *blz. Zoo pas werd dat werk, naar me dunkt door dezelfde hand, vernieuwd in* L. E. WELS, Theologische Streifzüge durch die Altfranzösische Literatur für Philologen und Theologen, *Erste Reihe, Vechta i.o. Dominikanerverlag* 1937, 8° *XXII*-113 *blz.*

(23) *Cf.* VAN MIERLO, Bijdrage tot de geschiedenis van het liturgisch drama in de Nederlanden, *in* Leuvensche Bijdragen (1907) *blz.* 1-75.

(24) *l. c. blz.* 8.

(25) *Cf.* VAN MIERLO *in het Tilburgsch* Tijdschr. voor Taal en Letteren (1923) *blz.* 158 *vlg.*

dan wanneer zij bij de meest elementaire ondervraging over den kleinen Mechelschen Catechismus ellendig door de mand zouden vallen (26).

* * *

Tusschen JONCKBLOET en TE WINKEL was er dan nog *deze* gemeenschappelijke trek, dat ze alle twee nogal gehàäst zijn geweest om met hun synthetisch werk vóór de proppen te komen : Jonckbloet was nauwelijks 34 jaar, toen hij zijn lijvig boek aandurfde, en hij bekent zelf een slechts « meer dan tienjarige studie die (hij) aan dit onderwerp (had) besteed » (27) te kunnen inroepen tot zijn vrijbrief voor 'n zoo zware en voorbarige onderneming ; te Winkel was er amper veertig bij het verschijnen in 1887 van zijn eerste Middelnederlandsche literatuurgeschiedenis en tusschen dàt jaar en zijn vroegste optreden als mediëvist lagen er ook slechts een tiental jaren (28). U hebt het in dezen ook liefst met Kalff gehouden die zijn nog steeds bewonderenswaardig, hoewel thans natuurlijk verouderd ontwikkelingsbeeld van onze middeleeuwsche letterkunde pas waagde te geven op zijn vijftigste jaar, na een gewetensvolle specialiseering van bijna vijf en twintig jaar (29). Zoo zijt ook U pas na uw vijftigste jaar, in 1928, tot de synthese toegekomen, die U sinds 1907 in jaarlijks uitgebreide strenge en concentrisch werkende analyse hadt voorbereid. Uw eerste werk is het daarbij geweest de schatten van onze Oud-Nederlandsche vroomheid vóór de Renaissance — dàt deel juist van onze woordkunst waarmee wij Nederlanders het diepst en duurzaamst de culturen van West-Europa hebben bevrucht — opnieuw en volledig te integreeren in het ontwikkelingsbeeld van onze beschavingsgeschiedenis. Met uw medestanders uit het Ruusbroec-genootschap, met den heerlijken staf geleerden uit *Ons Geestelijk Erf* later, hebt U opnieuw het besef gewekt dat « wij vooral door de mystiek in de wereld-cultuur zijn doorgedrongen » (30). Het beeld van onze middeleeuwsche letterkunde is er, op het vóórplan zoowel als in zijn perspectief, geheel anders gaan uitzien, sinds U niet slechts aan Hadewych en Ruusbroec, bij te Winkel in een paar begriplooze bladzijden afgedaan, maar aan Zuster Beatrijs van Nazaret, aan Gheraert Appelmans, aan Herman Steenkijn, aan Frans Vervoort en zooveel anderen de aandacht hebt besteed die zij niet slechts verdienden om hun individueel, en hoe vaak slechts zeer onvolledig overgeleverd werk, maar die vooral verschuldigd was aan de geestelijke bewegingen, waarvan zij spreekbuis waren (31).

Want hierin juist onderscheidt zich uw werk van dat van uw voorgangers. U zijt tot de literatuurgeschiedenis in den grooten stijl immers gekomen, juist op een oogenblik dat, vooral in naburige landen — maar ook bij ons hing die vernieuwing in de lucht — die heftige tegenstellingen van wetenschappelijke methodes zijn ontstaan, welke men met de tweeheid *analytisch — synthetisch* pleegt te benoemen. Dat bracht een verschuiving van *het kernprobleem zelf van elke literatuurwetenschap* : de alleenheerschappij van een in eigen vervolmaking van analytische werkwijze opgeteerde philologisch-historische school werd overrompeld door een rumoerig zich aandienende en exclusieve voorkeur voor het synthetische. De analytische werkwijze werd met den smaad beladen — en een vijftigjarige praktijk van op de spits gedreven positivistisch historisme gaf aan dat verwijt wel eenigen schijn van grond ! — dat ze geheel in het uiterlijke, stoffelijk historische of formistische detail was bevangen gebleven. Een meer synthetische, geesteshistorische behandeling van het onderzoeksobject wilde thans den blijkbaar verloren geganen zin voor de hoogere

---

(26) *Cfr* VAN MIERLO, *ibid. id. blz.* 168 *vlg. en vooral zijn* Encore Hadewych et Bloemardinne *in de* Revue Belge de Philologie et d'Histoire *VII* (1928) *blz.* 469 *vlg.* ; Over Hadewych naar aanleiding van een dissertatie *in de* Verslagen en Mededeelingen van de Kon. Vl. Academie, 1934, *blz.* 141 *vlg. en* Ons geestelijk Erf, 1927, *blz.* 225 *vlg.* : Een geding over Eckehart's rechtgeloovigheid.

(27) Geschiedenis der Middelnederlandsche Dichtkunst I (1851) *blz.* 4.

(28) TE WINKEL*'s uitgave van Maerlant's* Torec *is van* 1875, *zijn proefschrift over Maerlant (1e uitgave) van* 1877.

(29) *Zie* KALFF, Gesch. der Nederl. lettk. I (1906) *blz. II* ; *zijn proefschrift over* Het Lied in de Middeleeuwen, *een* magnum opus *zonder twijfel, was van* 1883 !

(30) VAN MIERLO, *in* Ons Geestelijk Erf I (1927) *blz.* 13

(31) *Hierop werd o.m. nadrukkelijk de aandacht gevestigd door* PROF. Dr J. VERCOULLIE *in zijn verslag aan de* Académie Royale de Belgique, *met het oog op toekenning van den Aug. Teirlinckprijs aan P. van Mierlo* ; *zie* Bulletins de la classe des Lettres, 5e *serie, dl XVII* (1931) *blz.* 103-104

levenswerkelijkheden, de collectieve stroomingen, het præter-individueele geestelijk gebeuren in zijn recht herstellen : en die begrijpelijke maar uiterste reactie teelde al spoedig een litterairhistorische productie voort, waarbij men aan de meest phantasierijke veralgemeeningen der Hegeliaansche literatuurhistorie moest terugdenken.

Het is een gunstig beloop geweest voor ons Nederlandsch mediëvisme, dat U, die niets hebt van een schematisch of fossiel intellect, voor deze kentering in de letterkundige historiographie niet geheel zonder begrip zijt gebleven. Daaraan hebben wij te danken dat, wat G. EHRISMANN (32) en HERM. SCHNEIDER (33) — uw twee groote Duitsche voorbeelden — reeds hebben gedaan, wat J. SCHWIETERING (34) over den Rijn en ALBERT PAUPHILET (35) aan de Sorbonne thans probeeren te verwezenlijken, ook in de Nederlanden een schoone werkelijkheid aan 't worden is : een geschiedkundige wetenschap van het middeleeuwsch letterkundig feit nl. die, overheen de felle leuzen en de abrupte houdingen van strijdende partijen, het rustig inzicht huldigt dat, hoezeer de philologisch-historische beschouwingswijze, uit den aard zelf van het onderzoeksobject, meer voor de oudere, de synthetisch-geesteshistorische meer voor de nieuwere perioden in de letterkunde geboden lijken, de twee methodes toch nooit geheel van elkaar te scheiden, laat staan aan elkander vijandig tegenover te stellen zijn en haar respectievelijke aanwending bij ieder litterair-historisch thema een vraag is van plus of van minus, van voorzichtige doseering en passenden sterktegraad (36). Smaakvolle proeven van synthetische literatuurbehandeling acht ik bvb. uw *Veldeke* (37) en uw *Hadewych* (38) in de reeks *Eigen Schoon* ; uw studies over *Het Begardisme* (39) en *Onze heerlijke Middelnederlandsche Woordkunst* (40), naast menigen paragraaf uit uw reeds verschenen literatuurgeschiedenissen en een aantal bijzonder geslaagde hoofdstukken uit uw nieuwe tweedeelige *Geschiedenis der Oud- en Middelnederlandsche letterkunde*, waarvan ik de primeur heb gehad, en die eerlang staat te verschijnen bij den *Standaardboekhandel* te Brussel.

* * *

Maar de synthese die op geen bestendig bedreven en vernieuwde analyse stoelt, leidt tot mythographie en dans van hersenschimmen in het luchtledige. Deze uwe wijze overtuiging heeft U, van 1907 tot nu, die indrukwekkende reeks kleine en grootere bijdragen ingegeven aan gewetensvol, bescheiden, ontledend philologenwerk besteed. Uw t e k s t u i t g a v e n allereerst, uw *Hadewych*-tekst (41), dien U de groote voldoening hadt tot tweemaal toe aan het Nederlandsch publiek te mogen aanbieden ; uw aandeel in de Jubileum-uitgave

---

(32) G. EHRISMANN, Geschichte der deutschen Literatur des Mittelalters 1 /1918 *vlg.* ; 2 /1932 *vlg. München Beck.*

(33) H. SCHNEIDER, Heldendichtung, Geistlichendichtung, Ritterdichtung, *Heidelberg, C. Winter* 1925

(34) J. SCHWIETERING, Deutsche Dichtung des Mittelalters, *thans aan het verschijnen in* WALZEL'*s* Handbuch der Literaturwissenschaft, *Potsdam, Athenaion,* 1935 *vlg.*

(35) A. PAUPHILET, Le Moyen Age *in* STROWSKI *en* MOULINIER'*s* Histoire de la littérature française, *Paris, Delalain,* 1937 *vlg.*

(36) *Ik treed hierin geheel de zienswijze bij van* HARRY MAYNC, Die Entwicklung der deutschen Literaturwissenschaft, *Bern,* 1927, *blz.* 29 *vlg., en U ook, geloof ik* : « *So stehen dem neuen Betrieb der Literaturwissenschaft auch ernste Bedenken entgegen, und seine Alleinherrschaft wäre ebenso verhängnisvoll, wie es früher die des älteren war. Als Gegengewicht war er geschichtlich notwendig und hat vortrefflich gewirkt aber jetzt ist es an der Zeit, die Gewichte auszugleichen, auf dass nicht eine Einseitigkeit an die Stelle der anderen trete. Die älteren Methoden sollen nicht aufgegeben, sondern durch die neueren bereichert und vertieft werden ; nicht eine Revolution, sondern eine Reformation der Literaturwissenschaft ist das zu erreichende Ziel. Die Aelteren liessen es an Synthese, die Jüngeren lassen es an Analyse fehlen ; boten jene zu viel Substanz und zu wenig Geist, so steht es bei diesen umgekehrt.* »

(37) Heynryck van Veldeke. *Brussel-Amsterdam, z.d.* [1929]. *Het moet U tot niet geringe voldoening reiken dat in de laatste ernstige, hoezeer ook betwistbare bijdrage van de Duitsche wetenschap tot dit thema,* G. JUNGBLUTH'*s* Untersuchungen zu Heinrich von Veldeke, *Frankfurt* 1937, *uw studies en resultaten met zoo groote onderscheiding moeten worden gebruikt, al heeft de schrijver zich niet ontzien ze vaak te forceeren* !

(38) Hadewych, *ibid. id. z.d.* [1926] ; *zie ook* Dietsche Warande en Belfort, 1921-22.

(39) Het Begardisme *in* V. M. K. Vl. A. 1930, *blz.* 277-305

(40) *Ibid. id.* 1929, *blz.* 915-945.

(41) 1^e^ *uitg. Leuven, Keurboekerij,* 1908-12, 4 *dln* ; 2^e^ *uitg. ibid. Vl. Boekenhalle* 1924 *vlg.*

van *Ruusbroec* (42); uw *Roelandslied* (43). Uw monographieën, gewijd aan allerlei vraag- en twijfelstukken uit de Middelnederlandsche letterkunde : aan den oorsprong van ons tooneel (44), aan het al of niet bestaan hebben en de eventueele structuur van een vóór-Middelnederlandsche woordkunst (45), aan de personaliteit van Hadewych en Ruusbroec en Veldeke (46), aan *Reinaert* (47) en *Willem van Afflighem* (48) aan wat U, met de grootste waarschijnlijkheid « onze oudste vóórhoofsche epische gedichten » hebt genoemd (49), de door Kalff vroeger uitgegeven *Middelnederlandsche epische fragmenten* (50); aan den Oudenaardschen verzamelcodex en zijn vermoedelijken dichter *Maerten van Torhout* (51).

Men kan over al dat werk van U verschillend oordeelen, ieder naar eigen vorming en temperament. Maar een aantal hoedanigheden heeft niemand er kunnen in miskennen : grondige en veelzijdige kennis van den theologischen en cultuurhistorischen achtergrond van uw onderwerp; smaakvolle en tevens fijn nuanceerende kenschetsing van het esthetisch gehalte, die geen vrede neemt met eenige ronkende zinnen en nieuwmodische adjectieven om van haar bewondering te getuigen, maar die — hoe voortreffelijk hebt U dat bewezen in uw laatste Hadewych-boekje, *De Poëzie van Hadewych* (52) — de besproken letterkundige verschijnselen in geduldige en liefdevolle ontleding van gehalte en gestalte, ondervraagt naar de eeuwige boodschap die ze voor de Menschheid in zich dragen ! Men heeft daarbij uw gewetensvolle philologenacribie, uw uitgebreide en diepe kennis van de Middelnederlandsche taal in al haar uitingen en gedaanten, uw lenige soepele kunst van dialectiek te prijzen. En fluistert daar iemand — een « vuiltong onder 't gezelschap ! » — dat U, die sterke geloover in de Kerk, een onverbeterlijke twijfelaar in de wetenschap, die nederige gehoorzamer in het kloosterpand, een gevaarlijk omwentelaar zijt gebleken in de « heilige huisjes » eener verstarde en doodgeloopen mediëvistische traditie, dan antwoord ik : « Misschien is dat een poging tot weerwraak geweest van de Natuur op de Bovennatuur ! » Persoonlijk kan ik het enkel als een zegen beschouwen voor onze vakstudie, dat de twijfelzucht van uw *ratio naturalis* zich heeft geoefend aan een scherpstelling van zooveel onopgeloste vraagstukken, aan een onverbiddelijke en vaak negatief uitgevallen toetsing van allerlei onbewezen en toch sinds straks een eeuw als dogma's aanvaarde theorieën op uw gebied ! Veronderstelling hebt U tegenover veronderstelling geplaatst, en dusdoende niets méér gedaan dan gebruik gemaakt van uw heilig recht om, in het meest conjecturale van alle litterairhistorische tijdvakken, die onmisbare werkhypothesen aan te wenden, waarzonder de mediëvistiek van het vroeger geslacht tot fossiliseering was gedoemd.

« Een geschiedschrijver — hebt U zelf eens gezeid (53) — moet alle werkelijkheden in de oogen durven zien ». Stel in de plaats van *werkelijkheden* het woordje *mogelijkheden*, en U hebt de ziel zelf van héél uw methode geformuleerd. Uw studiegebied toch heeft met alle middeleeuwsche cultuurfeiten *dit* gemeen : dat het ons als een fragment van fragmenten werd overgeleverd; van een reusachtig en heerlijk mozaïek, het werk van eeuwen, behielden we nauwelijks een hoopje minder of meer gaaf gebleven scherven, naast eenige amper geschonden centrale motieven. Hieruit de litteraire beschaving van de middeleeuwen herstellen, dat was geen taak voor het historisch positivisme van strikte observantie : want hier viel ook te *interpreteeren*, d.i. een keuze te doen uit velerlei mogelijkheden. *Die* historicus heeft hierbij de grootste kans het werkelijke uit te treffen, die van àl de combinatiemogelijkheden er niet alleen

(42) Jan van Ruusbroec. Leven en Werken, *onder de redactie van het Ruusbroec-Genootschap, Mechelen* 1931 *vlg.*
(43) Het Roelandslied, *met inleiding en aanteekeningen, Brussel, Standaard* 1935.
(44) *Zie blz.* 5, *nota* 23
(45) *V. M. K. Vl. A.* 1927, *blz.* 885 *vlg.*
(46) *ibid. id.* 1927, *blz.* 194 *vlg*; Ons Geestelijk Erf, 1929, *blz.* 45; 1929, *blz.* 856; 1930, *blz.* 365; 1934, *blz.* 141 *vlg.*; 1937, *blz.* 391 *vlg.*; — *id.* 1927, *blz.* 422; 1931, *blz.* 1067; Studien 1923, *blz.* 35 *vlg.*; — *V. M. K. Vl. A.* 1928, *blz.* 857; *blz.* 985; 1931, *blz.* 1037; 1932, *blz.* 877
(47) *Ibid. id.* 1929, *blz.* 397, *en* 403; Leidsch Tijdschrift, *dl LV, afl.* 1; V. M. K. Vl. A. 1937, *blz.* 175 *vlg.*
(48) *Ibid. id.* 1935, *blz.* 775-914; *ook afzonderlijk, Brussel, Standaard-Boekhandel.*
(49) *Ibid. id.* 1937, *blz.* 809 *vlg.*
(50) *Leiden, Sijthof* 1886
(51) V. M. K. Vl. A. 1938, *blz.* 331
(52) *Brussel, Standaard Boekhandel,* 1931; *ook in* V. M. K. Vl. A., 1931
(53) VAN MIERLO, *in Tilburgsch* Tijdschr. voor Taal en Letteren (1923), *blz.* 153

vrijwillig niet ééne uit het oog verliest, maar die de gave bezit er het grootst mogelijk aantal, afzonderlijk en in onderlinge verbinding met elkaar, innerlijk te schouwen en aan elkander te toetsen, benevens den stouten moed dezulken prijs te geven, die in de meest waarschijnlijke combinatie niet passen, ook al zijn het voor vele geslachten onaantastbare wetenschappelijke dogma's geweest.

Wat hebt U, Carissime, dien moed prachtig gehad ! Om van uw « kleinen beeldenstorm » niet eens te gewagen — uw vernieuwing van de Hadewych- en Ruusbroecstudie, uw persoonlijke interpretatie van de Veldeke-figuur, uw verhouding tegenover de authenticiteit van de negen zoogenaamde Hertog Jan-liederen, uw vroege dateering van Karel ende Elegast, Beatrijs en zooveel meer, uw gansch afwijkende waardeering van Maerlant — hoe hebt U ongenadig huisgehouden in allerhand onvoldoend gemotiveerde en toch klakkeloos aanvaarde werkhypothesen van uw voorgangers : hun « *ontleeningstheorie* » hebt U, als algemeen geldend criterium bij de late dateering van menig middeleeuwsch werk voor onbewezen verworpen en een chronologische verschuiving van de heele productie naar een héél stuk vroeger ten minste aannemelijk gemaakt ; tegenover hun « *vertalingstheorie* », die onze middeleeuwsche letterkunde *a priori* voor één reusachtig stel slaafsche vertalingen of navolgingen uit het Fransch of het Latijn had gedoodverfd, hebt U de mogelijkheid gesteld dat, voor een groot aantal van onze schoonste middeleeuwsche werken, onze eigen dichters niets anders zouden hebben gedaan en ook niets minder dan, wat van Middelfransche en Middelduitsche en Middelengelsche wordt aanvaard : nl. een ongevormde, internationale geleerdheids- en verbeeldingsstof, ieder naar het hem verleende talent of genie, te verwerken tot eigen Vlaamsche kunstvormen (54). En op aldus door U gewijzigde premissen, is dan ook deze conclusie moeten volgen, dat aan de voorstelling van een cultuurprioriteit van Limburg, op grond van den éénen Veldeke, nu ook die andere mogelijkheid wordt tegenovergeplaatst van een geleidelijke en parallele synchronie der letterkundige beschaving in Vlaanderen, Brabant en Limburg.

Den schijn van dialectische virtuositeit, U moet me toelaten U dat te zeggen, al was het maar om àl het goed dat ik totnogtoe over U heb verkondigd — hebt U bij dat alles zeer zeker nu en dan gewekt: men onderstreept graag in den laatsten tijd, vooral benoorden onze landsgrens (55) uw stoutheid van verbeelding, uw waaghalzerigen durf in het gebruik van wat men in de criteriologie « les grandes hypothèses » pleegt te noemen, uw bijna roekeloozen bouw van heden opgetrokken en morgen weer afgebroken loopsteigers : denk aan uw velerlei Reinaert-palinodieën. Men wijst op het aandeel dat inderdaad in uw wetenschappelijken arbeid wordt ingenomen door een zekere divinatorische gave van intuitie : herinner U uw toevallig ontdekt verband tusschen de Adelwip-fragmenten van Berlijn en uw eeuwige Hadewych (56) ; gedenk uw stoutmoedig ingrijpen in den overgeleverden tekst van den Reinaert-proloog, ook in *mijn* oog voorloopig nog geen « *conjectura palmaris* ! » (57). Maar sinds wanneer zal het, in een wetenschap die *per definitionem* met werkhypothesen is te beoefenen, voor lichtvaardig en onwetenschappelijk doorgaan, een onhoudbaar gebleken stelling eerlijk prijs te geven ? De geleerde die dit doet, die het onomwonden en gemakkelijk doet, siert zichzelf in mijn oogen met de dubbele verdienste van de *wetenschappelijke* eerlijkheid en van de *moreele*.

Eén verlangen zal men wellicht op heden in uw vriendelijke aandacht mogen bevelen : 't is dat, in die gedeelten van uw werk, waar die hypothetische probeersels het meest worden aangewend, U minder gemakkelijk het woordje *evident* zoudt gelieven te gebruiken; of althans, wààr U het doet, steeds nadrukkelijk zoudt willen gedenken dat de kennisleer de *evidentia* — d.i. ditgene in het object waardoor de geest tot een stellige instemming wordt gedwongen — o.m. onderscheidt in *evidentia perfecta* en *evidentia imperfecta* (58) ; alleen de *volmaakte evidentie* « cogit intellectum », eischt onverbiddelijk ons geestelijk consent ; de *onvolmaakte* mag voldoende zijn om in de practische orde elken voorzichtigen twijfel op te heffen, zij determineert het intellect niet en laat *op het speculatieve plan* nog menig vraagteeken open. Iedere vorm van evidentie, die niet de *evidentia metaphysica* is, kan tot vele graden van probabiliteit leiden : de waarheden waarmee de historicus moet werken, plegen allen van dat slag te zijn en in zijn eminente beteekenis past het woord *evident* daar slechts zéér zelden op.

---

(54) *De verdenking van cultuurchauvinisme U hierom, nog onlangs door* JUNGBLUTH *(l.c. blz.* 39*) voor de voeten geworpen, kunt U gerust uit den weg gaan : ook op cultureel gebied is de niet gefundeerde annexatielust meer een ziekte van gróóte dan van kleine naties ; het boek van Jungbluth bewijst het overtuigend* !! *Cfr thans ook* VAN MIERLO, *in* V. M. K. Vl. A., 1939, *blz.* 303-83

(55) *Bvb.* J. W. MULLER, *in het* Leidsche Tijdschrift, *Jg LVII* (1938) *blz.* 175 *vlg.*

(56) V. M. K. Vl. A., 1933, *blz.* 581 *vlg. en* 1934, *blz.* 537 *vlg.*

(57) *Ibid. id.* 1938, *blz.*

(58) R. JEANNIÈRE, S.J., Criteriologia, *Paris Beauchesne*, 1912, *blz.* 245 *vlg.*

Zooals het intusschen is, blijft uw werk in de Middelnederlandsche letterkundige historiographie in het oordeel van velen een præstatie van onvervangbare oorspronkelijkheid. Dat is niet hetzelfde als een werk van halsstarrig partijmanschap en koppig dogmatisme, afgesloten van elke bekeeringsmogelijkheid tot beter inzicht en gevangen in bits apriorisme. Bij alle persoonlijkheid van opvatting en nieuwheid van voorstelling, bij alle stoutmoedigheid zelfs van historische constructie belooft uw nieuwe middeleeuwsche literatuurgeschiedenis een *magnum opus* te worden waar Nederland niet alleen, maar de West-Europeesche vakgeleerdheid naar luisteren zal.

* * *

Carissime, t o u t a r r i v e à q u i p e u t a t t e n d r e ! Heeft uw moeder, heeft de moeder van één van ons allen ooit kunnen vermoeden, dat wij eenmaal, in ware werkelijkheid « naar Hoogstraten zouden gezonden worden ? » En nochtans, wij *zitten* er vandaag ! En ik, die van den goeden God niet veel ander talenten heb gekregen, dan het twijfelachtig vermogen om in mijn evennaaste veel liever het kwaad dan het goed te ontdekken — vandaar mijn reputatie van bedenkelijk karakter ! — ik sta hier nu als uw lofredenaar ! Wie weet hoe ònhandig heb ik het wierookvat gezwaaid ? Is uw Jezuieten-ootmoed er door gekwetst of in elk geval gegêneerd geworden, troost U bij de gedachte dat wij toch nooit méér kùnnen zijn, dan wat we zijn in de oogen van God. En bedenk dat, van de warme sympathie die wij U heden wilden toonen, er toch iets afstraalt op uw Ruusbroec-genootschap, op uw heerlijke kloosterorde, met haar vervlaamschten geest een onschatbare gave voor ons volk ; op uw Kerk, die eens te meer in U het bewijs heeft geleverd, dat Geloof en Wetenschap géén tegenstrijdige machten zijn ! Degenen onder onze genoodigden van heden, die met ons niet één zijn in 't geloof, mogen mij vergeven dat ik U daar in hun bijzijn durf aan herinneren : maar hun aanwezigheid alhier — waarvoor ik hun ons aller dank durf uitspreken — staat borg voor hun verdraagzaamheid.

Zij en wij wenschen U eendrachtig geluk op dezen vierdag ! Carissime, ad multos annos !

Gent, 23 Juli 1938.

Nieuwe Poëzie-Bloemlezingen

door Dr Joris Caeymaex

I. ALGEMEENE

18.287 A) **Kommer Kleijn :** Een Wandeling door de Nederlandsche poezie van de Middeleeuwen tot heden (V — cfr nr 18.354). Mooie bundel. De Middeleeuwen misschien wat zuinig bedacht. Van de Tachtigers, bijna alles wat klassiek geworden is. Onbegrijpelijk negeeren van de Vlamingen (alleen Gezelle, de Clercq, de la Montagne). Van de jongste Ned. poëzie (nà 25) niets.

18.288 B) **J. P. H. Krijgsman :** 1. Een vlucht door zeven eeuwen poezie ; 2. Van voorgangers en voorlichters (V — Cfr nr 18.355). Nagenoeg éénzelfde werk, behalve dat 2. ietwat meer aangepast is voor de school, en dat 1. een prachtband is. Nog overvloediger en rijker geschakeerd materiaal dan Kommer Kleijn o.m. in zake Middeleeuwen, Vlamingen en Jongste Poëzie. Alleszins vormen beide bloemlezingen een schatkamer en geven tevens (met de ook goedvertegenwoordigde klassieken en 18/19de-euwers) een flink beeld der Nederl. poëzie.

II. BIZONDERE

18.289 A) **Van Hall,** reeds eenmaal hernieuwd door **Prinsen,** thans nogmaals door **Greshoff :** Dichters van dezen tijd (**IV** — Cfr nr 18.348). De kernuitgav had van in den beginne grooten bijval en werd klassiek. De voortzetters zijn even gewetensvol en geven werkelijk een sprekend overzicht der hedendaagsche poëzie.

18.290 B) De dichters van het jaar [1938] (**IV** — Cfr nr 18.359). In een heerlijke, heldere uitgave, niet minder dan dertig dichters, van wie er in '38 stukken, minstens 3 posthuum, verschenen in Nederlandsche tijdschriften (geen enkel Vlaming). Nogal wat naklank van den oorlog in Spanje. Geen al te groote overheersching van één school (die dan zou zijn de Groningsch-Amsterdamsche), maar verscheidene tonen worden gehoord. Werkelijk mooi.

C) Jong-Protestantsche

18.291 1. Reunie van jong-protestantsche dichters (III, P — Cfr nr 18.349). Met een te lange inleiding waarin novelle-achtig de jong-protestantsche dichters gekenteekend worden. De twaalf dichters uit wier werk hier gedichten overgenomen werden, slaan een goede figuur, verschillende onder hen hooren tot de grootsten van nu ; het godsdienstig moment is eerlijk en door zijn positief karakter een gelukkig tegengewicht tegen het nihilisme.

18.292 2. CHRISTELIJKE DICHTERS VAN DEZEN TIJD. Bloemlezing bijeengebracht door **P. J. Risseeuw** (III, P — Cfr nr 18.357). Een nog veel uitgebreider werk dan het voorgaande : bij de dertig Jong-Protestanten (een half dozijn in 't Friesch schrijvend). Wel is daaronder nogal heel veel gepsalleer als naklank op prot. Kerkzang ; dit, alsook eenvoudige, minder hoogstaande verzen, werd allemaal opgenomen als een geheel, een getuigenis van geloovig leven. Portretten van al de dichters.

D) SCHOOLBLOEMLEZINGEN

18.293 1. **Roel Houwink** : MET ONZE DICHTERS. 1e Deel. NATUUR EN LANDSCHAP (V — Cfr nr 18.351). De foto ernaast (een achttal). Commentaar liefelijk. Louter Hollandsche, meest 19de-eeuwsche verzen.

18.294 2. **Dr G. Stuiveling** : VARIATIES (V, P — Cfr nr 18.358). Gedeeltelijk in den aard van voorgaande; natuur enz., plus, hier enkele Kerstmis- en Christus-gedichten. Zoo goed als geen Vlaamsch.

18.295 3. HONDERD NEDERLANDSCHE GEDICHTEN (V-VI — Cfr nr 18.356). Bieden zeer rijk materiaal voornamelijk aan opzegstukken. 't Is minder allerfijnste lyriek, eer kloeke, duidelijke en sprekende gedichten zoowat uit alle tijdvakken en in verschillende genres.

18.296 ◆ 4. VOORDRACHT-REPERTORIUM (Lagere scholen) (V-VIa-b, Cfr nr 18.350). Sapperdepitjes ! Nu geen Tollens meer ! Zoo maar even werk van bij de dertig jonge Vlaamsche schrijvers (nu is 't weer omgekeerd, geen woord Hollandsch !). Absoluut merkwaardig en welkom in de school.

18.297 ◆ 5. DECLAMATORIUM K. A. J. (V, — Cfr nr 18.352). Natuurlijk wat al te systematisch én in doelstelling én in uitwerking (b.v. voor elk beroep iets, enz.). Kruimigheid werd vooral beoogd. Toch werd gelet op een betrekkelijk hoog peil. Dit nog : in 't vrome is er genoeg, maar waarom nu absoluut niets ook in 't amoureuze en in 't sotte ?

Van Menschen en Boeken

De driejaarlijksche Staatsprijs voor Fransche Tooneelliteratuur, voor de periode 1935-1938 werd toegekend aan den Franschschrijvenden Brabantschen auteur MICHEL DE GHELDERODE. Verschillende zijner tooneelwerken, vol krachtige epiek en grootsche visie, werden destijds met groot succes door het Vlaamsche Volkstooneel, in Nederlandsche bewerking opgevoerd; we noemen : « Barabbas », « Beeldekens uit het leven van St-Franciskus », « De sterrendief », « Heer Halewijn ».

Michel de Ghelderode

Paul de Coster — Onlangs overleed de Brusselsche hoogleeraar in de wijsbegeerte P. de Coster. Zijn philosophisch werk verdient ten volle de hoogste waardeering daar het getuigt « van een denkkracht en een eerlijke absoluut-eersterangsche poging om tot de diepste kern van het Denken en ook van het Zijn te komen ». De Professor die tot de leidende figuren van de Brusselsche Universiteit behoorde kwam in volle onafhankelijkheid tot het katholieke geloof over. Hij was drager van den tienjaarlijkschen prijs voor Philosophie. Al zijn geschriften zijn in het Fransch gesteld ; dit belette hem nochtans niet een ruimdenkende belangstelling ook voor het jong-wijsgeerig leven in Vlaanderen aan den dag te leggen.

Verner von Heidenstam, de Zweedsch-nationalistische dichter werd onlangs 80 jaar. Overtuigd neo-romantieker wierp hij zich destijds op als bestrijder van het naturalisme. In 1916 viel hem de Nobelprijs te beurt. Sinds vele jaren heeft hij niets meer gepubliceerd en geraakte hij met zijn werk haast heelemaal in vergetelheid. Thans echter schijnt men in breede Zweedsche kringen een hernieuwde belangstelling te toonen voor het werk, inzonderheid voor de lyriek, van Verner von Heidenstam.

Verner von Heidenstam

Camera Obscura-Prijsvraag — In December a.s. zal het een eeuw geleden zijn dat de Camera Obscura van Hildebrand verscheen. Bij deze gelegenheid vatte een uitgeversfirma het plan op een wedstrijd uit te schrijven. Gevraagd wordt een roman of een bundel schetsen van nationaal karakter, die zich ten doel stellen een beeld te geven van de

Nederlandsche hedendaagsche samenleving. Een prijs van 1.000 gld wordt beschikbaar gesteld. De jury bestaat uit : Mevrouw Ina Boudier-Bakker, de Heeren J. W. F. Werumeus Buning, M. Nyhoff, Prof. Dr Verdenius en Prof. Dr Jan de Vries.

Karel van de Woestijne

Tien jaar geleden stierf **Karel van de Woestijne**. Ter herinnering hieraan werd te St-Martens-Latem een herdenkingsplechtigheid gehouden, waarbij de onthulling van een gedenksteen plaats had.

Z. E. P. Janvier O.P., de gekende conferencier van Notre-Dame te Parijs, overleed in een kliniek te Levallois-Peret. De gewijde welsprekendheid verliest in hem een van haar beste beoefenaars uit onzen modernentijd. Vooral door zijne « Exposition de la Morale catholique » die 22 boekdeelen beslaat, verwierf hij zijn algemeene vermaardheid.

Te Milaan overleed, enkele maanden geleden de Italiaansche romancier **Guido da Verona**. Al zijn werken werden veroordeeld door de Kerk en zijn op den Index geplaatst.

Schijnwerpers — De Uitgeverij Het Spectrum kondigt een nieuwe reeks (deel 31 tot en met 40) van de bekende serie Schijnwerpers aan. Ook deze reeks is weer veelzijdig, verrassend en zonder al te groote offers aan de actualiteit, samengesteld.
De bekende auteur over dieren- en plantenleven, RINKE TOLMAN, opent de serie met een boek over het Nederlandsche landschap, getiteld *Een Wereld van Schoonheid*. H. BRUCHETTE verzamelde een keur van zeventiende-eeuwsche gebeden en lofzangen onder den titel *Vrugten uyt den geestelijcken Wyngaert*. Dr V. WINTERS, die vroeger reeds verschillende geschriften op het terrein van de oorlogschirurgie het licht deed zien, vertelt den ontwikkelingsgang van de krijgsgeneeskunst onder de naam *Staal tegen Staal*. B. BEEKMAN vat op boeiende wijze alles wat omtrent de mijnen, hun historie en huidigen staat, wetenswaardig is, samen in *Het zwarte Goud*. De ver tot buiten onze grenzen bewonderde Maastrichtsche meester-drukker C. NYPELS schreef een boeiende geschiedenis van de boekdrukkunst : *Boek, Blad en Band*. P. T. A SWILLENS, van het Kunsthistorisch Instituut te Utrecht, vertelt bij veel afbeeldingen over het ontstaan, den bloeitijd en het verval van de *Prentkunst in de Nederlanden*. H. KUITENBROUWER stond een « ironische pædagogie » af, die hij *Voor Galg en Rad* noemde. ANTON VAN DE VELDE, de Vlaamsche schrijver-regisseur, gidst den lezer langs het tooneel door alle tijden, en noemt de reis *Het eeuwig Masker*. Een andere Vlaamsche auteur, ERNEST VAN DER HALLEN, verzamelt zijn reisreportages uit Palestina onder de naam *Sheiks en Rabbijnen*, terwijl de Utrechtsche architect W. A. MAAS den ontwikkelingsgang der bouwkunde schetst in het geschrift *Wij bouwen*. De nieuwe deelen zullen, als de dertig voorafgaande die gedeeltelijk reeds geheel zijn uitverkocht, alle een fleurig omslag hebben, terwijl verschillende ervan rijk met foto's en teekeningen worden geïllustreerd.

0. - Algemeene Werken

18.298 **Bierens de Haan, J. D. en Banning, W.** **9 : 1 : 2 : 008**

EUROPEESCHE GEEST. Inhouden en vormen van het cultuurleven der Europeesche wereld. Onder redactie van... — *Arnhem, van Loghum Slaterus*, 1939 (27 × 19) 460 *blz. geb. fl.* 6,90

II*, LP — Dit zeer zeker irenisch bedoelde werk, samengesteld door schrijvers van uiteenloopende richting, geeft den historischen ontwikkelingsgang van de huidige overtuigingen van den Europeeschen mensch, zooals die uit de wisselende overtuigingen en toestanden in den loop der eeuwen ontstond. Ook een katholiek nam een deel (de middeleeuwen) voor zijn rekening, doch dit maakt het overige gedeelte niet voor katholieken bruikbaar. Zoo is het « oudste christendom tot Augustinus » geheel gezien vanuit modern-protestantsch standpunt. Het werk der Benedictijnen wordt geheel genegeerd. In de Reformatie en de Contra-reformatie ligt de verdienste geheel aan den kant der Reformatie. De œcumeniciteit van het Concilie van Trente wordt ontkend, enz. Alles bijeen : wel degelijk werk, doch van de katholieken kunnen alleen de wijsgeerig onderlegden het lezen en voor hen is het overbodig. CYR. VAN DUYSE

18.298 **Brautigam, Gerda en Liber, Jan** 133 : 39
bis HET KWAAD DER WAARZEGGERIJ. Reportage van de zelfkant der samenleving. *Met voorw. van Mr L. Einthoven — A'dam, Uitg. Dagblad « Voorwaarts » [De Arbeiderspers]* 1939 (24 × 16) 62 *blz.* *fl.* 0,25
IV — Het boekje is niet opgesteld in de droge omlijsting van filosofische of religieuse principes, maar is een stuk uit het werkelijk leven; aantrekkelijke, boeiende en realistische reportage om het reuzenbedrog dat zich bij « waarzeggerij » onder alle vormen voordoet in 't klare en tastbare licht te stellen. Zedelijke misdaden, psychologische moorden, sociaal gevaar van de bijgeloovige kwakzalverij, worden blootgelegd zooals de realiteit ze heeft leeren kennen. Het boekje kan veel bijdragen om het publiek in te lichten en de wetgevers wakker te schudden (Bl. 26 : De Katholieke Leer veroordeelt streng deze waarzeggerspraktijken, zooals de auteurs het aanmerken, maar niet als *ketterij*). M. DAISOMONT, PR.

18.299 **de Bock, Eug.** 9 : 01 : 38 : 65
HET NEDERLANDSE BOEK. Overzicht van zijn geschiedenis — *Brussel, « Vereen. ter bevordering v. h. Vlaamsche Boekwezen »,* 1939 (27 × 19) 146 *blz.* 55 *fr.*
IV — Dit flink uitgegeven boek wil enkel wezen « een zeer beknopt en fragmentarisch historisch overzicht » over den handel van het Nederlandsche boek. Wie bedenkt van welk een cultureele beteekenis het Ned. Boek in de voorbije tijden geweest is, zal dadelijk de belangrijkheid van de geschiedenis van den Vl. boekhandel, waarvoor nog schier alles te doen was, beseffen. In dit werk gaat het zoowel over den inhoud, de materieele verzorging, de verspreiding door de voornaamste drukkers, als over de oplage en het honorarium. Daarenboven gaat een zeer bondig, maar over 't algemeen juist gezien, beeld van den cultuurstand in onze gewesten ieder tijdperk vooraf. Een degelijk boek !
Dr J. UYTTERHOEVEN

18.300 **zur Nieden, Ernst** 159 : 23 : 24
IS HET LEVEN VOOR U EEN GESCHENK ? *Vert. uit h. Duitsch [Sprechstunde mit deinem Ich] dr Dr G. F. Gezelle Meerburg — A'dam, W. ten Have N. V.,* 1938 (19 × 13) 139 *blz.* *fl.* 1,90
I2, LP — Het boek staat op het standpunt van de *practische psychologie.* Losrukkend van het ego-centrisch psychisch leven, wil het mee helpen om den mensch tot rijke benuttiging van zijn zielskrachten te brengen. Vele zeer juiste bemerkingen, steunend op levensondervinding, worden aangetroffen in soms wat nevelachtige theorieën. Zoo gaat men op tot de noodzakelijkheid van den rijkdom die te vinden ligt in de openbaring van den Heer Jezus. Ook de woorden en leerstelsels van Christus worden van naturalistisch standpunt beschouwd en niet in de heele goddelijke waarheid die zijn Kerk ons voorhoudt. M. DAISOMONT, PR.

I. - Wijsbegeerte en Zedenleer

18.301 **Dietz, P. A., Dr** 133 : 159
WERELDZICHT DER PARAPSYCHOLOGIE — *A'dam, H. Meulenhoff (Serie : Moderne Opvoed. en Wereldbeschouwing, nr 6)* 1939 (21 × 14) 182 *blz. fl.* 2,10 ; *geb. fl.* 2,75
II, T — Liever zouden wij aan onze lezers, die belang stellen in de Parapsychologie, het werk van H. Driesch in het Duitsch aanbevelen. Maar dit boek heeft het voordeel in het Nederlandsch te zijn geschreven. Voor katholieke lezers echter is het geen lectuur. Immers de Parapsychologie beweegt zich uitteraard op zulk duister en niet ontgonnen terrein, dat vooral daar, door allerlei hypothesen, op bepaalde wijsgeerige of godsdienstige richting steunend, verwarring kan gesticht worden. Maar erkend moet worden, dat Dr P. A. Dietz zijn vak kent en er een mooi boek over geschreven heeft. Dr A. KRIEKEMANS

18.302 **Hogarth, Basil** 159 : 37
EEN VOLMAAKT GEHEUGEN DOOR TOEPASSING VAN PSYCHOLOGISCHE METHODEN. Een practische handleiding. *Geaut. vert. uit h. Engels [Perfect Memory by psychological Methods] dr J. H. W. Boelens — A'dam, Gnosis,* 1938 (20 × 14) 167 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50
IV — Ernstig werk. Schr. kent zijn onderwerp en is op de hoogte van de stand der wetenschappen, die zijn thema raken. Kwakzalversmethoden worden van de hand gewezen, en middelen om op ernstige wijze het geheugenwerk te vergemakkelijken, worden overvloedig aan de hand gedaan. Dr A. KRIEKEMANS

2. - Godsdienst

18.303 **Constantinus, P., O.M.Cap.** 264 : 72
◆ LITURGIE EN KERKBOUW. *Met een voorwoord van Prof. Ir M. J. Granpré Molière. Met omslagteek. dr Lodewijk Schelfhout en* 101 *platen — Schiebroek « Vox Romana » [Antwerpen, Geloofsverdediging]* 1939 (21 × 15) 248 *blz. fl.* 5,25 [85 *fr.*] ; *geb. fl.* 6,25 [100 *fr.*]
V — Na enkele inleidende beginselen, waarin de verschillende verhoudingen tusschen kerkelijke kunst eenerzijds en traditie, volk, missie, tijdeigen karakter anderzijds onder oogen worden genomen, licht schr. in over : het kerkgebouw in zijn geheel, in zijn onderdeelen en inrichting, het kerkhof, de kloosterbouw, de instituten. In een laatste hoofdstuk wordt de taak van opdrachtgever en vooral van kunstenaar besproken. Zoowat 200 illustraties verduidelijken den tekst ; spijtig dat de keuze ervan niet immer even hoog staat. Alles bijeen nochtans een aan te bevelen boek. A. L.

18.304 **Maes, J. D. M., Prof. Mag., O.P.** 23 : 262
◆ DE PAUS — *Utrecht, Het Spectrum ; Kortrijk, Zonnewende (De kath. Kerk nr* 33) 1939 (19 × 11) 112 *blz.* *geb.* 16 *fr.*
V — Zooals schr. in zijn voorwoord opmerkt « blijft de verhandeling over de stichting en de inrichting van de Kerk (deel nr 32) onvolledig, wanneer ook tevens die monarchische gemeenschap en dat roomsche primaatschap niet tot Christus herleid worden. » Vandaar deze noodzakelijke aanvulling over het pausschap als Christus' werk. Niet enkel de instelling van het pausschap en zijn dogmatische inhoud worden degelijk behandeld, ook worden nog andere belangrijke problemen onder oogen genomen : de uitgestrektheid en de natuur van het opperherderschap, de burgerlijke heerschappij, de onfeilbaarheid en tevens de vredesbemoeiingen van de Pausen. — Een voortreffelijk werk. B. S.

18.305 **Scheeben, Matth. Joseph, Dr** 23 : 24
◆ DE HEERLIJKHEDEN DER GODDELIJKE GENADE. *Bew. naar h. Duitsch [Herrlichkeiten der göttlichen Gnade] dr Dom H. J. Scheerman O.S.B. — Voorhout, Foreholte [Antwerpen, Standaard-Bkhl]* 1939 (25 × 16) 429 *blz.* *fl.* 4.— ; *geb. fl.* 4,75
IV — Een boek van Scheeben is steeds een rijke gave. Ook dit. Het is als ascetisch werk bedoeld, maar berust op zulke stevige theologische basis, dat ook hier zou mogen herhaald worden wat Franzelin zegde : « Ik houd van ascetische werken met veel theologie, met veel dogmatiek, en van dogmatische met veel ascetiek. » Wat een belezenheid in de patristische literatuur en die der groote theologen ! En toch heeft het niets weg van een tractaat, gedragen als het is door een persoonlijke en zeer diepe godsvrucht. Niet enkel voor geestelijken, ook voor ontwikkelde leeken een allerlezenswaardigst boek. B. S.

18.306 **Thomas van Aquino, H.** 23
◆ THEOLOGISCHE SUMMA : 5e Deel. Over het heelalbestuur (Pars I, Q. 103-119) *Latijnsche en Nederl. tekst uitgeg. dr een groep Dominicanen — Antwerpen, Geloofsverdediging,* 1939 (21 × 16) XII, 366 *blz.* 35 *fr.*
V* — Dit deel bevat de vertaling van de prima pars, qu. 103-119, met de zeer belangrijke verhandelingen over het bestuur van het heelal, over de engelen, over de werking van het lichamelijk schepsel en van den mensch. De vertaling is uitstekend geslaagd. AL. JANSSENS C.I.C.M.

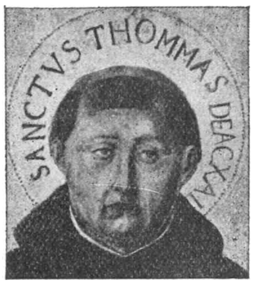

Thomas van Aquino

18.307 **van Beukering, F. C., pr.** 264
◆ DE MIS. *Met een leerstellige inleiding dr Mgr C. Callewaert — Bilthoven, De Gemeenschap ; Brussel, Onze Tijd,* 1939 (19 × 13) 183 *blz.* 32 *fr.* ; *geb.* 42,50 *fr.*
« De mis » van Pastoor van Beukering komt juist te pas na het concilie van Mechelen, om het liturgisch medeleven van de geloovigen te leiden en te steunen. Dit boek in handen geven aan die Parochianen die gedurende de Mis zingen of gedialogeerde missen bijwonen, zal er veel toe helpen om bij de geloovigen het juiste begrip en verstaan van hetgeen ze doen, te verkrijgen. Met hier en daar een eigen verklaring geeft schrijver een zeer liturgische en juiste uitleg, zonder intellectueele historische gegevens die hij aan specialisten overlaat, maar altijd kort en voldoende om 't juiste begrip van 't volk te steunen en te leiden, en om verwaarloosde begrippen te doen herleven. M. G. BOEN O.C.R.

18.308 **van Horenbeeck, C., C.SS.R.** 271 : 266
◆ DE REDEMPTORISTEN. In hun Congregatie. In hun Belgische Provincie. *Geïll. met* 18 *pltn — St-Niklaas-Waas, Boekdrukk. M. van Haver,* 1939 (22 × 15) 154 *blz.*
V — Een degelijk overzicht der stichting, uitbreiding en werking eener zeer verdienstelijke

Congregatie. Talrijke platen, kaarten en statistieken vervolledigen den klaren tekst. Wie iets meer wil weten over de Congregatie onzer groote Vlaamsche volksmissionarissen, raadplege dit werk, waarin ook de missiën niet vergeten zijn. E. BOELAERT M.S.C.

18.309 Verschaeve, Cyriel **25**

◆ SCHOONHEID EN CHRISTENDOM : 3e DEEL. KANSELREDEN — *Brugge, Zeemeeuw,* 1938 (23 × 17) 61 *blz.* 12 *fr.*

IV — Ik heb eens als mijn meening te kennen gegeven dat Verschaeve essentieel : een mystiek dichter is, in den vollen en echten zin van dat woord. Deze drie kanselreden bewijzen het eens te meer. Mochten diegenen « die niet hooren willen » de derde dezer kanselreden met ingetogenheid lezen : « De Benedictijner-vrede » ! De wereld zou er van aanschijn door veranderen ! Dr K. ELEBAERS

18.310 XX. **22**

◆ DE HEILIGE SCHRIFT. HET OUDE TESTAMENT, 3e DL : DE BOEKEN DER WIJSHEID. *Vert. uit de grondtekst met aantekeningen in opdracht v. d. apologetische Vereniging « Petrus Canisius » — A'dam, R. K. Boek-Centrale [Antwerpen, Standaard-Bkhl]* 1939 (20 × 14) 592 *blz.* *geb.* 20 *fr.*

IV — Eenieder in Vlaanderen en Nederland zal er verheugd om zijn, dat ook de Canisius-bijbel volledig is afgewerkt. Ik merkte reeds vroeger op dat de vertaling niet volmaakt is en dat ze ongetwijfeld nog fel moet verbeterd. Ik betreur bv. dat de vertaler van de Psalmen dikwijls afwijkt van den Hebreeuwschen tekst, om twijfelachtige lezingen voor te staan. Ook met de Spreuken is het af en aan niet goed gesteld. Waarom bv. moet het klassiek gezegde : « De vrees des Heeren is het begin van de wijsheid » worden omgemunt tot het kleurlooze en on-Bijbelsche : « Het ontzag voor Jahweh is de grondslag der wijsheid » ? J. COPPENS, PROF.

3. Sociale Wetenschappen - Opvoeding

18.311 Bauwens, Léon **34 : 37**

WETGEVING VAN HET LAGER ONDERWIJS — *Brussel, Universum N. V., Koninklijke straat,* 53, 1938 (19 × 12) 307 *blz.* 35 *fr.*

IV — In een 300-tal bladzijden commenteert de bevoegde schrijver den wettekst en de koninklijke besluiten die er mee samengaan. Het boek, uitgegeven in 1938, is nagenoeg volledig. Men kan het in vertrouwen gebruiken zonder dat het noodig is, er wijzigende nota's in den rand aan toe te voegen, zooals soms wel het geval is met andere werkjes van dien aard. Wanneer Eere-Directeur generaal Bauwens over de schoolwet schrijft, is elke aanbeveling overbodig. AUG. TTROCH ,

18.312 Bresseleers, Frans en Kanora, Hendrik **9 : 37**

GESCHIEDENIS VAN HET ONDERWIJS TE EKEREN — *Ekeren, H. Kanora, Kloosterstr.* 101, 1938 (21 × 16) 125 *blz.* 20 *fr.*

V — Een uitmuntende onderwijsgeschiedenis naar de documenten ze mogelijk maakten voor de gemeente Ekeren. Vooral de historie van den jongeren tijd is er in vastgelegd. F. P.

18.313 Brouwer, A. M., Dr **26 : 32**

KERK EN DEMOCRATIE — *Den Haag, N. V. Drukk. C. Blommendaal (Tijdseinen, nr* 15*)* 1938 (20 × 15) 36 *blz.* *fl.* 0,50

IV, P — Deze verhandeling over de verhouding van de Kerk tot de democratie, ofschoon geschreven door een vertegenwoordiger van de Christelijk-historische richting in Nederland, verdient ook de belangstelling van den katholieken lezer. Volgens den schrijver heeft de « Kerk » (onder dit woord zijn alle christelijke gemeenschappen bedoeld, het Katholicisme inclusief) zich schuldig gemaakt aan machtspolitiek en aldus een gezonde volksgemeenschap in den weg gestaan. Haar voornaamste taak is de « profetische prediking », het voorhouden aan allen van de eischen van God, die ook het zedelijke leven, ook staatsvorm en volksgemeenschap raken. Met deze conclusie zal een katholiek niet kunnen instemmen, maar de meeste principes die in dit boekje worden verdedigd over het onderscheid tusschen overheid en onderdaan, over het wezen van het staatsgezag, zijn stevig gegrond. AL. JANSSENS C.I.C.M.

18.314 Heyman Georges **33**

◆ BEROEPSORGANISATIE EN ECONOMISCHE REGLEMENTEERING — *Antwerpen, Standaard-Boekhandel,* 1939 (25 × 16) 55 *blz.* 8 *fr.*

IV — Aanvulling van het vroeger verschenen werk « De Middenstand in de Staathuishoudkunde ». Schrijver is een beslist tegenstander van alle vormen van gerichte of planistische economie ; hier onderzoekt hij welke vormen van reglementeering wenschelijk en doeltreffend zijn in een vrije economie en toetst hij de waarde van verschillende ingediende wetsontwerpen inzake beroepsorganisatie en economische reglementeering. Dr C. VAN GESTEL O.P.

18.315 **Hoogveld, J., Mgr Prof. Dr** 30 : 1

◆ HET WEZEN DER VOLKSGEMEENSCHAP — *Brugge, « Wiek Op »,* 1939 (21×16) 23 *blz.* 6 *fr.*

IV — Met Prof. Doodkorte zaliger, Prof. Delos e.a. en met beroep op de leer der hebbelijkheden volgens St-Thomas, ziet Schrijver het essentieele van de natie in een bepaald samenstel van hebbelijkheden. Voor wijsgeerig-denkenden een leerrijk schriftje. Dr C. VAN GESTEL O.P.

18.316 **Huxley, Aldous** 30 : 32 : 2 : 17 : 309

IDEAAL EN WERKELIJKHEID. Een onderzoek naar het wezen van onze idealen en naar middelen tot hun verwezenlijking. *Vert. uit h. Engels [Ends and means] dr Mr Jan van Reeuwijk — A'dam, Contact N. V.,* 1939 (24×16) 224 *blz.* *geb. fl.* 3,90

I², T — Een van de vele pogingen tot opbouw van nieuwe maatschappij. Redeneert verrassend doch negeert dikwijls de werkelijkheid, al denkt hij deze juist te zien. Tamelijk utopistisch. Rekent met christendom af ; neemt toevlucht tot een vaag pantheisme. Komt in theosophie terecht. Voor katholieken onaanvaardbaar en om zijn verrassende redeneeringen gevaarlijk. Dr L. A. H. ALBERING

18.317 **Lundberg, Ferdinand** 30 : 33

DICTATORS IN AMERIKA. Amerika's zestig rijksten. *Bewerkt naar h. Amerikaansch [America's* 60 *families] dr J. Gompers. Geïll. met* 13 *buitentekst pltn — Maastricht, N. V. Leiter-Nypels,* 1938 (23×15) 596 *blz.* *fl.* 4,90 ; *geb. fl.* 5,90

III*, SN — Een breed-opgezette sociologische studie, met de allures van een universitaire thesis en de nadeelen daarvan, wat betreft overladenheid inzake details. Het werk van Lundberg is een moedige, vranke ontmaskering van de dictatuur der multi-millionnairs, die Wall Street en langs Wall Street de Vereenigde Staten (en in zekere mate ook de heele wereld) regeeren. De historiek der gewetenloosheid en der systematische corruptie. Lundberg werpt o.m. een schril licht op de z.g. philantropie der Amerikaansche rijken. Lundberg noemt man en paard. Dit boek heeft hem dan ook in tallooze processen gewikkeld. Over zijn eigen sociologische opvattingen laat hij weinig doorzijpelen. Alleen blijkt duidelijk dat hij voorstander is van een soort socialistische etatisatie der bedrijven. Ten overstaan van Roosevelt's New Deal-politiek legt hij een eenigszins sceptisch gestemde objectiviteit aan den dag. Ernstig werk. PAUL HARDY

18.318 **Mann, Erika** 39 : 30

TIEN MILLIOEN KINDEREN. De Opvoeding van de Jeugd in het Derde Rijk, met een inleiding van Thomas Mann. *Vert. uit h. Duitsch [Zehn Millionen Kinder] dr Reinier P. Sterkenburg — A'dam, Uitg. Contact,* 1939, (22×14) 176 *blz.* *geb. fl.* 1,90

IV — Een droevig boek over het lot der 10.000.000 kinderen onder het Nazi-regiem. Eénzijdig-anti en niet voldoende gedocumenteerd, althans lang niet overal, zal het juist door de subjectieve gevoelsuitingen waar het op berust, niet nalaten diepen indruk te maken. Want hier benadert een subjectieve geest de psychische uitwerkingen van een « opvoedings»-stelsel, dat zelf bewust alle objectiviteit over boord werpt ! Bij sommige aanklachten missen we het statistische materiaal slechts zeer noode ; maar we weten, dat dit materiaal niet te krijgen is. Erika's vader, Thomas Mann, schreef een zeer goede inleiding. Behoorlijk, maar niet onberispelijk vertaald (p. 61 b.v.). Dr JOP POLLMANN

18.319 **Plancquaert, J.** 32 : 91 : 29

HET OOSTEN IN BEROERING. *Geïll. met* 1 *kaart — Kortrijk, Drukk. Jos. Vermaut ; bij den schrijver, Petegem,* 136, *Pontstraat,* 1938 (19×14) 244 *blz.* 25 *fr.*

V° — De bij uitzondering in 't Vlaamsch gestelde communiqué's van Brusselsche fraternellenafdeelingen, die me soms van ambtswege in handen vallen, zijn « standaard »-Nederlandsch in vergelijking met het erbarmelijke taalgestotter van dezen intellectueel, die, naar het me lijkt, er toch heel wat universeele belangstelling schijnt op na te houden, en die bovendien bewijst eruditie te bezitten. De mij onbekende heer Plancquaert is niet in staat tot het correct opbouwen van den meest eenvoudigen saamgestelden zin ; hij ontbeert de elementairste begrippen inzake punctuatie ; hij pent bladzijden vol, die gewoon onbegrijpelijk zijn ; sommige zinnen zijn letterlijk uit vreemde talen overgenomen, zoodat

ze vanzelfsprekend rebussen lijken; van het geslacht der Nederlandsche substantieven heeft hij geen benul en zijn boek krioelt van spelfouten ! Het is te belachelijk om tragisch te worden geheeten. Is het er den heer Plancquaert om te doen de Vlaamsche volksgemeenschap eens duchtig voor den aap te houden ? Zulks is zijn volle recht ! Uitgever Vermaut blameert zich met fratsen van dit soort. Wat er ook van zij, telkens ik in de gelegenheid ben, steek ik dit ding op zak, en overal waar ik kom, ben ik, dank zij den heer Plancquaert, de « clou » van den avond. Ik betreur dat de beperkingsreglementen inzake tekstuitvoerigheid, die ons, « Boekengids »-recensenten worden opgelegd, me niet toelaten deze reeds al te uitvoerige beoordeeling — het is gewetensplicht zulke dingen aan de kaak te stellen — met enkele « monstruositeiten » uit dit « beroerde » boek te illustreeren. PAUL HARDY

18.320 **Schamelhout, G., D^r^** **57 : 324**

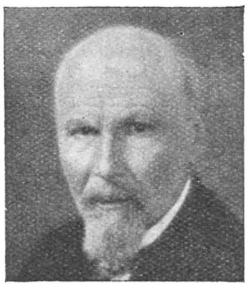

Dr G. Schamelhout

ETHNISCHE VRAAGSTUKKEN EN VERZAMELDE TOESPRAKEN. *Uitgegeven dr het Dr G. Schamelhout-Huldecomité. Geïll. met kaartjes en 7 buiten-tekstplaten — — Antwerpen, K. Peeters, Te Boelaerlei, 37 [A'dam, Wereldbibliotheek N. V.]* 1939 (24×16) 134 *blz.* 35 *fr.*
V — Ter gelegenheid van de viering van den schrijver werden deze studiën en « toespraken » gebundeld. We vinden er in : De Statenbond en de ethnische minderheden; de Spelling van vreemde aardrijkskundige namen; toespraken gehouden in de volksuniversiteit Herman van den Reeck; Over de verschuivingen van taalgrenzen in de Lausitz en in Tchekoslovakije; Het verval der Gaëlische taal en het streven naar het behoud in den Ierschen Vrijstaat. Bij zijn « toespraak » over *Het Aandeel der Vlamingen aan den Statenbijbel* dient heel wat voorbehoud gemaakt. Uit de laatste bladzijden van deze « toespraak » spreekt meer anticlericalisme dan bezorgdheid om de historische waarheid. Dr FLORIS PRIMS, PR.

18.321 **Schelfhout-van der Meulen, Alb.** **88 : 37 : 24**

◆ LENTE, ZOMER, HERFST, WINTER — *Roermond-Maaseik, J. J. Romen & Zn (Meisje verdiep je !, nr 6)* 1939 (15×10) 68 *blz.* 4 *fr.*
V, M — Vier mooie praatjes in verband met de vier jaargetijden. Opwekkende, levenswijze en troost-gevende praatjes, geschreven door een vrouw die het leven kent en het leven voor jonge meisjes beter, rijker wil maken. FR. CROLS, PR.

A. Schelfhout-v.d.Meulen

18.322 **van der Aa, Joost** **324 : 9**

EEN VOLK WIL LEVEN. *Geïll. met 6 foto's — Antwerpen, A'dam, Het Dietsch Jeugdverbond, Postbus 356,* 1939 (22×15) 31 *blz.* [*fl.* 0,20] 2,50 *fr.*
IV — Dit is een soort manifest voor de vereeniging van het Nederlandschsprekend gedeelte van België met Nederland. Het is vooral een declamatorisch overschouwen van onze vaderlandsche geschiedenis sedert 1798. Historisch-wetenschappelijk gezien is deze schets beneden alles : de geschiedenis wordt eenvoudig geïnterpreteerd naar de wenschen voor morgen. En welk gebrek aan realiteitszin ! Het is een schrift dat onder onze jeugd niet dan kwaad kan stichten. Tegen de waarheid en de werkelijkheid in is ons Vlaamsche volk niet te dienen. Dr FLORIS PRIMS, PR.

18.323 **van der Spek, Joh., D^r^** **37 : 159 : 61**

MOEILIJKHEDEN BIJ DE OPVOEDING ONZER KINDEREN — *R'dam, A. Voorhoeve (Uitg. dr « Het groene Kruis »)* 1938 (24×16) 86 *blz.* *fl.* 0,50
IV — De « moeilijke kinderen » zijn aan de orde van den dag, in de literatuur over Kinderpsychologie en Opvoedkunde, maar ook in de werkelijkheid. Daarom juist is de verhandeling van D^r^ van der Spek zoo actueel en nuttig. Het is eene bizondere verdienste van die verhandeling dat de inhoud gegroeid is uit de werkelijkheid. D^r^ van der Spek bespreekt met een zeer juiste kijk de verschillende moeilijkheden die voorkomen met de kinderen in de verschillende milieu's : huis, school en derde milieu (club en clubjesleven). Al die moeilijkheden doen wel eenigszins pessimistisch aan, maar men moet bedenken dat D^r^ van der Spek ze juist heeft willen ophoopen om er de aandacht op te trekken. Hij eindigt dan ook met het goede van de moderne opvoeding in het licht te zetten : streven naar oprechtheid, drang om tot eene persoonlijkheid uit te groeien... Een zeer goede boekenlijst besluit de verhandeling. R. DELRUE

18.324 **van Landeghem, Johan** 324

VOLKSKARAKTER EN STAAT — *Roeselare, Jos. Vanhaelewijn, 248 Gitschestraat,* 1939 (20×15) 19 *blz.* 2 *fr.*

IV — Schrijver beroept zich op natuurrecht en katholieke principen om zijn eigen opvatting van « natie » te dekken, en het princiep « Een volk, een Staat » te huldigen. Het ontgaat hem geheel, hoe hij in strijd komt met onze geschiedenis, waar hij dit op Vlaanderen wil toepassen. Als een onwrikbaar feit haalt hij aan dat Gezelle dichtte : « Maar dat volksche 't is geschreven, diep mij in den kop gedreven... Die den schedel mij aan scherven sloege en hiete 't volksche derven... » Natuurlijk staat er bij Gezelle in plaats van « volksche» het woord « 't kruiske ». En het « volksche » heeft in zijn gedicht ook geen zin. Het is niet de eenige wreede « vergissing » van dit enthousiaste, katholiek-bedoeld, maar in feite irreëel en bedrieglijk betoog. Zijn « historisch nationaal moederland », waarvan we gewelddadig zouden zijn afgescheurd is een voorstelling zoo in strijd met de historie dat alleen de begoocheling van een nieuw te vormen Natie-Staat het verklaren kan. Dr F. PRIMS, PR.

18.325 **Zuidweg, M. H. J.** 9 : 37

REPETITIESCHEMA'S BIJ DE GESCHIEDENIS DER OPVOEDKUNDE — *Arnhem, Uitg. « Rijnstad », 21 Grote Markt,* 1939 (22×28) 12 *blz.* *fl.* 0,65

IV — De titel van het boek duidt het doel aan, dat de schrijver beoogt. In het « Voorbericht » verklaart hij : « de overzichten kunnen naast ieder leerboek, van welke richting ook, worden gebruikt ». We meenen dat, wie de geschiedenis der opvoedkunde bestudeert, best doet persoonlijk een eigen samenvatting op te maken. Nadien kan misschien het werk van Zuidweg, ter aanvulling, worden geraadpleegd. Katholieke leerkrachten zullen beter doen, in dien geest, het « Vade-mecum » in te kijken, dat samengaat met de « Historiese Pedagogiek » van Fr. Rombouts. AUG. TROCH

18.326 **XX.** 32 : 31

◆ COMMUNISME IN HET BISDOM GENT. *Geïll. — Gent, Actiecomité vr God, 71, Holstr.,* 1939 (18×12) 32 *blz.* 2 *fr.*

IV — Een nuchter kommentaar — bijna louter statistieken en positieve gegevens — levert deze brochuur op de woorden van Z. H. Pius XI over de kommunistische propaganda. Het zou nuttig werk zijn dergelijke werkjes uit te geven voor de andere bisdommen. Wenschelijk ware het daarbij ook iets te geven over de aktiviteit der opgenoemde kommunistische organisaties. A. WUYTS S.J.

4. - Taalkunde

18.327 **Hilton, James** 83 : 37 = 42 : 4393

GOOD-BYE Mr CHIPS. *Annotated by Dr H. de Groot — A'dam, J. M. Meulenhoff (Meulenhoff's English library)* 1939 (18×11) 81, 19 *blz.* *geb. fl.* 1,25

IV — Destijds, onder nr 14.014 bespraken wij de correcte Nederlandsche vertaling van dit juweelig ding. De aanteekeningen van Dr de Groot bij deze Engelsche schooluitgave schenken ten volle bevrediging. Bruikbaar voor de twee hoogste humanioraklassen.

PAUL HARDY

18.328 **Kruger, H. R.** 88 : 37 : 42

PLEASANT AND USEFUL. Een verzameling van eenvoudige dialogen, « jokes », korte verhalen, gedichtjes, etc. voor beginners. Te gebruiken naast elke grammatica — *Zutphen, W. J. Thieme & Cie,* 1939 (20×13) 4, 53 *blz.* *fl.* 0,55 ; *geb. fl.* 0,85

V — Anecdotes, moppen, leuke en populaire verzen plus enkele korte, geestige prozateksten van bekende auteurs. Men tracht den leerlingen taalkennis bij te brengen door het exploiteeren van hun jeugdig belust-zijn op al wat lachwekkend is. Het principe schijnt hier en daar bijval te kennen, ook voor andere vakken. Het is alleszins een proeve waard.

PAUL HARDY

18.329 **Orczy, Baroness** 83.9 : 83.0 : 37 = 42

THE SCARLET PIMPERNEL. Edited by J. C. G. Grasé and A. E. A. Swaen. *Geïll. met 8 platen — Groningen, J. B. Wolters' Uitg. Mij N. V. (Revised Editions)* 1938, 13e *druk* (20×14) 239 *blz.* *fl.* 2,25

IV — De meest populaire roman uit de populaire « Pimpernel »-serie. Keurig uitgegeven en met grondige kennis van zaken zonder overladenheid gecommenteerd. Bruikbaar in de hoogste middelbare van neutrale onderwijsinstellingen. PAUL HARDY

18.330 **Sheehan, Kan.** **83 : 37 × 42 : 4393**

◆ RITA, THE STREET-SINGER. Adapted and annotated for Dutch R. C. Schools by G. J. Kienstra — *A'dam, N. V. de R. K. Boekcentrale (Short Stories, nr 1)* 1938 (17×11) 53 *blz.* *fl.* 0,35

V — Een erg romantische vertelling van den begaafden katholieken auteur. Prettig uitgegeven met accurate vertaalnota's. Gemakkelijk. Hoogst geschikt als verklarende klasselectuur voor een tweede jaar Engelsch. PAUL HARDY

Kan P. A. Sheehan

18.331 **XX.** **4393 : 91**

MEDEDEELINGEN VAN DE ZUIDNEDERLANDSCHE DIALECTCENTRALE. 1933 nr 1-4 (nr 21-24 van de serie), 1939 nr 1 (nr 25 van de serie). *Uitgegeven dr Dr L. Grootaers — Leuven, Zuidnederl. Dialectcentrale,* 158 *Naamsche Stweg,* 1938-39 (24×16) 93 *blz.*

V — Jaargang 1938 van deze *Mededeelingen* bevat een paar belangrijke bijdragen, overgedrukt uit de *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie* (XI, 1937 en XII, 1938), nl. : een uitvoerige studie over *De rode en de zwarte aalbes en hun semantisch verband* door W. A. Grootaers en een beredeneerde bibliographie van *De Nederlandsche Dialectstudie in* 1937 door Prof. L. Grootaers. Nr 1 van den volgenden jaargang brengt ons o.a. enkele sprokkelingen op dialectologisch gebied, van de hand van Dr P. V. Verstegen en een verslag over *Het Dialectonderzoek in* 1938 door Prof. L. Grootaers. PROF. Dr E. ROMBAUTS

5. - Wetenschappen

18.332 **Bos, L. B.** **55 : 91**

DE BODEM VAN NEDERLAND. Hoofdstukken uit de geologie van ons land — *Amersfoort, S. W. Melchior,* 1939 (23×15) *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,60

IV, L — Beknopt overzicht van de geologie van Nederland met gegevens over den præhistorischen mensch. Deze zijn in evolutionistischen zin geschreven ; de Neandertaler is een « menscheneter » geweest, die « nog » met gebogen knieën heeft geloopen. Wij achten een dergelijke interpretatie zeker in een elementair boek niet op haar plaats. Het boek bevat overigens veel wetenswaardigs. Het is in wat slordigen vorm verschenen.

Dr SCHULTE

18.333 **Slijper, E. J., D^r** **57 : 59**

EVOLUTIE. Openbare les gegeven 30 Maart 1939 — *Groningen, J. B. Wolters,* 1939 (24×16) *fl.* 0,75

V*, L — Deze openbare les brengt ons eene volledige documentatie van wat de laatste jaren op gebied van evolutie is verschenen. Het gaat hoofdzakelijk over het feit der omvormingen en de schrijver houdt zich niet op met hoegenaamd welk philosophisch aspect van de vraag. Dr J. VAN MOLLÉ

6. - Toegepaste Wetenschappen

18.334 **Manger, Hermien** **64 : 66**

KOUDE DRANKEN VOOR WARME DAGEN — *Baarn, Bosch & Keuning (Libellenserie nr 370)* 1939 (19×17) 32 *blz.* *fl.* 0,45

V — Geeft een ruim overzicht over de bereidingswijze van allerlei frissche dranken. Niet alleen vruchtensappen, ook andere koude dranken komen in aanmerking, met melk als grondstof. Practisch boekje dat door de huismoeders zeer zal gewaardeerd worden.

J. TETTELIN

18.335 **Nuyens, Godfried** **65**

MACHINEZETTER EN ZETMACHINE. *Geill. met* 16 *platen — Antwerpen, De Techniek,* 1939 (24×15) 285 *blz.* 50 *fr* ; *geb.* 62,50 *fr.*

V — Dit degelijk werk in onze zeer schaarsche vakliteratuur over dit onderwerp behandelt achtereenvolgens in drie groote onderverdeelingen : de machinezetter (een denkend mensch tegenover de machine), de zetmachine (beschrijving en werking), de vernieuwingen en verbeteringen. Warm aanbevolen aan belangstellenden. G. BOEKEN

18.336 **Poncin, Gus** 9 : 629 : 91
MENSCHEN IN DE LUCHT. Van Clement Ader en de gebroeders Wright tot Howard Hughes. *Geïll. — Brussel, Propagandabroch. v. h. N.I.R. (Nederl. reeks, nr 30)* 1939 (21×14) 47 *blz.* 5 *fr.*
V — Vier radio-lezingen, waarvan de twee eerste de geschiedenis geven van het vliegtuig, de twee laatste vooral relaas over een omreisje boven Europa en een reis België-Kongo. Aangenaam verteld en goed verlucht. E. BOELAERT M.S.C.

18.337 **Relham, Robert** 62 : 53
TECHNISCHE KNUTSELWERKJES VOOR JONGENS. Zeven eenvoudige en goedkope constructies. *Geïll. — Deventer, A. E. Kluwer,* 1939 (20×14) 38 *blz. fl.* 0,70
V-VIa, J — « Dit boekje is bestemd voor de jongste categorie van knutselaars, die noch over theoretische, noch over practische kennis beschikken en evenmin in staat zijn, dure « experimenten » te bekostigen. » Het handelt over : de lichttelegraaf, de electro-magneet, de bel, de morse-telegraaf, microfoon en telefoon, de electrische motor en het schakelbord.

18.338 **Ronner, L.** 65 : 76
DE HEDENDAAGSCHE GRAFISCHE TECHNIEKEN. *Geïll. met reprod. en* 13 *pltn — A'dam, A'damsche graf. school, Dintelstr.,* 15, 1938 (19×13) XII, 247 *blz. geb. fl.* 2,50
V — Hier hebben we een nieuwe uitgave van het 25 jaar geleden verschenen werk van den schr., heelemaal bijgewerkt nu tot de jongste bevindingen op graphisch-technisch gebied, zoodat het up-to-date is en volledig. De inhoud is degelijk en de uitgave piek-fijn verzorgd.

18.339 **Spil, A. C.** 66
VAKBEKWAAMHEIDSKENNIS VOOR DEN BAKKER. Wat iedere bakker, aspirant-bakker en verkoper, die de bakkerijen bezoekt, van het bakkersvak moet weten. *Geïll. — Purmerend, J. Muusses,* 1938 (23×15) 188 *blz. fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,50
V — Schrijver verwerkt de stof waarvan de kennis vereischt wordt voor het verkrijgen van een bekwaamheidsdiploma voor bakkers. Het gaat er in de verschillende hoofdstukken over : warenkennis, theorij-bakkerij, ovens en bakkerijmachines. Een serie vragen voor een eventueelen examen-candidaat werd toegevoegd. A. S.

18.340 **van der Bom, F. L.** 686
HET BOEKBINDEN. Overzicht der gegeven voordrachten voor den cursus ten behoeve van den boekhandel en het uitgeversbedrijf. *Geïll. — A'dam, Ver. ter Bev. v/d Belangen des Boekhandels [Centraal Boekhuis]* 1938 (19×13) 56 *blz. fl.* 0,60
V — Het gaat er achtereenvolgens over : de geschiedenis van het boekbinden, van af het Sanskrietsche boek tot het moderne ; het begrip « boekbinden » in den loop der tijden, als huisvlijt, ambacht, industrie en gespecialiseerd bindwerk ; de verschillende takken van het boekbinden en eindelijk over de techniek. Met leerrijke illustraties. B. GITS

18.341 **van Hensbergen, D. J.** 629 : 37
AUTOTECHNIEK VOOR HET LAGER N. O., 2 DLN : 1. DE MOTOR ; 2. HET CHASSIS. *Geïll. resp. met* 141 *en* 106 *fig. — Arnhem, N. V. H. ten Brink (De Brug-serie)* 1939, 2 *dln* (20×15) 159 ; 120 *blz. fl.* 1,75 *en* 1,25
V — Hier wordt een degelijke handleiding geboden voor het nijverheidsonderwijs. Zeer bevattelijk ; aanschouwelijk geïllustreerd. Aanbevolen. B. A.

18.342 **van Santen, Gerda** 64
KAATJE'S KOOKBOEK. *Geïll. —Antwerpen, L. Opdebeek,* 1939 (20×13) 320 *blz.* 20 *fr.*
V — De bekende medewerkster van het uur der vrouw bij het N.I.R. biedt hier een overvloed van eenvoudige recepten voor de gewone volks- en burgerskeuken.

18.343 **Winterink, J. C.** 65 : 00
HET UITGEVERSBEDRIJF — *A'dam, Ver. ter Bev. v/d Belangen des Boekhandels [Centraal Boekhuis]* 1938 (19×13) 97 *blz. netto fl.* 0,60
V — Mondelinge cursussen die aangevuld, omgewerkt en vastgelegd werden in dit vakboekje dat « slechts een poging is den belangstellenden lezer en aandstaanen vakgenoot eenig inzicht te geven in hetgeen bij den boekuitgever achter de schermen gebeurt. » Als dusdanig goed geslaagd. G. B.

7. - Schoone Kunsten

18.344 **Couturier, Louis** 78 : 92.7
DIRIGENTEN VAN ONZEN TIJD. *Geïll. met* 8 *platen — Den Haag, J. Ph. Kruseman ; Antwerpen, N. V. van Ditmar's Boeken Import (De Muziek, nr 8)* 1938 (16×12) 112 *blz. fl.* 0,90 ; *geb. fl.* 1,25 [18 *fr.*]

V — Naast de meest begaafde Nederlandsche dirigenten behandelt Couturier enkelen onder de grootste figuren van internationale reputatie. In een gladhelderen, journalistieken stijl geschreven portretten. Kritisch waar het hoeft, geestdriftig waar het past. De inleiding is een sterke brok interpretatief-beschouwend proza over de waarde van den dirigent als zoodanig. Opstellen als die over Mengelberg, van Anrooy, Nikisch en Stokowski leggen getuigenis af van 'schrijvers interessante persoonlijkheid als muziekrecensent. PAUL HARDY

18.345 **Hausbrand, F., arch.** **72**

KLEINE LANDHUIZEN IN HOLLAND. *Geïll. — A'dam, Kosmos,* 1938 (29×22) 92 *blz.* *geb. fl.* 4,90
V — Niet enkel voor wat betreft vacantiehuizen (zooals in rec. 17.397 gemeld) doch ook, en hoofdzakelijk zelfs, voor wat aangaat landhuizen voor permanente bewoning, is dit boek een practische wegwijzer, welke we allen die er van droomen een eigen huis te laten bouwen en ook onze architecten vurig in handen wenschen. Inspiratie hieruit opgedaan kan tot heerlijke realisaties leiden. — De uitgave is, zooals steeds : keurig. R. T.

18.346 **Schipper, Ary** **78 : 37**

DE WOORDKUNST VAN CORNELIE VAN ZANTEN. Het zingen op natuurlijken grondslag. *Met een voorwoord van Jo Vincent. Beknopte handl. ten dienste v. h. school-, solo- en koorzang-onderwijs — A'dam, H. J. Paris,* 1938 (19×13) 55 *blz.* *fl.* 0,75
V — Deze beknopte handleiding over woordkunstzang, met eene korte biografie over Cornelie van Zanten, leermeesteres, handelt over enkele bizondere punten die een zanger kennen moet. Om goed en bewust te zingen dient men den anatomischen bouw en werking der ademhalingsorganen te kennen. Verder wijdt het boekje enkele bladzijden aan de techniek van het vibreeren, nuanceeren, enz. Onderwijzers, koorleiders en dilettanten zullen deze handleiding met nut raadplegen. J. TETTELIN

8. - Letterkunde

81. GEDICHTEN

18.347 **Daisne, Johan** **81**

Johan Daisne

KERNAMOUT. Een poëma uit den herfst. *Geïll. met 5 houtsneden dr Victor Stuyvaert — Den Haag, H. P. Leopold ; Brussel, A. Manteau,* 1939 (20×14) 60 *blz. fl.* 1,75, [25 *fr.*]
IV — De Middeleeuwsche legende van jeugd, kunst, liefde die hier geschetst wordt is fraai, licht van tint en vanzelf passend in den ballade- of melopeetoon, zooals die door M. Coole ook beoefend wordt. Ze behoudt tevens iets geheimzinnigs waardoor ze eenigszins symbolistisch werkt, nl. als verzinnebeeldend : jeugd, lieflijke jeugdsdroomen, enz. Het typische van het boek ligt grootendeels hierin dat de dichter dit zelfde rhythme en dien zelfden toon (die der hooger genoemde melopee) aanwendt voor het inleidend gedicht over persoonlijke prille jeugdstemmingen zooals hij zich die herinnert en waarin zulk een legendedroom paste. Dat is fraai, doorgaans smakelijk en liefelijk volgehouden.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.348 **Greshoff, J.** **81 : 809**

DICHTERS VAN DEZEN TIJD. *Bezorgd door J. Greshoff — A'dam, P. N. van Kampen & Zoon,* 1939, 13e *druk* (18×11) 248 *blz.* *fl.* 1,40, *gec. fl.* 1,60, *geb. fl.* 1,95
IV — Besproken in de kroniek « Nieuwe Poëzie-Bloemlezingen », nr 18.289

18.349 **Heeroma, K., Dr e.a.** **81 : 84 : 809**

REUNIE van jong-protestantse Dichters. *Met een Inleiding van Dr K. Heeroma — Baarn, Bosch & Keuning ; Ledeberg-Gent, Het Boekhuis (Elckerlyc-Boekjes Nr 8-9)* 1939 (20×14) 103 *blz.* 15 *fr.*
III, P — Gerecenseerd onder nr 18.291 in onze kroniek « Nieuwe Poëzie-Bloemlezingen ».

18.350 **Hofman, F. en Stoffels, M.** **88 : 37**

◆ VOORDRACHT-REPERTORIUM ten gerieve der lagere scholen — *Lier, J. van In,* 1938 (20×15) 156 *blz.* 12,50 *fr.*
V-VIa-b — Zie de kroniek « Nieuwe Poëzie-Bloemlezingen », nr 18.296

18.351 **Houwink, Roel** 84 : 81 : 809 : 37
MET ONZE DICHTERS. Een inleiding tot het verstaan van Poëzie ten behoeve van het middelbaar en voorbereidend hoger onderwijs : 1e Deel. NATUUR EN LANDSCHAP *Geïll. — Zwolle, Tjeenk Willink,* 1937 (20×14) 74 *blz.* *fl.* 1,10
V — Lees de recensie nr 18.293 in onze kroniek « Nieuwe Poëzie-Bloemlezingen ».

18.352 **Hugaerts, Frans**
◆ DECLAMATORIUM voor jonge arbeiders — *Samengesteld door F. Hugaerts — Brussel, K. A. J.-uitgaven,* 1938, 2e *herz. druk* (25×15) 268 *blz* 12 *fr.*
V — Besproken in de kroniek « Nieuwe Poëzie-Bloemlezingen » nr 18.297.

18.353 **Kaakebeen, C. G. en Ligthart, Jan** 81 : 83 : 809
◆ BEATRIJS. Naar het Haagse handschrift uitgegeven, *bezorgd dr Dr D. C. Tinbergen. Met* 1 *plaat — Groningen, J. B. Wolters (« Van alle Tijden »)* 1938 10e *druk* (19×13) 107 *blz.* *fl.* 0,80 ; *geb. fl.* 1,10
IV — De 9e druk van deze frissche, up-to-date-uitgave, bespraken wij omstandig onder nr 10.464. Eenige verbeteringen en aanvullingen werden thans nog door Dr Tinbergen aangebracht.

18.354 **Kleijn, Kommer** 81 : 809
EEN WANDELING DOOR DE NEDERLANDSCHE POEZIE VAN DE MIDDELEEUWEN TOT HEDEN. *Geïll. — Zeist, Ploegsma,* 1937 (20×13) 192 *blz.* *fl.* 1,90
V — Zie « Nieuwe Poëzie-Bloemlezingen » nr 18.287.

18.355 **Krijgsman, J. P. H.** 81 : 809
EEN VLUCHT DOOR ZEVEN EEUWEN POEZIE — VAN VOORGANGERS TOT VOORLICHTERS. Bloemlezing uit zeven eeuwen dichtkunst, ten behoeve van het onderwijs. *Verzameld en ingeleid dr J. P. H. Krijgsman — A'dam, Bigot & van Rossum (Biros Drukken,* nr 1*)* 1938-39, 1e *en* 2e *druk* (18×12) 176 *blz.* *geb. fl.* 1,40
V — Cfr « Nieuwe Poëzie-Bloemlezingen », nr 18.288.

18.356 **Kroes-Ligtenberg, Chr., Dr** 81
HONDERD NEDERLANDSE GEDICHTEN, verzameld door Dr Chr. Kroes-Ligtenberg — *Den Haag, G. B. van Goor Zn,* 1939, 4e *druk* (19×13) 196 *blz.* *fl.* 1,15
V-VI — Besproken in onze kroniek « Nieuwe Poëzie-Bloemlezingen », nr 18.295.

18.357 **Risseeuw, P. J.** 81 : 809 : 92.8
CHRISTELIJKE DICHTERS VAN DEZEN TIJD. Bloemlezing. 2e Bundel. *Bandversiering van Cor Alons — Kampen, J. H. Kok,* 1938 (21×15) 179 *blz. fl.* 1,75 ; *geb. fl.* 2,25
III, P — Besproken in de kroniek « Nieuwe Poëzie-Bloemlezingen », nr 18.292.

18.358 **Stuiveling, G., Dr** 81 : 84 : 809
VARIATIES. Een bundel gedichten verzameld en ing. dr Dr G. Stuiveling — *Groningen, Wolters (Bongerd-Boekjes)* 1939 (21×14) 95 *blz.* *fl.* 0,90
V, P — Gerecenseerd onder nr 18.294 in onze kroniek « Nieuwe Poëzie-Bloemlezingen »

18.359 **van Duinkerken, Anton e.a.** 81 : 809
DE DICHTERS VAN HET JAAR. 2e DEEL. *Verz. dr A. van Duinkerken, Roel Houwink en V. E. van Vriesland. Geïll. dr G. G. H. H. Oosterbaan Martinius — A'dam, Bigot & van Rossum,* 1938 (27×19) 51 *blz.* *fl.* 2,25
IV — Zie de kroniek « Nieuwe Poëzie-Bloemlezingen », nr 18.290.

82. TOONEELLITERATUUR

18.360 **Beversluis, Martien** 82.2 : 81
DE MOLEN. Symbolisch spel — *Baarn, Bosch & Keuning N. V.,* 1939 (20×14) 63 *blz.* *fl.* 0,90 [10 *fr.*]
V, P — Een merkwaardig opzet : Dooreengewerkt, de epiek van het koren in natuur en menschenleven, samen met de dogmatisch-liturgische christene symboliek. Bijna een Calderoniaansch auto-sacramental, alleen met geringere dramatische kracht. 't Zou de moeite loonen van dit nobel, zinrijk en diepgaand spel een opvoering aan te durven, ook door katholieken, daar Martien Beversluis ditmaal spreekt niet als socialist doch als geloovig Jong-Protestant. Hij bereikt daarenboven ditmaal een merkwaardig hoogtepunt in zake taal, woord, vers, waarlijk gedegen van het kloekste

Martien Beversluis

en gezondste merg der taalkundige en poëtische Nederlandsche traditie. Mag niet onopgemerkt voorbijgegaan. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.361 **Dyckhoff-Ceunen, Germ. en Mossinkoff, Piet** 82

COMEDIE OM LIEFDE. Blijspel in 3 bedr. — *Antwerpen, P. Vink,* 1939 (17 × 13) 80 *blz.* 16 *fr.*

IV — Vooraleer de drie dames hun uitverkorene krijgen hebben de auteurs er 'n daverende maar niet bijster oorspronkelijke intrigue op verdicht, waar zij ten slotte met 'n hinderend sukkelgangetje toch uitgeraken. 'n Licht en al te doorzichtig geforceerd ding. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

18.362 **Goris, Rob. en Haepers, Frans** 82

DE DOOD OP ZWIER ! Een vroolijke moraliteit in 3 bedr. — *Merksem-Antw., Tooneelfonds « Lode Geysen », 5 Begonialei,* 1939 (18 × 13) 86 *blz.* 15 *fr.*

IV — 'n Macabere moraliteit die met dood en duivel sterk herinnert aan wat, enkele jaren terug, schering en inslag was in de bloeiende tooneelliteratuur van toentertijd. Niet nieuw, kan het met relatief gaven vorm en dito sobere verwoording nog dienen. Het zal echter de acteur zijn die dat speciaal dialoog tot 'n theatersucces moet bezielen. Onverzorgde uitgave. De proeflezer heeft wellicht bij de taak... gesluimerd. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

18.363 **Herbert, Hans** 81.2 : 82

HET VERREZEN LICHT. Declamatorium — *Zwolle, H. H. Kok Bzn,* 1938 (21 × 14) 13 *blz.* *fl.* 0,50

V, P — Een ontoereikende tekst voor een inhoud die wel beter had verdiend. AL. DE MAEYER, PR.

18.364 **Mossinkoff, Piet** 82

NELLY INTRIGEERT. 'n Vrolijk spel in 3 bedr. — *Antwerpen, P. Vink,* 1939 (17 × 13) 100 *blz.* 16 *fr.*

V — Los en luchtig, knap vakwerk. Goede dialoog. Ook de typeringen vallen best mee. Waar het heet « bewerkt door » mocht wel het oorspronkelijke aangegeven. Zal allicht zijn weg maken. AL. DE MAYER, PR.

18.365 **Pen, Piet** 82

ZE MOESTEN VECHTEN. Tooneelstukje voor studenten. *Vrij naar van Laer, S.J. — St-Truiden, Drukk. de Geneffe, 30 Groote Markt,* 1939 (17 × 13) 10 *blz.* 3 *fr.*

VIa — Een kinderstukje zwak van inhoud, hoe stichtelijk ook, en onbeholpen van tekst en dramatisering. Als klasoefening kan het nochtans dienst doen. AL. DE MAEYER, PR.

18.366 **Pienaar, W. J. B., Dr** 82.9

DIE GEHEIME BLOEMFONTEIN-KONFERENSIE tusschen President Kruger en Sir Alfred Milner, 31 Mei-6 Junie 1899. Historiese episode in twee tonele met voorspel en naspel opgestel deur Dr W. J. B. Pienaar. *Proloog dr Prof. D. F. Malherbe — Geïll. — Kaapstad, Nasionale Pers,* 1938 (19 × 13) 49 *blz.*

V — Dit historisch tooneelspel zal met bijval opgevoerd in middens die vertrouwd zijn met de Transvaalsche geschiedenis en met de Engelsche taal. Oom Paul wordt ons nog duurbaarder om zijn vaderlandsgezindheid en vredelievendheid. Hij deed al wat in zijn macht lag om den Anglo-Boeroorlog (1899-1902) te vermijden, zonder de souvereiniteit van Transvaal prijs te geven. A. DE MEIRSMAN O.S.B.

18.367 **Pomp, K. S.** 82

MOEDER. Tooneelspel in 4 bedr., voor 5 dames en 5 heren — *Zwolle, H. H. Kok Bzn,* 1938 (21 × 14) 51 *blz.* *fl.* 0,80

V, P — Een moeder ziet, niet zonder strijd, haar drie kinderen van haar weg gaan. Hun geluk zoekt ze in zelfvergeten en daartoe vindt ze kracht bij God. Een beetje loom, maar niet slecht. Alleen het preekerige moet gesnoeid. Het protestantse kan overigens zeer gevoeglijk gewijzigd. De stille gang van moeder, langs de weg van het offer, is bescheiden maar tactvol getekend. AL. DE MAEYER, PR.

18.368 **Tomkins, David** 81.2 : 82 : 78

NAAR BETHLEHEM. Een uitbeelding v. h. Kerstverhaal door jongeren in 3 delen. *Met pianobegeleiding gecomponeerd dr C. J. Bute, een afzonderl. tekstboekje en cijferzetting — Assen, van Gorcum (Kinderstemmen, nr 4)* 1938 (31 × 125) 16, 8 *blz.* *fl.* 1,25 *en fl.* 0,25

VIb, P — Herders en koningen kregen de boodschap en ontmoeten mekaar bij de kribbe. De tekst is zeer zwak, soms tot het banale toe. Alles zal afhangen van de muzikale uitvoering. AL. DE MAEYFR, PR.

18.369 **van Landeren, Leo** 82

70×70 MAAL. Toneelspel voor jongens in 2 bedr. — *Antwerpen, P. Vink,* 1939 (17×13) 67 *blz.* 12 *fr.*
V-VI, J — 'n Open-lucht-spel voor jongens tot 'n theaterspelletje verwerkt. Goed, want zelfs 'n tikje moralizeerend. Voor scouts en dergelijke groepeeringen. J. v. d. Eynde, pr.

18.370 **van Wijk Louw, N. P.** 82

DIE DIEPER REG. 'n Spel van die oordeel oor 'n volk — *Kaapstad, Nasionale Pers,* 1938 (21×15) 40 *blz.* *geb.* 3 /-
V — De daad en het offer van de Zuid-Afrikaanse Boeren uit de « grote trek » zijn niet nutteloos geweest. Dat is de simpele kern van een warm rijk, alhoewel sober vers. De stemindeling is uitstekend aangepast en dynamisch kan het tot een indrukwekkend hoorspel uitgewerkt. Spel van een volk kan het goed tot spel voor een volk worden opgevoerd. Ondanks de historische achtergrondschemering, ondanks de Zuid-Afrikaansche klank stijgt de wrange stem van iedere kleine natie, die onder welkdanig geweld dan ook bukt, er aangrijpend uit op. Al. de Maeyer, pr.

83. Verhalend Proza

I. VERBODEN LECTUUR

Boeken die 1) op de Kerkelijke Indexlijst voorkomen ;
2) door de alg. regelen der kerkelijke boekenwet veroordeeld zijn ;
of 3) op grond van de christelijke zedenleer of van de natuurwet
voor de meeste lezers verderfelijk moeten worden geacht

18.371 **Bates, H. E.** 83

SPELLA HO. Roman. *Vert. [Spella Ho] dr Dr B. F. van Overdiep — A'dam, N.V. Noord-Hollandsche U. M.,* 1939 (23×17) 389 *blz.* *fl.* 3,25 ; *geb. fl.* 3,90
I-II — Met allen eerbied voor den arbeid door Dr van Overdiep gepresteerd in de meesterlijke vertaling van dezen letterkundig-verantwoorden roman ; met alle bewondering voor de energie en het doorzettingsvermogen van den held uit dit turfdikke boek, blijft dit werk omwille van zijn inhoud zoo goed als verboden lectuur. — Echtbreuk, overspel, laf gebazel over vrije liefde, al te realistische beschrijvingen, kortom, de moreele opvattingen en strekking van dit boek eischen zeer streng voorbehoud. M. Brouns O.S.Cr.

18.372 **Frapié, Léon** 83.1

DE BEWAARSCHOOL. *Bew. nr h. Fransch [La Maternelle] dr A. M. de Jong — A'dam, A. Blitz (ABC-romans nr 2)* 1938, *onverkorte heruitgave* (17×10) 285 *blz.* *fl.* 0,35
I² — Een herdruk in de ABC-serie, die wij betreuren en beslist verwerpen om de eenzijdige realistische voorstelling en verderfelijken immoreelen heidenschen geest.

18.373 **Huxley, Aldous** 83 : 309

DE WATEREN WERDEN STIL. *Vert. uit h. Engelsch [Eyeless in Gaza] dr Marianne Philips — Den Haag, Zuid-Holl. Uitg. Mij.,* 1939 (24×17) 400 *blz. fl.* 3,75 ; *geb. fl.* 4,90
I² — De roman van Anthony Beavis, den intellectueel, die zich tot het geweldlooze pacifisme bekeert. Deze intellectueel is echter mèt al zijn familieleden en vrienden en vriendinnen niet alleen een gevaarlijk, onzin-pratend « philosoof », maar ook op sexueel gebied een abnormaliteit, met vergoelijkende woorden zelfs voor homosexualiteit en abortus. Alles bijeen een stel getourmenteerde en elkaar tourmenteerende snobs en decadentelingen. De eenige persoon die zich tracht te beheerschen, is de stotterende Brian, die zelfmoord pleegt. Voor de meeste lezers wel verderfelijk te achten. Het « Kunstenaarscentrum voor geestelijke weerbaarheid » blameerde zich hevig door aan dit boek haar vignet te verleenen. Dr Jop Pollmann

Aldous Huxley

18.374 **Kazantzaki, Nicolai** 83.1

DE TUIN DER ROTSEN. *Vert. uit h. Fransch [Le Jardin des Roches] dr R. Blijstra. Bandteekening van J. J. Voskuil — A'dam, Wereldbibliotheek,* 1939 (19×12) 332 *blz. fl.* 2
I, T — « Sinds mijn geboorte woedde in mij een verlangen naar ondergang en vernietiging,

een druppel doodelijk gif uit het Oosten, en eindelijk had ik besloten genezing te zoeken ». Zoo staat er op de eerste pagina van dit boek, dat die « genezende » reis beschrijft naar Japan en China. De beschrijvingen o.a. van sexueelen aard, de opvattingen en beschouwingen van « religieusen » (!?) aard, die hier gegeven worden, zijn zoodanig, dat ik meen te moeten volstaan met te verklaren, dat de strenge indexeering volkomen gerechtvaardigd is.

Dr L. A. H. ALBERING

18.375 **Laatsman, W.** 83

DE STOEFER. Verhaal uit Vlaanderen. *A'dam, H.A. van Bottenburg,* 1939, *(*22 × 16*)* 203 *blz.* *fl* 2,25.

W. Laatsman

I², P— Protestantsch propaganda-materiaal van een Holandsch auteur, die beweert «een uitstekend kenner te zijn van land en volk van Vlaanderen». En niet alleen dat, maar de schrijver heeft dat Vlaamsche Volk en dat Vlaamsche Land zoo hartelijk lief, — aldus de reclame op het schutblad van het boek — dat hij ons de « blijde boodschap» van zijn geloof wil brengen. Wees echter gerust, mijnheer Laatsman, ondanks uw tendentieus «woordeke vooraf», zullen de Vlamingen zich evenmin als door uw « Sloeberke Slob » door dezen «Stoefer» laten vangen. Vergeet niet wat de « held » van uw roman ergens zegt ; « Ne Vloamink es ne goeie kadee ; moar hij loat zich niet in ne tonneke rollen. » Om de Protestantsche strekking, om den groven spot met al wat heilig is en ten slotte om de gemeene schimpscheuten tegen de katholieken godsdienst is het *verboden lectuur.*

M. BROUNS. O.S.C.R.

II. — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde rijpere lezers worden gelezen

18.376 **Corsari, Willy** 83.0

« DOODEN DANSEN NIET »—*Den Haag, H. P. Leopold* 1939 (21 × 14) 222 *blz. fl.* 1,75

II — Zeer ingewikkelde en spannende crimineele driehoeksroman. De hoofdfiguurspeurder verkondigt 'n freudiaansche theorie die dogmatisch niet aanvaardbaar is. Meer beheersching op dit gebied zou Corsari's werk meer genietbaar maken. Zoo is het niets voor onze Katholieke bibliotheken.

JOH. ZWANIKKEN

18.377

L. C. Douglas

Douglas, L. C. 83.1

DE GROOTE VRAAG. *Vert. uit h. Amerikaansch [Disputed passage] dr J. J. J. Hanhart — Den Haag, J. Philip Kruseman,* 1939 (21 × 15) 371 *blz. fl.* 2,75 [37,50 *fr.*] ; *geb. fl.* 3,75

II-III, L, P — Dit verhaal, dat in universitaire medische kringen speelt, bevat de lotgevallen van een jongen geleerde tot zijn huwelijk. Van absoluut aanhanger van de gevoelloze godin der wetenschap komt hij tot een meer humanitair inzicht. Het zeer vage, anti-kerkelijke, Christusloos-christelijke religieuse sentiment kan het voor vele katholieken gevaarlijk maken. Overigens is het wel een interessant boek, al doet de schr. wat zwaarwichtig.

J. P. M. VLEKKE

18.378 **Mőricz, Zsigmond** 83.1

HEERENBOEREN VERMAKEN ZICH. *Vert. uit h. Hongaarsch dr Eva Ubbens — Antwerpen, N. V. Het Kompas (Feniks-Reeks)* 1939 (18 × 11) 353 *blz.*

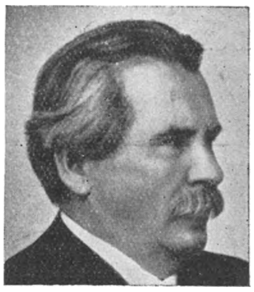

Zsigmond Móricz

II — Op tien pagina's van dezen roman wordt meer geschranst en gebommeld dan in onzen heelen Pallieter. Moricz schijnt me een verre naneef van Jan Steen, die van voor naar achter en van achter naar voor Gogolj blijkt te hebben gelezen, en die zich met groote litteraire vaardigheid en libertijnsch welbehagen vermeit in de heidensche levensgeplogenheden van de gegoede Magyaarsche plattelandsheeren. Een luide « suite » voor slag- en blaaswerk van schelmenstreken, hartstocht en zinnelijkheid met hier en daar flitsen van een adembenemende dramatiek, want ook in zijn uitspattingen kronkelt de mensch onder den doem van zijn eindigheid. Bovendien ligt aan dit tragisch-spiritueele boek een wrange antipathieke, egoistische levensbeschouwing ten grondslag.

PAUL HARDY

18.379 **Zweig, Stefan** 83.1

HET ONBERADEN MEDELIJDEN. Roman. *Vert. uit h. Duitsch [Ungeduld des Herzens] dr Reinier P. Sterkenburg — A'dam, Albert de Lange,* 1939 (20 × 13) 453 *blz. fl.* 3,90

II-III* — Met een meesterschap dat ontzag inboezemt en een stielvaardigheid, waarbij men zich schaamt zelf ooit de pen te hebben gehanteerd, heeft Zweig dit werk geschreven. Een brok typische « laboratorium »-literatuur, waarin met de virtuositeit van den grooten zielschirurg de diepst-liggende nerven van het zwakke menschenhart in hun deerniswekkende, lillende miezerigheid worden blootgetornd. Het geval van wat hij noemt het « zwakmoedige medelijden » wordt met een onstrembare kracht opgedreven tot een hersenspannende dramatische hoogte. Er ligt onbetwistbaar veel wijsheid in dit boek. Zweig is een groote persoonlijkheid, die over het leven heeft nagedacht, al kan ons zijn schrijnende thesis niet bevredigen. Ondanks den eerlijk-humanen grondslag van dit boek, nijpt ons Zweig's amoreele, vitalistische levensbeschouwing pijnlijk in de ziel, daar wij er ons van bewust zijn, hoe schijnbaar onoplosbare levensproblemen als het in dit werk gestelde, binnen het aureool van de kristelijke interpretatie der lijdensidee tot een zegen- en berustingbrengende levensomstandigheid vermogen uit te groeien. PAUL HARDY

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden

18.380 **Ames, Jennifer** 83

EEN MEISJE MET IDEALEN. — *Vert. uit het Engelsch [I seek my love] dr Joanne Janzen — Den Haag, J. Pn. Kruseman,* 1939 (19 × 12) 224 *blz. fl.* 2,15 [*fr.* 25]

III — Een romannetje naar het bekende recept : liefde op het eerste gezicht, tegenwerking, verdachtmaking, laster, tot slot een bevredigende oplossing. 'n Vervelende noot in dit boek is, dat Prue, de hoofdpersoon, pas tot een gelukkig huwelijk komt, als zij tengevolge van de vele ontgoochelingen haar idealistische opvattingen en principes opzij zet en de liefde van een man aanvaardt, dien ze vroeger zou verafschuwd hebben. L. VAN DER HULST

18.381 **Aughinbaugh, W. E., D^r^** 83 : 93 : 91 : 61

OPDAT ZIJ LEVEN. *Vert. uit h. Amerikaans [I swear by Apollo] dr Edouard de Nève — A'dam, Bigot en van Rossum N. V.,* 1939 (25 × 16) 346 *blz. fl.* 3,90 ; *geb. fl.* 4,90

III, N — Herinneringen van een chirurg, die, als men hem geloven mag, zowat alles heeft meegemaakt, wat een mens hier op aarde meemaken kan. Wahrheit und Dichtung ? 't Komt mij voor, dat deze Amerikaan het er wel erg dik opgelegd heeft. Overigens heel interessant uit het oogpunt van reisbeschrijving en bestrijding van pest en lepra. De schrijver komt er rond voor uit, dat hij van geen enkele godsdienst iets moet hebben en laat dat tussen de regels door nogal eens blijken. Ook de gevallen, die hij behandelt, maken m.i. enig voorbehoud nodig. G. J. C. ZWANIKKEN

18.382 **Bottome, Phyllis** 83.1

DE PLAATSVERVANGSTER. *Vert. uit h. Engelsch [Windlestraws] dr A. Vuerhard-Berkhout — Den Haag, Zuid-Holl.U.M. (Elck wat wils-serie)* 1939 (20 × 14) 234 *blz. fl.* 2,15

III°, L — De hoofdpersoon, een vrouw van zeer bijzondere schoonheid, verliefd op den besten vriend van haar man en ook niet ongevoelig voor haar bekoorlijkheid, heeft in alles steeds haar wil kunnen doen zegevieren. Zij gaat nu op geraffineerde wijze te werk om haar man tot echtbreuk te brengen, opdat zij dan alle voordeelen van de scheiding aan haar kant zal hebben. Haar berekeningen falen en tenslotte trouwt de vriend van haar man met het meisje welk zij in huis had gehaald om haar man in een compromitteerende situatie te brengen. J.^r^ A. L. TERWINDT

18.383 **Dekker, Maurits** 83

MORDJE DE JOOD. *Geïll. met omslagtekening dr R. v. Looij — Utrecht, Bruna & Zn,* 1939. *fl.* 3,25 ; *geb. fl.* 3,90

III — Het boek « Mordje de Jood » is een tendenz-roman van een Joods schrijver met de klare bedoeling voor de ogen van zijn lezerspubliek grijpbaar en overtuigend te schilderen, hoe een cultuurstaat, die zich in de armen werpt van het totalitaire systeem met de daaraan verbonden eigen visie op religie, levensbeschouwing, zedelijkheid, economie en politiek zijn eigen volk een ruïne bezorgt, wanneer deze zienswijze niet is afgestemd op goddelijke wetten, de natuurwet, de ware Christelijke godsdienst, moraliteit en levensopvatting en naastenliefde. Realistisch is hier het Jodenleed geschilderd in zulk een staat in de tragedie van den voddenjood zowel als van den Jood-medicus. Naast de totale ontsporing van de dwepers met het dictatoriale systeem opent de auteur ons ook zijnsondanks, een kijk op de diepstaande waardering van een mensenleven, de materialistische en weinig zedelijk hoogstaande levensopvatting van den Jood. P. PH. ELSENSOHN O.P.

18.384 Gudmundsson, Kristmann 83.9

HET NIEUWE LAND. *Bew. nr h. Noorsch [Det hellige fjell] dr W. J. A. Roldanus Jr Met portret en levensbeschr. v. d. schrijver — Den Haag « De Kern » (Van heinde en verre. Kern-bibliotheek : Deel 1)* 1939 (21 × 15) 323 *blz.* *fl.* 4,50

III — Het verhaal speelt in den tijd der Vikingen, toen de eerste pioniers zich vestigden in het toenmalig zeer onherbergzame IJsland. De schrijver schildert ons het krachtige leven van dit volk met zijn deugden en ondeugden, zijn liefde en haat, zijn strijd om geluk. De zeden en gewoonten van die tijden maken dit boek alleen geschikt voor rijpe en begrijpende lezers. M. DANIELS

18.385 Heyer, Georgette 83.9

Georgette Heyer

WATERLOO. *Vert. uit h. Engelsch [An infamous Army] dr C. v. Wessem — Den Haag, J. Ph. Kruseman,* 1939 (24 × 16) 312 *blz.* *fl.* 3,90 [50 *fr.*] ; *geb. fl.* 4,90 [70 *fr.*]

III — Een omvangrijke, boeiende historische roman over de bekende periode der « Honderd dagen ». Een belangwekkende beschrijving van Brussel voor den grooten veldslag, het Brussel der hoogste kringen, gevolgd door een uitgebreid, doch tevens pakkend verhaal van den strijd bij Quatre Bras en den slag bij Waterloo. In dit alles verweven : de kenschetsing van Lady Barbara Child, de jonge levenslustige frivole weduwe en kolonel Audley van den staf van Wellington, een edel man. Door zijn invloed verandert de lichtzinnige Barbara en een huwelijk volgt, als Molley, verminkt, uit den strijd weerkeert. Voor ervaren lezers. Dr L. A. H. ALBERING

18.386 Lauesen, Marcus 83.1

SCHIPPER THEOBALD. *Vert. uit h. Deensch [Skipper Theobald]. Bandontwerp dr Tine Baanders — R'dam, Nijgh & v. Ditmar [Brussel, A. Manteau]* 1939 (20 × 12) 117 *blz fl.* 1,60

III, L — Bij het sterven van haar man, vroeger schipper, de laatste jaren herbergier aan de fjord, gaat voor de oogen zijner vrouw het beeld van zijn leven voorbij, en zij weet dat hij iemand was. Inderdaad, in den volstrekten eenvoud van hun bestaan, was die man een mensch, een wijze, een hart, hoe weinig dit ook uitwendig hem aan te zien was : in feite reikte hij tot het beleven van evangelische liefde, en was daardoor én groot én gelukkig. De figuur is absoluut raak getroffen, met dit merkwaardig samengaan van uitwendige gewone handelwijze en dit diepe, schoone daar van binnen. De voorstelling wordt gediend door fantazie in gematigd surrealistischen toon, en door mooi symbolistische poëzie : alles smaakvolle schepping van een schoon, vast en tevens zacht levensbeeld. Des te spijtiger is daarom het religieus liberalisme dat deze agnostieke beleving van de evangelische wijsheid en liefde uitspeelt tegen het dogmatisch Kristendom en de Kerk.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.387 Middendorp, Herman 83.0

HET MYSTERIE VAN DE GELE ENVELOPPE — *Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-Editie. Speurder serie)* 1938 (20 × 14) 190 *blz. fl.* 1,35, *geb. fl.* 1,65. *Niet in den handel*

III — Spannend politieroman, hoewel niet bepaald origineel van opzet ; te weinig gecompliceerd, zou men zeggen. Onderwerp : een bespiedingszaak. Balans : twee dooden. Het vrij immoreel milieu alsmede een paar gewaagde tafereeltjes wettigen strengere indexeering.
PAUL HARDY

18.388 Ruck, Berta 83.0

BRUIDEGOM OP ZICHT. *Vert. uit h. Engelsch [Wedding March] dr G. Kroesen — Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-Editie. Happy-end Serie)* 1938 (20 × 14) 228 *blz. fl.* 1,35, *geb. fl.* 1,65. *Niet in den handel*

III-IV — Hoe een « jeune-premier » van het ongelikte New-Foundlander-type, gezond, en bovendien met gezonde sociale neigingen toch, ondanks zichzelf verliefd wordt, en een heele reeks mondaine prestaties moet leveren om het ondanks-haar-zelf moedwillige bruidje te veroveren. Om de meest geblaseerde kantoorsnuf te doen wateroogen. P. H.

18.389 Undset, Sigrid 83.1

◆ DE TROUWE VROUW. *Vert. uit h. Noorsch [The truw husfru] dr A. Basenau — A'dam, J. M. Meulenhoff,* 1939 (21 × 16) 348 *blz.* *fl.* 3,50 [48 *fr.*] ; *fl.* 4,50 [65 *fr.*]

Sigrid Undset

III — De trouw die, niettegenstaande wederzijdsch huwelijksbedrog, stand houdt zoodat na de krisis heraanknooping mogelijk blijkt. Mede treedt het katholicisme in het leven der hoofdfiguren als de factor die uitkomst biedt in het gansche complex van huwelijk en leven. Het is een variante op den traditioneelen Undsediaanschen roman van het moderne burgerleven met als centrale figuur de kritisch-gevoelige vrouw, als schema het huwelijksbedrog, als sfeer de bourgeoisie die echter met den buiten door atavisme verbonden blijft. Als altijd, realisme en echtheid. Dr J. CAEYMAEX, PR.

18.390 **van Wijhe-Smeding, Alie** 83

EEN MENSCHENHART — *R'dam, Nijgh & v. Ditmar,* 1939 (21 × 15) 386 *blz.* *fl.* 3,50

III — In dit nagelaten werk van de bekende schrijfster, geeft zij het wel eenigszins romantische verhaal, van een in het weergegeven milieu niet verwachte ontwikkeling van een idylle tusschen twee kinderen, die tot een gelukkig einde voert. Om de milieuschildering voorbehouden. L. ROBITSCH-SCHRÖDER

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar, en ouder
(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

18.391 **Ackermann, F. H.** 83.9

DE JAGERS VAN HET THURMEER. Roman uit het steenen tijdperk. *Vert. uit h. Duitsch dr Lodewijk Thijssen — Den Haag, De Residentiebode,* 1939 (24 × 16) 165 *blz. fl.* 1,25

IV-V — Een naar historische bronnen uit het steenen tijdperk verzonnen roman, waarin schr. meesterlijk den strijd om het bestaan schetst van Zwitserland's geheimzinnige oerbewoners. Dit passioneerende boek, geschreven met zin voor wetenschap en kunstvorm, spreekt van barbaarsche wreedheid, maar getuigt tevens in den persoon van zijn held « Thuro », dat God in de ziel van den mensch, goedheid en liefde zaaide tot broederlijke verzoening. A. BONI, C.SS.R.

18.392 **Baldwin, Faith** 83

HOTELGEHEIMEN. *Vert. uit h. Amerikaansch [Hotel hostess] dr J. D. A. van Gumster — Laren, A. G. Schoonderbeek,* 1939 (22 × 15) 206 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV, M, L — Een Amerikaansche jongedame moet na het verlies van haar ouders en haar fortuin voor haar eigen bestaan zorgen. Zij slaagt er in een werkkring te vinden in een zeer druk bezocht luxe hotel als gesalarieerde gastvrouw. Deze positie brengt een vlotte omgang mee met de gasten van het hotel, eenige onschuldige avonturen en eindigt met een gelukkig huwelijk. J. A. L. TERWINDT

Faith Baldwin

18.393 **Biggers, E. D.** 83.0

DE ZEVEN SLEUTELS VAN BALDPATE. Humoristisch roman. *Vert. uit h. Amerikaansch [The seven keys to Baldpate] dr Lydia Belinfante — A'dam, A. Blitz (ABC-romans nr 1)* 1938, *onverkorte heruitgave* (17 × 10) 278 *blz.* *fl.* 0,35

IV — Goedkoope, onverkorte heruitgave van deze zeer genoeglijke humoristische geschiedenis.

18.394 **Cüppers, Adam Joseph** 83.9

GUDRUN. Een oude roman van vrouwentrouw. *Vert. uit h. Duitsch dr Willem Doevenspeck — Leuven, Davidsfonds (Volksboek, nr 286)* 1939 (20 × 17) 171 *blz.* 15 *fr.*

IV-V — Schr. heeft tot een roman omgewerkt het oude Duitsche lied van Gudrun, de dochter van den koning der Hegelingen, die verloofd met Herwig, den koning van Zeeland, ontvoerd wordt door zijn rivaal, den koningszoon der Noormannen. Na vijf jaren onverbreekbare trouw wordt Gudrun bevrijd en gewroken. Zonder hooge vlucht te nemen, boeit en sticht dit boek door zijn zedelijke waarde. A. BONI, C. SS.R.

18.395 **Dickson, Carter** 83.0

HET GEHEIM VAN DE WAPENZAAL. *Vert. uit h. Amerikaansch [The Bowstrin*

murders] *dr W. A. Gotjé en R. Renquin — Laren, A. G. Schoonderbeek,* 1939 (22×15) 208 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Een detective-verhaal met eenige spannende momenten. Overigens niet veel verschillend van het algemeene genre, nl. eenige moorden, een domme politie-ambtenaar en een fabuleus knappe detective, deducties, combinaties, enz. Enkele verwikkelingen zijn aanleiding, dat het boek alleen voor volwassenen bestemd is. L. C. M. Robbers

18.396 **Diko, Hans** 83.0

MOORD BIJ HET LEIDSCHE PLEIN — *A'dam, Ned. Keurboekerij, N. V.,* 1939 (21×15) 224 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,50
IV — Een oorspronkelijk-Hollandsche detectiveroman. Een artist wordt vermoord. De dader weet het juiste uur te verschuiven met behulp van een gramofoonplaat en een gefingeerd vertrek. Het gegeven is wel niet nieuw, maar het is verdienstelijk uitgewerkt. Het verhaal zit goed in elkaar en mist gelukkig het gewild-geestige, dat vele Hollandsche detectives ontsiert. Fr. Vermeulen, pr.

18.397 **Downing, Todd** 83.0

MET BLOED GEKOCHT. *Vert. uit h. Amerikaansch* [*Dead under the moonflower*] *dr Ferd. ten Hove — A'dam, « De Steenuil »,* 1939 (21×16) 219 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Aanvankelijk lijkt het alsof een bende den dood wil verhaasten van een rijken jongeman, erfgenaam van veel millioenen, door personen met de bloedgroep B, noodig voor een bloedtransfusie, uit den weg te ruimen. Later blijkt, dat deze moorden bewerkt zijn door een gewetenloozen dokter, om op deze manier de moord, door hem op zijn vrouw begaan, te camoufleeren. Een knappe sheriff ontmaskert hem echter. Als ontspanningslectuur niet voor iedereen geschikt. L. J. W. Smit

18.398 **Freeman, Martin Joseph** 83.0

DE WURGENDE DAS. *Vert. uit h. Engelsch* [*Scarf of the scarecrow*] *dr Ad. Vorstman — Den Haag, J. Ph. Kruseman,* 1939 (14×19) 224 *blz. fl.* 2,15 [25 *fr.*] ; *geb. fl.* 2,90 [35 *fr.*]
IV — Een oude dame ligt gewurgd op haar kamer ; het lijk van haar zoon vindt men in den tuin onder een vogelverschrikker. Een door een onmogelijk toeval bewaarde afdruk van een briefje onthult, dat het gaat om een schat verborgen in guldenroede. Die bloem groeide daar in het park. In den loop van het verhaal blijkt, dat met guldenroede bedoeld werd een collectie vergulde gordijnroeden ! Detective Todd is wel een baas, dat hij dat ontdekt. Dat hij bovendien ook nog den moordenaar aanwijst, maakt hem tot een baas boven baas. Fr. Vermeulen, pr.

18.399 **Klauwaerdinne, Nele en Rannah, A.** 83.8

DIT IS DE KLEINE ALMANAK VAN BRABANT. Uit het verloren hoeksken van N. Klauwaerdinne en A. Ramah. 2e Deel. *Met een opdracht aan Herman Teirlinck — Oude God (Antw.), Die Poorte,* 1939 (19×12) 244 *blz.* 16 *fr.*
IV — Met evenveel genoegen zal ook dit 2e deel van dezen kleurigen almanak gelezen en genoten worden. Ofschoon hier en daar wat melancholisch en zwaartillend, gaat er van dit keurig geschreven en met veel zorg uitgegeven boekje een groote bekoorlijkheid uit. Lees zoo nu en dan eens 'n kapitteltje vooral in 'n bui van minder goed humeur, het zal u weer spoedig opknappen. M. Brouns O.S.Cr.

Johan de Maegd

18.400 **Mann, E. B.** 83.0

JIM SINCLAIR, DE WREKER. Een « fluiter »-geschiedenis. *Vert. uit h. Engelsch* [*Rustlers round up*] *dr J. H. Delahaye — Den Haag, J. Ph. Kruseman,* 1939 (21×15) 224 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 3,25
IV — Twee vreemdelingen doen hun intrede in Stilwell, het dorpje dat in afwachting leeft van de komst van « de Fluiter », den man, die eindelijk zal afrekenen met een bende daar genesteld. Beide vreemdelingen zijn « fluiters ». Wie is nu de echte en hoe komt er ooit de lang-verbeide verlossing ?... Een vlot geschreven detective-verhaal, dat voor volwassenen zeker een welkome ontspanning zal zijn. J. d. P.

18.401 **Mooy, Henriëtte** 83.8 : 58 : 71

BIJ DE BLOEMEN — *A'dam, Bigot en van Rossum, N. V. (De Uilenreeks nr 37)* 1939 (19×13) 63 *blz.* *geb. fl.* 0,75

IV — Korte, emotioneele, lyrische proza-stukjes, waarin schrijfster hoofdzakelijk liefde, natuur en bloemen verwerkt, die zij als 't ware personifieert. Hier en daar heeft dit boekje iets onwaarschijnlijks en is de taal wat overdreven.
J. M. C. DE HAAN

Henriëtte Mooy

18.402 **Morgan, D.** 83

STORM...! *Vert. uit h. Amerikaansch [Transpacific flight] dr R. Sikkens — A'dam, N. V. Ned. Keurboekerij (De Nieuwe S.O.S.)* 1939 (21×15) 220 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,50
IV — De beroemde piloot van de Amerika-China-lijn trouwt met de aardige stewardess. Hij gaat op in zijn werk en zijn uitvinding. Zij voelt zich verwaarloosd en komt in opstand. In de storm boven de Pacific met de Oosterse internationale spionne aan boord die achter de uitvinding heen zit, viering van de verzoening. Bruikbare ontspanningslectuur voor strandliggers. J. P. M. VLEKKE

18.403 **Robins, Denise** 83

WIE OP GELUK VERTROUWT... *Vert. uit h. Engelsch [Where I thee bride] dr Jeanne Kloos-Reyneke van Stuwe — Den Haag, Ph. Kruseman,* 1939 (20×14) 222 *blz. fl.* 2,15 [25*fr.*]
IV — Een rijk en gevierd schrijver laat zich van z'n vrouw scheiden, ditmaal omwille van een jong meisje van eenvoudige afkomst. Is echter voor het eindigen van het proces alweer in een nieuwe liefdes-affaire gewikkeld, waardoor het meisje terug keert naar 't ouderlijk huis waar plichten haar wachten en een gelukkiger liefde in het verschiet komt.
L. V. D. HULST

18.404 **Roest Crollius, B.** 83.1 : 309

ONHEIL IN DE VERTE — *A'dam, N. V. Em. Querido; Antwerpen, De Nederl. Boekhdl (De Salamander)* 1939, 2e *uitg.* (19×12) 198 *blz.* *fl.* 1,25 ; *geb. fl.* 1,50
IV — Dit boek is de fijne analyse van een jong, diepvoelend mensch, die zich tegen een tijd als deze niet opgewassen voelt en naar bevrijding zoekt. Hij reageert hoofdzakelijk tegen elke wreedheid onder welken vorm deze zich ook vertoonen mag. Psychologisch is het boek zeer fijn ; stylistisch is het zuiver. B. A.

18.405 **Steggerda, H.** 83.1

COMPROMIS. Roman — *A'dam, N. V. Dagblad en Drukk. de Standaard,* 1939 (23×16) 236 *blz.* *fl.* 2,40 ; *geb. fl.* 2,90
IV, [P] — Door deze zeer alledaagsche geschiedenis van een burgerlijk gezin, tracht de schrijver aan te toonen dat een zeker compromis in zake bepaalde, bijkomstige opvattingen in het huwelijk wenschelijk is. Het is nogal losjes gefantaseerd, hoewel nog een van de betere op onze gesatureerde boekenmarkt over dit onderwerp. Dat schr. protestant is hindert niet voor katholieke lezers. S. B.

18.406 **Stufkens, N.** 83.8

IN DE DERDE. *Geïll. met teekeningen dr Jo Spier — Nijkerk, G. F. Callenbach,* 1939 (20×13) 163 *blz.* *geb. fl.* 2,50
IV, [P] — Al wat je zoo al in een derde trein-klas beleven kunt, wordt je door den schr. in een bonte reeks schetsen voorgebracht. Vol fijnen humor, met een frisch moraliseerend slot na elk verhaaltje. De protestantsche sfeer hindert niet. S. B.

18.407 **van der Stoep, D.** 83.8

LATERVEER WIL HET RECHTE WETEN. *Geïll. met bandteekening dr J. de Vries — Baarn, Bosch & Keuning N. V. (Opgang-serie)* 1939 (20×14) 240 *blz. fl.* 2,15 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Een drietal eenvoudige, humoristisch getinte schetsen, losjes tot een geheel verbonden, uit het gezinsleven van Laterveer, bode van een gemeentehuis. Christelijk georiënteerd. De sfeer is dikwijls zeer aardig getypeerd. Dr L. A. H. ALBERING

18.408 **van Hichtum, Nienke** 83

DRIE VAN DE OUDE PLAATS. *Met zwarte en gekleurde platen van Tjeerd Bottema — Den Haag, G. B. van Goor Zonen,* 1939 (25×18) 212 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,90
IV, P — Een der laatste werken van de onlangs overleden schrijfster Troelstra-Bokma de Boer, die onze kinderlektuur met 'n goeie 60 nummers verrijkte. Gezapig gezeur over haast onbenullige dingen en voorvalletjes uit het leven van een klein meisje uit een stil boerendorp in Friesland. Het Friesche jonge volkje zal er misschien pret aan hebben, doch bij ons gaat er zulke slappe thee maar moeilijk in. Het protestantsch vernisje dat er over ligt, zal onze gezonde katholieke volksjeugd niet verblinden. M. BROUNS O.S.Cr.

18.409 van Snellenberg, J. P. **83.0**

100 DAGEN AVONTUUR. *Geïll. dr van Looy — A'dam, van Holkema & Warendorf (Bibl. vr J. en M. « De goede kameraad »)* 1938 (25×17) 264 *blz.* *fl.* 1,75 ; *geb. fl.* 2,50

IV-V. N — Avonturen zonder ander doel en verband, dan om 100 verlofdagen min of meer dapper door te maken. Dit boek, soms echt boeiend, vaak onevenwichtig, altijd langdradig, stoort door te vrije uitlatingen en overdreven realistische beschrijvingen. Lacy, als onze jeugd niets anders te lezen krijgt ! A. Boni C.SS.R.

18.410 Vuyk, Beb **83.1 : 325**

HET LAATSTE HUIS VAN DE WERELD. *Geïll. met teekeningen dr Thomas Nix — Utrecht, Uitg. Mij, W. De Haan, N. V.,* 1939 (23×14) 213 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,25

IV — Dit tropenverhaal van Beb Vuyk, schrijfster van « Duizend eilanden », teekent in een prachtig, levend proza den strijd van het echtpaar Willigen op het eiland Boeroe, den strijd voor een sober en eerlijk bestaan. Een strijd die tenslotte verloren wordt door het kortzichtig beleid van regeerings-ambtenaren die liever de Buitenbezittingen onontgonnen laten, dan te verpachten aan lagen prijs. Een boek, waard om gelezen te worden. Paul Frische

Beb Vuyk

18.411 Yore, Clem **83.0**

REVOLVERRECHT. *Vert. uit h. Amerikaansch [Trigger Justice] dr Ferd. ten Hove — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20×15) 234 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV — Elke veeboer, die zich verzet tegen Kinney's plannen, ziet zijn vee gedood, zijn knechten vermoord.Vrijwel alleen bestrijdt Lee de bende van Kinney en weet door slim volvoerde plannen tenslotte de overwinning te behalen. A. Ackermans

18.412 Yore, Clem **83.0**

WAAR IJZEREN WETTEN HEERSCHEN. *Vert. uit h. Amerikaansch [Hard country and gold] dr Ferd. ten Hove — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20×15) 248 *blz.* *fl.* 2,25

IV — Hoog in Alaska leeft Jim O'Neill om een onrecht door zijn vader begaan, goed te maken. Daar hoort hij over een rijken goudader, die zijn vader eertijds ontdekt heeft. Na lang zoeken en natuurlijk niet zonder de gebruikelijke vechtpartijen met gekleurde en blanke tegenstanders vindt hij den ader. Daarna huwt hij het meisje, dat een groot deel van zijn moeilijkheden heeft meegemaakt. A. Ackermans

18.413 Zeller, Renée **83.9 : 92.2**

◆ HET VUUR OP DE BERG of Het Evangelie van Assisië. *Vert. uit h. Frans [Le feu sur la montagne] dr Sieka Boerma — Utrecht, Het Spectum [Kortrijk, Zonnewende]* 1939 (19×11) 169 *blz.* 22 *fr.* ; *geb.* 30 *fr.*

V — Dit boek is bedoeld, niet als een nieuwe levensbeschrijving, maar als een fresco, dat in duidelijke lijnen een synthese geeft van het zooveel omstreden en complexe leven van Assisië's Poverello. Schrijfster heeft Franciscus' ziel trouw en warm-bewonderend gevolgd naar de hoogten van zijn levensopgang tot God en met dichterlijke ontvankelijkheid het heldhaftige ervan aangevoeld en omgezet in een sterk-bewogen en persoonlijke taal. Een merkwaardig document van franciscaansche psychologie. A. Boni, C.SS.R.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (14-15 *jaar*) *geschikt*

18.414 Artz, Marcel J. A. **83.0**

EEN DETECTIVE IN DE KIST. Een spannend jeugdverhaal — *Baarn, Schuyt N. V.* 1939 (20×14) 227 *blz.* *geb. fl.* 1,90

V — De spannende belevenissen van een jong Hollandsch vlieger, die zich samen met zijn toestel ten dienste stelt van Parijsche detectives. Artz draaft goed door, doch zijn tempo is niet altijd vrij van inzinkingen. Zeer nette en comfortabele uitgave. Paul Hardy

18.415 Baden-Powell, Lord **83.8 : 58 : 59 : 39 : 91**

EEN VERKENNING IN AFRIKA. Geschetst door den Chief Scout. *Vert. uit h. Engels dr Ir P. Telder. Geïll. met pentekeningen v. d. schr. — A'dam, J. M. Meulenhoff,* 1939 (22×16) VII, 155 *blz.* *fl.* 1,30 ; *geb. fl.* 1,90

V-VIa — Korte, pittige schetsen over menschen, vogels en wilde dieren uit de Kenya-kolonie. Raak gezien. De penteekeningen van den Chief zijn soms bepaald geestig, 'n Boek waar onze jongens, ook oudere, zeker een genoeglijk uurtje aan beleven. W. S.

18.416 **Broekema, B. H.** 83

KOOS. Een Verhaal uit het Groninger Dorpsleven — *Leek (Gron.), H. J. Bronsema,* 1939 (23×16) 224 *blz.* *fl.* 2,25

V, N — Het zooveelste broertje van « De Witte »; doch het harde leven van dit dapper kereltje loopt niet langs dezelfde wegen van pittigen humor en blijde boert, die de Sichemsche rakker kende. Van godsdienst wordt er niet gesproken. Al hindert tusschendoor het Groningsch dialect, toch zal dit sympathiek boek met genoegen gelezen worden.

M. Brouns O.S.Cr.

Christel Broehl-Delhaes

18.417 **Broehl-Delhaes, Christel** 83.1

KAMERAAD MOEDER — *'s Gravenhage, Pax; Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale,* 1939 (21×16) 250 *blz.* 32 *fr.*

V — Een beroemd geneesheer gaat na den dood zijner vrouw, een huwelijk aan met een rijkbegaafde assistente uit zijn kliniek. Conflict met de kinderen, die in de stiefmoeder een indringster zien. Doch deze kwijt zich op bewonderenswaardige wijze van haar kiesche taak en weet, dank haar psychologisch-fijn doorzicht de kinderen langzaam maar zeker tot zich te trekken. Een zeer boeiend boek, dat een rijke aanwinst beteekent voor de gunstig-gekende Pax-serie.

M. Brouns O.S.Cr.

18.418 **de Coulomb, Jeanne** 83

◆ DE OOGEN DER LIEFDE. Roman *Vert. uit h. Fransch — Averbode, Goede Pers,* 1938 (22×16) 160 *blz.* 10 *fr.*

V — Een meisje verliest haar fortuin door de dood van haar vader. Als verpleegster komt ze in een gezin waar oneenigheid heerscht tusschen man en vrouw en andere familieleden onderling. Door haar zachtheid en haar goedheid brengt zij ze allen terug bij mekaar. Als vervolgverhaal in het vrouwenweekblad « Astrid », werd deze roman met spanning gevolgd. — Zeer aanbevolen.

Fr. Crols, pr.

18.419 **de Graeve, Rob.** 83.8

◆ WIJ, DE VLAAMSCHE GENTLEMEN — *Leuven, Davidsfonds (Jeugdboek, nr 29)* 1939 (20×16) 95 *blz.* 11 *fr.*

V-VIa — Een pittig pleidooi voor meer beleefdheid in houding en taal bij onze Vlaamsche jeugd, volgens het woord van H. Verriest : leeren leven in schoonheid. Een nuttig werkje, dat door velen, ook ouderen mocht gelezen worden.

A. Boni, C.SS.R.

Rob. de Graeve

18.420 **du Plessis, I. D.** 83.8 : 93

UIT DIE SLAMSE BUURT : 1e DEEL. KAAPSE SPROKIES, FABELS EN LEGENDES. Oorverteld dr I. D. du Plessis — *Kaapstad, Nasionale Pers,* 1939 (19×13) 201 *blz.* 5/-

V — In dit bundeltje brengt Dr du Plessis een keur van Zuidafrikaansche volkssprookjes bij elkaar, meestal van Islamietischen oorsprong, en waaruit de frissche, naieve tonen opklinken, die eigen zijn aan het eeuwenoude mondeling-overgeleverde vertelsel, dat men, met de voor iedere streek typische varianten, zoowat overal terugvindt. De lectuur ervan schenkt een benijdenswaardig genot. Ook aan onze folklorevorschers worden deze verhaaltjes met nadruk gesignaleerd.

P. Hardy

I. D. du Plessis

18.421 **Franke, S.** 83 : 325

SINJO-JUUL — *A'dam, Scheltens en Giltay,* 1939 (21×15) 291 *blz.* *fl.* 2,90; *geb. fl.* 3,90

V, N — Dit zeer aardige jongensboek (echter ook voor meisjes zeer bruikbaar) behelst het verhaal van een halfbloedjongen, die van zijn afkomst de onaangename maatschappelijke gevolgen ondervindt, maar door flinkheid van karakter daar boven uit komt. Ook zijn karakterfouten weet hij te bestrijden en beheersen. Van een bovennatuurlijk leven geen spoor. Vlot geschreven; aardige milieu-tekening. De eervolle vermelding die het kreeg van het Koloniaal Instituut is

zeer verdiend. De zeer mooie band verdient extra-vermelding. J. P. M. VLEKKE

18.422 **Jansen, E. G.** 83.8 : 9

DIE VOORTREKKERS IN NATAL. Opstelle. *Geïll. met 1 kaart — Kaapstad, Nasionale Pers,* 1938 (19×13) 5, 158 *blz.* 4/9

V—Enkele losse opstellen over de Natalsche Boerenrepubliek (1838-1845). 't Zijn lezenswaardige bijdragen over 't ontstaan dezer republiek, den strijd met de Zulus en de Engelschen en den trek uit Natal. 't Werk eindigt met een beschrijving der historische slagvelden van Natal. Zelf bezochten we er een paar en kunnen volmondig de nauwkeurigheid van 't relaas onderschrijven. A. DE MEIRSMAN O.S.B.

18.423 **Juvenalis, O.F.M.** 83 : 92

◆ DE BAAN NAAR DE BERGEN. *Geïll. dr P. Longinus, O.F.M. — Sint Truiden, Eerw. Paters Minderbroeders,* 1937 (27×21) 79 *blz.*

V — De baan naar de bergen beteekent hier : den weg naar de hoogte van het offer : de beschrijving van het leven in juvenaat en klooster. Onderhoudend en geestig — en soms ook wel roerend — volgen wij den levensloop van « Franske » vanaf het geval met de « peren van den meester », indirecte aanleiding tot zijn intrede in het juvenaat, tot het vertrek van Franske-missionaris naar China, met daartusschen heel z'n leven als student, kloosterling, priester, terwijl altijd maar het Ideaal naar hooger wenkt. Eenvoudig, levendig verteld, met vele mooie helio-bladzijden. M. VAN HOECK, PR.

P. Juvenalis O.F.M.

18.424 **Kröger, Theodor** 83

WENDING. *Vert. uit h. Duitsch* [*Kleine Madonna*] *dr J. W. Kuiper — 's Graveland, De Driehoek,* 1939 (20×15) 157 *blz.* *fl.* 1,25 ; *geb. fl.* 1,90

V — Professor Kröger, oud-oorlogschirurg, ziet na de verschrikkingen van den oorlog het leven als zinloos. Hij zegt zijn professoraat op en gaat de bergen in, waar hij den strijd eenmaal meemaakte en alles nog eens herbeleeft. Hij vindt daar de twaalfjarige Maria, die op een skitocht gevallen is, praat met haar. Maria blijkt bloeduitstorting in de hersenen te hebben : Kröger opereert haar en beseft weer den zin van zijn leven. Dr JOP POLLMANN

18.425 **Molenaar, M.** 83.8

◆ ZOEKLICHT. *Geïll. dr L. Wielders — Hilversum, Brand* (22×17) 66 *blz. gecart. fl.* 1,50

V* — Een klein bundeltje zeer korte schetsen, beschouwingen en overwegingen van wijsgeerigen, opvoedkundigen en religieusen aard. De vaak gewild eenvoudige en toch ingewikkelde stijl maakt het boekje slechts voor ontwikkelde lezers geschikt.

Dr L. A. H. ALBERING

18.426 **Pienaar, E. C., Prof., Dr** 88 : 9 : 324 : 008

WERDA ! *Geïll. met foto van schr. — Kaapstad, Nas. Pers,* 1938 (21×15) IV, 285 *blz.* 7/6

V — 'n Bundel redenen bij Zuid-Afrikaansche feestgelegenheden uitgesproken. Uit iedere bladzijde laait een vurige vaderlandsliefde op. Zuid-Afrika's helden, land en letterkunde worden in een krachtige taal bezongen. Zal ook in Vlaanderen begeestering wekken.

A. DE MEIRSMAN O.S.B.

18.427 **Regőczi, Istvàn** 83 : 91 : 93

◆ ALS VLAANDEREN TERUGROEPT !... — *Leuven, Davidsfonds (Volksboek, nr 284)* 1939 (20×16) 156 *blz.* 15 *fr.*

V — Met ontroering lazen we dit geestdriftige boek, door een Hongaar oorspronkelijk in 't Nederlandsch geschreven : zijn avontuurlijke terugreis naar Vlaanderen, waar hij als kind opgenomen werd ; eerst mislukt langs Italië in gezelschap van een renner en dan, heel alleen te voet door Duitschland. Dit eigenaardig dagboek, stralend van idealisme, is met één woord een hoogoplaaiende en tevens diepslaande akte van geloof in den Meester, die Zijn priesters roept. Ten warmste aanbevolen. A. BONI C.SS.R.

18.428 **Michael, Otto** 83

◆ ZOO EENVOUDIG WAS 'T NIET. Een geschiedenis van moed en overmoed. *Vert. uit h. Duitsch* [*So einfach ist es nicht*] *dr P. Crassaerts — Den Haag, A. N. Govers N. V.,* 1938 (22×14) 295 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 3,25

V, J — Wanneer je in een dolle jongenswoede onverantwoordelijke dingen deedt, dan moet je, als een flinke kerel, er ook de gevolgen van aanvaarden en de totaal-bedorven zaak weer zelf in orde brengen. Dat deed Bursch, de 16-jarige held van dit boek. — Voor grootere jongens zeer geschikte lectuur, met een gezonde opvoedende waarde. W. S.

18.429 Simons, Jozef **83.8**

NEDERDUITSCHE VERTELLINGEN : 2e Bundel. *Vert. uit h. Nederduitsch dr J. Simons — Turnhout, J. van Mierlo-Proost,* 1939 (18 × 12) 225 *blz.* 18 *fr.*

V — Sappige, smakelijke vertellingen uit 't Nederduitsch naverteld voor ons volk. De eerste novelle — de kleine Koning — is de mooiste uit den bundel ; zou 't J. Simons niet spijten, dat hij ze zelf niet geschreven heeft ? — Gezellig en opwekkend volksboek, dat in geen enkel boekerij mag ontbreken. FR. CROLS, PR.

18.430 Stoddard, Charles **83.0**

DE PATROUILLE IN DE WILDERNIS. *Vert. uit h. Engelsch [The Wilderness Patrol] dr J. D. A. v. Gumster — Laren, A. G. Schoonderbeek,* 1939 (22 × 15) 204 *blz.* *fl.* 2,25

V — Een korporaal der Bereden Canadeesche Politie wordt door zijn commandant valsch beschuldigd en oneerlijk gestraft. Hij ontvlucht zijn cel. Op zijn vlucht treft hij een meisje Saga Erickson, dat op weg is naar een goudzoekerskamp, waar haar vader is. Heimelijk laat hij zich daarheen vervoeren en nu ontdekt hij, dat vader Erickson gevangen gehouden wordt door een bende schurken. Na wanhopige gevechten weet hij Saga te bevrijden. In het laatste gevecht wordt zijn vijand Commandant Ahearn gedood, die hem in zijn eer herstelt. Alles is in orde en Saga wordt zijn vrouw. FR. VERMEULEN, PR.

18.431 Tilton, Alice **83.0**

LEONIDAS EN DE MOORDENAAR. Een geestige detective-roman. *Vert. uit h. Amerikaansch [The cut direct] dr Hans Terwynne. Geïll. dr L. de Swart — Helmond, Boekdrukk. « Helmond » (Speciaal serie nr* 62*)* 1939 (21 × 16) 173 *blz.* 4 *fr.*

V — Inderdaad een zeer geestige detective-roman. Van de politieoverste wordt een grappige karikatuur gemaakt terwijl Leonidas en zijn toevallige helpers humoristen zijn in den waren zin van het woord. — Voor fijnproevers. A. CORLUY, PR.

18.432 van Eyk, Henriette **83.8**

HET EENIG ECHTE — *A'dam, Bigot & v. Rossum N. V. (De Uilenreeks nr* 38*)* 1939 (19 × 13) 58 *blz.* *geb. fl.* 0,75

V — Het bundeltje ontleent zijn titel aan het eerste van de twee geestige verhalen die het bevat. Het eerste is een geestige persiflage van de eeuwige zucht naar verandering die de mensen bezielt, met nog vele speelse, maar rake steekjes in verschillende andere richtingen ; het tweede is een dol verhaal over een man en zijn geopereerde blindedarm, die bij zijn « baas » terug wil zijn. Ook hierin vindt de schrijfster gelegenheid de mens in zijn zwakheden even te « nemen ». L. SCHOENMAKERS

Henriette van Eyk

18.433 Yore, Clem **83.0**

SLIM, DE ONTEMBARE. *Vert. uit h. Amerikaansch [Trigger Slim] dr F. ten Hove — A'dam, De Steenuil,* 1939 (20 × 15) 237 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

V — Slim is een uitstekende paardentemmer. Als Lawton vermoord wordt weet hij de schuldigen te vinden en krijgt Lelia ! FR. VERMEULEN, PR.

18.434 Yore, Clem **83.0**

WAAR DE ZESLOOP REGEERT. *Vert. uit h. Engelsch [The six-gun code] dr Ferd. ten Hove — A'dam, De Steenuil,* 1939 (21 × 15) 261 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

V — Barry Joyce is werkelijk een supercowboy. Hij speelt niet, hij drinkt niet. Hij valt nooit van een paard. Hij schiet nooit mis. Hij is door en door eerlijk, sterk, lenig en vlug. Toch heeft hij nog vijanden. Maar met hen rekent hij wel af. Tegelijk speelt hij het klaar om twee verklaarde doodsvijanden Jerry Quigley en Hampton Jeffrier weer bij elkaar te brengen. Trouwens ze waren eigenlijk vrienden. Ten slotte trouwt hij natuurlijk. FR. VERMEULEN, PR.

VIa — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar

18.435 Alders, L. W. **83.0**

◆ DE JACHT OM HET FABRIEKSGEHEIM. *Geïll. — Alkmaar, van Putten & Oortmeijer [Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale]* (23 × 16) 172 *blz.* *fl.* 1 [16,50 *fr.*] ; *geb. fl.* 1,25

VIa-b, J — De kleine Hans van Gortel vergezelt den detective van Steverding op diens jacht op het fabrieksgeheim in een tapijtfabriek gestolen. Hij slaagt er niet alleen in zijn « baas » prachtig te helpen bij het opspeuren der dieven, doch hem ook tot het katholiek geloof te bekeeren. FR. DUPONT

18.436 **Blok, Thos.** 83 : 9

TREK ! — *Kaapstad, Nasionale Pers,* 1938 (18×12) 141 *blz.* 3/3
VIa — Boeiend als een sprookje wordt de Zuid-Afrikaansche Trek aan kinderen verteld. Naast de historische gebeurtenissen wordt ook een plaats ingeruimd aan de beschrijving van zeden en gebruiken der inlanders, wat het gebeuren nog beter situeert. De penteekeningen zijn treffend. A. DE MEIRSMAN O.S.B.

18.437 **Groothedde, I. F. J.** 83

◆ DE HEIKANT IN REP EN ROER. *Geïll. — Haarlem, N. V. De Spaarnestad (Jeugdbibliotheek, nr* 101*)* 1939 (21×15) 160 *blz.* *geb. fl.* 1,35
VIa, J — Hoe jongens, die wegens roodvonkgevallen op extra-verlof mogen, het prettig aan boord weten te leggen om een rond sommetje te verdienen en daardoor het verblijf in een sanatorium van een ziek kameraadje mogelijk te maken, daarvan vertelt ons dit nietonaardig en optimistisch boek. A. BONI C.SS.R.

18.438 **Hans, A.** 83

ROBIN HOOD EN DE MANNEN UIT HET WOUD. *Geïll. met penteekeningen van Jan Waterschoot — Antwerpen, L. Opdebeek (De Vlaamsche Jeugdserie)* 1939 (25×18) 160 *blz.* 10 *fr.*
VIa, N — Een heldenverhaal uit den strijd tusschen Saksen en Normandiërs, boeiend maar slordig en kleurloos geschreven. Dit werk van den onlangs gestorven volksschrijver, is gegroeid tot een gemakkelijk succes, ofschoon onze jeugd recht heeft op meer vormende lectuur in letterkundigen en christelijken zin. A. BONI C.SS.R.

A. Hans

18.439 **Hildebrand, A. D.** 83

DE « OPSCHEPPER » VAN DE DERDE KLAS. *Geïll. dr P. Stempels — A'dam, H. Meulenhoff (Serie « Jeugdleven »)* 1939 (24×17) 190 *blz.* *fl.* 1,20 ; *geb. fl.* 1,95
VIa, J — Een professor besteedt zijn verwaarloosde zoon uit in een voornaam doktersgezin. Deze's dubbelzinnige manieren komen in botsing met de eerlijke houding van den dokterszoon die het tenslotte wint. Knap geschreven, laat dit anders deugddoende boek, hier en daar een lichtzinnige zet toe, storend voor menig kindergemoed. A. BONI C.SS.R.

18.440 **Mennekens, Jef** 83.8

BLOEMENSNEEUW EN ANDERE VERHALEN. *Geïll. met penteekeningen dr Elza van Hagendoren — Antwerpen, L. Opdebeek,* 1939 (24×16) 100 *blz.* 10 *fr.*
VIa-b, M — Gebundelde vertellingen, waarvan er enkele afzonderlijk of in bloemlezingen voor de jeugd verschenen zijn. Meisjes vooral kunnen er een aangenaam leesuurtje in vinden. A. BONI C.SS.R.

18.441 **Raeymaekers, L., pr.** 83

◆ TOMS VUURPROEF. *Geïll. dr J. Cuyvers, pr. — Leuven, Davidsfonds (Jeugdboek nr* 28*)* 1939 (20×16) 96 *blz.* 11 *fr.*
VIa — Aanvankelijk bestemd voor onderwijzer, krijgt Tom zijn zin en mag mee op het schip van zijn oom, den kapitein. Matrozenwerk, storm op zee en een complot aan boord op leven en dood, maken zijn eerste reis tot een ware vuurproef. De meeslepende avonturenreeks kan de opvallende stijlarmoede niet verduiken. A. BONI C.SS.R.

H. Wolffenbuttel-v. Rooijen

18.442 **van Puymbroeck, Renaat** 83 : 39

ERIC BIJ DE NIBELUNGEN. *Geïll. dr Désiré Acket — Antwerpen, L. Opdebeek,* 1939 (24×18) 224 *blz. gec.* 20 *fr.*
VIa — Eric, een moderne jongen, wordt door een geheimzinnige al te fantastische uitvinderskneep van zijn oom, tot schildknaap omgetooverd van Siegfried, den held van het Nibelungenlied. Langs deze verkleinende lens, krijgt het jonge publiek een kijkje op de grootsche Sage. Liever hadden we die onevenwichtige voorstelling als een droom gewild, waarin Eric geen persoonlijke rol moest spelen. Toch zal dit werk zijn eigen plaats innemen, bij de graag verslonden jeugdboeken. A. BONI C.SS.R.

18.443 **Wolffenbuttel-van Rooijen, H.** 83

◆ EEN MEISJE IN DE JONGENSKOLONIE. *Geïll. dr Gerrit de Morée — Haarlem, N. V. De Spaarnestad (Jeugduitg. nr 100)* 1939 (21×15) 160 *blz.* *fl.* 1,35

VIa — Een meisjesportret, echt naar het leven gekiekt, en heerlijk belicht langs de zijde der moederliefde. Soms wat langdradig, maar meestal, leuk en boeiend. A. Boni C.SS.R.

18.444 **XX.** 087 : 83.8

◆ ONS TWEEDE VACANTIEBOEK VOOR DE JEUGD. *Geïll. — Averbode, « Ons Werk », Goede Pers,* 1939 (24×17) 94 *blz.* 7 *fr.*

VIa-b-c — Gaarne zullen de lezertjes van « Ons Werk » hun vacantie verstandelijk richten naar de opgaven van ernst en luim, studie en spel, in dit tweede vacantieboek opgegeven. Verdienstelijk opvoedend werk. A. Boni C.SS.R.

18.445 **XX.** 83

ROBIN RHODE'S VERTELLINGEN ; Nr 1-26 — *Leuven, R. Rhode's Uitgaven, Perenboomstraat* 52, 1938-39 (18×13) *verschijnt wekelijks* ; 32 *blz. elk* 0,60 *fr.* (28 *fr. per jaar)*

VI — Schr. schijnt een veel bereisd wereldburger te zijn, die zijn levenservaringen en avonturen, in wekelijksche afleveringen, voor de jeugd neerschrijft. Gaarne bevelen wij deze degelijk geschreven, altijd boeiende, flink opvoedende vertellingen aan.

A. Boni C.SS.R.

VIb — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

18.446 **Boersma-Smit, H. W.** 83

FEESTEN. *Geïll. met 6 platen dr Bep Jordens — R'dam, A. Voorhoeve,* 1938 (21×15) 104 *blz.* *geb. fl.* 0,60

VIb — Hoe rustig en vol levensblijheid, de feestelijke kinderjaren voorbij gaan, toont ons dit leuk geïllustreerd boek. De stijl kon meer gebonden zijn. A. Boni, C.SS.R.

18.447 **Horemans, J.** 83 : 087

SNOES, DE BEER. *Geïll. met kleurplaten dr Frans Kersters — Antwerpen, L. Opdebeek,* 1939 (25×26) 55 *blz. gec.* 20 *fr.*

VIb-c — De droeve fabel van een beer, geroofd en getemd door Brom, den circusman ; en de lustige fabel van Snoes, die op zijn beurt menschentemmer wordt. Dit boek, met zijn heerlijke kleurplaten, noemen wij terecht een prachtprestatie van plastische vertelkunst en verluchting, die ook den uitgever tot eer strekt. A. Boni C.SS.R.

Erich Kästner

18.448 **Kästner, Erich** 83

PUNTJE EN ANTOON. Een roman voor kinderen. *Vert. uit h. Duitsch [Pünktchen und Anton] dr A. Viruly. Geïll. dr W. Trier — A'dam, L. J. Veen,* 1939 (22×16) 165 *blz.* *fl.* 1,40 ; *geb. fl.* 1,90

VI*b, N — Het leven van Puntje, een meisje van welgestelde ouders, en van den armen Anton grijpen door een boeiend avontuur ineen. Als verblijdend slot trekken de ouders van het meisje zich het lot van den jongen en zijn moeder aan. Een verhaal, dat niet enkel pakt om de romantiek, maar ook om de aardige vondst van « de nadenkerijen » achter ieder hoofdstuk. Er staan vele goede lessen in. Toch... met de stelling, dat het toeval de wereld regeert, kunnen wij het niet eens zijn. (« Toeval, of voorbeschikking een kwestie van smaak » blz. 134).

Toos Post

18.449 **Urbanus, P., O. M. Cap.** 83.9 : 92.2

◆ FRANCISCUS VOOR KINDERZIELEN. *Geïll. — Antwerpen, Franciscaansche Standaard,* 1937 (24×16) 78 *blz.* 5 *fr.*

VIb — 't Leven van St-Franciscus aan kinderen verteld. 'n Simpel boekske. Schoon en warm om z'n soberheid en z'n eenvoud. Geen hooge vlucht, ook geen suikeren devotie, maar echt. De vele mooie teekeningen maken het boek dubbel aantrekkelijk en boeiend voor kinderen. Aanbevolen ! Ant. Aarts, pr.

18.450 **Wachters, Louis** 83.8

Louis Wachters

ALS VADER VERTELT. 3 Deeltjes. *Geïll. met penteekeningen dr Germaine Cluytmans — Antwerpen, L. Opdebeek,* 1939 (24×16) 37, 40, 40 *blz.* *elk* 4 *fr.*
VIbc — Legenden en vertelsels voor de sprookjeswereld der kinderlijke fantasie; vlot en boeiend geschreven. De penteekeningen brengen er leven bij. A. BONI C.SS.R.

VIc — KINDERLECTUUR

voor beginnelingen van 6, 7 en 8 jaar

18.451 **Chalmers, Muriel** 83.9 : 22 : 087
VADERS KLEINE JONGEN. *Vert. uit h. Engels [The nobleman's son] dr V. Witte Eechout. Geïll. dr Roberta C. F. Waudby — Assen, van Gorcum & Cie (Bijbelboekjes vr 't kleine volkje)* 1938 (14×10) 58 *blz.* *fl.* 0,70
VIc [P] — Zeer oorspronkelijk fantaseert de schr. het verhaal der genezing van den zoon van den hoofdman door Jezus. Een Evangelie-verhaal bleef het nochtans niet. W. S.

18.452 **de Vries, Anne** 83.9 : 22
DE GOE-DE HER-DER. *Geïll. met tekeningen dr Tjeerd Bottema — Kampen, J. H. Kok (Kleine Bijbelboekjes vr Kleuters)* 1938 (16×12) 37 *blz.* *gec. fl.* 0,65
VIc [P] — Dit deeltje mag wel het best geslaagd heeten in de reeks der « Kleine Bijbelboekjes ». 't Verhaal is zeer bevattelijk; de beeldspraak klaar uitgelegd en het heele werkje sluit met een eenvoudig avondgebed. De teekeningen zijn goed. W. S.

18.453 **de Vries, Anne** 83.9 : 22
HET KIND-JE IN DE KRIB-BE. *Geïll. met tekeningen dr Tjeerd Bottema — Kampen, J. H. Kok (Kleine Bijbelboekjes vr Kleuters)* 1938 (16×12) 37 *blz.* *gec. fl.* 0,65
VIc [P] — Een zeer vrije navertelling van het Evangelie-verhaal. Enkele détails, hoewel heelemaal niet storend, wijzen er toch op dat schr. onze gewone katholieke voorstelling der gebeurtenissen niet deelt. Enkele teekeningen voldoen heelemaal niet. W. S.

18.454 **de Vries, Anne** 83.9 : 22
HET VER-HAAL VAN MO-ZES. *Geïll. met tekeningen dr Tjeerd Bottema — Kampen, J. H. Kok (Kleine Bijbelboekjes voor Kleuters)* 1939 (16×12) 39 *blz.* *gec. fl.* 0,65
VIc — Schrijver bepaalt er zich toe uit het Bijbelverhaal enkel de wondere geschiedenis van het korfje in het riet op een eenvoudige wijze na te vertellen; een laatste hoofdstukje wijst op den verderen leiders-rol van Mozes. Een tekort: het antwoord op de vraag die de lezertjes zich noodzakelijk zullen stellen: Waarom die booze koning het zoo had tegen het jonge broertje ? vinden ze niet in het verhaal; en dit behoort nochtans tot de kern van het heele gebeuren. W. S.

18.455 **de Vries, Anne** 83.9 : 22
DE VER-LO-REN ZOON. *Geïll. met tekeningen dr Tjeerd Bottema — Kampen, J. H. Kok (Kleine Bijbelboekjes voor Kleuters)* 1939 (16×12) 39 *blz.* *gec. fl.* 0,65
VIc — Het Evangelie-verhaal zeer bevattelijk voor onze kleuters naverteld. Alleen maar jammer dat het niet even wijst op den inhoud van de gelijkenis: verloren zoon - zondaar; vader - God. W. S.

18.456 **Menkens-van der Spiegel, D.** 83
KERST-FEEST VOOR IE-DER-EEN. *Geïll. dr Rie Reinderhoff — R'dam, A. Voorhoeve,* 1938 (20×15) 40 *blz.* *fl.* 0,20
VIc — Prettige tafereeltjes, zeer bevattelijk voor de beginnende lezertjes, met korte rake zinnen, waarin de woorden lettergrepig gespeld staan om de leesoefening te vergemakkelijken. A. BONI C.SS.R.

88. - Gemengde Opstellen

18.457 **Barge, J. A. J., Prof. Dr e.a.** 84 : 57 : 1 : 30 : 809 : 2
HET MYSTERIE VAN ONS BESTAAN. Zes verhandelingen over het probleem van leven en dood — *Zeist, J. Ploegsma,* 1938 (24×16) 163 *blz.* *fl.* 2,60; *geb. fl.* 3,40

IV — In vijf studies, door specialisten geschreven, wordt gehandeld over het probleem van leven en dood. Dit probleem wordt beurtelings beschouwd van biologisch standpunt uit, van philosophisch standpunt, van sociologisch en van theologisch standpunt. Daarbij komen nog twee studies : een kritische over levens- en dooddrift zooals Freud die voorstelde en een letterkundige over leven en dood in de dichtkunst. Alleszins merkwaardige bijdragen op christelijken grondslag. In het « woord vooraf » vind ik een minder goed-gekozen uitdrukking : « de opzet is, een behandeling te geven van het probleem van leven en dood met betrekking tot ons aardsch bestaan ». Deze uitdrukking wekt de impressie dat men hier geen rekening houdt met het « jenseits », met het hiernamaals. En dat is, gelukkig, het geval niet. Er kan geen ietwat volledige studie over dit probleem bestaan zonder over het « eeuwig-mogelijke » te gewagen. De opstellers hebben dat heel goed ingezien en gaan veel verder dan het « opzet ». Dr KAREL ELEBAERS

18.458 **Janssen, Em., S. J.** **84 : 801 : 81 : 809 : 92.8 : 37**

◆

Em. Janssen, S. J.

ZOO DICHTE EN ZOO DOE 'K. Verzen van Guido Gezelle en van andere dichters. Een proeve van bewerking. *Brugge, Desclée,* 1939, (20 × 13) 292 *blz.* 25 *fr.*

Onder den al te schamelen, pretentieloozen vorm van wat hij — bijna potsierlijk — durfde te noemen : een «proeve van verklaring» ten gebruike van den leeraar in de literatuur, geeft E.P. Janssen een volume diep-doordachte analyseerende en zelfs «hineininterpretierende» kritiek van een gehalte dat bezwaarlijk ten onzent zijn weerga vindt. Ieder ander, die zulke scherpe pijlen op zijn boog heeft, zou een monographie hebben geschreven ; E.P. Janssen verkoos didactisch werk te leveren. Dat is trouwens zijn goed recht. De gewettigde trots van den geleerde moest het afleggen voor den beroepsijver van den leeraar. Dat velen het resultaat van dit innerlijke conflict — als het überhaupt aanwezig is geweest — zullen betreuren is wel de uitbundigste lof, die E. P. Janssen kan worden toegezwaaid. In het eerste gedeelte van dit werk bespreekt de auteur werk van Gezelle ; in het tweede gedeelte groepeert hij rond den meester andere poëten, die toevallig sommige thema's behandelen, welke ook bij Gezelle voorkomen. Hun werk wordt met dat van Gezelle vergeleken. Door deze «toets»-studie groeit in het appreciatie-vermogen van den lezer de persoonlijkheid van Gezelle uitermate. Schrijver leert ons de kunst alle andere poëzie te beschouwen van het standpunt van Gezelle's dichtwerk uit, wat een vreemde, wondere openbaring brengt. E.P. Janssen verwaarloost niets ; hij vorscht in de anecdotische gegevens, die vaak aanleiding waren tot Gezelle's scheppingen ; diep dringt hij door in 's dichters psyche, welke in de verzen haar verklanking vindt en er ook dikwijls de verbale, natuurgetrouwe weerspiegeling van uitmaakt. Door zijn ontledingen van Gezelle's poëmen slaagt hij er niet alleen in den geest kritische scholing bij te brengen; zijn doel is bovendien—en wellicht «vooral»—esthetisch ; hij traint tot het subtiele aanvoelen van de litteraire schoonheid, met Gezelle's volmaakt model tot norm en richtsnoer. Er is bovendien iets van den dichter in hemzelf ; zulks blijkt ten volle uit zijn beschouwingen over «natuursymboliek» en andere inleidingen. Eindelijk is deze werkwaardige studie het werk van een wetenschappelijk-geschoold erudiet, en daarin dan ook — doch uitsluitend daarin — kan de bescheiden betiteling «handboek» haar rechtvaardiging vinden : met methodische ordening en in klare, nauwgezette formuleering wordt de verwerkte stof den lezer opgedischt.

PAUL HARDY.

18.459 **ter Braak, Menno** **84 : 30 : 008**

Menno ter Braak

DE NIEUWE ELITE — *Den Haag, H. P. Leopold (De vrije bladen, 16e jg schrift 5)* 1939 (23×16) 36 *blz.* *fl.* 1

III, L — Een pleidooi voor een « nieuwe élite » die een opportunistische moet zijn. Menno ter Braak beproeft te bewijzen, tegen Marsman in, dat dit opportunisme niet uitsluitend een vorm is van lijdzaam berusten. Onkristelijk in den geest, vaag in de woorden, zoo lijkt me deze uiteenzetting een spitsvondigheid waarin gegoocheld wordt met democratie en aristocratie, met relativiteit en absolute waarden op een wijze die Gorgias zou doen blozen. Indien opportunisme de karakteristiek der « nieuwe élite » moet worden, waarom dan Kardinaal Innitzer zoo vinnig gehekeld, die toch opportunistisch handelde ? Een contradictie waarvoor ik geen verklaring vind. Dr KAREL ELEBAERS

18.460 **Teipe, Max B. en van der Woude, Johan** 84 : 92.8
Dr MENNO TER BRAAK, « REINAERT UIT EIBERGEN ». Een proeve van beschouwing — *Hilversum, Rozenbeek & Venemans ; Antwerpen, Het Kompas (De vrije Bladen, Maandschrift)* 1936 (23×15) 30 *blz.* *per jaar* 80 *fr.*
III — Wie weten wil hoe de vrienden van Menno ter Braak den essayist zien, moeten dit brochuurtje lezen. Het « palingachtige » van zijn persoonlijkheid komt er goed in door.
Dr KAREL ELEBAERS

Charles Péguy

18.461 **van Gestel, G., S.J.** 84 : 92.8
◆ CHARLES PÉGUY. Inleiding tot zijn persoon en zijn werk — *'s Bosch, Geert Groote Genootschap (Varia, nr 571)* 1939 (19×13) 52 *blz.* *fl.* 0,35
IV — Een heel klare typeering van een der merkwaardigste figuren van het « katholieke réveil » in Frankrijk. Zijn afwijkende houding ten opzichte der Kerk wordt scherp afgelijnd. Dr KAREL ELEBAERS, PR.

18.462 **Verschaeve, Cyriel, pr.** 88 : 37
◆ AAN DE VLAAMSCHE JEUGD. Verzamelde toespraken. — *Brugge, Zeemeeuw,* 1939 (23×17) 201 *blz.* 15 *fr.*
V — Verschaeve is geen redenaar door stem, noch gebaren. Verschaeve is een dichter die zingt en... spreekt. Er zijn er die beweren dat dit de echte redenaar is. Zei Mgr Cartuyvels niet : « être éloquent, c'est : mettre son âme dehors » ? De gloed van een passievolle ziel over de hoofden van Vlaanderens mannelijke en vrouwelijke jeugd ! Onze jongens en meisjes krijgen hier van 't beste wat hun geest en hun hart voeden kan. De ouderen ? Die kunnen er hun jeugd in vernieuwen ! En dat heeft onze « oude beschaving » broodnoodig.
Dr KAREL ELEBAERS, PR.

9. - Geschiedenis

18.463 **Brans, J., Mr** 9 : 324
DE ILLUSIE DER HISTORISCHE LOTSVERBONDENHEID — *Antwerpen, De Nederlandsche Boekhdl,* 1939 (20×13) 66 *blz.* 11 *fr.*
IV — Een der vele zeer belangwekkende studies, die thans verschijnen over het al of niet bestaan eener Belgische volksverbondenheid in den loop der tijden. Schrijver wil bewijzen dat de Vlamingen steeds in zich het bewustzijn bewaard hebben van hun Nederlandsch-zijn, en legt nadruk op het feit dat tal van verschijnselen wijzen op een diep Waalsch-Vlaamsche tegenstelling. Het gaat hier dus vooral tegen de z.g. Belgicistische historici. De schrijver zet raak scherp, alhoewel bondig, de bewijzen voor zijn stelling uiteen en slaagt er in een indrukwekkend feitenmateriaal voor te brengen. Zijn brochure leest zeer vlot. Een flink werkje, dat alleen de historische waarheid belichten wil en velen onbevooroordeelden tot nadenken zal stemmen. J. UYTTERHOEVEN Dr

18.464 **Bulten, H. J.** 9 : 91
UIT BLOKZIJL'S VERLEDEN. *Geïll.* — *Steenwijk, Drukk. G. Hovens Grève,* 1939 (19×13) 128 *blz.* *fl.* 0,85
V — Een reeks schetsen, vulgariseerend, tot de geschiedenis van de gemeente Blokzijl. Deze geschiedenis gaat op tot rond 1580. Dr FLORIS PRIMS, PR.

18.465 **Claassen, Victor Fr.** 9
◆ DE FRANSE REVOLUTIE. *Geïll. met* 16 *platen* — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis,* 1939 (23×16) IX, 644 *blz.* *geb. fl.* 5,75
IV-V — Dit is het eerste oorspronkelijk Nederlandsch werk over de Fransche Revolutie Schr. heeft, overvloedig en wijs gebruik makend van de resultaten van het zeer actief historisch onderzoek omtrent die periode, ons met dit boek een zeer wetenschappelijk werk geleverd. Hij bepaalt zich niet tot het weergeven der uiterlijke gebeurtenissen, maar tracht tot de diepere gronden en bewegingen ervan door te dringen. Een geschikt wetenschappelijk-vulgarisatie werk voor onze meer vooruitstrevende bibliotheken en intellectueel-belangstellende lezers. S. B.

18.466 **Heeren, Jac. J. M.** 9
ONZE OUDE RIDDERBURCHTEN. *Geïll. dr Gerrit de Morée* — *Helmond, N. V. Boekdrukkerij Helmond (Van eigen Stam, nr 3)* 1939 (20×13) 32 *blz.* *fl.* 0,25
V-VIa-b — Geeft een kijkje binnen den stoeren burchtenbouw, meer bepaald op den dagelijkschen handel van de bewoners. Heel interessant voor onze knapen en meisjes van 10-13 jaar. J. MEERBERGEN, PR.

18.467 **Linthorst, Homan J.** **9 : 63 : 91**
VAN KERSPEL TOT GEMEENTE. Schets van de geschied. van de Drentsche gemeente Vledder en haar landbouwleven. *Geïll. met fig., 5 platen en 1 uitsl. kaart — Assen, van Gorcum & Co (van Gorcum Histor. Bibliotheek : dl 14)* 1938 (24×16) 242 *blz. fl.* 3
V — Deze monographische studie, die te plaatsen is tusschen goede vulgarisatie en streng wetenschappelijk werk, klimt op tot rond 1600. Er is enkel op plaatselijk belang gedacht.
Dr FLORIS PRIMS, PR.

18.468 **Nolet, W., pr.** **9 : 27**
◆ INQUISITIE IN DE NEDERLANDEN — *'s Hertogenbosch, « Marienburg » (Geert Groote Genootschap nr 568)* 1939 (19×13) 31 *blz.* *fl.* 0,10
V — Een goed overzicht van het inquisitie-vraagstuk, vooral met het oog op Noord-Nederland. Maar er ware nog heel wat aan toe te voegen. Van de 100.000 slachtoffers, eenmaal als historisch zeker vooruitgezet, blijven er geen 2.000 voor de geschiedenis over. Doch zelfs deze 2.000 zijn bijlange geen « slachtoffers van de inquisitie » al stierven zij in verband met geloofsdelicten. De meesten van deze 2.000 — verre uit — zijn anabaptisten, die zoo zeer door Luther werden bestreden als door de regeering ; en velen hunner waren gered geweest hadde er een inquisitie of ordelijk geloofsonderzoek kunnen aan bezorgd worden. De rechters te Antwerpen die tegen de anabaptisten zoo vinnig optreden, zijn zelf de felste tegenstanders van de invoering der inquisitie. Toch worden hun vonnissen nog altijd op rekening der inquisitie gesteld ! In afwachting van nadere studiën kan de brochure Nolet zeer zeker goeden dienst bewijzen. Dr FLORIS PRIMS, PR.

18.469 **Vlekke, B. H. M., D^r^** **9**
◆ « VAN 'T GRUWELIJCK VERRAET, IN DEN JARE 1638 OP MAESTRICHT GEPRACTISEERT ». Studies over de vestiging van het Staatsche gezag over Maastricht in de jaren 1632 tot 1639. *Geïll. met* 6 *buiten-tekst platen — Antwerpen, Centr. Bkhdl « Neerlandia », 19 Keizerstr.,* 1938 (24×16) 226 *blz.* 40 *fr.*
V — Het drama van het « verraad » van 1638 had tot hiertoe zijn critische historische bestudeering niet verkregen. Het boek dat we er thans over bekomen mag wel als een definitief werk worden begroet. De schrijver heeft de archieffondsen die er toe noodig waren terdege doorgewerkt. Daarbij heeft hij zich zoo objectief als maar wenschelijk tegenover de betrokken partijen weten te stellen. En zijn betoog na het onderzoek der bescheiden is telkens wel gewikt en gewogen. We durven het een model-studie heeten
Dr FLORIS PRIMS, PR.

18.470 **XX.** **9**
GESCHIEDENIS VAN VLAANDEREN : 4^e^ DEEL. *Onder leiding van Dr Rob. van Roosbroeck. Geïll. — Antw. N. V. Standaard Boekh.,* 1939 (27×18) 377 *blz. geb.* 120 *fr.*
IV — Dit vierde deel behelst 1°) Staatkundige geschiedenis en ontwikkeling der instellingen door Dr R. van Roosbroeck, 2°) Economische en sociale geschiedenis, door Prof. H. van Werveke en 3°) Cultuurgeschiedenis door Dr E. Valvekens. Telkens voor de periode 1477-1585. De driekwart van dit boek zijn aan het eerste onderwerp gewijd. Zooals we reeds bij vroegere deelen opmerkten, wordt hier door Vlaanderen ook Brabant verstaan, althans zonder zijn Waalsch kwartier ; ook het land van Loon mocht er wel bij zijn, maar daar zal in dit gedeelte zoo goed als niets van terecht komen. De zoo heel recente groepeering Vlaanderen = Vlaamsch België is historisch niet vol te houden. Voor Vlaanderen en Vlaamsch-Brabant wordt dan de geschiedenis nationalistisch herschreven. Antwerpen en Mechelen o.a. geraken daarbij heel en al in het enge, en de objectieve geschiedenis meteen, meenen we. De geschiedenis van het protestantisme is in dit deel ook nog op den ouden voet geschoeid, d.i. in feite protestantsch gezien. We zijn daar aan gewoon, maar de historicus die de oude tijden begrijpen wil, is beducht voor die oude synthesen, opgesteld in dagen van passie en vóór het doorwerken van de katholieke bronnen. De studie van D^r^ van Roosbroeck is mooi geschreven. Van uit Antwerpen gezien, zou een tijdgenoot, vooral voor de jaren van Maximiliaan, ze echter anders geschreven hebben.
De studie van Prof. van Werveke is vrij van tendenz. Hij blijft echter bij de voorstelling van Prof. Pirenne omtrent het liberalisme van Antwerpen. Dat is verkeerd. Men was te Antwerpen in de XVIe eeuw van dezelfde economische politiek als de rest van het land. Mogen we ook ons spijt opperen dat aan het kapittel van « het sociale leven » voor deze honderd jaren en voor geheel Vlaanderen ternauwernood twee bladzijden besteed zijn ? Zeer interessant is de « cultuurgeschiedenis » van Dr Valvekens. Er is veel nieuws bij. Definitief werk is het echter niet : daar is de mengeling te bont voor. Het is een « essay » te heeten, maar dat met genoegen zal gelezen worden. Dr FLORIS PRIMS, PR.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recensies geplaatst, beduid dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

NUMMER 9 ZEVENTIENDE JAARGANG NOVEMBER 1939

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR

REDACTIE en BEHEER : Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen
Cuylitsstraat 27, Antwerpen — Postcheckrekening : 241.02

Prijs voor België: Abonnement: 35 frank Dit nummer: 5 frank
Prijs voor Nederland: Abonnement: f. 2.75 Dit nummer: f. 0.35
N. V. Het Nederlandsche Boekhuis — Tilburg

Literatuur in Oorlogstijd

door Em. Janssen S.J.

De oorlog in het buitenland en de mobilisatie alhier oefenen, ook op de literatuur, invloed uit. Iedereen weet toch hoezeer, bij deze ontzettende ramp, de algeheele toekomst van West-Europa op het spel staat : het is de tijd niet meer om, in een besloten kring, vernuftig te spelen met wat men schoonheid noemt ; het is de tijd om, ook in en door de kunst, zich bereid te maken tot den zwaren plicht die misschien reeds gevergd wordt... De mobilisatie anderzijds heeft, nogal plotseling, het probleem gesteld van de lectuur voor den soldaat. Daar nu het moreel van een leger altijd de aandacht vergt, denkt men ook meer aan de moreele waarde der boeken.
Aan « de moreele waarde » der hedendaagsche lectuur wijden we enkele beschouwingen. Daaronder verstaan we : de geschiktheid om het moreel, niet alleen van de soldaten, ook van de burgers, te steunen en te verheffen. En het zoo omschreven begrip blijft zeker niet ver van de algemeen gangbare notie der zedelijkheid : zedelijk is wat overeenstemt met de goede zeden, d.i. met de algemeene gewoonten en doenwijzen die, in kleineren of grooteren kring, goed genoemd worden.

Tusschen de moreele en de literaire waarde van een boek meende men, in den laatsten tijd, de tegenstelling scherp aan te voelen. Wel lazen we betoogen waarbij het schijnbare conflict, in een hoogere orde, een verzoening, ja, een vereeniging werd : kunst en zedelijkheid zouden daar versmelten tot één harmonie, de zedelijkheid was een onmisbaar bestanddeel van de kunst zelf ! In feite

leidde de tegenstelling tot de scheiding. Veel kunstenaars gooiden de zoogenaamde « fatsoenlijkheidsmoraal » overboord ; soms kon men zich afvragen wat er van de eigenlijke moraal nog overbleef. Verscheiden moralisten anderzijds pasten hun normen van zedelijkheid grofweg op het uitwendige van het kunstwerk toe : omwille van een vluchtig gekwetste pudeur haalden zij het geheel neer. Elke groep bleef in zijn eigen kring van gedachten : zij begrepen elkander niet meer. Evenzeer voor de kunst als voor de zedelijkheid, is de onderlinge vervreemding een onheil gebleken.
Want, evenals in het geheele leven het moreele peil daalde, evenzeer daalde het in de kunst, in de literatuur. Pudeur en fatsoen waren, in literaire kringen meer nog dan elders, uit den booze ; verscheiden auteurs ontwrichtten daarbij hun eigen evenwicht en persoonlijkheid. Er zijn decadente werken gekomen : oneerbiedig non-conformistische, cynische, ziekelijk ontledende, of eenvoudig onverstaanbare en bloedarme... Bezwaarlijk kan men de geheele, de overmatige productie der laatste jaren, bij ons tenminste, een bloei noemen : de boeken gingen voorbij als soldaten paradeeren op de straat. Nauwelijks verschenen, werden ze reeds vergeten. Vergeten met recht ; want wie, na korte jaren, een eens hooggeprezen werk ter hand neemt, bemerkt met verbazing hoezeer de roem op een thans vergane actualiteit berustte.
Er zijn natuurlijk uitzonderingen. Dit blijft echter : de min of meer geïgnoreerde zedelijkheid heeft, bij meer dan één letterkundige, ook een artistieke ontreddering teweeggebracht. En wanneer we nu naar « moreele » lectuur zoeken voor onze soldaten, dan leggen we vrij veel bekende literaire werken ter zijde : neen, daar heeft niemand iets aan ; integendeel !

Nu meer dan ooit doorloopen bibliothekarissen en belanghebbenden eindelooze lijsten van romans. Naar overtuiging, geweten en plicht, schrappen zij de immoreele, de neerdrukkende, de opstandige, de waardelooze ; bijna uitsluitend moeten de overgeblevene het geestelijk voedsel uitmaken van soldaten en burgers.
De roman is, in de laatste jaren, op een ontzettende wijze toegenomen : hij is veel méér geworden dan een literair genre waar alleen de kunst mee gemoeid is. Weinig hedendaagsche romans, ook onder de waardevolle, werden zuiver artistiek bedoeld. Het zijn verkenningstochten in de moderne wereld : psychologische, sociale, religieuze, moreele, zelfs intellectueele problemen staan er wel niet afgehandeld en opgelost, voorgesteld toch en in gang gezet naar de vermoedelijke bevrediging. Bij het « worden » van den nieuwen tijd is de roman een der belangrijkste factoren ; romanciers zijn dikwijls peilers en avonturiers in de diepten van hemel en ziel, einders en land, verleden en toekomst. En het verbreiden van de romanliteratuur heeft, bij een talrijker publiek, een kennis en een belangstelling ontwikkeld die veel verder reikt dan vroeger, doch ook veel losser en vager aandoet. Rustige bezinning, methodische inspanning, geduldige proefneming, voorzichtige oprechtheid : roemloos pionierswerk en aandachtige voorbereiding zijn nogal verloren gegaan ; — de fantasie, op den voet gevolgd

door een scherp vernuft, neemt van alles de plaats in... Verscheiden menschen leeren proefondervindelijk de echte werkelijkheid haast niet meer; de gefantaseerde van de romans nemen zij voor de echte.
De romanlectuur heeft iets gemeens met het bioskoopbezoek : wie er aan verslaafd geraakt, wordt er door ontzenuwd. Een ontzenuwing die het zedelijk peil gemakkelijk naar beneden haalt; die den mensch los stelt, buigend en wendend naar den wind van nutteloozе bespiegelingen; weinig beginselvast, methodisch werkzaam, tot de daad bereid... Om die reden vooral ware het goed, dunkt ons, ook naar andere, naar didactische lectuur uit te zien. Het getal van de goede en leesbare boeken, in alle vertakkingen van wetenschap en cultuur, is, in den laatsten tijd, vrij groot geworden. Gaan we deze toch niet voorbij !

Op een ander punt trekken we nog even de aandacht : niet alleen negatief mag men de moreele waarde van een boek voorstellen. Een werk zou moreel verantwoord zijn indien het, met een minimum van letterkundige verdienste, ook màg gelezen worden. Waarom niet zeggen : een werk is moreel waardevol als het, op eenige wijze, goed sticht ? Waarom ons in defensieve linies verschansen, nooit een offensief ondernemen ?... Ontspanningslectuur, zuivere ontspanningslectuur, keuren we hiermee geenszins af; wèl de mentaliteit die werken-op-het-randje-af kiest, juist omdat ze zoo zijn ! Alsof ze, daardoor, interessant werden ! Minder dan vroeger past dat bij den ernst van den tijd. Nu alles wentelt en wankelt, dient alles, ook de ontspanning, ook de vormen van verpoozing en rust, op verrijking en versteviging, op gezondmaking en verdieping berekend : opdat we geheel onszelf worden; opdat het beste in ons bewust weze en beveiligd; opdat we, door de kenterende tijden heen, edel blijven en gelukkig !
Weren we beslist wat kleinheid en poze is, conventie van schoonheid, syndicaatsproductie van letterkundige groepen ! Laten we ernstig zijn en oprecht ! En de werken die ons, op de meest evenwichtige wijze, het diepst bevredigen, het rijkst maken aan blijde mildheid, die ons beter doen zijn, edeler, meer geschikt tot zelfs heldhaftige plichten : laten we diè werken verspreiden en bevorderen ! Niet alleen de moreele factor stijgt in aanzien en kracht; ook artistiek beschouwd kan de literatuur er krachtiger en grooter bij worden.

Diep werkt de oorlog op de algeheele beschaving in. In ons neutraal gebleven land kunnen wij den geweldigen storm voorloopig nog ignoreeren, ons nog in de vooroorlogsche toestanden wanen, als waren deze onaangetast. Zooveel plotser komt dan de ontgoocheling. Evenals het onze plicht is soberder, edeler, zelfs heldhaftiger te leven, graag dienstbaar en tot alles bereid : evenzoo is het voor sommigen nu plicht-van-staat, de bestaande literatuur te schiften en te scheiden, de nieuwe te doen ademen in die lucht.

HET BOEK DER MAAND

ZWEDEN EN LAPLAND

van Dr W. G. N. VAN DER SLEEN

18.471 In de smaakvol verzorgde uitgaven van het « Nederlandsche Boekhuis » zet Dr van der Sleen de reeks zijner reisreportages voort. Amper een jaar of wat geleden mochten wij in deze bladzijden met lof getuigen van 'schrijvers boek over Zuid-Afrika. In zijn werk over Zweden en Lapland is Dr van der Sleen er nog bepaald op vooruitgegaan. De louter in reportagetoon gehouden bladzijden zijn geringer in aantal. Slechts dààr waar ze onontbeerlijk leken en waar, wat hij schrijft, zich in hoofdzaak en om practische redenen tot de eigen belevenissen beperken moest — ik bedoel de passages over Lapland — laat hij den lezer genieten van een onbevangen reportage-proza, dat frisch aanvoelt als het paarlmoeren licht van de schuilgaande nachtzon in een Lapsch berglandschap.

Dr W. G. N. van der Sleen

In de hoofdstukken aan de overige landstreken van Zweden gewijd, wendt hij zijn persoonlijke reiservaringen overwegend aan als illustratief materiaal bij de klare, synthetisch-gestelde beschouwingen, welke hij, naar velerlei geraadpleegde bronnen, over dit land ten beste geeft. Vandaar de prettige leesbaarheid van een werk als dit. Men voelt een vooropgezette planmatigheid aan de basis — wat trouwens zeer lovenswaardig is — doch waar van der Sleen ook over rept, en hoe onbeschroomd hij zich ook waagt op het eigen gebied der aardrijkskundige handboeken met hun stereotiep-vervelende indeeling, geen moment verwatert het tot schoolschheid. Zijn « globe-trotter »-natuur primeert. Hij « ziet » niet enkel wat « gij niet ziet », maar ook de doodgewone dingen, die, in zijn geval, iedereen zien zou ; doch hij « ziet » ze met kennis van zaken en met geestdriftige belangstelling. De saaiste gegevens wekken een levendig interesse onder den toets van zijn intelligente, veelwetende en tevens zonnige persoonlijkheid. Te midden van een historische uiteenzetting, slaat hij plots aan het praten over de Zweedsche fauna en voelt hij zich gedrongen den lezer deelgenoot te maken van zijn joviale Hollandsche verrukking over al het mooie dat hij zag, zonder dat je ook maar een oogenblik gespeend blijft van de perikelen, die hij doorworstelen moest om dat alles te zien te krijgen.
Hij doorkruiste Zweden van onder tot boven ; hij reisde per auto, per trein en per vouw-

Lappen met hun rendieren bij het bergmeer

boot van uit de bedrijvige oude Hansasteden doorheen het veie en dichtbeboschte middenland tot aan de plaggenhutten der rendier-Lappen. Hij heeft meer over geologie in zijn mars dan menige prof.; hij voelt zich zoowel thuis in de flora en de fauna van den 65sten noordelijken breedtegraad als in die van de Indische oerwouden; hij is een man van ruime en zeer verscheiden belezenheid; hij houdt van de Zweedsche natuur- en binnenhuisschilders en heeft oog voor het economische, sociale en staatkundige uitzicht van het land dat hij bereist. Dit keer is het Zweden. Een heerlijk land (« Als ik geen Nederlander was, zou ik er geboren willen zijn, » betoogt van der Sleen in zijn enthoesiaste inleiding); het land van hout en ijzererts, van lucifers en romantiek, waar in het Noorden de middernachtszon en de muggen heerschen en waar in het Zuiden de bakermat ligt van de dappere Gothen, wier nazaten destijds paniek zaaiden in Europa; het democratische land zonder werkloosheid met zijn model-wetgeving op sociaal gebied; het land dat bewoond wordt door een nijverig, eerlijk, intelligent en gecultiveerd volk dat echter den kinderzegen versmaadt. Met dat land worden wij vertrouwd gemaakt door een man, wiens kwaliteiten wij hierboven reeds schetsten, en waaraan wij nog willen toevoegen dat het iemand is, die niet oordeelt zijn « œuvre » vooraf te zullen diskwalificeeren door het inlasschen van raadgevingen inzake victualiënvoorraad voor een tochtje naar de Lappen, en die zich bovendien als een loyaal patriot aandient, een Nederlander, die diep verknocht is aan zijn volk en zijn dynastie. Het moet wel een sprookje lijken met zoo'n vent te mogen meereizen.

De zinsbouwconstructie is in dit boek veel losser en eenvoudiger dan in het vorige werk van van der Sleen, ofschoon hij uit zijn verblijf in Zuid-Afrika een paar plezierige barbarismen heeft meegebracht, o.m. waar hij het heeft over « jongkerels » en « huistoe gaan ». Dit « huistoe gaan » valt waarachtig ook wel eens voor bij van der Sleen! Waar hij over de zwervende Lappen vertelt — met wie hij zich bepaald verwant moet gevoelen — licht hij, ter stichting van den lezer, even een tipje op van het gordijntje, waarachter zijn eigen rustelooze leven verloopt: « Want evenals ikzelf een huis heb in Haarlem, waar ik zoo af en toe eens kom om wat films te plakken... » You catch it? Och, we begrijpen het wel, hoor. Voor lui van het slag van van der Sleen liggen er achter de verst-bereikte horizonten weer altijd tóch nog mooiere dingen... PAUL HARDY

Ook het Westen in Beroering

In ons September-Octobernummer publiceerden wij onder nr 18.319 een recensie van de hand van Paul Hardy over het werk van J. Plancquaert: « Het Oosten in Beroering » Vanwege den auteur ontvingen wij een schrijven, waarin deze verklaart zich met de bespreking van ons redactielid niet te kunnen vereenigen. De heer Hardy kreeg inzage van dit schrijven. Wij laten hier de betrokken recensie andermaal volgen alsmede den desbetreffenden brief van den heer Plancquaert (waarin wij ons verstouten enkele cursiveeringen aan te brengen).

18.319 Plancquaert, J. **32 : 91 : 29**

HET OOSTEN IN BEROERING. *Geïll. met 1 kaart — Kortrijk, Drukk. Jos. Vermaut; bij den schrijver, Petegem, 136, Pontstraat,* 1938 (19×14) 244 *blz.* 25 *fr.*

V° — De bij uitzondering in 't Vlaamsch gestelde communiqué's van Brusselsche fraternellenafdeelingen, die me soms van ambtswege in handen vallen, zijn « standaard »-Nederlandsch in vergelijking met het erbarmelijke taalgestotter van dezen intellectueel, die, naar het me lijkt, er toch heel wat universeele belangstelling schijnt op na te houden en die bovendien bewijst eruditie te bezitten. De mij onbekende heer Plancquaert is niet in staat tot het correct opbouwen van den meest eenvoudigen saamgestelden zin; hij ontbeert de elementairste begrippen inzake punctuatie; hij pent bladzijden vol, die gewoon onbegrijpelijk zijn; sommige zinnen zijn letterlijk uit vreemde talen overgenomen, zoodat ze vanzelfsprekend rebussen lijken; van het geslacht der Nederlandsche substantieven heeft hij geen benul en zijn boek krioelt van spelfouten! Het is te belachelijk om tragisch te worden geheeten. Is het er den heer Plancquaert om te doen de Vlaamsche volksgemeenschap eens duchtig voor den aap te houden? Zulks is zijn volle recht! Uitgever Vermaut, blameert zich met fratsen van dit soort. Wat er ook van zij, telkens ik in de gelegenheid ben, steek ik dit ding op zak, en overal waar ik kom, ben ik, dank zij den heer Plancquaertt de « clou » van den avond. Ik betreur dat de beperkingsreglementen inzake tekstuitvoerigheid, die ons, « Boekengids »-recensenten worden opgelegd, me niet toelaten deze reeds al te uitvoerige beoordeeling — het is gewetensplicht zulke dingen aan de kaak te stellen — met enkele « monstruositeiten » uit dit « beroerde » boek te illustreeren. PAUL HARDY

De « *aanbevolen* » brief van den heer Plancquaert :

Peteghem, 17-10-39.

Geachte Heer,

Eerroof, lastertaal, spotternij, verdachtmaking zijn strafbare daden : Of zoo iets waar te nemen is in uwe recensie over « HET OOSTEN IN BEROERING » verschenen in uw *ok*tobernummer van *b*oekengids zou het gerecht kunnen *beslissen* : *N*a gevaarlijke opsporingen, verre reizen en tochten door de wildernis der tropen heeft « een *v*laamsch intellectueel, met wereldbelangstelling en eruditie *begaafd* » het nuttig gevonden de vrucht van zijn wetenschappelijk onderzoek zijn volk mede te deelen : *Dat* kostte hem veel geld en werk. Boekengids vindt het gewetensplicht dat liefdewerk, ter wille van enkele *misbouwde* zinnen, vreemde wendingen, spelfouten, punctuatie *geslachtsmisgrijp,* waar typographen en correctors vooral schuld aan hebben en die als monstruositeiten worden betiteld, aan de kaak te stellen, belachelijk te vinden en tot *doel* van eenieders *lach lust* te maken : *D*e schrijver heeft de Vlaamsche volksgemeenschap eens duchtig voor den aap willen houden ? Hebben de aktueele gebeurtenissen niet voldoende het scherp inzicht in internationale verhoudingen en den degelijken inhoud van HET OOSTEN IN BEROERING bewezen ? Of *zou* vorm grammatica en *spelkunde* de eenige maatstaf zijn van degelijk werk ? Is Paul Hardy's objectiviteit zoo betrouwenswaardig ? Dienen zijn beweringen veralgemeend ? De ministeries, talrijke *oversten* van onze vooraanstaande middelbare onderwijs*gestichten* hebben *mij, na onderzoek,* met hunne bestellingen vereerd en *twintigtal* critici zijn het eens om mijn stijl « klaar, bondig, objectief levendig » te betitelen. Eene *circulaire* met deze besprekingen houd ik *ter uwe* beschikking. Talrijke *v*laamsche intellectueelen noemen HET OOSTEN IN BEROERING geen fratsen.
Het spijt mij, daarom U.E. of den recensor, (indien Boekengids zichzelf niet verantwoordelijk *houdt* voor het geschrevene,) wegens schade in eere en goed bij de wereldlijke of geestelijke overheden te moeten aanklagen.
Nochtans indien U.E. er in toestemt in uw aanstaande nummer een *te recht wijzing* (18 lijnen) van deze eenzijdige onkiesche critiek te laten verschijnen, en deze *mij voorgesteld* mijn goedkeuring *inwint,* ben ik bereid mij daarmee te vergenoegen :
Ik bied U, geachte Heer *beheerder,* mijne oprechte gevoelens, J. PLANCQUAERT

P. S. — Mag ik U.E. vragen uw antwoord ten *aller laatste* den 22 *ok*tober 39 *mij* te laten geworden !

Na de publicatie van dit schrijven leek het ons aanvankelijk overbodig daaraan nog eenigen commentaar toe te voegen. Op zijn persoonlijk verzoek laten wij echter onzen medewerker zelf aan het woord :

De heer Plancquaert beschuldigt ons van velerlei misdrijven. Na de lectuur van zijn brief zijn wij dan ook — en we bekennen zulks deemoedig — gedurende eenige oogenblikken de kluts kwijt geweest. Ieder sterveling — ook een recensent — heeft zoo zijn « point d'honneur »-tjes, (de heer Plancquaert is daarin bepaald van onze opinie) en men moet er waarachtig enkele keeren opnieuw voor slikken eer men zoo'n bittere pil (eerroof, lastertaal, verdachtmaking... oei, oei, oei) door de keelholte krijgt. De heer Plancquaert heeft zich door onze recensie gekrenkt gevoeld, aangetast in zijn auteursfaam. Hij reageert erg bits, dreigt zelfs met de openbare macht ! Met lui als de heer Plancquaert wordt het recenseeren waarempel een gevaarvolle, dure en bedenkelijke liefhebberij.
De heer Plancquaert was ons vóór dezen zelfs bij name niet bekend. Wij ontvingen zijn boek, namen het met veel belangstelling ter hand, lazen het zonder eenig vooroordeel en met plichtvolle nauwgezetheid (tot de laatste pagina !). Hoe komt de heer Plancquaert ertoe onze objectiviteit in twijfel te trekken ? Ons oordeel luidde om diverse, in de recensie aangehaalde redenen afkeurend. Het stemt ons steeds onbehaaglijk een werk — vooral een werk dat zich als degelijk aandient — afkeurend te moeten beoordeelen, omdat wij weten dat ieder geboekstaafd gewrocht des geestes gegroeid is tijdens vele moeizame en kostbare uren. Wij hebben ons spottend (zelfs kwajongensachtig spottend) uitgelaten over het boek van den heer Plancquaert. Alleen aan dàt misdrijf, (onder de vele die de heer Plancquaert ons aanwrijft) voelen wij ons in geweten schuldig. Indien wij door onzen spot aan de wet der christelijke naastenliefde te kort kwamen, dan betreuren wij onze uitlatingen en vragen wij den heer Plancquaert om excuus. Het lag niet in onze bedoeling hem te « krenken ». Als « verzachtende omstandigheid » durven wij echter aanvoeren dat onze scherp-gestelde bewoordingen de spontane uiting waren van onze eerlijke verontwaardiging. De zaak van de Vlaamsche kultuur in het algemeen en die van het Nederlandsche taalpratrimonium in het bizonder gaan ons diep ter tharte, Mr Plancquaert ! Indien de

heer Plancquaert dit patrimonium — het kostbaarste ingrediënt van ons moeizaam in stand gehouden volkswezen — niet met den noodigen eerbied behandelt (uit slordigheid of uit onkunde !) dan beschouwen wij het als onze moreele plicht zulks over den hekel te halen. Dien plicht hebben wij dan ook nageleefd.

Wij hebben loyaal toegegeven dat, naar onze meening, de heer Plancquaert een bereisd en belezen man is (dat verergert echter zijn geval) ofschoon er wel enkele politieke en historische onnauwkeurigheden voorkomen in zijn boek. Zoo herinneren wij ons dat hij herhaaldelijk Persië of Perzië vernoemt, ofschoon hij weten moest dat dit land sedert 1935 officieel Iran heet. Hij schrijft ergens dat Engeland bestendig 10.000 soldaten mag onderhouden in de Suez-zone, hoewel deze maatregel slechts geldt voor een tijdsverloop van 20 jaar. Wij hebben den moed niet om andere feilen op te zoeken. Wij citeeren deze twee slechts ter illustratie van onze bewering dat wij in het boek van den heer Plancquaert absoluut geen spijkers op laag water hebben willen zoeken.

Ten einde onze lezers duidelijk voor oogen te stellen dat onze afbrekende recensie volkomen gewettigd was, laten wij hier « enkele » uit de tallooze « monstruositeiten » volgen, waarvan « Het Oosten in Beroering » krioelt. Wij hebben geen systematische selectie gemaakt ; bij het doorbladeren plukten wij slechts hier en daar een « bloempje ».

> bogens (meervoud van boog) ; het stoomtuig is *buiten orde* (defect, onklaar !) ; tram*men* met paarden bespannen ; *oranjen* (sinaasappelen) ; het tooverachtige van een *zonnen*-ondergang ; *het* horizont ; in 't Zuiden *verschijnen* de badplaatsen *op* (opverschijnen ?); Lisbonne (quoi ?) ; de Hollandsche kust staat in het zonlicht te *flikkeren* (!) ;de *voor*mensch (oermensch) ; de koude verschr*ooit* de huid ; de rivier *bevruchtigt* de aarde ; *honderdjarige verjaardag* ; jap*aa*nsch ; *Indous* (!) ; *vooruitspringende oogholten* (een zeer pijnlijk geval) ; *uitstaans*vermogen ; de eilanden in de *Zuiderzee* (Zuidzee !) ; in de*n* beschaafde*n* wereld ; het *openluchtige* leven ; van nature *af* ; de *ruinen* der gebouwen (geen hengsten !) ; *ikz*uchtige *kreving* (?) ; In 1937 rees *on*geschil (geschil of oneenigheid ?) ; *ijzerenweg* ; bijgeloof en allen vorm van *onrede* ; *Cinghaleezen* ; enz... enz...

Wij stelden in onze recensie de vraag of de heer Plancquaert de Vlaamsche volksgemeenschap eens duchtig voor den aap wou houden. Zouden volgende zinnen deze bedenking niet eenigszins wettigen ?

> De palmen *zwaaien*...
> ...alles zoodanig hebben *ineengewoven*, dat men het moeilijk vermag weerom uiteen te *schakkelen* (elders spreekt Pl. van « *ontschakkeld* »).
> ...In het Oosten *waggelden* leiders en bewegingen heen en weer tusschen fascisme en communisme.
> In 1900 brak de groeiende haat *der* vreemdelingen uit in een bloedigen opstand. (Moeten de Boxers worden witgewasschen ?)
> ...zoo een gezellig *bijeenkomen* bestaat uit een twintigtal personen die uit de talrijke opgediende eetwaren gezamenlijk *putten*. (!)
> De Balineezen hebben de velden bruikbaar gemaakt door *vernuftige bewatering*. (Foei !)
> Singa*pore* mèt *haren* gevel van rijke gebouwen en *makadam wegen* (10 regels verder heet het : Singa*poer* !).
> ...het *landschap* bleef *braak* liggen...
> ...Het Marconi*stelsel* (toestel ?) verraadt de *aankomst* van een donderstorm...

Een paar typische staaltjes van Plancquaertiaansche zinsconstructie :

> De beschaving, die toch slechts eene maatschappij kan teweeg brengen, waar het echt geluk van is geweken...
> Toen wij in de machinekamer binnenkomen is het of wij allen misselijk worden van de danige warmte...
> Wat er eigenaarig is, is dat geen enkel van de kleine kinderen aan boord zeeziekte gevoelen ; allen spelen op het dek door de zee ongehinderd, terwijl de moeders soms erg geraakt (!) zijn.
> Enkele paren konijnen vermenigvuldigden met zoo eene snelheid dat zij heden een moeilijk uitteroeien plaag daar stellen.
> Ghandi werd uitgejoegd (!) en men stootte op tot geweld...
> De Noord-Westersche grens, door wiens bergpassen...

Zonder den heer Plancquaert van plagiaat te willen beschuldigen, meenen wij toch naar enkele « verdachte » vertalingen te mogen verwijzen :

> ...zich begint te doen voelen in modern Indië (modern India)
> ...vierhoekige (viereckige) huizen
> innerpolitiek (Innerpolitik)
> vele jaarduizenden (Jahrtausende)

geprint (printed)
bij geener mate (by no means)
Afghanistan tracht het beste te maken van... (tries to make the best of...)
menig fijn schip (fine ship)
De monniken zijn gastvrij en vriendelijk en *angstig* al de merkwaardigheden te doen bewonderen (anxious to...)
volksvoerder (Volksführer)
De Yogo-Sutra is door methodische werking trapsgewijze bewust te worden van het oneindige wezen, dat naar pantheïstisch begrip, het eigen ik *onderligt* (to underlie = ten grondslag liggen).

Wij kunnen nog vele bladzijden vullen met « monstruositeiten » van bovenvermelden aard. Het lijkt ons echter overbodig. Deze kleine « bloempjes »-lezing uit het œuvre van den heer Plancquaert (bloempjes waar « typographen en correctors » vooral schuld aan hebben !!) weze « het twintigtal critici » alsmede « den oversten van onze vooraanstaande onderwijsgestichten » ter stichting en overweging aanbevolen. PAUL HARDY

Nota van de redactie :
Wij meenen dat deze verdediging van onzen medewerker op meer dan duidelijke wijze den aard en de waarde van « Het Oosten in Beroering » in het licht stelt. Wij zijn dan ook besloten niet verder te reageeren, indien de heer Plancquaert eventueel op een polemiek zou willen aansturen. — Persoonlijke motieven behooren thans niet meer tot de kwestie, daar de heer Hardy dienaangaande excuus aanbiedt. — We beschouwen deze zaak dus als gelikwideerd. « Boekengids » kan zich trouwens niet veroorlooven met zijn plaatsruimte naar willekeur om te springen.

Van Menschen en Boeken

Alfred Bogaerd, Eere-directeur der Staatstelefoondiensten, is onlangs te Laken overleden. Hij schreef psychologisch tooneel, dat echter hoofdzakelijk op uiterlijke actie berekend is. Verschillende zijner werken werden nochtans bekroond in tooneelletterkundige prijskampen en hebben, vooral in het Brusselsche, een gunstig onthaal gekend, zoowel bij Schouwburgpubliek als bij dit van dilettanten-opvoeringen.

Alfred Bogaerd

Eveneens hebben wij het overlijden te melden van een der meest populaire schrijfsters in Engeland, **Ethel M. Dell.** Zij had zich vooral onder de jonge vrouwen een ruimen lezerskring veroverd. Haar romans zijn echter meestal gekruid met dubieuze toestanden en eischen derhalve een zeker voorbehoud.

Zane Grey, schrijver van een heel stel avontuurlijke en romantische boeken uit het Far-West, overleed 23 October jongstleden, te Passadena, in den ouderdom van 64 jaar. Alles bijeen is zijn werk gezond, hoewel een zekere omzichtigheid toch aan te raden is.

Wijzen wij verder op enkele meldenswaardige verjaringen.
Vooreerst werd bij ons de 50^{e} verjaardag van **E. P. Lammertyn**, Redemptorist, zeer bescheiden, daarom niet minder hartelijk, gevierd. De Eerwaarde Pater is schrijver van zeer degelijke en gewaardeerde devotiewerken. Noemen we maar : Gethsemani. H. Uur-gebeden; Missie-heilig-uren; De H. Eucharistie en de vrouw; De H. Eucharistie en de familie; en het onlangs verschenen Zieken-Heilig-Uurboek. Ook in het buitenland kende zijn werk, in verschillende vertalingen, een gunstig onthaal.

Lodewijk van Deyssel

In Noord-Nederland vierde de laatste « Tachtiger », **Lodewijk van Deyssel**, zijn 75^{e} verjaardag. Aanvankelijk schreef de auteur zuiver-naturalistische romans, waarin de rauwste moreele toestanden worden behandeld. Naderhand werd zijn werk meer impression stisch georiënteerd.
Ook **Mevr. Scharten-Antink** jubileerde bij haar 70e verjaring. Haar werk dat minder psychologisch en realistisch zijn wil, en ook romantischer is, dan dit van de meeste harer sexegenooten, steekt er ook gunstig bij af. Zij zijn echter

sterk doordrongen van een heidenschen geest en een rationalistische levensbeschouwing.

Hélène Swarth vierde haar 80e verjaardag. Haar voornaamste verdienste onder litterair opzicht is, dat ze behoorde tot diegenen die in 1880 de Nederlandsche Poëzie een element van vernieuwing schonken. Haar dichterlijk werk zelf is uitsluitend stemmingspoëzie, zeer individualistisch, dat slechts schamele momenten van ontroering biedt ; sentimentaliteit en eeuwige twijfelzucht doordeesemen haar meeste gedichten. Haar enkele proza-werken zijn tranerig en melodramatisch.

Henri Bergson

In Frankrijk werd de groote wijsgeer, **Henri Bergson,** 80 jaar. De filosoof, die een grooten invloed gehad heeft op het moderne denken, is door zijn reactie tegen materialisme en positivisme en het opbouwen van een wijsgeerig systeem dat de metaphysische kennis erkent, voor velen een gids geweest naar hoogere levensbeschouwing. In 1914 werden de drie hoofdwerken van het « nieuwe spiritualisme » dat hij inluidde, op den Index geplaatst. Sindsdien echter, vooral sedert het verschijnen van zijn « Les deux sources de la morale et de la religion », ontwikkelen zijn gedachten zich in een richting die steeds minder van het katholieke dogma verwijderd is, zoodat Pater Rideau S.J. geen bezwaar meer zag in een samenbrengen van Bergsonisme en katholiek Dogma. Zooals opgemerkt werd, heeft Bergson den God van het Christendom gevonden, zonder dat hem totnogtoe het geloof in de Openbaring van Christus en Zijn Kerk gegund werd.

Wij vernemen met genoegen dat bij de derde toekenning van den **Grooten Prijs voor Bibliotheken,** de Heer Lode Baekelmans, met deze bijzondere onderscheiding vereerd werd. Niet alleen om zijn uitgebreid letterkundig œuvre, maar evenzeer om wat hij presteerde als bibliothecaris en promotor van een ruimere bibliotheekopvatting, verdient hij ten volle de bekroning die hem hiermee te beurt valt.

De Nobelprijs voor Letterkunde voor het jaar 1939 werd toegekend aan den 56-jarigen Finschen auteur **Franz Emil Sillanpää,** die in zijn werken vooral het leven van de lagere volksklassen beschrijft ; zijn karakteruitbeeldingen zijn raak en levenstrouw, zijn weergave van toestanden en gebeurtenissen scherp realistisch. Het in het Nederlandsch vertaald werk van dezen auteur eischt een streng voorbehoud.

De Nobelprijs voor physiologie en geneeskunde voor 1938, werd toegekend aan **Prof. Corneille Heymans** der Gentsche Hoogeschool. Hij publiceerde wetenschappelijk werk in verschillende talen en is stichter en oud-voorzitter der « Vlaamsche Geneeskundige Vereeniging » en tevens mede-redakteur van het « Vlaamsch Geneeskundig Tijdschrift ».

J. Persyn-prijs : In 1940 zal wederom de J. Persyn-prijs worden toegekend aan de beste verhandeling. Het bedrag van dezen prijs bedraagt dit jaar 1000 fr. Komen in aanmerking alle onuitgegeven in het Nederlandsch gestelde studies van letterkundigen, historischen, kunsthistorischen, taalkundigen, folkloristischen aard van 50 tot 110 blz. druk, formaat der Verhandelingen (20 × 13,5). Het klaar, duidelijk en goed leesbaar geschreven of getypt handschrift moet uiterlijk op 31 December 1939 ingestuurd worden aan Dr J, Uytterhoeven, Helmstr., 142, Borgerhout. Alleen de werken, die in taalkundig opzicht niet te wenschen overlaten en in zedelijk en godsdienstig opzicht onberispelijk zijn, kunnen voor een bekroning in aanmerking komen. De jury zal bestaan uit 3 leden, aan te duiden door het bestuur van K. V. H. U. Waar geen der ingestuurde werken ten volle voldoening schenkt, kan de uitgeloofde prijs over twee studies verdeeld worden. De bekroonde studie zal in 1940 in de reeks der Verhandelingen van K.V.H.U. worden uitgegeven. De niet bekroonde werken kunnen gebeurlijk, tegen de gewone voorwaarden, uitgegeven worden in de reeks der Verhandeling.

Onderscheidingen aan de Vlaamsche Uitgeverijen: Op voorstel der provinciale Commissie voor openbare Boekerijen en Vlaamsche Letterkunde, heeft de Bestendige Deputatie van den Provincieraad van Antwerpen in zitting van 31 October 1939 de onderscheidingen voor het Mooie Boek voor 1939 toegekend als volgt : *voor de prachtuitgave* Uitgeverij « Zeemeeuw » te Brugge, voor het werk « Rubens, Vlaanderen's Spectrum » door C. Verschaeve ; *voor de gewone uitgave* : Uitgeverij « Vlaamsche Boekcentrale » te Antwerpen voor het « Lectuur-Repertorium » door E. H. J. Baers. en Uitgeverij « Die Poorte » te Oude-God, voor de uitgave der reeks Kunstmonographiën « De Bruycker », « De Saedeleer », « Servaes », « Jacob Smits ». De bekroonde uitgevers zullen een eerediploma ontvangen, geteekend door Mej. Hélène van Coppenolle, der Vakschool voor Kunstambachten te Antwerpen.

0. - Algemeene Werken

18.472 XX **05 : 087**

◆ ZONNELAND ALMANAK 1940. *Geïll.* — *Averbode, Goede Pers,* 1939 (25 × 17) 72 *blz.3fr.*
VI — Een keur van vertellingen, verhalen en sprookjes enz. verbonden met ernst en luim in een veelkleurige omlijsting; dat is weer eens Zonneland-Almanak, dien we gaarne aanbevelen. A. BONI C.SS.R.

2. - Godsdienst

18.473 Bender, L., Prof. Dr, O.P. **23 : 34**

◆ HUWELIJKSPROCESSEN. Schandaal of laster? — *Hilversum, Paul Brand (Katholieke levenswijsheid)* 1939 (18 × 15) 121 *blz.* *fl.* 1,20

Prof. L. Bender O. P.

IV — Nog een vulgarisatieboekje van E. P. Bender O.P., en wel over een onderwerp waaromtrent de Kerk regelmatig en heftig aangevallen wordt, en waarover zelfs bij goede katholieken duisterheid en dwaling bestaan. Zij althans moesten het recht der Kerk begrijpen om over huwelijkszaken der gedoopten te oordeelen, — het verschil tusschen het zoogezegd verbreken van de echtverbintenis en het eenvoudig verklaren, na zorgvuldig onderzoek, dat een huwelijk nooit geldig geweest is, — den haast angstvalligen eerbied en onbaatzuchtigheid die de kerkelijke rechtbank aan den dag legt enz. — Warm aanbevolen aan onze ontwikkelden. J. SALSMANS S.I.

18.474 Bender, L., Prof. Dr, O.P. **23 : 26 : 34**

◆ KERKELIJK RECHT EN WETGEVING — *Kortrijk, N. V. Zonnewende (De Katholieke Kerk nr 17)* 1939 (19 × 11) 125 *blz.* *geb.* 16 *fr.*
IV — E. P. Bender is onvermoeibaar als vulgarisator. Behoudens zekere onderwerpen elders in de reeks *De Katholieke Kerk* behandeld, geeft hij hier wat een leek behoort te weten van het Kerkekelijk Recht. Jammer dat hij boeken daarover door andere schrijvers in het Nederlandsch uitgegeven niet aanteekent. De voorstelling van Jan en Piet klinkt soms wat naïef, en de aanrakingspunten, uitsluitend met het *Nederlandsch* recht aangestipt, zouden doen meenen, dat deze reeks niet ook voor Vlaanderen bestemd is. En nochtans op het onderhavige exemplaar staat slechts : *Zonnewende,* Kortrijk, en geenszins deNederlandsche uitgever *Het Spectrum,* Utrecht ! J. SALSMANS S.I.

18.475 Bernadot, M. V., O.P. **24**

◆ MARIA IN MIJN LEVEN. *Vert.uit h. Frans [Notre Dame dans ma vie] dr A. M. Janssen O.P.* — *Utrecht, Het Spectrum [Kortrijk, Zonnewende]* 1939 (19 × 11) 193 *blz.* 25 *fr.; geb.*32*fr.*
IV — De Maria-devotie zet P. Bernadot, in deze vrome, zakelijke beschouwingen uiteen met een innigheid, een belezenheid, een oorspronkelijkheid van synthese, die waarlijk meesterlijk mag genoemd. Onder de hedendaagsche ascetische schriften, die de godsvrucht tot de Moeder Gods bevorderen, heeft dit werkje veel kans om klassiek te worden. Het stelt ons onder de leiding van Maria : die ons Jezus geeft, zijn geest, zijn leven ; die ons groeien doet in de genade, en ons voert naar de volmaaktheid. We leeren hier kennen de ziel van Jezus en Maria, en het geheim ons zieleleven op te tillen, met Maria stappend in het voetspoor van haar Zoon. D. DE PAUW O.P.

18.476 Brabant, Louis **264**

◆ HET H. MISOFFER AAN DE ZIEL ONTSLUIERD. 40 instructies. *Vert. uit h. Fransch dr A. Hendrickx. Met een voorrede van E. P. Mart. Lekeux O.F.M.* — *Brugge, Karel Beyaert, 8, Mariastraat,* 1939 (23 × 15) 164 *blz.* 18 *fr.*
V — Deze 40 instructies over het H. Misoffer zullen onze geloovigen helpen, beter de

Mis bij te wonen. Nochtans moet dit boek aanzien worden, zooals de titel zelf het aanduidt, als een eerste ontsluiering van de Hoog Heilige Geheimen voor degene die ze al te dikwijls niet begrijpen. Als eerste kennismaking bedoeld zal het ongetwijfeld aanzetten tot een verder instudeeren van het Heilig Misoffer. Jammer dat schrijver zich soms beroept op symbolischen uitleg of niet al te juiste rubrieken, daar waar de historische gegevens, of de natuurlijke beteekenis en de juiste rubrieken even goede en zelfs betere uitleg hadden gegeven. G. BOEN O.C.R.

18.477 **de Cuyper, A.** **264 : 37**

◆ BEKNOPT LITURGISCH HANDBOEK voor den 4e graad en het lager middelbaar onderwijs — *Brugge, K. Beyaert*, 1939 (18 × 13) 96 *blz.* 7 *fr.*

V — Een zeer nuttig handboekje voor het liturgisch onderricht. Het bevat talrijke en klaar voorgestelde gegevens. Graag hadden we illustraties er in gevonden en de etymologie van sommige benamingen (Kerk, ciborie, custode, alba, enz.). De zedelijke toepassingen en opvoedende aanmerkingen die men in het boekje vindt maken het even goeddoende als leerrijk. Dr M. DAISOMONT, PR.

18.478 **Geerebaert, V., C.SS.R.** **22**

◆ DE GOD-MENSCH : 4. ZIJN LIJDEN EN ZEGEPRAAL — *Antwerpen, Standaard-Boekhandel*, 1939 (21 × 14) 553 *blz.* 20 *fr.*

V — Dit is een doorloopend commentaar op de evangelieverhalen van af de zalving te Bethanië tot aan de hemelvaart. Volgens zijn gewoonte heeft Geerebaert den gewijden tekst bestudeerd aan de hand van de hedendaagsche vakliteratuur, waarin hij zeer goed thuis is. Een enkele maal worden de verschillende interpretaties wat te veel naast elkaar geplaatst, zoodat er bij den lezer een indruk van verwarring komt; er is ook wat veel polemiek tegen de niet-katholieke Schriftverklaarders. Maar het geheel is zeer waardevol als hulp bij preeken en meditaties over het lijden en den dood van Christus. Een boek van blijvende beteekenis. AL. JANSSENS C.I.C.M.

18.479 **Ghyssaert, P., pr.** **1 : 61 : 23 : 27**

◆ HET LOURDES-MIRAKEL — *Brugge, « Geloofsonderricht »*, 1939 (21 × 15) 31 *blz.* 1,50*fr.*

V — Een leerzaam en goeddoende boekje over het Lourdes-feit. Geen geschiedenis van de verschijningen, maar wijsgeerige en medische studie van enkele onlangs gebeurde mirakelen. Zeer aanbevolen voor zijn apologetische waarde. Dr M. DAISOMONT, PR.

18.480 **Glorieux, Kan.** **24 : 37**

KIND VAN GOD, LIDMAAT VAN CHRISTUS, ARBEIDER WEES FIER ! *Vert.*
◆ *uit h. Fransch dr E. H. A. Theunis — Brussel, K. A. J.-uitgaven*, 1939 (17 × 12) 227 *blz.* 9 *fr*

V — Van 't oogenblik dat onze jonge arbeiders doorgedrongen zijn in dit paar grondgedachten van ons geloof : het kindschap Gods, de verbondenheid met Kristus en de verbondenheid met elkaar, ontwaken als vanzelf hun waardigheid als mensch en als christen. Bewust van die geestelijke werkelijkheid die hen adelt, zullen zij daar fier op gaan en die waardigheid, ook bij anderen, weten te eerbiedigen. Deze godsdienstige beginselen, door Kan. Glorieux in dit boekje uitgediept en aantrekkelijk voorgesteld, zijn bij machte om de ziel onzer Kajotters te herkneden en hun een houvast te schenken dat zij voor niets ter wereld zullen prijsgeven. D. DE PAUW O.P.

18.481 **Kwakman, Th., past.** **24**

PROFETIEEN betreffende de oplossing van de algemeene crisis en het verdere wereldgebeuren. *Verzameld dr Th. Kwakman*, 2e *verm. druk* (20 × 15) 104 *blz.*

PROFETIEEN over onzen tijd en de naaste toekomst. Een vrije omwerking en uitbreiding van het boekje van Past. Kwakman. *Verzameld dr A. van Son*, 1934 (20 × 15) 141 *blz.*

I2 — Een boek dat uitvoerig « profetieën », nog niet door de Kerk erkend, vermeldt, valt ipso facto onder Indexverbod (can. 1399-5), indien het verschijnt zonder Kerkelijk verlof. Op deze publicaties staat geen *Imprimatur* gedrukt, en wij hebben geen voldoende reden om te meenen, dat het verlof toch bekomen werd. We kunnen dus niets anders zeggen dan dat het « verboden lectuur » is, zoolang de schrijver ons niet betuigt, dat de kerkelijke overheid haar instemming schonk (?). En daar verandert de goede bedoeling niets aan, noch het feit, dat er wellicht hier en daar een lezenswaardige tekst staat. We zeggen « hier en daar », want de meeste dezer aanhalingen, zonder critischen zin en zonder bron en bewijs voorgesteld, kunnen bij velen verbeelding en gevoel in zeer gevaarlijke prikkeling brengen. Zelfs buiten alle godsdienstige beschouwing om, is dergelijke lectuur totaal afkeurenswaardig. J. SALSMANS S.I.

18.482 **Montessori, Maria** **264 : 37 : 087**

◆ DE HEILIGE MIS UITGELEGD AAN DE JEUGD. *Met een voorwoord v. Mgr Prof. Dr J. Hoogveld. Nr h. onuitgegeven Italiaansch handschrift [La Messa spiegata ai Bambini] Geïll. met* 45 *platen — Heemstede, De Toorts,* 1939 (21 × 13) 142 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,40

Maria Montessori

V — Een mooi, nuttig en practisch boek dat alle aanbeveling verdient. De katholieke ouders en het onderwijzend personeel zullen hier alle noodige gegevens vinden om de H. Mis door de jeugd te doen begrijpen en waardeeren. De illustraties zijn talrijk en wonderwel aangepast. Blz. 113 strekt de priester de handen te wijd uit. Blz. 30 hadden we graag wat meer gevonden over de H. Mis als offer. Blz. 78 zou de rol van de geloovigen juister kunnen bepaald worden.
Dr M. DAISOMONT, PR.

18.483 **Moons, Agatho, pr.** **24**

◆ NIEUW AFLATENBOEKJE of Beknopt overzicht van de voornaamste aflaten, getrokken uit het laatst door de H. Congregatie der Aflaten uitgegeven boek — *Mechelen, St-Franciscus Drukk.,* 1939 (16 × 11) 63 *blz.* 2,50 *fr.*
V — Een praktisch en zeer nuttig boekje. We moeten echter doen opmerken, dat de woorden : *getrokken uit het laatst door de H. Congregatie der aflaten uitgegeven boek,* den schijn verwekken, dat er een zelfstandige Congregatie bestaat, die zich met de aflaten bezig houdt. Het decreet, dat de Latijnsche uitgave, waaruit P. Agatho zijn boekje heeft geput, voorafgaat, gaat uit van de Heilige Pœnitentiarie, aan wie sinds het verschijnen van den Codex de geheele aflaatdiscipline is toevertrouwd. L. VAN HULLE, PR.

18.484 **Philips, G., Dr Mag.** **23 : 26**

◆ LEERGEZAG EN ONFEILBAARHEID — *Kortrijk, N. V. Zonnewende (De katholieke Kerk nr 34)* 1939 (19 × 11) 131 *blz.* *geb.* 16 *fr.*

Dr Mag. G. Philips

IV — Een uitstekend werkje, zakelijk en klaar, over het Leergezag in de Kerk, door den geleerden professor van het Luiksche Groot Seminarie. Onze intellectueelen hebben die grondbeginselen broodnoodig. Ze zullen ook groot belang stellen in de behandelde actueele vraagstukken : modernisme, nieuw-heidendom, Staatsleer en politiek, bisschopsgezag enz. Bij blz. 109 en 125 zetten we een heel bescheiden vraagteeken, en zijn wat verwonderd dat de bibliografie zóó overwegend Fransch is. J. SALSMANS S.I.

18.485 **van der Heeren, A., Kan.** **22 : 087**

◆ HET LEVEN VAN JEZUS CHRISTUS. Teksten uit de Evangeliën. *Geïll. met gekleurde platen dr van Leinweber — Brugge, Desclée,* 1938 (18 × 22) 46 *blz.* 25 *fr.*
V-VIa-b — Een zeer beknopte biographie van Ons Heer, gaande van de Boodschap tot de Nederdaling van den H. Geest. Het gaat dus om de voornaamste gebeurtenissen, en dit om wille van de gekleurde platen van Leinweber. Die illustratie is goed, land-, volk- en natuurgetrouw, soms echter wat ineenvloeiend en daardoor weggedoezeld. Korte hoofdstukjes, met haast totalen eerbied voor den gewijden tekst. Saam genomen : een mooi boek, rijk geïllustreerd, degelijk samengesteld, dat zeer vlot leest. Ook een gedroomd prijsboek voor de jeugd. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.486 **van Marvilde, Pasch.** **24 : 23**

◆ VOOR ALTIJD ÉÉN — *Helmond, Boekdrukk.* « *Helmond* », 1939 (22 × 16) 86 *blz. fl.* 1
IV — De eenheid en de onverbreekbaarheid van het huwelijk volgens de goddelijke Wet, worden in dit boekje uiteengezet en overwogen. Moderne toestanden en opwerpingen worden onder oogen genomen en, zoo noodig, rechtgezet en beantwoord. Ook voor verloofden, een aan te bevelen werkje. R. K.

18.487 **XX.** **22 : 37**

◆ GEWIJDE GESCHIEDENIS VAN HET OUDE TESTAMENT. Leidraad bij het onderricht voor den 2en graad v. d. lagere school — Leidraad bij het onderricht voor den 3en en 4en graad van de lagere school. *Door de Zusters der Christ. Scholen v. d. H. Jozef*

Calasanz te Vorselaar. Onder leiding van Prof. J. Coppens. Geïll. met kaarten en schema's — Averbode, Goede Pers, 1939 (21 × 16) 110 *en* 174 *blz.* 10 *fr.* en 13 *fr.*
V — Kostbare boekjes, vol nuttige wenken bij het onderricht van de gewijde geschiedenis van het Oud Testament. De methode door Prof. Coppens voorgehouden, wordt naar mate der mogelijkheid degelijk toegepast. Zeer aanbevolen aan het onderwijzend personeel
Dr M. DAISOMONT, PR.

18.488 **XX.** **24 : 05 : 26**
◆ ONS GEESTELIJK LEVEN. De volmaaktheidsplicht van den priester. Verslagboek der ascetische studiedagen voor priesters, gehouden op 16-18 Aug. 1938 in het missiehuis te Stein — *Hilversum, Brand [Antwerpen, Standaard Boekh.]* 1939 (25 × 16) 111 *blz.* 28 *fr.*
IV — Een prijzenswaardig initiatief deze ascetische studiedagen voor Priesters, die werkelijk beantwoorden aan een behoefte, en waarvan een heilzame stuwkracht uitgaat. Buiten de levensschets van een heilig priesterleven uit Limburg, bevat dit verslagboek van de eerste studiedagen vijf lezingen, die dogmatisch, moraal-theologisch en ascetisch de volmaaktheidsplicht van den priester grondig uitdiepen en duidelijk omlijnen. Het priesterideaal staat hier alzijdig uitgebeeld, dat te doorgronden praamt onze priesters tot een heilig leven. D. DE PAUW O.P.

18.489 **XX. (Zrs der christ. Scholen van Vorselaar)** **22 : 37**
◆ HET OUDE TESTAMENT aan de kinderen verhaald en verklaard. Handboekje voor den 2en graad.
HET OUDE TESTAMENT aan de kinderen verhaald en verklaard. Handboekje voor den 3en graad. *Door de Zusters der Christ. Scholen v. d. H. Jozef Calasanz te Vorselaar. Onder leiding van Prof. J. Coppens. Geïll. — Averbode, Goede Pers,* 1939 (20 × 16) *elk* 55 *blz.* *e.k* 2,75 *fr.*
VIc — 1. Een keus uit de hoofdstukken van het Oud Testament, met suggestieve titels, practische lessen en toepassingen en mooie geïllustreerd. De leerstof is wonderwel uitgekozen maar kon misschien — voor de leerlingen van den 2en graad — nog gemakkelijker voorgesteld worden.
2. Op de zelfde leest geschoeid als het voorgaande, maar meer uitgebreid en dieper ingaande, verdient het groote aanbeveling. Blz. 12 staat ten onrechte tusschen aanhalingsteekens, de omwerking : *De Vrouw en haar Zoon.* — Blz. 17 is het misschien minder voorzichtig te schrijven : « Plotseling, terwijl ze bezig waren aan de bouwwerken, verstonden ze elkander niet meer. » Dr M. DAISOMONT, PR.

18.490 **XX.** **25 : 24**
◆ HET WOORD DER PAUSEN : 1. DE ENCYCLIEKEN OVER DEN H. ROZENKRANS — *Antw., Geloofsverdediging,* 1939, 2e *herz. en verm. druk* (20 × 14) 172 *blz.* 15 *fr.*
V — Dat een heruitgave noodig bleek van deze gewaardeerde serie bewijst de groote belangstelling voor « het woord der Pausen ». Ditmaal werd de rozenkrans-encycliek van Paus Pius XI er in opgenomen. Wie over den Rozenkrans te prediken heeft treft hier talrijke beschouwingen en indeelingen welke met vrucht kunnen benut. Dit boekje verspreiden, is bij de leeken, de godsvrucht tot O. L. Vrouw van den Rozenkrans opwekken en bevorderen. D. DE PAUW O.P.

3. Sociale Wetenschappen - Opvoeding

18.491 **Banis, G.** **37 : 29 : 30**
◆ SCHOOLOPVOEDING EN JODENDOM (Katholieke houding). *Met voorw. van P. Constantinus O.M.C. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedk. Brochurenreeks nr 106)* 1939 (19 × 15) 88 *blz.* *fl.* 0,85
V — De Katholieke houding die wenschelijk schijnt, wordt met apostolischen missie-ijver in dit mooie boekje voorgelegd. De actualiteit van het vraagstuk, de geschiedenis en de eigenschappen van het Joodsche volk alsmede de moeilijkheden bij de bekeering der Joden worden raak en boeiend beschreven. Onder de oorzaken van de verkeerde houding bij sommigen wordt aangehaald « de daden der Joden zelf » (blz. 32) en blz. 34 wordt gezegd dat sporadisch soms bisschoppen in deze materie in dwaling hebben verkeerd. Naar ons bescheiden oordeel — gesteund helaas op gansch betrouwbare gegevens — bestaat er voor geloof, zeden en christelijken invloed een Joodsch gevaar, door den schrijver misschien wat geminimiseerd. Dr M. DAISOMONT, PR.

18.492 **Delvo, Edgard** **37 : 30 : 33 : 17**

Edgard Delvo

HEDENDAAGSCH HUMANISTISCH STREVEN : DEMOCRATISCH SOCIALISME EN ZIJN BETEEKENIS VOOR DE B. W. P. *Met een woord vooraf van H. de Man — Antwerpen, De Sikkel,* 1939 (22×16) X, 91 *blz.* 24 *fr.*
III, S — Schr. is leider van de Opvoedingscentrale van de socialistische beweging en schonk ons voor een paar jaar zijn degelijk werk : « In dienst der Arbeidersopvoeding ». Dit nieuwe werk is geboren uit de tweespalt tusschen theorie en practijk in het moderne socialisme en uit het gewetensconflict in den Schr. Hij zoekt het socialisme van binnen-uit te vernieuwen. Dit nieuwe socialisme is wezenlijk democratisch, ethisch in zijn motiveering en planistisch. Hoewel nauw aansluitend bij Hendrik de Man heeft Schr. een eigen, oprecht en sympathiek geluid. Als uiting van de nieuwe oriëntatie in het socialisme is dit boek zeer belangwekkend. Dr C. VAN GESTEL O.P.

18.493 **Dorus, Rik** **37 : 028 : 15**

BIJDRAGE TOT EEN PSYCHOLOGISCH JUISTE LEESMETHODIEK — *Antwerpen, De Sikkel (Brochurenreeks v. d. Vlaamsche opvoedk. Vereeniging)* 1937 (20×13) 40 *blz.* 9 *fr.*
IV — De bedoeling van den schrijver is niet geweest het complexe vraagstuk van het leesonderricht op te lossen. 't Is evenwel een ernstige inleiding tot het leesprobleem. Vooraf wordt een antwoord gezocht op de vraag : Hoe verloopt de leesakt ? Na een onderzoek omtrent de in zwang zijnde leesmethodes wordt de globaalmethode verdedigd op psychologische gronden. De lezer wordt overtuigd van het onaanvechtbaar standpunt der nieuwe leesmethode, die een vrucht is der jongste bevindingen in de gestalt- en kinderpsychologie. Dr A. VERBIST

18.494 EYKMAN, H. J., Dr : MIJN KIND WIL NIET ETEN **37 : 159**
KUYPERS, A., Dr : KOPPIGE KINDEREN
STEINZ, P. W. J. : LASTIGE TYPES ONDER NORMALE KINDEREN
VAN DUYVENDIJK, P. : HET ANGSTIGE KIND
— *Kampen, J. H. Kok, (Moeilijke kinderen)* 1938 (20×15) 31, 32, 32, 32 *blz.* *elk fl.* 0,45
IV, P — Een reeks oudersboekjes. Goedkoop : omdat dikke en dure boeken over pædagogiek en zielkunde niet in 't bereik van ieders beurs liggen. Eenvoudig en pretentieloos : omdat geleerde betoogen geen aarde aan den dijk brengen. Zeer practisch : omdat elk boekje een erge moeilijkheid voorlegt in de opvoeding. Met het bijzonder doel : de ouders voor te lichten, te initieeren en ook ze bij te staan door enkele zeer practisch gehouden middeltjes ter genezing. Aangename, vlotte, populaire causerietjes. Laat ik onderlijnen : hun christelijk-protestantsche geest, want af en toe verwijzen deze boekjes naar den bijbel en de bovennatuurlijke hulpmiddelen in de huiselijke opvoeding. Door den band stoort die geest zelfs een katholiek niet. Eénmaal toch wel : waar Luther voorgesteld wordt als een... voorbeeld ! A. VAN DEN DRIES, PR.

18.495 **Herbé, Jacques [pseud. v. Jules Renault]** **37 : 24**
◆

Jacques Herbé

KINDEREN ZIJN GODS LIEVELINGEN. *Vrij vert. uit h. Fransch [L'éducation religieuse des enfants dans la famille] en voor Nederland bew. dr Gabrielle A. M. Huydts — Tilburg, Het Nederl. Boekhuis; Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale,* 1939 (20×14) 161 *blz.* 25 *fr.*; *geb.* 38 *fr*
IV — Onder dezen zoo warmen, zonnigen titel, wil schr. aan de ouders een handleiding geven tot de godsdienstige opvoeding der kinderen in het huisgezin. Dit boek komt ex professo uit voor de radicaal-godsdienstige opvoeding, en dat is te onderlijnen in dezen tijd van materialisme en heidendom, en ik wensch maar dat al de ouders het in hun kop hameren dat de godsdienstige opvoeding moet beginnen « bij de wieg ». Op die kerngedachte steunt gansch deze handleiding. Schrijver, die de kinderen goed kent, volgt ze dan van af hun « twee jaren en daarbeneden », tot in den schoolleeftijd. Practische punten, van zulk geweldig gewicht in elk jong leven, als b.v. de biecht, de communie, kerk- en gebedenboekjes voor kinderen, raakt hij met zalvende, meesterlijke hand aan. Zoo blijft hij niet staan bij algemeene beschouwingen over katho-

lieke huispedagogiek, maar stelt zich op het gebied der concretisatie en in het soms pijnlijke licht van de daagsche werkelijkheid. Moge dit werk, met het hart geschreven, gelezen en overwogen worden in onze katholieke huisgezinnen. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.496 Janssens, J., Dr **30 : 25**

◆ KLASSE EN STAND. Een sociologische studie over het klasse- en standverschijnsel, getoetst aan de opvattingen van enkele moderne sociologen en aan die van de encyclieken Rerum Novarum, Quadragesimo Anno en Divini Redemptoris — *Utrecht, Dekker & van de Vegt; Antwerpen, Standaard Boekhdl,* 1938 (25×17) 310 *blz.* *fl.* 3,25

IV* — Met deze uitvoerige en ook wel al te omslachtige studie wilde Schr. klaarheid brengen omtrent twee fundamenteele en sterk-omstreden vraagstukken der sociologie en sociale wijsbegeerte. Eerst omschrijft hij de verschillende soorten van « stand » en « klas » — daarna onderzoekt hij de opvattingen daarover bij verschillende auteurs, die zoowat willekeurig aan de beurt komen ; tenslotte de opvattingen daarover in de pauselijke encyclieken. Gaarne brengen wij hulde aan de omvangrijke eruditie, waarvan Schr. 't bewijs levert en aan de klaartescheppende resultaten van zijn arbeid. Maar wij betreuren dat hij zijn stof niet overzichtelijker behandelde en vooral dat hij niet meer de feiten zelf onderzocht. Zijn studie is minder een analyse van sociologische werkelijkheid, dan van sociologische literatuur. Dr C. VAN GESTEL O.P.

18.497 Leemans, Victor **30 : 33**

◆ WERNER SOMBART. Zijn economie en zijn socialisme. *Geïll. met 1 foto en handschriftreproductie — Antwerpen, De Nederl. Bkhl (De politieke Academie. Studies over Staat en Volk; afd. B)* 1939 (20×14) 216 *blz.* *geb.* 35 *fr.*

IV* — Overzicht van Sombart's levensarbeid. Zijn werk als economisch methodoloog, als economist en als socioloog ; voor dit laatste punt, wordt een breedvoerige en kritische beschouwing gewijd aan Sombart's opvatting over het « Duitsch socialisme ». Tevens wordt dezes levensarbeid gesitueerd in het Duitsche geestesleven van zijn tijd. Verdienstelijk werk. Dr C. VAN GESTEL O.P.

18.498 Ludwig, Emil **32 : 309 : 89**

Emil Ludwig

DE NIEUWE HEILIGE ALLIANTIE. Over de oorzaken van en het verweer tegen de dreigende oorlog. *Vert. uit h. Duits [Die neue Heilige Allianz] dr Dr H. Brugmans en Dra E. C. M. Brugmans-Kan — Haarlem, N. V. Eigen Volk,* 1939 (21×14) 82 *blz.* *fl.* 1,25

III*, N S — Beschouwd als pamfletaire literatuur : een prima nummer. We willen dan ook mild wezen ten opzichte van wat dit genre aan specifieke kenmerken met zich brengt : doordraverij, profetische allures en dies meer. Een merkwaardige brok volkerenpsychologie zijn de bladzijden waar hij de vergelijking maakt tusschen het Duitsche, het Fransche en het Engelsche volk. Het krioelt van scherpzinnige aphorismen. Hitler wordt magistraal uitgescholden, en dat Ludwig een zwak plekje heeft voor den Duce wisten we al langer dan van vandaag. Hij ziet de redding van de wereld in een socialistisch-georganiseerd Frankrijk, een dito Engeland en een dito Amerika, die samen een nieuwe « heilige alliantie » zouden vormen tegen de dictaturen, en wier stijl dien van hun tegenstanders in brutaliteit zou moeten evenaren. Hoofdstuk IX, waarin hij zijn oplossing uiteenzet, laat aan klaarheid wel wat te wenschen over. Maar kom, Ludwig moest zijn bitter gemoed eens luchten. Dit genoegen weze hem gegund, te meer daar, wat hij ook schrijft, het toch steeds lezenswaard is. PAUL HARDY

18.499 Nauwelaerts, L. **33 : 32 : 66**

◆ HET GROENE GOUD (« Petroleum ») — *Antwerpen, Standaard Boekhl (K. V. H. U.-Verhandeling nr 373)* 1939 (20×14) 44 *blz.* 2,50 *fr.*

IV — Zeer vlot geschreven en interessante brochuur over de verschillende aspecten van het petroleumvraagstuk ! Dr C. VAN GESTEL O.P.

18.500 Pos, H. J., Prof. Dr **17 : 32 : 30**

VRIJHEID, STAAT, MENSHEID — *Assen, van Gorcum & Co (Waakzaamheid : 2e reeks, broch. 9)* 1939 (21×15) 30 *blz.* *fl.* 0,25

III, N — Tamelijk vage beschouwingen over de drie gedachten in den titel opgegeven. Dr C. VAN GESTEL O.P.

18.501 **Reiman, J. D. jr** **84 : 1 : 32 : 33 : 37**
OVER GEESTELIJKE EN MOREELE HERBEWAPENING in de filosofie, de staatkunde, het economische leven, de opvoeding en het onderwijs, dit laatste meer in het bijzonder ten opzichte van het hooger onderwijs — *Bussum, C. A. J. van Dishoeck,* 1939 (21×15) 36 *blz.* *fl.* 0,60
III [P] — In 36 blz. een program van hervorming op haast alle gebieden ! O.m. stelt Schr. een hervorming voor van het Universitair leven in Nederland en, op gebied der staatkunde, een stelsel van staatscorporatisme. Dr C. VAN GESTEL O.P.

18.502 **Riche, R., pr.** **26 : 23 : 24 : 32**
◆ KATHOLICISME EN POLITIEK. Noch liberalisme, noch socialisme, noch communisme, noch dictatuur. *Vert. uit h. Fransch dr P. Burchard Housen O.F.M. — Brussel, C. V. O.-Uitg. v. h. Alg. Chr. Werk. Verb. (nr* 19*)* 1939 (21×14) 12,50 *fr.*
IV — Houding der Kerk tegenover politiek en democratie en van de christelijke arbeidersbeweging tegenover de moderne stroomingen. Verdienstelijke vulgarisatie.
Dr C. VAN GESTEL O.P.

18.503 **Rombouts, S., Fr** **37**
◆ DE PÆDAGOGISCHE SITUATIE VAN HET OGENBLIK IN NEDERLAND — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedk. Brochurenreeks nr* 104*)* 1939 (19×15) 98 *blz. fl.* 1
IV* — Een overzichtelijke studie van den momenteelen stand van de pædagogiek in Nederland, en vermits het gaat, en zelfs in hoofdzaak, over den allerjongsten tijd, mag zij gelden als een complimentair bijvoegsel bij de reeds verschenen Historische Pædagogiek In relief komt te staan de vernieuwing op pædagogisch gebied, en het zware katholiek aandeel er in. De studie is gemaakt door Fr. Rombouts zelf, een die in 't hart der beweging stond en staat, situaties meemaakte, strijd voerde, de nooden en de tekorten kent, de talenten allerhande koppen afwegen kan. Zij is zeer positief en zakelijk gehouden, zonder ballast of bevlieging, al voelt men tusschenin een con amore-stemming en Roomsche fierheid. Leerrijke bladzijden, ook voor ons, al zijn wij onze broeders van ginder lang niet ten achter. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.504 **Schelfhout-van der Meulen, Albertine** **37 : 24**
◆ JONGEMAN, LUISTER EENS ! Een reeks gesprekken met R. K. jongemannen van 18 jaar en ouder. *Omslagteekening dr Lod. Schelfhout — Roermond, Maaseik, Romen & Zn,* 1938 (16×12) 63 *blz.* 9 *fr.*
IV, J — Een hoogstaande vrouw in gesprek met jongemannen — na haar vorig gesprek met jongens — in de crisisjaren, over nijpende gevallen en klemmende problemen. Om haar bescheiden, sober verwoorde en moederlijk-zalvende raadgevingen te beluisteren, roept zij ze allen op en spreekt hun individueel toe : de dienstplichtigen, de arbeiders, de bedienden, de studenten, de werkloozen, de zieken, de misnoegden. En zij krijgen wat te hooren over lezing, flirt, liefde, verkeering, toekomstbeelden. Niet waar, ze grijpt in het volle daagsche leven. Een schattig boekje dat ik in ieders hand droom ter bepeinzing.
A. VAN DEN DRIES, PR.

18.505 **Schelfhout-van der Meulen, Albertine** **37**
◆ NERGENS EN NOOIT VERLEGEN. Wellevendheidboekje voor grootere jongens. Wellevendheidboekje voor jonge meisjes. *Geïll. met omslagteekening dr L. Schelfhout — Roermond, J. J. Romen & Zonen,* 1939 (17×12) 63, 64 *blz.* *elk* 8 *fr.*
V — Gaarne bevelen we deze boekjes aan, waarin onze grootere jongens en onze jonge meisjes allerlei wenken zullen vinden om nergens en nooit verlegen te zijn en steeds welgemanierd op te treden. FR. CROLS, PR.

18.506 **Ude, Johan, Prof. Dr** **85 : 24 : 32 : 309**
◆ KATHOLICISME VAN DE DAAD. Nationalisme, socialisme, pacifisme. 3 Redevoeringen, uitgesproken te Köln a/Rhein. *Vert. uit h. Duits dr Hubert Peeters. Geïll. met* 1 *foto — Antw., Kath. Jong. Vredes-Actie,* 68 *Verbondstr.,* 1939 (14×10) 108 *blz. fl.* 0,15 [2,50 *fr.*]
III — Met allen eerbied voor de edele inzichten van den Schr. en van de uitgevers, kunnen wij dit boekje niet zonder voorbehoud aanprijzen. Ude is de man « van het extremistische t.t.z. het zuivere katholicisme » zooals op blz. 10 wordt gezegd. Dat extremisme is niet altijd het zuivere katholicisme. Op meerdere punten wijkt Ude af van de kerkelijke leer, b.v. inzake renteleer (blz. 50), collectiviseering van den bodem enz. Het K. J. V. A. zou een veiliger gids kunnen kiezen ! Dr C. VAN GESTEL O.P.

18.507 **van de Perre, Hugo** **324 : 91**
◆ DE NATIONALITEITENSTRIJD IN « TSJECHOSLOWAKIJE ». *Met voorwoord*

van Ir Tony Herbert. Met een uitslaande kaart — Antwerpen, De Nederl. Boekhdl, 1939 (18×14) 229 *blz.* 18 *fr.*
IV — Een flink gedocumenteerde, op objectieve interpretatie gegronde studie over het minderhedenprobleem in wijlen Tsjecho-Slowakije. Daarin omvat de auteur dan ook het heele vraagstuk, daar de tragische teloorgang van genoemden, onverstandig-gefabriceerden staat het logisch gevolg was van de minderhedenplaag, waartegen nog steeds geen probaat kruid gewassen lijkt. Merkwaardige gegevens over de kortstondige geschiedenis van T.-S. Af en toe nogal verbandloos en onmethodisch. Naar het ons wil voorkomen blijkt van de Perre nog eenigszins wetenschappelijke vaktechniek te ontberen, al is dit werk bepaald een rijke belofte. Zulks treedt vooral aan den dag in enkele politieke slotoverwegingen, die van persoonlijkheid getuigen. Het moet ons echter van het hart dat schrijver jammer genoeg een loopje heeft genomen met het Nederlandsch ; vooral de vertaling der oorkonden en clausules is vaak zeer stuntelig, waardoor de gewichtige kanselarijstijl, waarin soortgelijke documenten gesteld zijn, nog houteriger en onduidelijker wordt. PAUL HARDY

18.508 van Poll, Max **29 : 23 : 3**
◆ BLOED OVER HET JODENDOM — *Helmond, N. V. Boekdrukk. Helmond, 2e druk* 1939 (22×15) 64 *blz.* *fl.* 0,75
IV* — Een grondige, historisch-belichte studie over het Jodenvraagstuk, dat in zijn kern een religieus, en niet een rasprobleem is. De rampzalige ontwikkeling van het Jodendom is, geschiedkundig nagegaan, te wijten aan de houding van de christelijke volken ten opzichte van het oude volk. Men kijkt op bij de ethnische kennis van den auteur en bij zijn uitgebreide belezenheid in de vroeg-christelijke literatuur. Hij betoogt dat de juiste houding van den christen moet zijn : « een voortdurend gebed voor de Joden, met daarnaast een volkomen gewettigd streven naar een op christelijken grondslag georganiseerde inrichting der maatschappij, welke Joodsche leiding uitsluit ». We kunnen dit werkje aan katholieke intellectueelen niet genoeg aanbevelen ; het zal het zoo zeer vereischte nuchtere evenwicht verleenen aan hun meeningen over het probleem in kwestie. PAUL HARDY

18.509 XX. **396 : 159 : 23 : 30**
◆ DE KATHOLIEKE VROUW IN DE MODERNE WERELD. Richtlijnen voor de kathol. vrouwenbeweging door Mgr Dr J. Hoogveld, Mej. Dr L. Dupraz, Mej. M. Baers, Mej. Y. de Robien, Mej. H. Naegelen, E. P. Plus S.J., E. P. Pilloud O.P. — *Brussel, Standaard-Boekhl ; A'dam, Fidelitas,* 1939 (23×15) 158 *blz.* 15 *fr.*
IV — Een zeer waardevolle bundel studies, die van wijsgeerig standpunt uit en in 't licht der openbaring, handelen over de menschelijke persoonlijkheid, de psychologie der vrouw, hare zending en verantwoordelijkheid in het huidig maatschappelijk leven ; de houding tegenover de vrouw eenerzijds van anti-christelijke stroomingen, anderzijds van de Kerk. Mij is geen werk bekend, dat zóó diep de grondslagen van een christelijk feminisme vestigt.
Dr C. VAN GESTEL O.P.

5. - Wetenschappen

18.510 Adriaensens, J., Ir **53 : 54 : 66**
INFRAROOD EN INFRAROODFOTOGRAFIE. *Geïll. met 7 platen en grafieken — Antwerpen, Standaard-Boekhdl (K. V. H. U.-Verhandel.* 372*)* 1939 (20×14) 37 *blz.* 2,50 *fr.*
V* — De titel van het werk is klaar genoeg en hier mag beslist gezegd «De vlag dekt de lading », doch, dit maal, in den meest gunstigen zin. Ir Adriaensens komt hier klaar en duidelijk voor onder een dubbel aspect : 1°) Een meer dan bevoegd vakman die meedeelt van den overvloed van zijn speciale kennis. 2°) Uitermate helder in zijn betoog. Meer ontwikkelde lezers vinden hier een prachtig geslaagde synthese van die zeer moderne stof. Een der beste « verhandelingen » van K. V. H. U. L. SENDEN, PR.

18.511 [Bennett, H.] **54 : 66**
MENGEN EN ROEREN : 1e DEEL. 2.000 populaire chemische recepten voor iedereen. *Bewerkt naar h. Amerikaansch [Practical every day chemistry] dr Drs L. P. Edel — Deventer, Æ. E. Kluwer,* 1939, 2e *druk* (21×16) XV, 251 *blz.* *geb. fl.* 2,95
V — Een greep uit de in 18 hoofdstukken ingedeelde behandelde recepten : kleefstoffen, preparaten voor land- en tuinbouw, polijst- en slijpmiddelen, schoonheidsmiddelen, papier, weefsels, leder, photografie, bouwmateriaal, rubber, was, enz. enz. Een mijn van aanduidingen tot het vervaardigen van 2.000 recepten ; elk recept zeer zakelijk en klaar opgegeven. Een werk dat kunstelaars graag in hun bibliotheek zullen hebben. N. K.

18.512 **Frolov, Y., Prof.** **59 : 57**

VISSCHEN, DIE TELEFONEEREN en andere studies op het gebied van de experimenteele biologie. *Vert. uit h. Engelsch [Fish, who answer the telephone] dr John Kooy. Geïll. — Deventer, N. V. Uitg. Mij Æ. E. Kluwer* (20×13) 116 *blz.* *fl.* 1,10

V — Op het gebied van proefondervindelijke biologie valt er beslist nog veel, zeer veel te ontdekken. Prof. Frolov brengt hier een interessant steentje bij. Visschen, mieren, sluipwespen, paarden enz. komen hier voor het voetlicht, en stellen schrijver in de gelegenheid de psychologie der dieren en andere zijden van hun leven te belichten. L. SENDEN, PR.

18.513 **Laureyssens, L.** **55 : 91 : 37**

IN HET NETHEDAL. Bodemgemeenschappen en milieustudie; proeve van practische uitwerking — *Antwerpen, De Sikkel (Brochurenreeks V.O.V.)* 1939 (20×14) 71 *blz.* 9 *fr.*

V-VI, J — Ja, de onderwijzer moet met zijn jongens de studie maken van zijn onmiddellijke omgeving, van de heimatkunde. Vaak 'n moeilijke taak... Wie lichtte de onderwijzers zelf in over die veelzijdige gegevens er voor vereischt ? Inspecteur Laureyssens doet een lofwaardige poging in dien zin... en beslist, ze is gelukt. Heel wat praktische kennissen doet de onderwijzer er in op en... hij leert zelf « bezien » wat hij en zijn jongens zien. Een ding had ik graag, op het eind van die inleiding tot heimatkunde gezien : nl. een bibliographisch overzicht waarin de onderwijzer vingerwijzingen zou vinden om sommige aspecten verder uit te diepen. L. SENDEN, PR.

18.514 **Lester en Millot** **57 : 91**

DE RASSEN DER MENSCHHEID. Morphologische en physiologische anthropologie. *Bewerkt naar het Fransch dr Dr Paul Julien en F. L. V. Julien. Geïll. met 27 platen en grafieken — Utrecht, Urbi et Orbi,* 1939 (20×13) 284 *blz.* *fl.* 3,50 ; *geb. fl.* 4,50

IV* — Dit handboek geeft ons wat een ontwikkelde leek, in den huidigen stand der wetenschap, van de rassenleer kennen moet. Het eerste deel behandelt de morphologische raskenmerken en geeft een kort en goed overzicht der tegenwoordige rassen. Het tweede deel behandelt de physiologische raskenmerken, die meer en meer aan belang winnen en de onvoldoende morphologische kenmerken aanvullen. Van godsdienstig standpunt uit schijnt het boek onaanvechtbaar, wat reeds een groote verdienste beteekent. Ook wetenschappelijk is het zeer betrouwbaar en eerlijk genoeg om onopgeloste vraagstukken open te laten. Alleen de slotbeschouwingen over rassenkruisingen en rassenstrijd schijnen iets te polemisch. Schrijvers en bewerkers zijn bekende anthropologen. Hun werk verdient eene plaats in onze boekerijen en... handen. E. BOELAERT M.S.C.

18.515 **Nicolas, Edm., Ir** **57 : 61**

◆ HORMONEN. *Met een voorwoord v. Prof. Dr U. G. Bijlsma — Utrecht, Het Spectrum [Antwerpen, Standaard-Bkhl] (Schijnwerpers, nr 29)* 1939 (19×11) 93 *blz.* *fl.* 0,90 [13 *fr.*]

IV — De voorstelling van wat de hormonenleer ons tot hiertoe te vertellen heeft kan wel niet op eenvoudiger en bevattelijker manier worden gegeven als hier in dit bundeltje van 90 blz. geschiedt. Niet de minste pedanterie maakt de lezing ervan onaangenaam of lastig ; het vertelt bijna in romanvorm. En voor wie over die druk besproken hormonen wat wil vernemen en tevens weer eens een kijkje krijgen in die prachtige geheimenissen die ons lichamelijk leven regelen en ordenen, moet dat boekje lezen. Het is een wetenschappelijke gedicht, zoo vroom als een vers van Gezelle. Dr J. LEBEER

18.516 **Senden, Leo, pr.** **59**

◆ MOOIE VLINDERS. *Geïll. — Hoogstraten, Haseldonckx,* 1939 (25×17) 222 *blz.* 45 *fr.*

V — Over natuurwetenschappen bestaat niet veel in België. Het boek « Mooie vlinders » is een gelukkige aanwinst. Meer gelukkig is het, omdat het werd opgesteld door Z. E. H. Senden, en verrijkt is met gekleurde platen. Bij het vluchtig inzien van dit boek volgt reeds een groote belangstelling. Eenige van onze mooie dag- en nachtvlinders komen aan de beurt. Een alphabetisch zaakregister op 't einde verhoogt zijn waarde. Een boek waar vele liefhebbers al lang naar uitzagen. F. SEGERS

Leo Senden, pr.

18.517 **van Laar, Henk** **71 : 58 : 59**

DE NATUUR ALS BEELDENDE KUNSTENAAR. *Geïll. met 24 platen — A'dam, De Arbeiderspers (Kleine cultuur-bibliotheek)* 1938 (21×15) 63 *blz.* *geb. fl.* 1,25

V — Bijster interessant die « natuur als beeldende kunstenaar ». Wie er aan begint leest

het boek vast in één trek uit. Henk van Laar heeft er een handje van weg om ons te leeren zien en bezien, wat al schoons er in de natuur te bewonderen valt voor wien met open oog en open hart ze gadeslaat. De titel zegt echter niet veel : « De wondere orde en samenhang in Gods wijde natuur » ware een heel wat sprekender uithangberd. Eén storende drukfout, blz. 31, zal schrijver een volgende maal wel weren : niet *Met*abularia, maar *Acet*abularia mediterranea, heet die bedoelde wier. L. Senden, pr.

6. - Toegepaste Wetenschappen

18.518 **Meulenkamp, J. J.** **69 : 355**

BOUW EN INRICHTING VAN SCHUILPLAATSEN TEGEN LUCHTAANVALLEN. *Met een voorw. van Ir. W. Valderpoort. Geïll. met fig. en 11 platen — A'dam, H. J. Paris,*1939 (25×16) 204 *blz.* *fl.* 4,25 ; *geb. fl.* 4,90

V — Een zeer gedetailleerde en technisch-verantwoorde uiteenzetting over het bouwen en inrichten van schuilplaatsen tegen luchtaanvallen. Schrijver is technisch ambtenaar bij den gemeentelijken technischen Dienst (afdeeling Bouwpolitie) te Rotterdam en schrijft als deskundige met een treffende kennis van zaken. Nochtans zullen ook anderen dan bouwtechnici voordeel uit het boek kunnen trekken. G. Boeken

18.519 **Peeters, H., Dr** **61 : 355**

GENEESKUNDIGE HULP BIJ GASAANVALLEN — *A'dam, D. B. Centen,* 1939 (21×15) 180 *blz.* *fl.* 3,25

IV — Een meer dan actueel boek in de dagen die we beleven. Al heet het « Geneeskundige hulp bij gasaanvallen », ook niet geneeskundigen die iets positiefs over gas in oorlog willen vernemen, wil ik het hier zeer sterk aanbevelen. Het geeft gepaste en bevoegde bespreking op overdreven geruststelling en op al te theoretische inrichting van schuilplaatsen ter verdediging tegen luchtaanvallen met gas, e.a.d. ; maar het geeft eveneens zelf passende geruststelling tegenover sommige problemen die de bevolking in paniekstemming brengen, zooals de zg. bakteriënoorlog. Het bespreekt daarbij uitvoerig — alhoewel in 't geheel niet té gespecialiseerd — de verschillende oorlogs-, stik- en brandgassen, alsmede de middelen die we er tegen kunnen en moeten gebruiken. Bizonder is het boek aan te bevelen aan allen, zonder uitzondering, die op eenigerlei wijze, bij de zg. defensieve burgerlijke luchtbescherming desgevallend wenschen dienst te bewijzen en dit met eenige kennis van zaken wenschen te doen. Dr J. Lebeer

18.520 **Sneijders de Vogel, J.** **36 : 61 : 355**

HANDLEIDING voor den Roode Kruisman en voor den E. H. B. O.-er tot het verleenen van eerste hulp aan gaszieken. *Geïll. met* 35 *fig. — R'dam, Roode Kruisgebouw, Park,* 1939, 2e *druk* (20×14) 107 *blz.* *fl.* 0,75

V — Een nieuw boekje over eerste hulp aan gaszieken. Na een korte beschrijving van elk der onderscheidene gassoorten worden telkens de verschijnselen opgegeven die bij den aangetaste waar te nemen zijn, en volgt de eerste toe te dienen hulp. Het verder en grootste gedeelte van het schrift handelt daarna over individueele bescherming. A. L.

7. - Schoone Kunsten

18.521 **de Bruyne, Edgard** **75 : 84 : 2**

◆ ALBERT SERVAES EN DE VLAAMSCHE VROOMHEID. *Geïll. met* 12 *buitentekstplaten — Oude God, Antw., « Die Poorte »,* 1939 (23×19) 32 *blz.* 20 *fr.* ; *geb.* 30 *fr.*

V — Dit is een nieuw deel in de mooie serie door de uitgeverij Die Poorte aan plastische kunstenaars uit ons land gewijd. Prof. de Bruyne leverde vroeger reeds een belangrijk werk over Albert Servaes. Deze bijdrage is bondiger maar in zekeren zin overzichtelijker omdat ook het allerlaatste godsdienstige werk van den Latemschen schilder erin wordt besproken. Dat destijds zoo zeer aangevochten werk wordt er, in het teeken van de Vlaamsche vroomheid, volledig in eer hersteld. Dr Jozef Muls

Edgar de Bruyne

18.522 **Fles, Etha** **709**

INLEIDING TOT EEN KUNSTGESCHIEDENIS. *Geïll. — Utrecht, H. Honig* (26×120) 7, 472 *blz.* *fl.* 4 ; *geb. fl.* 5,25

III, L — Dit is de herdruk van het in 1904 verschenen werk, ongewijzigd, niet bijgewerkt.

Is nog steeds een merkwaardig boek, gegroeid uit een flinke kennis der kunstgeschiedenis, uit een warm kunstgevoel, gepaard met een goed psychologisch en kritisch vermogen, en op degelijke wijze voorgedragen. Natuurlijk had men hier en daar wat meer schakeering gewenscht in het beoordeelen, ook in kunstopzicht, doch meest van de godsdienstige en maatschappelijke verhoudingen in het verleden : daar stuit men nogal eens op verouderde cliché's uit het vrijzinnig-anticlericaal kamp. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.523 **Goris, J. A., Dr** **75 : 709 : 92.7**

◈ HANS MEMLING TE BRUGGE. *Geïll. met 29 foto's ontleend aan de docum. film « H. Memling, schilder der Madonna » door André Cauvin — Brugge, Wiek-Op,* 1939 (27×23) 82 *blz.* 30 *fr.*; *geb.* 40 *fr.*

V — Het photographisch materiaal voor dit boek werd ontleend aan de documentaire film « H. Memling, Schilder der Madonna » door André Cauvin, verwezenlijkt naar een scenario van Dr J. A. Goris en Georges Marlier. Die omstandigheid was oorzaak, dat in dit boek naast 25 zeer scherpe en prachtige detail-afbeeldingen, slechts vier reproducties van volledige werken van Memling voorkomen, wat die gelegenheidsuitgave uiterst belangrijk maakt voor een gespecialiseerd kunsthistoricus, maar misschien minder interessant voor een leek, die van die publicatie een synthetisch overzicht mocht verwachten van Memling's beteekenis en werk. Wat het inleidend woord betreft over het leven en de kunst van Memling, het voldoet, al blijkt het wat al te gemakkelijk en haastig geschreven.
Dr A. STUBBE, PR.

18.524 **Kempers, K. Ph. Bernet, Dr** **92.7 : 709 : 78**

MEESTERS DER MUZIEK. Levensbeschrijv. van 30 der grootste componisten met hun portret, vermelding hunner werken en van het belangsrijkste, dat over hen geschreven is. Gevolgd door alphab. gerangschikte biographische aanteekeningen over 300 anderen. *Geïll. — R'dam, W. L. & J. Brusse [Antw., van Ditmar's B. Imp.]* 1939 (20×14) 258 *blz* *fl.* 1,75 [29 *fr.*]; *geb. fl.* 2,50 [42 *fr.*]

V — Gebundelde encyclopedie-nota's op twee elementen opgebouwd : 1) de biographie, degelijk, doch niet litterair verwerkt; 2) de opsomming der werken, zeer uitgebreid en gedetailleerd. Op het æsthetisch oogpunt wordt minder ingegaan. Zal wel van nutte zijn, vooral als naslagboek voor studeerenden in de muziekgeschiedenis.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

19.525 **Kloppers, Piet** **79**

WINST AAN DE SPEELTAFEL — *A'dam, A. J. G. Strengholt,* 1939 (20×14) 148 *blz.* *fl.* 1,90; *geb. fl.* 2,50

IV — Een handleiding van bekende roulette-systemen, niet bedoeld door de schrijver als propaganda voor hazardspel, maar speciaal om vacantie-gangers, die zich luk-raak in een of andere speelzaal begeven, te behoeden voor al te groote roekeloosheid en hen in staat te stellen door methodisch spelen zich eenigszins tegen groote verliezen te vrijwaren. Aanbevelenswaardige lectuur voor onze bibliotheken is een boek over dit onderwerp echter niet. L. J. W. SMIT

18.526 **Lambrechts, Lambrecht** **81 : 78 : 39**

Lambrecht Lambrechts

LIMBURGSCHE LIEDEREN. *Verzameld dr L. Lambrechts — Gent, Samenw. Mij Volksdrukkerij,* 1937 (24×16) 85 *blz.*

V — Onschatbaar zijn de volksliederen voor de geschiedenis van een volk, voor de kennis van de gedachten en den volksaard. Wij weten dat, lang vóór de studie van deze kunst in ons land in het wetenschappelijk plan der folklore werd begrepen, L. Lambrechts op eigen ingeving reeds schatten verzamelde uit den volksmond en den rijkdom vergrootte van ons oud volksch bezit door vroegere ontginners uit de Romantiek vergaard. Uit dit omvangrijk bezit werd door de Commissie van het Oud Volkslied een keuze gedaan uit Limburgsche liederen met tekstvergelijkende nota's van L. Lambrechts zèlf. Uit de inleiding en nota's blijkt het dat de nalatenschap van L. L. op dit gebied documentair ongemeen rijk is en vele melodieën reeds in ruimer wetenschappelijken kring mochten besproken worden in Jahrbuch für Volksliedforschung 1932-33. Wij wenschen de Commissie geluk met dit initiatief. FLORIS VAN DER MUEREN

18.527 **Muls, Jozef, Dr** 709 : 75

Dr Jozef Muls

SCHILDERS VAN GISTEREN uit Noord- en Zuid-Nederland. *Geïll. met 14 platen — Utrecht, Het Spectrum [Antwerpen, Standaard-Boekhdl] (Schijnwerpers nr 27)* 1939 (19×11) 98 *blz.* 18 *fr.*
V — Een bondige geschiedenis van de Vlaamsche en Hollandsche kunst gedurende de negentiende eeuw, van af het klassicisme tot aan het impressionisme, mooi en handig uitgegeven, wat zeker geen bijzaak is, waar het een boek geldt over kunst. Van Dr Muls mogen we geen vaart verwachten, geen verrassend doordringenden kijk of kijk van hoog, hij beschikt over een des te gemakkelijker gave om de hoofdzakelijke beteekenis van een persoon, en het kenmerkende van een richting juist te zien en klaar weer te geven. De schrijver schijnt in dit zoo lezenswaardig en leerrijk werkje op bijna opvallende wijze gestreefd te hebben naar eenvoud, eenvoud van beschouwing en eenvoud van zegging, ten bate van een vertrouwenwekkende objectiviteit, die geen doorvoeldheid uitsluit en slechts een enkele maal ontaardt tot kleurlooze alledaagschheid. Dr A. Stubbe, pr.

18.528 **Nicolas, Joep** 74 : 75

WIJ GLAZENIERS. *Geïll. met 36 ill. — Utrecht, Het Spectrum ; Antwerpen, Standaard Boekhandel,* 1938 (19×11) 95 *blz.* 18 *fr.*
V — Dit is een boekje dat door een vakman werd geschreven. Want Joep Nicolas is een onzer beste levende glazeniers. Wat wil zeggen dat deze studie in alle opzichten aanbeveling verdient. Want zij is ook goed geschreven. De meeste menschen weten te weinig van de oude schoone kunst van het glasraam. Wanneer zij nog wel getroffen worden door de kleurschittering, door het flonkerlicht in de duisternissen van Chartres, Bourges, de Sainte Chapelle, dan kunnen zij de oude volksche vormen niet meer lezen en de zoogenoemde « Bijbel der Armen » is van geen nut meer. Joep Nicolas helpt ons hem weer te lezen. Hij spreekt over de oudste glasramen, over de fabricatie van het glas, over den bloei der gothische en volksche glazenierskunst, over de sociale positie van den glazenier die als een edelman werd behandeld in de Middeleeuwen. Al de finesses van het ambacht worden ons ontvouwd. Schrijver bespreekt ook het werk der kunstglazeniers, die met de kunstschilders wedijverden en bedrieglijke natuurnabootsing en perspektief in het raam brachten, wat stilaan de ondergang was van het vak. Maar het gaat nu weer herleven met de jongste architectuur. Het boek bevat 36 illustraties vooral naar oud, maar ook naar nieuw werk.
Dr Jozef Muls

18.529 **Pollmann, Jop** 78 : 81

DE BLIJDE BONGERD. Een bundel liederen verzameld en bew. dr Jop Pollmann — *Den Haag, Wolter, Hattink,* 1938 (10×15) 15, 98 *blz.* *fl.* 0,75
V — Het verdient voorzeker aanbeveling de onbekende liederen een ruimer plaats te geven, zonder daarom de gekende liederen te verwaarloozen. Ook deze bundel is ons welkom. J. Tettelin

18.530 **Pollmann, Jop** 78 : 81

HET BLONDE RIET. Een bundel liederen en canons, verzameld en bew. dr Jop Pollmann — *Den Haag, Wolter, Hattink,* 1939, 3e *druk* (10×15) 94 *blz.* *fl.* 0,75
V — Dit bundeltje biedt ons een ruime keuze van godsdienstige, ernstige en dartele liederen waaronder enkele gave meesterwerkjes zijn. Mochten deze korte kernige bewerkingen en oude melodieën, welke tot het gebied der volksmuziek in den goeden zin dienen gerekend te worden, ingang vinden bij ons Vlaamsche volk ! J. Tettelin

18.531 **Round, Dorothy** 79

TENNIS VOOR MEISJES. *Bew. naar h. Engelsch [Tennis for girls] dr M. Rollin Conquerque. Geïll. met 45 fotogr. afbeeldingen — A'dam, Kosmos,* 1939 (18×12) 84 *blz. geb. fl.*1
V, M — De beroemde Engelsche speelster behandelt in dit boekje alles wat de beginneling weten moet om een flinke tennister te worden. Een reeks geslaagde foto's lichten de uiteenzettingen toe. De uitgave is keurig. S. S.

18.532 **Vanbeselaere, Walther, Dr** 75 : 92.7

DE HOLLANDSCHE PERIODE 1880-1885 IN HET WERK VAN VINCENT VAN GOGH 1853-1890. *Met een woord vooraf dr Prof. Dr Aug. Vermeylen. Geïll. met 51 afbeeldingen — Antwerpen, De Sikkel,* 1937 (26×19) 420 *blz.* 120 *fr.* ; *geb.* 140 *fr.*
IV — Enorm veel werd er reeds geschreven en in alle talen van de wereld over de uitzonderlijke figuur van Vincent van Gogh. Buiten de zuiver litteraire beschouwingen van

schrijvers en dichters die altijd overvloedig inspiratie zullen vinden in het hartstochtelijke, groot-menschelijk schoone werk van dezen schilder, is het vrij moeilijk geworden om nog een kunsthistorische bijdrage te leveren die een nieuw licht kan werpen op het leven en den arbeid van dezen kunstenaar. Zijn Hollandsche periode van 1880 tot 1890 was totnogtoe minder bekend. Het is dit tijdvak dat Dr Walther Vanbeselaere heeft genomen tot onderwerp van zijn onderzoek. Hij behandelt achtereenvolgens : de pogingen van Vincent om in den kunsthandel en het apostolaat zijn levenstaak te vinden, zijn verblijf in de Borinage en te Brussel, zijn verblijf te Etten, in Den Haag, te Drente, en te Nuenen. Voor elke periode heeft Dr Vanbeselaere nieuwe of minder bekende biografische gegevens gevonden. Het werk begint pas in de Borinage. Van dan af en voor elk van de latere Hollandsche tijdvakken wordt de catalogus van de werken opgemaakt en aan een critische bespreking onderworpen. Dit is het resultaat van de meest nauw-gezette opzoekingen en brengt werkelijk veel nieuws. Deze lijvige studie van meer dan 400 bladzijden kan niet doorloopend als een litterair gewrocht gelezen worden. Het zal nochtans een onuitputtelijke bron blijven voor specialisten die het fijne en het juiste willen weten over werk en leven van van Gogh uit zijn Hollandsche tijd die buitengewoon is van beteekenis voor de tragische wording van een genie. De groote verdienste van Dr Vanbeselaere kan het best blijken uit het feit dat de la Faille's catalogus, die tot voor korten tijd gold als de vraagbaak voor de studie van Vincent, op menige plaats wordt terechtgewezen. De catalogus met vergelijkende tabel aan het eind van het boek laat op duidelijke wijze deze terechtwijzingen zien. Het ware te wenschen dat Dr Vanbeselaere zoo spoedig mogelijk zijn volgend deel moge schrijven over : De Fransche periode in het werk van Vincent van Gogh. Dan zal hij zijn thans reeds heerlijk uitgewerkte taak tot een volledig einde gebracht hebben.

Dr Jozef Muls

18.533 **van Hecke, R., O.S.B.** **72 : 264**

◆ DE BASILIEK — *Dendermonde, Benedictijnerabdij,* 1939 (15 × 10) 30 *blz.* 1 *fr.*

V — Een bondige doch zeer interessante monografie over de *Basiliek* : oorsprong, voorrechten, kenmerken enz. Graag mochten we nog veel zulke leerzame werkjes over de talrijke litugische onderwerpen verwachten. Dr M. Daisomont, pr.

18.534 **Weigert, Hans, Prof. Dr** **72 : 264**

KERKELIJKE BOUWKUNST. *Bew. naar h. Duitsch* [*Das Sakrale in der christlichen Baukunst*] *dr Th. C. Frederikse. Geïll. met* 4 *platen — Baarn, Bosch & Keuning (Stichting Adoremus)* 1937 (21 × 17) 23 *blz.* *fl.* 0,60

V, P — Een principieele uiteenzetting, die de religieuze beteekenis van het bouwwerk voor eeredienst en geestelijk leven onderlijnt. R. K.

8. - Letterkunde

81. GEDICHTEN

18.535 **Bonga, L.** **81**

ALS GLAS IN LOOD — *Leeuwarden, A. C. Westerbaan,* 1938 (25 × 17) 46 *blz.*

III, P — Ernstig-vroom, doch van inspiratie en vorm niet treffend door eigen, frisch leven. En die lof van Windsors huwelijk ?! Dr Joris Caeymaex, pr.

18.536 Bruyns, Martin : HET KENMERK. Verzen. **81**

◆ Kemp, Mathias : SERINGEN EN SCHROOT. Verzen

Vertommen, Karel : BROOD. Verzen. *Geïll. dr Br Max — Utrecht, Het Spectrum; Kortrijk, N. V. Zonnewende (De Bongerdreeks)* 1939 (19 × 11) *elk* 31 *blz.* 4 *fr.*, 4 *fr.*, 5 *fr.*

V — *M. Bruyns* biedt een varia van het bijbelsche, het liturgische en hagiographische, tot de jeugdige natuurstemming, de speelsche ballade en de actualiteit. Bevat lieflijke dingen. *M. Kemp* is geweldig begaan met de actueele verdwazing : ellende, oorlog, verbanning, en voelt bitter de ironie der sublieme dingen van de eeuwige natuurwonderen daartusschen. Er gaat onbetwistbaar een schrijnend gevoel door die verzen, maar zoowel verbeelding als zegging hebben meermaals iets onaantrekkelijks of tamelijk duisters.

K. Vertommen heeft het in het bescheiden genre van Kerstlied en sprookjesballade tot een verdienstelijke gekuischtheid van vorm gebracht. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.537 **de Vree, Paul** 81

◆ ATMOSFEER — *Mechelen, De Bladen vr de Poëzie (3e jaarg. nr 9-10)* 1939 (22×14) 25 *blz.* 12 *fr.*
IV — Er brandt hier wel een grondgedachte : de hevige opstrevende kracht van jong kunstenaar en mensch om ineens zich uit te spreken in het opperste. Men zal hierbij niet verhelen dat de gedachte op meerdere plaatsen smookerig is; maar anderzijds zijn er duidelijke grepen naar het zeermooie, tevens een kostbare gave tot mooi los-musiceeren. Maar ook te loven daarnaast zijn een paar of wat eenvoudigere, gemakkelijkere stukken. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

Paul de Vree

18.538 **Franquinet, Robert** 81

ANDRIANOER EN FATIMA'S HEIMWEE. Gedicht — *Maastricht, Brussel, A. A. M. Stols,* 1939 (25×17) 32 *blz. fl.* 1,50 ; *geb. fl.* 2,25
III* — Franquinet zet zijn hypermuzikaal-plastisch dichten voort zooals in zijn Elegie op Ravel : ditmaal op een soort Hooglied-thema, doch meer Grieksch-heidensch en verder Renaissancistisch-rijk en tevens modern. Hij verbeeldt het magnifiek-rijke van een pan-natuurwereld, een enkele keer naar het precieuse toe, waarbij woord en vers direct volle muziek zijn, ook goed volgehouden.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

Robert Franquinet

18.539 **Gomperts, H. A.** 81

DINGTAAL. Gedichten — *Den Haag, H. P. Leopold (De Vrije Bladen, jg. 16, schrift VIII)* 1939 (23×16) 28 *blz. fl.*1
III — Waarlijk talentvol in het ironische genre van jong intellectueel, die het sterke jeugd-frissche nog niet afgelegd heeft. — Ecnig voorbehoud. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.540 **Hensen, Herwig** 81

HAMLET IN DEN SPIEGEL — *Brussel, A. Manteau,* 1939 (20×14) 78 *blz.* 25 *fr.*
II-III* — In de eerste plaats is deze poëzie broeierig-abstract, daarna voor een deel van plastiek voorzien uit de Grieksche-godenwereld. Bij die abstractie is al te vaak een duidelijke gedachte zoek,terwijl de vorm met zijn talrijke incidenten en zijn zwevende woordbeteekenis de onverstaanbaarheid nog verhoogt. Maar een volheid en een diepe deun zijn er wel, zoodat niet weinig gedichten b.v. Sonnetten aan een onbekende, Biechten tot Lucretia, Bekeering tot den Engel, vaak iets heerlijks zijn. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.541 **Mussche, Achilles** 81 : 93

KORAAL VAN DEN DOOD — *Gent, Bij den schrijver (14, Frans Spaestraat)* 1938 (25×16) 60 *blz.* 18 *fr.*
III, N — Openlijk biographisch rond een krisis, waarbij de dood 's dichters vrouw in haar leven bedreigd heeft, en hemzelf dientengevolge den wanhoop en de ontgoocheling over zijn jeugddroomen nader bracht. Maar het aanvoelen van den dood brengt in feite een zekeren nobelen ernst en stilte te weeg, alsook een zekere diepere verbondenheid met het leven, dat eenigszins voor vaag onsterfelijk aanzien wordt. Bij den dichter die houdt van rijke strooming en drapeering, komen dan ook verschillende passussen voor die inderdaad koraal-majestueus en mooi zijn : elders is er dan weer een zekere zwaartillendheid zoo van gedachte en gevoel als van gang, beeldspraak, taal en vers. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

Achilles Mussche

18.542 **Rispens, J. A** 81

STADIEN — *Lochem, De Tijdstroom,* 1939 (25×16) 141 *blz.* *fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,90
III, P — In onophoudende herhaling drukt Schr. een gevoel van grondig heimwee uit, deels als een soort nawee der jeugd, deels wellicht ook uit calvinistische somberheid, al is hij op stuk van kristen geloof wel niet juist een uitgesproken getuige, maar cerder twijfel-

ziek. Alles stemmingsverzen, ook vertalingen in dien aard. Een te groot gemak maakt dat men, behalve enkele bevredigende stukken, niet gepakt wordt door een nieuwe, eigene visie en een dichterschap dat verder zou reiken dan die gewone weltschmerz.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

Jac. Schreurs, M.S.C.

18 543 **Schreurs, Jac., M.S.C.** 81
◆ KLEINE LIEDEREN VAN DOOD EN LEVEN — *Utrecht, Het Spectrum [Kortrijk, Zonnewende]* 1939 (19×11) 107 *blz.* 22 *fr.*; *geb.* 30 *fr.*
V — 't Zijn deels verbeeldingen van den doodendans, dan doodeprentjes, met daarrond geneurie over onze vergankelijkheid, maar ook over het leven der liefde dat in het schamel vat van onze menschelijkheid groeit : goddelijk, het paradijs toe. 't Is zoo maar niet koud weg gedacht, verre van daar, 't is bezonken en doorvoeld, zoodat men er iets aan heeft voor ziel en hart. En tevens smaakvol als taal en vers : helder en simpel genoeg, maar daarbij met een klassieke degelijkheid. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18 544 **van Gavere, Marnix** 81
OUDE EN NIEUWE GEDICHTEN — *Mechelen, De Bladen vr de Poëzie (3^e^ jaarg. nr 11)* 1939 (23×14) 14 *blz.* 6 *fr.*
V — Ik geloof niet dat er veel dichters even raak en pittig hebben weergegeven dat bepaald gevoel van « vreemd te gaan tusschen de velen » : « Ik voel dat aan deez oevers / Reeds mijn stap weerklonk ». Iets dergelijks in Sneeuwsymphonie. Eer zuiver-fantastisch maar flink is Fabelwereld. Alles is niet even beteekenisvol, maar die hooger aangeduide dingen (Vervreemding, Sneeuwwsymphonie, enz.) bieden iets moois. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.545 **Vrijbos, Bart [ps. v. Paul de Ryck]** 81
MET VROUW EN KIND — *Mechelen, De Bladen voor de Poëzie, 57, Dageraadstraat (3^e^ jg, nr 8)* 1939 (23×14) 17 *blz.* 6 *fr.*
IV — Even enkele stukken rond de geboorte van een kind. 't Gevoel een beetje afgemeten, toch goed. Zooals gewoonlijk, een tikje humor. Overigens, zonder pretentie, ook sober.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

82. TOONEELLITERATUUR

18.546 **Bos, G.** 82 : 78
'S NACHTS IN 'T KORENVELD. Zangspelletje in één bedrijf. *Met muziek — Assen, van Gorcum & Co (van Gorcum's Tooneelfonds nr 7-8)* 1939, 2e *druk* (21×14) 16 *blz. fl.* 0,60
VIb, M — 'n Simpel kinderliedje dat wellicht meer door kleur en door beweging dan door liedertekst behagen zal. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

18.547 **Hoffman, Willem** 82.9 : 92.2
◆ WILLIBRORD EEN HELD GODS. Spel in 5 bedr. met een proloog en een epiloog. *Ingeleid dr Dr T. Heijman, O.P. — Den Bosch, Geert Groote Genootschap (Kathol. Nederl. schrijvers nr 579)* 1939 (19×13) 94 *blz.* *fl.* 0,60
V — Een levensbeeld tot spel omgezet is steeds een hachelijk iets. Wel kan het tot theatraliteit worden verwerkt. De spanning echter zal moeilijk de afstand van het ene moment tot het andere overbruggen. Dat is weer het geval bij dit spel van den apostel van de Nederlanden. Het probleem van gebeurlijke staatsbemoeiing bij geloofsprediking of kerkelijke expansie is wel goed ingezet door de principsverklaring die Willibrord op zijn vaart mee neemt. Het conflict is zelfs voldoende geamorceerd bij de eerste ontmoeting met Radboud. Het vormt de kern in III en IV. Maar reeds bij het slotbedrijf slinkt het in zekere zin, om in de epiloog schier niet meer boven te komen. Toch bezit dit spel, juist door die probleemstelling, een bizondere aantrekkelijkheid. Het wordt bovendien in markante flitsen uitgetekend en de soberheid van de tekst heeft aan taal en dialoog geen afbreuk gedaan.
AL. DE MAEYER

18.548 **Magerman, Pieter** 82
◆ BIJ MOEDER. Familiegebeurtenis in 3 bedr.
DE GEPIERDE DUVEL. Spel in 4 bedr. nr de vertelling van Smidje Smee
DE SCHOONHEIDSKONINGIN. Moraliteit in 1 bedr.

— *Strijpen-Zottegem, Uitg. P. Magerman,* 1936, '39, '34 (22×14) 46, 64, 32 *blz.* 14, 14, 10 *fr.*

Pieter Magerman

V — Over het algemeen heeft P. Magerman zijn goede technische kwaliteiten behouden. Het gespierd dramatische lijdt wel eens onder de zin voor het stichtende. De taal wringt zich los aan het vroeger ruw realistische, maar blijft daardoor af en toe ongelijk. Wat we den auteur zouden ontraden is het herschrijven van een zelfde stuk met een anders gerichte bezetting; van gemengd naar ongemengd; van heren naar dames; of omgekeerd. Zeer zelden slaagt dergelijk procédé, omdat telkens de kern van het drama er door aangewreten wordt. Vlaanderen heeft te over aan dergelijke peuteringen.

Bij moeder is een sentimenteel familie-gebeuren. Te gezocht en met enkele onwaarschijnlijkheden. We vinden het verkeerd dat de auteur zelf er voor uit komt dat een rol even goed een mannelijke als een vrouwelijke figuur zou zijn. Dat is maakwerk, zeer dikwijls lapwerk; nooit heuse schepping. De tekst draagt nog grammaticale sporen van een vroeger één-zijdige bezetting.

De schoonheidskoningin kon een goede burleske moraliteit zijn. Spijtig dat het zo veel zwakke rijmelarij blijft. Toch komen er goede trekken in voor en kan het een prettig spel worden. Het staat dicht bij de oude boerten. Zelfs de « Buskenblaser » piept even van achter de schermen.

De gepierde duvel is een herneming van Smidje Smee. De inwerking van symboliek doet echter geen deugd aan het sprookje. Voor zoveel aan die symboliek een leerstellige maatstaf moest worden aangelegd, zou er heel wat af te keuren zijn. Speel- en toneeltechnisch krijgen we echter Magermans op zijn best. AL. DE MAEYER

18.549 Neixkens, Mirda en Hageveld, Walther 82

HILDEKE'S DROOM. Toneelspel in drie bedr. — *Antwerpen, P. Vink,* 1939 (17×13) 64 *blz.* 14 *fr.*

Mirda Neixkens

V, M — 'n Sentimenteel spelletje dat wellicht onze meisjes verheugen zal. De tooneeltechniek van de auteurs is bepaald zwak en de intrigue zelf lijkt gemaakt en allicht onwaarschijnlijk. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

18.550 Neuner, Robert 82

VERWIKKELING IN GRAND-HOTEL. *Bewerkt naar h. Duitsch [Das lebenslängliche Kind] dr Henk van Wermeskerken — Baarn, N. V. Hollandia-Drukk. (Tooneelfonds Comœdia, nr 10)* 1939 (20×14) 94 *blz.* *fl.* 2

V — Een groot industrieel won in een prijsvraag en verwierf zo het recht op een gratis-verblijf in een eerste rangs-hotel. Hij wil de proef maken of de voorkomendheid tegenover een arme drommel net zo is als tegenover den rijke en gaat als niets bezittend naar het rustoord. Anderen verwittigden echter. Maar een twede prijswinnaar, een werkelijke arme, komt het eerst toe en geniet van de « Verwittiging » ! De proefnemer heeft het erg te verduren ondanks de vriendschap met den gewaanden miljoenenkoning. Van kwaad tot erger, tot alles uitlekt en hij de meester is van de toestand die hij dan grootmoedig oplost. Het thema werd al meer bewerkt. Hier is het gedaan met vakkennis in een vlotte dialoog. AL. DE MAEYER

83. Verhalend Proza

I. VERBODEN LECTUUR

Boeken die 1) op de Kerkelijke Indexlijst voorkomen; 2) door de algemeene regelen van de kerkelijke wet veroordeeld zijn; 3) op grond van de kristelijke zedenleer of van de natuurwet voor de meeste lezers verderfelijk moeten worden geacht.

18.551 Walschap, Gerard 83.1

HET KIND — *R'dam, Nijgh & van Ditmar [Brussel, A. Manteau I. B.]* 1939 (20×13) 235 *blz.* *geb. fl.* 2,90

Gerard Walschap

I[3] — Wij meenen niet dat deze roman den roem van Walschap vergrooten zal : hij is een pamfletachtig geschrift, waarin de uitdagende toon de rustige verdieping verhindert. Natuurlijk komt het talent tot uiting ; er is echter meer « manière » dan creatief bereiken. — « Het kind » is Henri Tierens, de aangenomen zoon van Dolfken en Mans Coremans. Door de onbeschaamdheid waarmede hij alles met voeten treedt, staat hij heel dicht bij Rik van Oepstal uit *Trouwen*, bij het Heertje uit *Celibaat* ; zijn levensloop — een zwalpen doorheen de wereld en een terugkeeren in het oude gehucht — kan men ook met dien van Thijs Glorieus uit *Een mensch van goeden wil* vergelijken. Het bijzondere van dit boek ligt in zijn polemisch-didactischen inslag : het spookt den auteur door het hoofd dat alles relatief is, dat de menschen wat rondscharrelen over de aarde en, na veel ontgoocheling, eindelijk maar kunnen berusten. Strijdbare bijgedachten werken aanhoudend op de voorstelling in ; tergende uitweidingen remmen gedurig het verloop ; de verhaaltrant heeft iets van een psalm en nog meer van een preek : tot bewijs het kruisteeken, waarmede de auteur zijn boek aanvangt en besluit. — Dat kruisteeken bewijst nog iets anders : de provoceerende verbittering namelijk, die moedwillig een beeldenstorm inzet. De auteur heeft van zijn boek een preek gemaakt om den echten preek te parodieeren, een psalm om tegenover de verheerlijking van God de verheerlijking der aarde te stellen. Baldadig randt hij het geloof aan, het fatsoen, iederen vorm van idealisme ; het lijkt wel als wilde hij, cynisch en onbeschoft, alles en allen overtreffen. *Het kind* is een uitdagend boek, van een poseerende schaamteloosheid. — Ook literair staat het, stijl en inhoud, in het teeken van de overdrijving, de prikkeling, de uitdaging. Wat doet, in dat opzicht, *Sibylle* b.v. rustiger en voornamer aan !... Omwille van de religieuze en moreele strekking, omwille van de beeldstormerij die zoowel den inhoud als den vorm beheerscht, moet dit werk voor een aanzienlijk gedeelte van de lezers verderfelijk worden geacht. EM. JANSSEN S.J.

18.552 **Breuer, Bessie** 83.1

DE DOCHTER. *Vert. uit h. Engelsch [The daughter] dr Clara Eggink — Den Haag, Boucher (Karavaan, nr 15) 1938 (18×12) 378 blz.* *fl.* 1,25 ; *geb. fl.* 1,90

I[3] — Een vermoeiende aaneenschakeling van zwoel-sensueele tafereelen, afgewisseld met schaamteloos-scabreuze intermezzi. De zoogenaamde psychologische waarde van het boek lijkt ons bovendien erg problematisch. — Slecht. P. H.

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden

18.553 **Connington, J. J.** 83.0

DE SWEEPSTAKE KONGSI. *Vert. uit h. Engelsch dr Mevr. Landré Tollenaar — A'dam, Jacob van Campen ; Antwerpen, van Ditmar's B. I. (Feuilleton-Biblioth. nr 90)* 1934 (18×11) 380 *blz.* *fl.* 0,35 [6 *fr.*]

III — Het gaat er over een aantal personen die de groote « sweepstake-prijs » winnen. Ingewikkelde intrigue, spanning tot het einde, rijke amusatie. Eischt nochtans eenig voorbehoud. B. S.

18.554 **Ferber, Edna** 83.1

DE EDNA FERBER-OMNIBUS, bevattende Moeders Jongen, Mijlpalen, Komedianten. *Vert. uit h. Amerikaansch [So big, The girls, Showboat] dr G. J. Werumeus Buning-Ennink — A'dam, Querido ; Antw., De Nederl. Boekhdl,* 1939 (23×15) 594 *blz. geb. fl.* 3,50 [59,50 *fr.*]

III — Drie bekende romans van Edna Ferber in één band. « Moeders Jongen », de geschiedenis van den jongen, die een rijk man werd, maar geestelijk arm en de tragiek in het leven zijner moeder (IV).

« Mijlpalen », de ontwikkeling der emancipatie in drie op elkaar volgende generaties, de evolutie in het leven der vrouwen (III).

« Komedianten », het verhaal der komedianten, die met hun boot varen over de Mississippi en tooneelvoorstellingen geven (IV).

Een goedkoope, goed verzorgde uitgave van deze te waardeeren Amerikaansche romans.
D[r] L. A. H. ALBERING

18.555 **Hostovsky, Egon** 83

DE BRANDSTICHTER. *Vert. uit h. Tsjechisch dr D[r] L. Landsman — Oude-God (Antw.), Die Poorte,* 1939 (20×13) 210 *blz.* 16 *fr.* ; *geb.* 26 *fr.*

III — De invloed onzer kleinste daden op anderen, door een sensitief schrijver gezien in den vergrootenden spiegel van een collectieve hallucinatie. Een vreemd en aangrijpend

gebeuren op de grenzen van het onderbewuste : bedreigingen, branden en panick, enkel veroorzaakt door een onberedeneerden angst. Letterkundig hoogstaand werk, waaraan alleen een bevredigende levensvizie ontbreekt. E. BOELAERT M.S.C.

18.556 **Kalmijn-Spierenburg, Jo** 83

BRUILOFTS GANGERS — *Baarn, Bosch & Keuning,* 1936 (21 × 17) 172 *blz. geb. fl.* 2,40
III-IV, [P] — Het vlot verhaal van een eenvoudig werkmanskind, dat dwars door veel verdriet en beproeving heen, door het leven gaat zonder haar geloof te verliezen. Naast dagen van vertwijfeling en moedeloosheid zijn er veel blijde dagen nog in dat edel en schoon leven, dat niets anders wil zijn, dan een waardige voorbereiding tot den dag, dat deze sterke vrouw het bruiloftskleed zal waardig zijn, waarvan het Evangelie spreekt. Zeer verzorgde uitgave van een schoon en goed boek. De protestantsche kleur zal niemand hinderen. M. BROUNS O.S.Cr.

18.557 **Kreitner, Maria** 83

ONTMOETING OP DE WEG NAAR SCHOOL. *Vert. uit h. Duits [Begegnung auf dem Schulweg] dr Diet Kramer — A'dam, Uitg. Mij Holland,* 1939 (22 × 16) 165 *blz. fl.* 1,90
III — Een gymnasiaste gaat houden van een veel ouder man en hij wordt verliefd op haar onbevangen natuurlijkheid. Het komt tot een stille verloving, maar de sterk gepassioneerde man houdt het terwille van haar opgelegde onthouding niet vol en keert terug naar het naaistertje, waarmee hij voordien reeds een ongeoorloofde verhouding heeft gehad.
L. SCHOENMAKERS

18.558 **Lantermans, K.** 83

HET SNIJDENDE ZWAARD — *Kampen, J. H. Kok,* 1934 (23 × 18) 354 *blz. fl.* 2,75
III-IV, P — De jongste van het vervallen slot, die er zich met moeder's lessen schoonkoppig weer bovenop werkt. Al moet hij daarvoor ook diep in eigen hart snijden. Veel verschillende karakters léven in dit boek van levensoptimisme, wilssterkte en heerlijk geloof. Jammer dat het protestant is. Maar verstandig gevorderde jongens en grooten zullen er deugd aan beleven. E. BOELAERT M.S.C.

18.559 **Legêne, P. M.** 83 : 92 : 266

DE GEBROKEN TOMAHAWK. *Geïll. met teekeningen dr Eva Schütz — Den Haag, J. N. Voorhoeve,* 1939 (20 × 15) 158 *blz.* *fl.* 1,45
III-IV, P — Een historisch verhaal : het missiewerk van den Herrnhutter David Zeisberger onder de Indianen. Een vreeselijke, onweerlegbare aanklacht tegen de blanken ; een roerend bewijs, dat ook onder onze protestantsche broeders heerlijke en heldhaftige missionarissen zijn. E. BOELAERT M.S.C.

18.560 **Mauriac, François** 83.1

François Mauriac

DE WEGEN ZEEWAARTS. *Vert. uit h. Fransch [Les chemins de la mer] dr Dick Ouwendijk — Den Haag, Pax,* 1939 (21 × 15) 248 *blz.* *fl.* 2,40 ; *geb. fl.* 2,90
III-IV — Eigenlijk een triestig boek. Alle, hier optredende figuren verzinken in een troostelooze eenzaamheid. Bij de meesten is zij dor en zonder uitzicht, wegens eigen lafheid en egoïsme, enkel bij Rose en Pierrot, al trekken ook zij, noodgedwongen, de vereenzaming tegemoet, is er een lichtzijde, door de adel van hun inborst en de puurheid van hun leven. Bewonderenswaardig is de eenvoud en de diepte van deze kunst, maar bitter en teleurgesteld de kennis van het zwakke, menschelijke hart, die er uit spreekt. De vertaling lijkt ons nogal stroef. Dr P. LEBEAU

18.561 **Oppenheim, E. Phillips** 83.0

VLUCHT NAAR MONACO. *Vert. uit h. Engelsch [The colossus of Arcadia] dr E. Raedt-de Canter — Utrecht, A. W. Bruna (Balken-serie)* 1939 (19 × 13) 260 *blz. geb. fl.* 1,75
III — Een verhaal dat zich afspeelt in de mondaine wereld van Monte-Carlo. 't Is vol intrigues, waarin zelfs hooge politici betrokken zijn, spionnage-scènes, terreurverwikkelingen, doodsbedreigingen. De hoofdpersoon ontsnapt toch nog op het laatste nippertje en weet zich in veiligheid te stellen. Zonder dieperen zin en nogal luchtig. S. B.

E. Phillips Oppenheim

18.562 **Sevensma-Themmen, G.** 83

WAAROP WACHTEN WIJ ? — *Kampen, Kok,* 1936 (23 × 17) 228 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50
III, [P] — Een door en door Hollandsch-deftige burgerfamilie : vader, 'n ongeloovig leeraar, moeder, 'n zorgzame

in stilte lijdende vrouw, en drie dochters, van wie de oudste « geluk » heeft en een huwelijk aangaat met 'n gefortuneerd zakenman, terwijl de tweede, een degelijk offervaardig meisje, geduldig *wacht* op haar Judokus, 'n kantoorbediende, die... ontslagen wordt en geen werk meer vindt. De jongste telg van dit geslacht, een zeer geëmancipeerde jonge dame, heeft relaties met 'n collega van haar vader. Wanneer papa daarachter komt, is hij zóó over stuur, dat hij naar een gesticht voor zenuwlijders verhuist. Hij die nooit heeft kunnen of willen bidden, keert langzaam terug naar het geloof dat zijn vrouw en tweede dochter de sterkte gegeven heeft, om tegen alle hoop in, stroomopwaarts te varen. Langzaam geneest hij en vindt het geluk en den vrede terug bij zijn stille vrouw, terwijl er uiteindelijk weer hoop schemert ook voor de geduldige Reina en Docus, die steeds *wachten*. Alhoewel protestantsch van opvatting, kan dit rijkelijk uitgegeven boek, om de heerlijke strekking en het gezond optimisme veel goed doen. M. BROUNS O.S.Cr.

18.563 **Shipp, Horace** **83.9 : 92.7**

ROMNEY. Een schildersleven. Roman. *Vert. uit h. Engelsch [Long Road home] dr Gertruida v. Vladeracken ; met een voorw. v. Jan Poortenaar. Geïll. met 4 afbeeld. — Naarden, « In den Toren »*, 1939 (22 × 16) 405 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,90

III-IV — Een roman in den echten zin van het woord, die de historische gegevens voet voor voet volgt. George Romney, een schuchtere dorpsjongen maar een begaafd schilder zou eenerzijds niet liever dan zich in de stilte terugtrekken, maar anderzijds begeert hij den roem en het succes, en wil zich als kunstenaar uitleven. In het mondaine leven der hooge wereld van Engeland's pruikentijd ingeleid, verlaat hij zijn jonge, dorpsche vrouw, en wordt spoedig de geliefde portrettist dezer high-life. Inwendig blijft hij echter zijn eenvoudige, landelijke afkomst getrouw, tot de gracieuze Lady Hamilton haar intrede doet in zijn atelier Deze vrouw is de eenige die hem volkomen inspireert en dan ook poseert voor het eene schilderij na het andere. Tot de tragische scheiding komt en de zieke, hulpbehoevende Romney, enkele tijd daarna terug naar de dorpsche, toegewijde vrouw vlucht, die hem haar onwankelbare liefde aanbieden blijft. — Het is een treffende roman, sprankelend van leven, vol pittoreske tooneelen en zeer fijne humor. V. H.

18.564 **Stribling, T. S.** **83.3**

IN DE OLIE. *Vert. uit h. Amerikaansch [Strange moon] — A'dam, Jacob van Campen. Antw., van Ditmar's B. I. (Feuilleton-Bibliotheek nr 63)* (18 × 11) 311 *blz. fl.* 0,35 [6 *fr.*]

III — Schrijver biedt ons het verhaal van den strijd tusschen Amerikanen en Denen om de olie van Venezuela. Uit die wirwar van geslepenheid en geweld haalt de Venezuelaan, die zelf ook niet heel kieskeurig is in zijn doen en laten, het meeste voordeel. Boeiend is het wel, hier en daar echter zwoel van atmosfeer. B. S.

18.565 **Swerts, Lambert** **83.3 : 83.1**

◆ BALTUS — *Turnhout, J. van Mierlo-Proost*, 1937 (19 × 12) 154 *blz.* 18 *fr.*

Lambert Swerts

III — Een nieuwe novelle van den Limburgschen heimatschrijver. Meer dan ooit scherp sociaal georienteerd : een donkere bladzij van het leven onder den rook der mijn, in het rijk van god Machine, waar men wrokt en vloekt, waar brutale driften woelen van verbittering, opstand en ongelijkheid. Dat alles ligt geconcentreerd in de hoofdfiguur Baltus, den dweepzieken droomer, die een excelsior-vlucht koestert, echter zich laat medesleuren op wegen van terrorisme, staking : de half-bolsjevist die er moet voor boeten. Tot hij de heropstanding beleeft en zijn God weervindt door den ijverigen christen propagandist. Een mooi thema. Daardoor een goed boek. Het verhaal is stylistisch uitgewerkt naar psycho-analytisch model : hamerend, gebald, dynamisch. Swerts voert een gespierde pen, hij is zinrijk en heeft lapidaire spreuken en gedachten in plotse geut. Toch vind ik het gebruik van bijbeltekst en bijbelsche namen wat misplaatst. Zijn katholieke doorvoeling moge zich gaandeweg nog meer uitzuiveren, zooals bij zijn stijlgenoot M. Matthijs. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.566 **Weber, André** **83.0**

OP ZOEK NAAR HET LIJK. — *Haarlem, J. H. Gottmer & Co (Masker-serie n° 14)* 1939 (21 × 15) 216 *blz.*

III — Hans Emmerik verdwijnt onder omstandigheden, die op moord wijzen. Inspecteur Stok tracht het slachtoffer op te sporen, waarbij hij een geheime distilleerderij, een speelhol en een groote smokkelorganisatie ontdekt. Tenslotte komt ook Emmerik weer terecht.

A. ACKERMANS

18.567 **Wells, H. G.** 83.0 : 83.5

DE OORLOG DER WERELDEN. *Vert. uit h. Engelsch [War of the worlds] dr B. Canter — A'dam, Scheltens & Giltay,* 1939, *nieuwe uitgave* (21 × 16) 248 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
III — Deze fantastische roman beschrijft een aanval van de Mars-bewoners op onze aarde. Zeer boeiend en vlot geschreven. III terwille van enkele onjuiste redeneeringen over sociale hervormingen. S. B.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar en ouder
(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

18.568 **Bailey, H. C.** 83.0

HET GROOTE SPEL. *Vert. uit h. Engelsch [The great game] dr Aat. C. Egmond — Haarlem, Eigen Volk (Criminele roman-serie Scotland Yard nr 1)* 1939 (21 × 14) 128 *blz. fl.* 0,25
IV, P — De titels van het boek en van de serie zijn lokaas genoeg om interesse te wekken bij een vleet menschen, te meer daar de reeks waarborgt te brengen « het beste » op detective-gebied. Waarin dat beste bestaat ? Jammerlijk komt de annonce ervan onmiddellijk na dezen zin : « Elk nummer bevat een volledige detective-roman van circa 75.000 woorden ». Oei, het bestaat dan in het berekend aantal woorden ? Zijn dan deze geschiedenissen zoo weinig aangevoeld en spontaan ? Wat ervan zij, *Het groote Spel* mag er zijn : afwisseling bij de vleet, want sinds die dame neergeslagen viel in de kerk gebeurt er heel wat eer de oplossing komt. En de titels der hoofdstukken zijn zeer suggestief en prikkelen tot lezing. De voorstelling is Protestantsch. A. van den Dries, pr.

18.569 **Bakker, Bert** 83.1 : 83.2

IEDER IS ALLEEN — *A'dam, U. M. Holland* (21 × 15) 185 *blz. fl.* 2 ; *geb. fl.* 2,90
IV, P — Geloofscrisis in een dominee's gezin, waarvan de dominee zelf het eerste slachtoffer wordt. *Iedereen* in dat gezin leeft zoo afgetrokken, afgezonderd en vervreemd van de anderen, alsof hij maar *alleen* bestaat. De zoon, eenig kind, groeit op zonder het noodige godsdienstonderricht, maakt kennis met 'n geloovige studente, en verongelukt zekeren morgen onder een auto. Wroeging van de ouders, vooral van den vader, die zich schuldbewust, afvraagt, waar zijn zoon nu zal zijn. Letterkundig flink werk. Toch zal deze roman er bij ons, wegens zijn al te protestantsche kleur, moeilijk ingaan.
M. Brouns O.S.Cr.

18.570 **Betlem, G.** 83

JOB EN HAAR BAZEN. *Bandtekening en ill. van Toonder. — A'dam, H. Meulenhoff (Serie « Jeugdleven »)* 1939 (24 × 17) 189 *blz.* *fl.* 1,20 ; *geb. fl.* 1,95
IV, M — Job is verloofd met Tim ; deze wordt jaloersch omdat Job op 'n advokaten-bureel drie vriendelijke heeren moet dienen. Bijna komt er misverstand tusschen Job en Tim, doch ten slotte komt alles in orde. — Prettige lektuur voor oudere meisjes. Fr. Crols, pr.

Guns Betlem jr

18.571 **Billings, Buck** 83.0

DE GEMASKERDE RUITER. *Vert. uit h. Amerikaansch [Lawless guns] dr L. T. Franse — Leiden, A. W. Sijthoff (Hands-up Serie)* 1939 (20 × 14) 227 *blz. Editie vr leesbibl. Niet in den handel*
IV-V — 'n Cowboyschool. Steeds dezelfde strijd : goede cowboy's tegen eerlooze veedieven. Ook dezelfde inzet : 'n soort rechtvaardigheid plus 'n meisjeshart. F. Maes, pr.

18.572 **Carew, Jean** 83

SANDRA EN HAAR TUINMAN. *Vert. uit h. Engelsch [Strawberry moon]. Geïll. met teekeningen dr Gerit de Morée — Helmond, N. V. Boekdrukk. « Helmond » (Speciaal serie nr 263)* 1939 (21 × 16) 156 *blz.* *fl.* 0,25
IV — 'n Flauw doch onschuldig liefdeverhaal. Men leest zoo'n boek, zooals 'n jongen straf schrijft : omdat hij moet, en blij als ze af is. F. Maes, pr.

18.573 **Chidsey, Donald Barr** 83.0

RIDDERS VAN HET PISTOOL. *Vert. uit h. Engelsch [Pistols in the morning] dr Mevr. Landré Tollenaar — A'dam, Jacob van Campen ; Antwerpen, van Ditmar's B. I. (Feuilletonbibliotheek nr 74)* 1932 (18 × 11) 256 *blz.* *fl.* 0,35 [6 *fr.*]

IV — Door geluk bij het spel brengt een simpel tuiniersjongen het tot 'n « groot heerschap » te midden der Fransche uitwijkelingen van New-Orleans. Spijts de decadent-ridderlijke en weinig rechtschapen mentaliteit die er in de kolonie heerschte, komt de held toch tot de overtuiging dat de grootste dapperheid in zelfverloochening gelegen is ; dit leert hem zijn liefde voor een meisje uit een edele familie. De belooning blijft dan ook niet uit. — Aangename en gezonde lectuur. B. S.

18.574 **de Bruin, H.** **83**

MAN EN MACHT. *Geïll. — Baarn, Bosch & Keuning (Elckerlyc-boekjes nr 2)* 1938 (19 × 13) 46 *blz. fl.* 0,90 [10 *fr.*]
IV — Hij is misselijk, ziek, ongerust, angstig. Als heilmiddel wijst het doktersrecept : reizen. Wel, hij maakt zijn pakken klaar en toert naar het Zwitsersch hoogland, dat hij grootelijks geniet, en schrijft. Schijnt eindelijk bekwikkeld en genezen. — Mooie uitgave. Nu weet ge alles.
A. VAN DEN DRIES, PR.

H. de Bruin

18.575 **Elkjaer, Sigurd** **83.1**

EEN MOLSHOOP IN ZEE... *Vert. uit h. Deensch dr Agnes Röntgen — A'dam, Bigot & van Rossum,* 1939 (22 × 16) 262 *blz. fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
IV — Het leven op een klein eiland in een Oost-Jutlandsche Fjord wordt hier beschreven, en meer in het bijzonder de strijd en ondergang van een molenaars-familie. Het werk treft door zijn oprechten eenvoud en boeit voortdurend, vooral in de levensbeschrijving van den hoofdpersoon, Ras. Een roman waard om gelezen te worden. PAUL FRISCHE

18.576 **Ferguson, W. B. M.** **83.0**

DE ZWARTE SCHAKERS. *Vert. uit h. Engelsch [The black company] dr Mevr. Landré Tollenaar — A'dam, Jacob van Campen ; Antwerpen, van Ditmar's B. I. (Feuilleton-Bibliotheek nr* 81*)* 1932 (18 × 11) 315 *blz. fl.* 0,35 [6 *fr.*]
IV — Zoodra Peter Lawton, een flink maar arm ingenieur, die in zijn eigen onderhoud moest voorzien, enkele millioenen erft, gaat hij aan het drinken, dag aan dag, als de best geroutineerde drinkebroer. Een reeks opwindende gebeurtenissen brengen hem tot bezinning en ontnuchteren hem voor goed. Geestig en vlot geschreven, vol sensatie. B. S.

18.577 **Haluschka, Helene** **83.1**
◆

Helene Haluschka

DE PASTOOR VAN LAMOTTE. *Vert. uit h. Duitsch dr Alb. Schelfhout-v. d. M. — Omslag v. Lod. Schelfhout — Den Haag, De Residentiebode,* 1939 (23 × 16) 200 *blz. fl.* 2,50
IV — « Er hebben grooter Heiligen op Moeder Aarde rondgewandeld dan onze Pastoor van Lamotte. Ik geloof echter dat geen van hen meer vervuld was van menschelijk begrijpen en medelijden ». Zoo begint het boek en het is als de korte zakelijke samenvatting van den inhoud ervan, mede van het leven van den Pastoor van Lamotte, zoo diepmenschelijk en daarom zoo sympathiek. Daarbij zoo roerend nederig en met een ziel zoo boordevol Godsgenade. Een pastoor die door zijn parochianen op de handen werd gedragen en toch doodging van verdriet om hun ondankbaarheid. Het boek ademt een groote mildheid uit. Als gouden zonneglans ligt er over de menschen en de dingen in deze Zwitsersch-Fransche Jurastreek, waar de menschen nog trouw blijven aan hun oeroude gewoonten en de verbondenheid van aarde en hemel aanvoelen en uiten in hun verhalen des avonds wanneer de geheimzinnigheid van den komenden nacht mysterieuze draden spant tusschen leven en dood. Iedere bladzijde draagt den stempel van de ras-schrijfster die H. Haluschka is. Het is een boek vol schoonheid en poëzie en fijnen humor. Een hymne op de met-God-vergroeide, diep-menschelijke échte goedheid, die de wereld overwint. — Moet U beslist lezen. M. VAN HOECK, PR.

18.578 **Havank** **83.0**

VIER VREEMDE VRIENDEN. Oorspronkelijke speurdersroman — *Utrecht, A. W. Bruna & Zoon (Silvère-Serie, nr 8)* 1939 (20 × 14) 328 *blz. fl.* 1,35 ; *geb. fl.* 1,95
IV — Twintig millioen goud door de bemanning van een duikbuit aan een mailboot ontstolen dienen terug opgezocht te worden... Nogal fantastisch, doch heel spannend. S. B.

18.579 **Horton, Robert J.** 83.0
DE MAN VAN DE WOESTIJN. *Vert. uit h. Amerikaansch [The man of the desert] dr S. M. v. d. Galiën — Leiden, A. W. Sijthoff (Hands-vp Serie)* 1939 (20×14) 291 *blz. Editie vr Leesbiblitoheek. Niet in den handel*
IV — In dit Wild-West revolverboek kunt ge lezen hoe 'n ranch voortdurend bedreigd wordt door 'n gevaarlijk bende-leider, die ze voor z'n strooptochten best kan gebruiken. Doch hij botst op « den man van de woestijn », die er ook op loert om er 'n groote industrie te beginnen. Eindelijk slaagt deze erin èn de ranch èn... het nichtje van den eigenaar in te palmen. Boeiende lectuur, die echter liefst niet in handen komt van te jeugdige lezers.
M. Brouns S.O.Cr.

18.580 **Nelson, Al. P.** 83.0
GEWROKEN. *Vert. uit h. Amerikaansch [Gun smoke] dr Joh. Koning — Den Haag, Zuid-Holl. U. M.,* 1939 (20×14) 242 *blz.* *fl.* 2,15 ; *geb. fl.* 2,75
IV — Een onderhoudend boek. Voor liefhebbers van cowboy-verhalen geschikte ontspanningslectuur. Mr Jan de Pont

18.581 **Fage, Marco** 83.0
MISDAAD IN FOLIO. *Vert. uit h. Amerikaansch [Fast company] dr F. R. Eckmar — A'dam, Em. Querido,* 1939 (19×13) 237 *blz.* *fl.* 1,45 ; *geb. fl.* 1,95
IV — Ingewikkelde criminele roman, waarvan de vaak te ruwe toon het voorbehoud voor volwassenen nodig maakt. Te gecompliceerd om in het kort de inhoud te kunnen weergeven.
Joh. Zwanikken

18.582 **Pearson, D. A. G.** 83.0
DE GOUDEN STEEN. *Vert. uit h. Engelsch [The golden stone] dr Mevr. Landré-Tollenaar — A'dam, Jac. v. Campen; Antwerpen, van Ditmar's B. I. (Feuilleton-Bibliotheek nr 73)* 1932 (18×11) 286 *blz.* *fl.* 0,35 [6 *fr.*]
IV — In een hotel in Meisteralp wordt een kostbaar juweel gestolen, dat jaarlijks bij de groote skiwedstrijden als eerste prijs dienst doet. Het nieuws van de diefstal brengt de kostgangers van het hotel heel wat beroering mee en de beschrijving van het opsporen en het terugvinden van het juweel, de lezers heel wat spanning en genot. B. S.

18.583 **Pienaar, T. C.** 83.9
WORDING — *Bloemfontein (Zuid-Afr.), Nasionale Pers,* 1939 (20×14) 331 *blz. geb.* 6/9
IV, [P] — Weer een historische roman uit den voortrekkerstijd. Het leven der grensboeren, hun strijd tegen de kaffers, de O.-I.sche Compagnie en de Engelsche expansiezucht ; hun stoere solidariteit en familieaanhankelijkheid ; hun legendarischen zin voor vrijheid en onafhankelijkheid. Een natie in « wording ». Het gegeven is geconcentreerd rond den vrijheidsheld Adriaan van Jaarsveld. Rustig, doch vrij saai vordert het verhaal. Een paar types « leven » wel. Nogal kleurloos als geheel. Paul Harry

18.584 **Renes-Boldingh, M. A. M.** 83
HET STILLE FRONT — *Kampen, Kok,* 1939 (21×15) 228 *blz. fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,45
IV, [P] — Een jonge man gaat als onderwijzer der protestantsche missie naar Indië. Met vrouw en drie kinderen wordt hij, om krisisredenen, ontslagen, maar bekomt een plaats in het officieel onderwijs, in een heel ongezonden post. Hoe toch Gods goede hand ook hier in het spel is, blijkt uit het feit, dat ze juist hier zoo noodig waren voor enkele zielen in nood. Dit heel simpel gebeuren wordt verhaald in onderhoudenden toon en een benijdenswaardigen geest van geloof, die evengoed katholiek is, 100 % kristelijk. Schoon werk.
E. Boelaert M.S.C.

18.585 **Stacpoole, H. de Vere** 83.0
DE MASCOTTE. *Vert. uit h. Engelsch [The Chankshell] dr Mevr. T. Uges-Visser — Utrecht, A. W. Bruna & Zoon (Balken-serie)* 1939 (19×13) 280 *blz.* *geb. fl.* 1,75
IV — De brutaalste en meest geraffineerde gangstersmethoden zijn schering en inslag in dit boek : moord en doodslag, omkooperij en verraad ; en dit alles om een kostbare schat juweelen. Fantastisch tot in het abnormale ; zonder diepgang. S. B.

18.586 **Stuiveling-van Vierssen Trip, M., Dra** 83.8 : 84 : 809
VERHALEN gekozen en ingeleid door... — *Groningen, J. B. Wolters (Bongerd-boekjes)* 1939 (21×14) 96 *blz.* *fl.* 0,90

IV, N — Vier tip-top fijne binnenhuisjes van Heyermans, Scharten-Antink, Boudier-Bakker en I. L. Walch, uiterst representatief voor elk dezer vier (vijf) schrijvers(sters). Eén mooie Zuidersche Couperus. En een van Schendel van speciale soort : geestige fantazie. De verhalen van Augusta de Wit en van P. M. van Moerkerken, ietwat te veel uitbreiding van een gegeven waarvan de waarde in de stof zelf ligt, bevredigen niet zoo zeer. Toch een zeer aangename keus verhalen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.587 **Szelburg-Zarembina, Eva** 83

JOHANNA'S ZWERFTOCHTEN. *Vert. uit h. Poolsch dr Irina Canté-Kryloff en Louis F. C. Canté — Haarlem, J. H. Gottmer & Co,* 1939 (25 x 16) 302 *blz.*

IV — Ouderwetsch, romantisch getint verhaal van een ouderloos meisje, dat van huis tot huis zwerft, omdat zij overal te veel is. Tenslotte vindt zij iemand, die haar lief heeft en haar een eigen huis aanbiedt. De zonderlinge mentaliteit van deze bijgeloovige Poolsche plattelands-bewoners doet vreemd aan. E. M. DAMEN

18.588 **Thayer, Lee** 83.0

DE MOORD OP Dr SYLVESTER. *Vert. uit h. Amerikaans [That strange Sylvester affair] dr A. D. Baert — Laren, A. G. Schoonderbeek (Raven-serie)* 1939 (12 x 15) 238 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV — De titel van het boek geeft den inhoud weer. Het heele boek draait om den moord, die ons in de eerste bladzijden verhaald wordt en waarvan de dader gezocht wordt. Om enkele verhoudingen, die terloops worden behandeld is het geen lectuur voor jeugdige personen. J. S. H. BEMELMANS

18.589 **Thayer, Lee** 83.0

WIE HEEFT MIJN KIND ONTVOERD ? *Vert. uit h. Amerikaansch [Ransan Racket] dr Hugo Koerts — Helmond, Drukk. Helmond (Roman vr allen, nr* 135*)* 1938 (19 x 13) 187 *blz.* *fl.* 0,15

IV, N — Een vrij gecompliceerde ontvoeringsgeschiedenis, handig ontrafeld door den detective. De dader ? De vader zelf. Motief : geldafpersing. Uitkomst : kind gevonden, de vader bekoopt het met de dood. — Nu weet ge genoeg. — Niets passioneel. 't Gaat er enkel om de sensatie. Banale ontspanningslectuur. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.590 **Timmermans, Alphons** 83

◆

Alphons Timmermans

TOEKOMST — *Leiden, Sijthoff,* 1935 (21 x 15) 229 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90

IV — Van dezen Noord-Brabantschen auteur, die zooveel overeenkomst vertoont met 'n heel stel Zuid-Nederlandsche schrijvers, is dit het 2e boek. Of hij de belofte door zijn eersteling gewettigd, hiermee inlost, gelooven wij niet. Het is zeer leesbaar verhaal van een armen peelbewoner, een uit « De Acht Zaligheden », die slechts leeft en zwoegt voor zijn ziekelijk kind, dat langzaam wegkwijnt in een sanatorium, waarna hij werken gaat voor zijn zuster, die steeds zoo goed voor hem is geweest en die door het plots verlies van haar man, alleen staat voor de zware zorg van een talrijk kroost. Om den warmen toon waarin het geschreven is, om de hooge zedelijke waarde, en de uitgesproken katholieke strekking weze dit boek ten zeerste aanbevolen. M. BROUNS O.S.Cr.

18.591 **Truss, Seldon** 83.0

SLUIPENDE SCHREDEN. *Bew. naar h. Engelsch [Footsteps behind them] dr Jan Apon — Leiden, A. W. Sijthoff, (Speurder Serie)* 1939 (20 x 14) 206 *blz. Editie vr Leesbibl.* *Niet in den handel.*

IV — Geheime verhoudingen maken het den schrijver van detectiveromans gemakkelijk een geheimzinnig verhaal op te bouwen. Voeg bij 'n heel stel zulke verhoudingen nog veel onmogelijkheden en men begrijpt dat dit verhaal alhoewel boeiend toch van al te gemakkelijke constructie is. Spijtig ook worden slechte verhoudingen als normaal aanvaard, d.w.z. nooit formeel afgekeurd. F. MAES, PR.

18.592 **van Anrooy, A., Dr** 83.8

IMPROMPTU. *Geïll. met knipsels van Hette van Langen ; omslagteek. v. A. van Anrooy*

G. van Bokhorst

— *Den Haag, L. J. C. Boucher*, 1939 (20×14) 94 *blz.*
IV, N — Dat Manet is komen trouwen te Zalt-Bommel ! En dat Liszt er een tiental jaren vroeger ook geweest is ! Ja, de pianiste Suzanna Leenhoff is inderdaad Manets vrouw geworden. Wel een aardige stof tot roman, of althans tot romanschetsen, waarbij gekende werken van den meester onder meer te pas komen. Het verhaal valt wel wat dun, toch is het een lieflijk boekje. Zooals gewoonlijk bij Boucher, echt smaakvolle uitgave. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.593 **van Bokhorst, G.** **83.1 : 83.3**

WEVERS — *Wageningen, Zomer & Keuning*, 1939, 2e *druk* (24×16) 208 *blz.* *geb. fl.* 2,90
IV, [P] — De roman van een weversgezin. Menschen en toestanden worden klaar onder oogen genomen en met talent, en een tikje humor soms, goed beschreven. Hoewel een protestantsch boek zal het ook katholieken zeker bevallen. V. H.

18.594 **van den Heever, C. M.** **83.1**

DROOGTE. *Vert. uit h. Zuid-Afrikaansch dr Peter Thiry* — *Antwerpen, Die Poorte*, 1938 (19×12) 194 *blz.* 16 *fr.*
IV, [P] — Dit boek doet eerst wat vreemd aan : de eigen volks- en landaard is met scherpe liefde geschilderd. Stilaan grijpt het diepmenschelijke u aan, als een koorts van dorst, om ten slotte zich op te lossen in een betrouwvolle overgave aan de leidende voorzienigheid. De lezer late zich niet afschrikken door het dialect der samenspraken. Noch door het protestantsche kader van het verhaal. Noch door... de inleiding. Hij zal schrijver, vertaler en uitgever dankbaar zijn. E. BOELAERT M.S.C.

C. M. van den Heever

18.595 **van den Heever, C. M.** **83.8**

KRUISPAD. Kortverhale — *Kaapstad, Nasionale Pers*, 1938 (20×14) 231 *blz.* 5/3
IV, [P] — Het meerendeel dezer kortverhalen ware best in van den Heever's farde blijven zitten. Het publiceeren ervan vermag slechts zijn reputatie, die hij niet gestolen heeft, te schaden. Uit de beste stukjes, die gespeend blijven van versleten romantiek en ietwat schoolsche moralisatie, blijkt zijn deernis met kleine luiden, op wie het leven zijn grillen botviert. Hier en daar een suggestieve beschrijvende zin, waaruit de adembenemende oneindigheid der vlakte in zuivere schoonheid opdeint. PAUL HARDY

18.596 **van der Geest, K.** **83**

EILAND IN DE BRANDING — *Den Haag, H. P. Leopold*, 1937 (27×15) 288 *blz.* 41,50 *fr.*; *geb.* 58 *fr.*
IV — Op dit eiland bij de grauwe Noordzeekust, wordt Reint de Kruk « iemand » door in zijn handen heel den kleinhandel te vereenigen (mattenvlechten). Maar als hij ook het eiland op een breeder plan wil moderniseeren, mislukt het, deels door hartstochten rondom hem, deels door eigen versuffing. 't Is door en door de kleinwereld van zwijgzaamheid, grauwheid, angst, bijgeloof, met zelfs heel wat sufheid, waanzin, dronkenschap, zooals veel Noordzeeschrijvers (b.v. Sjöberg) deze voorstellen. Schr. drijft het echter niet door tot zeer bewogen tooneelen ; 't zijn eerder oefeningen op het thema : Noordzee-eiland, dat hij overigens volkomen beheerscht : toch geeft dit nog niet den geweldigen klap van een machtig werk. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.597 **van der Hurk, Paul** **83.0**

HET MOORDPROCES — *A'dam, Scheltens & Giltay ; Antwerpen, van Ditmar's B. I. (Maraboe-serie)* 1939 (20×14) 223 *blz.* 18 *fr.*
IV — Deze detective-roman speelt zich af te Wiesbaden. De psychopaat-bestuurder eener inrichting voor zenuwpatiënten wordt vermoord gevonden. Verdacht van die moord worden zijne vrouw eerst, later nog anderen. De uitkomst wijst op onschuld. Schrijver doet erg mysterieus-gemaakt. Zijn personages handelen soms als automaten en willoos. Voor het overige, niets storends spijts enkele ontsluieringen van een verleden. — Voor volwassenen. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.598 **van Dine, S. S.** 83.0

DE MOORDZAAK KENTING. *Vert. uit het Eugelsch [The Kidnap Murder Case] dr Jan Apon — Leiden, A. W. Sijthoff (Leesbibliotheek-Editie Speurder Serie)* 1938 (20×14) 202 *blz.* *fl.* 1,35 ; *geb. fl.* 1,65 *Niet in den handel*

S. S. van Dine

IV — Kidnappers ontvoeren hem, die een speler en een niets-nut is. Nadien wordt deze vermoord gevonden en wordt zijn vrouw ontvoerd. Een kolfje naar de hand van den speurder, die de wolken mysterie doorboort, den advocaat ontdekt en het mysterie der halfedelsteenen : zoo staat de oplossing op het omslagblad zelf. — Onschuldige, geleidelijk ontwikkelde detectiveroman. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.599 **van Haaren, Hans** 83.1

EPISODE — *R'dam, Nijgh & van Ditmar,* 1939 (20×13) 139 *blz.* *fl.* 1,60 ; *geb. fl.* 2,50

IV — Een auto-ongeval geeft aanleiding tot de liefde tusschen Dr Telders en een jonge vrouw. Op den vooravond van hun huwelijk brengt, na een reeks catastrophale gebeurtenissen, de dood van den dokter het slot aan de « episode », die met een ongeluk inzette en er ook mee eindigt. De novelle is zeer reëel en zeer nuchter geschreven. Het verhaal zelf is niet erg gebonden, daar er heel wat « uitloopers » in voorkomen, die met het hoofdgebeuren nauwelijks in kontakt staan. Louter schrijverij is het nochtans niet. B. S.

18.600 **van Haverbeke, Filibert** 83.8 : 83.0

◆ EEN MISLUKTE AANVAL OP DEN IVOREN TOREN. *Geïll. dr Alfred Ost — Deurne, De Wekroep,* 1938 (18×13) 96 *blz.* 6 *fr.*

IV — Houdt gij van griezelige verhalen ? Lees dan gauw deze twee : de moordpartij — haast algemeen — van de leden der Vrijdenkers-congressisten — en de onthoofding van 'n stakkerd in volle Meir te Antwerpen en, dank zij de tusschenkomst van een Pater, het terug tot het leven komen van den onthoofde. Ziedaar het akelig-romantische gegeven. En nu de tendenz ? Zij is blijkbaar ingegeven door een goedbedoeld proselytisme in actie tegen moderne vrijdenkerij en goddeloosheid, meer bepaald ter verdediging van Ons Lieve Vrouw « den ivoren toren ». Apologetiek dan, maar van zeer populairen aard. Of deze ten slotte den modernen mensch overtuigen zal ? Wonderen zijn nu eenmaal geen speeldingen waarmee men solt of bolt, ook geen litteraire triomftrucs die 'n massa bekeeren. Maar kom, lees en oordeel zelf. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.601 **van Hemeldonck, Em.** 83

◆ IK BEN EEN BEDIENDE — *Leuven, Davidsfonds (Volksboek nr 271)* 1937 (19×16) 157 *blz.* 15 *fr.*

Em. van Hemeldonck

IV — 't Ligt niet aan mij dat deze bespreking laattijdig komt. In de reeks volksboeken zullen onze Davidsfonders het werk reeds lang gelezen en naar waarde geoordeeld hebben. Daarom kan ik kort gaan. Schrijver heeft een vlotte pen, kent de litteraire trucs om een verhaal ineen te steken en het dramatische in te weven als element van interesse ; hij beschrijft zijn menschen sympathiek, niet uit de lucht, in het kader van hun gewoon dorps- en gezinsleventje en tilt mooi en ethisch op. Hij ga voort den ingeslagen weg op moedig en zelfcritisch. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.602 **van Vliet, J. B.** 83.1

◆ LEDIGE HANDEN. Een verhaal van dezen tijd — *Eindhoven, « Het Poirtersfonds »,* 1939 (21×15) 250 *blz.* *fl.* 1,25

IV — Een flink huisvader met groot gezin wordt op de fabriek waar hij 30 jaar gewerkt heeft, ontslagen. Deze slag treft hem te zwaar : hij wordt onverdragelijk voor allen die hem omgeven en verliest zelfs zijn geloof. Er moet heel wat gebeuren voordat hij « begrijpt » en tot de kerk terugkeert. — Een degelijke volksroman. V. H.

18.603 **Waterman, Willy** 83.0

EEN WOESTIJN RAAKT ZOEK. Een humoristische avonturenroman — *Tilburg, Het Nederlandsche Boekhuis,* 1939 (20×14) 259 *blz.* 38 *fr.* ; *geb.* 49 *fr.*

IV — Avonturisme door dik en dun, romantiek met de losse, wilde haren. Het begon reeds op een poker-avond als « hij » van een berooiden medespeler het eigendomsbewijs wint

van een groot stuk woestijngebied ergens in 't hart van het wilde Mexico. Het gaat voort door het feit dat een internationale bende van aandeelen-zwendelaars dit officieele bewijs zoekt te bemachtigen door heug en meug. Wat ten slotte niet lukt. Maar eerst beleven wij wat sensaties en lachen wij een schokje op den rand zelf der tragiek. — Ontspanningslectuur. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.604 **Webb, Anthony** 83.0

MR PENDLEBURY SPEELT HET KLAAR ! *Vert. uit h. Engelsch dr Conrad van der Meer. Geïll. — Baarn, N. V. Schuyt (Detective. Een boek in courantvorm, nr 23)* 1939 (36×27) 32 *blz.* *fl.* 0,20

IV — Klaar wat ? Wel de geheimzinnige moord op het parlementslid en minister van Buitenlandsche Zaken, die dood werd gevonden met een mes in den rug. De moord met al de ap- en dependenties erbij. En lees nu zelf maar. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.605 **Witting, Clifford** 83.0

SCHOTEN OP HET PLEIN. *Vert. uit h. Engelsch dr H. v. d. Esweg. Geïll. — Baarn, N. V. Schuyt (Detective. Een boek in courantvorm, nr 25)* 1939 (36×27) 32 *blz.* *fl.* 0,20

IV — Midden de drukte van een markt, valt een werkman : vermoord. Speurder Charlton is er als de kippen bij en zoekt. Een tweede, een derde moord volgt, al even mysterieus. Dan een vierde : ditmaal op hem zelf. Genoeg om de laatste de vijfde, opgehelderd te krijgen : de moordenares wordt ontdekt. — Gewone ontspanningslectuur, amorcel, belust op sensatie. A. VAN DEN DRIES, PR.

P. G. Wodehouse

18.606 **Wodehouse, P. G.** 83

IN DE SOEP. *Vert. uit h. Engels [Hot water] dr Mevr. Landré-Tollenaar — A'dam, Jac. van Campen ; Antwerpen, van Ditmar's B. I. (Feuilleton-Bibliotheek, nr 85)* 1933 (18×11) 338 *blz.* *fl.* 0,35 [6 *fr.*]

IV — 'n Echte Wodehouse, hoewel niet van de beste ; niet na te vertellen intrigue, knappe roman-bouw, kostelijke humor, soms wat té extravagante dwaasheid. Om tusschen twee lastige karweitjes in te lezen. B. S.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (14-15 jaar) geschikt

18.607 **Badenhorst, Alie** 93 : 89

TANT ALIE VAN TRANSVAAL. Die dagboek van Alie Badenhorst. *Uit die oorspronklike Nederlandse vorm in Afrikaans oorgesit deur M. E. Rothmann. Geïll. met 3 pltn—Kaapstad, Nasionale Pers (Ons Geskiedenis-serie)* 1939 (21×15) *IV,* 376 *blz.* 7/6

V, [P] — Behoort tot de oorlogsliteratuur van Zuid-Afrika en schildert de onnoemlijke weeën die de Anglo-Boeroorlog (1899-1902) over de Boeren neerriep : de mobilisatie van haar echtgenoot, de plundering van haar hoeve, de ellende der concentratiekampen en 't lastige heropbouwingswerk na den vrede. Het Dagboek getuigt van volksliefde en scherpzinnige waarneming. 't Draagt den stempel van de ideale Boerenvrouw en Afrikaannermoeder. 't Jong geslacht geroepen om koers te nemen op « Die Pad van Suid-Afrika » zal aan dit boek veel deugd beleven. A. DE MEIRSMAN O.S.B.

18.608 **Caes, Alf. (Br H. M.)** 83.9

◆ EEN HELD UIT DE CATACOMBEN. *Geïll. — Oostakker, Diligentia,* (19×14) 87 *blz.* 3,50 *fr.*

V — Een verhaal naar den ouden trant, waarin Schr. de scherpe tegenstelling poogt aan te raken, tusschen de onweerstaanbare ontplooiing van de katholieke Kerk, niettegenstaande de vervolgingen en het verwordende heidendom. Taal en compositie bezwaren de lezing. A. BONI C.SS.R.

18.609 **Carp, Bernard** 83.0 : 57 : 79

TEMBO, DE GROOTE OLIFANT. Jachtavonturen in Kenya. *Geïll. met teekeningen dr F.W. Wilde en talrijke platen—Den Helder, C. de Boer jr,* 1939 (24×17) 299 *blz.geb.fl.* 6,9

V — De avonturen van een jager die er op uittrekt de heerlijkste trofee's buit te maken op zijn talrijke tochten. Zooals schr. zelf toegeeft is het jagen met de camera heel wat interessanter ; hiervan gaf ons Johnson in zijn « Koning der wildernis » een allerduidelijkst

bewijs. Het is daarbij ook wat « humaner », dan die aanhoudende schietpartijen die dikwijls enkel op bevrediging van passies berekend schijnen. — De afdrukken der diorama's uit het Museum van New-York en ook de andere foto's zijn flink. W. S.

18.610 Conscience, Hendrik **83**

DE ARME EDELMAN. *Naverteld dr Aimé de Cort. Geïll. met 4 platen — Brussel, Office de Publicité ; Antwerpen, De Sikkel (Conscience's Jeugdserie, nr 8)* 1939 (27×21) 32 *blz.* 5 *fr.*
V-VIa — Conscience, Benoit, Gezelle en andere duurbare koppen is men begonnen te introduceeren bij de jeugd. Heerlijk : eigen grootheid te leeren kennen, waardeeren en beminnen door de jongeren. Aimé de Cort heeft handig dezen roman naverteld in zeer soberen stijl. Mooi heeft hij in relief gebracht de lijnen der ethiek die het verhaal schragen. Het is een opwekkend, tot de deugd drijvend boek, mooi als een prijsboek waarvoor het dan ook wel bedoeld is. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.611 de la Parra, Teresa **83.1**

◆ MAMA BLANCA. *Geautor. vert. naar het Spaanse manuscript — Den Haag, N. V. Servire [Antwerpen, De Nederl. Boekhandel]* 1939 (22×14) 205 *blz.* 42,50 *fr.*
V — De kinderjaren en hun onvervangbare toover leven hier andermaal op verrukkelijke wijze op in typeeringen, tafereelen, kleine drama's. Ditmaal op een Venezueelsche plantage vóór honderd jaar, maar 't is dezelfde charme als op Musschenberg, Marbacka, de Kaukasus of de Sond : gevoel, geestigheid, gezelligheid. 'n Deugdelijk boek, ietwat te fijn voor de kleine meisjes zelf, maar voor grooteren vormend. En groote lezers genieten er ruim van. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.612 de Longie, A. **83.0**

HUN LAATSTE DIEFTE — *Oostakker, Diligentia,* 1936 (27×18) 31 *blz.* 1, 50 *fr.*
V-VI — Twee bandieten gelukken erin de bank van San-Francisco te plunderen en den buit naar een eiland over te brengen, waar ze door een detectief worden gesnapt. Een vrij kleurloos verhaal zooals honderden van dit soort. A. BONI C.SS.R.

18.613 Dwight, Allan **83.0 : 83.9**

TROMMEN IN HET WOUD. *Vert. uit h. Amerikaansch [Drums in the forest] dr Johan Th. M. Wijs. Geïll. dr Gerrit de Morée — Helmond, Drukk. Helmond (Speciaal-serie, nr 14)* 1938 (21×16) 206 *blz.* *fl.* 0,25
V — Een Indianenroman, die zich afspeelt in Fransch Canada, het oude land der woelige Irokeezen, der schrandere woudloopers, der intrigeerende kolonisators. Het verhaal is geweven uit heldendaden, durf- en waagstukken, uit smart en lijden, uit wreedheid en goedheid. Gevaren wemelen op elke bladzijde. Met historischen achtergrond : want het concentreert zich op een der critieke perioden uit den langen, grimmigen strijd tusschen de Franschen en de Engelschen die ten triomf zochten aan te leunen bij de Indianenstammen en de kracht kenden van de roffelende trommen in het woud en de ontdekte heirbijl. Een sympathiek en boeiend verhaal, met de wemelende romantiek der prairieboeken, en levendige figuren, met als kroon de weldoende invloed van het christendom. De uitgave is doodgewoon-volksch. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.614 Fleerackers, E., S.J. **83.8**

◆ STILLE MENSCHEN — *Alken, Bode van het H. Hart,* 1939 (20×15) 167 *blz.* 10 *fr.*
V — P. Fleerackers blijft altijd even frisch, en flink op dreef. Open oog en oor voor al wat rond hem gebeurt of wordt vermeld, weet hij een schijnbaar niets, zelfs een oud of modern vers, te zetten in het kader van een boeiende vertelling, waarin zijn schoon talent en mild gemoed steeds naar voren treden. Menig verhaal uit « Stille Menschen » kan vergeleken worden met het beste uit zijn « Kijkkast ». JOZ. DE VOGHT, PR.

E. Fleerackers, S.J.

18.615 Hauck, Louise Platt **83**

TWEEDE HUWELIJK. *Vert. uit h. Amerikaansch [Anne marries again] dr G. J. Werumeus Buning-Ensink — Laren, A. G. Schoonderbeek (Ramona-Reeks)* 1939 (15×21) 200 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 2,90
V — Anne Lowell is getrouwd met een zwakkeling, die zich, als zijn zaken verkeerd gaan, uit wanhoop van kant maakt. Zij zoekt werk en bereikt een goede positie, maar hertrouwt na eenigen tijd. Zij blijkt echter beter zaken- dan huisvrouw en haar man geeft tenslotte toestemming de verzorging van huis en kinderen aan vreemde krachten toe te vertrouwen. Ontspanningslectuur. M. DANIELS

18.616 XX. **83**

ROBIN RHODE'S ROMANS : Nr 1-3. *Geïll. dr Rik — Leuven, Rob. Rhode's Uitg., 52, Perenboomstr.,* 1939 (18×13) 62 *blz.* 1 *fr.*
V, N — Daarmee is een reeks goedkoope, wekelijksche vertellingen en romans ingezet. *De misdaad van een krankzinnige* (nr 1) verhaalt een vrouwenroof door iemand die alzoo aan een losprijs zoekt te geraken, doch ontdekt wordt door een speurder. *Schuld en schande* (nr 3) verhaalt een gelddiefstal gepleegd door een zoon op vaders eigen kas, en waarvoor een bediende even boeten moet. De zoon komt tot inkeer. — De serie kan ik bezwaarlijk voor de jeugd noemen : daarvoor raakt ze te zware motieven uit het leven aan, is te zwaar op de hand en te gewild dramatisch. Ze evolueert te ver van den wereld der kinderen en klinkt te neutraal. Dan zijn onze « Filmkens » ander spek voor den bek !
A. VAN DEN DRIES, PR.

VIa — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar

18.617 Brentano, Clemens **83**

GOCKEL, HINKEL EN GACKELEIA. *Vert. uit h. Duitsch dr Leo Roelants. Met inleid. dr H. van Tichelen. Geïll. met houtsneden dr Victor Stuyvaert — Antwerpen, L. Opdebeek,* 1939 (20×17) 99 *blz.* 7,50 *fr.*
VIa — Dat met Andersen, de tijdgenoot van Goethe, Brentano, een meester is in het kunstsprookje en dat het voorliggende het best daarvoor pleit, zal ieder beseffen na lezing van dit zoo keurig, in Nederlandsche versie, bezorgde kunstsprookje. — Warm aanbevolen aan jong en oud. A. BONI C.SS.R.

18.618 de Longie, A. **83**

HET PRINSESJE MET DE GOUDEN WIEKJES. *Geïll. — Oostakker, Diligentia,* (22×14) 48 *blz.* 2,50 *fr.*
VI — Een heerlijk sprookje van een betooverd prinsesje, een leelijke heks, een ridder zonder blaam en een geweldigen stormloop tegen den vijand om prinsesje en ridder te bevrijden en aan elkaar te geven. Frisch werk, vol rijke fantasie. A. BONI C.SS.R.

18.619 Lavki, Lod. **83.9**

◆

Lod. Lavki

DE WRAAK VAN MOESSIE — *Brugge, Verbeke-Loys 8, Wulfhagestr.,* 1939 (19×15) 77 *blz.* 5 *fr.*
V-VIa — Van een armen slavenjongen, wien door zijn kasteelheer de voeten verbrand worden, maar die vlucht, gered wordt en zich bloedig wreekt. Tot hij eindelijk christen wordt, strijdt voor Clovis, den kasteelheer in zijn heidensche burcht aanvalt, vermeestert en... bekeert. Zoo heeft Moessie zich ten tweeden male gewroken. — Als verhaal een droomvertelling. Ik zeg maar : Ook als Lavki aan 't droomen en vertellen gaat, doet hij het goed, sober, boeiend en opwekkend. De kroon, die hij zoo pas bekwam, staat hem glorieus en verdiend. A. VAN DEN DRIES, PR.

18.620 XX. **83.8**

SADIE MERBER SE KINDERBOEKIES : Prinses Pêrel en ander verhale. Boek 4. *Geïll. — Kaapstad, Nasionale Pers* 1939 (21×15) 78 *blz.* 2/—
VIa — Een zeer spannend vertellingboekje, met legenden over den oorsprong der dingen : de paascheieren, de roze kleur der bloeisels, de regenboog, 't waggelen der eenden enz. Met een paar woorden uitleg over zinsbouw en vocabularium is dit boekje ook genietbaar voor Vlaamsche kinderen. A. DE MEIRSMAN O.S.B.

18.621 X. Y. Z. **83 : 266**

DE AVONTUREN VAN AKMADOU. *Vert. uit h. Fransch. Geïll. — Woluwe (Brussel), Drukk. Francisk. Miss. van Maria, 268, Tervurenlaan,* 1931 (21×17) 63 *blz.* 4 *fr.*
VIa — De Eerw. Zusters Franciscanessen zijn onschatbare missionarissen, maar juist daarom mogen ze eigenlijk geen propagandaboekjes als dit hier uitgeven : een onmogelijke padvindersgeschiedenis in 'n slechte vertaling. Onze Vlaamsche jongens verdienen beter.
E. BOELAERT M.S.C.

88. - Gemengde Opstellen

18.622 **Bierling, J. en Wansink, J. M.** **88 : 37**

DE BRUG. Leesboek voor de chr. Mulo-scholen en andere inrichtingen van voortgezet onderwijs : 1e en 2e Deeltje ; met een hulpboekje. *Geïll. dr Johannes Mulders — Groningen, J. B. Wolters,* 1939 (21×15) 136, 12 en 132, 18 *blz.* *elk fl.* 1,25 ; *geb. fl.* 1,50

V-VIa, P — Het gaat er in eerste instantie om, wat frissche leesstof te geven aan de christelijke Mulo-scholen. Daaraan werd streng de hand gehouden : de meeste stukken zijn gesprokkeld bij schrijvers met geestelijke inspiratie en godsdienstigen geest. Een paar keeren is de voorstelling ex professo Protestantsch ; zonder veel hindernis echter. De titel wijst op een concentratiedoel in de bewerking : nauw verband wordt gelegd in de keuze der stukken tusschen al de varianten of tinten van het taal- en letterkunde-onderwijs: epiek, lyriek, dramatiek, sonnet, puntdicht, rijm, dialect, Zuid-Afrikaansch, Zuid-Nederlandsch, jongens- en meisjes-, schippers- en kanseltaal. Zoo staat deze bloemlezing dicht bij het leven en de belangstelling der jeugd. Onze Zuid-Nederlandsche schrijvers krijgen een goed aandeel, en dat waardeer ik erg. De vragenlijst is keurig en verzorgd opgemaakt.

A. VAN DEN DRIES, PR.

18.623 **Brandsma, W. L., Dr en Stuiveling, G., Dr** **88 : 809**

KUNST EN KRITIEK VOOR EN UIT DE TIJD VAN '80 — *Groningen, J. B. Wolters (Bongerd-Boekjes)* 1939 (21×15) 99 *blz.* *fl.* 0,90

IV*, N — Bedoeld is wel te initiëeren in een bijzondere periode of in een groep schrijvers van de Ned. literatuurgeschiedenis : in casu de 19e eeuw en de critici uit den Gids- en den Nieuwe-Gidstijd. Zeer suggestief en leerrijk is in verband daarmee de belichtende inleiding over het begrip critiek (en essay). De fragmenten, die aangehaald zijn tot staving en ontwikkeling, komen van Potgieter, Bakhuizen, Busken Huet, Vosmaer, W. Kloos, van Eeden, L. van Deyssel, A. Verwey over toentertijdsche dichters en prozaïsten. Een goede, illustratieve keus. Ik wenschte wel een critisch opstel van den Tachtiger op de rhetoriek, predikantenpoëzie of haard-rijmerij van den Gidstijd. Over of van een Roomsch auteur niets : toch meen ik dat ook dààr ernstige, bevoegde en gestyleerde critiek heeft geklonken.

A. VAN DEN DRIES, PR.

18.624 **de Maeyer, Al.** **84 : 79 : 82 : 809**

◆ OPENLUCHT-TONEEL. *Overdruk uit Bambrugge Juli* 1939, 1939 (24×16) 16 *blz.*

IV — Met persoonlijke argumenten van historischen en psychologischen aard, bewijst schrijver dat, buiten den Renaissancetijd, het openluchttooneel steeds volksverbonden was, dit nu nog is of tracht te zijn. Deze bijdrage getuigt van stellers juist tooneelinzicht en stevige geschiedkundige kennis.

Dr C. GODELAINE

18.625 **de Maeyer, Al.** **84 : 79 : 82 : 9 : 809**

◆ HET TONEEL IN NA-OORLOG VLAANDEREN. *Overdruk uit « De VL. AG. » Jg II, nr 6-7-8 — Aalst, VL. AG., 60, Kapucijnenlaan,* 1938 (25×18) 24 *blz.*

V — Een overzicht van de drie takken op de tooneelcultuur : de opvoeringen in het licht van groepen en leiders die al of niet vernieuwing brachten ; de tooneelliteratuur, waarin de vernieuwing niet doordrong bij gebrek aan studie ; de tooneelcritiek die haar taak ernstig opnam en wetenschappelijk werk leverde. Deze drie facetten worden van persoonlijk standpunt uit behandeld en brengen toch nog iets nieuws niettegenstaande de vele bijdragen over deze stof.

Dr C. GODELAINE

18.626 **de Maeyer, Al.** **84 : 79 : 82 : 008**

◆

Al. de Maeyer, pr.

HET TONEEL IN HET VLAAMSE CULTUURLEVEN. *Overdruk uit « De VL. AG. » Jg II, nr 3 — Aalst, VL. AG., 60, Kapucijnenlaan,* 1938 (25×18) 16 *blz.*

IV — Een onderzoek naar de cultuurwaarde van het tooneel in Vlaanderen. In de M. E. vervangt het tooneel het bijbelonderwijs voor het volk. Ook het wereldlijk tooneel, het Abelspel, oefent cultuur-invloed uit, niet, zooals schrijver beweert om zijn sociaal inzicht op het liefdeprobleem maar om zijn inzicht in het sociaal probleem aan de hand van het liefdesmotief. Het rederijkerstooneel drukte eveneens zijn stempel op het maatschappelijk leven van 15e en 16e eeuw. De klucht is geen cultuurfactor geworden doordien het bestaanspeil alhier te laag stond. Geen Molière bij gebrek aan voedingsbodem, meent schrijver. Was die voedingsbodem krachtiger ten tijde van G. Gezelle ? In de 19e eeuw

vormen de tooneelgezelschappen een onschatbare bijdrage tot de cultuurbehouding. Met het Vlaamsche Volkstooneel werd het tooneel de synthesis van de Vlaamsche cultuur. — Een dun maar rijk boeksken met een persoonlijken kijk op de stof. Dr C. GODELAINE

18.627 **de Maeyer, Al.** **84 : 79 : 82**

◆ VONDEL-TONEEL IN ZUID-NEDERLAND. *Overdruk uit* « *De VL. AG.* » *Jg I, nr* 5-6 — *Aalst, VL. AG.*, 60, *Kapucijnenlaan*, 1937 (25×18) 14 *blz.*

V — In deze brochure krijgen we eerst critiek op de interpretaties van Vondels tooneelscheppingen : de eenen vergapen zich aan de klankwaarde van zijn woord, — me dunkt dat de schrijver de waarde van het klankwoord in het spel onderschat : klank in beweging vormt rhythme, dat het spelrhythme kan verscherpen — ; de anderen aan het statisch karakter van zijn dramatiek. Daarop volgt een geschied- en vakkundig onderzoek naar de wijze waarop Vondel werd opgevoerd sedert Rooyaards 1910, via opvoeringen door Michel van Vlaanderen, de Gruyter, Ant. van de Velde die op meesterlijke wijze de dynamiek van het spel bindt in liturgische geordendheid.— Degelijk en oorspronkelijk werkje.
Dr C. GODELAINE

18.628 **Eeckhout, Joris** **84 : 809**

◆ LITTERAIRE PROFIELEN : 8. Willem Elsschot, Maur. Roelants, G. Walschap, K. van de Woestijne — *Antwerpen, Standaard Boekhandel*, 1939 (21×17) 144 *blz.* 18 *fr.*

Joris Eeckhout

IV — Onvermoeid zet Eerw. Heer Eeckhout zijn *Litteraire profielen* voort. Deze achtste bundel is meteen zijn vijftiende critisch werk ; en, bij een vluchtigen blik op de behandelde personen en onderwerpen, verstomt ons letterlijk de weergalooze belezenheid van den auteur. Naar ons oordeel gaat de productie in stijgende lijn : meer dan vroeger ziet men de veelzijdige kennis, omheen het beter beheerschte onderwerp, besnoeid en bedwongen. Wat dit boek nu betreft : omtrent enkele punten kan men anders oordeelen ; maar eenieder zal het hier geschetste profiel van *Maurice Roelants* interessant vinden, nog interessanter de wording en de groei van « Van Nu en Straks », zooals de Hoogleeraar *Karel van de Woestijne*, hen opnieuw doorlevend, hen voorstelde. Wat de auteur over *Willem Elsschot* en over *Gerard Walschap* beweert, is, alles saamgenomen, waar en verantwoord ; het mist echter schakeering. Het talent en de beperktheid van Elsschot beide aangetoond, harmoniëeren niet samen : daardoor doet het opstel verward aan. In de studie over Walschap klinkt rancune door : tenminste de delicaatheid wordt, naar onzen smaak, wel eens met voeten getreden. — Moge dit boek, evenals al de andere van den bijna even vruchtbaren als belezen criticus, tot onze litteraire oriëntatie ten goede het zijne bijdragen.
EM. JANSSEN S.J.

18.629 **Gielen, Jos., Dr** **809 : 37**

◆ GESCHIEDENIS DER NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE voor Inrichtingen van Middelb. en Voorb. Hoger Onderwijs — *Purmerend, J. Muusses*, 1938 (23×15) 284 *blz.* *fl.* 2,90

V — Degelijk werk. Geeft betrekkelijk sobere kaders en ontwikkeling, maar rijkelijk figuren en werken. Beoordeeling doorgaans flink en betrouwbaar. Misschien is het boek wat koud opgesteld. In het bizonder schijnt Schr. niet veel van de Middeleeuwen te houden, althans laat hij de schoonheid onzer Middeleeuwsche letterkunde onvoldoend tot haar recht komen. Misschien wat te uitvoerig over Bilderdijk en da Costa. Over de hedendaagsche Vlaamsche letterkunde, wel eenigszins eenzijdig ingelicht. Ettelijke storende zetfouten : San Jago *di* Compostella (blz. 9), den val van St Jeanne d'Arc = Acco (blz. 21), Cat*a*lina (blz. 55), Gorris (blz. 263). Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.630 **Hardeman, R., S.J.** **84 : 81 : 92.8**

◆ MICHIEL DE SWAEN (1654-1707). De Vlaamsche dichter van het H. Hart. *Overgedrukt uit de* « *Bode van het H. Hart* » *Juni, Juli, Aug. en Sept.* 1938 — *Alken, Bode van het H. Hart*, 1938 (24×16) 24 *blz.* 3 *fr.*

Michiel de Swaen

De H. Hart-poëzie van Michiel de Swaen, links en rechts verspreid in zijn dichtwerken, heeft P. Hardeman met piëteit opgezocht, en in deze verdienstelijke bijdrage tot haar recht laten komen. De gedichten begeleidde hij met toelichtingen over de H. Hart-devotie van dezen Vlaamschen, zeventiendeeuwschen dichter, de doorgemaakte evolutie, de ondergane invloeden, de verschilpunten met deze devotie in haar hedendaagschen vorm. Vlaanderen mag er trotsch

op gaan in Michiel de Swaen « een der meest verdienstelijke en meest alzijdige H. Hartdichters van alle tijden » te bezitten. D. DE PAUW O.P.

18.631 **Knuvelder, Gerard** **809 : 88 : 37**

◆ INLEIDING TOT DE NEDERLANDSE LETTERKUNDE : 2e DEEL : A. Schets v. d. geschied. der Nederl. Letterk. van ca 1770 tot heden ; B. Bloemlezing — *'s Bosch, L. C. G. Malmberg,* 1939 (23 × 15) (24 × 17) VI, 215 ; 372 *blz.* *A. fl.* 1,90 ; *B. fl.* 2,90

V — Prachtige voortzetting van 's Schrijvers Inleiding. Steeds informatie, inleving en verwerking voor het onderwijs, ja dit laatst wellicht te veel voor een lezer van het boek : inderdaad dat telkens driemaal hernemen van het onderwerp : Stroomingen, toelichting, hoofdfiguren, werkt wel eens vermoeiend. Een rijke bibliographie, opgemaakt door P. van Valkenhoff besluit dit sterk doorwerkt boek.

De bloemlezing is werkelijk frisch, nieuw, afgewisseld ; ook rechtvaardig tegenover de Vlamingen, ditmaal. De studeerende jeugd vaart er goed mee. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.632 **Poelhekke, M. A. P. C.** **801 : 809**

◆ WOORDKUNST. *Opnieuw herzien door Jos. J. Gielen. Geïll. met 6 platen — Groningen, J. B. Wolters,* 1939, 14e *druk* (21 × 16) 212 *blz.* *fl.* 2,50 ; *geb. fl.* 2,90

V — Poelhekke's klassiek geworden « Woordkunst » hoeft wel geen verdere aanbeveling meer (zie rec. 3125). Toch mogen we, en met vreugde, er op wijzen dat deze 14e druk weer eens degelijk herzien werd : De voorbeelden werden verjongd en de omschrijvingen meer op punt gezet. « Veranderde alsdus het aanschijn van het boek, zegt de bewerker, het wezen moest ongerept gehandhaafd blijven. » Dit geschiedde dan ook ten volle. — De uitgave zelf is keurig. A. B.

18.633 **Valéry, Paul** **83 : 84 : 92.8**

DE AVOND MET DEN HEER TESTE. *Vert. uit h. Fransch [La soirée avec M. Teste] dr A. A. M. Stols — Maastricht, A. A. M. Stols,* 1939 (25 × 17) 39 *blz.* *fl.* 2,50

III* — Een salto mortale van het kritisch individualisme (N. B. : geschreven in 1896), wel zuiver en aantrekkelijk voorgesteld, maar vreeselijk subtiel. Zeer keurige vertaling. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

Paul Valéry

18.634 **Verbrugge, Geo** **92 : 88 : 04**

PAUL DE KEYZER. Levensschets en bloemlezing uit zijn werk. *Geïll. met 1 buitentekst foto — Gent, « De Garve » Begijnhoflaan,* 76 *(Reeks Vlaamsche schrijvers nr 1)* 1939 (23 × 17) 174 *blz.* 16 *fr.*

V — Met deze, eenigszins populaire, schets en bibliographie, weet men in elk geval dat Prof. de Keyzer een groote bedrijvigheid aan den dag legt. Van de extrakten getuigen er slechts enkele reisindrukken van een zekere litteraire bekommernis. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

9. - Geschiedenis

18.635 **Birt, Theodor** **9 : 809 : 008**

VAN HOMERUS TOT SOCRATES. Een boek over de oude Grieken. *Vert. en bew. dr Dr N. J. Singels. Geïll. met 12 pltn — Zutphen, W. J. Thieme & Co (Parthenon Uitgave)* 1924 (22 × 16) 469 *blz.* *geb. fl.* 2,90

III, L — Van een cursus over Grieksche geschiedenis en literatuur, maakte de auteur een rond vulgariseerend leesboek. Hij neemt daarbij den toon aan van een onderhoudend praatvaar die u de zaken aangenaam doet « zien », door duidelijke voorstelling der politieke gebeurtenissen, door vlotte ontledingen van litteraire werken. Philosophisch en godsdienstig echter schiet hij te kort met zijn vrij primaire vrijzinnigheid. Dr J. CAEYMAEX, PR.

18.636 **Commissaris, Aug. C. J.** **9**

◆ LEERBOEK DER ALGEMEENE GESCHIEDENIS : 2e DEEL. Einde der Middeleeuwen en Nieuwe Geschiedenis. *Geïll. — 's Bosch, L. C. G. Malmberg,* 1939, 2e *druk,* 3 *dln* (23 × 15) 291 *blz.* *fl.* 2,90 ; *geb. fl.* 3,40

V — Bij het verschijnen van den 2e druk van dit zeer degelijk leerboek verwijzen we naar de vroegere rec. 10.470.

18.637 **de Hullu, J., Dr** **9 : 63 : 72 : 91**
DE HOFSTEDEN VAN WATERLANDKERKJE EN HUNNE BEWONERS IN VROEGER EN LATER TIJD. *Geïll. met 1 foto — Oostburg, A. J. Bronswijk,* 1939 (20×13) 70 *blz.* *fl.* 1,50
V — Deze brochure biedt een paar « kronijken » aan, uit de XVIIIe-XIXe eeuw omtrent hofsteden van het dorp Waterlandkerkje in Zeeuwsch-Vlaanderen. Het is wel van zeer plaatselijk belang. Dr FLORIS PRIMS, PR.

18.638 **Krop, F. J., Dr** **9**
PORTUGAL ONDER SALAZAR of Het herstel van een klein en dapper volk. *Geïll. met 1 plaat — R'dam, Stemerding & Co,* 1939 (23×16) 32 *blz.* *fl.* 0,20
V — Na een kort historisch overzicht, dat vooral met het oog op Noord-Nederland geschreven is, behandelt schrijver het nieuwe Portugal met president Carmona en « dictator » Salazar. Met het oog op Nederland worden vooral ontwikkeld de positie van het protestantisme dat in Portugal geëerbiedigd wordt, en de Buitenlandsche Politiek van Portugal, die terwille der kolonieën de Duitsche expansie vreest. De schrijver steunt in zijn beschouwingen op kerngezonde princiepen, en we wenschen niet liever dan hem over Portugal te mogen gelooven. Dr FLORIS PRIMS, PR.

18.639 **Latzko, Andreas** **9**
DE REDDER DER VRIJHEID en andere episoden uit het schimmenspel der Fransche Revolutie. *Vert. uit h. Duitsch dr Johan v. d. Woude. Met een nawoord over Daumier dr Hans Rothe. Geïll. naar pltn van Hon. Daumier — A'dam, Antwerpen, van Ditmar's B. I. (Het Nederl. Boekengilde-serie, nr* 50*)* 1939 (20×14) 223 *blz.* 20 *fr.*; *geb.* 30 *fr.*
III — Dit boek wil geven « enkele kijkjes achter de coulissen van de „groote revolutie" ». In der werkelijkheid is het een muntslaan uit een menigte praatjes en kwaadwillige voorstellingen, zonder critisch-historisch onderzoek. Iemand die iets of wat voor de historie over heeft, kan soortgelijke literatuur niet lijden. Dr FLORIS PRIMS, PR.

18.640 **Ottosen** **9 : 008 : 37**
EENVOUDIGE WERELDGESCHIEDENIS. *Naar de Deensche uitg. bew. onder toezicht v. Dr G. W. Kernkamp. Geïll. met* 60 *afbeeldingen — Zutphen, W. J. Thieme & Co,* 1939,12e *druk bijgew. tot Febr.* 1939 (19×13) 195 *blz.* *fl.* 1,50
V — Bondig en raak wordt hier de wereldgeschiedenis herleid tot de voornaamste gebeurtenissen, met tusschenin een brokje beschaving. In zijn aard een degelijk werkje.
Dr J. UYTTERHOEVEN

18.641 **Plancquaert, Joseph** **9 : 91**
OUDENAARDE EN HET LAND TUSSCHEN SCHELDE EN LEIE. Van den voortijd tot de kruistochten — *Petegem (Ouden.), J. Plancquaert,* 136, *Pontstr.,* (23×16) 51 *blz.*
V — Deze brochure vereenigt vele aanteekeningen omtrent het voorhistorische dat bij Oudenaarde kan worden bedacht. En dit is haar verdienste. Die stof is echter eerder verzameld dan critisch verwerkt. Het voorhistorische, zoowel ten andere als het Keltische eischt zijn specialisten, en de belangstelling alleen is daar onvoldoende toe. De schrijver slaat er dan ook wel eens leelijk neven. Zoo kent hij b.v. de werken niet die over St-Amandus schreven en doet dien apostel uit Ierland komen. Het gebrek aan scholing komt aldus menigmaal voor den dag. Dr FLORIS PRIMS, PR.

18.642 **van Blankenstein, M., Dr** **9 : 008 : 32**
HET GETIJ DER BESCHAVING — *Arnhem, van Loghum-Slaterus,* 1939 (21×13) 152 *blz.* *fl.* 2,20; *geb. fl.* 2,95
IV — In dit boek worden een reeks bijdragen gebundeld, waarin de internationale gebeurtenissen dezer laatste 2 jaar van historisch en psychologisch standpunt uit worden beschouwd. In de meeste bijdragen gaat het over Duitschland, dat naar de opvatting van Dr Blankenstein, het centraal probleem en het centraal gevaar voor onze beschaving vormt. Ook de overige artikelen betreffen in hoofdzaak de totalitaire staten. In weerwil van al de tragisch aangehaalde feiten en omstandigheden blijft de schrijver optimist, omdat ook de beschaving haar eb en vloed heeft. Een flinke brok journalistiek, die prettig leest, en tot nadenken stemt. Dr J. UYTTERHOEVEN

18.643 **van Rooyen, G. H.** **9 : 008**
KULTUURSKATTE UIT DIE VOORTREKKER-TYDPERK ('n Kultuurhistoriese studie) DEEL 1. *Geïll. — Kaapstad, Nasionale Pers,* 1938 (19×13) 214 *blz.* *geb.* 5 /—
V — Al wat met den trek verband houdt, wordt hier met een volmaakte kennis van zaken vastgelegd. Schrijver wijdt heerlijke bladzijden aan de ossen en den ossenwagen, aan het lager, het geweer, den ploeg, de eg, de slee en aan « die ou Statebijbel ». De trek was niet

alleen een episode uit de historie van Zuid-Afrika, maar ook een cultuurelement van uitzonderlijke beteekenis. Dit keurig boek levert daarvan het bewijs.
A. DE MEIRSMAN O.S.B.

91. - Aardrijkskunde en Reisverhalen

18.644 **Ceunen, Leon** **9 : 91**
ONTDEK CONGO. Een historisch overzicht en een kijk op land en volk. *Geïll. met buitentekstplaten — Antwerpen, De Nederl. Boekhandel,* 1938 (22×15) 242 *blz.* 25 *fr.*
V — Dit geschiedkundig overzicht is eerder zwak : onevenredige verdeeling der stof : de mislukte voorproeven krijgen evenveel tekst als de heele verdere geschiedenis, en onkritisch gebruik van bronnen, die zelf meestal maar vulgarisatiewerken zijn. Over staatkundige wording worden vrij-verwarde gegevens verstrekt, en over « de inrichting van Congo » mocht wel wat meer zaaks gezegd. De kijk op het volk staat onder reportage-peil. Ten slotte stelt S. zich dan ook even de vraag of zoo'n kolonisatiewerk den inlander erop vooruit brengt. Het antwoord daarop stond reeds op blz. 178 : «Naar schatting telde onze kolonie vóór de blanke bezetting ongeveer 30 millioen zielen. Thans is dat getal tot 11 millioen geslonken. » En nu schrijven nog de best-bevoegden, dat « het volk wegsmelt als sneeuw voor de zon ». Nee, van menschelijk, kultureel, kristelijk standpunt uit dringt zich een ander Overzicht op, hoor. E. BOELAERT M. S. C.

18.645 **Durein, Jacq., Fraeys de Veubeke, Jean en de Penarande de Franchimont, Charles** **91 : 71 : 72 : 9 : 39 : 24**
◆ BRUGGE, DIE GOUDE WERELD. *Bew. naar h. Fransch [Climat de Bruges] dr Ray W. Teeuwissen. Geïll. met teekeningen dr Albert Goethals — Brugge, Desclée de Brouwer,* 1939 (19×12) 126 *blz.* 10 *fr.*
V — Alleszins een loffelijke opzet, zoo'n bundel Brugsche beelden : het stadsbeeld, in losse trekken, maar onbetwistbaar doorproefd ; historische momenten zooals de Memlincfiguur, het Heilig Bloed ; menige legende over kant, zwanen, O. L. Vrouw-mirakelen ; typen en het leven der burgerij, incluis de vreemdelingen-koloniën, de H. Bloedprocessie en zelfs het H. Bloedspel. 't Is degelijk warm zonder opgeschroefdheid, litterair verzorgd. De oorspronkelijke tekst : Climat de Bruges, zal wel prettig lezen. Hier hebben wij slechts met een vertaling te doen, en veel inspanning en vlijt ten spijte, komen er toch nog zoo veel incorrecties en onnederlandsche wendingen in voor ! Dat zou toch niet mogen ! Verder is de uitgave, wat betreft boekenschoon, geenszins op het peil van wat uitgeverij en boekdruk thans op dit gebied presteeren. Dit is eveneens jammer. Dr J. CAEYMAEX, PR.

18.646 **Lindbergh, Anne Morrow** **91**
LUISTER ! DE WIND. *Vert. uit h. Engelsch [Listen ! The wind] dr Johan van der Woude Geïll. met kaarten — A'dam, L. J. Veen's Uitg. Mij,* 1939 (23×15) 211 *blz. fl.* 2,75
Mevrouw Lindbergh beschrijft in dit zeer boeiende boek het noodgedwongen oponthoud op de Kaap-Verdische eilanden tijdens een der onderzoekingstochten van den Kolonel-Vliegenier over den Atlantischen Oceaan. Niet alleen toont schrijfster zich in dit boek als iemand die het vliegwezen door en door kent, maar tevens heeft ze een scherp oog en een vaardige pen waar het gaat over natuur en menschen. A. L.

18.647 **Luns, Huib** **91 : 7 : 9**
◆ TIEN WANDELINGEN IN NAPELS EN SICILIE. *Geïll. met penteekeningen v. d. schrijver en* 50 *reproducties — R'dam, W. L. & J. Brusse,* 1938 (22×17) 120 *blz.* *fl.* 1,90 ; *geb. fl.* 2,50
IV — Wandelingen in den breeden zin van het woord, zooals de auteur noteert, wandelingen door de geschiedenis, die van de mensch en en die van de kunst. En dit in een frissche taal, met degelijk historisch inzicht en hoogen æsthetischen zin. K. C.

Huib Luns

18.648 **van Balen, C. L. en Wiersema, M.J.** **91**
DE AARDE. Leerboek der aardrijkskunde ten behoeve van stuurlieden en radio-telegrafisten. *Derde druk herzien dr M. J. Wiersema en Dr C. Mensch — Groningen, J. B. Wolters' Uitg. Mij, N. V.,* 1938 (24×15) 372 *blz.* *fl.* 5,75 ; *geb. fl.* 6,25
V — Een aardrijkskundig boek voor stuurlieden en radio-telegrafisten ! Natuurlijk dat er

vooral nadruk gelegd wordt op de van deze technici vereischte kennis. In dit opzicht stippen wij vooral aan Kunstvorming en Scheepsvaartverkeer in de Oceanen (103 blz.) en verzendingswegen van telegrammen (40 blz.). Dit neemt niet weg dat ook de algemeene aardrijkskunde — al is het dan ook over 't algemeen in comprimévorm — flink behandeld is.
Dr J. UYTTERHOEVEN

18.649 **van der Sleen, W. G. N., Dr** 91
ZWEDEN EN LAPLAND. *Geïll. met 25 platen en 1 buitentekst-kaart — Tilburg, Het Nederl. Boekhuis; Antwerpen, Vlaamsche Boekcentrale,* 1939 (22 × 16) 272 *blz. fl.* 2,90 [49 *fr.*]
IV — Besproken in het artikel « Het Boek der Maand », rec. nr 18.471

18.650 **van Haute, P., Dr** 91 : 37
BELGIE. *Met 1 geologisch kaartje — Purmerend, J. Muusses,* 1938, 2e *druk* (23 × 15) 159 *blz.* *fl.* 1,90
V — Dit leerboek is vooral bestemd voor de Nederlandsche hoofdaktecandidaten ; toch zal menig Vlaming, die iets begrijpen wil van den opbouw, de geschiedenis, de economie van zijn land en zijn kolonie, met vrucht dit werk lezen, dat in allen eenvoud handelt over het land, het klimaat, de bevolking — met een zevental blz. over de Vl. Beweging — middelen van bestaan en de Kongo Kolonie. Dat er hier en daar enkele details of opvattingen in voorkomen als o.m. op blz. 6, 68, 104, 120 waar wij niet mede accoord zijn of die foutief zijn, doet niets af van de degelijkheid van dit overzichtelijk en zeer up-to-date gehouden leerboek. Dr J. UYTTERHOEVEN

18.651 **Voerenaar (pseud. F. Meertens)** 91 : 9 : 39
VAN MOELINGEN TOT MORESNET (Over de drie Voerens- - Teuven - Remersdaal Sippenaken - Montsen) — *St-Truiden, Drukk. de Geneffe, 30 Groote Markt,* 1939 (17 × 13) 31 *blz.* 1,25 *fr.*,
V — 'n Aangenaam fietstochtje door het « Land van Overmaas », met historische en folkloristische gegevens over deze zeer interessante taalgrensstreek. M. BROUNS O.S.Cr.

18.652 **Yutang, Lin** 91 : 159 : 9 : 008 : 39
MIJN LAND EN MIJN VOLK. *Vert. uit h. Engelsch [The importance of living] dr W. H. C. Boellaard. Geïll. met 3 reprod. — Den Haag, Zuid-Hollandsche Uitg. Mij,* 1939 (25 × 16) XXII, 382 *blz.* *fl.* 3,75 ; *geb. fl.* 4,90
II — In China op missiescholen, in Amerika aan de Universiteit van Harvard opgevoed, thans zichzelf heiden noemend, schreef de Chineesche auteur, beschikkend over veel kennis, critischen zin en vaderlandsliefde een goed boek, dat ons zijn land en zijn volk beter doet begrijpen naar karakter en milieu en geschiedenis, naar wetenschap en kunst, naar zeden en gebruiken, naar wanordelijkheid en geduld. De wijze waarop het christendom ter vergelijking wordt aangehaald vormt met een reeks van détails een reden tot streng voorbehoud. Dr JOP POLLMANN

18.653 **XX.** 91
◆ REIS MET MEER PLEZIER... GROENE GIDS. België-Groothertogdom. 15.000 inlichtingen. *Geïll. met kaartjes — Brussel, Kath. Propag. Centr., 8, Dwarsstr.,* 1939 (21 × 14) 104 *blz.* 5 *fr.*
V — De Katholieke Propaganda Centrale wil met de uitgave van dit boekje alle gewenschte gegevens verstrekken over bepaalde streken en steden ; naast toeristische bezienswaardigheden worden de uren der Zondagsmissen opgegeven, evenals de onder zedelijk opzicht aan te bevelen hotels, verder het aantal inwoners, de opgave van afstanden enz... Hoewel op verre na niet volledig kan het toch heel wat dienst bewijzen. Typografisch laat het nog al te wenschen over. B. G.

92. - Levensbeschrijvingen - Dagboeken

18.654 **Bigot, L. C. T.** 92 : 78
WONDERKINDEREN. *Geïll. met 8 platen — Den Haag, J. Ph. Kruseman ; Antw., van Ditmar's B. I. (De Muziek, nr 7)* 1938 (16 × 12) 104 *blz.* *fl.* 0,90 ; *geb. fl.* 1,25 [18 *fr.*]
IV — Allerlei gegevens ontleend aan biographie, statistiek, opvoedkunde enz. Mist vaste lijn als studie en als boek. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

18.655 **Cornelissen, P.** 92.2 : 27
◆ SINT WILLEBRORD, DE PREDIKER. *Geïll. dr Gerrit de Morée — Helmond, N. V. Boekdrukk. Helmond (Van eigen Stam, nr 4)* 1939 (20 × 13) 34 *blz.* *fl.* 0,25
V-VIa-b — Aangename mengeling van geschiedenis en folklore, die een leerzame lezing voor de jeugd van 10-13 jaar verzekert. Frissche plaatjes en rijmkens. J. MEERBERGEN, PR.

18.656 **Filliaert, Juul** **86 : 93**

◆ TIJL'S OOG OP DEN PUINHOOP — *Nieuwpoort,* 1939 (23×15) 175 *blz.* 25 *fr.*
IV — Tijl is de schrijver zelf, die zijn stad uit den puinhoop ziet rijzen, — traag en tragisch komen de menschen aan noodwoningen, drie jaar nestelen ze in hun barakken in een « heerlijken roes » om dan hun huizen te betrekken. Een knap geschreven document. Filliaert geeft het in briefvorm ; ware 't omgewerkt tot een verhaal, 't had er mogelijk nog bij gewonnen. JOZ. DE VOGHT, PR.

18.657 **Gerebern, P., Capucijn** **92.2**

◆ DE BOETELINGE VAN CORTONA. *Geïll. met* 8 *platen — Antwerpen, Franciscaansche Standaard (Strijders vr h. Godsrijk nr* 3*)* 1939 (19×16) 140 *blz.* 12 *fr.*
IV — Schr. is er wonderwel in geslaagd, deze tijdens haar leven fel omstreden figuur uit de dertiende eeuw voor ons te doen herleven. Vooral de opgang naar God van de vroegere publieke zondares is met vaste hand uitgeteekend. Een frisch en weldoende boek, dat men in één adem uitleest. L. VAN HULLE, PR.

18.658 **Goodier, Alban, S.J., Mgr** **92.2 : 22**

◆ JESUS' OPENBAAR LEVEN : 3. « Ik ben de goede Herder ». 4. Hosanna, den Zoon van David. *Vert. uit h. Engelsch dr Domna Lucia M. Antonissen, O.S.B. Bandteek. v. d. Priorij « Regina Pacis » Schotenhof — Voorhout, Foreholte ; Antwerpen, Standaard-Boekh.,* 1938-'39 (21×15) 304, 336 *blz.* *elk* 35 *fr. ; geb.* 46 *fr.*
V — Mooi uitgegeven, stichtend geschreven, met oud- en nieuw testamentaanhalingen doorweven, kunnen deze boeken veel goeds stichten wanneer ze gebruikt worden als handboek voor meditatie of geestelijke lezing. De ietwat subjectieve opvatting of langdradigheid, worden ruimschoots vergoed door de degelijke documentatie en de gezonde piëteit die heel het werk bezielen. Het gebruik van den Evangelietekst is noodig om het werk nuttig door te maken, en wordt vergemakkelijkt door de aangegeven tabellen en verwijzingen. Dr M. DAISOMONT, PR.

18.659 **Holzner, Josef** **92.2 : 27**

◆ PAULUS. *Met een voorwoord van N. Greitemann. Vert. uit h. Duitsch [Paulus. Ein Heldenleben im Dienste Christi] dr G. van Antwerpen. Met* 48 *ill. op kunstdruk — Voorhout, Foreholte ; Antw., Standaard-Bkdl,* 1938 (24×16) 637 *blz. fl.* 5,50 [65 *fr.*] ; *geb. fl.* 6,50 [80 *fr.*]
IV — Deze meesterlijke Paulus' monografie — door en door godsdienstig en door en door wetenschappelijk — overvleugelt de talrijk bestaande biografieën, omdat zij de merkwaardigste kritische studies over dàt onderwerp heeft weten te benutten en te verwerken tot een gaaf totaalbeeld ; meer en nauwkeurige bizonderheden over Paulus' persoonlijkheid, spraakwijze, tijd en omgeving heeft kunnen aanwerven dank zij de jongste opgravingen, en de nieuwe vondsten van geologie, geschiedenis, archeologie, exegese ; en ook omdat schr., een theoloog en schriftgeleerde, tevens een apostel is die over uitzonderlijke schrijversgaven beschikt. Holzner portretteert den reus Paulus zoowel psychologisch als historisch. Hij laat het volle licht vallen op zijn persoonlijke grootheid en zijn wereldhistorische beteekenis. Hij beschrijft zeer plastisch het bewogen avonturiersleven van den moedigsten der missionarissen, en vlecht door zijn boek, aan de hand van Paulus' brieven, de theologische synthese van diens geniale ideeën, welke hun stempel hebben gezet op het geheele Christendom. Schilderachtig toovert hij voor onze oogen de steden waar Paulus vertoefd heeft, de menschen met wie hij in aanraking kwam, en de kultuurhistorische achtergrond van zijn tijd. Zonder overdrijving noemt het Voorwoord, welke deze Nederlandsche vertaling voorafgaat, dit boek : « een model van een modern katholiek Paulusleven ». Dit prachtige boek, met zijn prachtige illustraties, zijn prachtige visie op Paulus' leven en leer is een lichtbaken voor dezen chaotischen tijd en voor den modernen katholiek.
D. DE PAUW O.P.

18.660 **Loomis, Frederic, Dr** **93 : 61**

SPREEKKAMER. Uit het leven van een vrouwenarts. *Vert. uit h. Engelsch dr Mr I. E. Prins-Willekes Macdonald — A'dam, N. V. Em. Querido [Antwerpen, De Nederl. Boekhdl]* 1939 (21×13) 298 *blz.* *fl.* 2,75 [46,75 *fr.*] ; *geb. fl.* 3,50 [59,50 *fr.*]
III — Het weinige dat hier en daar, als vulgarisatie van geneeskunde, getracht wordt er bij te pas te brengen, is onvoldoende om iemand veel te leeren ; verheffend en veredelend is geen enkel der menigvuldige verhaaltjes die verteld worden (van die paradoksale toestanden, enkele zijn bijna banaal, heeft ieder dokter en bv. ieder gynæcoloog en verloskundige een voorraad) ; sommige uitspraken kunnen velen die niet kritisch lezen tot onjuiste en ongeoorloofde gevolgtrekkingen leiden ; hier en daar staan echter wel een paar schoone gevoelens uitgedrukt (daar o.a. waar schr. de vrouw die zich, op 50 jaar, acht te declineeren, in haar eigen oogen rehabiliteeren wil). Alles te zamen : met de menschelijke

en geneeskundige verdiensten en de verloskundige prestaties van schr. kunnen we zijn omgeving geluk wenschen, maar aan zijn boek, acht ik persoonlijk, heeft niemand heel veel.
Dr J. LEBEER

18.661 ◆ **Philips, Reimond** 92

Reimond Philips

LORINC FERENC. Een oratorium uit Hongarije — *Leuven, Davidsfonds (Volksboek, nr 283)* 1939 (20×16) 136 *blz.* 15 *fr.*
V — Het levensbeeld van 'n Hongaarsche jongen, die met z'n ouders naar Limburg gekomen en opgegroeid in 'n midden van a-katholieke mijnwerkers, het door z'n bewonderenswaardige wilskracht en door eigen middelen brengt tot priester in z'n tweede vaderland. « Een oratorium » noemt schr. z'n boek. En inderdaad : het is een scenisch zangpoëem. 'n Leven dat onweerstaanbaar wordt aangetrokken door de twee polen van één magneet, die is voor den katholieken Hongaar : God en Hongarije. E. H. Philips kàn schrijven : zwierig, plastisch, boeiend. Hij mag zijn pen niet laten rusten. M. VAN HOECK, PR.

18.662 **Pols, André M.** 92.7 : 78

HET LEVEN VAN EDVARD GRIEG — ...VAN GEORGES BIZET aan de jeugd verteld — *Antwerpen, L. Opdebeek,* 1939 (27×18) *elk* 23 *blz.* *elk* 2 *fr.*
V — Wij verheugen er ons in dat M. Pols zijn degelijk vulgarisatiewerk onverpoosd voortzet en een zeer ruimer kring van lezers op een onderhoudende wijze zakelijk inleidt in leven en kunst van vooraanstaande musici. Heden is het de beurt aan den populairen Grieg, een der markantste vertegenwoordigers van het ontwakend nationaal bewustzijn der 19^e eeuw, en aan den even populairen Bizet die Frankrijk's muziekliteratuur een bizonder accent gaf. Wij hopen dat dit degelijk kultuurwerk van M. Pols steeds op een groote afname rekenen mag in scholen van elken graad, in bibliotheken voor het volk en in alle huiskringen. FLORIS VAN DER MUEREN

18.663 **Preller, Gustav S., D^r** 93 : 9

DAGBOEK VAN LOUIS TRICHARDT (1836-1839). *Met inleiding en aantekeninge v. Dr Gustav S. Preller. Geïll. met* 8 *platen en* 1 *uitslaande kaart — Kaapstad, Nasionale Pers (Ons Geskiedenis-serie)* 1938, 2^e *verbet. druk* (21×15) CV, 379 *blz.* 10/9
V — Met de uitgebreide inleiding, de verklarende nota's en de bijlagen van de hand van Dr Preller is dit journaal van een der koenste Zuid-Afrikaansche Voortrekkers tot een historisch monument uitgegroeid. Wie zich met Transvaalsche geschiedenis of volkenkunde inlaat, vindt in dit boek een onuitputtelijke goudmijn. Het dagboek loopt van 31 Juli 1836 tot 1 Mei 1838. 't Vangt aan met de gebeurtenissen in Groot Spelonken (Noord-Transvaal) en eindigt met de dood van zijn echtgenoote te Lourençomarques. Op de itinerariumkaart hadden we graag nog meer plaatsnamen, die in het werk voor komen, zien opgenomen. Dr Preller heeft hier werk van eerste gehalte geleverd en ook aan de missiekunde een te waardeeren dienst bewezen. A. DE MEIRSMAN O.S.B.

18.664 **Preller, Gustav S., D^r** 93 : 9 : 32

SCHEEPERS SE DAGBOEK en die strijd in Kaapland (1 Okt. 1901-18 Jan. 1902). *Met inleid. en aantekeninge van Dr G. S. Preller. Geïll. met* 10 *pltn — Kaapstad, Nasionale Pers (Ons Geskiedenis-serie)* 1938 (21×16) 215 *blz.* *geb.* 7/6
V — Scheepers, een Transvaler, vervoegde de opstandelingen van Kaapland, maar geraakte door ziekte in de handen der Engelschen die hem op 18 Jan 1902 fusilleerden. Het eigenlijke Dagboek (blz. 69-112) wordt voorafgegaan door een biographie van Scheepers (blz. 3-68) en is gevolgd door een studie over den strijd in Kaapland van de hand van Dr Preller. Een bundel bijlagen zijn aan 't werk toegevoegd. Soliede bijdrage over de geschiedenis van den Anglo-Boer-oorlog (1899-1902). A. DE MEIRSMAN O.S.B.

18.665 **Preller, Gustav S., D^r** 9 : 93

VOORTREKKERMENSE : 5. BEHRENS-DAGBOEK. Herinneringe van J. H. Haltingh ; 6. 'N VERSAMELING OORSPRONKELIKE DOKUMENTE UIT DIE VOORTREK 1838-1852. *Geïll. met* 1 *plaat — Kaapstad, Nasionale Pers [A'dam, Swets & Zeitlinger] (Ons Geskiedenis-serie)* 1938 (21×15) 190 ; 4, 258 *blz.* *elk* 6/—

Dr Gustav S. Preller

V — In deel 5 is het dagboek van Behrens, een Duitscher die zich in Natal had gevestigd, in den oorspronkelijken Duitschen tekst en in de Afrikaansche vertaling opgenomen. Het loopt van 24 Juni 1840 tot 28 Dec. 1842 en verhaalt uitvoerig de veldslagen van Port Natal en Kongeld. Uit hun bevoorrechte stelling wisten de Boeren geen voordeel te halen. In zijn « Herinneringe » beschrijft Hattingh de lotgevallen der Trekboeren van af het Wincommando (1838) tot aan de 1ste annexatie van Transvaal (1787) : de kroning van Panda tot koning der Zulus, de dood van Dingaan, de aankomst der Engelschen, de uittocht uit Natal, de Basuto-oorlog en de Sekukunioorlog (1876) en de naasting van Transvaal door Sir Th. Shepstone.
Deel 6 levert een reeks dokumenten uit den voortrekkerstijd. Te vernoemen zijn : « Voortrekkerswetgeving, Vredesaanbieding door Dingane, Engelse Verowering van Natal, Generaal Pretorius se Segregasiebeleid. » Deze laatste reeks stukken belangen ook de sociologen aan, die zich met het rassenvraagstuk inlaten.
Beide deelen geven ons een juister inzicht in het harde leven der Zuid-Afrikaansche Voortrekkers. Om de moeilijkheden te trotseeren die zij trotseerden moesten ze wel door een heldhaftige vrijheidsliefde zijn begeesterd. A. DE MEIRSMAN O.S.B.

18.666 **Prims, Floris, Dr, pr.** 9
◆ ANTWERPIENSIA 1938 (Twaalfde Reeks) Losse Bijdragen tot de Antwerpsche Geschiedenis. *Geïll. met 3 platen — Antwerpen, De Vlijt,* 1939 (21 × 15) 348 *blz.*

Kan. Dr Floris Prims

V — Zooals zijn voorgangers levert de XIIe bundel *Antwerpiensia* [1938] over drie-en-vijftig gedocumenteerde bijdragen een macht van wetenswaardigheden op vasten leest geschoeid, plus enkele leerrijke en sierlijke platen. Naast een studie met meer algemeene beteekenis, Kerstmis in de tijdrekening, biedt het boek leerzame en vlotlezende bijdragen over Antwerpsche instellingen, o.m. Sint-Elisabethsgasthuis over 700 jaar, Antwerpsche bibliotheken rond 1500, de Latijnsche scholen van 1521, en allerhande over de Hansa, waarbij aansluit de onuitgegeven en interessante geschiedenis van het schip van Portunari, een van de vervelendste zaken welke de Hansa ooit heeft te schaveelen gehad met onze hertogen van Boergondië. Antwerpsche namen, de van den Werve's, plebaan Willems, het kwaad Ransteken, Petrus Aegidius, Cornelius Graphæus, stadspensionaris Jacob Maes e.m.a. komen aan de beurt. Mild bedenkt deze bundel de anabaptistische drijverijen en de kettervervolging onder keizer Karel. Vier Ambachtsstudiën en negen Altaarstudiën sluiten dezen noesten arbeid af. J. MEERBERGEN, PR.

18.667 **Price, G. Ward** 92 : 32
IK KEN DEZE DICTATORS. *Vert. uit h. Engelsch dr V. van der Dussen. Geïll. — A'dam Fidelitas,* 1938 (21 × 16) 320 *blz.* *fl.* 2,75 ; *geb. fl.* 3,50
IV* — Wij worden nu eenmaal ondergedompeld in linksch-gerichte literatuur over de totalitaire landen ; vandaar dat wij dit boek van Price de belangstelling moeten schenken, die het verdient. Het is knap journalistiek werk. Als bijdrage tot de grondige kennis van de bezwaarlijk te benaderen psyche van Hitler en Mussolini, en als vergelijking tusschen hun beider type is dit boek van historisch-documentaire beteekenis, te meer daar geen enkel buitenlander zoo ver in de intimiteit van beide dictators doordrong als Ward Price. Men voelt echter dat de schrijver voor die zeer bizondere familiariteit betalen moet. Hij wacht er zich wel voor te interpreteeren, dàår waar zijn interpretatie logischerwijze in het nadeel van de beide dictators zou uitvallen. Hij interpreteert enkel, en dan ook in den goeden zin, dàår waar er werkelijk iets werd verwezenlijkt dat door niet-vooringenomen geesten als iets goeds kan worden beschouwd. Men merkt aan den toon van dit boek dat Price gedurende zijn loopbaan veel omgang had met diplomaten ; vandaar dat hij er ook in slaagt een schijnbaar objectieven klank in deze bladzijden te leggen, zonder zijn beide eminente vrienden in het harnas te moeten jagen. Inzake de Duitsche houding ten opzichte van de Kerk is Price verdacht onpersoonlijk. Bovendien onderschrijft hij klakkeloos allerlei meeningen over het begrip van de persoonlijke vrijheid, meeningen, die wij bezwaarlijk kunnen bijtreden. Hij loopt hoog op met den lichaamscultus in Duitschland en Italië. Wij

denken er het onze over. Herhaaldelijk brandmerkt hij de houding van zijn eigen land (Groot-Brittanië) ten opzichte van de totalitaire mogendheden. Bij de lectuur van dit werk moet men telkens denken aan de catechismusleer, volgens dewelke men ook liegen kan door sommige dingen te verzwijgen. Ward Price schreef dit boek in 1937. Hij stelde zich de vraag : « Zijn de dictators oprecht », en beantwoordde ze bevestigend. Er is sindsdien veel water door de Donau gevloeid. PAUL HARDY

18.668 **Rijperman, H. H. P.,** **86 : 9**

UIT DE CORRESPONDENTIE VAN PRINS WILLEM III, DEN STADHOUDER-KONING. Uitgezocht dr Mej. H.H.P. Rijperman. *Vert. uit h. Fransch dr Mej. C. Serrurier. Geïll. met 7 platen — A'dam, J. M. Meulenhoff (Brieven v. groot-Nederlanders)* 1938 (22×15) XVI, 160 *blz.* *fl.* 2,25 ; *geb. fl.* 3,25

IV — Dat Prins Willem III tot de groote Nederlanders behoort zal wel niemand betwijfelen die maar even terugkijkt naar zijn historische verleden en zich o.m. herinnert zijn strijd tegen Lodewijk XIV aan 't hoofd der alliantie, en zijn landing in Engeland, waar hij met zijn vrouw Mary tot koning werd gekroond. In deze verzameling wil men aan de hand van zijn brieven, die naar de gewoonten van den tijd in een zeer slecht Fransch geschreven zijn en waar men gelukkig een flinke vertaling aan toegevoegd heeft, een beeld geven van de persoonlijkheid van dezen prins ; hij verschijnt ons hier in allerlei blijde en droeve omstandigheden van het staatkundig en dagelijksch leven. Willem III lijkt ons inderdaad uit zijn brieven zooals hij werkelijk geweest is : een man van de daad en de praktijk, daarom geen lange betoogen en uiteenzettingen, geen theoretische bespiegelingen, recht op het doel af, zegt hij wat hij te zeggen heeft. In dit opzicht en als beeld van den tijd is deze uiterst verzorgde uitgave ons welkom. Dr J. UYTTERHOEVEN

18.669 **Schneiders, Nic., C.I.C.M.** **92.2 : 266**

◆ MGR FERDINAND HAMER. Een Heldenfiguur uit den Bokser-Opstand in China. Met een Inl. van Prof. Dr A. Mulders. *Geïll. met 21 platen en 1 kaart — Roermond-Maaseik, J. J. Romen & Zn,* 1938 (22×17) 181 *blz.* 25 *fr.* ; *geb.* 35 *fr.*

V — Misschien zal het sommigen wel spijten, dat Schrijver de gelegenheid niet benut heeft om het groote gebod der aanpassing niet beter te belichten en het probleem van den Bokseropstand vanuit Chineesch standpunt psychologisch te verklaren, maar zijne bedoeling om een simpel-grootsch beeld te teekenen van een heilig en moedig missionaris-martelaar is er niet minder goed om verwezenlijkt. Wie dit mooie boek leest, zal er zijn kennis van en liefde voor de Missie zeker voelen door aangroeien en speciaal zijn bewondering voor die heerlijke keurbende van Scheut, die reeds zooveel missie-glorie gaf aan Vlaanderen en Christus. E. BOELAERT M. S. C.

18.670 **Schoenmakers, Leny** **92.2**

◆ DE HEILIGE CATHARINA VAN SIENA — *Nijmegen, Dekker & van de Vegt (De Gemeenschap der Heiligen : XII)* 1939 (20×15) 136 *blz.* *fl.* 1,25

IV — Dit vlotgeschreven hagiografisch werkje zet Catharina's persoonlijkheid, leven en tijd, die we reeds leerden kennen uit Jörgensen, Curtayne, Jacques, Leclercq enz., in geen nieuw daglicht. Niettemin heeft het zijn verdienste. Schr. slaagde erin de ware wezenstrekken van Catharina en de hoofdmomenten van dit leven, naar voren te halen op een eenvoudige, persoonlijke manier, die van den lezer geen inspanning vergt, en hem een globaal beeld meegeeft dat bevredigend is. D. DE PAUW O.P.

18.671 **Schroeder, Hans Ernst, Dr** **92.2**

◆ NERI, ROMEIN EN REFORMATOR. *Met een inleiding van Anton van Duinkerken — Hilversum, P. Brand,* 1938 (19×13) 141 *blz.* *fl.* 1,50 ; *geb. fl.* 2,10

IV — Dit kort heiligenleven geeft een flink levensbeeld van dezen zeer oorspronkelijken Heilige. Het is geschreven niet zoo zeer om te stichten, dan wel om een historisch-verantwoorde schets te geven van Neri's leven en lot. L. Z.

18.672 **Sprey, K., Dr** **92.8**

MARCUS TULLIUS CICERO. Een biografie — *A'dam, P. N. van Kampen,* 1938 (22×14) 236 *blz.* *fl.* 3,25 ; *geb. fl.* 3,90

IV — Waarom worden er toch zooveel boeken geschreven ? — Zoo weinigen hebben iets te zeggen ! — Hier staan we nochtans voor een degelijk werk, in den echten zin van het woord. Schr. kent zijn onderwerp door en door, heeft er een eigen kijk op en schenkt ons bijgevolg een oorspronkelijk werk. Niet alleen specialisten moeten het lezen, maar allen die de periode van Cicero (en de man niet alleen !) beter willen leeren begrijpen. Vergelijkingen worden voortdurend gemaakt met moderne of hedendaagsche toestanden niet om het verleden te zien van het standpunt van latere eeuwen uit, maar om klaar te zien in de

stof van het boek. Twee vlekjes : 1) het laatste kapittel over de invloed van Cicero op latere tijden is eerder schraal; 2) er staan nog te veel drukfouten. Dr A. KRIEKEMANS

18.673 **Stibbe, Max, Mr** **92.0**

KINDEREN DIE GESCHIEDENIS MAKEN — *Den Haag, W. P. van Stockum & Zn N. V.*, 1938 (20 × 14) 259 *blz.* *fl.* 2,90

IV — 't Gaat over kinderen « die van beteekenis waren of zijn voor de ontwikkeling van volken, tijdperken of van de heele menschheid. » Onder de benaming « kinderen » rangschikt de schrijver ook die ouderen van jaren die hun jeugd hebben bewaard door een « samenvloeien van innerlijke qualiteiten ». Welke die kwaliteiten zijn, zegt hij ons niet. Het wordt dan ook een bonte wemeling. Maar interessant. Naast Jezus, wordt gehandeld over : Dionysos, Alexander, Jeanne d'Arc, Mozart, Schubert, Novalis... Dr K. ELEBAERS

18.674 **Thompson, J.** **84 : 92.2 : 266**

◆ DAMIAAN — *'s-Bosch, Geert Groote-Genootschap*, 1937 (19 × 13) 48 *blz.* *fl.* 0,50

V — Vier opstellen om aan te toonen hoe Pater Damiaan de vier kenmerken der H. Kerk in zijn apostolaat heeft doorleefd. Die indeeling lijkt wel wat gezocht, maar ten slotte is elke verhandeling toch doorvoeld en bezield. Er spreekt een verdiende bewondering uit voor den heldhaftigen missionaris-martelaar. E. B.

18.675 **Urbanus, Pater, O.M.Cap.** **92.2**

◆ HOU EN TROUW. Vertelt u hoe Marcus Roy, Pater Fidelis, de getrouwe trouw bleef, in zijn jeugd, als advocaat, als capucijn, in 't leven, trouw aan zijn geloof, en trouw als Godsgetuige, martelaar gestorven is ! — *Antwerpen, Franciscaansche Standaard*, 1938 (18 × 14) 67 *blz.* 3 *fr.*

V — P. Urbanus kan vertellen. Eenvoudig, vlot, boeiend. Dat weten we sedert lang. Hier heeft hij 't over Marcus Roy, de latere P. Fidelis, een martelaar van zijn orde, en de eerste bloedgetuige van de Voortplanting des Geloofs. Het heele leven, geteekend met een vaardige hand. Beste volkslektuur. JOZ. DE VOGHT, PR.

17.676 **Urbanus, P., O.M.Cap.** **83 : 92.2**

◆ NETJE — *Antwerpen, Franciscaansche Standaard*, 1939 (18 × 14) 64 *blz.* 3 *fr.*

V — Een beeld van een door en door katholiek volksmeisje; geen kwezeltje maar een aposteltje van de daad; een heldinnetje, dat haar onverschillige omgeving bewerkt. Mochten er inderdaad veel zulke Netjes zijn. A. BONI C.SS.R.

18.677 **Urbanus, P., O.M.Cap.** **83. : 92**

◆ NARD OP ZOEK — *Antwerpen, Franciscaansche Standaard*, 1939 (18 × 14) 65 *blz.* 3 *fr.*

V — 't Verhaal van de bekeering, onder Franciskaanschen invloed, van 'n verdoolden jongen man. Uitstekend bedoeld, maar, ook met het oog op apostolaat, wenschte ik het laatste deel : meer verhaal en minder preek. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

17.678 **Urbanus, P., O. M. Cap.** **92.2**

◆ ONDER HET JUK — *Antwerpen, Franciscaansche Standaard*, 1938 (19 × 13) 80 *blz.* 3 *fr.*

V — Dat juk is het juk der gehoorzaamheid. Door zich gewillig en edelmoedig onder dat juk te buigen, is de simpele Capucijnerbroeder Felix van Nicosië tot heldhaftige deugdenbeoefening en tot heiligheid opgeklommen. Hoe hij dat in zijn leven heeft verwezenlijkt, wordt op eenvoudige wijze in dit kleine boekje geschetst. Aanbevolen. M. VAN HOECK, PR.

18.679 **van Brabant, Bernard** **92.5 : 269**

◆ NIELS STENSEN (1638-1686) — *Den Bosch, Geert Groote Genootschap (Zoekende zielen nr 570)* 1939 (19 × 13) 54 *blz.* *fl.* 0,30

V — Het is wel belangwekkend de ontleedkundige Stensen terug te vinden in den bisschop Stensen. Ook zal de brochure alle ontwikkelden bijzonder aanbelangen. Dr J. v. MOLLE

18.680 **Vandenberghe, B. H., O.P.** **92.2 : 25 : 9**

◆ CHRYSOSTOMUS, DE GROTE REDENAAR. Cultuurbeeld van het oude Antiochië *Utrecht, Het Spectrum [Antwerpen, Standaard Boekhandel] (Schijnwerpers nr 26)* 1939 (19 × 11) 113 *blz.* *fl.* 0,90 [13 *fr.*]

IV — In zeven hoofdstukken schetst B. H. Vandenberghe de figuur van den welsprekendste onder de Kerkvaders. Van deze zeven hoofdstukken zijn er zeker twee of drie die men zou mogen betitelen : het modernisme van Chrystostomus. Want veel van wat daarin wordt betoogd kan op onze moderne cultuur worden toegepast. Het boekje is er nog interessanter om. Dr K. ELEBAERS

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recensies geplaatst, beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.